

۱۳۴۱ — ۱۳۴۲

د افغانستان کلي

دکتر یحییٰ خان پوری

دکتر نیوچرو نولوی مدیر

د افغانستان کالنی

۴۱-۱۳۴۲

۳۰ کب

مسئول مدیر: عبداللہ «محجیرت»

د سنبلې لومړی ۱۳۴۲

شماره ۳۰ د افغانستان کالنی

درسرا پرده سالیکه گذشت کشورما بسوی پیشرفت و تحول گامهای برداشت که این حرکت و جنبش موزونتر از سال بار بود.

میبینیم کشورما خوشبختانه همدوش با ایجا بات عصر و همگام با مقتضیات زمان سیر ارتقایی خود را میپیماید و تطبیق بلانهای پنجساله دولت یکی بی دیگر نقابج مفید و ثمر بخش خود را در رشتههای مختلف مملکت و زندگی مردم مایند میاورد و خوشبختانه هر بار نشر سالنامه در موقعی تصادف میکند که گذشت یکسال در پایان روزهای خود تحولات مطلوبی را میان میآورد.

میبینیم با تقدیم شماره ۳۰ د افغانستان کالنی زمزمه دیوگراسی و تحول سریع در پهنسرای کشور عزیز طنین انداز است و مقررات بلان پنجساله دوم کشور در عصر فرخنده شهربار خجسته سیر با قوت بیشتر در حال تطبیق میباشد. قانون اساسی افغانستان با قانون مطبوعات و بسی مقررات نوین و تعلیمات نامهما و لوا بچ مورد نظر مطابق ایجا بات عصر و زمان در حال تدقیق، تعدیل و تدوین میباشد. نظام عدالت اجتماعی و آوردن اساسات دیمرگراسی بتدریج مراحل تطبیقی خود را میپیماید تا آنکه به نقطه ارتقایی خود برسد بنا بران شماره ۳۰ د افغانستان کالنی که از یکطرف معرف فعالیتها یکساله دولت (از سنبله ۴۱ تا سنبله ۱۳۴۲) میباشد از جای دیگر بانشر مطالب مفید آفاقی و حیاتی که به زندگی مادی و معنوی و سیاسی اجتماع و فرد مفاد ارزنده دارد بصورت مشرح و مفصل برای مشتاقان معرفت سهم میگیرد در امتحانیکه این شماره د افغانستان کالنی بمناسبت استقبال و تجلیل چهل و پنجمین سال استرداد آزادی وطن تقدیم میشود، بختیاریم از اینکه مراتب بهترین تبریکات خود را بدین مناسبت بحضور اعلیحضرت معظم همایونی رهبر ملی و کشوردار محبوب خود و کافه طبقات هموطنان عزیز عرض نماییم و برای اعتلا و عظمت روز افزون کشور از صدق دل دعا نماییم تا مهر و خورشید در آسمانها تابنده است مشعل آزادی افغانستان عزیز در مرتفعترین قله کوههای شامخ آن درخشنده و فروزنده باشد.

«اداره»

مینار یاد گار استرداد آزادی وطن

همایونی معام اء اء حضرت د خپلواکی د ۴۴ جشن په مراسمو کښې د عسکری
رسم گذشت نه یخو د شاهانه اردو کتنه کړی .

په کابل کښې د خپلواکی په ۴۴ جشن کښې د شاهانه ذات داردو درسم گذشت یوه منظره .

د افغانستان معظم ټولواک د ۱۲۹۳ کال د میزبان د میاشتې په دوه وېشتمه نیټه په کابل کښې زیږیدلی دی. څنګه چې دده گران عمر د زده کړې او تعلیم د اقتضا وه وګر مخید نو په لومړنیو او منځنیو ښوونځیو کښې د زده کړې لپاره شامل شو او په پای کښې یې خپل عالي تعلیمات په کابل کښې سرته ورسول هرکله چې دده محترم پلار اعلی حضرت شهید سعید محمد نادر شاه غازی د افغانستان د سفیر په حیث پاريس ته لاړ همایونی ذات هم له فقید شهر یار سره د مهمو تحصیلاتو د زده کړې لپاره دده ملګری شو، نو فرانسوی ژبه او عالي علوم یې په مختلفو شقوقو کښې په عالی ښوونځیو او پوهو کورنیو کښې زده کړل او د وطن د داخلي مسائلو او ملي اخلاق په نسبت خصوصي تربیه او دهیواد په باره کښې د لازمو مطالبو ادراک او نور خصایص یې له خپل پلار څخه زده کړي دي. د افغانستان له لویو اغتشافاتو نه وروسته (چې نجات یې د اعلی حضرت همایونی محترم پلار په واسطه سره سرته ورسید) د ټولواک چې خپل تعلیمات یې سرته رسولی وو او د وطن د خدمت لپاره چمتو شوی ؤ ۱۳۰۹ شمسی کال د میزبان په ۲۰ نیټه یې کابل ته تشریف راوړله دی کېله چې ده له یوې خوا عسکري عالم سره مینه درلوده او له بلې خوا یې وغوښتل چې د پلار د منځنۍ پیروي وکړي په عسکري شعبه کښې د کابل په عالي نظامي تعلیم ګاه کښې شامل شو او په لږه موده کښې یې په دی شریف فن کښې پری وموند او په ۱۳۱۰ لمریز کال کښې یې د والا حضرت سردار احمد شاه د دربار د پخواني وزیر چې د اعلی حضرت محمد نادر شاه شاه شهید د تره زوی ؤ مشر له لور په نکاح کړه او د دغه کال په آخر کښې څه موده د حربي دوزارت په وکالت او څه موده د معارف دوزارت په وکالت مؤظف شوی و و دما یونی اعلی حضرت خپل ذاتي لیاقت او فطري استعداد په ښه اداره او د صحیحو خدمتو په کولو پادې دود وزارتو کښې په ښه توګه ښکاره کړي، په ۱۳۱۲ کال کښې یعنی هغه وخت چې اعلی حضرت محمد نادر شاه نازی شهید شوه د ملت دو کیلانو، مزارانو او ټولو عسکري او کشوري افرادو په غوښتنه او اتفاق د سلطنت په تخت کښې ناست، سړي کال دده د مبارک جلاوس (۳۰) کال گڼل کېږي.

د معظم همایونی اعلی حضرت زامن اولونی.

- ۱- د والا حضرتي شهزادګۍ بلقیس د زیږیدو نیټه ۱۳۱۱ لمریز کال د حمل ۲۸
- ۲- د والا حضرت مرحوم شهزاده محمد اکبر » ۱۳۱۲ » » د اسد ۱۹
- ۳- د والا حضرت شهزاده احمد شاه » ۱۳۱۳ » » د سنبلې ۲۱
- ۴- د والا حضرتي شهزادګۍ مریم » ۱۳۱۵ » » د عقرب ۱۰
- ۵- د والا حضرت شهزاده محمد نادر » ۱۳۲۰ » » د رجوزا ۴
- ۶- د والا حضرت شهزاده شاه محمود » ۱۳۲۵ » » د میزبان ۱۰
- ۷- د والا حضرت شهزاده محمد داؤد (پښتون یار) » ۱۳۲۸ » » د حمل ۲۵
- ۸- د والا حضرت شهزاده میرویس » ۱۳۳۵ » » د دلو ۵

د معظم قېلوک، ارشاد الوختیښی برخې

دهیواد دخپلواکۍ ۴۴۵ کلین په مناسبت :

له نهېکه مرغه په دغه وخت کې داستعمار او غلبي عمر پای ته رسیدلی دی، د آزادو ملتونو نوی مجادله په تیره بیا هغو ملتونوچه قهرأ له دوی څخه دانکشاف فرصت سلب شوی و ترهر څه زیات فن ددوی بیرته پاتې کیدو، لری کولو ته متوجه ده څرنګه چه پخوا مونږ ته دغه فرصت میسر نه و د هغو جبران ز مونږ زیات کو بشپړونه غواهی په دغه لیاړ کې زه مونږ مجادله هغه وخت مطلوبه نتیجه ورکوی چه د هغو نیمګړتیاو دلری کولو دپاره چه زمونږ د مادی او معنوی ژوند بنیاد ته د یس دوی د سعی او عمل په طاقت سره خپلې وظیفې سرته رسولی وی، د وطن د قولو بشپړو او نارینه و څخه د دغه مسئلېت سهم غواړم دمنوروز لمیا نو څخه چه اجتماعی وظیفی ورسپارلې شوی دی اود وطن له هغو زامنو څخه چه د تعلیم له لیاری به آینه کښی دوظیفو دمنلو دپاره تیاری کوی زه مونږ توقع زیاته ده چه په پوره پوهی سره خپلې وظیفی په بشپړول سرته ورسوی دسبز کال په پسرلی کښی بیا فرصت لاس ته راغی چه دهیواد تحینو سیمو ته سفر وکړم په هر ګوټ کې می مطلوب هدف ته درسیدو دپاره دخلکو روحیه په بیداری او هم آهنگی سره وکتله . د هغو په سرته رسولو کښی د حکومت د پلانو د تطبیق مشاهده زما د زیاتې امیدواری موجب شو نن د افغانستان خلك د نړۍ د قو لو ملتو په شان دخپلوملی چارو او بین المللی علاقو دپاره مسئولیتونه لری د هغو د سرته رسولو دپاره ملی عنعناتو او عصری شرطونو په نظر کښی نیولو سره چا ژوند پکښی کوو باید په راسخ عزم خپلو ګډو کوښښو ته دوام ورکړو په ملی ساحه کښی د افغانستان خلك او حکومت داقتصاد او اجتماع او معارف په لیاری کښی ښه ژوند په تهیه کولو مشغول دی، په دغه ساحه کښی مو وویل د حکومت کوښښ او دخلکو همکاري د حدودو په امکان کښی له هغو هیلو سره برابر دی چه د ملت هر فرد بی دهیواد د ښې آینه دپاره په زړه کښی روزی لکه چه دهیواد په آبادی کښی پیشرفتونه او انکشاف د طبیعی منابعو څخه داستفادی تلاش، د مواصلا تود لیاریو تمید او په تیره بیا د معارف تقویه چه دهیواد د نوی ژوند د بنیاد اساس دی د مملکت په هر ګوټ کښی محسوس دی .

په بین المللی علاقو کښی د افغانستان تکلیف دسولې او امنیت د قیشکو لو او د ښه تفاهم او دوستۍ په لاره کښی خدمت په لیاره دملګرو ملتو د منشور په پیروۍ د بین المللی همکاري پیدا کول دی، د افغانستان د بیطرفۍ سیاست په دغو مهمو اساساتو شروع شوی دی

او په خپل نه قبلوونکي شکل يې دوام کړی او په بهی کړی په هغه نړۍ کې چې په سياسي اختلافونه او ايدولوژي لانجې په کې روانې دي د افغانستان طرز عمل د بېطرفۍ د سياست په تعقيب چه دهغه اساس د سر نوشت د ټاکاو د حق او بهر و غه د خبر د لاری د اختلافی مسئلو د حل د لاری د لټولو او د آزادۍ د اصل په احترام په بين المللی قضيا ياوو کېښی آزاد قضاوت دی، د سولې غوښتنې او ټولو خلکو او ملتو سره د بهر وړ وا بطو د آرزو څخه سرچينه اخلي .

بهناسبت احتفال نهصدمين سال وفات پير هرات :

خواجۀ بزرگوار از آن شخصيت های معنوی و ممتاز است که آثار و افکار خویش را بجهان بشریت ارمغان نموده و ازین جااست که اندیشه های عرفانی و ارشادات اخلاقی وی نه تنها در تاریخ فرهنگ کشور ما که موطن و موقف تجلی افکار اوست مقام خاص دارد ، بلکه با تحولی که او وامثال او در سیر فکری بشری ایجاد نموده اند نزد آن دانشمندان جهان که قرن ها از آثار وی برخوردار گردیده اند سزاوار تکریم میباشد .

د ښوونکو دورغی د پنځم احتفال په مناسبت :

زمونږ هیواد د تاریخ په دورو کېښی د داسی ثقافت او تمدن مرکز و چه د اخلاقی او معنوی عالی اصولو په اساس ولاړ و او داسی کلمک بنسټ دی چه زمونږ آ ښده ترقی ورباندی کلمکه پاتې کېږی او زمونږ د استادانو او پوهانو تکریم چه تل یی قیمتی ثقافتی ذخیرې پری ایښی دی زمونږ دملی عنعناتو او د اسلامی شعایر و جزء گڼل کېږی ، داوسنی عصر د مدنیت په جریان کېښی د معلم وظیفه کال په کال اهمیت پیدا کوی او د تخنیکي او اجتماعی علومو ورځ په ورځ زیاتیدونکی ترقی نوی طرز تلقی ایجابوی، مونږ په داسی وخت کېښی ژوند کوو چه د خلکو د ژوند دسوی په ښیگڼه کېښی د پوهنی او معارف اغیزه ورځ په ورځ زیاتېږی، په ژوند کېښی د علم تطبیق دیوی ټولنی دمد نیت د سنجش مقیاس تشکیلی، په اوسنی نړۍ کېښی اجتماعی او اقتصادی تحولات د نړۍ هغو مملکتو ته د استفا دی فرصتونه ورکوی چه د مادی او معنوی ددغی استفادی اندازه د ملتو د تربیتی او ثقافت په سویی پوری مربوط ده. زمونږ په هیواد کېښی اوس تخنیکي او اقتصادی پلانونه تر اجرا لاندی دی چه زیاتو تعلیم یافته افراد و ته احتیاج لری او باید حتی الا مکان و روزل شی په دغو ټولو جریاناتو کېښی د معلم وظیفه مهمه ده او د مملکت دمد نیت په تاسیس کېښی مهم عامل گڼل کېږی.

د کمکي اختر په مناسبت :

خوشحال یوچه گورو زمونږ خلک همدا شانی چه دملی شعور په ښا کېښی د وطن داعتلا په لاره کېښی د خپلو وظیفو په سرته رسولو او د ښه را ټلوونکي سبا د باره

ملی لار ښوونکی اودو طن ترقی غوښتو نکي هما یونی معظم ټولوا ک
چه په دې وروستنیو کلو نو کښي ددوی دگټو رو لار ښوو نو په رڼا کښي
افغانستان ددیمو کراسی، عرفانی، اقتصادی او اجتماعی تکامل په خوا
وړاندې روان دي

په تلاش کښې صمیمانه کوشش کوی او زیار باسی چه دغه کوښښونه له معنوی عالمی ملکاتو او اخلاقی سجا یا و سره هم یوځای اوسی په دی وخت کښې چه کال پای ته رسېږي او دادی دنوی کال لمر را ختو نښکی دی دهیواد په بیلو بیلو عمرانی موسسو کښې زمونږ دکار گرانو نه ستو مانیدونکی فعالیت ، د پښی د تولیداتو په زیاتولو کښې دشمال سیمې د بزگرانو کوښښونه او دهیواد د بیلو بیلو شتوناتو په وړاندې بیولو کښې د ټول ملت کوښښونه چه سړ کال زما په داخلی مسافر تونو کښې ولیدل شول مونږ دراتلونکو آرزو گانو د تر سره کولو دپاره دیر هیله من او مطمئن کوی .

د ۱۳۴۳ د نوي کال په مناسبت :

ددې آغاز پای هغه مهمه وظیفه ده چه د هغې تر سره کول او په ځای کول ددې خاوری د فرد فرد په غاړه ایښوول شویده اوس هم زمونږ په ښار ونو او بانو او درودونو او ناو نو په غاړو او دغو نو او غونډیو په لمنو کښې ډیری داسی شاهي محکمې شته چه طبیعت هغه دنیا لکیو د ایښودلو او د مخنگلو نو د جوړولو دپاره مساعدی کړېدی او په لږه توجه ور څخه گټه اخیستل کیدلای شی لکه چه وینو د محکمې په تشکلاتو او دمحیط داو بو او هوا په شرایطو کښې ددی کار دپاره کوم یومانع نشته ، نو هغه کار چه ددی ضروری کار دتر سره کولو دپاره یومهم عامل گڼل کيږي هغه دخلکو همت او ذوق او کوښښ دی .

زمونږ توصیه ټولو هغو خلکو ته چه په دی گټور او اجتماعی اقدام کښې برخه اخلي تل داده چه هغوی نیا لکي په داسی شرایطو کښې نوې او په داسی شرایطو یی روزنه او بالنه وکړي چه له هغه څخه سمه او پوره گټه و اخستلای شی او که د دی شرایطو مراعات ونکړای شی نو په دی صورت کښې به نیا لکي ضایع ، محکمه شاهه او دخلکو خواری عبت شی .

دلوی اختر په مناسبت :

په دغه نیکمرخ او مبارک فرصت کښې چه دنړۍ مسلمانان د وړولې او برابرۍ په روحیه سره دکعبی مبارکي په زیارت مشرف دی زما دعا داده چه دغه عالمی روحیه تل د اسلام دنړۍ لارښوونکی وی .

د عصر احتیاجاتو او مقتضیاتو په او سنی مرحله کښې زموږ دموقف په مخ کښې زموږ فرايض او وجایب لوی او زیات کړی دی .

پدی وخت کښې چه زموږ هیواد د ملی مصالحو سره سم دیوه اجتماعی تحول په مرحله کښې دی زموږ دوظیفو صحیح تشخیص دهیواد د اوس اوراتلونکی وخت له پاره زموږ دمستولیت ضمانت کوی .

د ملی شوری رئیس د کتور عبدالظاهر

د ۱۶۸۸ دغبرگولې دمیاشتی په ۱۲ نیټه په لغمان کښې زیږیدلې اولومې نې زده کړې یې تر څلورم ټولگې پورې دکابل مهمت په ښوونځي کښې بشپړې کړي او وروسته له هغه یې دوه کاله د ملي آباد په ملي طبې ښوونځي کښې درس لوستلي دي

او وروسته بیا د حبیبی د ښوونځي په (اوم ټولگې) په دوهمه رشده کښې داخل او په ۱۳۱۰ لمریز کال کښې د حبیبی له ښوونځي څخه فارغ التحصیل او په هماغه کال کښې د طب زده کړې د باره امریکي ته واستول شو او په ۱۳۱۴ کښې یې د کولمبیا له ښوونتون څخه داجتماعیاتو دلیسانسی دیپلوم واخیست او په

د ملی شوری رئیس ښاغلی د کتور عبدالظاهر

۱۳۱۹ کښې یې هم د کولمبیا له ښوونتون څخه د طب د د وکتوری دیپلوم او په همدغه کال کښې یې رنویارک ریاست د روغتیا له وزارت څخه د عامې روغتیا د چارو دیپلوم او په ۱۳۲۲ کښې یې په نیویارک کښې د فلشنگ اوروغتون او د ښلمو نیا دیول لروغتون څخه د داخله او جراحی تخصص واخیست او په آخر کښې یعنی له ۳۱ څخه تر ۳۲ پورې یې د ښلمو اینا د ریاست دیول لروغتون کښې د شغیز دانت (سرطبات) چارې په غاړه درلودی.

دی د ۱۳۲۲ د لړم په ۱۷ نیټه وطن ته راغی او د ۱۳۲۲ د مرغومی دمیاشتی له

۸. نیتي څخه د ۱۳۲۹ د لړم تر اول پوري یی د ښاروالی د سرطبيب په حیث وظیفه اجرا کړی ده.

له ۱۳۲۷ نه راهیسی یی سر بیرته پر خپلو ورسپارل شویو وظیفو د شاهانه مبارک حضور د معالج طبیب په حیث هم وظیفه اجرا کړی ده او د ۱۳۲۹ د لړم له اول څخه می دروغتیا د وزارت د معین په وظیفه سر بیرته د دارملو د دیو دریاست کفالت هم اجرا کړیدی دغه راز یی په ۱۳۲۹ کښې د ستوری دریمه درجه نشان اخیستی دی. د خپل ماموریت په وخت کښې یی په لاندی بین المللی جرگو کښې گډون کړیدی ۱: د تهران په پزشکی کنگره کښې دغړی په حیث.

۲: په ۱۹۴۹ کښې یی په روم کښې د نړی دروغتیا د موسسی په اسامبله کښې دغړی په حیث. د جینوا د ۱۹۵۱-۱۹۵۲ او ۱۹۵۴ په اسامبله کښې د افغانی هیأت د مشر په حیث او د ۱۹۴۹ ر ۱۱ ر ۳۴ احکام په اثر دروغتیا د وزارت د کفیل په حیث مقرر شوی و.

په ۱۳۳۵ کښې د شوروی د اشتراکیه جمهوریت په اتحاد کښې د افغانی صحتی هیأت د مشر په حیث د ۱۳۳۷ دغبرگولی په لومړۍ نیټه په کراچی کښې د همایونی معظم اعلی حضرت د لوی سفیر په حیث وټاکل شو او په همدغه کال کښې یی د سردار عالی نېټان و اخیست. د ۱۳۴۰ دوری په میاشت کښې د کراچی د لوی سفارت له عهدی څخه استعفا وکړه او د شوروی په یو لسمه دوره کښې د لغمان د خلکو په وکالت کاندید شو چه په هغه اثر د لغمان د خلکو په نمایندگی د شوروی په وکیلانو کښې شامل او وروسته له هغه د شوروی د یوولسمی دوری د وکیلانو له خوا درایو په اتفاق د پارلمان درمیس په حیث وټاکل شو.

د ملی شوری تشکیل

د ملی شوری رئیس	د کتو ر عبد الظاهر	(د لغمان و کیل)
لمړی معین	د کتو ر محمد اسماعیل علم	(د کابل د مرکز و کیل)
دوهم معین	بناغلی ولی محمد رحیمی	(د آقچی و کیل)
لمړی منشی	» محمد رحیم شیدا	(د میمنی د مرکز و کیل)
دوهم منشی	» میرزا گل محمد	(د خاص کنړ و کیل)

د ملی شوری د کمیسیونو رئیسان ، معاونان او منشیان

د خارج چارو د کمیسیون رئیس	بناغلی کمال الدین اسحق زی	(د سرپل و کیل)
مرستیال	بناغلی غلام سخی یو پل	(د حضرت امام و کیل)
منشی	» عبدالرزاق	(د کوهستان و کیل)

د قوا نینو د تدوین د چارو کمیسیون

رئیس	بناغلی عبد الله رحمانی	(د چخانسور و کیل)
مرستیال	بناغلی میرزا محمد	(د روداتو و کیل)
لمړی منشی	» محمد نسیم پروانه	(د غوراتو د مرکز و کیل)
دوهم منشی	» عبدالرشید	(د بلخ و کیل)

د بودجی او مالی د چارو کمیسیون

رئیس	بناغلی محمد امان انورزاده	(د هان آباد و کیل)
مرستیال	» امان الله سیوشانی	(د گذری و کیل)
لمړی منشی	» میرزا هدایت الله	(د کوز کنړ و کیل)
دوهم منشی	» عبدالرشید	(د بکوا و کیل)

د کرهڼی او مخابراتو د چارو کمیسیون

رئیس	بناغلی حبیب رحمن ناصری	(د تالقانو د مرکز و کیل)
مرستیال	» محمد یوسف	(د جبل السراج و کیل)
منشی	» عبدالرؤف	(د جلال آباد د مرکز و کیل)

به نابل کیتی دوطان دخیلوا کی د۴۴ جشن به لومړی ورځ دشاهاڼه اردو رسم گذشت

دخپلواکي د ۴۴ جشن درسم گذشت يوه منظره

په کابل کې د دخپلواکي د ۴۴ جشن د عسکري رسم گذشت يوه منظره

د پوهنې، مطبوعات او دروغتیا چارو کمیسیون

رئیس	ښاغلی عبدالباقي شاغاسی	(د چاردهی وکیل)
مرستیال	» غلام سخی فولاد	(د پښمان وکیل)
منشی	» ابو بکر مجزون	(د بادغیسانو وکیل)

د عدلی چارو کمیسیون

رئیس	ښاغلی مولوی عبدالخالق	(د کنړو وکیل)
مرستیال	» مولوی میا لطف الله	(د کاپیسا وکیل)
منشی	» عبدالشکور	(د اندهو وکیل)

د ملي دفاع چارو کمیسیون

رئیس	ښاغلی عبدالرزاق	(د دوشی وکیل)
مرستیال	» میرزا محمد	(د ارگون وکیل)
منشی	» علی شاه	(د خیمکنی وکیل)

د ملي شوری مامورین

د لیکنو او د مجلس لوی مدیر	ښاغلی محمد داؤد
د محاسبی او اداري	» محمد نعیم
د خپرونو او د شوری د مجلې مدیر	» فضل احمد زیار من
د پښتو محرر	» غلام محی الدین عارفی
د آرشیف مدیر	» فیض محمد

د ولایاتو او اعلی حکومتونو وکیلان

د کابل ولایت: د کابل د مرکز وکیل	د دهمېز وکیل
	د بگرامیو وکیل
	د کوهستان د لوی حکومت وکیل
	د سروبی وکیل
	د اوگر د لوی حکومت وکیل
	د کلنگار وکیل
	د میدان د لوی حکومت وکیل
	د وردگو وکیل
	د بهسودو وکیل

د قندهار ولایت

د قندهار د مرکز وکیل	ښاغلی سردار عبدالله (طرنزی)	وکیل
د سپین بولدک	» عبدالغفور	»
د ارغستان	» دوست محمد	»

د ترين	و کيل	بشاغلي غلام فاروق
د خا کريز	»	» حاجي عبد القیوم
د ا ر غنداب	»	» صالح محمد (الکوزايي)
د پنجوايي	»	» حاجي عطاء محمد
د کشک نخود	»	» محمد نادر (ميوندي)
د دهلې	»	» ميرزا محمد
د شورا بک	»	» عطاء محمد
د قلات د لوی حکومت	»	» ميرزا محمد نبي
د شنکي	»	» حبيب الله
د جلدک	»	» حاجي محمد حسن
د قلات د کوچيانو	»	» حاجي محمد جان خان
د هرات ولايت		
د هرات د مرکز	»	» محمد طاهر (الکوزايي)
د مرغاب	»	» عبد الملوك
د گلران	»	» محمد ظريف
د کشک	»	» عبد الرحمن
د قلا دس	»	» محمد علي
د غوريانو	»	» حاجي عبد الشکور
د شينې نې	»	» محمد محسن
د چونډ	»	» حاجي محمد رحيم
د زنده جان	»	» غلام محمد
د کهسان	»	» محمد هلم
د ادر سکن	»	» سيد عظيم
د انجيل	»	» محمد عثمان
د پښتون زرغون	»	» سيد عبد العظيم (حسيني)
د کرخ	»	» عبد العزيز (الکوزايي)
د اوبې	»	» حاجي محمد صديق
د هزار شريف ولايت:		
د هزار شريف د مرکز	»	» عبد الكريم
د نهر شاهي	»	» مولوي محمد رجب
د دولت آباد	»	» حاجي احمد
د کشنده او شولکري	»	» محمد موسی

د شور تپي	و کيل	شياغلي قاري مولا نقل
د سمنگانو	»	» عصمت الله (شرقي)
د خلم	»	» محمد نعيم
د دره صوف	»	» حاجي بيگ محمد
د قطن ولايت		
د بغلان	»	» محمد غلام
د بل خمری	»	» سردار عبدالرشيد
د نهرين	»	» ملا غلام نبي
د اندراب	»	» غلام نبي
د قندهار د لوی حکومت	»	» غلام نبي (ناشر)
د کلای زال	»	» عبد الستار
د ننگرهار ولايت		
د خوکياڼيو	»	» عبد الاحد
د سرخ رود	»	» دوست محمد
د کامی	»	» سيد کریم
د برکنډ	»	» محمد کریم
د خوکی	»	» کمبود
د پيچ ددری	»	» ميرزا نورزمان
د لنډي سين	»	» محمد کبير
د سرکاڼو	»	» محمد عمر
د حصارک غلجيو	»	» حاجي سعادت
د نورستان	»	» کمبود
د قرغه يو	»	» سيد عاشق الله
د شنوارو	»	» کمبود
د اچين	»	» خايسته
د مهمندری	»	» غلام نبي
د ننگرهار د کوچيانو	»	» عبد الباقي
د پکتيا ولايت		
د گردیز د مرکز	»	» نيك محمد
د سپری	»	» سابل
د گو ملی	»	» تاج محمد
د حاکميو	»	» حاجي رحمت
د محمد رايو	»	» عقل الدين

مر

د زرمث	و کیل	بشاغلی پیر محمد
دارزی	»	» آدم
د سید کرم	»	» عبد الغنی
د خوست د مرکز	»	» صالح گل
د خوست د قنیو	»	» جنگ شاه
د منگلو د موسی خیلو	»	» فقیر محمد
د محامی میدان	»	» رحیم گل
د جانی خیلو	»	» محمد خان
د فراه اعلی حکومت		
د فراه د مرکز	»	» میرزا گل احمد
د انار دري	»	» حاجی محمد حسن

د میمنی اعلی حکومت

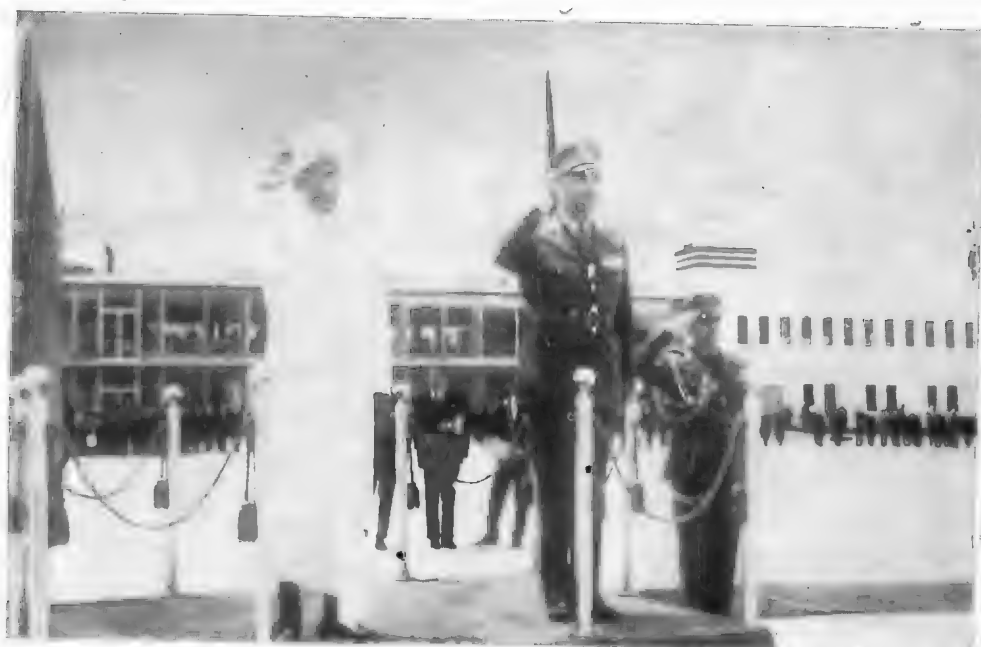
د اندخوی	»	» حاجی حبیب الله
د پشتون کوټ	»	» محمد امین
د بلچراغ	»	» عبد الرؤف
د شیرین تګاب	»	» عبد الاحد
د قیصار	»	» فیض الله

د بدخشان اعلی حکومت

د بدخشان د مرکز	و کیل	بشاغلی محمد قسیم (نعمیم)
د درواز	»	» عبد الحلیم
د جرم	»	» میرزا امان الدین
د کشم	»	» سید شیر
د واکان	»	» کمبود
د اشکاشم	»	» میرزا محمد

د پروان اعلی حکومت

د پروان د مرکز	و کیل	بشاغلی محمد ولی
د بگرام	»	» سید جمیل (یعقوبی)
د پنجشیر	»	» میر سکندر بیک
د سرخ و بارما	»	» حاجی میر فراموز
د غور بند	»	» عبد الوهاب
د نجراب	»	» محمد اکبر

همایونی معظم اعلیٰ حضرت او دهند جمهور رئیس ښاغلی دکتور رادا کرشنان د کابل په هوائی ډگر
 د احترام د کار د ستم اخلی .

همایونی معظم ټولواک دهند له جمهور رئیس ښاغلی دکتور رادا کرشنان سره دا خبرو اترو په حال کې

هما یونی معظم اعلیٰ حضرت د پکتیا ولایت د کتنی په ترڅ کښې د هغه ځای پر قومی مشرانو لطف کوی او د خپلو شاهانه رعایاوو حال و احوال پوښتی .

هما یونی معظم اعلیٰ حضرت د پکتیا ولایت د کتنی په ترڅ کښې د هغه ولایت د لومړنیو ټولگیو د ځینې زده کړې نیکو د حال او احوال پوښتنه کوی .

د غزني اعلیٰ حکومت :

د غزني د مرکز	وکیل	بشاغلي غلام هوت (سليم عالمي)
د ناوړ	»	» رستم علي
دمقر	»	» نور محمد
د قره باغ	»	» غلام نقشبند « ناشر »
د جغتو	»	» حاجي سلطان محمد
د جاغوريو	»	» قمبر علي
د کتواډ د لوی حکومت	»	» امير محمد
د پيرني	»	» دريا
د وازي خوا	»	» محمد
د غزني د کوچيانو	»	» موسي
د کتواډ	»	» کشمير

د ګرښک اعلیٰ حکومت :

د ګرښک د مرکز	وکیل	» حاجي محمد موسي
د نهر سراج	»	» احمد
د نوډاد	»	» عبدالعزیز
د موسي کلا	»	» حاجي عبدا لرشيد
د ګر مسير وکیل	»	» محمد هير
د پشت رود د کوچيانو وکیل	»	» ولي محمد
د ريګستان	»	» خان محمد

د شبرغان اعلیٰ حکومت :

د شبرغان د مرکز	وکیل	بشاغلي عبدالرحيم
د سنگ چارک	»	» محمد اکرام
د قرقين	»	» کمبود

د غورا تو اعلیٰ حکومت :

د شهرک	»	» حيات الله
د چچران	»	» ابوبکر
د تولک	»	» محمد اسلم
د پرچمن	»	» عبدالوهاب
د لعل و سرخنگل	»	» مير محمد سروو بيګ
د پسا بند	»	» محمد امين

د ارزگان اعلیٰ حکومت :

د ارزگان د مرکز	»	» عبد الخالق
-----------------	---	--------------

د گیزاب	وکیل	شاعلی محمد نائب
د اجرستان	»	» عبدالقادر
د دهر او د	»	» غلام نبی
د دایکنو یو	»	» محمد اکبر (شاه عالمی)
د شهرستان	»	» سهراب علی
د ابه چو بان	»	» حاجی منگل
د بامیانو اعلی حکومت :		
د بامیانو د مرکز	»	» محمد نسیم
د کهمردو	»	» احمد جان
د یکاو لنک	»	» میرزا محمد ناصر
د دایز نگیو	»	» محمد انور
د تالقانو اعلی حکومت :		
د رستاق	وکیل	» شیر علی
د چاه آب	»	» سید ایشان (جعفری)
د ینگی کلا	»	» میر جهانگیر
د خوست وفرنک	»	» میر علم
د اشکمش	»	» میر مقیم
د فرخار	»	» میر محمد طاهر

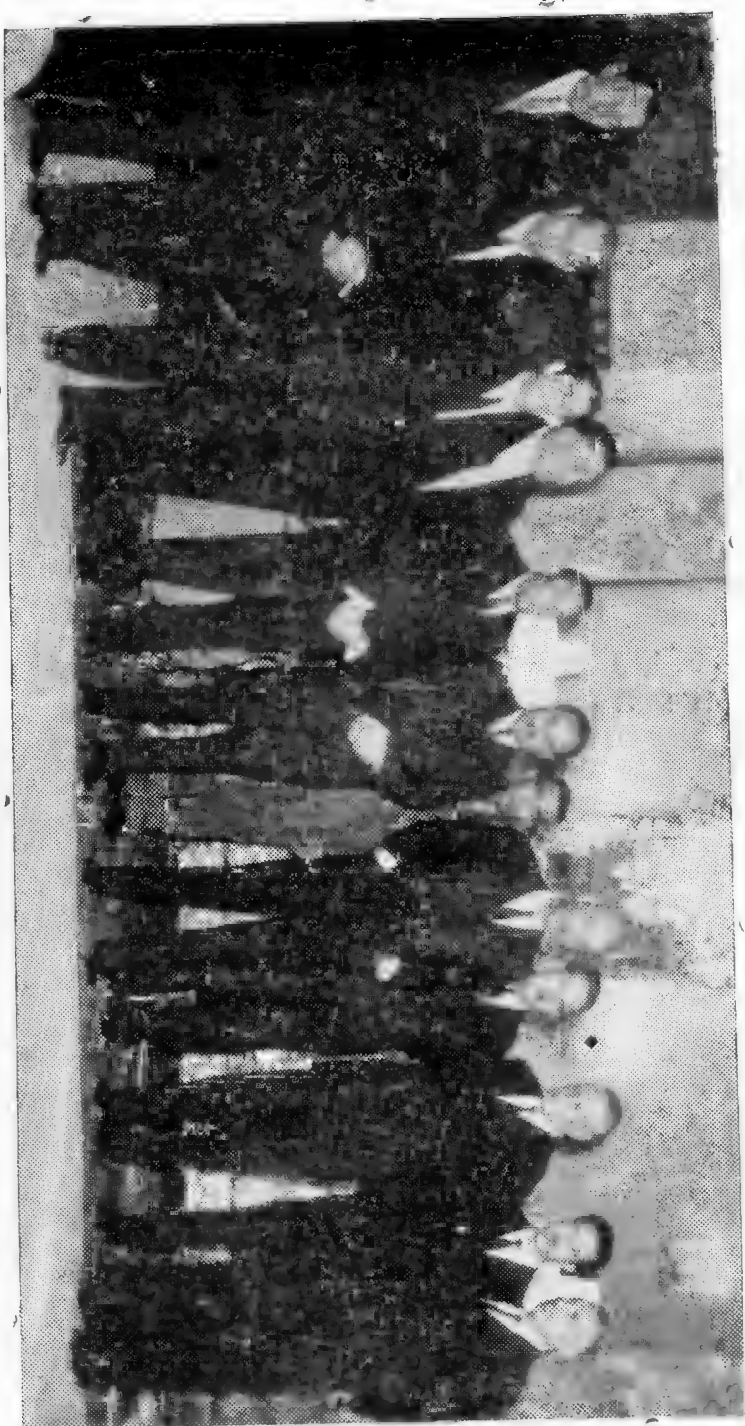

د پکتیا په ولايت كښې د همايونى معظم اعلیٰ حضرت د سفر له منظر و څخه

د هند جمهور رئیس [پناغلی] د کتور [رادا کرشنان د پناغلی] صدراعظم د کتور محمد يوسف د خبرواترو په حال کښې

پانچالی دکتور محمد يوسف عبدالعالم هزہ وخت چہ دخیل کابینہ سرہ دھما پوزی مقام اعلیٰ حضرت بہ حضور منلی شوی ده

د ملی شوری فحالیټونه

د ملی شورا د عمومي غونډو د مصوباتو راپور

۱- لړ مړی لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۷ نیټه د عمومي مجلس د کار دور مخو ټاکل او د ملی شورا د ۷ کمیسیونو د تقسیم او د کمیسیونو د کار دور مخو ټاکل پدې ډول چه : د عمومي مجلس د کارورځی دی یکشنبه، دوشنبه اوسه شنبه او د کمیسیونو د کارورځی دی شنبه او چهارشنبه وی . علاوه پدې به کومو ورځو کی چه عمومي غونډه کارونلری او په کمیسیونو کی کاروی نو کمیسیونونه هم د اړیکیدای شی .

۲- دوهم لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۹ نیټه د څلورو کمیسیونو (مالی بودجی او تجارت د چارو کمیسیون ، د قوانینو د وضع او تدقیق ، د شکایاتو د اوریدلو ، داخله او قبا یلو د چارو کمیسیون ، د خارج چه چارو کمیسیون ، د مخابراتو ، کرهڼی ، فواید عامی او د معادنو او صنایعو د چارو کمیسیون) په باره کی .

۳- دریم لمېر تصویب د نور دمیا شتی په ۲۹ نیټه د خارج چه چارو د کمیسیون دریس مرستیال او منشی د ټاکلو ، د قوانینو د شکایاتو د اوریدلو ، داخله او قبا یلو د چارو د کمیسیون دریس ، مرستیال او منشی د ټاکلو ، د مخابراتو ، کرهڼی ، فواید عامی معادن او صنایعو د چارو د کمیسیون دریس ، مرستیال او منشی د ټاکلو د مالی بودجی او تجارت د چارو د کمیسیون دریس مرستیال لومړی او دوهم منشی د ټاکلو په باره کی .

۴ - څلورم لمېر تصویب د نور په ۲۹ نیټه ، د افغانستان بانک د ذخیره بانکونو ټولو د خاړنی د هیأت په جمله کی د ملی شورا د دوه تنو نمایندگانو ټاکل چه د شورا د دیولسمی دوری په ۳ کال کی بشاغلی سید عاشق الله د قرغیو وکیل او بشاغلی پیر محمد د زرم وکیل و ټاکل شول .

۵ - پنجم لمېر تصویب د جوړا په ۴ تاریخ د کارد بین المللی سازمان د اساسنامی د ۷ مادې د (۱-۲-۳) فقرو تعدیل دهقی موسسې د غړو د زیاتولو په منظور د څلو یشتو نه اته څلو یشتو غړو ته چه د کارد بین المللی کنفرانس په ۴۸ غواړنه کی د ۱۹۶۲ د جون په ۲۲ تا ریخ شویدی .

۶- شپږم لمېر تصویب د جوړا په ۴ نیټه د قوانینو د وضع او تدقیق ، د شکایاتو د اوریدلو او د داخله او قبا یلو د چارو د کمیسیون د لومړی او دوهم منشی د ټاکلو په باره کی .

۷- اووم لمبر تصويب د (عدلي، معارف، روغتيا او مطبوعاتو او د ملي دفاع چارو ددری گو نو کمیسیونو) د غي وټاکل شو.

۸- اتم لمبر تصويب د جواز په ۴ نېټه د ملي شورا د داخلي وظيفو د اصول د لومړي او دوهمي مادې تفسير د معيّناتو او منشي د انتخاب او ټاکلو د موضوع په باره کې.

۹- نهم لمبر تصويب د جواز په ۱۳ نېټه د (عدلي چارو د کمیسیون د ملي دفاع د چارو کمیسیون معارف روغتيا او مطبوعاتو د چارو د کمیسیون ددری گو نو د رئيسانو معاونانو او منشيانو د ټاکلو په باره کې.

۱۰- لسم لمبر تصويب د جواز په ۱۳ نېټه د ښاغلي د کتور محمد يوسف صدر اعظم د حکومت د خط مشي او اعتماد په باره کې.

۱۱- يولسم لمبر تصويب د جواز په ۱۹ تاريخ د ذروي قوی د بين المللي اداري داساسنامي د دريم جز د ۶ مادې دالف د مادي د فقيری د تعديل په باره کې چه د ۲۳ غړو څخه ۲۵ غړي وټه جگ شوی او د هغه کنفرانس په پنځمه غونډه کې تصويب شوې ده. ۱۲- دولسم لمبر تصويب د جواز په ۲۶ نېټه د مليسکيه تقسيماتو د اصولنامي ۱۹ مادې تعديل دوردگو دچک دنوی تشکيل شوی دريمه درجه حکومت دميدان د لوی حکومت پوری.

د ليک د مديریت اجراءات

۱- ۱۹ لمبر تصويب د ۴۱ کال د سنبلې په ۲۶ نېټه، د عسکري مکلفيت د اصولنامي د ۲ مادې د تبصرې د موضوع د پاڼو اعاده او د ۱۴۴ مادي د تبصرې تعديل د شورا د قوانينو د کمیسیون د زيات غورلپاره.

۲- ۲۰ لمبر تصويب د ۴۱ کال دمیزان په ۲۹ نېټه، د کچکي او ارغنداب د مخکو لپاره د اوږو پیرودلو او قیمت ټاکلو د اصولنامي د پروژې باره کې.

۳- ۲۱ لمبر تصويب د ۴۱ کال دمیزان په ۱۶ نېټه، د عسکري مکلفيت د ۲ مادې د تبصرې د پروژې او د ۱۴۴ مادي د تبصرې د تعديل په باره کې.

۴- ۲۲ لمبر تصويب د ۴۱ کال دمیزان په ۱۶ نېټه، د قاتلقانو د اعلي حکومت دنوی تشکيل د ۴۱ کال د بودجې د جزو په باره کې.

۵- ۲۳ لمبر تصويب دمیزان په ۲۴ نېټه، د پست د محصولاتو د اصولنامي ۶۶ مادې تعديل او د تلگراف د اصولنامي د ۲۶ مادې تعديل چه د زيات غور لپاره د شورا د قوانينو کمیسیون ته وړاندې شی.

۶- ۲۴ لمبر تصويب د ۴۱ کال دمیزان په ۲۴ نېټه، د تالقانو د لوی حکومت په باره کې چه اعلي حکومت ته یې ترقي کړې ده د ضميمې په نوم چه ۴ برخې لری.

۷- ۲۵ لمبر تصويب د ۴۱ کال دمیزان په ۲۴ نېټه، د خپلواکۍ د جشن د رخصتۍ

«بقية در صفحه ۹۷»

کران قولواک اوچلا ایتاب چنریش لوبکه دآلمان دقدرالی جمهوریت جمهور رئیس کوم وخت چهه مایونی
ذات اولیایا حضرت ته معظمه ملکه دکلن ای بن هوائی فکرت ته ورسیدل د احترام گارڈ معاینه فرمائی

مہمانوں کی آمد: حضرت دینار کلن بہوانی کے گھر کئی لمبے لمبے سڑکوں پر

داعیانو د عالی مجلس تشکیل

داعیانو د عالی مجلس معین
شاغلی حافظ عبدالغفار

رئیس	شاغلی حافظ عبدالغفار
معین	دمجلس غوی» عبدالحکیم مشر قیوال
»	» محمد امین خو گیانی
»	» خواجه جانگل
»	» ایشان امان الدین
»	» نظر محمد زر متی
»	» آخند زاده محمد رسول
»	» قندهاری
»	» عبدالستار
»	» منشی» میرزا محمود

داعیانو د عالی مجلس فعالیتونه

د قانونی لواړو او تشکیلاتو پروژو په وزارت خانو او مرکبو طواری رو له خوا ترتیب او دملی شورا او دوزیرانو د عالی مجلس له تصویب نه وروسته د اصولی مرا تېو دطې کولو لپاره د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د میاشتې څخه تر ۱۳۴۲ دجو زامیاشتی پوری داعیانو مجلس ته را رسیدلی او د پروژو او سنجش نه هرو سته تصویب شوی دی په لاندی ډول دی :

- ۱- د نیشانونو او مدالونو د اصولنامې د (۷۴) مادې تعدیل چه په نوموړی تعدیل کی دهمایونی اعلی حضرت دامضا په عوض پادشاهی مهر قبول شوی دی .
- ۲- دمجاکو د تشکیل اودملکې مامورینو دمجا کماتې د اصول د اصولنامې د لومړۍ مادې تعدیل .
- ۳- د ترافیکو د اصولنامې د ۲۰ مادې تعدیل .
- ۴- د ملکې مسامو رینواو عسکری متصیدارانو اومنسوبینو دشتو اوداملاکو د ثبت اصولنامې پروژې په باره کې .

- ۵- د افغانستان د شاهي دولت او د ايران د شهنشاهي دولت تر منځ ترانزيتي موافقت نامه چه ۱۵ مادي لري د ۱-۳-۳ - پروتوکول او د دواړو مملکتو دورکړي د موافقت نامي سره .
- ۶- د ملکي تقسيماتو د ضميمي په باره کې
- ۷- د افغانستان باندک داساسنامي د ۹۹ مادي تعديل .
- ۸- د بڼد پسا نو د مسکا فو او مچا ژا نو اصولنامي د ۱۹ مادي تعديل .
- ۹- د مخدره دوا گانو د يو واحد تړون په باره کې اود تړون د ترجمې سوا د چه يو پنځوس مادي لري .
- ۱۰- د افغانستان د پادشاهي حکومت او دېو ليند د جمهوري حکومت تر منځ هوايي حمل و نقل موافقت نامه .
- ۱۱- د محاسبانو د ديوان د پلټنې د اصولنامي پروژې چه ۳۰ مادي او پنځه فصلونه لري د هغې دوو جملو سره چه ۳ فصل په ۱۱ ماده او د ۴ فصل په ۲۷ ماده کښي د ملي شورا له خوا په کې زياتوالي راغلي دي .
- ۱۲- د کچکي اوار غنډاب د بڼد دلاندي مخکو د باره داو بوخرغولو د پروژي په باره کښي چه ۶ مادي لري .
- ۳- د عسکري مکلفيت د اصولنامي د دويمې مادي د تبصري او د ۱۴ مادي د تبصري د تعديل په باره کې .
- ۱۴- د مامورينو د حاضري او رخصتي د اصولنامي په ۳۸ ماده تبصره .
- ۱۵- دا جباري کار د لغو کولو د ۱۰۵ لمبر مقاولي په حقله چه ۱۰ مادي لري او ۱۰۳ توصيه ليک چه ۷ مادي لري او د يوې هفتي دا ستراحت مربوط ۱۰۶ مقاوله نامه چه ۲۱ مادي لري .
- ۱۶- د ۷۵ مادي په موجب د افغانستان د شاهي حکومت او د عربي متحد جمهوريت د حکومت تر منځ د تادياتو او تجارتې موافقت نامه .
- ۱۷- د عامه امنيت او منفعت په خلاف د مامورينو او مچر ميندو د جزا د اصولنامي د پروژي په باره کې چه ۱۹ مادي لري .
- ۱۸- د قطن د ولايت پوري تړلې د تالانو د لوی حکومت تشکيل چه د نوموړي ولايت څخه بيل او اعلي حکومت ته يې ترقي کې يده .
- ۱۹- د کار د بين المللي سازمان داساسنامي د ۷ مادي د لومړي، دوهمي، شلورمې فقرې د موضوع تعديل .
- ۲۰- د ذروي قوی د بين المللي اداري داساسنامي د ۳ جزوي د ۶ مادي دالف د فقرې د تعديل موضوع چه له ۴۳ غړو څخه يې ۳۵ غړي ته ترقي کې يده . «ختم»

همایونی معظمه اعلیحضرت اولیاحضرتہ معظمہ ملکہ بہارہ میلمستیا کبیری چہ دینا غلی ما نریش لوہک
د آلمان د فیدرالی جمہوریت رئیس او محترمی میرمنی بی لہ خوا ہنوی بہ ویاو تر قیب شوی و

غښتونکی معتمد اعلیٰ حضرت اړو علیا حضرت ته مضبوطه ملکه په پوهنه میلمستیا کښی چو د فدرالی آلمان په جمهوریت کښی
دهامبورګ ته د ښاروالی له خوا د هنری په ویاړ تر نیټې شوې ده

د صدار تعظمی د لوی مقام تشکیل

صداغلي دكتور محمد يوسف	»	عبداللہ ملکيار	لومړی مرستيال
دكتور علي احمد يوپل	»	سيد قاسم رښتيا	دوهم مرستيال
.....	»	د وزیرانو د عالي مجلس منشي
محمد عالم نوابی	»	د دارالانشاخلو رهمه رتبه مدير
غلام جيلاني	»	د مخصوص قلم مدير
عبداللہ	»	د ليک مدير
تاج محمد	»	د دارالانشاخلو پنجمه » »
عبدالرزاق	»	اداري لوی مدير
عبدالوکیل حميد	»	مرستيال
علي حيدر وردکی	»	د ماورينو مدير
مير محمد حسن	»	د آرشيف مدير
عبداللطيف	»	اداري مدير
.....	»	د خدمتو مدير
.....	»	د محاسبی مدير
عبدالحميد	»	د عمومي محاسبانو د پلټنې رئيس
.....	»	مرستيال
عبد النبي	»	مشاور
.....	»	د ليک مدير
اکرام الدين	»	د مدعي العمومي مدير
گل محمد کوهستاني	»	د خپرونو او تدقيق مدير
محمد زمان	»	د احصايي مدير
۹ تنه	»	د کرهنده پلټنې آمر
۱۱ تنه	»	د خلورمه رتبه غړي
.....	»	پنجمه » »
.....	»	د پروگرامونو د ترتيبولو مدير
محمد جان ژوبين	»	د راپورونو د مراقبت مدير
۲ تنه	»	د برآوردی مدير
محمد آصف	»	چکروال
محمد يونس	»	چکرمن
۲ تنه	»	چکون
عبدالعلي	»	د تصفيي آمر
۵ تنه	»	د خلورمه رتبه غړي
۵ تنه	»	د پنجمه » »
.....	»	د مخزن مدير
محمد فاروق سراج	»	د المپيك رئيس
نور محمد	»	فني مدير
محمد کبير	»	اداري مدير
يار محمد	»	د ارتباطو مدير

د ښاغلي صدر اعظم د کتور محمد يوسف د حکومت کړنلاره

گرانو وطنوالو؟

په داسې حال کې چې د صدارت عظمي درنه وظيفه په غاړه اخلم غواړم چه د نوي حکومت د خط مشي په شاوخوا کېښي تاسو سره خوځېږي و کړم اود هغې په سترو تېکو چه همدانن دوزيرانو د هيت په لومړۍ غونډه کېښي تصويب شوي دي تاسو خبر کړم .
څرنگه چه وطنوال خبر دي والا حضرت سردار محمد داؤد چه څه د پاسه ۹ کاله د صدارت عظمي مهمه وظيفه په غاړه درلوده اودا وظيفه يې په بې ساري وطن پالنه جديت او کفايت ترسره کړه په دې ورځو کېښي يې له خپلې وظيفې څخه استفي وکړه د افغانستان د حيثيت او ملي گټو د ساتلو په لاره کېښي د افغانستان د اجتماعي او اقتصادي شتون د لوړوالي او د دد اخلي اوڅار جي سياست د متينو اساساتو د پاره د سردار محمد داؤد ستر خدمتونه دوه و مره واضح او علانده دي چه شرح او بيان ته اړه نه لري اود افغانستان په تاريخ کېښي د دوي د تصدي د دورې د افتخار نه ډکوياد گارونو په حيث ثبت شوي دي .
زه يو ا زې غواړم په دې وخت کېښي چه دغه والا حضرت دادرنده وظيفه پرېږدي ديوه افغان او داسې همکار په حيث چه هميشه مي دهغوی له لار شو دنو څخه استفاده کړي ده دولا حضرت حضور ته دخپلې ډېرې خوشالي مر اتبو ښاندي کړم اود لوی خدای له در باره دهغوی روغتيا او نيکمرغي وغواړم .
زه باور لرم چه ټول افغان ملت زما سره ددې خوشي په عرض کولو او خالصانه دعا کېښي شريک دي .

د معظم ټولواک همایوني اعلي حضرت حضور چه لومړی آر زوگانسې يې هميشه د بوي متيني او ترقي غو بښتونکي نقشي په اساس دهيو اود وړاندي تگ او د چارو تحول ته متوجه دي ماته افتخار و بښه چه دافغانستان نوي کابینه جوړوله کړم .
دا افتخار په حقيقت کېښي دهيو ا د ټولموخو انا نو ته عايددي او زه خپله وظيفه کوم چه ددې لود اعتماد په نسبت خپله ډيره خالصانه شکريه د شهر ياري ذات حضور ته عرض کړم !

گرانو وطنوالو !

زموږ گران وطن افغانستان دخپل تاريخ په وياړلي دوره خصوصاً په مفاصرو دو رو کېښي چه د بشر نوي تمدن په هغو کېښي وده کوي له يولي يېشو سره مخامخ

ښاغلی د کتور محمد یوسف صدراعظم

ښاغلی دکتور مخیر یوسف صدر اعظم

ښاغلی دکتور محمد یوسف دښاغلی محمد حسن زوی په ۱۲۹۳ کال کښی په کابل کې زیږیدلی او خپل علمي تحصیلات یی د نجات په لیسه کښی سرته رسولی دی. د بسکلو ریا د شهادتنامی داخیستلو نه وروسته دعالي تحصیلاتو د زده کړی دپاره المان ته ولېږل شو او د کرټینګن په پوهنتون کښی یی چه خپل تحصیلات د فزیک په شق کښی د دکتوری درجې ته ورسول بیا وطن ته راغی او د علومو په پوهنځی کښی د فزیک په درس ورکولو موظف شو، وروسته بیا په ۱۳۲۲ لمریز کال کښی د علومو د پوهنځی دریاست کفیل مقرر او په عین حال کښی یی د فزیک او دریاضیاتو د مضمونو درس هم ورکاؤ، په ۱۳۲۶ کال کښی د پوهنی دوزارت د مسلکي-تدریساتو په ریاست او په ۱۳۲۸ کال کښی د هغه وزارت د تدریسی معین په حیث مقرر او د ۱۳۳۱ تر نیما یی پوری په نوموړی عهده مصروف ؤ، وروسته له هغه په اروپا کښی د افغانستان د کلتوری او عرفاني څانګې د ارتباط در رئیس په حیث موظف او هغې خواته ولېږل شو.

په ۱۳۳۲ کال کښی د سردار محمد داؤد د افغانستان د صدراعظم په کسایته کښی د کانو دوزارت د کفیل په حیث وټاکل شو او له هغه وروسته په ۱۳۳۴ کال کښی د کانو اړصنایعو وزیر مقرر شو. وروسته په ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د هماغه یونی معظم اعلی حضرت له حضور نه د صدراعظم په حیث مقرر شو.

ښاغلی ښه: د پوهنی دریمه درجه او د سردار عالی د ښاننو په اخیستلو هم پر یالی شری دی.

ښاغلی دکتور محمد یوسف په آلمانی او انګلیسی ژبو کښی ویل او لیکل کولای شی او له هری افرانسوی ژبو څخه هم په شان استفاده کوی.

مسافر تونه: د هیواد مهمو محایو ته او په خارج کښی یی آلمان او نورو ډیرو هیوادو ته مسافر تونه کړی دی.

شو چه زمونږ پلرونه د یوی دیني او ملي فریضې په حکم له هغو سره دمقا ملي دپاره چمتو شول په هغه وخت کښې چه په دنیا لوی انقلاب خپور شو او د دنیا د هیواد وحوالات یې یو په بل پسې د علم او نوی تخنیک له لاری بدلول زمونږ په هیواد کښې د وطن د دفاع مقدسې وظیفې ددی موقع ور نکړه چه ددی هیواد خلک لکه څرنګه چه سیاسي دخپلو مدنی، عرفاني او اقتصادي شتو نود لوړولو کسار تر سره کړی او د نوی تمدن په لویه لاره کښې له نورو هیوادو د سره یو مخای ګام او قدم واخلي.

نو نن چه دهغوی دمجاهداتو له برکته افغانستان د دنیا د آزاد هیوادو په جرګه کښې خپل لایق مقام ساتلی او تر سره کړی پدی په مونږ لازمه ده چه د تیر و زیاتو د تلافی دپاره اقدام وکړو او په ډیر زیار او ګوښ هغه فاصله لنډه کړو چه د عصری تمدن له نظره زمونږ د هیواد او د دنیا دنورو وداندي تمللو ملکوت تر منځ تولید شوی ده تر څو چه دخدای په مرسته یوه ورځ ددی وطن زامن دغه تفاوت پیڅې له منځه یووځای شی.

دا هغه درنده او ویاړلې وظیفه ده چه د تیري ګا پښې په دوره کښې شروع شوی ده او باید په زیاتو هغو ابتکارا تو او تحولاتو سره زمونږ له خوا تعقیب شی چه د عصر مقتضیات او د حالاتو انکشاف یې ایجابوی.

داو طبقه ما اوزما همکارانوسره له دی چه د لاری په سختوالي او د توبښې په لږ والی پوره خبر یو منلی ده او هیله لرو هغه چه دخلکونو دقولو طبقا تو په اتفاق په تیره بیا د هیواد د څرانی او منوری طبقې په ملګر توب چه افغانستان تاریخ د تحول او انتقال په دی دوره کښې تر ټولو ستر ملی مسئولیت دهغې په غاړه ددی تر سره کړو.

پښکاره ده چه د داسې مهمې او سترې وظیفې د سر ته رسولو دپاره د یوی اساسی او پښکاره خط مشی غوره کولو ته اړه لرو چه زمونږ فعالیتونه په صحیح استقامت سم کړی او مطلوب هدف ته یې نژدی کاندی.

ددی خط مشی ستر مطالب چه د معظم ټور او اک هما یونی اعلی حضرت، د افغانستان دخلکو آرزو ګانی او د زمانې ایجابات یې منبع ګڼل کيږی په دی ډول خلاصه کيږی:

۱- د اسلام د خلافت دین ابدی او نه فنا کیدونکی لارښودنی تل زمونږ د اعمالو سرمشق او لار ښوونکی دی.

۲- تر ټولو ستره او لوړه وظیفه چه مونږ ور ته ځان مکلف ګڼو د افغانستان دخپلواکي د خاوری د تمامیت او حقه حقوقو او ګټو ساتل دی.

نوی حکومت د پخواني حکومت په شان دغه مقدسه وظیفه دخپلو ټولو وظایفو په سر کښې ټاکلی او خپل تر ټولو ښه زیار به هغې ته وقف کړی:

۳- د اقتصاد په ساحه کېښی د پلان جوړولو او رهبري شوی اقتصاد سیستم د اقتصادي بنیې د تقویه کولو او د هیواد د خلکو د ژوندانه د سوبی د لوړولو د پاره دوام کوی ، ډیر زیار به وباسو چه روانی پروژی او د دوهم پنځه کلن پلان نوی پروژی د خپل مالی توان او امکاناتو په حدودو کېښی تطبیق او عملی کړو. انفرادی تشیقات به د هغه اقتصادي سیاست په چوکات کېښی چه غوره کړی مو دی نو هم حمایت او تشویق شی .

۴- د هیواد د ادارې په طرز کېښی به د دیمو کراسی د تطبیق د پاره د هغو پیشنهادو له مخی اساسی او مناسب بدلون راوړو چه د پخوانی صدر اعظم والا حضرت سردار محمد داؤد له خوا ملوکانه حضور ته وړاندی شوی او اساساً د شاهانه ذات له خوا منل شوی دی .

حکومت د تحول چه اصلی مقصد یی د ټولنی سلامتی او هدف یی به اجتماعي او حیاتي شتون او د قوا نینو د تدوین په چارو کېښی خلکو ته د زیاتې برخې ور کول دی چه اجتماعي عدالت او د فردی حقوقو مصونیت تر سره کوی یومهم ضرورت او د هغه عصر له ایجاباتو سره مطابق بولی چه پکښی ژوند کوو .

حکومت تصمیم لری چه دی مبادیو ته چه د هیواد د خلکو په راتلونکی سر نوشت کېښی خپلې ارزښت لری د خپلو نورو وظایفو په سلسله کېښی اهمیت ور کړی او سمدرستی د متخصصینو او پوهانو په همکاري خپل مطالعات په دی باره کېښی شروع کړی او تر هغی ژمړی کېښی او غور وروسته چه د موضوع اهمیت یی ایجابوی د قانونی مراجعو له ترسره کولو وروسته د هغه د تطبیق پروگرام تر اجرا لاندی ونیسی .

حکومت به د بیطرفی عنعنوی سیاست او په ډلو کېښی د نه گټون او د آزاد قضاوت لاره چه مقصد یی د هیواد د خپلواکی ، ملی چا کېت او د خاورې د تمامیت سیاتل او د متقابل احترام او اعتماد په اساس له ټولو خلکو او ولسونو سره د دوستانه علاقې ټینګول دی اوله دی لاری سولی ته خدمت کول او د هغی په وړیا کېښی په سوله کېښی ژوند او وژمون د هیواد د انکشاف او د خلکو د ژوندانه د سوبی پنه والی دی تعقیب کړی .

د ملګرو ملتو منشور ته پابندی ، د بشر د حقوقو د اعلامیې احترام او د سر نوشت د ټاکنو د حق او د استعمال او د هغه د بقایا و د لغو کولو طرفداري په مختلف شکل سره د دنیا په هر گوټ کېښی چه وی او بین المللی همکاري د افغانستان د سیاست له اساساتو څخه دی .

د افغانستان حکومت د باندو نګ د کنفرانس اساسات او په بلګر اد کېښی د بیطرفو هیوادو د ټولنی اعلامیه چه مقصد یی د ولسونو تر منځ د دوستی او ښه تفاهم د پیدا کولو او په روغه د دولتونو تر منځ گټه ژوند او جنجالی مسئلو د حل کولو

پښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم هغابوخت چه نوي صدر اعظم پښاغلی دكتور
محمد يوسف ته د عظمی صدارت د عهدې مبارکې ورکړې (د ۱۳۴۱ د کب میاشت)

د افغانستان د مطبوعاتو نایبند گان هغه وخت چه د ۱۳۴۲ کال د وری په میاشت کښي د صدارت عظمي په مافه کښي
 (د افغانستان د نوی صدراعظم شافلي د کتور محمد يوسف پوره ملاقات وکړه)

د پاره له قوی څخه د صرف نظر کولو له لاری په دنیا کښی دسو لی تر سره کول دی یو محل بیا تایید وی .

د افغانستان حکومت دخپلو خلکو د آرزوگانو په بنا د پښتو نستان د خلکو دروا مطالباتو همیشه طرفداری کړی او نن هم په کلمکه د هغو طرفداری کوی . زمره یی آرزو گانې د پښتونستانو وروڼو د هیلو په مطا بق د هغوی د ملی آمالو تر سره کول دی او د پښتو نستانو وروڼو ددی مشروع حق د تر سره کولو د پاره به د افغانستان کوشنیو نه په سوله غوښتونکو لار و د وام و کړی .

هیله لرو چه د پاکستان حکومت په واقع بینۍ او د نننی نړۍ دمقتضیاتو سره سم د پښتونستان د خلکو د ملی آمالو او آرزو گانو احترام و کړی .

له دوستو دولتو سره به د افغانستان مناسبات دملکرو ملتو د منشور د اصول په اساس په متقابل احترام او اعتماد اوصافا د قا نه همکاری د دوستی په تقوی یی او یر اختیا ولاد وی .

د خوشحالی محای دی چه د افغانستان روابط له دوستو دولتو سره د ملی گټو سره سم او د بین المللی اساساتو سره موافق په ژده پوری انکشاف کوی او توسعه مومی .

د افغانستان داسلامي مملکتو سره چه دینی او تهذیبی مزو سره نژدی کړی یو خپلو مناسباتو ته خاص ارزښت ور کوی او د وروڼو کلموۍ ددغو علا یقو د زیاتۍ تقوی یی په لپاره کښی یی کوشنۍ کړی دی او دغه کوشنیو نه به دوام ولری ، افغانستان تل له گاونډیو هیوادو سره دخپلو مناسباتو دساتلو او ټینګوالی په لپاره کښی کوشنۍ کړی دی او په آینه کښی به هم ددغی هیلی د پاره چه په پښه گاونډی یټوب ولاده ده کوشنۍ و کړی .

د افغانستان مناسبات زمونږ د دوست او گاونډی هیواد اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی سره له اوله څخه د پښه گاونډی یټوب او متقابل احترام له مخی روان دی او دغه علا یق به وروستیو کلمو کښی په نژدی تماسو نو او د دواړو هیوادو د مشرانو په ټنګه راتنګه او گټو رو او په ژده پوری فنی ، اقتصادي او فرهنګی مرستو سره دهیو اد د ملی گټو سره سم پراخ او ټینګه شوی دی . د افغانستان حکومت به د پخوا په شان خپلو کوشنیو نو ته ددغوښو روا بطو د ساتنۍ ، تقوی یی او پراختیا د پاره دوام ورکړی .

د ایران له گاونډی هیواد سره د افغانستان دوستانه او د وروڼو کلموۍ مناسبات په ژده پوری په پښه نیت او د پښه گاونډی یټوب دروا بطو په اساس دوام لری . افغانستان ته د اعلیحضرت د ایران د شاه راتنګ او ددوی جملله کوشنیو نه او د افغانستان په ترانزیت کښی آسانتیا وی ددغو دوو مسلمانو وروڼو هیوادو تر منځ د دوستی علا یق نور هم تقوی به کړی دی .

له بل گاونډي هیواد ولسي چین د جمهوریت سره د افغانستان روابط د پشه نیت او نیک گاونډي یتوب او متقابل احترام له مخی دوام لری او په وروستیو کلو نو کښی دغه مناسبات د دواړو مملکتو د مشرانو په مسافرت او د دوستی او متقابل نه تیری د تړون په لاسلیک سره زیات تقویه شوی دی او په دی وختو کښی د دواړو هیوادو ترمنځ د اوسنی سرحد د کرښی درسمی تجدید او د سرحد تړون د لاسلیک د پاره موافقت چه په نظر کښی په نودی آینه کښی عملی شی په دغه لیا ره کښی یو بل مثبت گام گڼل کیږی .

- د امریکا له متحدو ایالاتو سره د افغانستان دوستانه مناسباتو د پشه نیت او متقابل احترام په اساس انکشاف موندلی په فنی ، اقتصادي او فرهنگي مرستو او همکارو یو سره دغه روابط پراختیا مومي .
- د امریکا متحدو ایالاتو ته د متحد ایالاتو د جمهوریت رئیس جلال آباد په بلنه د اعلیحضرت مسافرت چه په راتلونکی دو بی کی به وشي د دواړو مملکتو ترمنځ د روابطو په تحکیم او ټینګتیا کی بل مثبت قدم گڼل کیږی ، د افغانستان حکومت به د امریکا د متحدو ایالاتو سره د خپلو دوستانه مناسباتو د ساتنی تقوی او پراختیا د پاره خپلو کوشښو ته دوام ورکړی .

د افغانستان خپلو روابطو ته له هغو هیوادو سره چه په یوه منطقه کښی ورسره اوسی تل خاص اهمیت ورکړی دی لکه چه د افغانستان او د دغو مملکتو ترمنځ دوستانه او رضایت بشو نکي روابط موجود دی .

د هند له جمهوریت سره د افغانستان مناسبات د غمغمنوی دوستانه روابطو په اساس تل د نیک او دوستانه تفاهم سره ملګری دی .

د اعلیحضرت همایونی په بلنه د هند د جمهوریت رئیس جلال آباد نو دی راتلونکی مسافرت د دغو ښو روابطو په زیاته تقویه کی موثر دی .

په خواشینۍ سره باید وویل شی چه له پاکستان سره د افغانستان روابط د افغانستان د آرزو گانو په خلاف او په دغه لپاره کی د کوشښو نوسره سره تراوسه پوری ندی ښه شوی هغه کښاله چه د پاکستان د حکومت د یواځیز حرکت په اساس چه د دغو دواړو هیوادو ترمنځ بی سیاسی روابط وشلول اوس هم روانه ده ، د توقع په خلاف هغه مفاهمه چه په نیویارک کی دعادی وضع د پاره د دواړو هیوادو د خارجو وزیرانو ترمنځ د ایران د دولت په کوشښ شوی وه تراوسه لا د پاکستان د حکومت له خوا په پشه نیت سره نده تلقی شوی او بی نتیجی پاتی شوې ده .

مړنې په دغه زمینه کی د ایران د اعلیحضرت شاهنشاه د کوشښو نومو فوقیت دهغه پشه نیت په اندازی پوری زیات مربوط گڼو چه د پاکستان د حکومت له خوا په دغه لپاره کی ښکاره شی .

د افغانستان حکومت د هیواد د انکشافی پلانو په وړاندې بیولو کی د دوستو دولتو له بې غرضانه مرستو او همکارۍ یو څخه صمیمانه ممنونیت او قدر دانی کوی .

د شوروی اتحاد د سوسیالستی جما هیرو او د امریکا د متحد وایالاتو د ویلو وده مرستو نه علاوه چه تل په زده پوری اود تقدیر وده دی د المان د دد را لی دولت دوستانه مرستی چه مخ په زیاتیدو دی د خوښۍ موجب اود یادولو وده دی .

د نورو دوستو مملکتو له همکارۍ او مرستو څخه هم صمیمانه امتنان کوو .

د افغانستان حکومت هیله لری چه دغه مرستی او همکارۍ په آینده کی هم دوام او پراختیا ومومی اود نیک تفاقم او ښو مناسباتو د تقویمی په لیاړه کی چه د دغو دوستو دولتو سره وجود لری له پخوا نه زیاتۍ گټورۍ او موثرۍ واقع شی .

د افغانستان حکومت د ملگرو ملتو د اختصاصی موسسو مساعدت او همکارۍ چه تراوسه پوری شوی دی تقدیر وړی اود دوام او پراختیا یی گټوره او په زده پوری گټی .

په بین المللی ساحه کی د افغانستان د حکومت د سیاست هدف په ملگرو ملتو او په نورو بین المللی ټولنو کی د پخوا په شان د هیواد د ملی گټو ساتنه او د عمومی سولې په لیاړه کی خدمت اود بین المللی همکارۍ د پاره د زیات تفاقم ایجا دول دی .

د دغه مطلب په نظر کی نیولوسره سره به د افغانستان موقف د هنومستلو په مقابل کی چه د نننی نړۍ ورسره مخامخ ده د تل په شان به آزاد قضاوت ولادوی اود افغانستان حکومت په هر قدم چه له هری ناحیې څخه د بامه دوامه سولې د ترسره کولو په لیاړه کی واخیستل شی وستایی .

داو د حکومت د خط مشی اساسی ټکی .

زمونږ د کامیابی او پرمختگ درجه چه د دغه خط مشی په تعقیب او تطبیق کښی په تیره بیا پدی لحظه کی چه دیو تحول په درشل ولادیدو د ملت د ټولو وگړو په استقبال او مرسته پوری اړه لری . مونږ ټولو افغانی نارینه و او ښځو د معارف منسو بینو ، د دولت مامورینو او د هیواد ټولو وطن دوستو پوهو زلمیانو ته پلمنور کوو چه د دغه لوی اقدام کښی زموږ سره گډون وکړی اود دغی عالی وظیفی په سرته رسولو او گټی مسئولیت کښی چه ښه به یی د کلو نه کلو نه د وطن په آینه ژوند کی باقی پاتی شی ، له حکومت سره مرسته او ملگرتیا وکړی .

دخدای په یاری اود خلکو د مرستی په اعتماد د خپل رعیت پالونکی او ترقی غوښتونکی پادشاه په ارشاد اولار ښوونه په کار پیل کوو . (ومن الله التوفیق)

دخارجہ چارو د وزارت تشکیل

وزیر - شياغلی دکتور محمد يوسف (صدر اعظم)
مرستیال » نوراحمد اعتمادی

مشاورتی کابینه

دسفير کيپر به رتبه کښي
دمختار وزير »
درمز او مخصوص قلم لوی مدیر
شياغلی محمد نعیم يوسفی
سیاسی معین
سیاسی لوی مدیر

د سیاسی روابطو لوی مدیر
شياغلی عطاوالله ناصر ضیاء
دملکرو ملتو اود بین المللی
روابطو لوی مدیر
شياغلی محلمی محمود غازی
داقتصادی روابطو مدیر
شياغلی محمد یونس رفیق

دخارجہ چارو د وزارت مرستیال
شياغلی نوراحمد اعتمادی

دفرهنگی روابطو لوی مدیر
شياغلی سید مسعود بو هنیار
دمعاهداتو او ونا یقو مدیر

اداری معین

د تشریفاتو رئیس

اداری لوی مدیر شياغلی عبدالرزاق ضیایی

دتابعیت او قوانین سکری » غلام محمد نیکزاد

لوی مدیر

دویزی لوی مدیر »

د مامورینو لوی مدیر » عبدالغنی

- په باندنيو هيوادو کښي د افغانستان د سياسي هيا تو نو رئيسان
- په نوي ډيلي ، کټمنډو ، کولمبو اورنگون کښي افغاني لوی سفير او په تاييلند (بنګاک) کښي مختار وزير جنرال محمد عمر .
- په واشنگتن اومګزيک کښي افغاني لوی سفير او په برازيليا او بو ينس آيرس کښي مختار وزير دکتور عبدالمجيد .
- په ملګرو ملتو کښي د افغانستان سفير کبير اودايمي نماينده ، ښاغلي عبدالرحمن ټواک .
- په ملګرو ملتو کښي د افغاني نمايندګي مستشار او مختار وزير دکتور عبدالالحکيم طبيبي .
- په انقره کښي افغاني لوی سفير ډګر جنرال سيد حسن .
- په تهران کښي افغاني لوی سفير ښاغلي محمد عثمان امير .
- په ماسکو اوستوکېلم کښي افغاني لوی سفير او په بخارست او هلنسکي کښي مختار وزير ښاغلي عبدالالحکيم شاه عالمي .
- په لندن کښي افغاني لوی سفير او په هاک کښي مختار وزير ښاغلي محمد کبير لودين .
- په بېن کښي افغاني لوی سفير او په برن کښي مختار وزير ښاغلي دکتور غلام فاروق .
- په قاهره ، آتن او اکرا کښي افغاني لوی سفير او په بيروت او خرطوم کښي مختار وزير ښاغلي غلام محمد سليمان .
- په جده کښي افغاني لوی سفير ښاغلي محمد قاسم شريف .
- په بغداد کښي افغاني مستشار او مختار وزير ښاغلي غلام حسن صافي .
- په جګارنا کښي افغاني لوی سفير ښاغلي عبدالحميد عزيز .
- په پيکنګ او اولن باتور کښي افغاني لوی سفير ښاغلي محمد شبيب مسکينيار .
- په توکيو کښي افغاني لوی سفير
- په کراچي کښي افغاني منتخب لوی سفير ښاغلي محمد هاشم ميوندوال .
- په روم کښي افغاني لوی سفير او په مادرېد کښي مختار وزير ښاغلي انجنير محمد کبير .
- په پاریس کښي افغاني لوی سفير او په بروسل کښي مختار وزير ښاغلي اسدالله سراج .
- په بلګراد او صوفيه کښي افغاني لوی سفير جنرال محمد عارف .
- په وارسا کښي افغاني لوی سفير ښاغلي مير محمد يوسف .
- په پراګ او بوداپست کښي د افغاني لوی سفارت موقتي شارژ دافير ښاغلي محمد عظيم اميني .
- په مشهد کښي افغاني جنرال قونسل ښاغلي عبدالقيوم .
- په نيويارک کښي افغاني افتخاري قونسل ښاغلي صلاح الدين طرزي .
- په پيښور کښي افغاني قونسل ښاغلي سيد تاج الدين .
- په کويته کښي افغاني قونسل ښاغلي محمد ايوب عزيز . (پاتې په ۴۷۰ مخ کښي)

توسعه روابط خارجی افغانستان

حکومت افغانستان توسط و ذارت امور خارجه در ظرف نيمه اخير سال ۱۳۴۱ و نيمه اول سال ۱۳۴۲ بر علاوه ايکه يك سلسله مجاهدات در شقوق مختلف از قبيل تهيه و ترتيب معاهدات و تصويب آن از طرف شعبات ذيلعلاقه افغانستان با کشورهای دوست نموده در راه توسعه روابط خارجی نيز اجرا آتی بعمل آورده است .

اعزام نمايندگان سياسی افغانستان به کشورهای مختلفه :

۱- تعيين و تقرر شاغلی محمد شعیب مسکینیا ر بحيث سفير کبير اعليحضرت همايونی در اولانباتور (بايتخت مغلستان) بتاريخ ۱۲ سنبله ۱۳۴۱ .

۲- تقرر شياغلی ادل پيش سفير کبير مغلستان در دهلی جد يد بحيث سفير کبير آنکشور بدر بار کابل بتاريخ ۲۸ میزان ۱۳۴۱ .

۳- صدور اگریمان شياغلی يادونات خانال سفير کبير نيپال در دهلی بحيث سفير کبير آنکشور بدر بار کابل بتاريخ ۱۹ حوت ۱۳۴۱ .

۴- تقديم اعتماد نامه شاغلی سیت کوا بلا اتونی های کمشنر گانا در دهلی بحيث سفير کبير گانا در کابل به حضور اعليحضرت معظم همايونی بتاريخ ۲۲ جوزا ۱۳۴۲ .

۵- تعيين و تقرر شاغلی محمد عمر سفير کبير اعليحضرت معظم همايونی در دهلی بحيث سفير کبير اعليحضرت در کتمندو (بايتخت نيپال) بتاريخ ۲۳ جوزای ۱۳۴۲

مسافرت رؤسا و شخصيت های بزرگ افغانی در کشورهای خارجی

شياغلی سردار محمد نعيم وزير امور خارجه افغانستان و معاون دوم صدارت عظمی به حيت رئيس هیأت افغانستان در هفدهمین دوره مجمع عمومی نیویارک (ماه سنبله ۱۳۴۱)

مسافرت رؤسا و شخصيت های بزرگ کشورهای دوست به افغانستان

۱- نظر بدعوت اعليحضرت معظم همايونی، اعليحضرت محمدرضا شاهنشاه ايران بتاريخ ۴ اسد ۱۳۴۱ وارد کابل شدند و به حيت مهمان شاهانه الی ۷ اسد ۱۳۴۱ در افغانستان اقامت داشتند .

۲- نظربدعوت اعليحضرت همايونی، شاغلی داکتر سروپيالی را دا کر شنا ن رئيس جمهور هند بتاريخ ۲۰ ثور ۱۳۴۲ وارد کابل شدند والی ۲۶ ثور بحيث مهمان شاهانه در افغانستان اقامت داشتند .

افغانستان و هفدهمین دوره مجمع عمومی ملل متحد

(سپتامبر سال ۱۹۶۲ - سنبهله ۱۳۴۱)

ریاست هیأت افغانستان را در هفدهمین اجلاس مجمع عمومی بشاغلی سر دار محمد نعیم وزیر امور خارجه و معاون دوم صدارت عظمی آنوقت به عهده داشت. معاون رئیس هیئت بشاغلی پرواک، کمیته سیاسی اعضا، دکتور طیبی کمیته مخصوص سیاسی و کمیته حقوقی دکتور فرهادی کمیته اقتصادی و مالی بشاغلی فیض احمدزکریا، کمیته قیمومیت بشاغلی حسرت کمیته بودجه و اداره بشاغلی عبدالصمد غوث کمیته فرهنگی بشری و ثقافتی. هیئت افغانستان درین دوره با اساس سیاست همنوی کشور در موضوعات بین المللی حصه گرفت و نظریه قضاوت آزاد و بیطرفانه از همه پیشنهاد های که برای صلح و امنیت دنیا انکشاف در زندگی مردم دنیا و بالاخره تقویه رول موسسه ملل متحد مفید بود پشتیبانی کرد. رئیس هیئات افغانستان طی بیانیته که در جلسه کامله مجمع عمومی ابراد فرمودند و موقف کشور را در موضوعات مختلف بین المللی کا مطرح بحث مجمع عمومی هفدهم بود شرح دادند و تمنیات حکومت افغانستان را بحیث یک کشور صلح دوست برای پایداری صلح در جهان و حسن روابط بین المللی ابراز داشتند که ماهر نکته آنها درباره موضوعاتی که در ذیل به ملاحظه میرسد به حیث موقف حکومت افغانستان به مطالعه خواهم رسانید.

فضای بین المللی در آغاز جلسه:

هفدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد بتاریخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۲ در نیویارک آغاز گردید و تا ۲۰ دسامبر ۱۹۶۲ خاتمه یافت. این جلسه برخلاف شانزدهمین اجلاس مجمع عمومی در یک فضای نسبتاً آرام افتتاح گردید زیرا از یکطرف اتفاق نظریه یک شخص که کرسی منشی عمومی ملل متحد را اشغال کند وجود داشت و آن اوتانت بود که بعد از یک سال تجربه به اتفاق آرا برای پنج سال بحیث منشی عمومی انتخاب گردید و از طرف دیگر در بحرانیکه ملل متحد از نقطه مالی بآن مواجه شده بود با اثر تصویب توزیع اسناد قرضه ملل متحد تخفیف بعمل آمده و وضع ملل متحد در کانگو که انتظار جهان را بخود جلب کرده بود و هر آن لطمه بر موجودیت این موسسه جهانی وارد میساخت و یکی از پرماجرترین مسایل در مقابل ملل متحد قرارداد داشت نظریه بلانهای اوتانت راه حلی بخود اختیار میکرد و معلوم میشد که کشور های ذی علاقه در کانگو آرزو مند مصالحه موضوع میباشند. گرچه در روز های بعد از آغاز جلسه هفدهمین وضع بین المللی نظریه بحران کیوبا تیره گردید و شورای امنیت ملل متحد موضوع را برای رفع خطر جنگ و استقرار صلح بین المللی مورد مذاقه قرار داد اما با وجود تیرگی اوضاع این فیصله نظر به مجاهدات موسسه ملل متحد راه حلی بخود گرفت و رول این موسسه جهانی یکبار دیگر بحیث و سیله مهم ایجاد حسن تفاهم بین کشورها و پشتیبانی صلح در دنیا عرض وجود کرد که این بذات خود پرستیز موسسه ملل متحد افزود.

نا گفته نباید گذاشت که رول کشور های بیطرف در حصة حل مسأله کیو بایی تاثیر نبود و مجاهدت های ایشان که درین باره بصورت دست جمعی برای حل قضیه تو سط مذاکرات مستقیم بین قوای بزرگ بعمل آمد خلی هاموثر و برای از بین بردن بحران مفید ثابت گردید که البته نماینده کشور افغانستان نیز باتفاق گروپ کشور های بیطرف درین مجاهدت سهم داشت چنانچه در اثر پیشنهاد نماینده افغانی و تصویب گروپ کشور های بیطرف بود که منشی عمومی در مسأله کیو با مداخله کرد . در اثنای شانزدهمین دوره مجمع عمومی تصمیم نامه ای که در باره اعطای آزادی به کشور ها و ملل تحت استعمار به تصویب رسیده بود در آن ذکر شده بود تا کمیته خاصی در باره این موضوع و تطبیق آن از طرف کشورهای ذی علاقه به هفدهمین دوره مجمع عمومی راهبری تهیه کند .

باساس آن راهپور منشی عمومی در هفدهمین جلسه مجمع عمومی تحت مطالعه قرار گرفت و در نتیجه تصمیم نامه از طرف گروپ آسیا و افریقا به جلسه کامله پیش شد که در آن مجمع عمومی تأثیر عمیق خود را از این که محتویات اعلامیه رفع استعمار در حصة تمام قلمرو های غیر آزاد بصورت کامل تطبیق نشده اظهار میداشت . ضمناً مجمع عمومی فیصله میکرد تا در تعداد کمیته خاص هفت عضو دیگر نیز افزایش یابد که جملاً تعداد آن به ۲۴ عضو برسد و این کمیته به کار خود در باره تطبیق محتویات اعلامیه در سر زمینهای مختلف تحت استعمار دوام داده و راهپور خود را به مجمع عمومی هجدهم بسپارد .

تصمیم نامه از تمام اعضای ملل متحد مخصوصاً کشورهای دارای مستعمرات تقاضا میکرد تا برای پیشبرد کار کمیته خاص مجاهدت ورزند . نا گفته نباید گذشت که کمیته ۲۴ نفری به نسبتیکه بسیاری از قلمرو های تحت قیمومت ملل متحد به آزادی رسیده اند و نظیر باینکه شورای قیمومت از نظر فعالیت در حال سقوط میباشد فعلاً رول شورای قیمومت را بازی خواهد کرد .

نماینده افغانستان در حصة پرو بلم رفع استعمار موقف سابق حکومت را در باره قلع و قمع استعمار به هر شکلی که تظاهر کند و همچنین از بین رفتن حاکمیت خارجی بعد از استعمار تعقیب کرده و در باره تسوید تصمیم نامه با گروپ آسیا و افریقا همکاری نموده است . بر علاوه کشورهای بیطرف به رئیس مجمع عمومی هفدهم توصیه نمودند تا در حصة شمول افغانستان به عضویت کمیته ۲۴ نفری که عنقریب از طرف رئیس مجمع عمومی تعیین خواهد شد توجه کند .

دوم، شمول اعضای جدید به موسسه ملل متحد در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی :

شش کشور جدید به عضویت ملل متحد پذیرفته شد . این کشور ها عبارتند از : جمهوری تروند ، دولت پادشاهی پروندی کشور ترینیداد و توباگو - جمهوری دیموکرات مردم الجزایر - و کشور اوگندا .

نماینده افغانستان در حصه شمول الجزائر به عضویت ملل متحد مجادلات مردانه مردم الجزائر را برای حصول آزادی ستوده و مراتب تبریک و مسرت هیأت نمایندگی افغانستان را در چنین موقع ابراز داشت. همچنان افغانستان باسی و پنج کشور دیگر تصمیمنامه‌ی راجع به شمول الجزائر به مجمع عمومی پیش کرد که تصویب شد. در پایان جلسه هفدهمین دوره مجمع عمومی تعداد اعضای ملل متحد به ۱۱۰ کشور رسید.

سوم - خلع سلاح :

در دوران مجمع عمومی هفدهم راهپور کمیسیون مؤده عضو ملل متحد (فرانسه به آن اشتراك نکرد) مطرح بحث شد . نمایندگان کشورهای بیطرف که در جلسات کمیسیون برای اولین بار شرکت کرده بودند در مجمع عمومی بیانات ابراز کردند و اهمیت این موضوع را برای نسل بشر و انمود ساختند علاوه بر آن توجه دول بزرگ مخصوصاً اتنازونی و روسیه را درباره توافقی نظر و حل این مسئله درخواست نمودند .

در جمله تصمیمنامه‌ای که بدین مناسبت از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید مهم‌ترین آن تصمیمنامه‌ای بود که از طرف افغانستان و یکمده کشورهای آسیا، افریقا، اروپا و امریکای لاتین تسوید و از طرف مجمع عمومی تصویب گردید . درین تصمیمنامه از اینکه مسأله خلع سلاح عمومی به نتیجه مثبت نرسیده اظهار تأسف بعمل آمد و ضمناً از اینکه رؤسای روسیه شوروی - اتنازونی و انگلستان در برآورده شدن راه حل این موضوع ، مجاهدت میورزند اظهار خوش بینی و برای پیدا شدن موافقه ای بین اتحاد شوروی و اتنازونی خواهش گردید تا ایشان در پیشنهادهای خویش درباره خلع سلاح تعدیلاتی را قبول کنند تا سبب از بین رفتن خطر تباهی بشر فراهم گردد . بر علاوه درین تصمیمنامه از کنفرانس مؤده عضو تضاضا گردید تا راهپور کار خویش را قبل از ماه اپریل ۱۹۶۳ به مجمع عمومی بسپارند .

موقف حکومت افغانستان در این مسأله عبارت از یک خلع سلاح عمومی کامل و مؤثر میباشد نماینده افغانی در بحث موضوع اظهار کرد که افغانستان طرفدار است تا از آزمایشهای ذروی، ظهور جنگ در اثر تصادف ، قطع ارتباط در اثر اشتباه بین دو بلاك به نفع صلح با دوام جلوگیری شود .

نماینده افغانی از تأسیس مناطق فاقد سلاح ذروی و استعمال فضای خارجی به مقصد صلح طرفداری نمود .

چهارم - میثاق مربوط به اسلحه ذروی :

در طی شانزدهمین دوره مجمع عمومی یک سلسله مذاکرات درباره تسوید میثاقی که اقلاً دول صاحب نیروی ذروی را از استعمال و یا آزمایش سلاح ذروی بازدارد بعمل آمد و در نتیجه مجمع عمومی ، نظریات دول عضو ملل متحد را درباره تشکیل

کنفرانسی بدین مناسبت درخواست نمود . نظریه حکومت افغانستان به طرفداری چته انعقاد چنین کنفرانس بو د .

در اننای هفدهمین اجلاسیه مجمع عمومی عده از کسدر های به طرف به شمول افغانستان پرو ژة تصمیمنامه ی را به کمیته سیاسی پیش کرد ند که - با اساس آن منشی عمومی مامور میشد تا نظریات حکومت های را که تا حال درین مورد نظریه نداده اند جمع نمود و به مجمع عمومی هژدهم تقدیم کنند . این تصمیمنامه از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید .

پنجم - نمایندگی جمهوریت مردم چین در مؤسسه ملل متحد :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی موضوع نمایندگی جمهوریت مردم چین بر طبق سالهای گذشته از طرف نمایندگی اتحاد شوروی در ملل متحد شامل آجندای مجمع عمومی گردید .

موضوع اولاً در کمیته اعتبار نامه ها مطرح شد ، نماینده شوروی اعتراض کرد که نمایندگان حقیقی چین در ملل متحد نمایندگی نمی کنند و باید نمایندگان چین ملیون جای خود را به نمایندگان جمهوریت مردم چین واگذار شوند . همچنان حین بحث موضوع در مجمع عمومی نماینده اتحاد شوروی عین دعوی را اقامه کرد و تصمیمنامه ی بدین مناسبت به مجمع عمومی پیش شد اما این تصمیمنامه به نسبتی که دوثلث آراء را حاصل نتوانست کرد به تصویب نرسید .

هؤقف افغانستان بر اساس سابق عبارت از طرفداری از تصمیمنامه اتحاد شوروی بود ، نماینده افغانستان حکومت جمهوریت مردم چین را حکومت قانونی و نماینده آنرا نماینده حقیقی خواند و حل این موضوع را برای صلح آسیا و جهان مفید قلمداد کرد .

ششم - تجدید نظر بر منشور ملل متحد :

در اننای شانزدهمین دوره مجمع عمومی تصویب بعمل آمده بود تا کمیته تجدید نظر بر منشور ملل متحد را پوری درباره این موضوع تهیه و بد اسامبله هفدهم پیش کند نماینده افغانستان رئیس این کمیته میباشد . کمیته بحث خود را در این باره بتاریخ ۵ سپتامبر ۱۹۶۲ آغاز کرد ، نمایندگان اتحاد شوروی اظهار کردند که تجدید نظر بر منشور ملل متحد تا وقتی ناممکن خواهد بود که نمایندگان جمهوریت مردم چین بجای چین فارموسا به مؤسسه ملل متحد اخذ موقع کنند . دسته از کشور های غربی مدعی بودند که مسأله نمایندگی مردم چین نباید بر تجدید نظر منشور ملل متحد اثر کند . قابل ملاحظه است که تحت شرایط فعلی تجدید نظر بر منشور ملل متحد از نظر حق ویتو به مفاد اتحاد شوروی تمام نمی شود دسته کشور های غربی چون اکثریت را در مجمع عمومی دارا میباشد طرفدار تجدید نظر بر منشور ملل متحد میباشد . اما رو به مر فته

نوی قهرری

د شپاها نه ذات مطبو عساتی
مشاور ښاغلی استاد خلیل الله خلیل
چه دمعظم قولواک له حضور مخینه
د وزیر بهر تبه او القابو ممتنخر شوی دی

په قاهره کېښي افغانی لوی سفیر
ښاغلی قلامحمد سلیمان

په کراچی کېښي افغانی ممتنخب
لوی سفیر ښاغلی محمد ها شم
میوندوال

په واشنگتن کېښي افغانی لوی
سفیر ښاغلی دکډور
عبدالمجید

نوي مقرري

په انفرمه کښې
افغانی لوی سفیر
ډگر جنرال
سمید حسن

په پېښور کښې افغانی قونسل
ښاغلي سید تاج الدین

په بغداد کښې افغانی مستشار او مختار
وزیر ښاغلي غلام حسن ساپی

په کویټه کښې افغانی قونسل
ښاغلي محمد ایوب عزیز

مرور ایام بعد از جنگ عمومی دوم و تغییراتی که در مجمع عمومی طی این هفده سال بوقوع پیوسته تجدید نظر بر منشور ملل متحد را لازمی میسازد. چنانچه یکی از عوامل در این مورد که تغییری را در تشکیلات ملل متحد بوجود می آورد از بین رفتن شورای قیمومت به نسبت، بسر رسیدن سیستم قیمومت در سرزمینهای تحت نظارت ملل متحد است.

افغانستان در سالهای قبل، مطالعه عمیق را در این باره از طرف کمیته مر بوط توصیه کرده اما در دوران جلسه هفدهم بنا بر اینکه موضوع طرف مناقشه بلاک شرق و غرب واقع بود در مباحثه آن سهم نگرفت.

هفتم-موضوع اعتبار نامه های کشورهای عضو:

کمیته اعتبار نامه ها جهت غور بر اعتبار نامه های نمایندگان کشورهای عضو هر ساله جلسه میدهد اما موضوعی که کسار این کمیته را قابل توجه میسازد این است که از چندین سال باینطرف این کمیته نظر به اصرار کشورهای اتانونی و اتحاد شوروی بر موضوع اعتبار نامه های چین و هنگری بحث میکند، اتانونی بعد از اینکه حکومت امرنا از بین رفت رژیم روی اقتدار هنگری را ردی میبند که خلاف آرزوی مردم رویکار آمده و مدعی است که نماینده حکومت فعلی هنگری از مردم آن کشور نمایندگی نمی تواند کرد، همچنان اتحاد شوروی نمایندگان چین ملیون را نماینده حقیقی چین مرکزی نمیداند. چون اکنون نمایندگان چین ملیون و رژیم فعلی هنگری در مجمع عمومی موجود اند این مناقشات بصورت دو مدار هر سال مورد بحث میشود و به نتیجه نمی رسد.

افغانستان حکومت جمهوری مردم چین و همچنان حکومت فعلی هنگری را برسمیت می شناسد و از پیشنهادهایی که به مخالفت آنها به مجمع پیش شده طرفداری ننموده است.

موضوع دیگری که در باره اعتبار نامه های نمایندگان در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی مطرح بحث گردید اعتبار نامه نماینده یمین بود زیرا جای حکومت شاهی را در آن کشور حکومت جدید التاسیس جمهوری اشغال کرد و می بایست که نمایندگان حکومت جمهوری کرسی یمین را در ملل متحد اخذ می کردند. این موضوع در آخرین روز جلسه هفدهم مجمع عمومی مطرح شد و چون حکومت جمهوری را اتانونی نیز برسمیت شناخت مجمع عمومی فیصله کرد که نمایندگان حکومت جمهوری در کرسی یمین اخذ موقع کنند.

افغانستان چون حکومت جمهوری یمین را برسمیت شناخته بود از سفارش کمیته اعتبار نامه ها طر فدا ری کرد.

هشتم- قطع آزمایشهای ذروی :

در سالهای اخیر موضوع قطع آزمایشهای ذروی بیش از پیش انتظار جهان را بخود جلب کرده است. مخصوصاً زمانیکه اتحاد شوروی درین آزمایشها در فضاسپهت نمود و اتانوزنی برای دوام سلسله آزمایشهای زیرزمینی موافقت را بدست گرفت مجمع عمومی برای از بین بردن این رقابت که سبب تشویش بشردا فراهم ساخته است مجاهدت نمود. سال گذشته هنگام دایر بودن مجمع عمومی شانزدهم یک سلسله مجاهدتها از طرف کشورهای عضو ملل متحد بعمل آمد و نتیجه های صورت گرفت تا برین رقابت تباهن خاتمه داده شود. به ادا مۀ این همه کوششها مجمع عمومی در ائسای هفدهمین دوره خورش تصمیمنامه های را به تصویب رسانید که در جمله آن تصمیمنامه از طرف افغانستان و یکمده کشورهای عضو تسوید گردیده بود. در این تصمیمنامه از کشورهای صاحب نیروی ذروی تقاضا بعمل آمد تا از شروع ماه جنوری سال ۱۹۶۳ به تمام آزمایشهای خویش خاتمه دهند. گرچه تصمیمنامه اتانوزنی وانگلستان قطع این آزمایشها را درخواست می نمود اما یک استثناء در آن موجود بود که این تصمیمنامه حق دو کشور را در حصۀ آزمایشهای زیر زمینی محفوظ میساخت.

تصمیمنامه ۳۷ کشور با ۸۱ رای موافق و ۲۵ رای ممتنع به تصویب رسید و تصمیمنامه اتانوزنی وانگلستان با ۵۰ رای موافق و ۱۲ رای مخالف (گروپ شوروی) و ۴۲ رای ممتنع تصویب شد.

نمایندگان قوای بزرگ بر تصمیمنامه ۳۷ کشور رای ممتنع دادند.
نمایندۀ افغانستان در بحث این موضوع مؤقف حکومت را به شرح ذیل تفسیر کرد :

- ملل متحد اندیشه عمیق خود را از ادامه آزمایشهای ذروی اظهار دارد.

- باید ملل متحد سیاستهای طرفدار ادامه آزمایشهای ذروی را بشدت محکوم نماید.

- باید ملل متحد اعلام کنند که هیچ کشوری حق اجرای آزمایشهای ذروی را ندارد.

- باید ملل متحد اذمه کشورهای دارای نیروی ذروی تقاضا نماید تا همه آزمایشهای خود را قطع نموده وعده بدهند در آینده در هیچ شرایطی آزمایشهای خود را تجدید نمیکنند.

- باید ملل متحد اعلام دارد که قطع تدریجی و قسمتی آزمایشهای ذروی مقبول نیست و باید همه آزمایشها فوراً قطع گردد.

- باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را وادار سازد سیاستی که موجب انتشار اسلحه ذروی به کشورهای فاقد آن میگردد منصرف شوند.

باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را مجبور سازد تا در جریان همین جلسات داخل مذاکره شده و جنبه های تکنیکی مخصوصاً ترتیبات تفتیش و کنترل عملی بین المللی را به اساس میموراندوم مشترک ۱۶ اپریل ۱۹۶۲ مطالعه نموده حل کنند.

- باید ملل متحد کشورهای دارای نیروی ذروی را مجبور سازد تا اعلام دارند که استعمال اسلحه ذروی بحیث جرم علیه بشریت تلقی گردیده و چنین سلاح در هیچ شرایطی استعمال نگردد.

باید ملل متحد کشورهای دارای اسلحه ذروی را مجبور سازد تا فوراً داخل مذاکره گردیده و اقدامات مزیدی را برای تعهد خلع سلاح عام و تمام و از بین بردن اسلحه ذروی بعمل آورند.

نهم - موضوع کوریا:

در هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمنامه ای از طرف ۱۵ کشور و وی موضوع به تصویب رسید درین تصمیمنامه ذکر شده بود که کمیسیون ملل متحد برای وحدت کوریا بکار خود ادامه بدهد. همچنین قوای باقیمانده خارجی هر زمانیکه در کوریا حالت نورمال رویکار شود از آن کشور خارج شوند چون موضوع کوریا هر ساله در جلسات مجمع عمومی ملل متحد بحث میشود حکومت افغانستان در حصه وحدت کوریا از پرنسپل حق تعیین سرنوشت طرفداری کرده و ما مول مردم کوریا را محترم شمرده است. نماینده افغانی در پایان بحث موضوع در مجمع عمومی هفدهم اظهار داشت که جای تأسف است که مسأله کوریا تا امروز حل نگردیده با وجودیکه بد فعات مکرر در مجمع عمومی مطرح بحث بوده است نماینده افغانستان در حصه تصمیمنامه مسأله کوریا که واضحاً راه حلی را جستجو نمیکرد و طرف مناقشه بود رأی ممتنع داده است.

دهم - سیاست تبعیض نژادی در افریقای جنوبی:

این موضوع سالهاست که در مجمع عمومی مطرح بحث قرار میگیرد. در دو دان اسامبله هفدهم ازینکه جمهوریت افریقای جنوبی از تمام تصمیمات مجمع عمومی گذشته چشم پوشی کرده و سیاست تبعیض را علیه باشندگان سیاه پوست آن کشور شدیداً از پیش میبرد. و اخیراً قانون جدیدی را که بیشتر سبب برانگیختن احساسات کشورهای افریقای سیاه می شد به تصویب رسانده و اعضای ملل متحد را واداشت که درین مورد تصمیم جدی تری اتخاذ نمایند. باینر بحث این موضوع در کمیته خاص سیاسی تصمیمنامه ای از طرف افغانستان و یکمده کشور های عضو به کمیته پیش شد که در این تصمیمنامه یک نوع قطع روابط سیاسی و اقتصادی (سنگشن) اعضای ملل متحد را با کشور افریقای جنوبی درخواست میکرد. این تصمیمنامه به ۶۰ رأی موافق به تصویب رسید.

۱۳ کشور که ازمريکاي لاتين و دوستان غرب بودند رأي ممتنع داد ند. ۱۶ کشور اروپاي غربي و امريکا و اعضای صقيد پوست کامن ويلت رأي مخالف داد ند .
نماينده افغانستان بر اساس سالهای گذشته طی پيمانهای جوانب حقوقی و بشري موضوع را توضيح کرده و سياست تبعيض نژادی افريقای جنوبی را ناشايسته خواند .
ياز دهم - مسأله عمان :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی موضوع عمان از طرف عراق، اردن، لبنان، ليبيا مراکش، عرب سعودي، سوډان، سوریه، تونس، جمهوريت متحد عرب و يمن به مجمع پيش شد. افغانستان با همکاري ممالک عربي، کيني، اندو، نيزيا و يوگو سلا ويا تصميمنامه‌ی را به کمیته خاص سياسی پيش کرد که مفاد ذیل را حاوی بود :

- ۱- آزادی فوری عمان برای حفظ صلح منطقه لازمی است .
 - ۲- تصديق حق تعیین سرنوشت و آزادی برای مردم عمان .
 - ۳- تقاضای خروج قوای خارجی از عمان .
 - ۴- حل موضوع از راه مفاهمه به اساس منشور .
- پیشنهاد فوق در کمیته به اکثریت آراء به تصویب رسید اما در جلسه کامله مجمع عمومی نسبت به اعمال نفوذ انگلستان بر بعضی دول عضو پیشنهاد مذکور رد شد و موضوع بدون تصمیم برای آینده مؤکول گردید .
- افغانستان در این مسأله به نسبت شباهتی که در بعضی جهات به قضیه پشتونستان داشت علاقه زیاد گرفت و نماینده افغانی در حصه آزادی اظهار نظریه مردم عمان از آمال مردم عمان که به اساس سیاست استعماری تحت سلطه سلطان مسقط در آورده شده اند طرفداری کرد . نماینده افغانی اظهار داشت که باید بمردم عمان موقع داده شود تا بر اساس حق تعیین سرنوشت آینده خود را تعیین کنند .

دوازدهم، موضوع سرحدات و نيزويل و گیانای برتانوی:

حکومت و نيز و یلادعوی دارد که هنگام تعیین سرحدات بین و نيز و یلا و گیانای برتانوی یک حصه از خاک و نيز و یلا بصورت غیر قانونی بکشور گیانای برتانوی تعلق گرفته و برای اینکه موضوع را با انگلستان فیصله نماید و نيز و یلا مسأله را به مجمع عمومی محول ساخت .

در اثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی کمیته خاص سیاسی روی بحث موضوع دلائل و ذریع خارج و نيز و یلا و نماینده انگلستان رامورد مطالعه قرارداد و ذریع خارج و نيز و یلا اظهار کرد که فیصله حکمیت ۱۸۹۹ که با اساس معاهده ۱۷۹۷ صورت گرفته حق و نيز و یلا راحتی به آن حصص خاکشان که از طرف بریتانیه برای ۵۰ سال نیز اشغال نشده بود نشناخته و سرحدات را بصورت غلط تثبیت کرده است و نيز بر اساس یک میموراندوم که بتاريخ ۱۹۴۹ از طرف مشاور حقوقی و نيز و یلا

در قضیه سرحدی باقیما نده ۶ ماه بعد از مرگ نامبر ده نشر شده توضیح گردیده که فیصله حکمیت با اساس یک موافقه سیاسی قضات محکمه که تبعه روسی (تزاری) انگلیسی و اتا زونی بودند صورت گرفته بدون اینکه مقررات و قواعد حکمیت و با حق و نیز ویلارد نظر گرفته باشند. امریکادر آن وقت راضی بود که بریتانیه عهد و یکتوری آنچه گیانا و نیز ویلا گرفته قانع باشد و تجاوز خود را در امر یکای لاتین با اساس دکتورین مانرو توسعه ندهد. قضات اتا زونی و روسیه تزاری برای منفعت سایر مناطق در سرحدات و نیز ویلا با هم موافقه سیاسی نمودند.

وزیر خا رجیه و نیز ویلا این را هم توضیح کردند که از ۱۹۵۴ با بنطرف و نیز ویلا با حکومت بریتانیه روی این موضوع در تماس است و آرزو دارد که قبل از آزادی گیانای بریتانوی بکدام مفاهمه برسند. نماینده بریتانیه فیصله حکمیت را حقوقی خوانده و از فیصله های سیاسی در موضوع انکار کرد.

نماینده افغانستان نیز به نسبت آن که موضوع یک قضیه سرحدی و نیز اساس آن بروی تجاوز بریتانیه عهد و یکتوری یا بخاک و نیز ویلا و عملی ساختن یک حکمیت غیر حقوقی بود دلچسپی گرفته و مطالب آتی را مورد بحث قرار داد:

اول - آزادی فوری گیانای بریتانوی و اشتراک شان در مذاکره موضوع.

دوم - فیصله مطالب با اساس حق تعیین سرنوشته و آن هم برضای مردم گیانای بریتانوی.

نماینده افغانی در بیانیه خود این اساس را نیز توضیح کرد که دول استعماری در قرن ۱۹ نه تنها از راه اجبار و عسکری بلکه از راه اجبار و مهادت و فیصله های که به آن شکل و نام حقوقی داده و در حالیکه تماماً مفایر حقوق بوده است مطالب خود را بالای کشورهای کوچک قبولانیده است.

در پایان بحث این موضوع رئیس کمیته خاص سیاسی اظهار داشت که وی از جانب نمایندگان وینزویلا و بریتانیه مأمو شده است که بکمیته ابلاغ کند تا در موضوع سرحدات وینزویلا و مناطقی گیانای بریتانوی حکومت های انگلستان و وینزویلا و گیانا از راه سیاسی داخل مذاکرات مستقیم بوده چه اسناد موضوع را از بر مطالعه گرفته اند تا بکدام موافقه برسند از آن رود و ام مذاکرات را در حال حاضر طرفین آرزو ندارند. بدین ترتیب این موضوع بدون کدام تصمیمی از طرف مجمع عمومی خاتمه یافت.

سیزدهم - موضوع پناهگزیانان فلسطین :

دراثنای هفدهمین دوره مجمع عمومی سه پیشنهاد بکمیته خاص در باره موضوع پناهگزیانان پیش شد. پیشنهاد اول از طرف کشورهای دسته بر ازاویل که مقصد آن حل مشکلات فلسطین از راه مفاهمه بین کشورهای عربی و یهود بود. این پیشنهاد

که اساس آن يك نوع شناختن اسرا ييل را معنی می داد از طرف عرب ها رد شد .

پیشنهاد دوم که از طرف افغانستان - اندونیزیا - موریتانیا و پاکستان بود مقصد آن تعیین قیم ملل متحد از طرف منشی عمومی برای ملکیت ودا رایی اعراب فلسطین در داخل اسرا ییل بود . سال گذشته همچو يك تعد یلی از طرف افغانستان پیش شد که اسرا ییل و طرفدا را نش آن را مدا خله به امور يك کشور تلمقی نمودند چون این پیشنهاد نیز مورد قبول طرفداران اسرا ییل واقع نمیشد بالاخره عربها بشرط اینکه پیشنهاد گروپ برا ذا ویل پس گرفته شود قبول کردند که این پیشنهاد نیز پس گرفته شود . و در آخر پیشنهاد سومی که از اتا زونی بود مقصد آن تطبیق تصمیمات مه های سابق و تجدید دوره کار آن را برای سه سال دیگر بود که از طرف کمیته به تصویب رسید . افغانستان نظریه قبول اعراب از پیشنهاد اتا زونی بر تصمیمات مه اتا زونی رأی موافق داد .

چهاردهم - تصویب اعلامیه کنفرانس قاهره

افغانستان به همراهی سی کشور دیگر مسوده تصمیمات مه ای را بکمیته اقتصادی مجمع عمومی پیش کرد که از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید . نکته مهمی که در اعلامیه قاهره طرف دلچسپی افغانستان است عبارت از مسأله ترانزیت میباید شد که میبایست کشورهای سهام کنفرانس قاهره تسهیلات لازمه را دربارۀ ترانزیت کشورهای محاط به خشکه فراهم نموده و از هیچگونه همکاری دریغ نکنند این پرنسیپ زمانی که از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید مجدداً بحیث يك پرنسیپ بین المللی شناخته شد . مجمع عمومی ضمن تصویب متن اعلامیه قاهره از دول عضو شورای اقتصاد و اجتماعی و دیگر مؤسسات مربوط به ملل متحد تقاضا کرد تا در فعالیت های خود را جمع به انکشاف اقتصادی و اجتماعی پرنسیپهای اعلامیه قاهره را در نظر داشته باشند .

پانزدهم - حاکمیت دائمی برمنابع طبیعی :

از چندین سال باینطرف مجمع عمومی کمیته ای را که افغانستان در آن عضویت داشت برای مطالعه حاکمیت کشورها بر منابع طبیعی شان گماشته است تا این موضوع را بصورت تکنیکی مورد مطالعه قرار دهد . در اثنای مجمع عمومی هفدهم کمیته را پورخود را با مسوده تصمیمات مه ای به مجمع عمومی پیش کرد . افغانستان و ۱۲ کشور دیگر تعد یلی در آن وارد آوردند که مهمترین نکته آن این بود که از منشی عمومی تقاضا شود تا مطالعات خود را بر جنبه های مختلف حاکمیت دائمی برمنابع طبیعی کشورها ادا نموده و با در نظر گرفتن علاقه کشورها درین باره نیز تشویق همکاری بین المللی در ساحه انکشاف اقتصادی و اجتماعی را پورخود را به جلسه هفدهم پیش کند ، تصمیمات مذکور با تعدیل آن در مجمع عمومی به تصویب رسید .

شانزدهم - انکشاف اقتصادی کشورهای روبه انکشاف :

در باره تأسیس صندوق مخصوص انکشاف اقتصادی ملل متحد (سندف) افغانستان به همراهی سی و چهار کشور دیگر آسیا و افریقا و یوگوسلا و یا تصمیمنامه‌ای به کمیته اقتصادی مجمع عمومی پیش کرد . در این تصمیمنامه از یکطرف منشی عمومی ما مور گردید تا مسو دة اساسنامه سند وق را به همه کشورهای عضو و مؤسسات اختصاصی فرستاده نظریه آن ها را حاصل کند و از طرف دیگر کمیته مربوط بعد از مطالعات راپوری به شورای اقتصادی واجتماعی و نیز جلسه هفدهم مجمع عمومی تقدیم نماید .

هفدهم - انعقاد کنفرانس جهانی تجارت :

در هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمنامه مهمی به تصویب رسید که بموجب آن کنفرانس جهانی تجارت در اواخر سال ۱۹۶۳ و یا در اولین ماههای ۱۹۶۴ منعقد خواهد شد . افغانستان از انعقاد همچو یک کنفرانس طرفداري نموده است . در این کنفرانس جهات مختلفه تجارت بین المللی مورد مطالعه قرار خواهد گرفت .

هژدهم - کمک ملل متحد برای ترقی زنان در کشورهای روبه انکشاف :
افغانستان به همراهی نه کشور دیگر مسوده تصمیمنامه ای را به کمیته اجتماعی و فرهنگی و بشری پیش کرد که در آن تذکر داده شده بود که تصمیمنامه های شورای اقتصادی در ساحه ترقی زنان و پروگرامهای مختلفی که درین ساحه روی دست است مورد توجه قرار داده شود بصورت خاص در این تسوید تذکر گردیده که برای مرتبط ساختن این پروگرامها و ایجاد یک پروگرام واحد و طویل المدت از طرف ملل متحد برای ترقی زنان که اهمیت خاص دارد مطالعات عمیق بعمل آید و مساعدت مؤسسات مربوط اختصاصی ملل متحد تقاضا شود . و برای پیشبرد این منظور از اعطای فیلو شیپها و دایر نمودن سمینار ها کار گرفته شود .

نوزدهم - تطبیق میثاق ۱۹۵۶ مربوط برده فروشی و غلامی :

افغانستان به همراهی ۵۲ کشور دیگر مسوده تصمیمنامه ای را در این باره به مجمع عمومی پیش کرد در آن خواهش بعمل آمده بود تا مطابق به ماده چهارم اعلامیه جهانی حقوق بشر که در آن غلامی و برده فروشی و غیره اعمال شبیه به آن ممنوع قرار داده شده همه کشورهای عضو ملل متحد و مؤسسات اختصاصی باین میثاق ها شامل شوند و آنها بیکه شامل شده اند در راه تطبیق میثاقها کمک و همکاری صمیمی کنند .

بیستم - مسأله رودیشیای جنوبی :

در باره این مسأله تصمیمنامه های بیکه افغانستان در آن سهم داشت از طرف مجمع عمومی به تصویب رسید تصمیمنامه اولی تذکر میداد که در رودیشیای جنوبی باینر انحلال اتحادیه زیمبابو و حیس لیدران ملی وضع بسیار خطرناک بوجود آمده و حقوق سیاسی مردمان پایمال گردیده و خطر بزرگی برای افریقا و جهان تولید

گردیده است. لهذا مجمع عمومی از حکومت بریتانیه تقاضا میکند تا فوراً رئیس اتحادیه را با همه لیدران ملی آن از حبس رها کند. تصمیمنامه دیگر تقاضا میکرد که همه تصامیم - گذشته مجمع عمومی در این باره در نظر گرفته شده و محتویات تصمیمنامه مجمع عمومی شانزدهم که در آن اظهار گردیده که قانون اساسی جدیدی بجای قانون اساسی سابقه تدوین گردد مورد توجه قرار گیرد. بر علاوه در این تصمیمنامه از حکومت بریتانیه تقاضا شده بود تا جهت رای گیری آزاد در رودیشای جنوبی ترتیبات لازم اتخاذ نماید ضمناً از منشی عمومی در خواست گردیده بود تا با حکومت بریتانیه - داخل مذاکره شده و از نتیجه اقدامات خویش به جلسه آینده مجمع عمومی و یا به کمیته خاص رودیشای جنوبی را پور دهد.

بیست و یکم - مسأله افریقای جنوب غرب :

در دوران مجمع عمومی هفدهم تصمیمنامه‌ای به تصویب رسید که در اثر آن مجمع عمومی مصوبات سابقه و اعلامیه اعطای آزادی به کشورها و ملل تحت استعمار حق مردم افریقای جنوب غربی را برای استقلال و حاکمیت ملی شان تأیید کرده و سیاست افریقای جنوب غربی را محکوم می نماید. و از کمیته مخصوص این مسأله تقاضا مینماید تا کارهای خود را برای تطبیق اعلامیه دوام بدهد. از منشی عمومی تقاضا میکند تا هرچه زودتر یک نماینده گوی امداد تخنیکي ملل متحد را در این سرزمین تأسیس نموده و نمایندگان ملل متحد را اجازه دخول به آن سرزمین بدهد و از حکومت افریقای جنوبی تقاضا میکند تا از هرگونه عمل جارحانه بر مردم آن سرزمین و یا توريد اسلحه و فشار و غیره اجتناب ورزد و ازین - ناحیه بر تشویش کشور های عضو بکاهد. افغانستان با سی و هفت کشور تصمیمنامه مذکور را به کمیته قیمومت پیش کرده بود.

بیست و دوم - سر زمینهای تحت اداره پرتگال :

افغانستان به همراهی ۴۲ کشور مسوده فیصله نامه‌ای را به کمیته قیمومت پیش کرد که از طرف کمیته و مجمع عمومی قبول گردید. در این تصمیمنامه مجمع عمومی با تذکر تصمیمنامه های - سابق و اعلامیه دفع استعمار را یاد داشت را پور کمیته مخصوص سر زمینهای تحت اداره - پرتگال با تأیید حق آزادی حاکمیت ملی تعیین سر نوشت مردمان این سر زمینها توسط خود شان و اینکه پرتگال باین احساسات و حقوق توسط قوه اسلحه و فشار مقابله میکند را پور کمیته مخصوص را بذیرفته از پرتگال تقاضا میکند تا فوراً حق تعیین سر نوشت - آزادی اظهار رأی و احساسات ملی مردمان سر زمینهای تحت اداره خود را شناخته و ترتیبات عملی کردن آنها را بپذیرد. همه محبوسان سیاسی را رها کرده و احزاب سیاسی را آزاد سازد. از سایر دول عضو تقاضا میکند تا بر پرتگال برای تحمیل این تصمیم ها فشار

آورده از کمک بوی خودداری ورزند و از شورای امنیت مطالبه میکنند تا اگر برتگال از تطبیق این تصمیمنامه خود داری ورزد برای تطبیق آن تدابیر لازمه اتخاذ گردد بر علاوه تصمیمنامه دیگری از طرف افغانستان و هفت کشور پیش شد که مطابق به آن مجمع عمومی تصمیم گرفت تا کمیته مخصوص را که برای مطالعه اوضاع سرزمینهای تحت اداره برتگال تشکیل داده بود و چون کمیته وظیفه خود را بسر رسانیده است منحل نماید.

بیست و سوم - دادن معلومات را جمع به سرزمینهای غیر خود مختار:
افغانستان به همراهی سی و شش کشور مسوده تصمیمنامه ای را به کمیته پیش کردند که از طرف کمیته و مجمع عمومی تصویب گردید. این تصمیمنامه با تذکر تصمیمنامه های سابق و وظیفه کمیته معلومات از سرزمینهای غیرمختار را پور این کمیته را یادداشت نموده به دول صاحب اداره این سرزمینها توصیه میکنند که چون معلومات داده شده در زمینه سیاسی و قانون اساسی و اجتماعی و فرهنگی کافی نمیباشد بدادن معلومات بیشتر و مفصلتر ادامه بدهد.

بیست و چهارم - انتشار معلومات در سرزمینهای غیر مختار

راجع به اعلامیه اعطای آزادی بکشورهاو ملل تحت استعمار:
راجع به این موضوع تصمیمنامه از طرف افغانستان و سی و نه کشور به کمیته قیمومت پیش شد که در آن نظریه را پور منشی عمومی راجع به یکسلسله نشرات بر بانهای محلی سرزمینهای مذکور - مطابق به اعلامیه رفع استعمار رضایت بعمل آمده و ضمناً از اینکه حکومت برتگال در سرزمینهای تحت اداره خود هیچگونه همکاری با ملل متحد برای انتشار این اعلامیه ننموده است اظهار تأسف نمود و از همه کشور های اداره کننده تقاضا نموده تا درین ساحه همکاری و فعالیت بیشتری نمایند و اعلامیه رفع استعمار را در سیستم معارف و تربیتی آن سرزمینها شامل سازند تصمیمنامه مذکور از طرف کمیته و مجمع عمومی به تصویب رسید.

بیست و پنجم - اعطای امداد تربیتی و تدریسی به مردمان سرزمینهای غیر خود مختار

در باره این موضوع نیز تصمیمنامه ی در مجمع عمومی هفدهم به تصویب رسید که براساس آن مجمع عمومی از اینکه موقع استفاده از سکا لری شیپها برای گانید های این سرزمینها داده نشده اظهار تأسف نمود و از کشور های امداد دهنده تقاضا کرده است تا به مساعدت خود امداد و تسویه داده و کشور های امداد کننده باید موقع تحصیل را برای افراد این سرزمینها بخارج بدهند و ضمناً منشی عمومی را پور مختصری درین قسمت به جلسه آینده مجمع عمومی بدهد.

این تصمیمات را از طرف افغانستان و چهل و یک کشور دیگر مجمع عمومی پیش شده بود.

بیست و ششم - تعهدات کشورهای عضو بر اساس منشور ملل متحد در مقابل مصارف قوای ملل متحد در شرق میانه و کانگو

این موضوع در دوران اسمبله شانزدهم یعنی زمانی که مؤسسه ملل متحد از همکار مصارف قوای خویش در غزه و کانگو به بحران مالی مواجه شده بود و مطرح بحث قرار گرفت. در اثر همچو یک بحران کمیته بودجه و اداره فیصله کرد تا درباره سهم کشورهای عضو به مصارف این قوا نظریه مشا و رتی محکمه بین المللی خواسته شود. نظریه محکمه بین المللی در دوران مجمع عمومی هفدهم مطرح شد و به نظریه مذکور این بود که تمام کشورهای عضو مکلف به تأدیه سهم خویش به مصارف قوای ملل متحد میباشند.

در دوران مجمع عمومی شانزدهم افغانستان درباره موضوع قوای ملل متحد اظهار کرده بود که جهات سیاسی این مسأله نسبت به سایر جنبه های آن اهمیت بیشتر دارد و باید مجمع عمومی موضوع را اولاً از نظر سیاسی مطالعه کند و از این سبب بود که افغانستان از ارجاع این موضوع به محکمه بین المللی که یک مقام حقوقی ملل متحد است طرفداری ننکرده بود.

زمانیکه نظریه محکمه درین باره به مجمع عمومی هفدهم تقدیم شد افغانستان بر اساس موقف خویش مجدداً اظهار داشت که محکمه بین المللی نظریه خود را بر اساس قضاوت حقوقی در حصه این موضوع داده است اما از این که محکمه بین المللی یک مقام ارجمندی بین المللی است افغانستان به نظریه آن با تشریح فوق مخالفت ندارد. در اخیر کمیته فیصله کرد که مجمع عمومی نظریه محکمه را قبول نکند لیکن درباره سهم کشورهای عضو کمیته بیست و یک نفر تعیین گردید تا موضوع را مطالعه نموده و راپور خود را به جلسه خاص مجمع عمومی تقدیم کند تا در باره دیون کشورهای عضو که قسماً از ابتدای تأسیس این قوا پرداخته نشده تصمیم نهایی گرفته شود.

بیست و هفتم ، تقسیمات عادلانه جغرافیایی و توزیع مناصب ووظایف در انشاء ملل متحد و شعبات مربوط آن

در انشای هفدهمین دوره مجمع عمومی کمیته بودجه و اداره بر اساس راپور منشی عمومی تصویب کرد تا برای هر یک از کشورهای عضو با اساس عنصر مهم عضویت در مؤسسه ملل متحد پنج گزینی تخصیص داده شود. این فیصله از طرف مجمع عمومی نیز به تصویب رسید. تصمیم اخیر مجمع عمومی در قسمت توزیع گزینیهای شعبات مختلف ملل متحد برای کشورهای عضو تا اندازه مربوط به مجاهدت کشورهای

کو چک بوده که در این حصه با وجود مخالفت دول بزرگ به نتیجه مثبت رسید .
افغانستان در این حصه اولاً از توزیع پنج کرسی برای هر یک از کشورهای عضو
طرفداری کرده و ثانیاً از اینکه کرسی های ماموریت ملل متحد برای اتباع کشور
های عضو با اساس یک مدت معین تفویض گردد و در تعداد این کرسی ها افزایش بعمل
آید، پشتیبانی نموده است .

بیست و هشتم - روابط و همکاری دوستانه بین دول (زیست باهمی)

در دوران هفدهمین دوره مجمع عمومی تصمیمات هی درین باره به تصویب رسید که
مقادیر آن قرار ذیل است :

کشورها در روابط بین المللی خود از استعمال قوه علیه تمامیت ارضی یا استقلال
سیاسی هیچ کشور گارنگیرد و یا به هیچ عمل دیگری مخالف مرامها و واجبات منشور
ملل متحد دست نزنند ، کشورها مسائل مورد نزاع خود را از طریق مذاکره و یا
وسایل صلح آمیز و به ترتیبی که به صلح و امنیت جهان صدمه وارد نکند حل
و فصل نمایند .

به امور داخلی یکدیگر مداخله ورزند .

ملل و مردمان جهان حق مساوی تعیین سرنوشت خود را دارند .

دول و جایی را که مطابق منشور ملل متحد بمیده دارند بجا آورند .

در این تصمیمنامه افغانستان وسیع و شش کشور سهیم بودند .

بیست و نهم - پیشرفت حقوق بین الدول - اعلام دوره ده ساله حقوق :

در باره این موضوع یک تعداد تصمیمنامه ها به کمیته حقوقی مجمع عمومی پیش
شد که مهمترین آن مسوده تصمیمنامه ای بود که از طرف گانا و آئرلند درباره
تقویه رول حقوق بین الدول ترتیب شد بود . افغانستان بر مسوده تصمیمنامه گانا
و آئرلند تعدیل نامنه پیش کرد که مهمترین نکته آن اعلام یک دوره ده ساله حقوق
بین الدول بود . در هنگام بحث موضوع نماینده افغانی توضیح کرد که بایست برای
تقویه صلح ، رول حقوق بین الدول از راه دادن امداد تخنیکي ، تاسیس کتابخانه های
حقوقی - تشکیل سیمینارها و اعطای سکالر شیب ها - تبادل پروفیسوران و شاگردان
در شق حقوق و بالاخره تقوی مؤسسات حقوقی غیر حکومتی تقویه محکمه بین المللی و کمیسیون
حقوق بین الدول تقویه و تحکیم گردد . و برای بر آورده شدن این منظور لازم
است یک دوره ده ساله مجامعه در راه حقوق بین الدول از طرف ملل متحد اعلام گردد .
تعدیلنامه افغانستان باین معنی که منشی عمومی پیرامون چگو نیکی امداد تخنیکي
ملل متحد در ساحه حقوق بین الدول و هم اعلام دوره ده ساله حقوق را بطور خود را به
جلسه آینده مجمع عمومی ترتیب و پیش کند از طرف کمیته به تصویب رسید که بامزج
با تصمیمنامه دو کشور فوق الذکر مجمع عمومی آنرا نیز تصویب کرد .

(ختم)

فعاليتها و امداد تخنيكي ملل متحد

در افغانستان

اداره عمليات معاونت فني ملل متحد

در ظرف سال گذشته پروگرامهای امدادی ملل متحد در افغانستان بطور عمومي توسعه يافته و تمرکز توسعه آن بيشتر در شق معارف بوده است .

همکاری با حکومت افغانی از طرف ملل متحد در چوکات پلان اقتصادی دوم که از مارچ ۱۹۶۲ آغاز شد، است جریان داشته و متخصص اقتصادی که در طرح پلان مخصوصاً از نظر عوايد و مصارف عامه فعالیت داشت اکنون در تطبيق پلان دوم با وزارت پلان همکاری دارد .

از پروژه های صندوق مخصوص که بزودی عملی خواهد شد پروژه بوهنجی معلمین میباشد که پلان شش ساله آن به همکاری یونسکو مورد اجرا قرار خواهد یافت . هدف آن تربیه معلمهای مردانه و زنانه برای تمام مملکت خواهد بود .

پروژه عرفانی دیگر از طرف یونسکو و یونسکو بنام اکادمی تربیه معلمان ابتدایی است . تحت این پروژه يك دارالمعلمین مختلط تأسیس خواهد شد و در نظر است که (۲۷۵) معلم در پنجسال اول تربیه شوند و تا سال ۱۹۸۰ به (۶۴) دارالمعلمین که در مملکت تأسیس خواهد یافت معلم وادرباب اداری تهیه نماید .

مسئله پروژه آب و خاک با اساس قراردادی بین حکومت افغانستان و صندوق مخصوص بتاريخ ۲۱ فبروری (۱۹۶۰) به امضا رسیده است این موسسه منابع مربوط را مطالعه کرده و راه بور مطالعات خود را با توضیحات لازم برای استفاده بهتر از این منابع بفرش انکشاف اقتصادی و زراعتی بدسترس حکومت گذارده است .

باتوجه روز افزون پروگرامهای انکشاف دهات مطابق پلان پنجساله دوم ملل متحد نیز معاونت خود را با دادن متخصصان و معاونت مادی مخصوصاً از طریق یونسف دو چند ساخته است .

پیشنهادی از طرف متخصص ملل متحد برای تأسیس موسسه منزل ترتیب شد که از طرف حکومت استقبال گردید و موسسه مذکور در شرف تأسیس است . ملل متحد توقع دارد که در توسعه پروژه ها از طریق « پروگرام جهانی غذا » کمک کند چنانچه پیشنهاد های مختلف درین زمینه تقدیم شده است .

صندوق وجهی بین المللی در اصلاح تبادل اسعار با افغانستان کمک کرده است . برای زیادت در پرسنل فنی تأسیس مرکز تربیه نیلی کمو نیکشن با کمک صندوق مخصوص در نظر گرفته شده است . که درین زمینه متخصص موسسه مواصلات بین المللی با تایید خود آن موسسه کار کرده و پروژه آن از طرف حکومت شاهی افغانستان

پذيرفته شده و پيشنهاد آن بصندوق مخصوص ملل متحد جهت تصويب نهايي فرستاده شده است .

برای سربراه ساخن کو پراتيف ها با کمک يك متخصص ملل متحد، مطالعات جريان دارد .

طرح او بکس که توسط ملل متحد معرفی شده است چنان مامورين اجرايي و عملياتي را تهيه مي دارد که در داخل دواير حکومتي بحيت مامور خود حکومت کار کنند .

فعلا چهارتن از اين متخصصان بافغانستان داخل کارند که يکي در وزارت پلان بحيت مدير عمومي اداره صنعت کار مي کند و احصايه صنعتي زير نظر اين متخصص برای بار اول در افغانستان ترتيب گرديد يکي بحيت منتظم ميدان هوايي کابل و ديگري بصفت منتظم ميدان هوايي قندهار به موسسه هوا نوردی ملکی شامل کارند و شخص چهارم به وزارت مخبرات بحيت مدير عمومي پست اجرای وظيفه مي کند .

صنايع کوچک

حکومت افغانستان تصميم گرفته که اصول کوپرا تيف را در مملکت ايجاد بنمايد و درين راه بعضی اقدامات عملي هم صورت گرفته تا مردم به مفکوره های کمک جبهه فعاليت انکشافی آشنايي حاصل کنند . برای اصول گاميا بي درين زمينه رياست انکشاف دهات دو قدم مهم برداشته است .

(١) تسويد يك قانون کوپرا تيفی لازم ديده ميشد ، برای اين مقصد مؤسسه بين المللی کار يك متخصص قانون کوپرا تيف را اعزام نمود که وی تسويد قانون مذکور را بپايان رسانيده است که البته بعد از طی مراتب قانونی شکل قانون را بخود خواهد گرفت و باساس آن کوپرا تيف ها برای کارهای خود در سراسر مملکت زمينه مساعدتري خواهد يافت .

(٢) برای داشتن مامورين تربيه يافته درين شق احتياج حساس شد . چنانچه رياست انکشاف دهات (٨) نفر کارگر دهات را از جمله ماموران خود انتخاب و در کورس مخصوصيکه برای اين مقصد تأسيس يافته شامل گردانيد . نصاب تعليمی آن شامل مضامين کوپرا تيف ، حقوق کوپرا تيف ، محاسبه و ذراعت ترتيب شد . و کورس مذکور اين مضامين را بصورت عملي و نظري درس ميدهد . يك متخصص محاسبه و دفتر داری عنقریب وارد شده و پروگرام مؤسسان کوپرا تيف را پيش خواهد برد . در نظر است که شاملان کورس بامؤسسان کورس برای سه ماه جهت کار عملي به هند اعزام شوند . توقع ميشود که تا بازگشت ايشان از هند . حکومت ، قانونی را درين زمينه تصويب خواهد کرد و آنان به پروژهای مختلفه مقرر شده و اشکال مختلف جمعيت های کوپرا تيف در دهات برای دفع احتياجات شان تأسيس خواهد شد .

صنایع دهات

چرمگری در چاریک

پروژه فوق در تر بیه چرم مکران تا امروز بصورت قناعت بخش کار کرده و طرق بهتر چرمگری را به آنان آموخته است که در نتیجه آن چرم بهتر ساخته شده و به قیمت زیادتر بفروش رسیده است. عده چرمگران زیاد گردیده و توقع میشود که تمام چرمگران چاریک بزودی اصول چرم سازی را بیاموزند: این کار سبب خواهد شد که آنها چرم را به قیمت بلندتر بفروشند و وضع اقتصادی شان بهتر شود.

مرکز تاپه کاری

سال گذشته ریاست انکشاف دهات یک کورس تاپه کاری را افتتاح کرد که در ماه می ۱۹۶۳ خاتمه یافته و اکنون مشمولان آن درس عملی خود را شروع کردند. تکه های را که آنها تاپه کاری میکنند حالا به قیمت خوبتر بفروش میرسد. ریاست انکشاف دهات تاپه ها و مواد کیمیاوی را بدسترس آنها می گذارد. امید است که ایشان بعد از کار عملی این کار را خود شان انجام داده و آنرا بحیثیت پیشه خود قبول کنند.

مرکز نجاری گلزار

فعلا یک نجاری محلی این مرکز را مراقبت میکنند. کسانیکه برای درس کارگران قریه و تعلیمات اساسی به گلزار می آیند درس های عملی نجاری را می آموزند تا سا مان خرد و ریزه خانه و آلات زراعتی را ترمیم بتوانند و بدینوسیله در کار زراعت با دهقانان کمک بنمایند.

توقع میرود که مؤسسه بین المللی کار یک معلم اعزام کند. و قتیگه او برسد اصول عصری و بهتر نجاری به آنها درس داده خواهد شد و کسانیکه از این کورس فارغ میگردند خدمت مفیدی را انجام خواهند داد. چه فعلا نجاران بایق در مملکت شدیدا مورد احتیاج است.

مشاور اقتصادی ملل متحد در وزارت پلان

از اگست (۱۹۶۳) تا اپریل (۱۹۶۴)

مشاور مذکور در وزارت پلان کار کرده و در طرح و تدوین پلان دوم به فخرش انکشاف اقتصادی و ثقافتی افغانستان بوجود آمده با حکومت کمک نموده است.

از اگست (۱۹۶۲) تا اپریل (۱۹۶۳) مشاور مذکور درباره تطبیق پلان انکشاف سرمایه که توسط وزارت خانه ها و دوایر حکومتی به محل اجرا گذاشته میشود سه سرویس مکمل را تهیه و قیم مذکور را تحلیل نموده است. همچنان پروژه های مهم شش ماهه اول نه ماه و سال تمام سال اول پلان دوم را سروی و قیمت گذاری نموده است.

باساس تحلیل تطبیقی پلان انکشاف سرمایه برای (۱۳۴۱) (۶۳-۱۹۶۲) پیشنهادات لازم به مقامات مسئول وزارت پلان داده شده و اکمال پلان (۱۳۴۱) و مدارک پولی و مالی پلان (۱۹۶۳) نیز تخمین گردیده است.

مشاور مذکور برای اینکه تطبیق پلان را تدقیق و تحقیق کرده باشد چندین پروژه را مشاهده نموده است.

مشاور با اساس هدایت وزارت پلان در قیمت گذاری و تحلیل پلان پنج ساله اول سهم فعال گرفته و همچنان در ترتیب و تهیه سروی و راپور پیشرفت برای طبع کمک نموده است. برای تدوین و تحقیق احصاییه با اساس پلان پنج ساله اول و تشخیص پیشرفت ها بیکه در انکشاف حقوق مختلف اقتصادی بعمل آمده نیز سهم فعال گرفته شده است.

مشاور مذکور چندین فصل سروی پیشرفت را نوشته و فصل های دیگر آنرا تصحیح نموده است.

به همکاری ماموران وزارت پلان و متخصصانیکه با اساس قرار دادهای دو جانبه در وزارت پلان کار میکنند مشاور مذکور در ترتیب فورمه های احصاییه که شعبات اقتصاد ملی برای استفاده وزارت خانه ها و دوایر میفرستند معاونت نموده و بهمین صورت فورمه های پلان (۱۹۶۳) نیز تهیه شده و دوایر و وزارت خانه ها این فورمه ها را برای ترتیب مسوده پلان (۱۹۶۳) طرف استقاده قرار داده اند.

مشاور مذکور در تدوین مسوده پلان انکشاف اقتصادی و ثقافی (۱۳۴۲) (۱۹۶۳ و ۱۹۶۴) افغانستان و غور و آن از طرف وزارت خانه ها و دوایر حکومتی سهم فعال گرفته است. موصوف برای انجام این مقصد در يك سلسله مذاکرات شامل شده و يك عده پروژه ها را در وزارت خانه هادیده است.

علاوئای مامور گردیده تا در کار تعیین ضرورت عده متخصصان برای پوهنتون و تعلیمات ثانوی و تثبیت ضرورت کارگران ماهر برای پلان دوم سهم بگیرد.

مشاور مذکور در يك عده مذاکراتیکه برای غور روی مسایل بسیار مهم اقتصادی صورت میگرفت اشتراك نموده و راپور های علیحده را جهت غور بر مسایل اقتصادی تهیه نموده و به وزارت پلان سپرده است.

مختصص پلان شهر سازی

فعالیت هاییکه از طرف یناغلی روزه اوژام از اگست ۱۹۶۲ تا ۲۱ می ۱۹۶۳ صورت گرفته است.

الف: پلان بزرگ کابل:

یناغلی اوژام به حیث مشاور حکومت افغانستان در کار تدقیق و طرح پلان بزرگ با تیم اتحاد شوروی که تحت قراردادی با کابل ینا و الی کار میکنند اشتراك نموده و طرح

و تفصیل پلان يك ناحیه نشیمن در کار ته پروان صورت گرفته است.
در قسمت باغ بالا مینه يك قسمت دیگر برای ساختن خانه ها بطرز اباد تمان تعیین
و نقشه آن هم تهیه گردیده است.
پروژه يك مرکز سپورت و مرکز نمایش گاه و يك ستد یوم برای (۷۵۰۰۰) نفر در منطقه
چش تریب داده شده و برای تدوین يك کود پلاننگ پیش نهاد های لازمه را را
گردیده است.

ب: سایر کارها :

متخصص پلان شهر سازی درامو دذیل نیز بذل مساعی کرده است .
برای طرح يك مرکز خانه سازی ، عمرانات و پلاننگ با هیأت متخصصان ملل
متحد در تهیه راپور جدید خانه سازی کابل طی ستمبر اول و دوم سال (۱۹۶۲)
در موسسه انجیری راجع به پلاننگ شهر سازی لکچرهای داده شده است .
برای شهر چاریکار پلان بزرگ و مفصل ناحیه های نشیمن مردم و مرکز اجتماعی
ترتیب داده شده است همچنان پلان بزرگ لشکرگاه تهیه گردیده و پلان بزرگ هرات نیز
ترتیب و راجع به تهیه آب و برق آن نظریات داده شده است .

صندوق مخصوص ملل متحد

سروی آب و خاک

خلاصه اجراءات سروی و خاک تا اوایل سال (۱۹۶۲) می (۱۹۶۳)

پروژه سروی منابع آب و خاک به اساس قرار دادیکه بین دولت افغانستان
و صندوق مخصوص ملل متحد به تاریخ (۲۱) فبروری (۱۹۶۰) به امضاء رسیده بود در اوایل
برج اکتوبر (۱۹۶۰) به عملیات شروع نموده است . اجراءات امور ذریعه مؤسسه
غذا و زراعت ملل متحد با وزارت زراعت و اخیراً با ریاست سروی آب و خاک افغانستان
صورت گرفته و مقصد این پروژه عبارت از مطالعه و تحقیقات منابع آب و خاک بعضی
از مناطق مملکت جهت انکشاف اقتصادی است که نتایج امور متذکره اساسات تخنیکی
انکشاف منابع آب و خاک مملکت را در مناطق معینه تشکیل میدهد . موعده پروژ
مذکور سه و نیم سال معین گردیده است .

عملیات سروی آب و خاک تا اخیر برج می سال ۱۹۶۳ اجراءات امور ذیل را در شقوق
هاید رولوژی ، توپوگرافی ، آبیاری ، خاکشناسی ، جیالوجی دروا دی های فراه
رود ، هریرود ، کابل ، غزنی و کنوا احتواء نموده که طور خلاصه گزارش داده میشود :

امورهای درو لوجی

۱ - ساختمان ستیشن اتومات های درو لوجی بالای رود هلمند معاون فراه رود
بانصب ماشین اتومات و ستاف کیچ .

- ۲ - ساختمان ستیشن هايدرو لوجی در حصه بخش آباد بالای فراه رود.
- ۳ - ساختمان ستیشن هايدرو لوجی بالای هريرود واقع چقچران بانصب ماشین اتومات و ستاف کيچ .
- ۴ - ساختمان گذر يا پل معلق (کيبلی) بالای هريرود و چقچران به طول (۹۰) متر جهت اندازه گیری آب .
- ۵ - ساختمان ستیشن هايدرو لوجی بالای هريرود واقع پشت شريف بانصب ماشین اتومات و ستاف کيچ .
- ۶ - ساختمان گذار يا پل معلق (کيبلی) بالای هريرود در پشت شريف بطول (۶۰) متر جهت اندازه گیری آب .
- ۷ - ساختمان ستیشن هايدرو لوجی بالای کوگان واقع تنگی ازوشهرک بانصب ماشین اتومات و ستاف کيچ .
- ۸ - ساختمان ستیشن اتومات هايدرو لوجی درلنگر بالای رود کوگان بانصب ماشین اتومات و ستاف کيچ .
- ۹ - ساختمان گذر يا پل معلق (کيبلی) بالای رود کوگان درلنگر.
- ۱۰ - اندازه گیری منظم هايدرو لوجی بالای ستیشن های فوق الذکر.
- ۱۱ - « « کانال عمده ساحه فراه و هرات .
- ۱۲ - نصب دستگاه اندازه گیری مجموع باران در نواحی شبر .
- ۱۳ - « « « « « « پنجاو
- ۱۴ - « « « « « « چقچران
- ۱۵ - « « « « « « پشت شريف
- ۱۶ - « « « « « « هرات
- ۱۷ - « « « « « « کمتواز
- ۱۸ - « « « « « « مقر
- ۱۹ - « « « « « « ادرسکن
- ۲۰ - تعيين خواس هايدرو لوجی آبريزه هريرود و فراه رود .
- ۲۱ - « هايدرو لوجی موضع بندها بالای هريرود و فراه رود .

امور توپوگرافي

- ۱ - نقشه توپوگرافي با تعيين موقع بلندی و ظرفيت کاسه بند علی کينای بالای فراه رود.
- ۲ - نقشه توپوگرافي با تعيين موضع بلندی و ظرفيت بند لشکر گاه بالای فراه رود.
- ۳ - نقشه توپوگرافي با تعيين موقعيت بلندی و ظرفيت بند بخش آباد بالای فراه رود .

و ترتیب نقشه ابتدایی هایدروجیالوجی ساحه شمالی کستواز .
یکی از ساحه های مهم و عمده مورد نظر پروژه وادی پهناور هریرود بوده که منجبت
موجودیت خاک و آب خیلی مساعد ثابت شده و این ساحه از سالیان درازی باینطرف جلب
توجه نموده و سروی های بعدی منظور اساسی انکشاف این پروژه را از رهگذر وجود
امکانات مقنع تقویه میدارد .
تجزیه و تحلیل امور مربوط در دفتر تحت اجرا بوده و تهیه و ترتیب را پور
و تجویزات در ختم پروژه صورت خواهد گرفت .

پوهنځي دارالمعلمين

اخيراً مجلس هیأت مدیره صندوق مخصوص ملل متحد تا سیس يك پوهنځي تربیه
معلمین را بسوی عالیت منظور نمود . قبلاً درخواست تاسیس چنین يك پوهنځي از طرف
حکومت افغانستان ارائه یافته بود .
عدم قوای بشری تعلیم یافته انکشاف اقتصادی و اجتماعی افغانستان را با اشکال مواجه
می گرداند . علت آنهم اینست که هنوز معارف در افغانستان توسعه کامل نیافته و با همه
مجاهداتی که درین راه از طرف حکومت صورت گرفته و میگیرد باز هم عده محدودی از
نفوس افغانستان از نعمت تعلیم و تربیه متمتع میشود . مخصوصاً عده شاگردان مکاتب
ثانوی خیلی کم است . (تقریباً کمتر از يك فیصد کسانی که از روی سن باید بمکتب ثانوی درس
بنخوانند فعلاً موقع تحصیل رایافته اند) حکومت افغانستان بغرض زیاد ساختن شاگردان
در مکاتب ثانوی به کمک منابع بین المللی و قراردادهای دوجانبه پلان های راروی دست
گرفته است ، این پلانها که برای انکشاف قوای بشری افغانستان یکی از وسایل عمده
شمرده میشود باز هم از حیث قلت معلمین لایق بمشکلات مواجه است تخمین شده که
افغانستان برای بلند بردن سویه شاگردان و زیاد ساختن تعداد داخله مکاتب ثانوی خود
از حالا تا سال (۱۹۷۰) تقریباً به (۱۶۰۰) نفر معلم احتیاج دارد که (۱۰۰۰) نفر آن برای
تدریس مکاتب متوسطه از (صنوف ۷ تا ۹) و (۶۰۰) نفر باقیمانده برای لیسه از (صنوف ۱۰
تا ۱۲) تهیه میشود .

بمنظور توسعه امکانات تعلیم و تربیه حکومت افغانستان به منابع بین المللی
و معاونت های دوجانبه منجمه حصول يك قرضه از انجمن بین المللی انکشاف اقدام نموده
است . و از صندوق مخصوص تقاضا بعمل آمده که در تربیه و تهیه معلمین مکاتب متوسطه
کمک کند . زیرا بدون این معلمین توسعه امکانات تحصیل صورت نمی پذیرد .
پوهنځي تربیه معلمین در کابل تاسیس خواهد شد و معلمین و معلمات لایق را برای تمام
مملکت تربیه خواهد کرد . محصلان و محصولات این پوهنځي بعد از اكمال دوره مکتب ثانوی
یعنی لیسه دو سال کامل درین پوهنځي تحصیل خواهند نمود و برای تدریس در مکاتب
متوسطه حاضر خواهند شد . این کورس دو ساله شامل تربیه عمومی و پروفیشنل خواهد بود

که تا آن وقت عده فارغان مکاتب ثانوی تا اندازه کافی تو سعه خواهد یافت
برای کسانیکه از پوهنځي مذکور فارغ میشوند یک سند بنام دیپلوم معلمی مکاتب متوسطه
داده خواهد شد.

در نظر است که این پوهنځي در سال ۱۹۶۴ با داشتن یکصد شاگرد شروع
بیکار کند.

در سال ۱۹۶۶ عده کسانیکه باین پوهنځي گرفته میشوند به (۱۵۰) نفر بالا رفته
وبعد از آن هر سال عده شاملان زیاده تر خواهد شد. یک حصه این شاگردان در پوهنځي
دال المعلمین برای معلمان مکاتب ابتدایی جای داده خواهد شد و سایر تعلیم
در مکتب متوسطه تجربوی این سینا که متصل دال المعلمین است نصب و بکار خواهد
افتید. این پوهنځي به همکار پوهنتون کابل دایروا طرف ادا رة تربیه معلمان
و زارت معارف نظارت خواهد شد.

معافیتی که از طرف صندوق مخصوص به آن داده میشود شامل متخصصین، فیلوشپ
ولوازم تحصیل خواهد بود که تا شش سال متواتر داده میشود.

متخصصان تقریباً سالانه تا (۴۶) نفر خواهد رسید که سر معلم و مدیر پروژہ نیز
شامل آن میباشد. برای ترتیب نصاب تعلیم دایرکردن کورسهای اول و تربیه
کونترپارت های ملی تاحین عزیمت متخصصان جای شانرا گرفته بتوانند یاد ده نفر
پروفسور نیز وارد خواهند شد. بیست و سه فیلوشپ دوا زده ماهه در دوا زده شق
اختصاصی داده خواهد شد تا کونترپارت های مذکور در شقی که کار میکنند مطالعات
و تحصیلات مزید در خارج مملکت حاصل بتوانند. بقیعت ۶۰۰۰۰ دالر سامان
ولوازم تحصیل داده خواهد شد.

حکومت افغانستان بنوبه خود عمادات لیلیه کونترپارت محلی ما مورین وغیره
مصارف را تامین مینماید.

حکومت حاضر است تا بعد از ختم دوره معافیت صندوق مخصوص پوهنځي
مذکور را بعین سویه ادا مدهد. لذا بعد از سال چارم ما موران و معلمان داخلي
زیاده تر امور و مسئولیت را بدوش خود خواهند گرفت و در سال ششم که معافیت صندوق
مخصوص خاتمه میباشد تمام امور اداری و تدوینی بدوش افغانها سپرده
خواهد شد.

یونسکو اظهار آمادگی نموده که بحیث نمایندگی اجراییه پروژہ مذکور را
بکاراندازد.

مجموع کمک در شش سال (۱۳۹۱۰۰۰) دالرنه-مین شده است مصرف حکومت
درین زمینه تقریباً (۹۸۸۰۰۰) دالر خواهد شد و قتی که پلان عملی بامضاء برسد مبالغ
مذکور بصورت صحیح تثبیت خواهد شد.

مجلس هیأت مدیره صندوق مخصوص تخصیصیه (۱۳۹۱۰۰۰) دالر را قبول کرد که از جمله (۱۲۵۷۵۰۰) دالر مصارف پروژه و (۱۳۳۵۰۰) دالر مصارف اضافی خواهد شد که حین اجرای پروژه از طرف نمایندگی اجرا کننده صورت خواهد گرفت.

مؤسسه غذا و زراعت

مؤسسه غذا و زراعت طی سال گذشته در شقوق آبپاری، حفاظت نباتات، عرضه اصلاح قره قل، اصلاح پشم گوسفند، تولید واکسین از لابراتوار و سیرولوژیکیال پلاننگ زراعتی، توسعه زراعت و سروی آب و خاک فعالیت خود را ادامه داده است.

مؤسسه غذا و زراعت معاونت خود را در افغانستان از سال ۱۹۵۰ شروع و تا حال (۵۶) نفر متخصص در شقوق مختلفه مثل آبپاری، اگر نومی، حفاظت نباتات، نسلیگیری، بیطاری، قره قل، پنبه، لبلبو، توسعه زراعت و غیره اعزام نموده است.

علاوه از مصارفی که برای شرکت ما موران افغانی در سمینارهای قصیرالمدت از طرف مؤسسه غذا و زراعت داده شده (۲۲) فیاضپ نیز اعطا گردیده است. طی سال گذشته (۱۱) نفر متخصص بکار مشغول بوده و در زمینه آبپاری فعالیتهای خود را در نهر اچپی اجمیر ادامه داده و علاوه بر آن چند پروژه کوچک را در حوالی کابل و اطراف جلال آباد شروع نموده اند.

موفقیت بزرگ تیم مذکور طی سال گذشته تکمیل بنای جدید و مشکل پروژه التي بالق در اند خوی میباشد.

پروگرامهای جدید و کوچک آبپاری مذکور برای حصول معاونت از صندوق آزادی از گرسنگی نیز معرفی شده است.

در قسمت حفاظت نباتات متخصص مربوط يك طریق جدید رزق گندم را با سرخی برای گلخانه و کلچر تیوب تجربه معرفی کرد.

علاوه از فعالیت های عامی و معمول کنترول امراض و آفات که زیاد مورد حوصله پیله وری صورت گرفته است متخصص مذکور چندین تجربه دیگر را در گندم های مختلف بمقابله مقاومت آن با مرض سرخی انجام داده است.

کوشش شده که انواع بهتر گندم نوع و لوفن از چلی و نوع ۹۱۴۲ و ۹۱۳۸ - مؤسسه غذا و زراعت و غیره در ساعات زیاد تر تجربه و زرع شود.

تجربه که در معرفی انواع جدید نیشکر هندی نموده نیز باعث امیدواری میباشد و با کمک حکومت هند دو نوع نیشکر دیگر نیز تولید و در جلال آباد با بغرض تجربه زرع شد.

باینر مریضی متخصص که مجبور شد از افغانستان برود کادرا براتوار و سیرولو جیکال چندی معطل گردید. متخصص جدید کار او را د نبال و برای بهتر شدن لا براتوار اقداماتی نموده است. در عین حال تولید و اکسین بخو بی ادامه دارد.

در حصه مار کتننگ یعنی عرضه متخصص مذکور چندین رساله درباره ستند رد ساختن مواد زراعتی، وزن و اندازه و غیره نوشته است.

کار توسعه زراعت جریان دارد. استفاده از کود کیمیاوی که تحت نظرو زارت از طرف مشاور توسعه زراعت و عالم اقتصاد زراعتی مؤسسه غذا و زراعت تعمیم یافته نتیجه بسیار دلخواه داده است. حتی نتیجه از توقع هم بلند است. چنانچه برای اولین بار درین جا اضافه از (۵۹۰۰۰) تن پنبه حاصل گرفته شد. با امیدواری که ازین تجربه بدست آمد (۱۵۰۰۰) کود کیمیاوی بامید اینکه (۸۰۰۰۰) تن پنبه حاصل گرفته شود بمناطق شمال کشور توزیع یافت.

کار توسعه در پروژه های ریاست انکشاف دهات و همچنان مکاتب، منظمأ جریان دارد. برای اینکه جوانان در زراعت ممارست حاصل نمایند در مکاتب فارم های تأسیس شده که اداره و زراعت آن توسط خود آنها صورت میگیرد.

پروژه آب و خاکسروی هر پرو د. فرا هر ود و حوزة دریای کابل تکمیل یافته است.

و حالا را پور آخرین خود را در باره امکانات هر دو حوزة دریای کابل ترتیب میدهد.

در نظر است که قبل از شروع بساختن بندها و نهرها، کارهای تحقیقاتی و مقدماتی ادامه یابد.

طی این سال مؤسسه غذا و زراعت و اداره اطلاعات ملل متحد در کابل پروگرام يك هفتهگی را در باره آزادی از گرسنگی دایر گرد و طی يك هفته توسط اطباء خطاب به ها، پروگرام های رادیو، دراما و نشرات ضرورت تولید زیاد تر مواد خورا که را بمردم تفهیم نمود.

یونسکو

در طی سال گذشته یونسکو برای پیشرفت معارف در افغانستان ضمن چندین ساحه کمک کرده است.

سروی که از طرف هیأت یونسکو تحت ریاست داکتر سلایت بعمل آمد تکمیل و به وزارت معارف سپرده شد.

اين سر وى احتياجات معارف را بصورت مكمّل و واضع بحكومت ارائه ميكند و اساس تطبيق بلان پنج ساله معارف را تشكيل ميدهد. تشكيل اداره پلاننگ معارف از طرف يونسكو تاثير و دونفر مشاور يكي در مشقّ آر بيه معلّمان و ديگري براي تعليم و تربيه زراعت وارد مكرز شده و كا ر خود را در دفتر پلاننگ شروع نمودند. اين دونفر به اساس تصويب كنفرانس تو كيو و كراچي پلانهاي طويل المدت را ترتيب ميدهند.

در قسمت تربيه معلّمان دو پروژه به معاونت بين المللي منظور شده يكي پوهنهي تربيه معلّمان كه از طرف صندوق مخصوص تاثير شده و ديگر اكادمي تربيه معلّمان كه يك پروژه مشترك يونسكو و نسيف ميباشد. فاكولته معلّمان عالي براي تهيه معلّمان دائمي جهت تدريس در مكاتب متوسط و اكادمي تربيه معلّمان براي معلميني كه معلم تربيه ميكند و همچنان براي تربيه معلّمان مكاتب ابتدائي كورس هاي خواهد داد. هر دو مؤسسه در ۱۹۶۴ تأسيس خواهد شد و ذكور وانات در آن درس خواهند خواند. تعليم و تربيه تخنيكي توسط متخصصان يونسكو دوام دارد.

يك نفر متخصص يونسكو امور مكتب جديد صنايع را كه در گابل افتتاح شده نظارت ميكند همچنان يونسكو در قندهار يك متخصص ميخانهيكي اعزام نمود كه در تشكيل و پلاننگ مكتب ميخانهيكي قندهار سهم فعال گرفت. در پوهنتون كابل يونسكو معاونت خویش را با شكل تعيين يك متخصص در فزيك ادامه داده است.

آمر هيات يونسكو داكثر گرانتم در ماه فروري به حيث نماينده مقيم ملل متحد در نيپال مقرر گرديد. داكثر مذكور قبل از آنكه مملكت را ترك كند در تدريس سيانس خدمت خوبي انجام داده بود و تدريس او ادامه يافته است. يونسكو به اساس سهم گيري ممالك عضو توانست كه پروفيسر ليزان متخصص حفظ و آثار تاريخي را بار ديگر با فغانستان اعزام كند. اين كار در موزيم كابل صورت گرفته و براي انكشاف ثقافت مملكت خيلي مفيد واقع شده. و از طرف يونسكو در شوق ذيل فيلوشپ هانيز داده شده است.

تربيه معلم. تفاهم كتلوي. تقدیر ارزش ثقافي متقا بله شرق و غرب. پلاننگ تعليم و تربيه و حفظ آثار تاريخي.

از نمايندگان حكومت دعوت شد تا در كنفرانس يونسكو كه راجع به تربيه معلّمان دار لعلمين هادر مانپلا داير گردد و همچنان جهت اشراك در بيست و ششمين كنفرانس بين المللي معارف عمومي منعقدۀ ژنيو سهم بگيرند.

(بقيه در صفحه ۱۰۳)

ملل متحد و موسسات بین‌المللی

مقدمه منشور ملل متحد

مقدمه منشور ملل متحد از آمال و مقاصد مشترک مردمانی بحث میکند که حکومتان شان متفقاً موسسه ملل متحد را تاسیس کردند . مقدمه میگوید :

ما مردم ملل ملل متحد تصمیم گرفتیم که نسل‌های آینده را از آفت جنگ که دو بار در مدت عمر ما افراد بشر را دچار مصایب غیر قابل بیان نموده محفوظ داریم ، بحقوق اساسی بشر و بشرافت و ارزش شخصیت انسانی و بتساوی حقوق مرد و زن و همچنین بین ملت‌ها اعم از کوچک و بزرگ عقیده خویش را مجدداً محکم گردانیم برای حفظ عدالت و احترام و اجابت ناشی از عهد و سایر منابع حقوقی بین‌المللی موجبات لازم فراهم آوریم . ترقی اجتماعی و برقرار ساختن اوضاع زندگی بهتر را به آزادی بیشتر پیش بریم .

و برای رسیدن به این مقصد :

مدارا پیشه کنیم و در صلح بسربریم و همسایه نیک بسکندگر باشیم . وقوای خود را برای نگهداری صلح و امن بین‌المللی متحد گردانیم . قبول اصول و برقرار ساختن طرقی را تضمین نماییم که نیروی سلاح جز در راه منافع عمومی بکار نیفتد .

برای پیشرفت ترقی اقتصادی و اجتماعی تمام ملل به موسسات بین‌المللی توسل جویم .

برای بحقیقت پیوستن این مقاصد عزم نمودیم که تشریک مساعی

نماییم و در نتیجه دول متبوع ما توسط نمایندگان صاحب اختیارات تام که صلاحیت ایشان تشخیص داده شد در شهر سانفرانسیسکو گرد آمدند و این منشور ملل متحد را اختیار کرده و بموجب این مقررات یک موسسه بین‌المللی را که موسوم به ملل متحد خواهد بود برقرار می‌سازند .

منشاء

اسم مرکب «ملل متحد» نامی بود که از جانب فرانکلین دی‌لانو روزولت رئیس جمهور امریکا وضع گردیده بود و ابتدا در «اعلامیه ملل متحد» که بتاریخ اول جنووی ۱۹۴۲ نشر یافت ذکر شده بود . در این اعلامیه نمایندگان ۲۶ کشور از طرف حکومت خود تعهد نمودند که متفقاً بمقابل مجور جنگ را دوام بدهند .

منشور ملل متحد توسط نمایندگان پنجاه کشور که در کنفرانس ملل متحد برای تأسیس يك مؤسسه بین المللی در شهر سانفرانسیسکو از ۲۵ اپریل تا ۲۶ جون ۱۹۴۵ اجتماع نموده بودند، تدوین شد.

نمایندگان مذکور پیشنهاد هائی را اساس کار خود قرار دادند که نمایندگان چین، اتحاد شوروی، بریتانیا، و آمریکا در اکتوبر ۱۹۵۵ در جامی موسوم به (دمبارتن اوکس) ترتیب داده کرده بودند. منشور به تاریخ ۲۶ جون ۱۹۴۵ با امضاء رسید. پولیند که در کنفرانس حاضر نبود بعداً آن را امضاء نمود. لیکن با اینهم بحیث یکی از پنجاه و يك عضو بانی و مؤسس شمرده شد.

ملل متحد رسماً بتاريخ ۲۴ جون ۱۹۴۵ بوجود آمد. زیرا درین وقت چین فرانس، اتحاد شوروی، بریتانیا، و آمریکا و يك عده زیاد امضاء کنندگان دیگر منشور مذکور را تصدیق کردند. چالیاروز ۲۴ اکتوبر بحیث «روز ملل متحد» تجلیل میشود.

مقاصد و اصول:

مقاصد ملل متحد عبارتست از:

حفظ صلح و امنیت بین المللی؛

انکشاف روابط دوستانه بین الملل

همکاری بین المللی در حل مسایل بین المللی اقتصادی، اجتماعی، ثقافتی و بشری و توسعه احترام و رعایت حقوق بشری و آزادی های اساسی.

برای هم آهنگی اقدامات ملل جهت حصول این مقاصد مشترك مركز بودن.

ملل متحد طبق این اصول اجراءات میکند:

ملل متحد بر اساس حریت و سلطه مساویانه تمام دول عضو خود بنا نه یافته.

تمام اعضا مکلفند تعهداتی را که به اساس امضاء در منشور و متقبل شده اند صمیمانه انجام دهند.

ملل عضو مکلفند که مناقشات بین المللی خود را با ذرایع صلح آمیز و بدون به خطر انداختن صلح، امنیت و عدالت حل نمایند. مکلفند در روابط بین المللی خود از تهدید یا استعمال قوه به مقابل دول دیگر خودداری نمایند.

آنها مکلفند به هر اقدامیکه ملل متحد طبق منشور خود دست میزند به ملل متحد کمک و معاونت بدهند و بادولای که اقدامات مذکور به مقابل شان اتخاذ شده یاری و همراهی نمایند.

ملل متحد مکلف است تا خود را امتیقن گرداند که دول غیر عضو تا جائیکه مربوط به حفظ صلح و امنیت بین المللی باشد این اصول را مراعات نماید.

هیچیک از مندرجات منشور به ملل متحد حق نمی دهد که در امور داخلی کشورها دست بزنند و مداخله کنند .

زبان های رسمی ملل متحد چینی ، انگلیسی ، فرانسوی ، روسی و اسپانیولی و زبان کار آن انگلیسی و فرانسویست . در اساسنامه عمومی و مجلس اقتصادی و اجتماعی زبانی اسپانیولی نیز زبان کار میباشد .

عضویت ملل متحد بروی همه ملل صلح خواه که تعهدات مندرجه منشور را قبول کنند و بقضای ملل متحد از عهدۀ این تعهدات برآمده بتوانند و بخواهند آنرا احترام نمایند باز است .

اعضای مؤسس و اصلی ملل متحد همان ممالکی اند که اعلامیه ملل متحد مورخ اول جنوری ۱۹۴۲ را امضاء کردند و یا در کنفرانس سانفرانسسکو شرکت نمودند و منشور را امضاء و تصدیق کردند .

ممالک دیگر باینر سفارش مجلس امنیت از طرف اساسنامه عمومی پذیرفته میشوند . تعداد اعضای موجوده (۱۱۱) است .

به اینر سفارش مجلس امنیت اعضای اخراج و یا عضویت ممالک معوق شده می تواند اگر مجلس امنیت به مقابل آنها اقدام اجباری کند عضویت شان معوق میشود و اگر مکرراً اصول منشور را نقض نمایند از عضویت اخراج میگرددند . مجلس امنیت حق عضویت مجدد یک عضو معوق را نمیتواند اعاده کند .

شش رکن اساسی و عمده که ملل متحد را به وجود آورده قرار ذیل است :

اسامبله عمومی .

مجلس امنیت .

مجلس اقتصادی و اجتماعی .

مجلس قیمومت .

دیوان عدالت بین المللی .

دارالانشاء .

در وقت ضرورت ارگان های فرعی نیز میتوانند تشکیل شود .

ارگان اساسی

اسامبله عمومی

اسامبله عمومی مرکب است از تمام دول عضو و هر عضو در اساسنامه عمومی اضافه از پنج نماینده ندارد . هرملکت اختیار دارد نماینده خود را هرطوریکه بخواهد انتخاب کند .

وظایف

رسیدگی و توصیه بر اصول همکاری بین المللی در راه حفظ صلح و امنیت بشمول اصول راجع به خلع سلاح و تنظیم سلاح .

بحث بر هر مسأله می‌که بصلح و امنیت تأثیر کند و صدور توصیه بر آن بغیر از مواردیکه قضیه در مجلس امنیه تحت مذاکره و دوران باشد .

بحث و صدور توصیه بر هر مسأله داخل مندرجات منشور یا هر مسأله که بر صلاحیت و وظایف کدام ارکان ملل متحد موثر باشد ، بغیر از مواردیکه فیصله هنوز در مجلس امنیه دایر باشد .

ابتکار توصیه و مطالعه برای پیشبرد همکاری سیاسی بین‌المللی ، انگشاف حقوق بین‌المللی و تدوین آن ، تحقق بخشیدن حقوق بشری و آزادی‌های اساسی برای همه ، توحید مساعی و همدستی در شقوق اقتصادی ، اجتماعی و ثقافتی عرفانی و صحتی .

حصول و غور راپور های مجلس امنیه و سایر ارگانهای ملل متحد . توصیه برای حل صلح آمیز هر نوع واقعه که سبب خرابی اوضاع دوستانه بین ملل شود بدو در نظر داشتن منشأ آن . مراقبت توسط مجلس قیمومت از اجرای موافقه نامه های قیمومت برای همه مناطقی که از حیث سوق الجیشی ، مهم شمرده نشده است .

انتخاب شش عضو غیر دائمی مجلس ، هجده عضو مجلس اقتصادی و اجتماعی اعضای انتخابی مجلس قیمومت ، اشتراك بامجلس امنیه برای انتخاب قضات دیوان عدالت بین‌المللی و مقرری سر منشی به اثر توصیه مجلس امنیه . رسیدگی و منظوری بودجه ملل متحد ، تعیین سهمیه اعضا . و غور و تدقیق بودجه موسسات اختصاصی .

طبق مصوبه و اتحاد برای صلح « که در نومبر ۱۹۵۰ از طرف اسامبله عمومی اتخاذ گردیده اگر مجلس امنیه بنا بر عدم اتفاق نظر پنج عضو دائمی خود نتواند راجع به يك مسأله که واضحاً صلح جهان را تهدید و یا نقض کرده و یا تجاوز شمرده شود ، اقدامی کند ، اسامبله عمومی خودش در ظرف ۲۴ ساعت جلسه اضطراری و فوق‌العاده منعقد نموده و اقدامات دسته جمعی بشمول اقدامات مسلیانه در مورد نقض صلح یا عمل متجاوزانه ، استعمال قوای مسلح در وقت لزوم برای حفظ یا اعاده صلح و امنیت بین‌المللی می‌نماید .

رای گیری به مسایل عمده مثل توصیه ها برای صلح و امنیت ، انتخاب اعضای ارگان ها ، قبول ، تعویق و اخراج اعضا ، مسایل قیمومت و مسایل بودجه می توسط اکثریت دوثلت با سایر مسایل محض به اکثریت ساده صورت میگیرد .

هر عضو اسامبله عمومی يك رای دارد .

اجلاس :

اسامبله عمومی سالانه یکبار جلسات منظم خود را دایر میکند . این دوره جلسات به سومین روز سه شنبه ماه سپتمبر آغاز میشود . اسامبله عمومی به اثر درخواست

مجلس امنیت، اکثریت دول عضو ملل متحد، یا یک عضو که اکثریت اعضا هم آنرا تأیید نمایند میتوانند جلسات خاص را دایر کنند همچنان به اثر درخواست مجلس امنیت که ۷ عضو برای رأی دهی در آن شرکت کرده باشند و یا به اثر درخواست اکثریت اعضای ملل متحد و یا به درخواست یک عضو که اکثریت آنرا تأیید نماید در ظرف ۲۴ ساعت جلسه اضطراری منعقد میسازد.

اسامبله عمومی توسط هفت کمیته اساسی و عمده که همه اعضای ملل متحد حق تعیین نماینده خود را در آن دارند کارها را رسیدگی میکنند، کمیته های مذکور عبارت اند از:

کمیته اول (سیاسی و امنیتی بشمول تنظیم سلاح)
کمیته خاص سیاسی (که در کارهای کمیته اول سهم گرفته و کمک می کند)

کمیته دوم (اقتصادی و پولی)
کمیته سوم (اجتماعی، بشری و ثقافی)
کمیته چهارم (قیمومت بشمول مناطق غیر مختار)
کمیته پنجم (اداری و بودجه)
کمیته ششم (حقوقی)

علاوتما کمیته عمومی در طول دوره اجلاس اسامبله بغرض مراقبت از اجرای سریع و رفع مشکلات کار اسامبله مکرراً جلسه میکنند.

این کمیته مرکب است از رئیس و سیزده معاون رئیس اسامبله عمومی و روسای هفت کمیته اساسی، کمیته اعتبار نامه های که در هر دوره از طرف رئیس اسامبله عمومی تعیین میگردد اعتبار نامه های نمایندگان را تدقیق و غور میکنند.

اسامبله عمومی به حیط یک قاعده همه موضوعات مندرجه آجندة را به کمیته های اساسی یا کمیته مشترک و یا فرعی و موقتی میسپارد. کمیته های فرعی و موقتی برای غور بعضی مسائل معین بوجود آمده و بعد از انجام کار خود منحل میگردند. این کمیته ها بعد از مطالعه موضوع پیشنهاد های خود را به یک جلسه عمومی اسامبله میسپارند. رأی دهی در کمیته ها و کمیته های فرعی به اکثریت ساده صورت میگیرد. مسائلی که به کمیته های اساسی و عمده ارجاع نگردد در جلسات عمومی خود اسامبله تحت بحث و غور قرار می یابد.

دو کمیته ذایمی که به اسامبله عمومی کمک مینمایند عبارت است از کمیته مشورتی مسایل اداری و بودجه (دارای ۱۲ عضو) و کمیته سهمیه (دارای ده عضو). اعضای این کمیته ها برای سه سال از طرف اسامبله عمومی با ساس لیاقت شخصی و توزیع جغرافیایی انتخاب میشوند.

اسامبله چهار هیأت دائمی دیگر نیز بوجود آورده که به کار او کمک می نمایند : اینها عبارتند از : هیأت فظار ، کمیته سرمایه گذاری ها ، کمیته تقاعد مامورین کمیسیون حقوق بین المللی .

وظایف کمیسیون حقوق بین المللی عبارت است از توسعه تدریجی حقوقی بین المللی از راه تهیه مسوده معاهده راجع به مسایلی که هنوز در حقوق بین المللی شامل نشده و یا اینکه در بعضی کشور ها هنوز طوریکه باید و شاید موقع تعمیل نیافته و نیز توتیب و تدوین حقوق بین المللی که به يك احساس سیستماتیک باید صورت بگیرد . این کمیسیون مرکب است از ۲۵ عضو . اعضای آن از اشخاص متبحر در حقوق بین المللی که از اشکال عمده و مختلف تمدنهای متنوع و سیستم های عمده حقوقی جهان نمایندگی کنند انتخاب میشوند . ایشان به لیاقت و ظرفیت شخصی خود شان انتخاب می شوند نه به حیث نمایندگی کشور خود . دوره این اعضا که از اسامبله عمومی افتتاح میگردد پنج سال است . بودجه منظم و عادی ملل متحد که برای سال ۱۹۶۲ منظور گردید حاوی مبلغ ۷۴۰ ، ۱۴۴ ، ۸۲ دالر بود .

هیأت های مخصوص و فرعی :

اسامبله عمومی در دو مین و سومین دوره اجلاس خود يك کمیته موقتی تاسیس کرد که در آن نماینده همه اعضا شامل بوده و کار های اسامبله را تا زمان انعقاد اسامبله آینده اجرا میکرد . این کمیته موضوعاتی را که به صلح و امنیت خطر شمرده میشد و مجلس امنیت آن را رسیدگی نمی نمود و ارسای میکرد و سپس را پور کار خود را به اسامبله عمومی میداد . در چهارمین دوره اجلاس یعنی در نوامبر ۱۹۴۹ باز هم اسامبله عمومی کمیته مذکور را برای یک مدت غیر معین تشکیل نمود . در جلسات پنجم یعنی ۱۹۵۰ کمیسیون مراقبت صلح و کمیته اقدامات دسته جمعی را بوجود آورد .

اسامبله عمومی وقتاً فوقتاً کمیته ها و کمیسیون های فرعی و موقت دایر می نماید بطور مثال بتاریخ ۲۱ اکتوبر ۱۹۴۷ اسامبله عمومی يك کمیته خاص را بوجود آورد که مراقبت نماید تا البانیا ، بلغاریا و یوگوسلاویا از يك طرف و یونان از جانب دیگر مسایل ذات النبیی خود را به ذرایع صلح آمیز حل کرده و روابط همسایگی نیک را بین خود برقرار سازند . این کمیته تا سال ۱۹۵۲ دوام داشت . همان سال يك کمیسیون فرعی از طرف کمیسیون مراقبت صلح تاسیس شد .

يك کمیسیون موقت برای کوریا و در سال ۱۹۴۸ کمیسیون ملل متحد بر کوریا جهت معاونت در راه تأمین و حدت کوریا و مراقبت از خروج عساکر اشغال کننده بوجود آمد . در سال ۱۹۵۰ بحیث یکی از نتایج عملیات قوای مسلح ملل متحد برای استقرار صلح و امنیت کوریا اسامبله عمومی بجای کمیسیون قبل الذکر کمیسیون ملل متحد را برای تأمین وحدت و بحال نخست بر گردانیدن کوریا را تشکیل کرد .

سایر چنین کمیته ها و کمیسیون های مؤقت و فرعی و مخصوص - که از طرف اسامبله عمومی تاسیس شده عبارتند از کمیته مشاورتی علمی ملل متحد، کمیته علمی بر تأثیر تشعشع ذروی، کمیته استفاده صلح آمیز از فضای خارجی، کمیته اطلاعات از مناطق غیر مختار.

معاونت برای پناه گزینان فلسطین در اول نومبر ۱۹۴۸ شروع شد. درد سامبر ۱۹۴۹ - اسامبله عمومی نمایندگی معاونت و کارملل متحد برای پناگزینان فلسطین در شرق نزدیک را که مختصراً (اونروا) نامیده میشود تاسیس کرد تا با همکاری و اشترک مساعی حکومت محلی پروگرام های کار و معاونت برای پناه گزینان فلسطین را اجرا کند. یک کمیسیون مشاورتی بشمول نمایندگان ۸ کشور نیز تعیین شده تا با آمر نمایندگی مشوره و معاونت نمایند. مدیر این نمایندگی (جان اچ. دیویس) از امریکا است.

عملیات وسیع اونروا در یک ساحه اضافه از (۱۰۰۰۰۰) میل مربع در حاشیه غازه، اردنیه، حاشیه، لبنان و سوریه پراکنده است. مرکز آن در بیروت و پنج اداره محلی آن در قاهره، غازه، عمان، دمشق، و خود بیروت تاسیس شده. یک ملیون نفر پناه گزین نزد اونروا ثبت است پروگرام معاونت به این ها دوجنبه دارد یکی معاونت به پناه گزینان و دیگر پروگرام های طویل المدت را بکار انداختن.

دفتر کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان بتاریخ اول جنوری ۱۹۵۱ از طرف اسامبله عمومی تاسیس گردید. وظیفه آن معاونت و حمایت از پناه گزینانی است که در ماندیت آن داخل شده اند و هم برای حل دایمی مسایل پناه گزینان از طریق فراهم آوردن تسهیلات برای رفتن به اوطان شان یا پیدا کردن خانه و مسکن درد بگرامالک کار میکنند. اقدامات این اداره معاونت کارانه و بشرخواهانه است نه سیاسی، (فلکس شنايدر) از سویتزرلیند فعلاً کمشنر عالی است تقریباً یک ملیون و ربع پناه گزین در داخل حیطة وظیفه اداره کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان شاملند. به اساس احتیاج و پول موجوده یک عده پناه گزین برای سربراه ساختن اسکان مجدد دایمی خویش معاونت مادی حاصل می نمایند. حاضرأ اداره مذکور معاونت مادی و جنسی خود را به پناه گزینانی که در اردن، عراق، شرق وسطی و شرق دور بسر میبرند، میرساند. در شمال افریقا پروگرام مشترک توسط اداره پناه گزینان و لیگک جوامع صلیب و هلال احمرها برای معاونت به (۲۰۰،۰۰۰) مهاجر و پناه گزین الجزایری که به تونس و المغرب آمده اند؛ بکار افتیده. (باحصول استقلال الجزایر مهاجرین مذکور به کشور خود عودت نمودند و شکل معاونت به آنها نیز تبدیل شد.)

علاوئاً اسامبله عمومی به کمشنر عالی خود صلاحیت داده که در وقت ضرورت برای جلب معاونت به پناه گزینانی که داخل حوزه فعالیت اونبا شدند نیز صرف مساعی جمیله نماید.

مجلس امنیه

مجلس امنیه مرکب است از پنج عضو دائمی که عبارتند از چین، فرانسه، اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی، اصلاح متحد امریکا و برتانیه و شش عضو غیر دائمی که از طرف اسامبله عمومی برای دو سال انتخاب میشوند.

اعضای که بیک دوره انتخاب شده باشند علی الفور به دور آینده مکرراً انتخاب نمی توانند شد. اعضا غیر دائمی مجلس امنیه عبارتند از:

برازیل (تا ۱۹۶۵)	ناروی (تا ۱۹۶۵)
کانا (تا ۱۹۶۴)	فلیپین (تا ۱۹۶۴)
المغرب (تا ۱۹۵۶)	ونزوئلا (تا ۱۹۶۴)

وظایف:

حفظ صلح و امنیت بین المللی مطابق مقاصد و اصول ملل متحد.
تحقیق و تفتیش هر منازعه و مناقشه که ممکن است باعث تصادم و اصطکاک بین المللی شود.

توصیه برای طرق اصلاح چنین منازعات یا شرایط فیصله.

طرح پلان تأسیس یک نظام برای تنظیم سلاح.

تشخیص و ثبت موجودیت خطر بمقابل صلح یا تجاوز و نیز توصیه اتخاذ اقدامات لازمه در آن باره، تقاضا از اعضا برای اتخاذ فشارهای اقتصادی و غیره اقدامات لازمه غیر از جنگ برای جلوگیری یا متوقف ساختن تجاوز. اتخاذ اقدامات نظامی بمقابل متجاوز.

توصیه برای پذیرفتن اعضای جدید و تعیین شرایطی که طبق آن دولت ها عضو اسامبله دیوان عدلی بین المللی میتوانند بشوند.

اجرای وظایف قیمومت ملل متحد در «مناطق سوق الجیشی».

توصیه برای تقرر سرمنشی عمومی و توأم با اسامبله عمومی، انتخاب قضات دیوان عدلی بین المللی.

تقدیر راپورهای سالانه و مخصوص به اسامبله عمومی.

مجلس امنیه از طرف همه اعضای ملل متحد کار میکند. همه اعضای ملل متحد موافقه مینمایند که تصمیمات مجلس امنیه را اجرا و حین تقاضای آن قوای مسلح معاونت و وسایل لازمه خود را برای حفظ صلح و امنیت بین المللی بدسترس مجلس مذکور بگذارند.

دوره دوازدهم ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ بین لایبیریا و آیرلند تقسیم شد لایبیریا در سال ۱۹۶۱ کار کرده و آیرلند از سال ۱۹۶۲ دوره دوازدهم ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ بین رومانی و فلیپین تقسیم شد رومانی در سال ۱۹۵۲ کار کرد و فلیپین در سال ۱۹۶۳ کار خواهد نمود.

طرز رأی دهمی در مجلس امنیتیه بر همه موضوعات، غیر از مسایل طرز العمل ذریعه رأی موافق هفت عضو و بشمول رأی هر پنج عضو دایمی میباشد. معینا در مسایلی که خود دودل عضودایمی یا موقتی مجلس امنیتیه راساً ذیدخل باشند، حق رأی دهمی ندارند. در مسایل طرز العمل (پروسیجر) فیصله ها محض به هفت رأی موافق صورت میگیرد، خواه از اعضای دایمی باشد و خواه از غیر دایمی. مجلس امنیتیه طوری تشکیل یافته که همیشه بتواند اجرای وظیفه کند و يك يك نماینده کشور های عضو آن باید بلاوقفه در مقر ملل متحد حاضر باشد. مجلس در صورتیکه لازم بداند می تواند غیر از مقر دایمی خویش در کدام جای مناسب دیگر نیز جلسه خود را دایر کند.

اگر مجلس در باره کشوری بحث کند که عضو ملل متحد هست اما در مجلس امنیتیه عضویت ندارد و مجلس هم احساس کند که مباحثه در آن باره به منافع آن کشور تعلق میگیرد، درین وقت آن کشور نیز در مذاکرات مجلس میتواند شرکت بکند. و اما اگر موضوع مذاکره در باره کشوری باشد که اصلاً عضو ملل متحد نیست در آن صورت شرایط اشتراك آن را در مذاکره خود مجلس امنیتیه تعیین میکند.

کمیته ارکان حرب که مرکب است از روسایا نمایندگان روسای ارکان حرب هر پنج کشور عضودایمی مجلس، بر مسایل نظامی اقداماتی که مجلس جهت حفظ صلح اتخاذ میکند به مجلس معاونت و مشوره میدهد. توصیه در باره امور سوق الجیشی قوای مسلحی که به دسترس مجلس امنیتیه گذاشته میشود و تنظیم تسلیحات و در صورت ممکن تنظیم خلع سلاح نیز از طرف همین کمیته ارکان حرب صورت میگیرد.

کمیسیون خلع سلاح

این کمیسیون بتاريخ ۱۱ جنوری ۱۹۵۲ توسط اسامبله عمومی تشکیل گردیده تا تحت اثر مجلس امنیتیه کار کند این کمیسیون بعوض کمیسیون نیروی ذروی و کمیسیون سلاح مر وجهه که سابقاً تشکیل یافته بود بوجود آمد. در اول همه اعضای مجلس امنیتیه بشمول کانادا، عضویت کمیسیون خلع سلاح را نیز داشتند. اما بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۵۷ اسامبله عمومی ۱۴ عضویگرا نیز در آن زیاد کرد که مجموعاً ۲۵ عضو شود در سال ۱۹۵۹ بار دیگر این کمیسیون توسعه پذیرفته و همه اعضای ملل متحد در آن عضویت یافتند. یکسال بعد اسامبله تصمیم گرفت که همه اعضای ملل متحد عضو آن باقی بمانند.

به کمیسیون خلع سلاح هدایت داده شد تا پیشنهاد هائی را به شکل مسوده معاهدات در باره تنظیم، تحدید و تقلیل متوازن تمام قوای مسلح و همه انواع سلاح، از بین بردن همه سلاح بزرگ و مد هش که بغرض امحای کتله های عظیم مردم ساخته شده، و هم در باره کنترول مؤثر بین المللی نیروی ذروی تا اینکه نیروی مذکور جز در راه صلح آمیز و استفاده بشر بکار نیفتد و استعمال سلاح ذروی بکلی ملغی و منسوخ قرار یابد، به مجلس امنیتیه پیش کند همچنان از کمیسیون خلع سلاح تقاضا شده که حین ترتیب و ارائه پیشنهاد های

متذکره پلان تاسیس یک ارگان یا ارگان‌های متعدد بین‌المللی کنترل را جهت حصول اطمینان از تطبیق معاهده یا معاهدات مذکور در داخل چوکات مجلس امنیه ترتیب دهد و اطلاعات مستند مبنی بر قوای مسلح دول جمع‌آوری و نشر کنند. تعیین شده هر بار یک کمیسیون یک حصه کار پروگرام خود را تکمیل کرد و پیشنهادهای خود را ارائه نمود یک کنفرانس که همه اعضای ملل متحد در آن شرکت داشته باشد دایر شده و بر آن غور و تعمق نماید. اسامبله عمومی در چاردهمین دوره جلسات خود بتاريخ ۲۰ نومبر ۱۹۵۹ بطور متفق علیه مصوبه داد درباره خلع سلاح عام و تمام تصویب نمود که در آن ذکر شده که مهم ترین مسئله که امروز جهانیان به آن مواجه میباشند همین خلع سلاح عام و تمام است اسامبله عمومی تمام اسناد مربوط به این موضوع را به کمیسیون خلع سلاح سپرده و اظهار امیدواری کرد که «هر چه زودتر برای حصول هدف خلع سلاح عام و تمام تحت نظارت موثر بین‌المللی اقدامات لازمه صورت گیرد و بر آن موافقه حاصل گردد».

مجلس اقتصادی و اجتماعی

مجلس اقتصادی و اجتماعی مرکب است از ۱۸ عضو که اسامبله عمومی هر سال شش عضو آن را برای یک دوره سه ساله انتخاب میکند. اعضای متقاعد، درانتخابات آینده بار دیگر نیز میتوانند انتخاب شوند.

وظایف:

تحت اثر اسامبله عمومی، مجلس اقتصادی و اجتماعی مسؤول فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد میباشد. اهم وظایف آن قرارذیل است.

مطالعه، تهیه، پودر و توصیه برمسایل بین‌المللی اقتصادی، اجتماعی، ثقافی، عرفانی صحی و امثال آن:

توسعه احترام و رعایت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی برای همه.

تشکیل کنفرانس‌های بین‌المللی و تدوین مسوده معاهده یا معاهدات درباره مسایل داخل ساحة کار آن و ارائه آنها به اسامبله عمومی.

مذاکره با نماینده‌های اختصاصی و تعیین شرایط موافقه نامه‌های که طبق آن نمایندگی مذکور باملل متحد رابطه قائم کند.

تأمین انجام و هم‌آهنگی در امور نمایندگی‌های اختصاصی از راه مشوره و توصیه به اسامبله عمومی، حکومتان عضو ملل متحد و خود نمایندگی‌های اختصاصی.

حين تقاضا انجام خدمت برای اعضای ملل متحد و نمایندگیهای اختصاصی آن بعد از حصول منظوری اسامبله عمومی، مشوره باموسسات غیر حکومتی که بامور منجوعه مجلس اقتصادی و اجتماعی ارتباط میداشته باشند.

اعضا:

اردجنتاين (۱۹۶۶تا)	کلومبيا (تا ۱۹۶۵)
آسټراليا (۱۹۶۵تا)	ازونيه هاشميه (تا ۱۹۶۴)
آسټريا (۱۹۶۶تا)	چکوسلواکيا (تا ۱۹۶۶)
هندوستان (تا ۱۹۶۵)	سینگال (تا ۱۹۶۵)
آلسلوا دور (تا ۱۹۶۴)	اتحاد شوروي (تا ۱۹۶۶)
جشه (تا ۱۹۶۴)	برتانيه (تا ۱۹۶۶)
فراانس (تا ۱۹۶۴)	امريکا (تا ۱۹۶۵)
ایټاليا (تا ۱۹۶۴)	يورگوای (تا ۱۹۶۴)
جاپان (تا ۱۹۶۳)	يوگوسلاويا (تا ۱۹۶۵)

دا يده می تو مجلس اقتصادي و اجتماعي بل کثريت ساده است و هر عضو يك رای دارد.

دستگاههای معاونه

مجلس، کار خود را توسط کمیسیون و کمیته ها انجام میدهد.
کمیسیون های ذیل برای انجام کارهای معین تاسیس شده است:

کمیسیون احصایه	(۱۵ عضو)
» نفوس	(۱۵ »)
» اجتماعی	(۱۸ »)
» حقوق بشر	(۱۸ »)
» مقام دن	(۱۸ »)
» ادویه مخدره	(۱۵ »)
» تجارت بین المللی اجناس	(۱۸ »)

انتخاب ممالک به عضویت این کمیسیون ها از جانب مجلس اقتصادي و اجتماعي صورت میگیرد.

نماینده گانی که در کمیسیون های ادویه مخدره و کمیسیون تجارت بین المللی جناس کار میکنند اساساً توسط حکومت مربوط خود شان تعیین میگردند. در کمیسیون های دیگر نمایندگان ممالک از طرف حکومت شان بامشورده سر منشی صورت میگیرد تا در نمایندگی های شقوق مختلفه هر کمیسیون موازنه مراعات شود. مجلس اقتصادي و اجتماعي به نوبه خود دنازدهای مذکور را تصدیق میکند.
يك کمیته فرهی نیز وجود دارد که وظیفه آن عبارت است جلو گیری از تبعیض نوادی و حمایت اقلیت ها که ۱۴ عضو در آن شامل میباشند.

چار کمیسیون منطقه‌ای نیز تأسیس گردیده :

کمیسیون اقتصادی برای اروپا			
(۴۰ عضو)			
»	»	»	آسیا و شرق دور (۴۴ عضو و ۴ عضو فرعی)
»	»	»	امریکای لاتین (۴۵ عضو و ۳ عضو فرعی)
»	»	»	افریقا (۴۳ عضو و ۷ عضو فرعی)

سند وق اطفال ملل متحد :

(یونیسف) یکی از تا سیسات مخصوص مجلس اقتصادی و اجتماعی بنا ر یخ ۱۱ دس مبر ۱۹۴۶ از طرف اسامبله عمومی تأسیس شد تا برای اطفال صد مه دید ه جنک دوم بین المللی و دو بهمرفته صحت عمومی اطفال خدمت و کمک کند . اسامبله در سال ۱۹۵۰ ساحه کار آنرا وسیعتر گردانید تا برفع ضرورتهای دیگر اطفال مخصوصاً در مدیة لك عقب مانده بپردازد . در سال ۱۹۵۳ اسامبله عمومی تصمیم گرفت که یونیسف بد و ن مجدد ویت کدام وقت معین بکار ادا مه دهد .

یونیسف در اضافه از یکصد مملکت و منطقه آسیا ، افریقا ، اروپا ، امریکای لاتین و حوزة شرق مد یترانه به پروگرام های مراقبت طفل و ما در کمک نموده است . حصه زیاد تر این امداد برای گنتروال امراض مثل ملاریا ، سل ، تراخم و چرمی و همچنان برای تا سیس مراقبتهای اطفال و ما دران ، تربیة قابله ها و معما و نه پرستار ها مخصوصاً دردهات ، پروگرامهای غذا دادن به اطفال ، محافظت شیر محلی تا بصورت صحیح و صحی مورد استفاد ه اطفال قرار گیرد میبای شد . علاوه یونیسف در اوقات اضطرار یعنی حد و ت سیلاب ، زلزله و امراض ساری و بیمای های اطفال و ما دران نیز معما و نت میکند .

یونیسف تحت اداره یکنفرمد براجرائیه کار میکند که از طرف هیأت اجراییه مرکب از سی مملکت صلاحیت تثبیت و اجرای پروگرام های مذکور را دارد ، اعضای حکومت و موسساتی را که عضویت این هیئت اجراییه را می یابند ، مجلس اقتصادی و اجتماعی تعیین می نمایند . منابع یونیسف مرکب است از اعانه های خوش برضا که از جانب حکومت و اشخاص یا مراجع خصوصی پرداخته میشود . در يك هده ممالک کمیته های ملی وجود دارد که درباره یونیسف معلومات لازم را بد سترس مردم میگذارد و در بعضی ممالک در کمیته های ملی برای یونیسف اعانه جمع آوری می نمایند .

معاونت فنی :

در شقوق انکشاف اقتصادی ، خدمات اجتماعی ، حقوق بشر ، گنتروالی اد و به مخد ره واداره عامه توسط پروگرامهای معاونت فنی ملل متحد ذریعه اداره امور اقتصادی و اجتماعی به حکومت جهان کمک داده میشود . ملل متحد علاوه

از پروگرامهای عادی و منظم معاونت فنی خود که از بودجه عادی خویش به حکومتان میدهد در يك پروگرام تمدید یافته معاونت فنی که از طرف نمایندگانهای بین الحکوماتی صورت میگيرد نیز اشتراك مینماید. در پروگرام تمدید یافته معاونت فنی حکومتان جهان نیز طور خوش برضا معاونت نقدی میدهند. هیأت امداد فنی فعالیت های این پروگرام ها را انسجام و توسعه می بخشد. این هیأت مرکب است از يك رئیس اجرا بیه و آمران اجراییه نمایندگی های اختصاصی که در پروگرامهای امداد فنی شرکت دارند.

رئیس اجراییه (که فعلا داوید اوون از برتانیه است) توسط سرمنشی ملل متحد بعد از مشوره با نمایندگی های اختصاصی تعیین میشود. هیأت مذکور را پورکار خود را به يك کمیته دائمی مجلس اقتصادي و اجتماعی که موسوم است به کمیته معاونت فنی میدهد. این کمیته با لایسی ها و پیشرفت کار را مورد غور و مداخله قرار داده و راجع به کارهای آینده رهنمایی می نماید.

منظور قبلی این هیأت در مورد تطبیق هر نوع تعهد موسسات شرکت کنندۀ پروگرام امداد فنی در زمینه دادن پول مطلوبه شرط است.

اسامبله عمومی در ۱۴- اکتوبر ۱۹۵۸ صندوق مخصوص ملل متحد را بطور علیحده تاسیس کرد که در قضا و معاونت ها و فعالیت های امداد فنی ملل متحد و نمایندگی های بین الحکوماتی اختصاصی آن يك قدم و سیمتر شمرده میشود.

صندوق مخصوص از اول جنوری ۱۹۵۹ بکار آغاز نمود. صندوق مخصوص میکوشد تا اوضاع و شرایطی را فراهم آورد که برای سرمایه گذاری و بکار انداختن پول زمینه را فراهم سازد. لذا بسر وی منابع پولی، آب، خاک امکانات صنعتی ساختن و امکانات بازارهای جدید فروش می پردازد و برای رسیدن با این هدف ما موران و کارگران ممالک را در شقوق ذراعت و صنعت تر بیه نو ده و در توسعه چنین تر بیه گاهها میکوشد تا نیروی فعال ممالک رو به ترقی برای احراز پیشرفت اقتصادی بصورت بهتر و قوی تر بکار افتد. حکومتان عضو ملل متحد هر سال بطور خوش برضا يك مقدار پول در بودجه صندوق مخصوص میبرد از آن اعانه های خصوصی افراد و موسسات غیر حکومتی نیز قبول میشود. صندوق مخصوص يك مدیر تنظیماتی دارد فعلا (بال هافمن امریکایی) مدیر آنست. این مدیر نزد هیأت مدیره مسئول است که ۱۸ کشور عضو آن میباشد.

هیأت مشورتی آن مرکب است از سرمنشی، رئیس بانک جهانی و رئیس اجراییه هیأت امداد فنی.

نمایندگانهای بین الحکوماتی

نمایندگانهای بین الحکوماتی عبارت از مؤسساتی است که علیحده و مستقل بوده و به اساس موافقت نامه های مخصوص با ملل متحد ارتباط دارند. از خود

اعضا، مراجع مقننه واجراييه، دارالانشاء، بودجه و کارهای علیحده دارند که دستگاه مجلس اقتصادی و اجتماعی ملل متحد کارهای آنها را تسجیم بخشیده و هم آنها را میگرداند. نمایندگی بین المللی نیروی ذروی تحت اثر و نظارت ملل متحد کار میسکند و سالانه راپور کار خود را به اسامبله عمومی میدهد. در صورت لزوم فعالیت های سالانه خود را به اطلاع مجلس امنیه و مجلس اقتصادی و اجتماعی نیز میرساند، سیزده موسسه دگر بنام نمایندگی های اختصاصی یاد میشود. این اصطلاح در

منشور ملل متحد آمده است. این نمایندگی ها راپور سالانه خود را به مجلس اقتصادی و اجتماعی پیش مینماید. (تفصیلات نمایندگی های بین الخکو مساتی را در صفحات بعدی ملاحظه خواهید کرد.)

مؤسسات غیر حکومتی:

مجلس اقتصادی و اجتماعی در مسایل مربوط به مؤسسات غیر حکومتی با آنها مشوره میکند. مجلس احساس مینماید که باین مؤسسات باید فرصت و مجال ابراز نظر به داده شود. زیرا آنها کثیراً دارای چنان تجربه و معلومات میباشند که در کارهای مجلس مفید واقع میگردد.

مؤسسات غیر حکومتی را چنین تقسیم کرده اند: آن مؤسساتی که یکبارهای زیاد مجلس اقتصادی و اجتماعی علاقه مندی بیشتر دارد. (و بداخل دسته الف می آید.)

دوم: آن مؤسساتی که اهمیت زیاد دارد اما محض به چندی از کارهای مجلس ارتباط بهم میرسانند (و اینها در سلسله ب می آید و دسته سوم آن مؤسساتی می باشد که مجلس بطور موقت و روی کدام مسأله معین و خاص به آن مشوره مینماید. اینها در سلسله مؤسسات خاص ثبت شده اند.

تماماً می ۱۹۶۱ در دسته الف ۱۰ مؤسسه و در دسته ب ۱۱۹ مؤسسه شامل گردیده و ۲۰۵ مؤسسه در دفتر ثبت جاداده شده است.

تمام این مؤسسات غیر حکومتی در مجالس علمی مجلس، اقتصادی و اجتماعی و کمیسیون های آن مشاهده فرستاده میتوانند مؤسساتی که شامل دسته الف و ب میباشند بپایانیه های تحریری ارسال میتوانند کرد که بصورت اسناد رسمی ملل متحد تعمیم و تکثیر شود. مؤسسات شامل دسته الف مطالب خود را از بانی نیز اظهار میتوانند نمود و امکان دارد پیشنهاد های که ارائه مینمایند در آئینه موقتی مجلس اقتصادی و اجتماعی پذیرفته شود.

ولی باید این پیشنهادها ابتدا به کمیته مؤسسات غیر حکومتی مجلس ارائه گردد این يك کمیته دائمی است که راجع به اینکه کدام مؤسسه باید شامل مقام مشورتی گردد

به مجلس نظریه می‌دهد. و دو سلسله شامل دسته الف پیشنهاد های خود را برای درج در آئینده کمیسیون ها یا کسترانس های بین المللی و اسامی می‌توانند فرستاد.

علاو تا همه موسسات غیر حکومتی شامل هر دو دسته فوق در امور مربوط با داد و الا تشاء ملل متحد می‌توانند مشوره نماید.

مناطق فاقد حکومت مختار:

يك اعلامیه راجع به مناطق غیر مختار جزء منشور قرار یافته که طبق آن اعضای ملل متحد تعهد می‌نمایند که دفاع و بهبود مناطق را که از طرف ملل متحد زیر اداره آنها داده میشود پیش برده و به آنها کمک نمایند.

تا هر چه زود رمام اختیار و حکومت خود را خود شان بکف گرفته بتوانند و علاو تا به آنها سلوک بد نکرده از تبعیض بهره‌یزند و شکنجه ننمایند.

صلح و امنیت بین المللی را تقویت بخشند. نهضت و بیداری و در آن مناطق تشویق نموده حس تتبع و تحقیق را در مردم بپرورند.

علاو تا دول داده کننده تعهد نموده اند که صلاحه در باره اقتصادیات اجتماعیات و معارف مناطق تحت اداره خود بسر منشی مملوحت و احصایه بدهند.

این معلومات توسط يك کمیته خاص مطابقه شده و بعداً برای غور اسامیه عمومی آماده می‌شود.

نظام قیمومت

علاو تا برای اداره مناطق که توسط موافقه نامه های جدا گانه قیمومت تحت اداره ملل متحد قرار می‌یابند از طرف دول عضو ملل متحد يك نظام بین المللی وصایت و قیمومت طرح گردیده.

(ازین جهت است که اینها را بنام مناطق تحت وصایت قیمومت یاد میکنند.) هدف های نظام قیمومت عبارت است از:

توسعه صلح و امنیت بین المللی توسعه دادن به ترقیات و پیشرفت های مردمان مناطق فاقد خود اختیاری دو راه حصول مرحله خود اختیاری یا استقلال تشویق زیاد تر مرالعات حقوق بشری و ملاحظه روابط فلا کستنی حصول اطمینان به تعیین رویه مساویانه در مسائل اجتماعی و اقتصادی و تجارونی مناطق تحت قیمومت به مقابله با همه اعضای ملل متحد و تبعه شان در رویه مساویانه برای تبعه همه اعضا و محله که صدنی نظام قیمومت به آن مناطق تطبیق شده میتواند که تحت مراقبت جمله ملل سابقه قرار داشتند، یعنی مناطقی که از دول دشمن به حیت فتنجه و غرامات جنگ دوم بین المللی گرفته شده بود. و نیز بر آن مناطقی تطبیق می‌گردد که دلا و طلبانه و خوش برضایت تحت نظام قیمومت قرار داده شود.

کشور هاییکه عضویت ملل متحد را داشته باشند هیچگاه تحت نظام قیمومت اداره نمیشود. در موافقت نامه های قیمومت باید صریحاً ذکر باشد که منطقه تحت قیمومت به کدام شرایط و مواضع باید اداره شود و باید توضیح دهد که کدام مرجع آنها را اداره میکند. مرجع اداره کننده میتواند يك دولت واحد، چند دولت و یا خود ملل متحد باشد.

وظایف ملل متحد در تمام قیمومت ها غیر از آنکه بنام ساحات سوق الجیشی یاد میشود از طرف اسامبله عمومی و تحت نگرانی و مراقبت آن توسط مجلس قیمومت اجرا میگردد. و اما امور «ساحات سوق الجیشی» را به معاونت مجلس قیمومت، مجلس امنیه اداره و اجرا مینماید.

مجلس قیمومت :

طبق منشور، مجلس قیمومت مرکب از نمایندگان کشورهای اداره کننده مناطق تحت قیمومت، آن اعضای دایمی مجلس امنیه که کدام منطقه مطابق نظام قیمومت تحت اداره آن گذاشته شده و اعضای دیسگریسکه برای يك دوره سه ساله از طرف اسامبله عمومی به حثت عضو مجلس قیمومت انتخاب میشود.

تعداد اعضای که مناطق تحت قیمومت زیر اداره شان است و اعضای که مناطق تحت قیمومت ندارند باید مساوی باشد.

اعضای انتخابی این مجلس متصل ختم يك دوره، باز انتخاب شده میتواند. از جنوری ۱۹۶۲ به این طرف اعضای مجلس قیمومت قرارداتی است :

ممالك اداره كسفنده :

آسترلیا، بلجیم، زیلاند جدید، برتانیه و امریسكا.

دیسگر ممالك :

چین (به حثت يك عضو دایمی مجلس امنیه)

فرانس (به حثت يك عضو دایمی مجلس امنیه)

اتحاد شوروی (به حثت يك عضو دایمی مجلس امنیه)

لایبیریا (تا ۱۹۶۶) یا آزاد شدن جمهوریت توگو و سومالیا در سال ۱۹۶۰ فرانسه و ایتالیا دیسگر حثیت ممالك اداره کننده را ندارند. اما فرانسه با اینسکه منطقه تحت قیمومت ندارد، به حثت عضو دایمی مجلس امنیه، به عضویت مجلس قیمومت ادامه میدهد.

درمادج ۱۹۶۱ هنگکامیکه پانزدهمین دوره اجلاس سالانه اسامبله عمومی منعقد بود. موضوع عضویت و تشکیل این مجلس مورد غور مجدد قرار یافت.

و طبق نظریه رسمی مجلس، اسامبله قبول کرد که بدون اذیتا لیا باقی همه اعضای مجلس در جریان ۱۹۶۱ بسكار خود ادامه بدهد.

وظایف این مجلس عبارتست از :

ترتیب و تدوین استعلامیه کسب معلومات از پیشرفت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و عرفانی مردم مان مناطق تحت قیمومت که به اساس آن مرجع اداره کننده باید راهبور سالانه خود را تدوین کند .

مطالعه و بحث به راهبور هاییکه دول اداره کننده ارسال مینماید ، غور و جرح بر عرایض وارده بعد از مشوره بامرجع اداره کنند .

تغییش های مو قو ته که بامقام اداره کننده راجع به آن موافقه شده .

رای دهمی در مجلس قیمومت به اکثریت ساده است و هر عضو یک رای دارد .
مناطق تحت قیمومت :

تا اخیر سال ۱۹۴۹ یازده موافقه نامه قیمومت از طرف اسماعیل غورمی منظور

کرده شده است . ده موافقه راجع به مناطق ذیل است :

۱- نازلو : که به وکالت آستریلیا ، زیلانده جدید و برتانیه ، تنها آستریلیا آن را اداره میکند .

کینی جدید : تحت قیمومت آستریلیا .

۲- دواندا اوروئدی : تحت قیمومت بلجیم .

کامرون ، توگو لند : تحت قیمومت فرانس .

سومالی لند : تحت قیمومت ایتالیا .

ساموای غربی : تحت قیمومت زیلانده جدید .

کامرون ، تنگانیکا و توگولند : تحت قیمومت برتانیه .

منطقه یازدهم که عبارت است از جزایر پاسیفیک موسوم است به جزایر مارشال ،

ماری یانا (غیر از گوام) و کسار ولین که قبل از جنگ دوم بین المللی تحت مائیت

جاپان قرار داشت و اکنون تحت قیمومت اضلاع متحده امریکا قرار گرفته . این

یک منطقه سوق الجیشی شناخته میشود . موافقت نامه قیمومیت بین المللی متحده امریکا

درین باره در اپریل ۱۹۴۷ به امضا رسید .

توگولند تحت اداره برتانیه اولین منطقه تحت نظام قیمومت بین المللی است

که به هدف منشور یعنی خود اختیاری یا استقلال رسیده . هنگامیکه ساحل طلا بتاریخ

۶ مارچ ۱۹۵۷ به محبت کشور آزاد گانا مستقل شد توگولند برتانوی نیز در آن

شامل گردید . گانا دوز بعد تر به عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

بتاریخ اول جنوری ۱۹۶۰ استقلال منطقه کامرون زیر اداره فرانسه رسماً

اعلام گردید و منطقه مذکور بنام جمهوریت کامرون موسوم شد .

ملل متحد در موافقت نامه قیمومت منطقه مذکور با فرانسه وعده کرده بود که

به تاریخ مذکور قرارداد قیمومت خاتمه می یابد . جمهوریت کامرون بتاریخ ۲۰ سپتمبر

۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد .

در دسامبر ۱۹۵۹ اسامبله عمومی بامسرت اطلاع یافت که حکومت فرانس و توگولند موافقه نموده اند که بتاريخ ۲۷ اپریل ۱۹۶۰ توگولند تحت اداره فرانسه به آزادی نایل و حکومت مذکور بنام جمهوریت توگولند اعلان میشود.

اسامبله عمومی موافقه کرد که به همان تاریخ قرارداد قیمومت نیز خاتمه یابد. اسامبله عمومی این را هم تصویب کرد که توگو بعد از حصول آزادی به عضویت ملل متحد پذیرفته شود. چنانچه بتاريخ ۲۱ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد قبول گردید. يك مجلس مشورتی سه نفری در اداره سومالی لند با ایتالیا معاوضت نمود. قرارداد قیمومت این منطقه حاوی يك توصیه قبلی اسامبله عمومی نیز بود که تاکید میکرد که سومالی لند در دسامبر ۱۹۶۰ به آزادی نایل گردد.

معهذا اسامبله عمومی ملاحظه نمود که ترتیبات آزادی منطقه مذکور تا اول جولای ۱۹۶۰ تکمیل نمیکرد. لهذا ملل متحد باموافقت ایتالیا اعلام کرد که باید آزادی کشور مذکور به همان اول جولای ۱۹۶۰ شروع گردد و قرارداد قیمومت خاتمه یابد. در قنطار جمهوریت های توگو و کامرون سومالیا نیز بتاريخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد شامل گردید.

در فروری ۱۹۶۱ در هر دو کامرون یعنی کامرون شمالی و جنوبی تحت نظارت و مراقبت ملل متحد رای گیری عام صورت گرفت. از رای دهندگان سوال شده بود که آیا به اتحادیه نایجیریا که به تاریخ ۲۰ اکتوبر ۱۹۶۰ آزادی خود را اعلام نموده بود، می پیوندند یا به جمهوریت کامرون؟ نتایج آخرین که به روز ۱۶ فروری ۱۹۶۱ اعلام گردید قرار ذیل بود در کامرون شمالی ۱۴۷۲۹۶ نفر به طرفداری الحاق به نایجیریا و ۹۷۶۵۹ نفر به طرفداری شرکت در کامرون رای داده بودند. در کامرون جنوبی ۲۳۳۳۵۷۱ به طرفداری کامرون ۹۷۲۴۱ به طرفداری نایجیریا رای دادند. در اپریل ۱۹۶۱ اسامبله عمومی این نتایج را صحه گذاشت و فیصله کرد که قرارداد قیمومت کامرون شمالی به تاریخ اول جون ۱۹۶۱ یعنی هنگامی که اتحادیه نایجیریا ملحق میگردد خاتمه یابد. و در مورد کامرون جنوبی بتاريخ اول اکتوبر ۱۹۶۱ یعنی روزیکه به جمهوریت کامرون ملحق میگردد بانجام برسد.

تنکائیکا که تحت اداره بریتانیا بود بتاريخ ۹ دسامبر ۱۹۶۱ مستقل شد. و ساموای غربی که تحت اداره زیلانده جدید بود بتاريخ اول جنوری ۱۹۶۲ آزادی خود را حاصل نمود در سایر مناطق قیمومت نیز در راه حصول مقاصد مندرجه منشور پیشرفت های قابل توجه صورت گرفته است. از سال ۱۰۴۱ تا حال هیأت های اعزامی مجلس قیمومت بيك یا چندى از مناطق تحت قیمومت رفته و به تحقیق و ملاحظه امور آنها پرداخته اند.

اسامبله عمومی بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۶۰ طی بانوودمین دوره اجلاسیه خود در باره اعطای آزادی مناطق وممالك غیر آزاد اعلامیه نشر کرد که ضرورت خاتمه دادن سریع وبدون شرط به همه اشکال ومظاهراستعمار را جدیانه تقاضامیکند.

اسامبله اعلان می کرد که غلامی، رقیت، محکومیت واستثمار يك ملت توسط ملت دیگر منافیه حقوق اساسی بشر، ناقض منشور ملل متحد ومضرا نکشاف همکاری جهانی وصلاح کیتی میباشد.

اسامبله علاوه اعلان نمود که درمناطق تحت قیمومت وفاقدخود اختیاری و در همه مناطقی که تاحال استقلال خود را بدست نیاورده اند باید اقدامات سریع صورت بگیرد تا بدون شرط وقید ومطابق آرزوی ملی شان که آزادانه اظهار شده باشد وبدون در نظر داشتن کدام تبعیض نژادی طبقاتی و رنگ، تمام اختیارات بدست مردمان این سرزمین ها سپرده شود تا از آزادی واستقلال تام تمتع نمایند.

دیوان بین المللی عدالت:

مقر دیوان بین المللی عدالت درهیکه، هالیند است. دیوان مذکور دستیکه بزرگه واساسی قضایی ملل متحد است. تمام ممالك که در اساسنامه مذکور الحاق خود را اعلان کرده اند میتوانند بر موضوع را که لازم بدانند به آن ارجاع نمایند. سایر دول مطابق شرایطی که مجلس امنیه تعیین میکند، میتوانند به محکمه رجوع نمایند علاوه مجلس امنیه موضوعات حقوقی را به آن رجوع داده میتواند. اسامبله عمومی ومجلس امنیه میتوانند بر موضوعات حقوقی نیز رأی مشورتی محکمه را بگیرند. سایر ارکان ملل متحد ونمایندگی های اختصاصی بعد از کسب اجازه اسامبله عمومی میتوانند به دیوان بین المللی عدالت مراجعه نمایند و در امور مربوط به خود، از آن مشوره بخواهند. اسامبله عمومی این صلاحیت را به مجلس اقتصادی واجتماعی مجلس قیمومت، کمیته موقتی اسامبله عمومی وبعضی نمایندگان های بین الحکوماتی داده است. عا قدین وامضا کنندگان اساسنامه دیوان عبارتند از دولت ها. به این حساب همه دول عضو ملل متحد خود بخود عضو دیوان بین المللی عدالت میباشدند. دولی کی عضو ملل متحد نمی باشند به اساس شرایطی که اسامبله عمومی طرح میکنند آنهم بعد از سفارش مجلس امنیه میتوانند قضایای خود را به این دیوان بکشانند. دیوان بر همه قضایای که دول عضو به آن ارجاع می نمایند صلاحیت بحث دارد و آنرا تحت غور قرار میدهد. وهمچنان همه موضوعات مندرجه منشور و تمام معاهدات وميثاق های که نافذ میباشدند از طرف محکمه تحت غور گرفته میشود. دولت ها میتوانند قبل از ارجاع موضوع خاصی به دیوان، تعهد نمایند که فتوای دیوان صلاحیت آنرا در مورد رسیدگی به موضوع مذکور قبول دارند. این اعلامیه از طرف آنها سبب میشود که اگر کدام ماده موجود باشد که رجوع به محکمه دادگان موضوع رد کند یا قبول نداشته باشد. از بین ببرد و طرفین دعوا را برای

قبولی جبری فتوای دیوان آماده گرداند. دیوان چنین صدور فتوا و نظریه خود منابع حقوقی ذیل را مورد استفاده و ماخذ خود قرار میدهد.

میشاق های بین المللی که قواعدی بوجود آورده می باشد که هر دو طرف دعوای آنرا بر سهیت شناخته باشند. رسوم بین المللی که مقبول عامه واقع شده و آن را به حیث يك قانون رعایت می نمایند.

اساسات عمومی حقوق که از طرف ملل متحد قبول و رعایت شده، فیصله های قضایی و تعلیمات عالی حقوق دانان متبحر ممالك مختلفه به حیث وسیله معاونه و فرعی برای تثبیت فیصله های حقوقی.

اگر طرفین دعوا قبول نمایند دیوان به اساس exaequo et bono یعنی عدالت و انصاف نیز میتواند فیصله بنماید.

اگر یکی از طرفین دعوا فیصله دیوان را بعد از صدور آن به محل اجرا ننگذارد طرف دیگر میتواند به مجلس امنیه رجوع کرده و از آن خواهان اقداماتی شود که طرف مذکور را مجبور گرداند تا تمهیدات مندرجه فیصله محکمه را به محل اجرا گذارد.

محکمه ۱۵ عضو دارد که بنام «اعضای» محکمه یاد میشود. قضات مذکور از طرف مجلس امنیه و اسامیه عمومی که هر کدام مستقلا رای میدهند انتخاب میشوند.

قضات بر اساس لیاقت و دانش خود انتخاب میگردند نه به اساس ملیت شان. مقدمات مراقبت به عمل می آید که سیستم های عمده حقوقی جهان در دیوان نمایندگان شود و وقاضی از يك کشور مجاز نیست. قضات برای مدت ۹ سال انتخاب میگردند. يك قاضی بعد از انقضای دوره ۹ سالش بار دیگر انتخاب می تواند شد. ایشان در طول ۹ سال دوره خدمت خود به کار دیگری پرداخته نمی توانند.

قضات فعلیه عبارتند از :

ریکارد و جی الفارو، از پانامه (تا ۱۹۶۴). معاون رئیس دیوان.

عبد الحمید بدوی، از جمهوری متحده عربی (تا ۱۹۶۷).

ژولیس بسدیوان، از فرانسه (تا ۱۹۶۴).

جوئلویس بستامانتی ریورو، از پیرو (تا ۱۹۷۰).

رابرتو کاردووا، از مکزیکو (تا ۱۹۶۴).

سرجیرالدفتز موریس، از برتانیه (تا ۱۹۶۴).

فلیپ سی جیسپ، از آمریکا (تا ۱۹۷۰).

و.ك. ولنکتن کو، از چین (تا ۱۹۶۷).

ولادمیر.م. کورتسکی، از اتحاد شوروی (تا ۱۹۷۰).

گایا تا نو موریلی، از ایتالیا (تا ۱۹۷۰).

لوسیو.م. مورینو کویتانا، از آرژانتین (تا ۱۹۶۴).

سرپرستی سپند دره از آسترلیا (تا ۱۹۶۷).

چین خپیارو بولس، از یونان (تا ۱۹۶۷) ،
 کوناروناکا، از جاپان (تا ۱۹۷۰)
 بوخن و تیبارسکی، از بولند (تا ۱۹۶۷) رئیس
 شتتعام مسایل به اکثریت آرای قضات حاضر جلسه فیصله میگردند و نهاب رای
 میباشد. اگر در کدام موضوع آرای مساوی داده شده بود رای رئیس قاطع و فیصله
 کننده است.

دارالانشاء :

مرکب است از يك سرمنشی که به توصیه مجلس امنیت از طرف اسامبله عمومی مقرر میشود
 و هر قدر مامورین که لازم دیده شود.
 وظایف سرمنشی عبارت است :
 آمیزیت بزرگ اداری ملل متحد.

ابلاغ هر مسئله که بزعم اوصالح و امنیت بین المللی را تهدید کند به مجلس امنیت
 تهیوړل پور کار یک ساله ملل متحد و نظریاتی که لازم بد اند به اسامبله عمومی.
 بتاريخ اول فروری ۱۹۴۶، تریگولی از ناروی برای پنج سال به حیث سرمنشی
 مقرر شد بتاريخ اول نومبر ۱۹۵۱ سه سال دگر بدوره خدمت او افزود گردید. روز ۱۰
 نومبر ۱۹۵۲ از عهده خود استعفا داد. بتاريخ (۱۰) اپریل ۱۹۵۳ داک همرشیولد از
 سویدن بموض او مقرر شد. بتاريخ ۲۶ سپتمبر ۱۹۵۷ بشاغلی همرشیولد برای يك دوره
 دیگر (۵) ساله مجدداً مقرر گردید که از (۱۰) اپریل (۱۹۵۸) حساب شد. اما در اثر
 تصادم طیاره حین انجام يك مسافرت مصالحتی به افریقا روز (۱۸) سپتمبر (۱۹۶۱) فوت
 شد. روز (۳) نومبر ۱۹۶۱ بشاغلی تانت از برما تا (۱۰) اپریل ۱۹۶۳ بعیت کفیل سرمنشی
 مقرر شد. نامبرده در دوره هفدهم اسامبله عمومی به اتفاق آرا بعیت سرمنشی مقرر گردید.
 دوره خدمت او به ماه نومبر ۱۹۶۶ انقضای باید.

يك عده مامورین بین المللی با او كمك می کنند. سعی میشود که مامورین دارالانشاء
 دارای بلندترین سویه، لیاقت، استعداد، اهلیت و حیثیت بوده و حتی الا مکان از همه
 ساحات جغرافیائی نمایندگی کنند. سرمنشی و مامورین ملل متحد حین اجرای وظیفه
 نباید از هیچ حکومتی و هیچ مقام خارجی غیر از خود روحیه منشور ملل متحد، هدایت
 بگیرند. اعضای ملل متحد موافقه کرده اند تا که کمتر کاملاً بین المللی وظایف دارالانشاء
 را مراعات نمایند. و در اجرای این وظایف اعمال نفوذ نکنند.

تشکیل دارالانشاء قرار ذیل است :

دفتر سرمنشی که مرکب است از دفتر اجرای سرمنشی، دفتر امور حقوقی، دفتر کنترول
 و دفتر مامورین. دو معاون سرمنشی برای امور خاص سیاسی، ادارات سیاسی و امور مجلس
 امنیت، مجلس اقتصادی و اجتماعی. مجلس قیومت و اطلاعات سرزمین ها، غیره و دیگر

دفاتر اطلاعات عامه . امور کنفرانس ها و خدمات عامه . مامورین عالی مرتبه دارالاینها عبارتند از :

✽ گادفریك ، ج اماكری (نایجریا) معاون سرممنشی .

✽ رالف بنج (امریكا) معاون سرممنشی برای امور خاص سیاسی .

✽ فلیپ دوسین (فرانس) معاون سرممنشی برای امور اقتصادی واجتماعی .

الکزنדרمك فرگار (انگلستان) مدیر مامورین .

ویكتور هو (چین) كمشنر برای معاون فنی .

بال گت هافمن (امریكا) مدیر تنظیمات صندوق مخصوص ملل متحد .

روبرتو هوزریمات (پاناما) معاون مدیر تنظیمات صندوق مخصوص ملل متحد .

✽ یوچینی دكیس لف (اتحاد شوروی) معاون سرممنشی برای امور سیاسی و امنیتی .

✽ عمر لطفی (جمهوریت متحد عرب) معاون سرممنشی برای امور خاص سیاسی .

بري فوسك (چكوسلواكیه) معاون سرممنشی برای کنفرانسها .

✽ س ، وناداسیمهان (هند) معاون سرممنشی برای امور اسامیلی عمومی و شف

د كتابینه .

داو داوون (انگلستان) رئیس اجرائیة هیئت تعاون فنی ملل متحد .

موریس پت (امریكا) مدیر اجرائیة یونسف .

درا گوسلاو پروتچ (یوگوسلاویه) معاون سرممنشی برای امور قیمومت و

مناطق غیر مختار .

گونیستانتین ستاودو پولس (یونان) مشاور حقوق .

هرنان توارش دوسه (برازیل) معاون سرممنشی برای اطلاعات عامه .

بروس ترنر (نیوزیلند) كنترولر .

داودوا گن (امریكا) مدیر خدمات عمومی .

اداره اروپایی ملل متحد :

پ.پ. سپانیلی (ایتالیا) مدیر .

كمیسیون های اقتصادی منطقه ای :

دایرته كارنر (كانا) منشی اجرائیة كمیسیون اقتصادی منطقه ای برای امریقا

ادیس ابابا . حبشه .

بال پریش (ارجنتاین) منشی اجرائیة كمیسیون اقتصادی منطقه ای برای امریقای

لاتین سانتیاگو - چلی .

اونیون (برما) منشی اجرائیة كمیسیون اقتصادی منطقه ای برای آسیا و هریق

دور . بنكاك تایلند .

✽ این مشافره علاوه از عهد هائیکه دارند مشاوران عمده سرممنشی نیومیدانند .

ولا ديمير ويلی بت (يو کو سلاويا) منشي اجراييه کميسيون اقتصادي منطقي
برای اروپا ، ژنيو ، سویس .

نماینده گي کار و امداد ملل متحد برای پناه گزینان فلسطین در شرق وسطی :

جان ، هرد یویس (امریکا) مدیر ، بیروت ، لبنان .

کمشنر عالی ملل متحد برای پناه گزینان :

فلکس شنایدر (سویتزرلند) کمشنر عالی ، جینوا ، سویتزرلند .

نمایندگی های بین الحکوماتی

مر بوط ملل متحد :

موافقه هائی که با نمایندگی بین المللی نیروی ذروی وسیزده نمایندگی اختصاصی
ملل متحد عقد گردید است فعلا مرعی الاجرا میباشد ، تصدیق و تایید مسوده منشور
موسسه بین المللی تجارت چنانکه توقع میزفت هنوز صورت نسگرفته . درعین حال
موافقه نامه عمومی بر تعرفه و تجارت مرعی الاجرا میباشد .

نمایندگی بین المللی نیروی ذروی و هفت نمایندگی اختصاصی ، موسسه بین المللی
کار ، موسسه غذا و زراعت ، موسسه فرهنگی ، علمی و ثقافی ، موسسه صحتی جهان
موسسه بین المللی هوا نوردی ملکی ، اتحادیه بین المللی تیلی کمیو نیکیشن و
موسسه هوا شناسی جهان در يك پروگرام متوسع امداد فنی اشتراك ورزیده اند و
از بودجه همین پروگرام مبالغی بدست می آرند . همه این نمایندگی ها توام باملل
متحد در هیأت امداد فنی نماینده دارند . بانك بین المللی تعمیر مجدد و ترمیم و
مندوق اسعار بین المللی در پیشبرد این پروگرام همکاری می نمایند . اما از این
مراجع کدام مبالغی نمی گیرند . و اعضای باعنوان هیأت امداد فنی نمی باشند .
در ذیل راجع به نمایندگی ها مختصراً معلومات میدهم :

نمایندگی بین المللی نیروی ذروی

این نمایندگی بتاريخ ۲۹ جولای ۱۹۵۷ بوجود آمد . اساسنامه آن بتاريخ
۲۶ اکتوبر ۱۹۵۶ در يك کنفرانس بین المللی که در مرکز ملل متحد در نیویادک
منعقد شده بود ، تصویب یافت و بعد از اینکه اسناد الحاق لافل هجده مملکت بشمول
سه کشور و از جمله کانادا ، فرانس ، اتحاد شوروی ، برتانیه و امریکا بدست آمد
تأیید گردید . موافقت نامه مبنی بر ارتباط کار نمایندگی مذکور باملل متحد روز
۲۷ اکتوبر ۱۹۵۷ از طرف کنفرانس عمومی نمایندگی و روز ۱۴ نومبر ۱۹۵۷
توسط اسامبله عمومی ملل متحد منظور شد .

مقاصد :

تسریع و توسعه سهم نیروی ذروی در صلح ، صحت و سعادت سراسر جهان ؛
حصول اطمینان از اینکه معاونت پروژه هاییکه تحت کنترول ویرا قوت نمایندگی

قرار میگیرد به هیچ صورتی از صورتها بمقاصد حربی استعمال نشود.
بودجه صافی نمایندگان در سال ۱۹۶۲ مبلغ ۳۶۱,۰۰۰ دلار است و مبلغ
۲,۰۵۵,۰۰۰ دلار دیگر بنام بودجه عملیاتی به آن پرداخته میشود.

تشکیل

نمایندگان مذکور مطابق اساسنامه يك کنفرانس عمومی سالانه، يك هیأت مدیره
و يك عده مامور بینگه در رأس شان مدیر عمومی قرار گرفته، دارد. کنفرانس عمومی
مرکب است از همه اعضای نمایندگان و سالانه يك بار جلسه میکند. هند الا قمتضا
جلسه فوق العاده نیز دایر مینماید. تمام مسایل شامل صلاحیت اساسنامه در کنفرانس
عمومی مطرح میشود.

هیأت مدیره مرکب است از ۲۳ عضو که وظایف نمایندگی را اجرا میکنند. در رأس
مامورین نمایندگان مدیر عمومی قرار دارد. فعلا سکودا کلوند امریکا مدیر
عمومی نمایندگی است. مدیر عمومی از طرف هیأت مدیره و به منظوری کنفرانس
عمومی برای دوره چهار سال انتخاب شده و آمر بزرگ اداری موسسه میباشد.
مرکز موسسه: وین، آستریا

موسسه بین المللی کار

هنگامیکه اساسنامه آن بحیث قسمت سیزدهم معاهده و رسای منظور گردید
بتاریخ ۱۱ اپریل ۱۹۱۹ تاسیس یافت.

مقاصد

اشترک در راه استقرار صلح دایمی توسط پیشبرد عدالت اجتماعی، اصلاح
وضع کارگر و سوبیه زندگی و ارتقای ثبات اقتصادی و اجتماعی ذریعه اقدامات
بین المللی.

موسسه بین المللی کار برای حصول این مقاصد نمایندگان حکومت، کارگر
و کارفرمادار باهم جمع آوری میکنند تا معیارهای حداقل بین المللی را تعیین
و مطابق های کار بین المللی را در باوه اجرتها، ساعات کار، حداقل اجرت برای
مستخدمین، شرایط کار برای طبقات مختلفه، جیره کارگران، بیمه اجتماعی، رخصتی
بامعاش، تحفظ صنعتی، خدمات استخدام، تقشیش کار آزادی اجتماع و غیره تسویه نماید
علاوئاً موسسه مذکور به حکومتها معاونت های وسیع فنی میدهد. کتب و مجله نشر
میکند و بر مسایل اجتماعی، صنعتی و کار را پورهای بطبیع میرساند.
بودجه سال ۱۹۶۲ آن ۱۱,۶۱۸,۸۳۸ دلار بود.

تشکیل کنفرانس:

کنفرانس عمومی: عالترین مرجع صلاحیتدار است. سالانه یکبار جلسه میکند
از تمام مالک عضو و نمایندگان حکومت، یک نفر نماینده کار و یک نفر نماینده

کار فر مادر آن اشتراک میورد. وظیفه عمده و بزرگ این کنفرانس تدوین معیارهای بین المللی اجتماع است به شکل میثاقها.

هیأت مدیره مرکب از ۴۰ عضو که ۲۰ نفر آن نماینده حکومات دوم نفر آن از مالکی نمایندگی میکنند که دارای قدرت بزرگ صنعتی میباشد ۱۰ نفر آن نماینده کارگران و ۱۰ نفرشان نماینده کارفرمایان میباشد. این هیأت امور و موسسه بین المللی کار و کمیته ها و کمیسیون های مختلف آنرا واریسی می نماید.

اداره موسسه بين المللی کار که امور دارالانشای کنفرانس و هیات مدیره را نیز اجرا می نماید اطلاعات را جمع آوری و توزیع نموده و حین تقاضا با حکومات توسط تسوید قوانین به اساس تصمیمات کنفرانس معاونت می کند. همچنین تقاضای خاص، معاونت دو دام تطبیق موثر کنوانسیون ها و نشر کتب و رسائل را انجام

مدیر عمومی هو جو ده آن داوید موس (امریکایی) و مرکز آن در چینوا، سویتور لند است.

موسسه غذا و زراعت ملل متحد:

در منشور اتلانتیک اظهار امیدواری شده بود صلحی پدید آید که در آن مردمان همه ممالک جهان فارغ از احتیاج زندگی نمایند. تأسیس موسسه خود را که وزارت زمین آرزویش کرده. هنگامیکه اساسنامه آن بتاريخ ۱۶ اکتوبر ۱۹۴۵ در کیوبک به امضاء رسید، موسسه مذکور بوجود آمد.

مباحث:

بمقدور شدن سطح زندگی و سوبه خود را که
انکشاف در تولید و توزیع تمام مواد خود را که و تولیدات را اعتی از مواد و
جنگلیها و حوضه های ما میگیری
بهبود دهاتیان

و به این ذرایع خدمت در راه انبساط اقتصادیات جهان
موسسه بقرض انجام این وظایف منابع عمده خاک و آب جهان را انکشاف داده
و تأسیس يك مادر كیت ثابت و مستحکم بین المللی را برای مآل النجاء آنها تشویق
میکند. در بین بسیاری کارهای دگر موسسه مذکور تبادله جهانی انواع جدید
نباتات را پیش میبرد. تکنیکهای جدید زراعتی را در سراسر جهان تعیین می نماید
در بسیاری ممالك یا امراض حیوانی و نباتی مجادله میکند. در تنظیم واداره مواد
خوراکی و تغذی، کنترل و ساییده شدن خاک، احداث جنگلهای جدید، انجمنی آبیاری
کنترل و جلوگیری از خرابی مواد خوراکی در گدام و تولید کود مصنوعی همافزونی
فنی میدهد.

بروزگار ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ موسسه مذکور ۳۱۴۸۵۰۰۰ دالری است

تشکیل:

این موسسه يك كنفرانس دارد كه نماینده تمام ممالك عضو در آن شركت میکنند. كنفرانس در هر دو سال يك جلسه میکند و بالیسی و بودجه را تثبیت و تصویب مینماید. مجلس مرکب است از نمایندگان بیست و پنج کشور عضو كه از طرف كنفرانس تعیین میشوند. مجلس از طرف اعضای اجرای وظیفه کرده و نزد كنفرانس مسئول است. مجلس علاوه از اینکه از انعقاد يك كنفرانس تا كنفرانس آینده امور موسسه را نظارت میکند، امور مقامات بین المللی اجناس را از نقطه نظر تولید، استهلاك و توزیع مواد خوراکی و محصولات تجارتی را نیز انجام بخشیده و نگرانی مینماید.

موسسه يك مدیر عمومی و يك عده مامورین بین المللی دارد. مدیر عمومی موجوده (بینای را نجن سن) نام دارد كه از هند است.

مرکز موسسه: روم، ایتالیا است.

موسسه عرفانی علمی و ثقافی ملل متحد - یونسكو

یونسكو بعد از آنكه ۲۵ حكومت امضا کنند، اساسنامه آن، اسناد قبولی خود را به حكومت برتانیه سپردند: بتاریخ ۴ نومبر ۱۹۴۶ تاسیس یافت.

مقاصد:

سهم شدن در صلح و امنیت ذریعه توسعه همکاری و هم آهنگی بین المللی جهان از راه تعلیم و تربیه، علم و ثقافت تا اینکه عدالت مورد احترام همگان قرار گیرد، قانون حاکم شود و آزادیهای اساسی و حقوق بشر كه در منشور ملل متحد ذكر گردیده بدون تبعیض نژادی، جنسی، لسانی و مذهبی برای همگان میسر باشد.

برای حصول این مقاصد، یونسكو هدف خود قرار داده تا در كار پیشبرد دانش و مفاهیم متقابل بین مردم از راه همه انواع و سایل مخابراتی، هنر، ادبیات، و تفهیم و تربیه عمومی نیروی تازه دهد. ثقافت را تعمیم بخشد تحصیل و تفهیم علم را تشویق کند.

مقصد این پروگرام آنست تا برای توسعه تفاهم بین المللی توسط دسترس یافتن مردمان به معارف و ثقافت زمینه مساعد فراهم گردد. مساعی دانشمندان، هنرمندان، مربیان و معلم ها توسعه یابد و مشکلاتی كه در راه اشاعه آزادانه افكار موجود است از بین برود، فعالیت های پروگرام بزرگ شامل است بر تعلیمات اساسی، تدریس در باره ملل متحد و حقوق بشر، تعلیم و تربیه اجباری، بلند بردن سطح معارف، تبادله اشخاص، تهیه متخصصان علمی و تربیوی به اساس خواست حكومت های عضو.

بودجه سال ۱۹۶۲ یونسكو ۸۴۶، ۴۹۷، ۱۶ دالر بود.

تشکیل :

کنفرانس عمومی مرکب است از نمایندگان تمام ممالک عضو . این کنفرانس هر دو سال یکبار جلسه کرده خط مشی و پروگرام موسسه را فیصله و تعیین میکند . هیأت اجراییه مرکب است از ۲۴ نماینده که از طرف کنفرانس عمومی انتخاب میگرددند . این هیأت لااقل دو بار در یک سال تشکیل جلسه میدهد و مسئول اجرای پروگرام های است که از طرف کنفرانس عمومی تثبیت یافته . دارالانشأ مرکب است از یک نفر مدیر عمومی و یک عده مامورین بین المللی ، مدیر عمومی رونه ماهیو نام دارد که از فرانسه است . فعالیت های پروگرام را در ممالک عضو کمیسیون های ملی انجام میدهند . مرکز : پاریس ، فرانسه .

موسسه صحتی جهان :

اساسنامه آن بتاريخ ۲۲ جولائی ۱۹۴۶ از طرف کنفرانس بین المللی صحت که توسط مجلس اقتصادی و اجتماعی در نیویارک انعقاد یافته بود تصویب گردید . و بعد از آنکه بیست و شش عضو ملل متحد اسناد الحاق را امضا کردند ، موسسه بتاريخ ۷ - اپریل ۱۹۴۸ بوجود آمد .

مقاصد :

حصول عالیترین سطح ممکنه صحت برای مردمان . خدمات موسسه صحتی جهان دو نوع است یکی مشورتی و دیگری فنی . قسمت اول شامل تعمیم دانش و کمک در تربیه اشخاص فنی برای مسایلی مثل ملاریا ، سل ، امراض زهرویی ، صحت مادر و طفل ، تغذیه و حفظ الصحه محیطی . پروژه «مناطق نمایش صحتی» بیشتر فتهائی را به مردم نشان خواهد داد که با استفاده از وسایل و طرق عصری در ظرف چند سال زحمت و کار برای همه مردم چه در ساحة انکشاف صحت و چه در قسمت مجادله با امراض نباتی و اصلاح محصولات زراعتی رویهمرفته در انکشاف اقتصادیات عمومی ، قابل حصول میباشد ، معاونت فنی موسسه صحتی جهان شامل فعالیت های از قبیل ستندرد ساختن بیولوژیکیال و توحید ادویه سازی ، جمع آوری و توزیع اطلاعات در باره امراض ساری ، پروژه های خاص تحقیقات بین المللی برامراض پادرازا تیک و وپروسی و طبع و نشر بانزده نوع نشرات صحتی میباشد . بودجه سال ۱۹۶۲ موسسه صحتی جهان ۱۸۰،۶۰۷،۲۳ دالر بود . تشکیل :

اسامبله صحتی جهان که همه ممالک عضو در آن نماینده دارد ، سال یکبار جلسه میکنند و مرجع صلاحیت دار و طرح کننده خط مشی موسسه است .

هیأت اجراییه مرکب است از هجده عضویکه از طرف اسامبلهٔ صحنی جهان انتخاب شده و لا اقل سال دو بار به جلسه میپردازد. هیأت اجراییه به حیث رکن اجراییهٔ اسامبله کار میکند.

دارالانشاء آن يك مدیر عمومی و بقدر لازم مامورین فنی و اداری دارد. مدیر عمومی موجوده داکتر مارکولینو گومز کندی او از برازیل است. مرکز: جنیوا، سویس.

بانك بین المللی تعمیر مجدد و انكشاف:

هنگامیکه نمایندهٔ ۲۸ کشور ماده های موافقه نامه را که در جولای ۱۹۴۴ در کنفرانس (بریتن و دز) طرح شده بود امضا کردند، بانك مذکور بتاريخ ۲۷ دسامبر ۱۹۴۵ تاسیس یافت.

مقاصد:

معاونت در تعمیر مجدد و انكشاف مناطق اعضا ذریعهٔ تسهیلات سرمایه گذاری برای مقاصد تولیدی.

پیشبرد سرمایه گذاری های خصوصی. هنگامیکه سرمایه های خصوصی به شرایط معقول دست گیری نکنند، تقویهٔ سرمایه گذاری خصوصی توسط تهیهٔ قرضه برای مقاصد تولیدی از سرمایه خود و یا وجوهی که جمع آوری کرده و یا از سایر منابع پیشبرد نموی متوازن تجارت بین المللی و حفظ قوام بیلانس تادیات از راه تشجیع سرمایه گذاری بین المللی برای انكشاف منابع تولیدی اعضای بانك.

باین صورت به اساس يك مخاطرهٔ خوب بانك جهانی برای اعمار صنایع و انكشاف وسایل اقتصادی قرضه میدهد. و یا قرضه های را که دگر مراجع میدهد تضمین میکند و با این کار خود وسایل تداول سرمایه گذاری را برای مقاصد تولیدی بصورت بین المللی توسعه میدهد، قرضه به ممالک عضو، سرزمین های مربوط به آنها و به تصدیهای خصوصی که در آن مناطق کار می نمایند داده میشود.

فعالیت بانك منحصر بر اعطای قرضه و تضمین قرضه نیست بلکه به اثر تقاضای ممالک هیأت های مختلفه را جهت انجام کارهای متنوع به آن جاها میفرستد. تا فبروری ۱۹۶۲ مبالغی که بانك قرضه داده و قرضیکه آنرا تضمین نموده بالغ به ۶،۴۳۴ میلیون دالر شده.

بودجهٔ بانك برای سال مالی ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ مبلغ ۱۲،۹۲،۰۰۰ دالر بود.

تشکیل:

هیأت حاکمه عبارت است از يك نفر حاکم بایك نفر عضو علی البدل او که از طرف هر يك از ممالک عضو انتخاب و تعیین میگردد. تمام صلاحیت ها بدوش همین هیأت است که عادتاً سال یکبار جلسه می نماید.

مدیران اجرائیه که پنج نفر شان دامالکی انتخاب مینماید که دارای زیادترین اسهام در بانک اند. سیزده نفر دگر این مدیران از طرف هیأت حاکمه انتخاب می شوند. هیأت حاکمه به مدیران اجرائیه صلاحیت زیاد داده. معینا طبق ماده های موافقه مسایل مهم تر به هیأت حاکمه تعلق دارد.

یک نفر رئیس که از طرف مدیران اجرائیه انتخاب می شود و یک عده مامورین بین المللی در بانک کار میکنند رئیس مذکور رئیس هیأت مدیران اجرائیه بوده و امر اجرائیه بانک شمرده می شود. حاضر آجورج و دز امریکائی رئیس بانک است. غیر از مسایل خط مشی که توسط مدیران اجرائیه طرح می گردد، رئیس بانک مسئول است که امور بانک را از طرف بانک و توسط بانک اجرا کند. رئیس مذکور ماموران بانک را مقرر و معزول میکند بعد از رئیس سه نفر معاون رئیس و مدیران شعبات میباشد.

مرکز آن

موسسه بین المللی انکشاف :

بانک بین المللی مسئول اداره انجمن بین المللی انکشاف میباشد. این موسسه یک نمایندگی جدید قرضه دهنده است که بتاریخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۶۰ بوجود آمده. عضویت این موسسه برای همه اعضای بانک مفتوح است. تا جنوری ۱۹۶۳ عده ممالک عضو موسسه به ۷۱ رسیده بود.

مقاصد :

موسسه مذکور به این مقصد تأسیس یافت که احتیاجات مهم انکشافی ممالک عقب مانده را از راه دادن قرضه هائی که نسبت به قرضه های متعارف و معمول دارای شرایط سهل تر باشد رفع کند. به این صورت موسسه فعالیت های انکشافی بانک را توسعه داده و به آن ممد واقع میشود.

تشکیل :

تشکیل موسسه طوریست که بانک بین المللی آنرا اداره میکنند. هیأت حاکمه و مدیران اجرائیه موسسه بین المللی انکشاف هما نهائی اند که در بانک بین المللی این عهده را دارند. ایشان کار موسسه را بطور افتخاری اجرا مینمایند. رئیس بانک، رئیس موسسه و رئیس مدیران اجرائیه آن میباشد. به این ترتیب موسسه کدام مامور علیحده ندارد. بلکه مامورین بانک بین المللی کار آنرا نیز انجام میدهند. بدون اینکه کدام معاش ازین مدرک حاصل نمایند. تا اخیر فبروری ۱۹۶۲ این موسسه پرداخت مبلغ (۱۹۹ و ۳) میلیون دلار را به ده کشور بدمه گرفته بود.

مرکز - ۱۸۱۸ - اج، ستریت واشنگتن ۲۵ دی سی.

کارپوریشن بین المللی مالی :

در جولائی ۱۹۵۶ تأسیس شد و بتاريخ ۲۰ فبروری ۱۹۵۷ به حیث یکی از نمایندگی های اختصاصی با ملل متحد رابطه برقرار کرد. کارپوریشن مذکور در حالیکه

با بانك جهانى رابطه بسیار نزدیک دارد، خودش يك واحد حقوقى جدا گانه بوده و سرمایه او از سرمایه بانك ممتاز است .

مقا صد :

انكشاف اقتصادى از راه تشجيع نموى تصدى هاى خصوصى تولیدى در ممالك عضو آن، مخصوصاً در ممالك عقب مانده .

كارپوریشن مذکور كار خود را چنین اجرا میکند .

سرمایه گذاری در تصدى هاى تولیدى خصوصیه با همکاری سرمایه گذارى هاى خصوصى و بدون تضمین تادیه از طرف حكومت دروقایعى كه سرمایه كافی بهرابط معقول دستگیرى نکند .

بهیت يك تصفیه خانه سرمایه گذاری هاى خصوصى داخلى و خارجى و كارفرمایى باتجربه را جمع نموده موضوع را فیصله مى كند .

در تسهیلات سرمایه گذاری تولیدیه سرمایه هاى خصوصى داخلى و خارجى کمک مینماید . كارپوریشن مذکور مجاز است كه توسط فروش اسناد قرضه خود یا توسط تمهيدات خود قرض بسگیرد .

اما در آهاز امر به این كار مجاز نمیباشد . باین صورت سرمایه آن كه برای سرمایه گذاری میسر میباید محدود است ب سرمایه تادیه شده . تا فبرورى ۱۹۶۲ موسسه در ۱۸ كشور به ۴۵ پروژه دست زد و ۵، ۵۷ میلیون دلار را بكار انداخت .

تشکیل :

تمام صلاحیت كارپوریشن بدست هیأت حاكمه است و گسائیکه از طرف حكومت خود در بانك جهانى حاكم یا معاون حاكم میباشند در كارپوریشن نیز عین صلاحیت را دارند .

همچنان مدیران اجرائیه بانك بین المللى، مدیران اجرائیه كارپوریشن است . رئیس بانك جهانى بهیت رئیس هیأت مدیران اجرائیه كارپوریشن كار میکند . يك نفر رئیس كه به اثر توصیه رئیس هیأت از طرف هیأت اجرائیه تعیین میگردد و يك عده حامورین نیز وجود دارد . رئیس فعلی كارپوریشن يك نفر امریكایی است كه جورج ودرهام دارد .

مرکز ۱۸۱۸ اج ستریت . واشنگتن ۲۵ دی سی .

صندوق بین المللى اسعار :

در ۱۷ دسمبر ۱۹۵۴ یعنی هنگامیکه نمایندگان ممالکى كه سهامشان تا ۸۰ فیصد منابع مالى صندوق بین المللى اسعار را بوره كرد، اسناد الحاق خود را بر موافقت نامه (بریتن و دز) به صندوق سپردند . این موسسه بوجود آمد .

مقاصد:

توسعه همکاری بین‌المللی اسعار و توسعه تجارت بین‌المللی، استیلا و ایجاد تبادل، حفظ ترتیبات منظم تبادل و جلوگیری از اثرات سوء رقابت، معاوضت در تاسیس یک نظام چندین جانبه تادیبات از درك معاملات جاریه بین اعضا و از بین بردن مشکلات که فعلاً در تبادل اسعار موجود است و تجارت جهانی را صدمه میزند.

بمعرض تعمیل این مقاصد، صندوق بین‌المللی اسعار به اعضای خود طلا و اسعار میفروشد و در مسایل مالی به حکومتان عضو مشوره میدهد. درباره اقدامات ضد تورم پول به مقابل سرمایه گذاری و قرضه بانسکی، مصارف حکومتی و مالی به بندی توصیه‌ها نموده. برای تقلیل احتیاج قیود بر اسعار خارج اقدامات مالی و پولی را بشدت توصیه کرد و در مورد پیشرفت قابل ملاحظه ذخیره پول نظریه داده که کنترل صادرات حقیقت یافته.

مجموع معاملاتش تا اخیر سال ۱۹۶۱ به ۱۶۲،۶ ملیون دلار رسیده. بودجه اداری سال ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ صندوق بالغ بر ۴،۶۰،۰۰۰ دلار بود.

تشکیل:

هیأت حکام مرکب است از یک حاکم و یک عضو علی‌البدل از هر کشور عضو تمام صلاحیت بانک به همین هیأت سپرده شده. هیأت حصه از صلاحیت خود را به مدیران اجراییه میسپارد غیر از قبول، تعویق و اخراج و عضویت، منظوری تجدید نظر بر سهمیه اعضا یا تغییر متحدالشکل در ارزش اسعار اعضا و فیصله درباره توزیع مفاد خالص صندوق و فیصله درباره لغای صندوق.

مدیران اجراییه که پنج نفر آن از جانب مالکی که سهم زیاد بردارند و سیزده نفر باقیمانده از سایر حکومتان عضو انتخاب میشوند. این هامستول اجرا و تعمیل کارهای صندوق میباشد.

مدیر تنظیمات از طرف مدیران اجراییه انتخاب میشود. او در عین حال رئیس مدیران اجرا و به آمر مامورین صندوق نیز میباشد. کسیکه همین اکنون این عهده را اوقفوش است (بیرجا کو بسن) از سویدن است. یک معاون مدیر تنظیمات در امور اداری با او کمک میکند و در غیابش کفیل رئیس هیأت مدیران اجراییه میباشد.

مرکز: ۱۸۹۸ اج ستریت، واشنگتن ۲۵، دی.سی.

مؤسسه بین‌المللی هواانوردی ملکی:

بعد از اینکه ۲۸ کشور به کنوانسیون هواانوردی ملکی الحاق گردیدند، مؤسسه مذکور بتاريخ ۱۴ اپریل ۱۹۴۷ بوجود آمد. کنوانسیون مذکور در کنفرانس هواانوردی ملکی بین‌المللی منعقد سال ۱۹۴۴ طرح شده بود.

مقاصد :

مطالعه مسایل هوا نوردی ملکی بین المللی و تعیین معیارهای بین المللی برای هوا نوردی ملکی. موسسه استفاده از اقدامات تحفظی قواعد متحد الشکلی علمیات و اجرا آت ساده تر را در سرحدا ت بین المللی و استفاده از طرق جدید فنی و آلات جدید تشویق میکند. به این صورت موسسه با همکاری دول عضو توانسته در خدمات هوا شناسی کنترل و ترافیک مواصلات، تسهیلات مجازة رادیو، موسسات تفحصی و نجات و سایر چیزها بیکه برای حفاظت پروازهای بین المللی لازم است انکشاف زیاده وادری کنند تا جاییکه به ترانسپورت هوایی بین المللی مربوط است موسسه توانسته میزاتب امور گمرکی، بنا هگز یشان، مهاجران و صحت عامه را در هما لک ساد م تر گرداند.

و موسسه مسئول تفتیش معا هدات حقوقی بین المللی و هوا نوردی بوده و بسا جنبه های اقتصادی حمل و نقل بین المللی هوایی مربوط به اوست .
بودجه سال ۱۹۶۲ ایکا و ۸۱۳، ۹۲۴، ۴ دالر بود .

تشکیل :

یک اسامبله مرکب از نمایندگان تمام اعضای ایکا و، سلاته یک بار، چلیه میکند و مسایل مالی را مورد غور قرار میدهد . هر نوع موضوعییکه از هر طرف به آن ارجاع شده باشد مطالعه میکند .

یک مجلس مرکب از نمایندگان ۲۱ کشور یک اسامبله آنها را انتخاب مینمایند . در انتخاب این مجلس یکی تقسیمات جغرافیایی و یکی هم ملکی در نظر گرفته میشوند که قدرت بزرگ تسهیلات هوا نوردی را دارند و بدسترس حمل و نقل هوایی بین المللی ملکی گذاشته می تواند . مجلس رکن اجزایی ایکا و است . کمیته های فرعی تناسیس و اجرا آت شان را نظارت و به حکومت های عضو توصیه هایی صادر میکنند . کمیسیون تحقیقات هوایی کمیته حمل و نقل هوایی ، کمیته حقوقی سه رکن بزرگ فرعی میباشد . مجلس رئیس خود را انتخاب میکند که فعلاً و التز بناگی از زار جنتا ین میباشند .

مجلس عمومی مامور ین خود را خود را انتخاب و مقر میکند لذا ضرر آن این عهده به زوال ندارد ، م مكد و نل کانادا ایی تعلقی دارد .
ایکا و پنج دفتر محلی دارد ، که مرکز آن در لیما ، پاریس و قاهره و بنکله است .

مرکز : مونتریال ، کانادا

اتحادیه جهانی پستی :

اتحادیه به تاریخ اول جولائی ۱۸۷۵ توسط معاهده پستی بوجود آمد که به تاریخ ۹ اکتوبر ۱۸۷۴ در (برن) قبول شده بود .

مقاصد :

از حیث تبادل مکاتبات بوجود آوردن یک منطقه واحد پستی از تمام ممالک عضو اصلاح سرویس های پستی و انکشاف همکاری بین المللی درین زمینه .
به این صورت همه ممالک عضو موافقه میکنند تمام کاتب ، پادسل ها و غیره اشیای مربوط به پسته کشورهای دیگر را ذریعه همان وسایلی حمل و نقل بدهد که از خود و امید دهد .
بود چهل سال ۱۹۶۲ اتحادیه جهانی پستی تقریباً ۱۰۰۰ ، ۰۰۰ دالر بود .

تشکیل :

کانگرس جهانی پستی که بعد پنج سال یک بار جلسه میکند . معاهده جهانی پستی و نیز موافقه نامه های فرعی را که به اساس پیشنهاد های دول عضو ارائه میشود مورد غور و مذاقه قرار میدهد .
اگر دو و ثلث اعضای اتحادیه بخواهند کانگرس جلسه های فوق العاده نیز دایر می نماید .

کمیته اجرایی و ارتباط مرکب از ۲۰ عضو که از طرف کانگرس به اساس تقسیم جغرافیایی انتخاب میشود و بر امور دفتر پستی کنترول می نماید ، باملل متحد و سایر موسسات بین المللی رابطه قایم می سازد ، به ممالک مشوره میدهد ، به مطالعه می پردازد و توصیه های بنام کانگرس صادر می نماید .

کمیسیون مشورتی بر مطالعات پستی که دروازه آن بر رخ همه دول عضو مفتوح است و امکانات افکشاف را مطالعه بر امور فنی ، عملیاتی و اقتصادی شق پست توصیه هایی صادر می نماید

درین کمیته بیست نفر عضویت داشته و سالانه یک بار اجتماع میکنند - ایشان که از طرف کانگرس انتخاب میشوند بلان های عملیاتی کمیسیون را ترتیب می نمایند .

یک دفتر بین المللی ، حیثیت دار الانشای دایمی اتحادیه را دارد . این دفتر به جمع آوری اطلاعات پستی ممالک پرداخته و نیز به حیث یک تصفیه خانه در فیصله حسابات مربوط به سرویس بین المللی پستی کار میکند . مدیر اتحادیه بین المللی پستی (اکثر ایدورد ویر از سوئیس است .

مرکز : برن ، سوئیس .

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن

این اتحادیه در سال ۱۸۶۵ به حیث یک اتحادیه بین المللی تلگراف و تیلی تشکیل شد.

این عنوان وقتی به اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن (۱۹۳۴) تبدیل یافت که به عوض معاهدات موجود آن وقت یعنی معاهده تلگراف و رادیو تلگراف منعقد ۱۹۳۲ در مادرید، معاهده بین المللی تیلی کمیونیکیشن بوجود آمد.

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن در سال ۱۹۴۷ در اتلانتیک سیتی بوجود آمد. از اول جنوری ۱۹۵۴ به این طرف معاهده که از طرف کنفرانس خبری و مختار بوینس آیرس ۲۲ دسمبر ۱۹۵۲ نافذ گردیده بود در این اتحادیه مورد عمل گرفته است.

مقاصد:

تثبیت قواعد بین المللی برای سرویس های تلگراف، تلیفون و رادیو بغرض توسعه مزید و تعمیم استفاده از آنها بین عامه مردم و بقیه حتی المقدور از آن تر. به این صورت اتحادیه مذکور همکارانی بین المللی را برای انکشاف و استفاده معقول و وسیع از همه انواع تیلی کمیونیکیشن پیش میبرد و انکشاف و وسایل فنی و عملیات بهتر آن را تشویق کرده و اقدامات ملل جهان را در مورد حصول هدف های مشترک هم آهنگ می گرداند.

علاوئاً این اتحادیه امواج رادیو را برای مصالک تعیین و تثبیت و همکارانی بین المللی را در زمینه تشویق مینماید و هم کوشش می ورزد که همکارانی بین المللی در زمینه تحفظ حیات از راه تیلی کمیونیکیشن توسعه یابد اتحادیه مذکور توصیه های صادر و مطالبات لازمه را اجرا میکند و اطلاعات مربوط به جهان تیلی کمیونیکیشن را جمع و طبع و توزیع مینماید.

بودجه آن در سال ۱۹۶۲ تقریباً ۲۶،۰۰۰،۲۴۶ دلار بود.

تشکیل:

کنفرانس تمام الاختیارکن عالمی اتحادیه بوده و بصورت عادی بعد از هر پنج سال یک بار جلسات خود را دایر می سازد. کنفرانس های اداری عادتاً که در عین وقت و عین جای ملاقات کنفرانس مختار اجتماع میکنند.

و یک مجلس اداری مرکب از ۲۵ عضو منتخب کنفرانس مختار به اساس دهائت تقسیمات جغرافیایی. مجلس عا دتاً سال یک بار جلسه مینماید، اما در صورت لزوم و هم در صورت تقاضای شش عضو خود میتواند اجتماع فوق العاده دایر کند، این مجلس در مدت پنج سال فاصله کنفرانس ها بر امور مربوط نظارت میکند.

منشی عمومی در رأس دارالا تشاه قرار دارد . فعلا جیرالد کراس (از امریکا) مېشی عمومی مېيا شد .

اتحادیه مذکور يك هیات بین المللی ثبت امواج راديو، يك کمیته مشورتی بین المللی تېلفون و تلگراف کمیته مشورتی بین المللی راديو دارد .
مرکز : چینوا ، سویس .

موسسه هواشناسی جهانی .

کنو انسیون موسسه هواشناسی جهان در دوازدهمین کنفرانس مدیران موسسه بین المللی هواشناسی در سیتجر واکنو بر ۱۹۴۷ درواشنگتن تصویب شد . بتاریخ ۲۲ مارچ ۱۹۵۰ یعنی بعد از آنکه عده ممالک الحاق کننده به سر رسید بوجود آمد .

مقاصد :

فراهم آوری تسهیلات جهانی ، همکاری در تاسیس شبکه مراکز مشاهده هواشناسی یاسایر مشاهدات جیوفزیکال مربوط به هواشناسی و تاسیس و محافظت مراکز خدمات هواشناسی .

پیشبرد تاسیس و حفظ سیستم های خبررسانی فوری از تغییر آب و هوا ، پیشبرد دستنورد ایزیشن مشاهدات مینر و لوجی و مراقبت از نشر مشاهدات و احصایه های هواشناسی بصورت متعدد الشکل .

تطبیق هواشناسی در هوانوردی ، کشتیرانی ، زراعت و سایر فعالیت های انسانی .
تشجیع تحقیق و تربیه در شق هواشناسی و معاونت در راه انجام جنبه های بین المللی تعلیم و تربیه و تحقیق .

بودجه سال ۱۹۶۲ آن مبلغ ۲۶۸ ، ۷۹۰ دالر بود .

تشکیل :

کانگرس هواشناسی جهانی که آمران هواشناسی تمام ممالک عضو در آن شرکت میکنند لاقلا در هر چار سال یکبار منعقد میگردد . کانگرس قواعد فنی مربوط به اقامات و عملیات هواشناسی و طرز کار را تصویب و خط مشی عمومی را تعیین میکند .

کمیته اجراییه اجرای تصمیمات کانگرس را نظارت و برای اموریکه اقدام بین المللی ایجاد میکند توصیه ها صادر می نماید . این کمیته اطلاعات فنی ، مشوره و معاونت به اعضای موسسه میدهد لاقلا سال یکبار تشکیل جلسه میکنند اعضا آن شامل رئیس : معاونان موسسه جهانی هواشناسی ، روسای انجمن های شش گانه منطقه ای و ۹ عضو انتخابی مېيا شد .

شش انجمن منطقه ای هواشناسی (افریقا ، آسیا ، امریکای جنوبی ، امریکای شمالی و مرکزی ، اروپا و جنوب غرب پاسیفیک) ، کمیسیون های فنی و دارالانشای دستگاهی اجرای این موسسه را تشکیل میکنند يك نفر منشی عمومی در رأس دارالا تشاه قرار دارد (دیوید آرتوود یویس ازی بریتانیا) منشی عمومی آنت . مرکز : چینوا ، سویس .

خبر می‌دهد. درین کمیته ۱۴ عضو کار می‌کند که اسامیله آنها را از بین خود انتخاب مینماید. این اعضا باید نماینده ممالک باشند که مفاد بحری داشته و از جمله، ۸ عضو آن باید ممالک باشند که دارای بزرگترین سویت بحری هستند. دارالانشاء مرکب است از یک منشی عمومی، یک کمیته تحفظی بحری و یک عده مامورین. ولیم گراهام از انگلستان کفیل منشی عمومی آنست. مرکز: لندن، انگلستان.

موسسه بین المللی تجارت

موافقتنامه عمومی بر تعرفه های تجارت

هنگامیکه پلانهای تاسیس نمایندگان برای اجرای امور اقتصادی مطرح میشد، ساحه تجارت بین المللی نیز شامل آن بود. زیرا خطرات محدودیت ها و فشارهای تجارتی حال های ۱۹۳۰ فراموش نشده بود. و عموماً احتیاج تاسیس یک نوع کنترول بین المللی را بفرض جلوگیری از اقدام به اختناق تجارت حس می کردند. تمایل این بود که یک نمایندگان اختصاصی، طوری تشکیل شود، که در زمینه تجارت بین المللی کار کرده توسعه آن را تشویق کند و سطح زندگی بین المللی را بالا ببرد. این موسسه همه انواع قیود را که ملل جهان بصورت مصنوعی در شق تجارت وضع کرده اند رفع نماید از قبیل محدودیت های تعرفه گمرکی، سهمیه ها و غیره و اصله در زمان جنگ بوجود آمده ولی متأسفانه تا حال دوام کرده، و نرخ تعرفه های گمرکی را به یک اساس جهان شمول بایان خواهد آورد.

این موسسه برای ترتیبات مارکیتنگ منصفانه مواد خام سعی کرده و بر جهات تجاری کارکنان بین المللی یک نوع کنترول وضع خواهد نمود. برای رفع همه این مسائل در سال ۱۹۴۸ منشور برای موسسه بین المللی تجارت هم تصویب شد. لیکن در ظرف هجده ماه واضح گردید که دول بزرگ تجارتی به زودی به آن اشتراک نخواهد کرد. ازین سبب است که تا حال این موسسه بوجود نیامده است.

در عین حال اجرا آن به اساس یک معاهده بین المللی تجارتی به کامیابی های نایل شده. این معاهده را در سال ۱۹۴۷ حکومت های که در راه تدوین منشور موسسه بین المللی تجارت کار می‌کردند بوجود آوردند. این معاهده یعنی موافقت نامه عمومی بر تعرفه ها و تجارت که بنام «گات» معروف شده، توانسته تا دو بین سی و هفت کشور عضو خود نتایج بینظیر در مورد استحکام و تنزیل تعرفه ها بار آورد. به اثر فعالیت گات تا حال ۴ کنفرانس تعرفه ها منعقد گردیده است که در آن چار بر پنج حصه تجارت جهان نمایندگی شده و به هزار ها قلم تعرفه خود را

تنزىل داده يا اينكه منجمد ساخته و اجازه نداده اند كه بلند برود . هر سال اعضاى آن درباره يك عده زياد اجراءات تجارى كه اعضاى گات آنرا مخالف مندرجات موافقت نامه ميدانند ، شكايات را مى شنوند و عده زياد اين مسايل بصورت قناعت بخش حل ميشود :

از سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۵ حكومتات عضو گات به اساس تجارب حاصله از ۷ سال عمليات بر آن در قرار داد تجديد نظر عميق كردند . نسكات اساسى و هدفهاى آن را تايميد و بعضى ماده هاى آنرا تعديل نمودند تا تحولات اخيره در آن مراعات گردد . مخصوصاً باین موضوع زياد تر متوجه شدند كه اسعار تمام ممالك بايد قابليت تسعير و تبادل را پيدا كند . ايشان موافقه نمودند تا آن نرخهاى گمركى را كه به موافقه هم تعيين كرده اند تا مدت طوليمى ثابت نگاه نمايند و موسسه بايد بصورت يك دستگاه دايمي بوجود آيد و بنام موسسه همكارى تجارت موسوم شده و موافقت نامه را به منصفه تعميل بگذارد . هر وقتيكه ممالك بزرگ تجارى جهان آنرا قبول نمودند موسسه مذكور تاسيس خواهد يافت .

تا آن زمان يك عده محدود ما موردين تحت اداره منشى اجرا بيه در سويس امور گات را پيش ميبردند (اركوند هام وايت بر تافوى) فعلا منشى اجرايه است اسهام گات در سال ۱۹۶۲ بالغ به ۷۵۰ ، ۱۲۴ ، ۱ دالر شده .

اعضاى ملل متحد

اسماى اعضا ملل متحد تا آير ۱۹۶۳ قرار ذيل است :

افغانستان	بلغاريا
البانيا	برما
الجزاير	بورندى
ارجنتين	روسيه سفيد
آسرااليا	كمبوديا
آستريا	كامرون
بلجيم	كانادا
بوليويا	جمهوريت افريقاى مركزى
برازيل	سيلون
چاد	هايتى
چلى	هاندوراس
چين	هنگرى
كلومبيا	آيسلند
كانسكو (بوآزويل)	هندوستان
كانسكو (ليوپولدويل)	اندونيزيا

ایران	کوستاریکا
عراق	کیوبا
آیرلند	قبرس
اسراییل	چکوسلواکیا
ایتالیا	داهومی
ساحل عاج	دنمارک
جیمیکا	جمهوریت دومینیکا
جاپان	اکوادور
اردنیه هاشمیه	السوادور
لائوس	حیثه
لبنان	اتحادیه ملایا
لاتوییا	فنلند
لیبیا	فرانس
لکسمبرگ	کابون
مدغاسکر	گانا
مالی	یونان
موریتانیا	ګواتیمالا
مکسیکو	کینی
افریقای جنوبی	منکولیا
اسپانیه	المغرب
سودان	نیپال
سویډن	هالنډ
جمهوریت عربی سوریه	زیلانډ جدید
تنګانیکا	نکاراګوا
تایلنډ	نایجیر
ترینیدا دوتوبوګو	نایجیریا
توګو	ناوری
تونس	پاکستان
ترکیه	پانامه
یوګنډا	پاراګوای
اوکراین	پیرو
اتحاد جماهیر اشتراکيه شوروی	فلپاین
جمهوریت متحده عربی	پولنډ

برتگال	برتانیای
رومانیا	اضلاع متحد امریکا
رواندا	و لنای هلیا
هرستان شغودی	بوروگوای
سنگال	ونزوئلا
سیرالیون	یمن
سومالیای	یوگوسلاویا

عدهٔ اعضای اصلی ملل متحد ۵۱ بود. این‌ها عبارت از د ولی میبیا شند که در کنفرانس ملل متحد برای موسسهٔ جهانی منعقد از ۲۵ اپریل تا ۲۶ جون ۱۹۴۵ اشتراک کرده بودند، با اینکه قبلاً اعلامیهٔ ملل متحد مورخ اول جنوری ۱۹۴۲ را امضا کرده و بعد به منشو امضا و الحاق نمودند. پولند یکی از امضا کنندگان اصلی اعلامیهٔ ۱۹۴۲ در کنفرانس سانفرانسسکو شرکت نکرد. زیرا آنوقت رژیم حکومت موجود آن تثبیت نیافته بود. بتاريخ ۲۸ جون ۱۹۴۵ پولند حکومت خود را اعلان نمود. چون در منشور برای پولند جای مانده شده بود لهذا بتاريخ ۱۵ اکتوبر ۱۹۴۵ آن را امضا کرده و به این ترتیب پولند یکی از اعضای اصلی و موسس ملل متحد شمرده شد.

طبق بند اول مادهٔ ۴ منشور عضویت ملل متحد بر روی همه دول صلح د و ستیکه تمهیدات مندرج منشور اقبول کند و به قضاوت موسسه، خواهان و مستعد به اجرای آن تمهیدات باشد، باز است.

از ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۸ سی و دو کشور جدید به عضویت ملل متحد پذیرفته شده اند و در مذکور و تاریخ عضویت شان عبارتند از :

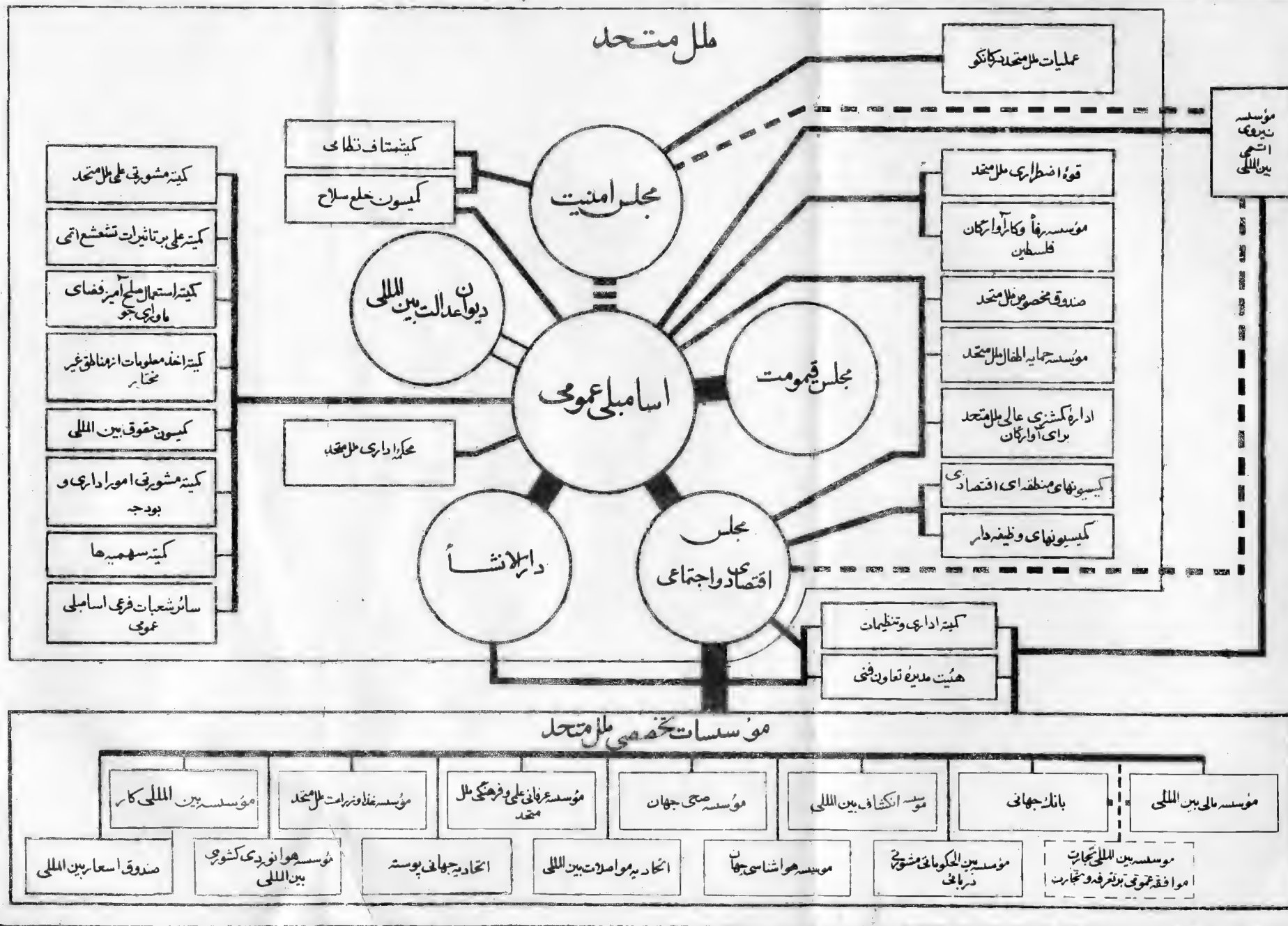
۱۹ نومبر ۱۹۴۶	افغانستان، آیسلند و سوبدن
۱۶ دسمبر ۱۹۴۶	تایلند (سیام سابقه)
۳۰ سپتمبر ۱۹۴۷	پاکستان و یمن
۱۹ اپریل ۱۹۴۸	برما
۱۱ می ۱۹۴۹	اسرائیل
۲۸ سپتمبر ۱۹۵۰	اندونیزیا

در سال ۱۹۵۸ سوریه و مصر که هر دو عضو موسس و اصلی ملل متحد بودند متحداً يك دولت واحد را بوجود آوردند که موسوم شد به جمهوری متحد عربی. روز ۱۳ اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه یار دیگر بعثت يك دولت مستقل و جداگانه در همان ساحه خود که قبل از اتحاد، بامصر داشت عرض وجود کرد و اسم آن جمهوری عربی سوریه تعیین گردید.

- البانیا ، آستریا ، بلغاریا ، کمبوډیا ، سیلون ، فنلند ، هنگری ، آیرلند ، ایتالیا
اردنیه ، هاشمیه ، لائوس ، لیبیا ، نیپال ، پرتگال ، رومانیه و اسپانیه ۱۴ دسمبر ۱۹۵۵
- سودان ، المغرب و تونس ۱۲ نومبر ۱۹۵۶
- جاپان ۱۸ دسمبر ۱۹۵۶
- ګانا ۸ مارچ ۱۹۵۷
- اتحادیه ملایا ۱۷ سپتمبر ۱۹۵۷
- جمهوریت ګینی ۱۲ دسمبر ۱۹۵۸
- اعضای ملل متحد بتصویب اسامبله عمومی که بعد از توصیه مجلس امنیه بعمل می آید ، پذیرفته می شود . درپا نزد همین دوره اسامبله عمومی هفده کشور جدید حایز عضویت شده اند . اسماو تاریخ عضویت شان قرار ذیل است :
- کامرون . جمهوریت افریقای مرکزی ، چاد ، کانگو (برازاویل) ، کانگو (لیو پولدویل) . قبرس . داهومی ، ګاپون ، ساحل عاج ، مدغاسکر ، نایجیر ، سومالیا ، توگو و ولتای علیا ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰
- مالی و سینگال ۲۸ سپتمبر ۱۹۶۰
- نایجیریا ۱۷ اکتوبر ۱۹۶۰
- در شان نزد همین دوره اجلاسیه اسامبله عمومی چار کشور دیگر عضویت ملل متحد را حاصل نمودند که عبارتند از :
- سیرالیون ۲۷ سپتمبر ۱۹۶۱
- موریتانیا و جمهوریت مردم منګولیا ۱۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱
- تنګانیکا ۱۴ دسمبر ۱۹۶۱
- در هفدهمین دوره اجلاسیه اسامبله ملل متحد کشورهای ذیل شامل شدند :
- بروندی ، جمیکه ، روند او ترینی د اد تو با ګو ۱۸ سپتمبر ۱۹۶۱
- الجزائر ۱۱۸ اکتوبر ۱۹۶۲
- یوګاندا ۱۲۵ اکتوبر ۱۹۶۲
- (ارسالی اداره اطلاعات ملل متحد در کابل)

ملل متحد و موسسات مربوطہ آن

په باره کې چې په مرکزي او ولاياتو کې ۳ ورځې وې او د مامورينو د حاضري او رخصتي د اصولنامې په ۳۸ مادې د يوې تبصرې زياتول .

۸-۲۶ لمېر تصويب د ۴۱ کال د ميزان په ۲۹ نېټه د مامورينو د جرايمو د جزا د اصولنامې د پروژې او د عامه کټې او امنيت په خلاف د جرايمو اصولنامه چې (۱۹۱) مادې لري .

۹-۲۷ لمېر تصويب د ۴۱ کال د ميزان په ۲۹ نېټه، د تقاعد د خزانې د ۱۳۴۱ کال د بودجې په باره کې .

۱۰-۲۸ لمېر تصويب د ۴۱ کال د ميزان په ۳۰ نېټه، د اجباري کار د لټو د ۱۰۵ مقالې او د ۱۰۶ مقالې او ۱۰۳ توصيه نامې د هفتگي استراحت په تجارت، ادارو د موادو د وزارت پيشنهاده .

۱۱-۲۹ لمېر تصويب د ۴۱ کال د ميزان په ۳۰ نېټه د افغانستان د شاهي حکومت او د متحد عربي جمهوريت د حکومت تر منځ د دو کالو لپاره د تجارتي موافقت نامې او تادياتو د ۷ مادو په باره د ۴۱ کال د حمل د مياشتې د ۲۰ نېټې څخه تر ۱۳۴۳ کال د حمل د مياشتې د ۲۱ تاريخ پورې .

هغه فقرې چې د کميسيونو په غونډو کې تدقيق او د فيصلې د صادرولو څخه وروسته د شورا عمومي غونډې ته وړاندې شويدي :

الف: د قوانينو د وضع، تفسير او تغيير، داخله چارو، د شکايتونو د اود په لور او د قبایلو کميسيون :

۱- د بنديانو د مکافاتو او معجزاتو د اصولنامې ۱۲۵ مادې د تصويب په باره کې د کميسيون د ۴۱ کال د جوزا د مياشتې ۱۲ نېټې ۴ فيصله .

۲- د ملکيه مامورينو د معاکجاتو د اصول او د محاکمو د تشکيل د اصولنامې د لومړي مادې د تعديل د موضوع په باره کې د کميسيون د ۱۳۱۵ د ۱۳۳۱ نېټې ۵ فيصله .

۳- د افغانستان بانک د اساسنامې د ۱۹ مادې د تعديل په باره کې د کميسيون د ۱۳۱۹ د ۱۳۳۱ نېټې ۶ فيصله. دغه موضوع فعالې بودجې او تجارت چارو د کميسيون له خوا هم د غور لاندې نيول شوي او فيصله صادره شوېده .

۴- د ملکيه تقسيماتو په اصولنامه کې د يوې ضميمې په نسبت د کميسيون د ۱۳۱۲ د ۱۳۴۱ نېټې ۷ فيصله .

۵- د معدره دواگانو يو واحد تړون په باره کې د کميسيون د ۱۳۲۶ د ۱۳۴۱ نېټې ۸ فيصله . نوموړې موضوع د شورا د صحيه چارو د کميسيون له خوا هم تر عنوان لاندې نيول شوې او لازمه فيصله شوېده .

۶- د محتاجاتو د پلمټنې د اصولنامې د پروژې په باره کې د کميسيون د ۱۳۱۶ د ۱۳۴۱ نېټې ۹ فيصله .

۷- د مسکری مکلفیت د اصولنامې د ۲ مادي تعديل او د ۱۴ مادي د تبصرې تعديل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۶۶۵ نېټې ۱۰ او د ۴۱۷۲۳ نېټې ۱۱ فیصله نومولې موضوع د ملي شورا د ملي دفاع د چارو په کمیسیون کې تر غورلاندې نیول شوی او لازمه فیصله صادره شویده .

۸- د کندهار د ولایت د کجکی او ارغنداب د ناوې د اوبو د پیرو د لو او قیمت د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۴ نېټې ۱۲ فیصله دغه موضوع د کرهڼې او مالي او بودجې چارو په کمیسیون کې هم تر غورلاندې نیول شوی او لازمه فیصله صادره شویده .

۹- د تالقانو د اعلي حکومت د بودجې او کراف د تشکیل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۵ نېټې ۱۳ فیصله دغه موضوع د شورا د مالي او د بودجې چارو په کمیسیون کې هم وړاندې شوی او فیصله پدې کې شویده .

۱۰- د مامورینو د درختنې د اصولنامې د ۳۸ مادي د تعديل په نسبت د کمیسیون د ۴۱۷۲۵ نېټې ۱۴ فیصله .

۱۱- د پست او تلگراف د ۶ او ۲۶ مادو د تعديل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۲ نېټې ۱۵ فیصله . په دې باره کې د شورا د مخا براتو ، مالي او د بودجې چارو کمیسیون هم لازمي فیصلې صادري کړي دي .

۱۲- د تالقانو د اعلي حکومت د نوی تشکیل په باره کې د ملکچه تقسیماتو د اصولنامې د ۳۲ مادي د تعديل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۲ نېټې ۱۶ فیصله .

۱۳- د هفتگی استراحت په باره کې د ۱۰۶ د مقاولي او د ۱۰۵ گڼې د مقاولي او د کارگرانو د اجپاری کار د لغو په حقله د ۱۰۳ گڼې سفارشنامې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۵ نېټې ۱۷ فیصله په دغه موضوع کې د شورا د معاو نو او هڅنا تبعو کمیسیون هم غور کړی او فیصله یې ورکړیده .

۱۴- د مامورینو د جرایمو او د عامه امنیت او گټې په خلاف جرایمو د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۸ نېټې ۱۸ فیصله .

۱۵- د خلکو په (۲۴۰) قلمو قانوني عریضو غور او څېړنه چه د شورا د شکایاتو د اوریدلو کمیسیون ته رارسیدلي دي او بیرته خپلو مربوطو محایو ته لېږل شوي دي .
ب ، د شورا د تجارت بودجې لو مالي چارو کمیسیون ،

۱- د کجکی او ارغنداب د ناوې د اوبو د خرڅولو او قیمت د اصولنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۳ نېټې ۳ فیصله د شورا د قوانینو کمیسیون هم پدې برخه کې خپله فیصله ورکړیده .

۲- د افغانستان بانک د اصولنامې د ۱۹ مادي د تعديل په باره کې د کمیسیون د ۴۱۷۲۳ نېټې ۴ فیصله د شورا د قوانینو کمیسیون هم په دغه برخه کې غور او فیصله یې ورکړیده .

- ۳- د دولت د وارداتو او مصارف د بودجی په باره کښی د کمیسیون د ۱۹۴۶ د ۴۱ نیتی نمبر ۵ فیصله.
- ۴- د دربار د وزارت د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۱۹۴۶ د ۴۱ نیتی ۶ فیصله.
- ۵- د ملی دفاع د وزارت د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۱۹۴۶ د ۴۱ نیتی ۶ فیصله.
- ۶- د افغانستان د شاهی دولت او د متحد عربی جمهوریت د حکومت تر منځ د تجارتی موافقت نامی په باره کښی د کمیسیون د ۱۹۵۲ د ۴۱ نیتی ۸ فیصله.
- ۷- د ملی شورا د ریاست د بودجی د جزو د تطبیق په باره کښی د کمیسیون د ۱۹۶۱ د ۴۱ نیتی ۹ فیصله.
- ۸- د صدارت عظمی د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۳ د ۴۱ نیتی ۱۱ فیصله.
- ۹- د اعیانو د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۲ د ۴۱ نیتی ۱۲ نمبر فیصله.
- ۱۰- د قبايلو د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۲ د ۴۱ نیتی ۱۳ نمبر فیصله.
- ۱۱- د معادنو او صنایعو د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۲ د ۴۱ نیتی ۱۴ نمبر فیصله.
- ۱۲- د عدلیه وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۲ د ۴۱ نیتی ۱۵ نمبر فیصله.
- ۱۳- د کار توگرافی د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۲ د ۴۱ نیتی ۱۶ نمبر فیصله.
- ۱۴- د مخابراتو د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۳ د ۴۱ نیتی ۱۷ نمبر فیصله.
- ۱۵- د ملکی هوامی ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۳ د ۴۱ نیتی ۱۸ نمبر فیصله.
- ۱۶- د ترانسپورت د ریاست د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۳ د ۴۱ نیتی ۱۹ نمبر فیصله.
- ۱۷- د پلان د وزارت د بودجی د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۳ د ۴۱ نیتی ۲۰ نمبر فیصله.
- ۱۸- د اولمپیک د ریاست د بودجی د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمیسیون د ۱۹۶۴ د ۴۱ نیتی ۲۱ نمبر فیصله.

- ۱۹ - د تالقانو د اعلى حکومت د تشکیل د گراف او د ۱۳۴۱ کال د بودجې په باره کښې د کمېسیون د ۱۲ ر ۳۱۷ نېټې ۲۲ نمبر فیصله په دغه موضوع د شوراد قوانینو د چارو له خوا هم غور شوی او فیصله ورکړې شوې ده.
- ۲۰ - د داخله وزارت د بودجې جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۱۱ ر ۴۱۷ نېټې ۲۳ نمبر فیصله.
- ۲۱ - د تجارت وزارت د بودجې جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۱۵ ر ۳۱۷ نېټې ۲۴ نمبر فیصله.
- ۲۲ - د امنیت د عمومي قوماندانۍ د بودجې د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۱۷ ر ۴۱۷ نېټې ۲۵ نمبر فیصله.
- ۲۳ - د هیږمند د وادی د عمومي ریاست د بودجې د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۱۷ ر ۴۱۷ نېټې ۲۶ نمبر فیصله.
- ۲۴ - د پست او تلگراف د اصولنامې د ۶ او ۲۶ مادو د تعدیل په نسبت د کمېسیون د ۱۷ ر ۴۱۷ نېټې ۲۷ فیصله، دغه موضوع د مغایرې او قوانینو د چارو د کمېسیون له خوا هم تر غور او کتنې لاندې نیول شوی او فیصله ورکړې شوې ده.
- ۲۵ - د پوهنتون د ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۱۸ ر ۴۱۷ نېټې ۲۸ نمبر فیصله.
- ۲۶ - د مطبوعاتو د مسئول ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۲۱ ر ۴۱۷ نېټې ۲۹ نمبر فیصله.
- ۲۷ - د مالیې وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۲۱ ر ۴۱۷ نېټې ۳۰ نمبر فیصله.
- ۲۸ - د کړهڼې د وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۲۲ ر ۴۱۷ نېټې ۳۱ نمبر فیصله.
- ۲۹ - د پوهنې د وزارت د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په نسبت د کمېسیون د ۲۲ ر ۴۱۷ نېټې ۳۲ نمبر فیصله.
- ۳۰ - د دولت د تصدیق او اشتراکاتو د اصولنامې د پروژې په باره کښې د کمېسیون د ۲۲ ر ۴۱۷ نېټې ۳۳ نمبر فیصله.
- ۳۱ - د تقاعد د خزانې د ۴۱ کال د بودجې په باره کښې د کمېسیون د ۲۵ ر ۴۱۷ نېټې ۳۴ نمبر فیصله.
- ۳۲ - د اعلى آباد دروغتیا د موسسو د ریاست د بودجې د جزو د تدقیق او تطبیق په باره کې د کمېسیون د ۲۵ ر ۴۱۷ نېټې ۳۵ فیصله.
- ۳۳ - د طب د پوهنځي د ریاست د بودجې د خبرو تدقیق او تدقیق په باره کې د کمېسیون د ۲۵ ر ۴۱۷ نېټې ۳۶ فیصله.

۳۴- د افغانستان د شاهي دولت او متحد عربي جمهوريت د حکومت ترمنځ د تجارتي موافقت نامې اود اعتبار د تمديد په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۳۸ فیصله ۳۵- د خارجې چارو د وزارت د بودجې د جزو د تدقيق په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۹ ر ۴۱۷۲ نېټې ۳۸ فیصله.

ج: د خارجې چارو کمیسیون:-

۱- د افغانستان د شاهي دولت او د متحد عربي جمهوريت ترمنځ د تدارکياتو او تجارتي موافقت نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۲ نمبر فیصله .
۲- د افغانستان د شاهي دولت او د پولینډ د جمهوريت د حکومت ترمنځ د هوايي حمل و نقل د موافقت نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۳ نمبر فیصله .
د: د عدلیې چارو کمیسیون :

۱- د مامورينو د جراحو او عامه د امیت او گټې په خلاف د جراحو داصو لنامې د پروژې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۱ نمبر فیصله . دغه موضوع د شورا قوانینو په کمیسیون کې هم ترغور لاندې نیول شوی او فیصله صادره شوی ده .
ج: دملې دفاع د چارو کمیسیون :

۱- د عسکري مکلفیت داصو لنامې د ۲ مادې د تعدیل او د ۱۴ مادې د تبصرې د تعدیل په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۲ نمبر فیصله . دغه موضوع د شورا دقوانینو د تدوین د چارو په کمیسیون کې هم ترغور لاندې نیول او لازمه فیصله شویده .

و: د مطبوعاتو، پوهنې او روغتیا کمیسیون

۱- د مخدره دواگانو د یو واحد تېون په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۱ نمبر فیصله . دغه موضوع دقوانینو په کمیسیون کې هم دغور او کتنې لاندې نیول شوی او فیصله صادره شوی ده .

ز: د مخابراتو، فواید عامې، کرهڼې او د معادنو او صنایعو کمیسیون .

۱- د پست داصو لنامې د ۶ مادې او تلېگرام داصو لنامې د ۲۶ مادې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۲ نمبر فیصله . دغه موضوع د شورا دقوانینو د تدوین او د بودجې د کمیسیون له خوا هم ترغور لاندې نیولې ده .

۲- د هفتگی استراحت په باره کې د نمبر ۱۰۶ گڼې د مقاومتی دمطالعی او تدقیق او نمبر گڼې توصیه نامې او د کارگرانو د اجباري کار د لغو کولو په حقله د ۱۰۵ نمبر مقالو له نامې په باره کې د کمیسیون د ۱۷۲۸ ر ۴۱۷۲ نېټې ۳ نمبر فیصله .

دملې شورا د کمیسیونو او اجراآت .

الف: دقوانینو د توضیح تفسیر او تغییر ، داخله . دشکایاتو او ریدلو او د قبايلو

د چارو کمیسیون

- ۱- دچک وردک د ۳ درجی د حکومت د نوی تشکیل په باره کښی د کمیسیون د ۲۴۳ ر ۴۲۳ نیتی ۲۰ نمبر فیصله .
- ۲- د پست داصو لنامی د ۶ مانی او د تلگراف داصو لنامی د ۶ مادی د تدقیق په باره کښی د کمیسیون د ۲۷ ر ۴۲۳ نیتی ۳۰ نمبر فیصله .
- ۳- د خلکو د (۱۱۰) قطعو د رسید لو قانونی عریضو په حقله غور او کتنه او خپلو مربوطو مراجمو ته دغه استول .
ب : د خارج چارو کمیسیون.
- ۱- د کارد بین المللی سازمان د اساسنامی د ۷ مادی د تعدیل په باره کی د کمیسیون د ۳ ر ۴۲۳ نیتی ۱۰ نمبر فیصله .
- ۲- د گورنرانو د بوردد تشکیلاتو د ۶ مادی الف ۳ د تعدیل په باره کی د کمیسیون د ۱۴۳ ر ۴۲۳ نیتی ۲۰ نمبر فیصله .
ج : د تجارت مالی او بودجی د چارو کمیسیون.
- ۱- دچک وردک د حکومت د نوی تشکیل په باره کی د کمیسیون د ۲۵ ر ۴۲۳ نیتی ۴۰ نمبر فیصله چرغه، موضوع بخرا د قوانینو د تدوین د چارو د کمیسیون له خوا هم تر بحث لاندی نیول شوی او د غوراو د تدقیق نه وروسته په هغه باره کی فیصله صادره شویده
«ختم»

(بقية صفحه ۵۵)

موسسه صحي جهان

مؤسسه صحي جهان از سال (۱۹۴۹) باينطرف باحکومت شاهي افغانستان همکاري دارد. اولين سروى تثبيت احتياجات مبرم صحي مملکت در همان سال صورت گرفت. از (۱۹۵۰) پروگرام کنترول تيفوس و نمايش ملاريا و پروژۀ تربيه در حوالى لغمان شرع شد هدف هاي عمده معاونت مؤسسه صحي جهان در افغانستان شامل است. بر شقوق متعدده از قبيل تقويه سرويس هاي صحي ملي، معاونت در تربيه بهتر و زيارت کارگران صحي از طريق فيلو شپ ها براي تحصيل در خارج و تقويه مؤسسات صحي موجوده به منظور تربيه پرسونل فني و ماوراي فني، مجادله با امراض بزرگ از قبيل ملاريا، توبرکلوز، زهري، چيچک وغيره، حمايه طفل و مادر و بهتر ساختن وضع صحي محيط پذيريه حفظ الصحه محيطي، آب پاک و پروژۀ هاي صحي دهات به همکاري رياست انکشاف دهات در تاسيس مؤسسه صحت عامه و تقويه پوهنچي طب پوهنتون کابل عم معاونت شده علاوه لا بر اتوار صحي مرکزي نيز تاسيس و تقويه يافته واحصاييه هاي حياتي و صحي نيز آغاز گرديده است.

در سال (۱۹۵۱ و ۱۹۵۲) بودجه صحي مملکت (۱۴۸۴۶۸۹۹) افغانى بود. ده قيمت کار هاي بزرگ درين حساب شامل نيست) حالا نکه در سال (۱۹۶۱ و ۱۹۶۲) مبالغه که براي فعاليت هاي صحي مملکت تخصيص داده شده عبارتست از (۵۵۳۷۳۶۰۲) افغانى که بازم قيمت کار هاي بزرگ دران شامل نمي باشد. هيچگونه بودجه صحي کشور چارچند شده است نشان مي دهد که مقامات صالحه در امور صحي مملکت توجه زياد ميکنند. حکومت ميکوشد که سطح صحت مردم بلند برود. اقداماتي آغاز و اتخاذ شده تا مردم در آينده نزديک صاحب زندگي بهتر و صحت بهتر باشند.

علاقه مندى مامورين به پروگرام هاي مختلف و ذارت صحيه و معاونت مزيد مراجع بين المللي اين اميد را تقويه ميکنند. پروگرام هاي صحي که مؤسسه صحي جهان به آنها کمک ميکند قراذيل است:

اول- پروگرام امحاي ملاريا:

اين پروگرام که به حيث يك پروژه نمايشي و تربيه شروع شده بود بعد از طي مرحله کنترول حالا بلنكي شكل يك پروگرام امحاي را گرفته و کاميابه پيش ميرود. مؤسسه ملارياي کابل نه تنها مرکز منطقه شرق مرکزي مي باشد بلکه هسته سرويس هاي ملي امحاي ملاريا نيز است.

موسسه بمنظور تربيه کارگران معاونت فني شقوق استخبارات صحي مکروسکو پست ها و معالمان انتمولو جيکال کورس هاي تربويي دامر ميکند. براي اولين بار در ولايت ننگرهار و عمليات دواپاشي متوقف ساخته شده است.

دوم- تعلیم و تربیه صحی و معاونت به پوهنځی طب

معاونت موسسه صحی جهان درین زمینه از سال (۱۹۵۲) با اعزام يك پر و فیسر طب و قایوی واجتماعی شروع شد . تا حال وقتاً فوقتاً پروفیسر های موظف در مضامین اناتومی و فزیولوژی طبابت داخلی ، نسایی ، پتالوجی و طب و قایوی واجتماعی اعزام شده است . برای بلند بردن سطح علمی دکتوران و کارگران فنی افغانی يك عده فیلوشپ ها داده شده است .

فعلاً يك پر و فیسر پتالوجی در فاکولته طب از طرف مؤسسه مذکور ایفای وظیفه می نماید ، و يك پروفیسر فزیولوژی نیز عنقریب بکابل میرسد .

تهیه و اکسین در کابل:

مؤسسه صحی جهان برای بهتر ساختن و اکسین سازی یکنفر بکترولوجست رادر مؤسسه و اکسین سازی کابل داده ، و برای انکشاف آن اقدامات جار یست . يك نفر افغان در شق بکتر لوژی عمومی و یکنفر در شق و اکسین سازی بخارج فر ستاده شدند . مستحضرات مؤسسه مذکور حالا از هر حیث بهتر شده اند .

تبلیغ صحی:

پروژه تبلیغات صحی در مکتب سنا ترین : تر بیه نرسو قابله فعالیت زیاد دارد کمپوندر ها ، قابله ها و پرستار های تحت تربیه بر ای اخذ معلوت جدید به کورسهای تجدید معلومات شامل ساخته شده اند . در دارالعلمین نیز کورسهای صحی دا ئر گردید . يك سمینار هم درین باره دایر شد . پروگرام امجای چیچک نیز از ین تبلیغات مستفید شده است .

پروژه صحی دهات:

آمر صحی سا بقه بعد از ختم کار تبدیل و عوض او شخص دیگری وارد شد . پروژه موافقانه پیش میرود و باریاست انکشاف دهات و با سایر مراجع همکار ی نزدیک وارد

در زمینه حفظالصحه محیطی پیشرفت قابل ملاحظه حاصل گردیده است . چاه ها و میز ها ییکه به قیمت مناسب و از مواد محلی ساخته شده به نسبت ارزان بودن قیمت آن حسن قبول یافته است معیناً هنوز کار های زیادی باقیمانده است در نظر گرفته شده که عوض يك نفر روغتیا پال يك نرس صحت عامه در ین پروژه مقرر شود . مقدمات يك نمونه سر ویس صحی دهات برای آینه تر تیب یافته و تربیه پرسونل ملی درین زمینه نیز ضروریست .

مکتب روغتیا پال:

در جنوری (۱۹۵۶) این مکتب تاسیس و تا حال (۸۶) نفر ازان فارغ شده است . مکتب مذکور حالا در عمارت مؤسسه صحت عامه نقل مکان نمود . فضای جدید و

همكاري مامورين ملي و بين المللي وضع مكتب و تعليمات آنرا بهتر ساخته است .
تعداد داخلة مكتب (۴۱) شاگرد ميباشد . معلمان مكتب روغتيا پال در عين زمان
باوزارت صحتيه و بشاروالي كابل در پروژه هاي صحي كه مستلزم غورزيد ميباشند
همكاري ميكنند .

معاونت به مؤسسه صحت عامه:

مؤسسه صحت عامه در اگست (۱۹۶۲) بوجود آمد علاوه از مكتب سنترين
(روغتيا پال) و تبليغات صحي ساير شقوق مؤسسه صحت عامه بايد انكشاف كنند .
مخصوصاً فعاليت ابي و يملوژي (شناختن امراض ساري) لازمست كه براي اين مقصد
وسايل تشخيص و احصايه صحي بايد در مؤسسه بوجود آيد . بايد به خاطر داشت
كه مؤسسه صحت عامه در پلاننسك آينده سرويس هاي صحي مملكت رول
عمده دارد .

سرويس هاي مشاورتي سل:

مؤسسه صحي جهان بامركر سل از چندين سال باینطرف كمك است . اين پروژه به
حيث يك مركز نمايش و تربيه در كابل شروع و يك عده كسافي متخصصان مؤسسه
صحي جهان و كارمندان داخلي در آن شامل كار شدند . مدت دو سال مشاوران
قصيرالمدت نيز به آن داده شد فعلاً نيز يك آمر صحي باين پروژه موطف گرديد .
است كار عده اين شخص تربيه تبعه افغاني و كمك در تشكيل مراکز مجا دله با
تويركلوز است و تطبيق واكسين بي، سي، جي را در بين طبقات مشبوه شروع نموده
است . كه زياد تر آنها را اطفال احتوا ميكنند . يك عده تكنيشين هاي بي، سي، جي
تربيه شده و تطبيق اين واكسين در اطفال مكاتب آغاز يافته است . آمر مذكور
در فابريكه نساجي گلپهار به همكاري مربوطين مركز سل كادگران و خانوادۀ
كارگران شركت مذكور را از نظر سل معاينه نموده است . حكومت وعده داده تا
مشكلات كارشانرا حل كند .

سرويس هاي مشاورتي نرسنگ:

اين پروژه بصورت قناعت بخش پيش ميرود . در شفاخانه علي آباد يك ساحه
تربوي تاسيس شده تاسطح معلومات نرس ها را بلند ببرد . اين ساحه مركب است
از دو اتاق مريضان جراحي كه يك عده كافي اطفال و كلان سالان در آن بستري
ميباشند .

مكتب پرستاري انائيه هنوز هم بامشكل اينكه شاگردان صنف (۹) را جلب كند
مواجه است . در شفاخانه شهر آرا يك كورس سه ساله پرستاري و قابلمكي در ماه
مارچ ۱۹۶۳ شروع شد .

پرو گرام امحای چیچک :

حکومت تصمیم گرفته تا پرو گرام امحای چیچک را در مملکت تطبیق کند. مؤسسه صحتی جهان یک آمر طبیی اعزام نموده تا در طرح بلان و پرو ژه امحای این مرض از مملکت باحکومت کمک کند. یک پروژه تجربتی در کابل شروع شده و تکنیک ها و متد و لوجی که در آن صورت میگیرد در آینده برای سایر نقاط مملکت نیز قابل تعقیب میباشند.

مؤسسه صحتی جهان مقدار زیاد واکسین خشک نیز داده است. ماموران افغانی تربیه و یک تعداد موثر هابیدسترس حکومت گذاشته شده است. مساعی زیاد و توجه فروان بکار است تا این پرو گرام تطبیق و کامیابی حاصل گردد.

مؤسسه هوانوردی ملکی بین المللی

طی دوازده ماه گذشته هوانوردی توسعه یافته و بسیاری وسایل مخابراتی و رادیویی که بلان نصب آن قبلاً تهیه شده بود بکار افتیده است. در ماه می میدان هوا یی بین المللی کابل افتتاح شد و در ماه سپتمبر وسایل جدید در میدان هوایی بین المللی قندهار نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

زیاد شدن میدانیهای هوایی، وسایل رادیو، ستیشن های هواشناسی و طیاره مستلزم آن گردید که عده پرسنل یعنی کارکنان فنی نیز زیاد شود بناً در حقوق ذیل عده زیاد تر اشخاص تحت تربیه گرفته شده اند.

کنترول ترافیک هوایی، سرویس اطلاعات پرواز، وسایل مخابرات رادیویی حفظ و ترمیم رادیو، دستگاه برق سرویس نجات و اطفاییه.

دروس مذکور در مرکز تربیه عملیاتی که از طرف ریاست هوایی ملکی دایر شده و در نزدیکی میدان هوایی بین المللی کابل واقعست صورت گرفته است. مرکز تربیه عملیاتی دارای وسایل ذیل میباشد:

ده اتاق درس، یک کتابخانه، یک اتاق تفریح، یک لابراتوار رادیو، یک اتاق تایپ، یک کارخانه ماشین، یک نجارخانه، گراچها برای موثر های اطفاییه، تحویلخانه ها، سه اتاق دفتر و یک اتاق بز رگه کنفرانس که دارای سامان سینما و دیگر وسایل سمعی و بصری میباشد.

باساس تجویز ریاست هوایی ملکی مرکز تربیه عملیاتی بار دیگر ترمیم و باغچه آن مرتب گردیده است. این کارها برای صحت و سلامت طلاب لازم بوده و فضایی نظیفی را بوجود آورده است.

پالیسی معاونت فنی مؤسسه هوانوردی ملکی بین المللی اینست که تمام وظایف متدرجاً به افغانها سپرده شود. عده زیاد کونتربارت های ورزیده و معلمان افغان بعد از تحصیلات در محارج بوطن بازگشته و حالاً می توانند بوطن خود خدمت مفیدی را انجام بدهند.

- عده کارگران . طلاب و فارغان قرار ذیل است :
- ماموران موسسه هواوردی ملکی بین المللی : (۵) نفر متخصص و (۲) نفر ترجمان .
- ماموران افغان : (۷) نفر معلم و (۴) نفر کونتر بارت .
- متعاجان ؛ (۱۵۷) نفر که سال گذشته تحت تربیه گرفته شده اند .
- (۲۳) نفر کسانی که هم کار میکنند و هم درس میخوانند .
- (۷) نفر از شق کنترول ترافیک هوایی .
- (۱۱) نفر اطفال .
- (۸) نفر میکائیک دستگاه برق .
- (۴) نفر میکائیک حفظ و ترمیم را دیو .

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن

اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن که همکار نزدیک پروگرام توسعه یافته امداد فنی است کارهای خود را با ملل متحد و نمایندگی اختصاصی مشترکاً پیش میبرد . چنانچه حالاً يك عده زیاد ممالك ازین موسسه درخواست نموده اند که متخصصان خود را برای بهتر ساختن وضع مخابراتی و تربیه کارکنان فنی شان اعزام نمایند .

از جشن سال گذشته تا اخیر ماه مه اتحادیه بین المللی تیلی کمیونیکیشن سه نفر متخصص مخابراتی را جهت کمک با حکومت افغانستان اعزام نمود که از جمله دوره کار یک نفر آن در سپتامبر ۱۹۶۲ خاتمه یافت . متخصصان مذکور در اداره مخابرات و تدویر و مراقبت نظام امواج و سرکتهای تلیفونی و تلسگرافسی کمک می نمایند .

یکی از کارهای اساسی و عمده زیاد ساختن کارمندان فنی است در خزان ۱۹۶۲ طرح تاسیس يك مرکز تربیوی مخابراتی توسط متخصصان اتحادیه و معاونت صندوق مخصوص ملل متحد تسوید یافت . این موضوع از طرف مرکز اتحادیه نیز منظور گردید حکومت افغانستان پروژه مذکور را قبول و به صندوق مخصوص ملل متحد ارسال کرد پروگرام مذکور به مرحله اخیر خود رسید و در جنوری ۱۹۶۴ به شورای حاکمه اتحادیه پیش خواهد شد و چانس خوبی برای قبول شدن دارد اتحادیه به داخل مذاکره است تا پنج نفر متخصص دیگر را اعزام کند . پیش بینی میشود که تحت او بکس سکیم نیز متخصصان ورزیده به افغانستان بیايند تحت این نظام متخصصانی که برای خدمت می آیند عیناً مثل ماموران حکومتی داخل ماموریت شده و همان معاش را میگیرند که يك مامور داخلی دولت در همان رتبه آن معاش را دارد ، تفاوت معاش شان را ملل متحد میدهد پروگرام او بکس را سماً از طرف مرکز ملل متحد اداره میشود در باره کار . روزانه

تعداد، لیاقت، نوعیت کار و غیره مامورینیکه اعزام شود با نمایندگی های اختصاصی مشوره صورت میگیرد .

یک پروگرام دوجانبه بسیار خوب معاونت فنی بشکل تربیه در خود محل کار در زمینه اخبارات بحکومت افغانستان پیشنهاد شده و متخصص اعزامی اتحادیه نیز آنرا توصیه نموده است .

اینکه شرکت های دور دست تیلیفونی و تلگرافی بین کابل، قندهار، پلخمری و مزار شریف بصورت قناعت بخش میرود . تا اندازه زیاد مدیون فعالیت متخصص اعزامی اتحادیه و مقامات ملی اخبارات و ماموران فنی است .

متخصص اعزامی اتحادیه در ترتیب پلان پنج ساله مغابراتی و پروژها بیکه تحت پروگرام امداد فنی و قرضه جمهوریت فیدرالی جرمنی باید بکار افتد نیز با وزارت اخبارات معاونت نموده است .

مؤسسه بین المللی کار از اگست ۶۳ تا اگست ۱۹۶۳

طرح جمع آوری معلومات راجع به بازار استخدام که در مارچ (۱۹۶۰) بوجود آمده بود خوب در حال پیشرفت است . در سپتامبر ۱۹۶۲ و مارچ ۱۹۶۳ جمع آوری معلومات مطابق صورت گرفت : دامنه این طرح در جلال آباد، غزنی و قندهار نیز توسعه پیدا کرد .

یکی از فعالیت های بسیار مهم سروی های نمونه بی قوه کار در هرات و قندهار بوده که از آن در جمع آوری و نشر حقایق مجهول و مربوط بدیموگرافی این مناطق شهری مهم مملکت، بدست آمده است . این قسم سروی ها در مناطق شهری دیگر مانند ننگرهار، مزار شریف و غیره نیز سربراه خواهد شد .

مشاور قوه بشری درباره تسهیلات تربیه کارگران صنایع در افغانستان را بودرتی تهیه کرده است . مشاور موصوف در تقسیم فارغ التحصیلان مکاتب مسلکی برای وزارت خانه ها و پروژه های مختلف که به چنین کارمندان احتیاج دارند معاونت کرده است .

فعلا هیأت مصروف تهیه یک راه بود برای اوضاع قوه کار در افغانستان میباشد . متخصص چرم پزی در تربیه و آموزش چرم پزان منطقه چار بکار مصروف و آنان را با طریق های عصری چرم پزی آشنا میکنند دباغی نمونه ای که به معاونت مؤسسه بین المللی کار بوجود آمده است پس از آنکه جنریتز آن در نومبر (۱۹۶۲) نصب شد باظرفیت کامل خود بکار افتاده است . از نومبر (۱۹۶۲) باینطرف سه هزار پوست و چرم توسط این مؤسسه تولید شده است .

مشاور صنایع عده از اشخاص را با اصول کوآپریشن آشنا ساخت . این اشخاص پس از آنکه تربیت شان کامل شود در مؤسسه انکشاف دهات اجرای وظیفه خواهند

کرد. همچنان متخصص مذکور در تسوید قانون کوآپریشن با حکومت معاونت کرده است.

امداد نمایندگی نیروی ذروی بین المللی

بنا بر خواهش حکومت افغانستان در سپتامبر ۱۹۶۱ يك نفر متخصص فزیک ذروی از طرف نمایندگی نیروی ذروی بین المللی اعزام گردید که در پوهنځی علوم پوهنتون کابل تدریس و برای تأسیس يك لابراتوار فزیک ذروی در پوهنځی علوم کابل مشوره داده و در مورد طرح يك پروگرام انکشاف نیروی ذروی در افغانستان با حکومت کمک میکند.

ضمن پروگرام عادی سال ۱۹۶۰ نمایندگی نیروی ذروی به قیمت ۲۵۰۰۰ دالر سامان و لوازم لابراتوار فزیک ذروی به پوهنځی علوم طور کمک داده شد که به کمک متخصص اعزامی مؤسسه نصب گردیده و شاگردان در آن مشغول تحصیل و تجربه میباشند. متخصص مذکور درین مضمون نیز به آنها درس میدهد. طبق پروگرام توسعه یافته مؤسسه طی سالهای ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ به قیمت ۳۰۰۰۰ دالر سامان و لوازم دیگر هم به فاکولته داده شده که همه رسیده است. درخواست حکومت برای يك دستگاه رادیو کاژ بوم يك داکتر صحنی و بعضی سامان دیگر و یکمده فیلمو شپها از طرف نمایندگی بین المللی نیروی ذروی تحت مطالعه است. قیمت این درخواست چندید مجموعاً ۱۲۲۰۰۰ دالر حساب شده است.

به همکاران دو شفاخانه راجع به تطبیق رادیو ایزوتوپ هادر طبابت پیشرفت حاصل کرده و پوهنځی علوم پر وژه نصب يك لابراتوار تدریقاتی را درین زمینه روی دست گرفته است تا علاوه از شق طبابت، تطبیق رادیو ایزوتوپها در سایر شقوق مثل بیولوژی و غیره نیز صورت بگیرد. قیمت این پر وژه ۵۰۰۰۰ دالر خواهد شد و پروگرام عادی سال ۱۹۶۴ نمایندگی تا حال چندین فیلمو شپ به پوهنځی علوم داده شده که قیمت آن تا حال به ۶۴۰۰۰ دالر میرسد. مد نظر است تا در آینده قریب نیز چند فیلمو شپ دیگر داده شود.

جمله قیمت سامان، لوازم و فیلمو شپهای که از طرف نمایندگی مذکور تا حال به افغانستان داده شده بالغ به (۱۷۰۰۰۰) دالر میشود.

معاونتهای یونسف

یونسف در انکشاف پروگرامهای معاونت به اطفال با حکومت افغانستان کمک کرده و سامان و لوازم طرف احتیاج را از خارج وارد و ماموران افغانی را برای اجراء و انجام این پروگرامها تربیه میکند. پروگرامهای عمده شامل امحای ملاریا خدمات مادران و کودکان، خدمات صحنی دهات، تعلیم و تربیه است. یونسف تا حال تقریباً ۳۰۰۰۰۰ دالر به افغانستان کمک نموده است.

مختصر فعاليت يونسيف ازجشن ۱۳۴۱ تاجشن ۱۳۴۲ قرارذيل است .

تعليم و تربيه : تربيه معلمان مكاتب ابتدائي : ۱۳۲۰۰۰ دالر

يونسيف قبول كړد كه براي سال اول پروژه معاونت در سي به شمول وسايل سمعي وبصري ، لوازم دفتر و كتابخانه . ومو تر براي اكاديمي ومعايش پنج نفر متخصص يونسكو مبلغ ۱۳۲۰۰۰ دالر را بدهد .

تحت اين پروژه يك دارا لمعلمين مختلط تاسيس وتنهادرآن بحيت شاگرد ، معلم ومختصص شامل كار خواهند شد . طی پنج سال اول ۲۷۵ نفر معلم بغرض تربيه معلمين فارغ خواهد شد . چون در نظر است كه تا سال ۱۹۸۰ عده دارا لمعلمين ها به (۶۴) برسد لذا اكاديمي ميخواهد تا آن وقت عده كافي معلم را تربيه نمايد . دسته اول اين معلم ها كه براي تدريس در دارا لمعلمين تربيه ميشوند در سال ۱۹۶۵ فارغ مي گردند وبه دارا لمعلمين جديد يكه در كابل تاسيس مييابد شامل كار ميشوند .

امحاى ملاريا : تخصيصيه سال ۱۹۶۳ مبلغ (۳۵۵۵۰۰) دالر

بمجموع تخصيصه ۹۰۰ ۱۱۷۹ دالر

بمقابل (۳۵۵۵۰۰) دالر فوق به اندازه (۱۰۶۳۰۰۰) پونددی ، دی ، تی (۷۵) فيصده . (۸) موتر ، ادويه ضد ملاريا ، سامان لابراتوار وآلة دولباشي خريداري وبه مؤسسه مجادله ملاريا تسليم داده شده است . مجادله عليه ملاريا بوقت مناسب آغاز شده وتوقع ميرود كه ۷۳۲-۳۵۲۰ نفر به مقابل ملاريا حمايه شده باشد .

پروگرام تغذي:

يونسيف بغرض رفع احتياجات تغذي صبحي از اول اپريل ۱۹۶۲ تا ۳۰ جون ۱۹۶۳ بقرار شرح ذيل شير خشك ، سابون و ويتامين آوب بو زارت صبحيه داده است تا دومراكز توزيع كابل و ولايات كه عده شان به (۷۰) ميرسد به اطفال ومادران توزيع گردد .

اسم جنس	مقدار	خدمتوسط استفاده كنندگان در هرروز
شير خشك سكيم	۸۱۹۷۴۸ پوند	۲۷۳۲۵ طفل ومادر
شير كامل	۷۴۹۶۴ پوند	۲۵۰۰ طفل كمتر از يكسال
سابون	۶۵۸۱۳	۱۰۹۷۰ طفل ومادر هرماه
ويتامين آو ، د ۴۹۱۵۰۰۰ كپسول		۱۳۶۵۰ طفل ومادر

سرویس صحتی دهات

برای سه مرکز صحتی دهات یعنی یگوانگ (بامیان)، اشکاشم (بدخشان) و پنجوایی (قندهار) سامان و لوازم بشمول موترهای جیب و یک اسب ارسال شده. عده یونت های صحتی که یونسف بآن کمک داده است باین صورت به (۱۱) یونت رسید و روی هم رفته ۵۵۲۰۰۰ نفر در حوزه آنها زندگی دارند. سه مرکز جدید در چمکنی، پنج آب و وردک که شامل (۲۰۰) قریه و ۱۵۰۰۰۰ نفر میباشد در سال ۱۹۶۲ افتتاح شد.

موضوعاتی که درین مراکز انکشاف خواهد کرد عبارت است از تربیه کارگران دهات، کارگران توسعه زراعت، القاح و نسلگیری حیوانات، سرویس های بیطارى، تاسیس مراکز صحتی، پیش برد حفظ الصحه محیطی، توسعه تحصیلات دوره ابتدایی و تعلیمات اساسی و فعالیت های زنان، توسعه اقتصاد خانگی، پلاننگ قریه ها و خانه سازی در دهات.

یونسف برای این سه مرکز جدید متذکره سامان، لوازم و موتر خریداری و به مرکز تربیه گلهزار معاونت مزید کرده است. تخم سبزی بچاب، ادویه ضد حشره و (۱۶۰) سیت ساده سامان برای پروگرام پیله وری نیز توزیع نموده است.

مؤسسه صحت عامه

در جنوری ۱۹۶۳ یونسف منظور کرد که برای تربیه انواع مختلف کارگران صحتی بامو مؤسسه صحت عامه کابل کمک کنند. مؤسسه صحت عامه برای کارگران مختلفه صحتی بهجت یک مرکز مشوره کار خواهد داد. و کورس های تجدید معلومات دایر نموده و کارهای عملی را در خود محل برای کارگران صحت عامه نمایش خواهد داد. لا براتوار تحقیقاتی آن برای همه مملکت کمک کرده وادویه و قایوی توزیع خواهد نمود. تاحال لوازم کمتا بخانه، مجلات، لوازم و سامان برای تعلیمات صحتی، برای مکتب دو غتیا پال و برای لا براتوار به مؤسسه صحت عامه داده شده است. علاوه آن یونسف (۳) عراده فولکس و اگن، یک عراده پس (۲۰) نفری (۲) عراده جیب ستیشن و اگون یک عراده پسکپ ترک و سه عراده موتر سایکل به مؤسسه صحت عامه خواهد داد. تمام این ها تا اخیر سال ۱۹۶۳ بکابل مواصلت خواهد کرد.

تربیه دکتورها، قابله ها و متخصصان اطفال در پوهنغی طب

یونسف برای انکشاف شاگردان طبی سامان و لوازم لا براتوار، سامان و لوازم شفاخانه و سرویس اطفال و مادران راداده است و (۴) عراده موتر هم بدسترس مقامات مربوط گذاشته است که قیمت آنها به ۲۴۰۰۰ دالر بالغ میشود. به همکارى چندین مرجع يك ساحه تعلیمات عملی در کابل بوجود آمده که شاگردان قابله گی،

پرستاري، طب و قايومي و اجتماعي پوهنځي طب پوهنتون کابل در آن درس عملي مي آموزند.

مرکز اطلاعات ملل متحد

ارتباط اين مرکز با مطبوعات کشور مثل سال گذشته بوجه احسن دوام داشته است. مطبوعات افغاني درباره امور ملل متحد علاقمندی تام گرفته علاوه از تبصره و مقالات از طرف خود نشریه های را که مرکز اطلاعات برایشان فرستاده نیز طبع کرده اند. بلیتن هفته وار آن حالایکی از ستون های شمردن میشود که هر دوشنبه در روزنامه اصلاح خوانندگان زیاد دارد. کابل رادیو علاوه از نشر منظم پروگرام هفته وار رادیویی این مرکز يك عده تیپ ها شامل بیانیه ها، مصاحبه ها و غیره را بزبان انگلیسی که از طرف مرکز اطلاعات فرستاده شده برود کاست کرده است.

ایام مهم مثل روز ملل متحد، حقوق بشر، روز صحت، هفته مجادله با گرسنگی و غیره از طرف مرکز اطلاعات استقبال شده و علاوه از نشر مضامین و اشاعه نشریه ها يك تعداد عکس و مضمون مربوط به ایام مذکور را برای جرایدار سال نموده است. غرض ملل متحد در نمایشگاه سالانه جشن استقلال مورد توجه قرار میگیرد.

در مدخل عمارت جدید مرکز اطلاعات يك غرضه نمایش ساخته شد که وقایع مهم بین المللی را از نگاه ملل متحد با تصویر و نوشته مورد نمایش قرار میدهد. کتابخانه اداره اطلاعات مرجع از باب تتبع قرار یافته. مجلات و نشریه های ملل متحد را توزیع کرده فلم و فلم هاسترپ ها را بدسترس مکاتب و سینماها گذارده است.

همچنان اداره اطلاعات با گروپ های مختلف معلمان و متعلمان بسوی بالا مسائل بین المللی و نقش ملل متحد را در آنها مورد بحث و مذاکره قرار داده و چگونگی اجرای آن مؤسسه و نمایندگی های اختصاصی را شرح کرده است.

احصاییه ذیل قسمتی از کارهای نشراتی مرکز اطلاعات را نشان میدهد.

پروگرام (۱۵) دقیقه ای هفته وار پشت و دری در رادیو ۵۲ پروگرام

بلیتن هفته وار حاوی خبرهای ملل متحد ۵۲ بلیتن، پروگرام فوق العاده

رادیویی (روز ملل متحد، روز حقوق بشر، جشن ستارگان و کنفرانس ساینس تکنالوجی) ۴ پروگرام.

اشاعه مطبوعاتی ۳۸ اشاعه

رساله حقایق درباره ملل متحد، مقام زن، ملل متحد در افغانستان ۳ جلد همچنان يك تعداد یکاردهای جشن ستارگان که از طرف کمیشن عالم ملل متحد برای پناهگزینان تهیه شده بود باهتمام این مرکز بفروش رسیده است. (پایان)

د مالی وزیر او د صدارت عظمی لومړی مرستیال پیاغلی عبدالله ملکیار

پیاغلی عبدالله ملکیار د مرحوم عبد الاحمد زوی په ۱۲۸۷ لمریز کال کښې
زېږېدلی او په ۱۳۱۱ کال کښې د استقلال د لیسې څخه د فارغیدو نه وروسته
د صدارت عظمی د دریمې څانګې د مدیر په حیث په وظیفه کښې شامل شو او په ۱۳۱۵

کښې په اړو با کښې
د مېاېما تو دریا ست
د نماينده په حیث قما کل
شوی و او په ۱۳۱۹
کښې د افغانستان بانک
د ریاست د مرستیال او د
ملی اقتصاد وزارت
د دریم معین په حیث مقرر
شو، په ۱۳۲۰ کال کښې
د هرات د ولایت د نائب
الحکومه ګی په وکالت

او بیا په ۱۳۲۳ کال د مالی وزیر او د صدارت عظمی لومړی مرستیال
پیاغلی عبدالله ملکیار د هرات د ولایت

د نائب الحکومه په حیث مقرر شو .

وروسته له هغه په ۱۳۲۷ کال کښې د هیوادونی معظم علیه حضرت په فرمان سره
تر فیما د مخا براتو د وزیر په حیث تعیین او په ۱۳۲۷ کال کښې د وزیر په رتبه
پیا د هرات د ولایت د نائب الحکومه په حیث تجدید او په ۱۳۳۱ کښې د وزیر په رتبه
د هیلمند او ارغند او د ناوی د افکشاف د عمومی رئیس په حیث مقرر شو . وروسته له
هغه په ۱۳۳۵ کال کښې د شهر یاری حضور د فرمان په اثر د تجارت د وزیر په حیث
انتخاب او په ۱۳۳۶ کښې نېد یلا مالی د وزیر په حیث مقرر شو .

ښاغلی عبدالله ملکيار په ۱۳۳۷ کال کښې دهما يونی معظم اعلی حضرت له حضور
 څخه د سردار عالی د نښان په اخیستلو موفق شو او د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښې
 د دکتور محمد يوسف په کابینه کښې یې د صدارت عظمی د لومړی مرستیال په حیث ترقی
 وکړه چه په عین حال کښې د مالی د وزیر په صفت هم وظیفه اجرا کوی .

د مالی د وزارت تشکیل

ښاغلی عبدالله ملکيار (د صدارت عظمی لومړی مرستیال)	وزیر
» محمد انور ضیایی	معین
» عبد الوهاب حیدر	مشاور
» رسول داد	د مخصوص قلم مدیر
» محمد غوث	د مشاوریت آمر
» میر عبدالصمد	د قوا نیټو لوی مدیر
» اکبر شهر ستانی	د خپر و نو مدیر
دکتور محمد اسماعیل	د اجرا آتو د تنظیم د مراقبت مرستیال
» عبد الرحمن	» » » »
اداری ریاست	
» ښاغلی محمد افضل شهیر	د ریاست کفیل
» رجب ملی یگانه	» مرستیال
» محمد جان	د مامور ینو مدیر
» محمد اسماعیل	د اداری بو د چی مدیر
» تاج محمد	د محاسبی مدیر
» محمد هاشم	د حواله جاتو مدیر
» سید یاقو تشاه	د کنترول مدیر
» عبد الر اذق	د دفتر داری مدیر
» محمد عظیم	د آر شیف مدیر
» عبد الغنی	د بانو د حفظی مدیر
» محمد نعیم	د خدمتو مدیر
» محمد عثمان	د خدمتو د تهیی مدیر
»	د خزاینو ریاست
	رئیس

مرستیال	بنا غلی ضیا هما یون
د مرکز خزانو مدیر	» خواجه احسام الدین
» » »	» فضل الرحمن
» پورونو »	» نور محمد
» صکو کو	» عبدالغفار
د تادیاتو لوی مدیر	» محمد نسیم
» » مرستیال	» عبدالقدیر
غړی	۶ تنه

د تادیاتو د وارداتو مدیر	» سیف الدین
د دولتي تصد یو لوی مدیر	
لوی مدیر	» خواجه محمد عزت
مرستیال	» محمد فضل
»	» حبیب الله
د اسمارو مدیر	» علی محمد
غړی	۳ تنه

د بودجی ریاست

د رئیس کفیل	» یار محمد
مرستیال	» محمد شریف
د بودجی د قوانینو مدیر	» محمد یوسف
» د خدمتو	» محمد امین
» » »	» عبدالحکیم
» » »	» محمد رسول
» د »	» محمد رسول

د محاسبانو ریاست

د ریاست کفیل	» عبدالصمد
مرستیال	» محمد عوض
د تصفیې مدیر	» عبدالمنان
د کنترول د مراقبت مدیر	» عبداللطیف
د قطعی حساب د تنظیم مدیر	» غلام رضا
د آوانس د مراقبت مدیر	» عبدالغفور
غړی	۶ تنه

د عوایدو ریاست

د ریاست کفیل	بنا غلی عبدالغفور
--------------	-------------------

ښاغلي شير بهادر افریدی

» مير عين الدين

» عبد الرحمن

» محمد رحيم

» محمد اکبر

» عبد الباقي

» مير غلام احمد صالحی

» روح الله

غلام قادر

» دکتور غلام حيدر داور

» مير آقا

دري تنه

ښاغلي محمد اکرم

» مير احمد

» حياة الله

» محمد کبير

» محمد سرور

» محمد ايوب

» عبد الرسول

» احمد گل

» محمد حسن

» سيد محمود

» محمد عمر

» فضل احمد

» فضل احمد

غلام دستگير

مرستيال

د عوايدو مدير

د را پورونو د مراقبت مدير

د مواشي او محکومدير

د خارجي مالياتو مدير

د خارجي کنترولو مدير

داملاکو رياست

رئيس

مرستيال او د مساحت مدير

د محکومدير

د گمر کاتو رياست

د رياست کفيل

د گمر کاتو د مراقبت مدير

بلقو نکي

د تهپي د تصفيي لوی مديریت :

لوی مدير

د لوازمو مدير

د محاسبی »

د محاکماتو مديریت :

مدير

د تقاعدو لوی مديریت :

لوی مدير

د تقاعد مدير

د سکو کور رياست :

رئيس

د مراقبت غړی

» »

» »

د سکو کو د چا پو لوی مدير

» د برشنا »

» د خدمتو »

د ضرابخانی رياست :

رئيس

د مراقبت غړی	ښاغلی	غلام حضرت
»	»	محمد زمان
د محاسبی مدیر	»	محمد حکیم
د پلټنې ریاست :		
رئیس	»	شاه جهان
غړی	»	محمد حسن
»	»	عبدالحق
»	»	گل علی
د املاکو د مرکزي تصفیې د ریاست مرستیال		
ښاغلی		محمد حسین
»		غلام حسن
»		

د مالی وزارت فعالیتونه

۱۳۴۱ کال د سنبلې د ۱۳۴۲ کال داسد د میاشتې تر آخره پورې د مالی وزارت پخپلو جاری فعالیتونو کې داسما د اوسني د نرخ په تعدیل، د نووسکو جاری کول، د تعرفو اصلاح او د گمرک مستقل نرخ د دولت د تصدی چارو د اصلاح د پاره د کار ستر د کورس تاسیس او نور گمرکي املاکي او د اداري حساب عادي او طبیعي چارو په اجرا کې فعالیتونه درلودل.

د مالی وزارت پر وېش کال د جهاني بانک په کلنیو کنفرانسو کې د افغانستان د هیئتو د گډون په باره کې د بین المللي پیسو د حسابو د غوښتنې د افغانستان ته د پولې وضعیت د مطالعې د پاره هیئتونه راو لیږي اوسم د دغې غوښتنې مطابق د هغې په ۲۴ نېټه نوموړی هیئت کابل ته راغی تر یو میاشتې پورې دغه هیئت د افغانستان د متخصصینو او مالی او پولې چارو د مشرانو سره د دغې د افغانستان پیسو د نرخ د قلازې او توازن په باره کې خبرې وکړې. داسې نتیجه راووتله چې د هیواد داخلي مال لږ و نکو او مولدینو د تقویې د پاره د یوه ۵۰۰ ډالر قیمت ۴۵، افغانستان وټاکل شې نو په همدغه اساس د مالی د وزارت د تجویز په اثر او د بین المللي وجهې صندوق په موافقه د افغانستان پیسو بین المللي رسمی نرخ د یوه ۵۰۰ ډالر قیمت ۴۵، افغانستان په ۱۹۷۴۸۲ کرامو طلا ته یې او تثبیت شو.

د مالی وزارت په بازارو کې د اکرې وړکړې د ورځنیو معاملاتو زیاتوالي او د مبادلو د پرمخت د پاره د اکرې چې د دغو چارو د آسانۍ د پاره د نوو پیسو برابرولو ته اقدام وکړی نو بېله به دغه می نوي دوه افغانیکي او یو افغانیکي پیسې

چه د دوام ماهيت ، جنسيت او نهايت له حيثه په زده پوري بشکلي پيسی گڼل کيږي برابر اود ۱۳۴۱ کال د قېرب په مياشت کښي دوه افغانسکي پيسی اود ۱۳۴۱ کال د حمل په مياشت کښي يو افغانسکي پيسی جاري او چالان کړلي . د ۱۳۴۱ کال د سنبلې نه تر حوت پوري به ۷ ، مياشتو کښي د ماليي د وزارت نه دولتي دوا پيړو ته دعادي او انکشافی مصارفو له درکه ټولې (۲۲۳۰۸۵۸۲۹۱) افغانی او (۲۵۵۶۷۰۰۴) ډالره اود ۱۳۴۲ کال په لومړي يودريو مياشتو کښي (۸۷۷۰۰۹۸۴۳) افغانی او ۱۲۱۸۳۴۹۹ ډالره ورکړي شوي دي . او په همدغه ټول د عمومي د ضرورت وړباني لکه د قيمتي پاڼو چاپ او ویشل د عريضو وثايق ، د پوستي ټکټونه په مختلف ټول نفوسې تذکري او اظهار نامي او نورو په باره کښي په زده پوري توگه شوي د ۱۳۴۱ کال د سنبلې نه د ۱۳۴۲ کال داسد دمياشتي تر پاي پوري د سکو کو په مختلف ټول (۹۰۹۹۲۰۱) قطعي چه معادل ي ټول (۲۵۳۱۱۱۶۵) افغانی کيږي د مربوطو دوايرو دلاري نه د عمومي استفادي ته سپارلي شوي دي د دولت د ۱۳۴۲ کال انکشافی او هادي بودجه د سرطان په ۱۵ نيټه د ملي شورا له خوا تصويب شوي ده . د ۱۳۴۱ کال د بودجي د (۱۱۱۶) مليونو افغانيو په نظر د (۵۰۳۳) مليونو افغانيو ته زياتي شوي دي په همدی شان د ۱۳۴۲ کال د اول ربع تخصیصات د معاشونو دافزودنې او نورو مصارفو (۶۱۸۲۳۹۵۴۸) افغانی او د انکشافی درکه پنځه سوه مليونو افغانی او د کال د و هم ربع عادي مصارفو له درکه (۳۶۳۶۷۳۰۷۶) مربوطو مخايو ته تخصیص ورکړي شوي دي .

سپړ کال د دولت د مالي وضع په نظر اوسېما د اصولو درعايت او د اساس په نظر (۲۳۰۰) مليونو افغانی عادي بودجه ترتيب شوي د معاشاتو دافزودنې سره بيا هم د تير کال په نظر ۸۸ مليونو لېروالي بسکښي راغلي دي . انکشافی بودجه چه د سرمايه گذاري د مرامونو په تطبيق لگښت کيږي په هغو اقتصادي شقو کو کښي په لاندني ترتيب توزیع او د تير کال په نظر بسکښي د ملاحظي ورافزايش راغلي دي چه :

- ۱ - صنايع په سلو کښي ۲۳ د تير کال دافزودنې په نظر په سلو کښي ۴۳ .
- ۲ - په کرهڼه او آبپاري کښي په سلو کښي ۱۲۴ د تير کال دافزودنې په نسبت ۳۶ - ترانسپورت په سلو کښي ۴۹۹ د تير کال دافزودنې په نسبت ۳۴

۴ - د فرهنگي چارو په سلو کښي ۸۴ د تير کال دافزودنې په نظر ۳۵۰

۵ - د روغتيا ، مخابرات او متفرقه په سلو کښي ۶۲ د تير کال دافزودنې په نسبت (۲۰۰) په ۱۳۴۲ کال کښي دولت مهم هدف د کارلاندی دانتقالي پروژو تکميل او پوره کولو ته تخصیص ورکړي شوي چه هغه د ټولو انکشافی مصارفو په سلو کښي ۹۳ څخه عبارت دي .

او دنور پروژو د پاره چه په لومړي مرحله کښي يي يوازي سروی او مطالعات عملي کول دي په سلو کښي ۷ څخه لږ تخصیص ورکړي شوي دي په دوهم اقتصادي پلان کښي چه د مامورينو د طبقې دروازه په منظور کوم تحقق او پېش پېښي شوي وه . د مامور

د ۱۳۴۰ کال په رتبوی معاش په سلو کښی شل نوری زیاتی شوی دی چه دغه سلسله به د دوهم پلان تر پای پوری هر کال ادامه ولری دنوی مسجاسپوی سیستم تطبیق اود حسابونو د تنظیم په برخه کښی دمحینو نورو شقوقو تکمیل دلوی دفتر تطبیق اود تجارتی اومجاسبوی اصولوسره دحسابی مامورینو اشنا کولوڅخه عبارت دی په همدغه دول د جنسی حسابونو سره جوخت د نقدی حسابو په تنظیم کښی هم په زمه پوری کوشش شوی دی او په پخوانی سلسلی پسی سپ کال هم دلوی دفتر تطبیق دپاره مجاسبوی اوتجارتی کورسونه د مالی په وزارت کښی جوړ شوی دی .

ددوايرو موسسواو اشخاصو په ذمه د پخوانیو بقایاؤ تحصیل اوتصفی دوام درلود .
ددغی جملی نه (۱۴۹۱۰۶۳) افغانی ۷۴۹۷۱ ډالر (۶۰۸۵) پونډه (۲۴۴۱۹) کلداری او ۸۹۸۰۹ منه غله د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه ۱۳۴۲ کال تر جوا پوری تحصیل او تصفی شوی دی .

اوهمدغه رنگه د ۱۳۳۳ کال دمیزان پوری اود ۱۳۳۸ کال ترمیزان پوری او ۱۳۳۸ کال دمیزان نه د ۱۳۴۱ کال دحوت تر پایه پوری د(آنی) او پیشکی بقایاؤ دحسابونو (۸۱ ۶۷۰۲۳۶) افغانی (۲۸۴۷۳) پونډه (۱۳۸۵۳۴) ډالر .
۴۸۶۹۸ هندی کلداری ، ۳۴۸۹۵۸ پاکستاني کلداری ، ۳۷۴۲ سویسی فرانک ، ۲۴۴۰۰ فرانسوی فرانک او ۳۷۵۱۲ جرمنی مارک او ۱۲۵ دیناره حسابونه تصفی اود مربوطو دوايرو داسنادوله مخی مجراشوی دی . د مالی وزارت تر اوسه پوری په حسابی شقوقو کښی دکورسونو د تدریسی دلوڅخه د پنځه سوه نه زیات کسان د نوی سیستم سره اشنا کړی دی .

اوبنا په دغه دوايرو پخوانی مامورین دکورسونو په جاری کولو دنوی سیستم سره اشنا کړی اود بلی خوا د پوهنځیو او ښوونځیو فارغ التحصیلان بالخصوص دتجربیر داصول دښوونځی فارغان دحسابی شقوقو نه استفاده کوی .

د دولت دعوایدو اومدارکو د منابعو داصلاح په برخه کښی کتنی جاری او په دغه باره کښی مربوط متخصص په تدقیق لگیا دی .

د مالیاتو برعایداتو او دمواشی د مالی اخیستل دسیستم په قوانینو نوی کتنی شوی او کوشش کیږی چه ددغو قوانینو روحیه دهیواد د اقتصادي تقویي مطابق متناسب اوهم آهنکه کړی شی . د سپنی کال دعوایدو زیاته برخه دگمرک دوارداتی مالونو دمستقل نرخ اوتعرفی داصلاح ددرکه اود دولت دداینو تصدیوڅخه چه دعادی مدارکو پیش بینی شوی وه دقولو عوایدو دقلمونو اودمواشی دمال دعوایدو په تحصیل کښی داصلاحاتو په اثر چه کوم عواید راځی امیددی ددغو څخه زیات عواید لاس ته راشی د ۱۳۴۱ کال ۱۲ میا شتو تحصیلات په یقینی ډول ۳۱۲۲۸۷۵۸۱۹ افغانی اود دغه کال د پیش بینی په نظر د (۷۳۴۴۶۶۱۷۱) افغانیو څخه اهوولی دی .

د تعرفو او مستقل گمرکي نرخ چه د ۱۳۳۵ کال څخه می د تجارت د حجم او کتنی وړه پراختیا سره د هر ډول تجارتي متاعو تجارت د پخوا په شان پخپل حال و. د مالی وزارت ناگزیر و، چه د موجوده ایجاباتو مطابق په تعرفو او مستقل نرخ نوی نظر وکړی او هغه تنظیم کړی نو بیا د دهیواد د اقتصادي ایجاباتو په نظر پخوانی مستقل نرخ او د تحولاتو موضوع د مطالعې لاندی ونيو له اصلاح شوه او ددی د پاره چه د شیانو مستقل ته نرخ د گمرک د مروج او زان او بین المللی کود په اساس د متر په سیستم یو تحول ورکړی شی نو د هاکلو کمیسیون د تدقیق نه وروسته په مستقل نرخ او تعرفو کښی اصلاحات وشول او په همدی ډول د افغانی پیسو د درک او ملی منابعو د حمایتی په فکر د لویو پروژو د کافی لگښت د برخی د پاره می غټی لگښتونه چه د کریدن دلاری ونشی په اصلاحاتو کښی درج او د عمومی احتیاج د رفع په مالو نو او شیانو مناسب محصول لگول په نظر کښی نیولی شوی دی، د گمرک د ټولو چارود اصلاحاتو په اثر محینی جزئی محصولات چه په مختلفو نومونو لکه د نو ا قلمو پیسی، دروانیدو او سرغچ پیسی، د حمالي اورنډی (بولک) د چاپ او نور محصول د پیسو په نوم یادېږی یوه اندازه پیسی وټاکلی شوی او همدغه رنگه پخوا به چه په سلو کښی د بیجک په مبلغ په محصول باندی زیاتیدلی نو و اصلاحاتو په لټ کښی چه د گمرکي محصولاتو په برخه کښی شوی دغه امر په یوه مناسبه وضعه کښی راغلی اصلاح شوی دی.

د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری (۲۶۶) قلمه سامانونه او د صنعتی موسسو د ضرورت وړ مواد چه د ماشینو پرزی، ماشینونه، کیمیاوی مواد او نور د صنعت لومړنی مواد دی دهیواد د صنایعو د تشویق او ترغیب د پاره د محصول نه معاف شوی دی د هغو موادو احصایه کوم چه د ۱۳۴۱ کال د سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری، پی خارج ته د لیږلو گمرکي اجازی اخستی دی ټول ۴۲ مختلف ډول قلمونه په پورتنی موده کښی دهیواد د صلا دراتو د پراختیا زیری ورکوی.

د ۱۳۴۱ کال د سنبلی د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پوری د قاچاق بری - ډول ډول ۲۳۶ فقری قضا یاد اصولی دوران لاندی نیولی شوی چه په دغه جمله کښی ۲۰۶ فقری پی ضبطی او (۳۰) نوری فقری می مستردی وې. دهیواد د محکمکو سروی او کاد ستر چاری دفن او کچ (مساحت) له مخی د تیرو کلو نو څخه تر او سه پوری په عصری او فنی صورت نه و بلکه په ډیرو ابتدای آلاتو به د محکمکو کچ (مساحت) کیده نو دومره د ډاډ او اطمینان وړ هم نه دی.

نو د دغه منظور له مخی د کادستر او فنی کسانو د رسولو مسئله په دغه رشته کښی به پنځه کلن دوهم اقتصادی پلان کښی بیش بیننی شوی او په همدغه اساس د ۱۳۴۱ کال په او اخرو کښی د ۱۰۶ کسو په شمول په کابل کښی د کادستر کورس تاسیس او (پلانی په ۵۱۱ مخ کښی)

د پوهنې وزیر او د صدارت عظمي دوهم مرستیال ښاغلي دکتور علي احمد پوپل

ښاغلي دکتور علي احمد پوپل د مرحوم محمد مکرم زوی د ۱۹۱۶ د فوري په میاشت کې زېږېدلی دی. ده خپل لومړنی او ثانوي تحصیلات په ۱۳۱۶ کښي د نجات

په ښوونځي کې څه مېاشت کړې، وروسته له هغه د لوړو تحصیلاتو د پاره خارج ته لیږل شوی و. په اطریش او المان کې ښي دروحياتو د ښودنې او روزنې تحصیل کړی د چاکترۍ د دیپلوم له اخیستلو نه وروسته په ۱۹۴۲ کښي کابل ته راغلی دی، ماموریت ښي:

تر ۱۹۴۶ پوري د وزارت په مرکز کې د ښوونې او روزنې

غړی، د نجات د لیسې د جغرافیې او د دارالمعلمینو د تدریس د اصولو او روحیاتو ښوونکي او د نجات د لیسې مدیر.

له ۱۹۴۶ څخه تر ۱۹۴۷ پوري د دارالمعلمین تدریسي مدیر.

له ۱۹۴۷ » » ۱۹۴۹ » د لومړینو تدریساتو رئیس.

له ۱۹۴۹ » » ۱۹۵۱ » د عمومي » »

له ۱۹۵۲ » » ۱۹۵۶ » د تدریسي معین.

په ۱۳۳۵ لمریز کال کې د پوهنې د وزارت کفیل.

په ۱۳۳۸ کښي ښي د صدارت عظمي مقام د نمبر ۸۴۸ پر ۳۸۵۵۳۰ فرمان په اثر د پوهنې د وزیر په حیث ترفیع وکړه.

له ۱۹۵۱ څخه تر ۱۹۵۲ پوري د امریکي د فیلوشپ په حیث د هغه بجای ښوونځي او روزنکي سیستم کتلې دی. او ضمناً د افغانی کلنټو ری هیأت د مشر په حیث د هند، لویډین المان او چکوسلواکیه لیږلې دی او د ۱۹۵۵ په جون کې ښي د ژنیو په روزونکي جرګه کې د افغانستان له خوا نمایندګي کړې ده.

امریکه-مرکزی ختیځه اولویدیزه اروپایي په مفصل ډول کتلی دی .
له آسیایي هیوادو څخه یی ترکیه- ایران- هندچین، برما- پاکستان او متحد
عربی جمهوریت کتلی دی، هغه وخت چه همایونی معظم اعلی حضرت عربی متحد جمهوریت
او یوگوسلاویي ته رسمی مسافرت وکړ، دی یی په ملګرتیا مشرف و .
لبنان او سوریه یی هم لیدلای دی او په ۱۹۳۹ ع کښی د شو روی جمهوریتو د
اتحاد د حکومت په رسمی بلنه مسکو ته تللی دی هغه وخت چه دی د نجات دلیسی
مدیر و دهمایونی معظم اعلی حضرت له حضور څخه د عرفانی خدمتو په اثر د معارف
نشان ور کړ شوی دی .
په خارجی ژبو کښی په المانی او انګلیسی پوهیږی او د مطالعی په وخت کښی
له عربی ژبی څخه استفاده کوی . او په ۱۳۳۷ کښی د سردار عالی نشان په اخیستلو .
مفتخر شوی دی .
د کابینې له تغیر ونه وروسته د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د صدارت د مقام
په پیشنهاد او دهمایونی معظم اعلی حضرت په منظوری د صدارت عظمی د دوهم مرستیال
او د پوهنی دو زیر په حیث مقرر شو .

پوهنی د وزارت تشکیل

وریر د ښاغلی دکتور علی احمد بوبل (د صدارت عظمی دوهم مرستیال)
تدریسی معین » » محمد انس
اداری » » عزیز محمد الکوزی
مشاور » » دکتور میر نجم الدین انصاری
مشاور » » احمد علی کهزاد
» » غلام سرور گويا اعتمادی
» » محمد اسمعیل
د مخصوص قلم مدیر » محمد ابراهیم شریفی
د بورډو او پلان رئیس » دکتور عبد الحکیم ضیایی
د ثانوی تدریس اتور رئیس » » عبد الصمد حامد
مرستیال » محمد عمر
د نجو نو دروژنی مدیره میرمن معصومه عصمتی
د حبیبی دلیسی مدیر ښاغلی ضیا احمد فدایی
د استقلال » » عبد المجید تنو مند
د نجات » » حمید الله عنایت سراج
د غازی » » حمایت الله

د نوي کابل د لېسې مدير	شاهعلي خواجه داود شاه
د خوشحال خان» آمر	» تاج محمد
د رحمان بابا» مدير	» غلام دستگير
د نادري»»	» غلام نبي نوشاد
د ملالي»»	ميرمن صالحه فاروق اعظمي دي
د زرغوني»»	ميرمن رقيه سيدا کبر
د عايشي دراني»»	بيغله ماري
د رابعه بلخي»»	بيغله حمير نور زايي
د سوري د متوسطي ښوونځي مدير
د انصاري»»
د نجونو روزل د مجلې مديره	ميرمن معصومه عصمتي
د مسلكي تدريس اتو رئيس :	شاهعلي دكتور سيف الرحمن صمدي
د مسلكي تدريس اتو تخنيكي مدير	» محمد نسيم
د كرهني د ښوونځي لوي مدير	» محمد ابراهيم خان
د شرعيه مدرسي آمر	» محراب الدين
د ښوونكي دروزني لوي مدير	» عبدالسميع حميد
د دارالمعلمينو مدير	» محمد سالم
د شپي دارالمعلمين مدير	» عبدالحيث حميد
د هو ټلداري د ښوونځي مدير
د عربي دارالعلوم مدير	» قاري غلام محمد
د تجارت د لېسې مدير	» محمد اسحق
د ابن سينا د ښوونځي مدير	» فضل الحق
د ثا نوي تخنيك مدير	» عبدالمجيد
د ديني مدارسو مدير	» عبدالغفور باهر
د کابل د ميخانیکي ښوونځي مدير	» محمد يعقوب
د کرهني د لېسې مدير	» اعظم گل
د ښوونځي مدير	» سيد ابراهيم
د ليک او شمير د ښوونځي مدير	» خداداد يفتلي
د بلقيس د مسلكي لېسې مديره	ميرمن سيمين عسکر
د صنايعو د ښوونځي مدير	» غلام دستگير احمد زي
د صنعتي انستيتوت آمر	» غلام دستگير عظيمي
د لومړنيو تدريس اتو رئيس :	» محمد آصف مايل
مرستيال	» محمد هاشم رحيمي

ښاغلي عبدالعزیز حمید
 ښاغلي عبد الغفور قرار
 میرمن جمیلہ فضل
 » فتح محمد منتظر
 میرمن سحیة شایق سلیمان
 » حمید الله عنايت سراج
 » عتیق الله معروف
 » محمد اکبر روشن ضمیر
 » » » »
 » سید محمد عارف بکتین
 ښاغلي غلام حسن مجددی
 » عید الحبيب حمیدی
 » عبدالغفور احمدی
 » عبدالرسول
 » دکتور محمد عزیز سراج
 » سردار محمد منگل
 » صدیق الله رشتین
 » دکتور عبد الرحیم ضیایی
 » » محمد عمرو دك
 میرمن صالحه فاروق اعتمادی
 » محمد علم
 » عبدالفتاح قاری
 » محمد یاسین
 » محمد عمر نفیس زاده
 » عبدالرحیم اعتمادی
 » احمد علی معتمدی
 » محمد ظاهر محدران
 » عبدالغفور باهر
 ښاغلي صوفي فخر الدین
 » عبد الغفور
 » غیاث الدین
 » پاینده محمد
 » محمد انور
 » محمد انور خان

داساس تعلیماتو مدیر
 د ښار د لویو ښوونځیو مدیر
 د دلی ښوونځیو مدیره
 د پروگرامو جوړولو مدیر
 د ښوونکي دمجلې مدیره
 د درالتالیف رئیس :
 د تالیف او ترجمې مدیر
 د عرفان دمجلې مدیر
 د پوهنې دمجلې مدیر
 د کتابخانه مدیر
 د بلقنې رئیس :
 » مرستیال
 د پوهنې د تجارتی مطبعې رئیس
 » » »
 » دروغتیا رئیس
 د دایرة المعارف »
 د پښتو ټولنې »
 د تاریخ د » »
 د څارندوی رئیس
 د میرمنو ټولنې د ریاست مرستیاله
 د مامورینو او ښوونکو لوی مدیر
 د مامورینو لوی مدیر
 د ښوونکو مدیر
 د تعمیراتو لوی مدیر
 د سپورتو » »
 د موزیم » »
 د پښتو تدریساتو » »
 د مسلکي ریاست د دیني علومو مدیر
 حسابي مشاور
 اداري لوی مدیر
 مرستیال
 د پو دجی مدیر
 د نقدی محاسبی مدیر
 د تحصیلي مدیر

د دفتر داری مدیر	د بیاغلی فیض محمد
د نقدی تصفیې مدیر	» شهاب الدین
د جنسی » »
د آر شیف مدیر	» محمد امین
د خبر پداری »	» محمد ظاهر
د جنسی شمیر »	» غیاث الدین
د دیو گانو »	» غلام حسین
د کنترول »	» میر حیات الله
د احصایې »	» عبدالعلی کندهاری
د کلوب »	» محمد ایوب
د معاینې د هیأت »	» محمد نادر
د آریانا د مجلې مدیر	» غلام سرور هما یون
د کابل » »	» محمد صدیق روهی

په ولا یاتو کښې د پو هنی مدیران

د کابل د بوهنی لوی مدیر	» عبدالغفور ویاند
د قندهار » »	» میر محمود
د هرات » »	» محمد حفیظ محرابی
د مزار شریف » »	» غلام نقشبند دشتی
د قطغن » »	» عبدالجلیم
د ننګرهار » »	» صاحب الدین
د پکتیا » »	» سلیم محمد
د غزنی » »	» عبد الشکور
د ګر شک » »	» محمد آصف الکوزی
د فراه » »	» شمس الدین متین
د میمنې » »	» محمد حسن میا خیل
د غور اتو » »	» محمد عظیم
د پروان » »	» الیاس الدین
د شبر غان » »	» یار محمد
د بدخشان » »	» محمد یوسف
د ارزګان » »	» قیمت
د بامیانو » »	» محمد سرور
د تالقانو » »	» سید آقا

پوهنې وزارت فعالیتونه

د پلان د بورډ فعالیتونه

د پوهنې د پلان بورډ د تېر کال دورې په میاشت کې د پوهنې د وزارت د ادارې تشکیلاتو په چوکاټ کې داخل شو. د پلان د بورډ ریاست د یوې مرستیالې څانګې په حیث د پوهنې د وزارت د مقام تر اتر لاندې د یو څه دوظیفو لایحه یی داسې ده چې د لنډې مودې او اوږدې مودې د پلانو تطبیق به طرح کوي او نظارت به یې کوي د بین المللي مؤسسو او د سترو هیوادو د مرستو انسجام او یووالی به راټولې د پوهنې د بودجې عادي ویاوړه د انکشافی پالیسۍ به طرح کوي او د پوهنې د حالت او انکشاف رپوټونه به جوړوي.

د تېر کال د زمري د میاشتې په آخر وړخو کې د شوروي اتحاد فني هیأت کابل ته راغلې و او د دغه هیأت د دوو میاشتو په استوګنه کې د پوهنې د تخنیک په تېره د هغه د عمرانې اړتیاو په باره کې خبرې اترې وشوې او د هغه د عمرانې مقدماتو د طرح کولو اساسات تثبیت شول. مسکو ته د هغه هیأت د بیرته تلو نه پخوا د بین المللي انکشاف د مؤسسې یو هیأت چې له هغې مؤسسې څخه د کابل د پوهنتون د یوه پوهنځي او د څو مسلکي ښوونځیو دودا نیو جوړولو له امله پورغوښتل شوی و د ورځپاڼو د حاصلولو د پاره کابل ته راوړسید. د دغه هیأت د پوهنې د پلان د بورډ د مسیات له نمایندګانو سره بیل بیل ولایتونه وکتل او نه یوازې د پوهنې د وزارت له اړاګینو بلکه د مالیې او د پلان د وزارتو له اړاګینو سره یې هم خبرې اترې وکړې او د هغو پر اساس یې خپلې نظریې او پېشنې د ونه خپل عامل هیأت ته وړاندې کړل چې د هغو له مخې تصمیم ونیسي.

پر ورځنیو اداري چارو سر بیره د بین المللي مؤسسو او د سترو هیوادو په پښتو محو او نه لیکل شوی او د پوهنې د کم او کیف له نظره رپوټونه وړاندې کول.

د کال په آخر وختو کې له یوې خوا په کابل کې د ملګرو ملتو د نمایندګۍ له لیاري څخه د ملګرو ملتو له خاصو وچو ورسره تماس شوی دی د مرستې خپلې غوښتنې ته نه یې نه یې نه یې شکل ورکړی او له بلې خوا د یو نیسف له هیأت سره چې د یو نیسف او یو نیسکو د مرستې په باره کې د ښوونکو د روزنې له اکاډمۍ سره د خبرو اترو له امله کابل ته راغلې و خبرې اترې وشوې په پای کې د ملګرو ملتو د یو نیسف او یو نیسکو خاصو وچو وچو د پوهنې د وزارت د مرستې غوښتنه ومنله او په راتلونکې تعلیمي کال کې به د ښوونکو او د منځنۍ او عالي دارالمعلمینو د روزنې اکاډمۍ تاسیس شي.

د پلان او مالیې له وزارتو سره د انکشافی او عادي بودجې په باره کې خبرې اترې شوي او د پوهنې او پوهنتون بودجه تثبیت شوه د مالیې او د پلان له وزارتو سره

تر هغه وخته پورې خبرواترو دوام درلود خو چه د بودجي خپل قانوني مراحل سر ته ورسيدل او منظوره شوه .

د وزارت دمقام د ابلاغي له مخې په دغينو څانگو د خط مشي او د امريکي د بين المللي انکشاف د نمايندگي د فعاليت ساحه يي تر يشح کولو له خبري اتري پنځه مياشتي اوږدې شوې .

تر دې چه يو ولس گونې تړونونه چه له لومړنيو ثانوي تعليماتو - درسي موادو تخنيکي تعليماتو - دولتي له بندو نهجو، د مسلکي کرهڼي او تجارتي تعليماتو، د کور تدبير د تعليماتو - د انجنيري د پوهنځي، د کرهڼي د پوهنځي د پوهنځي د پوهنځي او د پوهنتون د مرکزي پروژي څخه عبارت دي . سم له هغو تړونو سره به هغه نمايندگي پوهنې او د کابل پوهنتون ته د بندي مليونو ډالرو څخه زياته مرسته ورکړي .

له دې امله چه د بين المللي موسسو او په کابل کښي د امريکي د بين المللي انکشاف د نمايندگي فعاليت غړند نه شي او فعاليتونه يي به له بله متمم وي د مړيو طودا يرو په حضور خو غوښتي وشوي او دا تثبيت شوه چه يوله بله به په کلونه او په ښه شان فعاليتونه سره کوي .

د متخصصينو هغه پنځه کسيز هيات چه د پلان د بور د پاره له يونسکو څخه غوښتل شوي و ديونسکو له خوا تصويب شواو غوښتنه غړي يي افغانستان ته راغلل او دوه معلوماتو لاسته راوستلو له امله يي لومړني کتنې وکړي . دغه هيات به دا وردي مودې د پلانو په طرح کولو کښي د پلان له بور د سره مرسته وکړي، هماغه دي چه بايد ديونسکو له پيشنهاد او د پوهنې د وزارت له قبولي سره سم د پوهنې دا وردي مودې انکشاف يي پلان د ۱۹۹۵ تر نيمايي پوري طرح شي .

د پوهنې د پلان د بود د احصائيي مديريت .

۱- په ۴۱ - ۴۲ کال کښي د پوهنې د احصائيي راغونډولو جدول بندي کولو او د معلوماتو ورکولو په باب پر معمولو وظايفو سربيره له دې امله چه د آسيا د جنوبي او ختيزو هيوادو د پاره د پوهنې د احصائيي په سيمينار کښي چه ديونسکو له خوا په جاپان کښي دائر شوي و او د پوهنې وزارت هم گډون پکښي درلود د مشمولو هيوادو د پوهنې د احصائيي د معلوماتو د يو برابر کولو په باب غږيني تصميمونه ونيول شول اوله بلې خوا د پوهنې د احصائيي د معلوماتو پخواني فورمي چه د استعماليديو په اثر ختم شوي وي نوي چاپيدي .

د احصائيي مديريت د توكيو د سيمينار د سفارښتو او د پوهنې د وزارت کښي ديونسکو د مشاور په مشوره د داسي څو نوو فورمو تجويز وکړ او د پوهنې د وزارت په منظوري سره يي د پوهنې په چارو کښي د استفادې د پاره يوه بوره اندازه چاپ کړي . لومړي په دوو پاڼو کښي د الف اب فورمي چه د پوهنې د مديريتو له خوا د خپلو

مر بو طو سیمو دښوونځیو په باب ځانه پری شوی او د پوهنی د احصائیې مدیر یت ته په کال کښی دوه ځله دوری او تلمی په میاشتو کښی ولاندی کښی .

دوهم په یوه پاڼه کښی دج فورمه چه د پوهنی دمد یریتو په واسطه مستقیماً هر یوه مربوط ښوونځی ته لیږل کښی اړ د ښوونځیو آمرین په دی مکلف دی چه د ځانه پری اود پوهنی وزارت ته می چمتو کړی . ددغو فورمو دپاره هدایت نامه هم تربیت شوی اوددغو سره یو ځای چاپ شوی ده . له دغو فورمو څخه دا ټکل په توگه دڅلور و کلو د ضرورت په اند اذه د پوهنی په مطبعه کښی چاپ شوی دی .

۲: د یونسکو ادارې په سین کال کښی د پوهنی د احصائیې د ادارې د تقویمه کولو له امله دهغه اهمیت له مخی چه درلودنی د حساب د ماشینو د پیرو لو دپاره یی یو څه پیسی مرسته کړی وه چه د پوهنی د احصائیې دمد یریت په سپارښت سره می د حساب پنځه ماشینونه چه دوه می یوازی د جمع او تفریق اودوه نور می د حساب د څلور گونو نی اعمال د لاسو په واسطه او یو بل می د حساب د څلور گونو نی اعمال په برښنا سره کار کوی د یو نسکو له خوا د پورتنی مبلغ په بدل کښی پیرو دل شوی اود پوهنی وزارت ته را رسیدلی دی البته یو بل د یتکتو ډو له ماشین بهم له دغو پیسو څخه وپیرو دل شی او په نودی وختو کښی به می د پوهنی وزارت ته را ولېږی .

د لومړنیو تد ریسو تو در یاست فعالیتونه :

په دوهم پنځکلن پلان کښی هم لکه د لومړی پنځکلن پلان غونډی د لومړنیو تعلیماتو په اصلاح او توسعه کښی لاندی دوو اصولو ته پاملرنه کښی .

الف: د لومړنیو تعلیماتو د اوسنی حالت اصلاح کول .

ب: د » » » » پراخول او تعمیمول .

الف: د » » » » د اوسنی حالت اصلاح کول

۱: د » » » » د اوسنیو پروگرامو اصلاح کول

په تیر کال کښی د درسو د کیفیت په کولو له امله لاندی نسکتوته پاملرنه شوی ده:

۱: د لومړنیو ښوونځیو د تد ریسو او اداری هیأت د کار د طرز اصلاح کول .

۲: د لومړنیو نصا بنا مو او تعلیماتو تناسو تعدیل او د تد ریس او روزنی د لار ښودونکو چمتو کول .

۳: د داسی مقتضیې وسیلو او ذریعو برابرول چه ښوونکو ته دښوونسې اوزده کوونکو ته د زده کړې کار آسانه کړی .

د لومړی اساس په باب د پوهنی وزارت د عمومی پوهنی دانسکشاف اود معلمینو اومعلمیاتو د مسلکی نظریې د پراخو لو دپاره ترڅو می چه په وسه و علاو پر دارالمعالمینو می د لومړنیو ښوونځیو معلمینو اومعلمیاتو اوس ښوونکو ته مسلکی کور سونه او عمومی تعلیمات برابر کړل او له بلی خوا می هر کال په ولایتو کښی روزو نسکی جر گڼی او په مرکز کښی مسلکی کنفرانسونه دائر کړل ددغو کنفرانسو متن په پښتو او فارسی چاپ

شوچه استفاده د پاره دولايتو ټولو ښوونکو ته ویشل شى. البته کوم شى ته چه له دغو فعاليتو څخه انتظار کېږي هغه د دى چه د هغو په وسيله ښوونکى اوسر ښوونکى دخپلې مسلکي پوهنې نظريې او اکادميکي خواى قوى کېږي.

د ښوونى او روزنى د عملى له خو په باب هم ترکومه محابه چه وسامل او امکانات يې برابر شويدي ښوونکو ته لار ښودنه شوى ده.

د کابل په مرکز کېنې چه څو تجربوى ښوونځى او پوه ښوونکى شته دى معلمين او معلماتى ټولگى ټولگى وار په وار د تدريس د هغو موادو او اصولو کتلود پاره چه د ښوونکو له پلوه جوړه شوى دى. دغه ښوونځى او د هغو د ښوونکو کار يې ليدلى دى. له بلې خوا د ښوونکو او معلمينو او معلماتو د پاره چه د تدريس په ساحه کېنې پوره تجربه نه لري د تدريس د زده کړى د يوه پروگرام تجويز شويدي.

د دغه پروگرام له مخې هغه ښوونکى ډله ډله وار په وار د شپږو هفتو د پاره په هره هفته کېنې درى ورځې او هره ورځ درى ساعته د دغو ښوونځيو څخه په يوه کېنې تدريس زده کوى اوله دغه خپل کار څخه کريدت هم لاسته راوړلى.

د پورتني يادشوى دوهم اساس په باب تراوسه پورې پراخه گامونه اخيستل شويدي پدې ډول چه د لومړنيو تعليماتو په تعليماتنه کېنې د متخصصينو د مشورې پراساس او د ابتدائى کميټى تر نظر لاندې تجديد نظر وشو چه ترترزره به له چاپ څخه ووزي او ټولو ښوونځيو ته به ورکې له شى.

د لومړنى ساينس نوى پروگرام له لومړي ټولگى څخه تر شپږم ټولگى پورې د دوين او د هغه پراساس د (۱-۲-۳ ټولگيو) د لومړي دورې د ښوونکو د پاره د ساينس د تدريس لارښوونکى بشپړ شوى دى چه اوس تر چاپ لاندې دى. او د (۴-۵-۶ ټولگيو) د لومړنۍ دوهمې دورې د پاره د ساينس د لارښوونکى د تدوين کار او دغه راز د وروستيو يادشو ټولگيو د ساينس د درسي کتا بو تاليف جريان لري.

د دينياتو په پروگرام د دين د صلاحيت لرو نکو عالمانو له خوا تجديد نظر شويدي او د (۴-۵-۶ ټولگيو) د پاره به دينياتو نوى کتا بو نه زر په زر له چاپه ووزي او ښوونځيو ته به ورکړل شى. له بلې خوا د لومړنۍ اولې دورې د پاره د دينياتو د تدريس يو لارښوونکى تر تاليف لاندې دى چه هغه به هم پدې نژدې وختو کېنې چاپ کېږي شى.

له لومړي ټولگى څخه تر شپږم ټولگى پورې د پښتو او فارسي قراعت په کتا بو او د لومړنۍ دوهمې دورې د جغرافيايې کتا بو هم تجديد نظر شويدي د لومړنيو ټولگيو د تاريخ کتا بو نه اوس د ښوونکو د يوه هيات او د لومړنيو تدريساتو د علمي غېو تر تجديد نظر لاندې دى او چه تجديد نظر ور باندې وشى نو د چاپولو له امله به مطبعې ته واستول شى.

د هند جمهور رئیس ښاغلی دکتور رادا کرشنان هغه وخت
چې د کابل موزیم وکوری

له دې امله چې د رسو نه نظری جنبه و نه لری بلکه محتو بلت د زده کوو نکو له عملي حیات سره رابطه ومومی او د هغوی د ژوندانه له امتیاز سره مطابقت و کړی په تیر کال کښی هم د نورو کلو پشان د لومړنیو ښوونځیو په پروگرامو کښی خرمجلې کسپونه او د کرهڼی چاری زیاتې شوی دی . د زده کوونکو د درسو تقویه کولو له امله له سمعی او بصری موادو څخه استفادې شوی ده، د درسو گران مطالب د بیلو بیلو سمعی او بصری موادو په ذریعه زده کوونکو ته څرگند او درې ورباندې پوهول شوی دی. بله وسیله چې د زده کوونکو د معلومولو ماتو

زیا تو لو د پاره استفاده ورڅخه شوی ده روزونمکي، صخي او اجتماعي فلمونه دی چه په تیر کال کښی پرله پسې په لومړنیو ښوونځیو کښی ښودل شوی دی. داسی په نظر کښی وچه د پلان په هر کال کښی چه په ځیني لومړنیو ښوونځیو کښی دې وده کتا بخانی تهیه شی له همدغه کبله ددغسی کتا بخانو اساسنامه جوړه او درسی کتا بونه چه باید هغو ښوونځیو ته تهیه شی وټاکل شول.

دغی پروژي خپل نهائی مراحل پوره کړیدی او زربه یوشمیر ښوونځی کتا بخانی ولری. دسمعی اوبصری تعلیماتو برخي هم خپل فعالیت ته دوام ورکړی داسی گټور او د کمي بی مواد دبی تهیه کړیدی، دغه راز د تجربوی ښوونځیو معلمینو او معلمه ټوله محلی مواد وڅخه بسیط گټور مواد تهیه کړیدی چه د نورولو مړنیو ښوونځیو معلمین او معلماتی بی په کنفرانسو اومشاهد سره په جوړولو او استعمالو لو بلد کړی شوی دی د عمومی تعلیماتو او د لو پیاوود درسو په برخه کښی د پخوا په شان فعاليتونه روان دی اود موادو یوشمیر کور سونه دیواد په بیلو بیلو محایو کښی پرانیستل شوی دی.

له دی امله چه هغوی د کور سودا شلو مواد و د زده کولو سره سره یو محلی کسب هم زده کوی د لو پیاوود کور سو په جمله کښی یوشمیر داسی کور سونه هم تأسیس شوی دی چه سر بیره پرسواد دیوه محلی کسب هم درس ورکول کښی.

د بخوان وېدان دمجای خپرول د پخوا په شان دوام لری او په هره میاشت کښی لس زره ټوکه چاپېږی چه مستحقینو ته یی وېرکول کښی یوه بله وسیله هم له روزونکو، صعي او اجتماعي فلمو څخه استفاده ده چه وخت په وخت د ټولنی په تناسب سره ښودل کښی.

د اساسی تعلیماتو له امله زیاته پاملرنه له ټولنی سره د ښوونځیو دروا بطو انکشاف او ټینګولو ته شوی ده اود ټولنی په مر شمیر ښوونځیو کښی دوه نور هم زیات شوی دی اوس د ستی ټولنی (۹) ښوونځی دیواد په بیلو محایو کښی شته دی چه د پروگرامو په پرمخ بیولو کښی بی داسی تعلیماتو مدیریت او هر بوطنه تخصصین مرسته کوی پدغو ښوونځیو کښی له یوی خوا د ښوونځی رابطه له مر بوطی ټولنی سره تقویه کښی او له بلی خوا زیار ایستل کښی چه ښوونځی او ټولنه د اصلاح او پرمخ تګک د پاره یو له بله مرسته سره وکښی.

بله موضوع چه په دغه باره کښی دیادولو وده ده ددغو ښوونځیو د پروگرامو علمی اندخ تقویه کول دی اودغه کار بداسی پروگرام کښی د عملی کرهڼی شمول د بیلو، بیلو ورکشاپو تشکیل او نور فعالیتونه دی چه شوی دی، په تیر کال کښی د لایتو خوځنده ښوونکي اود پوهنی مدیران دیوی میاشتی په موده د ټولنی د ښوونځیو د پروگرامو کتلو له امله فلمین ته لامل دوی دبیرته راتګ نه وروسته د ټولنی په بیلو بیلو ښوونځیو کښی په کار کښی داخل شوی دی.

۴: د دودانيو اصلاح او بشپړوالی:

له دې امله چې د اوسنيو ښوونځيو زياتره برخه په دوهم پلان كښې اساسي ودانۍ ولري په دوهم پانگه پلان كښې بېشپېښي شوي وه چې په كال كښې دې په ټولو ولايتو كښې د لومړنيو ښوونځيو د باره پنځوس اساسي و داني چې (۹) درسي خونې او نورې وړخونې ولري جوړې شي .

په دوهم پلان كښې هر كال د (۳۰) اساسي ښوونځيو پرانيستل په نظر كښې و چې (۲۰) نوي او (۱۰) نورې له پخوا نيولې وړوالې ښوونځيو څخه په اساسي توگه ته بدل شول .

دغه راز د پلان په هر كال كسې (۱۰۰) كليوالې ښوونځي (۳۰) د لويانو كورسونه او (۲۰) د سواد كورسونه د محلي كسبو په شمول او په پخوانيو ښوونځيو كښې د (۳۴) محلي كسبو د څانگو پرانيستل بېشپېښي شوي دي چې دغه ټولې پروژې تطبيق شوي او بلكه د اساسي او كليوالې ښوونځيو په پرانيستلو كښې د خلكو د تقاضا له مخې له هغو څخه چې پېش بېنې ئې شوي وه زياتو ته اقدام شوي دي .

د څارندوي نجونې د كمپننگ په حال كښې

د ثانوي تدريساتو درياست دا اجرا آتور پوت :

په ۴۱، ۴۲ کال کښې د ثانوي تدريساتو درياست دنو رو کلو غوندي د تعدیل دلايو په طرح کولو، د پروگرامو په تجديد نظر، د درسو په څارنه اود ازموينو په کنترول کښې مجاهده کړې اود هيواد په نورو عرفاني چارو کښې هم د پوهنې د وزارت له بيلو بيلو دايرو سره يې همکاري کړې ده. له هغې جملې څخه په ۴۱ کال کښې چه دگران هيواد د دوهم انکشافی پلان لومړی کال د ثانوي تدريساتو درياست د لومړي پلان په شان د پوهنې د پروژو په عملي کولو اود انکشافی پلان په پيشينيونو کښې جدیت کړی دی.

هغه ښوونځي چه د دوهم پلان په لومړي کال کښې يې له لومړني څخه منځني ته ارتقاء کړی ده په لاندې ډول دی.

- ۱: د بدخشان د جرم منځني ښوونځي. ۱۰ د شبرغان د سر پل منځني ښوونځي
- ۲: د باميانو منځني ښوونځي
- ۳: د ننگرهار د غوکي » » ۱۱ د بکتيا د زرملی د لومړي برخې » »
- ۴: د غزني د ښرنې » » ۱۲ د گرشک د خليج » »
- ۵: د کندهار د ترين » » ۱۳ د مزار شريف د خلم » »
- ۶: د قندز د نجونو » » ۱۴ د غور بند د سپاه گرد » »
- ۷: د سلطان شهاب الدين » » ۱۵ د اندخوی د نجونو » »
- ۸: د ښيوي » » ۱۶ د جلال آباد د نجونو » »
- ۹: د ميدان » »

د زياتو معلوماتو د پاره څرگند يې چه د دوهم پنځکلن پلان په کلو کښې هر کال

داسې پيشيني شوی ده.

- ۱: په منځني سره ۱۲ لومړنيو ښوونځيو ارتقا چه له هغې جملې څخه دې پنځه يو ټولگيز يودوه ټولگيز او يو دري صنفی ټولگيز ښوونځي د ايرشی.

- ۲: د يوه منځني ښوونځي ارتقاء په ليسی سره.

- ۳: د يوې نوی لېليې پرانيستل.

له دې کبله چه د لومړنيو ښوونځيو فارغ التحصيلان کم و ونولسکه څنگه چه لومړي پيشيني شوی وه منځني ښوونځي په دوو څانگو او دريو څانگو سره و نه شو پرانيستلای نو ځکه ددی د پاره چه ټولنی ته د منځنيو ښوونځيو د فارغ التحصيلانو په تقدیمولو کښې کموالی رانشی داسې تجویز وشو چه د دوو څانگو اود دريو څانگو د منځنيو ښوونځيو په عوض کښې دی د څانگو په تناسب سره منځني ښوونځي پرانيستل شي لکه چه همدغه خبره عملی شوه دخلکو د پرله پسې تقاضا په اثر د ښوونځيو ودانۍ په بشپړولو، د معاشو اود ښوونکو په وړ کولو کښې يې خپله همکاري وکړه له بست څخه اضافه څو وارس يو ټولگيز منځني ښوونځي اودوه نور منځني ښوونځي تاسيس شوی دی چه

له دغو دوو څخه یو د غور بند د سیاه گرد د منځني ښوونځي او بل د سلطان شهاب الدین د منځني ښوونځي څخه عبارت دی.

هغه یو منځني ښوونځي چې ټاکل شوی و د دوهم پلان په لومړي کال کښي په لیسې مبدل شي. دا یو مصرفراهي منځني ښوونځي دی. د غورنگه لکه څنګه چې پورته یاد شول په دوهم پلان کښي داسي تاسیسات تشکیل شول:

- ۱: د پنجشیر درځي منځني ښوونځي د پروان په پوهنه کښي
- ۲: د چار بیکار و منځني ښوونځي د پروان په پوهنه کښي
- ۳: د کندر خیلو » » د پکتیا » »
- ۴: د زوله ارګون » » د پکتیا » »
- ۵: د کره باغ » » د غزني » »
- ۶: د شینونډ » » د هرات » »
- ۷: د سید آباد » » د کابل » »
- ۸: د چار آسیا » » د کابل » »
- ۹: د پغمان » » د کابل » »
- ۱۰: د محمد آغی » » د کابل » »
- ۱۱: د پنجوايي » » د کندهار » »
- ۱۲: د مولوي عبدالواسع » » د کندهار » »
- ۱۳: د دهرآود » » د کرشک » »

۱۴: د بدخشان د نجونو منځني ښوونځي.

د یوه منځني ښوونځي سهمیه چې په لیسې به یې ارتقا کوله د هرات د پوهني د مدیریت په غوښتنه تیر کال د مهری منځني ښوونځي ته ورکړل شوی وه لکه چې په ۴۰ کال کښي لسم ټولګي تشکیل او د بودجي چارې یې د پوهني د مدیریت د خپل مدیریت له بودجي څخه وکړه او پدی کال کښي یې بودجه له انګرشا فی سو دجی ورکوله کپري.

د پوهني وزارت له دی امله چې وکولای شي چې د مرکز دلری ځایو څخه او ولايتو طلا بوته له لومړنيو څخه د لولدو تحصیلاتو چانس ورکړي د مرکز په لیلیه ښوونځيو علاوه یې په دوهم پلان کښي هم د لومړي پنځکلن پلان په شان هر کال د هر ولايت په مرکز کښي د یوه لیلیه ښوونځي پيشبیني وکړه چې د پلان د لومړي کال سهمی به سپین بولدک کښي د یو لیلیي دایریدل لازمو ل هلمته یوه لیلېه پراختیا شوه او د هغی په څلورمو او اوږمو ټولګیو کښي یو سل او شل تنه نوی زده کوونکی شامل کړل شول پدغی لیلیه کښي د لومړني دورې پرفارغ التحصیلاتو علاوه به نظر کښي نیول شوی و چې د کلیو الی ښوونځيو د فارغ التحصیلاتو د څلورم

ټولګی دویځانګی هم دولايتو له لری عا یو څخه مرکز ته راغوښل او په څلور م
ټولګی کېښی یی ترزده کړه لاندی ونیسی. پدغه پورتنی ترتیب سره د د و هم بلان
په لومړی کال کېښی دمنځنیو ښوونځیو، لیسو او لیلیو شمیر چه دثانوی تدریساتو
په ریاست پوری مربوط دی (۹۲) ته رسیدلی چه له دغی جملی څخه (۲۳) لیسې (۶۴)
منځنی او (۷) لیلی دی چه د لیلیو په جمله کېښی د خوشحال خان اورحمان بابا لیسې هم
شاملی دی.

د ۴۲ کال په اولوختو کېښی هم لکه دنورو کلو په شان ددی دپاړه چه د مضمونو
تدریسی ښی لاری او عصری میتودونه وموندلی شی او څپل تدریسات ښه ژوندی کړی
نود دغی مفکورې له مخی دلیسو دودو لسمو ټولګیو د فزیک او ریاضیاتو په پروګرام کېښی
د سیانسن د پوهنځی داستادانو تر کتنه لاندی تجدید نظر وشو او د داسو مسألو فهرست
واختل شو چه زده کوونکی یی له آسانه لپاری څخه تطبیق وکړای شی چه ښودونکو
داستفا دی دپاره د نوموړو استادانو نظریی په پوره اندازه
ددارالتالیف دریاست دگسترن په دستګاه کېښی چاپ او معلمینو او معلماو ته
ورکړلی شوی.

د ثانوی او مسلکی ښوونځیو تعلیماتنا مه د استخراج دلابعی په شمول
چه محینی مواد یی تعدیل شویدی او هم لازمه وه چه دغه تعلیماتنا مه دی په فارسی او پشتو
واختله شی دوه اصلاحاتونه وروسته د چاپولو له امله د پوهنې مطبعی ته واستول شوه
چه یوزر ټوکه چاپ کړی، لکه چه اوس دغه تعلیماتنا مه په مجلیدول چاپ اود پوهنې وزارت ته
لپړل شول شویده. دغه راز د فزیک کیمیا او بیالوژی دلا براتواریسیونه چه په پخوانی
فرمایشیت سره له خپارچ څخه را رسیدلی دی د ګوښی هیأت
په واسطه سیټ بسط شوی او هغو لیسو ته ورکړل شول چه اصلا
یی لا براتوار نه درلود.

له دی امله چه دغه سامانونه د مرکز او ولايتو لیسو او ښوونځیو ته ویشل شویدی ددی
له امله چه په تشریح کېښی یی مشکلات پینښ نه شی د ثانوی تدریساتو په لازم ګڼلو سره د هغو
سیټو دمر بوطو سامانو له هری باقی څخه دوه سوه نسخی ددارالتالیف دگسترن په دستګاه
کېښی چاپ کړی شوی او هم دغه سیټو نه مر بوطو مرجعو ته واستول شول.

د پوهنې وزارت له دی امله چه د ساینس پیاوړی ښوونکی یی کم دی نو دپس له وخته
کورسو په واسطه چه د پوهنتون دریاست په سلسله اود پوهنې د نورو تدریسی چارو
په همکارۍ سره دوام مومی دهغو ښوونکو د علمی او تجربوی سولی په لوړولو کېښی
هر کال جدیدت کوی او په دی څخه کېښی دی چه ترڅو یی چه امکان وی زیاته استفا ده دی
له هغو ښوونکو څخه شی اوزیات ښوونکی دی دهغوی له درس څخه استفاده وکړی. کوم
تجو یز چه په دغه زمینه کېښی شوی او په ۱۴ کال کېښی عملی کړی شو د زرغونی په لیسه کېښی
د ساینس دورکشاپ پرانیستل وچه د نجونو د لیسو د معلماو د استفادی دپاره یی د ښودنی

اور وژنی د موسسې په همکارۍ په کار پیل کېږي دی . دغه راز د مرکز او ولایتو د لیسو د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره د ثانوي تدریساتو په مشوره داد بیاتو د پوهنځي د جغرافیې د موسسې له خوا داسې تجویز وشو چې په هره هیواد شت کښې د داسې جغرافیې بلوڅن چې د مربوطې جغرافیې موضوعات پکښې درج وی د ثانوي تدریساتو د ریاست په سلسله کې مربوطو مراجعو ته واستول شي لکه د هری میاشتي په پای کېنې هغه بلوڅونه د ثانوي تدریساتو د ریاست ته رارسېږي او د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره لېږل کېږي .

لکه څنګه چې پدی وختو کېنې داد بیاتو د پوهنځي د ریاست خبر را کېږي دی د جغرافیې د موسسې په خیال کېنې دی چې دا لاندې کتابونه هم چاپ او د معلمینو او معلماتو د استفادې د پاره می واستوي :

۱ : فزیکي جغرافیه .

۲ : د اقتصادي جغرافیې مبادي .

۳ : جیو مورفولوژي .

په ۴۱ کال کېنې هم لکه د نورو کلو په شان د رحمن بابا د لیسې ته تنه لایق فارغ التحصیلان د لوړو تحصیلاتو د پاره اړ وپامې هیوادو ته لکه المان ، بلژیک ، اتریش او انگلستان لېږل شوي دي . چې د ساینس په درجه د دیپلوم له اخیستلو نه وروسته بیرته راشي او ضمناً د خپلو تحصیلاتو له ختمیدلو نه وروسته د ستاژ په توګه د یو څه مودې د پاره د هغو لځایو په بشپړونځیو او روزوونکو مرکزو کېنې کار وکړي سربیره پر هغه د فرانسې د خارجي چارو د وزارت د مربوطو مقاماتو او په پاريس کېنې د افغاني اړي سفیر سره د ثانوي تدریساتو د ریاست د مستقیم تماس په اثر موافقه شویده چې هر کال دی دوه تنه د پنځو کلو د مودې د پاره د سکالرشپ تر پروګرام لاندې په معلمی او اداري شوقو کېنې ومنی . دغه دوه تنه باید د فرانسوي ژبو لیسو له فارغ التحصیلانو څخه وی لکه چې د دغو کسانو د معرفي په پاره کېنې په ۴۱ کال کېنې اوهم د هغو ۱۰و تنو په باب چې باید په ۴۲ کال کېنې له هغو شرطو لاندې ولېږل شي اقدام شوي دي .

د ثانوي تدریساتو د ریاست د نورو کلو غوندې د بشپړونځیو د درې میاشتني ازموینې په تیره د هغو دکالنی ازموینې څارنې او کنترول کېږي .

په ۴۱ کال کېنې زمونږ لېږل شویو هیاتو د کندهار احمد شاه بابا ، میرویس د مزار شریف د باختر ، دهرات د سلطان غیاث الدین د خان آباد د لیسو د بکلوریا په ازموینو کېنې د پوهنې له مدیر یتو او د بشپړونځیو له روزوونکو هیاتو سره همکارۍ او معاونت کېږي . د ثانوي تدریساتو د ریاست په مرکز کېنې د پوهنتنو د انتخاب د هیاتو په مرسته له څلورو زرو نه زیاتې پوښتنې او په لومړي او دوهم چانس کېنې

د بېکلوریا د دورې د پاره دوه زره بېلې بېلې پوښتنې تهیه کړې او سم له هغو سره ۴۱ کال د لیندې او د کب په میاشتو کې ازموینې اخیستل شوې دي .
د کابل د مرکز د لیسو په ازموینو کې چې د مرکز د لیسو نه علاوه د پروان د نعمان لیسې ، د غزني د سنای لیسې هم پکښې شاملې دي .

د هلسکا نو د لیسو د پاره د استقلال لیسې او د نجونو د لیسو د پاره د ملالې لیسې د ازموینو مرکز ټاکل شوی و چې د لیندې او د کب د میاشتو د ازموینو له جریان څخه دوه سوه تنه ښوونکيو متخصصينو او اوکمنو کسانو د لیسو له ښوونکو سره د میز او ممتحن په حیث په گډون کېنې کړې دي .

د بېکلوریا د ازموینو مشمولین نسبت (۴۰) کال ته په (۴۱) کال کېنې (په سلو کېنې ۲۵) زیات وو دغه راز نسبت تیر کال ته یی په (۴۱) کال کېنې د هلسکا نو په ښوونځیو کېنې (په سلو کېنې ۳۰) او د نجونو په ښوونځیو کېنې (په سلو کېنې ۲۵) فارغان التحصیلان زیات وو .

د هلسکا نو د طبقي د بېکلوریا فارغان التحصیلان حربي پوښتني ، د پولیسو عالي ښوونځي او د پوهنتون ریاست او د نجونو د لیسو فارغان التحصیلانې لوړو تحصیلاتو ته د دوام وړ کولو د پاره د پوهنتون ریاست ته او یا د نجونو په ښوونځیو کېنې د معلوم په حیث د مقررو له پاره د پوهنې د ښوونکو مدیریت ته معرفی شوې دي .

مستفزه چاری: د ثانوي تدریساتو د ریاست همکاري د پوهنې د وزارت له نورو دایرو سره په تیره د ثانوي مربوطو ښوونځیو د پاره د معلمینو او معلماتو په استخدام او موندلو کېنې د ښوونکو له مدیریت سره د ضرورت ولسامانو په توزیع او تهیه کولو کېنې د اداري لوی مدیریت سره د بیلو بیلو ټولسکیو د درسي کتابو په تهیه او چاپولو کېنې چې پدې وختو کېنې د معلمینو او معلماتو شمیر ورځ په ورځ زیاتېږي د دارالتالیف له ریاست سره د پخوانه زبانه ده او د دغو ټولو پراېلمو په حل کولو کېنې په تیره د ښوونکو د کموالي په مقابل کېنې چې ورځ په ورځ کمېږي د تدبیرو په نیولو کېنې یو له بله گوښیونه شوې دي .

لکه څنګه چې پورته یاد شول د پوهنې وزارت له څو کلو را پدې خوا د اجتماعي او ساینس په بیلو بیلو شقوقو کېنې درو زلو له امله د بېکلوریا یو شمیر فارغان التحصیلان خارج ته لیږلای دي چې د بیر ته را ستنید و په وخت کېنې د ښوونځیو د معلمی چوکاټ تقویه او ټول مضمونونه د لیسو په عالي ټولسکیو کېنې د داخلی پیاوړو ښوونکو په واسطه تدریس کړی شي .

د پوهنې د دغو زلمیانو د مصارفو د تحصیلاتو او اجرا کولو اداره د ثانوي تدریساتو د ریاست څخه د باندې د پوهنتون د ریاست په سلسله عملی کېږي . هر یوه پرهغو له دی کبله چې زده کړونکي له بېکلوریا څخه دویمې په خارج کېنې د افغاني

مأمور په حیث دخپلو اولیاؤ د تقرر په نظر له اولیاؤ سره خارج ته غي او باید خپلی زده کړې ته هلته دوام ورکړي دهغوی د تدریسی چارو کمنترول اوڅارنه او کوم کسان چه پدغه جمله کښی په حکومتی نرخ دا سمارو اجازه غواځی دا قول دثانوی تدریساتو دریا ست په واسطه سره کپړی لکه چه په ۱۹۴۱ کال کښی دپخوا په څیر دهغوی د تعلیمی رپوټ درار سیدو په وخت کښی له (۵۰) تنونه زیاتو کسانو له پاره افغانستان بانک ته دهغوی دا سمارو پیرو دلو اجازه صادره شوه .

دپوهنی وزارت له څو کلو را پدی خوا خپله پاملرنه دآرت او مستظرفه صنعت په لوری اړولی ده اوددی له امله چه دښوونځیو متعلمین اومتعلماتی زیاتی تشویق اوترغیب شی او هغوی دښه ذوق په ژوندی کو لو کښی مرسته ورسره وشي په کال کښی یوخل دمتعلمینو اومتعلماتو دلاسی چارو درسامی، نقاشی آثار چه پخوا دخران دسالون په نامه دایر کیده ښودل کپړی اوددی دپاره دولايتو دښوونځیو او لیسو دزده کوونکو درسامی آثار هم وښودل شی په ۱۹۴۱ کال کښی دچنگاښ دمیا شتی په آخره هغه کښی چه هغه وخت دولايتو دپوهنی مدیران دمديرانو په کالنی مجلس کښی دگډون له امله مرکز ته راغی دخپلو مربوطو زده کوونکو آثار ورسره راوړی چه وښودل شی . لکه چه په غه ښودنه کښی دمرکز دلومړنیو ښوونځیو دمسلمکی او ثانوی ښوونځی اودولايتو دمسلمکی اوثانوی - ښوونځیو دزده کوونکو آثار چه (۵۰۰۰) نه زیات وو ښودل شول او مسابقه می وشوه اولدی امله چه ددغه کار تشویقی جنبه نوره هم تقویه شی دثانوی تدریساتو ریاست دوزارت له مقام څخه د منظوری له اخیستلو نه وروسته یوواکمن هیئات وټاکه چه په یوه ټاکلی تناسب سره دالومړنیو ، منځنیو اودهلکانو اونجونو دلیسو(د بیلو بیلو دواو دپرومپو آثارو ته جاړی وویشي . لدی کبله چه زده کوونکی دیکلوریا ددوری له بشپړولو نه وروسته او د زده کړی له بشپړولو نه دپخوا له خپلو اولیاؤ سره خارج ته غي دبیر تارا گرځیدو په وخت کښی می تعلیمی تصدیق په انگلسی ژبه ورکول کپړی .

دمعلمینو معلماتو مأمورینو مستخدمینو اواجیرانو بودجه چه ددوهم پنځکلن پلان پراساس می پیشبینی شوی ده اودمفصل لست می دمرکز او دثانوی تدریساتو دمربوطو ولایتو له ښوونځیو څخه جزو او غوښتل شوی دی بودجه می دپلان دپور ددریا ست اودبودجی دمديریت سره دمشوری نه وروسته درار سیدلی دمنظوری سره سم ترتیب اومربوطو مراجع ته می واستول شو . او ضمنا د پخوانیو ودانیو ترمیم اودنمیکاره ودانیو دبشپړولو اود هغو ودانیو چه دمرکز او ولایتو دښوونځیو دپاره می نوی پیشبینی شوی ده منظور شوی پیسی می دتعمیراتو له مدیریت سره دمشوری نه وروسته دهغو ښوونځیو دضرورت له مخی ویشل شوی او دتعمیراتو مدیریت په لاس مربوطو مراجعو ته ایستول شوی دی .

دمسلکی تدریساتو دریاست فعا لیتونه:

دمسلکی تدریساتو دریاست چه دمربوطو ښوونځیو غا به شی به بیلو بیلو شقو قو کښی
د فنی کسایو روزل دی دگران هیوا به بیره تحولاتو او پرمختګو کښی می دانکشافی
پروژو سره سم د پرو گرامو او کار کاؤ به اصلاح او تکامل د ښوونکو او زده کوونکو
په رو زنه او زیاتولو د مسلکی ښوونځیو په زیاتولو او دودانیو په اصلاح کولو
کښی فعالیتونه کړی دی چه لنډ یزی پالاندې ډول دی :

۱: نوی تاسیسات او ځانګو او ښوونځیو ته تر قی ورکول .

الف: په ولایتو کښی دمستعجله دارالمعلمینو د ځانګو پراستیل .

له دی کبله چه د هیواد په مرکز او ولایتو کښی د لومړنیو ښوونځیو د انکشاف
او زیاتوالی په اثر ښوونکو ته ز ښته زیاته اده لیدله کېږی نو د ښوونکی دکموالی
دلری کولو له امله په ۴۱- کښی په ولایتو کښی دمستعجل دارالمعلمینو په نامه دمختنیو
ښوونځیو او دارالمعلمینو پخښک کښی د ښوونکو دروز لو «۲۹» ځانګی جوړې
شوی چه ۱۳ ځانګی می لیلیه او ۱۶ می نهاری دی او پدغو ولایتو کښی پراستلی
شوی دی :

د قطغن دېوهنې په مدیریت کښی یوه لیلیه او دری نهاری ځانګی .

د هرات	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د پکتیا	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د غور اتو	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د بد خشان	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د ننگرهار	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د غزنی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
دمیمنی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د پروان	»	»	»	»	»	»	»	»	»
د کابل په لوگر کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
په شبرغان کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»فراه کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»گرشک کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»کندهار کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»تالقانو کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»مزار شریف کښی	»	»	»	»	»	»	»	»	»

دغه راز د کندهار او ننگرهار په ولایتو کښو دوه نوی تجربوی ښوونځی

تاسیس شوی دی .

پدغو ښوونځيو كښې د مربوطو دارالمعلمينو د ښوونځيو زده كوونكي درسي تطبيقات كوي

ب: د هوټلدارۍ ښوونځي :

د هوټلدارۍ د پاره چه فني او اداري پرسونل می په کارونو د پوهنې وزارت د سپ کال په سر کښې د هوټلدارۍ ښوونځي تاسیس کړ . پدغه ښوونځي کښې د ښوونو لگيو فارغ التحصيلان منل کېږي چه مخينی می لیلیه او مخينی می نهاری دی .

ج: د دیپارتمنتو تشکیل :

د هغه لوی تشکیل په اساس چه په ۴۱ کښې د مسلکي تدریساتو د پاره منظو و شو دالاندی ډول دیپارتمنتونه د مربوطو ښوونځيو د څارنې اولارښودنې له امله د دغه ریاست په تشکیل کښې زیات کړی شول :

۱: د ښوونکو دروزنی لومدیریت :

دغه مدیریت په ۱۳۴۰ کښې په کار پیل وکړ چه د مرکز او ولایتو د دارالمعلمينو د ښوونځيو د بدنې روزنې د ښوونځي او دابن سینا د ښوونځي څارنه اولارښودنه کوي .

۲: تخنیکي لوی مدیریت :

تخنیکي لوی مدیریت چه د مرکز او ولایتو د میخانیکي ښوونځيو څارنه اولارښودنه کوي او د ثانوي تخنیکي ښوونځي هم ورپوری تړل شوی دی د ۴۱ کال دلیم د میاشتی له اول څخه چه تاسیس شوی او په کار می کړی دی

۳: د کرهڼې د ښوونځيو لوی مدیریت :

چه د کرهڼې د ښوونځيو لارښودنه کوي د سپ کال په اول کښې ی تاسیس شوی دی

۴: د دیني مدرسو لوی مدیریت :

دغه مدیریت چه د مرکز او ولایتو د دیني مدرسو چاری اجرا کوي د ۱۴۱ کال د کب په میاشت کښې تاسیس شوی دی .

د: د صنایعو په ښوونځي کښې د سیرا میک د څانگې په نامه یوه نوی څانگه زیاته کړی شوی ده .

ه: د شاه دخت بلقیس مسلکي لیسه چه په ۴۰-۴۱ کښې می ۱۲ ټولگي ته ارتقاء کړی وه

د ۱۴۱ د مرغومي په میاشت کښې می د خپلو فارغ التحصیلانو شپاړس کسيزه لومړۍ

دسته ټولنی ته تقدیم کړه چه په مربوطو ښوونځيو کښې ویشل شوي .

په ۴۱ کال کښې د مسلکي ښوونځيو د فارغ التحصیلانو شمیر په لاندی ډول

نوضیح کېږي:

۴۱ تنه

عربي دارالمعلوم

» ۲۷

شرعی مدرسه

» ۱۶

بلقیس

» ۸

اسديه

۱۹

د انگرهار دارالمعلمين

نوی مقررې

د پوهنې د وزارت د پلټنې رئیس
ښاغلی پوهاند غلام حسن مجددی

د پوهنې د وزارت د مسلکي
تدريس او رئيس ښاغلي
دكتور سيف الرحمن صمدی

د پوهنې د وزارت د پښتو ټولنې مشر
ښاغلی پوهاند صدیق الله رښتين

د پوهنې د تجارتی مطبعې رئیس
ښاغلی عبدالغفور احمدی

د پوهنتون د اتجنیرۍ د پوهنځي
رئيس ښاغلي دکتور عبدالغفور قيساني

۸۰	دارالمعلمین
» ۱۳	نجم المدارس
» ۵	فخر المدارس
» ۴۹	د کند هار میځا نیکي
» ۳۳	د خوست میځا نیکي
» ۱۲	د فراه په صنایعو کې
» ۳۲۶	د ابن سینا په پښوونځي کې
» ۷۲	د ثانوي تخنیک » »
» ۷۵	د کرمې » »
» ۲۵	د تجارت » »
» ۳۱	د لیک او شمیر » »
» ۵۶	د صنایعو » »
» ۹	د سپورت » »
» ۱۲۶	د کابل د میځا نیکي پښوونځي له نهم ټولګي څخه
» ۱۴	» » د دولسم » »
» ۶	د هرات په جامع مدرسه کې

د مسلکي تدریساتو در یاست د مربوطو پښوونځیو د داخل شمیر لست په ۴۲

کابل کې

۴۰۰	۱ د تجارت په پښوونځي کې
» ۳۲۶	۲ د بلقیس »
» ۳۷۹	۳ د کابل د صنایعو »
» ۳۵۲	۴ د ثانوي تخنیک »
» ۲۶۰	۵ د کرمې »
» ۲۸	۶ د هوټلدارۍ »
» ۴۷۲	۷ د کابل د دارالمعلمینو »
» ۲۰۶	۸ د بدني روژنې »
» ۶۵	۹ د اداري استیتوت »
» ۷۵۴	۱۰ د کابل په میځا نیکي پښوونځي
» ۱۶۳	۱۱ د خوست » »
» ۱۵۵	۱۲ د کند هار » »
»	۱۳ د صنایعو » »
» ۴۲۸	۱۴ د فراه » »

۴ تنه	۱۵ د بملان د کرهڼی په ښوونځی کښې
» ۳.۳	۱۶ د هرات د دارالمعلمینو »
» ۶۱۶	۱۷ د ننګرهار » »
» ۳۴۸	۱۹ د کندهار په میرویس »
» ۱۲۷۹	۱۹ د ابن سینا په ښوونځی کښې
» ۲۹۶	۲۰ د لیک او شمیر »
» ۲.۴	۲۱ د کابل په عربی دارالعلوم »
» ۱۸۹	۲۲ د پغمان په شرعیه مدرسه کښې
داخله شمیر	ګڼه ښوونځی
۱۲۵ تنه	۲۳ په نجم المدارس کښې
» ۱۱.	۲۴ د مزار شریف په اسدیه کښې
» ۵.	۲۵ د میمنی په ظاهر شاهي کښې
» ۷۶	۲۶ د تخارستان په مدرسه کښې
» ۱۳۹	۲۷ د هرات په فخر المدارس کښې
» ۱۳۸	۲۸ په جامع مدرسه کښې
» ۳۴	۲۹ د غزنی په مستعجل دارالمعلمین کښې
» ۶۵	۳۰ د کندهار » »
» ۶۹	۳۱ د کړشک » »
» ۳۵	۳۲ د فراه » »
» ۳۰	۳۳ د بدخشان » »
» ۷.	۳۴ د مزار شریف » »
» ۳۵	۳۵ د شیر خان » »
» ۳۵	۳۶ د میمنی » »
» ۶۲	۳۷ د هرات » »
» ۳۵	۳۸ د غور اتو » »
» ۳۶	۳۹ د لوګر » »
» ۱۶۰	۴۰ د ننګرهار » »
» ۶۶	۴۱ د پکتیا » »
» ۹۵	۴۲ د پروان » »
» ۱۰۵	۴۳ د قطغن » »
» ۴۴	۴۴ د تالقانو » »

ښودنه او روزنه

د مسلکي ښوونځیو ښوونکي تر روزنه لاندې نیول شوی دی او یو شمېر ته یې

خارجي سکالر شپونه ورکې شوی دی چه دهغوی علمی سو په جگه شې اودخپلو درسي پروگرامو پرمخ بيو لو کښې بريالي وی لکه چه په تير کال اوسې کال کېښې (۴۰) تنه دلویدیز المان د سکالر شپ ترپروگرام لاندې لویدیز المان ته او (۱۸) تنه د امریکې متحدواضلاعتو ته لېږل شوی دی سربيره پر هغو وخت په وخت دښوونکو دپاره ژمنی اودو بینې ورکشا پونه دایر شوی دی چه د متخصصینو تر کتنه لاندې پخپلو اختصاصي څانگو کېښې زیات معلومات حاصل کوی په تطبیق کولو کېښې می هم لارښوونه شوی ده.

د مسلکي ښوونځیو د کتابخانو اولابراتوارو په باب داسې اجراءات او اکمالات شوي دي.

الف: دطالابو د زیاتو معلومتو او کتابخانه لاندې د اکمال د پاره د پلمان دشرعيه علومو مدرسي ته څو علمی کتابونه تهیه شوي دي.

ب: د کابل د دارالمعلمینو کتابخانه ښه ترتیب شوی ده اودطالابو تر استفاده لاندې شوی ده.

ج: دثانوي تخنیک دښوونځي کتابخانه چه دساینس او اجتماعي (۸۵۰۰) کتابونه پکښې دي ترتیب شوي او د کتابخاني دعمومي دستور سره سم تر استفاده لاندې ده. دغه راز دکندهار اوننگرهار د دارالمعلمینو کتابخاني مرتبی شوي دي.

د مربوطو ښوونځیو په نورو کتابخانو کښې څو می چه امکان و نوی کتابونه تهیه او ترتیب شوي دي.

ه: د کابل د دارالمعلمینو د پخوانیو لایبراتورو کمبود سامانونه اولوازم بشپړ شوي او تر استفاده لاندې دي.

و: دکندهار ننگرهار هرات د دارالمعلمینو اود تجارت، بلقیس اود بغلان دکرهڼی ښوونځیو ته دلابراتوار سامانونه تهیه او تر استفاده لاندې دي.

ز: پوهاندازه سامانونه دموقررو ماشینو، برښنا اودنجاری دشا پونو دپاره تهیه او تر استفاده لاندې دي. دغه راز د چاپ، دکرهڼی د فارم او نورو دپاره هم سامانونه اولوازم بشپړ شوي دي.

ح: دثانوي تخنیک د کابل، خوست، کندهار میخانیکي ښوونځیو اود کابل او فراه د صنایعو دپاره د ضرورت په اندازه سامانونه اولوازم تهیه شوي دي.

د انگلیسي ژبي یو مجهز لایبراتور د کابل په دارالمعلمینو کښې په کار پیل کړی دی دغه رنگه دلسان یولایبراتور په ثا نوی تخنیک کښې پرانیستل شو.

درسي پروگرامونه:

د کرهڼی د تخنیک، میخانیکي د صنایعو په ښوونځیو اود ښي مدرسو کښې چه پخوا به پښتو تدریس نه پکښې کیده د پښتو مضمون پکې زیات شوي دي دولايتو دارالمعلمینو په پروگرامو کېښې دښوونې اود روزنې مسلکي مضمونونه اود تدریس زده کړه اضافه شوي دي.

د مستعملو دارالمعلمينو د ځانگړو د پاره نوي پروگرام ترتيب او د سپړني تعليمي کال له اول څخه به تر تطبيق لاندې کېږي شي .

د ليک او شمېر د پښوونځي په پروگرام کېنې تجديد نظر شوي د ساينس مضمونونه اجتماعي درسونه، لسان او مسلکي مضمونونه ته په اوښتو به شوي دي . د صنايعو د پښوونځي پروگرام هم نوي او تقويه شو .

په موسيقي کورس کېنې د تير کال په نسبت زيات فعاليت شوي دي او اوس (۱۲۰) تنه زده کړونکي لري او په نظر کېنې دي چه په دې نوډي وختو کېنې به د هغوی شمېر زيات کېږي شي . دغه کورس د پرمختگ په حال کېنې دي او تر اوسه پورې ئي د زياتو بلل شويو کسانو په مخکېنې درې کانسرتونه ورکړي دي .

د پښتو ټولنې د اجرا آئور پورټ

الف- چاپ شوي کتابونه:

- ۱- د زده وينا د پښاغلي الفت د اشعارو مجموعه .
- ۲- د پښتونستان د ورځني مشاعره (د بوي رسالي په شکل) د کابل مجلې د مديریت له خوا .

ب- هغه کتابونه چه تر چاپ لاندې دي:

- ۱- سيرة النبي خلورم ټوک د پښاغلي سيفي ترجمه .
- ۲- پښتانه همراه دريم ټوک .
- ۳- راز- د پښاغلي بختاني د اشعارو مجموعه .
- ۴- د پښتو ادبياتو تاريخ دريم ټوک د پښاغلي حبيبي تاليف .
- ۵- د فلسفي تاريخ- د پښاغلي سيفي ترجمه .
- ۶- احمد شاهي شاهنامه د حافظ گل محمد مرغزي اثر او د پښاغلي عبدالشکور رشاد تعليم او تحشيه- (خطاطي شوي ده) .

ج- نوي تاليفونه او ترجمي:

- ۱- سيرة النبي (ص) پنجم ټوک د پښاغلي سيفي ترجمه .
- ۲- د ماشومانو د پاره قيصي د انگريزي نه د پښاغلي عزيز الله پښتو نيل ترجمه او ټولونه .

- ۳- ملي موسيقي- د پښتو ملي بد لي او غاډي په ۶۰۰ مخونو کېنې د پښاغلي اتمان تاليف .

- ۴- تام ساير (انگريزي ناول) د پښاغلي لودين ترجمه .
- ۵- انشاء اصول د پښاغلي شپون تاليف په سلو کېنې او يا ليکل شوي دي .
- ۶- د پښتو گرامر د پښاغلي خادم له خوا په سلو کېنې شپيته ليکل شوي دي .
- ۷- د معاصرو شاعرانو د غوره اشعارو يوه مجموعه - د پښاغلي بختاني انتخاب او ټولونه .

- ۸- ژوری غږېښی د ښاغلي حفيظ الله امين تاليف چاپ ته تيار دى .
۹- تاريخ قرون جديد د البرماله تاليف د ښاغلي ثابت ترجمه تر نيمه مې پورې ترجمه شوى دى .

قاموسونه :

- ۱- د پښتو ادبي او شمري قاموس :
د دغه قاموس مقدمه او تمهيد د ښاغلي واسمې په قلم ليكل شوى او په كابل مجله كښي خپور شوى دى چه د (۱۹۰۰) مخو په شاوخوا كښي يوه رساله تړي جوړېږي. د قاموس د موادو دراقولو د پاره د پښتو پخواني ديوانونه تركتښي لاندې دى. دا كار ښاغلي واسمې كوي .
۲- د پښتو د نوي قاموس د جوړولو ترتيبات د لغاتو د مد یریت له خوا نيول شوى دى .
په دې قاموس كښي به د پښتو لغاتو تشرېح په پښتو وېشې چه دا كار هم د ښاغلي واسمې له خوا شروع شوى دى .
۳- د (انگليسي-پښتو) يو قاموس په جوړولو پيل شوى دى. دغه قاموس به د د پېرش زړونو لغتونو په شاوخوا كښي جوړېږي. تر اوسه پورې يې د (اى-بى-سى) رد يغو ته پاى ته رسېدلى دى اوس به دې قاموس كښي دا كسان كار كوي .
(شپون- پولاد - لو دين)

د كابل مجله :

د كابل مياشتنۍ مجله په مرتب ډول خپره شوى ده .

پښتو كورسونه :

۱۳۴۱ د غرېب په اوله كښي د پښتو تدرېساتو لوى مديريت او ورسره د (زېري) اووه ورځنۍ جريده په پښتو ټولنې پورې مربوط شوى دى :
د مركز د شپږو سمسترو امتحانونه اخستل شوى او اوس په ولاياتو كښي امتحانونه اخستل كيږي .

مقررې :

غر-نېكه چه ښاغلي الفت د پښتو ټولنې پخوانى رئيس د ښاغلي دكتور محمد يوسف په كابينه كښي د قبايلو د مستقل رئيس په حيث مقرر شو نو د ۱۳۴۲ د سرطان په (۷) ښاغلي پوهاند صديق الله رښتين د پښتو ټولنې درئيس او ښاغلي عبدالخالق واسمې د لغاتو د شعبي مدير د پښتو ټولنې د مرستيال په حيث وټاكل شول .

متفرق كارونه :

د داپرو او جوسساتو د رالپېدل شوو نومونو - لوحو او لايحو ترجمه په پښتو د داپرالتاليف درياست د پښتو ترجمو كتنه .

د تاریخ د ټولنې دریاست د اجرا آ تو رېوت:

د تاریخ د ټولنې دریاست د اجرا آ تو کښی دا لاندی نکتی دیادولو وړدی:

۱: د مسلمانکي غړو و برابرول: لکه چه تیر کال د غي موضوع ته اشاره شوی ده چه د مسلمانکي غړو شمیر می زیات شوی دی او اوس می شمیر ۱۰ تنوته رسېږی دوی ټولو ته د طرح شوی پروگرام سره سم موضوعات سپارل شوی دی او د دوی د کار نتیجه دمباشتی رېسټ په ټول د ټولنې د اخلی مجلس ته پوډل کېږی. ضمناً هغو کسانو ته چه د تحقیقی چارو له همدې څخه په ښه وجه وتلی وی په خارج کښی د مطالعې فرصت هم ورکول کېږی لکه چه پستی وختو کښی به د تاریخ د ټولنې دریاست یو مسلمانکي غړی د زیاتو معلوماتو د پاره د بریتش کونسل د مرستی له لیاړی څخه څخه انګلستان ته واستول شی. بدغه اساس هیله شته چه په څو راتلونکو کالو کښی لایق اشخاص د تاریخ د ټولنې دریاست ته وروړو.

۲: د کتابخانې تاسیس: د تحقیق د وسایلو برابرولو د پاره دیوی کتابخانې تاسیس چه پخوا منظور شوی وه یو بل کام دی چه د غړو او منسوبینو په کار کښی اسانتیا پېښوی لکه چه د ټولنې په تشکیل کښی اوس دستی یو مدیریت د څېړنو او کتابخانې د مدیریت په نامه زیات شوی دی چه له یوې خوا د کتابو په غوښتلولو ترتیب او تصنیف کښی اوله بلې خوا د تاریخ د ټولنې د څېړنو په چارو او تصحیح کښی مجاهده کوی. ضمناً د تاریخ د ټولنې دریاست له پښتو فرهنگي مؤسسو سره لکه بریتش کونسل او د پاریس د مطالعې ټوله عالي پښوونځی سره په تماس کښی شوی دی او خطي نسخو د ملګرو فلمو او فوتو کوبی گانو د تهیه کولو د پاره می د هغو وده حاصله کېږی ده.

۳: مسلمانکي چاری: سر بیره بر موقوته څېړنو لکه چه (د آریانا مجله هره میاشت په پښتو او فارسی او د افغانستان مجله په هر وړوړ یو میاشتو کښی په انګلیسی او فرانسوی ژبو) څېړنې د تاریخی کتابو او متونو د چاپولو او څېړولو په برخه کښی داسی چاری سرته رسېدلی دی.

الف: هغه کتابونه چه د ۱۴۰۱ کال له نیمای راهیسی چاپ شوی دی.

۱: طبقات الصوفیه د خواجه عبداللہ انصاری له امالی. څخه، د ښاغلي عبدالحي حبیبي تعلیق او تحشیه.

۲: پښتو ولویکان غزنه د ښاغلي حبیبي تالیف.

۳: افغانستان د عصر گورکانیان هند (افغانستان د هند د گورکانیانو په عصر

کښی) د ښاغلي حبیبي تالیف.

۴: د افغانستان د درن قرن نهم (افغانستان په نولسمه پېړۍ کښی) د ښاغلي سید قاسم

رښتیا د تالیف څخه په پښتو ترجمه.

- ۵ : يوه رساله په فرانسوي ژبه دموسيوي کيڼر تاليف چه عنوان يې (غور يېا. يک دود مان ملي افغاني است) دی (غوريان يوه افغاني ملي کورنۍ ده).
- ب : هغه کتابونه چه توچاپ لاندی دی :
- ۱ : طبقات فاصري دښاغلي حبيبي له حواشي او تعليقاتو سره.
- ۲ : زبان دوهزار سال قبل افغانستان (د افغانستان دوه زره کاله پخوا ژبه) يادسره کوتل دکتيبي تحليل لهښاغلي حبيبي څخه.
- ۳ : هنر خطاطي افغانستان ددو قرن اخير (په افغانستان کښي په دود وروستيو پيړيو کښي دخطاطي هنر) دښاغلي عزيزالدين وکيلي بوبلواني له تاليف څخه ترجمه.
- ۴ : غور و غوريېا (غور او غوريان) دښاغلي عتيق الله معروف څخه.
- ۵ : د هوټکيېا (هوټک) کتاب په پښتو ژبه دښاغلي بينوا تاليف.
- ۶ : دغونويانو د نظامي تشکيلاتو په بڼه کښي. دغه دري وروستي کتابونه د طباعتي مشکلاتو په نسبت و آريانا په مجله کښي ورته ورته خپريږي. البته د نشر په ډول به هم جلا چاپ او خپاره شي.
- ج : هغه کتابونه چه چاپ ته چمتو کيږي .
- فرين الاخبار گريزي چه ميکرو فيلم يې ولاړ سیدلي دی او د تصحيح ، تحشيې او نور کار به يې زر په زده شروع شي.
- ۲ : تاريخ احمد شاهي (احمد شاهي تاوېڅ) چه زر به يې ميکرو فيلم ولاړ سپري .
- ۳ - په سلسله افغانستان درمتون قديمه : (د افغانستان په پخوانيو متونو کښي) دافغانستان په بڼه کښي دچيني زواړو ياد داشتونه .
- د پلټنې درياست اجراآت :**
- د لومړي څانگي :
- ۱ - دهنو معلومتو او معلومتو تغيير او تبديل چه لمرکز څخه ولايتونه او ياد هغه به په معکس نقل مکان کوي دپارچي پرمخ تېريليږي او هغه ښوونځي ته معرفي کيږي چه دوی وغواړي او درياست مقام يې لازمه وگڼي . همدغه ډول يې له پخواني ښوونځي څخه توی ښوونځي ته دسوانحو کلازونه او نور سوابق يې دهمدي څانگي په وسيلو غوښتل کيږي او مربوطو مراجعو ته يې استول کيږي .
- ۲ - هغه متعلمين چه دمركز او ولايتونو په ميسو او ښوونځيو کښي شامل وي او دمتعلمي پمخت کښي يې ته په عسکري کښي نوم خپړي دمربوط ښوونځي داطلاعين له مخي يې دپېچ جاب دهمدي څانگي په واسطه تاليفيږي . په همدغه توکيب سره کله چه هغه زده کړونکي له ښوونځي څخه فارغ شي او بيا به کوم بل علم ته پورې ځي او يا ستل شي عسکري مقدس خدمت ته يې دجلبولو او لېږلو له امله دهمدي څانگي په واسطه مربوط مکلفيت ته خبر ورکول کيږي .

۳- هغه زده کړونکی چه له ثانوی بامسلکی ښوونځیو څخه فارغ شوی او زده کړې ته یې دوام ورکولو دپاره دپوهنې وزارت له خوا خارج ته لېږل کېږي او هغه کسان چه به خارج کښې یې زده کړې په وخت کښې پچه وڅیژی وطن ته د هغوی د بیرته راتګ تر وخته پورې له مربوطو څانګو څخه له معلوماتونه وروسته هم د پچې دپاره د هغوی د جلب قایلیدل د همدغې څانګې څخه کېږي .

۴- هغه زده کړونکی چه د مرکز او ولایتو د لیسو له دوو لسمو ټولګیو څخه اوله مسلکی ښوونځیو څخه فارغ شوی او یا په کوم علم سره د ښوونځی له دوو لسمو، یوولسمو، لسمو ټولګیو او ، ښکته له هغو څخه ورتلی وی او هغه زده کړونکی چه تر عسکري جلب لاندې وی او غواړي چه د احتیاط د ضابطانو په کورنۍ کښې ځان شامل کړي د ملي دفاع وزارت د هغوی معرفي کول او د هغوی د سوانحو د کارنو څانه پرې کول د دفاع د وزارت په سلسله د مربوطو ښوونځیو په ذریعه د همدې څانګې په ذریعه کېږي .

۵- د ځینو زده کړونکی ایستل او هغوی ته جواز ورکول چه د پرله پسې ناکامیندو په نسبت له ولایتو څخه مرکز او بیا له مرکز څخه ولایتونو نقل مکان کوي او ناگاهي یې د لمونځی ریاست ته تشبیت شي دغه اجراءات هم د دغې څانګې په ذریعه کېږي .

۶- ځینې متفرقه لیکونه چه د پلموني له ریاست څخه صادرېږي او بیا له نورو څانګو څخه را رسېږي هغه هم له دغې څانګې څخه اجراء کېږي .

۷- هغه زده کړونکی چه د لیسو او مسلکی ښوونځیو په اوږدو ، اتو ، نهو او لسمو ټولګیو کښې وی او نوم یې په عسکري کښې و وړی ایستل یې د زیات کلنۍ په نسبت د همدغې څانګې په واسطه کېږي .

د دوهمې څانګې د اجراءاتو لامل یسز :

- ۱- له یوه ښوونځی څخه بل ښوونځی ته د لیسو د طلا بو تغییر او تبدیل د دوه کلنو ناکامانو ایستل او د جواز ورکول د دغې څانګې مربوط دی .
- ۲- د لیلیه او نهاری طلاو معرفي کول هم د دغې څانګې وظیفه ده .
- ۳- هغه زده کړونکی چه غواړي د نورو وزارتونو په ښوونځیو او یا کورسو کښې شامل شي معرفي کول یې په همدغه څانګه پورې اړه لري .
- ۴- دهرات ، ننگرهار ، پکتیا ، قطغن او نورو ولایتو په لیلیه ښوونځیو کښې د (۶) ټولګیو د ځینې زده کړونکو د شاملیدلو امر همدا څانګه ورکوي .
- ۵- په ۴۱ کال کښې په ح - ښ کښې د شاملیدو د پاره د ولایتو د پوهنې مدیرانو ته لار ښودنه شوی ده چه د ملي دفاع د هیأتو دور تګ په وخت کښې د بست په قرار له خپلو مربوطو ښوونځیو څخه د (۶) ټولګیو له فارغانو تحصیلانو څخه ورمعرفي کړي . لکه چه (۴۹۵) تنه فارغان تحصیلان له دغه امله ټاکل شوي وو .
- ۶- په ۴۲ - ۴۲ کښې د اېن سیمنا په ښوونځی کښې د شاملیدو دپاره د ولایتو او پوهنې څخه (۳۵۱) تنه معرفي شوي دي .

نویسمه، ری

به چمن کښی افغانی وکیل التجار
شاهلی عبد ال رشید

د پلان د وزارت د احصیایي
رئيس شاهلی باقی يوسفزی

د مالیې د وزارت د کمر کاتور رئیس
شاهلی دکتور غلام حیدر د اور

د پلان په وزارت کښی د پلان
رئيس شاهلی محمد اسحق عثمان

نوی مقرر

دما لپی هو ز ا رت دضر ا بیا فی
ر نیس بیا غلی غلام و ستر

د تچا رت دو ز ا رت د تند قیق او
مطا اما تو او د ا حها بی ا ز
ما ر کتریکه ر نیس بیا غلی
عبد الله الفهد و س س ج

د تچا رت دو ز ا رت د تچا رت دو ز ا رت د تچا و تی
او د تچا رت د ا تا تو لوی د ر یسا ست کفیل بیا غلی
ر نیس بیا غلی د کتو د نو ر علی بد کتو ر محمد اکبر و س

» (۸۳) » » » » میخائیل » » » »

» (۳۰) » » » » سورت » » » ۹

١. » » » » » ذلك دأصولو » » » (١٢٢) » » »

۱۱ « « « « « دقایق و در راست به سلسله دزد و شغال خان به ایستگاه کبیری

دنيا ملیدو د باره (۲۰۰) تمه معرفي شوي دي.

۱۶ « زو اسم به شو و نچ کشت د شاملیدو دیاره گد و لایتو

۱۱ // // // // دېڭىز يولدا بېرىلىشى

ا. ر. م. ن. شۇمى (۳۰) تەڭرەك قورغاق بىلەن.

۳۰) د شام لاندو د ناوره (۳۰)

۱۲ » » » » « د کابل و د نورو پوهنتونونو د استادانو او محصلينو د غوندې په ځانگړي توګه د

دله مهر می شوی دی

۱۴. « د اندکرها د د کمال په دورس لاسی » (۲۰۵)

۱۵ « د کړه مخی د وزارت » « د کړه مخی د وزارت » « د کړه مخی د وزارت »

۱۶ » » » » دمرکز له لیسو (حبیبي اسماعیل، عاری، بچیان، لاری

کابل) څخه هم دمست مجلو ضابطان زو او په ح - پ کښي دشاملیدو د پاره (۶-۱۱

٢٠ لکيو يو شمير فارغ التحصيلان ٽاڪل شوي او معرفي شويدي

ددریمی مخصوصہ خانگی لنگہ بزراپور

دبلمتهی دریاست دریمی خانگی دریاست دچار و محوردی

۱۔ بہ دغہ خانگہ کی یونین مفتش دآمر بہ حیث او یونفر سرکاتب او یونین کاتب

کار کوی چه ۴۱ کال د سنبلې د میاشتی څخه د ۴۲ کال د جوزا د میاشتی تر آخړه پورې

(۳۳۱۸) مکتوب به نه‌وارد او صادر شورای اودستی کمال دهنده‌لی تر میاشتی پوری گو ندی

(۶۷۰) نورمکتوبو، نووارد اوصادار شی.

۲- دولا باته دوه هنر مدبر ديو دلا ديو تفتيش نقشه چا ده دغه کال دمر کړدمفتشينو

۱- ارتقا بخش سرمایه، در نتیجه:

شماره اول و دوم از مجموع خبر و رکب شده بدی، اولاً با توجه به هنرمند رویداد متوجه دقت بیشتر

[illegible]

دوازده که در آن ایام در آنجا بودند که در آن ایام در آنجا بودند.

وہ اندی، دیپری اور لارمہ فیضی احسن دیپری اور انیسویں بی بی سر جو جو سر جو جو

ورثی بی بی

۲- معادله ای درجه ۲ را در سیستم مختصات قطبی به دست آورید.

دويمې څيړنې لارښوونې لاندې اجراءات شوي او همدا سبب نورې چاره رسيږي د دغه راز اجراءات لاندې

۴- د پلمېنې رياست (۲۲) نېمېنېشېن لوی ډېر دار اپالې چموظف ډيډي نيمېنې لوی

ویدی خانم کی کہ سپاری چہ د نوموړی نتیجی په اساس ددی خانکی له خوا اجرا آت

شوی اد کبری

- ۹- فزیک په پښتو «د اتم ټولګیو لپاره د ډاکټر میر نجم الدین انصاری تالیف (۲۰۰۰) ټوکه
 - ۱۰- د پښتو قرائت کتاب په پښتو ژبه د لسم ټولګی د پاره د پښا غلی عبدالرؤف پښتو تالیف (۵۰۰۰) ټوکه
 - ۱۱- دینیات په پښتو ژبه د اووم ټولګی د پاره د پښا غلی شاه محمد رشاد تالیف (۵۰۰۰) ټوکه
 - ۱۲- دمیرزا عبدالقادر بیدل غزلیات (۳۰۰۰) ټوکه
 - ۱۳- سل زره ولی (چرا) په پښتو او فارسی ژبو د اتم ایلن تالیف د آئین ترجمه (۳۰۰۰) ټوکه
 - ۱۴- د فتهال د تاناکتیک کتاب د ډنمارکراموا نرد محمد امین برین ترجمه (۳۰۰۰) ټوکه
 - ۱۵- د سید جمال الدین افغان مبارز کتاب د محمود ابوری په تالیف د غلام صفدر پنجشیری ترجمه (۲۰۰۰) ټوکه
 - ۱۶- د فرید او پروین کتاب چه د پښوونې او روزنې مؤسسې ترتیب کړې دی (۵۰۰۰) ټوکه
 - ۱۷- د طفل در آغوش مادر (کوچنی د مور په غیږ کېنې) موسسې ترتیب کړې دی . ترجمه (۵۰۰۰) ټوکه
- دغه کتابونه ۴۱ دودۍ له میاشتی څخه ۴۲ د غبرګولی تر میاشتی پورې له چاپه وتلی دی.

هغه کتابونه چه د سپ کال دودۍ تر میاشتی له چاپه وتلی دی.

- دوهم فارسی قرائت (قرائت فارسی دوم) (۲۸۰۰۰) ټوکه، پښتو الفبی (د پښتو الفبا) (۵۳۰۰۰) ټوکه، پښتو لومړی کلیوالی (دهاتی اول پښتو) (۲۹۰۰۰) ټوکه، فارسی دریم کلیوالی (دهاتی سوم فارسی) (۱۵۰۰۰) ټوکه، پښتو دریم کلیوالی (دهاتی سوم فارسی) (۱۰۰۰۰) ټوکه، پنجم پښتو قرائت (قرائت پښتوی پنجم) (۱۳۰۰۰) ټوکه، اتم فارسی دینیات (دینیات هشتم فارسی) (۸۰۰۰) ټوکه، اتم بیولوجی (بیولوجی هشتم) (۸۰۰۰) ټوکه، اتم هندسه (هندسه هشتم) (۸۰۰۰) ټوکه، یوولسمه کیمیا (کیمیای یازدهم) (۲۰۰۰) ټوکه، نهم الجبر (الجبر نهم) (۴۰۰۰) ټوکه، اتم فارسی (فارسی هشتم) (۱۵۰۰۰) ټوکه، لومړنۍ دودۍ درسی ممد جماب (۱۰۰۰۰) ټوکه، اتم درسی ممد هندسه (هندسه ممد درسی هشتم) (۲۰۰۰) ټوکه، بازپهای دور دنیا (دنیای چارپیره لوبی) ۳۰۰۰ ټوکه.

- د حضرت بیدل رباعیات (رباعیات حضرت بیدل) (۵۰۰۰) ټوکه، محمد (م) په کوچنی قوب کېنې (محمد در خوره سالی) (۳۰۰۰) ټوکه، داووم ټولګی پښتو قرائت (قرائت پښتوی هفتم) (۱۰۰۰۰) ټوکه ټول (۴۶۶۱۰۰) ټوکه.
- د خپرونو د ادارې د کسټنټر د دستګاه خپرونې:

دوه سوه لسیڅی

»

۱: د جغرافیایي سیمه‌شناک فنیجی

۲: د پوهنې د مدیرانو د مجلس اووم پېښه

- ۳: د (ویلیم تل) لنډه نمایشنامه
- ۴: د سیکال شب او فیلو شب لایحه
- ۵: د پوهنې دسنادو د تجارتی موسسې اساسنامه
- ۶: د موزیم د لرغون پیژندلو لارښودونکي (د هنمای باستان شناسي موزیم) یوزر ټوک
- ۷: د ولایتو د پوهنې د مدیرانو ریوت پنځه سوه ټوک ټول (۲۵۳۰) ټوک

- ۱: د موجودې جدول
- ۲: د کیمیاوي درملنو لست
- ۳: د آسیایي هیوا دو د پوهنې د وزیرانو کنفرانسونه (۳۰) نسخې

د خبرو نوډانکشافی پلان پر اساس یو ۳۶۰ مودل گسټنټر په لندن کېښي چوڼه شوی ماشین وپیرودل شو او په نظر کې دی چه زړه زړه یو چستو فکس ماشین هم د خبرو نوډانکشافی ته وپیرودل شوی او بدغه صورت کې به د خبرو نوډانکشافی د مطابعو سره د کوچنیانو دافسانو (کیسو) درسی ممد وکتابو په چاپولو کې مرسته وکړي او هر چول کتا بونه ، وړ رسالی ، جد ولونه اولایجی به بشکلی صورت اوله اصل سره سمی په ژبه پوری چاپ کړي .

د خبرو نوډانکشافی د کتابو د خبرو لو او چاپولو په ها رنه کې داسانتیا پېشو او اولدی امله چه کتا بونه په ژبه پوری چاپ شوی د کتا بو د هویت دکارت په نامه می یوشیرکا لاتونه چاپ کړي هر کله چه کوم کتاب چاپ ته می ټو دغه خا نه پری شوی کار ته یو نسخه له اصل کتاب سره مطبعی ته استول کیږي او د بل کار ته نقل د کتاب له مسو دی سره د خبرو نوډانکشافی کې پاتی کیږي چه دغو کار د کتا بو صورت او مشخصات هم په مطا بعو او هم د خبرو نوډانکشافی ادا ره کی خرگند او دوشانه کې پدی بل تدبیر چه پدی وختو کې د درسی کتا بو د چاپولو په کار کې د بیړی دپاره نیول شویدی هماغه پرت د پوهنې له مطبعی څخه نورو مطا بعو ته د کتا بولیکل دی لکه چه څو ټوک کتا بونه موملی او دولتی مطبعی ته استولی دی .

امکان لری چه زړه زړه درسی کتا بونه عسکری مطبعی ته هم ولینل شی ځکه دسند سمی ضرورت او د کتا بو دشمیر زیاتوالی له کبله امکان غلری چه د پوهنې مطبعه به ځان کېږی ضرورت سره د پوهنې د ټولو کتا بو د چاپا بولولو لست سمی څخه ووتلای شی .

د عرفان او د پوهنې د مجلومد پریکړه :
د عرفان مجله دهری میاشتی به آخر کی دوه ټوک په چاپ کیږی او دهری مجله میخونه می له ۱۰۰ نه تر ۱۱۵ پوری دی او به مصور ټول چاپی د عرفان مضمونونه

او مقالې له دې امله زياتره ښوونکي او روزونکي جنبه لري چه زده کړونکي او علاقمندان يې وکولای شي چه له نويو روشونو څخه چه په ښودنه او روزنه کې څرگندېږي خبرشي او استفاده ورڅخه وکړي .

د ۱۳۴۲ کال په سرکي مې دگڼ ون کونکو په غوښتنه پنځه سوه ټوکي به چا پوښلو کښي زيات شول يعنې په ۱۳۴۲ کال کښي د عرفان دمجلې دوه تيم زده نسخې چاپېږي .

پهينې فوق العاده پاملتونه او خبروتمې هم د عرفان او پوهنې دمجلو دمديريت له خوا په ټاکلو مواقعو کي خبرېږي چه په پينې مې به لاندې ډول دي .

- ۱- د خپلواکي فوق العاده په (۵۶) مخو کي (۲۰۰۰) ټوکي
- ۲- د هماغو نوي معظّم عليحضرت دمیلاد » » (۳۶) » (۵۰۰)
- ۳- د ښوونکي دورحې د تجليل په مناسبت » » (۷۲) » (۱۰۰۰)
- ۴- د ملگرو ملتو دورحې » » (۷) » (۱۰۰۰)

پوهنه : د پوهنې مجله دهرې مياشتې په پای کي په پښتو پنځه سوه نسخې چه هره گڼه يې له (۶۰) نه تر (۷۰) مخونه لري په مصور ډول خپرېږي .

ددغې مجلې مضمونونه په پښتو ژبه سره وي او دغه لوستونکو او ذوق لرونکو ته علمي او روزونکي مقالې په پښتو ژبه خپروي .

د پوهنې مجله په ۱۳۴۱ کال کي پنځه سوه نسخې چاپېده له دې کبله چه دغه مجله زيات علاقمندان لري نو د هغوي د غوښتنې له مخې د ۱۳۴۲ کال له اول څخه يې دوه سوه ټوکي نور هم زيات شول چه بدغه حساب دغه مجله په ۱۳۴۲ کال کښي اوه سوه نسخې چاپېږي ددغې مجلې فوق العاده د عرفان له مجلې سره په گډ چاپ شويدي چه پورته يادي شوي .

د کابل د عامې کتابخانې اجراآت :

الف : د کتابخانې دفتر :

د کتابخانې دفتر سر بيره پر خپلو ورځينيو چارو او د عرفاني اخبارو او د کوچنيانو د پراخ د مجلې په توزيع چه ټولو ولايتو ، اشخاصو ، د مرکز او ولايتو کتابخانو او تبادلو ته رسماً لېږلي او عرفاني اخبار چه په هره مياشت کښي دوه زره نسخې دوستو هيوادو او په خارج کښي ټولو افغاني سفارتخانو ته داستفادي دپاره او د پوهنې دوزارت په گزارشاتو باندې د دوایرو او افغاني طلابو ته د خبر تيا د پاره چه په خارج کښي په وظيفه او زده کړې بوخت دي رسماً لېږل کيږي د ۴۱ دويمې د مياشتې له اول نه د ۴۲ دويمې د مياشتې تر اول پوري دري زده ټوکي نوي کتابونه د هر يو ط کتابدار په جمع قيد کړيدي .

ب : د کتابخانې روزونکي پروگرامونه :

دغه پروگرامونه دکتلو او اوريدلو له ليارې څخه د کوچنيانو د افکارو روښانه

کولو له امله جوړه شويدي او په هغو کښې په هفته کښې دوه محله دوشنبې او چارشنبې په ورځو کښې دغرمې نه وروسته له دریو بجو نه تر څلور نیمو بجو پوري کوچنيانو ته روزونکي فلمونه پښودل شويدي او په هفته کښې دوې ورځې يعنې دیکشنبې په ورځو کښې کنفرانسونه او دسه شنبې په ورځو کښې روزونکي ډرامونه او داسې کنسرتونه چه دکتا بخاني د کوچنيانو دکميټې له خوا ملي آهنگونه پکې غږول کېږي وروسته له غرمې، له دریو بجو نه تر څلور نیمو پنځو بجو پوري دکتا بخاني دکنفرانسونو او پښودنو په سالون کښې اجرا او پښودل کېږي چه د ۱۹۷۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۷۲ د وږي تر مياشتې پوري (۳۶۰) کړۍ فلمونه (۳۶) کنفرانسونه، ډرامونه او کنسرتونه د پروژو ونکو پروگرام په لړ کښې دروزونکو بيلو بيلو موضوعاتو په پاره کښې کوچنيانو او علاقه مندانو ته يې وکړي شوي او پښودل شويدي چه د ۱۹۷۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۷۲ د وږي تر مياشتې پوري يې په مکرر ډول دندداره کوونکو شمير شپيتو زرو تنو ته رسيدل دي.

ج : د توزيع خونه :

دغه خونه چه په هغې کښې نژدې پنځه ديرش زره ټوکه علمي کتابونه په بيلو بيلو ژبو سره دمراجينو داستفادي دپاره په خاص ترتيب او دکتا بخانو په مخصوصه طبقه بندي سره ايشودل شويدي دعامي کتا بخاني يوه فعاله غړه ده او خلک د مخصوصو کارتو په ذريعه ترگوښرو شرطو لاندې دعاريت په توگه دمطالعي دپاره خپلو کورونو ته کتاب ورڅخه وټي او تراوسه پورې يې يوازې دهغو مراجعينو شمېر چه دکتا بخاني کارتونه لري او اصولاً خپلو کورونو ته د کتاب وټلو مستحق وي يو ولسوز وټه رسيدلی او په وار وار پنځوس زره تنه دکتا بخاني ته راغلي او د ۱۹۷۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۷۲ کال د وږي تر مياشتې پورې يې پنځوس زره محلي دکتا بخاني دتوزيع له خوني څخه دخپلې مطالعې له پاره کتاب وټي او بياني بيرته سپارلي دي چه يوازې د يو ولسوزو تنو مراجعينو څخه دوو نیمو زرو تنو پدې کال کښې په کتا بخانه کښې کډون کړي دي او نوی کارتونه ورکړي شوي او خانه پري شويدي .

دا هم بايد وويل شي چه د ۱۹۷۱ د وږي له مياشتې څخه د ۱۹۷۲ د وږي تر مياشتې پورې دعلمي نخې شپږ سوه ټوکه نوی کتابونه په بيلو بيلو ژبو چه زیاتره يې په پشتو ژبه دي دمراجينو داستفادي دپاره بدغه خونه کښې اضافه شويدي .

دعامي کتا بخاني دلوستلو سאלون :

دغه خونه درويشت ټوکه علمي کتابونه په بيلو بيلو ژبو لري چه زياتره يې له کتابي څخه اخيستل شويدي . پدغې خونه کښې داشخاصو دمطالعي داسانتيا دپاره دد ترتيبات نيول شويدي او هغه يوه ډير مجمله ، پراخه او آرايه خونه ده چه دبرېښنا او په ژمي او دوبي کښې دموادو دوالی او سوله والی وسايل په ډيره ټوکه پکې تېيه شوي دي .

پدغې خونه کېنې د ۴۱ د وړې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړې تر مياشتې پورې يو زر او درې سوه نوي مهم علمي کتابونه د مطالعينو تر مطالعه لاندې کېږي شوي دي او پدې کال کېنې يې د نارينه و او ښځو مراجعينو شمير شپږ څلوېښتو زرو تنو ته رسيدلی سر بيره پر هغه په همدغه خونه کېنې په هغه موده کېنې د دوستو هيوادو په تيره د امريکې او شوروي اتحاد پنځه سوه د آرت او نقاشۍ لوحې او هنري قابلو گانې تر ښودنه لاندې ايښودل شوي دي .

د : دمجلو خونه :

پدغې خونه کېنې يوشمير نوې داخلي او خارجي مجلې او جريدې د هغه چا د استفادې له پاره ايښودل شوي دي چه غواړي د انکشافی موضوعاتو، ورځينيو اخبارو او نويو علمي مطالبو مطالعه وکړي، ۴۱ د وړې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړې تر مياشتې پورې په هغې خونه کېنې يو زرو درې سوه داخلي او خارجي په بېلو بېلو ژبو مجلې او جريدې ايښودل شوي دي چه مراجعین پخپله په کتابخانه کېنې استفاده ورڅخه کوي چه مراجعین يې په يو کال کېنې يعني د هغه کال د وړې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړې تر مياشتې پورې درې زره پنځه سوه تنو ته رسيدلي دي .

ه : مسلمکي کتابخانه :

پدغې غره کېنې چه داخلي او درافيه خارجي هيوادو په پروگرامو کېنې د اخل دوه زره پنځه سوه ټوکه درسي کتابونه او داومي نيو ، ثانوي او مسلمکي او د لويانو تعليماتو د لار ښودنې کتابونه او د هغو کتابو کتلاکونه چه د نړۍ د کتاب پلورونکو کمپنيو څخه رارسيدلي ايښودل شوي دي ، پدغې کتابخانه کېنې د ۴۱ د وړې له مياشتې څخه د وړې تر مياشتې پورې د پورته ممرفي شريو کتابو له جملې څخه پنځه سوه ټوکه کتابونه نوي ايښودل شوي دي . له دغې کتابخانه څخه چه دا څلور کاله کېنې چه پرانيستل شوي ده يوازي هغه کسان استفاده کوي چه داومي نيو ، ثانوي او مسلمکي او نورو ښوونځيو د درسي او روزونکو پروگرامو په جوړولو مامور وي .

و : څيړونې : البته ټول پوهنيزي چه د پوهنې له کتابخانه څخه دوي څيړونې چه يوه نې پنځلس ورځني عرفاني او بله نې دکوچنيانو د دغ په نامه دي چاپ او څيړنې .

۱ : دکوچنيانو د دغ مجله د ابتدايي زده کړونکو د افکارو دروښانه کولو او درسونه د دوام ورکولو له امله چاپيږي .

پدغې مجله کېنې د ۴۱ د وړې له مياشتې څخه د ۴۲ د وړې تر مياشتې پورې (۳۸۵) مضمونونه او (۲۸۵) عرفاني او روزنکي تصويرونه چاپ شوي دي .

۲ : عرفاني پنځلس ورځني اخبار چه يو ولس کاله پخواني تيس شوي دي او په هرو پنځلسو ورځو کېنې يو نيم زره نسخې په مصورطو رچا پيږي . دغه اخبار چه په هرو پنځلسو ورځو کېنې يو نيم زره نسخې او په يوه مياشت کېنې يې درې زره نسخې په دولتي

مطبعه کښی چاپیری دا یوازینی اخبار دی چه د پوهنی د وزارت د عرفانی انسکشاف او پرمختګو مربوط خبرونه او عکسونه پکښی خبری او عرفانی مؤسسو د زده کړونکو، په خارج کښی د افغانی سفارتخانو او د ولایتو د پوهنی د مدیرانو او د نورو عرفانی مؤسسو د استفادی او د پوهنی د وزارت په گذارشاتو د هغوی د خبرون له امله ورلیږل کېږی چه زر نسخی می خارج ته او پنځه سوه نسخی می دننه په هیواد کښی پورته یاد شوو محابو ته رسماً لېږلی کېږی .

یعنی په هره میاشت کښی دری زره نسخی چاپیږی او په پورتنی ترتیب سره لېږلی کېږی .

پدغه اخبار کښی چه د ۴۶ دوزی له میاشتی څخه د ۴۲ دوزی تر میاشتی پوری شپږ دیرش زره نسخی په څلیر ویشو گڼو کښی یو زراو پنځه سوه نسخی په یوه کال کښی خپری شوی دی د پوهنی یو زرو دری سوه پنځه شپته خبرونه او څلور سوه انسکشافی عکسونه چاپ او مربوطو محابو ته هغو کسانو ته چه له هیواد او مرکز څخه لری پرا ته دی درسمی لیکلو په ذریعه په بېره استول شوی دی .

۳: د پوهنی د راجو هفته ایز پروگرامونه :

دغه پروگرامونه هم د پوهنی د وزارت په کتا بخانه پوری تړلی دی او د ۴۱ دوزی له میاشتی څخه د ۴۲ دوزی تر میاشتی پوری د پوهنی (۴۴) پروگرامونه له کابل راجو څخه پروګامست شوی دی .

د حفظ الصحی در یاست فعا لیتونه:

په ۴۱ کال کښی د پوهنی د حفظ الصحی در یاست د مربوطو چارو اجرا آت:

د حفظ الصحی ریاست ۱۷ صحی کانتینرونه د استقلال، حبیبی، غازی، نجات، عایشه، درانی، زرغونه، ملالی، شادوخت، بلقیس، رابعه، بلخی، ابن سینا، دارا، اعلی، میخانیک، مستوره غوری، مجربو، مروی، شاه دو شمشیره (ح) نادری او د سید جمال دین افغان په لیسو او پښوونځیو کښی بداسی صحی توګه پرانیستل شوی دی چه د پری ورفسجی لری چه پښینی اوسیم جالی پکی لکولی شوی دی نه پریندی چه گرد او حشرات ورنفوزی چه پدغه ډول د متعلمینو او متعلمانو د حفظ الصحی په چارو کښی چه د با زار د کثیفو او ناپاکو تینګو له میوو څخه به می استفاد د کوله د دوی روغتیا ته به می ضرر پېښاوه یو بل گام واخستل شو .

دواګم، د مقامونو په صوابدید سره د ښوونکی له صندوق سره هم مرسته وشوه یعنی د هغو کانتینونو د عایداتو پیسی چه په میاشت کښی (۱۰۴۳۰) افغانی کېږی د مرستی په توګه د ښوونکی صندوق ته تحو یلېږی .

د پوهنی د حفظ الصحی د ریاست ودانۍ په ۳۹- او ۴۰ کښی یو پوړ د لود خوبه ۴۱ کال کښی دوه پوړه جوړه شوه چه په دوهم پوړ کښی تر استفادی وړ څو نو څخه د باندی د کنفرانسیو مجیز سالون له فرینچر سره چه سل تنه پکښی محابو پری جوړ شوی دی او تر اوسه پوری

د خارجي متخصصينو له خوا دلخېني صحنې مسالو په باب څو کنفرانسونه پکې ورکړي شوې دي
 ۴۱ کال په سر کښې د دارالعلمينو روغتون چه پخوا يې چارې د دارالعلمينو مديريت چلوولې
 د حفظ السجې رياست دواکمنو مزاماتو په امر په سره د دارالعلمينو روغتون له مخه بيا په
 مټفک شواړ اداوي اوصحنې چارې يې مستقماً په خپل لاس کښې واخستلې چه پدغه اقدام
 سره دکابل د ښار د نساجيو د مېر بوطو ښوونځيو دروغتيا په چاړو کښې يومعقول
 تر ټيپ ونيول شو .

الف: د څلورمې کارتي په محوطه کښې په پرسونل او درملو مجهز د دوغتيا څلور
 مرکزونه پرانستل شول .
 لومړۍ د دارالعلمينو دروغتيا مرکز او يا د ليليه ښوونځيو سر طبابت .

دوهم د تخنيک » »

درېم درابعه بلخي » »

څلورم: دخوشحال خان » »

د دارالعلمينو دروغتيا په مرکز کښې د دارالعلمينو، سپورت، ابن سينا، سپين
 کلي او علاءالدین ښوونځي معالجه او تداوي کيږي .

د تخنيک دروغتيا په مرکز کښې د محمود جمال مېني، ميرويس ميدان او سيد جمال الدين
 د ښوونځيو او دغاضي ليسي زدکوونکي معالجه او تداوي کيږي .
 دخوشحال دروغتيا په مرکز کښې د کرهڼي د ليسي زده کوونکي معالجه او تداوي
 کيږي .

د رابعه بلخي دروغتيا په مرکز کښې د زينب هوتکي - وخشانې او د نجو نو د تجربوي
 ښوونځيو زده کوونکي تداوي کيږي .

ب: نوی ښار: په کلاي فتح الله خان کښې د زرغوني لېسه دروغتيا يو مرکز لري
 چه د هغې ليسي او ناز وانا زده کوونکي په کښې معالجه او تداوي کيږي .

ج: په زلمه ښار کښې د نجونو د لومړنيو ښوونځيو پامديريت کښې دروغتيا يو مرکز
 جوړ شويدي چه د مستوره غوري، محجوبه هروي، حاذقه هروي، ستاره، حليمه فدي
 اميني، ميرمن خجوا د ښوونځيو زده کوونکي پکې معالجه او تداوي کيږي .

د: پخپله د پوهنې په وزارت کښې دويست دروغتيا يو مرکز جوړ شوېدي
 چه د خپل ورځمرغه ښوونځيو زده کوونکي معالجه او تداوي کوي .
 ه: د پغمان د شرعيه علومو دروغتيا په مرکز کښې پخپله د هغې مددسي د طلا بو
 معالجه او تداوي کيږي .

بل ډېرو گرام چه د معلوماتو د کوچنيانو داسا نتياب دېره جوړه شوي دي وروکتونو
 پرانستل دي چه په ۴۱ کال کښې په دوو نورو ښوونځيو کښې چه يومي د محجوبه هروي

به پښو و نځيو او بل می درابمه بلخی به لیسه کښی دی په کار و اچول شول چه بندغو وړو کتونو کښی د معلماتو د طبقی له ۴۰ وړو څخه تر پنځه کلنو کوچنیا وروزل کیږی. باید وویل شی چه یو بل گام چه د لیلیو د پښو و نځيو نارو غو متعلمینو ته د اساسیاتیو و برابرو لو دپاره اخستل شوی دی د تخنیک دروغتیا به مرکز کښی دیوه څلو یشت بسترنی روغتون پرانستل دی.

چه دغه روغتون مجهز او څلو یشت عصری بستری او نور لوازم لری او زر به زړه به پرا نستل شی.

په ۳۹-۴۰ کال کښی د مړو طو څا نکو په هغې احصائیة کښی دیورتیز و اجرا آتو له یاد و او سره ۴۱ کال په معایناتو او معالحو کښی په سلو کښی شل زیاتوالی راغلی دی. د پوهنی د حفظ الصحی ریاست پخپل انکشافی تشکیل کی په ولایتو کی دروغتیا د مرکز و پرا نیستل به نظر کی نیولی دی.

دغه مرکزونه به په هغو ولایتو کی پرا نیستل شی چه د زده کوونکو شمیرنی زیات وی لکه ننګرهار، کند هار او هرات لکه چه د ننګرهار دروغتیا به ولایت کښی د رو غتیا د مرکز به پرا نیستلو کښی د کابل د پوهنتون له ریاست سره مفاهمه کپی، تصمیم نیول شوی دی چه هغه وخت چه د ننګرهار په ولایت کښی د نوی طب د پوهنځی چه امکان لری د ۴۲ کال دوی په میاشت کښی پرا نیستل شی د پرا نیستلو به وخت کښی دروغتیا مرکز هم د هغه سره سم د طب د پوهنځی د مدرسینو په مرسته په کار پیل و کپی او هم د کند هار او هرات نائب الحکومه کیوته رسماً خبر ورکړ شوی دی چه د هغو مرکز د پرا نیستلو دپاره وړ ترتیبات ونیسی چه بدغه ترتیب کله چه د ولایتو دروغتیا مرکزونه په کار پیل و کپی د هغو دریو ولایتو د زده کړونکو چه شمیرنی نسبت وړو ولایتو ته زیات بلکله ورځ په ورځ زیاتید و نکي دی به تدا وی او معالجه کښی به ښه مرسته وشی.

دا هم باید وویل شی چه د پښو و نځيو د زده کړونکو دپاره یوه دروغتیا کو پرا تیف ته هم هڅه شو ید چه اساس می پدی چول دی چه له هر زده کړونکی څخه به یوه کال کی دوی افغانی اخیستلی کیږی چه قو لی غونډی شوی پیسی به په بانک کی به یوه حساب اچولی کیږی زمونږ له زده کړونکو څخه که کله کوم یو داسی ناروغ شی چه اوږده اوقیمتی تدا وی غواړی او د دولت بودجه درمل نشی ورت ته تهیه کولای هغه وخت د معالجه ډاکتر د تصدیق اد نسخی له مخی زده کړونکی ته له دغو قولو شویو پیسو څخه ودرمل اخیستل کیږی او که د کوم زده کړونکی په لید و کښی څه توپیر پیدا اوسترگیو (هینکوته) ارشی دسترگیو پیسی می هم ورکولی کیږی. البته دلته مستحق زده کړونکی به نظر کښی نیول کیږی. هر بیرم باید دغو له زده کړونکو سره یځینی نوری صحی مرستی هم کیږی.

د سپورت د لوی مدیریت اجراءات:

- د سپورت لوی مدیریت ۱۳۴۱ کال دویمې د میاشتې له اول څخه د ۴۲ دویمې د میاشتې تر لومړۍ نېټې پورې د متعلمینو او متعلماتو په جسماني بشپړه او منظمه روغتیا، وده او انکشاف کېښي خاصه پاملرنه کړې ده چه دلاندې ډول اجرا آتو مصدر گرځیدلی دی.
- ۱: ۱۳۴۱ د خپلواکۍ د جشن په دوهمه ورځ د پوهنې درسم گذشت مراسم سم له پروگرام سره د (۲۵۰۰) تنو متعلمینو او متعلماتو په شمول شوی دی او په ختم کېښي ۴۰۰۰ تنو زده کړونکو هلکانو او نجو نو له خوا جمناسټیکي ښودنې چه در تمیک په ډول له (سامانو سره او بی ساما نو) له آزادو خوځیدو او ادمانو څخه عبارت دی اجراء شوی دی.
- ۲: د خپلواکۍ د جشن په ورځو کېښي د پوهنې ټیم د شوروی د فټبال له ټیم سره او د پوهنې هاکی ټیم د آلمان د فیدرالي جمهوریت له ټیم سره او بی کړی دی او نتیجې یې د اطمینان وړ دي.
- ۳: د سپورت پروگرام چه د لومړنۍ - منځنۍ او ثانوي دورې د پاره ترتیب شوی د سپورت د لوی مدیریت له خوا د اداري تالیف دریاست په همکارۍ چاپ او د تطبیقولو له امله د مرکز او ولایتو ښوونځیو ته استول شوی دی.
- ۴: د ۴۱ د مرغومي د میاشتې له اول نه د مرکز او ولایتو د سپورت ښوونکو د معلوماتو زیاتولو له امله د بدنې روزنې په ښوونځیو کېښي یو کورس دا یرشو.
- سر بیره پوهنو چه پدغه کورس کېښي د نوموړو ښوونکو د پاره د نوی پروگرام د تطبیق د صورت تدریس ورکېشو دغه کورس یوه میاشت دوام وکړی.
- ۵: د فټبال د تکنیک کتاب ترجمه شو او د پوهنې په مطبعه کېښي چاپ او د زده کړونکو تر استفاده لاندې کړی شو.
- ۶: پدی کال کېښي د باسکټبال څو عصری پایي له بین المللي پایو سره مطابقي د جنگلک په فابریکې کېښي جوړی شوی او د ځینو ښوونځیو د هلکانو او نجو نو د استفادې د پاره کار ورڅخه اخیستل کېږي.
- ۷: د والیبال د کافی اندازه عصری پایو فرمایت د جنگلک فابریکې ته ورکړی شوی دی او څنگه چه جوړی شی نو سمدستی به ښوونځیو تر استفاده لاندې شی.
- ۸: (۱۰) جمناسټیکي مکمل الاسبابه عصری پایي د جنگلک د دستګاه په ذریعه جوړی شوی او پدی وختو کېښي په ښوونځیو کېښي درول شوی او د ښوونځیو زده کونکي استفاده ورڅخه کوی.
- ۹: د ښوونځیو او د بدنې روزنې د ښوونځیو د پوې اندازې د ضرورت له سامانو فرماییت خارج ته صادر شوی دی.
- ۱۰: هغه د فټبال او والیبال توپونه چه پخوا له خارج څخه بیرونل شوی وو کابل ته رارسیدلي دي.

۱۱: دنجونو دښوونځيو دپاره يوه ښوونکې له اتريش څخه استخدام او کابل ته رارسيدلې ده. دغه راز درې تنه معلمې له شوروي اتحاد څخه هم د سپورت دښوونکو په حيث استخدام شوي او دنجونو په ښوونځيو کښي وظيفه اجرا کوي.

۱۲: دجمناسټيک يوشمير ثابت او پور تاتيف سيم دجنگلت د دستگام په ذريعه جوړه شوي دي چه دتقيله سپورتو په کلب اود بدني روزني په ښوونځي کښي زده کوونکي لاستفاده ورڅخه کوي.

۱۳: دپوهني دتقيله سپورتو کلب چه له ډېرو کلونو راهيسي دکلب شامليزو استفاده ورڅخه کوله دتمرين په اثر ترميم طلب شوي و ترميم ئي بشپړ شوي او دجمناسټيک-بکس-پهلواني- وزن پورته کولو او دباسکټبال او واليبال سامانونه پکي په ښه ډول ترتيب شوي او استفاده ورڅخه کيزي. سر بيره پرهغو د جامو اغوستلو خونه- تشاب او نور هم په نظر کښي نيول شوي دي چه دکلب غړي چه دښوونځيو زده کوونکي دي به عصري توگه اوله سپورتي مقرراتو سره سم خپلو تمريناتونه دوام ورکړي او وداستفاده ورڅخه وکړي.

۱۴: د بدني روزني دښوونځي د هفتئيزو درسي ساعتو په پروگرام تجديد نظر وشو نوي پروگرام او د هغه هفتئيز درسي ساعتونه د اصولي مراتبو له طي کولو نه وروسته تطبيق کړي شول.

۲۵: د هاگي يون تن تيرينر له هند څخه استخدام شوي او کابل ته راغلي دي هغه د بدني روزني په ښوونځي کښي د هاگي تمرين او تدريس کوي اودښوونځيو په زده کوونکو ئي هم په عملي توگه تطبيقوي.

۱۶: د ضرورت له مخي څو جمناسټيکي کړي- شطرنج او باسکټبال ساعت او نور د ضرورت ولسامانونه پيرودل شوي او د بدني روزني او نورو ښوونځيو تر استفاده لاندې شوي دي.

۱۷: په عمومي ډول او په عصري صورت او له سپورتي مقرراتو سره سم دښوونځيو د هملکانو او نجونو د لوبو ډگرونه جوړه شوي او تر استفادي لاندې دي.

۱۸: د خپلواکي په جشن کښي د رسم گذشت او جمناسټيکي لوبو د پاره د هملکانو او نجونو دښوونځيو زده کوونکو په تمرين پيل کړي او د سپورت د لوي مديريت له ترتيب کړي پروگرام سره سم جريان لري.

لوبې: د غونډاري په لوبه کښي ۱۴ تنه.

د نيزي غورځولو په لوبو کښي ۱۶ تنه.

د ديسک غورځولو په لوبو کښي ۱۳ تنه.

د جگک خيز په اچولو کښي ۱۴ تنه.

د پولوالت خيز په لوبه کښي ۱۱ تنه.

د منډې د خيز په لوبه کښې ۱۵ تنه.

د قدمدار خيز په لوبه کښې ۱۰ تنه.

د ۳۰۰ متره محفاستې په لوبه کښې ۱۴ تنه.

د ۱۰۰ متره محفاستې په لوبه کښې ۱۵ تنه.

د ۲۰۰ متره محفاستې په لوبه کښې ۱۳ تنه.

د ۴۰۰ متره محفاستې په لوبه کښې ۱۰ تنه.

د ۴ - ۱۰۰ په رېلي لوبه کښې د پوهنتون ، نجات د لېسې ، تجارت د لېسې قيمو

ار د رېلي په ۲ - ۴۰۰ متره کښې د پوهنتون ، نجات د لېسې او د غازي لېسې

قيمو گډون کړی و .

د پوهنې د خزانې اجتماعي سپورتو تورنمنت د تلې د مياشتې په ۱۱ نيټه شروع

او نتيجه يې په لاندې ډول دی :

۱ : فټبال : بدغه تورنمنت کښې د ښوونځيو د فټبال ۱۱ قيمو گډون کړی و

چه په نتيجه کښې د خوشحال د لېسې قيم د پوهنې خزانې قهرمان وگڼل شو .

۲ : هند بال : د هند بال په تورنمنت کښې پنځه ښوونځي شامل شوي وو او په

نتيجه کښې د بدني روزنې د ښوونځي قيم د پوهنې خزانې قهرمان وگڼل شو .

۳ : هاکی بدغه تورنمنت کښې د ښوونځيو د لوسو وقيمو گډون کړی و چه په نتيجه

کښې د رحمن بابا د لېسې قيم د پوهنې د هاکی خزانې قهرمان وگڼل شو .

۴ : باسکټبال : د باسکټبال په تورنمنت کښې اوه ښوونځي شامل شوي وو او

په نتيجه کښې د حبيبې د لېسې د باسکټبال د قيم تورنمنت د پوهنې د باسکټبال

خزانې قهرمان وگڼل شو .

۵ : والېبال بدغه تورنمنت کښې دوولس ښوونځي شامل شوي وو او په پای کښې

د دارالمعلمينو قيم د پوهنې خزانې قهرمان وگڼل شو .

يادونه : دغه تورنمنت د ناک اوټ په ډول شوی دی د ۴۱ د تلې په ۱۱ نيټه د نجات

غازي ، حبيبې ، نادريې او د استقلال د لېسو د کوچنيانو د قيمو تر منځ د فټبال

تورنمنت لوبه وشوه چه په نتيجه کښې د غازي لېسې قيم خزانې قهرمان وگڼل شو .

د ملالې ، رابعه بلخي ، زرغونې ، عايشه دراني د لېسو تر منځ د باسکټبال لوبه

وشوه چه په نتيجه کښې د ملالې د لېسې د باسکټبال قيم لومړی ، د رابعه بلخي

د لېسې د باسکټبال قيم دوهمه او د عايشه دراني د لېسې د باسکټبال قيم دريمه نمره شول .

دودانيو د لوی مديريت اجراآت :

۱ : د رابعه بلخي د الحاقې ودانې (۲۴) صنفې بشپړه شوي او استفا ده

ورځځه کېږي .

- ۲ : د خوشحال خان د لیسی د ډوډی خوله لو خو نه ا و بخلنگی بشپړ شوی او استفاده ورڅخه کیږی .
- ۳ : د خوشحال خان د لیسی لبراتور د قیچی تر حده رسیدلی او جوړونه می لا جاری ده .
- ۴ : د دارالمعلمینو د مربو طو خانگو بو (۴) ډوډ یزه خو نه بشپړه شوی او استفاده ورڅخه کیږی .
- ۵ : د بی بی مهر و (رح) د ښوونځی (۸) ټولگیزه الحاقیه او یوه بیره دار خانه بشپړه شوی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۶ : د بیهقی ښوونځی ۵ (۶) ټولگیزی الحاقی لومړی پوړه بشپړ شوی او استفاده ورڅخه کیږی او د دوهم پوړ د جوړوونی کار می جاری دی .
- ۷ : د محبوبه هروی د ښوونځی د (۶) ټولگیزی الحاقی لومړی پوړ بشپړ شوی شوی او د زده کړونکو تر استفادی لاندی شوی دی .
- ۷ : د محبوبه هروی د ښوونځی د (۶) ټولگیزی الحاقی لومړی پوړه بشپړ شوی او د زده کړونکو تر استفادی لاندی شوی دی .
- ۸ : د سردار جان خان د ښوونځی د (۱۰) ټولگیزی الحاقی لومړی پوړه پوړیل شوی او باتی کار می تر جوړونه لاندی دی .
- ۹ : د صنایعو د ښوونځی ودانی د هنگر په صورت د ابن سینا د ښوونځی په جنوبی خوا کښی په سلو کښی ۱۵ بشپړه شوی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۱۰ : د میخانیکي ښوونځی د دریمی الحاقی د دری پوړه یزه ودانی کار په سلو کښی ۹۰ بشپړ شوی دی .
- ۱۱ : د زرغونی لیسی د ودانی کار پخوا بشپړ شوی و او دهلیزونه می په سمه څی خښتو فرش شول او زینه می د مرمر و په ډبر و ده می له کتار و سره پدی کال کښی بشپړ شوی دی .
- ۱۲ : د نوی کابل لیسه چه یوه فامیلی ودانی ده او د دغی لیسی د ښوونځی د پاره پیرو دل شویده د اساسی تعدیلاتو په ذریعه می تدریسی خو نی بشپړی شوی او یوه الحاقیه هم پدغی ودانی کښی اضافه شوی ده چه کار می بشپړ شوی دی .
- ۱۳ : د رحمن بابا د لیسی د طلابو د صحنی او بو خښلو له پاره داو بو یو مخزن چه (۳۰) شیرد هونه لری دهغه ښوونځی د ودانی په صحن کښی جوړه شوی دی سر بیر هغه پدغه ښوونځی (۱۹) غسل خانې له شاوړ سره می چه جاری او به لری جوړی شوی دی او کار ورڅخه اخیستل کیږی .
- ۱۴ : د پوهنی دوزارت د حفظالصحنی دریاست د خانگو زیاتولو د پاره په هغه تعمیر کښی یو پوړ بل زیات شوی شوی دی او خو نی می بشپړی شوی او استفاده و ورڅخه کیږی .

- ۱۵ : د دارالمعلمينو او ابن سينا په اوسنيو ودانيو کښې مخينې تعديلات شوي دي
چه کار ئې بشپړ شوي دي .
- ۱۶ : دخوشحال خان دليسي دډوډۍ خوډلو دخوڼي اصلاحات پدې وجه بشپړ
شو پدې چه سطح ئې په کانسکريټو سره جوړه شوي ده .
- ۱۸ : هغه ودانۍ چه دخارجو ارتباط د لوی مدیریت اودوزارت د نورو خانسکو
دپاره په شاه محمود غازي ميدان کښې تر جوړونه لاندې وه په دریو ږونو سره پوښل
شوي او باتي کار ئې جاری دی .
- ۱۸ : داستقلال دليسي دستند یو م دودانۍ چاری په سلو کښې (۹۰) بشپړ شوي دي .
- ۱۹ : دحبيبې دليسي د نویې ودانۍ کار دخواجه ملا په حد کښې دفوا د عامې
دوزارت په ذریعه دهوختېف سره قرار داد شوي او دجوړونې کار ئې په سلو کښې
(۹۸) بشپړ شوي دي .
- ۲۰ : د پروان په گارته کښې دندارې دليسي ودانۍ چه دفوا د عامې دوزارت
دودانيو د مدیریت په واسطه چه تر جوړونې لاندې وه سړ کال بشپړه شوي ده .
- ۲۱ : دخوشحال خان دليسي تدریسي ودانۍ دکابل ولایت دفوا د عامې د مدیریت
په واسطه تر جوړونې لاندې ده او په سلو کښې (۹۸) تر استفاده لاندې شوي ده .
- ۲۲ : دبگرامیو په بڼ کښې دشرعيه مدرسې دپاره ددرې سوه کسيزه لیلیه ښوونځی
پوړودانۍ له قو ملحقانو سره ئې دافغانۍ ساختمانی دستگاه له خواتر جوړونې لاندې ده
اود زمري دمیاشتي تر آخره پوری بشپړ شوه .
- ۲۳ : په مخینو ښوونځیو کښې دصحې بیت الخلا پروژه تر جوړونې لاندې ده .
- ۲۴ : دلیک او شمیر دالحاقیې دودانۍ کار جاری دی او هیله ده چه ددې کال تر پایه
پوری بشپړه شی .
- ۲۵ : سربیره پر پورتنيو تعمیراتی چارو دودانيو لوی مدیریت پدې کال کښې
دپرښوونځی اولیسي ترمیم او اصلاح کېدی .
- «بای»

د سلطنتي دربار وزير بناغلي علي محمد

د تحصیل له فراغ څخه وروسته په ۱۲۹۸ کال کښی د ښوونکی او په ۱۲۹۹ کښی د ښوونځیو
عمومي پلټونکی. په ۱۳۰۱ کښی د کابل د لومړنيو ښوونځیو لوی مدیر په ۱۳۰۲ کښی

د پوهنې د وزارت

د قدریساتو رئیس، په

۱۳۰۳ کښی د پوهنې

د وزارت معین په ۱۳۰۵

کښی په روم کښی د افغانی

مختار وزیر په ۱۳۰۷

کښی د تجارت د وزیر

په ۱۳۰۸ کښی د پوهنې

د وزیر په حیث په

۱۳۱۱ کښی د پوهنې

په وزارت علاوه د خارجه

چارو د وزارت دوکیل

په ۱۳۱۲ کښی په لندن

کښی د افغانی مختار

وزیر په ۱۳۱۷ کښی

د خارجه چارو د وزیر

د سلطنتي دربار وزیر بناغلي علي محمد

په ۱۳۲۸ کښی په خارجه وزارت علاوه د صادرات عظمي د لومړي مرستیال او په ۱۳۳۲

کښی یواځې د صادرات عظمي د لومړي مرستیال په حیث مقرر شوی و.

۲. د ۱۳۲۲ د زمري په میاشت کښی په ژنیو کښی د ملتو د عمومی قوانینو او

دوسلو ایسته کولو په جرگه کښی د افغانی هیأت دمشر په حیث.

د ۱۳۱۲ د کب په میاشت کښی په لندن کښی د اقتصادي بین المللی په جرگه کښی د

افغانی هیأت دمشر په حیث.

د ۱۳۱۳ د وږي په میاشت کښی د ملخو په بین المللی جرگه کښی د افغانی هیأت

دمشر په حیث.

د ۱۳۱۳ د دله م په میاشت کښی د ملګرو ملتو په عمومی قواننه کښی د افغانستان د نماینده په حیث.

په ۱۳۱۴ کښی د افغانستان او امریکې د دوستۍ په معاهده کښی د افغانی نماینده په حیث .
 د ۱۳۱۷ د زمري په میاشت کښی په ژنیو کښی په عرفانی بین المللی جرگه کښی
 د نماینده په حیث .
 د ۱۳۱۷ د وږی په میاشت کښی د ژنیو د سعد اباد د قرون په دوهمه غونډه
 کښی د افغانی نماینده په حیث .
 ۳: په ۱۳۲۸ کښی د صدارت عظمی د لومړی مرستیال او خا رجه وزیر په هېده
 علاوه د دولت دعالی شوری د غړی په حیث .
 په ۱۳۲۹ کښی د پوهنی دعالی شوری غړی په حیث هم ټاکل شوی او هغه وظیفه
 می سرته رسولی ده .
 په پای کښی د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د همایونی معظم اعلی حضرت له حضور
 څخه د سلطنتی دربار د وزیر په حیث مقرر شوچه شاهي د دارالتحریر د چارو نظارت
 به هم ور سره کوی .

د دربار د وزارت تشکیل

شاغلی علی محمد	وزیر
» حاجی امین الله	معین
» محمد علی	د سلطنتی تشریفاتو رئیس
» غلام عثمان علومی	د » » مرستیال
» عبدالرازق حامد	د شاهانه ذات د حضور مصاحب
» خلیل الله عنایت سراج	» » »
» محمد آصف	د حرمسرای ناظم
» محمد حسین	د تنظیماتو مدیر
» محمد یاسین	د محاسبی لوی مدیر
» محمد عظیم	د پانومدیر
» میر عبدالغنی	د درملتون لوی مدیر
» خوشدل	فراشپاشی
» میر اکبر	د نقلی مدیر
» عبدالباقي	د خوانی مدیر
» محمد عثمان	د کار خانای ناظر

د ملو کانه حضور سرمنشي بناغلي کهگدای

بناغلي حافظ نور محمد کهگدای دمرجوم حاجي نوبهعلي زوی د ۱۳۱۸ لمري کال
چې له (۱۲۷۹) لمريز کال سره مطابق و د دروژي د مياشتې په ۱۱ نيټه د جمعې دورځي
په سهار د کابل په اندرابو کښي زيږيدلي دي له يولي تحصيلا تو نه وروسته د ۱۳۰۰

کال د مرغومي په مياشت
کښي د پوهني دوزارت
له خوا د تحقيقي د عالي
شو و نځي د لو مړي
اعداد يو له ټولگي
خجه او زير او د عالي
مجلس د ليک دايري ته
ورمغربي او هلته مقرر
شو او په ۱۳۰۲ کال
کښي ټي ټو زير او
د عالي مجلس د سر
ليکو نسکي په صفت
تر فيع وکړه. د ۱۳۰۴
کال د چنگاښ په ۲۸
نيټه د حضور د منشي
په لقب او يو په د و

د ملو کانه حضور سرمنشي بناغلي
حافظ نور محمد کهگدای

مماش سره د حضور د ليک دائري ته تبديل شو . په ۱۳۰۵ کال کښي چې هغه د ليک
دائره پرانته شوه د دارالتحرير شاهي په نامه ټي شکل وموند. ده د سپرليکونکي
په حيث يوه ځانگه اواره کوله .

د اعليحضرت محمد نادر شاه شهيد د سلطنت په اول کښي د ۱۳۰۸ لمريز کال د تلي په ۲۶
نيټه د دارالتحرير شاهي د مقام په نوي تشکيل کښي د لومړي ځانگي د مدين په حيث
مقرر شو او په ۱۳۲۵ کال کښي يي په دوهمه رتبه د دارالتحرير شلمې دمعين په حيث

ترقی و کچہ اود ۱۳۲۸ کال دغبرگولی دمیاشتی له ۳۰ نیقی شخہ ددارالتحریر شاہی
دمقام کفیل و قاکل شو . به ۱۳۲۹ کال کچی به لومری رتبه (لومری معین)
مقرر شو . به پای کچی به ۱۳۴۱ کال کچی بی دهمایونی اعلیٰ حضرت له حضوره د(وزیر
به رتبه) دملو کا نہ حضور دسرمندی به حیث افتخار حاصل کر .

شاہی دارالتحریر تشکیل

شاہی دارالتحریر تشکیل	دملو کا نہ حضور دسرمندی
بشاغلی حافظانور محمد کھکدای	مشاور
سراج الدین سمید	
عبدالواحد معروفی	دمخصوص قلم مدیر
غلام محمد آرزاد	دلومری خانکی مدیر
عبد القدوس	دروهمی
.....	ددریمی
محمد دلاور قاضی	دخلورمی
بشاغلی محمد ہمایون اعتمادی	دکتا بخانی
عبدالنبی	دعرا یضو

پلی دفاع وزیر، گرجرال خان محمد

به ۱۲۹۱ کال کښی زیږېدلی دی .

زده کړه او خدمت عبا یو نه یی : لومړنی زده کړې یی د حبیبی په ښوونځی
اوله هغه محایه په حربی پوهنتون کښی .

به ۱۳۱۲ کښی د شاهي
فرقي د شاهي سوږو
دغو نه ټولې مشر .

به ۱۳۱۷ کښی د لومړۍ
مسلکي او دارکا نحرې
د زده کړی له امله
تر کښی ته .

به ۱۳۲۱ کښی دارکان
حرب په حیث بریالی
او بیرته کابل ته
راغلی دی .

به ۱۳۲۱ کښی د وطن
د فرقي دارکا نحرې درېس .

به ۱۳۴۵ کښی د مرکزي قواؤ د قوماندانی دارکا نحرې رئیس

» ۱۳۲۷ د ۸ فرقي د ۲ لوی قوماندان .

» ۱۳۲۹ د ۷ د قوماندانی د کفیل

» ۱۳۳۲ د غزنی د فرقي د قوماندان

» ۱۳۳۳ د هرات د »

» ۱۳۳۷ د قندهار د قواؤ په حیث

» ۱۳۳۸ د قندهار د قواؤ په قوماندانی علاوه د قندهار د نایب الحکومکي په کفالت
هم موظف شو .

تر فیعات یی .

به ۱۳۱۳ کښی له حربی پوهنتون څخه د سوارۍ په مسلک کښی په لومړۍ نمره
فارغ التحصیل شو .

به ۱۳۱۳ کتبی دتورن به حیث

» ۱۳۱۷ « دجگرن »

» ۱۳۲۲ « دچگرمین »

» ۱۳۲۶ « دچکروال »

» ۱۳۳۰ « دبریدجنرال »

» ۱۳۳۴ « دتورن جنرال »

» ۱۳۳۹ « دچکر جنرالی به پای کتبی به ۱۳۴۱ کتبی دینو خدمتو اولیاقت به وجه
دهمایونی اعلیحضرت له حضور خنجه دهاکثر محمد یو سف صدراعظم به کابینه کتبی
دملی دفاع وزیر به حیث مقرر شو

دخدمتو نښانونه یی:

۱ : دتجسین نښان

۲ : د دوهمی درجی بر یال »

۳ : درېنیمین مطلا »

۴ : ددو تیا نکلی »

۵ : د » مطلا »

۶ : دهیواد لومړی درجه حضری »

۷ : دسر دار عالی »

۸ : دپوهنی دوهمه درجه »

د عدلی وزیر ښاغلی مجروح

۱- ښاغلی سید شمس الدین مجروح و د مرحوم سید حضرت شاه زوی او د ننګرهار د ولایت د شین کوهک د کلی او سیدونکی دی .

۲۰: دی په ۱۳۲۹ ق

کښې بدغه کلی کښې
زېږېدلی دی .

۳: په ۱۳۱۳ کښې

داعیانو د عالی مجلس

دغړی او په ۱۳۱۷ کښې

د حکومت د نماينده

په خيبر د افغان د ملي

پانک د پلټنې په عمومي

رياست او د ۱۳۱۷ کال

په پای کښې د ټورولو

د شرکت او د قند

جوهولو د فابریکې

په ریاست او په ۱۳۲۸

د عدلی وزیر ښاغلی سید شمس الدین مجروح

کښې یی د والا حضرت مرحوم سپه سالار شاه محمود خان غازي په کابینه کښې د قبايلو د مستقل ریاست د مرستیال او کفیل په حیث ترقی وکړه و دوسته بیا د ښاغلي سردار محمد داؤد په کابینه کښې د قبايلو د مستقل رئیس په حیث مقرر شو ، تر دی چه د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښې د دکتور محمد يوسف صدراعظم په کابینه کښې د عدلی وزیر مقرر شو ، ښاغلی سید شمس الدین مجروح ۴۵ کلن دی :

دی په انګلیسي، عربي، پشتو، فارسي او اردو ژبو پوهیږي .

هغه په پشتو او فارسي د نظم او نثر په ډول راډاز مقالې او آثار لری چه زیاتره یی د هیواد په مطبوعاتو کښې چاپ شوي دي .

د عدلی وزارت تشکیل

وزیر	ښاغلی سید شمس الدین مجروح
معین	» عبدالکریم حقانی
مشاور	»
دمخصوص قلم مدیر	» عبدالواحد
اداری لوی مدیر	» محمد محسن
دمامورینو مدیر	» عبدالعزیز
دتقنین رئیس	» محمد موسی شفیق
د مشاور	»
د قوانینو د تدوین مدیر	»
د خپرونو، ترجمی او تالیف لوی مدیر	»
د ژورنال مدیر	»
د عدلی مجلې	ښاغلی محمد اکرم عیقری
د کتابخانې	» محمد علی پیام
د قوانین د توضیح او لیکنو مدیر	» سید عنایت شاه
د پلان او بین المللی مدیر	»
د پلټنې مدیر	» حشمت الله
د تمیز رئیس	» مولوی عبدالصبیر
د لیکنو مدیر	» محمد یعقوب کهک
د جمعیت العلماء رئیس	»
دمامورینو د مراغې د محاکماتو د تمیز رئیس	ښاغلی عبدالباقي
» » رئیس	» عبدالله
د تجارتی تمیز رئیس	» غلام محمد
د مرکز د تجارتی مراغې د محکمې رئیس	ښاغلی محمد حسن
» » د لومړنۍ	»
دمامورینو د لومړنۍ محکمې د محاکماتو رئیس	ښاغلی محمد انور واحدی
د تجارت محاکم او حکمیت مدیر	ښاغلی محمد انور
د پانېو مدیر	» عبدالستار
د هرات د تجارتی محکمې رئیس	» نورالدین

وعدلی و وزارت فعالیتونه

دغه اداره چه د تفنين چارو در يا ست په نوم يادېږي وظيفه يې داده چه د قانون
گذاري او حقوقي مسألو په ساحه كېنې د حكومت فعاليتو نو ته تمر كز وركوي.
او په همدې ډول و زارتونو ته تصديو او د دولتي هر ډول مو سسوته په حقوقي چارو
كېنې مشوره وركوي او د پروژو د اصولنامو د تعليمات نامو او لويو د تهيي
او يا د هغو د تدوين او تدقيق په وسيله د وزارتونو او نورو مختلفو
ادارو سره مرسته وكړي د دغه تمر كز او تنظيم هدف د حقوقي چارو وارسې
او د قانون گذاري شتون دي چه نوموړې اداره د حقوقو او قانون گذاري په ساحه
كېنې د حكومت د دارالانشا حيثيت لري نو له دغه كبله به په دغه حقوقي مركز كېنې ټولې
مربوطې قانوني پروژې اولايحي د حكومت د فعاليت په ساحه كېنې ته په او تدقيق او دغه
كار ته به خاصه توجه وكړي شي چه ټولې اصلاحاتي پروژې په متحد شكل داسې منځ ته

راشی چه پروژو و محتویات دهیواد داساسی قانون سره داسی مطابق وی چه دنور و قوانینو سره نقاضت ونه لری.

په همدغه ډول د تقنین د چارو ریاست متضمن دی چه د بلان گذاری یوه، یوه څانګه ولری چه دهیواد د عدلی حقوقي ادارو قضایی دستګاه د مربوطو انکشافاتو په ساحه کېنې د منظمو پلانونو د سمی احصایی د دقیقې مطالعې له مخې دهیواد د نننۍ اوسپنې ژوند په چارو کېنې هم آهنگی په منظور د دغو موسسو د پرمخ تګ او بهیود د پاره یی وضع کوی. د عدل د وزارت په نظر کېنې دی چه په دی پاره کېنې د اسلامي هیوادو د علماؤ او متخصصینو څخه مشوره او مرسته حاصل کړی اود نوموړو علماؤ د تجربو څخه د اسلامي دین د روحیې لارو سره د قانون گذاری په چارو کېنې تری استفاده وکړی نو د دی منظور د پاره د عربی متحد جمهوریت څخه یو شمیر متخصصین رابللی شوی دی په دغه ساحه کېنې د افغانستان بین المللی ارتباط هم د عدلی قوی مرکز د دغی حقوقي قوانینو سره تمرکز لری، دغه اداره دهیواد د قو او عدلی دستګاو په نوم دا وظیفه ولری چه په بین المللی ساحه کېنې قو لری عدلی چاری او جریانات په سم ډول اجرا شی د عدلی دستګاو سره په منظم ډول په تماس کېنې وی. نو د الفلاح مدیریت هم د نشراتو او مجلې د مدیریت په نوم په دغه ریاست پوری ملحق شوی چه نوموړی مجلې د یو صلاحیت لرونکی هیئت د نظر لاندی د یو نوی روحیې د پراخ پروګرام له مخې به کار لاس پوری کړیدی او په دغه حقوقي مرکز کېنې به په خاص ډول یوه منظمه کتابخانه هم دایره او پرانستل شی. د تجارتی او ملکي مامورینو ریاستونه د محاکمو د چارو د نظم او نسق او هم آهنگی د تمرکز په منظور د عدل په وزارت پوری مربوط شوی دی.

سربیره پر دغه د محاکمو او عدلی دواړو موجوده تشکیلات د کثرت اود کار د تراکم په تناسب کتنی ته نه رسیدل نو له دغه امله د عدل د وزارت داساسی ټکو په ډول به تشکیلاتو کېنې لازمه تعدیلات د ۱۳۴۲ کال په اوایلو کېنې لاندی باندی شول چه پخپنی نوری څانګی یی لکه د قوانینو د دقیق مدیریت د صدارت عظمی څخه په دی وزارت پوری مربوط او ملحق شوی په همدغه ډول د تجارت د مراقبې د محکمې په چوکاټ کېنې د تجارتی علامو او اسنادو د ثبت لوی مدیریت منظور شوی او د مرکزی محاکمو او دواړو د تشکیل په تعدیل کېنې هم لازمه اقدامات شوی دی او په نظر کېنې دی چه په آینده کېنې هم د کارونو د کثرت او تراکم له مخې د مربوطو محاکمو په تشکیل نوی نظر وشي نو دی منظور د پاره لا تر اوس نه د مشاورینو قو لته تشکیل شوی چه د اعضاؤ د پوره کیدونه وروسته به به کار لاس پوری کړی او د جزائی محاکماتو اصولی قانون هم ترتیب او تدوین شوی چه اوس د وزیرانو د مجلس د ټاکلی کمیسیون د هیئت تر غور لاندی دی.

او په همدغه شان د تجارتی محاکماتو اصولی قانون ترتیب او تدوین شوی دی.

چه ژر به خپل مراحل طی کړی چه د ادی د عدل د وزارت د قو ل دواړو د اجرا آتو رپوټ به لاندیو کړیو کېنې ولاندی کيژی.

الف: مرکز اداري

لومړی دمخصوص قلم مدیریت

د عدل دوزارت دمخصوص قلم مدیریت د ۱۳۴۱ کال د سنبلې نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر میاشتې پورې د ۳۰۱۴ عریضو په باره کښې غورکړې او مربوطو محابو ته یې لازمه امرونه او احکام صادر کړي دي .

د تفتیش لوی مدیریت

الف : د تفتیش لوی مدیریت د وثایقو د تحریر د احصایې د ترتیب او د حقوقی او جنایي فیصلو د صحت د معلومولو د باره د اجرااتو رپوټ په دریمه د دریمه میاشت د ۲۱۶۰ عدلی محکمو او د ملکي مامورینو د درې محکمو څخه راغونډېږي چې د رسیدو سره سم یې دغه رپوټونه د محاکمو د اجرااتو کتنې په دقیق ډول کنترول او واری کوي .

په همدغه ډول د تفتیش د مدیریت د مسلکي غړو په ذریعه د قطغن د ولایت د خان آباد اندراب ، د غوراتو د اعلي حکومت د مرافعي د محکمې ، د لغمان د لوی حکومت د ابتدایي محکمې ، د مزار شریف د مرافعي د محکمې د کندهار د ډنډ د حکومت د محکمې د پروان د بگرام د محکمې او د کابل د ولایت د محکمې د وثایق تفتیش او غور پری شو بدی او سر بیره پردغه د ننگرهار د ولایت د مومند درې د ابتدایي محکمې ، د کابل د ولایت د چهار دمی د حکومت د محکمې د هرات د ولایت د انجیل د حکومت د ابتدایي محکمې د ارزگان د اعلي حکومت مربوط د شهرستان د ابتدایي محکمې د قطغن د ولایت د نهرین د ابتدایي محکمې ، د کابل د ولایت مربوط د حقوق د ابتدایي محکمې ، د هرات د ولایت د کشک د حکومت د ابتدایي محکمې د قطغن د ولایت مربوط د بغلان د ابتدایي محکمې د تفتیش کولو اجازه ولایاتو او اعلي حکومتو ته صادره شويده .

د عدلی محاکمو مامورینو چه د قانوني مقرراتو څخه د تخلف په اثر محاکمې ته لېږل شوي په دی ډول دي .

د کابل د ولایت مربوط د میدان د لوی حکومت د محکمې مفتي ، د دایکنډیو د محکمې قاضي او د کلنسنگار د محکمې کاتب ، د ننگرهار د ولایت د شنوارو د اچین د محکمې قاضي او مفتي او د پيچ د محکمې قاضي ، د غوراتو د اعلا حکومت د مرافعي قاضي او مفتي او د دغه محکمې سرکاتب او کاتب ، د بدخشان د اعلا حکومت د مرافعي د محکمې مفتي د هرات د ولایت د گذری د حکومت د محکمې قاضي او مفتي د محاکمه کولو لاندې راغلي دي

ب : - محاکم

۱ - د مامورینو د محاکماتو د تمیز محکمه :-

- ۲ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پای پورې ۵۴ فقرې د تمیز محکمی ته رسیدلې دي .
- ۳ - د ۶ فقرې د دوسې د بیا کتنې په نسبت بیرته ستنې شوي دي .
- ۴ - د ۴ فقرې د دوسې د آجندي څخه وېستل شوي دي .
- د مامورینو ابتدایي محکمه
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه تر اوسه پورې د قضایي چارو ۳۵ فیصلي صادري شوي چه د دغې جملې سره د کوپراتيف د مامورینو ۴۳ دوسې ديوي فیصلي لاندې صادري شوي او د دغې محکمی ادارې اجرا آتو په عادي ډول ادامه درلودله .
- د ملکی مامورینو مرافعه محکمه
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا پورې په یقیني ډول ۷۵ پانې فیصلي صادري کړي دي .
- ۲ - د ۱۳۴۲ کال د سرطان د میاشتي د اول نه د همدې کال د سنبلې تر آخره په تخمیني ډول (۲۰۰) پانې فیصله شوي دي .
- ۳ - د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پایه د مرافعه د محکمی د لیکو نو شمیر په تخمیناً ۳۶۱ پانې وي .
- ۴ - د سپرني ۱۳۴۲ کال د سرطان د اول نه د سنبلې تر پایه پورې د محکمی د صادر شوو لیکو نو شمیر په تخمیناً ۳۵۰ پانې وي .
- د عدلی د تمیز لوی ریاست .
- ۱ - د ۱۳۴۱ کال د میزان د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر آخره (۴۲) فیصلي چه محیني تا بید او غه محینو کښي زیاتوالی شوي - او ۱۵۰۳ پانې او ۳۹۵ پانې تخفیفی فیصلي شوي دي .
- د تجارت د تمیز د محکمی ریاست .
- ۱ - د مختلفو اشخاصو په مختلفو چارو کښي د تمیز خواهی د باره د تمیز ریاست ته ۹ فقرې را رسیدلې دي او د تمیز د ریاست له خوا د دغو فقرې په باره کښي سمدستي په لاندني ډول اقدامات شوي دي چه :
- لومړی مدعی او مدعی علیه تر جلب لاندې نیول شوي وروسته بیا تری ضامن اخستی شوي او د محصول د تجویل نه د تمیز غوښتنې صورت حال ورکړی شوي او بیا تمیز غوښتو نکی ته موقع ورکړی شوي چه د تجارت د ابتدایي او مرافعی د محکمو د فیصلو په روحیه باندې خپل اعتراضات وړاندې کړي او په دغه پسي ئې مقابل طرف ته وخت ورکړی شوي چه خپله مدافعه د دعوی د ضبط په کتاب کښي ثبت کړي نو د دغه اساس د مخي

د يوې فقرې فيصله پرله پسې څو ورځې غواړي چه د تمیز د اصولو او مقرراتو مطابق
 فقره فیصلې ته چمتو کړی شی د نوموړو ۹ فقرود جملې نه څو نورې فقرې چه د ۱۳۴۱
 کال د سنبلې هېڅه می د تمیز ریاست ته ذکر شوی لیکونه لومړی رسیدلی ۱-۲-۳
 فقرود خپل قانونی مراتب طې کړی او، اوس د مجلس د وروستی غور او کتنې لاندې
 دی په یوه فقره می فیصله شوی او امکان لری په دوه نورو فقرو به می څو ورځې
 وروسته قانونی فیصلې صادري کړی شی او د تمیز په ریاست کښی موجوده نوری
 فقرې به د مدعی او مدعی علیه د اعتراضونو او مدافعو د بشپړ یدو بدلې کښی چه
 تخمیناً د هرې فقرې په باب په ۱۵ ورځو کښی فیصلې کوی د تمیز ریاست به بیا هم
 په دی انتظار وي چه نوموړې فقرې قانونی مراحل پوره کړی او د غوراو د دقیقې کتنې
 په برخه کښی به د محکمې د مجلس له خوا یو به بل پسې د قانونی فیصلو اقدامات
 تر اجرا لاندې و نیولی شی .

(پای)

د داخله وزارت کفیل دکتور عبدالقیوم

دکتور عبدالقیوم د حاجي عبدالقادر زوی په ۱۲۹۷ لمریز کال کښې د ننگرهار
د ولایت په لغمان کښې زیږېدلی دی.

تحصیلات یې :

په نجیبی د لیسې
بکلوړیا .

د بی. ای دیپلوم
د امریکې له ایلو نایز
یونیورسټی څخه .
د ام. ای دیپلوم د شیکاګو
له یونیورسټی څخه .
د بی. اچ، دی دکتورا
د امریکې د یو
له یونیورسټی څخه
د ام. ای دوهم ماسټر
د ګری د شیکاګو له
یونیورسټی څخه وطن
ته د بیرته را تګ
نه وروسته د ۱۳۲۷

د داخله وزارت کفیل ښاغلی دکتور عبدالقیوم

د مرغومی په میاشت کښې د پوهنې د وزارت د مسلکي تدریساتو د ریاست د غړي په حیث .
د ۲۸ کال د مرغومی په میاشت کښې د دالیمعلمینو د ریاست د کفیل په حیث .
د ۳۶ د لیندې په میاشت کښې د هیرمنند د ناوې د عمومی ریاست په کفالت .
د ۳۱ د مرغومی په میاشت کښې د هیرمنند د ناوې د رئیس په حیث .
د ۳۹ د لیندې په میاشت کښې د هیرمنند د ناوې په ریاست سر پیره د ګرشک د اعلي حکومت د وکیل په حیث .
د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښې د صدارت عظمي د لومړي مقام په فرمان د مخابراتو
د وزارت په کفالت
د ۱۳۴۲ د غبرګولي په میاشت کښې د صدارت عظمي په فرمان تېد پلا د داخله
وزارت په کفالت مقرر شو .

تألیفات او نښانونه یې: د دکتور اتمیز اود ماستری د پېلوم په انگلیسي ژبه .
 په ۱۳۳۸ کښې یې دریمه درجه تقدیر نامه اخیستی او په ۱۳۴۱ کښې د همایونی
 اعلی حضرت له حضور څخه، دستوری دریمه درجه نشان ورکړ شوی دی .
 مسافر تونه یې: په ایران، ترکیه، جرمني، انگلستان، کاناډا او امریکه کښې یې
 سیاحت کړې او د خپلو تحصیلاتو یوولس کلنۍ دوره یې په امریکه کښې پای ته
 رسولې ده .

د داخلې وزارت تشکیلات

وژیر	ښاغلی دکتور عبدا لقیوم
معین	« غلام احمد پو پل
اداری رئیس	د میرامان الدین انصاری
مرستیال	« محمد حنیف یو سفی
د مامورینو مدیر	« غلام مصطفی الفی
د محاسبینو	« عبدالرشید
د عامو خدمتو	« عبد الرؤف
د آدرنیف	د عبدالواسع
د احصایی لوی مدیر	د فقیر محمد دیوه کلی
د سجل ثبت	د نظر محمد
د مرکزی احصایی	د گل محمد
د ناقلینو	د فیض محمد
د پلټنې لوی مدیر	د سید کمال
د پلټنې د لومړي گروپ آمر	د سید فخرالدین
« د دوهمه	د عبدالکریم
د دریمه	د ابوالولید
د محاسبینو لوی مدیر	د نور محمد

نائب الحکومگان او اعلیٰ حاکمان

د کابل والی	ښاغلی میر عبد العزیز
د قندهار نائب الحکومه	د محمد صدیق
د هرات	د عبدالکریم حکیمي
د مزار شریف	د غلام رسول پرماج
د قطغن	د نوزن جنرال عبدالکریم سراج

د ننگرهار نایب الحکومه	تورن جنرال خان محمد
د پکتیا »	ډگر جنرال فیض محمد
د فراه اعلیٰ حاکم	بداغلی عبد العزیز
د میمنه »	» سید احمد شاه هاشمی
د بدخشان »	» نثار احمد شیرزوی
د پروان »	» سید غلام رسول
د غزنی »	» روشندل وردک
د کونړ »	» دکتور عبد الوکیل
د شبرغان »	» دین محمد دلاور
د غور اتو »	» محمد حنیف
د ارزگانو »	» محمد شریف
د بامیانو »	» میرامین الدین انصاری
د تالقانو »	» عبد القیوم عطایی

د واخلې وزارت فعالیتونه

نوی تشکيلات :

لومړۍ - انکشافی پروگرامونه مادی او مثبت وی که معنوی ، باید په معقولو اساسونو ولاړ وی .

په تولیدي پروژو کې ، اقتصادي جنبې او د هغه نتيجې ، دمطالعو او کتنو ، تدقیقاتو او احصائی له مخې سنجش او ترتیب کیږي ، په دی اساس په اجتماعي اصلاحاتو کې هم باید په علم ا تکام شي ، لدی کبله د دغه منظور د سر ته رسولو د پاره ، د پلان یوه اداره چه د مربوطه کارونو د تحقیقاتو او مطالعاتو وظیفه په غاړه لري او د کارونو د وړاندې بیولو او پیشرفت د پاره مثبت پروگرامونه جوړوي د ۴۲ کال د سرطان په لومړۍ نیټه د واخلې وزارت دمو جو ده تشکیلاتو په جمله کې منع ته راغله چه دهغه لومړنۍ چاری شروع او مخ په وړاندې روانی دی .

دوهم - څرنګه چه د داخله وزارت اداري شق داووملايتو ، یولس اعلی حکومتو ۱۹ لویه حکومتو ، ۱۴۱ محلی حکومتو او له ۱۴۷۷ علاقه دارو څخه جوړ دی او بی له مرکزی څانګو څخه ، په ولایاتو او اعلی حکومتو کې دری سوه نمایندگان لري چه په هغو کې تقریباً (۴۵۳) تنه اجیران او ۱۷۹۱ تنه مامورین له لومړۍ رتبې نه تر ۱۳ رتبې پوري وظیفه اجرا کوي .

د اجراآتو او فعالیتونو د یو والی او سرته رسولو اود مالی چارو د تنظیم او

د لوازمود تمهه کولو او پاتې ضرورياتو د پاره داسې يوه دستگامه يوي قوي اداري شمېي ته احتياج او ضرورت لري. او دا چه نائيب الحکومه گان او اعلي حاکمان دولتي رتبې او يا درتبې نه پورته خلک دي، دا احتياجاتو د لري کولو او د خپل قناعت د ساتلو لپاره مجبور دي د اداري څانگې سره تماس ونيسي، هر کله که اداري امر د لوي رتبې مامور نه وي لومړي نائيب الحکومه گان او اعلي حاکمان نه حاضر پري له هغه سره خبرې وکړي او که خبرې وکړي کوم امر چه په رتبه کې له هغو څخه ځي دي او يا پوره علميت فلري نو طبيعي ده چه د هغو د قناعت له عهدي څخه نشي وتلاي نو په دي اساس اداري څانگه چه بايد په دي تمديداتو او اصلاحاتو کې مهم نقش لوبوي نشي کيدی چه يوازي يولي مديريت پاتې شي ځکه د اکثر وزارتونو نمايندگي محدود او په څو مختصرو محايونو کې دي د هغوي محيني يوازي په ولاياتو او اعلي حکومتونو کې او محيني په لويو حکومتونو کې او يوازي د د لبي وزارت او د مالي وزارت په محلي حکومتونو کې يوه يوه نمايندگي لري ليکن داخلي وزارت علاوه پر نوموړو محايونو، په علاقه دار يوکي چه يو وېد کې اداري واحد دی هم نمايندگي لري چه په دي حساب داخلي وزارت نمايندگي نسبت ټولو وزارتونو زياتي دي او پشکاره ده چه د نمايندگيو د شمير زياتوالي د کار زياتوالي پشکاره کوي او د کار زياتې د پرسونل د زياتوالي او د پرسونل زياتې قوي اداره کونکي په کار لري نو په پاسنې دلايلو داخلي وزارت په خپلو نويو تشکيلاتو کې اداري لوي مديريت ته په اداري رياست واړوه.

د چک وردکو نوي حکومت:

څرنگه چه دوردکو علاقه ډيره پراخه او غرنی ده، د هغه قريو خلک چه د سيد آباد شمال او شمال غرب او شمال شرق خواته پراته دي د سيد آباد له حکومت څخه ډير لري پاتې دي چه د مسافې د لري والي له کبله يې تگ داتگ ډير گران و لکه محيني داسې قريې هم شته دي چه د دايم داد د علاقه دارې پوري تړلي دي او د سيد آباد د حکومت پوري دغه مسافه تخمين ۱۱۷ کيلو متره کېږي او د ژمي په موسم کې چه واوره شروع او غرا وکتل ټول په واورو بند پري د سيد آباد د حکومت پوري دوکړو تگ داتگ ډير سخت دی نو په دي لحاظ د خلکو د مشکلاتو د ليري کولو او د هغو کارونو ته د رسيدو او د مربوطو چارو د اساسي تدوير لپاره داخلي وزارت لازم وگڼله چه د چک وردکو حکومت نوي تاسيس کړي.

نوي تعميرونه او آبادي: په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کالو کې داخلي وزارت د قطغن ولايت د اوسيدو تعمير او د غزني داخلي حکومت تعمير او د کوهدامن د لوي حکومت ودانۍ سرته ورسوله چه اوس استفاده تری کېږي دغه شان دخوگياڼيو د لوي حکومت ودانۍ هم تکميل اوسرته رسيدو ته نږدې شويده.

د غزني داخلي حاکم د اوسيدو تعمير په ۴۱ کال کې شروع او تراوسه پوري ندي

تکمیل شوی بلکه نیمکاره پاتې ده دهرات د دارالحکومگی و دانی به ۳۶ کال شروع او تر اوسه نیمکاره ده.

د ښاروالیو تاسیس

د کاپيسابه لوی حکومت کي نوی ښاروالی تاسیس شو یډه همدغه ډول دسې کال د جوزا د میاشتي څخه را پدی خوا د میدان په لوی حکومت د کتوا په لوی حکومت د اندرو په محلی حکومت او د جاغوریو مقر او د قره باغ په محلی حکومتو کي د ښاروالیو د تاسیس موضوع تر څېړنې لاندې نیول شو یډه او په نودی وختو کي به دغه ملی د انری تاسیس شی. **د مهاجرانو په برخه کي** - د قطن د ولایت د مهاجرانو لپاره چه پادی وختو کي ۲۴ کورو نه نوی هغه محای ته لیږل شوی دی ۷۶۸۰۰ افغانی په وړیا توگه تقاوی پیسی ورکړی شوی دی.

د کاکړو د کام د ۱۳۰ کورو استحقاق چه د کندهار ولایت ته می یوازی د محکمې امر صادر شوی دی او د څېړنې وروسته به ورکړی شی.

د مهاجرینو د کورو او گډو کارونه چه د قبايلو د مستقل ریاست په سلسله معرفي شوی تر اجرا لاندې نیول شوی او په نودی وختو کي به ۴۷ کړی په نظر کي نیول شو و محایو ته ولېږل شي

ناقلین:

۱- هغه ناقلین چه د بیلو بیلو کامونو لکه محامی، احمدزی، شنواری، تاجک او مومندو د قطن ولایت او تالقانو ته لیږل شوی دی ۱۷ کورنی دې.

۲- د بارگزایی، خروقی، وردگو، تاجکو کامونو ناقلین د بغرا منطقی ته لیږل شوی دی ۸۲ کور دی.

۳- د بارگزایی او اچکزایی کامونو ته چه ۵۶ کور دی د بغرا له نقشی څخه بهر محکمه ورکړی شوی ده.

۴- د دفتانی، کوچی او کاکړو کامونو ۱۶۰ کورونه په بغرا د محکمې ورکولی منظور شوی دی.

علاوه پردی په داخله وزارت کسې د آرشیف مدیریت نوی تشکیل شوی او د دغه مدیریت د انر لاندې به پنځه شعبی وظیفه اجرا کړی.

د اهم باید وویل شي چه د آرشیف د موجوده سیستم په اجرا کي د چارو د نه معطای او تنظیم او د سکتگی د لری کولو لپاره له خو فورمو څخه چه خپله د داخله وزارت له خوا تنظیم شویدی استفاده کپړی او په دی اساس داخله وزارت د آرشیف د مدیریت په افتتاح کولو سره موفق شوی دی چه په دوه کالو کي په ډیر ښه شان د وزارت د مسلکی شق اجراات تدوین او په هر موقع او هر آن کي د وزارت میاشتنی اوحتی یو کلن او دوه کلن اجراات څه د حجم او سوا بقوله نظره او څه د کارد پیمانی او فعالیت د لحاظ جواب ووايي. باید وویل شي چه د وزارت د نورو څانگو د مربوطه کارونو جریان په عادی ډول هره ورځ مخ په وړاندی روان دی. «پای»

د کاناو او صنايعو د وزارت تشکيل

وزیر: شياغلی د کتور محمد يوسف (صدا عظم)
معين: سلطان احمد پوپل

مشاور: شياغلی سيد عبد الاحد
د پلټنې لوی مدير: » رمضان علي کاظمي
د ادارې لوی مدير: » سيد امان الله عبادي
د مخصوص قلم مدير: » محمد عظيم
د سکرو د فابريکې آمر: » محمد شريف
د مقاولات او خارجي ارتباط مدير:

شياغلي مير عيد الله
د احصايې مدير: » عماد الدين
د ادارې مرستيال: » عبدالر سول
مدعي العموم: » محمد طاهر
د خدماتو مدير: » مير امان الدين

د آر شيف مدير: » محمد آصف
د تخنيک لوی مدير: » احسان الله بابر
د کاناو او صنايعو د وزارت معين: د کتور سلطان احمد پوپل
د پلان او پروژې مدير: شياغلي احمد الله

د لاسي صنايعو: » سلطان نعملي
د تدوير لوی مدير: » غلام سخي
د مالي مدير: » عبداللہ
د کار او کارگرو لوی مدير: » حفيظ الله

د ملي استخدام مدير: » محمد هاشم
د کارمير: » بشير احمد
د اجتماعي تاميناتو مدير: » فقير محمد
د کشفیاتو مدير: » احمد علي
د استخراج: » سيد احمد

د سکرو دفایر یکی مدیر	ښاغلی	محمد ایوب
د تالقانو د کاهو لوی مدیر	»	خلیل الرحمن
د اندخوی د کاهو مدیر	»	سلطان احمد
د هرات » »	»	اسد الله
د ترانسپورتو لوی مدیر	»	محمد عظیم
د نقدی محاسبی »	»	محمد آصف
د جیالوجی رئیس	»	عبد الصمد
د جیالوجی فنی اواداری مرستیال	»	مظفر الدین
میخا نیکی مدیر	»	غلام مصطفی
د دره صوف د سکرو لوی مدیر	»	عبد الطیف
د کلفکان د مالګی د کاهو مدیر	»	غلام صدیق

د کاهو او صنایعو وزارت فعالیتونه

د کاهو چاری

د پترو پلمپل

د پترو لود پلمپل ریاست د ۱۳۴۱ د تلې له میاشتی څخه د ۱۳۴۲ د چنگاښ تر میاشتی پوری په یو ویشو ژور څاګانو کښی او جوړونه کښی (۲۱۰۰۷) متره برمه کاري کړی ده.

او هیله شته چه د وږی د میاشتی تر آخره پوری (۵۰۰۰) متره نوره برمه کاري هم ور باندی زیاته شی او په ۱۳۴۱-۱۳۴۲ کال کښی دخو اجه ګوګر د ډګر د څیری رپوټ چه د ډګر د شبرغان د جنو بی ختیز په ۳۲ کیلو متری کښی واقع دی جوړه شوی او د دغی سیمی د ګاږو د څیره (۳۷۵۲۴) ملی متر مکعب حساب شوی ده.

د سرپل، اندخوی او میمنی ترمنځ سیمو کښی جیولو جی عمومی تحقیقات په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰۰ مقیاس سره په (۱۷۵۵۰) مربع کیلو متر مساحت کښی عملی شوی او یوه برخه نقشه یی هم ترتیب شوی ده.

د غهراږ په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰۰ مقیاس او په (۲۷۳۸) کیلو متر مربع مساحت سره د جیالو جی مفصل تحقیقات بشپړ شوی او نقشه یی ترتیب شوی دی.

د فنی پرسونل دروزلوله امله د برمه کولو، ډریو، محاسبی، کانا لیزاسیون او د بی سیمی در اچو کولو په څه قول (۳۳۰) تنه پښتني شامل دی تأمین شوی دی.

د جیالوجی سروی

د کندهار او غرني ترمنځ سرک په جنوبی ختیځه ساحه کېنې د پټر و او ګازو پلټلو له پاره د جیالوجی نمائې رپوټ د کندهار، ګرشک او فراه په شمالي سیمو کېنې د لمبر ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ او لمبر ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ نقشو بشپړ و او له امله د جیو لوجی نقشې اخيستار فعا لیتونه ادامه لري .

د توپو ګرافۍ پروژه

په سړ کال کېنې د توپو ګرافۍ پروژې د انکشاف له امله داسې اقدام شوی دی .
یو سل پنځوس قوټی نوی نقشې په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰ مقیاس د فیر چلید له کمپنۍ څخه را رسیدلی دی .
دغه راز د پخوانیو نقشو له جملې څخه د لومړنیو مرحلو له بشپړولو نه وروسته (۱۷۰) قوټی نقشې پرمخکو باندې د نامه ایښودلو د پاره استول شوی دی سربیره په هغو (۱۸۱) قوټی موز اټیک فوټو ګان په لمبر ۱ بر ۵۰۰۰۰ مقیاس چه یوه نودی سل کیلو متره ساحه نیسي بشپړ او تر استفادې لاندې نیول شوی دی د ا هم باید وویل شي چه (۱۰۸) قوټی نقشې نامه ایښو دلو د دفتر داری له بشپړولو نه وروسته بیرته د فیر چلید کمپنۍ ته استول شوی دی .

هیدرولو جی چاری

د هیدرو لوجی د پروژې بشپړولو د پاره د مالی او فنی مرستې د لاس ته راو ستلو له امله د سپیشیل فنډ له مؤسسې سره خبرې اتري د واملری . سربیره پر هغو په دی کال کېنې نه او تو ماتیک نوی پیښلو نه د پکتیا او قطن دو لا یټو په سیندو نو باندې درول شوی دی

د کاناو سروی

د ذخیرو تعیینولو او د کاناو د نوعیت او کیفیت تثبیتولو له امله په سړ کال کېنې د کاناو او صنایعو د وزارت د سروی در یاست په نامه یوه اداره تأسیس شوی ده .

که څه هم په افغانستان کېنې د کاناو آثارو او نښې ډیرې دی خو داسې کاناو کتنه اوسر وی کول چه دا اقتصاد له مخې دا یستلو وه وی د دغه ریاست له عمده وظیفو څخه دی .

دوسپنی او نورو غیرو فلزی متیالو ژیکو موادو ، لاجو اردو ، طلا ، بریلو او دسکرو د کاناو د سروی د پاره د سمدمستی سل تنه متخصصین افغانستان ته راغلی او په کار کېنې شامل شوی دی . دغه متخصصین په جلا جلا ګرو پو ویشل شوی او په ټاکلیو ساحو کېنې کار کوی .

د کبانو د سروی ریاست چه په یوه دری کلن گروپ سره می په دغه کار پیل کړیدی .
د شوروی اتحاد د حکومت له تخنیکي مرستې څخه استفاده کوی . دغی اداري د معدنی
نمونو تجزیه کولو د پاره د یوه لابراتوار په تاسیسولو هم پیل کړیدی .

د تیزو د سکرود ایستلو چاری

د کرکرو او ایشپشتی د کان په پروژو کښی سپ کال له پلانه سره سم د تیزو د سکرود
د زیاتو ایستلو د پاره فعالیتونه دوام لری .

په سپ کال کښی داو بو رسولو اود بریښنا د لین تیرو لو کارنودی په سلو کښی ۲۶-
سرتا رسیدلی دی . په دی کال کښی (۸۳۰۰۰) ټنه سکاره ایستل شوی دی .
چه یوه برخه می صنعتی مؤسسو او یوڅه نور می دخلکو او دا نرو دله تیاؤ پو ده
کولو له امله ورکړی شوی دی .

د دره صوف د سکرود کان پراخول چه دغه کان د کیفیت له نظره په سکاره لری
د پرمختګ په حال کښی دی . سره له دی چه له دغه کال څخه سکاره زیات ایستل کیدای
شی خو بیا هم له دی امله چه د پلورلو دوامدار بازار نه لری نو (۳۰۰۰) ټنه سکاره ورڅخه
ایستل شول له دی امله چه یو ډیری سکاره لږ نه شی سم له پلان سره په پلمخمری کښی
د بریکت جوړولو دیوی فابریکی پېشپینی شوی ؤ . دغه فابریکه په یوه ساعت کښی
د بریکت اوه نیم ټنه سکاره را باسی په سپ کال کښی د دغی دستګاه ټوله بیه ورکړی شوی وه
او اوس په پلمخمری کښی دهغی د احاطی دیوال اود ماشینو درو لو د ځای جوړول
دوام لری .

لا جورد او د مالګی بیریل :

پدی کال کښی (۱۰۶۸) ټنه لا جورد او ۵۷۵۹ کیلو ګرامه بیریل او (۲۲۷۴۳۱۰) ټنه
مالګه ایستل شویده .

د صنایعو چاری :

د نغلو برېښنا :

د دغی دستګاه ظرفیت چه پخوا (۶۰۰۰۰) کلیواته پېشپینی شوی ؤ د نو یو کتنو
له مخی (۶۷۵۰۰) کلیواتو ته زیات شوی دی . د کانکریټو د پروژي د دستګاه په شمول
د فرعی جوړوونی د دستګاؤ کار پېشپ شو .
هغه ټول چه او په پکښی تیر بی پرا نیستل شوی او کانکرت کاري بی - وام لری .

د ماهی پر برېښنا :

د ماهی پر پروژو چه (۴۰۰۰۰) کلیواته ظرفیت لری سپ کال د اقتصادي او فنی ملاحظاتو
له مخی تر ژوره کتله لاندی راغلی ده او انتظار کښی چه په دغه باب به زر په زر د
متخصصینو نظریی تثبیت شی .

نوی مقرر ی

د نفلو د پروژې رئیس ښاغلی
انجنیر عبداللہ رحیمی

د کانو او صنایعو په وزارت کښی
د کانو د سروی در یاست کفیل
ښاغلی انجنیر سید هاشم میر زاد

د مخابراتو د وزارت د پلان
لوی ښاغلی عبدالمجید

د کانو او صنایعو په وزارت کښی
د پترو او د پلټنې رئیس ښاغلی
انجنیر عبدالقدوس مجید

د مالی د وزارت د محاسبانو
در یاست کفیل ښاغلی عبدالصمد

نوي مقررې

• په قاهره کښې د افغاني لوی سفارت
د اطلاعاتو د داری آمر ښاغلی
عبد الرؤف بېنوا

د انیس د نشر اتي موسسې
رئیس او د ورځپاڼې
مسول چارو ونکی ښاغلی
محمد ابراهیم عباسی

د کابل راډیو د نشر اتي
موسسې رئیس ښاغلی
دکتور محمود حبیبی

• د مطبوعاتو د وزارت ادارې
رئیس ښاغلی عبد الغفار

د کابل راډیو د تخنیکي موسسې
رئیس ښاغلی انجنیر عبد الکریم
عطایي

د هرات ډیزلې برېښنا:

د هرات د ښار د ټاکولو له امله د امریکي د حکومت په کرنډي ډیزلې یوې برېښنا په تاسیسو او لاس پورې شوی دی.

د برېښنا نوري انکشافی پروژې:

د پلخمري د برېښنا د لومړۍ دستګاه د ماشینو د مرتب فعالیت له کبله د قند ز له سیند څخه د اضافي او بواخیستلو دیوه اضافي کاناو پروژۀ د ۱۳۴۱ کال په آخر وختو کښي ختم شوه.

دغه راز کابل ته د نغلو د برېښنا پمول د کلکو ستغو او قوی لینو په واسطه تر کنډه لاندی دی.

د غوړی سمېنت:

د غوړی د سمېنتو فابریکي چې په ورځ کښي یې (۲۰۰) ټنه سمېنت ایستل، سې کال یې له پلان سره سم د نورو فعالیت ته ادامه ورکړی او د دغی فابریکې د دوهمې مرحلې کار دا چې په ورځ کښي به یې تولیدات (۴۰۰) ټنه زیاتېږي سې کال په سلو کښي پنځلوس بشپړ شوی دی.

د کابل تخنیکي مرکز:

د څرخي ډله په صنعتي سیمه کښي د جاپان د حکومت په مرسته یو د روزونکي تخنیکي مرکز تاسیس شوی دی. دغه مرکز به داسې دستګاه ولری چې په کال کښي به (۶۰۰۰) با یسکلونه (۲۴۰۰) متره او (۵۰۰) شمیر نلونه او پلاستيکي سامانونه بسته کاري کوي او به یوه ساعت کښي به (۲۴) کیلو د ښیښي لوښی جوړوی.

په دغه مرکز کښي به د فنې پرسونل په روزلو علاوۀ پورتنې مواد هم تولید یږي.

د کندهار د میوو ساتلو فابریکه:

د کندهار د میوو فابریکي د ۱۳۴۲ کال د غبرګو لې په میاشت کښي په فعالیت پیل وکړ. دغه فابریکه چې د چکوسلو اګیې د حکومت له کریدت څخه د استفادې په کولو جوړه شوه.

افغانستان به د خارجی تجارت د پراخیدو له مخې مهم رول ولوبوی ځکه د میوو صادرات (وچ وی که لنده) او نور مواد به په له میوې څخه جوړه یږي لکه (شربت او جام) په ډیره ښه بیه د نړۍ مارکیټ ته واستول شي.

د دغې فابریکې ټول تولیدی ظرفیت (۳۲۰۰۰) ټنه میوه دی.

د کابل دمميزو پاکولو دستگاه :

له دې امله چې د کابل دمپړۍ صادرات په ښه شکل سره صورت ومومي د کابل د ميوي شرکت اودانديمار د کمپنۍ په گډه د کابل په صنعتي سيمه څرخي پله کښي دمميزو پاکولو يوه دستگاه تا سيس شوي ده چو داني يې جوړه شوي او ما شينونه يې درول شوي دي .

د کيمپاوي سري فا بريکه

له دې امله چې د بريښنا د توليد له ليارې څخه له طبيعي گاز څخه کار واخيستل شي . نو د دوهم پنځکلن پلان له مخې دهيواد په شما لي سيمه کښي د ۲۴ زره کليواته بريښنا دفا بريکي اود کيمپاوي سري دوي فا بريکي جوړه و او پيشيښي شوي وه سپر کال ددغو دواړو دستگاهو لومړنۍ سروي وشوه .

د غنځنگل تخنيکي پروژې :

دغه موسسه چې د صنايعو د زياتو شقو قودپاره د فني پرسونل تهيه کولو له امله جوړه يږي دسروي کولو او پروژي له مخي دپرمختگ په حال کښي ده .

د تيلو تخنيک :

له دې کبله چې د تيلو او گازو ايستلو عمليات ورځ په ورځ نتيجه ي ته نژدې کيږي نو د فني پرسونل روزلو دپاره د يوه تخنيک تاسيس ته دځه شويده .

دغه تخنيک به (۵۰۰) تنو ته عملي او نظري تدريس ورکړي .

د نساجي دفا بريکو په توليد اتوکي زياتوالي راغلي دي

د گلبهار، بلخري او جيل السراج دفا بريکو په ۱۳۴۱ کښي دو پنځوس ميلونه

يوسل او يووشت زره دري سوه نه ديرش متره توکر توليد کړيدي په ۱۳۴۱ کال کي د گلبهار دفا بريکو توليدات شل ميلونه څلور سوو دو څلوو يشت زره دري سوه دري نوي متره توکر ته رسيدلي دي چې د ۱۳۴۰ کال نه لس ميلونه څلور سوه څلور زره اته سوه دري نوي متره توکر زيات شويدي د گلبهار دفا بريکي توليدات په ۱۳۴۰ کال کي لس ميلونه اوه ديرش زره او پنځه سوه متره و د بلخري د نساجي دفا بريکي توليدات په ۱۳۴۱ کال کي نولس ميلونو اوه سوه زرو دوه سوه دونوي زرو مترو ته رسيدلي دي چې د ۱۳۴۰ کال د توليداتو نه دوه ميلونه نه سوه څاوو يشت زره نه سوه دري شپيته متره توکر زيات توليد شويدي په ۱۳۴۱ کال کي د جيل السراج دفا بريکي توليدات پنځه سوه څلوو يشت زره اوه سوه څوارلس متره شوي چې د ۱۳۴۰ کال نه يي توليدات پنځه زره يوا تيا متره زيات شويدي .

په ۱۳۴۱ کال کي د نساجي له محصولاتو نه د دري سوو او پنځه او يا ميلونو نهه لکواووه شپيته زره او سواووه نوي افغانو پلورل شويدي چې له وطني توکرانو نه دوطنو الواستقا دي د نساجي شرکت دير مطمئن کي يدي په ۱۳۴۱ کال کي د نساجي عمومي شرکت يوديرش ميلونه يوسلو نهه ديرش زره دوه سوه او اتلس متره توکران همدغه رازاته نوي زره نه سوه او او څلوو يشت کمپلي، دستپاکونه او نورتوکران يوسلو پنځه ويشت زره څلور سوه او دري ويشت گدي سپنسي پلورلي دي «پاي»

د پلان وزیر ښاغلی عزیز

ښاغلی عبد الحی عزیز د ښاغلي عبدالجسین عزیز زوی په ۱۲۹۳ کښې په کابل کې زیږیدلی دی .

تعلیمات یې :

په ۱۳۰۸ هجري کښې د کابل د استقلال په لیسه کې

» ۱۳۰۹ »

دوروم - ایتالیې د شاتو

پر یا ند په لیسه کې

» ۱۳۱۰ »

د پاریس د مچلت آت

جانسن دوسیلې په لیسه

کښې له ۱۳۱۲ څخه

تر ۱۳۱۳ پورې د فرانسی

له گرو تویل یو نیورستی

څخه او د (۱) انگلیسی

ایتالوی (مدرنو ژبو

د پلان وزیر ښاغلی عبدالحی عزیز

او د فلسفې په شق کې (په اعلی درجه) بکلوړیا .

له ۱۳۱۳ څخه تر ۱۳۱۶ پورې د فرانسی د استر اسپو ر هکت

په یو نیورستی کې

دوه کاله یې د سیاسي علومو (اقتصاد او عامې مالیې) په ښوونځي کې او یو کال یې

د تجارت د حقوقو او عامو حقوقو په باره کې تحصیل کړی دی .

له ۱۳۱۶ څخه تر ۱۳۱۷ پورې یې د بانکي په عملي شقو کې په لندن کې

تحصیل کړې دی .

ژبې یې :

فارسی - پښتو - فرانسوی - انگلیسی - اویتالوی

وظیفې یې :

په ۱۳۱۷ کښې د افغان په عملي بانک کې شامل شو

په ۱۳۱۹ کښې د هغه بانک درمیس منشی شو .
 له ۱۳۱۹ څخه تر ۱۳۲۵ پورې په کابل کښې د بانک د بشپړې څانګې مدیر او بیا
 د افغانستان د نساجۍ د شرکت درمیس .
 له ۱۳۱۸ نه تر ۱۳۲۶ پورې د کابل د سیاسي علومو په پوهنځي کښې د مقایسوي
 تجارت د حقوقو او اقتصاد مدرس .
 په ۱۳۲۲ کښې د کابل د حقوقو د پوهنځي درمیس - د اقتصادي پلان جوړولو د کمیسیون
 غړی او د ملي او اقتصادي بیلو بیلو کمیټو غړی .
 له ۱۳۲۵ څخه تر ۱۳۲۹ پورې د ملي اقتصاد د دوزارت معین .
 په ۱۳۲۶ کښې د هوا ناو د تجارت او استخدا م په جرګه کښې د افغاني هیأت
 مشر - د تجارتی پالیسي د اقتصاد د یو سمی د کمیټو او د تخنیکي فرعي
 کمیټي غړی .
 په ۱۳۲۷ کښې د هغه هیأت د مشر کفیل و چې په واکمنۍ کښې د صادراتو او وارداتو
 له بانک سره په خبرو اترو مامور شوی و .
 په ۱۳۲۹ کښې د افغانستان د صدراعظم والا حضرت شاه محمود خان غازي مشاور
 له ۱۳۲۹ څخه تر ۱۳۳۳ پورې یې له حکومتی چارو څخه ډډه وکړه .
 په ۱۳۳۴ کښې د کانونو او صنایعو دوزارت مشاور .
 په ۱۳۳۴ کښې په خارج وزارت کښې د مختار وزیر او د اقتصادي چارو مشاور .
 په ۱۳۳۴ کښې د ملکي هوا نوردی درمیس .
 له ۱۳۳۵ څخه تر ۱۳۴۲ پورې د پلان دوزارت معین .
 په پورتني موده کښې یې په بین المللي بیلو بیلو کنفرانسونو کښې لکه د ایکا فی
 دملګرو ملتو د موسسې او اجتماعي او اقتصادي شوری او د نړۍ د بانک په کالني غونډه
 کښې د افغاني هیئت په ملګرتیا درمیس په حیث کېدون کېدی .
 له ۱۳۴۰ نه تر ۱۳۴۱ پورې د افغانستان د مرکزي بانک درمیس او په ۱۳۴۲ کښې
 د دکتور محمود یوسف صدر اعظم په کابینه کښې د پلان دوزیر په حیث مقرر شو .

د پلان دوزارت تشکيل

وزیر	شاه علی عبدالحي عز یز
معین	» عبد الله یفتلي
د مخصوص قلم مدیر	» عبد القادر یاری
د احصایې او تتهاتور رئیس	» محمد باقی یوسف زی
مرستیال
د تتهاتو لوی مدیر	» هدایت الله د عزیز یزی

د احصايي لوی مدير	د عیدالهادی احمدزی
د اقتصادي تحليل مدير
د مالي بانکي او قيمتونه مدير
د ملي عايد او د بانکو د تشکيل مدير	د پناغلي محمد کبير خاضع
د تجارت او صنايعو مدير	د صالح محمد نورزايي
د حمل و نقل د مخابراتو	د عبدالواسع
د بشري قواو مدير	د عبدالله صديق امير
د روغتيا او پوهنې مدير	د عزيز الله اميني
د نفوس او کړهتې مدير	» شير آفا کشاوړز
د پلان رئيس	» محمد اسحق عثمان
مرستيال
د بانکدارۍ او مالي مدير	» محمد خان
د اساسي بانکي اچولو مدير	» عبدالوکیل اميري
د موادو د تېښې او موازنې مدير	» بېرک
د بشري قواو مدير	» محمد يوسف فرند
د پروژو او پراگمو نو لوی مدير	» سردار وليشاه
د کاناو او صنايعو مدير	» دکتور نواز
د اجتماعي خدماتو مدير	» سيد امين الله بها
د مواصلاتو او فوايد عامې مدير	» عبدالعزیز فروغ
د تجارت مدير	» محمد انور مهر
د کرهڼې او بولکو لومړي	» احمد ضيا
د خارجي مرستې د ارتباط لوی مدير	د پناغلي فقير نبي الغي
د توحيد او انسجام مدير
د ارتباط او خارجي	
مرستي مدير	» محمد انور
د خپرونو او تبليغاتو رئيس
د اداري لوی مدير	» محمد موسی خداداد
مرستيال	» محمد رفيق
د مامورينو مدير	» عبدالاحد
د آرشيف مدير	» سيف الدين
د محاسبې مدير	» عبدالخليل
د عامو خدمتو مدير	» احمد جان

د پلان د وزارت فعالیتونه

د احصایې او تبعاتو ریاست

د احصایې او تبعاتو ریاست چې د پلان په وزارت کې د اقتصادي اوضاع نه د حاصل شوي احصایې د راغونډېلو وظيفه په غاړه لري په دغه ریاست کې د احصایې د راټولونې عملي مرتب داسې دی چې د پلان وزارت یې د خپلو ضروري معلوماتو د طریقې او د احصایې فورمې چې په دغه اساس ترتیب او راغونډېږي ټاکي او محترمو دواړو ته یې د زیاتې هم اهنه کي د تامین په غرض خبر ورکوي او د تبعاتو او احصایې د ریاست د دواړو او موسسو د پاره د هغوی د کار د ماهیت په نظر مخصوصي فورمې ترتیب او بیاني د هغوی د موافقې او نظریې داخستلو د پاره هغوی ته سپاري چې د مر بوطه دواړو د نظریا تو داخستلو نه دغه ترتیب شوي فورمې داډا مایلو په لځای کېږي د کار لاندې نیول کېږي په دې ډول نو د پلان د وزارت د ضرورت د معلومات یاد دواړو د موجوده اسنادو او کتابو له مخې د ابر سیره او فراهم شوي اویانو موخې دا یری د خپلو مربوطه څانگو سره په تماس کېږي چې په لازمه معلومات راټول او د پلان وزارت ته یې وسپاري د دغه ترتیب له مخې وروسته له هغه چې احصایې راغونډې شوي دغه کړه معلومات په هغو پاڼو کې لیکل کېږي چې د اقتصادي اوضاع په حل کولو کېږي تری استفاده وکړي شوي د همدغو جدولونو په اساس صنعتي، زراعتي، تجارتي بانګداری او بیسي د تادیاتو بیلانس او نور مهم اقتصادي اومالي موضوعات د کتنې لاندې نیول کېږي.

د دغه ریاست د مختلفو څانګو فعالیت د زمانې دلجا ظ له مخې چې مالی او یا شمسي کال یې د تطبیق د پاره ټاکلې شي مشخص کیدلې شي ځکه د ورځنیو عادي چارو څخه سر بیره مخنی کارونه په لږه موده کېږي چې په یوه میاشت یا یوه هفته کېږي د اجرا لاندې سر ته رسیدلې مخنی کارونه برخلاف اوږده فعالیتونه او ډیر وخت غواړي.

د مثال په ډول د پرمخ تګ د کتنې د مقرراتو برابرول: چې تقریبا د یونیم کال مودی تیریدلو وروسته د ۱۳۴۲ کال د جوزا په میاشت کېږي چاپ شودغه د پرمخ تګ کتنه په بیلو بیلو مختلفو برخو کېږي د لومړي پنځه کلن اقتصادي پلان د اجرا آتو یوازنی نتیجه ده چې د کار د پرمخ تګ له مخې د هراقتصادي برخې مقتضی مصارف په دلائلو او را یو سره د پروژو لازمه تعدیلات د تدقیق او تحلیل لاندې نیولې شوي دي ځنګه چې د بیلو بیلو احصایو د راغونډولو اصلي هدف د مختلفو اقتصادي ریشو د اقتصادي تمایلاتو د تصویر د واقعی ترسیم تحلیلول دي نو ځکه د احصایې ریاست پرله پسې کوشش کوي چې د اقتصادي پالیسیو د طرح په منظور د صلاحیت لرونکي

مقاماتو ته واقعي اوصحي رقمونه وړاندې کړي داسې رقمونه لکه څنګه پرې سې کال د داخلي تجارت د پنځه کلنې سلسلې احصايه د تجارت د وزارت له خوا نشر او د اصلاحي انتقاد د مخپرني لاندې ونيولې شوه په نتيجه کې د اجو ته شوه چه دغه نوموړې احصايه خصوصاً د وارداتو احصايه بشپړه وه او د وارداتي جنسونو لويه برخه د لومړي پنځه کلن اقتصادي پلان د بيلو بيلو پروژو د عملي کولو او په مسخ بيو لاسو په منظور بې دګمر کاتو د احصايې د ثبت نه چه په مستقيم ډول راوړل کېدل په احصايه کې نيوول شوي نه دي د احصايې رياست د تجارت د وزارت او د افغانستان بانک د رياست په مرسته د دغه نقص درفع د پاره په اصلاح لاس پورې کړ چه د درې مياشتې پکار کولو نه وروسته د خارجي منابعو د احصايو په اساس د افغانستان بانک د احصايې سره په مقايسه کولو سره مې د وارداتو رقمونه اصلاح اوسم کړي چه اوس مې بيه صحيح اوسم رقمونه مې د علاقې مقامونو ته سپارلي دي او همدغه ښکته د صادراتي رقمونه احصايه هم لږ ډيره اصلاح شوي ده. نو په ټولو اقتصادي او اجتماعي رشتو کې نه يوازي د يوه کال د پاره بلکه تر هغه پورې چه د هيواد د لومړي پنځه کلن اقتصادي پلان سره مطابقت ولري د احصايې رقمونه په پرله پسې ډول پنځه کلني او يا زيات له هغه څخه تېر او برابر شوي دي چه د دغو له مخې مې تحليل او تجزيه کيږي د تحليل نسبتې په ارزښت کې د هغو نه جګ دي چه يو کلني رقمونه پرې متسکي وي دلته نو بايد ووايو چه پنځه کلنه او يا د دغو نه زيات په احصايه چه د اوسني پرمخ تګ کتنې د هرې رشتې په خصوصي جدو لرونو کې ترتيب شوي دي خو د رقمونو ساده اقتباس نه دي مګر د وزارتونو او مرکو بوطه دواړو د همکاري په اثر چه په تيريو نيم کال کې د انتقاد او اصلاح لاندې نيو لي شوي او وروسته مې په نشر لاس پورې شوي دي تير کال د احصايې د جدو لرونو په يوه څنډه کې د اجتماعي او اقتصادي فعاليتونو نوچارت او گرافونه هم د احصايې او تنبغاتو د رياست په واسطه تر تيب او د پرمخ تګ کتنې د مربوطو جدو لرونو د فصل په خوا کې چاپ شوي دي وروستني مثال مې د تنبغاتو او احصايې د رياست فعاليت دي چه د احصايې د چارو پرمخ تګ او د ښايي تړي معلومېږي هغه د هيواد د مالي مسايلو د حل او جدول بندي ترتيب دي په دې باره کې د احصايې د رياست مربوطو څانګو د مالي د وزارت د مربوطو څانګو سره اوږده په اوږده کوشش او مجاهدت کړي دي چه د عادي او انکشافې بودجې د عوايدو او مصارفو جدولونه د نظر لاندې د دغې برخې د تقسيم لرلو سره د نوو علمي اساساتو له مخې ترتيب کړي.

په همدغه ډول د لازمو تفصيلاتو سره د خارجي قرضونو مربوطو جدولونه او په بيلو جدو لرونو کې د قسطونو دور کړي د مودې ترتيب د پنځه کالو د پاره چه د لومړي پنځه کلن پلان سره مطابقت لري د پرمخ تګ کتنه کېږي څرګند او چاپ شوي دي.

دلته نو لازم نه دي چه د نورو مربوطو اقتصادي او اجتماعي شقو په جدو او نو کېږي د راغونډ شوي رقمونو په باره کېږي څپي نه او نه ذکر وکړي ځکه د احصايې او تنبغاتو

دریاست د مالی او تجارتی رقمو نو د بهبود او اصلاح دپاره چه دکومو عملی طریقو نه دقولو اقتصادي او اجتماعي شقوقو درقمو نو په باره کښي تری په لن تغییر سره کار اخستی شوی تطبیق شوی هم دی د احصایي او تنبغاتو دریاست د فعالیت یوه بله برخه چه د احصایي د مامورینو په واسطه اجرا کښي هغوی د لږښو مستقلو سروی او نمو نو اخستلو شخصه عبارت دی .

د احصایي او تنبغاتو ریاست د پرمخ تګ کتنی د نشر سره سم یوه کوچنی رساله هم چه د افغانستان د اساسي احصایو په نوم مسمی ده په چاپولو می تیر کال لاس پوری کښي دی دغه رساله چه یوازی احصایوی رقمو نه پکښي چاپ کښي د پنځه کالو پوری یوازی رساله ده چه په بل هیڅ تفسیر او توضیح پوری اړه نه لری دغه ډول خبر و نی د تنبغ کوونکو صنعتگرانو او داخلي او خارجی تجارو او بین المللی موسسو د هڅو د پاره خورا ګوره اود همیش دپاره د استفادی وړ دی د احصایي او تنبغاتو ریاست تقریباً یو کال دمخه د هیواد دقولو کلو دجملي شخصه د سیستماتیک نمونی اخستلو په اساس د پنځه سوه کلو په سروی د خارجی او داخلي متخصصینو په مشوره د فورمو د اقتضا له مخی لاس پوری کي چه په دغو فورمو کښي دقولو اقتصادي مسائلو ذراعت او نفوس په باره کښي د معلوماتو دپاره لازم سوالونه ځای او ترتیب شوی او وروسته مربوطو محلي حکومت توته د تطبیق دپاره استولی شوی دی د دغه پنځه سوه فورمو له جملی شخصه تقریباً د څلور سوه او پنځوس فورمو شخصه زیاتې بیرته د احصایي ریاست ته رالېږلی شوی او د حل لاندی نیولی شوی دی لومړی د ولایاتو مربوطه کلي د جدول بندی او تحلیل لاندی راغلی چه د هغو سوالونو شخصه تقریباً کامل ځوابونه لاس ته راغلي د دغو له مخی وروسته بیا دقولو ولایاتو او اعلي حکومتونو فورمی د تدقیق لاندی نیولی شوی او د احصایي او تنبغاتو ریاست سر بیرته په پورتنی فعالیت چه څو نمونی می وښودلی شوی د هیواد د مرکزي داترو په حیث د بین المللی خارجی موسسو د اقتصادي او احصایي سوالونو ته د ځواب ورکولو دپاره وظیفه اجرا کوی تیر کال یو شمیر د یرو سوالونو ته می ځوابونه ورکښي دی .

د احصایي دریاست فعالیتونه کولی شو چه په لاندی ډول می لنډ کړو .

دغه اداره چه د اصلی وظیفی زیاته برخه می علمی ماهیت لری خپله توجه او پاملرنه می د هغو مواد ورا غونډولو ته ګرځولی چه د کتنی او مطالعاتو اساس ګڼل کښي او هر څومره قناعت ښوونکی معلومات چه لاس ته راشی په همدغه اساس می په علمی مطالعاتو لاس پوری کښي چه نتایج می د پورتنیو ذکر شوو خبرو نو په واسطه د عمومو د استفادی دپاره چاپ او خپره وی .

درا قول شوو موادو د رقمو نه سر بیرته د اقتصادي، مالی او اداري پالیسو د تصمیمونو نیولو په منظور چه په عین موقع کښي تری کار اخستل شی دغه رقمو نه په مرتب او منظم ډول خپاره شوی هم دی چه د هیواد دپاره د لسو کالو د پنځو اونیو احصایو معلوماتو اساس تشکیل ښی .

د دغه ریاست فعالیت په زده پوری نماینده او ترجمان د نو مودی ریاست چاپ شوی خبرونی دی چه په دی محای کښی می لندیز ممکن نه دی دغه خبرونی په دری ژبو پښتو فارسی او انګلیسی چاپیږی او په عموم ویشل کیږی .

د پلان دریاست د اجرا آتولندیز

د پلان د وزارت د پلان دریاست دوه لوی مدیریتونه لری چه یو می د توحید او انسجام لوی مدیریت دی او بل می د پروگرامونو لوی مدیریت . دغه مدیریت دغه مدیریت پخپلو خاصو شقوقو کښی خونور مدیریتونه هم لری د پلان دریاست لوی وظیفو د انکشافی پلانونو ترتیب او تدوین ، د کلنی انکشافونو بودجی برابرول ، د انکشافی تخصیصاتو اجرا او د انکشافی پروگرامونو تعقیب دی .

په دی یوه کال یعنی د تیر کال د نیمایي څخه د سپ کال تر نیمایي پوری د پلان دریاست اجرا آت په لاندی ډول لندیز کیږی .

څنگه چه د هیواد دوهم انکشافی پلان لومړی کال د ۱۳۴۱ کال سره مصادف و نو د پلان دریاست فعالیت هم د پړو ، دوهم پلان وروسته د تدوین د تصویب نه داسی ایجاب کیږه چه یوه سلسله فور اقدامات وشي مثلا د محینو پروژو تعدیل او د محینو پروژو د عملی پرمخ تګ د پاره د خارجی مرستی لاس ته راوستل چه په دغه منظور په پورتنی موده کښی وخت ناوخته د دوهم پلان په اجرا کښی د بین المللی موسسواوهغو دوستو هیوادو د نمایندګیو سره چه مرسته کوی د وزارت خانو او ذی علاقه دواړو په ګډون خبری اترې شوی دی .

د پورتنی محپړنی په ډول د پلان دریاست د وظایفو څخه یوه د انکشافی پروگرامو او بودجی د ترتیب او تدوین وظیفه ده ، د ۱۳۴۲ کال کښی د انکشافی پروگرامو بودجه د دواړو او ذی علاقه موسسو په همکاري په مفصلی ډول د پلان دریاست د متخصصینو او مامورینو په واسطه ترتیب او تدوین شوی ده .

په پورتنی موده کښی د ۱۳۴۱ د مالی کال دریم او څلورم ربع د انکشافی تخصیصات او د ۱۳۴۱ مالی کال په انکشافی پلان کښی د شاملو وزارت خانو او دواړو تخصیصات وروسته د پخوا د مصارفو د تطبیق او اجرا آتو دریو ت د کتنی څخه د اجرا لاندی نیولی شوی دی .

همدغه رنگه په پورتنی موده کښی د پلان د وزارت مامورینو او متخصصینو د هیواد لوی ساختمانې پروژې چه د کار لاندی نیون شوی لکه د کابل د سړک د تورخم د سړک د نفلو دواړو بند د جلال آباد کانال د کابل سړک او شیرخان بند د د سالنګ سړک د پترول د تفحصاتو ساحه د تورغو ونډی قندهار او کابل د سړک او یوشمیر نوری پروژې په څو څو محلی کتلی دی او د خپلې کتنی رپوت می د وزارت مقام ته سپارلی دی او بیانی د خپلو مشاهداتو له مخی د انکشافی رپوتونو د ترتیب په برخه کښی د مصارفو د رپوت او بودجی په ترتیب کښی یو سلسله پیشنهادونه کړی دی چه د دواړو د آمرینو سره د مفاهمی نه وروسته نوموړی پروژې د تطبیق وړ کتلی شوی دی « پای »

د مخا براتو وزارت کفیل ښاغلی انجنیر مساء

ښاغلی محمد حسین مساء د حاجي فقير محمد لوی چه په ۱۳۲۲ کال کښي د حبيبيې له عالي ښوونځي ته فارغ التحصيل شو. پخوا له هغه چه په تحصيلاتو د وړاندو له پاره خارج ته لاندې دري کاله دکابل د يونټون د ساينس د ښوونځي دکيميا او بيالوجي په څانگه کښي په تحصيل بوخت ؤ او په ۱۳۲۶ کال کښي د کابل د انجنيري په شق کي د عالي تحصيلاتو له پاره امر يکي ته لاندې له شپږو و کلونو وروسته په ۱۳۳۲ کال کښي په داسي حال کښي چه د کابل د انجنيري د پيلوم ټي داريزونه دارالفنون نه او د پترولو د مافوق انجنيري د پيلوم ټي د امر يکي د هوسن له دارالفنون نه په بر يا لیتوب سره واخيست بېرته هيواد ته راغي او د بېرته راتگ له وخت نه د ۱۳۳۴ کال تر نيمايي پوري دکابل او صنايعو د وزارت د استخراچ او کشافي په مدير یتو کښي وظيفه در او ده او د ۱۳۳۴ کال داسد ۳۴۵ نيقي نه د ۱۳۳۶ کال د سرطان د مياشتي تر اولي نيقي پوري ټي د پترو او د پلمتو درياست په ثبت کښي د فني مدير په حيث وظيفه اجرا کړه وروسته له هغه د پلمتو درياست په بست نه د صنايعو درياست په بست کښي دکابل او کار د زودلوي مدير یت په کفالت تېديل شو او د ۱۳۳۷ کال د مېزان تر اولي نيقي پوري ټي د شې وظيفي ته دوام ور کړ او دري مياشتي له اول نه د نفتو عالي شوري د تصويب په اساس د صنايعو درياست ته تېديل او د پترو او د پلمتو د درياست د معاون په حيث مقرر شو او وروسته له هغه دکابل او صنايعو د وزارت په پيشنه او د وزيرانو د عالي مجلس په تصويب او د شاهانه مېادک ذات په منظوري د پترو او د پلمتو د درياست د کفيل په حيث مقرر شو.

ښاغلی محمد حسین مساء د مخا براتو وزارت کفیل ښاغلی
د انجنیر محمد حسین مساء

د هوسن له دارالفنون نه په بر يا لیتوب سره واخيست بېرته هيواد ته راغي او د بېرته راتگ له وخت نه د ۱۳۳۴ کال تر نيمايي پوري دکابل او صنايعو د وزارت د استخراچ او کشافي په مدير یتو کښي وظيفه در او ده او د ۱۳۳۴ کال داسد ۳۴۵ نيقي نه د ۱۳۳۶ کال د سرطان د مياشتي تر اولي نيقي پوري ټي د پترو او د پلمتو درياست په ثبت کښي د فني مدير په حيث وظيفه اجرا کړه وروسته له هغه د پلمتو درياست په بست نه د صنايعو درياست په بست کښي دکابل او کار د زودلوي مدير یت په کفالت تېديل شو او د ۱۳۳۷ کال د مېزان تر اولي نيقي پوري ټي د شې وظيفي ته دوام ور کړ او دري مياشتي له اول نه د نفتو عالي شوري د تصويب په اساس د صنايعو درياست ته تېديل او د پترو او د پلمتو د درياست د معاون په حيث مقرر شو او وروسته له هغه دکابل او صنايعو د وزارت په پيشنه او د وزيرانو د عالي مجلس په تصويب او د شاهانه مېادک ذات په منظوري د پترو او د پلمتو د درياست د کفيل په حيث مقرر شو. ښاغلی محمد حسین مساء ته د خپل کار په مو ده کښي څو ځله دواړو نړيوالو مقاماتو له خوا تقدير او نوازش ور کړي شو بدي او د معظم قسولواک هم يې

اعلیٰ حضرت له خوا څخه دستوری دریمه درجه نښان هم ورکړی شوی دی او د مملکت ډیری شمالي برخې یې لیدلې او پاکستان، هندوستان، عربستان، عراق، مصر، ایتالیې فرانسی، د المان اتحادی جمهوریت، هالنډ، سویډن، انگلستان د امریکې متحده اضلاعو، مکسیکو او شوروی اتحاد ځینو ایالتونو ته هم تلمی دی.

د مخابراتو د وزارت تشکیل

د وزارت کفیل	»	ښاغلی انجنیر محمد حسین مسأ
معین	»	» نصر الله ملک یار
د پلان عمومی مدیر	»	عبدالحمید
محاسبی لوی مدیر	»	عتیق الله
د تېلفون او تېلیگراف لوی مدیر	»	انجنیر محمد عظیم کران
د پست لوی مدیر	»	د کتور محمد قاسم فاضلی
د کندهار د مخابراتو لوی مدیر	»	ښاغلی حبیب الله
د هرات	»	» امیرالدین
د مزار شریف	»	» عبدالحق
د غزنی	»	» عبدالواحد
د پروان	»	» جمعه گل
د قطغن	»	» عبدالرحیم
د ننګرهار	»	» امیر محمد
د ترانسپورتو لوی مدیر	»	سید عظیم الدین
د مخصوص قلم مدیر	»	» گل علم
د مرکزي تېلیگرافخانی مدیر	»	» عبدالغفور
»	»	» عبدالرزاق
د پناهو مدیر	»	» میر فیض احمد
د خارجی ارتباط مدیر	»	» حیدر علی
د پست د صادری مدیر	»	» محمد ابراهیم
د تست او معاینی مدیر	»	» محمد زمان
د فرمایشاتو مدیر	»	» محمد حسن
د بارسلو مدیر	»	» محمد شریف
د مخابراتو د ښوونځی مدیر	»	» سراج الدین
د کندهار د لینو غځولو (تمدید) مدیر	»	» حاجی نور احمد
د کندهار د تېلیگرافخانی مدیر	»	» فیض محمد
د هرات	»	» غلام نبی
د کرشک د مخابراتو مدیر	»	» عبدالقیوم
د فراه	»	» نورالدین
د بکستیا	»	» شمس الحق
د مامورینو	»	» سید غلام سخنی

د مخابراتو وزارت فعالیتونه

ددې د باره چه دمخا براتو دوزارت د (۱۳۴۱) کال دمیزان نه د ۱۳۴۲ کال ترسرطان پورې اجراآت به ښه ډول وښودل شې . نو هغه څه چه د بلان په چوکاټ کښې عملی شوی او یا هغه کارونه چه دعادی بودجې په واسطه اجرا شوی بیل بیل په لاندې ډول څیړل کیږي :

۱ - د بلان په عمومي چوکاټ کښې : به دوو گروپونو اجراآت ویشل کیږي .
الف - د تېلفون او تلگراف اجراآت :

د کندهار او فراه د چینل سیستم پروژة .

د کندهار ګرځندګ د لارام او فراه د باره د کاوډ دستګاو فرمایش چه دمخه ورکړی شوی هغه کندهار او هرات ته رارسیدلی دی .

د هرات او کندهار ترمنځ د لین غځولو کسار د سپړ او خط سپړ د تغییر په نسبت غځولیدلی دی .

۲ - د کابل او تورخم د چینل سیستم په لین کښې تر ۱۳۴۱ کال پورې سر بیره په (۱۶۰) کیلومتره لین غځولو و لول غلوښت کیلو هوايي لین هم غځولی شوی دی .

د تورخم او کابل ترمنځ د چینل سیستم دستګاه هم رارسیدلې د درولو او په کار اچولو کار ته د مربوط متخصص تر رسیدو پورې معطل دی ، د هوايي چینل سیستم د لین تمدید د بندونو او تونل ویستلو په نسبت چه د ننگرهار او کابل ترمنځ په لاره کښې بهرې وختو کښې جاری دی او ددې کبله یی مشکلات پېښ کړي چه دغه لین د مخکې لاندی کیلونو په واسطه وغزول شې . دغه کیلېلی دستګاه کابل ده هم را رسیدلې ده .
۳ - د کندهار د اتومات د دستګاه پروژة :

د کندهار د اتومات د دستګاه چه (۲۵۰۰) ابتدایي لینونو او (۳۰۰۰) انتهایي لینونو د باره گنجایش یې په نظر کې نیولی شوی او پنځه میاشتی دمخه د (چکوسلواکیا) د ګوو د کمپنۍ دانجنیرانو په ذریعه تکمیل او په کار اچولی شوی اوس زیات وکم (۸۰۰) تلیفونونه نصب شوی مخابراته تری جاری ده او مشترکین یې مخ په زیاتیدو دی .

د مخابراتو دوزارت د دوهمو پنځه کلونو پروژو په باره کښې چه د ځینو پروژو د اجرا کرښت د المان په دولت او نورو پورې مربوط شوی د سروی مقدماتی ترتیبات د پوښتې په اوږدو یې تکمیل او مطلوبو بوځایو ته لیږلی شوی دی امید دی ژر به د دغو پروژو قراردادونه لاس لیک او پروژې تر اجرا لاندی و نیولی شې .

نوموړې پروژې چه د دولت په مالی بودجې پورې تعلق لری دغه به هم تر اجرا لاندی و نیولی شې .

ب - د پست د عمومی مدیریت اجراءات :

د پستی اجرائیې د څانګو درسمی وخت نه داضافه کساری موضوع هم دوام درلود .

۳ - دعادی بورجې نه چه کوم اجراءات کیږي هغه هم په دوو ګروپونو ویشل شوی دی .

الف - دتلیفون او تلگراف اجراءات .

۱ - په ولایاتو او اعلیٰ حکومتو کښی په مختلف ډول شل بابی هوایی سوچپور دونه ودرول شوی او چالان شوی دی .

۲ - د کابل د ښار په شبکه کښې (۲۲۰۵) متر کیبل غزولی شوی او (۲۵۰) بابی نوی تلیفونونه ویشل شوی دی .

۳ - د پکتیا په ولایت کښې دتلیفون (۱۶۷) کیلو متره هوایی لین غزولی شوی او نوی شوی دی .

۴ - د قندوز او قزل کلا ترمنځ په (۶۰) کیلو متره فاصله کښې دتلیفون نوی لین غزولی شوی په دغه لین کښې زرپایی فلزی لګیدلی دی په دوه لینه ډول د صحیحې مخابراتی دپاره مساعد او برابر شوی دی .

۵ - د ننگرهار د ولایت په مریو طو لینو کښې د (۱۴۰) کیلو متره فاصله کښې د تلیفون لین نوی شوی دی

۶ - د کابل په مرکز کښې د رادیو تلگرافۍ او رادیو تلیفونی دوه دستگاهه وې نصب او په کار اچولی شوی چه نوموړی دستگاه کښې د بین المللی تلگرافۍ او تلیفونی مخابراتی دپاره استفادی و ډګر غیدلی دواړه دستگاه دنوی سنگل باید تخنیک دی هره یوه یی په یو وخت دوه مخابراتی کولی شی .

۷ - د کابل په مراسله تلگراف خانه کښې د (۳۴۰) کیلو وات امپیر په قوت (۱۵) زره وات په یوه پایه ترانسفار مربرقی په کار لاس پوری کړی چالان دی .

۸ - د بغلان په مرکز په شیرخان بندر کښې دیو کیلو وات په قوه تلگرافۍ او تلیفونی دستگاه نصب او په کار یی لاس پوری کړی دی .

او په همدغه ډول د شیرخان په مرکز کښې (۲۰۰) وات قوه دستگاه چه د هغی په واسطه د مرکز او ټولو ولایاتو سره هره ورځ مخابراتی کیږی دریدلی او چالان ده .

۹ - د کابل په خبر لیږونکي تلگراف خانه کښې د (۲۰۰) وات په قوه یوه پایه تلگرافۍ او تلیفونی ترانسفار لګول شوی د داخلی مخابراتی د اجرا آتو دپاره استفادی لاندی نیولی شوی چالانه ده .

ب - د پست د عمومی مدیریت اجراءات

څنګه چه دهند او تهران د لاری ځینو ملکونو ته سر خلاصی ترانزیتی پستی تبادله

داچرا آتو دمنځه باعث کيدله او هم د کابل د پستي اداراتو او نوموړو ادارو ترمنځ د پستي بند واندازی نه زيا تو نوددی دپاره د پستي د تبا دلی په برخه کښې لاندی اجراآت وشول.

۱- د کابل او لبنان ترمنځ د پستي تبادله دیوی خوا اود کابل او قاهرې ترمنځ په مستقیم ډول سرپټی هوایی بسته د بلی خوا جاری شوله او په همدغه ډول د کابل د پست ادارې په مستقیم ډول د هوایی پستي تبادله د جاپان د پست داداروسره جاری اوقا کلمی ده چه خپلی پستی په سرپټی ډول د جاپان په نوم لیږی او په دی وروستی موده کښې د کابل او انقري د پستي او ادارو ترمنځ هم دسر پټی هوایی پستی تبادله په مستقیم ډول جاری شوی ده اود صوفی (بلغاری) د پستي ادارو څخه هم په مستقیم ډول سرپټی پستی د کابل په نوم رالیږلی کښې او په همدې ډول د بیکنک د پستي ادارو خپلی سرپټی پستی مستقیماً رالیږی.

۲- دغو ټکو (بارسلو نود تبادلی په برخه کښې چه د هانکا نک نه به د کابل د پستي ادارو ته ډیری غوټی (بارسلو نه) را رسیدل نود هانکا نک د پستي داداری دغو پښتنی په اثر د هانکا نک او کابل ترمنځ د مستقیمې تبادلی لیږل رالیږل چالان شول.

۳- د داخلي او خارجی کمپنیو د الوتکو دخارج په لور د پرله پستی زیاتو الوتنو په نسبت دارو پای، امریکایی، افریقایی او آسیایی ملکونو د پستي تبادله هم ډیره شوې ده. نو په دی برخه کښې باید ووايو چه د پستي ټولو په کار کښې پوره کوشش شوې دي چه په ټاکلی وخت کښې د لیږلو دوخت پورې بسته تیاره شی چه خلک په پستي ادارو کښې دخپلو مراسلو د تحویل دپاره هروخت وکولای شی خپلی مراسلی په اسانۍ سره تحویل کړی په دی باره کښې د پخوا څخه برخلاف بسته یوه ورځ دمخه ترتیبات ونه لږ شويده او په دی وخت کښې د الوتکې د حرکت په ورځ بسته تیرله شی نو په دی ډول خلک کولای شی چه د الوتکې د حرکت په ورځ دسهار له خوا یو ساعت دمخه خپل مراسلات تحویل کړی.

۴- د کابل او بیروت ترمنځ د هوایی پستي کرښی هم نوی شوی اود لنډو هوایی فاصلو څېر مربوطو محایو ته ورکړی شوې دي.

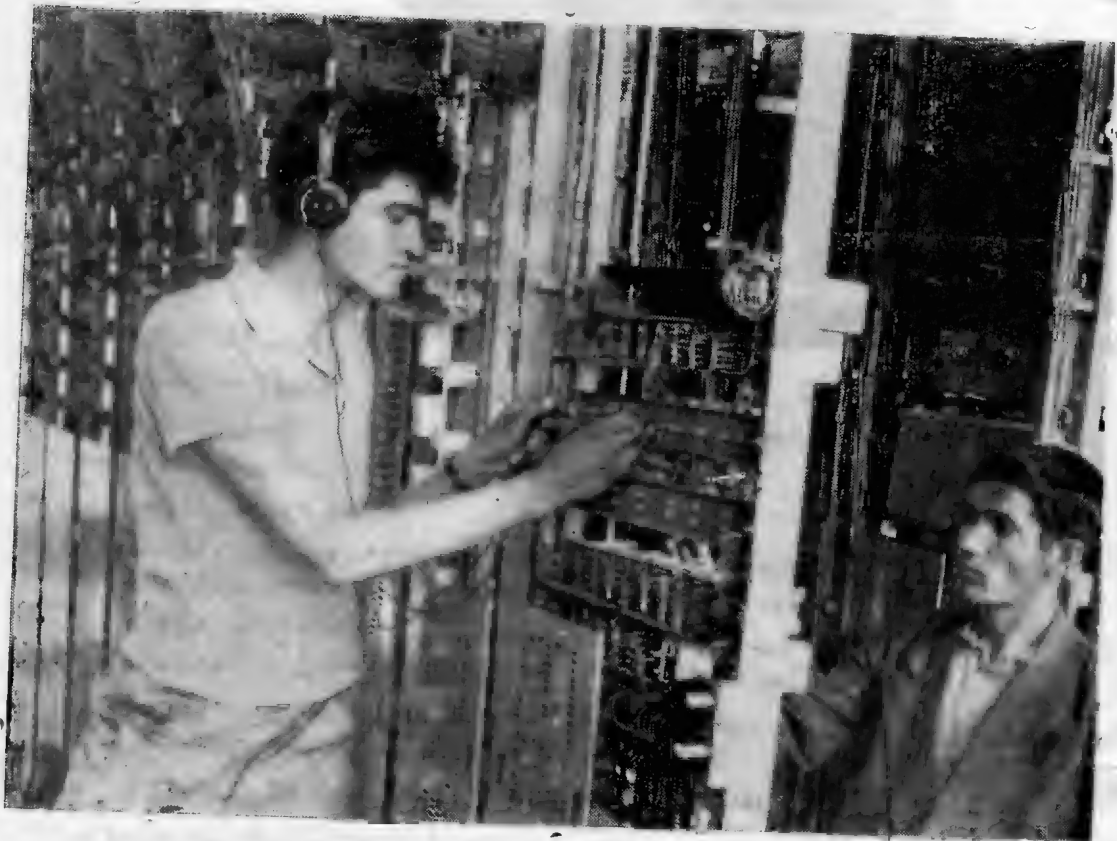
۵- د کابل په ښار کښې د پستي لس صندوقونه نصب شوی ددغو صندوقونو دپاره درې ډوله پاکټونه او خاص کاغذونه په هیوا د کښې د ننه د هوایی زمینی او ښاری پستي دپاره تهیه او برابر شوی دی او همدغه رنگه دوه دوه ډوله مخصوص پستی کارونه ترتیب شوي ددغو صندوقونو نه اوس د داخلي او ښاری تبادلو سر و پستونه جاری دي او په نظر کښې دي چه نور انکشاف هم وکړی.

۶- د زیاتو برخو ټک دپاره خارجی ایر لیټرونه چه تر کتنی لاندی دی ژر به په عملی ډول د کتنی وړوگرځی.

۷- يود داخلي هوايي سرويس دنورو ملکونونه دراغلي هوايي پستي دپاره په کار لاس پوري کړي چه دخارج نه راغلي قوئي هوايي پستي په دننه هيواد کښي د هوادلاري نه تبادله شي .

۸- دخپلواکي د جشن په مناسبت د پستي لاندني (۶۹) ډوله ټکټونه او ۸ ډوله د يادگار کاغذونه چاپ شوي دي او په همدې ډول د هياووني اعلي حضرت د نيکمرغي زرين يدي د کاليزي د سري مياشتي د هنقي دملکانونو دخارج دندوي دملکرو ملتود ورځي د هيواد دنامتو شخصيت خواجه عبدالله انصاري د يادوني، د معلم دورځي، دهقان دورځي، د جهانې هواشناسي دورځي اودولبري سوه دمجادلي دپاره دغه پورتنۍ ۶۹ ډوله د پستي ټکټونه او ۸ ډوله د يادگار کاغذونه چاپ شوي دي .

۹- د ۱۳۴۱ کال د سنبلې د اول نه د ۱۳۴۲ کال د جوزا تر پايه پوري دخارج نه ۴۵۹۰۷ پارسلونه راغلي او خپلو محابو ته ورکړي شوي دي . «بای»

د کندهار ولايت د اتومات تيليفون د ستنگاه چه نوي په کار اچول شوي ده

دروغتیا د وزارت کفیل ښاغلی دکتور عبدالرحیم

دې په ۱۲۸۸ لمريز کال کښې زېږېدلی او له ۱۳۰۱ کال څخه ئې تر ۱۳۰۸ پورې د برلین په لېسو کښې لومړنۍ تحصيلات په ۱۳۰۸ کښې بکلور په حاصله کړه او په ۱۳۰۹

دروغتیا د وزارت کفیل ښاغلی
دکتور عبدالرحیم

نه ئې تر ۱۳۱۷ پورې د برلین په پوهنځي کښې د طب تحصيلات بشپړ کړل د طب له پوهنځي څخه د فراغت په وروسته ئې د ۱۳۱۷ څخه د ۱۳۱۹ تر اولو وختو پورې د برلین په پوهنځي روغتونو کښې د دکتورانت او سټاژ د بشپړولو له امله یعنی له ۱۳۰۹ څخه ئې تر ۱۳۱۹ پورې خپل تحصيلات د دکتورانت او عملي ستاژ سره په المان کښې بشپړ کړل.

پخواني هأمو ریتونه:

له ۱۹۴۰ ع نه تر ۱۹۴۲ پورې د مجلس دروغتون د سرطبيب په حيث.
له ۱۹۵۲ نه تر ۱۳۴۶ پورې د پوهنځي د وزارت دروغتون د سرطبيب په حيث.
له ۱۹۴۶ نه تر ۱۹۴۹ پورې د مزار شريف د ولايت د سرطبيب په حيث.
له ۱۹۴۸ څخه تر ۱۹۵۵ پورې د ملاريا دمجادلي درئيس په حيث.
په ۱۳۳۴ لمريز کال کښې دروغتیا د وزارت د معین په حيث په عين حال کښې ئې تر اوسه لاملاريا دمجادلي درياست چاری کفالتاً په غاړه دی.
د ۱۳۴۱ د کب په ۲۳ نېټه دروغتیا د وزارت د کفیل په حيث د ښاغلي دکتور محمد يوسف په کابينه کښې مقرر شویدی چه تر اوسه پورې ئې د هیواد دروغتیا د وزارت دغه چاری په غاړه دی.

د روغتیا د وزارت تشکیل

د وزیر	د کتور عبدالرحیم
معین	» عبدالقیوم رسول
دمخصوص قلم مدیر	ښاغلی هید الفغار
د بلقنی مدیر	» عبد الر شید جلیا
د روغتیا چارو دریاست	
رئیس	د کتور عبدالرحمن حکیمی
د تشکیلاتو لوی مدیر	انجنیر علی احمد
د مرکزی روغتیا »	د کتور میر غلام حیدر ماهر
د روغتو نومویر	ښاغلی میر محمد امین
د باندنی ارتباط مدیر	» یار محمد مجد دی
د مجادلې مدیر	د کتور نصر الله یوسفی
د اکسریز او لابراتوارو نو مدیر	ښاغلی محمد قاسم یوسف زاده
اداری لوی مدیر یت	
لوی مدیر	ښاغلی حبیب الله
دمحاسبی مدیر	» عبدالغفار
دمامورینو »	» سید ایشان
د عامو خدمتو »	» عبد المجید
د آر شیف »	» عبدالقادر
د غاښو جوړولو ریاست	
د رئیس کفیل	د کتور میر غلام حیدر ماهر
د واکسین جوړه او د موسی آمر	» سید محمود نثار
د ښځو دستا توړیم سرطیب	» محمد سرور
د تو برکلوز د موسی »	» عبدالقنی افضل
د کا بل دمچس »	» محمد ایوب
د ابن سینا »	» محمد اسلم
د ملاریا دمجادلې ریاست	
افتخاری رئیس	د کتور عبد الرحیم (د وزارت کفیل)
فتی مرستیال	» عبدالقدیر
اداری »	» محمد یونس
د ابن سینا د اکسریز آمر	» محمد اکبر

د کتور محمد اکرم
ښاغلی سید محمد صادق

د زېږون سرطیب
د مر کزی لار اتوار آمر
د عامو روغتیا ریاست

د کتور محمد عمر

رئیس

» محمد نعیم شرف

مرستیال

» عبدالقیوم

اداری لوی مدیر

» محمد رسول میا خیل

د تغذی آمر

» د کتور مرتضی سعدي

د بیولوژی آمر

» نظام الدین شها بزاده

د منیدو او کوچنیا نو د ساتنې آمر

» محمد قاسم

د بته لوی آمر

» سید شعیب

د وینو د بانک آمر

» عبدالقادر هوا

د حیاتي کیمیا د خانگی آمر

ښاغلی محمد اشرف

د نقدی مجاسبی مدیر

» شاه محمود روښان

د محیطی حفظالصحتی آمر

» احمد علی

د خد ماتو مدیر

» محمد علی زمان

د واکسینو د کنترولو آمر

» عبداللہ رشیدی

د لیونی سپی د خانگی آمر

» عبدالستار

د سیرالوژی » »

په ولایاتو او اعلی حکومتونو کښی روغتیا مدیران

د کتور محمد سرور

د کندهار دروغتیامدیر

د کتور محمد علی

د هرات » »

» محمد ایوب

د مراد شریف » »

» حسن علی

د ننګرهار » »

» میر محمد علی

د قطغن » »

» محمد طاهر

د پکتیا » »

» عبدالاحد

د میمنی » »

» محمد یوسف

د شېر خان » »

» محمد رسول

د فراه » »

» گل آقا

د غور اتو » »

» عبداللہ

د بدخشان » »

» عبدالصمد

د غزنی » »

» تاج محمد

د ارزگان » »

» عبدالحمید واسعی

د بامیانو » »

» سید محمد انور

د تالقانو » »

د روغتیا وزارت فعالیتونه

څرنگه چې د مملکت په پخوانو برخو کې د مملکت د خلکو د صحت و اړخ او تداوی د پاره مناسب محابونه اولازمه وسایل موجود نه و نو له همدې امله د مراجه پوښو د کتنو او تداوی لپاره د نویو شفاخانو او پولي کلینیکو په ودانو لاس پورې شوي دي. د کابل د سترې شفا خانې ودانۍ:

د لمړي پنځه کلن پلان په جريان کې د کابل د ښار او شاوخوا د ناروغانو د مراجه له حیثه او همدا رنگه هغه ناروغان چې په اطرافي کلینیک کې معالجه کېدی نشول او هم د هغو ډاکټرانو د تجربې او تخنیک او عصري طبابت د حصول له امله چې نوی له فاکولتي نه راوړی او هم د ډاکټرانو د علمی سوي د لوړولو لپاره په نظر کېښي نیول شوی چې په یوه عصري شفاخانه جوړه شي، نو څرنگه چې دغه شفاخانه له مرتبه پر وگرام سره سم تریوی اندازی جوړه شوی او دا چې د هغې افتتاح په ۱۳۴۲ کال کې په نظر کېښي نیول شوی نو د دروغتیا وزارت د شفاخانې د تدارک او د تجهیزاتو په برابرولو لاس پورې او د دغې شفاخانې طبی لوازم او نوري اکتیوای می هم د هیواد له داخل او هم له خارجي مملکتونه توريد او برابر کړل او د مربوطو کارکوونکو په واسطه نصب او د دغې شفاخانې د سامان استلاسیون او تجهیزات عملی شول.

د ابن سینا د الحاقیې اولابراتوارو ودانۍ:

دا چې له یوې خوا ورځ په ورځ د ابن سینا د شفاخانې مراجعین زیاتیدل او هم د تداوی د بندرو د قلت له کبله د خلکو شکایتونه ډیر و او له بلې خوا پخوانی مرکزی لابراتوار توسمی او انکشاف گنجایش نه درلود نو لدې امله د ابن سینا د شفاخانې په اراضی کې یو نوی لابراتوار هم په نظر کېښي و نیول شو نو له همدې کبله دغه ودانۍ چې په ۱۴۱۱ کال کې شروع شوی وه. د ابن سینا د الحاقیې بلاک د ۱۳۴۱ په آخر کې ختم او په دکار اچول شوی دی. او هم دغه راز دغه لابراتوار هم په عصري سامانونو او لوازمو بشپړ او د ۱۴۳۲ کال د جوزا په میاشت کې افتتاح شوي دي.

د دروغتیا وزارت د ابن سینا د شفاخانې د پاره د امریکا د سولي دهیئتو له موسسې نه درې تنه نرس او دمدیسکو له طبی موسسې نه می دوه تنه داخله متخصص ډاکټران یو تن د جراحی ډاکټر او یوه تنه نرس راغوښتي دي او هم می له طبی سامانونو- آلاتو او دوا نه استفاده کېده.

د ابن سینا په روغتون کې د اکسیریز دستگاه چه نوی
په کار اچول شوی ده
د لوگر ۳۵ بستریزه شفاخانه

له یو خوا چه د لوگر پخوانی شفاخانی د مربوطی سیمی دا احتیاجا تو د پاره مناسب موقعیت نه درلود اوله بلې خوا ئی موجوده ودانی دیو شفاخانی د تدویر دپاره مساعد نه وه. نو له دی امله د لوگر د کلمنګا د په سیمی کې دیو عصری شفاخانی جوړول په نظر کې ئی و نیول شول چه اوس د دغی و دانسی کار سره له بریښنا اود اېو د سولو تکمیل شوی خو یوازی په یوازې ئی باغچه او لږ څه کار لایاتې دی دغه به هم په یوه یا دوه میاشتو کې سرته ورسېږی. او همدارنگه دیو عصری شفاخانی هغه تجهیزات چه د نوموړی سیمی قو لې له تیای پوره کړای شی تدارک او برابر شو یس دی البته چه په همدی نو دی وختو کې به افتتاح او په کار واچول شی.

د غزنی دملسکی شفاخانی توسعه:

د غزنی دملسکی شفاخانی په موجوده ودانی کې د مراجعینو دورخ په ورځ زیاتیدو په نسبت د بسترو د زیاتیدو امکان نه لیدل کیده نو دی دپاره چه له یو خوا د زیات لکینت هغه و نیوله شی اوله بلې خوا د بسترو د زیاتیدو امکان ییداشی دروغتیا وزارت تصمیم و نیو چه د دغی شفاخانی دوه پوله یزه ودانی جوړه شی اود همدی مفکورې له مخی د شفاخانی دوه م پوله په ۱۳۴۱ کال کې شروع او نژدی دی چه سرته ورسېږی. البته چه په همدی ورځو کې په بشپړه او په کار واچول شی.

د فراه پولیکلینیک :

دلیری پلان په آخر کښې شروع او د ۱۳۴۱ کال په پای کښې تکمیل او د سپر کال (۱۳۴۲) کال په اوایلو کښې افتتاح او استفا ده ترسره کښې .

د بغلان پولیکلینیک :

د بغلان پولیکلینیک چه پخوا شروع شوی و په ۴۱ کال کښې تکمیل او په لازمه وسایلو سمبال شوی او په ۱۳۴۱ کال کښې داستفادی وده وگرزید او سر بیرته د بغلان په شفاخانه (روغتون) کښې نظر د مراجعینو په کثرت د ۱۳۴۱ کال په آخر کښې په بسترو کښې هم څه زیاتوالی وشو .

د پروان دنسوانو (بشجو) د طبقي دالیتیاو دلری کولو د پاره یوه لاس بشپړیزه شفاخانه په لازمه تجهیزاتو تدارک او په چار یسکادو کښې په کار واچول شوه او البته د نوموړی شفاخانی اساسی ودانی به چه د دهم پلان د پروگرامو جزه دی دهغې داصی پروژی په تکمیل به د شرایطو د مساعدت په صورت کښې په راتلونکې وخت کښې اقدام اودهغې په توسعی کولو به هم لاس پوری شی .

د پروان پولیکلینیک ته میر :

د پروان پولیکلینیک په ۱۳۴۰ کال کښې شروع شوی او د ۴۱ کال په آخر کښې ختم او په کار اچول شوی .

د کندهار پولیکلینیک :

د کندهار د پولیکلینیک ودانی هم دلیری پنځه کلن پلان په آخر کښې شروع او د ۴۱ کال په آخر کښې بشپړ او افتتاح شو اودهغه محای د خلکو داستفادی وده شوی دی .

د ننگرهار دمستوراتو د شفاخانی ودانی :

د ننگرهار دمستوراتو د شفاخانی ودانی په ۱۳۴۰ کال کښې شروع او کار می په ۱۳۴۱ او سپر کال (۱۳۴۲) کښې به بیرته روان دی ممکن دی، سپر کال او یاد ۱۳۴۳ کال په اولو وختو کښې بشپړ او داستفادی وړ شی .

د میمنی دمستوراتو د شفاخانی ودانی :

دهغه محای دمستوراتو د شفاخانی ودانی په ۴۰ کال کښې شروع شوی او څه ناڅه بشپړ شوی او دا یو رسولو او د بریښنا د سیستم او دهغې د تدارک او تجهیزاتو له تکمیل نه وروسته به ۱۳۲۴ کال په آخر وختو کښې داستفادی وړ شی .

د بغلان د بشجو او نارینه و د شفاخانی ودانی :

د بغلان د بشجو او نارینه و د شفاخانی ودانی چه تعمیر می نه درلود او مداریکه د بد خشان د نارینه و شفاخانه او د شبرغان پولیکلینیک په ۱۳۴۱ کال کښې شروع

او په ۱۳۴۱ او سپ کال (۱۳۴۲) کال کښې ددغو شفا خانو دودانيو کار روان دی
مېله ده. په ۱۳۴۳ کال په اولو کښې ددغو شفا خانو دودانيو بشپړی او په کار
واچولی شى.

اکسريزونه

په ۱۳۴۱ کال کښې په لاندنيو شفا خانو کښې داکسريز دستگاوى په کار اچول
شوى او په په کار واچولی شى:

۱- داکسريز يوه مېکمله دستگامه دخواست په شفاخانه کښې بسته کاري او د ۱۳۴۱ کال
کال په آخر کښې په کار اچول شوى ده.

۲- د بفلان په پولیکلينيک کې هم په ۱۳۴۱ کال کښې داکسريز يوه دستگامه
بسته کاري او د هغه کال په آخر کښې افتتاح شويده.

۳- که څه هم داوسنې اکسريز د موسسې داکسريز له دستگامه نه ډېر اغېزمن
کښې خود مزاجونو د کثرت په نسبت په نوموړې موسسه کښې د اکسريز د يوې
بلې دستگامه په کار اچولو ضرورت هم وچه د ابن سينا داکسريز د نوي دستگامه
بسته کاري د ۱۳۴۲ کال په آخر کښې شروع او بشپړه شوه او د ۱۳۴۲ کال په اولو کښې
دغه دستگامه په کار واچوله شوه.

اوبه رسول

د روغتيا وزارت د ۱۴۴۱ کال په آخر کښې په لاندې ډول موسسې د اوبو رسول
په وسايلو مجهزې کېدې:

۱- د مرکزي لابراتوارو موسسې ته اوبه رسول.

۲- د ابن سينا العاقبي ته اوبه رسول.

۳- د لوگر شفا خانې ته » »

۴- د بفلان داکسريز پولیکلينيک او موسسې ته اوبه رسول.

۵- د پروان پولیکلينيک ته اوبه رسول.

۶- د پوست د شفا خانې د اوبو رسولو کار جريان لري او مېله ده په راتلونکې
يودې موده کښې به تکميل شى.

د جنرا تورو نصابول اود برېښنا د لټن تهديد:

د روغتيا وزارت په عينو صحنې موسسو کښې چه ښاري برق مى نه درلود،
د ۱۳۴۱ کال په آخر کښې د برق د توليد جنرا تورو نه نصب او په کارمې
اچول شوى او د عيښې هغه صحنې موسسې چه ښاري برېښنا
په يوه ښاري برېښنا په واسطه د برېښنا لټن تهديد کې چې له يوې خوا صحنې
موسسې ته ورځي او له بلې خوا به د هغه په واسطه د اوبو رسول او طبي آلات
په کار واچول شى.

(پاتې په ۴۷۱ مخ کښې)

د فواید عامی د وزارت کفیل برید جنرال محمد عظیم

په ۱۲۹۸ لمریز ۱۹۱۹ ع کښې د ننگرهار د لغمان په چار باغ کښې زیږیدلی لومړنی
تخصیلات یې د هغه کلی په لومړنۍ ښوونځۍ کښې بشپړ کړيدي، وروسته له هغه په -ح ښ کښې
داخل شو هلته له پرمختلليو څخه وروسته په -ح کښې شامل شو او په ۱۳۱۷-۱۹۳۸ ع

کښې له جری پوهنتون
څخه د لومړۍ بریدمن
په درجه فارغ التحصیل
او د مرکزی قوی د خور
ضابطانو په ښوونځۍ
کښې د ستاژ د لوی
پوری د باره د استحکام
د خور د ضابطانو
د مفرزی د قوماندان
په حیث مقرر شو.

په ۱۳۲۰ لمریز ۱۹۴۱ ع
کښې په جری پوهنتون
کښې د استحکام د
ښوونکي د مرستیال

د فواید عامی د وزارت کفیل برید جنرال
محمد عظیم

په حیث مقرر او په ۱۳۲۲ لمریز ۱۳۴۲ ع کښې یې د تورن په درجه ترفیع وکړه، سر بيره
په هغه -ح پ دوهم ټولې د قوماندان د (ټولگي ضابط) په صفت مقرر شو او په ۱۳۲۴-
۱۹۴۵ کښې د عسکری انجنیرۍ د لویو تخصصیاتو د باره هندوستان ته ولېږل شو او د
یونیم کال زده کړې ته وروسته بیرته وطن ته راغی او په ۱۳۲۶-۱۹۴۷ کښې یې د جگت تورن
په درجه ترفیع وکړه او د کښو په لوی حکومت کښې د سرکو تیرولو له امله د پیچ د درې
د حاکم په حیث مقرر شو او په ۱۳۲۷-۱۹۴۸ کښې د ملي دفاع د وزارت د اتم ټولن د ښوونې
اوروزنې په لوی مدیریت کښې د ښوونځیو د ځانګړي د آمر په حیث او د ۱۳۲۷-۱۹۴۸

کال په منع کښی د مرکزي قوا دا استحكام د قولي د قوماندان او په ۱۳۲۸-۱۹۴۹ کښی د ملي دفاع د وزارت د استحكام په غونډه کښی د کښک د قوماندان د کفيل با حيت مقرر شو او له غوميا شتو څخه وروسته د تدريس او د تدبير په کفالت او د حربي پوهنتون د استحكام د ښوونکي په حيت تبديل شو او د ۱۳۲۸-۱۹۴۹ په جشن کښی می د جگړن په رتبه تر رفيع وکړه او په ۱۳۲۹-۱۹۵۰ کښی د ح-پ د غونډه د قومانداني په کفالت مقرر او په ۱۳۳۳ کښی د جگړن په رتبه تر رفيع وکړه او د ملي دفاع د وزارت د استحكام د غونډه د قومانداني په کفالت تبديل شو او په ۱۳۳۴-۱۹۵۵ کښی چه د فوايدهامي د وزارت په چوکاټ کښی د کار د قواؤ د قومانداني تشکيلات منظورشول دی د صدارت عظمی له لوي مقام په صوابديد دهغی قومانداني د کفيل په حيت مقرر شو او په ۱۳۳۶-۱۹۵۷ کښی د انجنيري په شق کښی د فیلوشپ په حيت د درېو میاشتو په موده ترکي ته ولېږل شو او وطن ته د بیرته رارسيدونه وروسته می په هماغه کال کښی د صدارت عظمی له لوي مقام څخه لومړی د رجه عسکري تقدیر نامه واخيستله او د جگړوال په رتبه می تر رفيع وکړه او په ۱۳۳۷-۱۹۵۸ کښی د کار د قواؤ پر قومانداني علاوه د فوايدهامي د وزارت د معین د کفيل په حيت موظف او په ۱۳۳۹-۱۹۵۹ کښی می د صدارت عظمی له لوي مقام څخه بیا لومړی د رجه عسکري تقدیر نامه واخيستله او د هماغه کال د خپلواکۍ په جشن کښی می د برید جنرال په رتبه تر رفيع وکړه او د فوايدهامي د پخوانی وزیر له تبدیلیدونه وروسته می د کار د قواؤ پر قومانداني او دهغه وزارت په معینۍ سر بیرته دهغه وزارت د وکالت چاری اجرا کولی، په پای کښی د ملو کانه مبارک حضور د نمبر ۹۴۳-۱۲۲۳ ر ۴۱ او د صدارت عظمی د نمبر ۱۴۵۷ ر ۱۲۲۶ ۴۱ فرمان په قرار د ښاغلی دکتور محمد يوسف صدر اعظم په کابینه کښی د فوايدهامي د وزارت د کفيل په صفت مقرر شو.

نشانونه ئی: په پورتنيو خدمتو کښی می خلور دولتیا مدالونه او يو د کښو خدمت او يو رشتين مدال او يو بريالي نشان او يو د مينه پال نشان او يو د ستوري لومړی درجه نشان اخيستی دی.

د فواید عامی د وزارت تشکیل

وزیر	برید جنرال محمد عظیم
د ادارې معین کفیل	شافلی محمد یعقوب عطایی
فنی معین
دمخو ص قلم لوی مدیر
اداری رئیس	شاهغلی عبد العزیز عطایی
دمامورینو لوی مدیر
دمحاسبی مدیر	شاهغلی عبدالرشید
د جنسی محاسبی مدیر	» فقیر احمد
د تصفیې »	» محمد حنیف
ددپو گانو د زیرمی مدیر	» محمد ایوب
د بانو مدیر	» امان الله
میدخانیکي رئیس	» غلام محمد
مرستیال	» فیض محمد
د تپتی او پیرو د لو مدیر	» فضل احمد
د ذاتی مدیر	» سید امیر
د ترانسپو رتو مدیر	» محمد علی
د پروژی دار تباط مدیر	»
د ماشینری مدیر	» حبیب الله
د نقدی محاسبی مدیر	» عین الدین
د ورکشاپ مدیر	» عزیز احمد
د کتنی او تشریح مدیر	» عبدا لقدوس
ددپو لوی مدیر	» عنایت الله عزیز
د زیرمی مدیر	» محمد صادق
دمعابر و فنی لوی مدیر	» انجنیر غوث الدین متین
د اداری »	» حاجی ویس الدین

دودانیو فنی لوی مدیر
دودانیو اداری »
د هند او یالی فنی »
» » اداری »
د پلان او پروژې »
په و لایاتو او اعلی حکومتونو کې د قواید عامی مدیران

د کابل ولایت د قواید عامی مدیر
د کونډ هار » » »
د هرات » » »
د مزار شریف » » »
د قشغرې » » »
د ننګرهار » » »
د پکتیا » » »
د غزنی د اعلی حکومت » » »
د ګرځونک » » »
د فراه » » »
د میمنه » » »
د بدخشان » » »
د پروان » » »
د شپږ غان » » »
» » » آمر » حسین علی

د کار د قواو د عمومي قوماندانی تشکیل

د کار د قواو د عمومي قوماندان
د کار د قواو د مرستیال
د کار د قواو د دیوان حرب رئیس
د کار د قواو د ذاتی مدیر
» » د مالی او محاسبی لوی مدیر
» » مالی مدیر
» » د ساتنې او څارنې لوی مدیر
» » د روغیا مدیر
د ساتنې د عمومي آمر
» » د لومړۍ برخې آمر
چکروال عبدالاحمد
چکروال سید عالم شاه
برید جنرال امین الله
ښاغلی آقا محمد
ښاغلی عبد الرزاق
تورن غلام محمد
چکروال سید امیر
ښاغلی غلام حیدر
چکروال سلطان محمد
» عبدالرشید
(پاتې په ۳۱۵ مخ کېښي)

د کړهڼې د وزارت کفیل ښاغلی دکتور کشاورز

دکتور محمد ناصر کشاورز د محمد عمر زوی په ۱۳۰۴ لمریز کال زېږیدلې دی.
په ۱۳۱۲ کال کښې د استقلال په لېسه کښې شامل او تحصیل می په لاندې ډول دی:

په ۱۳۲۴ لمریز
په ۱۹۴۵ ع کښې
د استقلال په لېسه کښې
لومړی لمېر او له هغې
لېسې په اعلي درجه
د بېکلو رڼا د پېلو م
اخیستې دی

په ۱۳۲۵ لمریز په ۱۹۴۷ ع
کښې د سیمانس د پوهنځي
د لومړي ټولگي تصدیق
لیک په لومړۍ درجه

د کړهڼې د وزارت کفیل ښاغلی دکتور
محمد ناصر کشاورز

په ۱۳۲۶ لمریز په ۱۹۴۷ ع
کښې فرانسې ته د لودو
تحصیلاتو د پاره لیږل شوی و.

په ۱۳۲۶ لمریز په ۱۹۴۷ ع کښې تر ۱۳۳۱ - ۱۹۵۲ پورې داسې بریلمیکوس ته او
د پېلومونه اخیستې دی.

د پاریس د کړهڼې له ملي موسسې څخه د لېونیاتو د کنترول بری لیک. د پوهنې
د مونټپلیمه د کړهڼې په ملي ښوونځي کښې د شمېر د کونکور تصدیق لیک.
د فرانسی په اګرو نومي ملي عالي ښوونځي کښې د شمېر د کونکور (تصدیق لیک).
د (فرانسی له یونیورسټي څخه) د فزیک - کیمیا او طبیعي علومو د لېون د تحصيلاتو
بري لیک.

د لورې د تحصيلاتو بری لیک

» » » د ټولو پوهنو

د نانسې له يوینورستی څخه د کرهڼې د کیمیا او پیدولوژۍ د لوړو تحصیلاتو بری لیک
 د » » » د ډولۍ زولوژۍ » » »
 د » » » د ډولۍ فیزولوژۍ » » »
 د » » » د کرهڼې د زولوژۍ » » »
 د » » » د بوقیو » » »
 د » » » د انجنیرۍ دیپلوم

د » » » د بیولوژۍ علومو د لیسانس دیپلوم.
 په ۱۳۳۲ لمریز ۱۹۵۲ع کښې د پاریس د کرهڼې د علمی تحقیقاتو په موسسه اود
 سوربون په یونیورستی کې شمول.

په ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښې د سیانس د دکتور ادیپلوم (حکومتی دوکتوری په زیات
 افتخار سره)

» ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښې بیرته گران وطن ته راغی اود زوونکنۍ د متخصص په حیث
 د کرهڼې په وزارت کې شامل شو.

» ۱۳۳۶-۱۹۵۷ کښې د مالدارۍ د انکشاف د موسسې د رئیس په حیث.

» ۱۳۳۹-۱۹۶۰ع د کرهڼې د وزارت د حیوانی تولیداتو اود ترنری د ریاست

د کفیل په حیث.

۱۳۴۰-۱۹۶۱ع کښې د کرهڼې د معین د کفیل په حیث.

۱۳۴۱-۱۹۶۲ د کب په میاشت کښې د کرهڼې د وزیر د کفیل په حیث.

تالیفات:

- ۱- د لېنیا تو د بایستوریزاسیون په باب کښې په فرانسوی ژبه رساله.
- ۲- د قره قلی پسو اود قره قلی پوستو د تولیداتو په باب په فرانسوی ژبه خپرونه.
- ۳- د شیدو، غوښو، وډیو اود قره قل د پسو د پوستو د تولید په باب (په ۴۰ مخو
 کښې مصوره مجله)

۴- د کرهڼې د تکامل سیر او ترقیاتو په باب په فارسي ژبه (په ۳۸ مخو کښې)

۵- په بیلو بیلو مرحلو کښې یعنی د جنین، وری اود بالغ پسه په حالت سره د قره قل
 د گل د تشکیل اود تکامل د سیر په موضوع کښې د تحقیقاتو په باب ډاکټری تهیز.

د قره قل د پوستو د عواملو- کیفیت او ښکلا اود نژاد او سلیمکیسون د انتخاب د پاره
 د هغوی د اهمیت د مطالعې په باب (په فرانسوی ژبه) مجله په (۱۴۷ مخو کښې چه اتیا قوقی
 ابتکاری میکروسکوبی عکسونه او پنځه ویش ابتکاری احصاییو تابلو.

۶- د هټروزیس یعنی هایپر دویگور (په انسان- حیوان او بوقیو کښې د هیبریداسیون
 د نتیجو د موضوع په باب ډاکټری دوهم تهیز.

يادونه :

دغه پورتنۍ دواړه تهیزونه د پاريس د کړهڼی د تحقیقاتو د مؤسسې له خوا چاپ

شوی دی.

۷- د مالدارۍ او قره قل د تجارت په باب.

۸- په وروستیو څلویښتو کلونو کېڼی د افغانستان د کړهڼی په باب .

۹- د افغانستان په اقتصاد کېڼی د قره قل رساله (د مالدارۍ د انکشاف د ریاست

مصوره خپرونه په فارسي ژبه)

۱۰- د قره قل رساله (د مالدارۍ د انکشاف د ریاست مصوره خپرونه په انګلیسي ژبه)

۱۱- په افغانستان کېڼی د کړهڼی او مالدارۍ په باب (مصور کتاب)

۱۲- د قره قل درمو په باب (مصوره رساله)

د کړهڼی دوزارت تشکیل

ښاغلی دکتور محمد نادر کشاورز

دوزارت کفیل

معین

د څاریو د حمایې اود

» مسجدی

نیاناتو د ساتنې رئیس

» دکتور محمد احسان رفیق

د تولید او د ترویج رئیس

» عبدالاحد

د طبیعي منابعو رئیس

» عبدالمجید

د بود او پلان »

» غلام جیلانی

د اقتصادي لوی مدیر

» نوراحمد

داداری » »

» محمد اسلم خاموش

دو تر نری » »

» میر سیف الدین

داګرو نومی » »

» میر کشاه

دو یتري نری د ښوونځي مدیر

» حسن علی

د قوربي مدیر

» عبدالعزیز

د ابو لګولو لوی مدیر

» محمد حسن کشتیار

د څنګولو د »

» محمد نجیم آریا

د اطلاعاتو مدیر

» غلام مصطفی مهجور

د کړهڼی د مجلې مسئول مدیر

» عبدالغفور

د کړهڼی د تحقیقاتو لوی مدیر

د مالدارۍ لوی مدیر	ښاغلی محمد انور
د ادارې لوی مدیریت مرستیال	» میر حبیب الرحمن
د نباتاتو د سابقې لوی مدیر	» محمد یوسف
د جنسی مجا سبې مدیر	» محمد عباس
د مامورینو مدیر	» مسجدی
د زنبور داری مدیر	» خواجه عبدالرؤف
د نقدی مجا سبې مدیر	» جان احمد
د پلټنې مدیر	» حسن علی پرویز

فعالیت‌های وزارت زراعت

وضع زراعت مملکت در ابتدای سال جاری نظر به قلت مقدار برف و باران در زمستان سال گذشته و ماه حمل ۱۳۴۲ تولید قابل اندیشه بود ولی باران های متواتر اواخر حمل و نور اگرچه مشکلات زیادی را از چنین لحاظ تولید نمود ولی در بهمرفته از نگاه زراعت خیلی مفید و مؤثر واقع گردید.

مناطقى که طبق هدایت و رهنمایی وزارت زراعت بود در پاشی کردیده است (بودر گوگرد) از مرض خاک کسترک تانک متاثر نگردیده و ازین رهگذر در تولیدات انگور ازدیاد بعمل آمده است.

تولیدات گندم نظر به عوامل طبیعی در نواحی فراه و فنگر هار متاثر گردیده و از طرف دیگر تبدیل اراضی تحت بذر گندم به بذر پخته در صفحات شمال سبب تنقیص تولید گندم آبی و صمود نرخ آن گردید. اما این مشکل را تودید گندم از اتحاد جماهیر شوروی و اضلاع متحد امریکا رفع و تا اندازه کسر متذکره را جیره نموده است.

در اثر کمک های فنی و رهنمایی وزارت زراعت در اکثر نقاط مملکت و همروی ریفورم اسماری وضع اقتصادی دهقان و مالدار نسبت به سابق بهتر و خوبتر گردیده است.

تولیدات پخته با اثر افزایش نرخ خرید و رهنمایی زارغان توزیع و تطبیق کود کیمیاوی (۱۵۰۰۰) تن از صفحات شمال و نیز توسعه ساحه پخته کاری در ولایت هرات خیلی ها قناعت بخش میباشد چنانچه تولیدات امساله در حدود یکصد هزار تن پخته پیش بینی میگردد و در سال جاری هشتاد هزار تن صد فیصد از دیاد نظر بسال (۱۳۴۰) پیش بینی میشود.

(بقیه در صفحه ۶۸۰)

د مطبوعاتو وزیر بناغلی رښتیا

بناغلی سید قاسم رښتیا د مرحوم سید حبیب زوی په ۱۲۹۲ لمریز په ۲۹ وېش ۱۳۰۳ ع کښی په کابل کښی زیږیدلی دی.

تحصیلات یی:

د ۱۲۹۸ تر ۱۳۱۰ پوری د استقلال په لیسۍ کښی له ۱۳۱۰ تر ۱۳۱۲ پوری په پانکی او اقتصادي کورس کښی رسمي وظیفی تی په ۱۳۱۰ لمریز ۱۹۳۱ ع کښی د خارج وزارت د مطبوعاتو د دایری لیکونکی

د مطبوعاتو وزیر او د وزیرانو د عالي مجلس

متشي بناغلی سید قاسم رښتیا

په ۱۳۱۱ لمریز ۱۹۳۲ ع د مخابراتو وزارت د خارجي ارتباط د غاړی سر لیکونکی

» د کابل د ادبی ټولنی مترجم	» ۱۳۱۲	» ۱۹۳۳
» » » » غږی	» ۱۳۱۳	» ۱۹۳۴
» » د کابلنی مهمم	» ۱۳۱۵	» ۱۹۳۶
» » د مجلی مدیر	» ۱۳۱۶	» ۱۹۳۷
» د ادبی ټولنی مرستیال	» ۱۳۱۷	» ۱۹۳۸
» د مطبوعاتو د ریاست د نشراتو لوی مدیر	» ۱۳۱۹	» ۱۹۴۵
» د مستقل ریاست مرستیال	» ۱۳۲۳	» ۱۹۴۴
» د مستقل ریاست کفیل (د غازی سپه سالار سردار شاه مجید د غازی پسر) (پښه کښی)	» ۱۳۲۷	» ۱۹۴۸
» د اقتصادي پلان رئیس	» ۱۳۲۸	» ۱۹۴۹

په ۱۳۳۰ لمريز ۱۹۵۱ ع دملگرو ملتو د تخنيکي مرستې په هيات کښي
د حکومت دايمي نماينده

» ۱۳۳۱ » ۱۹۵۲ » د مامورينو د تعاوني موسسې رئيس

» ۱۳۳۳ » ۱۹۵۴ » د باختر آژانس د نشراتي موسسې رئيس

» ۱۳۳۵ » ۱۹۵۶ » د مطبوعاتو مستقل رئيس

» ۱۳۳۸ » ۱۹۵۹ » په چکوسلواکيه کښي لوي سفير

» ۱۳۴۱ » ۱۹۶۲ » په قاهره کښي » »

د ۱۳۴۲ » ۱۹۶۳ » د مطبوعاتو وزير

افتخاري وظيفي يي:

په ۱۳۲۵-۱۹۴۶ څخه تر ۱۳۳۰ - ۱۹۵۱ پوري دعامي رفاه د مجلس منشي اود
مرستون - روزنتون د ميرمنو ولني او د افغاني سري مياشتي د موسسو غړي .
په ۱۲۲۳-۱۹۴۴ کښي د خارج وزارت د سياسي خدمتو په مؤسسه کښي د افغانستان
سياسي تاريخ د مضمون استاد .

تأليفات يي:

سر بيره په هغو زياتو مقالو چه په ادبي - تاريخي - سياسي - اقتصادي او اجتماعي
رشتو کښي له ۲۲ کلو راغيسي د مملکت په مطبوعاتو کښي د دوي له قلم څخه خپري شويدي
خو مستقل اثارو نه بي هم تأليف او ترجمه کي دي لکه په نولسمه پيړۍ کښي د افغانستان
تاريخ (کتاب چه چاپ شويدي (د جوان افغان) اجتماعي رساله چه د ۱۳۳۸ کال دا نيس
په پاوړتي کښي خپره شويده .

د پښتو د ملي سندرو د کتاب د لومړۍ برخي ترجمه د دار مستر تأليف په مستقل ډول
په پښتو چاپ شويدي .

د خيرخاني د کوتل د کيندنو ترجمه چه جلا چاپ شوېده اوڅو نور زمانو نه .
افسانې او نور .

ژبي يي:

پښتو - فارسي - فرانسوي - انگليسي .

مدالونه

په ۱۳۲۳-۱۹۴۴ کښي د پوهني دوهمه درجه نښان

په ۱۳۳۷-۱۹۵۸ کښي د ستوري دوهمه درجه نښان

په ۱۳۳۸-۱۹۵۹ کښي د پښتني مطلا مدال

مسافر تونه:

په ۱۳۲۳-۱۹۴۴ کښي هند ته د هند د حکومت په بلنه د مطبوعاتو د هيات
د مشر په حيث .

په ۱۳۳۴-۱۹۵۵ کښی د باندونک په جرگه کښی د افغانی مطبوعاتو نماینده او دهغه کال په پای کی د ملګرو ملتو په عمومی اسمبله کی د افغانستان د نماینده په حیث .
 په ۱۳۳۵-۱۹۵۶ کښی شوروی اتحاد ته د افغانستان د مطبوعاتو هیأتو مشر .
 په ۱۹۶۰ ع کښی د افغانستان د پاچاهما یونی اعلیٰ حضرت په ملګرتیا یی عربی متحد جمهوریت او بوگو سلاو په کتلی ده .
 په ۱۹۶۱ ع کښی ئی دعاج د ساحل (لویدیزې افریقی) د آزادی د تلین په مراسمو کښی د افغانستان د نماینده په حیث .
 په ۱۹۶۱ کښی یی په بلګراد کښی د غیر مسلکو هیوادو په جرگه کښی د افغانستان د هیأت دغړی په حیث او په ۱۹۶۳ کښی یی په تهران کښی د افغانستان او پاکستان دروا بطو دبیا برقراریدو په خبرو اترو کی د افغانستان د هیأت د مشر په حیث کډون کېیدی .

د مطبوعاتو وزارت تشکیل

وزیر	ښاغلی سید قاسم رښتیا
معین	» محمد خالد روښان
مشاور	» عبدالحمید مخمور
د مخصوص قلم مدیر	»
د کورنیو خپرونو لوی مدیر	» نظر محمد نوا
د ارتباط مدیر	» عبدالکریم روښنا
د کورنیو خپرونو د مراقبت مدیر	»
د کتابخانی مدیر	» محمد سرور رڼا
د جوايزو او کتابو چاپو لومدير	» میر غلام رضا مایل هروی
د افغانستان کالنی مسئول مدیر	» عبدالله محب حیرت
د باندنیو خپرونو لوی مدیر	» دکتور حفیظ الله ناصری
د باندنیو خپرونو د مراقبت مدیر	» محمد شریف ایوبی
د افغانستان پیوند لومدير	» محمد حسن فهیمی
د ثقافتی روابطو لوی مدیر	» عبدالحمید مبارز
د باندنیو مراجعاتو مدیر	» محمد اکبر پردیس
د بین المللی ارتباط مدیر	»
د عکاسی او فلم اخیستلو لوی مدیر	» عبدالصمد آصفی
د فلم اخیستلو مدیر	» محمد اکبر شالیزی

دلارښوونې لوی مدیر ښاغلی محمد علم غواص
 د پیام حق دمجلې مسئول مدیر » فضل من الله فضلی
 اداری رئیس » عبد الغفار
 دمچاسې لوی مدیر » رامچند
 دها مورینو مدیر » محمد سرور وڼا
 دکنترل مدیر » محمد قاسم
 دوارداتو مدیر » عبدالودود
 دپاڼو مدیر » امان الله

د اصلاح نشراتی لمهډ موسسه

دموسسې رئیس
 اود اصلاح مسئول چلوونکی ښاغلی سید فقیر علوی
 مرستیال » محمد اکبر ار فاقی
 اداری مدیر » غلام مصطفی فکرت
 دپښتو دتدقیق آمر » محمد ایوب مومندی
 دآرت مدیر » غلام علی امید

د انیس نشراتی لمهډ موسسه

دموسسې رئیس اود انیس
 مسئول چلوونکی ښاغلی محمد ابراهیم عباسی
 دمرستیال کفیل » محمد شفیع دهگدر
 دتهیی مدیر » غلام عمر شاګر
 دتدقیق مدیر » حفیظ الله
 دژوندون دمجلې » محمد شفیع دهگدر
 مسئول چلوونکی » غلام عمر شاګر
 دوهو انیس کفیل » عبدالغفار
 اداری مدیر
 دژوندون دمجلې مرستیال » محمد حسن بلوق شفیع
 دنامه لیکونکو دڅانګې آمر » میرایام الدین ساعی
 دو رځپاڼې چاپو لومړی » محمد عظیم کابل وال
 دهیواد نشراتی لمهډ موسسه :

دموسسې رئیس اومسئول چلوونکی ښاغلی محمد شاه ارشاد، مرستیال ښاغلی محمد رحیم
 عاصمی دتدقیق آمر ښاغلی عبدالرزاق نسیمی د نشراتو دڅانګې آمر ښاغلی محمد نذیر
 د ګر غځندوی ریاست :

رئیس ښاغلی عبدالوهاب طرزی
 مرستیال » جاناېز کاپیسایی
 اداری مدیر » غلام نقشبند توکلی

نویسمندگري

د دولتي مطابعو رئيس ښاغلي
محمد ابراهيم كندهاري چه له دريمې
رتبې نه دوهمې رتبې ته ترفيع كړې ده

د باختر آژانس د نشراتي موسسې
رئيس او د كابل تايمز دورخپاڼې
آمر ښاغلي صباح الدين كشككي

د اصلاح د نشراتي موسسې
رئيس او دورخپاڼې مسئول
چلو و ټكي ښاغلي سيد
فقير علوي

د دولتي انحصار اتو رئيس ښاغلي
محمد الله كاظمي

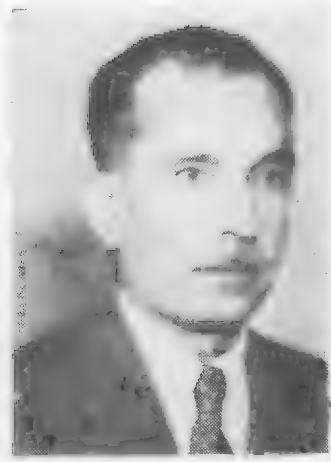

د مالي وزارت مشاور ښاغلي
عبدالوهاب حيدر

نویسمقاری

د عدلیې د وزارت دملکي مامورينو
دمحا کما تو د لومړني محکمې
رئيس ښاغلي محمد انور واحدی

د عدلیې د وزارت دملکي مامورينو
دمحا کما تو د تمیز د محکمې
رئيس ښاغلي عبدالباقي

دمطبوعاتو د وزارت
د کورنیو خپرونو لوی
مدیر ښاغلي نظر محمد نوا

د فواید عامې د وزارت د کار د قواؤ
لوی قوماندان جنرال عبدالاحمد

د فواید عامې د وزارت د ادارې
رئيس ښاغلي عبدالعزیز عطایي

د تبلیغاتو مدیر	ښاغلی محمد امین سلیمان
دمحاسبی او اجرایې مدیر	» محمد هاشم فهیم
د کابل راډیو نشراتي موسسه	
رئيس	د کتور محمود حبیبی
مرستیال	ښاغلی حفیظ الله سحر
داداری او محاسبی مدیر	» میراجان سحقی
د پښتو نستان	» عبد المنان دردمند
دمراقبت	» عبد الله غمخوار
د تدقیق	» غلام دستگیر پنجشیری
د پروگرامو او روزنې لوی مدیر	» سایمان لایق
داعلا ناتو مدیر	» سید عبد الحکیم شرعی
د پښتون څڅ	» سراج الدین وهاج
د نطقانو	» غلام غوث خیپری
د اطلاعاتو لوی مدیر	» عبد المطفیف جلالی
د کورنیو خبرو نو مدیر	» میر سعید بریمن
د راپور تاژو نو مدیر
د باندنیو خبرو نو مدیر	» غلام شاه سرشار
د ادبیاتو او د درامو لوی مدیر	» سلیمان لایق
د درامو مدیر	» عبد الرحمن بینا
دموسیقی	» حفیظ الله خیال
د کابل راډیو تخنیکي ریاست	
رئيس	ښاغلی انجنیر عبدالکرم عطایی
مرستیال	» انجنیر محمد اکرم
د ستود یو مدیر	» » »
د ستود یو فنی مدیر	» محمد مهدی
د ورکشاپ مدیر	» دوست محمد
د برود کاست	» محمد حسن
اداری	»
د پوهنې نندارې ریاست	
رئيس	ښاغلی عبدالرشید لطیفی
مرستیال	» محمد ابراهیم خواخوډی
د فلمونو د توردید او ویشلو مدیر	» رستم علی سلطانی
دمحاسبی او ادارې مدیر	» محمد عثمان قانع
د تیتر مدیر	» عبد القیوم بیسند
د کابل نندارې مدیر	» نیک محمد قایل

د تياتر هنري موسسه :

آمر
شاهلي فيض محمد خير زاده
اداري مرستيال » محمد عمر دسا
سکرتره مير من صابره

د دولتي مطابعو درياست تشکيل :

رئيس
شاهلي محمد ابراهيم کندهاري
مرستيال » نجف علي نياتي
د ليک مدير » عبدالرشيد
اداري لوي مدير » محمد رحيم
دلوازمو مدير » غلام محمد
د خاځي فرمايشاتو مدير » محمد نادر
د پانډو محاي مدير » محمد رفيق
د محاسبی لوي مدير » عبدالحميد
د چاري حساب مدير » غلام علي
د طبعاتو مدير » حيات الله
د کنترول مدير » مير غلام دوستگير
د تخنيک لوي مدير » محمد اکبر
د خطاطي او آدت مدير » عزيز الدين فوفلزائي
د حروف چاپي مدير » چراغ علي
د ذنگو گرافي مدير » عبدالحق صيقل
د دروازي مدير » فدا محمد
د ديوگانو مدير » محمد رحيم
د تصحيح لوي مدير » فدا محمد صايرم

د باختر آژانس نشراتي موسسه :

رئيس
شاهلي صباح الدين کشککي
مرستيال » محمد ولي محلمي
د باندنيو خبرو نو لوي مدير
د کورنيو خبرو نومدير
د پښتونستان د خاځي مدير
تخنيکي مدير

اداري مدير

کابل قامز دورخپاڼي د نشراتي موسسې آمر
شاهلي صباح الدين کشککي
مسؤل چلوونکي
شاهلي سيد خليل الله
مرستيال

په ولاياتو او اعلى حكومتونو كښي د مطبوعاتو مديران :

د كندهار و طمولوج افغان دورخېاني مسئول چلوونكى	ښاغلى آقامحمد كرزى
د هرات د اتفاق اسلام	» » » » عبدالواحد نافذ
د مزار شريف د بيدار	» » » » حبيب الرحمن جدير
د قطغن د اتحاد	» » » » عبداللطيف نشاط ملك خيل
د ننگرهار	» » » » »
د پكتيا د ولمانكي	» » » » نقيب الرحمن سرلوي
د فراه د سيستان جريدې	» » » »
» » » » مرستيال	ښاغلى عبدالرحيم پويان
د ميمنى د ستورى دورخېاني مسئول چلوونكى	» عبدالجليل وجدى
د بدخشان دورخېاني مسئول چلوونكى	» احمد جان كامران
د پروان	» » » غلام محى الدين ايوبي
د هلمند د جريدې	» » » محمد ابراهيم عطامى
د غزني د سنابى ورخپاني	» » » نور محمد پونده
د ننگرهار د مجلى	» » » مطيع الله چمپيلى
د هرات د ادبي مجلى	» » » عبدالرؤف فكري سلجوقى
د شبرغان د ډوبې د جريدې مسئول چلوونكى	» محمد شريف نسيم پروان

دمطبوعاتو وزارت فعاليتونه

د كورنيو خپرونو لوى مديريت:

د جايزو او كالمېد كتابو چاپولو د مديريت د اجرا آندونكيز:

۱ : چاپه مطبوعاتى جايزه وهى دى :

الف مولفين

ښاغلى عبدالرؤف بينوا د اوښى ليكوال كتاب . سيد بهاؤ الدين مجروح جبر
اود يالكتيك .

غلام على آئين به نښى نښى كښى علم (علم در جهان امروز)

محمد شاه ارشاد د جامعى په جوړولو كښى د قرآن لار .

نكېت سعيدى د ليكلو ډول (روش نكېت) .

سيد فقير علوى څنگه او سو (چگونه بايد زيست) .

سيد اسد الله ستومان تخنيكى ربوونه .

خال محمد خسته دېر وياوونه (يادى از رفتگان)

ب: داستان لیکو نکي

غلام غوث خیبري قهرمان
حبیب الله ماله ددريو داستانو ترجمه .

ج: درامه لیکو نکي

غلام صفدر پنجشيري داصحاب کهنه (ترجمه)

د: رسامان

محمد رحيم د کلیو واکمن :
قيام الدين زده سکاره پلورونکي پنجه (پيرزن ذغالي)
صورتگر د شپو ميلودي رسم .
دلایي چارو هنرمندان :
عبدالله طغرا په لرگي کپي
عبدالعزيز گندمي د کلیو دوشو لاسي کار .
عبدالعزيز وفاد کاغذ له قو قو خڅه د زاده سړي شکل جوړ کړي دي

و: خطاطان

مير محمد ابراهيم - سيد حمايت الله - سيد صديق چه يوه شلو ريزه می ليکلي ده .
سندر غاري :

ميرمن رخشانه - ميرمن ژيلا - سيد علم .

ج: ساز غزوونکي

عبدالکریم دو تاره غږوونکي . غلام حسن سر نده غږوونکي .

لویدیز ساز :

سرمست ماندولين - نسکيا لي ترميت ، شوق سندر غاهي مددي .

ي ممثلان :

خان آغا سرور - پيغله مقدسه . (اکتوران)

۲: د ۱۳۴۰-۱۳۴۱ کالني خپره شوه او خپر د و منا بعو - وزارت خان او خارجي خپروونکو
مؤسسه وليي له شوه او يو خو نسخي می هم وپلورلي شوی .

۳ : د لاندې کتابونه د کورنيو خپرونو د لوی مدیریت د جایزو او کتا بو چاپولو
مددريت له خوا چاپ شوی دی :

طبقات الصوفيه - صمدیدان - الهی نامه - د خواجه عبد الله انصاري گازر گاه د فکري
سلجوقي تأليف او پشکلاته کتنه (نسکاهی بزیمایی) دا استاد د صلاح الدين سلجوقي

تأليف - چونفر - د سليمان لايق اوسل پوښتنې او دهرات د پير سالگره د ادارې له خوا
چه د دغو کتابو څخه يو څه پلورل شوي دي .

سربيره پر هغو د کلتورياتو (دوهم ټوک) دمير من دقيه ابو بکر ترجمه . آخري
ستاره د ښاغلي محمود فاراني اثر، ستاک د ښاغلي بارق شقيمي اثر - امواج هر يو
او د ښاغلي مابل هروي اثر هم له نويو کتابو څخه دي چه دخپلواکي د پير ته لاس ته
راوستلو د تلمين نه پخوا چاپ او خپاره شوي دي .

۴ : د مطبوعاتو د وزارت د کورنيو خپرونو لوی مد یریت د خواجه عبدالله
انصاری هروی د تلمین د تجلیل له امله ۱۲ تنه مستشرقین کابل ته رابللي وو چه په کابل
نندارې اوهرات کښي ي له افغانسي پوهانو سره علمي او عرفاني مجلې ونه
جوله کړي .

د ارتباط د مدیریت د اجر آتو لاملیز :

د دغه مدیریت له خوا په دی کال کښي د نشراتي سوبی د انکشاف د هنر او د مطبوعاتو
د تعمیم له لپاری د تبلیغ زیاتولو او د وسایلو تهیه کولو می چه د مطبوعاتو او د هغو
داختصاصی څانگو د فعالیت امدی تشکیلوی زیار ایستل شوي دي .

جريدو ورځپاڼو - مجلواو خپرونو نكو مؤسسود ذیملقه ځانگو له لارښو دني
څخه استفاده کړي ده ، د مطبوعاتو وزارت له دغو مؤسسو سره په مرستو کښي په ښه وجه
او په مناسبو فرصتو کښي برخه اخیستې ده او له دغی لاری څخه می دخپرونو نكو مؤسسو
د خپرونې په تعمیم ، د سوبی په لوړولو ، نشراتي فعالیتواو د مالی حالت په ښه کولو کښي
خدمت کړي دي . دغران دغه مدیریت د هیواد له هر قانی ټولنو او نورو علمی ټولنو
سره د هغو مؤسسو ارتباط پیدا کړي د هیواد دخپرونو نكو منابعو د سوبی په لوړولو
کښي می د لیکوالو او فاضلانو باملر نه جلب کړي ده . په همدغه ټول د مطبوعاتو له نورو
اورگانو او هغو خپرونو سره چه ذیملقه مؤسسو د مرام د پرمخ بیولو له امله په نورو
مؤسسو کښي فعالیت کوی چه لازم گڼل شوی ده مرسته اولار ښودنه می شوی په بیلو بیلو
مواردو کښي دخپرونو نكو مؤسسو مراجعات عمومی ټولنی ته ښودل شوی او په هغه
اثر د عمومی ټولنی تصویبونه هغوی ته ابلاغ شوي دي .

سربيره پردغو کوششو د ملی او بین السیالی هیلود سر ته رسو لو له پاره د هغوی
له منابعو څخه د ضرورت وړ مواد او خپرونو کي مواد تهیه او مطبوعاتي او خپرونو نكو
د اېروته ورکي شوي دي .

د باندنيو خبرونو لوی مدیریت :

دغه څانګه د مطبوعاتو دوزارت یوه حساسه څانګه ده چې دوه مدیرین پکې لري

چې یو یې د څارنې خبرونو د څارنې او بل یې د افغان نستان د معرفي مدیریت دی .

۱- د څارنې خبرونو د څارنې مدیریت دا وظیفه لري چې هغه چرې دي ، مجلې وکتاوي او تونې خبرونې او د څارنې هیوادو مطبوعاتو چې افغانستان ته واردېږي وګړي او هغه مطالب سانسور کړي چې د مطبوعاتو د قانون له مخې د خپرونو وړ نه وي او د افغانستان د مذهب او سیاسي موقف څخه مخالف وي .

دغه څانګه د څارنې مطبوعاتو د مطا لعه کولو په منع کښی کومی خبر و نی چې د افغانستان په باب حقیقت ونه لري پرله پسې د چارو واکمنو او مرېو طو څا نګوته ورنښی او تردید ، توضیح او اصلاح کوي ئی او هغو خبر و ونکو منا یو ته حقیقت هدا بهرګنځی چې بیا بیا دغسې له حقیقته لری موضوعات خپاره نه شی .

سر بیرم پر هغه دغه څانګه د دولت له داترو او مؤسسو سره مستقیمه را بڼه لری د استفادې وړ مضمونونه او موضوعات وخت په وخت ورکوي او د دوی د زیاتو معلوماتو او خبرونو له امله پدی لاره کښی مرسته ورسره کوي .

د افغانستان د معرفي مدیریت اجراآت :

د افغانستان د معرفي مدیریت پدی کال کښی سر بیرم پرکتاوي - مجلو او نو وړو کتورو موادو چې هر وخت ئی په خارج کښی افغانی سیاسی او کلتوري نمایندګیو ته او په داخل کښی د باند نیو هیوادو سیاسی او نورو نمایندګیو ته استولی دی هغو زیاتو خارجي اشخاصو او مؤسسو ته ئی هم په نړۍ پوری مواد برابر کړي او استولی دی چې زمونږ د هیواد په بیلو بیلو شتوقو کښی ئی له دی مدیریت څخه معلومات غوښتی دی .

په لندن او قاهره کښی ئی هم د افغانی اطلاعاتو ادارو ته هم وده مواد لیږلی دی په لندن کښی د افغانی اطلاعاتو اداره د دی مدیریت ورلېږل شوی مضمونونه او فو توګان چې د یانړه زمونږ د هیواد ورځنی فعالیتونه دی . په درېو دانګلیسی - المانی او فرانسوی ، ژبو هره میاشت په (افغان نستان نیوز) مجله کښی چاپوی چې د هغو مجلو زیاته برخه په لندن کښی د افغانی اطلاعاتو د ادارې په واسطه قولو باند نیو هیوادو ته توزیع کیږی او یوشمیر ئی د دغه مدیریت له لپارې څخه داخلي مؤسسو او په مرکز کښی د باند نیو هیوادو نمایندګیو ته هم توزیع کیږی .

دغه راز په قاهره کښی د افغانی اطلاعاتو اداره هم هره میاشت د افغانستان مجله په پوره اندازه په عربی ژبه چاپوی او خپروی ئی . دغه مجله هم باند نیو هیوادو ته استول کیږی او هم په داخل کښی د باند نیو هیوادو د نمایندګیو او دغونډو داخلي مؤسسو د استفادې دپاره توزیع کیږی .

د افغانستان دمطبوعاتو وزیر ښاغلی سید قاسم رښتیا د هند د اطلاعاتو
له وزیر ښاغلی بیکو، پالاریدی سره چه د هند د ښاغلي جمهور رئیس
په ملګري هیأت کښی کابل ته راغلی ؤ د ملاقات او خبرو اترو په حال کښی

دغو رلکه دغه مدیریت لکه د نورو کلو به شان سر کال هم غواږی چه دی نوری
کرو نیم چه د پانګو نړی ته افغانستان په معرفي کړای شي به واشنگتن کښی د افغاني
اطلاعاتو د ادارې په واسطه چه دمطبوعاتو د وزارت په پوښتګر او دوا کړو معلوماتو
په مشروطی سره په پادار له لندن څخه واشنگتن ته ولېږدول شو بدنه به انګلیسی ژبه خبره کړی
چه له پښتو څخه به ګڼی دوی خبر وني او اوازونه ته د شاهانه ذات له دور تنګی
له دمی به فوق العاده ډول به پوره اندازه چاپ او خپری شي چه انشاؤ نسبي ته
د ملو کلنه ذات دور تنګ په وخت کی به واشنگتن کی د افغاني لوی سفارت له خوا
توزیع شو دغو خبره نړیو ته په انګلیسی ژبه او پښتو کی به د پو (انګلیسی) پراخه نړی
او جرمني) ژبو سره خپره شي د افغانستان دمعرفی مدیریت به لندن او قاهره کی دغو
خپرونو سره پوره د پوښت معرفي کولو له امله پس له هرو واقعاتو (د افغانستان

آريانا) په نامه يوه خپرونه په انگليسي ژبه هم خپرېږي چه يوزيات شمير يې په خارج کې افغاني، سياسي، کلتوري او نظامي کلتور پورته او يوشمير يې په کابل کې د باندنيو هيوادو هيواسي نمايندگيو او نورو داخلي موسسو ته توزيع شې .

دلارښودنې د لوی مدیریت اجراءات :

دلارښودنې لوی مدیریت په تیر کال په ذینې اوملي تبلیغا تو - د خلکو د ذهنو په تنویر، د پیام حق دمجلې په خپرولو د خطیبانو امامانو په نظارت اولارښودنه کې زیار ایستلی دی چه د اجراءاتولنې یزې په لاندې ډول دی :

۱: د پیام حق مجله دهری میاشتی په سر کې په ډیروښو مضمونوسره چه دمملکت د لومړۍ درجې مسلکي لیکوالو تهیه کېیدی خپره شویده اودمملکت د جوماتو اودیني آبد و په پیژندلو کې کوشش کېیدی چه دهریوه لوی ونکه فوتوسوې ورسره نشرکې او تار یخچه یې بیان کېیده .

همدا وجه ده چه دمجلې دپه والی اوجا مومعلوماتوپه اثر د هغې علاقمندان ډیر شوی اود مشترکینو شمیر یې په سلو کې پنځه ویشت زیات شویدی .

۲: په راډیو کې دسپاڼی له منی دقرآن مجید خواتونو په برله پسې دسترو قاریانو اومفسرینو په واسطه وبل شوی اوتفسیر یې شویدی چه په یوه کال کې له راډیو څخه ۳۶۵ تفسیر پروچکا ست شویدی .

۳: دجمعی په هرما ښام په ښتو اوفارسی مفصلی او ګټوری اجتماعی او اخلاقی موعظې تهیه او په یوه کال کې ۵۲ موعظې په راډیو کې پروچکا ست شویدی .

۴: دمیلاد اودعاشورا دورودمجله اوخبرونو پروگرام په نوی او جامع شکل تهیه او په راډیو کې پروچکا ست شویدی .

لکه چه دمیلادشریف په پروگرام کې ۱۲ مضمونونه اودمحرم دور مخو په پروگرام کې ۱۸ مضمونونه دسترو لیکوالو په قلم تهیه او پروچکا ست شویدی .

۵: د کابل په ښار کېښی په تیر کال کېښی دجوماتو دنظارت په لاس کېښی ۴۶ تنه خطیبان اوامامان او ۵۲ تنه مؤذنان دازموښی له اخیستلو اود هغوی دلیاقت له اثبات ته وروسته د کابل دښار په جوماتو کې نوی مقرر او ښاروالی ته معرفی شویدی .

۶: په تراویحو کې دقرآن کریم دختمو دچلاره چه د کابل دښار په ۹۲ جوماتو جوماتو کې وشول ۱۸۴ تنه قاریان اوفاتحین دازموښی له اخیستلو نه وروسته دختمو دپاره ټاکل شوی او کابل ښاروالی ته معرفی شویدی .

۷: دحج لارښوونکی کتاب چه بشپړ معلومات بکې ؤ په ښتو اوفارسی تدوین اوجاب شوي اودحج په مناسکو کې داسانتیا وبرا پرولود باره حج ته د افغانی حاجیانو دتک په وخت کې ؤر لو افغانی حاجیا نوته ورکې شوی او ور بسا ندې وېشل شویدی .

۸: د کابل دښار په جوماتو کې دجمعی د ورځو دخطبو اوموعظو په اصلاح کېښی

خطیبانو او مبلغینو ته لارښوونه شوی او د لا یقو قاریانو په ټاکلو او د فاتیحي دمجلسو د آدابو په رعایت کې ګټور اقدامات او ارشادات شوي دي .

۹: کوم څا رځي کتا بونه او مجلې چې د بلورلو او توزیع کوو د پاره راهی د دیني ارشاداتو او د مملکت د ملي عنعناتو له نظره ګټل شوی او پدی یوه کال کې ۳۴ کتا بونه او زیاتې مجلې مطالعه او نظریه یی ورکې شويده .

۱۰: زمونږ مملکې کتا بخانه چې پدی وختو کې تشکیل شويده په تیر کال کې ۳۱۵ نوی کتا بونه او کلکسیونونه پکې زیات شويدي .

۱۱: د مستقر کتا بودخپرو لړۍ په لړ کې (د محمد عبقریت) کتا ب چې یوه مصری لیکوال تآ لیف کړې پدی ددغه لوی مدیر یت له خوا د ښاغلي محمد ګلاب بشاریه واسطه له عربی څخه په پښتو ترجمه او چاپ شوی او د نوي (ص) د میلاد په محفل کې توزیع شويدي . سر بیره پر هغه هغو کسا نوته چې ذوق ورسره لری هم د استفا دی د پاره ورکې شويدي .

۱۲: په هره هفته کې د دیني لارښوونې تر عنوان لاندې یوه اخلاقی مقال تهیه او د اصلاح د ورځپاڼې په واسطه خپره شويده .

۱۳: د پښتو او فارسي د مرعظو پخوا نی سلسله چې په کابل راډیو کې پروډکاست شوې پدی دغه د علانستانو په غوښتنه په دؤ وکړو کې تدوین، چاپ او د چینګاښ د میاشتې تر آخره پوری بشپړه او توزیع شوی او د کابل او ولایتو خطیبانو ته به هم د استفادې د پاره ورکې شوی .

۱۴: د افغانستان د نامتو عارف خواجه عبد الله انصاری (رح) د وفات د نه سوم تللې په تقریب چې د مطپو هاتو له خوا تجلیل شو د پیام حق یوه فوق العاده مجله چې د هغه بزرګوار د حال او علمي او عرفاني مقام شرح او د اسلامی تصوف لخوا ترمیم شوی دی چاپ او د هغه د تلین د افتتاح په محفل کې ټول ځایا ضرینو ته ورکې شويدي .

د فلم او عکس اخیستلو د لوی مدیریت فعالیتونه :

د دې وزارت فلم اخیستونکي څانګې په تیر کال کې داسې فلمونه اخیستلي دي :
۱: پکېیاڼه، د عمارتو نوی معظم اعلی حضرت د سفر په باب پوژنګه، لس دقیقې فلم .
۲: د افغانستان د طبیعي منظرو او توریستیک یو فلم چې د ښردنې په وخت کې ۳۵ دقیقې وخت نیسی .

۳: د نجونو د څارندوی او د ملغو په ضد د مجادلې په باب یو لس دقیقې فلم .

۴: کابل ته د ایران د شاه دراتنګه یو لس دقیقې فلم .

۵: د خواجه عبد الله انصاری د تلین او هراسو څخه یو لس دقیقې فلم .

۶: د ښکوهار د کانال جوړونې له قمار پدو څخه یو لس دقیقې فلم .

۷: د سپین بولدک د سرک د افتتاح او د کابل د پوهنتون فارغانو ته

د بری لیکو د توزیع په باب .

۸. د ولسو د ترميم د فابريکې د بنسټ اېښودلو په پايله يوولس دقيقې فلم.

۹. د رابرت جفري د بابت يوولس دقيقې فلم.

۱۰. د کورو جوړولو د فابريکې يو ۳۵ دقيقې فلم.

۱۱. د کونډهار د سړک د پراخولو او د کابل زنداري او د سړو وړيو د شرکت د ترميم يوولس دقيقې فلم.

۱۲. د تور پټک د فلم جوړونه ۳۵ دقيقې وخت نيسي، دغه فلم رنگه او په انگليسي

پښتو او فارسي ژبو ته په کيږي د افغانستان د ليدلو وېدې شکل او منظرو د تيار يخی

۱۳. د فلم ښيي. دغه فلمونه په ۱۶۰ او ۳۵ ملي متره کابې کابو کښي په پښتو

فارسي او انگليسي ژبو ته ژباړل شوي دي د زمري په مياشتي په آخر کښي ئې قول کابې کان

۱۴. بل ته رارسيدلي دي د فلم اخيستلو خانگي له هغو خارجي فلم اخيستو نکو سره

په کابل ښار ښار اخيستلو د باره داغلي دي مرسته او هغري ته لارښوونه کړي ده

۱۵. که چه د ناسيونال پروډکسټينگ کمپني د راډيو تلويزيون له هيات سره چه

يو فلم ئې د افغانستان څخه ته په کړي او امريکي ته د هماغوني مظهر او محضرت

د تشرېف وړ او په موقع کښي ښودل کېږي مرسته شوي ده. دغه رڼا د پلاسيس

د دواړو دوزارت معين ښاغلي روښان او په کابل کښي د شوروي

اتحادلوی سفير ښاغلي انتونوف د افغانستان او شوروي اتحاد

تر مېنځ د کلتوري معاهدي لاسليک کولو په وخت کښي

د راډيو تلويزيون يو هيات په افغانستان كښې د فلم په اخيستلو لكيا دى چه د خانگي دغې له خوا كلك او د دوى د كار د پرمخ بېولو د باره وه آسانتيا وي ورته برابري شوى دى .

د دغې خانگي گرځنده سينما پدې كال كښې په پروان ، قلعن ، مزار شريف ، شبرغان ، كندهار ، غزني او كركش كښې عرفاني اوروزونكي فلمونه خپودلي او بيلو بيلو محابو دولكو غلويښتو تنو كسانو د عرفاني شوق وديا نشد ازم كړي او ورځنۍ مستفيد شويدي .

ب: د عكس اخيستلو مديريت :

د عكاسي خانگي له تير كال نه راپدې خواتنراتي موسسو او بېلو بيلو مرچمو ته او ه زړه غلور سوه قطي فوتوگان د خپرولو له امله استولي دي . سر بير مېر هغې د عكاسي خانگي د افغانستان آريانا دمجلې دمربوطو موضوعاتو عكسونه اخيستې او بشپړ كړي دي .

د عكاسي خانگي په روم ، بوداپست او قاهره كښې د افغانستان د منظرې او پيشرفتو له اقتصادي نندارتون سره يوه عكاسي شونده داهره كړي او د پيشرفتو منظر او د خلكو د ژوندانه عكسونه هم شودلي دي .

سربيره پر هغو د تير كال په جشن كښې د افغانستان د خلكو د ژوندانه د آثارو او طبيعي منظر د عكاسي يوه ستره ډنگه ، توره او سپينه پتو ده شوي ده .

د ثقافي روابطو دولي مديريت د اجرا آتور پوټ

د ثقافي روابطو لوي مديريت له دې امله تشكيل شوى دى چه له دوستو دولتو سره د افغانستان كلتوري ، هنري او مطبوعاتي مناسبات ټينگه او پراخه كړي . د دغه لوي مديريت وظيفې په كلي ډول د داسې پروگرامونو ترتيب ، تنظيم او تنظيمول دي چه د مطبوعاتو په وزارت پورې اړه ولري .

د بين المللي ارتباط د مديريت فعاليتونه :

د ۱۳۴۱ - ۱۳۴۲ كال په نيمايي كښې د داسې وثيقو او سندو ساتلو د باره چه له دوستو دولتو سره هم د افغانستان د كلتوري ، فرهنگي او هنري روابطو نماينده ترتيب كړاى شي دوسيې جوړې شوي دي چه د لزوم په وخت كښې د مطبوعاتو وزارت ته د افغانستان او د پانديو دولتو د روابطو مطالعه كولود باره اجمالي معلومات موجود وي .

د ملگرو ملتو د موسسې او د هغې د اختصاصي موسسو او د ملگرو ملتو د موسسې د فعاليتو په تيره د هغو فعاليتو په باره كښې چه افغانستان برخه او گټور نېكېښي لري مخينې مواد او معلومات برابر او د نورو كليو په شان پخپلو خامو دوسيو كښې ايښودل شوي دي . د ملگرو ملتو د تاسيس دورځي او دغه شان د نورمېو بين المللي

ورځو د تجلیل د پوټ د بین المللی ارتباط د مدیریت له خوا لیکل شوی او خپلو مراجعو ته لېږل شوی دی دغه راز د نړۍ د کلتوري رسمي هیأتو، معروفو شخصیتو لیکوالو او سیاسي کسانو د مسافرتو په باره کښی اجمالی معلومات راغوښتي شوی له ویشاو، خبرواترو او گډو ابلاغیو سره په مربوطو دوسیو کښی ساتل شوی دی. په کابل کښی د عربی متحد جمهوریت د ثقافتی مرکز د چارو اجراکول د همدغه مدیریت له خوا حل او فصل شوی دی:

د شوروی اشتراکيه جمهوریتو له اتحاد، د المان له اتحاد، د یوگوسلاوی له فدرالی جمهوریت، د عربی له متحد جمهوریت او د چکوسلواکیي د خلکو له جمهوریت سره د افغانستان د کلتوري همکارۍ پروژي هم دغه مدیریت ترتیب او تنظیم کړي او له دوستو دولتو سره د افغانستان د کلتوري همکارۍ د پروگرامو د تړونو تطبیق او اجرا کول له داخلي او خارجي مربوطو مراجعو سره په هغو تړونو پوری مربوطی خبری اتري او مکاتبي د دغه مدیریت له مهمو وظیفو څخه دی.

د بین المللی ارتباط مدیریت په دوستو دولتو کښی د افغانستان او په افغانستان کښی د دوستو دولتو د نندارتونو دپاره د کلتوري همکارۍ د پروگرامو پر اساس د تسهیلات برابر کړي دي.

په افغانستان کښی د اطلاعاتو د وسایلو د انکشاف او ترقی د باره هم دوسیو ټاکل شوی ده چه د مطبوعاتو عام له دی چه له مطابعو، ورځپاڼو، راډیو څخه وی او که له سینما، تیاتر او آژانس څخه وی ټول فعالیتونه، د وسایلو او ترقی او د نورو نشراتو او موقتو مجلو انکشاف پر له پسې پکښی وساتل شی. دغه راز د مطبوعاتو ټول فعالیتونه او د وسایلو یو کلنی انکشافات د بین المللی ارتباط د مدیریت د کارکوونکو په واسطه لیکل شوی او د خارجه وزارت له لیاری څخه دملکرو ملتو مقاماتو ته استول شوی دی.

یو شمیر مقالې او راپور تازو نه چه خارجي لیکوالو او نامه لیکونکو په یوه کال کښی د افغانستان په باب لیکلي دي ترهغه محابه چه د افغانستان او دوستو دولتو له کلتوري روابطو سره سروکار لری راغوښتي شوی او پخپلو خاصو دوسیو کښی ساتل شوی او تنظیم شوی دی.

دغه رنګه د دوستو دولتو د ملي، مذهبي ورځو، دهنوي دجشنو او د مهمو بین المللی ورځو یوه دوسیو د خارجه چارو د وزارت د فرهنګی روابطو د مدیریت په مرسته ترتیب او دهنو مملکتو د جغرافیي او تاریخ په باب ځیني مطالب له ورځپاڼو څخه اخیستل شوی او پدغه دوسیو کښی وساتل شول.

سربیره پدغو د بین المللی ارتباط مدیریت ۱۳۴۱-۱۳۴۲ کال په نیمايی کښی

(پاتې په ۴۹۴ مخ کښی)

د قبايلو مستقل رئيس بناعلي الفت

په ۱۲۸۸ هـ ش ۱۹۰۹ ع کښې د لغمان د عزيز خان په کڅ کښې زېږېدلی دی.
پلار می میر سید خان پاچا او نیکه می سید فقیر پاچادی.
الفت په ولسي مدرسو کښې د ننګر هار او کابل له مشهورو استادانو څخه د صرف
و نحو منطق تفسیر- حدیث- معانی او بیان کتابونه لوستي دي.

په ۱۳۱۴ هـ ش کښې

دانیس دور مخپاڼی

په اداره کښې دکاتب

په حیث مقرر شو.

په ۱۳۱۵ کال کښې

د انجمن ادبی د تالیف

او ترجمی په خانګه

کښې په عصويت

په منل شو.

په ۱۳۱۶ کال کښې

د زیری د جریدي

چلوونکی هم شو.

په ۱۳۱۸ کال کښې

د پښتو ټولنې د صحافت

د مدیر مرستیال و.

د قبايلو مستقل رئيس

بناعلي الفت

په ۱۳۱۹ کال کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د خانګې مدیر شو.

په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح دور مخپاڼی مشاور شو او بیا په همدغه کال یعنی ۱۳۲۰

کښې د پښتو ټولنې عمومي مبصر او دکابل مجلې چلوونکی شو.

په ۱۳۲۵ هـ ش کښې د اتحاد- مشرقی (ننګرهار) د جریدي مدیر شو.

په ۱۳۲۷ «کښې د ننګرهار په ولایت کښې د قبايلو عمومي مدیر شو.

په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلکو له خوا دملی شو دا په (۷) دوره کښې

په وکالت انتخاب شو او په ملی شورا کښې دوهم معین وټاکل شو.

په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغیو خلکو دملی شو دا په (۸) دوره کښې خپل

وکیل وټاکه.

په ۱۳۳۴ کښې د جلال آباد د خلکو له خوا دلوی جری وکیل انتخاب شو.

په ۱۳۳۵ هـ ش کښې په لومړۍ رتبه د پښتو ټولنې رئیس مقرر شو او د پوهنې

د وزارت دعالی شورا په غړیتوب ومنل شو.

د ۱۳۴۲ د ثور په ۴ د شاعلي د کتوز محمد يوسف په کلابښه کښې د قبايلو دمستقل

رئيس په حیث مقرر شو.

همدا رنگه د حقوقو د پوهنځي اوداد بياتو د پوهنځي استادي هم ور په غاړه شو. په ۱۳۳۸ کښې د افغان اوشوروي اتحاد د دوستۍ د ټولني رئيس وټاکل شو. د جوزا له مياشتې څخه د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس دمسلې جريدي د امتياز خاوند ؤ.

دده چاپ شوي لوي او واده کتابونه دادی.

۱- د پسرلي بله ډيوه.

لغوي څېي نه ، پښتو سندرې ، عالي افکار ، څه ليکل يا ليک پوهه ، ادبي بحثونه ، پښتو کلي پنځم جلد اول ټوک ، پښتو کلي پنځم جلد دوهم ټوک ، د آزادۍ پيغام ، غوره اشعار ، لوړه خيالونه او ژور فکرونه ، منطق ، غوره نثرونه ، املا او انشاء . ليکوالی ، املا او انشاء دوهمه طبع چه له پخوانه ډير زياتوالي پکښې راغلي . هغه کتابونه يې چه تر اوسه لانه دي چاپ شوي :

نوي څرک ، ښه لمسونه ، اجتماعي نظريات ، څه گورم او څه اودم ، د ټولني علم ترجمه ، دمو فقيت لاس ترجمه .

سر بيره په دي بي دکابل په کالنيو (سا لنامو) کښې خور سا لي چاپ شوي او خو کالني هم دده په اهتمام چاپ شوي دي .
مکافا ټونه او نما نځني :

۱- خو محلي مي دخو شحال خان ادبي جايزه اوداين سيناعلمي جايزه اخيستي ده .

۲- يو محلي مي د صدارت عظمي له خوا دوهمه درجه تقدير نامه اخيستي ده .

۳- دستورۍ درجه درجه نښان ورکړي شوي دي .

د پوهني دوهمه درجه نښان ، دوکالت ددوه دورو نښانونه ، د لومړي جرگي د يادگار نښان .
سفرونه :

۱- پېښور ته د يواډبي هيئت په مشرۍ .

۲- مسکو ته د يوه کلتوري هيئت په مشرۍ د شوروي اتحاد د کلتوري وزارت په بلنه .

۳- مو فشن (ميونيخ ته) د ختيز پيژندونکو د پنځه ويشتم کانگرس د گډون د پاره چه هلته دوه کنفرانسونه يو دخوشحال خان خټک او بل د پښتو ټولني د معرفي په باب واورول شو .

۴- تاشکند ته د آسيائي او افريقايي ليکوالو په کنفرانس کښې د گډون د پاره .

۵- مسکو ته د شوروي او افغان دوستۍ د ټولني په بلنه د يوه هيئت په مشرۍ .

۶- مسکو ته د ختيز پيژندونکو د شپږم ويشتم کانگرس د گډون په غرض (د يوه

هيئت په مشرۍ) چه درحمان بابا او خوشحال خان خټک په شعر او شاعرۍ مي دمقايسې په ټول کنفرانس ورکړي .

په دغو سفرونو کښې مي داها يونه ليدلي دي .

مسکو- ليننگراد- سوچي- باکو، ستالين آباد- تاشکند- تهران- پېښور- مو فشن .

تجارت دوزارت تشکیل

وزیر معین مشاور
 ښاغلی محمد سرور عمر
 دکتور نور علی

دمخصوص قلم مدیر ښاغلی محمد عزیز برتو
 داحصایي، کتنی مطالعاتو
 اومارکتینگ رئیس «عبدالغفور سراج»
 دمارکتینگ لوی مدیر «محمد عیسی صیامي»
 دتندار تون مدیر «عبدالهادی»
 داحصایي، کتنی او
 مطالعاتو لوی مدیر «دکتور امان الله رسول»
 دکتني او مطالعاتو مدیر «عبدالرحیم غفوری»
 داحصایي مدیر

تجارتی رئیس دکتور محمد اکبر عمر
 دداخلی تجارت لوی مدیر «دکتور علی نواز»
 ښاغلی محمد سرور عمر

دوارداتو او صادراتو مدیر ښاغلی فتح محمد نیاز
 دترانسپورتو مدیر «غلام صادق»
 دخارجي جواز نامو مدیر «غلام حسین بیات»
 دنمایندگیو او تړونو مدیر «غلام فاروق غلزی»
 دداخلی تجارت لوی مدیر «حمید الله طرزی»
 دمو مساتو مدیر «محمد فرید رفیق»
 دبلقني رئیس «عبدالکریم»
 اداری لوی مدیر «عبدالحفیظ کاکړ»
 دمحاسبی مدیر «عبدالستار»
 دآرشیف «علی احمد ضیایی»

په اړو پاکشې اقتصادي آتشی
 په ډیلي کښی «محمد صدیق»
 په مشهد او خرمشهر کښی افغانی وکیل التجار «سید واصلیل»
 په امرتسر کښی افغانی وکیل التجار «محمد آصف عباسی»

د تجارت د وزارت فعالیتونه

الف صادرات: باندنيو هيوادو ته د هيواد د صادراتو دارزښت مجموعه اندازه په دې وروستيو كلونو كښي په تيره بيا د قوې اسمارو هيوادو ته لکه امريكه، انگلستان او المان د نورو تېرو كالونو په نسبت لوړه تلملي او همدغه راز نورو هيوادو ته د هيواد د صادراتو مجموع احصائيه وي ارقام د زياتوالي په حال كښي دي او د افغانستان صادراتي تجارت په خو هيوادو پورې محدود او منحصر نه دی بلكه زيار ايستل شوی دی د معقول او د تجارتی تو سعه جو يانه سياست په تعقيب له پېرو هيوادو سره د افغانستان تجارتي روابط ټينگ شى .

د صادراتو د زياتوالي عامل تل د هيواد د صادراتي عمده اقلامو د ددوړ دمقدار زياتوالي لکه پنبه، وړی، قره قل، غالي، حبوبات، غوړی او داسې نور دی اوس د دې د پاره که دغه زياتوالی د هر كال په نسبت مقابسه كړو به لاندې ډول به يې احصائيه وښيو :

په ۱۳۳۹ كال كښي د صادراتو دارقام مجموع	ع ۴۹۸۸۵۳۰۰	ډالر
په ۱۳۴۰ كال كښي	» » »	۵۳۳۸۹۷۰۰ ډالر
په ۱۳۴۱ كال كښي	» » »	۵۸۸۹۱۷۰۰ ډالر
په ۱۳۴۲ كال كښي	» » »	بیش بينی کپړی ۶۶۰۰۰۰۰ ډالر

ب واردات:

د هيواد د صادراتي تجارت د سير د تحليل له مخې د هيواد د كالنيو صادراتو رقم په وروستيو كلونو كښي په سلو كښي له اتو څخه تر نهو پورې زيات شوی دی په همدغه صورت د وارداتو د حجم مجموع هم په دې وروستيو كلونو كښي نږدې په سلو كښي څوار لس لويه تلملي او د هيواد د وارداتو ميزان په وروستيو كلونو كښي د افغانستان د سۍ، اۍ، اف په اساس تقريباً ۹۹۰۰۰۰۰ ډالر اټكل كېږي چه د دغه تزييد اساس د پورونو او مرستيو د سامانو او مالونو په واردولو پورې معلول دی چه دغه مرستې هم په وروستيو كلونو كښي دوه چنده شوې دي .

تر كومه لخوايه چه احصائيه پيښې د ۱۳۴۰ او ۱۳۴۱ كال او د ۱۳۴۲ كال د دويو لومړيو مياشتو تر منځ د هيواد د لږتيا له مخې د پېرولو، شكرې، ماشينو او استهلاك شيانو د توريد په مقدار كښي د ملاحظې وړ زياتوالی راغلی دی . بايد وويل شي چه د تعميراتي موادو په وارداتو كښي چه په تجارتي توگه واردېږي

کسر پیدا شوی خو په مقابل کښې یې له دغو سامانو زیات مقدار د تخنیکي مرستو او پور ونو له لارې راوارد شوی چه گوا که دغه توریدونو هیواد ته د وارداتو د حجم په مجموع کښې زیاتوالی راغلی او د توریدونو گراف لوله تللی دی .

تجارتی فعالیتونه :

الف د بار تری له هیواد سره تجارت :

لومړی د ۱۹۶۳ کال د فروری په ۲۵ نیټه چه د ۱۳۴۱ کال د حوت د ۶ نیټې سره سم د د شوروی اتحاد له سوسیالیستي هیواد سره د ۱۹۶۳ کال له پاره لاسلیک شوی دی .

۱: د وارداتو حجم په نو مولهې موافقه لیک کښې د وارداتو د حجم چه د (۲۸۶۰۲۵۰۰) ډالره پور هم په کښې شامل دی ټاکل شوی دی .

۲: د صادراتو حجم : همدغه راز په دغې موافقه نامه کښې ټول صادرات ۲۶۳۰۲۵۰۰ ډالره دی او د افغانی پیسو تادیات د مشخصینو په وجه کښې له ۲۳۰۰۰۰۰ ډالرو سره مساوی دی چه ټولې پېسې ۲۸۶۰۲۵۰۰ ډالره کېږي .

په نوی پروتوکول کښې د تادیاتو ټکټ پولي چه پخوا له لسو زرو ډالرو څخه پورته اخیستل کېدې اوس د دواړو خواؤ په موافقه دغه کریدیت پرته له ټکټ پولي تریو ملیون پورې دی .

دوهم د چکو سلواکیې له دولت سره تجارتی موافقت لیک :

دغه موافقت لیک چه د ۱۹۶۲ کال د اکتوبر په ۱۳ نیټه چه د ۱۳۴۱ کال د عقرب له ۲۲ سره مطابق دی لاسلیک شوی دی چا دیوه کال له پاره اعتبار لری او د نو مولهې موافقت لیک له مخې د پورونو ټول واردات او تادیات ۳۱۲۰۰۰۰ پونډه او د صادراتو حجم د همدغو پیسو معادل دی .

درېم: د پولنډ له جمهوري دولت سره تجارتی موافقت لیک :

همدغه راز د ۱۹۶۲ د دسمبر په ۱۶ نیټه چه د ۱۳۴۱ د جدې په ۲۶ نیټه کېږي د پولنډ له جمهوري دولت سره یو تجارتی موافقت لیک لاسلیک شو چه د دغه تړون د اعتبار موده د ۱۹۶۳ کال تر پای پورې ده، په دغه موافقت لیک کښې د ټولو صادراتو حجم د ۲۲۵۰۰۰۰ ډالرو معادل دی او په مقابل کښې یې له نومولې میواد څخه د وارداتو مالونو حجم هم همدغه پورته رقم ټاکل شوی دی .

خلورم: همدغه راز په هغه موافقت لیک کښې چه د لاسی چین له هیواد سره د ۱۹۶۲ کال د جولای په میاشت کښې چه د ۴۱ کال د زمري له میاشتې سره سم نوي شو او دیوه کال له پاره اعتبار لری د صادراتو حجم یې ۵۸۳۰۰۰ ډالره کېږي او د وارداتو حجم یې هم په هماغه پیمانې سره ټاکل شوی دی .

پنځم: په هغې تجارتی موافقت نامه کښې چه د هند له هیواد سره لاسلیک شوې ټول صادرات د ۴۹۶۰۰۰۰ ټنډې کلا دارو معادل او د مصارفو دیوې برخې له وضع کولو څخه

وروسته له هغه دواړه داتی مالو نو اندازه چه به سلو کښی بنسټس مصرف ترې وضع کپړی د پورته رقم معادل دی .

شپږم: همدغه راز په ۱۳۴۱ کال کښی چه د ۱۹۶۲ دجو لا بی ۱۸ نیټه وه دافغانستان د شاهي حکومت اودولسی چین دجمهوری حکومت ترمنځ دتبادلی او تادیاتو دموافقت لیک یو پرتو کول دیو کښی دو دې له پاره نوی شوچه دغه په اساس له افغانستان څخه ممیز، انچه، لاجورد او نور چین ته صاد کپړی او په مقابل کښی یې دولسی چین جمهوری دولت دافغانستان د ضرورت وړ خپل منسو جات او نور تولیدی شيان دغه هیوا دتدراصادروی .

د ترانسپورت او ترانزیت چاری اودالوانکی په دریچه د تازه هیوې د انتقال موضوع :

الف، عمومی مسائل :

یوه بله موضوع چه اساساً دبراهمیت لری اود تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی هغی ته تشبث کپړی له ایران سره د ترانزیتی تړون لاسلیک کول دی، وروسته له هغه چه دلرغونی هیواد ترانزیتی یوازنی لار د پاکستان سره وتړل شوه اوله دغی ناحیې څخه زیات مشکلات اومعضلات دهیواد په تجارتی او ترانزیتی چارو کښی پیدا شول اودتجارو اوموسسو مالونه په پاکستان کښی پاتې شول او په هیواد کښی د مالو دفقدان له امله نرخونه لوړ شول اوله بلی خوا اروپا یی او امریکا یی هیوادوته دافغانی امتی صدور له مشکلاتو سره مخامخ شو او په نتیجه کښی په آزاد بازار کښی داسعارو بیه پورته شوه اودهیواد دا نکشافی پلانودپروژو یوه برخه ونه پیدې، د تجارت وزارت پدی هڅه کښی شو چه ددغو موانعو او مشکلاتو د لرې کولو له امله دهیواد له باره نوې ترانزیتی لاره پرانیزی، ددغی مفکورو په پیدا کولو سره یی له شوروی اتحاد سره ترانزیتی تړون نوی اوله ایران سره بی دافغانی هیأت په واسطه تړون وشوچه له ایران سره د تړون په لاسلیک کولو سره زیات افغانی مال التجاره چه د کراچی، پېشور او چمن په بندرونو کښی پاتې و د خرم شهر او زاهدان له لاری هیواد ته وارد شول او هم ددی له پاره چه له دغی طریقې څخه زیاته استفاده وشي داسی ترتیب ونیول شو چه په آینده کښی دهیواد یوه برخه صادراتی مال التجاره د ایران له ترانزیتی لاری څخه له هغه څخه ماوردهیوادوته صادر او هم له دغو هیوادو څخه وارداتی مالونه واردشی د ایران له لاری څخه د صادراتو او وارداتو حجم ۱۰۰۰۰۰ ټنه دی خو کرایه یی د شوروی او پاکستان د لارو په نسبت تریوې اندازې پوری کترانه تمامیږی.

د ایران اوافغانستان د ترانزیتی موافقت لیک په برخه کښی دغه ټکی دگرا نو لوستونکو د خبرئیا له پاره دلیکو وړ کښوچه دا ورکډای د نړ خونود پر وتو کول مو ده اوددغی موافقت نامې دضمیمې تادیات ۱۳۴۱ کال په پای کښی سرته ورسیدل نو.

وروسته له هغه موافقت ليك څخه د تجارت د وزارت له خوا بوهيئت ايران ته وليږل شو چه نوموړی هيأت په دې بريالی شو چه د عمده مالونو د کرایې د نرخونو د ټاکلو په باره کښی او په تیره بیا د هیواد د انکشافی پروژو د ضرورت وړ شيان چه په هغو کښی زموږ د دولت او د دولت ايران له مسئلو مقامونو سره مطلو به ادا سو دهنه موافقه وکړی او پیرته هیواد ته راستون شی .

دوهمه مسئله چيزیات اهمیت او ارزښت لری د وچې میوی د صدور او په تیره بیا د لنډې میوې لکه دانگورو او انار و د صادراتو د موضوع مشکلات دی چه د تجارت وزارت د دغه مشکل د لری کولو په غرض کلک اقدامات وکړی چه تازه میوه چه صادرات یی د وچې له لاری نا ممکن ؤ او په لاره کښی میوه وړانیده او فاسده کید له د آریانا د الوتکو او د امریکایی چارتر الوتکو د روسی الوتکو د په کار اچولو په وسیله یسی دهند او شوروی اتحاد هیوادو ته صادره کړی .

لکه څنگه چه په ۱۳۴۱ کال کښی یوازې له کابل څخه ۱۶۹۰ ټنه انگور چه د یوه ټن بیه یی ۱۳۵ ډالره کیدله ۹۳۱۶۳۵ ډالرو معادل او ۶۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۰ ډالره ۷۲۰۰۰۰ ډالرو معادل له کندهار او ۱۲۰۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۵ ډالره د ۱۵۰۰۰۰ ډالرو معادل اوله خلم یا تاشقرغان څخه تخمین ۴۰۰ ټنه انار یوه ټن په ۱۲۵ ډالره د ۵۰۰۰۰۰ ډالرو معادل د الوتکې په ذریعه شوروی روسی ته صادر شوی، د وچې میوی په برخه کښی باید وویل شی چه د ۱۰۰۰۰۰ ټنو په شاوخوا کښی په الوتکه اود محکمې له لاری څخه د خرّم شهر په لاره دنده صادره شوی او د افغانی وچې میوی نور پیداوار د منځنی ختیځ، اروپا او امریکي بارتري هیوادو ته نژدی د ۲۵۰۰۰۰ ټنو په شاوخوا کښی صادر شوی دی .

ب- په مشهد او خرّم شهر کښی د وکالت التجاریو تاسیس :

یو بل سودمن او موثر اقدام چه د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی د هیواد د ترانزیتی مربوطو چارو په باب ترلاس لاندی نیولی دی او هغه یی د هیواد د ترانزیتی او تجارتی اسانتیاؤ د برابرولو په منظور عملي کړی زموږ په گاونډی او دوست هیواد ایران کښی د افغانی نوویو وکالت التجاریو تاسیس او پرانستل ؤ لکه چه د افغانستان او ایران ترمنځ د ترانزیتی تړون له کید څخه وروسته د تجارتی بندرونو د تاسیس موضوع او په مشهد او خرّم شهر کښی د افغانی وکالت التجاریو پرانستل عملي شول چه دغه وکالت التجاری تاسیس او پرانستل شوی او په لنډه موده کښی په دې بريالی شول چه زیات افغانی مال التجاره چه د کراچی پېښور په بندرو نو او نورو بندرونو کښی په پاکستان کښی د افغانی ترانزیت د لاری د بندولو په نسبت مخنیوی د افغانستان ته را ولیږدوی او همدغه راز د هیواد د ترانزیتی صادراتی مال التجاره باندنیو ملکوته د ایران له لاری بوسی او وارداتی مالونه هیواد ته وارد کاندی .

دهیواد د صادراتی مالونو د مار کټینګ په مسئلو کېښی فعالیتونه :

د تجارت وزارت په دې وروستیو وختو کېښی په تیږه بیا په ۱۳۴۱ کال کېښی د دې له پاره چې د هیواد صادراتی امتعی د نړۍ د تجارتی مارکیټونو د قبول وړو گرځول شوی په دغه باب د ملګرو ملتو د لاری اود ایشا فونډیشن په مرسته او نو د متخصصینو په ذریعه مطالعی او اقدامات شوی اود دغو مقدماتی موادو سړی وشوه چې اوس د پروټونو د اجرا ترتیت او تر کومه محایه پورې چې د متخصصینو سړی ګانې بشپړی شوی تر مطالعه او غور لاندی دی اود هیواد د عینو صادراتی موادو د سړی له پاره چې په محای یې لیکل کېږی له د و ستو هیوادو سره نوی موافقت لیکونه لاسلیک شول .

لنډه یې دا چې د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کېښی زیارایستلی دی د مار کټینګ د مسئلو په لړ کېښی د صادراتو د اصلاح د پروژې د عملی کیدو امکانات د تولیداتو د استحصال زیاتوالی ، دنوو مارکیټونو پراېډول د دغو موادو عرضه او نو د تر توجیه او عمل لاندی و نیول شوی اود انجنیری سړی ګانې سرته ورسېږی چې د دغه عمل د اقداماتو په اثر په نژدی را تلو نکی وخت کېښی د هیواد صادراتی عمده امتعه په مساعد و شرطونو سره او د افغانستان د اقتصادي ګټو د په نظر کېښی نیولو سره د نړۍ د باندنیو هیوادو د مارکیټو بسا زار و نو ته وړاندی شوی .

د میوې د صادراتو د تنظیم سمون او د تو سعی له پاره تشبثونه او اقدامونه :

ددې له پاره چې د افغانستان د میوې په صادراتی وضع اود استهلاك په بازارو کېښی چې د هیواد صادراتی بازار ښته او عمده مواد یاد یې سمون او ښه والی پیداشی د تجارت د وزارت د تدقیق او مطالعاتو او احصائیې د مار کټینګ د ریاست ، ادارې تشکیلاتو کېښی د میوې د مدیریت په نوم یوه نوی څانګه دایره شوی ده چې دغی شانګې په ۱۳۴۱ او ۴۲ کال کېښی د میوې د سورت ، سټنډرډ ، سپیسکنګ او جنسیت په برخه کېښی د افغانستان د میوې صادر و لوله پاره د خارجی نوو بازارونو پیدا کولو او په باندنیو بازارو او په اخل کېښی د میوې د بیی او تنظیم په باره کېښی دغی معلومات وراټولولو له پاره او همداشان نور اقدامات او تشبثونه کړی اود خارجی مارکیټو د پیدا کولو او په هغو مارکیټو کېښی د افغانستان د میوې د معرفي کولو په غرض خوځو هیاتونه آسیا د جنوب ختیځ هیوادو جاپان او چینای افریقای هیوادو او هم چینای اروپای هیوادو ته لیږل شوی چې نوموړی هیات د هغو هیوادو په بازارونو کېښی د میوې د خرڅلاو او پلور لولازمی کتنی و کړی او په نوموړو بازارونو کېښی یی د افغانستان میوه معرفي کړیده او په دغه باب

منظم رپوټ ترتیب شوی چه د دغه منظور د عملی کولو له پاره یعنی په خارجی مارکیټونو کښی د افغانستان د میوی د توسعی ، تنظیم اوسمون له امله ورڅخه استفادہ کیری . همدغه راز د باغدارو او د میوی د مستحصلینو د لارښودنی له پاره د تجارت د وزارت د مارکیټنګک در یاست له خوا فنی هیئتونه د میوی د استحصال عمده سیمو ته لکه کندهار د شمالی بیلو بیلو سیمو ته لکه کوه دامن ، تنګاو ، خلم ، تاشقرغان او نورو ځایو ته چه د میوی د استحصالا تو او صادرولو له نظره د هیواد د میوی د پید او او عمده سیمی ګڼل شوی دی لیرل شوی چه لازم تبلیغات وکړاندی ، د دغو هیئتونو په ذریعه باغدارانو او د میوی مستحصلینو ته د میوی د ترتیب او تنظیم ، په بار جامو کښی د میوی د اېښودلو د اصولو د سم وزن ، د میوی د انتقال له پاره د ښکلو صندوقونو د انتخاب ، د میوی د مطلوب پیکنګک د طرز او د هغو په شان نورو په باب د توجه وړ سودمنی لارښودنی او تبلیغات شوی دی .

همدا شان د تجارت وزارت د خپلو مربوطو څانګو په واسطه زیارو یوست چه ځیني وړی اولویی دستګاوی منع ته راښی لکه څنګه چه اوس سمدستی د میوی باک کولو دوی دستګاوې یوه په کابل کښی چه په یوه کال کښی له ۶۰۰۰ څخه تر ۸۰۰۰ ټنو ممیزو او نورو ظرفیت لری او بله په کندهار کښی چه په یوه کال کښی د ۳۲۰۰۰ ټنو چی او تازه میوی ظرفیت لری تأسیس شوی او هم د سر و خو نو ، د یخچال لرو ټکو ګڼو مو نو د جوړو نی له پاره چه په داخل کښی میوی وساتل شی او د یخچال لرو ټکو نقلیه وسایطو برابرول چه خارج ته د افغانستان د تازه میوی د صادرولو له پاره اقدامات جاری دی لکه چه د دغو پروژو د سروی کولو موافقت لیکو نه هم لا سلیک شوی دی چه د هغو په اساس په امریکایی متخصصان او نور د دغه موضوع ګانې سروی کړی او وروسته له هغه به د ګدامونو او فنی ذخیرو د جوړولو ، تهیه او پیدا کولو له پاره عملی اقدامات وشی .

همدا شان د هغو سروی ګانو له مخې چه په دغو کلونو کښی د متخصصانو په واسطه انجام شوی د افغانی صادراتی ټولو عمده متاع ګانو د سمون له پاره لکه وډیو ، پنبی قره قل ، کولمو ، غالبو ، دوزو او بسونو د پوستکو ، حبوباتو : غوږیو او نورو له پاره مفصل پروګرام ترلاس لاندې دی چه دغه پروګرام د هیواد په دوهم اقتصادي پلان کښی د تجارت د وزارت له خوا تسکیمیل کیری او په دریم ، څلورم او پنجم ، کال کښی دغه پروګرام په پراخ او بشپړ صورت سره عملی کیری د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی ۱۳۴۲ کال تر نیمایي پوری په دغو ساحو کښی سودمن اقدامونه او فعالیتونه کړی چه په تجارتی ښه وضع سره د هیواد د صادراتی شیانو د تجارت انکشاف دی .

د اصلاحی ترلاس لاندی پروګرامو په برخه کښی باید وویل شی چه د شمالی ولایاتو د پنبی د حلاجی د ماشینونو د نوی کولو او انکشاف په برخه کښی مهم پروګرامونه ترلاس لاندی دی ، په دغه صورت کښی د حلاجی ماشینونه د پربښنا په پوره قوه سره په بغلان ، کلای زال ، دارچی په دېسته ، امام صاحب ، خواجه غار او مزار شریف

کښی نصب او په کار واچول شی چه دغه ماشینونه وکولی شی په پوره اوصحیح ډول د پنبی د حاصلاتو زیات مقدار چه د زراعتی پلانو له مخی مخ په زیاتیدو دی جین او برس کپری او همدغه شان په نظر کښی دی چه د تیلو ایستلو، د جامدو غوږیو جوړول صابون جوړول د شمالی و لایاتو په سیمو کښی پراختیا ومومی .

ددغو اصلاحی او انکشافی پروگرامو د په نظر کښی نیو لو سره به له یوی خوا د هیواد په تیره بیا د شمالی و لایاتو د پنبی و رخ په ورغ زیاتیدونسکی تولیدات په صحیح او عصری ډول سره حلای شی او په سم سورت او سهندرد به دحپانی مارکیټونو دغوښتنو مطابق صادر شی اوله بلې خوا به د پنبه دانی له حاصلاتو څخه په زیاته اندازه اومقدار تیل او نور حاصله مواد به بی د جامدو غوږیو اودهیواد دداخلی ضرورتونو له پاره تهیه او مصرف شی .

ج : د وړیو د مینځلو له پاره فابریکه:

دوه فابریکې د وړیو د مینځلو له پاره چه هره یوه یی د ۴۸۰۰ ټنه نامینځلو وړیو ظرفیت لری تأسیس کپری اوطبیمی ده چه مینځلی وړی دنامینځلو وړیو په نسبت په ښه بیه دخر خلاو په بازارو کښی پلورل کپری او هم د اقتصادی ترانسپورت له امله یی مصرف کم کپری .

ه: داوړانو اومقیاسونو دمتریک دسیستم دترویج له پاره څخه یو بل اقدام چه سړکال د تجارت وزارت وکړ دمتریک دسیستم دترویج موضوع ده چه په تلمو وزن کولو اومقیاسونو کښی به کار کپری څسړ نسکه چه زمونږ د مروجی وزنونو له سیستم به هیڅ وجه یوسم اوصحیح سیستم نه دی اودنوی د بازارونو له مقتضیاتو سره مطابقت نه لری له دې کبله داسې ایجاب کیده چه د هیواد دداخلی مارکیټو دتنظیم اودمتریک دبین المللی مروجی سیستم درواج موندلو له پاره دهیواد وزنونه تعدیل شی اوحای یی د متریک نوی سیستم ونیسی .

ددغه منظور دعملی کیدو له پاره لومړی دکانو او صنایعو اومالیې دوزارتو کابل ښاروالی د نمایندگانو او د تجارت دوزارت د مامکتونسک له متخصصانو څخه یوکل کمیسیون تشکیل شو او هغه کمیسیون په خپلو بیلو او اوږدو غونډو کښی دپوهنی دوزارت اودعلومو دپوهنځی په مرسته دافغانستان داوړانو دتعدیل موضوع دمتریک دسیستم په اړولو تر بحث اوغور لاندی ونیوله اوهغه وزنونه چه د تجارت دوزارت او کابل ښاروالی لهخوا جوړ شوی اونښانی شوی دپوهنی دوزارت اودعلومو دپوهنځی په مرسته په دقیق صورت سره چک کپری شول اودهغه تفاوت له مخی چه دمتریک دسیستم له اوزانو سره ددغو اوزانو په مقایسه کښی ولیدل شو د تجارت وزارت دموظف کمیسیون دهیأت په واسطه د متریک له سیستم سره د کابل دیو حقیقی مننه دمعلومولو له پاره یی اقدام وکړ او په نتیجه کښی دکابل یومږ د ۷۶۶

۱- ۲۰ کیلوگرامه ، ۲- ۵
۳- ۲۰۰
۴- ۲۰۰
۵- ۲۰۰
۶- ۲۰۰
۷- ۲۰۰
۸- ۲۰۰
۹- ۲۰۰

همدغه راز د تجارت وزارت په نظر کښې لری د متریک د سیستم د متخصصانو د راز سیدلو په وخت کښې چه د ملګرو ملتو د همکارو په لړ کښې کابل ته راغی د مایکو اوجا مدو د وزن او د حجم او طول او د متریک د سیستم د ډلو او چارو په باب به به عصری چ ولزیات اقدامات ترلاس لاندې ونیسی .

د افغانستان د تجارتی مواز نې د ټينګولو په منظور د تجارت وزارت په دې وروستيو کلو نو کښي يوه اندازه ابتدايي مطالعې کړې او پېشنهاد يې کړېدې چې د پروژو د عملي کولو د امکاناتو او دمقوا ، قطيواو د قطعه اي بار جامود جوړونې له پاره موسسې تاسيس شي او هم د سګرټ جوړولو فابريکه تاسيس شي چه د نه به هيواد کښي د تنباکو د انکشاف او مخصوصو سګرټو په باب زياتي مطالعې وشي لکه څنګه چې په لاندې ډول لازم ته و نو نه لاسليک شوي او انتظار کېږي چه د امريکي د مرستو د ادارې په مرسته او معاونت به نژدې وخت کښي مربوط متخصصان افغانستان ته راشي او د دغو پروژو په باره کښي نهايي او انجنيري مطالعات وشي .

نوری مسئولی چه به ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال کنشی بی د تجارت د وزارت پا ملر ته و راولی ده د احصاییو معلوماتو د تهیه کولو او راځولو د احصایی به طر یقو او اشکالو سره د احصاییو د اعدادو دارقام خپرولو او تدوین موضوع ده ځکه تر کومه حایه پوری چه غر گڼنده ده به تیره کلو کنشی به هیواد کنشی یا تجارتي احصایی

اصلا موجودی نه وی اویا په ډیر نامطلوب او ناقص ډول سره د علاقو لوونکو او لوستونکو له پاره وړاندې کیدی چه په هیڅ صورت سره د استفادې وړ نه وی خو په دی وختو کښی د تجارت وزارت د احصاییو علمو د فعالو څانگو په رو یکار کولو او د خارجی مامرانو اود پلان اومالیی د وزارتو د افغانستان بانک او نورو په همکارۍ په دی بریالی شوی چه صادراتی احصایی د کودا او اف - او - بی په ډول او آوار داتی احصایی د سی - ای - اف په ډول وسنجوی او ترتیب یی کړی میاشتمنۍ او کالنی یی برابري او تنظیم کاندې اوهغه داشاعی او استفادې په معرض کښی کیدی چه د هیواد د تجارت تکاملی او توسعوی سیر دهنو په مطالعه سره په مستند اومدل ډول څرگند شی البته په دغه کار کښی داشیا فوئدیشن د موسسی د متخصصانو همکارۍ هم مو ترې دی لکه څرنگه چه د ۱۳۳۵ کال څخه تر ۱۳۴۰ کال پوری د هیواد دواړو داتواو صادراتو شپږ کلنه احصاییه او دموظفو مامورینو او ددغو متخصصانو همکارۍ په مقایسوی توگه نشر او توزیع شوې دی . لڼده داچه دهنه ترتیب له مخې چه د احصایی په شق کښی نیول شوی دی نن د تجارت د وزارت له جوړو شوو احصاییو څخه مطلوبه او زیاته استفاده کیدی شی

نندارتونونه:

د تجارت وزارت په ۱۳۴۱ کال کښی هم د نورو تیرو کلونو په شیان د هیواد د صادراتی مال التجاره د معرفی کولو او د نړۍ پر مخ تملو هیوا دو د تجارت او صنعت په نوی سیستم او طرز سره د هیواد د تجارتی او صنعتی موسسو او تجارتو د طبقې داشنا کولو په باب دهنه په هیواد کښی داخلي نندارتون دایر کړ او وخت په وخت په خارجی بین المللی نندارتونو او دگاونډیو هیوادو او نورو هیواد په عا دی نندارتونو کښی لکه د پولیند ، مصر ، چکو سلواکیې او هند په نندارتونو کښی دافغانستان پیداوار او متاعگانې لکه اومه مواد چه دصادرولو وړه وی اوداسې نور د نمایش او نندارې له پاره ایښی دی .

د پولی ریفورم موضوع

یوه بله باارزښته او مهمه مسئله چه د ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال په ترڅ کښی څخه ورتنه وشوه د پولی ریفارم د منع ته راوړلو موضوع ده چه نتیجه یی د هیواد د صادراتو مسلمې پراختیا او د زیاتو او پوره خا رجی اسمارو تهیه اود هیواد دانسکشافی پروژو او پلانونو عملی کول دی او همدغه راز له دغه پولی ریفورم څخه مقصد دادی چه دمولدو او مستحصلو له طبقې څخه د جنس د پیرو دلو اودلو اود بیې ورکړه لږه ، لڼده شی او اقتصادی لویې اغیزی په څنگه کښی لری چه په هیواد کښی دهنه د تولیداتو د زیاتوالی او تکثیر اسباب برابروی

لکه څنگه چې په دغه لېکنې پدې منظور تصميم نيول شوی چې دهيواد د صادراتي عمده متاعگانو د اسمارو په باب لاندې نرخونه وټاکل شي.

د پنبې له پاره پوځالر په ۳۱۶۷۰ - افغاني، د وډيو له پاره يودالر په ۳۳۷۰ افغاني او د قره قل له پاره پوځالر په ۳۷۷۰ - افغاني ټاکل شوي او د حاصله اسمارو د ډول له زياتوالي څخه د افغاني عوايدو د وېشلو په باب دغه ټکي د يادلو وړ دي چې پخوا دوزيرانو عالي مجلس تصميم نيولی و چې د يوه قره قلې پوستکي د پيرودلو له پاره وسطی بيه ۱۷۰ - افغاني تثبيت شي. د پنبې په برچه فيصله شوې ده چې دداني لرونکې پنبې د بيبې زيا توالی په يوه من کښې له پنځو افغا نيو څخه کمې نه وي (لکه چې اوس دداني لرونکې پنبې د پيرودلو قطعی بيه ترغور او خپړ نه لاندې ده چې رپوټ به يې وروسته دمريوطو وزارتو له خوا د صادرات عظمی لود مقام ته وړاندې شي.) همدغه راز هغه اغيزې چې له دغې ناحيې څخه د پنبې د حلاجی شرکتونو او د نساجی شرکت ته چې د پنبې عمده پيرودونکی دی واردېږي هم ترغور لاندی نيول شوی او د دغو مطالعاتو له پاره د متخصصانو او نورو څخه متشکله يوه فرعی جرگه کي ټاکل شويده چې په دغه باب به د توحيد او انسجام جرگه کي ته خپلې نظريې وړاندې کړي چې وروسته له هغه به يې نتيجه د دوزيرانو عالي مجلس ته اړانه شي.

دادی پولي ريفورم به په لاندې ډول دهيواد د صادراتي عمده موادو څخه په دوه

قلمو کښې ولولي *

لومړی: په هيواد کښې دننه د قره قل په پير و د لو او پلو لو کښې د لازمو اسانتياؤ د برابرولو او د مالدارو د طبقې د حمايې په منظور د هيواد د پيداوارو او د قره قل د پوستکو د ۸ سورتو په پير و دلو کښې لاندې بيه ټاکل شوې او تثبيت شويده.

پخوا نې بيه	او سنی بيه	
۱۶۰ - افغاني	۱۹۵ - افغاني	۱- اسماني شين پوست
» به ۱۵۰ -	» به ۱۸۰ -	۲- شير کبود پوست يودانه
» ۱۴۰ -	» ۲۲۵ -	۳- تور کبود »
» ۸۰ -	» ۱۰۰ -	۴- دوبر کبود »
» ۱۲۰ -	» ۱۹۰ -	۵- لومړی درجه تور »
» ۱۰۰ -	» ۱۷۵ -	۶- دوهمه درجه »
» ۸۰ -	» ۱۳۰ -	۷- دريمه درجه »
» ۵۲ -	» ۷۶ -	۸- دوبر تور »

دوهم همدارنگه د مستحصلانو د حمايې او تقو بی او د وډيو د استحصالو

زياتوالي او دهيواد دصادرو لو وه، وديودا قسامو او چولو نو دپيرونو لويه په لاندې ډول ټاکل شوې او تثبيت شويده .

دوړيو ډول	پخوانۍ بيه	او سنۍ بيه
۱- دجلنگي سپينې وډۍ يومن په ۸۸۲۱ - افغانۍ په ۱۰۵۷۰ - افغانۍ		
۲- دجلنگي وډۍ يومن په ۶۲۵۸ » » ۸۱۸۴ »		
۳- دگلران سپينې وډۍ يومن په ۷۰۴۰ » » ۹۷۸۹ »		
۴- باد غيسۍ سپينې وډۍ يومن په ۶۲۵۸ » » ۹۰۰۷ »		
۵- دکشک رنگه وډۍ يومن په ۴۶۹۳ » » ۶۴۰۳ »		
۶- دکلاي نو رنگه وډۍ يومن په ۴۵۳۸ » » ۶۲۴۸ »		
۷- دمراغاب رنگه وډۍ يومن په ۴۳۸۱ » » ۶۱۹۱ »		
۸- دغورماچ رنگه وډۍ يومن په ۴۲۲۴ » » ۵۹۳۴ »		
۹- دگلران رنگه وډۍ يومن په ۵۴۷۵ » » ۷۱۸۵ »		
۱۰- دغلجيو سپينې وډۍ يومن په ۶۸۷۵ » » ۸۹۲۱ »		
۱۱- دقره قل سپينې وډۍ يومن په ۴۵۰۰ » » ۶۲۱۰ »		
۱۲- کندهاري سپينې وډۍ يومن په ۸۸۰۰ » » ۱۱۷۲۶ »		
۱۳- کندهاري رنگه وډۍ يومن په ۵۸۹۸ » » ۷۹۱۴ »		

دغه نرخونه د پلان، ماليې او دکرهڼې دوزارتو او دافغانستان بانک د نمايندگانو په گډون او همکارۍ دهيواد دصادراتي پورته اقلامو دپلورلو او پير [ود لوله پاره وټاکل شول او دوزيرانو د عالي مجلس له منظوري نه وروسته دپيرونو حد اقل نرخونه دټولو دخبر تيا له پاره دهيواد د مطبوعاتو او راډيو په وجه اعلان شول او همدغه راز د ولاياتو د تجارت اتاقو ته خبر ورکې شوی دی چه دغه نرخونه دپورنيو موادو دمستحصلانو او پيرو دونسکو دخبر تيا او اطلاع له پاره ورسوی او خبر يې کړی او هم ددې څارنه وکړی چه ددغو شيانو پيرو دونسکي له ټاکل شوو نرخونو څخه کم خريدونه کاندې چه دمستحصل اومولد دتاوان سبب نه شي .

دداخلي تجارت په برخه کېني اقدامات :

الف : هغه اقدامات چه په ۴۱ کال کېني دداخلي تجارت دتنظيم، تنسيق او پراختيا په برخه کېني شوي دادی چه دتجارت وزارت دداخلي تيتو پرکو پښکودراغونډولو او دخارجي پښکودجلبولو له پاره بوشميرنوي تجارتي، ترانسپورتي، صادراتي او نورشرکتونه تاسيس کړل او عيني خارجي کمپني يې دسرمايه گذاري «پښکي اچولو» ته رابللي دي، دداخلي شرکتونو دتاسيس په برخه کېني نظريه داده چه متمرکز شوی پښکي وکولی شي دپښکي په قوت سره له مولدينو او مستحصلينو څخه يوه زياته برخه اسنحصالات او توليدات خريداري او صا درکړي او له بلې خوا وډۍ پښکي چه دهيواد دصادراتي پوره متاعگانو دصادولو

نوی مقرری

د کړهڼی د وزارت د طبیعی
منشا بهور رئیس ښاغلی عبدالاحد

د کړهڼی د وزارت د څارښو
دساتنې رئیس ښاغلی مسجدی

د کړهڼی د وزارت د تولید او
ترو وېجور رئیس ښاغلی
دکتور محمد احسان رفیق

د کړهڼی د وزارت د بوداوبلان
پر رئیس ښاغلی عبدالمجید

د کابل ښاروالی د تشکیلاتو
رئیس او د تبلیغاتو آمر
ښاغلی محمد یونس حیران

نویسندگانی

دکتر آغا علی حاجی‌آغا

دکتر امیر علی حاجی‌آغا
میرامین الدین آغا

دکتر امیر علی حاجی‌آغا
عبدالحکیم حکیمی

دکتر امیر علی حاجی‌آغا
محمد صدیق

قدرت نه لری زیاتې شی او په پوره قوت او زیات قدرت سره د هیواد په تجارتی او اقتصادي چارو کښی سودمنی ثابتی شی او خارجی مارکیټونه د داخلی پیداوار او موادو په صادرو لو او همدغه راز د هیواد د وارداتی بازارونو په تنظیم کښی بارز او احساس سهم ولری لکه څنگه چه په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال کښی د تجارت و زارت په دی بریالی شو چه په هیواد کښی د مجموعی (۲۱۵۶۰۰۰۰) افغانیو په پنځه سره نه شرکتونه تاسیس او په بیلو بیلو تجارتی ترانسپورتی او نورو ساحو کښی یی په کار وگماري او یوشمیر تجارو او انفرادی موسسو ته د تجارت نوی جوازونه و ر کاندی او همداشان په هیواد کښی د یوشمیر خارجی تبعه و جوازونه نوی کړی او یاد خارجی کمپنیو مخینو نمایندگانو ته د تجارت او په افغانستان کښی د اقامت جواز ورکړی .

ب د خارجی پښتوراجلبول:

همدغه راز په ۱۳۴۱ کال او د ۱۳۴۲ کال په درېو میاشتو کښی د تجارت و زارت د خارجی پښتوراجلبولو په منظور او په عام المنفعه چارو کښی یی په کار اچول چه په هیواد کښی د ننه تجارت کښی هم موثری او سودمنی دی په اقداماتو او تشبثونو لاس پووی کړی او په نتیجه کښی دغه لاندی کمپنیو په افغانستان کښی د سرمایه گذاری له پاره خپلې پروژې او پیشنهادونه مربوطی څانگې ته سپارلی دی چه مخینو یی قانونی مراحل طی کړی او مخینو یی خپل قانونی مراحل تیروی .

۱- داندیمار د کمپنۍ د سرمایې ایشودلو پروژه د سمندی موادو د دستگا، د تاسیس له پاره د ۱۴۹۳۸ ډالرو او ۳۰۰۰۰۰ افغانیو په پنځه د تجارت د وزارت له خوا منظور شوی چه نوموړی شرکت به کار پیل کړی دی .

۳- همدغه شان د اندیمار د صنعتی شرکت او د هیلمند د ناوی د ساختمانی د ستگا د پښکی اچولو پیشنهاد ۸۲۵۰۰ ډالرو او ۸۰۰۰۰۰ افغانیو څکې پښکی چه په سلو کښی شپيته د هیلمند د ناوی د ساختمانی د ستگا او په سلو کښی څلو شپته د اندیمار شرکت د فلزی موادو د تاسیس په باب لکه د دوسپنې د دروازو او، د دوسپنې د کړکیو د جوړولو له امله په کار اچوی او سهم په کښی اخلی دغه پیشنهاد یی د تجارت و زارت ته سپارلې چه ژر به نهایی نتیجی ته ورسیدی .

۳- همدارنگه د کابل د چرمگری او بوت جوړولو په فابریکه کښی د سویس د سنت کلی ویدرېکانتې موسسی د سرمایه گذاری پیشنهاد کړی او د مختلفو څړمنو اړچول ډول بوهونو د جوړولو له پاره د تجارت و زارت ته وړاندی شو چه په نتیجه کښی پیشنهاد د تجارت د وزارت له خوا ومنل شو او منظور یی کړی او نوموړې موسسی به کار پیل کړی دی د فابریکې ۱۴۰۰۰۰۰۰ افغانی د، چه په سلو کښی ۲۵ یی د ویدو پکانی د موسسی له خوا ورکړ شویده .

۴- همدارول د ورین او بدلو اوتار ریشی دیوی فابریکې د تاسیس په برخه کښی ده لویدیز المان اوسیدو کې فورورک او جان ولفمگک او زامنو یی پیشنهاد د ۵۰۰۰۰۰۰۰

الماني مارکو په پنگه چه ۶۲۵۰۰۰۰۰- افغانی کيږی منل شوی او انتظار کيږی چه دغه کمپنی به ډیر نژدی وخت کښی په کار او فعالیت پیل وکړی .
له یورتنیو کمپنیو څخه علاوه له څومودی را په د پخوا به د وه برخو کښی د هڅتیف د کمپنی د پنگی اچولو پیشنهاد نوموړی وزارت ته سپارلی شوی دی چه یو یې د پخوا سمته څښتو دشیانو دجوړونی دفاږیکي تاسیس دی او بل یې دچجاری او نجاری دفاږیکي او دجنگلک دفاږیکو اجاره کول دی اوس سمدستی دنوموړی کمپنی پیشنهادونه په دغه وزارت کښی ترغور او مذاقه لا ندې دی چه انتظار کيږی دمنلو په صورت کښی به دغو شقو و کښی دهنی کمپنی د پنگی اچولو داجازی به باب هم لازم اقدامات وشي .

دافغان بیمی د کمپنی تاسیس :

له هغه عای څخه چه تراوسه پوری په تجارتی مصنعاتی، حیاتی او نورو چارو کښی د بیمی کمپنی گانې دهنو اهمیت او فوق العاده او عمده ارزښت سره سره په افغانستان کښی نه دی تاسیس شوی او دیومی او ورځ په ورځ زیاتیدونکو ادتیواؤ د به نظر کښی نیولوسره له دغه امر څخه دافغانستان تجارت ته عمده اسعاری ضررونه متوجه دی نو د تجارت وزارت دافغان بیمی دیوه سهامی شرکت دتاسیس موضوع ترغور لاندی و نیوله په دی لحاظ چه دهنه شرکت دتاسیس مسئله یوه ډیره علمی او دتخنيک او فن دژورو مطالعاتو وړ موضوع ده نو په نظر کښی نیول شوی چه اوس سمدستی دیوی خارجي نامتو بیمی په اتفاق او گډون د بیمی دیوه شرکت تاسیس ته هڅه وشي . لکه څنگه چه په دغه باب اقدامات شوی او اوس دپیشنهادونو په لې کښی د لندن د گاردین انیشورنس د کمپنی له خوا یو بل پیشنهاد او به زوریخ کښی د سو لیستی د بیمی د کمپنی له خوا بل پیشنهاد د تجارت وزارت ته رارسیدلی چه نوموړو کمپنیو په افغان نستان کی د بیمی د شرکت دتاسیس له پاره خپله علاقه ښودلی او هم یی کابل ته خپل نمایندگان را لیږلی دی انتظار کيږی چه دسپن کال تر آخره پوری دافغان بیمی یو شرکت به کابل کی د گاردین انیشورنس په پنگه تاسیس شوی او په دغه برخه کی به فعالیت پیل وکандی .

د بندروالی چاری:

په دی وختو کښی دهیواد دوارداتو اوصادراتو دچارو دتنظیم اواسا نتیاله پاره دشیرخان ، تاشکذر ، دکلغت د بندرو نواودهرات دولایت دتورغونډی د بندر له لاری د تجارت په وزارت کښی د بندروالی یومنظم تشکیل منع ته راغی چه دهنه به اساس دغه بندرونه کار کوی او د ۱۲۴۱ کال دسرطان له لومړی نیقی څخه او د ۱۳۴۲ کال تر دریو میاشتو پوری ۲۵۶۲۹۱۷۸۹۶۲- ټنه مالونه له دغو بندرو نوڅخه صادورشوی او د ۲۰۰۰ ۹۰۵۶۵۵۴۲ ټنه مالونه وارد شوی او هغه عایدات چه د ۱۳۴۱ کال د عقرب

د میاشتی تر آخره پورې له دغو بندرونو څخه د مال التجاره صادریدو او واردیدو له مدرك څخه لاس ته راغلي ۱۳۲۲۱۳۰۹۸۳۲۰۰۷۰۱۰۷۰ - افغانی دی .

د کتا بخاني د تاسیس موضوع:

په ۱۳۴۱ کال کې په اقتصادي، تجارتي، علمي او نورو چارو کې د مطالعي او څيړنې د زمينې د برابرولو په غرض د تجارت د وزارت د تدقيق او مطالعاتو د اوی مدیریت له خوا د تجارت په وزارت کې د یوې مجهزې او بشپړې کتا بخاني د تاسیس له پاره علمي او مؤثر اقدامات تر لاس لاندې نیول شوي لکه څنګه چې د هغې کتا بخا نې نقشه د ایشا فونډیشن د متخصص په مرسته او د هغوی په عرفاني کمکو طرح او تهیه شوه او د یو شمیر نورو کتا بونو د پیرو دلو له پاره باندنیو هیوادونو ته فرمایش صادر شوی دی هیلمان یو چې د سپن کال تر ختم پورې دغه کتا بخانه په رسمي توګه پرانیستل شې.

د تجارت د اصولنامې د تدوین او د اصولنامې په غځینو موادو د تجدید نظر چاری

۱- په ۱۳۴۱ کال کې د تجارتی شخړو د اصلاح او یاد حکمیت قانون د تجارت د وزارت له خوا تدوین شو چې ژر به د قانوني او نورو مرحلو د طی کو او له پاره مر بوطو مراجعونه وسپارل شې.

۲- همدا شان په ۱۳۴۱ کال د تجارت وزارت د تجارت د اصولنامې او د پښکې اچولو د قانون په غځینو موادو غور وکړ چې په هیواد کې د تجارتی چارو د انکشاف له لحاظ څخه او د وخت او زمان په ایجاب سره تجدید نظر پکښې وشې.

۳- همدارنګه د تجارت وزارت په نظر کېنې لری چې د بیمې اصولنامه تدوین کړي چې د مقدماتي مطالعي یې په ۱۳۴۱ کال کې شروع شوی دی.

«پای»

پوهنتون دریا ست شکیل

دکتور محمد عثمان انوري
» محمد عمر وردك
» محمد حيدر ميا خيل

د محمدانو مدير	» د کټور غلام سخي مصئون
د خارج او تباط مدير	» » خليل احمد ابوي
د خپرونو مدير	» عبد الغفوري بابري
اداري لوی مدير	» عبدالهادي رحيم
د پلان مدير	» محمد نعيم
د محاسبې »	» محمد حيدر
د مامورينو مدير	» محمد طاهر
د قبلي كنترول مدير	» عبدلارؤف
د خدمتو »	» احمد علي
د آرشيف »	» غوث الدين
د پلمتني »	» عبدالملطيف
د ليکلي »	» شير محمد

د پښتو ژبې د ښاغلي
د ښاغلي محمد یعقوب مفتون

د پوهنځيو رئيسان

دہنوونی اوروزنی دہموسی رئیس
 طب دہونگی رئیس
 دہلو مو » »
 دکرہنی دہونگی رئیس
 داقتصاد » »
 داد بیاتو » »
 دہقوواو سیاسی علومو دہونگی رئیس
 دانجینری دہونگی رئیس
 ددر مل جوہ ولو دہونگی رئیس
 دتد بیر منزل دہونگی رئیس
 دنکر ہار دطب » »
 دہوئی اوروزنی »
 دشر عیا تو » مرستیال

بشاغلی دکتور محمد رسول ترہ کی
 بشاغلی دکتور عبدالصمد سراج
 بشاغلی دکتور عبدالغفار کاکہی
 بشاغلی دکتور شاہ محمد الکوزی
 عبد الواحد سراجی
 سید بہا الدین مجروح
 دکتور عبدالحکیم ضیائی
 دکتور عبدالغفور قیسائی
 دکتور سید عبد اللہ سید
 پیغلہ کبر انور زایی
 بشاغلی دکتور سید عبدالقادر بہا
 » » محمد صدیق
 » » عبدالستار سیرت

د پوهنتون ریاست فعالیتونه

د پوهنتون د خارجې ارتباط د مدیریت رپورټ

د پوهنتون د خارجې ارتباط د څانګې لوی هدف چې د تعلیم او تربیې د لوی مدیریت یوه څانګه ده ، خارج ته د زده کوونکو استول دی . همدغه شان په موندن ، مسکو بیروت او امریکا کې د کلتوري ادارو سره د تماس په اثر د زده کوونکو تعلیمي مسایل او نوري موضوع ګانې اجرا کېږي ، دغه شان هغه ټولو کسانو ته د صبحي فورمي اخیستل چې د وزارت خانو او مستقلو ریاستو نوڅخه او د مملکت دنورو دایرو څخه ته استول کېږي د دغه مدیریت له لیاړې اجرا کېږي .

په ۱۳۴۱ کال او د ۱۳۴۲ کال په نیمایي کې ۶۱ تنه محصلان او محصلانې د دغه څانګې له لیاری په بیلو بیلو شقو کو کېږي د عالی زده کړې دپاره بیلو بیلو مملکتونو ته لېږل شوي دي چې د دغه جملې څخه پنځوس تنه محصلان او یوولس تنه محصلانې دي .

د پوهنتون د معلمینو او محصلینو د مدیریت فعالیتونه

د معلمینو او محصلینو مدیریت چې د پوهنتون د تعلیم او تربیې د لوی مدیریت یوه څانګه ده دنوی شامل شوو زده کوونکو د آشنایي او بلدیت دپاره د نشراتو د مدیریت په مرسته (د پیژندنې د هفتې) په نامه یوه هفته مربوطو پوهنځیو ته د زده کوونکو د تقسیم څخه پخوا تخصیص کړېده خو نوی شامل شوی زده کوونکی خپل پوهنځی د خپل شخصي نظره او د پوهنتون د ریاست د مقام په صلاح دید او د دولت په خواسته انتخاب کړي ، ځکه چې پخوا پوهنځیو ته دنورو شاملیدونکو زده کوونکو تقسیم دیو کمیسیون له خوا کیده چې په ۱۳۴۲ تعلیمي کال کې د پوهنتون ریاست پخپله او د پیژندنې د هفتې په اتکا له دغې عهدې څخه ووت .

په تیرو کلونو کې زده کوونکي په مجموعي ډول دام ، پی ، سی ، بی په ټولګي کېږي شامل کیدل او د کال په اخیر کېږي یې د طب پوهنځی ، د علومو فارمسی پوهنځیو دپاره بیل تقسیمات ایجا بول چې په ۱۳۴۲ تعلیمي کال په لمړي وخت کېږي زده کوونکي هغو پوهنځیو ته تعیین او په ګډه سره یې دام ، پی ، سی ، بی ټولګي پای ته رساوه . علمی آثار او داستانونو تیزو نه چې د هغو د ژورو او رقیقو مطالعو او تحقیقاتو اثر دی او د علمی مقام او تربیې د نیولو دپاره یې لیکي پخوا بیرته استادانو ته ورکول کیدل او اوس د هغې فیصلې له مخې چې شویده د چاپ وړ آثار د پوهنتون د تالیف او ترجمې مدیریت خپروې خو د علاقهمندانو په اختیار کېږي کیشودل شي او نور آثار د پوهنتون د کتابخانواو نشراتو په مدیریت کېږي ایښودل کېږي او همدغه شان ، د پوهنځیو درسي پروګرامونه د محیط او وخت د ایجا باتو سره سم دیو تقسیم اوقات له مخې د پوهنتون د پوهنځیو د خارجي اوداخلې استادانو له خوا وړاندې بیول کېږي .

د تعلیم او تربیې، تدبیر منزل، د غاښو د طب او انجینرۍ پوهنځی په پیل ډول په ۱۳۴۱ کال کې په مستقل ډول تاسیس او په تدوین پیل وکړ. لاندې احصایه په ۱۳۴۲ کال کې د کابل د پوهنتون د پوهنځیو داسټا دا نواو زده کوونکو ټول شمیر پېښی.

د پوهنځی نوم	نارینه زده کوونکي	په پوهنځی زده کوونکي	ټول	د استادانو شمیر
طب	۴۳۵	۱۰۹	۵۴۴	۱۱۵
حقوق	۳۶۳	۲۳	۳۸۶	۳۴
علوم	۱۵۷	۴۶	۲۰۳	۶۳
ادبیات	۲۰۵	۱۶۴	۳۶۹	۶۷
شرعیات	۸۶	-	۸۶	۱۵
د کړهڼۍ پوهنځی	۱۳۷	۱۳۷	۴۹
د انجینرۍ	» ۲۰۹	-	۲۰۹	۷
اقتصاد	» ۲۰۱	۶۵	۲۶۶	۴۰
د واسازی	۷۱	۱۳	۸۴	۱۴
تعلیم و تربیه	۵۶	۱۲	۶۸	۳۲
تدبیر منزل	۳۰	۳۰	۱
د ټولو شمیر ۲۰۲۲ جمله ۴۳۷				

د خپرونو او کتابخانو مدیریت اجراءات

د کابل د پوهنتون کتابخانې ټولې د کار توټیک په سیستم او په عصري اصولو تنظیم شوی او دهغو نور درسي مواد کتلاک شويدي.

په ۱۳۴۱ او ۱۳۴۲ کال کې لس زره کتابونه او د علمي مجلو کلکسيو نو نه د پوهنتون په کتاب خانو زیات شويدي.

دننۍ د مشهورو کتابخانو او مختلفو مؤسسو سره د کتابونو د مبادلي قراردادونه لاسلیک شوي او په دې وسیله هم د کتابخانو په کتابونو کې زیاتوالي راغلي دي.

د خپرونو او نشراتو په ساحه کې، د کابل پوهنتون خبرونه، میاشتنۍ مجله او بدنې روزنه مجله په دې میاشتو کې یو ټول په بشکلي طبع او بیا یسته صحافت خپري شوي او نشر شويدي.

د ۱۳۴۲ کال په لومړۍ کې د تالیف او ترجمې مدیریت د پوهنتون د نشراتو او کتابخانو د مدیریت تر اړ لاندې تاسیس او په کار پیل وکړ.

ددې لپاره چه د پوهنتون د کتابخانه رسمي دفتر او دهغو د مربوطاتو د صحافي د چارو په فوق العاده مصارفو چه په قرار دادیانو اجرا کیدل مخ نیوی وشي او په لږ مصرف په زده پوري کاروشي صحافي یوه څانگه د پوهنتون د کتابخانو او نشراتو د مدیریت تر اړ لاندې د ۱۳۴۱ کال په پای کې جوړه او په کار پیل وکړ چه تر

اوسه می د کتابخانو او رسمی دفتر ولس زړه او پښخه سوه ټوکه کتابونه و قا به او صحافي کېدی.

د ۱۳۴۲ د سرطمان په میاشت کې د پوهنتون د کتابخانو او نشراتو د مدیریت تر لاندې د پوهنتون د کتابو د پلورنځي بومرکز پرانستل شو او د خارج او داخل څخه یې په مختلفو ژبو علمي کتابونه تهیه او په ارزانه بیه یې مراجعینو ته ورکړی دی.

د شرعیاتو د پوهنځي راپور!

د شرعیاتو پوهنځي په د افغانستان د اسلامي عالي تعلیماتو بوازو مرکز او د کابل د پوهنتون د پوهنځیو څخه یو پوهنځي دی په کال ۱۳۳۰ کې د مذهبي منوروز لمیانو او هغو ځوانانو ته د لار تیا او نیاز مندی په اساس جوړ او تاسیس شو چې نوی او ز اړه علوم د مقایسې له نظره او د نننۍ تعلیمي سیستمونو مطابق مخ په وړاندې بوتلای شي. د شرعیاتو پوهنځي د ۱۳۴۱ کال تر وروستو وختو پورې په پغمان کې وارا د ۱۳۴۱ کال د جدې په په میاشت کې یې د کابل مرکز ته کوچ وکړ.

په ۴۱ کال کې د پوهنځي نوی اساسنامه ترتیب او د استادانو په علمي مجلاس کې تصویب شو او د مربوطو مقاماتو په نظر ورسید. د دغه اساسنامې په مخ کې د پوهنځي په ادارې څانگو علاوه د ریاست د مقام نه وروستو د علمي مرستیالۍ شعبا هم تاسیس شوه او د دغې شعبې تر لاندې د کتابخاني نشراتو او تدریسي څانگې فعالیت کوی. د شرعیاتو د پوهنځي کتابخانه سره له دې چې یوه ابتدایي څخه لری او په تیر کال کې یې د عربي متحد جمهوریت څخه د یوې اندازې کتابونو په پیرو دلو د پوهنځي او سني ضرورت رفع کېږي او په نظر کې دی چې هر څومره ژر د عربي کتابونو په پیلو بیلو

برخو کې یوه زیاته اندازه کتابونه لاس ته راوړی.

په نظر کې دی چې د نشراتو څانگه د ۴۲ کال په وروستیو وختو کې په فعالیت پیل وکړي او د زده کوونکو د تدریسي او معلوماتي موادو په خپرولو علاوه یوه دایمي میاشتني مذهبي مجله هم خپره کېږي.

د شرعیاتو د پوهنځي د تعلیمي پراختیا او انکشاف په سلسله کې د عربي ادبیاتو د پاره په مصري استاد محمد عامر المهندس علاوه، د ۴۱ کال د حمل د میاشتې په ۱۳ نیټه دوه تنه استادان د اسلامي فقی متخصصین د معهود د اهر د پوهنتون څخه په کابل کې د عربي متحد جمهوریت د فرهنګي ادارې له لپارې کابل ته را ورسیدل او د شرعیاتو یا پوهنځي کې یې د اسلامي فقی په تدریس پیل وکړ.

د دغه پوهنځي ۴ تنه استادان د اهر د پوهنتون څخه د تخصص علمي اسناد لری او نور استادان خپله دهغه پوهنځي لیسانسه دی.

د دغه پوهنځي د تدریسي غړو څخه یو تن په ۴۱ کال کې د لوړو تحصیلاتو لپاره د شرعیاتو په برخه کې عربي متحد جمهوریت ته استول شوی دی او اوس د دغه پوهنځي

دا استادانو شمير ۱۲ تنو ته رسيدی او ۹۰ تنه زده کوونکي به دغه پوهنځي کې به زده کړه پوخت دی عربي ژبه به دی پوهنځي کې دنورو برخو سره چيرته ژوندی اوجدی وړاندی بيول کيږي او دغه به څنگ کې انگليسي ژبه هم د کورس په ډول لوستل کيږي .

د غرب د حقوقو مضمون د شرعياتو د پوهنځي په څلور واړو ټولگيو کې لوستل کيږي به داسي حال کې چې اسلامي حقوق د نور برخو سره په ډيرو تازه اساسو سره سم تدريس کيږي . دمقايسوي له نظره د غرب د حقوقو لوستل به د شرعياتو زلميان مجبزر کړي .

د شرعياتو په پوهنځي کې د مافوق ليسانس د يوې دورې تاسيس (قضائې علومو د تخصص) د موسسې په نامه د مطالعې او کتنې لاندی دی او دغه موسسه به ډېر ژر افتتاح شي . دغه شان د شرعياتو په پوهنځي کې د پيغلو د داخليدو د چانس اخيستو موضوع د مطالعې او غور لاندی ده او په نظر کې دی چه د اسلامي عالي تعليماتو ته به پر څه کې د پيغلو د تحصيل زمينه برابره شي . علاوه په دې د شرعياتو د پوهنځي د شاملينو په شمير کې به هم په زده پوري زياتوالی راشي .

د علومو د پوهنځي فعاليتونه :

۱- په ۱۳۴۲ کال تعليمي کال کې د علومو د پوهنځي د داخلي استادانو شمير د ۴۰ تنو په شاوخوا کې و او له هغې جملې نه ۶ تنه به خارج کې به کتنو پوخت دی .

۲- په ۱۳۴۲ کال تعليمي کال کې د علومو د پوهنځي د خارجي استادانو شمير ۸ تنه دی چه له هغې جملې نه ۵ تنه د رابطه تواميت د هياتو مربوط يو تن له يو نسکونه - يو تن د هوا پيوندلو د موسسې نه او يو تن ئی د اتومي انرجی له بين المللی موسسې نه دی .

۳- په ۱۳۴۱ کال کې د فارغ التحصيلانو شمير :

شاگردان ۳۱ تنه
شاگردانې ۳ تنه

ټول ۳۴ تنه

۴- په ۱۳۴۱ کال د محصلينو او محصلاتو شمير :

الف : له دوهم نه تر څلورم ټولگي پورې څلورگونی برخې :
شاگردان ۱۳۰ تنه

شاگردانې ۲۰ تنه

ټول ۱۵۰ تنه

ب د ساينس له بسپک نه

شاگردان ۱۳۰ تنه

شاگردانې ۶۶ تنه

۲۹۰ تنه

ټول شاگردان او شاگردانې

۴۴۰ تنه

د تواميت دروا بطي مرستي او فعاليتونه

په ۱۹۶۲ کال کې د طبي مرستې علومو له پوهنځي او د بن د پوهنتون له رياضياتو سره

د کابل د پوهنتون د علومو د پوهنځي د رابطې توامیت مرستی د اپتیک آلات او لوازم د کیمیا آلات او لوازم - زولوجي - جیالوجي پالیاتو لوجي - د کتابونه شمول - د کیمیا مواد - د علمي سیمو د باره دوه موثر و نه دی چه د هغو ټوله بیه د غر بی المان (۳۵۰) زره مارکه کیږي.

په ۱۹۶۳ کال کښې د کیمیا - زولوجي - او پالیاتو لوجي په برخو کښې مرسته (۱۱۴) زرو مارکو په شاوخوا کښې وه او د فزیک - میزالوجي بوتانیک او دریاضیاتو د باره (په نامه) (۳۲۵۰۰۰) المانی مارکه پیشبینی شوی دی .
او تردی پروگرام درولوجی او کیمیا په برخو کښې یو تن کیمو تخنیک او یو تن بریږا تور زولوجی هم په فعالیت بوخت دی .
همدغه راز دری تنه المانی شاگردان د خارجی استادانو تر نظر لاندی زموږ د داخلی شاگردانو په لږ کښې د علومو د پوهنځي د وسایلو نه دخپلی د وکتور په لاسته راوړلو کښې کار کوی .

د زولوجی اختصاصی لابراتوارو چه د ۲۰ تنو محصلینو کنجایش لری د پوهنځي د عالی د ټولگیو په محصلینو او محصلاتو پوری مختص دی او همدغارا ز د بسیک ساینس لابراتوارونه تجهیز او اکمال شوی دی .
د توامیک د دغه رابطه د ۱۳۴۰ کال په آخر وختو کښې د هغو فرهنگي روابطو او مرستی د قرار داد په اساس شوی چه پخوا د افغانستان او فدرالی المان د حکو متو تر منجه شوی ؤ .

لابراتوارونه:

الف: د تحلیل طبقی لابراتوار :- ددی لابراتوار کار په مقدماتی صورت سرته رسیدلی او په همدی نودی وختو کښې په دلو ازمیر د نصبولو د چارو د تکمیلو لونه وروسته د اجسامو د فزیک د برخی استادان او د لوړو ټولگیو محصلین د طبیف له نگاه کښی کوی او د لابراتوار د یونسکو په مرسته چولې شوی دی .
و: د هستوی دوهم او دریم لابراتوارونه :

د هغو د آلاتو د نصبولو مقدماتی چاری تکمیل شوی او اوس په هغو کښې د کړهڼی د طب او بیالوژی په مختلفو برخو کښې یو لړ علمی تفحصات کیږی د هستوی دریم لابراتوار :- چه د ذروی تشعشاتو له نقطی نظره د مملکت د بیولو بیلو سیمو د سروی او تحقیقاتو مرکز دی د سرته رسیدلو په حال کښې دی :

ج: د علومو د پوهنځي د کیمیا په انستیتوت کښې د عضوی کیمیا د لابراتوارو د احداث کار سرته رسیدلی او د شلو تنو کنجایش لری .

د: د ۱۳۴۲ کال د جوزا په میاشت کښې د زولوجی اختصاصی لابراتوار په فعالیت شروع کړی او د لابراتوار میت د رابطی دهبا تو په مرسته تاسیس او تجهیز شوی دی .

علمي سیمونه :- د علومو د پوهنځي د کیمیا - بیالوجي - او جیالوجي د برخو

شاگردانو له تېرو کالونه زياتره په ۱۳۴۲ تعليمي کال کښي به علمي سېرو لاس پورې کړي او ددې سېرو نوعومې نتيجې يولس هغه مواد دي چه د علومو د پوهنځي د حيواني - نباتي او جيا لوجي د موزيمو نو د پاره راټول شو يدي .

د علومو د پوهنځي کتابخانه :

په ۱۳۴۲ تعليمي کال کښي د علمي کتابونو او ماخذو شمېر ۱۰۸۰۰ جلد و تار سپړي او برسيره پدي سې کال ۱۰۰ ډوله مختلفې مجلې هم اشترک شو يدي .
نشراتي فعاليتونه :

الف :- د کتابونو د طبع په ساحه کښي :- د علومو د پوهنځي د گسستنېر د دستگناه په ذريعه ، درياضي - فزيک - کيميا - بيالوژي - او بو تانيک زو لوجي په برخو کښي له لسو جلدونو نه زيات علمي کتابونه چاپ شويدي .

ب :- د ساينس علمي يعني د علومو د پوهنځي دري ميا شتنې خپرونه چه د ۱۳۴۱ کال داسد په آخر کښي تاسيس او خپره شوي وه همدغه راز په هرو دريو مياشتو کښي يو مخل په علمي جدي مطالعو خپري . او هم ضمناً يولي فوق العا دمه مجلې هم خپري شو يدي .

ج :- په نورو نشراتي ساحو کښي :

په ۱۳۴۲ کال کښي يولس دقيقه مي پروگرام او ۴۲ کال د جوازانه وروسته په دوهمه مرحله کښي ۱۵ دقيقه ايز نشراتي پروگرام د هري سه شنبې په ماښام له کابل راهيو نه خپري او پدي پروگرام کښي په ساده ژبه ډير نوي علمي اطلاعات او رول کپري . همدغه راز په ورځنيو علمي موضوعاتو باندې د علمي تبصرو پروگرام جاري دي او د هري پنجشنبې په ورځ د اصلاح په ورځپاڼه کښي خپري .

د پوهنځي د ودانۍ د دريمي طبقې جوړول -

د علومو د پوهنځي د اوسني عمارت د دريمي طبقې کار د لا براتوار ونو تيا تر و د انکشاف او توسعي په منظور چه په عصري ډول مجهز او د څلورو سوو کسانو گنجايش ولري او هم د يو اختصاصي امفي تيا ترو داني چه ۱۸۰ تنه پکښي محاي کيدلي شي ۱۳۴۲ کال داسد د لمړي نيټي څخه پدې په کار لاس پورې شو يدي .

۱۱- د يوې مجهزې نجومې رصد خانې د تاسيس په باره کښي لازم اقدامات شويدي او ددې منظور د باره مناسب محاي ټاکل شويدي . او د ريفر اکتور د يوې پامې آلي داخيستلو د باره چه دهغي بيه ۱۲۶ زره الماني مارکونه کپري لازم اقدامات جاري دي .

۱۲- د څار جي پروفيسرانو معلمينو نه غوښتنه شوې او څرنگه چه د راتلونکي سېتامېر په مياشت کښي به د توا ميا ميت د رابطي ترقار د ادلاندې دېن له پوهنتون نه د کابل د علومو پوهنځي ته راشي .
(پاتې په ۵۱۴ مخ کښي)

دملکی هوایی ریاست تشکیل

پشاور
پاکستان

رئیس
مرستیال

اداری لوی مدیر

دهوا نوردی لوی مدیر پشاور پشاور
دهوا پیژندلو «دکتور عبدالخالق»
دینودنی اوروزنی مدیر «حامد سلجوقی»
دانخیزی اوودانولو «محمود کریمزاده»
دمامورینو مدیر
دآرشیف مدیر «ابوبکر علومی»
دقوانینو مدیر
دمخاسی «محمد کریم حلیبی»
دمیلیاتو «عبدالحمید مینون»
دهوا دمیلی مسئول «شاه علی اکبر»

دملکی هوایی رئیس پشاور
سلطان محمود غازی

شهرستانی

دکابل دهوایی

دکرا لوی آمر

اداری مرستیال

دهمیلیاتو

فنی

دروغتیا مدیر

دامنی

دقندز دهوایی دکر آمر

دکندهار دهوایی

دکرا اداری مرستیال

دکندهار دهوایی

دکر آمر

دکابل دهوایی

دکر آمر

پشاور پشاور

«حبیب الله»

«جگرن عبد الرحیم»

«جانپاز»

«دکتور سلطان احمد رمزی»

«دکروال ملنگ شاه»

«عزیز احمد اعتمادی»

«محمد سرور خبیری»

«محمد حسین»

«شاه محمد»

داخلی برخمی دهنو مسافرو دستبیلو تو دپاره ټاکلی شوی چه داخلي هیوا د کښی مسافرت کوی. دغه خانکه هم د مسافرو د انتظار دپاره پوره مجهز رستوران

میدان ته د نا بلد و خلکو او خاړو یو څخه دمیدان د ساتنې دپاره د دغه میدان په څلورو
کوټو نو کښې څلور برجونه جوړ شوي دي.

د کابل په بین المللی میدان کښې

د کابل د هوایي میدان د ترمینل ماڼۍ چې مجهزه ماڼۍ ده د ګر مولو او سړ و لو
د آلتو مرکزونه بشپړه برقی آسپزخانه او د ښځو او نارینه وو دپاره محالنه محالنه تشنه بوته
هم جوړه شوي دي.

د ترمینل د پاسه د فضایی خاړو او پاملرنې دپاره برج هم جوړ شوی چې په ټولو عصري
تسهیلاتو مجهز دی. نوموړی ترمینل سر بېره د دوا ځلې محصولاتو او ټکټ غړو شوی په
غږ فولرلو د مسافرود دمی دپاره په زده یوري دانظار محای او د میدان د فنی کار
کو ونکو د ادارې د فتر دپاره بشکلی محل هم لري.

د دغه ترمینل مجهزه مخا براتی دستګاه د کندهارو د دستګاه په شان مخا براتی تسهیلات
لري پخوا له هغه چې د کابل د بین المللی میدان ترمینل ودان کې ای شي د دستګاه د فنی
ځانګړو د ادارې د فتر - مخا بری - ګمرک - رستوران او نور و دپاره ګڼ عمارتونه
ودان شوي وو.

د مخا بری د اخستلو دانتونو تسهیلات:

د کابل دمیدان په څنډه د آخدی دا نستن آلات نصب و د آلا تو دپاره می پخوا
کو چنی عمارت جوړ شوی او خړا و شایی قبر شوی ده.

د کابل د هوایي میدان د مراسلی عمارت په اتخیلو کښې د څرخي بله سره ودان شوی
چې سامان آلات یې د نصبولو په حال کښې دی او د قوی د تولید ماشين عمارت چې هری خواته
د بیکن سم ته دپاره کافی برق پیدا کړی بشپړه شوی د برق د تولیدات سامان هم دلګولو
په حلال کښې دی.

د کابل په میدان کښې د برق د یوې مستقلې احتیاطی قوی د تأمین دپاره د داسی
قوی ماشینونو بیش بینې شوی وه چې برق تولید کړی د دغو ماشینو عمارت بشپړ
شوی ماشینونو پښکښی لګول شوی او چالان شوی دی د برق د ټولو مرکز و او دمیدان
د ټولو تاسیساتو ترمنځ او همدغه رنگه د برق د کیبل سره د مخا بری مرکزونه دمیدان
د فته سیمه کښې د (۱۲) کیلو متر و په اوږدو سیمې کښې ترا تخیلو پوړی لښو نه
غزولې شوی دی.

دمیدان د مختلفو تاسیساتو او ترمینل په خوا او شا کښې دوه کیلومتره اوږده
سړکونه و یستلی شوی او قیر پری اچولی شوی دی او د ترمینل خو او شاهم رڼا
شوی د الوتکو د محر و قاتو چ یز ل او پټر ولو د ذ خیری دپاره د کابل په
میدان کښې یوه کافی ذخیره خانه جوړه او بشپړ شوی ده، دمیدان په عرا ده جاتو کښې
د ټولو اچولو دپاره په یو عمارت کښې د پټر ولو یوه دستګاه دهغی د مخصوصو

د افغانستان نوی صدراعظم ښاغلی دکتور محمد يوسف د کابل د بین المللی هوایی ډگر د نوی
ترمینل بلونک پرانستلو په وخت کښې درې ښکته‌نوار پرې کوی

په کابل کښې د بین المللی هوایی ډگر نوی ترمینل بلونک چه سبزکال پرانیستل شو .

د کابل په انصاری واک کښې دملکی هراړی ریاست نوی ودانۍ

د کابل څار د بین المللی هوايي ډگر د درمینل بلدانک یوه څخه چه کار یې بشپړ شوی دی

پمپونو سره بشپړه مجیزه شوی ده په کابل کښی دمیتړ لوژی یوه خورا مجهزه دستگاه چه سر بیرته (۲۴) ساعتو دجوی اوضاع په پېشکوویی او مشاهداتو دهیو اد آ بنده وضع هم وائی تاسیس شوی دغه ټول تشکیل او دستگاه ګانې دمیدان په پخوانی مانعې کښی دی چه اوس می دتربییوی مرکز په خوا کښی یوه نوی ماڼۍ درلودلوی او هوا پیژندلو چارو دپاره جوړه شوی ده .

دکابل دمیدان دنوی دلوید یز دپنځه نیمو کیلو متری په فاصله کښی د کیتړ دانتونو نو اومراسلو دواسطو دبرق دقوی دتولید دواسطو عمارت هم تکمیل شوی دی او هم ددغه عمارت نه یو کیلو متره ګرډ چار بیرته جوړه شوی ده .

د هرات هوایی میدان:

د هرات په هوایی میدان کښی سر بیرته په هغو چارو چه دمخه بشپړې شوی دی دمیدان دساتنی دپاره چه اشخاص او محاروی داخل نشی دمجا فظینو دپاره پنځه برجونه او پېره دار خانې دساختمان لاندی نیولی شوی ددغې ودانۍ کار په سلو کښی پنځوس تکمیل شوی دمیدان دقنی مامورینو او مستخدمینو داستو ګنی دپاره دمیدان په یوه غنډه کښی دوه فامیلی عمارتو چه دجوړیدو کار یی په سلو کښی اتیا بشپړ شوی و دا نیوی او دمربوطو مامورینو داستو ګنی دپاره چه دوه فامیلی عمارتونه دجوړیدو لاندی دی کار یی په سلو کښی تقریبا ۷۵ تکمیل شوی دی او هم په نوموړی میدان کښی دیوی پېره دار خانې دجوړلو کار په سلو کښی (۳۰) سرته رسیدلی دی .

د قندهار هوایی میدان:

دترمینل عمارت یی دودانی په حال کښی دی چه دمیر کار یی په سلو کښی اتیا تکمیل شوی دی . او هم دجنریترو ودانی په سلو کښی سل بشپړ او سرته رسیدلی دی ۷۵-۱۸ کیلواټه ماشینونه دترانسفارمره لګولې شوی دبیکن هرسمت ته (۱۶۰) فوټه دانتن پای یی او دمرسلې دستگاه هم نصب شوی دمرسلې ودانی سرته رسیدلی یی ده .

دمزارشریف هوایی میدان:

دمخا برې موقیتی دستگاه چه اوس دمزارشریف دشار دمیتړ لوژی په پخوانی ودانی کښی ده لګولی شوې دمرکز سره دجوی دپوقونو په رالېږلو کښی ارتباط او دالوتکو سره په تماس کښی ده همدغه رنگه دمیدانونو داغق په لازمه ستندرد د هوا پیژندلو دستگاه مجهزه ده . ددوش اوخزش کرښه اودالوتکو ددریدو عیای دافغانستان دنورو میدانو په شان په ۱۳۴۲ کال کښی پوخ او قیر ویزې شی او تسهیلاتی واسطی به هم پکښی ودرولی شی . داطفایی عمارت یی په سلو کښی اتیا بشپړ شوی دی .

دننګرهار هوایی میدان

دننګرهار دمتمم میدان کارچه عینی یی پاتې و دجوړه شوو پروګرامونو اود

بلان د پېښور په اساس په (۱۳۴۲-۴۱) کال کېښی روان ودریدو کړا جونو کار په سلاو کېښی نیو دې اتیا سرته رسیدلی اود اطاقیایی د تشناب کا راو د مخا بری د دستګاه دودانی کار بیخی بشپړ شوی اود تکس وې پاتې چارې او دتر میتل نور ساختمانی کارونه اودهغه مواضع اولوازم بشپړ شوی دی . دلغمان دهو ایښ ند نی دودانی دمو ضع سروی بشپړه شوی اوژر به یی دسامان د نصبولو کار پای ته ورسیدلی اود مترولوژی دودانی دجوړولو کار هم شروع کیدلی په ۴۱-۴۲ کال کېښی مخا بره دالوتنو عملیات، هواپیو ند ته اودهوانوردی کمپنی اونور دکابل- کندهار- هرات قندوز میمنی هزار شریف، لښکرگاه- شمالی او جنوبی سالنگ د میدانو دمخا بری له سر کتنو نه څخه په مرتب ډول شوی دی اود بین المللی اوداخلی الوتنو احصایه هم په مرتب ډول اخیستل شوی او ترتیب شوی ده .

هوا پیژندل :

د رادیو ساند او پایلوټ بالون د آلاتو په واسطه د پورتنیو کتنو د دستګاه تاسیس څرنګه چه د محکمې سطح ته نیو دی دجوی پیښو دتجو لاتو او څرنګو الی مطالعه د تحقیق دجګه اتمو سفیر له پیښو او څرنګوالی سره نیژدی اومستقیم ارتباط لری په دی ترتیب سره دجوی حالاتو د پېښګوی او د پیښو او اختلا لو نو د تحلیل د پاره کتنی په تیره بیا به غرنیو سیمو کېښی بس نه دی او پاس دهواد حرکتو دحالاتو څخه وقوف څه دسینا ټیک له نظره او څه دجې دجګه الوتنو ټکو الوتکو دمصنویت دپاره یو ضروری کار ګڼل کیدلی ځکه چه دجې ستریم دجګه ټکو او فوق العاده قوی بادونو دجریان څخه خبرتیا چه به عمومی ډول په ژمی کېښی دافغانستان په فضا کېښی لښکری د رادیو ساند دآلې په واسطه ورکول کیدای شي نو له دې کبله دیو ی دغه ډول څانګی تاسیس هم حتمی ګڼل کیدلی درا دیو ساند وپایلوټ بالون دځانګی دجوړیدو مقررات د ۱۳۳۸ کال په اول کېښی د خارجی ماهرانو تر نظر لاندی ونیول شول اود ۳۸ کال په آخر کېښی دهرایې ملکي ریاست د کار کوونکو له خوا په عملی اوامتحانې توګه رسمابرانستل شوه اود رادیو ساند لړمپی آله دیواد په صافه هوا کېښی جګه شوه وروسته بیاد یولی تجربی عملیاتو نه پس درادیو ساند کتنو شوق پیدا کړ او دجوی حالاتو د پېښګوی په نقشه باندی په ټکیسو ایښودلو کېښی هم په داخل کېښی له هغه استقاده کیدلی او هم خارج ته مخابره شوی او کپیښی، درادیو ساند کتنه دکابل په هوایی میدان کېښی دورحې یو ځل دپایلوټ بالون کېښی دورحې دوه ځلې په اووه نیمو بجو او یوه نیمه بجه کیدلی باید ووايو چه د پورتنی هوایی کتنی تاسیس یوازی دسمت او باد سرعت له نظره دپایلوټ بالون دالی په واسطه سمه لاسه دهو ایښ ندنی مؤسسې د جوړیدو داول نه دکابل او کندهار په میدان کېښی کیدلی او درادیو ساند آله چه په سمت اود باد په سرعت علاوه دهوار طوبت دهواد تودوخی درجه اودهوا فشار هم بیلولو طبقو ته مخابره کول دافغانی کارکوونکو دروزلو نه

وروسته په کار واچول شوه دراديو ساند آل د کابل په ميدان کښې په منځني صورت خوځ-کو الی بی (۱۵۰۰۰) متره جوی حالات مخاېره کوی او دهیواد په ختیز ګاونډیو هیوادو کښې دهغو کتنې ډیر اهمیت لری ددغه ډول څا نـګی تاسیس د ملګی هوايي ریاست یوه ستره کامیابې ګڼل کیږی .

۲-د هوا پیژندلو دسامان برابرول اوذخیره دمربوطو آلاتو دترمیم ورکشاپ اودستیشنونو دکتلو چاری .

دهیواد په بیلو بیلو ځایو کښې دجوی متعددواو مجهز وستیشنونو دسروی او تاسیس اودراديو ساندو، پایلوټ بالون ددستـګاه د تاسیس سره سره دذخیری سامان او لابر اتوار اودسامان دغو ښوولو دډیو ګانو اوددستګاو مستعمل سامان دترمیم دورکشاپ دتاسیس ضرورت احساس کیده څرنګه چه دهوا پیژندلو مو سسه په ۱۳۳۴ کال کښې دنړی دهوا پیژندلو دموسسې پهغږیتوب منل شوی نو د مربوطه ټیسنونو دهوا پیژاندلو یوشمیر سامان او آلات ورته دمرستی په ډول دنومړی سازمان څخه ورکړی شوی اوهم یوه اندازه سامان دملګی هوايي ریاست دهوا شناسی دموسسې لهخوا خریداری شوی دی . چه په ټیسنونو کې ددغو آلاتو دلیکول یوشمیر لېږلی شوی اوهم ددغو سامانو په احتیاطی ډول اضافه برخه په ډیپو ګانو کښې دذخیری په ډول موجود دی .

دهوا پیژاندلو دمربوطو لوازمو اوسامانو دترمیم اوبرسیره کولو دپاره دتخنیک اوورکشاپ یوه څا نـګه پراستلی شوی ددغی څا نـګی دکارکوونکو وظیفه دټیسنونو پاملرنه او کتنه ده چه دضرورت په وخت کښې دټیسنونو لازم کتنه وکړی او په ټیسنونو پاملرنه ولری سپړکال دملګی هوايي ریاست دکابل په هوايي میدان کښې دهوا پیژاندلو دیو عصری مجهز او بشپړه ورکشاپ اولابر اتوار په تاسیس موفق شو په دغولابر اتوارواو ورکشاپو کښې لکه بارو مترونه او نور دهوا پیژاندلو هر ډوله هغه سامانونه او لوازم ترمیم کیږی چه پخوا به په خارج کښې ترمیم کیدل دراديو ساند آلې تر مومترونه، با-نما چتریترونه اولموبل سنجونه ټول په ښه ډول برسیره او داستفادی وړ ترمیمیدلی شی اوهم یوه دهیا ګرو ستات آله چه دسنجو نو د رطوبت درابر سیره کو لو دپاره پکښې نصب ده دبرسیره کولو او ترمیم کار کوی .

۱۳۴۱ کال نور په میاشت کښې دخارجی متخصصو په ګډون یوه ټیم دغزنی کندهار- لښکر ګاه فرا او هرات دټیسنونو دچارو دکتنی لیدنې دپاره دغه سیمه وته لېږلی شوی چه دټیسنو نو دچارو دکتنی په ترڅ کښې یی ځنی سامانونه ترمیم او یو اندازه نوی سامان دغو ټیسنونو ته ورکړی دی دغسی نور ډیر هیئتونه دټیسنونو دتفتیش دپاره وخت نا وخته لېږلی شوی او مربوطه چاری یی دنو دی څخه لیدلی او مشکلات یی ورته رفع کړی دی .

د اقلیم او جویي اوضاع د پېژاندنې پېشکو یی :

د فور کاست خانکه - د هوا پېژاندلو د لویو خدمتو او وظایفو د جملې څخه چه د هوایي اوضاع پېشویي کډل کېږي د هوایي ناخاپو حوادثو او د خطر نه د اوښکو او مسافرو دامن د پاره د هوا نور دانو د ډېر ضرورت دمخې دیوی خوا او دخلکو دورځني حیاتي فعالیت به نظر د بلې خوا چه لږ و ډېر ورته هر څوک ضرورت لري، دملکي هوایي ریاست د پېشکو یي خانکي د لومړي محل د پاره په امتحاني ډول په ۱۳۴۷ کال د وطن د آزادۍ د بیرته کولو د څلور یستم کال د جشن په شپو ورځو کښي د کابل را دیو په ذریعه د هوا دو ضمیمت پېشکو یي د گرانو وطن والو غوږته ورسوله همدغه رنگه تر اوسه پوري یی خپل فعالیت ته ادامه ور کړی دهغو تجربو په نظر چه د هوایي اختلال د نقشو د حل او تعقیب په ساحه کښي افغاني فور کاسترونو د تدریجا حاصل کړي د پېشکو یي نتیجه د پخوا نه ښه او مخ په انکشاف ده.

دملکي هوایي ریاست په مرکز کښي اوس د هوا یي او ضاع ۷ نقشي د هوایي مشاهداتو په یوه پراخه ساحه کښي تر تیب او حل کېږي چه دري نقشي یی د خوا وشاه همکي د سطح د هوایي مشاهدو او ۴ نوري یي مراد پورتنيو برخو د (۱۵۵۰) مترو (۳۰۰۰) (۵۰۰۰) او (۷۵۰۰) مترو څخه هوا یي مشاهدات تر تیبول شي. او په نړۍ دی را تلو ښکې وخت کښي به د مځا بری د نوی سیستم نوډی په کار اچول سره د فور کاست د مرکز مرتبه نقشي (۴۵) عدده ته ور سېزي چه طبعاً د فور کاست صحت او سمون به د هوا بازارنو داستفا دی د پاره د مختلفو پېشکو یي په ترتیب کښي ډېره مرسته کړي.

د فور کاست د مرکز د تشکیل لاندی دری خانکي دی.

۱- د مخابراتي خانکه - چه وظیفه یی د ذی علاقه ملکونو د همکي دمخ او پورتني برخي څخه د هوایي اوضاع رپورټونه اخيستل دي.

۲- د نقطی ایشود لو خانکه - په دغه خانکه کښي د مځا بری د خانکي نه درمز په ډول اخيستل شوی رپوټونه ترجمه کوي او د نقطه گذاري د نقشي دمخې د تحلیل د پاره د تحلیل خانکي ته سپاري.

۳- د انالیز او نقشي د تحلیل خانکه: دغی خانکي ته چه د هوایي حالاتو د نقطی ایشود او نقشي لپړلی کېږي وروسته له هغه په فشار او تبتم د ټکو تحلیل او ترسیم او د خارجي مشاورينو په مشوره سره د تخمین اختلال د ګډې د حرکت او استقامت او پېښې د ځای ټاکلو افغاني فور کاسترونه زمونږ د هیواد د مختلفو برخو نه د راتلونکو ۲۴ ساعتو داخستې شوی پېشکو یي نتیجه د باختر آزادنس ته لپړي چه د کابل را دیو او اخبارو نو په ذریعه پرې ګران وطن وال خبر شي.

د کلیما تو لوی یا اقلیم پېژاندلو خانکي دملکي هوایي ریاست د ذی علاقه موسسو (پاتې په ۵۴۶ مخ کښي)

د کابل ښار والي تشکيل

ښاغلي پوهاند محمد اصغر
« امرالدین عبادي
» محمد نبي

کابل ښار وال ښاغلي پوهاند
محمد اصغر

ښار وال

مرستيال

لډاري رئيس

د کار او جوړه نوډ رئيس

ښاغلي مهندس عصمت الله عنايت سراج

د تشکيلاتوډ رئيس او د تېليگرافو آمر

ښاغلي محمد يونس خيران

د حفظالصحتي رئيس

ښاغلي دکتور محمد آصف فقيري

د ښار والي د انجمن منشي

ښاغلي محمد کبير نورستاني

د باميرد جريدې مسئول چلوونکي

ښاغلي محمد روبندار مرزي

د محاسبې لوی مدير

ښاغلي حاجي محمد انور

د کار او جوړه نوډ فني مدير

ښاغلي غلام حيدر

فني مشور

اداري مدير

داوږو رسولو مدير

د صحي انجنيري، لوي مدير

د کار لوي مدير

د بارک د سينما لوي مدير

د ترافيک لوي مدير

د تنظيماتو

د لوا زمو

ښاغلي رمضان

« عبد القدیر

» محمد کبير

« انجنير عبد الغفور

» محمد بصير سمیعی

« محمد عیسی یعقوبی

« د کر من امان الله حیدری

» حبیب الله

» فقیر محمد

د باغومدیر	بشاغلی محمد ابراهیم
دمجا سبې مرستیال	» محمد علی
د تصفیې مدیر	» صالح محمد
د وارداتو مدیر	» امیر محمد
د عامو خدمتو مدیر	» نوراحمد ملال
د محیطی حفظ الصحی لوی مدیر	» روح الله مهتدی
د ترمیماتو مدیر	» محمد یوسف
د اوبو رسولوفنی مدیر	» محمد اصغر

د کابل ښاروالی د ناحیو مدیران

د لومړۍ ناحیې مدیر	بشاغلی ضیاء الدین «امیری»
د دویمې «»	» عبدالسلام
د دریمې «»	» عزیز احمد پنهان
د څلورمې «»	» عبدالحمید
د پنځمې «»	» سید مجتبی
د شپږمې «»	» نورالحق
د اومې «»	» محمد عمر کند هاری
د اتمې «»	» پنا بنده محمد
د نهمې «»	» رحمت الله
د لسمې «»	» غلام رسول
د یغمان د ښاروالی «»	» عبدالدود

د کابل ښاروالی فعالیتونه

د ساتنې او څارنې چارې :

سرپرته برادري چارو او هغو اوامروچه د عینو ترمیم طلبو برخود ترمیم په باب
فني او برآوردی هیئتونه، صا درشویدي د سیند دیوا لونه د شوروی سفارت نرمنځ
اونوری د پلیولاری، دنوی ښارد پارك، قهوه خانه د علاؤ الدین پمپ هوس او
دمیرانو د جومات رنګول، د شاه دوشمشیری د جومات او د مرادخان یو د جومات د ډبرو فرش
لږزیږد ونکی پل او د ښاروالی ملکیت ابار تمان ترمیمول او د ګډرګاه د پله او
د شاغاسی د پله، د باغ عمومی د پله، د شاه دوشمشیری د پله، د بی بی مهر (رح)
د زیارت رنګول، دغه راز د نخاس د جومات او د شیرپور د جومات د زینسې ترمیم
او رنګول، د شوربا زار د تا ویلغانی ترمیم او ګاه ګل کاري، د ښاروالی د تشنابو

بشپړول ، دښاروالی دودانۍ ددوهم پوډر څاکول او دښارد کثافتو لاری کولو چاری دښاروالی دترمیماتو دمدیریت له عمده اجراآتو څخه دی .

دکاراوساختمان (جوړونې) چاری :

په ۱۳۴۱ کال کښی چه دکابل ښاروالی انکشافی بودجی دپلان وزارت ته وړاندی شوی دښار په بیلوبیلو ساحو کښی اتلس پروژي د۹۳۵۹۷۵۰۰۰ - افغانیو په حقیقی بیه منظوری شوی . دکابل دعوومی پلان دسروی کارنودی په سلو کښی پنځه غلویښت ختم شویدی چه دغه رپوټ دمتخصصینو دکار له اول څخه یعنی ۴۱ کال دزمري له میاشتی څخه د۴۲ کال د زمري تر میاشتی پوری پدغه برخه کښی عملی چاری شویدی

توپوگرافی چاری اوانالیتی شبکی :

په څلورو کلاسوکی دتونکولیشن اجراکول دتونکولیشن دترصد دځایو موندل او ټاکل سرتیر سیدلی اودترصد په ځایوکی سمثتی بیلرونه درول شویدی او پادځایوکی پرمیدونه نصب شویدی چه دهغو له سر څخه دمثلی زاوی په صوت دتونکولیشن ځایونه سره ونښلوی او په افقی او عمودی توگه دسرحد نتیجی قید شی .

داسترونومی نقطه دکارتوگرافی دپخوانۍ ودانۍ په څنګ کښی تعبیه شوی او دښی له مخی په هغه ځای کی ترصد اجرا او زاوی تشبیتیری اودتونکولیشن دکرښو د شپکو ټاکلو له پاره دکاردنیات نقاط نصب او په نژدی (۳۰۰) مربع کیلومترو کښی پرا میدونه هم درول شویدی اودښار په پنځوسو بیلوبیلو ځایو کښی انالیتی شبکی ایښودل شوی او په اساسی کرښو یعنی دښار په واټو کښی په (۳۸) کیلو مترو فاصله پلانونمتری اجرا شوی او په بیلوبیلو ځایوکی (۷۵) سمثتی بیلرونه نصب شویدی ترڅمکه لاندی شبکی لکه دمخا براتو ، اوبورسولواو برښناچاری پدراڅه اندازه دتوپوگرافی په نقشه کی شامل شوی اودتوپوگرافی دښمې کولو له امله چا امله کی می دجیا لوجی معلومات حتمی دی دجیا لوجی انجنیرانو پاذریه تشبیت شوی اوجیا فزیکي اوهیدرولوجی معلومات په خوځو برمه کارپوسره لاسته راغلل اوله دیرش کیلو مترو مربع ساحی څخه دفوتوتیادلیت د ماشین په واسطه فوتوګان واخیستل شول .

سربیره پر هغه په تنګی سیدانو کښی دیوه پله جوړولو او دلوگر پرسیند دیوه پله تیرولو دپاره دتوپوگرافی چاری بیرته رسیدلی دی

دجیا لوجی انجنیری چاری

سم له پروګرامه سره د بیلو بیلو ځایو د جیا لوجی مقصد د پاره د عملی په واسطه خوځو ځایونه کیندل شوی دی چه په بیلو بیلو ځایو کښی (۳۰۰۰) متره مربع ژوری ځاګانی کیندل شوی دی چه دتجزیی دپاره دهنو ځاګانو او به اوخاوره په لابراتوار کښی ساتل شوی ده .

دکابل دښار دآینده ضروری اوبوته کولو له امله دهیدرولوجی اوهیدروجیا لوجی

او فیزیکي تحقیقات شویږدی یعنی د متخصصینو په واسطه ځاګانې او ویاړلې کیندل شوی دی او اوبه یی د پاکتر لوجی او د ټولو فزیکي خواصو له مخې په لابر اتوار کښی تجزیه شویږدی او د هغو فیصدی کلسیوم ، مالګه او نور تر مطالعې لاندې نیول شویږدی. تر اوسه پوری د هیدروجی مقصد د پاره (۳۰۰) متره ځا کیندل شوی او د پغمان لوګر او کابل د سېنډو له ویاړلو څخه د او بو اخیستلو اندازمه کیدل همیشه جریان لری.

د پلان طرح کول :

د کابل د ښار د نوی پلان طرح کول چه د مهند سینواو دشوروی ارشیتیکتیاوو له خوا شویږدی او دغه لومړنۍ طرح د ۰ څو کلا، چه د جیا لوجی ، هیدرو لوجی او فیزیکي هیدرولوجی په مسألو کښی تحقیقات وشي او پدغه باره کښی د معلومات لاسته راښی نو هغه وخت به یی عمومی طرح او نقشه بشپړه شی .

د کابل د ښار د آئینده پلان طرح کول :

د کابل د ښار کانا لیزا سیون د کابل د ښار او په رسول ، ترانسپورت او مواصلاتی کښی هم د مهمو طرح شویو پلانو له جملو څخه دی . هغه اجراآت چه د شوروی متخصصینو له خوا د کابل د ښار د عمومی پلان په باره کښی شوی دی نو دی په سلو کښی پنځوس می کار بشپړ شویږدی او هیله شته تر شپږو راتلونکو میا شتو پوری نور په سلو کښی پنځوس می هم بشپړ شی . د کابل د ښار د نوی پلان په باره کښی د ترتیب او مشورې د پاره د کار او ساختمان (جوړه ونی) رئیس مسکو ته لاند او څو محله شوروی متخصصین د کابل د ښار د نوی پلان او د ښاروالی د مصرف په شاوخوا کښی د غور او مشورې له امله افغانستان ته راغلی دی .

د ښاروالی ودانۍ :

د ښاروالی د ودانۍ د باره چه (۴۰۰۰۰) ملیونه افغانۍ منظوری شوی وی چه کارمی په سلو کښی سل بشپړ شی له دغی جملی څخه د ری ملیونه افغانۍ په ۱۳۴۱ کال کښی ورکې شوی وی او د یو ملیونو افغانیو د پلان له وزارت څخه موافقه ورسره شوی ده خو د مالیې د وزارت له لیاری څخه تر اوسه پوری اجراآت ندی شوی او تر استفاده لاندی راغلی سره له هغه هم تر اوسه پوری د ښاروالی د ودانۍ چاری په سلو کښی (۹۷) بشپړی شویږدی چه پاتې کارمی امکان لری چه بېخپله د ښاروالی له بودجی څخه بشپړ شی .

د ترافیکو د لوی مدیریت اجراآت :

هغه ترافیکي اتوماتیک څراغونه چه له خارج څخه غوښتل شوی و په لسو څلوړ کارو کښی نصب او تر استفاده لاندی شوی دی، شل کجاوه والا موټرسا بکلو نه چه په جرمنی کښی جوړه شوی او سل فالتو ټیر او فوټپاوه دوه صندوقه فالتو سامانونه

د هند جمهوریت رئیس ښاغلي د کتور رادا کرشنان هغه وخت
چې په کابل کې د خپلې رسمي استوګنې په موده کې د کابل
ښار وال پوهاند محمد اصغر په واسطه د کابل د ښاريانو تحفه قبلوی

په فرما بڼه سره له خارج څخه د رسیدلي او تر استفاده لاندې دغې راڅرګندې
پېښې د وارسې او روغتونو ته د ژوبل شوو کسانو رسولو له امله خارج ته د خلورو
بڼو موقرو فرما بڼه ورکې شوې چې د زر به زړه راوړسېږي، په واکو کې د کرښو
ایستلو د رنگو خارج ته یې فرما بڼه ورکې شوی و د رسیدلي دی او له دغو رنگو
څخه په واکو کې د رنگ اچولو کار اخیستل شوی او د موټر و د تګ لارې
ورباندې ټاکل شوې دغه رنگه په رسمي مراسمو کې د ترتیباتو نیولو او بډایي
له امله (۲۰۰) کورنۍ او سپین کمر بندونه، (۳۰۰) چوډې پورې ساقداري موزي
(۲۰۰) سپینې پولیسې خولې او د موقر سایکل سوارۍ (۱۰۰) سپینې (بډمر) خولې
چې له خارج څخه غوښتل شوی وې د رسیدلي او استفاده و څخه کېږي، د ښاري
سرویسو د منتظرینو د استفادې له امله (۲۶) اوږدې څو کی تېمه شوی او په واکو
ځایو کې ایښودل شوې د ټولې ترافیکي لایحې اوسنۍ، د ښار د ښار نه د ښار
لحاظه او ترافیکي غرنۍ د ترافیکو د عملۍ په واسطه رنگ او د روغن شوی او د میوند
د آبدی څخه تر بل خشتي پورې او د شاهي پلمه په شمال کې د موقرو له ټکر څخه

د تیریدونکو د ساتلو او د ټکرو د مخنیوی د پاره د لرگیو کتاری درول شوی دی دغه شان د ترافیک د مدیریت د کمپ و دانی ختم شوی دی چه استفاده ورڅخه کیږی د څرخي د بله د واک لایچی بشپړ شوی دی، دغه راز د ښار د ننه کمبو د لایچی هم بشپړ شوی دی .

د حفظ الصحی دریاست فعالیتونه :

تنظیفاتی چاری د تنظیف د عملی د اوو سوو تنو اداری ما موزینو او نقلیه وسایلو په واسطه اجرا کیږی .

نوی پروژه:

نوی پروژه د زلمه ښار د کورو جوړولو د پاره د یو شمیر بیت الخلا گانو د جوړولو څخه عبارت دی چه له عاشقانو او عارفانو څخه شروع شوی او د دغی بیت الخلا د جوړولو د پاره یو کوره (لس ملیونه) افغانی تخصیص شوی دی بله پروژه د نوو عصری عمومی بیت الخلا نو جوړولو له امله د ښار په څلور له اړخه د څو محایو کښی ده چه د ټولو خلکو د استفادی د پاره د ښار په څلورو بیلو بیلو محایو کښی جوړیږی بله پروژه د کثافتاتو لرې کولو پروژه ده چه د کورو د تنظیف او دمچانو مچو کولو د پاره ده او د آزموینی په ټوگه په نوی ښار کښی د پارک سینما ته نژدې چه په دوهمه ناحیه پوری مربوط دی تشکیل شوی او له یوسل او پنځو سوو کورو نه زیات تر کنترول لاندی نیول شوی دی چه سربیره د بیرلو په ایښو د لو، څارنه او د کثافتو په تشولو، د کورو د بیت الخلا گانو او د کورو دمحیط د حفظ الصحی صحی څارنه هم کیږی.

دریمه پروژه دمحیطی حفظ الصحی له پروژې څخه عبارت ده چه په عمومی ټوگه د ښار سرکو او بازارو د تنظیفاتی څارنه کوی چه د خوراکی شیانو د دکانو هوټلو او سوار چیانو او نورو دروغتیا له مخی څارنه کوی ښاروالی د ښار په بیلو بیلو محایو کښی د کوچنیانو د پاره یو څو باغچي هم جوړې کړې دی او څو نورې باغچي د پروژې تر جوړونه لاندې دی ځکه په نوی ښار، د پروان په کارته او په نورو محایو کښی د کوچنیانو د پاره باغچي په نظر کښی نیول شوې دی کوچنیان استفاده ورڅخه کوی خو په زلمه ښار کښی دغه موضوع په نظر کښی نه ده نیول شوی ځکه دغه موضوع د کوچنیانو د پاره دروغتیا خطر پیدا کوی دغه راز په زلمه ښار کښی خوداسی کورونه شته دی چه بیت الخلا گانې یی د کوڅی د تنگوالی د یو له بله نژدې والی او د تیاری په اثر اصلاح کیدی نه شی موسم له نوی پروژې سره داسی په نظر کښی دی چه به هر گذر کښی څو یو له بله سره نژدې کورونه و بیري او دروغتیا د نقشو د شقو له مخی دهماغه گذر د کوچنیانو د پاره باغچي ورڅخه جوړې او دهغو کوچنیانو په استفاده کښی یی بریږدی چه له یو بی خوا به هغه د گذر نه اصلاح کیدو نکي کثافتو نه له منځه لاړشی له بلی خوا به د کوچنیانو د پاره باغچي جوړې شی، د مربوطو باغو اصلاح کول هم په نظر کښی نیول شوی دی.

داو بورسول و عمومې چاری :

ددغې خانګې نوې پروژۀ دښار په دریو برخو کښې لکه په (نوې ښار، زاړه ښار او کار ته) کښې دښاری شبکې له تیرو لو څخه عبارت ده، ددغې ښاری شبکې تړون دجاپان

په کابل کښې دښتو نستان په واک کښې دخیبر رستوران

ترمخ فواره لرونکې حوض

له ګوشو کمپنۍ سره شویډی چه نلونه او وړ ساما نونه می په دې ورځو کښې کابل ته رارسیدلي او دشبکو کلا دهمدې کال د لړم او لیندې دمیاشتو څخه شروع کېږي البته سر بیره د پیمان او د علاوالدین د ځاګانو پر او بو ددغې شبکې او د کابل دښار د پاره به د فرعی له او بو څخه هم استفاد دوشی سر بیره پردغه شبکه د (۲۵۰) نلو تیرویل د حریق ضد نلو نلونه سره به نظر کښې نیول شوی او عملی به شی.

دروغتیاد انجنیرۍ چاری:

دروغتیاد انجنیرۍ په سړ کال کښې دغذا می مرکز د نابنا یاغو، دلبنیات پلورونکو فصا بانو، کله پخوونکو، کبابیا نور رستورانو، میوه پلورونکو او نورو دکانو دپاره چه خوراکی شیان لری دروغتیانقشه طرح شوی دروغتیاد او دعامی روغتیاد ګټورو موادو سره نوموړو د ګاښدارانو ته ورکوله کېږي او دخوراکی شیانو څارنه د روغتیا پالو په ذریعه سره کېږي.

د تشکيل لاتو رياست اجراءآت :

د تبلیغاتو چاری: د پامیر جریدې له پلار یا نوڅخه د پیادوالی د فعالیتوا بلاغیو او هیلو په منعکس کولو او د پیلاری مساو په چارو کې یې د پلار یا نو همکارۍ جلب کړي او د پیادوالی او پلار یا نو ترمنځ یې د فکري ارتباط وسایل برابر کړي بدي اود خپلو چپرونو به لېر کېښي ئی گټور معلومات ورکړي بدي اود کابل محترم و پلار یا نو ته ئی موقع ورکړي بده چه د پیلاری مسا لو به باب دخپلو نظریو او انتقا دانو په هر گندولو کې یې استفاده ورڅخه وکړي، دغه را زد د غی جريدې کار کوونکو د پیلار والی له مر بو طو سخا نگو څخه د پلار یا نو عوا بونه، نظر یی او انتقا دونه لاسته را وستلی او د پلار یا نو په عامو انظما رو کې یې منعکس کړي بدي، سر بیر ه پر هغه د پامیر جريدې دار توافی مواد او ادعاه ضرورت دنورو موادو دنرخنامو دخپرولو له لیاری د پلار یا نو دهوسایې اودنرخود تثبیت دپاره خدمت کړي بدي او د پلار والی له مقر راتو څخه دمحتکرینو او متخلفینو دجرایمو داستو خپرولو له لیا ری دیوی اقتضا هی وسیلمی په حیث بی فعالیت کړي بدي .

د لښکونو ناحیې چاری: د لښکونو ناحیو مدیر یتوله کا بل بهار یا نوڅښه د شاهي

کرایه تحصیلو لو په برخه کښې دکورو، سړایو دکانو او ابار تمانو د صفایي دمحصول په اخیستلو کډي دښار دکاندارانو او کاسبانو ته دصنفي جواز لیکو په ویشلو دکابل دښار دخلکو داحصایي اودعسکري مکلفیت دچارو په وارسۍ کښي دمعامله دارانو په جلب اودهنوي داصولي مرحلو په پوره کولو کښي له وزارت خانو، مؤسسو اودولتي ادارو سره په همکارۍ کښي اودخپلو مربوطو او متعلقو تنظیماتي چارو په وارسۍ کښي او لکه دښاري نقشي څخه دخلاف، ودانیو څخه بی اجازي ودانیو څخه دمنع کولو دتمیراتي مسالو اودعواگانو دحل کولو له قبیله په تعمیراتي چارو کښي دښاروالی دمقررانو په تعلیمولو او څارنه کښي فعالیت کړي دي دغه شان دښاریانو دارتزاقی او مصرفی موادو دنرخنامو توزیع کول او په مربوطو منطقو کښي دروغتیا دمقرراتو تطبیقول، دزین بدنو مړو او وادو کولو داحصایو ترتیبول او تپیه کول اود بیخایه او ضرعوادو اودسومو څخه مخه نیول دناحیو دمديريتو له وظیفوي چارو څخه دي چه ټولې یې سرته رسولې دي.

دعای خدمت و اجراء آت:

دعامة خدمتو مدیریت د ښاريانو په همکارۍ سره نه یوازې نرخنامې د کاندارانو ته توزیع کېدې بلکه لکه کابل راجو، دانيس دملی ورځپاڼې او د بامير د جريدې په ذریعې د کابل د ښار د خپرونو په وسیله له نرخ ټاکلو سره ټول ښاريان هم خبر کېدې پخواچې په هرو پنځلسو ورځو کېشې (۷۳۲) قطعې نرخنامې د کاندارانو ته توزیع کیدلو اوس (پاتې به ۵۶۰ مخ کېشې)

د هیرمند د سیمې د پراختیا د لوی ریاست تشکیل

رئیس	ښاغلی دکتور عبدالوکیل
اداری مرستیال	»
تخنیکي	» سید وحدت شاه
د کڼدهار د ملکیتو نوو تثبیت رئیس	ښاغلی غلام محی الدین
د لښکر گاه	» » » سید عباس
اداری رئیس	»
د افغانی دستگاره رئیس	» محمد یعقوب لملي
د تخنیکي معاونیت	
اداری آمر	» فتح محمد
د بودجی لوی مدیر	» عبدالرسول پشتون
د مخصوص قلم لوی مدیر	» یاقوت شاه ضمیر
د املاکو لوی مدیر	» عبدالستار ضیاء
د کرهڼی لوی مدیر	» عبدالحکیم
د پراختیا لوی مدیر	» شاه محمد
د کرهڼی د ودانیو لوی مدیر	» محمد ابراهیم سپاهی
د ناقلینو	» » عبدالغفور صدیقی
د کرهڼی د محاسبی	» » سید علی شاه
د لښکر گاه د ودانیو	» » عبدالرحیم
د کمپنی د تصفی	» » سید محمد
د چاه انجیر د دستگاره	
د انجیر لوی آمر	» انجیر محمد امان
د چاه انجیر د افغانی دستگاره	
اداری مرستیال	ښاغلی محمد کریم نصرتی
د ودانیو د فنی خانگی	
عمومی آمر	» میر حسین سادات
د خدمتو او مامورینو مدیر	» عبدالوهاب فرزانه
د های دور لوژی	
د لوی مدیریت مرستیال	» غلام دستگیر شم

د نمایندګۍ او دافغانۍ دستګاه رئیس ښاغلی عبدالحی قاضی
دافغانۍ دستګاه مرستیال ښاغلی محمد اعظم
دکابل د نمایندګۍ مرستیال او دخیبر دستور دانت آمر ښاغلی محمد علم

وادی هیپرمند

این شعبه در ظرف سال گذشته توانست که اهالی را تشویق و ترغیب نماید تا از همه و اکثر به اعمار يك تعداد منازل نشیمن كم مصرف و صحتی بپردازند. روی هم رفته تعداد زمین و مزارع را يك كذا زمین و مزارع در تمام ساحه ها اعمار شده در حدود پانزده تعمیر است. معاونت های كه از این دهكدر به دهقانان حوزه صورت می گیرد شامل تهیه سنگ تهاد - بنای و نقشه تعمیرات میباشد صاحبان منازل پول مواد و عمل را در ظرف سال به اقساط جداگانه می پردازند.

دستگاه حلاجی

قیمت این دستگاه بشمول تعمیر آن به مبلغ ۱۸۰۰۰۰ دالر تمام گردیده است. در سال گذشته به اندازه پانزده تن انبار مصنوعی و آلات ذراعتی از قبیل

کراچی دستی قبیعی، بیه‌های دوا پاشی و غیره آلات برای اهالی فروش و یک قسمتی هم به منظور تشویق طور رایگان به ایشان داده شده است. همچنان یکمقدار تخم جوب و نبات نیز طور رایگان برای علاقمندان آن توزیع گردیده است. مقدار تخمیکه سال گذشته از طریق کمک‌های خارجی امریکا وارد شده بالغ بر ۲۴۱ پوند میگردد که یک مقدار آن بدسترس زارعان گذاشته شده است. این شعبه نه تنها به امور فوق‌الذکر توجه دارد بلکه احصایه بذریات و محصولات زراعتی را در ساحه‌های پروژوی همه ساله اخذ و از آن استفاده مینماید بدینترتیب سالانه بهزاران جریب زمین کشت و زراعت میشود.

جنگلهای:

قبل از غرس نهالها به اندازه ۱۷۸۴۸۹ مترجوی سابقه پاک و ۲۲۳۶۲ مترجوی جدید برای غرس و آبیاری نهالها حفر کرده و به تعداد ۲۰۱۲۲۷ غوجه جهت غرس نهالها کنده شده که در همه بهزاران اصله و قلمه نهالهای مثمر و غیر مثر غرس و بصددا سیر تخم نباتات و درختان در قوریه‌های مربوط هم بذر گردیده است. همچنان در قسمت غرس اشجار و بته‌های زینتی نیز اقدامات عملی صورت گرفته که از همه آن نتایج مفید و مثبتی حاصل شده است.

شعبه ناقلین:

شعبه ناقلین معاونیت زراعتی وادی هیرمند از تازیخ ماه میبزان ۱۴۱۱ الی اخیر سنبله ۴۲ به اسکان و توزیع زمین برای رؤساء ۱۳۵ - خانوار ناقلین اقوام مختلف در نقاط زراعتی و خارج زراعتی موفق شده است. هکذا مرا تسب اسکان و توزیع ۲۳۲ - خانوار تحت اجرا میباشد.

شعبه املاک:

الف - شعبه فارم ماشینی.

بنابر صوابدید دولت وسعت فارم ماشینی در حوزة مارجه از ساحه ۴۰۰۰ جریب سال ۱۳۳۹ به رقبه ۲۰۰۰۰ جریب در سال ۴۱ تسفیر یافت. ساحه این فارم ها در وادی هیرمند تا و اخر پلان پنجاه ساله دوم در حدود اضافه تر از يك لك جریب زمین وسعت می یابد. در دوران فعلی فارم ماشینی پنبه و گندم بحیث تولیدات عمده شیردر بصفه کود سبز جهت تقویه زمین تحت بذر گرفته شده است که پائیر آن مناسفه اراضی تحت کار پنبه و نصف دیگر آن گندم کشت گردد. شیردر بعد از رفع حاصل بحیث کرد سبز جهت تقویه حاصلات پنبه که بعد کشت میگردد استعمال میشود.

ب: شعبه اراضی:

تا کنون توسط این شعبه برای بیش از ۲۰۰۰ - خانوار ناقلین از اقوام نقاط مختلف مملکت در وادی هیرمند اراضی توزیع گردیده است که از آن جمله تخمیناً ۱۰۰ - خانوار آن در ظرف ششماه اخیر اسکان شده اند.

ج: شعبه سروی خاک :

نقشه تصنیف برخی اراضی تادفک ، مارجه و قسمت از شمالان تکمیل و فعلاً مطالعه اراضی خوزه درویشان تحت کار بوده و به اسرع وقت اختتام می پذیرد .
نتایج اجراآت این شعبه برای امور انکشاف اراضی دستگاه ساختمانی افغانی بحیث راهنما بوده و به کمک آن اراضی غیر قابل انکشاف مشخص و مانع انکشاف بعدی آن شده و از مصرف بیجا جهت هموار کاری جلوگیری بعمل می آید در طرف ششماه اخیر تصنیف اراضی زراعتی شمالان صد فیصد و درخوزه درویشان به حدود نود فیصد تکمیل شده است .

د:- شعبه واردات:

برای اینکه اراضی مربوط حکومت خاره و لامزروع باقی نماند زمین های مذکور توسط این شعبه به اجاره داده میشود زمین های قابل اجاره سالانه در حدود سه هزار جریب زمین بالغ شده و حق الاجاره این زمین ها تحت تحصیل گرفته میشود .

شعبه تعمیرات :

در دوران سال ۱۸۱- باب منزل درخوزه شمالان باشش باب تعمیر در بلاک ۶- مارجه برای ناقلین مربوطه اعمار شده است . همچنان در ضمن جریان ساختمان های مربوطه به ناقلین پانزده باب ساختمان های مورد ضرورت دیگر نیز در ساحای مختلف اعمار شده است .

شاپ ترمیماتی :

این شاپ از بدو تاسیس تا کنون آلات و سامان تخنیککی از قبیل ترکتورها و غیره را بقدر امکان ترمیم و اصلاح نموده است .

شعبه نسلگیری :

۱- دستگاه لبنیات این دستگاه مشتمل از ماشین پاستورایزر شیر هموجنایزر قیماق کشی ، مسکه کشی ، پنیر سازی ، شیر یخ سازی ، قالب نمودن مسکه ، بوتل شویی ، سرد کننده شیر ، تانک ذخیره بایر و ماشین های سرد خانه به مقصد ذخیره تولیدات و محصولات دستگاه میباشد که فعالیت های آن جاریست که ظرفیت این دستگاه بصورت عموم روزانه ۱۰۰ گالین شیر میباشد .

همچنین در تربیه گاو ها از نسل دور که علی الخصوص بین برونسویس و وطنی نتیجه خوبی از لحاظ تولیدات شیر ، گوشت و قلبه بدست آمده و به اثر این مفکوره از جوانه گاو های نو برونسویسی - ساهووال - تربار کر نسل های دور که اخذ و نسل های مذکور هم قسم خالص نگهداری میگردد .

در سال گذشت در تعداد گاو های شیری ۱۵ فرد اضافه شده و باین صورت مقدار تولیدات شیر چه از لحاظ تغذیه مناسب و چه از مدرک علاوه شدن این گاو ها ۳۰ فیصد بلندتر شده است .

تعداد نرگاو‌های که برای ناقل در ۹ ماه گذشته توزیع گردیده به ۷ - فرد نرگاو میرسد و همچنین به تعداد یازده فرد دیگر بغرض فروش در بازار عرضه شده است. همچنان به تعداد ۲۴ فرد گوساله نر و ۲۵ فرد گوساله ماده دو جریان سال تولید و تربیه شده است.

از برج حوت ۴۱ - الی ۱۵ جوزا ۱۳۴۲ به تعداد ۶۵ بیضه تخم مرغ خا نگی از نسل نیو همشیر و ۵۶ بیضه تخم مرغ آبی از نسل وایت بیکننگ که نتیجه خوبی داده به اهالی غرض انتشار و ازدیاد نسل بفروش رسانیده شده است. همچنان در اخیر برج حوت ۴۱ به تعداد ۸۰۰ قطعه جوچه یک روزه از نسل وایت لیکهارن ذریه کمک‌های خارجی امریکا از بیروت توريد و تحت تربیه گرفته شده است.

پلانیهای آینده تربیه مرغ :

۱ - تربیه مرغ خانگی به متعدد تجارت و اهمیت اقتصادی آن وسعت داده میشود در نظر است که به تعداد چهل و پنجه از بیضه تخم جوچه کشی شده و تعداد زیاد آن بعد از مدت هشت هفته به فروش رسانیده شود.

۲ - دو پایه ماشین جوچه کشی هر یک به ظرفیت ۲۵۰۰ بیضه تخم با یک تعداد وسائل ضروری پرورش جوچه از طریق اداره همکاری بین المللی امریکا وارد شده است.

۳ - چهار تعمیر برای چوپا کشی و تربیه تخم گذاری مرغها تحت ساختمان بوده و در ششماه آینده تکمیل میگردد.

۴ - همچنین یک پایه جنریتر دیزلی به نزدیک تعمیر مرغخانهها بغرض استفاده در مواقع ضروری تهیه و نصب میگردد تا در صورت بروز خرابی در برق آبی ازان استفاده شود.

شعبه نسلگیری در عرصه پنج سال گذشته بنابر انتخاب و جوره نمودن قچ‌های سفید و مطلوب یک تعداد گوسفند های بدست آورده که رنگ و پشم آنها سفید و وزن پشم حاصله بطور اوسط چهارونیم پا و همچنین مقدار گوشت آنها از ۱۰ الی ۱۵ پا و زیاده تر از دیگر گوسفندان اصلاح نشده میباشد.

شعبه نسلگیری فعلاً به تعداد ۴۲ فرد قچ های سفید و قوی الجثه را برای نسل گیری مالداران جهت فروش آماده کرده است.

بمنظور تربیه حیوانات شعبه نسلگیری در حوزه نادعلی - مارچه یک یک اراضی را بصورت فارم تجربوی جهت تهیه علوفه حیوانات تحت استفاده خویش قرار داده تا بدین وسیله علوفه موود ضرورت را حاصل بتواند کرد.

همچنین این شعبه در نتیجه یک تعداد اسب های مورد وزارت دفاع ملی و تولید قاطر جهت ضرورت دهقانان ساحه وادی هیرمند مصروف فعالیت بوده، یک تعداد نسل

خارجی را جهت بهتر ساختن نسل مای وطنی تو رید و هم نسل های بهتر و مانی را از دیگر مواضع بدست آورده است .

فارمهای تجر بوی :

این شعبه ۷۶ نوع گندم و جو داخلی و خارجی را در تجر بگاه های بولان و مارجه تحت تحقیق و تجربه قرار داده است .

همچنان از ۲۷ نوع علوفه در تجر بگاه مارجه از ۱۶ نوع بولاف در تجر بگاه بولان ، از ۲۱ نوع رشقه ذرع شده در تجر بگاه مارجه ، ننا یج مفید و مثمري حاصل شده است .

دستگاه ساختمانی افغانی :

این دستگاه در پهلوی اجراآت روزانه خود بقوت وسایل دستداشته عصری و کارکنان و وزیده خویش در ساحه انکشاف اراضی مثل احداث کانالها ، حفر چاههای عمیق ، پر چاوه ، جویها و انها را عملاً کارهایی کرده است همچنان ساختمان پل های دلا آرام ، فراه رود ، چیه ، شینیند و هاشمی و مراقبت سرکهای مربوط بداخل پروژه از اجراآت عمده و قابل تذکر این دستگاه میباشد .

علاوه بکثرت اعمار عمارات و ساختمانهای عصری خورد و بزرگ در نقاط مختلف پروژه های مربوط اعمار شده که برخ آن تکمیل و بعضی آن در شرف اكمال میباشد .

توسعه و تقویه کمپ های ساختمانی :

اصلاح - تقویه و از دیاد در بنا ها و تسهیلات کمپهای چاه انجیر ، در ویشان تانك سراج و منزل باغ که بعد اجراآت اساسی و عمده دستگاه است از مفردات بلان است . دو منزل رهایش در سال ۱۳۴۱ تکمیل گردیده است . يك خانه دیگر يکه در لشکرگاه تعمیر آن در سال ۱۳۴۲ آغاز یافته بود تا اسد ۴۲ هشتاد و پنج فیصد تکمیل شد و در عین حال کار دو خانه دو منزله بگر جریان دارد .

تانك های ذخیره پترول و دیزل چاه انجیر :

اعمار تانك جدید ذخیره پترول در داخل چاه انجیر در سال ۴۱ تکمیل یافت . حصار سیمی قسمت شمالی کمپ که قبلاً غرض سهولت تعمیر تانك بر داشته شده بود دو باره نصب گردید و هم بطول يك کیلو متر زا بر جدیدی در قسمت شمال چاه انجیر غرض دفع سیلابهای دشتی تکمیل شده است .

دستگاه مولد برق گر شک و سیستم توزیع آن :

ترمیم جنریتروم استیشن برق گر شک تکمیل و پنج ترانسفار مره ۱۵ کیلو وات در شهر لشکرگاه نصب گردید . لین دوانی محبس لشکرگاه ، پل لشکرگاه ، تانك سابق آب و عمارات جدید که نزدیک تانك نمبر ۲ واقع است بالاين ۳۳۰۰ ولته در سه قطار که هر يك بطول ۱۱۷۰ متر باشد نیز انجام داده شده است .

سیم ۲۲۰ والته بطول ۷۳۱ در عبارات جدید الاحداث امتداد یافته و چند عدد ترانسفارمرهای ۲۵ کیلو وات نیز نصب گردیده است.

ترمیم مجدد کانال بغرا:

از جمله مفردات این پروژه که ترمیم قسمت سنگه کاری سر بند بغرا ترمیم کانال درویشان و کانال هزار جفت را احتوا میکنند کار بالا کاری بغرا از ستیشن ۱۰۰-۶۶ تا ۶۰۰-۷۰ بغرا در سال ۴۱ الی اخیر جو زای ۱۳۴۲ انجام شده است. خاک مناسب برای استرکاری کانال بغرا جستجو شده است و محل دو کانال بای پاس برای قسمت شرقی مادجه نیز تعیین گردیده است. پاک کاری کانال ۴۵۰۰ متر.

فعالیت‌های مدیریت عمومی حفظ و مراقبت معاونیت آبخیزگی:

اپریشن و کنترول:

کنترول و عملیات روزمره بندهای کجکی و ارغنداب برای مقاصد آبیاری عبارت است از بازرسی و نظارت دروازه های بند و تونل ها و نظارت مقدار آب در بندها و عملیات از دیاد و تنقیص جریان آب از بندها.

آب رسانی در پروژه های هیرمند و ارغنداب توسط کانال های بغرا، شمالان درویشان ظاهر شاهی ترنگ صورت میگیرد این کانال ها تماماً دارای سر بندهای اساسی است که بصورت فنی ساخته شده و در طول کانال ها ساختمان های کانکریتی دیگر نیز از قبیل دروازه ها پرچا به ها و دهنه های نهرهای فرعی و شریعه های فرعی برای مقاصد آبیاری تعمیر شده است.

در طول سال گذشته شعبه آبیاری مطابق به احتیاجات زراعتی و درخواست موظفان زراعت به پروژه های مربوطه آب رسانیده و در عملیات و بهداشت شبکه های آبیاری داخل پروژه اهتمام داشته است.

این شعبه توسط موظفان آبیاری را پوردهای مقدار آب مصرف شده را نیز در بعضی ساحات ترتیب و ثبت داشته است.

حفظ و ترمیمات:

این حصه کار مراقبت فنی تمام دروازه های جرهای ثقیل، توربین ها، آلات برقی، دهنه های و ترمیمات متفرقه، بند ها، کمپ ها، کانال ها را در بر میگیرد همچنین شامل ترمیم و مراقبت روزمره و متعادی کانالها و زابرها از قبیل لای کشی و رفع جا منک و لای از کانالها و زابرها می باشد. مراقبت سرك های بازو، زابرها و کانالها و تعمیر منازل دفاتر موظفان بند ها و کانال ها و آسیاب ها و تهیه سنگه برای اصلاح خرابی آب بردگی در حصه های تحتانی و فوقانی بنا ها و ترمیم خود بنا ها نیز در آن شامل است.

فعالیت های شعبهٔ صحت عامه هیرمند:

در تمام شفاخانه‌ها و مراکز صحتی وادی هیرمند که ۵۶ بستر دارد است پروگرامهای طب و قایوی کلینیک حمایت مادران و اطفال معاینه و تداوی اطفال (ذکور و انثا) و نیز پروگرام حفظ الصحة محیطی و وظایف کار بیج منظمهٔ جریان دارد. نفوس این ناحیه که عبارت (از ۱۹۰۰۰ نفر میباشد، مراکز صحتی مربوط حین مراجعهٔ مریضان بتداوی و معالجه لازم شان میسر دارند.

وارسی از پروگرامهای وقایوی:

عبارت از پروگرام مجادلهٔ ملاریا، مجادلهٔ حمای لکه دار، واکسینیشن های چیچک، محرقه و کولرا، حفظ الصحة محیطی و تبلیغات صحتی، حمایت مادران و اطفال میباشد که فعالیتهای مذکور بصورت متداوم دوام داشته است.

مجادلهٔ حمای لکه دار:

در ظرف سال گذشته به تفصیل زیر در مساجد، مکاتب، منازل، دکانها، بازارها، محبس ها، هوشها، و اقامتگاههای ژاندارم و پلیس سرای ها، بودردی، دی، تی ده فیصد تطبیق گردیده است.

واکسینیشن:

۵۷۵۵۴ نفر واکسین چیچک، ۲۹۴۰ نفر واکسین محرقه و ۴۲۰ نفر واکسین کولرا شده اند.

پروگرام حمایت مادران و اطفال:

شیر بودری و روغنی، صابون و ویتامین در دو هفته یک مرتبه طبق مقررات ریاست روزنتون از شفاها و مراکز صحتی بوسیلهٔ اشخاص موظف توزیع گردیده و رایور صرفهٔ آن مسلسل به ریاست روزنتون و یونیف فر ستاده شده است.

حفظ الصحة محیطی و تبلیغات صحتی:

برای تعمیم مبادیات حفظ الصحة و تفهیم مسایل مراعات صحتی آن باهالی و باشندگان این ناحیه نشان دادن فلمهای صحتی در مورد تربیهٔ اطفال استعمال آب نوشیدنی و حفر بیت الخلاها را همونی لازمه بعمل آمده است.

معالجه و تداوی در شفاخانه ها و مراکز صحتی:

در بولی کلینیک مردانه لشکرگاه ۲۰۷۹۳ نفر معالجه و تداوی شده اند.

شفاخانهٔ مستور رات:

بواسطهٔ این شفاخانه ۸۳۲۱ نفر زن و طفل معالجه گردیده اند.

کلینیک امراض زهری:

بصورت عمومی مراجعینیکه اشتباهاً عوارض امراض زهروی داشته اند و نیز بلااستثنائی تمام افرادی که بحیث مامور و یا مستخدم شامل کار شده اند مجاناً معاینات خون شان اجرا

(بقیه در صفحه ۵۵۶)

د کليو د پراختيا د رياست تشکيل

په اغلي عبدالوهاب ملکيار

» محمد سرور

رئيس

اداري مرستيال

فني مرستيال په اغلي عبدالعزیز بدخشي

د کليو د پراختيا د ملي دوزني د مرکز

لوی مدير په اغلي مير محمد اسماعيل راحل

اداري مدير » غلام حسن صالحی

د پلټنې » محمد کبير سمیعی

د خپرونو » غلام حبیب نوابی

د تعميراتو » غلام ديبک کبير سلطانی

د فنکرهاو ولايت

د پروژو لوی آمر د عبدالواحد نجم

د کليو د پراختيا د رئيس په اغلي

عبدالوهاب ملکيار

د کليو د پروژي د پراختيا

د رياست فعاليتونه

لوی ټولنې د پراختيا پروگرامونه د څرنګوالي په لحاظ د دې څخه عبارت دي چې بايد په دې لپاره کښې ټول وګړي د ژوندانه د سطحې د لوړونې لپاره په کومه اندازه چه د دوی توان او قدرت وي ګډ کوشش ته دوام ورکړي او همدا راز د دولت له خوا د تخنیکي خدمتونو په باب د خلکو د تشویق په غرض د ځان سیره مرسته او وړو تر بله معاونت د پراختيا موثر ثابتېږي.

د کليو د پراختيا لومړنی پنځه کلن پلان او دهغه هدفونه په لاندې ډول دي:
۱. په کرهڼه کښې د عصري میتودونو او تکنیکونو د معرفي په وسیله د کليو خلکو د حقیقي ګټو او د تولیدي محصولاتو د پراختيا، د وختیا او د پراختيا سمون، کورنۍ او ټولنیزو د کليو د واکمنۍ لاسي ګاډونه او داسې نور.

- ۲- د جماعتو نو جوړول او برابرول، د ښوونځيو جوړول او دخلکو د ژوند د ښه والي لپاره د تفريحي ځايونو جوړول او داسي نور.
- ۳- په ځانونو کښي د مرستو او کومکو نو روحيه او حس پيدا کول او د کليوالو ترمنځ د همکارۍ روحيه وړندۍ ساتل د دې دپاره چه دخلکو د اجتماعي او اقتصادي پرمختګو نو د دايمي اساس بڼه تشکيل کړي.
- ۴- د پوي داسي اداري جوړول چه د کلود پراختيا په لپاره کښي د هغو په واسطه غځي وزارتونه وکولي شي چه د کليوالو د ژوندانه د ښوونې د لوبېدو لپاره د مرستې او کومک په غرض خپل منابع د دوي د استفادې لپاره دوي ته وسپاري.
- نو په دې وجه د ټولني د انکشاف پيروي کړامونو اصلي غايه او هدف يوازي د کليو دخلکو د ښه بڼې بدلول او په دوي کښي په خپل ځان کښي د اعتماد د روحيه ترزيقول او د ښه ژوند او د ژوند د ښه والي آرزو ده.

همدار اړه په دوي کښي د امښکودو پيدا کول چه د کړمځي او مالدارۍ د پرمخ بيولو په لپاره کښي گټور کومکو نو او فعاليتونو ته انگیزات وکړي او د کليو د جرگو جوړولو مرکزونه په نظر کښي ونيسي- د کليو د بلانو نو ترتيب او د کورونو اصلاح- روغتيا او د محيطي روغتيا ساتنه- تعليم او تربيه او اساسي تعليمونه، واده، صنايع او اجتماعي بهير د دې ټولني عالي مراومه دي.

او دا ټول فعاليتونه په موثر او مرتب ډول سره سرته رسيدنې مقصد دا چه د کليو د پراختيا په هره پروژه کښي به بيلو بيلو چارو کښي فني کارکوونکي د پروژې د امر ترانزالاندې کار کوي چه د دوي دغه فعاليتونه او کار د فکر په وحدت او نظر سرته رسيدنې. د کليو د پراختيا ټولنه د اول ځل لپاره د پوي کليو الي او اړمنتيا پروژې په شکل په دوه کليو کښي (شيوکي اوده يعقوب) په امتحاني ډول د ۱۳۳۳ کال د اسد په مياشت کښي د پوهنې، روغتيا، کړمځي، اجتماعي بهير او د وستاڼې صنايعو د يولي گټورو عملي فعاليتونو د ښودنې په غرض منع ته راغله.

دغه پروگرام د پيژرخپل اهميت ثابت کړي شو او ورسره د لو مړنې پنځه کلن پلان د راتګ سره يې د يو ملي پروگرام شکل ځان ته پيدا کړ- او کال په کال يې پراختيا ومونده لکه چه د ۱۳۴۱ کال تر اخره د هيواد په نسبتاً وروسته پاتې سيمو کښي يوولس پروژې جوړې او په کار واچول شوي او لادوام لري، په روان کال کښي درې پروژې نورې پرې زيا تې شوي چه ټولي څوارلس پروژې کيږي.

د دې درېو پروژو مقدماتي هتياوي پوره شوي او د پرا نېستو په شرف دي

مربوطې پروژې په لاندې ډول دي:

شماره	د پروژې ځاي	د تاسيس نيټه يې	د کليو شمير	نفوس يې
۱-	د شيوکيو پروژه	د ۱۳۳۳-اسد	۱۱۴-کلي	۳۲۷۶۱- تنه
۲-	د لوگر لومړۍ پروژه	د ۱۳۳۵-د نور	۱۱۳	۳۹۲۱۵

- ۳- د پروان د سيد خيلو پروژه ۱۳۳۸- د حمل ۱۲۰- کلي ۵۲۲۳۸ تنه
 - ۴- د لوگر د دوهمه پروژه ۱۳۳۸- د ثور ۹۱- » ۵۶۷۵۹ »
 - ۵- د نورستان د لنډې سيند پروژه ۱۳۳۸- د ميزان ۳۸- » ۱۶۰۸۰ »
 - ۶- د مهاجي ميدان پروژه ۱۳۴۰- د ثور ۱۲۷- » ۴۳۵۳۵ »
 - ۷- د ننگرهار د پيچ د دري پروژه ۱۳۴۰- د جوزا ۹۴- » ۴۴۶۵۰ »
 - ۸- د غزني د اندهو پروژه ۱۳۴۰- د ثور ۲۷۰- » ۳۱۹۴۶ »
 - ۹- د کند هار د پنجوايي پروژه ۱۳۴۱- د اسد ۳۴- » ۷۸۱۳۰ »
 - ۱۰- د بدخشان د اشکاشم پروژه ۱۳۴۱- د سنبله ۸۲- » ۳۰۹۸۳ »
 - ۱۱- د باميانو د يکاو لنگه پروژه ۱۳۴۱- د اسد ۱۷۶- » ۵۲۲۰۰ »
- په روان کال کېش نو ري دري پروژي په لاندې سيمو کېش پراختيا

شوي دي .

- ۱۲- د وردکو پروژه ۶۵۶ کلي ۷۴۸۴۷- تنه
- ۱۳- د باميانو د پنجو پروژه ۳۷۱- » ۸۸۹۴۰ »
- ۱۴- د پکتيا د همکنيو پروژه ۱۱۷- » ۲۴۶۱۰ »

د دغو پروژو د عمومي شمير څوار لسو او د کليو شمير يې (۴۲۱۳) او د نفوسو شمير يې (۶۴۳۲۸۴) تنو ته رسيدلي . او د بدخشان د چرم او د ننگرهار د خواخوږي او د پکتيا دارگون په سيمو کېش مقدمايي چاري پوره سرته رسيدلي دي او په راتلونکي کال کېش به د کليو د انکشاف د ټولنې له خوا په دغو دريو برخو کېش يوه يوه پروژه جوړه شي .

تعليم او تربيه:

د کليو د پراختيا رياست د فني اشخاصو په روزنه او ددي موسسې د تخنيکي معيار د لوړولو په برخه کېش خاصه پاملرنه کړې ده او ددي رياست د پروژو د پراختيا له پاره يې د ضرورت په وخت کېش مسليکي کورسونه هم د اير کړيدي . بايد وويل شي چه دغه کورسونه اغلباً د گلزار د ملي تربيتي په مرکز کېش چه ددي څو کلو په موده کېش سرته رسيدلي دي د اير کړيدي . ددي مرکز دوداني ظرفيت او د تدريس د اساساتيا او او سيد و لپاره د (۲۵۰) تنو گنجائش لري سربيره پردي د کنفرانس خونو ته د نندارې خونو ته د نمايشو خونو او يو جماعت هم لري . او د هغې د کرهڼې د بزغلي محکمې تقریباً او يا جر يبه ده چه د هغې يوه برخه مختلف بزغلي او نيالکي مرکز کال د هقانانو ته و يشل کيږي او د هغې يوه برخه نور د تخمونو په لحاظ په مخصوص ډول تجربه او اصلاح شوي دي چه د شاگردانو له خوا صورت نشي او د کرهڼې د عصري او پيو آلاتو په وسيله انجام مومي . او په راتلونکي وخت کېش به د مرغانو او غارويو دروزني له پاره هم مرکز جوړه

به کار و اچول شي - او د نجاري وړکشاب به به همدی های کښی د ابرشي اود آهنگري وړکشاب هم به نظر کښی دی .

الف - د کلی کارکوونکي :- د کلیو کارکوونکي چه د کلیو دخلکو به سو به کار کوی او د نورو دیوالی وسایل د کلیو دخلکو د دولت د فنی دستگاو ترمنځ برابر دی او د هرې سیمې څخه چه د پروژې د تاسیس لپاره به نظر کښی وی پنځه لس تنه او عینی د سیمې د پراختیا به له نقطه نظره ددی څخه زیات د شپي مو وولکيو فارغ التحصیلان ټاکل کیږی او دروزنی مرکز ته راوستل کیږی او اغلباً د تعلیمي دوری د پای ته رسولونه وروسته چه د پروژې د شروع کیدلو سره مصادفه وی بیر ته خپلو سیمو ته لېږل کیږی چه هلته د کلیو د کارکوونکو په حیث کار وکړی . په دې ترتیب د کلیو د کار کوونکو د کورس شپږمه دوره چه د شاملینو شمیر یی (۵۶) تنه دی د و ا م لری اود منی مشولین چه د ۱۳۴۲ کال په اول وخت کښی فارغ شوی دی په کاری شروع کړی او وظیفی ورته ټاکل شوی دی . او شل تنه دوردگوله حصی څخه تعیین شوی او همداراز د پکتیا د ارگون او تنگرهار له خوږ یاغو څخه پنځه لس تنه به همدی ورځو کښی د انتخاب اود دروزنی په مرکز کښی د روزنی لاندینی نیول شوی دی .

ب - د اساسی تعلیماتو منتظمین :- د کلیو به ټولنو کښی د ښوونکي مقام د یو لویو دی او کولی شي چه د کلیو د پراختیا د پروگرامونو د پرمخ بیولو په لپاره کښی په عملی شکل په ټولنه کښی د ښوونځی مفکوره تقویه او په محیط کښی د درسی پروگرامونو په تطبیقولو کښی مهم رول ولوبوی .

نو په دی وجه د کابل د دارالمعلمین د وروستی ټولکي د بیلو بیلو گر وېزونو شاگردان دروزنی مرکز ته راځی او د رسی مخصوص پروگرامونه یا د ټولنی مشرولۍ او بیای په اساسی تعلیماتو کښی تعقیبوی او په دی موده کښی د (۵۸) تنو په شمیر ټولی ټولی داغلی او دری میاشتنی کورسونه یی تعقیب کړی دی او یو کورس چه د شاملینو شمیر یی (۱۸) تنو ته رسېږی شروع دی .

ج - امدادی فنی اشخاص :- د صنعتی همکاری پوری مربوطو چارو د ادارې د تنظیم په برخه کښی د فنی اشخاصو دروزنی او برابرولو لپاره دیو کلنی کورس په تعقیب چه د وولسو تنو لپاره چه د دولسم ټولکي فارغ التحصیلان و دایر شوی و د ۱۳۳۸ کال د حمل په میاشت او د ۱۳۳۸ دحوت په میاشت کښی د و هم کورس چه د شاملینو شمیر یی اته تنه و د ۱۳۴۱ د عقرب له میاشتی راهه دی خوا د و ا م لری .

د ټولنی د پراختیا د پروگرامونو سره د فنی اشخاصو اشنا کول :

ددی لپاره چه کوم فنی خلك چه په پروژو کښی کار کوی د ټولنی د پراختیا خاصو پروگرامونو د هدف او غرنګوالی څخه به ښه توګه خبر شي ترڅو د پروگرام پراختیا او اتمام به نظر کښی ونه ښی او دیو واحد ټیم په صورت وظیفه اجرا کړی

کال	د شاملينو شمير	دوره	د کورس شاملين
۱۳۴۱	۴۰ تنه	درې هفتې	فتي کارکوونکي او آمران
۱۳۴۱	۱۴ »	»	» » »

هغه کورسونه چې په دې موده کې د پراختيا د پلوي په لاندې ډول دي:

د کليو د پروگرامونو سره د مشرانو اشنا کول: له دې امله چې د کليو د ټولو لنيو د خلکو د پراختيا پروگرامونه د خلکو په وسيله او د حکومت په مرستو پورې تړلي دي نو له دې وجهه د دې د کليو مشران د دې پروگرامونو په پرمخ بيولو کې پوره پياوړتيا لري. او د پروگرام اصل او مهم هدف ته په صحيح صورت سره د دوی داخليدل او پوهېدل د موافقت يوازې لپاره ده، د دې غرض لپاره د کليو د لويانو لومړی کورس چې د شاملينو شمير يې (۳۷) تنه و د دوه هفتو لپاره د پراختيا د کورس شاملين د شپو کيو د پروژې د کلي د جرگې مخينې منشيان، رتيسان او معلمان و.

و: د حرفت کو رسونه: د روزنې په مرکز کې د ترکانونو ورکشاپ جريان لري او د زده کړې په ترڅ کې د روزنې د مرکز شاگردان د پروژو د ضرورت او اړتيا وپېژان. په ساد. ډول جوړوي مخکې دوه دورې فارغ التحصيلان د دغه کورسو څخه فارغ شوي دي او بيا د کليو د کليو په کار بوخت دي.

د ټاټوبي کار کورس چې د شاملينو شمير يې لسو تنو ته رسېږي تر کال جوړ شوی دی او دوام لري. دا کورس په چار يکادو کې دی.

روغتيا پلان :-

د روغتيا د محترم وزارت په همکاريو د محيطي روغتيا د سائنس د پروگرامو د پرمختګ لپاره روغتيا پلان تر روزنې لاندې نيول شوی دی. په دې ترتيب چې د پروژو د ضرورت وړ افراد کليو د پراختيا درياست په لګښت د روغتيا پلانيو په پياوړتيا کې تر روزنې لاندې نيول شوي او وروسته د تعليمي دورې د پاي ته رسولونه په مرېطو پروژو کې په کار شامل کېږي.

د ښځو او نارينه وو ښوونکو روزنه :

په ښځو پروژو کې د مرېطو ښوونځيو لپاره د ښځو او نارينه وو ښوونکو د روزنې په غرض د لېږي مو دې لپاره کورسونه جوړ شوي چې له يوې خوا د ټولنې د پراختيا مفهوم او فلسفه اوله بله پلوه د تدريس اصول زده کړي. تر اوسه دا ډول درې کورسونه جوړ شوي او هم دا زده کړې د ښځو ښوونکو لپاره يو سيمينار جوړ شوی دی. فېلو شپان او سکالر شپان :

د دې رياست د تخنيکي او مسلکي معيار د لټولو لپاره تر کومې اندازه چې ممکنه وه د ملګرو ملتونو د سازمان او د هغه دا اختصاص موسسو او ټولنو بين المللي موسسو د فېلو شپانو څخه استفاده شوی ده. لکه چې يوه تن د دې ټول تعليمي فرصت څخه استفاده

کړی ده خارج ته تللی او بیرته راغلی دی او په کار مقرر شوی دی او همدا راز بی ددغه ریاست د نمایندگانو په حیث په عینو بین المللی جرگو او سیمینارونو کې کښې کښون کړی دی .

پوهنه او اساسي تعلیمونه: که چېرته د کلیو ماشومانو دروژنی او تعلیم لپاره فکر ونشي نو یقین دی چه دا ډول خلک به آخر په جهالت او بی سوادۍ کې پاتې شي او د هر ډول اصلاحی پروگرامونو د پرمختګ مانع به وگرځي . نو له دې وجه څخه ترڅو چه د کلیو خلک د سواد خاوندان نشي نوموړی نه ده چه د اصلاحی پروگرامونو د تطبیق څخه کومه مثبته نتیجه به لاس راشي .

همدا وجه ده چه د کلیو د پراختیا ریاست د پوهنی د محترم وزارت په مرسته او کومک کوشش کوي چه تر ژر ژر د د نجونو او ملکانو کلیوالی او لومړنی ښوونځی اود لویانو دروژنی او پاسواد او کورسونه، د ښځو مرکزونه، د ډولنی مرکزونه، کتابخانه، قرائت خانی او داسی نور د میواد په بیلو بیلو برخو کې تاسیس او دود و لويو د استفادی په غرض بی په کار و اچوي دادی چه د کلیو د پراختیا ریاست د کلیو د خلکو د ذهني انکشاف دروښتیا او بدلولو لپاره اود علم او پوهی سره د کلیوالو دانشمندانو په غرض د پوهنی د محترم وزارت په مرسته د نارینه و د دود و لويو ښځو په پرانستلو چه تقریباً شمیر بی (۱۹۱) تنو ته رسېږي بن بالی شوی دی او هم دغه راز بی (۱۳) د نجونو ښوونځی پرانستلی دی چه د شاملینو مجموعی شمیر بی (۲۱۴) تنو ته رسېږي او د درې کډو نور ښوونځی چه د شاملینو شمیر بی (۷۵) تنه دی پرانستلی دی او همدا راز بی د لویانو (۳۵) کور سونه او (۷) ډولنی مرکزونه تاسیس شوی دی . (۲۶۲) کړۍ فلمونه ښودل شوی او ویناګانی ایراد شوی دی .

عامه روغتیا : له دې امله چه د خلکو روغتیا د مغزی د ژوندانه د سطحی د پرمختګ اولوړ والی به لپاره کېږي پوره تاثیر لري نو په دې اساس د راز راز ناروغیو څخه د خلکو د خلاصولو، د دوی د روغتیا او جړه والی لپاره د روغتیا د محترم وزارت په مرسته او همکارۍ لازم صحتی تدابیر نیول او په هره پروژة کېږي یو عمده صحتی مرکز او د درې فرعی صحتی مرکزونه تاسیس شوی او دارود درمل په پوره وسایلو مجهز کړی شوی دی . البته د صحتی پرسونل د کمپوت په صورت په صورت کېږي به د صحتی فرعی مراکز و د شمیر څخه کمېوت راشي . موظف د کورنۍ په هغه کلي چه لري پرانته دی واحد سیار په وسیله د صحتی خدمتونه مستفید کېږي . او صحتی مرکزونه هم په داسی برخو کې جوړه کېږي چه د هر ډول د پوهنی سره بی مسافه کوموی او خلک وکړی شي چه په خپلو ښوونمو لوی مرکز ته هان ورسوي .

د پروژي صحتی ټیم د دغو خلکو څخه جوړه دی: صحتی آمر، د ډاکټر مرستیال، د ټولنې د ټولنې مرستیال، د روغتیا بال، د ولساز، ستنی د هوټلې او جراح ، په حقیقی څه منډه او

برسیره دصحنې مراکز دصحنې پروژو اود شپوه کيو دتجر بوی او تربیوی صحنې پروژې مسئول دی چه باید په بیلو بیلو صحنې برخو کښی کارکوونکی وروزی چه په همدی وجه تراوسه یو شمیر ډاکتران د ډاکترانو مرستیالان ، روغتیا پالان ، قابلې اود قابلو مرستیالانې بی استولی دی .

همداراز صحنې واحد د طب د پوهنځی د محصلینو اود د پښتون دقا بلکیو شاگردانو اود روغتیا پالانو د پوهنځی لپاره ساحوی تجربې برابرې کړی دی .

دصحنې پروژو فعالیتونه په اجمالی شکل په لاندی ډول دی :

دهغو خلکو شمیرچه د مختلفو ناروغيو په مقابل کښی بی

دارو درمل شوی دی .

دهغو خلکو شمیرچه د مختلفو ناروغيو په مقابل کښی

ورله ستنی وهل شوی دی

دقا بلکیو تر نظارت لاندی د زین دنو شمیر

د زین دنو څخه د مځه اوو روسته پښو شمیر

دهغو میندو شمیرچه د شودو ، صابون او نورو شیانو څخه بی استفاده کړی ده .

دهغو ماشومانو شمیرچه د شودو ، صابون او نورو شیانو څخه بی

استفاده کړی ده

دحمای لکه دارو او نورو په ضد د پوډرو اومحلولو شنیدل

۸۵۹۵ البسی

۲۰۶۲ خونی

۲۳ کلی

۱۲۰۴ د وږی

۵۰۵ د وږی

۴ د وږی

۲

۲۲

دهغو ځاگانو شمیرچه سربقی شوی دی (۱۲) ځاگانې چه له هغو څخه په یوه ځا

کښی ۱۲۱ په اندازه (۵۳) فوقه نل غرول شوی دی .

۳ د وږی

۱۹ د وږی

۱۹ د وږی

۲

دچینی دا وږی دتجربې اوازموینې شمیر (۷) چینی اودر یه چینه

ذخيره شوي او د تل په وسيله داو پيانو کلي ته چه د سيد خيلو په پروژو پوري مر بو طه ده وړل شوي دي .

د چينو د ترميم شمير-۳ چيني-

د بيت الخلاگانو د ودانيو شمير-۲ وداني
د پاسترونو او کارتونونو د جوړولو شمير-۲۰ تختي

هغه سروی چه شوي دي-۸۴- سروی

د صبحي فلمونو د جوړولو شمير-۱۵۴- فلمه

د صبحي ويناگانو ايرادولو شمير-۱۳۴- بيانبي

د صبحي د لارښوونو شمير-۱۴۴۵- لارښودني

کمپوست پت ۱۶۷- کمپوست پته

سر بيره پردی چه د شيو کيو د پروژي يوه مکمله سروی پای ته رسيد لي ده چه په هغی کښي د نفوسود جنسي تو پير، عمر او کسب، کورونو، دارايي، بخارو يو او نور شيانو اساسي او بشپړي معلومات راغونډ شوي دي. او همدا راز په ټولو پروژو کښي د پو چرو وشيند او په ترڅ کښي د ساحي په شا و خوا کښي د ضرورت وړ معلومو مسات راغونډ شوي دي .

کرهڼه او مالداري :

د کليو د پراختيا رياست د کرهڼي او مالداري د اصلاح کولو په غرض يو تو سمی پروگرام د خپلوه ولو پروژو په برخو کښي ښاکړي دي. داکار د يو ی ساده ذرا عتی سروی سره سره په هغو سيمو کښي شروع کيږي کوم چه دنو و پروژو لپاره ټاکل کيږي د سروی څخه مقصد دادي چه د موقع دموندلو په وخت کښي د محابونو محسوس احتياجات په نظر گڼيږي و نيول شي او د هغه خط سير تعقيبول دي کوم چه تر ممکنه حده پوري مثبتي او ښکاره نتيجه ور څخه په لاس راشي .

د هغو پروژو لپاره چه د ذراعتي پراختيا کارکوونکي چه د ذراعتي پروگرامو نو په تطبيق کښي دکليو دکارکوونکو ملاتړ کوي د کرهڼي وزارت په وسيله تيار کيږي چه د هغوی د علمي لارښووني او مراقبت بار هم دغه وزارت په غاړه لري .

د کرهڼي او مالداري د فعاليتونو اجمال په لاندی ډول دي

د اصلاح شوو تخمونو ویشل - ۹۱- منه

چڼول شوي تخمونه - ۶۴۳۶- منه

د چهار دال د کلون لپاره دنيا لکيو راوړل ۱۸۰ اصلي

دنيا لکيو نالول ۲۱۴۱۹۰ اصلي

د ښاخونو د غوځولو عملي ښودنه - ۱۷.۶- اصلي

د ښوونو د لومړي ښودنه - ۱۳۵- اصلي

د حېو باتو د جوړولو نو عملي ښودنه - ۱۰۱- قطعي او پنځه بسوي

(پاڼي په ۵۶۲ مخ کښي)

د افغانستان سرې مياشتې

د ټولنې تشكيل

والا حضرت شهزاده احمد شاه

بشاغلي محمد مرید

د ټولنې عالي رئيس

مشاور

اداري آمر

بشاغلي اختر محمد

مرستيال »

محمد همايون اعتمادی

د تبليغاتو آمره

ميرمن رقيه ابو بكر

د سرې مياشتې دمچلي

مسئول مدير ...

فني آمر

دكتور جمال الدين جيلاني

د محو انا نو آمر

د خارجو ارتباط مدير

دمجاسبي مدير

بشاغلي مير اسلام

د افغاني سرې مياشتې د ټولنې عالي رئيس

والا حضرت شهزاده احمد شاه

په لاياتو كښې د افغاني سرې مياشتې نمايندگي

په كښې بهار كښې د افغاني سرې مياشتې نمايندگي

»	»	»	»	په هرات
»	»	»	»	په مزار شريف
»	»	»	»	په قطن
»	»	»	»	په ننگرهار
»	»	»	»	په پكتيا
»	»	»	»	په غزني
»	»	»	»	په پروان
»	»	»	»	په بدخشان
»	»	»	»	په ميمني
»	»	»	»	په شبرغان
»	»	»	»	په كركشك

د افغانستان سري میاشتي نمایندگی	به فراه
» » » »	به غور اتو
» » » »	به بامیانو
» » » »	به ارزگان
» » » »	به تالقانو

د افغانی سري میاشتي د ټولنی

فعالی ټولنه:

د سري میاشتي د ټولنی اداري ماشین چه، اداري چاري او اجراءات یی په زمه، پوری منظم ډول وچلېږي نو د دغی ټولنی تشکيلات هم د سروصلیبونو او د جهان د سرو میاشتي د ټولنو په شان تشبیت شوی دی .

د افغانی سري میاشتي د ټولنی او په ولایاتو او علی حکومتونو کښی د دغی ټولنی د نمایندگیو بودجه چه په پخوا تقریباً دوه ملیونه او خلور لکه افغانی وی دنو و تشکيلاتو له مخی یی بودجه خلور ملیونو افغانیو ته جکه شوه او په همدغه ډول د افغانی سري میاشتي د ټولنی مرکزی مامورین چه د مخه ۲۲ تنه و ۷۲ نفر و ته ورسیدل او ددی د باره چه د افغانی سري میاشتي د ټولنی مالی بنیة قوی او وکولی شی چه به لا زمو وختو کښی د مطالبو په ډول د مصیبت محیلو او مستحقینو ته د مرستی درولو اقدام وشي . نو د ثابتو عایداتی منابعو د تدارکو او په همدی شان زیاتی مادی او معنوی مرستی ته د خلکو توجه راگرځولو د باره د مختلفو ذریعو طریقې سنجول شوی دی چه به دی ترتیب سره خلک د افغانی سري میاشتي د لوړو اجتماعی هدفو او غوښتو بشري خدمتو سره اشناسی او د نوموړی موسسی سره په زمه پوری زیات مالی او اخلاقی معاونت او مرستی ته راوړلای شی نو ددی د باره یو جامع تعلیمات نامه ترتیب او تدوین شوی ده . په ولایاتو او علی حکومتونو کښی د افغانی سري میاشتي د نمایندگیو د انکشاف په برخه کښی او هم به دغو نمایندگیو کښی د لومړنیو مراکزو تاسیس د باره هم مهم او موثر اقدامات شوی دی .

د افغانی سري میاشتي د ټولنی د باره چه یو شمیر فنی پرسونل لکه نرسونه او نور تهیه او تدارک کړی شی نو د روغتیا د وزارت او نورو ذی علاقه موسسو سره لازم تماسونه قایم شوی دی، په همدی شان د افغانی سري میاشتي ټولنی د غړیو او مرستی مستحقو خلکو د باره وینه تهیه کړی چه کوم وخت وینو ته احتیاج پیدا کړی د توزیع لازم اقدام وکړی نو البته تر هغه وخته پوری چه د وینو بانک د روغتیا د وزارت له خوا په فعالیت لاس پوری کړی افغانی سره میاشت به ورسره سم موثر کامونه واخلي .

د ځوانانو سري میاشتي د زیاتی پراختیا او انکشاف په برخه کښی هم درضا کارانو د جلب مثبت اقدامات شوی دی .

تبلیغاتی فعالیتونه :

دافغانی سري میاشتي دتبلیغاتو آمریت دسري میاشتي په نوم یوه مجله چه کتور مضامین او دافغانی سري میاشتي دقوانی د فعالیتونو په نامه می پکښی نشر کړی او د علاقہ مندانو استفادی ته می سپارلی دی . او په دغه ذریعه یی د خاڼکو افکار او ذهنیتونه د پوښتونو ، ریکلامو نو او افیشونو په خپرو لوړو پیاوړتیاوو په د سري میاشتي د بشري او اجتماعی فعالیتونو په باره کښی پوښترو نو ریکلامونو او افیشونو په خپرو لوړو می دخلکو افکار او ذهنیتونه روښانه کړی دی . او په همدی ډول می دافغانی سري میاشتي دمعرفی او خلک مادی او معنوی همکارۍ ته جلبو لود باره می په هر د میاشت کښی یو محل دسري میاشتي دغږ په نوم پروگرام د کابل رادیو په واسطه خپور کړی دی او هم په مرکز ، ولایاتو او اعلی حکومتو کښی د کنفرانسونو او سیمینارونو سلسله دايره او جاری ساتلی ده .

دجهانی سرو میاشتو اوسرو صلیبو دموسسو سره د زیاتو ر وا بطو د قیام او نژدېوالی دپاره د خارجی ارتباط په نوم نوی څانگه منع ته راغلی او دافغانی سري میاشتي دقوانی هیئتونه د جهان دسرو میاشتو او سرو صلیبو دموسسو د اجرا آتو او فعالیتونو دمشاهدو دپاره وخت ناوخته می د بین المللی سرو صلیب غړو هیوادو ته مسافرتونه کړی دی .

لیکه لږ څه دمخه دافغانی سري میاشتي دقوانی یوه هیئت زمونږ دوست گاونډی هیواد شوروی اتحاد ته مسافرت وکړ او ددغه هیواد دصلیب او هلال احمر اتحاد په می ولیدله . دسري میاشتي دتبلیغاتو دآمریت دبصری اوسمعی څانگی دسري میاشتي د بشري او اجتماعی هدفونو دپاره دخلکو داذهانو دتتویر په لار کښی مهم او موثر نقش درلود . ددغی څانگی مجهزو یونټونو دهیواد په ټولو سیمو کښی دفلمونو دښودلو او کنفرانسونو جاری کولو دلاری نه په زده پوری خدمت کړی دی .

دسري میاشتي په مربوط پولی کلینیک کښی د ۱۳۴۱ کال دحمل داول نه د ۱۳۴۲ کال دسرطان ترپایه پوری په داخله ، جراحی ، غوړو ستونی ، جلدی ، پانسمان دواکسیناسیون پیچکاری ، چیچک (۳۴۹۴۰) مریضان معاینه اولازمه ادویه ورکړی شوی ده .

په نوموړی پولی کلینیک کښی په هفته کښی دوه محله یوشمیر مریضان هم د خارجی پروفیسورانو په واسطه معاینه شوی دی چه عینتی عاجل مریضان دسري میاشتي دامبولانسونو په ذریعه دتداوی دپاره مربوطو شفاخانوته لیږل شوی دی په مرکزی ټولنه کښی هم دلومړی مرستی په نوم یوسیا ریونښته دی چه دمصیبت په ورځو کښی هری څنډی ته رسیدگی وکړی شی او په همدغه ډول په ولایاتو کښی هم دلومړی مرستی شپږ یونټونه وریکار شوی دضرورت په وخت ددغو یونټو په ذریعه دمصیبت محلولو مرستی ته رسیدگی وکولی شی . او په نظر کښی دی چه دټولو نمایندگیو سره جوخت یوصحی کلینیک وریکار

شي چه دهغه سيمي مريضان به وړيا ډول تر معاينه او تداوي لاندې ونيسي لکه د ننگرهار دسري مياشتي به نمايندگي کښي يولو مړني مرکز افتتاح شوي چه د خمودي راهيسي ئي به کار لاس پوري کړي دي چه دورغي تخميناً سل کسان تر معايني او تداوي لاندې نيسي .

۱۳۴۱د کال د هرستولنيز:

د مزار شريف دسري مياشتي له خوا	۷۵ ۱۷۸۴ - افغاني
د هرات دسري مياشتي له خوا ۱-۱-۸۵۳ متره ټوکر	» ۱۰۵۵۱۲۵
۲ لباس ۱۰۰ ټو په	
د قطغن دسري مياشتي له خوا نقدی:	» ۳۵۰۰
د ننگرهار » » »	» ۲۰۰۰
ټوکر ۱۱۶۵ متره ۳ ر	» ۲۹۰۰۱
لباس ۲۹۸ جوبی	
» ۱۵۰۳ ر ۲۶ ټوکر ۱۸۷ متره ټوکر	» ۱۵۰۳
» ۸۹۰۰ » »	» ۸۹۰۰
۸۶۲ متره ټوکر ۲۱ ر	» ۲۱۴۰۲
لباس ۹۳ جوبی	
» ۱۸۰۰۰ » » »	» ۱۸۰۰۰
ټوکر ۳۰۲۰ متره ۰	» ۷۶۷۲۸
لباس ۱۰۰۰ جوبی	
» ۹۱۳ ر ۲۶ نقدی ۷۳۵۰	» ۹۱۳
لباس ۳۳ جوبی ۱۷۸۰	
» ۴۵۳۱۳ ر ۴۰ نقدی ۲۱۹۷۴ ر ۷۳	» ۴۵۳۱۳
لباس ۲۰۰ جوبی	
ټوکر ۲۰۲ متره ۶۷ ر ۲۳۳۳۸	
ټولی	۸۳۲۱۳۴۵۶ - افغاني

۱۳۴۲د کال د حمل نه تر اسد پوري د هرستولنيز:

الف: د بهار غريبا نو ته په مختلف ډول د مړ کز نقدی او جنسي مرسته	۲۵۵۱۵ - افغاني
د يوگو سلا ويا زلز لي ځپلو ته (۱۰۰۰۰) پونډه استر لنگه	» ۱۴۰۰۰۰
د پاکستان طوفان ځپلو ته (۱۰۰۰۰) پاکستانی کمداری	
» ۷۱۲۴۹۹ ر	» ۷۱۲۴۹۹
» ۲۳۶۷۶۴ ر	» ۲۳۶۷۶۴

ب: د هرات دسري مياشتي نه:

کښلي لبا سونه ۲۰۰ جوبی
ټوکر ۲۲۱۷۹ ر ۸۰ متره ۱۰۰

کمپلې	۶۰ دانې	۸۰	۱۱۴۴۳۹ افغانۍ
پوسټن چې	۴۰ دانې		
نقدی	۹۲۲۶۰		
ج: د شپږغان دسری میاشتی څخه نقدی مرسته	»	۹۰۰۰۰	»
د: د میاشتی	»	۶۴۵۴	»
ه: د ننګرهار	»	۵۵۱۶۳۶۰ نقدی	»
و: د پروان دسری میاشتی نقدی مرسته	»	۲۰۰۰	»
الف: په ۱۳۴۱ کال کښی هغه مرستی چه د ټولنی	»	۵۲۸۰۶۲	»
دمرکز څخه د هیواد د باندی ورکړی شوی دی.	»	۴۵۵۰۰	»
په چینوا کښی د سرو صلیبو ټولنو ته ۶۰۰۰ سویسی فرانکه	»	۱۶۲۰۷۹	»
د الجزایر پناه گز یفانو ته ۵۰۰۰ ډالر	»	۷۶۸	»
دنړۍ دروغتیا موسسې ته ۱۰۰۰ فرانکه	»		
د ایران زلزله مجلو ته	»		
ټوکر باب ۱۰۰۰۰ متره مساوی ۱۲۰۹۵۹	»	۲۲۰۷۰۹	»
کمپلې ۱۰۰۰ دانې مساوی ۹۹۷۵۰	»	۴۲۹۰۵۶	»
ب: په ۴۱ کال کښی دننه هیواد کښی د مرستی حساب	»	۵۰۰۰۰	»
د ملاریا میچادلی ته ورکړی شوی مرسته.	»	۷۱۴۵۷	»
د ښار غریبانو ته دخت نقدی او نور په مختلف ډول مرسته	»		
د گومل کوچنیانو ته	»		
ټوکر ۳۰۰۰ متره ۳۲۹۶۷	»	۴۲۰۸۴	»
دارواو نور ۹۱۱۷۴۹	»		
د اطرافی نما بندگیو مرسته:	»		
غزنی نقد ۲۰۰۰۰	»		
لېاس پنځوس جولهی ۲۶۲۱	»	۲۲۶۲۱	»
عوااید:	»		
الف: د مرکز او مربوطاتو د ۱۴۴۱ کال ټول عوااید	»		
د مرکز ټولنی ۳۶۱۴۴۶۸	»		
د اطرافی ځانگو ۲۵۵۳۵۲۲	»		
ب: د ۱۳۴۲ کال دخلودو میاشتو عوااید	»		
د مرکز ټولنی ۷۸۲۱۵۹۴	»		
د اطرافی ځانگی ۷۰۷۹۶۸۸۴	»		
ټولنی	»		
(پای)	»		

دالمپیک فعالیتونه

دالمپیک دریاست اجراآت:

دافغانی المپیک ریاست د تیرو کلو په شان خپلو اجراآتو ته دوام ورکړی د نړۍ د مملکتو د المپیک د ۱۰۶۶ ریاستو اود سپو رتی ۲۶ بین الملی فدراسیو نو سره مراوده اومکاتبه لری.

د ۱۳۴۱ کال په سنبله کښی دخپلواکی جشن ته د سوسیالستی شوروی جمهوریتو د اتحاد د فقیال یو ټیم - د المان د هاکی یو ټیم اود هندوستان د هاکی یو ټیم دافغانی المپیک دریا ست له خوا کابل ته رابلل شوی، د وطن د آزادی جشن په ورځو کښی د آریانا، د کابل د پوهنتون اومعارف د هاکی اوفقیال معروفو تیمو دوستانه لوبی ورسره کړی دی، دخارجی ټیمو میلنه پالنی د برابرشویو پروگرامو ترتیب اوتنظیمول دغوراز دخپلواکی جشن، دسرمیاشتی سپورتی نمایشونه اود پښتونستان دورځی لوبی دوظیفی په توگه دالمپیک دریا ست له خوا اجرا او تهیه شوی دی.

د ۱۳۴۱ کال د لړم په میاشت کښی د هندوستان د پوهنتونو د رطلا پو د تیمس منتخبه ټیم د کابل د المپیک دریا ست په بلنه کابل ته راغلی اوله پنځو تنو افغانی تیمس بازانو ښاغلی نظام الدین غازی - محمد عمر فاروق سراج - صلاح الدین غازی محمد مهدی اوحمدالله سره می دوستانه لوبی وکړی چه په پای کښی محمد عمر فاروق سراج - صلاح الدین غازی - نظام الدین غازی اومحمد مهدی په یوه کسيزه اودوه کسيزه لوبه کښی بریالی شول.

دغوراز د ۱۳۴۱ د سنبلی په میاشت کښی دختیزو هیوادو او خلورو می لوبی داندو نیزیا په مرکز جاگارتا کښی دابری شوي چه په دغو لوبو کښی دافغانستان لهخوا دالمپیک دریمس ښاغلی سراج په ریاست دآزادسیستم دغیږ وايستلو یوه ټیم دتینس یوه ټیم او یوه فن اتلیت گډون وکړ چه دهیأت ترتیب - تنظیم او قول لگښتونه می له کرانی او به جاگارتا کښی می له نورو لگښتو سره دالمپیک ریاست اجرا کړل دافغانستان دپهلوانی دغیږی ایستلو ټیم دایشین گیمز په لوبو کښی دختیزو هیوادو به ټولو ټیمو کښی خلورمه نمره یووه.

افغانی تیمس باز محمد عمر فاروق سراج - په لومړی محل کښی د سنگا پور (دگپ داویس) تیمس باز دملایا قهرمان شری عثمان په مقابل کښی په لومړی سیمت کښی ۴ په مقابل کښی په ۶ او په دوهم سیمت کښی د ۲ په مقابل کښی په ۶ بریالی شو اودسنگا پور

همایونی معظم اعلیٰ حضرت هغه وخت دافغانی پهلوانانو پر ټیمه
مهربانی او نوازش کوی ئی چه دهند د پهلوانی ټله لو بو څخه
بر یالی بیرته راغلی وو

د بین المللی شامپیون په مقابل کښی هم په لومړی لو به کښی په ۳-۶ بریالی او په دوهمه
او دریمه لو به کښی په ۳-۶ او ۴-۶ مغلوب شو دغه رنګه رنګه افغانی نامتو پهلوان
محمد ابراهیم لومړی محل دختیزو هیوادو د قهرمانی دریمه نمره د پرویز نیشان واخیست
اوافغانی بیرغ می دغه محای په سند بوم وچراؤ

دهند د حکومت اود پهلوانی د غږې ایستلو ، ملی فدراسیون په بلنه د ۱۳۴۲
د (وری) په ۱۸ نیټه دافغانی المپیک دریاست له خوا دآریانا کلب په نامه د آزادي
پهلوانی او کریکورومن یو دوولس کسيز ټیم چه د افغانستان بین المللی حکم
پشاغلی سراج می مشرؤ دلو بود پاره هندوستان ته لاړ او هلته می دپهلوانی ۶۳ لو بی
وکړی چه په پای کښی په ۳۲ لو بو کښی بریالی- په ۱۸ لو بو کښی مغلوب او په ۱۱ لو بو
کښی دهند دملی منتخبه ټیمو سره مساوی شو اود لومړی محل دپاره دافغانستان دچمپورن
په تاریخ کښی دآریانا د کلب ټیم په کرنال اوړو تګ او احمدآباد کښی دهند دپهلوانی
دملی ټیم په مقابل کښی بریالی شوی دی.

افغانی پهلوانانو د هند په لوبو کښې ۲۱ طلائی نښانونه اخیستی دی. او یو د طلا مدال د هندوستان د پهلوانۍ د ملي فیدراسیون له خوا افغانی بین المللی حکم ښاغلی محمد فاروق سراج، عبدالله سراج او محمد کبیر ته چې لومړی د هند او افغان په لوبو کښې د جج اورینری او دوړوستیو کسانو د جج د مامورانو په حیث یې کار کړی دی ورکړ شوی دی. د ۱۳۴۲ دغبرگولي په میاشت کښې د افغانی المپیک رئیس ښاغلی محمد فاووق سراج ته د ښاغلی جمال عبدالناصر له خوا (د الریاضه) په نامه د متحد عربی جمهوریت لومړی درجه وړزشی نښان ورکړ شوی دی.

دالمپیک دریاست په تجويز د آریانا د قیم په نامه د پاکي یو منتخبه قیم او یو د قبال قیم او یو د والیبال قیم او د آزادۍ پهلوانۍ او کرېکټرمن یو ۳۱ کسيزه قیم د شوروی متخصص تر کښه لاندې او د تینس یو ۶ کسيزه قیم د هندۍ متخصص (چید م برم) تر کښه لاندې کارکوی. سره له دې چې په اساس کښې د المپیک دا وظیفه نه ده چې یو قیم یا یو کلب وړوزی او تنظیم می کړی بلکه د مملکت د ورزش د عمومي حالات کنترول او څارنه او په قول هیواد کښې دا المپیک د مرام او اید آل تقویه کول او سترې وظیفی دی چې پراخه تشکیلات او زیات اغیزات غواړی خو له بده مرغه افغانی المپیک می نه لری.

د افغانی لوبغاړو قیم د جا کراتو د المپیک دورۍ پرانیستلو
په رسم گذشت کښه

د افغانی تیښس بازار نوټیم چه د المپیک درئیس ښاغلي محمد فاروق سراج
په مشرۍ یی په جاگړتیا کښی دایشن هکیمز په لوبو کښی کلپون کړی و

د المپیک ریاست پخپله محینی کلپونه او ملی ټیمونه تر اداره لاندې نیولی دی.
د بزکشی د ملی ورزش د لوبو مقرراتو تطبیقو لوبو د پاره د المپیک فنی مدیر
ښاغلي نور محمد د ۱۳۴۱ د کب په میاشت کښی د قطن - مزار شریف و لایتو
میښی او شیرخان ته استول شوی او ملتښی د بزکشی د لوبو اساس کیښود.
دغه راز د سپی کال د خپلواکی د جشن د پاره د المپیک د ریاست له خوا د آزاد
سیمتم بهلوانی - قبال اوهاکی خارجی ټیمونه رابلل شوی دی. «پای»

جغرافیای سیاسی افغانستان

ازید کتور غلام عمر «صالح» استاد پوهنتون کابل

افغانستان سرزمینی است که بین عرض البلد های ۲۹ درجه و ۲۱ دقیقه و ۳۸ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۶۰ درجه و ۳۰ دقیقه و ۷۵ درجه طول البلد شرقی گرینویچ موقع دارد.

درجات فوق خاکری را تحدید میکند که در قلب براعظم آسیاست، طول این سرزمین شرقاً و غرباً بالغ بر ۱۳۵۰ کیلومتر و عرض آن از شمال بجنوب به ۹۰۰ کیلومتر میرسد سرحدات جنوب افغانستان نسبت بدیگر جهات به بحر نزدیکتر است تنها ۴۵۰ کیلومتر این سرحدات از خلیج عمان جدا میسازد در حالیکه سرحدات شمالی افغانستان از بحر منجمد شمالی ۴۰۰۰ کیلومتر فاصله دارد.

تعیین سرحدات معاصر افغانستان با
اتحاد شوروی از سنه ۱۸۹۶ ع بعمل آمده
پوهاند کتور غلام عمر «صالح»
استاد پوهنتون کابل

و در شمال افغانستان دریای آمو بطول ۱۲۰۰ کیلومتر سرحد طبیعی را با اتحاد شوروی تشکیل میدهد در حالیکه مجموع سرحدات مابین این مملکت تقریباً ۲ هزار کیلومتر میباشد بسمت شرق افغانستان، با خاکهای پشتونستان پیوسته است در حالیکه سرحدات غربی افغانستان بواسطه يك کمیسون مشترک افغانی و ایرانی بجریان سالهای ۱۹۰۳ الی ۱۹۰۵ قسمتاً تعیین گردید که کار آن در ۱۹۳۵ کاملاً انجام یافت.

از سمت جنوب افغانستان به بلوچستان خاک (پشتونستان) محدود است و کوههای تکههای قسمتها سرحد طبیعی بین افغانستان و بلوچستان را تشکیل میدهد با لاخره افغانستان در قسمت شمال شرق بطول تقریباً ۸۵ کیلومتر در تاجیکه کاشغر با جمهوریت مردم چین يك سرحد مشترک دارد که به اثر تقاضای جمهوریت مذکور بجریان سال ۱۹۶۳ رسماً تحدید خواهد شد و فعلاً موضوع زیر بحث است و اخان دهلیز است که توسط آن هند و کش با پامیر ارتباط پیدا میکند.

بعد از اینکه روسها يك قرن قبل (۱۸۶۰) در توران جنوبی راه پیدا کردند افغانستان يك نقش مهم را بین ممالک بزرگ دنیای آن عصر (روسیه و مستعمرات برتانوی) بازی کرد و این موقف در تاریخ سیاسی افغانستان تاثیر کثیری را وارد نمود که به سه جنگ افغان و انگلیس انجامید یعنی جنگ (۱۸۳۸-۱۸۴۲) جنگ (۱۸۷۸-۱۸۸۰) و جنگی که به اثر آن افغانستان در ۱۹۱۹ به آزادی خود نایل شد.

واخان ۳۰۰ کیلومتر طول و از ۲۰ الی ۷۰ کیلومتر عرض دارد در قسمت شمال طوری که گفتیم افغانستان یک سرحد مشترک ۲۰۰۰ کیلومتری با اتحاد شوروی دارد که از آن جمله ۱۲۰۰ کیلومتر دریای آمو سرحد طبیعی را تشکیل میدهد، اجتماع این سرحد مشترک استقامت غرب و بالاخره جنوب غرب را الی سرحد ایران اختیار میکند بعد از اینکه بسرحد ایران می‌انجامد سرحد افغانستان استقامت جنوب را الی زاهدان اختیار میکند، این شهر ۵۰ کیلومتر از سرحد افغانی بعید است در سمت غرب افغانستان سرحد مشترک طبیعی را با ایران پیدا میکند که عبارت از حوزه سیستان میباشد.

سرحد افغانستان و قسمت جنوب مطلقاً استقامت مشرق و مغرب را اتخاذ میکند و قسمتاً طبیعی است زیرا کوههای تگماهی جنوب افغانستان را از بلوچستان (بیشتر نستان) جدا ساخته است از منطقه چمن به بعد سرحد افغانستان استقامت شمال را اختیار میکند، هامون و اوراق طبع نموده و بعد از اینکه به استقامت شمال امتداد پیدا میکند از شمال. کوتل خواجه کک گذشته الی چمن تمدید می‌یابد.

از چمن به بعد سرحد مکرراً به سمت شرق الی کوه سلیمان امتداد پیدا میکند و درین قسمت یکی از سلسله‌های سلیمان را بصورت منکسر عبور میکند استقامت آن عموماً شمال مشرق است تا اینکه به هندوکش و واخان به شمال چترال می‌انجامد.

برجستگی‌های افغانستان: افغانستان مانند تمام آسیای مرکزی از چندین حوزه بسته تشکیل شده است یعنی آبهای این حوزه‌ها به بحر آزاد نمیریزد و این حوزه‌ها بواسطه برجستگی‌ها محاط میباشد تقریباً یک بر سه حصه اراضی افغانستان کوهستانی است که مهمترین سلسله‌های آن هندوکش میباشد.

هندوکش بطول ۶۰۰ کیلومتر از شمال مشرق به استقامت جنوب مغرب افتادگی دارد هندوکش از سطح مرتفع بامیر کوچک شروع و بشمال بامیان می‌انجامد قله‌ای سلسله در افغانستان به ۷۶۰۰ متر ارتفاع دارد در حالیکه بلندترین قله آن تراجمیر است که در چترال ۷۷۵۰ متر مرتفع است این همه قله‌ها از احجای گرا نیت تشکیل شده است و در قسمت شمال شرق آن یخچال‌های عهد چهارم جیولوژی هنوز منبع آبهای افغانی را تشکیل داده و در یک مملکتی مانند افغانستان که در نفس آسیا واقع بوده و اقلیم پری دارد ارزش حیاتی را حفظ کرده است، ازین لحاظ یک وحدت جغرافیائی را به افغانستان می‌بخشد، آبهاییکه ازین سلسله سرچشمه میگیرند به دیگر ممالک همجوار افغانستان می‌رسد ازین لحاظ اهمیت سیاسی هندوکش برای افغانستان غیر قابل تردید است، لذا کلید این آبشار که عبارت از هندوکش است افغانستان حایز میباشد. تمام آبهای افغانستان که از قسمت شمال مشرق هندوکش سرچشمه میگیرند در ژیم یخچالی داشته و در ماه اسد آب بخیزی دارد در حالیکه طغیان آبهای دیگر افغانستان که سرچشمه آن از قسمت جنوب غرب هندوکش است در ماه‌های حمل و نور صورت میگیرد

از طرف دیگر زون آلپی اگر در ممالک اردو پایبی که اقلیم معتدل د ارد بین ارتفاعات ۲۰۰۰ و ۲۵۰۰ مترواقع است در افغانستان که اقلیم بری دارد این زون آلپی بین ۲۵۰۰ و ۳۰۰۰ مترواقع است و درین زون آلپی چراگاه‌های زیبا دی یا چشمه سارها وجود دارد. تربیة حیوانی که منبع دیگر حیاتی است در موسم تابستان تنها و تنها درین زون یا منطقه امکان پذیر است که درین موسم تنها حیوانات بخوراک که احتیاج ندارند بلکه بیشتر به حرارت معتدل نیز نیازمند میباشند.

آبها یا هیدروگرافی تقریباً در تمام ممالک دنیا در طریقه استفادۀ بشر از شرایط طبیعی تاثیر کلی میاندازد، همچنین آبها در اساسهای مسکن، زراعت، انکشاف خطوط مواصلات و محیط ثقافتی تاثیر میکنند از آنرو تاثیر آبهای جاری در یک سرزمین خشک نفس آسیا خیلی زیاد است.

در بارۀ اینکه تا کدام اندازه حوزه‌ها و مقدار آب‌بهای افغانستان به افغانستان تعلق میگیرد مطالعه این موضوع یک اهمیت حیاتی و سیاسی را واضح میسازد دریای آمو که قسمتاً در سرزمین افغانستان و متعاقباً قسمتی از آن در جمهوریت‌های اتحاد شوروی جریان دارد چهل فیصد حوزه‌های مشتمل بخاک افغانستان از ۲۵ الی ۳۰ فیصد مقدار آبیکه در فی ثانیه میدهد از معاونین افغانی آن میباشد، معاونین بزرگ آمو دریا، دریای کوچکه و قندوز است آب دریای آمو موقعیکه خاک افغانی را ترک میگوید بالغ بر ۲۰۵۰ متر مکعب فی ثانیه بوده و مقدار مواد براکه فی سال درین جا انتقال میدهد عبارت از ۳۰۲ ملیون متر مکعب است.

در موسم آب خیزی مقدار آب آن به ۹۶۶۰ متر مکعب فی ثانیه است، عرض دریای آمو طور اوسط به یک کیلو متر و به صورت اکثر به پنج کیلو متر میرسد. وادی هیلمند ۸۰۸ کیلو متر مربع ساحه را آبیاری میکند حوزه دریای آمو بصورت عمومی بالغ بر ۹۰۰۰۰ نود هزار کیلو متر مربع است.

دریای هریرود که ۱۲۳۰ کیلو متر طول دارد دوی برسه حصه جریان آن بسرزمین افغانستان واقع است، حوزه این رودخانه تقریباً ۴۰۰۰۰ کیلو متر مربع ساحه دارد و یک برسه جریان آن بریکزارهای مرو مشتمل است.

دریای کابل تقریباً ۷۰۰ کیلو متر طول دارد که ۵۶۰ کیلو متر آن بخاک افغانی مربوط است در حصه سروبی جریان این رودخانه افغانی یک بند برق در سروبی تأسیس شده که طاقت فعلی آن ۲۲ هزار کیلووات است علاوه بر آن دو پروژه بزرگ افغانستان به این رودخانه متعلق است هر پروژه بند نفلسو که بعد از تکمیل کار آن ۹۰،۰۰۰ کیلووات طاقت خواهد داشت علاوه بر آن پروژه کانال ننگرهار - مخصوصاً بمنظور زراعت ساخته.

میشود طاقت دستگامه برق آن ۱۱ هزار کیلووات خواهد بود حوزه دریای کابل هم بشمول معاونان افغانی آن ۵۲۰۰۰ کیلو متر مساحه داشته و بدریای سند دهانه

میگیرد و ۱۴۰ کیلومتر جریان تحتانی آن بـخاک سرحد آزاد (پشتوستان) مشتمل است. دریای مرغاب از سرچشمه الی دهانه ۸۰۰ کیلومتر طول داشته از آن جمله ۴۵۰ کیلومتر جریان فوقانی و وسطی آن به خاک افغانی تعلق میگیرد و بقیه آن به اتحادشوری که واحد پنج را آبیاری میکند سرانیر میشود مرغاب بشمول معاونان آن يك حوزه ۳۸۰۰۰ کیلو متر مربع را احتوا میکند.

دریای ارغنداب: نزدیک قلعه بست در یای ارغنداب یکی از بزرگترین معاونین دریای هیلمند می باشد که به آن دهانه میگیرد. دریای ارغنداب بشمول دریای ترنگ که معاون آن میباشد تمام سطوح مرتفع قسمت شرقی افغانستان را بشمول مربوطات مقر و قلات آبیاری میکند، این دومعاون دریای هیلمند در موسم بهار بیشتر آب دارند که آب آنها کاملاً جهت زراعت سواحل آن مناطق بمصرف میرسد ازین معاونان هیلمند هفت نهر بزرگ برای زراعت کشیده شده که واحه های اطراف شهر قندهار بواسطه آن آبیاری میشود، دریای ارغنداب قبل ازینکه بدریای هیلمند معاون شود از طرف ساحل شمالی دریای کشك نخود به آن معاون گردیده و دهکده کشك نخود را آبیاری میکند، این دهکده علاوه از آبهای کاریزها نیز مشروب میگردد، دریای هیلمند از قلعه بست به بعد طرف جنوب و از آن بعد به استقامت مغرب یعنی بین ریگستان و دشت مرگو جریان دارد تا اینکه بالاخره به حوزه سیستان میانجامد. این حوزه و اطراف آن سابقاً (قبل از تهاجم جنکیز و تیمور قرن ۱۳ میلادی ۱۲۲۱) بواسطه مدنیتهای عالی اشتغال شده بود که آثار آن در نقاطهای متعدد و برج های زیاد بصورت خرابه آشکار میگردد.

در موقع آبخیزی سطح آب حوزه سیستان بلند میگردد بعد از آن لبریز شده و آب اضافی آن در يك حوزه فرو رفته دیگر میریزد که آنرا گو درزه می نامند گو درزه در قسمت جنوب غرب افغانستان در قسمت سرحد افغان، بلوچ و ایران واقع است گو درزه تقریباً به ارتفاع ۴۷۰ متر از سطح بحر واقع است. آبهای دریای هیلمند و معاونان آن به زراعت بسیار سودمند واقع میشود شوری آب دریای هیلمند در بندر کجکی به ۲ فیصد و در حوزه سیستان به ۶۶ فیصد میرسد بندر کجکی فعلاً ذخیره آب بست که بزرگترین بندر دریای هیلمند است و در آینه از آب این بندر قوه برق استحصال خواهد شد.

نفوس افغانستان: تعداد نفوس افغانستان بالغ بر ۱۳۱۴۷۰۰۰ فرد میباشد که مخصوصاً این نفوس در شهرهای بزرگ و کوچک افغانستان و در داخل دره های حاصل خیز تقسیم شده اند. نفوس افغانستان از نسکاه ترکیب نژادی قرار ذیل است.

۱- پشتونها: از ازمنه قدیم تاریخی سکنه این خاک بوده و به تمام سرزمین آن انتشار پیدا کرده اند. جامعه پشتون در داخل افغانستان ۶۵ فیصد نفوس عمومی

آنها تشکیل میدهند این جمعیت مخصوصا ب قسمت مشرقی افغانستان در ولایات ننگرهار قندهار، ولایت بکتیا (خوست)، ولایت کابل به اکثریت میباشند در قسمت غربی افغانستان در ولایت هرات این فیصدی به ۲۰ الی ۲۵ میرسد.

در قسمت شمال افغانستان ۸ فیصد نفوس عمومی آنها تشکیل میدهند بصورت عمومی تعداد ایشان به هشت ملین فرد میرسد که اینان عبارتند از قبایل منگل جاجی، توتاخل، وجدران از آن جمله عده قلیلی بصورت جداگانه در قسمت شمال و غرب (سبزوار) افغانستان بود و باش دارند.

پشتون های غلجایی بین شهر های قندهار و غزنی نفوس مالدار را تشکیل میدهد که قرن ۱۸ عصر نهضت سیاسی ایشان در افغانستان بشمار میرود (در عصر ریاست میرویس) باید متذکر شد که محمود پسر میرویس در ۱۷۱۵ فارس را قسمتاً فتح نمود قبیله سلیمان خیل، اندوهو ترک غلجایی اند.

سومین گروپ پشتون ها را میبایست در شخصیت احمد شاه درانی که در قرن ۱۸ موسس خاندان درانی میباشد سراغ نمود قبیله معروف این گروپ پوپل ذایی، اسحق ذایی، نور زایی، بارک زایی و تمام سلاطین افغانی که در افغانستان از زمان امیر دوست محمد خان الی عصر حاضر سلطنت میکنند از همین سلسله قبایل پشتون میباشد درین گروپ رئیس قبیله اقتدار و سیمی دارد و صلاحیت این اقتدار را جرگه حایز می باشد که به اساس دیموکراسی استوار است.

پشتون ها بلسان پشتو حرف میزنند و بصورت عمومی لسان پشتو بدو لهجه تقسیم شده است لهجه پشتوی شمال شرق که مرکز ادبی آن جلال آباد و لهجه پشتوی جنوب غرب که مرکز ادبی آن شهر قندهار است به هم وطنی قبایل پشتون دیگر اجزاییکه نفوس افغانستان عزیز را تشکیل میدهند عبارتند از تاجکها، هزارها، ازبکها، ترکمنها، پشه ای، نورستانی، بلوچی، پامیری، و غیره که به تعداد و تناسب فیصدی ذیل در مناطق مختلف تقسیم شده اند.

نفوس تاجک و هزاره به تعداد ۴۳۲۰۰۰۰ که ۳۵ فیصد نفوس عمومی افغانستان را تشکیل میدهند.

»	»	»	»	نفوس از يك ۴۸۰۰۰۰ که ۴ فیصد
»	»	»	»	ترکمن ۲۴۰۰۰۰ که ۲
»	»	»	»	نورستانی ۸۴۰۰۰ که ۰٫۷
»	»	»	»	بلوچی ۷۲۰۰۰ که ۰٫۶
»	»	»	»	پامیر افغانی ۶۰۰۰۰ که ۰٫۵

برای حفظ وحدت ملی میتوانیم گفت که هیچ ملتی در دنیا وجود ندارد که از يك نژاد واحد و از يك لسان مشترک تشکیل شده باشد، ازین لحاظ ممالك معظم

دنیا امثال برجسته بما نشان میدهند چنانچه در ایالات متحده امریکا اگر نوادانگلو سکسون به اکثریت است در پهلوی آن کلورومن، نواد سیاه، نواد زرد هم بود و باش دارند که در شروع قرون جدید به اثر مهاجرت های متواتر مخصوصا از اروپا به ایالات متحده امریکا آمده و متوطن شده اند و با وجود این همه تبعیض يك ملت واحد و مشخصی را درین سرزمین تشکیل داده اند که عظمت و اقتدار آن در دنیا بهین است همردیف ایالات متحده امریکا، اتحاد شوروی را نیز طور مثال تذکار می دهیم در اتحاد شو روی که از ۱۶ جمهوریت تشکیل شده است در پهلوی نواد سلاو که به اقتدار و اکثریت است نواد زرد مثل ترك و از يك زیست میکنند که باز هم يك ملت واحد و مقتدر را تشکیل داده اند در افغانستان بیشتر ازین دو مملکت معظم فوق مذهب مقدس اسلام جزء مهمی است که به اتحاد مردم مافوق العاده موثر افتاده است این جزء اتحاد نه در ایالات متحده امریکا وجود دارد و نه در اتحاد شوروی و نه تقریباً در تمام دیگر ممالک دنیا.

همچنین نفوس سرزمین فرانسه معاصر از نوادانگلو رومن تشکیل شده اند بعوض اینکه از نوادی رومن ها نفرت داشته باشند خود رامدیون این نواد میدانند، فرانسه موجوده یکی از ممالک مدنی اروپایی بوده و نسبت به ایالتیای معاصر کاملاً مختلف و مشخص است. اما تمام این مردم میکه در خاک افغانستان از مدتها باهم زندگی مشترک دارند بحکم سوابق تاریخی و روایات ملی و مشترکات دینی و اقتصادی و فرهنگی مانند ملل دیگر دنیا يك ملت واحد تجزیه ناپذیری را تشکیل داده اند و بعنوان واحد افغان یا دمی شود و میباید این ملیت بر مشترکات تاریخی و فرهنگی دین و منافع مشترک زندگانی اجتماعی استوار اند.

تقسیمات اداری افغانستان: افغانستان از تاریخ ۸ اگست ۱۹۱۹ استقلال خود را باز بدست آورده و يك مملکت شاهی مستقل محسوب میشود و از سنه ۱۹۳۰ به بعد در آن يك رژیم شاهی مشروطه بمیان آمده است پرچم ملی آن برنک های سیاه، سرخ و سبز که در وسط آن نشان محراب و منبر آنرا مزین میسازد سمبول ملی سرزمین افغان است. معاهده صلح و امر جنگ از صلاحیت شاه است پیشبرد اقتدار قوه اجراییه - وظیفه کابینه است در حالیکه طرح قوانین مربوط به مجلس شورای ملی و مجلس اعیان میباشد، اعضای مجلس شورا از طرف ملت انتخاب شده و این انتخابات مبنی بر رأی عمومی است، تعیین اعضای مجلس اعیان از طرف شاه صورت میگیرد، طرز اداره در عصر موجوده یکی از علامات دیموکراسی قرن بیست میباشد افغانستان به هفت نایب الحکومگی و یازده حکومت اعلی تقسیم شده است که در راس هر يك از نایب الحکومگیها يك نایب الحکومه و در راس هر حکومت اعلی يك حاکم اعلی مناطق مربوطه را اداره میکنند.

X نایب الحکومکېها در افغانستان عبارتند از نایب الحکومگی ولایت قند هار هرات ، مزار شریف ، ننګرهار ، قطغن ، پکتیا . و ولایت کابل که پاتخت افغانستان محسوب میشود .

حکومت های اعلی عبارتند از حکومت اعلی غزنی ، فراه ، پروان ، بدخشان میمنه ، ګرشک . شبرغان ، غوربات ، بامیان ، ارزګان و تالقان . نایب الحکومگی ها متعلق به ولایات بزرګ افغانستان در حالیکه حکومت های اعلی به ولایات کوچک افغانستان مربوط اند . نفوس شهر های افغانستان قرار احصاییه جدید بشرح زیر است .

اسم محل	مساحه	نفوس
ولایت کابل	۴۰۰۰۰ کیلو متر	۱۶۰۵۸۵۸
» قندهار	» ۱۵۰۰۰۰	۹۷۱۸۱۹
» هرات	» ۱۲۰۰۰۰	۳۲۳۳۹۶
» مزار شریف	» ۵۵۰۰۰	۴۹۰۲۵۸
» قطغن	» ۳۰۰۰۰	۵۱۶۸۵۹
» ننګرهار	» ۲۵۰۰۰	۱۲۸۰۱۲۱
» پکتیا	» ۲۰۰۰۰	۷۰۳۳۱۴
حکومت اعلی پروان	» ۲۵۰۰۰	۱۱۹۵۲۳۴
» » غزنی	» ۳۰۰۰۰	۴۸۱۷۹۹
» » فراه	» ۷۵۰۰۰	۱۹۲۳۷۸
» » میمنه	» ۲۵۰۰۰	۴۰۹۰۶۹
» » بدخشان	» ۴۰۰۰۰	۲۹۰۱۲۵
» » شبرغان	ناحال تثبیت نشده	۳۶۹۱۰۱
» » ګرشک	» » »	۲۷۴۴۱۹
» » تالقان	» » »	۴۵۴۸۵۲
» » غوربات	» » »	۳۸۲۹۰۶
» » ارزګان	» » »	۵۰۵۴۱۸
» » بامیان	» » »	۳۱۶۸۱۵
قبایل کوچی	۲۴۳۱۲۹۶

اجتماع شهرهای افغانستان بدور يك هسته مرکزی که عبارت از هندوکش باشد واقع بوده و این سلسله مرکزی است که از آن حیات بشری ، حیوانی (چراگاه ها) و حیات نباتی در يك مملکت خشک آسیای مرکزی مانند افغانستان نشأت میکند طوریکه قبلاً گفتیم هندوکش افغانستان را مرکزیت میدهد که بدون آن وحدت افغانستان کمتر متیقن میبود ، نفوس شهری های افغانستان خیلی معتدل است و نفوس شهری ده فیصد نفوس عمومی افغانستان را احتوا میکند از طرف دیگر شهرهای صنعتی در افغانستان

محدود میباشد اکثر شهرهای افغانستان مراکز اداری تجارتي و فکری را تشکیل میدهند، شهرسازی (اور بانیزم) در افغانستان بصورت عمومی و در کابل بصورت استثنایی بعصر اعلیحضرت فقید محمد نادر شاه شهید شروع شده و بعهد اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ادامه دارد.

شهرهای بزرگ افغانستان قرار آتی میباشد:

شهر کابل: به ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه عرض البلد شمالی و قسمت این شهر ۱۷۶۲ متر از سطح بحر آزاد ارتفاع دارد بسمت جنوب آن کوه شیردروازه واقع است که دارای ۲۳۰۰۰ متر ارتفاع میباشد در حالیکه بسمت جنوب غرب آن کوه آسمایی موقع داشته و ۲۲۰۰ متر ارتفاع دارد از آنرو شهر کابل بالای سطح مرتفع واقع بود. و این سطح مرتفع مرکزی افغانستان می باشد که بسمت جنوب هندوکش نیز امتداد پیدا کرده است، این قسمت سطح مرتفع بسمت شرق مندرجاً از ارتفاع خود میکاهد تا اینکه در جلال آباد به ارتفاع ۶۰۰ متر میرسد در سمت شرقی و شمال شرقی کابل به تپه هامی انجا آمد، دشت کابل بواسطه در یای کابل آبپاری میشود شهر قدیم آن بساحل راست دریای کابل و شمال شیردروازه واقع بوده و بسا صله ده کیلومتر بسمت شمال شرق دریای لوگر بدریای کابل می افتد. شهر کابل بواسطه نهرهای متعدد آبپاری میشود که از دریای کابل مشتق شده اند و با اینکه از چشمه های کوه های همجوار و کاریز های آبپاری میشود. کسارت های بزرگ شهر کابل عبارتند از شهر نو، پروان مهنه، شاه شهید مهنه، کار تله سه، میرویس مهنه شیر شاه مهنه، کار تله مامورین که علامامات نهضت شهری را در عصر اعلیحضرت محمد نادر شاه فقید و عصر اعلیحضرت محمد ظاهر شاه نشان میدهد، این همه کسارته ها صورت را بخود اختیار نموده است.

تاریخچه شهر کابل خیلی واضح است و بصورت مختصر از آن یاد آوری میکنیم: شهر کابل لااقل از هزار سال قبل از میلاد مسیح به این طرف شناخته شده و از این شهر در کتاب مقدس ویدای هندو بهای که پلسان سا نسگریت نوشته شده سخن رانده شده است. کابل موقع پایتخت شاهان یونانی بود یعنی در سنه ۲۶ میلادی کابل پایتخت ایرمایوس بوده و فرودسی در کتاب معروف خود (شاهنامه) درباره کابل مطالبی گفته است. موقعیکه تیمور لنگ غزنه پایتخت غزنویها را تخریب نمود پایتخت افغانستان بکابل انتقال نمود و از عصر بایرو خاندان بابر بساد شاه یعنی بابر و پسران در شروع قرن شانزده تا امروز پایتخت افغانستان محسوب میشود باین باریها و سلاله درانی برای مختصر زمانی کابل باز پایتخت نبود و لسی از عهد پسر احمد شاه درانی ببعد پایتخت امپراتوری دودمان درانی بحساب میرود.

از نظر سیاحت نقاط ذیل در کابل قابل دیدن میباشد: موزیم کابل که دران گنج های باستانی افغانستان واحد امکان حفظ شده است و به ۷ کیلومتری جنوب کابل

واقع است یعنی آنارما قبل از تاریخ مند یگل، اطراف قندهار ۰۰۰۰ آثار تاریخی دوره یونانی، بودایی، باختری، دوره کوشانیها، ساسانی هاملها و اسلامی موجود است. از لحاظ آبادات در ساحل راست دریای کابل مقبره امیر تیمور شاه و در جنوب تپه مرنجان مقبره اعلیحضرت شهید محمد نادر شاه شهید و آبد میونس واقع میونس و آب افتخارات قرون جدید افغانستان را یاد آوری میکند. همچنان در بوسستان سرای واقع ساحل چپ دریای کابل مقبره امیر عبدالرحمن خان موقوف دارد. باغهای یکه به هم مجاور شهری کابل موجودند عبارت است از باغ چهلستون، به شش کیلومتری جنوب پایتخت در ساحل راست دریای کابل باغ پابر شاه که تقریباً در جوار مرکز شهر کابل و در دامنه جنوب کوه شیر دروازه واقعست، شهر کوچک دارالامان بهشت کیلو متری جنوب، جنوب مغرب شهر کابل، شهر کوچک پغمان در ۲۵ کیلومتری غرب کابل و باغ کاریز میر بسمت غرب شهر کابل که به ۳۰ کیلومتری آن واقع است، درین باغ نمونه یا مودل دهقان خانه های دنیای غرب را شراغ میتوا نیم کرد که در عصر اعلیحضرت محمد ظاهر شاه وجود آمده است همچنین در غرب شهر کابل بقا صله ۵۰ کیلو متر باغ استانی واقع است که در یکی از دره های شمالی سلسله کوه پغمان موقوف پیدا کرده است. شهر کابل بین دو منطقه حاصل خیز موقعیت دارد بسمت شمال آن حوزه کوه دامن واقعست که محصول آن بیشتر گندم و انگور میباشد و بسمت جنوب منطقه لوگر که از قدیم بدین طرف یک سرزمین حاصل خیز بوده و مخصوصاً گندم از حاصلات عمده آن بشمار میرود که غله جات این دو منطقه نزدیک کابل در تهیه مواد از تراقی شهر کمک زیاد میکند.

شهر کابل از نظر ارتباط با دیگر ولایات افغانستان و دیگر قسمت ممالک آسیای مرکزی موقع استثنایی دارد این شهر قسمیکه فوقاً ذکر نمودیم در کناره سطح مرتفع مرکزی افغانستان واقع بوده و سرکهای یکه بشمال دریای سند واقع اند از طریق حوزه کابل با کوتل های هند و کش مرتبط بوده و از این کوتلهاست که آسیای جنوبی مخصوصاً دنیای هند با آسیای شمالی ارتباط پیدا میکند.

مشهورترین کوتل های آن کوتل خاواک است که ۳۶۰۰ متر ارتفاع داشته و از سرچشمه دریای پنجشیر شروع و بدو اندراب که در شمال کوتل خاواک واقعست می انجامد کوتل سالنگ بشمال کابل واقع بوده و ۳۳۰۰ متر ارتفاع دارد، دره سالنگ از جبل السراج شروع شده و نزدیک کوتل سالنگ که سرچشمه آن است بدره خنجران ارتباط پیدا میکند این دره نیز با دره اندراب ارتباط داشته و در نزدیکی دوشی به آن شماس میگردد.

کوتل شبر که فعلاً وسایل نقلیه از آن عبور میکنند صفحات جنوب افغانستان را با صفحات شمالی مملکت از طریق دره شکاری اتصال میدهد، کوتل شبر ۳۰۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و از همین نقطه کابل و پروان فعلاً با دیگر ولایات شمال مملکت

ارتباط پیدا میکنند بالاخره چها زمین کوتل که قبلاً از ۱۹۳۰ یا قبل از افتتاح کوتل شبر و دره شکاری توسط آن به صفحات شمال عبور و مرور بعمل می آمد کوتل آق رباط نامدارد، کوتل آق رباط مانند خاک واک ۳۶۰۰ متر از سطح بحر واقع بوده و یک راه کاروانی است.

شریان بزرگ دیگری که از مشرق به مغرب استقامت دارد و از کابل عبور می کند همانا سرک کابل و دایزنگی و اوبه هرات میباشد ازین طریق که عراده روستا فاصله بین کابل و هرات به ۸۷۰ کیلومتر کوتاه میشود، در حالیکه کابل با هرات از طریق قندهار حداقل ۱۱۶۰ کیلومتر فاصله دارد از توضیحات فوق چنین نتیجه میگیریم که کابل به یکی از دهلیزهای آسیای مرکزی واقع است که آسیای شمالی و دنیای مخصوصاً پشتونستان، پاکستان و هند را باهمدیگر ارتباط داده و موقف سوق الجیشی و سیاسی مهمی را حایز بوده و ازین لحاظ کوتل بولان که قندهار را با پشتونستان مربوط میسازد نیز قابل تبصره است.

از نظر اقتصادی، سیاسی و سوق الجیشی کوتل سالنگ که عنقریب به جریان سال ۱۹۶۴ افتتاح خواهد شد اهمیت بارزی دارد، کابل و بلخمری که سابقاً از طریق شبر و دره شکاری ۴۳۰ کیلومتر فاصله داشت از طریق سالنگ به ۲۳۰ کیلومتر تنزیل میکنند یا به عبارده دیگر عراده ها ۲۰۰ کیلومتر را کمتر از کابل الی بلخمری خواهد پیمود فواصل شهرهای افغانستان ازهمدیگر قرار آتی است.

کابل - جلال آباد ۱۸۰ کیلومتر که بصورت فاصله وارتقرباً تمام حسن آن اسفلت شده.
کابل - پشاور ۲۹۰ »
کابل - سرک آن از جلال آباد الی تورخم
بیز کاملاً قیرریزی شده است.

کابل، دولت یار، هرات ۸۷۰ (سرک عادی)

کابل، قندهار، هرات ۱۱۶۰ » »

(عنقریب کانکریٹ و اسفلت آن تمام میشود)

کابل، مزار شریف، هرات ۱۴۳۰ کیلومتر فاصله وارتقرباً تمام (سرک عادی)

» غزنی ۱۵۰ » » » » »

» قندهار ۵۱۰ » (قسمتاً اسفلت شده است)

» مزار شریف ۶۲۰ » (سرک عادی)

نواقصی که شهر کابل دارد همانا عدم بدرفتاری با کابلان نیز است عتماً در قسمت های انکشافی این شهر هم این گونه شریان شهری وجود ندارد و تنها منطقه دارالامان که قبلاً تذکره کردیم به سبک شهرهای اروپایی تا سیس شده که جایز گفتن نیست میباشند.

سطح مسطوحی دارالامان در سال ۱۹۲۹ بواسطه یکی از همدمان فزاینده طوح

واعمال د شد که بدین اساس د ا د ل ا م ا ن از نظر جغرافیة شهری یسک شهر ایجاد شده میباش

قند هار :

قند هار مرکز منطقه جنوب افغانستان محسوب میشود این شهر ۶۰۰- الی ۶۵۰ متر از سطح بحر واقع بوده و بسمت جنوب آن دریای ترنک و شور آب واقع است در حالیکه از سمت شمال و غرب آن دریای ارغنداب عبور میکنند که یکی از معادن و نان جریان تحتانی دریای هیلمند میباشد، قند هار به عرض البلد ۳۱ درجه و ۲۷ دقیقه شمالی واقع است یعنی به تناسب شهر کابل سه درجه عرض البلد در سمت جنوبی موقع حاصل نموده است. از طرف دیگر چون تقریباً نسبت بکابل ۱۰۰۰ متر از سطح بحر کمتر از ارتفاع دارد ازین لحاظ نسبت به پایتخت افغانستان در تابستان گرم تر و در زمستان خوش گوار تر است روی ملحوظات فوق در جریان سال قندهار نسبت بکابل از ۹ الی ۱۱ درجه گرم تر است در حالیکه در موسم زمستان برف کابل مدت زیادی باقی میماند ولی در قندهار نخست برف نمیبارد و اگر گاهی میبارد بصورت فوری به آب تبدیل میشود بنا بران زمستان قندهار که بالای اراضی رسوبی واقع است بیشتر بارانی میباشد. دوره های تاریخی انسان مناظر طبیعی را بمراتب تغییر شکل داده است که از لحاظ اهمیت سوق الجیشی و تجارتی به این شهر بهبودی زیادی داده است، سه راه بزرگ تجارسی و سیاسی افغانستان ازین شهر میگذرد از شمال شرق سرک کابل غزنی، مقر، از سمت شمال، شمال غرب، هرات، فراه و از جانب جنوب سرک کویت که بدشت دریای سند ارتباط پیدا میکنند این سرک که از کوههای سلیمان بواسطه کوتل های بولان و کوتل کوژک خواجه گک میگذرد بهترین و نزدیکترین راهیست که افغانستان ذریعه آن به بحر آزاد هند متصل میتواند کرد.

شهر و نفوس قندهار دائماً روبه انکشاف میباشد چنانچه قندهار در ۱۹۴۸ به تعداد ۷۲۰۰۰ نفوس داشت در حالیکه ده سال بعد در ۱۹۵۸ این نفوس به ۱۰۰۰۰۰ ارتقا نمود و اکنون نفوس قندهار با مربوطات آن به ۹۷۱۸۱۹ نفر بالغ میشود. شهر قدیم قندهار در سنه ۱۹۴۸ هنوز دارای دروازه های بزرگ بود که آثار قرون وسطی را یادآوری میکرد اما درین اواخر این آثار قرون وسطی قسمی از بین رفته است، قندهار امروز دارای یک میدان هوایی بین المللی عصری و بزرگ است که به ۲۰ کیلومتری جنوب شرق این شهر واقع است. قندهار یکی از شهرهای قدیم افغانستان محسوب میشود که به مرکز اراکوزی قرون قدیمه و یازابل قرون وسطی معروف و مسمی میباشد، قندهار از ۱۱۰۰ میلادی به این طرف فرصتیکه شهر بست باستانی مضمحل گود بد مرکزیت بیشتر پیدا کرد، این شهر بین سنوات ۱۵۲۱- ۱۶۵۰ بشمول ولایت آن ضمیمه امپراطوری مغلهای هند بود و از آن بیعد حکومت فارس به این شهر تسلط داشت اما غلجایی های ولایت قندهار را از تجاوز و تسلط خار جیان دفاع کرده و علیه

متجاوزان سخت مجادله نمودند تا اینکه در ۱۷۳۸ ع قندهار يك سال بواسطه نادر شاه افشار محاصره شد در ظرف این يك سال شاه موصوف به پنج كيلو متری قندهار موجوده شهر دیگری بنام نادر آباد تأسیس نمود تا مجادله بیشتر بتواند کرد، از طرف دیگر قندهار بچریان جنگ اول افغان و انگلیس در سنوات بین (۱۸۳۸ - ۱۸۴۲) تسخیر شده بود در جنگ دوم افغان و انگلیس (۱۸۷۹ - ۱۸۸۰) انگلیس ها این شهر پایتخت يك ولایت آزاد اعلام نمودند که در انجام جنگ دوم واپس بمركز کابل پیوست، قندهار مرکز ولایت بزرگ قوم درانی است که یکی از اقوام بزرگ ملت پشتون محسوب میشود.

قندهار از شهرهای همجوار قرار ذیل بعید است.

فاصله بین قندهار - چمن - کوپته ۲۰۰ كيلو متر

» » - فراه ۳۸۰ »

» » - هرات ۶۵۰ »

» » - کابل ۵۱۰ »

در قندهار اخیراً میدان هواوردی ملکی افتتاح شد که اهمیت بین المللی داشته و روز بروز روبه انکشاف می باشد.

هرات :

هرات شهر است که به ارتفاع ۹۲۰ متر از سطح بجر ارتفاع دارد، این شهر به عرض البلد ۳۴ درجه و ۲۲ دقیقه شمالی و شمال دریای هریرود واقع است، هرات نیز در کنار سطح مرتفع مرکزی افغانستان موقع دارد اوسط حرارت زمستانی آن در ماه دلو ۲۱ و ۲۰ درجه سانتی گراد است در حالیکه اوسط حرارت تابستانی آن در ماه اسد به ۷۰ و ۳۰ درجه سانتی گراد میرسد. ولایت هرات ۱۲۰۰۰۰ كيلو متر مربع مساحت دارد، درین مساحت ۳۲۳۳۹۶ نفوس مقیم می کنند. شهر هرات در ۱۹۴۸ به تعداد ۷۷۰۰۰ نفوس داشت اجزای این نفوس را تاجیک، ازبک، ترکمن، هزاره، پشتون و یهود تشکیل میدهد. شهر هرات را که اسکندر به آسیایی نیز مینامند شهر است که ازان اسکندر کبیر عبور نموده و قسمتاً آنرا اعمار نموده بود، هرات مرکز خراسان شرقی بوده و در آن مخصوصاً قالین و پارچه های ابریشمی صنعت میشود، هرات شهر است خیلی قدیم و در کتاب اوستا در باره این شهر نیز تبصره شده است. هرات در عصر مغلها و تهاجم آنها (۱۲۲۱) صدمات زیادی دید و در (۱۲۲۲) این شهر بتصرف توالی پسر چنگیز افتاد و ازین رهگذر مسلمین هرات کاملاً از بین رفت در سنه ۱۲۸۳ هرات بواسطه تیمور لنگ تخریب شد اما ازان به بعد مدتی درخشانی جا نشین این همه تخریبات گردید، هرات بسال ۱۸۶۳ در عصر امیر دوست محمد خان کاملاً به حکومت مرکزی مربوط گردید ازین دوره به بعد هرات از حیث نفوس دومین شهر افغانستان بشمار میرود. از هرات سه سرك عمومی عبور میکنند سرك کابل - قندهار که در جنوب هرات يك قوس

پور د کک داتشکیل داد و از يك علفزار وسيع در پنجاه كيلومترى جنوب هرات ميگند رد اين علفزار ۱۷۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و بنام سبز وار قدیم و شيندنیو حالیه یاد میشود، سرک کابل قندهار بعد ازینکه به هرات میرسد يك لین آن مستقیماً بسمت شمال امتداد یافته والی کشک سرحد روسیه ادامه دارد و به استقامت شمال شرق سرک مذکور الی قلعه نو، میمنه، شبرغان و هزار شریف تمدید مییابد.

این سرک قدیم افغانستان شمال مغرب است که سابقاً از کوتل سبزک میگذشت اما سرک معاصر موتر و که از کوتل سبزک که ۲۵۰۰ متر ارتفاع دارد عبور میکند، کوتل سبزک به ۱۱۰ کیلومترى مشرق هرات واقع است شریان بزرگ دیگر این قسمت غرب افغانستان عبارت از سرک هرات و مشهد مییابد که بهمجواری هریر و تمدید یافته و قبل ازینکه بهرات برسد از منطقه او به (مشرق هرات) عبور میکند و ذریعه آن هرات مستقیماً به کابل ارتباط پیدا میکند اما این خط سیر بواسطه یگان موتر مجهز پیموده می تواند شد اهمیت دیگر شهر هرات را باید در استعداد ذراعتی آن جستجو نمود این شهر بشمول اطراف

آن بواسطه دریای هریر و آبیاری میشود و ازین لحاظ مدنیت ذراعتی در آن از قدیم انکشاف پیدا کرده است از جمله غلجیاتیکه درین منطقه بهتر نشو و نما میکند گندم است که قابل تذکار است علاوه بر آن تاک انگور، و پنبه هرات که محصولات ذراعتی این شهر است از لحاظ ارزش اقتصادی و تجارتی خود اهمیت بسزای دارد.

هرات دارای مساجدی است که از قرن پانزده (انجام قرون وسطی) به این طرف باقی مانده است بعضی موجوده هرات شهر صنایع دستی است که در آن موجودیت طریقه کسب اهمیت قابل توجهی دارد. هرات بفاصله ۱۶۰ کیلومتر از اسلام قلعه

سرحد افغان و ایران واقع است، همچنین هرات از مراد شریف از طریق میمنه ۸۶۰ کیلومتر بعید است. علاوه میدان هوا بازی ملکی هرات رو به انکشاف مییابد.

هزار شریف: مراد شریف به ۳۶ درجه و ۴۰ دقیقه عرض البلد شمالی واقع است ۴۰۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و یکی از معاونین موقتی دریای بلخ که بیش از يك مجرای سیلابی نیست به این شهر آب میدهد تا بستان این شهر نظر به ارتفاع کم آن بسیار گرم بوده و زمستان آن گوارا است. مراد شریف مانند قندهار و هرات مرکز نائب الحکومگی بوده و مرکز ولایت باختر قدیم افغانستان بشمار میرود.

شهر بلخ باستانی به ۲۰ کیلومترى غرب آن واقع است خانه های این شهر نظر به تابستان شدید و قلت چوب ساختمان گنبدی است، مراد شریف از ۱۹۳۰ به این طرف توسط راه دوره شکاری بکابل ارتباط پیدا کرده است که عنقریب ارتباط آن نظر به افتتاح سرک سالنک نزدیکتر میشود، سرک کابل مراد شریف به استقامت شمال به فاصله ۶۰ کیلومتر تمدید مییابد تا بالاخره به پته کیسر میرسد پته کیسر بندر افغانی اوقیع ساحل دریای آموست که ارتفاع آن از سطح بحر ۳۱۰ متر است، ترمز بندر مقابل

آن درخاک اتحادشوروی موقع دارد ترمز شهر قدیم اتحادشوروی است که يك قسمت بزرگ صدور و ورود مال التجاره افغانی از طریق این دو بندر با اتحاد شوروی صورت میگیرد .

مزار شریف مرکز بزرگ تربیه گوسفند قره قل بوده و در اینجا است که پوست قره قل مرکزیت پیدا میکند تا از آنجا بداخل و خارج صادر شود، چنانچه از دو سال به این طرف شرکت قره قل برای سهولت معاملات از کابل بمزار شریف انتقال نموده است .

مزار شریف از جمله بزرگ ترین شهرهای شمالی افغانستان بشمار میرود و درین مرکز شمال است که میدان هوای نوردی عصری تحت ساختمان میباشد . مزار شریف در قرون وسطی عبارت از يك دهکده بود که اهمیت بازار محصولات زراعتی را داشته و نقش يك مارکیت ترکستان افغانی را بازی میکرد که این نقش آن تا حال نیز حفظ شده است در اخیر قرن دوازده میلادی و بعدتر از آن یعنی در اخیر قرن پانزده میلادی درین منطقه مزار حضرت علی کرم الله وجهه کشف شد و به اطراف این مزار مبارک بود که مردم همه ساله گرد میآمدند تا در نتیجه يك شهر بوجود آمد . مزار شریف در سنه ۱۸۶۶ مرکز نائب الحکومگی تعیین گردید و ضمناً مرکز ترکستان باختری شد در سنه ۱۹۸۷ مزار شریف ۳۰۰۰۰ نفر نفوس پیدا کرد، در حالیکه این نفوس در سال ۱۹۴۸ به ۴۲۰۰۰ ارتقا نمود و دوازده سال بعد در ۱۹۵۲ تعداد نفوس آن به ۷۵۰۰۰ رسید که این نفوس از پشتونها، تاجک، ازبک، ترکمن و دیگر طبقات جامعه افغانی متشکل میباشد، اکنون نفوس ولایت مزار شریف با مر بوطات آن به ۴۹۰۲۵۸ نفر میرسد .

ننگرهار (جلال آباد) : ننگرهار یکی از مناطق شرقی و شهرهای بزرگ افغانستان بشمار میرود این شهر به عرض البلد ۲۴ دقیقه شمالی واقع بوده از ارتفاع آن از سطح بحر ۶۰۰ متر است که بساحل راست دریای کابل واقع میباشد جلال آباد در نصف راه کابل، پشاور موقع دارد و از يك اقلیم تروپیکل سهم میگیرد . جلال آباد مرکز نائب الحکومگی ولایت ننگرهار بشمار میرود نفوس مرکز جلال آباد از ۲۰۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰ تخمین گردیده است، در موسم زمستان این تعداد نظر به مساعد بودن اقلیم افزایش مییابد شهر جلال آباد همان آدینه پور با برود نیور قدیم است، که در زمان اخلاف بابر به جلال آباد مشهور گردید .

باغ نمله که بهمجاری آن واقع است به سبک مغل اعمار شده است، جلال آباد بر علاوه مرکز نائب الحکومگی شهر تجارتی و مخصوصاً از لحاظ محصولات تروپیکل اهمیت زیادی دارد، در اطراف این شهر بفاصله ۷۰ کیلومتر بسمت شرق کوتل خیبر واقع است که ۱۰۳۰ متر از سطح بحر ارتفاع داشته و از جلال آباد بسمت شمال

از طریق دره کښی سرکی به استقامت نورستان میرود ننګرهار با سایر مربوطات آن ۲۸۰۱۲۸ نفوس دارد .

ولایت پکتیا : گردیز مرکز اداری آن بشمار میرود، شهر گردیز به ارتفاع ۲۳۰۰ متر از سطح بحر واقعست، این شهر ۲۱۳۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارد مرکز ولایت پکتیا از نظر مواصلات زمینی موقف خوبی دارد فاصله این شهر به تناسب کابل از طریق کوتل التور ۱۲۵ کیلو متر میباشند .

از طرف دیگر گردیز به سمت شرق باخوست محدود است که از طریق کوتل تل به پشتونستان ارتباط پیدا میکند، همچنین شهر گردیز از کوتل دولت خان با شهر غزنی اتصال دارد ، گردیز مرکز رفت و آمد کوچی های چادر نشین و نفوس نیمه مقیم میباشد گردیز و خوست دو شهر ولایت پکتیاست، ولایت پکتیا در تهیه چوب های ساختمان سهم بزرگ داشته علاوه بر آن از محصولات قابل تبصره آن جلفوزه است .

میمنه : - شهر میمنه (حکومت اعلی) به عرض البلد ۳۵ درجه و ۵۵ دقیقه شمال موقع داشته و بعد از مزار شریف دومین شهر ولایت شمالی محسوب میشود نفوس میمنه با مربوطات آن به ۴۰۹۰۶۹ فرد بالغ میگردد، این شهر نیز مانند مزار شریف مارکیت محلی تجارت بشمار میرود و بین شهرگان و هرات واقع است .

میمنه به ارتفاع ۸۷۰ متر از سطح بحر ارتفاع دارد نفوس، میمنه بصورت تقریبی کاملاً از اذ بک تشکیل یافته است اما اقوام افغان و تاجک نیز در آنجمله شامل اند و نفوس هند و بهود از جمله طبقه معامله دار و سرمایه دار آنجا میباشند، صنعت دستی میمنه انکشاف زیادی کرده و این صنعت مخصوصاً عبادت است از قالین که اعلی ترین قالین افغانستان میباشد علاوه بر آن میمنه مرکز بزرگ تجارت پشم ، شال و پارچه های پشمی پشم اشتری است .

حکومت اعلی گر شک : د شهر گر شک که مرکز حکومت اعلی محسوب میشود

به ۱۲۰ کیلو متری قندهار واقع بوده و در همین شهر است که سرک قندهار ، هرات دریای هیلمند را قطع میکند . گر شک به ارتفاع ۸۴۰ متر از سطح بحر واقع بوده و از زمان قدیم موقعیت مهمی را حفظ نموده است . گر شک درین اواخر نظر به اهمیت اقتصادی و اداری خود نقش مهمی را بازی کرده و در پروژه وادی هیلمند سهم بزرگ میگیرد . نهر بغرا بقرابت گر شک واقع است که از دریای هیلمند حق آب میگیرد در کانال بغرا یک دستگاه کوچک برقی آبی که طاقت کافی دارد نصب میباشد توسط این دستگاه شهر گر شک تنویر میشود تمام گر شک ۲۷۴۴۱۹ نفوس دارد .

حکومت اعلی غزنی : غزنی قدیم ترین پایتخت افغانستان شرقی است این

شهر به ۳۳ درجه و ۳۶ دقیقه عرض البلد شمالی واقع بوده و ۲۲۰۰ متر از سطح بحر

ارتفاع دارد بسمت چپ این شهر یکی از سرچشمه های دریای ارغنداب واقع است بعلت اینکه شهر غزنی بالای سرک کابل، قندهار واقع میباشد اهمیت زیادی پیدا کرده است همچنین غزنی مرکز تقاطع سرکهای زیادی بشمار میرود که افغانستان را با مناطق همجوار شرقی آن ارتباط میدهد از قسمت مربوطات این شهر يك سرک به استقامت ارگون و دره توشی و سرک دیگر به سمت کسردیز و متون امتداد دارد که نقطه نهایی آن به کوتل قل و مناطق پشتونستان میرسد. بسمت غرب خط سیر جاده نشین های شهر کابل را به هزاره جات ارتباط میدهد. از زمان های قدیم بدین طرف غزنی در صنعت سماوار و ظروف نانواری مثل غوری و بشقاب شهرت زیادی پیدا کرده است، شهر غزنی يك مرکز تجارتی و يك شهر مستحکم بوده و مدت زیادی مرکز ثقافت سلاطین غزنه بوده است، غزنویها يك مدنیت درخشانی را در این شهر از خود باقی گذاشته اند این شهر هنگامی منقرض گردید که چنگیزیان این شهر را چندین مراتب آتش زده و آنرا تخریب کردند تمام مربوطات غزنی ۴۸۱۷۹۹ تن نفوس دارد.

حکومت اعلیٰ تالقان : تالقان در این سالهای اخیر نظریه توسعه کشت و زراعت اهمیت زیادی پیدا کرده است تالقان به ۴۰ کیلومتری شرقی قندوز بالای جریان یکی از معاونین دریای قندوز واقع شده است تالقان دارای ۴۵۴۸۵۲ نفوس است.

حکومت اعلیٰ بامیان : بامیان به ارتفاع ۲۵۴۵ متر از سطح بحر بین یکدوره سرسبز و حاصل خیز هندوکش موقعیت حاصل نموده است، بامیان بواسطه دریای بامیان و معاونین آن سرسبز گردیده است دریای بامیان یکی از معاونین دریای سرخاب است دره بامیان از شمال و جنوب بواسطه کوهها محاط میباشد، بفاصله ده کیلومتر بسمت شمال شرق بامیان یکی از سلسله کوههای مرتفع افغانستان که عبارت از کوه باباست مشاهده میرسد این سلسله دارای ۴۳۵۰ متر ارتفاع داشته و به ۲۵ کیلومتری جنوب بامیان واقع است قله کوه باباشاه فولادی نام دارد که دارای ۵۱۴۰ متر ارتفاع است. بامیان شهر کوچکی است و تمام آن ۳۱۶۸۱۵ نفوس دارد ولی در قرون قدیم و يك قسمت بزرگ قرون وسطی یکی از شهرهای بزرگ افغانستان بشمار رفته و در افغانستان موقع مهمی داشت زیرا بواسطه این راه آسیای شمالی با آسیای جنوبی ارتباط پیدا میکنند در ۳۰ ابریل سال ۶۳۰ میلادی سیاح بزرگ چینائی که به هیانگک ترانگک مشهور بود ازین شهر گذشته و تبصره میکند که در آن عصر بامیان دارای هزار راهب بودایی بوده است.

در پهنای يك تپه عظیم احجار کانگلو میرا اشکال يك بودای ۵۳ متری استاده و يك بودای ۳۵ متری نشسته باعفاذه های متعدد کاوشده است بامیان در سنه ۱۲۲۱ بواسطه مغلها تخریب شد تا حال این شهر موقعیت مناسبی را پیدا نکرده است ولی از

لاحظاظر تودستك و مناطق تار يخی همیشه مورد توجه سیاحان و تازم واردان قرار میگیرد .

حکومت اعلی شبرغان : شبرغان و سرپل بجریان دریای آب سفید واقع است که موقتاً طی یک مدت سال جریان دارد . شبرغان مرکز حکومت اعلی شبرغان محسوب میشود سرپل به ارتفاع ۶۱۰ متر واقع است در حالیکه شبرغان ۴۰۰ متر ارتفاع داشته و دارای ۳۶۹۱۰۱ نفوس است شبرغان محل ارتباط راه هایست که به میمنه هرات و مزار شریف ارتباط پیدا میکند .

حکومت اعلی بدخشان : بزرگ ترین دریا های این منطقه شیوه و کوکچه میباشد که هر دوی آن معاونین جریان فوقانی دریای آموهستند درین قسمت جریان خود دریای آمو به آب پنج معروف است . رستاق ، فیض آباد و جرم از نقاط مهم این منطقه است که رستاق بالای دریای جرم واقع بوده و ارتفاع آن از سطح بحر ۱۱۰۰ متر است .

فیض آباد : ارتفاع فیض آباد از سطح بحر ۱۲۰۰ متر بوده بساحل ر است دریای کوکچه موقع دارد فیض آباد از قدیم شهر بزرگ این منطقه بشمار میرود که در قرن دوم میلادی بنا گردیده است ، عرض این شهر تنها تقریباً یک کیلو متر است اما طول آن به چندین کیلو متر ساحل دریای کوکچه را اشغال نموده است نفوس فیض آباد که مرکز حکومت اعلی بدخشان است به ۲۵۰۰۰ فرد میرسد سرکهاییکه ازین شهر میگذرند به چترال و بامیر افغانی ارتباط پیدا میکنند .

جرم : شهر جرم مانند فیض آباد بالای جریان دریای کوکچه واقع بوده و تقریباً پنجاه کیلو متر نسبت به فیض آباد نزدیک تر به سرچشمه کوکچه موقعیت دارد جرم از طریق کوتل ویران که ۴۶۰۰ متر ارتفاع دارد به نورستان ارتباط پیدا میکند و سفر از جرم الی جلال آباد تنها با پای پیاده و یا ذریعه قاطر امکان پذیر میباشد فاصله این دو شهر از همدیگر ۴۰۰ کیلومتر بوده و فعلاً عبور و مرور بین این دو منطقه قدری مشکلات دارد . نفوس حکومت اعلی بدخشان با سایر مرزبانات آن به ۲۹۰۱۲۵ تن بالغ میشود . (ختم)

(۲۱۲ مخ با تم)

د فوايد عامي د وزارت تشکيل

د ګرمن فقير محمد	د خنجان د يونټ قوماندان
تورن سلطان علي	د دوشاخ » »
چکړن يار محمد	د شمالي تونل آمر
د ګرمن عبدالوهاب	د سالنگک د دوهمې برخې آمر
د ګرمن محمد يوسف	د جبل السراج د يونټ قوماندان
تورن عبد الغفار	د اولنگک د يونټ قوماندان
» محمد انور	د جنوبي تونل » »
د ګروال حبيب الله	د پلټنې د ګروپ آمر
تورن سيد هاشم	د لومړي يونټ قوماندان
» محمد کاظم	» دوهم » »
» عيد الرحمن	» دريم » »
» ذکر يا	» مخلورم » »
» محمد سرور	» پنځم » »
» عبدالغني	» شپږم » »
» د ګرمن آقا جان	» اووم » »
» د ګرمن عبدالسلام	» اتم » »

د ننګرهار د ولايت د کانال درياست تشکيل

جنرال محمد صفر غرزي	د ننګرهار د کانال رئيس
بريد جنرال تاج محمد	» اداري مرستيال » »
د ګرمن غلام جيلاني	» مالي مرستيال » »
د ګرمن سردار محمد	د کانال د سر بند آمر

د لويديز برلين د آمريت تشکيل

د ګرمن خواحک	د لويديز برلين عمومي آمر
د ګرمن سعد الله	» » مرستيال » »
د ګرمن وائل محمد امين	د شين د فو آمر
د ګرمن شير احمد	د لويديز برلين د دوهم ګروپ آمر
د ګرمن شاه عمر	» دريم » »

گزارشهای وزارت فواید عامه

ساختمان سرکها و بلها:

در پلان پنجاه ساله اول ۱۰۳۲ کیلومتر ساختمان سرک پیشبینی شده بود اما وزارت فواید عامه بیش ازین کار کرد یعنی ۱۰۷۹ کیلومتر سرک ساخت که ازین جمله ۴۴۴ کیلومتر قیرریزی و ۱۶۰ کیلومتر کانکریت شده است، سرک هاییکه در پلان دوم تکمیل و طرف استفاده قرار میگیرند عبارت از ۹۸۰ کیلومتر میباشد.

ساختمان و قیرریزی سرک کابل و تورخم:

قبل از سنبله ۱۳۴۱ ۱۵۰ کیلومتر این سرک ساختمان و قیرریزی شده و برای ترافیک آماده شده بود، اما از نیمه سال ببعد بقیه کار آن تمام شد. کار عمده وزارت فواید عامه در ظرف این وقت عبارت از تکمیل بعضی حصص تنگی ابریشمین و تنگی غارو بوده است در قسمت تنگی ابریشمین دیوارهای جانب دریا بلها و بلچکها ساخته شده و علاوه بر دیوارهای جانب کوه نیز تعمیر گردیده است در قسمت تهافه چشمه نزدیک سرکنده بابا بنا بر ایجابات فنی اولاً بستر دریا کاملاً و سپس موقعیت سرک نیز بطرف دریا تغییر داده شد در حصه تنگی غارو کار ساختمانی دیوارها گلوریا و غیره در این سال آغاز شده که ازان جمله قنداقها و رواقهای گلوری حصه گزک بطول ۷۰ متر تکمیل گردیده است، همچنان در سرک دهن تنگی الی سروبی ساختمان ۵ کیلومتر سرک کسج شیرخان صورت گرفته و برای قیرریزی آماده شده است فعلاً ۵ کیلومتر دیگر نیز از حصه اشپول بسا تا بو زه ظفر تحت ساختمان است.

قیرریزی طبقه اول این سرک در حصه تنگی ابریشمین و سنک سوراخ ۳۸ کیلومتر انجام شده و کار قیرریزی از حصه دهن تنگی تا بل اول نیز آغاز شده است.

سرک سالنگ:

سروی پروژه سرک سالنگ در سال ۱۳۳۶ ذریعه انجیران شوروی ترتیب و متعاقباً قرار داد آن در ماه حمل ۱۳۳۷ بین وزارت فواید عامه و تخنواکسپورت شوروی بامضای رسید طول سرک سالنگ از جبل السراج الی دوشی ۱۰۸ کیلومتر و دارای ۲۷ بل گادری، ۴۰ بلچک ۳۵۳ آبروسنگی و بطول ۱۲۳۰۰ متر دیوارهای استنادی، ۶۴ تعمیردهایش و هوئل عصری با ۲۶۷۶۱ متر تونل میباشد کار این پروژه در ماه اسد ۳۷ آغاز گردیده و قتیکه ساحه کار ساختمانی مذکور از طرف شمال

دهنو بندر دیوالر یوه نښه چه د کړیرو جوړولو فابریکه په د عصری کو رو په جوړولو کښی
کاروږ خټه اخلی

د کابل په قرغه، کښی د سپوږمۍ نوی کافی چه په ښکلی ډول جوړ شوی ده

د کابل په غازي محمد جان خان واټ کښې د سپين زر شرکت د نوي هوټل ودانۍ
چې د جوړولو کاري د بشپړ کيدو په حال کښې دي

په کابل کښې د درغني او معيشتي بانک ودانۍ

و جنوب کوتل و سمت پیدا کرد در زمستان ۱۳۳۸ آمریت سالنگه از ناحیه برف کوچ
های مدهش و برف کویه، دمه و غبار بمشکلاتی مواجهه گردیده است که در نتیجه
از طرف دولت شوروی چندین مرتبه هیأت انجیرری برای مشاهده اوضاع جوی کوتل
سالنگه آمده و بعد از بازدید و مشوره با انجیران مربوطه سالنگه نخست تصمیم گرفتند
که سرک بین دوشاخ و تونل شمالی را نسبت به پروژه تثبیت شده در حدود ۸۰ الی
۱۰۰ متر بالاتر تغییر و احداث نمایند، همچنان قراریکه پیشبینی شده بود ۳۵۰۰ متر
کلوری تحت ساختمان قرار داده شده امید است پروژه سالنگه تا اخیر ماه سنبله ۱۳۴۳
اکمال و ترافیک جاری گردد.

تونل سالنگه بطول ۲۶۷۶ متر مستند با اساسات فنی ساخته میشود، عرض تونل
بدون کانکریت ۷ نیم متر و بعد از کانکریت ۶ متر است ارتفاع تونل از سطح تا کلید
کمان ۷۱ متر و بعد از کمان داخل تونل ۲۵ متر میباشد در میان تونل سیستم تبدیل
هوا بصورت مصنوعی ساخته خواهد شد، مقدار هوا در هر ساعت ۳۰۰۰۰ متر مکعب
میباشد این مقدار برای عبور و مرور یک هزار عراده موتر در ۲۴ ساعت کسافی میباشد
جهت تنویر تونل شمالی جنراتورهای برقی و دیزلی بکار انداخته شده که قوه هر کدام
۲۲۰ کلووات میباشد برای تنویر تمام تونل اکنون ۴ پایه جنراتور وجود دارد که
از آن برای تصفیه هوا نیز کار گرفته میشود. ارتفاع کوتل سالنگه از سطح بحر
۲۸۰۰ متر میباشد ارتفاع دهن تونل جنوبی از سطح بحر ۳۳۲۰ متر و از تونل شمالی
۳۳۶۱ متر میباشد.

بنابران میتوان گفت که راه سالنگه به نسبت کوتل دره شکاری ۲۰۰ کیلومتر
کوتاه تر بوده و سرک مذکور بصورت عصری قیرریزی و پلها و پلچکهای آن نیز بخته کاری
و کانکریت گردیده است.

مقادیر انسپورتی این جذه از آغاز ترافیک سالانه ۱۵۰ میلیون افغانی میباشد
همچنان این سرک سالانه ۳۵۰ میلیون افغانی در آینده مفاد خواهد داشت.

سرک کابل شیرخان بندر :

این سرک از طریق سالنگه ۴۰۵ کیلومتر و از طریق دره غوربند و دره شکاری
۵۷۱ کیلومتر طول دارد که یکی از شاهراه های مهم کشور میباشد احداث این
سرک در پلان پنجساله اول در نظر گرفته شده ساختمان و قیرریزی آن از نظر اداری
بسه قسمت تقسیم شده است.

سرک کابل جبل السراج، جبل السراج دوشی، (از طریق سالنگه) دوشی
تاشیرخان بندر.

سړك كابل جبل السراج :

این سړك كار ساختمانی آن از سال ۱۳۳۹ آغاز شده ۷۵ کیلومتر طول داشته ختم كار آن در سال ۱۳۴۴ پیشبینی گردیده است.
بقیه كار این سړك از بلان اول در بلان دوم ۹ کیلومتر قیریزی (تتم دره-جبل السراج) بوده است همچنان در طول ۷۵ کیلومتر بعضی كارهای مربوطه نیز باقیمانده بود كه اكنون اجرای كارهای مذکور بشدت جاری بوده و در آینده قریب تکمیل می شود .

ب-سړك دوشی شیرخان بندر :

امور ساختمان این سړك نیز روی پروژه مزبیه جریان داشته و بصورت اطمینان بخش پیش می رود .

سړك تور غونډی و هرات ، قندهار :

این پروژه ۶۷۸ کیلومتر طول دارد - سړك مزبور يكصد کیلومتر راه و انسبت سړك سابقه کوتاه میسازد ۰ عرض سړك ۱۲ متر بوده و ۷ متر كاكركیت انداخته میشود ساختمان سړك در زمستان ۱۳۳۸ آغاز گردیده و تا اكنون نسبت به بلان ترتیب شده در اكثر قسمت ها از حد پیشبینی شده بیشتر كار شده و اكنون كار ساختمان سړك در طول ۶۰۰ کیلومتر تا كاشك نخود جریان داشته و ۲۲۰ کیلومتر آن كاكركیت شده است

از شروع ساختمان تا اكنون به علاوه ساختمان سړك ، پلنهای كلان و خرد ، آبروها تحت عمار گرفته شده و در تور غندی چهل دختران ، دوغی ، رباط سنگی ، خوش رباط كمر قله ، آمیر داؤد ، ادا سگن ، شین دین و فراه تعمیرات برای رها یش اشخاص اعمار و همچنان برای دیوها و دركشایهای نیز بناها ساخته شده است برای اینکه در طول این راه مسافری از لحاظ جا دچار مشکل نشوند دو هتل عصری یکی در هرات و دیگری در فراه زیر ساختمان گرفته شده است این دو هتل های چار طبقه بوده و هر کدام دارای ۴۰ اتاق میباشد .

در طول سړك برای حفظ و مراقبت جاده جاهای ساخته شده كه كار همه تقریباً نزدیک به تکمیل است ، همچنین كار ساختمان عمارت پوسته معابر نیز جریان دارد همچنان يك تعداد پلها اعمار گردیده كه مهمترین آن پل دریای هریرود بطول ۴۱۰ متر و پل دریای فراه رود بطول ۳۶ متر میباشد .

سړك كابل سپین بولدك :**الف-سړك سپین بولدك قندهار :**

قیریزی سړك سپین بولدك قندهار ۱۰۵ کیلومتر صورت گرفته كه ازین جمله ۸۰ کیلومتر در سال ۴۰ و ۴۱ قیریزی طبقه اول و طبقه دوم اجرا شده است و همچنین درین سړك پل ترنك بطول ۲۸۱ متر اعمار گردیده كه از جمله بزرگترین پلهای

افغانستان است. این سرک در ۱۰ قوس ۱۳۴۱ افتتاح شد. ساختمان سرک بطول ۱۰۰ کیلو متر توسط کمپنی موریسن و قیریزی آن بو سیله کمپنی دورتی امریکا انجام شده است

ب- سرک کابل، قندهار :

ساختمان و قیریزی این سرک در اواخر اسد ۱۳۴۰۰ آغاز گردید تاختم سال ۱۳۴۱ ساختمان کمپ ساختمان سرک پایان یافت و همچنان ۶۷ کیلو متر از این سرک ساخته شد که ازین جمله ۲۰ کیلو متر قیریزی طبقه اول ۲۰ کیلو متر جفله اندازی و ۲۷ کیلو متر خامه کاری شده است.

تاکنون قیریزی سرک مزبور تا ۱۰۰ کیلو متر از قندهار الی جلدهک قیریزی طبقه اول تکمیل شده و کار قیریزی طبقه دوم آن آغاز گردیده است خامه کاری و جفله اندازی از حصه جلدهک تا قلات پایان یافته و کار ساختمانی سرک بطرف شاه جوی در پیشرفت است که ساحه فعالیت آن ۱۴ کیلو متر میباشد درین ۱۴۰ کیلو متر آبروها، بلچکها، پلها و معبرها تحت ساختمان گرفته شده چنانچه و یازده معبر ۱۵ پل بزرگ و ۵۴۰ گلو ری ساخته شده که از جمله ۷ پل به پل آن تکمیل گردیده است. همچنان از طرف کابل ۷ کیلو متر قیریزی شده و درین ساحه ۱۱۸ کلورت ۳ پل بزرگ روی شبکه پغمان و دریای کابل و حصه میدان تحت ساختمان گرفته شده است که منقریب تکمیل میگردد.

ساختمان و قیریزی سرک پغمان:

سرک بین کابل و پغمان که ملا قیریزی و مورد استفاده ترافیک قرار گرفته است.

ساختمان سه پل در ننگرهار:

در قطار پلانیهای انکشافی دولت ساختمان سه پل مدرن در ولایت ننگرهار نیز شامل میباشد که این پلها عبارت از پل بیسود کامه و اسمار بو دودر بالای پایها و قنداقها گادرهای فولادی نصب و در پیش روی آن کانگریت انداخته میشود.

پل بیسود ۳۶۴ متر طول داشته و عرض پل ۷ متر بوده و پیاده روی دو طرفه آن بصورت مجموعی ۳ متر است که دارای ۷ پایه و ۲ قنداق بوده و قسمی از کانگریت ساخته شده است دیوارهای استنادی بدو طرفه این پل اعمار شده و فرش پل و دامنه های سلامی های سواحل از تخته های مخصوص کانگریتی که بایک دیگر توسط سیخهای فولادی ارتباط دارد ساخته شده و همچنان پل مذکور دارای تنویر برق است که بهر دو جناح پل سرکهای متعددی نیز ضمناً احداث و هم در آینده قریب تحت ساختمان گرفته می شود و در جناح چپ پل، یک پل مصنوعی نیز ساخته شده است.

پل کامه: طول پل ۲۲۹ متر و عرض آن برای ترافیک ۷ متر میباشد و عرض مجموعی دو پیاده رو آن یک و نیم متر بوده و از کانگریت ساخته شده است.

پل اسمار: بطول ۸۴ کیلو متر و بعرض ۷ متر و عرض هر دو پیاده روهای یک و نیم متر

میبا شد و دارای دو قنداق بوده قسماً از کانکریت و قسماً از کانکریت مصلح ساخته میشود.

ساختمان پل‌های مذکور در سال ۱۳۴۰ شروع و در سال ۱۳۴۳ ختم آن پیشبینی میشود در اعمار این پلها یکتعداد متخصصان مصروف وظیفه میباشند از جمله این سه پل مخصوصاً پل بهسود اولین پل افغانستان است که بطول ۳۶۰ متر در دریای خروشان و عمیق دریای کابل اعمار میگردد. با استثنای قنداق‌های مربوطه آن هر هفت پایه‌اش در بین آب کار شده است مخصوصاً پایه‌های چهارم و پنجم و ششم آن در عمیق ترین قسمت دریا ساخته شده است.

سروی سرک اسلام قلعه هرات :

این سرک که ساختمان و قیر ریزی آن در پلان پنجساله دوم مملکت شامل می باشد و قرارداد سروی مقدماتی آن بین وزارت فواید عامه و اداره انکشاف بین المللی امریکا با مضاء رسیده با اساس آن بتاريخ ۱۰-۱-۴۲ کار سروی آن شروع و درین اواخر سروی مقدماتی آن که مرحله اول این پروژه را تشکیل میدهد به پیمایه تکمیل خواهد رسید.

مرحله دوم که عبارت از سروی فحائی و ترتیب نقشه های نهایی میباشد در همین زودی ها شروع خواهد شد.

مرحله سوم یعنی ساختمان آن امید است در سال ۱۳۴۳ شروع گردد، طول این سرک را ۱۲۵ کیلومتر میتوان پیش بینی کرد.

سروی سرک پلخمری، مزار شریف، شیرخان :

این سرک نیز در داخل پلان پنجساله دوم شامل است به حالت موجوده طول آن ۳۶۰ کیلومتر میباشد و مناطق پلخمری، سمنگان، خلم، مزار شریف، آقچه و شیرخان را بایکدیگر وصل می نماید.

قراردیکه يك گروه متخصصین این وزارت دو سال قبل کونل رباطك را مطالعه و بسواری اسب تمام آن ساحه را ملاحظه نمودند معلوم شد که امکانات زیادی در تعدیل لین فعلیه رباطك موجود بوده و می توان آن را پس از سروی اساسی خیلی پایین تر ساخت و نقشه مطالعاتی آن گروه امروز در وزارت فواید عامه موجوده و حینیکه متخصصین شوروی درین چند روز برای سروی اساسی سرک پلخمری، مزار شریف، شیرخان بکابل آمدند همه مطالعات قبلی بدسترس آن ها گذاشته می شود و همچنین در تنگی تاشقرغان متخصصان این وزارت يك سلسله مطالعات نمود و نتایج آن ها همه در وزارت فواید عامه موجود است که بدسترس متخصصان سروی گذاشته خواهد شد. وزارت فواید عامه عجلتاً صرف قرار داد سروی سرک موصوف را با تخنواکسپورت شوروی بتاريخ ۱۰ جوزا سال جاری عقد نمود تا اولاً نتایج سروی بدست آمده و یک

(بقیه در صفحه ۵۶۸)

دهیواد، مسی پښی

د ۱۳۴۱ کال د سنبلې په ۱ - دهیواد د ملی خپلواکۍ د څلوېښتمې کالیزې مراسم داغلیحضرت معظم همایونی په قیمتی ارشاداتو پراختیا شول.

د سنبلې ۲ - دهیواد د خپلواکۍ د بیرته اخیستلو د څلور څلوېښتمې کالیزې په مناسبت ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم وینا وکړه.

د سنبلې ۳ - د خارج چارو وزیر د صدارت عظمې دوهم معاون ښاغلی سردار محمد نعیم د م. م. د عمومی ټولنې په ۱۷ غونډه کښی د گډون د پاره د سنبلې په اتمه نیټه هغی خواته روانیږی.

د سنبلې ۸ - والا حضرت شهزادگی مریم اخیل میړه سردار محمد عزیز (نعیم) سره بیرته اروپا ته لاړه.

د سنبلې ۹ - د پښتو نستان ورځ په پایتخت او ولایاتو کښی په خاصو مراسمو تجلیل شوه.

د سنبلې ۹ - گران ټولواک د خپلو گټورو ارشاداتو په ترڅ کې چې د خپلواکۍ د ۴۴ کالیزې په مناسبت یې ایراد کړل پښتو نستان په برخه کی یې داسی وفرمایل.

د خواشینۍ ځای دی چه وینو تر اوسه پوری هم د پښتو نستان د خلکو مشر و عو حقوقو او ملی هیلو ته نه یوازی داچه احترام نه دی شوی بلکه د زمانې د حقایقو په خلاف د دغو ملیو د محو کولو د پاره د قوې د تحمیل له لاری وسایل په کار اچول کیزی.

د سنبلې ۱۰ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه د خارج چارو د وزارت دغه مامورین د نښانو او مدالونو په اخیستلو بریالی شوی دی. اداری معین ښاغلی غلام محمد سلیمان د سرو زرو د ښتین مدال، د تشریفاتو د ریاست د کفیل ښاغلی عبدالرزاق حیاتی د سرو زرو د ښتین مدال او د ملک کرو ملتوبه موسسه کښی د افغانستان د دایمی نمایندگی مختار وزیر ښاغلی عبدال حکیم طیبی د ستوری دریمه درجه نښان.

د سنبلې ۱۲ - د وړتیا هغه مدالونه چه د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه - فراء د امنیت قومانده د پولیسو سرمامور جگړن رحمۃ الله او د بکوا د محلی حکومت د امنیت قوامندان تورن محمد یونس د پاره صادر شوی و دغه ورځ د هغوی د ترفیع له کسار تو سره داغلی حکومت د کفیل له خوا دوی ته وسپارل شول په هغې ټولنه کښی چه په دغه مناسبت د فراء د ښاروالی په هوټل کښی شوی وه عسکری

قوماندان برید جنرال عبداللہ د دایرو رئیسانو، عسکری منصبدارانو، مامورینو او دفرامو
مخینو مخورو بکښی کېدون کړی و.

د سنبلې ۱۳ - د همایونی اعلیٰحضرت له حضور څه دپل څمري د تیرو د سکر و
دایستلو رئیس ښاغلی عبداللہ رحیمی دپاره دستوری دریمه درجه نیشان منظور
شوی دی .

د سنبلې ۱۴ - دگران ټولواک له حضور نه دایران د شاهنشاه محمد رضا پهلوی
به نامه دایران په لوییدو سیمو کښی دزلزلې او هغو تلفاتو له امله چه په دغه نسبت
شوی دی دتسلیم یو تلگرام مخابره شوی دی .

د سنبلې ۱۵ - د روغتیا د وزارت معین دعامې روغتیا د مؤسسی په سالون کښی
دملاریادرعی په مناسبت په جوړه شوی غونډی کې د را بلل شوو کسانو په مخ کښی
دملاریا دامحا په باب ویناوی وکړه .

د بلژیک دپاچا په عنوان دگران ټولواک له حضوره دمبار کې تلگرام
مخابره شوی دی

د سنبلې ۱۸ - د معظم ټولواک همایونی اعلیٰحضرت له حضور نه د کابل
دولایت دامنیه قوماندان ډگروال عطاءالله او دهرات دولایت دژاندارم قوماندان
ډگروال محمد خان ته دستوری څلورمی درجی نیشانونه ورکړی شوی دی .

د سنبلې ۱۹ - د ملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر او د ملی شوری لومړی
مرستیال دکتور اسمعیل علم دافغانستان دملی شوری د مؤسس اعلیٰحضرت شهید سعید
په قبر باندي د گلو کیدي یدی .

د سنبلې ۲۰ - د هند جمهوریت د بین المللی تجارت وزیر ښاغلی منو بهای شا
پرون سهار د اعلیٰحضرت شهید سعید مقبری ته لاله او د گلانو گیلې یی
ور باندي کښو ده .

د سنبلې ۲۱ - د هند د بین المللی تجارت وزیر ښاغلی منو بهای شا پرون
سهار دصداوت عظمیٰ به ماڼی کی له ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم سره
دپیوند کلوۍ کتنه وکړه او په ذی علاقه مسئلو باندي ورسره وغږید ، پدغه وخت کی
د تجارت وزیر ښاغلی شیرزاد، دپلان دوزارت معین ښاغلی عبدالحی عزیز د تجارت
د وزارت معین ښاغلی محمد سرور عمر او په کابل کی د هند لوی سفیر ښاغلی
وامیجا هم حاضر و .

د سنبلې ۲۲ - د همایونی اعلیٰحضرت معظم ټولواک له حضور څخه د ښاغلی
اشین عادل بیش اگریمان چه په کابل کښی دمغلستان د لوی سفیر په حیث د افغانستان
د پاچاهي حکومت څخه غوښتل شوی و منظور شوی دی .

پښاغلی عبدالله ملکيار ديوه هیئت په مشرۍ دوجهی صندوق په کالنی غونډه کې دسپون دپاره امر یکاته لار

د سنبلې ۱۴ - دمعظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه دستوری لومړی درجه نشان چه دپروان داعلی حاکم پښاغلی سید غلام رسول دپاره منظور شوی وده ورځ په یوه ټولنه کې دته و سپارل شو او دپروان اعلی حاکم د همایونی اعلیحضرت له لطف او مهربانی څخه خوښ وکړه ، پدغه ټولنه کې ددایرو ریسان اود پروان مخور حاضر و .

د سنبلې ۲۵ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه د مکسیکو د متحده ایالاتو د ملی اختر په مناسبت د هغه هیواد چمبرو رئیس اجلاس له آدولفو پرماتیس په نامه د مکسیکو پښارته د مبارکۍ تلگرام مخا پرته شوی دی .

د سنبلې ۲۶ -

د پښتونیکلی مدالونه چه دمعظم ټولواک له حضور څخه دشرغان داعلی حکومت د ژاندارم د قوماندانی د مامور پښاغلی غلام محمد او د هنی قوماندانی د لوازمو ملجور پښاغلی محمد اکرم دپاره منظور شوی و دده ورځ په هغې ټولنه کې دشرغان داعلی حکومت د کفیل پښاغلی دلاور له خوا دوی ته ورو سپارل شول چه داعلی حکومت په سالون کې شوی وه ، پدغه وخت کې ددایرو ریسان او د ژاندارم د قوماندانی منصبداران حاضر و .

د سنبلې ۲۷ -

د پوهنې وزیر دکتور علی احمد پو پل چه داسد په شپږمه نېټه دخپلې تداوی او علاج دپاره اتحادی آلمان ته تللی و پروان ورځ په دوو بجو بیرته وطن راغی په هوامی میدان کې دپوهنې دوزارت او دپوهنتون ریاست اراکین د هرکلی دپاره حاضر و .

د سنبلې ۲۸ -

دودتیا هغه مدال چه دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه دکابل د بین المللی هوامی میدان د عملیاتو معاون ډاکترمن عبدالحمید التجایی دپاره منظور شوی و دده ورځ د یو ټولنی په ضمن کې دملکی هوامی ریاست د کفیل پښاغلی حکیمي له خوا ده ته ورکړی شو .

د سنبلې ۲۹ -

هغه نښا نونه چه دگران ټولو اک له حضور نه منظور شوی ود پښاغلی رو پښان له خوا مستحقو آرتیستانو او صنعتکارانو ته ورکړل شول .

د سنبلې ۳۰ -

د سرو زرو پښتین نښان چه دمعظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له حضور نه دشاها نه

حضور مصاحب بشا غلی عبدالرزاق د پاره منظور شوی د شاهانه حضور دسر منشی
بشاغلی کهکدای له خوا هغه ته ور کړی شو.

د سنبلې ۳۱ -

دبشتین نکلې او د زیرو مدا او نه چه د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت
له حضور نه د پروان دامنیه قوماندان چکړن غلام محمد اودهقی قوماندانی دغلوروتنو
مامو رینو دپاره منظور شوی پروان ددغی قوماندانی په سالون کی دیوی ؤولنی
په ضمن کښې د پروان د اعلی حاکم بشا غلی سید غلام رسول له خوا دی ته
ور وسپارل شول.

د میزان ۱ - د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د یمین دامام
اعلیحضرت امام احمد بن یحیی دمړینې په مناسبت د یمین دامام اعلیحضرت محمد البدر
په نامه د تعزیت تللیکرام صنماته میخا بره شوی دی.

د میزان ۲ - د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه د دالالتحریر
شاهی دغو مامورینو ته دبشتین مدالونه منظور شوی دی، دکتابخانې مدیر بشا غلی
محمد هما یون اعتمادی، دشاهی شخصی دفتر آمر بشاغلی محمود اودخلو رمې خا نسکې
مدیر بشاغلی غلام حیدر نیکزاد ته.

د میزان ۳ - د پوهانو هیأت دختیز د نامتو عارف خواجه عبدالله انصاری (رح)
د کالیزې په مراسمو کښې د گډون دپاره کابل ته راوړسید.

د میزان ۳ د معظم ؤو لواک هما یونی اعلیحضرت له حضور نه دمینه پال نشان
چه دکابل هوايي میدان دگمرک دمدير بشا غلی اکرام الدین دپاره منظور شوی دی
ودمه ورخ دماليی دوزارت دمعین بشاغلی ضیایی په واسطه ده ته ورکړی شو.

د میزان ۴ - دحضرت خواجه عبدالله انصار دیاد و بود نهسومه کالیزه دگران
ؤو لواک په پیام اودبشاغلی صدراعظم په وینا پرانستل شوه.

د میزان ۴ - هغه پوهان چه دحضرت خواجه عبدالله انصار دهرات دپیر دنهسومی
کالیزې په غونډه کښې دگډون دپاره دمطبوعاتو دمستقل ریاست په بلنه
کابل ته راغلې دی دمطبوعاتو دمستقل رئیس دکتور سهیل سره یې دپیژندگلوی
کتنی وکړ.

د میزان ۵ - تیر ماښام په ۸ نیمو بجو دمطبوعاتو دمستقل رئیس دکتور سهیل
له خوا یوه بلنه شوی وه چه په هغی کی دهغو هیوادونو فاضلانواومستشرقینو چه دخواجه
عبدالله انصاری دیادونی په کالیزه کی دگډون دپاره رابلل شوی دی او یو شمیر
ادیبانو، فاضلانو او دپایتخت دجرايد ومدیرانو او دهغو سفارتونو دکلتوری
ادارو نمایندگانو گډون کړی وو.

د میزان ۶ - دهغه روستی خبرسره سم چه د شاهانه موقف نه را رسیدلی دی شهرباری ذات پرون مازیگر به پنځو پجو د گردیز پخوانی بالا حصار او دهغه محای د عسکری کلوپ نوی ودانی او ذراعتی فارم و کتل چه به هره برخه کښی دمر بو طو موظفینو له خوا توضیحات به عرض رسول کیدل .

د میزان ۷ - هغه رښتین مدالونه چه د هما یونی اعلی حضرت له حضور نه د شېر غان داعلی حکومت د ژاندارم او امنیې د قو ماندانیو د منصبیدارانو د باره منظور شوی و وده ورځ د شېر غان داعلی حکومت د کفیل ښاغلی دلاور په واسطه حقوی ته و سپارل شول . به هغی غونډه کی چه بدی مناسبت دهغه حکومت په سالون کی شوی وه د دایرو رئیسانو او د دغو قوماندانیو منصبیدارانو گډه ون کړی و .

د ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم له خوا د الجزایر د جمهوریت د لومړی صدراعظم په حیث د ښاغلی احمد بن بلا د انتخاب په مناسبت د نوموړی صدر اعظم به عنوان دهغه هیواد پایتخت ته دمبارکی تلگرام مخابره شوی دی .

د میزان ۸ - گران ټولواک د خوش د بیلو بیلو سیمو عمرا نی، ذراعتی او عرفانی چاری وکتې او خلکو ته یی په زړه پورې شاهانه لارښوونې وکړی .

د میزان ۹ - د معظم ټولواک له حضور مخه او د ښاغلی صدر اعظم له خوا دولسی چین د جمهوریت د تاسیس د کالیزی په مناسبت دمبارکی تلگرامونه مخابره شوی دی .

د میزان ۱۰ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم به هغی میلمستیا کی چه تیره شپه دولسی چین په لوی سفارت کی شوی وه گډون وکړ .

د میزان ۱۱ - گران ټولواک د پکتیا د ولایت دمر بو طو چارو له کتلو وروسته غزنی ته تشریف یوړ او د سرده د بند چارې وکتنلې .

د میزان ۱۲ - د رښتین مدالونه چه د معظم ټولواک هما یونی اعلی حضرت له حضور نه د لوگر د لوی حکومت د امنیه قوماندان ، امیرجان د قوماندانی د ذاتیې بریدمن عبدالظاهر او د کلاننگار د محلی حکومت د امنیه قوماندان بریدمن عبدالکریم د پاره صادر شوی و وده ورځ د لوگر د لوی حاکم ښاغلی عبدالله له خوا دوی ته ورکړل شول .

د میزان ۱۴ - ښاغلی سردار محمد نعیم د خارجه چارو وزیر د صدارت عظمی دوه مرسیتال دافغانی هیأت مشر د هیئت له غړی و ښاغلی پوواک او ښاغلی دکتور طبیبی سره په ملسکرو ملتونو کی گډون کړی دی .

د میو ۱۵ - پوهاند دکتور کاکړ د کابل د پوهنتون د علومو د پوهنځی رئیس دویانا د قومی انرژۍ په شپږمی عمومی غونډی کی دراپور تر پته حیث ټاکل شوی دی .

د میزان ۱۷ - ښاغلی سر دار محمد نعیم په هغې میلمستیا کې کېدون وکړي چه دفرانسی د خارجیه وزارت لهخوا دده په درناوی شوی وه.

د میزان ۱۸ - دیوگندا د آزادۍ په مناسبت د ښاغلی سر دار محمد داؤد صدر اعظم لهخوا دمبارکۍ تلگرام مخابره شوی دی .

د میزان ۱۹ - د مطبوعاتو مشاور ښاغلی مخمور او د کتور قا روق اعتمادی داد بیاتو د پوهنځی استاد له پیکنسک څخه د چین دجنو بی پر خو د کتلو پاره لامل .

د میزان ۲۱ - له چکو سلو اکیټی سره د د وستی د تړون د لاس لیک کیدو د تلین له امله د ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم اود خارجیه چارو دوزارت د ښاغلی وکیل لهخوا دمبارکۍ تلگرامونه مخابره شوی دی .

د میزان ۲۲ - هایدونی اعلیحضرت د نیکمرغی زیدین د تلین د تجلیل په ورځ ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم د دلکشا په ماڼۍ کښی مخصوص کتاب لاسلیک کړ .

د میزان ۲۴ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم په لسو بجو د غزنی د اعلی حکومت د چارو د کتلو د پاره هغې خواته لاړ او دما سپښین په دوه نیمو بجو غزنی ته ورسید، ښاغلی صدر اعظم نن شپه په غزنی کښی تشریف درلود .

د میزان ۲۵ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم د سر ده د چاری وروسته له یی پیله وکتنه.

د میزان ۲۷ - د پوهنې وزیر د خاړندوی اعلی قوماندان د کتور پوپل بڅپله وینا سره د خاړندوی څلورمه ملی جمیوری د بابر په بڼ کښی پرانیستله .

د میزان ۲۸ - ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم د کتواز له خلکو سره خبرې اتری وکړی .

د میزان ۲۹ - د مغلستان د ولسی جمهوریت لوی سفیر جلالتمآب د اشین عادل بیش برون دورځی په یوولسو بجو د دلکشا په ماڼۍ کښی د معظم ټولواک هایدونی اعلیحضرت حضور ته ورغلی او په معمولو تشریفاتو سره یی خپله اعتماد نامه هایدونی حضور ته ولاندی کړه، ورپسې د خارجیه چارو دوزارت د تشریفاتو درفیس ښاغلی عبدالرزاق ضیایی په ملګرتیا د اعلیحضرت شهید سعید مزار ته لاړ او د گلو گیلۍ یی وړ باندی کښوده .

د میزان ۳۰ - په کابل کښی د مغلستان د جمهوریت لوی سفیر ښاغلی عادل بیش برون سهار په لسو بجو د مطبوعاتو له مستقل رئیس د کتور سهیل سره د پیژندگلوی کتنه وکړه.

د عقرب ۱ - گران ټولواک د څو ورځو د پاره د قطنین ولایت ته په غیر رسمی توګه تشریف یو وړ .

د عقرب ۴ - نن د گران ټولواک په پیغام سره د ښوونکي دورغی د نماښتې مراسمو په ټول هیواد کېږي اجرا کېږي .

د گران ټولواک له حضور څخه د ایران د اعلیٰ حضرت شاهنشاه په عنوان د مبارکي تلگرام منځاېږه شو .

د عقرب ۶ - د ملګرو ملتو په موسسه کې د افغانستان دایمي نماینده ښاغلي پژواک د افغانستان اوچلي ترمنځ د سیاسي روابطو د استقرار مربوط سندونه لاسلیک کړل .
د عقرب ۷ - شاهانه ذات په خان آباد او بغلان کېږي د معارف د شاگردانو ، استادانو او خلکو له خوا په زده پوری استقبال شو .

د عقرب ۸ - د گران ټولواک له حضوره د ترکیی د جمهور رئیس په عنوان د مبارکي تلگرام منځاېږه شوی دی .

د عقرب ۸ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم په هغې میلمستیا کېږي چه د ترکیی په لوی سفارت کېږي دهغه هیواد د ملي ورغی په مناسبت شوی وه کلي ون وکړه .

د عقرب ۹ - د شوروی اتحاد د جیالوجی وزیر ښاغلي سیدرو نکو په دریو بجو له ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم سره وکتل ، په دغه وخت کېږي دکا نو او صنایعو وزیر دکتور محمد یوسف او ددغه وزارت د پتروولو د پلټنو دریاست کفیل ښاغلي مساهم حاضر و .

د عقرب ۱۰ - گران ټولواک د شمالي سیمو له سفره بیرته کما بل ته راستون شو .

د عقرب ۱۱ - د الجزایر د ملي ورغی په مناسبت د ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا د مبارکي تلگرام منځاېږه شوی دی .

د عقرب ۱۲ - د روغتیا د وزارت معین د پلغمري ، بغلان او قندز د روغتونو د چارو له کتلو وروسته بیرته کابل ته راغی .

د عقرب ۱۳ - افغاني سفیر ښاغلي محمد عارف د بلغاریا د عالی شوری رئیس ته خپله اعتماد نامه وړاندې کړه .

د عقرب ۱۳ - د ملي شورا رئیس د وکتور عبدالظاهر د شوروی جما هیرو د اتحاد د عالی شورا د اتحادیې د رئیس ښاغلي اسپری د ونوف په پلنه دیو پارلمانې هیأت په مشرۍ پرون دورغی په دوه نیمو بجو په الوتکه کې هغه هیواد ته لاړ .

د عقرب ۱۶ - د معظم همایونی اعلیٰ حضرت د جلوس تلین دی .
د عقرب ۱۶ - د گران ټولواک له حضوره او د ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم

له خوا د شوروي اتحاد د ملي جشن د کاليزي په مناسبت د جلا لتمان بريد او نکتيتا خړو سچف په عنوان دمبار کي تلگرامونه مسکو ته مغاېره شوي دي .

د عقرب ۱۷ - د گران ټولواک د علاج د پاره نن ايتاليا ته تشرېف يووږ .

د عقرب ۱۸ - د گران ټولواک تر بيرته تشرېف راوړلو پوري به ښاغلي صدر اعظم د سلطنت دمقام وکالت هم په غاښه ولري .

د عقرب ۱۹ - گران ټولواک به خير سره روم ته ورسېده .

د عقرب ۲۰ - گران ټولواک له حضوره دسويډن د پا چا په عنوان دمبار کي تلگرام مغاېره شوي دي .

د عقرب ۲۱ - د صدر اعظم او ملو کانه ذات دو کيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا د عربستان د پا چا د جلوس د کاليزي په مناسبت دمبار کي تلگرامونه مغاېره شوي دي .

د عقرب ۲۲ - د گران ټولواک د لاس کسر بي له جراحي په محاي کړ شو .

د عقرب ۲۲ - د سمو دي عربستان د پا چا اعليحضرت سمو د جلوس د کاليزي په مناسبت په کابل کي د سعودي عربستان د سفير له خوا د کابل په هوټل کښي يوه ميله ستيا شوي وه .

د عقرب ۲۳ - د گران ټولواک دو کيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا دار دن د پا چا په عنوان دمبار کي تلگرام مغاېره شوي دي .

د عقرب ۲۴ - د ملو کانه و کيل ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د مرحوم پوهاند عبدالحق د شيرعيا تود پوهنځي درئيس دفاتحي اخستلو په مجلس کښي گډون وکړ .

د عقرب ۲۵ - د مطبوعا تو د مستقل رئيس دکتور سهيل له خوا دتيا تر هنري مؤسسه پرا نسته شوه .

د عقرب ۲۶ - گران ټولواک ته د امريکا د جمهور رئيس له خوا دسوغات په توگه دالپولي غوايي دکرهڼي وزارت ته دنسل دزيادتوالي له امله ورکړل شول .

د عقرب ۲۷ - د ريزنټون دتاسيس يوولسمه کاليزه برون تجليل شوه .

د عقرب ۲۷ - دکتور محمد انس د يونسکو د جرگي په دوولسمه غونډه کښي د فرهنگي کميسيون درئيس د معاون په حيث وټاکل شو .

د صدر اعظمي لومړي معاون ښاغلي علي محمد دآريا نا دسپو ر تي کليپ دپهلوا نانو دمسابقې ننداري ته ورغلي و .

د عقرب ۲۸ - ښاغلي کندهاري د هيواد د شمالي سيمو دمطبعو دچارو دکتلو له امله هغي خواته لاړ .

د عقرب ۲۹ - د اکتوبر په ۲۶ نيټه ښاغلي محمد شبيب مسکيتيا ر د مفلستان

په ولسي جمهوريت کښي دافغانستان لوي سفير دستاييلي شوي جمهوريت په مرکز اولېنيا تور کښي خپله اعتماد نامه دمفلستان ښاغلي جمهور رئيس ته وړاندې کړه .

- د عقرب ۳۰ - د وچې صندوق د بين المللى مؤسسې هيات له ښاغلي شير زاد سره د پيژندگلوۍ کتنه وکړه .
- ښاغلي عدالت په فراهم کښې دمر بو طو چارو له کښلو وړ و سته بيس ته هرات ته لاړه .
- د قوس ۲ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم دکانو او صنايعو د وزارت دجيا لوجي د مؤسسې بيلې بيلې څانگې وکتلې .
- د قوس ۳ - هغه رښتين مدالونه چه د گران ټولواک له حضور څخه منظوري شوي و مستحقينو ته وورکړل شول .
- د قوس ۴ - دجاپان تجارتي هيات پرون دورځي په دوه نيمو بجو د تجارت له وزير ښاغلي غلام محمد شيرزاد سره وکتل .
- د قوس ۵ - د پوهنې هغه مدالونه چه دگران ټولواک له حضور څخه منظوري شوي و دمه ورځ مستحقينو ته ورکړل شول .
- د قوس ۶ - ښاغلي عدالت بيا دهرات له مالدار سره وغږيد .
- د قوس ۸ - د يوگي سلاويا د ملي ورځې په مناسبت د صدر اعظم او دملو کانو ذات درکيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا د هغه هيواد د جمهور رئيس په عنوان مبارکۍ تلگرام مجابره شوي دي .
- د قوس ۹ - دشوري اتحاد او د افغانستان د دوستي ټولني رئيس اوسگرتر کابل ته راوړسيدل .
- د قوس ۱۰ - دافغاني سري مياشتي مرکزي ټولني دوالا حضرت شهزاده احمد شاه په رياست غونډه وکړه .
- د قوس ۱۱ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم دري رنگي فيتې په غوڅولو سره د سپين بولدک او کښهالو ترمنځ سړک پرانست .
- د قوس ۱۲ - ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د کښهالو ميخا نيکي پرونځي وکوت .
- د قوس ۱۳ - دگران ټولواک له حضوره منظوري شوي رښتين او پوهنې مدالونه مستحقينو ته ورکړل شول .
- د قوس ۱۴ - دگران ټولواک د وکيل ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا دتاييذ دملې ورځې په مناسبت د مبارکۍ تلگرام مجابره شوي دي .
- د قوس ۱۵ - دفتليز دملې جشن په مناسبت دگران ټولواک د وکيل ښاغلي سردار محمد داؤد له خوا د مبارکۍ تلگرام مجابره شوي دي .
- د قوس ۱۶ - والا حضرتي شهزادگۍ بلقيس دکابل دپوهنتون دښځو دروغتون بيل بيل سرويسونه وکتل او کوچنيانو ناروغانو ته يې سوغاتونه ورکړل .

د ۱۳۴۱ د قوس ۱۷: د افغانستان او شوروی د دوستۍ د ټولنې رئیس ښاغلي تولستوف
د اولمپیک له رئیس ښاغلي سراج سره ملاقات و کړ.

د قوس ۱۸: د جلال آباد د ښار د بهسودۍ دروازی د جامع خومات د بنسټ
ډبره د ننگرهار د ولایت عسکری قوما ندان د نایب الحکومه کفیل د وینا په ترڅ کښې
کېښو دله شوه.

د قوس ۱۹: د د سلو تر میم دکا رځانې او دهغې دمر یو ټول تعلیمي موسسو
د بنسټ ډبره د ښاغلي سردار محمد داؤد صدراعظم له خوا کېښود له شوه.

د قوس ۲۰: ښاغلي تولستوف د غزنی د ټلو پڅي محایو نو له کتلو ورسته
د غزنی داعلي حکومت له کفیل سره وکتل.

د قوس ۲۱: د صدارت عظمي لومړي معاون ښاغلي علي محمد دمرکز و د لسمو
ټولگيو دکلنۍ آزمويښي جريان وکوت.

د قوس ۲۲: پوهاند محمد اصفرد کابل د ښاروالۍ د څلورمې دورې په انتخاباتو کښې
محان کا ندید کړی دی.

د قوس ۲۴: د افغانستان او پولیند د تجارتي هیئتو خبري
پای ته ورسیدی.

د قوس ۲۵: د گران ټولواک دلاس کسر یو مخ ښه شوی دی او بل صبا به
له خیزه سره بهر ته وطن ته راستون شي.

د قوس ۲۶: د جابلان د تجارتي هیأت غړي و له ښاغلي شیرزاد
سره وکتل.

د قوس ۲۷: د پولیند د تجارتي هیأت په ویاړ د تجارت دوزیر ښاغلي شیرزاد له خوا
پرون د سپوږمۍ په کافي کښې میل مستیاشوي وه.

د قوس ۲۸: معظم هماغو نې اعلی حضرت له بشپړي روغتیا سره کابل ته
راستون شوه.

گران ټولواک له ایقالبه څخه وطن د بیرته راتگ په وخت کښې به بیر و ت کښې
هم دلنډۍ مودی د باره توقف وکړ.

د قوس ۲۹: ښاغلي د کتور سپیل د پای تخت د جوړو د لیسو د آرموینو
جریان وکوت.

د قوس ۳۰: د صدارت عظمي لومړي معاون ښاغلي علي محمد د ځینو لیسو
د دوو لسمو ټولگيو آزمويښي وکتلې.

- د ۱۳۴۱ کال د جدي ۱: د علومو د پوهنځي رئيس دكتور کاکړ د علومو د پوهنځي د شاگردانو په باب يو کونفرانس ورکړ.
- د جدي ۲: د مرکزي او ولاياتو د ښوونکو ټولنې کورسونه د پوهنې دوزیر د کتور پوښل په پيغام پرانستل شول.
- د جدي ۳: پوهاند محمد اصغر د دوهمې ناحيې وکیل د رايو په اتفاق د کابل ښاروال په حيث انتخاب شو.
- د جدي ۴: د ښاغلي سردار محمد د اوډ صدر اعظم له خوا د کورونو د جوړولو د فابريکې بنسټ کېښودل شو.
- د جدي ۵: د والاحضرت شهزاده احمد شاه په مشرۍ يوه ستره غونډه شوی وه په دغې غونډه کې د يوې مخصوصې تعليمات نامې د جوړېدو په باب فيصله وشوه.
- د جدي ۵: د ښاروالي د انجمن غړی وټاکل شول.
- د جدي ۶: د معظمي عليا حضرتي ملسکي د مور جنازه پرون خاورو ته و سپارله شوه.
- د جدي ۸: گران ټولواک د عليا حضرتي معظمي ملسکي د مر حومې مور د فافتې اخستلو په محفل کېښي کپون وکړه.
- د جدي ۸: د روغتيا د وزارت معين د جلال آباد د ښار د روغتون مر بوطي چارې وکتنلې.
- د جدي ۹: د عيسوي کال په مناسبت د گران ټولواک له حضوره د دوستو هيوادو د پا چاهانو او جمهور ورئيسانو په عنوان د مبارکۍ تليگرامو مخابره شوې دي.
- د جدي ۱۰: د کابل د پوهنتون او دامريکا د واکمن ټولن د پوهنتون تر منځ د توافقت تړون لاسليک شو.
- د جدي ۱۱: معظم همایوني اعليحضرت د فکيتا خرو سچف پوښتو په تشکر سره و مانه.
- د جدي ۱۲: گران ټولواک د تورن جنرال زکريا طرزي د فافتې اخستلو په مجلس کېښي کپون وکړ.
- د جدي ۱۳: د بدني روزنې د ښوونځي فارغ التحصيلان د پوهنې وزير د کتور پوښل ته ور وپيژندل شول.
- د جدي ۱۴: ښاغلي صدر اعظم د جنرل د کار خانو بېلې بېلې ځایان کې وکتلې.
- د جدي ۱۵: د افغانستان د څارندوی د ټولنې له خوا د څارندوي د مسلکي متخصصينو له کبله يو ژمنی کورس پرانستل شو.
- د جدي ۱۶: د بلقيس د مسلکي لېسې فارغان التحصيلان د پوهنې وزير د کتور پوښل ته ور وپيژاندل شوي.
- د جدي ۱۷: د تعليم او تربیې متخصصین د يو نسکو د مرستې له ليارې د پوهنې د وزارت سره مرسته کوي.

د جدي ۱۸: د مطبوعاتو مستقل رئيس دكتور سهيل د يوه هيئت په مشري هند ته غي.

د جدي ۱۹: د هوايي فارغ التحصيلانو، منصبه دارانو او وندو رضا بطانونو ته بري ليکونه ورکړل شول.

د جدي ۲۰: د تجارت وزارت له دوو لاسو دوستو هيوادو سره تجارتي تړونونه لري. د جدي ۲۲: د پوهني وزارت تدريسي معين د کتور محمد انس د صحت د اداري انتسنت د کالنيو آزموينو جريان وکوت.

د جدي ۲۳: د پوهني وزير اود کالنيو او صنايعو وزير د صحت د اداري موسسې د مخينو مضامينو د آزمويني جريان وکوت.

د جدي ۲۴: د مطبوعاتو مستقل رئيس د کتور سهيل د يوه هيئت په مشري نوي دهلي ته وخوغيږي.

د جدي ۲۵: گران ټولواک جلال آباد ته تشریف يووړ.

د جدي ۲۶: گران ټولواک پرون د ننګرهار د کانال د پروژې بياني بيلې برخې وکتلې.

د جدي ۲۷: گران ټولواک د ننګرهار د کانال د پروژې دوهمه برخه وکتله. د دلوې لمړي: معظم ټولواک همایوني اعليحضرت د ننګرهار د کانال د پروژې وروستني برخه وکتله.

د دلوې لمړي: شاعلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د مرحوم نامدار خان دقاتبي په محفل کې گډون وکړ.

د دلوې ۲: معظم ټولواک همایوني اعليحضرت په هغې ميلهستيا کې گډون وفرمايه چه د ننګرهار ولايت د عسکري قوماندان له خوا شوي وه.

د دلوې ۲: شاعلي سردار محمد داؤد صدر اعظم د کرهڼي د وزارت مخينې لار اوارونه وکتل.

د دلوې ۳: شاعلي عدالت د مالدارانو له نمايندگانو سره د مربوطو مسئلو په باره کې دوه ساعته خبري وکړي.

د دلوې ۴: سبکال دروڼي د مبارکي هيا شتي له شروع کېدو نه تر آخره پوري په دوه نوي چوماتو کې د قرآن پاک ختمونه کيږي.

د دلوې ۵: د اقتصاد او د علومو د پوهنځيو رئيسان د آلمان اتحادی جمهوريت ته لاړل. د دلوې ۷: د گران ټولواک له حضوره دهند د ملي جشن په مناسبت د مبارکي تلگرام مخابره شويدي.

نویسمقرری

دېدخشانو اعلى حاكم نياغلى
نشار احمد شيرزى

د تالقانو اعلى حاكم نياغلى
عبدالقيوم عطايى

د کابل نياز و والى
حفظ المصطفى رئيس نياغلى
دكتور محمد آصف فقيرى

د بلان دوزارت د خارجې ارتباط لوى
مدیر نياغلى فقير نبي الفى

د بلان دوزارت ادارى لوى مدير
نياغلى محمد موسى خداداد

- د د لوي ۸: د مالدارانو نمايندگان د کرهڼې د وزارت له مربوطو ما موډينو سره د مالدارۍ د مربوطو مسئلو په شاوخوا کښې وغږيدل .
- د د لوي ۹: ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم دهیواد د قره قل د مالدارانو له نمايندگانو سره وغږيد .
- د د لوي ۱۱: ښاغلی عدالت هم د مالدارانو له نمايندگانو سره په دغه بلب مفصلې خبرې وکړې .
- د د لوي ۱۲ : د مالدارانو نمايندگانو د کواپراتيفو د تاسيس په باب خپل وروستو نظريات د کرهڼې وزارت ته وسپارل .
- د د لوي ۱۳: د گران ټولواک او معظمه ملکه له خبره سره بيرته شاهي اړک ته ستانه شول .
- د د لوي ۱۴: د مطبوعاتو مستقل رئيس د کتور سهيل له خپلو ملگرو سره دهند له سفره بيرته وطن ته راستون شو .
- د د لوي ۱۵: د گران ټولواک له خوا د سيلون د ملي اختر په مناسبت د مبارکۍ تلگرام مخابره شويدي .
- د د لوي ۱۶: دهیواد د و هم پوهنتون په ښکړه اړکښې پرانستل کېږي .
- د د لوي ۱۷: پروفيسر سکاليتي د عالي درغتيا د مؤسسې په سالون کې کنفرانس ورکړ .
- د د لوي ۱۸ - د امريکا د وايو مينگه د پوهنتون د کرهڼې د ځانگړي مساو ن ښاغلی اوکسيلي د کرهڼې د وزارت له کفيل ښاغلي عدالت سره وکتل .
- د د لوي ۱۹ - د تجارت وزير ښاغلی شيرزاد د يوه هيئت په مشرۍ هند او شوروي اتحاد ته مخي .
- د د لوي ۲۰ - پروفيسر سکاليتي خپل هېواد ته و خوځيد .
- د د لوي ۲۱ - ښاغلی شيرزاد د يوه هيئت په مشرۍ نوی دهلي ته و خوځيد په دغه وخت کې د مالي وزير او د مطبوعاتو مستقل رئيس هم حاضر و .
- د د لوي ۲۲ - افغاني تجارتي هيئت نوی دهلي ته ورسيد .
- د د لوي ۲۳ - والا حضرت شهزاده احمد شاه د جلال آباد په شيشم باغ کښې د ښکړه د ولايت د سرې مياشتې د ادارې مرکز د ودانۍ د بنسټ د بره کيښود .
- د د لوي ۲۴ - افغاني تجارتي هيئت دهند د بين المالي تجارت لخوا وزير سره وکتل .
- د د لوي ۲۵ - د افغانستان حکومت د عراق نوی رژيم په رسميت پيژندنې دي .
- د د لوي ۲۶ - د گران ټولواک له حضوره منظور شوي نېشنالونه مستحقينو ته ورکړل شول .
- د د لوي ۲۸ - د استانبول د ادبياتو پروفيسر ښاغلی فاهرايز د پوهنې د وزير ښاغلي د کتور پوپل سره وکتل .

د دلوې ۲۰ - د اندخوی د کلوب په سالون کې د بزگرانو د وکیلانو په گډون د ښاغلي عدالت په مخکې یوه غونډه شوه .

د دلوې ۳۰ - د کرهڼی د وزارت کفیل ښاغلی عدالت دهیواد د شمالي سیمو بزگرانو ته د دولت نظریې څرگندی کړی .

د حوت ۱ - د کابل د پوهنتون رئیس پوهاند دکتور انوری د جینوا د ساینس پوهانو د ټولنې په شاوخوا کېښی وینا وکړه .

د حوت ۲ - گران ټولواک او علیاحضر ته معظمه ملکه به د ۲۴ کال د سنډلې په دولسمه نیټه امریکا ته رسمی مسافرت وکړی .

د حوت ۳ - د کابل په دربار کېښی د برتانیې د نوی لوی سفیر اگریمان د گران ټولواک له حضوره صادر شوی دی .

د حوت ۴ - د کرهڼی د وزارت کفیل د کرهڼی د چارو د کتلو لپاره بغلان ته ورسید .

د حوت ۵ - معظم ټولواک د کوچنی اختر په مناسبت دهیواد د یوشمیر ښه یانو د ښه پاتې مودی پخپلای دی .

د حوت ۶ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت او د ښاغلي سردار محمد داؤد صدر اعظم له خوا د اسلامي ملګرو د پاچاهانو، جمهوریانو او صدراعظمانو په عنوان د کوچنی اختر په مناسبت په مامونه مخامره شوی دی .

د حوت ۷ - د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت د اختر مبارکې فرمان ولوستل شو .

د حوت ۸ - د افغانستان او شوروی اتحاد ترمنځ د ۱۹۶۳ کال د تجارتي تړون پروتوکول لاسلیک شو .

د حوت ۱۱ - د افغانستان پادشاهی حکومت او دولسي چین د جمهوریت حکومت د یوه سرحدی تړون د لاسلیک کولو د پاره خبرې سره وکړې .

د تجارت وزیر ښاغلي شیرزاد چه یوه هیئت په مشرۍ هند او شوروی اتحاد ته تللی و بیرته کابل ته راوړسید .

د حوت ۱۲ - د معظم همایونی اعلیحضرت له حضوره د هند د پخواني جمهور رئیس دکتور راجندر پرشاد د مینې په مناسبت د خواشینی تلگرام مخامره شوی دی .

د حوت ۱۳ - د گران ټولواک له حضوره د المغرب د ملي اختر په مناسبت د مبارکې تلگرام مخامره شوی دی .

« - د لمری محل د پاره د ابن سینا په روغتون کېښی د افغاني ډاکټر له خوا د زده عملیات بریالی سرته ورسیدل .

د حوت ۱۴ - والا حضرت مارشال شاه ولیخان غازي د کابل فاتح د حوت په ۲۱ هند ته تللی .

د حوت ۱۵ - د صنعت هغه مدالونه چه د گران ټولواک له حضوره د جنگلک د فابریکو د څیړنوخانګو د امرانو له پاره منظور شوی دی مستحقینو ته ورکړی شو .

- د حوت ۱۵ - د سرای خواجی په نوی ښار (دمیر بچه کوټ) نوم کیشودل شو .
- د حوت ۱۵ - د قزل کلا تر څنگ په نوی جوړ شوی بندر د شیر خان د بندر نوم کیشودل شو .
- د حوت ۱۵ - د پوهنی وزیر د کتور پوپل پیغام د نوی تعلیمی کال په مناسبت دهیواد شاگردانو ته ورسید .
- د حوت ۱۶ - د صدارت عظمی ښاغلو معاونانو د آریانا د کلب د بهلوانانو تمریني لوبی وکتلی .
- د حوت ۱۶ - د اتحادی المان د لوی سفیر له خوا د هغه هیواد د هنر مندانو د کنسرت د اوریدلو لپاره په کابل ننداری کښی میل مستیا شوی وه .
- د حوت ۱۸ - ښاغلی فوکر د امریکا د بین المللی انکشاف د اداری آمر د پوهنی له وزیر د کتور پوپل سره د پیژندگلوی کتنه وکړه :
- د حوت ۱۹ - گران ټولواک د ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم استعفی ومنله او ښاغلی د کتور محمد یوسف ته یی د نوی کابینی د جوړولو امر ورکړ .
- د حوت ۲۰ - د گرانو وطنوالو په نامه د ښاغلی سردار محمد داؤد پیام له کابل رادیو څخه پرود کاست شو .
- د حوت ۲۱ - د گران ټولواک له حضوره د نیپال د نوی لوی سفیر اگریمان صادر شوی دی .
- د حوت ۲۱ - ښاغلی سردار محمد داؤد د پوهنی د منسوبینو او دینجوو د طبقی په غوښتنه د استادانو او نارینه وو ښوونکو له نمایندگانو او شاگردانو له نمایندگانو سره کتنی وکړی او ښاغلو د کتور محمد انس د پوهنی د وزارت معین او د کابل پوهنتون رئیس د ښاغلی سردار محمد داؤد خدمتونه ولمانځل .
- د حوت ۲۱ - د کابل فاتح والا حضرت مارشال شاه ولیخان غازی به د هند د حکومت په بلنه نن هغه هیواد ته روان شی ، بدغه سفر کښی د کابل له فاتح والا حضرت سره والا حضرت شهزادگی بلقیس او سردار عبدالوالی ملگری دی .
- د حوت ۲۲ - ښاغلی عبدالرحمن ټولواک د بشر د حقوقو د کمیسیون د غونډو د مشر په حیث انتخاب شو .
- د حوت ۲۲ - ښاغلی سردار محمد داؤد د صدارت عظمی له مامورینو سره د خدای پامانی په محفل کښی وویل یوازی هغه ملتونه پرمختی چې کار کوی .
- د حوت ۲۲ - د کتور محمد یوسف صدراعظم د خپلی کابینی غړی د معظم همایونی اعلی حضرت حضور ته بدغه شان معرفی کړل :
- د کتور محمد یوسف صدراعظم او د خارجه چارو وزیر ، ښاغلی عبداللہ ملکیار د صدارت عظمی لومړی معاون او د مالیې وزیر ، د کتور علی احمد پوپل د صدارت عظمی دوهم معاون او د پوهنی وزیر ، د گران خان محمد د ملی دفاع وزیر ، ښاغلی سید عبد الله د داخلی وزیر ښاغلی سید شمس الدین مجروح د عدلیې وزیر او د قبا ئلو د مستقل ریاست کفیل ، ښاغلی

ښاغلی هیدالجي هزید بلان وزیر، ښاغلی سید قاسم رښتیا دمطبووعاتو وزیر، برید جنرال محمد عظیم د فواید عامې دوزانت کفیل، دکتور محمد ناصر کشاورز د کړهڼې وزیر، دکتور عبدالقیوم دمخاپراتو وزیر، دکتور عبدالرحیم دروغتیا دوزانت کفیل، دکانو اوصنايعو دوزانت چاری عجالا او مستقیماً د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم له خوا اداره کېږي. د تجارت وزیر به په آئینده کښی معرفي شي.

ښاغلی نور احمد اعتمادي د خارجې چارو دوزانت معاون ټاکل شوی دی.

ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم دخپلی کابینې له غړو سره د اعایې حضرت سعید شهید مقبری ته لارل او دغه لود شخصیت سپېڅلی روح ته یې دعاو کړه.

د حوت ۲۴: ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم دخپل حکومت راتلونکی کړنلاره توضیح کړه.

ښاغلی سردار محمد داؤد اود دوی معاونانو له ښاغلی صدر اعظم اود کابینې سره خدای پامانی وکړه.

دمطبووعاتو وزیر ښاغلی رښتیا او ښاغلی میوند وال کابل ته راوړسیدل.

د حوت ۲۵: نوی کابینې خپله لومړۍ غونډه د دکتور محمد یوسف پدمشرۍ وکړه او د نوی حکومت د کړنلارې په بنای یې تبادل افکار وکړل.

د حضرت امام، قتیبه بغلانی (رح) تابوت د بغلان نوی ښار ته یوولړل شو.

د حوت ۲۶: د نوی کابینې وزیرانو دمربوطو وزارتوله مامورینو سره لدمعرفي ودرسته په کار پیل وکړ.

په بلگرامد کښی افغامي لوی سفیر ښاغلی محمد عارف درخستې په توگه کابل ته راغی.

د حوت ۲۷: د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم په عنوان دندغو دولتو د صدر اعظمانو او خارجې وزیرانو له خوا دمبارکۍ تلگرامونه راوړسیدلي دي چه هرا یو نه یې منځپاره شوی دی:

د شوروی جما هیرو دا اتحاد د صدر اعظم ښاغلی خرو سچف، دولسی چین د جمهوریت صدر اعظم ښاغلی چوانلای، د ایران صدر اعظم ښاغلی اسد الله علم، د چکوسلواکیا د سوسیالستی جمهوریت صدر اعظم ښاغلی ویلیم سیروکی، دولسی چین د جمهوریت صدر اعظم معاون او د خارجې چارو د وزیر ښاغلی چن ټي اود ایران د خارجې چارو د وزیر ښاغلی عباس آرام.

ښاغلی کهنگدای دشاهانه حضور د سرمنشې په حیث مقرر شو.

ښاغلی عبدالرحمن پژواک دشوروی د پاره کابل ته راغی.

د حوت ۲۸: د وزیرانو د کابینې په پرونی غونډه کښی دمطبووعاتو وزیر سر بیرم په اصلې وظیفی د وزیرانو دمجلس دمنشی په حیث انتخاب شو.

ښاغلی غلام احمد پوپل د المان په اتحادی جمهوریت کښې د افغانستان د فرهنګی ادارې پخوانی رئیس د داخله وزارت د معین په حیث مقرر شوی دی.

دحوت ۲۹- د ښاغلي صدراعظم سره دغو سفیرانو د پیژندګلوی کتنه وکړه: شیخ السفرا دانګلستان پخوانو، لوی سفیر ښاغلی جیلټ، د شوروی جما هیرو د اتحاد لوی سفیر ښاغلی انتونوف، د امریکا د متحدو ایالاتو لوی سفیر او د ایران د شاهنشاهی دولت لوی سفیر ښاغلی ذوالفقاری.

د امریکې د جمهور رئیس او دغه هیواد د خارجې وزیر له خوا د ښاغلي صدراعظم په نامه د مبارکۍ پیغام وارسیدلی دی.

د کابل د پوهنتون د ریاست له خوا په جوړ شوی محفل کښې د فرهنګ پېژندنې د ټولنې د تشکیل په باب خبرې اتری وشوې.

دحوت ۳۰- د معظم ټولواک همایونی اعلیحضرت له خوا د نورو ز داخلې په مناسبت د ایران د اعلیحضرت شهنشاه په عنوان تهران ته د مبارکۍ تلگرام مخابره شوی دی. د ښاغلي صدراعظم په عنوان د ترکیې د صدراعظم او خارجې وزیر له خوا د مبارکۍ تلگرامونه رارسیدلي دي.

د وزیرانو د عالي مجلس په پرونی غونډه کښې د هیواد مالي او اقتصادي حالات ترڅېړنې لاندې ونيول شول.

ښاغلي ابوشادی د متحد عربي جمهوریت لوی سفیر د مطبوعاتو له وزیر ښاغلي رښتیا سره د پیژندګلوی کتنه وکړه.

د ۱۳۴۲ د حمل د لومړۍ د نوي کال له لودی سره د مجادلي مخصوصه هفته د والا حضرت شهنشاه، احمد شاه د افغاني سري مېاشتې د عمر می ټولنې د رئیس په وینا سره پرانستل شوه.

د حمل لومړۍ: د ګران ټولواک په عنوان د کال د نوي کیدو په مناسبت د المان د فدرالي جمهوریت د رئیس جلالتمآب هانریش لوبکه له خوا د مبارکۍ تلگرام رارسیدلی دی.

د ښاغلي دکتور محمد یوسف صدراعظم په عنوان دهند د جمهوریت د صدر اعظم ښاغلي جواهر لال نهرو او د المان د اتحادی جمهوریت د صدر اعظم ښاغلي ادناور له خوا د مبارکۍ تلگرامونه رارسیدلي دي، دوی پخپلو پیغامونو کښې د نوي کال د مبارکۍ په ضدن کښې په نویو وظیفو کښې د ښاغلي صدراعظم موفقیت غوښتي دي.

د نورو ز داخلې په مناسبت د ایران د لوی سفیر له خوا میلستیا شوی وه.

په ماسکو کښې افغاني لوی سفیر ښاغلي شاه عالمی د مشورې د پاده کابل ته راوړسید.

د کال د نوي کیدو په مناسبت په کابل او دهیواد په نورو ښارو کښې د کرهڼې وزارت

او د مربوطه ښارو له خوا خاص مراسم اجرا شول.

د حمل ۲- پرون د بزګر دورحې مراسم په ټول هیواد کښې تجلیل شول.

- والا حضرت د کابل فاتح بنګلور ته ورسید.
- والا حضرت شهزاده احمد شاه د افغانی سری میاشتی عالی رئیس د نوی کال په مناسبت له کابل راد یو نه ویناو کړه.
- د حمل ۲- د ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم پیغام له لوی سره دمجادلی دورخی په مناسبت پرون ما زیگر له کابل راد یو څخه خپور شو.
- دمطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا د شور وی اتحاد د لوی سفیر سوغات په تشکر سره ومانه.
- د حمل ۳- د دریو الوتکو د پیرو د لود پورتون د ښاغلی عبداللہ ملک یاز او دامریکا د لوی سفیر له خوا لاسلیک شو.
- د حمل ۴- د کرهڼی وزارت تر ۱۹۶۵ کال پوری له لوی سره دمجادلی ګټوری پروژې تر لاس لاندی نیولی دی.
- په ولی مینه کښی یو منځنی ښوونځی پرانستل شو.
- د افغانستان د اقتصادي پرمختګونو او منظرو د عکسونو نندارتون په روم کښی پرانستل شو.
- د حمل ۵- د دواړو مجلس د سپر کال عادی او انکشافی بودجه تصویب کړه، سپر کال به د سالنګ د ټولن د ګیندلو کار پای ته ورسیدی.
- د آلمانی بانک هیات دمطبوعاتو له وزیر سره د کابل راد یو د دستګاه د بشپړ تیا په باب وغږید.
- د حمل ۶- د پکتیا اوشینوار مشرانو او عالمانو له ښاغلی صدر اعظم سره د پیژند کلوۍ کتنه وکړه.
- د چین دولتی جمهوریت لوی سفیر ښاغلی هو تنګ د مطبوعاتو له وزیر سره د پیژند کلوۍ کتنه وکړه.
- والا حضرت د کابل فاتح دیره دونه ته ورسید.
- دامریکا حکومت د پوهنتون دودانیو د بشپړولو او تعدیل له پاره افغانستان ته یو میلیون ډالره ورکوی.
- د حمل ۷- د اجتماعی تجو لاتو په منظور د نوی اساسی قانون د لومړی تصویب له پاره یو کمیسیون ټاکل شوی دی.
- متحد عربی جمهوریت له افغانستان سره د هر ډول مرستو د پاره چمتو والی ښکاره کړیدی.
- د علومو پوهنځی اوس د یوه پوښی تکنیک او ادارا ل معلمین ښه غوره کړی ده.
- په ۴۲ کال کښی له ملخو سره دمجادلی پروتو ګول د افغانستان او شور وی اتحاد ترمنځ لاسلیک شو.
- د حمل ۸- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدر اعظم د چریدو او مجلو له منځ پرانزو او نمایند ګانو سره وکتل.

د گلخانې په ماڼۍ کې د گران ټولواک حضور ته د پکستیا یو شمیر مخور او عالمان ور غلې .

دحمل ۹- د پایتخت جریدو داساسی قانون د معاملاتو په باب دیوی کمیټې د تشکیل په هر کلي کې پدی .

دحمل ۱۰- د کابل د پوهنتون استادانو او د پوهنې دوزارت منسوبو لښاغلي صدراعظم سره د کتنې په ترڅ کې د انکشافی پلانو د پرمخ بیولو په برخه کې د هر څول مرستو وعده ورکړه .

داساسی قانون د کتنو د کمیټې په لومړۍ غونډه کې د موادو او مدارکو برابرولو لامله یوه فرعي کمیټه تاسیس شوه .

د صدارت عظمی د فرمان په اثر دهیواد د بند یانو او محبسو نو داو ضاع په باب لازمه تحقیقات کېږي .

ښاغلي جیلیت د افغانستان پخوانی لوی سفیر اوښاغلی ادوارد کولک د پو لنډ لوی سفیر د مطبوعاتو له وزیر ښاغلي رښتیا سره د پیژند کلوۍ کتنه و کړه .

دحمل ۱۱- د کابل فاتح والا حضرت مارشال شاه ولیخان غازي اوشهرا د گۍ بلقیس له خپل مېړه سره کابل ته راوړسېدل .

د وزیرانو په مجلس کې د عدلیې په وزارت پوری د تجارتی محکماتو دار تباط په موضوع خبری اتري وشوی .

د افغانستان کانونه د فنی هیئتو په واسطه سروی کېږي .

دحمل ۱۲- د وزیرانو د مجلس په پړو نی غونډه کې د نو رو موضوعاتو په ضمن کې د اقتصادي مسائلو د توحید او انسجام له لپاره دیوی کمیټې د تاسیس دپاره تصمیم ونیول شو .

دحمل ۱۳- د شوروی اتحاد لوی سفیر د پلان وزیر ښاغلي عزیز ته په دوهم پلان کې د خپل هیواد د مرستو د دوام وعده ورکړه .

دهیواد د قره قلې پوستکو د زیات تولید او د مالدارو د بنسټ د پیاوړی کیدو په منظور د تجارت وزارت د اقامات کېږي .

داساسی قانون د مطالعې کمیټې د لازممو موادو او مدارکو د راغونډولو په باب خپل نظریات او معلومات مبادله کړل .

دحمل ۱۴- د پوهنتون د تعلیمي کال د شروع کیدو په مناسبت د پوهنې د وزیر د صدارت عظمی دوهم معاون د کنور پوپل پیغام ولوستل شو .

د حمل ۱۵- د کنور پوپل د صدارت عظمی دوهم معاون او د پوهنې وزیر د عامی روغتیا د مؤسسی چاری وکتلی .

دحمل ۱۶- د هرات د ښاری چارو د کتلو لپاره یو هیئت د پلان دوزارت له خوا هغی خواته ولېږل شو .

والا حضرت مارشال شاه وليخان غازي او والا حضرت شهزادگي بلقيس د اصلاح دورحيايي له خبريال سره مرکه وکړه.

دحمل ۱۷- داساسي قانون کتونکي کميټي رارسيدلي نظريي ترکنتي لاندې ونيوي. سپ کال د کابل د پوهنتون په مربوطو پوهنځيو کښې له دري زرتو څخه زيات شاگردان په تحصيل بوخت دي.

۱۸- دافغانستان په ديرو ټولو کښي دصحت د بين المللي ورځي نما نڅنه او مرکلي وشو.

د ايشيا فونديشن مؤسسي دکرهڼي له وزارت سره دهرډول مرستو چمتووالي ښکاره کړي.

دحمل ۱۹- دپوزرومحصيلينو دپاره دنوي تکنیک دوداني نقشه بشپړه شويده. داذهر دپوهنتون استاذانو دپوهنتون له رئيس پوهاند دکستورانسوړي سره دپيژندگلوي کتنه وکړه.

دحمل ۲۰- دخوارلسو مليو نوافغانيو په پانښکه دخرمنو او پوتو يوه فابريکه پرانستله شوه. دالتی بولک دبنډ پرانستل شو.

ديوي رصدي خانې دچودو لوکاربه زړشروع شي.

دحمل ۲۱- دکارتوگرافي دموسسي وداني د بشپړيدو په حال کښي ده.

دوينو بانک تراوسه پوري دوه زره تنه دمرگ له خطره بچ کړيدي.

دکرهڼي دوزارت کښل د بزرگ دورځي په مراسمو کښي دگډون دپاره قندوز ته لاړه.

دحمل ۲۲- پشاغلي صدر اعظم دکورونو چودولو دفابريکي وداني او دخواجه رواش

دموايي ډگر دترمينل دمحوطې دفيا لکو ايښو دل وکتل.

دحمل ۲۳- دبزرگ دره ورځ دقطن په ولايت کښي دکرهڼي دوزارت کښل

دکتور ناصر کشاورز له ويناسره تجليل شو.

د حمل ۲۴- پشاغلي محمد خالد روښان دمطبوعاتو دوزارت دمعين دکښل

په حيث مقرر شو.

پشاغلي لطيفي دپوهنې نندارې درئيس په حيث مقرر شويدي.

دحمل ۲۵- دشوروي اتحاد دلومړي چوپه غنم افغاني بندونو ته راوړسيدل.

کابل پوهنتون اتيا زره علمي کتابونه لري.

دحمل ۲۶- ددولتي مامورينو معاش په سلو کښي شل زيات شو.

دتوبرکلوز دمؤسسي نمايندگي په ولاياتو کښي داتريپي.

دحمل ۲۷- دهرات او اسلام کلا ترمنځ دواټ چودولو او قبر اچولو دسروي

کار شروع شو.

د حمل ۲۸- دمزار شريف دبرښنا دمؤسسي له خوا ډيز لي دستگاه په کار

واچول شو.

دډل آرام او ګر شک ترمنځ د مارګی د دشتی ژوره خاچه د لویډیز لپاره
د پروژې له مخې په اوږه نه لرونکو ځایو کې کیندلی کیږي

ده ات دسه ۱۵ کشاپوه خنځه

د شپږ ات د کشک په خوش رباط کېنې د لارو جوړولو د قنې روزنې د ښوونځي
د یوه ټولنکي زده کوونکي

- د حمل ۳۰ - د کابل په پوهنتون کېنې د تاليف او ترجمې پوهنوي غاړه ننگه پرانستله شوه .
- د حمل ۳۱ - د اقتصادي او اجتماعي شوري په غونډه کېنې د ملگرو ملتو په مؤسسه کېنې د افغانستان د نماينده تعديل نامه تاييد شوه .
- د نور لومړۍ - سل عرادي تراکتورونه په دکرهڼې د وزارت له خوا په کار و اچول شې
- د ثور ۲ - په افغانستان او هند کېنې د ايران کلتوري اتشې پناغلي محمود نفعلي له پناغلي پينوا سره د پيژندگلوي کتنه وکړه .
- د ثور ۴ - ثور - د هو قلمدارۍ ښوونځي د پوهنې د وزارت له خوا تاسيس او زده کوونکويي په زده کړو پيل وکړ .
- د ثور ۵ - پناغلي گل پاچا الفت د قبايلو د مستقل رئيس په حيث مقرر شو يدي .
- د ثور ۵ - پناغلي ميرامين انصاري د پناهيانو د اعلي حکومت د کفيل په حيث مقرر شو يدي .
- د ثور ۵ - پناغلي سيد شمس الدين مجروح ، پناغلي الفت د قبايلو د رياست مامورينو ته ورمعرفي کړ .
- د ثور ۷ - د پغمان د نجو نوکليوالي ښوونځي ابتدايي ښوونځي ته جگت شو .
- د ثور ۷ - د اساسي قانون د مطالعې د کميټې په پنځمې غونډه کېنې د فرعي جرگه کېنې رپوټ واوريدل شو .
- د ثور ۷ - د هاليند وزير مختار پناغلي لرتس وان يلاک پر وړاندې پناغلي صدراعظم سره د پيژندگلوي کتنه وکړه .
- د اساسي قانون د مطالعې د کميټې په پنځمې غونډه کېنې د فرعي جرگه کېنې رپوټ واوريدل شو .
- د ثور ۸ - د ابن سينا د موسسې د اکسريز نوي دستگاه پرانستله شوه .
- په داتلونکي وخت کېنې به د ميرمنو د ټولنې نمايندگي په پيښور ورو ولاياتو کېنې هم جوړې شي .
- د ثور ۸ - د غلي د تپې درياست له لارښوونې سره سم به د غنمو د نوي فصل تر رسيدلو پوري د کندهار ، هرات ، فراه او گرشک له گدامونو څخه خلکو ته د ضرورت وړ غنم ورکړل شي .
- د ثور ۹ - د وزيرانو مجلس د ارزاقې موادو د پيښور له پناهيانو لاري پيرونه ونيول .
- د ثور ۹ - د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د فرهنگي روابطو د همکارۍ پروگرام موافقت ليک لاسليک شو .
- د ثور ۹ - له پناغلي صدراعظم سره داسو شيتيد پرس د خبر رسولو د آژانس نماينده پناغلي پراتر اختصاصي مرکه وکړه .

- د ثور ۱۰ - د افغانستان او فرانسې د دواړو ولو او طب د پوهنځیو ترمنځ د نوي همکارۍ تړون لاسليک شو .

- د ثور ۱۱ - پښتني تجار تي بانک د لک لک ځاني سيلاو لپهلو ته سل زره افغاني بسپنه ورکړه .

- د ثور ۱۱ - له ايراني مربوطو مقاماتو سره يي د افغاني هيات د ترانزيت ديولي مربوطو موضوعاتو په باره کښي خبري اتري په زده پوري وبللي .

- د ثور ۱۲ - ښاغلي بېنوا په قاهره کښي د افغاني لوي سفارت د اطلاعاتو د ادارې د امر په حيث مقرر شويدي .

- د ثور ۱۳ - د مطبوعاتو په قانون باندې د بيا کتنې له پاره د دکتور پوپل تر رياست لاندې يو کمیسيون ټاکل شويدي .

- د ثور ۱۴ - شهر ياري ذات داخترامونع د شاهي ارگ په جومات کښي ادا کړ او په شاهي سلام ځانه کښي يي د نمايندگانو او مامورينو د مبارکي عرض ومانه .

- د ثور ۱۵ - د سگريټ جوړولو د فابريکې پروژې د تجارت دوزانت تر کتنې لاندې ده .

- د ثور ۱۶ - په افغانستان کښي به د حقوق پوهانو يوه ټولنه جوړه شي .

- د ثور ۱۶ - د ښکرهاړ د طب په پوهنځي کښي به د لومړي کال د پاره تر پنځوسو تنو زده کوونکي شامل شي .

- د ثور ۱۷ - ښاغلي ملکيار د درو پشانو د سيمې د پښې د کرهڼي فارمونه وکتل .

- د ثور ۱۸ - د صدر اعظم او خارجه چارو دوزير له خوا د احمد خميستي د مړينې په مناسبت د الجزاير د صدر اعظم ښاغلي بن بلا په عنوان د تعزيت تلگرام مخابره شويدی .

- د ثور ۱۹ - د کابل د هوايي ميدان تر مينځ د صدر اعظم په واسطه پرانستل شو .

- د ثور ۲۰ - جلالتماب دهند جمهور رئيس کابل ته راغی .

- ښاغلي «حکيمي» د هرات د ولايت د نائب الحکوم په حيث مقرر شويدي . د دواړو د لود اب د پوهنځي د لارو اتو نودو دانۍ کار په ژر بشپړ شي .

- د ثور ۲۱ - د همايوني اعليحضرت گران ميله جلالتماب دهند جمهور رئيس کابل هوايي ډگر ته راوړسيد او د گران ټولو اک له خوا يي تودهر کلي وشو .

- د گران ټولو اک له خوا د دوي د گران ميله په وياړ د ښاغلي دکتور محمد يوسف

- د ثور ۲۲ - دهند د جلالتماب جمهور رئيس په وياړ د ښاغلي دکتور محمد يوسف صدر اعظم له خوا په کابل هوټل کښي ميلهستيا شوي وه .

- د ثور ۲۳ - دهند جلالتماب جمهور رئيس برون د گلپهار د نساجي فابريکې وکتله . د افغانستان اود المان د فدرالي جمهوري دولت ترمنځ د فرهنگي روابطو موافقت لاسليک شو .

- ۲۴ - تجارتي محکمي د عدليې په وزارت پوري مربوط شويدي .

جلالتمآب دهند جمهور رئیس د پوهنتون دمنسو پښو باغو نډه کښی کېدون وکړي .
 جلالتمآب رادا کرشان دهند د لوی سفارت د نوی ودا نی د بنسټ د بره کیشو وه .
 د ثور ۲۶ - جلالتمآب دهند جمهور رئیس گران قولواک سره خدای پا نی وکړي .
 د ثور ۲۶ - دهند جلالتمآب جمهور رئیس پرون له کندهار څخه تهران ته لاړه .
 د ثور ۲۸ - د اساسی قانون د کتنی د کمیټی په اوومه غونډه کښی د فرعی کمیټی راپور و او ریدل شو .

د ملی شوری د یوولسمی دوری د دریم کال لومړنی عمومی غونډه پراستله شوه .
 افغانی پهلوانان په هند کښی له یو لړ مسابقو وروسته بریالي کابل ته راستانه شول .
 په واشنگتن کښی د افغان ملی جامو پوستی ټکټونو داریستانو د تقاشو نندارتون
 د افغانی لوی سفیر ښاغلی میوندوال له خوا پرانستل شو .

سین کال یونیم لک افغانیو څخه زیاتی مطبوعاتی چاپوړی وړکول کښی .
 د ثور ۳۰ - د افغانستان او پاکستان نمایندگان په تهران کښی سره وگورئ .

د ثور ۳۱ - د دریای پنج د پاسه دهید رومتریک د کارو د پای ترسولو پرون وکول
 د افغانستان او شوروی اتحاد ترمنځ لا سلیک شو .

د ثور ۳۱ - د مطبوعاتو په قانون باندی د بیا کتنی کمیسیون د دکتور پوپل په مشرۍ
 غونډه وکړه .

د ثور ۳۱ - د افغانستان او پاکستان نمایندگان په تهران کښی سره وگورئ
 او په نظر کښی ده چه د مطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا، د خارجه چارو د وزارت معاون
 ښاغلی نوراحمد اعتمادی او د خارجه وزارت د سیاسی روابطو مدیر ښاغلی عطا الله
 ناصر ضیاء د همدی مقصد لپاره تهران ته لاړه شی .

د جوزا ۱ - د داخله وزیر ښاغلی سید عبداللهمستعفی او ښاغلی دکتور عبدالقیوم
 دمخا براتو د وزارت پخوانی کفیل دهغه وزارت د کفیل په حیث مقرر شو .

د جوزا ۲ - د مطبوعاتو وزیر ښاغلی رښتیا له خپلو ملگرو سره نن تهران ته مخی .
 د آلمانی بانک هیأت په افغانستان کښی د د ونو یو سلو گانو د جوړولو هیله
 ښکاره کړه .

د جوزا ۳ - د افغانستان او پاکستان ترمنځ د روابطو د بیا استقرار په باره کښی
 د اعلیٰ حضرت معایون د ایران د شاه شاه جمیله کوشینو په اثره اکل شوی ده چه د افغانستان
 او پاکستان وزیران په تهران کښی سره وگورئ .

د جوزا ۴ - افغانی او پاکستانی هیأتونه د اعلیٰ حضرت د ایران د شاه شاه حضور ته ورغلل .
 د جوزا ۴ - د پوهنتون علمی مناظری به ژر شروع شی .

د جوزا ۵ - د افغانستان او پاکستان هیأتونه د ایران د خارجه وزیر له خوا
 میلستما شوی وه .

- د جوزا ۵ - د اساسی قانون د کتنی جرګه کې اتمه غونډه وکړه .
- د جوزا ۵ - یو فرانسوی قانون یوه کابل ته راوړسید .
- د جوزا ۶ - د هیواد د خپلواکۍ د بیرته راوستلو پنځه څلوېښت کالیزه مراسمو په ټول هیواد کې تېلېل شوه .
- د جوزا ۷ - د افغانستان او پاکستان تر منځ یو سیاسي، قونسلې او تجارتی روابط برقرار شول .
- د جوزا ۹ - د مطبوعاتو وزیر د تهران غونډه بریالۍ وبلله .
- د جوزا ۹ - د مرکزي لارې توار ودانۍ پرېون افتتاح شوه .
- د جوزا ۱۲ - د کورونو جوړولو فابریکه د پراختیا په حال کې ده .
- د جوزا ۱۳ - د ښاغلي صدراعظم د شوری وکیلانو ته د خپل حکومت د کړنلارې په برخه کې تو ضیحات ورکړل .
- د جوزا ۱۴ - د وزیرانو د مجلس له خوا ۴۲ کال یو دجه تصویب شوه .
- د جوزا ۱۴ - ملي شوری د ښاغلي دکتور محمد یوسف کابینې ته د اعتماد رایې ورکړې .
- د ښاغلي صدراعظم له خوا یو ځل بیا د پښتونستان د ولس ملاټي ته پیداو په دغه برخه کې د افغانی ولس او خلکو دریغ و وېنه شوه .
- ۱۴ - د ښاغلي دکتور محمد یوسف صدراعظم د معالجي د پاره و پانا ته وخوځید .
- ښاغلي انجنیر مساه د پترولوپلټنې د تیس د مخابراتو د وزارت د کفیل په حیث مقرر شو .
- د اېن سینا دنوی کلینیک د پرانستلو لومړی کالیزه تېلېل شوه .
- ۱۶ - د افغانی سری میاشتی نوی تشکيلات او بودجه تصویب شو .
- د جوزا ۱۷ - د مطبوعاتو د قانون د کتنی فرعي کمیټه وټاکل شوه . د کندهار مخورو دری لکه افغانی سری میاشتی ته ورکړی ،
- د جوزا ۱۸ - د دوا جوړولو د پوهنځی د لارښوونکو د کار پاي ته ورسید .
- د مطبوعاتو وزیر د ښاغلي د پښتیا د کندهار مخورو ته د کندهار د مطبوعاتو د پراختیا په باب کې تو ضیحات ورکړل . د اساسی قانون د کتنی د کمیټې لسمه غونډه وشوه .
- د جوزا ۱۹ - گران ټولواک پرون د سالنګ د عمومی واک د کار جریان معاینه کړ .
- د مطبوعاتو وزیر ښاغلي د پښتیا د ولټي مطبعې دنوی ودانۍ د کار جریان وکوت .
- د جوزا ۲۰ - د کابل د امنیې قوماندان وویل چه د پولیسو د سټګاه د جنایاتو د کشف او لېاره په هر دول مدرسو سامانوخڅه سنباله شویده .

- دجوزا ۲۱- دکندهار دمیوی ساتلو او صادرو لو فابریکه د تجارت د وزارت له خوا پرانستله شوه.
- د جوزا ۲۲- د پلان وزیر ښاغلی عبدالجی عزیز د لشکر گاه نوی پل پرانست.
- دجوزا ۲۲- افغانستان له اقتصادي مرستو څخه په زده پوری کته اخیستی.
- د افغانستان او بلغار یا تر منځ د تجارتي موافقت لیک سندو نو سره تبادله وشوه.
- دجوزا ۲۳- ښاغلی سلطان محمود غازي دملکي هوامی ریاست د کفیل په حیث مقرر شوی دی.
- دجوزا ۲۴- د اوه څلویښت زرو ټنو په شاوخوا کښی غنم له امریکا څخه افغانستان ته راوړل کیږی.
- دجوزا ۲۵- دگران ټولواک په بلنه جلاله آب برژنیف د میزان په نو لسم افغانستان ته راځی:
- د ښکرهار په ۵۶ زره جریبه میخکه کښی د کرهڼی وزارت له خوا ذراعتی فارمونه جوړیږی.
- دجوزا ۲۵- د افغانستان اوولسی چین د سرحدی مسایلو د موضوع په باب دخپرو اترو له امله دچین یو هیئت کابل ته را ورسید.
- دجوزا ۲۸- د حقوقی مسئلو دتنظیم او قانون جوړولو نوی اداره تاسیس شوه.
- دجوزا ۲۹- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم دسرطان په اومه نیټه دکابل لورته راخوځیږی.
- دامریکا خلکو دگران ټولواک او معظمی ملکي دتاوده او په زده پوری هرکلی لیوال دی.
- دجوزا ۲۹- دمېر منو دټولنی تربیوی کنفرانسونه دعلیاحضرتی معظمی ملکي په پیغام پرانستل شو.
- والا حضرت مار شال شاولی خان غازي دجوزا په ۳۱ نیټه د علاج لپاره پاریس ته ولاړ.
- دمګرو ملتو داطلاعاتو اداری او په افغانستان کښی دملګرو ملتو نماینده ښاغلی هیلنګک دافغانستان دعرفانی او نشراتی موسسواو دم، اطلاعاتو داداری ترمنځ نودی مرستی یی ومانځل.
- په واشنگتن کښی دښاغلی میوندوال د ماموریت دوره پای ته ورسیده.
- له واشنگتن څخه درارسیدلی خبر سره سم ښاغلی جان کینیدی امریکانه دگران ټولواک او معظمی ملکي مسافرت ددواړو هیوادو دوستانه روابطو د پراختیا په برخه کښی اغیزه ناکه و باله.

دجوذا ۳۰- د کابل او پراگ ترمنځ د هوايي سرویس د ښاغلي گلېهار د ملکي هوايي ریاست مرستیال او د هوايي قواؤ د ارکانو رئیس جنرال محمد آصف او د چکوسلواکیا سفیر ښاغلي جان چک په واسطه پرانستل شو.

دجوذا ۳۱- د نویو مدرنو طباعتی ماشینو د نصبولود و دانی چاری به یی راتلونکو د و کلو پوری بشپړی شی.

دقنې دروغتیا د موسسې نماینده دکتور تولی دمطبوعاتو له ښاغلي و زیر سره کتنه اودمطبوعاتو له خپر و نوڅڅه خوشی وکړه.

د نساجی د عمومی ریاست د پلو رلو آمر ښاغلي محمد صالح حنیفی و و یل چه د د نساجی د فابریکو په تولید اتو کښی زیاتوالی راغلی دی.

۱۳۴۲ کال د سرطان لومړی: والا حضرت د کابل قانع د علاج دپاره فرا نسی ته وخوځید.

د اساسی قانون د کتنی په دولسمه غونډه کی محینی مهم موضوعات تر کتنی لاندی ونیول شول. دملی شوری د قوانینو د تدوین د داخله چارو د شکایاتو اودعریضواو د یدلو کمیسیون وټاکل شو.

دسرطان ۲- دامریکي د متحد ایالتونو حکومت په بلنه دافغانستان یو پارلمانی هیئت به دامریکا متحد ایالتونه وگوری.

دعربی متحد جمهوریت لوی سفیر ښاغلی احمد فرید احمد ابو شادی دملی شوری له ښاغلي رئیس سره کتنه وکړه.

دشوروی جما هیر واتحاد د ښځودقواننی په بلنه دمیرمو دقواننی له خوا دافغانستان د ښځو په نمایندگی دنړی په کسانکرس کښی دگډون دپاره مسکو ته یو هیئت وخوځید.

دملکی هوایی ریاست کفیل ښاغلی سلطان محمود غاری دځینو چارو له کتلو وروسته له میمنی څخه هرات ته وخوځید.

دسرطان ۳- دمیرمنو دقواننی د شیدوڅښلو، پخلی او دکور دتدبیر کورس د والا حضرتی شاهدخت بلقیس په واسطه پرانستل شو.

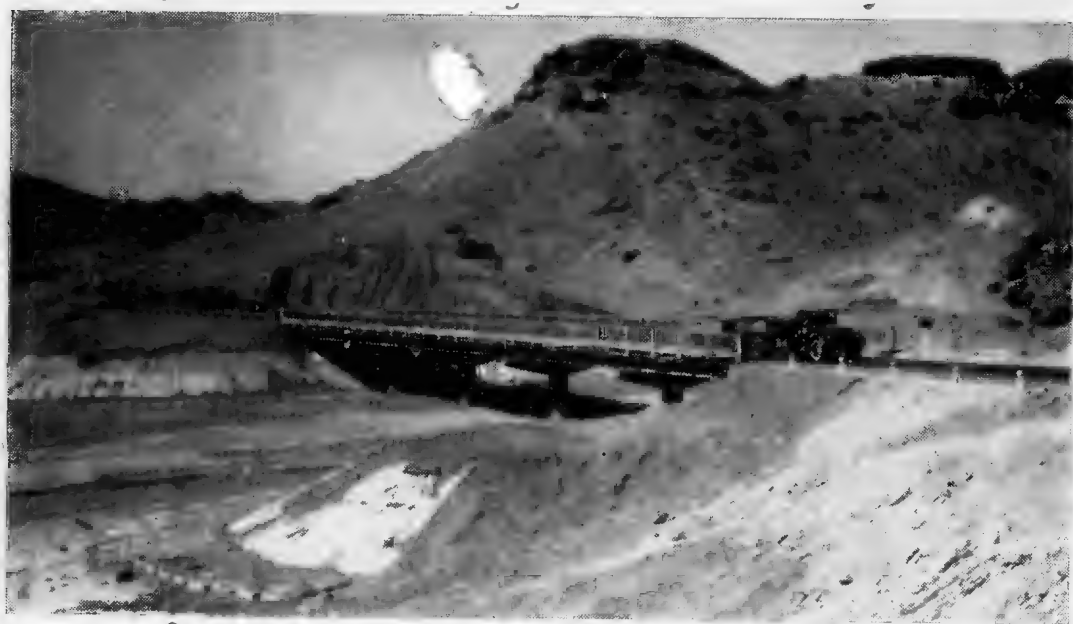
دافغانی سری میاشتی قولنی دختیز پاکستان مصیبت لټولو ته لس زره پاکستاني روپی ورکړی.

په واشتگتن کښی دافغانستان دلوی سفیر په حیت دد کتمور عبد المجید چه په توکیو کښی دهمایونی معظم اعلیحضرت پخوانی لوی سفیر و اکر یمان را رسیدلی دی.

دسرطان ۴: گران ټولواک اوعلیا حضرت ته ملکه دهغی اعلامی په اساس چه د ۱۹۶۲ کال داکتوبر په لومړی نیټه دهغی بلنی په باب چه دالمان دفدرالی دولت دجلا لمتاب جمهور رئیس له خوا دافغانستان معظم ټولواک اوعلیا حضرتی ملکی

د قراړو د دسیند پل چه د لوی دیزر لین د پروژې په اساس ۳۷۵ متره اوږد جوړ شوی دی.

د کندهار - هرات اوتو رغو نهی د سرک یوه برخه هغه پل چه سنگی د بباط ته څر مه نوی جوړ شوی دی .

دادرسکن په برخه کې د کښمار، فراه او هرات نوي سړک په دلو ديزابن له خوا پرېشووی دی

د هرات نوي هوتل چه د جوړولې کار نه دی زر په زړه بشپړ شى

نه رسمي بلنه ورکې شوی وه د اسد به خواړه لسمه نېټه اتحادی المان جمهوریت ته همی.

د برتانیی لوی سفير ښاغلی ارنر جمیز د گران ټولواک حضور ته خپله اعتماد نامه وړاندې کړه.

د سرطان ۵: د فغانی سری میاشتی د ټولنی عالی رئیس به غزنی کښی د سری میاشتی دودانی دهای له ټاکلو وروسته بیرته کابل ته راستون شو. میرمن رقیه ابو بکر د سری میاشتی د ټولنی د تبلیغا تو د آمریت د کفیلې به حیث مقررده شوی ده. د اجرستان د شونځی دودانی د بنسټ پرېره دغه دهای د حاکم ښاغلی سلیمان خیل به واسطه کښو دله ښوه.

د سرطان ۶:

به واشگتن کښی د افغانستان پخوانی لوی سفير ښاغلی میوندوال کابل ته راوړسید. ولاحضرت شهزاده محمد نادر د استقلال دلیسی د فارغ التحصیلانو د پیلو مو نه او انعامونه ورکړل.

ښاغلی پوهاند صدیق اله رشتین د ادبیاتو د پوهنځی استاد د پښتو ټولنی د رئیس به حیث مقرر شو.

ښاغلی عبدالخالق واسعی د پښتو ټولنی د لغاتو د څانگې مدیر د پښتو ټولنی د مرستیال به حیث مقرر شوی دی.

د عید العلم مدال چه د عربی متحد جمهوریت د رئیس ښاغلی جمال عبدا لنا صرله خوا د پولیسو د لیسانسی د امتیه قوماندانی د گوتی د نشان د څانگې آمر ښاغلی عبدالستار ساپی لپاره پخوا منظور شوی و هغه ته وروسپارل شو.

د سرطان ۷: په ملی شوری کښی د مطبوعاتو، روغتیا او معارف د چار له پاره یو کمیسیون ټاکل شوی دی.

د کابل ښاروالی به اقدام به ژر د ښځو له خوا دواوی د ښځو په ځینو جوماتو کښی واخیستلی شی.

د ننګرهار د ولایت د تجارت د اتاقو د غړو په تصمیم د انفرادی سوداګرو د پاره د سوداګری د پراخنیا په باب لازم تجویزونه و نیول شو.

د سرطان ۸: گران ټولواک د ریشخو ر عسکری قشله په مفصله توګه وکتله.

د افغانستان د پاچاهۍ دولت اود بلغاریا دولسی جمهوریت ترمنځ د فرهنګی همکاریو موافقه لیک د پوهنی د وزارت د تدریسی معین ښاغلی د کتور محمد انس او

په کابل کښی د بلغاریی د دولت د لوی سفير ښاغلی لزار تشکف له خوا لاس لیک شو.

د دولتی مطابعو رئیس ښاغلی کندهاری د طباعتی ماشینونو په بین المللی نندارتون کښی د گډون په غرض اروپاته لاړ.

د اساسی قانون د کتنې جرګې، په مقننه قوه پورې مربوط فصل تر څپړنې لاندې ونيو. د سرطمان ۹: - ښاغلی دکتور محمد یو سف صدرا عظم چه دجو ژا په ۱۴ نیټه دمعا لچې دپاره ویا ناته تلملی و له بشپړې روغتیا سره بیر ته کابل ته راغی .

ښاغلی صدراعظم دگران ټولواک حضورته ورغی .

دیونان لوی سفیر خپله اعتماد نامه دگران ټولواک حضور ته وړاندې کړه . دافغانستان د شاهي حکومت او دامریکې تر منځ دتخنیکي مرستو دتېرون په اساس یو فرعي تېرون لاسلیک شو .

دسرطمان ۱۰: - دپکتیا د اقتصادي او اجتماعي اوضاع دښه والي په منظور به سود من پلانونه دپلان وزارت له خوا تطبیق شي .

دجرم دنجونو دښوونځي دودانې دبنسټ لېږه دجرم دحاکم په واسطه کیښودله شوه .

دسرطمان ۱۱: دکانو او صنایعو دوزارت له خوا ډول ډول سامانونه اوماشینونه کابل ته را رسید لی دی .

دآريانا د هوايي شرکت د رئیس ښاغلی فیض محمد احمدزی دمرکي په ترڅ کښي وویل چه ژر دآريانا الوتکي بیا فرانکفورت ته خپلې الوتنې شروع کوي .

دسرطمان ۱۲: - دگران ټولواک له حضوره استاد خلیلي ته دوزارت القاب اومعاش منظور شوي دي .

دافغانستان دترلاس لاندې پروژو په باب دخبر و اترو لپاره دشوروي اتحاد یو هیئت کابل ته راغی .

دپکتیا دخلکو دژوندانه دسطحي دلوړولو په منظور سود من پلانونه دکرهڼي پلان او دکانو او صنایعو دوزارتونو له خوا تر لاس لاندې دی .

دجغتو دترکان کلي دښوونځي دودانې دبنسټ لېږه دغزني دا علی حکومت دپوهنې دوزارت په واسطه کیښودل شوه .

دسرطمان ۱۳: - په کراچی کښي د لړی سفیر په حیث دجلالتمآب میوند وال اګریمان، په پېښور کښي د افغاني قونسل په حیث د خارجه چارو دوزارت دآرشیف د لوی مدیر ښاغلی سید تاج الدین او په کویټه کښي د افغاني قونسل په حیث د خارجه چارو دوزارت دویزی دڅانګې دمدير ښاغلی محمد ایوب عزیز اکواتور را رسید لی دی او ټاکل شويده چه ژر به په کابل او کراچی کښي د دواړو خواؤ سفارت خاني او په پېښور وراو کویټه کښي افغاني قونسلګري او په چمن او پېښور کښي افغاني وکالت التجاري تأسیس او په کار شروع و کړي .

دگران ټولواک له ارادې سره سم به په پکتیا کښي دکتوري پروژي دکرهڼي، پلان اودکانو او صنایعو وزارتو له خوا تر تطبیق لاندې ونيول شي .

د سړطان ۱۴: له هغې پخوانۍ موافقې سره سم چه د افغانستان د مطبوعا دود وزارت او په کابل کېښی د عربی متحد جمهوریت د ثقافتی مرکز ترمنځ لاسلیک شویده ژر به دافغانستان او عربی متحد جمهوریت د دوستۍ ټولنی پرانیستل شی .

د سړطان ۱۵: ښاغلی ملکیار په ملی شوری کېښی د ۴۲ کال بودجه وړاندی کړه . هغه هیئت چه پښکتیا ته تللی و له ژور وکتنو وروسته بیرته کابل ته راستون شو .

د سړطان ۱۶: د دولت د ۴۲ کال پنځه ملیا رده اودری د پړش ملیونه افغانۍ بودجه د ملی شوری له خوا تصویب شوه .

د سړطان ۱۷: د گران ټولواک له حضو ده د المغرب د پاچا په عنوان د مبارکۍ تلسکرام مخا بره شو .

د قبا یلو د مستقل رئیس ښاغلی گل پاچا الفت د مخه ښی اود پښتو ټولنی د قوی رئیس ښاغلی رښتین د مقرری په مناسبت ولهمه شپه په اتو بجو د پوهنی دوزارت د ادارې معین ښاغلی الکوزی له خوا دهغه دوزارت په کلوپ کېښی میلستیا شوی وه چه د هغی کېښی د پوهنی دوزارت اراکینو اود پښتو ټولنی منسوبینو گډون کړی و .

د سړطان ۱۸: د ملی شورا د قوانینو د تدوین د چارو د کمیسیون په پړونۍ غونډه کېښی د ملی دفاع د مجوابو نو په هغه برخه باندی غوراو کتنه وکړه چه کمیسیون ته د احتیاط دضا بطلانو د اصولنامی د پروژی په باب راوسیدلی ده، غونډه د ښاغلی رحمانی تر اثر لاندی شوی وه .

د پښکتیا د ولایت اوسنی انکشافی او اقتصادی پر مختلکو نه د گران ټولواک دارشا داتواو دخلکو د زیار ایستلو په اثر دستا ښی وهدی .

په دوهم پنځه کلن پلان کېښی د شوروی اتحاد د مرستی په باب خبری اتری شروع شوی .

د میدان مالد اړوته د مصنوعی القاح فنی لازی چاری وروښو دلی شوی .

د سړطان ۱۹: گران ټولواک د قرغی عسکری قشله وکتله .

- ټاکل شویده چه د ملی شورا د رئیس دوکتور عبدالظاهر په مشرۍ دافغانستان یو پارلیا نی هیئت نن د غرمې نه وروسته په یوه بجه د امریکا د حکومت په بلنه هغه هیواد ته لاړه شی :

د سړطان ۲۰: دافغانستان پارلیمانی هیئت پرون امریکا ته وځو مجید .

دالمان داتحادی جمهوریت لوی سقیر ښاغلی گیر هار د مولت من پرون خپله اعتماد نامه د معمولو تشریفاتو سره سم د معظم ټولواک هماغو نی اعلیحضرت حضور ته وړاندی کړه .

د سړطان ۲۱: د هرات او غزنی مخور د گران ټولواک د شرفیا بی له امله کابل ته راغلل .

تراوسه پوری د شوروی اتحاد ۲۲ زره ټنه غنم افغانستان ته رارسیدلی دی .

د کټور محمود خېبې د کابل راهېو د نشراتي رياست د کفيل په حيث مقرر شو. د سرطان ۲۲: د گران ټولواک له حضوره د عراق او فرانسې د ملي ورځې په مناسبت د مبارکۍ تلمکرا مونه مخا پرې شویدی.

د غزني د ښار او شاوخوا سيمو مخورو د دلکشا په ماڼۍ کې د گران ټولواک حضور ته ورغلی و.

ښاغلی صدراعظم له لودي او بيسواډي سره د مجادلې په باره کې د غزني د خلکو مرسته وغوښته.

د هرات مخورو له ښاغلي ملکيار سره وکتل او وروسته له هغه يې مسلخ او سيلو وکتل. د سرطان ۲۳: د گران ټولواک حضور ته د ورته د به ترڅ کې د هرات مخورو له حکومت سره د هر ډول مرستې وعده ورکړه.

د مطبوعاتو د قانون جرگې ته د فرعي جرگه کې رپوت وړاندې شو.

د فرانسې د ملي ورځې په مناسبت د کابل په دربار کې د هغه هیواد د لوی سفير له خوا پروډ د مازديگر په پنځو بجو د سفير په کور کې يوه ميلمستيا شوی و چې هغه ته ښاغلی دوکتور محمد يوسف صدراعظم، د سلطنتي دربار وزير ښاغلی علي محمد، د کابل پښتو غړی عالي رتبه عسکری او ملکي مامورین او په کابل کې د کور د پېلوماتيک ورغلی و.

د عراق د ملي ورځې په مناسبت د هغه هیواد په سفارت کې ميلمستيا شوی و. د سرطان ۲۴: د افغاني پارلماني هيئت به د امريکا بيلې بيلې سيمې او د م.م. مؤسسه وگوري.

د افغانستان بانک سرى مياشتى ته يو ميليون او درى لکه پنځه خلو پښت زره نهه سوه او اتيا افغانۍ او ۴۲ ټوله بسپنه ورکړې ده.

د غزني مخورو او عالمان پير ته غزني ته ستانه شول.

د سرطان ۲۵: د اسپانيې د ملي اختر په مناسبت د گران ټولواک له حضوره د مبارکۍ تلمکرام مخا پرې شویدی.

د افغانستان او متحد عربی جمهوريت د دوستۍ ټولنه پرانيستله شوه.

د هو اېښودنې نوي دستگا. په کار واچولې شوه.

د شوي اتحاد د اقتصادي هيئت په وياړ د پلان د وزير ښاغلي عزيز له خوا ميلمستيا شوی و.

د سرطان ۲۶: د افغانستان پارلماني هيئت به نن د امريکا له جمهوريتيس جان کنيدي سره وگوري.

دمطبو عاتو وزیر پرون ددو لتي مطبعمی نوی به کارا چول شوی ماشینونه و کتل .
 دکابل به دربار کښی دالمان داتحادی جمهوریت نوی لوی سفیر دکتور هار د
 مولتین له صدراعظم ښاغلی دوکتور محمد یوسف سره دپیژندگلو ی کتنه وکړه .
 دسرطان ۲۷: ښاغلی صدراعظم دقرغی عسکری قشله وکتله .
 دښارد اصلاحاتو پروژ د عاشقانو او عارفانو په سیمه کښی شروع شوه .
 دسرطان ۲۸: دملی شوری رئیس دوکتور عبد الظاهر له ښاغلی جان کنیه ی
 سره وکتل .
 دسرطان ۲۹: ښاغلی جان کنیدی په پیره مینه دافغانستان دگران ټولواک او
 معظمی علیاحضرتی ملکي نژدی سفرته سترگی به لاری دی .
 دفره مخور دعالی حضرت شهید سعید به مقبره دگلو کښی کیښوده .
 دښاغلی صدراعظم په مشری دهرمند دریاست عالی شوری غونډه وکړه .
 دسرطان ۳۰: دپولیند دملی ورغی په مناست دگران ټولواک له حضوره دمبارکی
 مخابره شوی دی .
 دښاغلی صدراعظم په مشری دهرمند دریاست عالی شوری غونډه وکړه .
 دکا پښی ددوه تنو غړو په گډون هزاره جات ته تلملی هیأت په خپلو کتو پیل وکړ .
 دپوهنتون دکتابونو پلورنځی پرانستل شو .
 دسرطان ۳۰: دولا باتو دپوهنی دمديرانو اتمه کالنی غونډه پر و ن د ښاغلی
 دکتور پوپل په وینا پرانستله شوه .
 دسرطان ۳۱: دگران ټولواک له حضوره دجلال آباد جمال عبدالناصر په عنوان
 مبارکی تلگرام مخابره شوی دی .
 دوزیرانو دمجلس له خوا دجرازی محاکماتو دقانون پروژ تصویب شوه .
 داسد لومړی - ښاغلی صدر اعظم دکتور محمد یوسف په داسی حال کښی چه
 دملی دفاع و زیر چکر جنرال خان محمد ورسره و دریشخوړ عسکری چونی وکتله .
 دکابل دښار داصلاحاتو دپلان دپرمخ بیولو په برخه کښی دامریکا دبین المللی همکاري
 اداره او م هم مرسته کوی .
 دپښتني تجارتی بانک عالی شوری په داسی حال کښی چه د مالیی و زیر او
 دصدارت عظمی لومړی مرستیال ښاغلی عبدالله ملکیار او دعدلی و زیر ښاغلی
 مجروح اودشوری نورغری حاضر و غونډه وکړه .
 داسه ۲ دادیاتو د پوهنځی دژورنالیزم د څانگي ددوهو او دریو ټولگیو
 شاگردانو دورغی په دوه نیمو بجو دپوهنځی دریس ښاغلی مجروح په ملسکرتیا
 دمطبوعاتو دوزارت په مافی کښی دمطبوعاتو له وزیر ښاغلی دښتیا سره وکتل .
 ښاغلی دښتیا د وینا په ترڅ کښی فارغ التحصیل شوو ژور نالستانو په دملکت
 غر گنده له تیا باده کړه اووی ویل چه ددغی څانگي منسوبین دې دمطبوعاتو له
 وزارت سره دهمدا اوس خپله مرسته شروع کړی .

داسد ۴- دگران ټولواک له حضوره اود ښاغلي صدر اعظم له خوا د مسکو دخبرو دبر پاليتوب په نسبت مبارکي ويلي شويده ښاغلي صدر اعظم د دري گونو لويديزو او ختيزو هيوادو موافقه چه دآزموښتي چاودنو د بندولو په باب يي سره کښي ېده دنړۍ دشخړو دکميدو په لاره کښي يوگړندي گام گڼي .

د ملي شوري د بودجي او مالي چارو کميسيون په خپله غونډه کښي ۳۸-۳۹ مالي کال د قطعيه حسابو موضوع ترغور لاندی ونيوله .

داسد ۵- دگران ټولواک له حضوره ديوگو سلاويي د وروستي زلزلې له امله د همدردۍ تيلنگرام مخابره شويدي .

ښاغلي دکټور محمد يوسف صدر اعظم د فراه له مخورو سره د پيژند کلوۍ په وخت کښي وويل: حکومت هيله لري چه د ناوړو استفا دو مخه ونيوله شي . دمتحد عربي جمهوريت دلوی سفير ښاغلي ابوشادي په وياړ دافغانستان اومتحد عربي جمهوريت ددوستۍ دولتي درميس ښاغلي رښتيا له خوا دمطبوعاتو په کمپکښي دعهداي په امانۍ ميلهستيا شوي وه .

داسد ۶- ښاغلي صدر اعظم دمعارف دشاگردانو د اوډي هنري نندار تڼون د نجات په ليسه کي پرانيست .

د افغانستان دشمالی سيمو دانجنيرۍ دبشپړي سروي اودکوکچي په نښاوي ياشبرغان کښي ددوولس زره هکتاره دمحکي دآبادولو اودپروژي جوړولو سروي تپون د افغانستان او د شوروي جمهوريتو داتحاد د هيتو له خوا د فوايد عامي په وزارت کښي لاسليک شو .

داسد ۷- والا حضرتي شهزادي بلقيس درابعه بلخي دليسي په چوکاټ کښي يونوي وړکټون پرانيست .

داسد ۷- د فراه داهلي حکومت مخورو په داسي حال کښي چه د فراه اعلي حاکم ښاغلي عبدالعزيز هم حاضر ؤ دافغاني سري مياشتي د ټولني له عالي درميس والا حضرت شهزاده احمد شاه سره دهغه رياست په سالون کښي وگڼل .

داسد ۸- دمعظم ټولواک همایوني اعليحضرت له حضور څخه دسويس دملی جشن په مناسبت دسويس د کنفدراسيون د درميس په عنوان برن ته د مبارکۍ تلنگرام مخابره شويدي .

داسد ۸- له ښاغلي صدر اعظم سره دجريدو اوورځپاڼو دمديرانو مرکه وشوه . دملی شورا دقوانينو تدوين دچارو کميسيون پخپله غونډه کښي چه دښاغلي رحمانی په مشرۍ يي وکړه د يو د جي او مجا سبي اصولنا مه يي تر غور او څيړني لاندی ونيوله .

داسد ۹- همایوني معظم اعليحضرت دهغی خاصی مهر بانۍ له مخي چه له خپل رعيت سره يي لري

د مرکز ولايتو نوا او اعلي حکومتونو د يوشمير مبعادي بند يا نو د بند پاتې موده د ميلادالنبی شريف په مناسبت پښلي ده .

داسد ۱۰ - د حضرت سرور کائنات محمد مصطفی صلعم د نيکه رغی زېږېدنې کاليزه په نهو بجو دمطبوعاتو دوزارت د لارښودنې د لوی مديريت له پرو گرام سره سم دسلامتخاني په ماڼۍ کښي تجليل شوه .
دشرعياتو د پوهنځي علمي کونفرانسونه وړمه ورځ مازيکر په پنجو بجو د پوهنتون درئيس پوهاند دکتور انوري په وينا پرانستل شول .

داسد ۱۱ - دافغانستان اوشوروي اتحاد ترمنسح د ۱۹۶۱م کال په موافقه ليک باڼدي د بيا کتنې په خبرو کښي دشوروي اتحاد دهيئت رئيس ښاغلي او بر يانوف اوغړو بي ، دبلان دوزارت معين ښاغلي يفتلي او په نوموړو خبرو کښي افغانی هيئت دنورو غړيو په ملگرتيا له صدر اعظم ښاغلي دکتور محمد يوسف سره وکتل .

دگلپو پولودتديد په باب دافغانستان اوولسي چين دهيئتود خبر و

په باره کښي گلپه اعلاميه

دغني مطبوعاتې گډې اعلاميې متن چه دافغانستان اودولسي چين جمهوريت ترمنع دسرحدی خبرو په باره کښي خپره شوه .
اعلاميه وايي چه .

دافغانستان شاهي حکومت او دولسي چين جمهوريت دحکومت د۱۹۶۳ کال دمارچ په دوهمي نيقي دمطبوعاتو گډې اعلاميې په تعقيب دسرحدی خبرو د باره ددواړو هیوادو دهيئتونو د۱۹۶۳ کال دجون د۱۷ نيقي نه داگست تر اوله پوري ددواړو هیوادو ترمنع داوسنی سرحد درسمي تديد په باب کښي خبري وکړي .
هغه کسان چه په خبرو کښي بي کډون وکړي دافغانستان له خوا د خارجه چارو

دوزارت دملگرو ملتو او بين المللي روابطو مديريتي ښاغلي زلمي محمود دغازي دهيئت دمشر په حيث، دملکي هوانوردی رئيس ښاغلي سلطان محمود دغازي، دکارتوگرافي رئيس ښاغلي امير احمد، ښاغلي غلام رسول ښاغلي محمد رفیق آصفی او ښاغلي غوث وزي دهيئت دغړو په حيث و

اودولسي چين دجمهوريت له خوا په افغانستان کښي دولسي چين دجمهوريت لوی سفير ښاغلي هاوتينگک دهيئت دمشر په حيث، دچين دخارجه چارو په وزارت کښي دآسيایي چارو د لومړي څانگي دمدير مرستيال ښاغلي چنگک چي پنکک دهيئت دغړي په حيث اوماهسوشنگک، ليوهای سنگک اوباجنگک آن دمشاوړينو په حيث و.

دخبرو په وخت کښي لومړي ددواړو هیئتود کارد ترتيب په باره کښي موافقه سره وکړه اووروسته ترهغه بي هغه نقشي چه سرحدی کرښه څرگندوي او پخوا ودواړو

ښاغلي زلمي محمود غازي د خارجي وزارت د بين المملې روابطو او دملګرو ملتو لوی مدير او په کابل کې د دولسم چين د جمهوريت لوی سفير ښاغلي هاو تنګ او دولسي چين د هيئت مشري په داسې حال کې چې د ګډو ټولو د تډيډ مسوده په نښه کوي

خوا او ترمنځ مبادله شوي وي يو له بله سره مقلبه کېږي او د دواړو هم يو ادوا ترمنځ د سرحد کرښې د محاي اولار په باب کېښي بي مفاهيمه او خبرې وکړي او وروسته تر هغه درابو په اتفاق د سرحدي تړون او معاهدې د سودي په باره کېښي موافقي ته سره ورسيدل او تصميم يې ونيو چې د دواړو خواؤ نه هر يو جلا جلا دغه مسوده د هغې د کتلو اولاسليک کړ او په غرض د مختلرو نمليندگانو د ټاکلو د پاره خپلو متبعو حکومتونو ته وړانديز کړي. د خبرو په وخت کېښي ډېره دوستانه او صميمانه فضا موجوده وه دواړو خواؤ د کار د چټک پرمخ تګ او د دوستانه مشورې د لارې د سرحدي خبرو په زړه پورې نتيجه څخه خوښي او ممنونيت وکړه، په افغانستان کېښي دولسي چين د جمهوريت د هيئت داستوګني په موده کېښي د چين لوی سفير او د خپل هیواد د هيئت مشري ښاغلي هاو تنګ او دولسي چين د غړي ښاغلي چنګ چي پټنګ د معظم ټولو اک هماغو نوي اعليحضرت حضوره هم ورغلي دي.

د افغانستان صدر اعظم ښاغلي دکتور محمد يوسف هم د دوی سره وکتل چېښي هيئت د هیواد مخينې په زړه پورې محايو نه هم وليدل. (باتي په ۱۵م مخ کېښي)

نہصد مین سالگرہ وفات پیرہرات

برگزاری نہصد مین سال وفات خواجہ درواقع احياءمفاخرادبی و عرفانی و تمجید ازاينگونه شخصيت های علمی و ادبی است کہ عمری را در راه عرفانی مجاہدت نموده اند و مصدر خدمات قابل قدری گردیده اند .

بنا بر همین منظور مطبوعات برآن شد تا سالگرہ ابن عارف بزرگ (خواجہ عبد اللہ انصاری هروی) را (کہ اندیشہ های عرفانی او در واقع هادی اهل طریقت است) برگزار نماید روی این مفکوره از بعضی مستشرقان و دانشمندان خارجی کہ بآشنا و افکار پیرہرات آشنا بی داشتند دعوت بعمل آمد تا بتاریخ ۴ میزان ۴۱ با این مناسبت در کابل حضور بهم رسانند. مدعوین عبارت بودند از:

۱- استاد نورالدین شریبہ از جمهوریت متحد عرب

۲- استاد احمد آتش از ترکیہ

۳- دکتور رضا زاده شفق از ایران

۴- استاد بدیع الزمان فروز نغرا از ایران

۳- استاد مدرس رضوی از ایران

۶- شاغلی رهی معیری از ایران

۷- راحب دوبورکوی از فرانسه

۸- پروفیسر پترا یوری از انگلستان

۹- دکتور تارا چند از هندوستان

۱۰- استاد عبد الغنی میرزایف از اتحاد شوروی

۱۱- استاد لویی دویری از امریکا

۱۲- استاد مسینیون از فرانسه

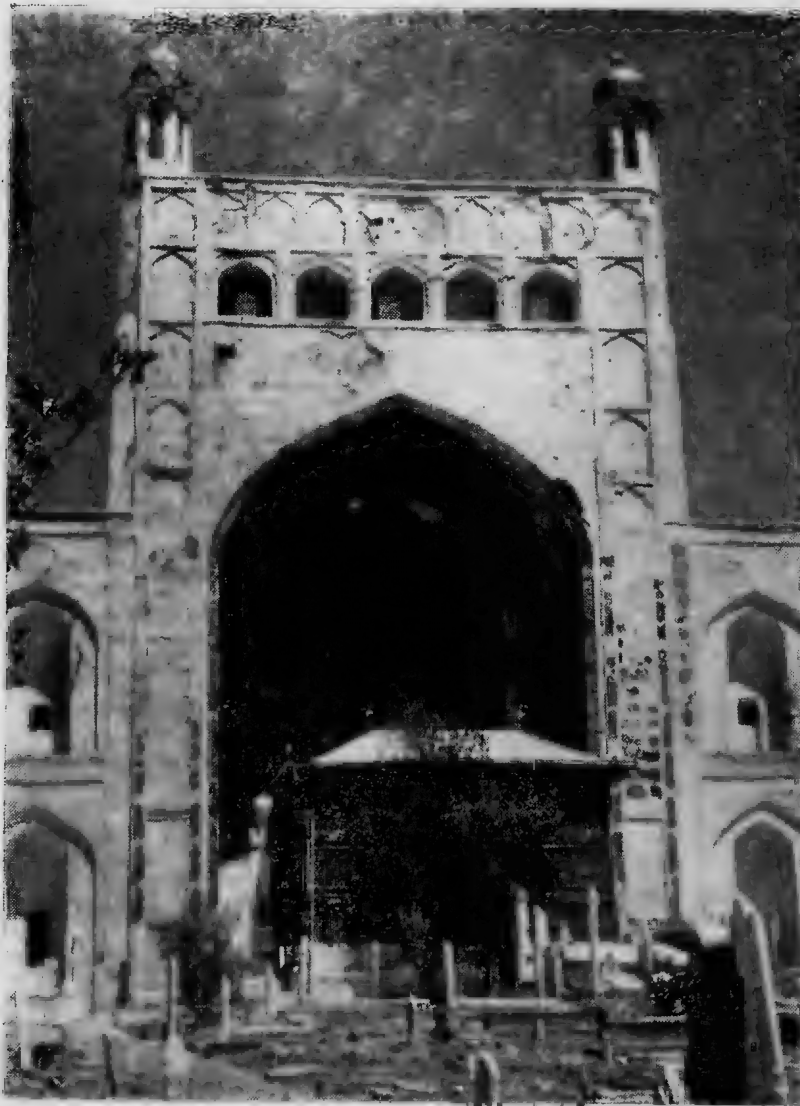
۱۳- استاد توچی از ایتالیا

سہ نفر اخیر الذکر بنا بر معاذیری آمده نتوانستند و استاد مسینیون مکتوبی باین

مناسبت ارسال نمود کہ روح مطلب آن این است (من بحیث عضو پشتوتو لئہ بہ غایت سرور دعوت حکومت افغانستان را برای اشتراک در محفل یاد و بود نہصد مین سال وفات خواجہ عبد اللہ انصاری پذیرفتم و خودم در ماه می ۱۹۴۵ بمزار او در گازرگاہ واقع ہرات آمده بودم از نخستین سخنہ دمن بتربت روحانی شیخ بزرگام مددہ سال میگذرد و آن وقتی بود کہ در مذاہب فلسفی اسلامی کاوش میگردم و در آن روزگار فصلی از تصوف در مقدمہ عبدالرحمان ابن خلدون مطالعہ میکردم و در آن سخنان صوفیانہ یافتم و بعد از طبقاۃ الصغیہ انصاری ایباتی را خواندہ ام کہ منسوب بہ حسین

بن منصور حلاج بوده و وی کسیت که در راه تصوف اسلامی بدار آویخته شده است. مقصد اینکه خواجه عبدالله انصاری هروی از پیروان مذهب خلیلی بود و حلاج در آستان قبر امام (حنبل رح) در بغداد تهجد میگذارد .

اعضای کنگره دانشمندان داخلی قرار ذیل اند
 بناغلی استاد سلجوقی، بناغلی عبدالهادی داوی بناغلی فیض محمد ذکریا، بناغلی استاد
 خلیل الله خلیلی، بناغلی سید شمس الدین مجروح، بناغلی دوکتور میر نجم الدین انصاری،

مزار حضرت خواجه عبدالله انصاری «رح» در گلزار گماه هرات

بشاغلی دکتو انوری، ملک الشعراء استاد بیتاب، بشاغلی میرسید قاسم، بشاغلی دکتور محمد انس
بشاغلی عبدالکریم حقانی، بشاغلی احمد علی کھزاد، بشاغلی محمد ابراهیم صفا، بشاغلی دکتور
عبدالاحکیم ضیائی، بشاغلی میر غلام محمد غبار، بشاغلی گل پاچا الفت، بشاغلی
محمد خالد و بشان، بشاغلی عبدالغفور بر بشتا، بشاغلی گویا اعتمادی، بشاغلی
عبدالحمید مخمور، بشاغلی عبدالوہاب طرزی، بشاغلی عبدالرؤف بینوا، بشاغلی عبدالرشید
لطیفی، بشاغلی محمد عثمان صدقی، بشاغلی حافظ نور محمد کھگدای، بشاغلی دکتور غلام فاروق
اعتمادی، بشاغلی پروفیسر محمد علی، بشاغلی عبدالحی حبیبی، بشاغلی محمد شاہ ارشاد
بشاغلی صدیق اللہ بشتین، بشاغلی غلام حسن مجددی، بشاغلی دکتور رحیم ضیائی، بشاغلی
سید بہا الدین مجروح، بشاغلی دکتور عبدالواحد سراپی، بشاغلی دکتور احمد جاوید
بشاغلی دکتور محمد رسول ترہکی، بشاغلی غلام جیلانی جلالی، بشاغلی محمد ابراهیم عباسی
بشاغلی دکتور کرام الدین، بشاغلی دکتور حفیظ اللہ ناصری، بشاغلی دکتور محمود حبیبی
میرمن دکتور محبوب سراج رفیق، بشاغلی غلام حضرت شایق جمال، بشاغلی میرامین الدین
انصاری، بشاغلی محمد ابراهیم قندھاری، میرمن رقیہ ابو بکر، میرمن صالحہ اعتمادی،
بشاغلی محمد ابراهیم محلل، بشاغلی ضیاء قاریزادہ، بشاغلی محمد قاسم واجد، بشاغلی
بشاغلی محمد علی معتمدی، بشاغلی محمد صالح پروانٹا۔

مجلس احقال خواجہ بساعت ۴ بعد از ظهر مورخ ۴ میزان ۱۳۴۱ پس
از قرائت چند آیہ قرآن شریف بابیانہ بشاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم افتتاح شد۔
بیانہ بشاغلی صدر اعظم محتوی این جملات است۔

آثار و افکار عرفانی و اخلاقی این عارف بزرگوار خود عامل بزرگی است کہ بیاد
و بود وی میبرد ازیم و هموطنان او را از امثال این میراث بزرگ فرهنگ کی کہ نمودار
مفاخر تاریخی و مویید وحدت ملی آنهاست با احترام و تقدیر یاد کنند۔

من عقیدہ دارم جهان ما بہ اندازہ کہ بہ پیشرفت علوم مادی نیاز مندی دارد
و ارتقای بشریت مستلزم آنست بہمان اندازہ بہ تزکیہ نفس و پروردن روح عالی
انسان محتاج است تاجہانی را کہ برای سعادت حقیقی دنیای خود آرزو دارم
میسر آید۔

پیام اعلیٰ حضرت معظم ہمایونی باین مناسبت توسط دکتور وسپیل رئیس مستقل
مطبوعات قراآت گردید۔

(برخی از نکات پیام اعلیٰ حضرت معظم ہمایونی روی این موضوع در قسمت اول سالنامہ
طی بعض ارشادات ذات شاہانہ تو ضیح داده شدہ است۔) اعضای گنجرہ توسط
بشاغلی عبدالہادی داری رئیس مجلس معرفی و سپس پیام ہای کہ از طرف وزرات
معارف، ریاست ہنوتون کابل و انجمن تاریخ باین مناسبت ترتیب گردیدہ
بود، توسط بشاغلی محمد ابراهیم عباسی سکرتر مجلس قراآت شد متعاقباً

مقالات و بیاناتی از طرف ښاغلو سید شمس الدین مجروح، زا هب دو پور کوی
قرا نسوی، گو یا عتما دی، ښاغلی الفت، استاد فروز انور و منظومه از استاد
خلیلی در اطراف شخصیت و آثار پیر هرات که قبلا با ین مناسبت ترتیب گردید

بود قرا آت گردید
در خلال مقالات و جیزه
های از آثار خواجه
بزرگان های فارسی و پشتو
نوسط میر من نفیسه
عباسی و پیغله فهمیده حمید
و پیغله پروین مجروح
قراآت گردید در ختم
مجلس دکتور پوپل
وزیر معارف دسته های
گلرا بو کالبت حلقه
های عرفانی و کلتوری
کشور در حالیکه ښاغلی
غلی محمد شمان اول
صدارت عظمی، دکتور
عبدالظاهر رئیس
شورای ملی، اعضای کابینه
مامورین عالیرتبه لشکری
و کشوری، مستشرقین
و استادان بعض از ممالک
دوست و سران کور
د پلو ما تیک مقیم
کابل و عده بزرگی
از فضلا و ادبای
کشور نیز حضور

ښاغلی سردار محمد داود صدر اعظم حینیکه در روز
افتتاح مراسم نهمین سال وفات پیر هرات
خطابه میدهند (۴میزان ۱۳۴۱)

داشتند در بای تصویر مرزا خواجه انصارد در کابل ننداری گذاشت در اخیر بعض از آثار
شیخ الاسلام (الهی نامه، صمدیدان، طبقات الصوفیه) و کتاب گازر گاه و زندگی خواجه
عبدالله انصاری که از طرف مدیریت عمومی نشرات داخلی مطبوعات و انجمن تاریخ
با ین مناسبت نشر گردیده بود در تالار کابل ننداری به حاضران توزیع گردید

همین طور فوق العاده مجله ادب نیز که حاوی ترجمه مناسبات سالها یرین خواجه و بعضی مطالب دیگر بود به حضار توزیع گردید .
جراید پایتخت و ولایات نیز باین مناسبت سر مقاله های را پیرامون شخصیت و افکار خواجه انتشار دادند .

۵ میزان : مقالات و بیانات از طرف دانشمندان و استادان خارجی و داخلی از قبیل دکتور رضا زاده شفق - دکتور محبوب سراج رفیق ، شیاعلی عبدالهی حبیبی ، دکتور تاراچند استاد احمد آتش و دکتور جاوید راجع به آثار و افکار خواجه ایراد گردید .
۷ میزان : مقالات و بیاناتی از طرف استادانی چون پوهاند رشتین ، پروفیسور بترا یوری و شیاعلی محمد عثمان صدقی قرائت گردید و دکتور سهیل با بیانیه از دکتور انوری خواش ختم جلسه را نمود که محفل با بیانیه پوهاند دکتور انوری رئیس پوهنتون خاتمه یافت . بعد از ظهر آن روز به مناسبت نهمصدمین سال وفات خواجه عبدالله انصاری ، کابل بشادوال یکی از جاده های پایتخت را بنام آن عارف بزرگوار مسمی کرد این جاده که از حصه هوتل آدیانا الی بی بی مهر امتداد دارد ساعت ۵ عصر بامراسه خاصی توسط بیانیه شیاعلی محمد صدیق کابل بشادوال افتتاح گردید .
بیانیه کابل بشادوال قرار ذیل است .

شیاعلی عبدالهادی داوی رئیس کنفرانس خواجه عبدالله انصاری در حال بیانیه

عده از اعضای کنگره مراسم نهمصد مین سال وفات پیر هرات خواجه عبدالله انصاری که بتاريخ ۴ میزان ۱۳۴۱ در کابل ننداری با پیام اعلیحضرت معظم همایونی افتتاح شد.

« در این ایام فر خنده که از مقام معرفت و دانش عارف بزرگوار شیخ الاسلام پیر هرات خواجه عبدالله انصاری (۹۰۰) سال پس از وفات وی در کشور خود او تجلیل بعمل آمده و هموطنان خواجه (رح) به تسکیریم این یاد و بود تاریخی برداشته اند بناروالی کابل افتخار میکنند که درین مراسم خجسته که در حقیقت تجلیل از مقام اندیشه و دانش بشریست سهم گرفته و در این خاطره علمی و ادبی اشتراک میورزد و این جاده را بنام آن عارف بزرگوار موسوم میگرداند اینست که به تأیید خدای بزرگ متعال در عصر اعلیحضرت معظم همایونی المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه که روزگار فرخنده سلطنت وی عصر اعتلا و نهضت مادی و معنوی کشور است و در عصر حکومت شایع علمی سردار محمد داؤد که خدمات وی در جنبش های اجتماعی و علمی مملکت نقش روشن دارد برده از روی این لوح بر میداریم پس ازین نام این جاده (انصاری واپ) خواهد بود. امید داریم این لحتفال مزید بر اینسکه تجلیل آن عارف بزرگوار در موطن و پرورش گاه اندیشه اوست در اتصال حلقه های ذوقی و هنری در دنیای بشری نیز سودمند و مؤثر باشد و برکات آن افسکار فرزندان این

سرزمین را بسوی آن مطالب عالی رهنمون گردد که سعادت شان در آن مضمّن است .

«زنده باد علم - شاد باد روان خواجه بزرگوار»

۸ میزان : عده اژاد باوفضای کشور با عده از مستشرقان جهت اشتراك در مراسم نهمین سال وفات خواجه انصار که قرار بود در هرات اجرا شود قبل از ظهر همان روز ذریعه طیاره بدانصوب عزیمت نموده و در محفلیکه باین مناسبت ترتیب گردیده بود اشتراك ورزیدند که کتاب (تاریخ گازرگاه) تالیف استاد فکری سلجوقی که از طرف مدیریت عمومی نشرات داخلی مطبوعات باین مناسبت نشر گردیده بود به حاضران توزیع گردید، درین محفل جناب میر غلام حیدر میر گازرگاه، استاد فکری سلجوقی مدیر مجله ادبی هرات در کلوب انصاری در اطراف شخصیت پیرهرات بیانیهای ایراد کرده و در اخیر بشاغلی عبدالعسین توفیق شعری را که باین مناسبت سروده بود قرائت نمود. متعاقباً هیأت بامعیت آمران دوایر بناروالی و عده از علماء و فضلاء هرات بزیارت خواجه رفته و به روح آن صوفی بزرگ درود فرستادند هیأت پس از مشاهده آثار تاریخی و باستانی هرات روز ۹ میزان بکابل باز گشتند .

در خلال این چند روز دعوت های بافتخار مستشرقان و دانشمندانیکه درین محفل اشتراك نمودند از طرف ریاست مستقل مطبوعات (وزارت مطبوعات فعلی) انجمن تاریخ و وزارت معارف در هتل کابل، قصر چهلستون، و باغ تپه پغمان در اوقات مختلف بعمل آمد که در آن علاوه بردانشمندان خارجی جم غفیری از علماء و فضلاء کشور، نمایندگان جراید و روزنامه ها و کور دیپلوماتیک مقیم کابل نیز اشتراك داشتند کنسرتی هم باین منظور توسط آرکسترای کابل رادیو در کابل ننداری اجرا گردید . سفارت های افغانی مقیم دهلی جدید، قاهره، لندن و بعضی از کشورهای دوست نیز به مناسبت سالگرد خواجه پروگرام های دلچسپی را انتشار دادند . «ختم»

د پښتونستان مهمې پېښې

۱۳۴۱د دمیزان لومړۍ: د پېښور د هزاره ضلع په لویه اوستره جرگه کېښی په کلکه د سیاسي بنديانو د خوشي کیدو غوښتنه:

د سنبلې په ۱۸ نیټه د ښاغلي خان محمد ایوب خان په مشرۍ د هزارې په ضلع کېښی یوه مهمه غونډه شوی وه، پدغه غونډه کېښی د هزاره ضلع او د پېښور او مردان د سترو شخصیتونو نه علاوه د خان عبدالغفار خان زوی خان عبدالولی خان او د ملی میخاذا اعلي منتظم هم گډون کړی و او جذابي وینا ویی و کړی. غوښتلی و رایو په اتفاق د پاکستان له حکومت څخه د غوښتنل چا د پښتونستان ټول سیاسي بنديان خوشي کړی او جایدادونه یې بیرته ورکړی.

په چترال کېښی ملي مجاهدینو پاکستانی تاسیساتو ته زیانونه ورسول. د سنبلې په ۲۶ نیټه یوې ډلې مجاهدینو د تکر په پاڅه پله باندي لاسي بمونه استعمال کړل او دهغه په اثر دغه پله ته تاوان ورو اوښت او دغه راز د ملي مجاهدینو بل ټولنکی د کومی او کوری د پلونو په ساتونکو ډزی وکړی او د کومی د پله یو ساتونکی سخت ټپی شو.

د میزان ۴: د چار سدی د تنگی ښاروالی و کیلانو په غونډه کېښی غوښتنه وکړه چه ټول سیاسي بنديان دی خوشي کړل شی. د پېښور د ضلع د چار سدی د تحصیل مربوط د تنگی د ښاروالی و کیلانو د سنبلې په شلمه نیټه غونډه کړی وه او د غوښتلی په آخر کېښی یې یو غوښتن لیک تصویب کړ چه باید ټول سیاسي بنديان یې له کوم قید او شرط څخه خوشي شی او جایدادونه یې بیرته ورکړی.

دمیزان ۳- ښاغلي میر گل خان نصیر د پاکستان د حکومت له خوا بندي او ښاغلي میر جعفر جمالی له وطنه په شپږنۍ محکوم شو

د پاکستان حکومت د سنبلې په ۲۱ نیټه د پلوهو مشهور ادیب او شاعر ښاغلي میر گل خان نصیر په قلات کېښی بندي کړه او هغه یې تر سختې شکنجې لاندی ونيو همدارنگه د پاکستان حکومت د پلوهو یو نامتو شخصیت ښاغلي میر جعفر جمالی تر نامعلومې مودې پوری د وطن څخه په شپږنۍ محکوم کړه.

د شمالي آزاد پښتونستان جرگو د پاکستان د حکومت تیر یو په مقابل کې د هر ډول سرښندنې چمتووالی څرگند کړ.

د سنبلې په ۲۹ نیټه دوه سترې قومي جرگې یوه د پلوهو د قبیلې د تڼی او عمری ترمنځ سیمه کېښی او پله د اتمانخیلو د قبیلې په چینګۍ کېښی شوی وه دو اړه و جرگو د قومي پخوانیو جرگو فیصلې تایید کړی او د پاکستان د استعماري حکومت د تیر یو په مقابل کېښی یې د هر ډول قربانی او سرښندنو د پاره خپل تیاری څرگند کړ.

دميزان ۴- د باړې باندي په لويه اوستره جرگه كښې د پاکستان له حكومت څخه وغوښتل شول چه ژر ټول سياسي بنديان خوشي كړي

په باره باندې كې دداكثر وارت شاه په مشرۍ ستره جرگه شوي وه چه په هغې كښې په زرگونو خلكو گډون كړيؤ . ښاغلي غاړي خان او ميارضوان الله كاكاخيل دخپلو مفصلو ويناو په ضمن كښې د پښتونستان په ملت باندي د پاکستان د حكومت په ظلمونو او تيريو سخت احتجاج وكړ او د پښتونستان خلك ئې د پاکستان د حكومت سياست سره دمقابلې په غرض زيات يوالې او هم آهنگي ته راوبلل . جرگې په پاې كښې د پاکستان له حكومت څخه وغوښتل چه د پښتونستان سياسي بنديان بې له كوم قيد او شرط څخه ژر خوشي كړي او د پښتونستان د خلكو اساسي حقوق محترم و كړي .

دمومندو ملي مجاهدينو په يوه خونړي حمله كښې دوه كسه پاكستاني عسكر بنديان ونيول

پدې وختو كښې دمومندو ملي مجاهدينو يوې سترې ډلې دخاوندو كڼو په عسكري تهاڼه حمله وكړه او سر بيره پدې چه ټاټوبي ته ئې ډير زيان ورسود پاكستاني عسكرو له جملې نه ئې دوه كسه بنديان ونيول . خبر داهم وايي سره ددې چه د تهاڼې ساتونكو ته پاكستاني هوسا اونوي قواوې ورسيدې ملي مجاهدينو ته د نښتې په نتيجه كښې كوم زيان ندې رسيدلې او بريالې خپلو محابونو ته بيرته لاړل .

دميزان ۵- په لويه جرگه كښې د پاکستان د حكومت نه د ټولو سياسي بنديانو خوشي كيدل وغوښتل شول

پدې وختو كښې په توره ډيرې كښې د ښاغلي اميرزاده خان په مشرۍ غونډه شوې وه چه په هغې كښې له شلو زرو تنو نه زياتو خلكو گډون كړيؤ . جرگه د قرآن مجيد د غوآيتو په تلاوت پرانستله شوه او وروسته ښاغلي فاروق اطهر ښاغلي جلال خټك ښاغلي شاد محمد مېړي ، ښاغلي اصغر نسيم او ښاغلي اسلم خان خېل حماسي شعرونه ولوستل ښاغلي اميرزاده خان دخپل وينا په ضمن كښې وويل چه موږ خپل حقوق غواړو او ددغه مقصد له باره مجاهده كوو چه زمونږ سياسي مشران دې له بنده خوشي شي او يو يونټ دې له ننگه شي . ددويول ترهغه وخته پورې چه خان عبدالغفار خان او نور پښتونستاني مشران ، ادبيان ، اوردضا كادان په بنديخانو كښې وي د پښتونستان هيڅ يو سړي هېڅ له بنده نه خارج نه بولي . ميارضوان الله كاكاخيل په يوه وينا كښې دانگليسي استعمار له دورې سره د پاکستان د حكومت اوسني سياست مقايسه وكړه او وويل چه د انگليس تسلط په وخت كښې مونږ ته درايو دوركولو حق راكړي شويؤ خو پاكستان د حكومت مونږ له دغه حق څخه هم محروم كړي . جرگې درايو په اتفاق وغوښتل چه د پښتونستان ټول سياسي بنديان بې له قيد او شرط څخه خوشي شي د سياسي بنديانو جايدادونه دې بيرته وركړي او يونټ دې لغوه شي .

دمیزان ۶- د پاکستان د استعماری حکومت له خوا بشاغلی جعفر خان

اخکزی او بشاغلی حاجی محمد صدیق خان مری بلوڅ بندیان شول

د پاکستان استعماری حکومت د هغې سیمې یو ستر شخصیت بشاغلی محمد جعفر خان اخکزی د آزادی غوښتنې د احساساتو په ګناه د جرایم سرحد د مادی له مخې و نیو او زندان ته یې ولیږه .

دغه راز د پاکستان حکومت بشاغلی حاجی محمد صدیق خان مری بلوڅ په دخپلې سیمې د تش په نامه بنیادی جمهوریت د جرګې رئیس هم د آزادی غوښتنې د فعالیت په الزام بنده کې او په زندان کې یې تر سخت زجر او شکنجې لاندې ونیو .

دمیزان ۷- د شهبندر دیني عالمانو د پاکستان د حکومت له اسلامیه

مخالف اقدامات وغندل

د پېښور د ضلع په شهبندر کې د نظام العلماء د دیني موسسې په اهتمام ستره جرګه شوی وه او په هغې کې ګڼ شمیر خلکو ګډون کړی و. د دین عالمانو د اسلام په خلاف هغه اقدامات سخت وغندل چې د پاکستان د حکومت له خوا شوي دي او کيږي او خلکو ته یې پلټنه ورکړه چې د اسلام په خلاف د پاکستان د حکومت د دغه ډول اقداماتو په مقابل کې یې له پخوانه زیات یوشی او د هر ډول قرباني ورکولو د پاره تیاروي جرګې په پای کې درابو په اتفاق د پاکستان له حکومت نه وغوښتل چې ټول سیاسي بندیان یې له کوم قید او شرط نه خوشي کړي . جرګې د خان عبدالغفار خان او د هغه د نور و همکارانو شخصیت او فداکاری و ستایلي .

دمیزان ۸- د آزادی غوښتو په ګناه د پاکستان د استعماری حکومت

له خوا د اخکزی و خوتنه بندیان شول

د پاکستان حکومت د ملي عوامي ګوند ستر شخصیت بشاغلی محمد يوسف خان اخکزی او دغه راز بشاغلی میر غوث بخش خان بلوڅ چې د ستر سیاسي شخصیتو نه دي د آزادی غوښتنې د فعالیت په ګناه د جرایم سرحد تر استعماري مادي لاندې بندیان کړل او زندان ته یې ولیږل . بشاغلی میر غوث بخش خان بنیر نچو په دی وختو کې ختیز ښکال ته تللی و او د هغه ځای له مشرانو سره یې خبرې کړي وې . بل خبر ددې چې د پاکستان حکومت د جنوبي محکوم پښتونستان د خلکو د ملي مجاهدو په مقابل کې نوی د سیمه جوړه کړې ده او خپل خوتنه ایجنټیان یې مؤ ظف کړيدي چې د دغې سیمې د بلوڅو او پښتنو په یووالي کې خنډ واچوي او پخپلو کې دغه ډول طبقې د شخړې میدان ته را کادي خود د پاکستان د استعماري حکومت دغه د سیمه په لومړي مرحله کې کشفه شوی ده او د جنوبي محکوم پښتونستان خلک د هغه استعماري حکومت د دغو د سیمو په نسبت کرکه څرګندوي .

خدای بښلی خوشحال خان په استعماري زندانونو کې له سختیو زغملو وروسته وفات شو.

دکو هات دضلع دبهادرخیلو اوسیدونکي ښاغلی خوشحال خان چه به خوشحال بابا مشهور و اود ملی عوامی گوند یو سترغړی اود وطن دآزادی په لیاره کې می اود دی مبارزی کې او په استعماري زندانونو کې می ډیر کلو نه تیر کړی وو په دغو وختو کې وفات شوی دی .

مرحوم خوشحال خان د پاکستان د نظامی حکومت په دوره کې هم په سخت بند محکوم شوی اود پاکستانی حاکمانو له خوا یی ډیر ظلمونه زغملی و . ددغه مجاهد مېړه وفات د پښتونستان په ملی ټولنو کې ډیری خواشینۍ او ځپکېان موجب شوی دی .
دمیزان ۹- ملک مهر دل خان دآزادی غو ښتنی په گناه زندان ته ولیږل شو.

دملکنه دسیمې اوسیدونکي ښاغلی ملک مهر دل خان د پاکستان دحکومت له خوا دآزادی غوښتنې د فعالیت په اثر بندی شو دمرکزی محکوم پښتو نستان یو بل ستر شخصیت دگل آباد اوسیدونکي ښاغلی یار محمد خان د بند یخانی د سختی شکنجې په اثر په ډول ډول ناروغیو اخته شوی او هرنگه چه دده صبحی حالت ډیر خطرناک و هغه می له بند یخانی نه د پېښور عمومي شفا خانې ته ولیږه .

دمیزان ۱۰- په جیکب آباد کې د پښتو نستان په طرفداری او د پاکستان دحکومت په خلاف مظاهری وشوی .

دسنبلی په ۲۸ نیټه دمحکوم پښتو نستان ددو ولا یتو ترمنځ په فاصل حد جیکب آباد کې ستره مظاهره وشوه چه د هغی سیمې دښوونځیو شاگردانو او خلکو گډون په کې کړی و . د مظاهره کوونکو په لاسونو کې سره او تور بهرغونه و او نارۍ می و هلی چه ژوندی وی پښتو نستان می دی وی یو یونپ اود پښتنو او د بلو خو د پښتانه . مظاهره کوونکو غوښتل چه باید ژر خان عبدالغفار خان او خان عبدالصمد خان آغا عبدالکریم احمدزی اود پښتو نستان نورسیاسی بندیان خوشی شی . د جیکب آباد بازارو نه په دغه ورځ تېلی و اومظاهره کوونکو په جیکب آباد کې اورگاډی ودر اوه او په ډبرو می وویشت .

دمیزان ۱۱- دمیر کنهې او مونډی په عسکری غا یو نو د سالار زیو ملی مجا هد ینو حملې .

یو ټولگی ملی مجاهد ینو دسنبلی په ۳۰ نیټه د میر کنهې په عسکری چو ټی ډزی وکړی . د باجوهر پوښت وائی چه دمیزان په دریمه نیټه دسالار زیو یو ټولگی ملی مجاهد ینو د ښاغلی پاچا خان او ښاغلی سید افضل خان په مشرۍ د مونډی په عسکری گپټ ډزی وکړی اود هغی نښتی په نتیجه کې چه ددواړو خواوو ترمنځ می دوه ساعته دوام وکړ پاکستانی قواو ته دسراو مال تاوان ورواویشت .

دمیزان ۱۳- د کوهات په لویو جرگی کی تاریخې اوسو د منی فیصلې وشو.

دمیزان په لومړۍ نېټه د حاجی بردل خان شنواری په مشرۍ په کوهات کی ستره جرگه وشوه چه په منی کی د کوهات د ضلع په گڼ شمیر خلکو علاوه د پېښور او امر دان د ضلعو یو شمیر قومی مشرانو هم گډون کړی و جرگه د قرآن مجید د نحو آیتو په تلاوت د قاضی شفیع الدین له خوا پرانیستله شوه وروسته له هغه قومی مشرانو جذابی وینا وی وکړی د جرگې په پای کی دغه مواد درایو په اتفاق تصویب شول.

جرگې د پاکستان له حکومت نه وغوښتل چه د پښتونستان ټول سیاسي بند یان بی له کوم قید او شرط نه خوشی شی او جایدا دونه یی بیرته ورکړل شی او جرگه هغه پروگرامونه تاییدوی چه د مرکزي محکوم پښتونستان د لویې جرگې له خوا د ملی مجاذ د تنظیم دپاره تصویب شوی دی. جرگه د هغو کسافو قربانی او خدمتونه ستایلی او د هغوی پاکو ارواحو ته درود استوی چه په دی وروستیو وختو کی د پاکستان په جیلو نو کی مړه شوی دی.

دمیزان ۱۴- په محکوم پښتونستان کښی د پاکستان حکومت په خلاف اجتهاجیه غونډې ورځ په ورځ پراخیږی

دمیزان په ۳ نېټه د ښاغلی محمد الیاس باچا په مشرۍ په اتمانزو کی ستره جرگه وشوه چه په هغه کښی په زرگونو خلکو گډون کړی و او قومی مشرانو جذابی ویناوی وکړی. میا رضوان الله کا کاخیل دخپلی وینا په ضمن کی وویل چه د پښتونستان خلکو دخپلو سترو مشرانو لکه خان عبدالغفار خان په لارښودنه د انګلیس د استعمار په مقابل کښی ډیری سختی مبارزې وکړی خو د انګلیس د استعمار له ختمیدو څخه وروسته د پښتونستان خلک اود دوی ستر مشران تر سخت فشار او شکنجې لاندی نیول شوی دی. ده وویل چه د پښتونستان خلکو د پاکستان د سلطی اود انګلیس د استعمار ترمنځ هیڅ تفاوت ندی احساس کړی. ده وویل د پاکستان د پښتېس کاله سلطی په دوره کی د پښتونستان خلک د اقتصاد او د ژوند د حالت په لحاظ له خلکو یشو کلو نه زیاته موده بیرته په شا تلمی اود دوی حالت ورځ په ورځ خرابیږی.

دمیزان ۱۵- د سالار زیویوی قوی لوی جرگر یو غل بیاد پاکستانی حکومت د تیر یو په مقابل کی خپل چمتوالی ښکاره کړ

دمیزان په اتمه نېټه د سالار زیو د قبیلې مربوط د لږ آمدک په سیمه کی د د ری صاحب په زیارت کی ستره جرگه وشوه. پدغه جرگه کی د قوم مشرانو مهمی ویناوی وکړی او د پاکستان د حکومت استعماری پروگرام یی بیان کړ. جرگې د رایو په اتفاق فیصله وکړه چه د پاکستان د استعماری حکومت د هر ډول تیری مقابلې وکړی او هر څه دخپلی خاورې د دفاع په لیاره کی قربان کړی. دغه جرگه په دی نارو

پای ته ورسیده چه ژوندی دی وی پښتو لستان او نابود دی وی دد وی دښمنان او استعمار .

دمیزان ۱۶- په پاکستانی نظامی تاسیساتو او کمپونو با ندی دملی مجاهدینو ډزی

داتمانخیلو دشوزویو یوتولگی ملی مجاهدینو دمیزان په ۴ نیټه ، د موندېه په عسکری کمپ ډزی وکړی په مقابل گڼی دکمپ دساتونکو له خوا هم مقابلې وشوه اوسخته چکړه ونښته . دغه شان د منځنی پښتو لستان د کورمې دناوی رپوټ دی چه دهغه ځای یوی ډلی مجاهدینو دمیزان په ۵ نیټه د پاره چنار په سیمه کی د پاکستان په یوشمیر دولتی ملازمینو ډزی وکړی چه دهغو نه می یو تن ټپی او یو دکرهڼی ماشین می زیانمن او خراب کړ .

دمیزان ۱۷- دپاکستان دملیشایی عسکرو شخه خوتنه ووژل شول

دمسعودو دملی مجاهدینو دیوی لوی ډلی او دپاکستان دملیشایی قواؤ ترمنځ دشامیر تنگی په سیمه کی سخته چکړه وشوه چه پر له پسې می خوسا عته دوام وکړ . په دغه نښته کی یوشمیر پاکستانی ملیشایی عسکر مړه او ټپیان شول دملی مجاهدینو دټولنی قیادت ښاغلی خیرمحمدخان په غاښه درلود . دغه راز بل ټولگی ملی مجاهدینو دټانک په بازار کی دحکومتی مامورینو په کمپ لاسی بمب واچاوه او هغه می ته زیان ورساوه . یوشمیر ملی مجاهدینو دشامیر تنگی په سیمه کی دتلفون مزی اوستنی له منځه یوړی ، بل دمسعودو یوشمیر ملی مجاهدینو دښاغلی اورنگ زب خان رضانی په لار ښوونه دمیزان په ۳ نیټه دچغملی په عسکری چوڅی ډزی وکړی او دچوڅی دساتونکو له خوا هم مقابلې ډزی وشو .

یوشمیر نورو مجاهدینو دجندولی اوسروکی دچونیو ترمنځ په زیاته مسافه عسکری سرک خراب کړی دی ، بل ټولگی ملی مجاهدینو دجندولی اوسروکی په عسکری چوڅی ډزی وکړی .

دمیزان ۱۹- ښاغلی میر سردار خان دورد پاکستان له استعماری حکومت له خوا ونیول شو .

د پاکستان حکومت ، په محکومه سیمه کی ښاغلی میر سردار خان دوهونیو ، دی یو قومی آزادی غوښتونکی دی او د پاکستان به زندان کی تر سختی شکنجی او فشار لاندی ونیول شو .

د باجوړ په پالنکټ کی یوه لویه جرگه وشوه چه د پاکستان استعماری حکومت جت الوتکو د جرگی په وخت کی دهغه ځای په فضا کی الوتنی کولی .

دمیزان په ۱۱ نیټه په پالنکټ کی دماموندو او سالار زیود نمایندگانو ، عالمانو مغورو ارد زرگو خلکو په گډون ستره قومی جرگه وشو . جرگه دقرآن کریم

دخو آیتو په تلاوت پرانستله شوه ، ورپسې قومي مشرانو د وطن د آزادۍ د ساتلو اوله پاکستانی استعمار سره د مقابل په باب مهمې ویناوې وکړې وروسته بیا جرګې درایو په اتفاق د وطن د آزادۍ او قوم د دفاع په حقله مهم تجویزونه تصویب کړل او یو شمیر قومي مشران یې د چارمنګک او اتمانخیلو د خلکو په ګډون د دغه ډول جرګو د کیدو په غرض انتخاب او وټاکل شول. خبر دا هم وائی چې د پاکستان استعماري حکومت الوتکو د جرګې د دوام په موده کېښی پرله پسې الوتنې کولې او د پالنګت د فضا د بېسه ګرځېدلې.

دمیزان ۴۰- د مسعود و قبیلې د پاکستان استعماري پروګرامونه او اقدامات و غنډل

دمیزان په ۳ نیټه د آزاد منځنۍ پښتونستان د مسعود و قبیلې یو ستری جرګې د پاکستان حکومت متجاوزه اقدامات او پروګرامونه سخت و غنډل او په هغه جرګه کې یې چې په مسکین کې وشو عالمانو، روحانیونو، قومي مشرانو او زیاتو خلکو ګډون کړی و په دغه جرګه کې د مسعود و خلکو یو محل بیا د پاکستان د استعمار په ضد د خپلو مبارزو دوام اعلان کړ. د کورمې د ناوې یو خبردې چې یو شمیر ملی مجاهدینو د میزبان په ۱۲ نیټه د تمبه خیلو پل په چاودونکو موادو وړان کړ.

دمیزان ۴۱- د دریو سترو قبیلو په تاریخي جرګې کې د پالنګت د جرګې مهمې او تاریخي فیصلې تایید شوي

د ماموندو او سالار زوی د ستری جرګې په تعقیب د باجوړ نه رارسیدلې خبروایې چې د میزبان په ۱۵ نیټه د چارمنګک په ګډې کې د دریو سترو قبیلو ماموندو، سالارزو او چارمنګکو ستره جرګه شوی وه چې په هغې کې د چارمنګک په زرګونو خلکو او د باجوړ د نور سیمو مشرانو ګډون کړی و. پدغه جرګه کې دهغو مهمو او جدا بو ویناوو له اوریدو څخه وروسته چې د قوی مشرانو له خوا وشو درایو په اتفاق د میزبان د ۱۱ نیټې د پالنګت د جرګې فیصلې تایید شوي او باجوړ د دری و او د قبیلو د پاکستان د حکومت د استعماري تجاوزونو په مقابل کې د خپل پوره یو والي او اتفاق عهد نوی کړ. وروستنی خبر وایی چې د ماموندو، سالارزو له قبیلو سره د قومي جرګې د کولو د بېاره هغې خواته لاړل.

دمیزان ۴۲- د مرکزي محکوم پښتونستان په درنو جرګو کې د پاکستان سیاست و غنډل شو.

د جنوبی محکوم پښتونستان یو درې کسيز هیئت د پاکستان د پارلمان د غړي نواب خیر بخش مری په مشرۍ د میزبان په ۱۵ نیټه پېښور ته ورسید او د قومي مشرانو او نورو ډیرو خلکو له خوا یې فوق العاده تود هرکلی او استقبال وشو.

په هغو سترو جرګو کې چې د مرکزي محکوم پښتونستان په بیلو بیلو سیمو کې ددوی په ګډون وشو دوی د جنوبی محکوم پښتونستان په سیمو کې د پاکستان

دا استعماري حکومت تيری او ظلمونه بیا ن کړي او سخت یې وغندل او وی غوښتل چه ژر تر ژره دی یو یونټ ټنگک شى او د پښتونستان ټول سیاسى بندیان دی خوشی شى او دهغوی جایدادونه دی بیرته ورکړی شى . په دغو جرگو کی د پاکستان د بارلمان دغړی سردار عطاوالله خان منگل بندی کیدل په دیمو کراسی اصولو باندی ښکاره تیری او تجاوز بلل شوی دی او سربیره په دی غوښتل شوی دی چه دغه شخص دی ژر په ژره له بنده خلاص شى .

د پاکستان استعماري قواوو ته د سالار زو د ملی مجاهد ینوله خوا درانده تاوانونه واوښتل .

د سالار زو د ملی مجاهدینو یو ستری ډلی دمیزان په ۲۳ نیټه شینکس ته نودی د پاکستان په عسکری قطعاتو حمله وکړه او د دواړو خواو ترمنځ سخته جگړه شوی دی . د پاکستان قواوی چه توپونه او څلور جټ الوتکی یې ملا ټپي وی په دغه سخته سیمه کی د دواړو خواوو ترمنځ جگړه دهغی ورځی ترمازیکر پوری روانی و د مجاهدینو شمیر سوونو تنوته رسیدله .

دمیزان ۲۷ - لس تنه پاکستانی عسکر مړه او خواتنه ملی مجاهدین شهیدان شول .

دهغی نښتی چه د پاکستانی عسکرو او د سالار زو د ملی مجاهدینو ترمنځ شوی وه شاغلی ملک محمد اکرم خان سالارزی ، ښاغلی فیض الله خان سالار زی او ښاغلی شیر محمد خان سالارزی شهیدان شوی او ښاغلی عبدالامین خان ټپی شوی دی تراوسه پوری د پاکستان عسکرو د قو او څخه لس تنه مړی معلوم شوی دی بل خبر دی چه د ماموندو ، چارمنگو او اتمانخیلو قومونو په خپلو سیمو کی لازمه احضارات نیولی او مړه کړی د ملی مجاهدینو لښکرو ته نوی قواوی رسپیری خبر زیاتوی چه د تلفاتو صحیح شمیر ته آینده کی معلوم شى .

دمیزان ۲۷ - د پاکستان استعماري حکومت بیا یو شمیر آزاد دی غوښتونکی نیولی او بندیان کړی دی .

له آزاد شمالي پښتونستان خبروائی چه د پاکستان استعماري حکومت د اتمانخیلو د قبیلې ښاغلی محمد عمر خان ، ښاغلی سردار ، ښاغلی گل میر ، ښاغلی حبیب الحق ښاغلی خان دین ، ښاغلی بخت میر ، ښاغلی محمد سعید او ښاغلی مده خان او د غهراز مومندو ښاغلی لال مست په محکومه سیمه کی نیولی او زندان ته یې لیږلی دی د دغه اقدام علت چه په اساس کی د آزادی غوښتل دی د پاکستانی مربوط مامو دینو له خوا د بمب د چاودو او د دولتی و دانیو دورانو لو د پښو زیاتوالی ښودل شوی دی او د دوی په ورستو پېښو کی د لاس درلودلو په الزام بندیان شوی دی .

د چوک یادگار په تاریخي لویه غونډه کې په کلمه د یو یونټ د ښکېلو او د سیاسي بندیانو دخوشی کیدو غوښتنه وشوه .
د پېښور په چوک یادگار کې د جنوبی محکوم پښتونستان د هیئت په کډون چه په دغو ورځو کې پېښور ته راغلي دي دمیزان په ۲۲ نیټه ستور جرگه شوه وه چه د مرکزي محکوم پښتونستان د بېلو بېلو سیمو په زرگو نو خلکو کډون کړي و .
ار باب سیف الرحمن ، ښاغلي محمد افضل ښکېش او نو اب خیر بخش مری د خپلو مفصلو ویناوو په ترڅ کې د پاکستان د استعماري حکومت تیری او تجاوزونه بیان کړل او وی ویل چه د پښتونستان خلک د دغه ډول ظلمو نو څخه د خلاصون د پاره مبارزی کوي او د هر ډول قرباني ور کولو لپاره تیاردی .

پس له هغه د جنوبی محکوم پښتونستان د درې کسيز هیئت غړی ښاغلي شیر محمد خان د جنوبی پښتونستان بحراني حالات بیان کړل او وی ویل چه په دغو وروستیو وختو کې د هغه ښای په سوونو ملی او نفوذ لرونکی ستر ستر وکسان په محبسونو کې اچول شوي او د جنوبی محکوم پښتونستان یو زیات شمیر ستر وکسان په تبعید محکوم شوي دي . ده ویل چه د هر ډول غونډو او ټولنو کیدل که څه هم په جو ماتو نو کې وی د پاکستان د حکومت له خوا بیخي منع شوي دي . جرگی درایو په اتفاق د پاکستان د استعماري حکومت ظلمونه او تیری وغندل او وی غوښتل چه یو یونټ دی د ښکېلو او سیاسي بندیان دی خوشی شي او د هغوی جایدادونه دی بیرته ورکړل شي . خبر د احم وائی چه پاکستانی پولیسو د جرگی په پای کې د جنوبی محکوم پښتونستان د درې کسيز هیئت غړی ښاغلي شیر محمد خان و نیو او بندی می کړ .

دمیزان ۲۹- د متحدې جبهې د پاکستان د یو یونټ د لغو کیدو او د سیاسي بندیانو دخوشی کیدو غوښتنه وکړېده .

د پاکستان او پښتونستان د گوندو متحدې جبهې چه په دغو وروستیو وختو کې د پاکستان د حکومت داوسنی نظام په ضد د مجادلي د پاره جوړې شویده د یو یونټ د لغو کیدو د موضوع او د پښتونستان د سیاسي بندیانو د سم د ستی خوشی کیدو د پاره یی مجاهده پخپل پروگرام کېښي شامله کړی ده .

د پاکستان د پارلمان غړی ار باب سیف الرحمن خلیل په دغو وختو کېښي په پېښور کېښي د خبر لیکو نکو سره د مرکي په ترڅ کېښي د پاکستان د محینو جریدو دغه خبرونې چه گو یا متحدې جبهې د یو یونټ د لغو کیدو د پښتونستان د سیاسي بندیانو د بلا شرط خوشی کیدو د مادو د شاملولو د منلو څخه انکار کړی دی تردید کړی او وی ویل چه ددی جبهې مشرانو به څر گند ډول او بېله هیڅ ډول ترددنه دواړه مادی پخپل پروگرام کېښي شا ملی کړی او د هغو د عملی کولو د پاره به خپلو ټولو قوا و کوښښ وکړي سر بیرته بدی په هغه لویه جرگه کېښي چه دمیزان په ۱۴ نیټه د ختیز

پاکستان په مرکز ډاکه کښې شوی وه د متحدې جېبې مشر ښاغلی سهروردی دیوینو نټ سره مخالفت ښکاره کړ او وی ویل چه د متحدې جېبې پیروان به دغه د لغو کید و په باب کښې به کلکه کوښښ وکړی.

د پاکستانی قواوو او دملی مجاهدینو په جگړه کښې ښاغلی ملک عبدالحلیم خان ټپی شوه .

د ښځېکس په سیمه کښې دملی مجاهدینو او پاکستانی عسکرو په جگړه پسې د شمالی آزاد پښتو نستان باجود خبروایي چه ښاغلی ملک عبدالحلیم خان هم په دغه جگړې کښې ټپی شوی دی او د پاکستانی قواو د تلفاتو په باب کښې تراوسه پوری دخلور تنو منعبدارانو او شل تنو افرادو وژول معلوم شوی دی .

دمیزان ۳۰ - دیوینو نټ د لغو کیدو او د پښتو نستان خلکو ته د بشري حقوقو دور کړی غوښتنه .

په شید و کښې د ښاغلی محمد افضل بښکښ په مشرۍ ستره جرگې شوی وه چه په هغې کښې دزرگونو خلکو نه علاوه دمحکوم پښتو نستان یوشمیر زياتو سترو شخصیتونو گډون کړی ؤ دخان عبدالغفارخان زوی خان عبدالولی خان او ارباب سیف الرحمن دهمو ویجا و په ضمن کښې د پاکستان دحکومت استعماری پروگرامونه بیان کړل په دغه وخت کښې دخلکو له خوا دژوندی دیوی پښتو نستان ناری وهل کیدی دغه ډول غونډې په باره ، مومندو دتنګی ، چارصدی ، شوقدر ، مردان ، تخت بهائی او نوښار کښې هم شوی دی .

په ټولو غونډو کښې د پښتو نستان دملت په مقابل کښې د پاکستان حکومت استعماری سیاست وغندل شو او دغو نډې په فیصله لیکونو کښې دیوینو نټ د لغو کید و ، د پښتو نستان دخلکو د بشري حقوقو ورکول دسیاسی بندیانو دزرخوشي کیدل او ددوی دجایدادونو د بېرته ورکولو غوښتنه او مطالبه شویده .

دعقرب اول - په پاکستانی تاسیساتو د مسعودو ملی مجاهدینو حملې .
د مسعودو ملی مجاهدینو ټولګیو دمیزان په ۱۹ تاریخ د ښاغلی اورمک زب خان په مشرۍ دسیلټوی جندولی اوسرو کښې په عسکری چوونیو ډزی و کسړی . دجندولی دعسکری چوڼۍ دساتو نکو له خوا هم متقابلې ډزی وشوی خبرداهم وایی چه پاکستان حکومت جنګي الوتکې دملی مجاهدینو د فعالیتونو په اثر دخلکو ددیرولو دباره دمنځنی پښتو نستان په فضا کښې پرله پسې گرځیدلی او په دغو وختو کښې استعماری حکومت دمسعودو ملک محمد امین خان دټانک په سیمه کښې دملی مجاهدینو په فعالیت کښې دلاسی لرلو په الزام بندی کړی دی .

دعقرب ۲ - دمرکزی محکوم پښتو نستان په سترو جرگو کښې د پاکستان داستعماری حکومت سیاست وغندل شو .

دمیزان په ۲۳ او ۲۴ نیټه دبنو، گوهاټ ، اوددیره اسماعیل خان په ضلعو کښې

ستری جرگی شوی وی چه په هغو کښی د مرکزی محکوم پښتو نستان په قومی مشرانو علاوه د جنوبي محکوم پښتونستان په زرگونو اوسیدونکو گډون کړی و په دغو جرگو کښی د پښتونستان د ملت په مقابل کښی د پاکستان د حکومت سیاست سخت وغندل شو او په هغو غوښتن لیکو نو کښی چه منظور شوی دی د یوونینچ د لغو کیدو، د سیاسي بنديانو د خوشی کیدو او د پښتونستان خلکو ته د بشري حقوقو دور کولو غوښته شوی ده. د کویټی رپوټ وایی چه پاکستان استعماری حکومت د پاکستان د پارلمان غړی سردار عطاء الله منگل چه د پښتونستان د آزادۍ غوښتنی د فعالیت په اثر پخوا بندي شوی و به دی وختو کښی د قومی مشری له امتیازاتو او حقوقو څخه محروم کړی دی.

د پېښور کابلی دروازی کښی یوی ستري چاودنی پاکستانی پولیس یی ډیر مضطرب کړی دی د مرکزی محکوم پښتونستان پېښور څېړنایی چه دمیزان په ۲۰ نیټه د پېښور د ښار په کابلی دروازه کښی یوه سخته چاودنه شوی ده او د سخت تاوان باعث شوی ده. پاکستانی پولیسو پدغه زمینه کښی په اوږدو تحقیقاتو پیل وکړ او دغه محایو شمیر خلک یی تر تحقیق او مراقبت لاندی نیولی دی.

بل څېړنایی چه پاکستانی پولیسو ته د پېښور د ښار د میچنی دروازی د پولیسو په تهاپه کښی پخوا له چاودنی نه یو بم لاس ته ورغلی دی او یو تن چه عبدالرحمن نوم یی په دغه تهاپه کښی د بمب دایښودلو په الزام نیولی دی. دملکنډ رپوټ وایی چه د پاکستان استعماری حکومت پښاغلی فدا الله خان چه دغه محایو تعلیم یافته دی د ډیرو پوسترانو د ویشلو په الزام نیولی دی او د پولیسو د وینا له مخی پدغو پوسترانو کښی د پښتونستان د خلکو په مقابل کښی د پاکستان د استعماری حکومت سیاست سخت غندل شوی دی او د پښتونستان ملت ته بلنه ورکړی شویده چه د پاکستان استعماری حکومت په ضد خپله مبارزه زیاته قوی او سخته کړی.

د عقرب ۷ - د پېښور د قصه خوانی په سیمه کی یوی ستري چاودنی پاکستانی مقامات ډیر وار خطا کړی دی

دمیزان په ۲۸ نیټه د پېښور د ښار په قصه خوانی کی سره چاودنه وشوه چه د سخت تاوان باعث او د حکومتی مقاماتو د تشویش موجب شوی دی.

د پېښور د اخیار د څېړ له مخی د پاکستان پولیس په دغه زمینه کښی په تحقیقاتو بوخت دی او د خلکو په گرزیدو باندی مراقبت سخت شوی دی.

د پاکستانی استعمار د مظالمو په اثر یو مهم شخصیت مړ شو.

بل څېړنایی چه د خدائی خدمتگار دمای گوند یو مهم شخصیت پښاغلی غلام جان دمیزان په ۲۹ نیټه په اکبر پوره کښی مړ شوی دی چه د ۱۳۴۰ کال له اول نه د سپ کال

دميزان تر ۲۶ نيټې پورې دملتان په بند ځايونه کښې بندي ؤاوله خلاصون نه دري ورځې وروسته مړ شو .

دعقرب ۹ - د ژوب ۱۸ تنه آزادي غوښتونکي د پاکستانی استعماری حکومت له خوا بنديان شول

د پاکستان حکومت د کاکړو د قبیلې مربوط د ژوب ۱۸ تنه اوسیدونکي د آزادي غوښتنې په گناه نېولې او جیل ته یې لیږلې دي . دغه کسان دادی .

ښاغلی خان محمد ، ښاغلی میرداد ، ښاغلی رحیم ، ښاغلی محراب ، ښاغلی اله یار ، ښاغلی کتواز ، ښاغلی رحم الدین ، ښاغلی و لهم ، ښاغلی نظر ، ښاغلی میر قلم ، ښاغلی حیدر ، ښاغلی محمد خان ، ښاغلی میرزا ، ښاغلی دارو خان ، ښاغلی لشکر خان ، ښاغلی شیر خان ، او ښاغلی عبدالله .

یو پاکستانی عسکر د مامون دو د ملی مجاهدینو له خوا ووژل شو

په هغه نښته کښې چې دمیزان په ۲۹ نيټه د پاکستان د قواو اود ما موندو د ملی مجاهدینو ترمنځ وشوه د پاکستان له قواو څخه یو تن ووژل شو او د ملی مجاهدینو څخه یو تن ښاغلی غلام حضرت د پاکستان د قواو په لاس ورغی . دغه نښته هغه وخت وشوه چې ملی مجاهدینو د ښاغلي ملک اکبر سید خان په مشرۍ د ښار اوجار ترمنځ د پاکستان د عسکري قواو په یوه تانه حمله وکړه اود تانه ای الحاقی ته یې اور واچاوه . خبر زیاتوی چې په دغو نښتو کښې د پاکستان توپخانه یې هم د ښار له کمپ څخه په ملی مجاهدینو ډزی کولې .

دعقرب ۱۰ - د چاودو نکو موادو په اثر د اور گاډی پټلۍ له منځه

یوړل شوی

یو شمیر ملی مجاهدینو دمیزان په ۲۹ نيټه د کوهات د ضلع مربوط د تل د در سمنډ په کلي کښې په زیاته مسافه د چاو دو نکو موادو په اثر د اور گاډی پټلۍ له منځه وړې دي اوله بلې خوا د در سمنډ په عسکري چوڼۍ هم ډزی کړې دي بل خپروا یې چې د پاکستان استعماری حکومت یو تن دیني نامتو شخصیت چې په سوری صاحب حق صاحب مشهور دی د دغې حکومت دا سلام د پښتو د سیاست په ضد دفاع لیت په گناه بندي کړې دي .

دعقرب ۱۳ - د پاکستان استعماری حکومت حامد عباس د اجمل خټک

سره د ارتباط سماتلو په الزام بندي کړي

د پاکستان حکومت د پېښور د حفظ الصحی د مدیریت معاون ښاغلی حامد عباس په دی الزام بندي کړی دی چې له یو مشهور ښاعر او لیکوال ښاغلي اجمل خټک سره یې چې بندي دی ارتباط درلود او خلک یې د پاکستان د استعماری حکومت سره د مخالفت په غرض تشویقول .

د عقرب ۱۶ - د پاکستان په عسکري ټاټوبه د مسعود د دملی مجاهدینو له خوا حملی

د مسعود د دملی مجاهدینو یوې ډلې د ښاغلي اورنگ زب خان په مشرۍ د سروکي په عسکري ټاټوبه حملو کړه او دملی مجاهدیند او د ټاټوبې دساتو نکو ترمنځ سختې نښته وشوه چه خوشاعته یې دوام وکړ .

د غهراز بل ټولگي مجاهدینو د ښاغلي اورنگ زب خان په مشرۍ د پاکستان د حکومتی لاریو په یوه قافله چه له جند ولی څخه وایي تهر او نه وه ډزی وکړی او دغو لاریو ته یې تاوان ورسوه یو شمیر نورو دملی مجاهدینو د ښاغلي اورنگ زب خان په مشرۍ د تنگی سرک چه د سپیلټوی او چغملی دوه عسکري چوټی سره نښلوی په زیاته مسافه وړان کړی دی د پاکستان په عسکري تاسیساتو باندی دملی مجاهدینو د زیاتو حملو په اثر د دغه حکومت جیالو نکو د منځنی آزاد پښتونستان په بیلو بیلو سیمو باندی خپلی حملی زیاتې کړی دی .

د عقرب ۱۷ - د ښاغلي علی محمد بیټنی په مشرۍ دملی مجاهدینو په پاکستانی چوټی حملی وکړی

د بیټنیو یو ټولگي دملی مجاهدینو د ښاغلي علی محمد خان بیټنی په مشرۍ د جند ولی په عسکري چوټی ډزی وکړی چه د چوټی دساتو نکو له خوا هم دملی مجاهدینو په ضد متقابلې ډزی وشوې د غهراز دملی مجاهدینو بل ټولگي دسر وکی په عسکري ټاټوبه ډزی او تانی ته یې تاران ته ور ورساوه بل ټولگي دملی مجاهدینو دسور داک په سیمه کښی یو پوځ بل په چاودو نکو موادو وړان کړ . بل ټولگي مجاهدینو د ټاټوبی په سیمه د تلفون لین اوستنی په زیاته مسافه له منځه وړیدی .

د عقرب ۱۸ - د پاکستان د استعماری حکومت په ضد مظا هری روانی دی

هغه مظا هری چه د گنداب په سیمه کښی د پاکستان د استعماری حکومت په ضد شوی دی د دغه استعماری حکومت وارخطا یی زیاته کړی ده . څرنگه چه د پاکستان استعماری حکومت د دغو مظاهرو د غړو د نیولو په لړ کښی په دی وختو کښی ښاغلي ملک با یاب دین خان حلیم زامی په شیعقادر او ښاغلي اعلان خان دامیر لعل خان حلیم زامی زوی په گنداب کښی بند یان کړی دی . خبر زیاتوی چه د پاکستان د استعماری حکومت مامورین د دغسی گسانو بندی کولو ته دوام ورکوی .

د عقرب ۲۱ د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د نیولو او بند یانو لړ سلسله روانه ده .

د پاکستان حکومت د پېښور د ښار په سکندر پور کښی د رنک جوړولو دکار خانی خاوند ښاغلي بینظیر خان د آزادی غوښتنی د فعالیت او د هغه حکومت په استعماری سیاست باندی د سختی غندنی په الزام د عقرب په ۱۳ نیټه نیولی دی او جیل ته یې لیږلی دی .

دغه راز د باجوړ اوسیدونکي ښاغلي عبدالشکور اود مومندو ښاغلي دوست محمد خان په ملکنډاو بتگرام کښی د بمرنو د اچولو په الزام د پاکستان د استعماری حکومت له خوا بنديان شويدي .

د عقرب ۲۲- د پاکستان استعماری حکومت له خوا د بېه بېری په عسکری سیمه کښی د تېلفون دمزی اوستنو د پرله پسې له منځه وړلو په اثر د احمد خیلو او بهادر کسلی د کملیو شمیر اوسیدونکي بنديان او تر سختی شکنجی لاندی نیول شويدي . پاکستانی حاکمان په هر ډول شکنجو دوی مجبوروی چه اقرار وکړی چه دملی عوامی گوند د مشرانو په لمسون یی دغه اقدامات کړيدي .

د عقرب ۲۳- د آزادی غوښتونکو بنديانول د پاکستان د استعماری حکومت له خوا دوام لری .

دملی عوامی گوندغړی ښاغلی ظاهر خان ښاغلی غنی خان، ښاغلی محمد یوسف خان د پاکستان د حکومت له خوا د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بنديان شويدي .

د عقرب ۲۶- په محکوم پښتو نستان کښی د خلکو غوښتی منع شويدي .

دغه عمومي هیجان له مخی چه په محکوم پښتو نستان کښی روان دی د پاکستان حکومت پرون له غرمی نه وروسته په پنځو بجو د نظامی قانون په اساس په ټول محکوم پښتو نستان کښی د خلکو غوښتی ټولنی او هر ډول ملی حرکت د امنیت ضد گڼل دی او تر راتلونکو لسو ورځو پوری یی هغه منع کړيدي .

د عقرب ۳۰- د پېښور او مردان په بیلو بیلو ضلعو کښی د پاکستان د استعماری پلانونو په ضد سختی مظاهری وشوی .

د پېښور او مردان د ضلع په بیلو سیمو کښی د عقرب په ۲۳ نیټه سختی مظاهری وشوی او په داسی حال کښی چه د زرگونو خلکو په لاس کښی تور بیرغونه وو د استعمار اودیو یونټ د استعماری پلان په ضد ناری و ملی مظاهره کوونکو د ټولو سیاسي بنديانو د ژر خوشی کید و غوښتنه کوله او د پاکستان له حکومت څخه یی غوښتنه کوله چه د پښتو نستان د خلکو په حقوقو اعتراف وکړی د دغو مظاهرو په اثر د پېښور او مردان د ضلع مربوط یو شمیر زیات خلک بنديان شويدي، د دغو گرفتاریو سلسله روانه ده .

د قوس ۴- په کراچی او راو لپنډی کښی سر له پرون نه تر د و و میاشتو پوری هر ډول ټولنی او مظاهری منع کړی شوی .

د کراچی رادیو پرون مازد بگر خبر ورکړ چه په کراچی او راو لپنډی کښی د خلکو ټولنی دروؤ میاشتو د باره منع شويدي . ددی اعلامیې په موجب هر ډول ټولنی مظاهری او د پنځو تنو نه د زیاتو کسانو ټولنه د دغو ښارونو په عمومي مرکزو کښی منع شويدي .

ښاغلی میر علم خان مومند د آزادۍ غوښتنی په گناه د پاکستان استعماری حکومت بندی کړ. له مرکزي محکوم پښتونستان پیښور خبر وایی چه د پاکستان استعماری حکومت په ښو قد رکښی د مومندو ښاغلی میر علم خان حلیمزی د آزادۍ غوښتنی د فعا لیتو په اثر بندی کړ.

د قوس ۵- د باجوړ نامتو مجاهد ملک نو کر خان سالارزی مړ شو.
ملک نو کر خان سالارزی چه د سالارزو د قوم یو آزادی غوښتونکی مشر او د باجوړ معروف مجاهد و د دهغی مړمن ناروغی په وجه ۵ د قوس په ۲ نیټه مړ شو چه د پاکستان له استعماری قواوو سره په جگړه کښی دیوه ټپ اخستلو نه ورسته ورته پیدا شوی و نوموړی د باجوړ یو باعزم آزاد غوښتونکی وو او دده د بې وخته مرگ د پښتونستان په ملی محافلو کښی د سخت تالم او تاثر باعث شوی دی.

د قوس ۶- په پیښور کښی د پاکستان استعماری حکومت په خلکو سخت بندیز و نه ایښی دی.

د پیښور په ښار او د هغه په شاوخوا کښی د ملی مجاهدینو له خوا د بمونو د اچولو پیښی او نور حوادث پرله پسې روان دی خو پاکستانی حاکمان په اخبارو نو کښی د هغو دخپريدو مخه نیسی لکه معلومه شویده چه د دغو پیښو په الزام یوشمیر زیات کسان د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شوی او د خلکو په عا دی ژوند باندی بندیزونه زیات شوی دی.

د قوس ۷- ښاغلی خان میر خان یی په دوامداره حبس محکوم کړ.
د پاکستان استعماری حکومت د منځنی پښتونستان د دوو د قام ښاغلی خان میر خان چه د پښتونستان د آزادۍ دلاری مشهور مجاهد او د استعمار کلک د ښمن و د منځنی پښتونستان په محکومه سیمه کښی یی په دوامداره حبس محکوم کړیدی.

د قوس ۸- په کویته کښی یوه ستره مظا هره وشوه او د پاکستان د استعماری حکومت د مطالعو په ضد ناری وهل کیدی.

په کویته کښی ستره مظا هره و شوه او په هغی کښی د کویتی د ښار په زرگونو خلکو کډون کړی و او مظا هره کوونکو د کویتی په کوڅو او بازارو کښی د پاکستان د حکومت د استعماری د تیر یو په ضد ناری وهلې او د ټولو سیاسی بندیانو د سمدستی خوشی کیدو غوښتنه یی کو له خبر د ا هم وایی چه د پاکستان استعماری حکومت یوشمیر زیات مظا هره کوونکی بنديان کړی دی چه په هغی جمله کښی ښاغلی معصوم اخکزی هم شامل دی.

د قوس ۱۲- د مومندو د حلیمز و د قبیلې مشرانو پاکستانی حکامو ته

اخطار ورکړ

د قوس په ۲ نیټه په کمالی کښی مهمه قومی جرگه شوی وه چه په هغی کښی د مومندو د حلیمزو د قبیلې مشرانو او ډیرو خلکو کډون کړی و جرگی د پاکستان د حکومت

پناغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم چەرخى بە پلە کتێی دوسلو ترمیمو لو دفا بریکى د بنسە تیرەلادی

دولاستيك چوږدولو د نوي فابريكې يو څه برخه

د استعماري پروگرامو سخت وغندل او وی غوښتل چه د پاکستان حکومت دی ډیر ژر هغه یوشمیر ملکات سمدستی خوشی کړی چه به شیکدر او نورو محکومو لخوا یو کښی نی بندیان کړی دی او په مومندو باندی له تیري او مداخلی نه دی لاس واخلی جرگی د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړی چه که دوی په چارو کښی خپلی مداخلی ته دوام ورکړی، عواقب به یی ډیر وخیم وی ځکه چه د مومندو خلک په هیڅ صورت دهغه استعماری نقشو ته غاړه نه پردي اود آزادی د ساتلو په لیاره کښی محان له هیڅ ډول قربانی څخه نه سپوی .

د قوس ۱۲- د پاکستان دمخصوص اطلاعاتو د اداری مامور او خوشو تنه نور دمسمود د یوی ډلی مجاهدینو له خوا ونیول شول

راغلی خبردی چه د مسمود د یوی ډلی ملی مجاهدینو د پاکستان دمخصوص اطلاعاتو د اداری یو تن مامور او څلور تنه نور بندیان کړی دی . د مسمودو مجاهدینو د بنسټه خان په مشرۍ د قوس په ۳ نیټه دمديجوي اوسروگی په سیمه کښی د نوموړی مامور په موتر حمله وکړه او موتر یی ودر اوه د پښتو نستان ملی مجاهدینو پنځه تنه بندیان کړی دی .

د قوس ۱۲- د څلورو تنو پاکستانی عسکرو ووژل

د ښاغلی علی محمد په مشرۍ یو ټولگي ملی مجاهدینو د څیروخیلو په عسکری ټانه حمله وکړه اود هغی نښتی په نتیجه کښی چه د ملی مجاهدینو اود تانی دساتو نسکو ترمنع وشوه څلور تنه پاکستانی عسکر مړه او دوه ټنه تپیان شول د ملی مجاهدینو نورو ډلو د بځملو ، لمیسخیلو ، تجاری او کچو ری په عسکری تانو باندی ډزی کړی دی .

د پاکستان استعماری حکومت د ملی مجاهدینو د اقداماتو د سختیدو په اثر د بیټنو د قبیلې دوه تنه مشران ښاغلی رضا خان او ښاغلی سید حسن خان د دغی قبیلې د افرادو ډارولو په غرض په محکومه سیمه کښی بندیان کړی دی او د بنو جیلخانۍ ته یی لیږلی دی او همدارنگه دغی سیمې ته یی دخو راکی مسوادو و لول پیښی منع کړی دی .

د قوس ۱۵- د پاکستان استعماری حکومت بیاد خان عبدالغفار خان د بند موده او بډه کړه .

د پاکستان استعماری حکومت دروان کال د قوس په ۷ نیټه بیاد پښتو نستان ستر مشر خان عبدالغفار خان د بند موده او بډه کړی ده . دا څلورم ځل دی چه د دغه ستر مشر د بند موده او بډه پیری . خان عبدالغفار خان د بنو دضلع او دیره اسماعیل خان ترمنع په سرحد کښی هغه وخت چه دی دخپل هیواد دجنوبی سیمو په کتنه بوخت و د پاکستانی حکامو له خوا ونیول شو اود پاکستان دحکومت دغه اقدام د پښتو نستان د خلکو د سختی بازسیدنی باعث شو اود پاکستان دملکی قوانینو نه اطاعت حرکت د پښتو نستان

د خلکو له خوا شروع شو او د سیاسي حربي، ادبي ورځپاڼه ليکونکو او ديني شخصيتونو په گډون د زرگونو تنه د پاکستان چيلخانوته لاپړل او د دوی يوزيات شمير د پاکستان په بندېخانو کښي مړه شوی دی. خبر غرگندوی چه د خان عبدالغفار خان او د پښتونستان د اکثرو سياسي بنديانو صحي حالت د پاکستانی حکامو د خرابی او د بيمانه روښ په اثر سخت خراب شوی دی خو سره له دې هم د پښتونستان د خلکو احتجاج روان دی او تر اوسه لاهم د پاکستانی حکامو په واسطه د پښتونستان له خلکو څخه نوی غبري چيلخانوته معرفي کيږی.

د قوس ۱۶- څو تنه آزادی غوښتونکی د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بنديان شول

د پښتونستان د کور می د ناوی د تو ريو د قبيلی د وه تنه آزادی غوښتونکی د پاکستان د استعماري حکومت له خوا د آزادی غوښتنی په گناه په عمری بند محکوم شوی او د ډیره اسماعيل خان عمومی زندان ته استول شوی دی. له آزاد منځنی پښتونستان څخه راغلی خبر وایي چه د کورمی د ناوی د تو ريو د قبيلی آزادی غوښتونکی ښاغلی عبدال جان او ښاغلی شونډی خان د آزاد دی غوښتنی په گناه په عمری بند محکوم شوی دی.

د قوس ۱۸- د مومندو د ملی مجاهدينو له خوا د قوس په ۱۵ نيټه يو پاکستانی اجير ووژل شو

يو پاکستانی اجير د يکه غونډ په ټانه کښي د مومندو د ملی مجاهدينو له خوا د قوس په ۱۵ نيټه ووژل شو د آزاد شمالي پښتونستان د مومندو خبر وایي چه د پښتونستان د مومندو مجاهدينو پاکستانی اجير محمد يعقوب چه په خان مشهور ؤ او د علاقہ داری نماينده په حيث ؤي د يکه غونډي د ژاندارم په ټانه کښي وظيفه درلوده وواژه د پاکستان استعماري حکومت د دغه قتل له کبله دغی سيمی ته دلری او نژدی کلیو خلک تر سخت فشار او شکنجی لاندی نیولی دی.

د قوس ۲۲- د موندی په عسکری کمپ پرله پسې ډزی وشو

د لرسدين د سالار زويوشمير ملی مجاهدينو د موندی په پاکستانی عسکری کمپ ډزی وکړی. دغو پرله پسې ډزو خو ساعته دوام درلود خبر داهم وایي چه د پاکستان استعماري حکومت د عسکرو او د ملی مجاهدينو د تلفاتو احصایه تر اوسه پوری نده رارسیدلی.

د قوس ۲۷- د پېښور په صدر کی د پاکستانی ژاندارمو د قرارگاه په خوا کی یوه ستره چاودنه وشوه

د پېښور په صدر کی د پاکستانی ژاندارمو قرارگاه ته نژدی سختی چاودنه شوی ده او د پاکستانی پوليس د دغه کار کوونکو د پيدا کولو په لټه کی دی خبر داهم

وايي چه ښاغلي عزيز او ښاغلي اکبر علي د پاکستان د حکومت له خوا په هغې چاودنه کې د لاس لرلو په گناه نيول شوی او نا معلومی بنديځانی ته لېږل شوی دی چه خو ورځو پخوا د پېښور د سرکي دروازي په شاوخواکي شوی ؤ.

د قوس ۲۸- د دوړو يو شمير ملي مجاهدينو د هر مز د کلي په خواکي د برېښنا ستنې له منځه وړيدي .

د دوړو يو شمير ملي مجاهدينو د هر مز د کلي په شاوخواکي د برېښنا ډيري ستنې له منځه وړيدي د پاکستان استعماري حکومت د هر مز د کلي خلک داو و زرو کلدارو نقدی جرمي په ورکولو محکوم کې دي .

د قوس ۲۹- په لندن کې د بين المللي مصئونيت ټولنې غوښتنې دي چه ژردی خان عبدالغفار خان خوشی شي .

په لندن کې یوې ټولنې د خان عبدالغفار خان سمدلاسه خوشی کيدل غوښتنې دي د غې ټولنې چه د بين المللي مصو نيت په نامه ياد يوي اعلان کې دي چه خان عبدالغفار خان د عدم تشدد نه قربان دی د غې ټولنې خان عبدالغفار خان د کال بندي بللی او اعلان يي کېږي چه ددی بندتوب دهغو مصايو يوه نېنه ده چه په نړۍ کې يو مليون بنديانو ته پيښني ټولنې ويلی دی چه په ۱۹۴۷ کال نه وروسته خان عبدالغفار خان رځدايي خدمتگارانو د تجريك د مشرۍ په گناه چه مقصد يي د پښتنو د حقو ټولاس ته راوړل دی تقريباً په پرله پسې توگه په زندان کې پروت دی . او د ډېرو غوښتنو سره سره ندي خوشی شوی .

ټولنې د دسمبر په لسم چه د بشر د حقوقو بين المللي ورځ مراسم په حای کې او په هغې ورځ يي دهغو بنديانو په باره کښي چه د ځپل وجدان د غې بد اساس رڼا رکوي ددی دپاره چه له دوی سره انسانيت کارانه پيش آمدوشي يوه دستور نامه خپره کېږي چه دهغې په اساس سياسي بنديانو ته چه له دوی سره د عادي مجرمينو نه ډير بد سلوک کيږي تايمينات حاصل شي په دغې دستور نامه کښي خان عبدالغفار خان د سې کال بندي بلل شوي دي .

د قوس ۳۰- ملي مجاهدينو په پاکستانی نظامي تاسيساتو پر له پسې ډزی وکړي

د سالارزو يو ټولگي ملي مجاهدينو د ملک جانبخان او ملک حميد الله خان په مشرۍ د مونډي په عسکري کمپ ډزی وکړی چه د ملي مجاهدينو په ضد هم د کمپ د ساتونکو له خوا متقابل ډزی وشوی .

دغه راز د اتمانځيلو يو بل ټولگي ملي مجاهدينو د عليزو په عسکري کلا ډزی وکړی او د اتمانځيلو يو شمير نورو ملي مجاهدينو د ښارد بېټنۍ په عسکري تالپه ډزی وکړی .

د جدی اول - د مومندو بیلو بیلو قبیلو د پاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکړ

د قوس په شلمه نیټه دعیسی خیلو، برهان خیلو، اود گنداود حلیمزود قبیلو په گډون ستره قومی جرگه شوی ده اودغه راز د قوس په ۲۵ نیټه د ملک گلداد او ملک حکم سید په مشرۍ د نا قی په کلي کښی یوه بله ملی ستره جرگه شوی وه چه په دواړو جرگو کښی گڼ شمیر خلکو او قومی مشرانو گډون درلود په دغو جرگو کښی قومی مشرانو د پاکستان استعماری او تیری کوونکی پروگرامونه بیان کړل او قوم ته یی اخطار ورکړ چه که د پاکستان استعماری حکومت د تیریو په مقابل کښی په پوره یووالی او صمیمیت ونه دربیږی ددوی د قوم او وطن آزادی ته به سخت خطر وپارېښی . د قومی مشرانو دغه ویناوې د جرگې د شاملینو د سخت شورا او هیجان باعث شوی اوله هری خوا آواز را پورته شو چه مونږ حاضر یو د خپلی خاوری او د قوم د آزادی د ساتنی په لیاره کښی خپل سرونه او مال قربان کړو .

خبر د ا ه م وایي چه په دغو دوو جرگو کښی فیصله وشوه چه قول خلك خپل ذات لیبینی اختلافونه هیر کړی او په گډو او متحد صورت دخپل آزادی د ساتلو په لیار کښی دخپل ژوند تر وروستی سلگۍ پوری مبارزی وکړی . خبر د باقوی چه د دغی فیصلی جریان د قوم د مشرانو له خوا پاکستانی حاکمانو ته ابلاغ شو .

د جدی ۲ - د پاکستان استعماری حکومت له خوا د نیولو او بشدیانو او سلسله روانه ده

د پاکستان استعماری حکومت په شوق د کښی ښاغلی یعقوب خان، ښاغلی غلام محمد خان، ښاغلی سید احمد خان او ددوی دوه تنه ملگری نیولې دی. ددوی د نیولو علت د پاکستان د پولیسوله خوا په دی سیمه کښی د بمونو د چاودونکو په وروستیو پېښو کښی د دوی گډون ښودلی دی. دغه راز د پاکستان استعماری حکومت د مردان او سیدونکی ښاغلی غواس خان د آزادی غوښتنی د فعالیت په گناه بندی کړی دی.

د جدی ۳ - د پاکستان استعماری حکومت د استعماری پلانو نو د غندنی په ترڅ کښی یی دخپلو مجاهدو دوام تصویب کړ

د قوس په ۲۸ نیټه د موسی خیلو د قبیلې د سیمې مر بو ط د غنم شاکی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کښی د موسی خیلو د قبیلې مشرانو او گڼ شمیر خلکو گډون درلود د ملک مدار خان، ملک تاج محمد خان او ښاغلی میران گل خان جدا بی ویناوی وکړی او د پاکستان استعماری حکومت هغه پروگرامونه بی بیان کړل چه د مومندو د آزادی او خاوری په ضد د تیریو په باب کښی و اوتا کیدی و کړ چه باید د مومندو قبیله تل دخپلی خاوری په ساتلو کښی کوښښ وکړی او د هر ډول قربانی دپاره تیاری. جرگی درایو په اتفاق تصویب وکړ چه د مومندو قبیله به د استعمار په ضد دخپلو مجاهدو ته دوام

ورکړی او د پاکستان د حکومت استعماري پروگرامونه به شند کړي .
د جدی ۵- دملی مجاهدینو د پاکستان دری عسکری ټاڼو ته اوروا چاوه
 دملی مجاهدینو ټولگی دخیساری په سیمه کښی دریو عسکری ټاڼو ته اوروا چاوه
 د پاکستان استعماري حکومت له دغه کیله ددغی سیمی په لس زره کلدارو نقدی جریمی
 محکوم کړیدی .

جدی ۶- دمومندو مشرانو په درنو جرگو کښی د پاکستانی استعماري دغندنی
په ترڅ کښی دهغه استعماري حکومت ته اخطار ورکړ

دقوس په دیر شمه نیټه دعیسی خیلو په ناوه کښی ستره ملی جرگه او یوه بله
 ستره مهمه جرگه دجدی په ۲ نیټه دحاجی محامی په مشرۍ دشیخ ذکر یا بابا په زیارت
 کښی شوی وه چه دواو جرگو کښی دمومندو دقبیللی قوم می مشرانو او عالمانو
 اوزیات شمیر خلکو گډون کړی ؤ په دواو جرگو کښی د پاکستان په استعماري سیاست
 سخت احتجاج شوی دی او د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړی شو چه دمومندو دقبیللی
 دڅاوری دنیو لوهوس ونه کړی مخکه دمومندو خلک قطعی تصمیم لری چه د خپل ټول
 موجودیت په قربانی سره دخپلی خاور ی اوقام دآزادی دفاع وکړی . جرگو
 دخو راکی موادو دصادریدلو د بندولو اقدام چه په دی وختو کښی دمومندو په خاوره
 کښی د پاکستان دحکومت له خوانیول شوی دی یوه استعماري حربه گڼلی ده او اعلام
 یی وکړ چه دخوراکی موادو دصادریدو بندیدل واقتصادی محاصره نشی کولی چه مونږ
 له خپل تصمیم څخه وادهی دواو جرگو خپلو حلیمزو او ترکزو وروڼو ته ډاډو رکړی چه
 ددوی دڅاوری په هره برخه کښی ددفاع په باب کښی دمومندو ټول خلک له دی سره
 څنگه به څنگه قربانی ورکوی او د پاکستانی حکومت دتیریوپه ضد مبارزی په میدان
 کڅی دوی یوازی نه پریږدی .

د جدی ۷- که چیری د خان عبدالغفار خان ژوند له خطر سره هڅا مخ شی

نوبه سختی وینی تویی شی

د پېښور په چوک یادگار کښی دښاغلی محمدافضل بنگش په مشرۍ یوه لویه
 غونډه شوی وه چه د مشرانو عالمانو دایالتی اسامبلی او پارلمان د نماندگانو
 ادیبانو او شاعرانو په گډون له پنځوس زرو څخه زیاتو کسانو په کښی کډون کړی ؤ دښاغلی
 محمدافضل بنگش پخپله وینا کښی ویل رارسیدلی خبرونه وایی چه د پښتو نستان
 ستر مشر خان عبدالغفار خان دپوډی په ناروغی اودسپزیو په کمزوری اخته شوی
 او په دی انداز ه ضعیف شویدی چه خوعیدای نشی ده
 داهم ویل سر لیدی چه دی سخت ناروغ دی د پاکستان استعماري حکومت دده علاج
 لپاره کوم اقدام نه دی کړی که چیری خدای دی نسکړی ددغه دملی ستر مشر ژوند
 له خطر سره مخامخ شی سختی وینی به تویی شی او دهغو مسولیت به د پاکستان

د حکومت په غاړه دی ددی غونډې شاملینو ناری و هلی چه زمونږ ستر مشر او نور سیاسي بند یان خوشی شی زمونږ به ملی حقوقو اقرار وکړي او په یوه یونټ کی زمونږ دخاوری د داخلولو پروگرام فسخ کړي .

غونډې تصویب و کړ چه باید خان عبدالغفار خان او نور سیاسي بند یان دی ژر خوشی شی اوددوی جایدادونه دی بیرته ورکړل شی همدغه راز هغی بلی غونډې چه دمسلم لیگ دگوند په اهتمام دقوس په ۲۸ نیټه په پېښور کی شوی وه د خان عبدالغفار خان دناروغۍ په نسبت ئی اندېښنه څرگنده کړه او دپاکستان له حکومت څخه ئی وغوښتل چه دی ژر خوشی کړي .

د جدی ۸- څو تنه آزادی غوښتونکی دآزادی غوښتنی په گناه

پا کستانی استعماری حکومت له خوا بندیان شوی دی

د پا کستان حکومت د کورمی دناوی اوسیدو نسکی ښاغلی گل افضل خان او ښاغلی شیندی خان دآزادی غوښتنی د فعالیت په گناه په دوامدار بند محکوم کړیدی .

د جدی ۹- د بارام خیلو مو منندو یو ستری جرگی د پا کستان

استعماری حکومت ته اخطار ورکړ

دقوس په ۲۰ نیټه په پټې والی کی دبرام خیلو د مشرانو عالماؤو او نورو خلکو یوه ستره قوی جرگه شوی وه په دغی جرگه کی ملک محمد اکبر خان ، ملک میا جان خان ملک باور خان ، ملک حمزه خان او نورو مشرانو جذابی وینا وی وکړی او دمو منندو دخاوری د نیولو په باره کی ئی دپا کستان دحکومت استعماری پروگرامونه بیان کړل ، جرگی دپا کستان داستعماری حکومت سیاست وغاړه او دهغه حکومت ته ئی اخطار ورکړ چه که دخپلو متجاوزانه پروگرامونو مخه لاس وا نخلي ناوړی نتیجی به ور کړي .

د جدی ۱۰- د کو ډ اخیلو او د گنداو په ستر و جرگو کی دپا کستان

داستعماری سیاست د غندنی په ترڅ کی دخپلی خاوری د دفاع د باره

هر ډول چمتوالی څر گند کړ

د جدی په دو همه نیټه د ملک حمد الله خان په مشرۍ په گنداو کی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی یو زیات شمیر خلکو گډون کړی ؤ دغه راز د جدی په ۴ نیټه یوه بله ملی او ستره جرگه د کو ډ اخیلو د ملک امین خان په مشرۍ د کو ډ اخیلو دخاړ بندی په کلی کی شوی وه چه په هغی کی دگډا خیلو ، خوایزو ، حلیمزو او بابا بازو د قبیلو مشرانو ، عالمانو ، نمایندگانو او یو زیات شمیر خلکو گډون کړی ؤ په دغو جرگو کی د پا کستان داستعماری حکومت تیری کوونکی سیاست سخت غندل شوی دی او دمو منندو د بیلو بیلو قبیلو مشرانو په خپلو وینا وکی دخپلی خاوری د دفاع په لیاره کی دمو منندو د قوم تیاری څر گند کړی او تصویب یی وکړ چه دمو منندو په هره برخه

د تیرې په صورت کې مدافعه وکړې او تر آخرې سړې اود ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې دخپلې آزادۍ او وطن د فاع وکړې .

د جدې ۱۱- د پاکستان استعماري حکومت ته د مومندو د بابازو قبیلې اخطار ورکړ . له آزاد شمالي پښتونستان خبر وائي چې د جدې په ۳ نیټه د بابازو د قبیلې د مشرانو مخورو، نمایندګانو او زیاتو خلکو په ګډه ون دمو مندو په شمشاکي ستره جرګه شوی و . بدغه جرګه کې ملک محمد اسلم خان ، ملک تجول خان ، ملک مجاهد خان ، ملک مصاحب خان او ملک محمد ایوب خان د پاکستان د حکومت د هغو استعماري پروګرامونه په شاو خوا کې مهمې ویناوې وکړې چې تل یې د مومندو د خاورې د نیولو د پاره جوړ کړې او جوړوې یې هغه حکومت ته اخطار ورکړ چې هیڅکله به په خپلو دغو هیلو بریالی نشي ځکه د مومندو خلک به دخپلو شتوناتو د وطن د آزادۍ اود قوم د ساتلو د پاره د هر ډول قربانۍ له ورکولو څخه محانونه و نه ژغوري جرګې تصویب وکړ چې د مومندو د خاورې په هره برخه باندې د تیرې په صورت کې دمو مندو خلک په سر او مال دخپلو حقوقو او خاورې دفاع کوي او هم یې خپلو د ګند او ورونو ته ډاډ ورکړ چې له دوی سره به له هر ډول مرستې او همکارۍ څخه و نه سپی .

د جدې ۱۴- د مومندو د کوډا خیلو د قبیلې په ستره جرګه کې د پاکستان حکومت سیاست و غندل شو

د جدې په ۴ نیټه د کوډا خیلو د ملک محمد جعفر خان په مشرۍ د کوډا خیلو په زاړه کلي کې ملي ستره جرګه شوی و چې په هغې کې د کوډا خیلو د قبیلې مشرانو مخورو او یو زیات شمیر خلکو ګډون کړی و په دغه جرګه کې ملک جعفر خان ، ملک منور خان ، ملک حبیب او خوتنو نور و مشرانو مهمې ویناوې وکړې او د پښتونستان د ملت په مقابل کې د پاکستان استعماري سیاست په تیره بیا د مومندو د قبیلې په ضد د هغه حکومت تیرې ګوونکې رویه او اقتصادي محاصره سختې و غندله او د پاکستان د استعماري حکومت د تیرېو په مقابل کې د هر ډول قربانۍ د ورکولو په باب کې خپل تصمیم او د دغه راز د ګند او د خپلو وروڼو مرسته او ملاتړ یو محل بیا تصویب کړ .

د جدې ۱۵- د مومندو اتمر خیلو قبیلې په یوې سترې جرګې کې د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړ

د جدې په ۱۰ نیټه د شیخ ذکریا بابا په زیارت کې مهمه قومي جرګه شوی و چې په هغې کې د اتمر خیلو د قبیلې عالمانو، نمایندګانو، مخورو او ګڼ شمیر خلکو ګډون کړی و او یو محل بیا د قومي مشرانو د وینا او د جرګې د تصویب په ضمن کې د پاکستان استعماري حکومت ته اخطار ورکړی شو چې د مومندو د قوم په خاوره او آزادۍ باندې له تیرې څخه و او دې جرګې اعلام وکړ چې د مومندو قوم قطعی تصمیم نیولی چې له خپلو شتوناتو څخه په هره بیه چې وی دفاع وکړي دغه راز په همدې نیټه بله ستره جرګه په ګات و رسک کې شوی و چې په هغو کې د خواېزو د قبیلې سترو

شخصیتو او یو زیات شمیر افرادو گډون درلود. په دغه جرگه کې ملک علیم خان ملک رحمت خان، ملک حیدر خان او خوتنو نورو قوی مشرانو، مذاپی ویناوی وکړې جرگې تصویر وکړ چې دخپلې خاورې او آزادۍ د دفاع دپاره د هر ډول قربانۍ وړ کولو ته تیار یو او هیڅ کله به د پاکستان استعماري حکومت ته موقع ور نکړې شي چه دمهمندو په خاوره کښې خپل استعماري پلانونه عملی کړې جرگې د گند اخیلو ورونو ډاډ ور کړ چې دمومندو ټول خلک به د استعمار په ضد مبارده کې په خپل ټول طاقت او موجودیت به ددوی ملاتړ وکړي.

د جدی ۱۸ - د پښتونستان د یو نامتو مجاهد له خوا پښتني د که مړینه

جناب صنوبر حسین مومند چه په کاکا جی مشهور ؤ او د انگلیسی او پاکستان په استعماري دورو کې د پښتونستان د ملت د آزادۍ غوښتنی د نهضت نامتو مجاهد او د پښتونستان یو مشهور ادیب ؤ د جدی په ۱۲ نیټه د اوږدې ناروغۍ په اثر وفات شو مرحوم صنوبر حسین دخپل عمر ډیر برخه په آزار شما لی پښتونستان کې دخلکو د ځغونو د تڼویر په لپاره کې تیر کړې او څو محله د پاکستان د حکومت له خوا په شافه او اوږده بند محکوم شوی دغه مرحوم په جنازه کې د مرکزي محکوم پښتونستان د سیمو ادیبانو، عالمانو، سیاسي کسانو او په زرگونو خلکو گډون کړې ؤ او عقیده یی څرگنده کړه چه دغه نامتو مجاهد اولوی ادیب اولیکوال وفات د پښتونستان ملی ټولنی ډیری غم چنی کې یدی .

د جدی ۲۰ - د یو یونټ په خلاف د یو متحد مجاذ د جوړولو کار بلکل پای ته

رسیدلې دی

دسند یو ولسی جرگه د محکوم پښتونستان دولس او مشرانو سره د یو یونټ په خلاف د متحد مجاذ د جوړولو اوسلا مشورې کولو دپاره پېښور ته رارسید لی او په مفاهمه یو خته ده . دا جرگه به د محکوم پښتونستان دوره کوی په لویو قومی جلسو کې به گډون کوی او د لویو ملی مشرانو سره به گوري . دغسی دورې او جرگې به محکوم جنوبی پښتونستان محکوم مرکزي پښتونستان اوسند کښې بغوالدی هم شوی دی اولکه چه دسند مشهور ولسی مشر بشاغلی محمد ایوب خان کورو ویلی دی د یو یونټ په خلاف د یو متحد مجاذ جوړولو کار بلکل آخر ته رسیدلې دی او ډیر ژر به اعلان شی . بشاغلی کورو ویل ټول هغه حزبونه چه د دیموکراسی ژوندی کولو د مبارزې دپاره په جوړیدو ټکی متحد مجاذ کښې شریکین دی د یو یونټ خلاف به دسند او محکوم پښتونستان د خلکو د جذباتو احترام وساتي او د یو یونټ د ماتو او په کار کښې به ورسره مرسته وکړي .

د جدی په ۱۴ نیټه، د سالارزو یو مضبوطی ډلی ملی مجاهدینو د ملک مطول خان په مشرۍ د مونډی په عسکری کمپ حمله وکړه او د دواړو خواؤ ترمنځ یو د اوږده جگړه وشوه چه په نتیجه کښې د پاکستان د عسکرونه درې تنه مړه شوی او هم یو څه وسله د ملی

مجاهدينو لاس ته ورغلې ده. د ملي مجاهدينو له ډلې نه پښاغلي کشر خان شهيد او پښاغلي عبدالغفار خان زخمې شوي دي. د آزادمنځني پښتونستان رېوټ وايي چه د کورمې د خلکو يو ډلې ملي مجاهدينو د باره چنار په توگي د مليشه و په چوڼۍ د قو پکو باقو نه چلولي دي .

د جدي ۲۲ - د پاکستان حکومت د خدايي خدمتگارو يو مشر پښاغلي هستم خان د مردان د ضلعي دخوانۍ د تحصيل اوسيدونکي د آزا دي غوښتنې په گناه بندي کې يدي دغه شان د پاکستان حکومت د چارسدي يو زلمي شاعر پښاغلي غلام قادر وريت په يوه ملي جلسه کې د يو قومي شعر دويلو په گناه نيولي دي .

بل خبر وايي چه خوروي بخواد بتگرام د پو ليس تاڼې په تانه دارو په شېقدر کېښي نزي شوي وي او يو تن پاکستانی سپاهي په گناه زخمې شوي و. د پاکستان حکومت د دغې پېښې په اثر د دغې علاقې اته تنه بيگنا او ناخير کسان گرفتار کېدي .

د جدي ۲۴ - د جدي په ۹ نېټه د اتمانخيلو په اياتي کلي کېښي يوه او په ملي جرگه وشوه . همدغه شان د جدي په ۱۴ ورځ د ملک غلام سرور خان په مشرۍ يوه اهمه جرگه په منځه کېښي وشوه په دغو دواړو او يو جرگو کېښي قومي مشرانو د پاکستان د استعماري حکومت د تجاوزونو خلاف د خپل نفرت او کرکي اظهار وکړي جرگو د خپل وطن د حفاظت د باره د هر قسم قرباني و رکولو عهده بيا تازه کړي .

د جدي ۲۵ - د جدي په ۱۳ ورځ په پښو نه سته کېښي چه د اتمانخيلو په علاقې کېښي د جرگې يو مشهور لځای دی يوه او په قومي جرگه وشوه چه ورته د قام مشران او په ډير اوښي شار کېښي ولسي خلک راغلي و جرگې د پاکستان د حکومت د تجاوزونو او استعماري سياست خلاف ډير نفرت ښکاره کړ او يوځل بيا يې د پاکستان استعماري حکومت ته خبر داري ورکړي چه د بلجوه قومونه به د خپل وطن د آزادۍ د ساتلو په لپاره کېښي د هيڅ قسم قرباني څخه څنګه ونه کړي او د پاکستان استعماري حکومت ته په موقع ورنکړي چه خپل استعماري پروگرام د بلجوه په خاوره کېښي سرته ور سوي. د آزا د منځني پښتونستان رېوټ دی چه دوزېرود مجود خيلو د قبيلې ملي مجاهدينو محرانانو د جدي په ۱۰ نېټه او ۱۲ نېټه د خجورۍ په تنګي صيرلي او ميرام شاه کې د تيلفون ستنې او مزی په اوږده مزله له منځه وړلې دي .

د جدي ۲۶ - د خداي خدمتگارو و د ملي گوند ستر شخصيت پښاغلي نامدار خان په دې وختو کېښي د پاکستان په جيل کېښي مه شوي دي . له دوو کلو نو را په دی خوا د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په گناه د پاکستان په جيل خانه کېښي تر سخت عذاب او شکنجې لاندې نيول شوي و او د دغو شکنجو په اثر با لاخره مړ شو . د دغه نامتو مېړه شهادت د پښتونستان په ملي ټولنې کېښي د فوق العاده باريديني موجب شوي دي او د دغې پېښې په ضد د خلکو له خوا اجتماعي غونډې روانې دي .

د جدي ۲۷ - بدی ورځو کښی دملی عوامی گوڼد مشرانو او لاړښو و نکو دپیشور په تاکال کښی دبارلمان دغړی ارباب سیف الرحمن ترر یاست لا ندی مهمه غونډه کړی وه په دی غونډه کښی هغه مشوش کوونکی خبرونه ترغور لاندی و نیول شول چه به دی ورځو کښی دخان عبدالغفار ، ښاغلی اجمل خټک ، خان عبدا لعمد خان اخکزی او یو شمیر نورو ملی مشرانو دناروغی دسختیدو په باره کښی خبره شو یده غونډه دمحکوم پښتو نستان او سنیو حالاتو هم غور و کړ او په پای کښی د پاکستان حکومت څخه غوښتنه وشوه چه دپښتو نستان ټول سیاسی بندیان پرته له کوم قید او شرط څخه ډیر ژر خوشی کړی . همدغه راز دمحکوم مرکزى پښتو نستان یو شمیر نامتو کسانو یوه گډه و ینا نشر کړی او په هغی کښی می دپښتو نستان د خلکو په مقابل کښی دپاکستان دحکومت ددښمنی اودا نسانیت خلاف پیش آمد سعت غندلی دی په و ینا کښی داهم ویل شوی دی چه دپاکستان په محبسونو کښی دښاغلی نامدارخان اود یوشمیر نورو مهمو قومی کسانو شهادت یو محل بیابنکاره کړه چه دپاکستان په محبسونو کښی دپښتو نستان دسیاسی بندیان له هر ډول انسانی حقوقو محروم ساتل کېږی .

د جدي ۲۸ - د جدي په ۱۴ نیټه د پاکستان حکومت ښاغلی امیر نواب اوبښاغلی حبیب گل دمردان دضلعی دصوابی دتحصیل اوسیدونکی دآزادی غوښتلو په جرم بندیان کړی دی بل خبر دی چه دمحکوم پښتو نستان د و لا یت په بیلو بیلو سیمو کښی په خر گند و او مشهور روحانیو د یو نیت په خلاف او د پښتو نستان په مرسته اعلانونه او اشتهارونه لیکېږی اودپاکستان دحکومت پولیسو په دغه سلسله کښی گڼ کسان د تحقیق او پوښتنی لاندی نیولی دی .

د جدي ۳۰ - دشمن خیلو او مسمو د ویوی ډلی ملی مجاهدینو دښاغلی اورنگ زب خان اوصو په دار شهزاده په مشرۍ د جدي په د یارلسمه نیټه دسرو کي په عسکری ټاټبه ډزی وکړی اود دواړوخواو ترمنع دجگړی په نتیجه کی دپاکستان دعسکرونه یو تن مړ او یو بل زخمی شو د همدغی قبیللی ویوی ډلی ملی مجاهدینو دسپیلټوی اولدی دسیمو په منع کی دپاکستان په یوه ډله ملازمانو حمله وکړه اوله هغوی نه یی دری تنه ووژل او غلور می تری زخمیان کړل . دوی یوڅو سرکاري لاریوته هم سخت نقصان ورساوه .

ویوی ډلی ملی مجاهدینو دمشهور تنگی پل په لاسی بم والوزاوه . ویوی ډلی ملی مجاهدینو دسپین اغزی په عسکری ټاټبه ډزی وکړی اودوه تنه پاکستانی عسکر می زخمیان کړل .

د دلوی لومړۍ: د جدي په ۲۳ نیټه دملک موسم خان په مشرۍ دمومندو دموسی خیلو دقوم په سوران دره کی مهمه جرگه شوی وه په جرگه کی قومی مشرانو جدا بی و ینا وی

دجنگلاک به کار خانه کبزی دوستی و یالی کولو خانگی

د ج. م. ک. لک پښتو، کښی د ترانسفارمر چودو او خاڼګه

وکړې او یو ځل بیا یې دخپلې خاورې د ساتلو په لپاره کې د هر ډول قربانۍ دور کولو په باب کې خپل تصمیم څرګند کړ او دغه راز د ګند او اوښد پالی وروڼه هم د مرستې ډاډ بیا ورکړ.

د جدې په شلمه نیټه په بالنگېټ کې د ماموندو د ټولو قبیلو په ګډون ستره جرګه شوی وه او دغه راز د جدې په ۲۴ د سالار زو د ملکانو، نمایندګانو او د نورو قبیلو په ګډون په طوفان شاه کې مهمه جرګه شوی وه چې په هغې کې د قومي مشرانو له خوا د مومندو ویناوې وشوې او په نتیجه کې د پاکستان حکومت ته اخطار ورکړی شو چې که د پښتونستان په خاوره په تیره بیا د باجوړ په سیمه باندې له تیرۍ نه وانه وړې دهغه عواقب به و څیم وی دغه راز دغو جرګو د مومندو په خاوره کې د پاکستان د استعماري حکومت د لاس و هلو په موضوع باندې د دوی د فیصلو په ضمن کې سخت تشویش څرګند کړ او د مومندو قوم ته یې ډاډ ورکړ چې د باجوړ خلک به دخپلې آزادۍ د دفاع په باب کې له خپلې مرستې او مساعدت څخه محان و نه سپموی.

د دلوۍ ۲: د جدې په ۲۷ نیټه زیارت غاښې کې د مومندو د ټولو قبیلو نمایندګانو عالمانو، ملکانو او په زرګونو خلکو یوه ستره جرګه کړې وه. دغه ستره او تاریخي جرګه د حلیمزو د اوسیدونکي مولوی محمد افضل خان له خوا د قرآن کریم د څو آیتو په تلاوت پرانسته شوه او وروسته د حلیمزو د ملک حسن خان، د ګند اوښاد غلې میا عمر خان، حاجي گل خان خویزی، د بابازو د ملک محمد اسلام، د اتمر خیلو د ملک لعل محمد خان د ترکزو د ښاغلي باچا خان، د اتمانزو د ملک معشوق، د دویزو د ملک سعد الدین خان، د خوګا خیلو د ملک میر آقا جان، د خوږیزو د ملک فیض طلب خان، ملک صادق خان او ملک صدا الله او د جناب باچا گل صاحب زوی ښاغلي فضل الرحمن جذابي ویناوې وکړې. دغې تاریخي جرګې د پخوانیو محلي جرګو فیصلې چې په تیرو دوو میاشتو کې د پاکستان د حکومت د احتمالي تیر یو په باب کې یې کړې وې تایید کړې او څرګنده یې کړه چې که د مومندو د خاورې په هره برخه تیرې وشي سم د ستې به د مومندو ټول قام د مبارزې میدان ته ووزي او دخپل ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې به قربانۍ ورکړې او مېار زه به وکړې، جرګې د ګند او کمالۍ او ښې پالی خلکو ته ډاډ ورکړ چې د مومندو ټول خلک پخپل ټول موجودیت د دوی او د دوی د خاورې دفاع وکړي.

د دلوۍ ۳: د امریکاد کالیفورنیا په ساکرامنتو کې د آزاد پښتونستان د ټولنې منشي ښاغلي امین خان وفات شوی دی. د هغه مرحوم د جنازې په وړلو کې په امریکا کې د آزاد پښتونستان د ټولنې رئیس ښاغلي ډاکټر اورنگ شاه او په کالیفورنیا کې او سیدونکو افغانانو ګډون کړی وو.

د کالیفورنیا پښتو په دی غونډه کې د ښاغلي خان عبدالغفار خان د ناروغۍ د خبر په نسبت تائیر او خواشینۍ ښکاره کړه او دده د پوره روغتیا له پاره یې دعا وکړه. ښاغلي

امین جان له ۱۹۱۶ کال نه د کالیفورنیا د پښتنو ټولنې فعال غړی او منشی ؤ اود آزاد پښتونستان د ټولنې په جوړولو کې یې لویه برخه اخیستې وه . په واشنگتن کې افغانی لوی سفیر د هغه مرحوم دمړینې په نسبت د ښاغلي ډاکټر اورنگ شاه په نامه د تعزیت او همدردۍ پیغام مخاېره کړیدی .

د جدی په ۲۸ نېټه: د نامتو ملي لارښوونکي او اديب ماستر عبدالکریم په مزارباندي د دغه مرحوم د کاليزۍ په عنوان ستره جرگه شوی وه چه په هغې کې په اديبي اوسياسي سترو شخصيتو علاوه د پېښور دمردان د ضلع په زرگونو خلکو گډون کړی ؤ ، ملي مشرانو د پښتونستان د ملت اوسنۍ حالت په دغه غونډه کې بيان کړ او د پښتونستان په مقابل کې یې د پاکستان د استعماري حکومت د بې سخته وغندله او د پاکستان د استعماري حکومت څخه یې وغوښتل چه د پښتونستان ټول سياسي بنديان خوشي کړي او د پښتونستان د خلکو په حقو قو اعتراف وکړي .

د دلو ۴: د پاکستان حکومت ښاغلي سعد الله خان او ښاغلي زړه وړ خان د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په گناه بنديان کړيدي . دلوار کې د پوټ وائي چه په دې وختو کې دوام کڅې په سيمه کې په زيات واټن د سړک يوه برخه دملي مجاهدينو له خوا وړانده شوی ده . د آزاد منځني پښتونستان خبر وائي چه دوزيرو د تور ښخيلو يو ټولگي ملي مجاهدينو دميرلي د عسکري تاڼې په سيمه کې په زيات واټن د تلفون مزی او ستنې له منځه وړيدي .

د دلو ۵: د جدی په ۲۵ ورځ دمسيدو د بلول د يو د قام يوه ټولگي علميانو د ملا شيرعلي جنگي په مشرۍ د چندولي چوڼۍ د غښتک داو بوبه پيره دارانو لاسي بم وور وغورځاوه چه دغه په اثر دري تنه پيره داران سخت ژوبل شول .

د دلو ۷: د بنود ضلع اوسيدونکي ښاغلي غلام قادر د د لوی په لومړۍ نيټې د پاکستان د حکومت له خوا د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په گناه بندي شو . دی د نيول کيدو نه غوړغی بخوا ، د پاکستان په بنديخانه کې د يوه کال په تيرولو نه ورسته خوشي شوی ؤ .

د دلو ۱۰: د ملي عوامي گوند اياالتی سرمشري ښاغلي محمد افضل بنگين په يوه مطبوعاتي مرکه کې وويل چه تقريبا په تير يوه کال کې پنځه تنه نامتو او ملي شخصيتونه د پاکستان په جيلونو کې شهيدان شويدي . ده وويل خلورتنه سياسي بنديان د انده شوي او دوو تنو نورو ته يې دعاغی خلل ورپېښ شويدي . ده وويل دغه غمناکي پيښې ددې خبرې ښکاره دليل دي چه د پاکستان حکومت د پښتونستان له سياسي بنديانو سره له تشدد او سخت وحشت نه کار اخيستل او دوی له هر ټول انساني حقوقو څخه محروم دي ، ښاغلي محمد افضل بنگين وويل چه د عسکري حکومت په دريم کال کې پښتونستان په زرگونو تنه مشران ، اديبان ، عالمان او ملي

رضا کاران د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شول او د بند په اوږدو مودو چه د پښتو نستان ۲۴ کلو پوري ټاکل شوی و محکوم شو پدې
 ښاغلي محمد افضل بنګش د پاکستان له حکومت نه و غوښتل چه بايد د ښاغلي
 نامدار خان د مرګ دواقمې چه په دې وختو کې پېښه شوی وه هډلي تحقيقات و شو
 ښاغلي بنګش د پښتونستان له ټولو سياسي مشرانو او کار کارنکو څخه که د پاکستان
 د حکومت سره مخالف او يا موافق دي غوښتنه کې يوه چه هغه ورغ راتلو نکی
 ده چه په دوی هم د غسې ظلمو نه و شي نو له دې امله بايد ټول د پاکستان د
 حکومت د دغه سلوک په ضد چه د پښتونستان له سياسي بند يا نوسره کېږي خپل غږ
 پورته کړي او پرې می ږن دي چه پاکستان د حکومت د پښتونستان له
 آزادي غوښتونکو سره دخپل دغه ټول ظلمونو او غير انساني وحشی کر يو ته
 دوام ورکړي :

د ټولو ۱۱ : د جدې په ۲۸ نيټه لويه ملی جرګه دکوهې په کلی کې شوی وه چه په
 هغې کې عالمانو ، مشرانو ، نمایندگان گسانو او د شينوارو ، ساپو او د مومندو
 د خانزادگانو د قبيلو يوزيات شمير خلکو گډون کړی و . پدغه جرګه کې ملک
 محصل خان ، ملک رضا خان او ملک اصيلت خان مهمی ويناوی وکړي او د پښتونستان
 د خلکو په مقابل کې می د پاکستان د حکومت د و په و غند له او خپل چمتوای
 می د هر راز قرباني ورکولو ته ښکاره کړی . جرګې فيصله وکړه چه که د مومندو
 دخواړی په هر څه تیري و شي ټول قوم به د پاکستان له سره د مقابلې
 میدان ته راوړي او دخپلي آزادي او قوم څخه به په سرا و مال دفاع وکړي .
 دا تمنا نځيلو خبر وائي چه په دې ورځو کې يوه لومه جرګه په ښوونښته کې شوی وه
 چه په هغې کې مشرانو اوروحانيو نو نمایندگان گانو او دا تمنا نځيلو ډيرو خلکو گډون
 کړی و . د جرګې شاملينو وروسته له هغه چه د قومي مشرانو جدا بی وينا و یی
 و او ريدلي تصویب کړي و کړ چه د پاکستان د حکومت د تیر پو په مقابل
 کې د هماغ ټول قرباني ورکولونه محان و نه سپموی او د پاکستان حکومت
 ته به موقع ور نکړي چه د دوی په خاوره کې خپل د پروگرامونه تطبیق کړي .
د ټولو ۱۲ - د آزادي منځني پښتونستان خبردی چه د پښتونستان يو شمير ملی
 مجاهدينو د ډيري په سيمه کې د پاکستان په يوشمير د دولتي لاریو حمله وکړه او دهغې
 نښتي په اثر چه د دغو لاریو د ساتونکو او دملي مجاهدينو ترمنځ و شوه يو تن
 پاکستانی عسکر مړ او دوه تنه ټپيان شول .

راړسيدلي خبر وائي چه د پاکستان حکومت د دغو پېښو په اثر په دې
 څو ورځو کې د دوهو د قبيلې شپيته تنه نامتو کسان چه ښاغلي آدم خان ، ښاغلي
 شاه ميرخان ، ملک لعل خان ، ملک شهزاده خان ، خليفه نعيم خان ، ملک شير محمد خان
 ملک سعد الله خان ، ملک عليخان ، ملک رویدار خان ، ملک آزاد خان ، ملک سدي خان

پشاهلی ستارخان او پشاهلی شیر نوازخان هم په دغه جمله کې شامل دي بندیان کېږي او د اسماعیل خان د ډېرې چيل ته يې لېږلي دي .

د دلو ۱۳- د پاکستان د حکومت د بوليسويو تن مامور چه فقير محمد نومېږي دمتری په سيمه کې د يوشمير مسلحو کسانو له خوا ورباندې حمله شوی او وژل شوی دی . د پاکستان پوليس تر اوسه پورې د قاتليانو د اصلي هویت په کشفو لو بريالی شوی ندي . د پېښور د اردو ژبو احيارو د خبر له مخې په دې وختو کې دغه ډول پېښې زياتې شوي او دهغې سيمې امنيت پېڅې خراب شوي دي .

د دلو ۱۴- د سرحد د جمعيت العلما د گوند غړو مې منتظم جناب صاحبزاده عبدالباري د پاکستان د حکومت څخه غوښتنې دي چه ژر د پښتو نستان ستر مشر خان عبدالغفار خان له بند نه خوشي کړي صاحبزاده عبدالباري په خپل غوښتن ليک کې ويلي دي چه د دغه خان ناروغي د پښتو نستان ټول خلک اندېښمن کړي دي او د پښتو نستان خلک د خپل سپين بږيری مشر په بند ډير پریشان او مشوش دي . ده وويل د خان عبدالغفار خان مجاهدي اولاد ښوونې انگليس د استعماري طرد باعث شوي دي او که د پاکستان حکومت له دوی سره هماغه انگليس او ته تکراروي نه يوازي د خپل حکومت د ديموکراسۍ والی په باب کې خپله دعوی باطلوي بلکه ثابتوي چه د خان عبدالغفار خان د استعماري مبارزې سلسله تر اوسه لاهم پای ته نده رسيدلې ده وويل د پاکستان حکومت د دې په مخ کې چه له خان عبدالغفار خان سره له تشدد څخه کارواخلي بايد ده مطلبونه ترغور لاندې ونيسي او د مشکلاتو د حل د ليارې لټه وکړي .

د منځني پښتو نستان د مسعود د ډېلو لزو د ملي مجاهدينو د يوه ټولگي له خوا شپږ تنه پاکستانی عسکر او يو تن منصبدار وژل شوي دي . له آزادمنځني پښتو نستان نه د رارسيدلي خبردي چه د مسعود د ډېلو لزو يو ټولگي ملي مجاهدينو د جدې ۴۸ نيټه د پشاهلي خبر محمد خان په مشرۍ د صابر بابا په سيمه کې د پاکستان په يوې عسکرۍ ټاټې حمله وکړه او دغه ټاټه يې په چاودونکو موادو زيانمنه کړه او دهغه لاسي بم داچولو په اثر چه په دغه ټاټه کې د ملي مجاهدينو له خوا غورځول شوي شپږ تنه پاکستانی افراد او يو تن منصبدار وژل شوي دي :

د دلو ۱۵- يوه مهمه ملي جرگه په شاگي جوړه کي د ملک موسم خان په اهتمام د دلوۍ په لومړۍ نيټه شوی وه چه بهغني عالمانو، مشرانو، ملکانو او د شينو او د ساپو خانزادگانو او افرادو گډون په کې کړی و جرگي د پښتو نستان په خاوره باندې د پاکستان د استعماري حکومت تيری سخت وغندل او نوموړی حکومت ته يې اخطار ورکړ چه که د پښتو نستان په خاورې باندې له خپلو تيريو نه لاس وانهخلي عواقب به يې د پاکستان د حکومت د باره ډيروخيموي . جرگي د خپلې خاورې څخه دفاع په باره کې دمومندو د خلکو د پخوانيو جرگو تصويبونو ته تائيد کړل او اعلام يې وکړه چه د پاکستان له استعمار سره د مبارزې په لياره کې به د دوی مجاهدي د پخوانو زياتي دوام ولري .

د دلولۍ ۱۶ - د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت د قانون پوهانو د ټولنې د پاکستان د جمهوريت رئيس څخه هغه وخت چه دی د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت ته راغلی و غوښتی و چه د پښتونستان سیاسي بنديان په تیره د مرکزي محکوم پښتونستان د ولايت د سیمې د پاره د ملي عوامي گوند رئيس ارباب سکندر خان خلیل چه یو مشهور قانون پوهانده هم دی خوشی کړی شي دغه غوښتن لیک په ماڼۍ کې شریف کی د ښاغلي فدا محمد خان له خوا د قانون پوهانو د ټولنې په نمایندګۍ د پاکستان جمهوريت رئيس ته وسپارل شو .

د دلولۍ ۱۷ - د پاکستان حکومت ښاغلي محمد خان د پېښور ضلع اوسیدونکی او دده یو ملګری د آزادۍ غوښتلو د فعالیت په گناه د دلولۍ په ۱۰ نیټه بنديان کې دی . همدغه راز ښاغلي سیف الملوك او ښاغلي تاج ملوك د خویشکو د کلی اوسیدونکی د دلولۍ په ۹ نیټه د پاکستان د حکومت له خوا د آزادۍ غوښتلو د فعالیت په گناه بنديان شوي دي .

د دلولۍ ۲۳ - د مارنک نيو زورچپاني چه په کراچۍ کې خپرېږي د جنوري د شلمې نیټې په خپله گڼه کې خبر ورکړی چه د لویږ یز پاکستان د یو یونټ د ضد ټولنې رئيس قاضي فیض محمد په مطبوعاتې کنفرانس کې څرگنده کړه چنه دا پرېل دمياشتې په لومړۍ هفته کې به په کوټه یا پېښور کې د یو یونټ یو لویه جرگه وشي چه په هغې کې به د سند بلوچستان او د پښتونستان نمایندگان دغه یونټ د محو کولو د پاره خپل غږ اوچت کړي بخوا د سند د مشرانو یو هیئت د محکوم پښتونستان سیمو ته تللی و او د یو یونټ په خلاف د کپوالقدا مانو په پاره کې یې دهغه محای له ټولنو سره خبرې کړي وې .

د پېښور د منځنۍ کلي د بېه بېرې هو ائی ډگر ته نودی د عسکري الوتکو او موټرو د پرزو تجو یلخانه دوسله لرونکو افرادو په واسطه لوټ کړی شوه . د خلکو په منع کې ددغې پېښې انعکاس د پاکستان حکومتی مقامات وارخطا کړی دی څرگنده شویده چه په پښتونستان او لویږ یز پاکستان کې د پاکستان د استعماري مقاماتو پو لیسې او جاسوسی ټولنې قواوی ددغې پېښې د اصلې فاعلانو د کشفولو لپاره په کار اچول شوی او بوختی دی خو تر اوسه پورې کومه نتیجه لاس ته نده ورغلی .

د دلولۍ ۲۵ - د دلولۍ په ۲۰ نیټه د پېښور په ښار کې د پښتونستان د ملي جبهې د مشرانو اولار شوونکو په گډون مهمه غونډه شوی ده او په هغې کې د سیاسي بنديانو د خوشی کولو په موضوع د یو یونټ په مسئله او د محکوم پښتونستان په سیاسي حالاتو غور وشو غونډې د پاکستان د استعماري حکومت نه و غوښتل چه ژر ټول سیاسي بنديان خوشی کړي ، جايدادونه یې بیرته ورکړي او د پښتونستان د خلکو ملي مطالبې ومنی .

د دلولۍ ۲۶ - د پاکستان استعماري حکومت په دی ورځو کې میرگوهر خان زړک زی چه د بلوڅو یو بانفوذ او ملي شخصیت دی د آزادۍ غوښتلو د فعالیت په گناه بندي کړی .

د دلو ۲۷- د پېښور داردوژي مطبوعاتو پخپلو نوېو گڼو کی خبرور کړی دی چه به دی وختو کی به مرکزی محکوم پښتونستان کی خوراکی مواد ډر کم شوی دی او بیه یی ډیر پورته شوی ده.

د دلو ۲۸- د پاکستان استعماری حکومت د نوښار پروفیسر عبدالروف د پېښور د پوهنتون استاذ د ملی تمایلاتو د درلودلو او د پښتونستان د آزادۍ غوښتلو له نهضت سره د علاقې ښکاره کولو په گناه برطرف او د پولیسو تر سخت مراقبت لاندی نیولی دی.

د دلو ۳۰- د پاکستان استعماری حکومت دخدای خدمتگارانو د گوند شپې تنه غړی دسربند په کلی کی نیولی دی. ددغه کار علت د پاکستان د پولیسو له خوا د پېښور په بیلو بیلو سیمو کی د ډېمو نو په غورځولو کی د لاس لرلو الزام څر گند شویدی همدغه راز د آدم خیلو د دري دوی تنه اوسیدونکی دمتنی په کلی کی د بې بی پیری دهوائی میدان مربوط دالر نکو اوموږو د پرزو د ډېمو په چور کولو کی د لاس لرلو په الزام بندیان شوی دی.

د حوت ۱۰- به دی نودی وختو کی د پاکستان استعماری حکومت جگړن حق نواز عسکری منصبدار د کیمبل پور اوسیدونکی چه د سیالکوټ په ۱۵ نمبر قطعی کی می وظیفه اجرا کوله به دی الزام چه د پښتونستان د آزادۍ غوښتنی په لیاړه کی می فعاً لیت کاوه له کاره برطرف او بندی کړیدی.

همدغه راز د گړمن تور گل خان دمردان د ضلع مربوط د شیر گرد د کلی اوسیدونکی چه دراولپنډی په مرکزی قواو کی می د عسکری منصبدار وظیفه اجرا کوله د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د آزادۍ غوښتنی د فعاً لیت په جرم له کاره برطرف او بندی شوی دی.

د حوت ۱۳- په کراچی کی یوشمیر زیاتو مظاهره کوونکو بانندی د پاکستانی پولیسو د چزو په اثر ورمهشه دری تنه مړه او یوشمیر نور ټپیان شوی دی په دغی پېښی پس د پاکستان حکومت ټولی ټولنی منع کړی دی او هرڅوک چه اوامر ته اطاعت ونکړی بندی به شی په دغو مظاهرو کی له ۸ زرو تنو نه زیاتو کسانو گډون کړی و پولیسو سربیره به دی چه د مظاهره کوونکو د تیت او پرک کولو لپاره د اوښکی بیو نکي گاز څخه کار واخیست به دی می ډزی هم وکړی. د خبر رسولو آژانسونه وایی چه له غوهفتو راپدی خوا په کراچی کی نښتی کپړی اودهغو په اثر هوازی به دی نودی وختو کی ۲۰۰ تنه ټپیان شوی دی.

د ۱۳ لوی - د پنجاب په رجمنټ لسم ټولې مربوط شل پښتانه عسکری افراد او همدغه راز نومولې رجمنټ د نهم ټولې مربوط ۴۰ تنه عسکری افراد د آزادۍ دوستۍ او قوم دوستۍ د احساساتو د لارو په گناه د پاکستان د استعماري حکومت له خوا بنديان شوي او د نورو ټولنو په سل گوړو کسه عسکری افراد د ملازمت نه ایستل شوي دي بل خبر وایی چه، د محکوم مرکزی پښتونستان د نوښاد مربوط د اسماعیل کوټ د نسا جی په فابریکه کی چه دلال پور د اوسیدونکی میا نصرالدین ملکیت د پښتنو او پاکستانو کارگرانو ترمنځ نښه وشوه چه دهغی په نتیجه کی شل تنه پاکستانی افراد او لس تنه پښتانه کارگران ژوبل شوي دي. خرگنده شوي دي چه پاکستانی حکامو پښتانه کارگران او ددوی مشران تر سخت فشار لاندی نیولی او یو شمیر می له دوی څخه بنديان کړي دي.

د حوت ۱۴ - د ډیلي دراديو خبر دي چه پښتو نستان ملی مشر خان عبدالغفار خان چه د لاهور په یوه بنديخانه کی بندي دی د حوت له نیغی څخه د خوراک نه کولو په غیر محدود اعتصاب لاس پور کړي دي. دده دغه تصمیم له هغی رو می څخه پیدا شوی دی چه د زندان حاکمانو په تیره بیا د کوچنی اختر په ورځ له ده سره کړی او ده ته می اجازه نده ورکړی چه له نورو بنديانو سره په زندان کی د اختر په لمانځه او مراسمو کی گډون وکړی.

د پاکستانی حاکمانو پخوا هم خان عبدالغفار خان او د پښتونستان او یو سیاسي کسانو ته اجازه نه ده ورکړی چه په زندان کی له نورو بنديانو سره د جمعی په لمانځه کی گډون وکړی.

په خوا هم څو تنو سیاسي بنديانو د بندي خانو د حاکمانو درو می په ضد د خوراک نه کولو په اعتصاب لاس پوری کړی و خو پاکستانی حاکمانو په زور او جبر دوی دی ته مجبور کړل چه خپل اعتصاب پس کړی.

خرگنده شويده چه دا لومړی محل دی چه خان عبدالغفار خان د پاکستان په استعماري دوره کی اعتصاب کړي دي او ورڅخه خرگنده بڼی چه د پاکستان حکومت د پښتو نستان له ملت او مشرانو سره له بل هر وخت زیاتره د دینمنی رویه چلوی.

د حوت ۱۵ - په دی ورځو کی یو ټولگی ملی مجاهد بنود پښاغلی علی محمد خان بیټنی په مشرۍ د منځنی او ټانک ترمنځ سیمه کی د دولتی لاریو په یوی قافلي باندی حمله کړی او په هغه نښته کی چه د لاریو د ساتونکو او ملی مجاهدینو ترمنځ وشوه د لاریو د ساتونکو ۶ تنه مړه او ۶ تنه ټپیان شول بل ټولگی مجاهد بنود د جندولی او گریوم ترمنځ سیمه کی په زیاته مسافه د تلفون مزی او ستنی له منځه وړي دي وروستی خبر وایی چه د پاکستان استعماري حکومت ملک، ټنګی خان حسن خیل ملک دولت خان

احمد زامی ملک گلو خان ملک هیئت خان ملا خیل او ملک شریف خان عمر خیل می به وروستیو پېښو کی دلاس لرلو به الزام به محکومه سیمه کی نیولی دی.

دحوت ۱۶- ددلولی به ۲۳ نیټه دورکزو دجنت گل خان به مشرې به آیم غېږی کی ستره جرگه شوی وه چه به هغی کی عالما نو مشرانو نمایند گانو او دورکزو د مسوژو دقبیلې یو زیات شمیر خلکو گډون کړی و به دغه جرگه کی قومی مشرانو او عالمانو مهمی ویناوې وکړی او دپاکستان حکومت استعماری سیاست می سخت وغانده جرگی دپاکستان داستعماری حکومت نه وغوښتل چه ژر دپښتو نستان قول سیاسي بندیان خوشی کړی او دپښتو نستان دملت به حقوقو اعتراف وکړی جرگی دپښتو نستان دسیاسی بندیانو سره دپاکستان داستعماری حکومت ددښمنی او وحشت نه ډکه رویه چه دیو شمیر بندیانو دشهادت سبب شویدی وغندله او دپاکستان دحکومت نه می وغوښتل چه ژر خپلی دغی رویی ته چه د انسانیت له آدابو نه لری ده خاتمه ورکړی.

دحوت ۱۷- دپاکستان استعماری حکومت دېمونو دهنو پر له پسې چاودنو به اثر چه د پېښور دپوهنتون به خواؤشاکی دفروری به ۲۳ نیټه او وروسته له هغه صورت نیولی درېتنه دابدري دکلی او دوه تنه دنوی کلی اوسیدونکی نیولی او بندیان کړی می دی.

یوبل خبردی چه دفروری ۲۵ نیټی ددرگی د بازار به نښی کی چه د هغه محای داو سیدو نکړ او دپاکستانی ژاندارمو ترمنع وشوه ۱۴ تنه وژل شوی او پېښ شویدی دپټیانو په ډله کی یو دوهم برید من هم شامل دی.

بل خبر زیاتوی چه به دی ورځو کی دورسک به سیمه کی یو وسله والی ټرلی یوه دولتی لاری چه خوراکي شیان پکښې باروؤ لوټه کړیده.

دحوت ۱۸- دپاکستان داستعماری حکومت له خوا دخان عبدالغفار خان دزوی خان عبدالولی خان او دخدایي خدمتگارو دملی گوند فعال غړی مولانا اکرم خان ته امرور کړی شوی دی چه بی دپولیسو داجازی څخه له خپل کلی ته ونه وژی دغه راز ښاغلی یار محمد خان ما یار ښاغلی سلطان محمد خان او ښاغلی محمد ایوب خان چه مهم اومخوړ کسان دی اونوی دملی عوامی گوند سره یوځای شوی دپولیسو تر نظارت لاندی نیول شویدی.

دحوت ۲۰: دپاکستان حکومت دسپینې ډیری او سیدو نکي ښاغلی گلپاز او ښاغلی اکرم دېمونو دپر له پسې چاودنو به وروستیو پېښو کی دلاس لرلو به الزام نیولی او بندی کړی دی بل خبر وایی چه دحوت به ۱۲ نیټه دکوهاټ په دره کی دپولیسو دافرادو په لوی ټولنی دملی مجاهدینو له خوا سختی ډزی شوی دی او دپاکستان حکومت ددغی پښی په اثر به دغه سیمه کی یوشمیر افراد نیولی دی.

د حوت ۲۱ : دمر کزی محکوم پښتونستان څخه راغلی خبر ونو د پښتو نستان دملی مشر خان عبدالغفار خان له خوا دغذا دنه خوړلو د اعتصاب داضطرار نه ډک خبر تصدیق کړی او د پېښور اردو ژبو جریدو اعتراف کړیدی چه دغه خبر د برېښنا په شان په ټول محکوم پښتو نستان کی خپور شوی او د سختو هیجا نا تو باعث شویدی . د محکوم پښتو نستان ملی او اجتماعی ټولنو د لاهور دمر کزی زندان دمدیر تر دېد په دروغ بللی او په دی ترڅ کی می دا هم ویلی چه دمحبس مدیر دخان عبدالغفار خان له خولی څخه داعتصاب نه ډکه دتردید وینا هم جوړ کړیده نور خبر ونه وایی چه د پېښور دمر کزی محبس دسیاسی محبوسینو یوشمیر سترو کسانو یو داحتجاج لیک پاکستانی حاکمانو ته سپارل او په هغه کی می ویلی دی چه که د پاکستان حکومت د خان عبدالغفار خان او د پښتو نستان دنورو سیاسی بندیانو په مقابل کی په خپله ظالمانه رویه بانندی نوی نظرونکړی د پښتو نستان په زرگونه سیاسی بندیان په دقا محدودی لوری په اعتصاب لاس پوری کړی په احتجاج لیک کی دا هم ویل شویدی چه د پېښور دمر کزی زندان سیاسی محبوسینو هم داخطار په عنوان دیوی ورځی دغذا دنه خوړولو په اعتصاب لاس پوری کړیدی له بللی خوا دمحکوم پښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کی احتجاجی غونډی شویدی او د پېښور دجریدو خبر وایی چه دغسی غونډی او مظاهری به دجوړ شوی پروگرام سره سمی وشی .

د حوت ۲۲ :- پښاغلی محمد افضل بنګېش د هغی مطبوعاتی وینا په ضمن کی چه د حوت په (۱۲) نیټه می وکړی وویل چه د لاهور په مر کزی زندان کی دخان عبدالغفار خان اودده د لرونکو پیروانو دغذا دنه خوړلو له اعتصاب نه سخته اندېښنه او تشویش پیدا شویدی .

ده وویل چه د پښتو نستان د مشرانو او رضا کارو بندیانو په مقابل کی د پاکستان د حکومت او په تشدد او خشونت انتها ته رسیدلی او دا خبر دتو جه وړ ده دغه ټول اقدامات تر جوړ شوی پروگرام لاندی اجرا کبږي . ده وویل خان عبدالغفار خان ډیر سخت ناروغ دی او دغه ناروغی دده دغذا دنه خوړلو په اثر دوه چنده شوه او زیاتره د بیهوشی او کوما په حالت کی وی . ده وویل د پښتو نستان خلک سخت احساس کوی چه خان عبدالغفار خان او نور سیاسی بندیان ددی دملی نوامیسو دساتلو دباره قربانی وړ کوی او په هیڅ صورت د پاکستان د حکومت دغه ظالمانه رویه دغوی په مقابل کی زغملی نشی د پېښور خپرونو می چه خان عبدالولی خان دخان عبدالغفار خان زوی هم دخپل پلار دضعف او دغذا دنه خوړلو خبر تصدیق کړیدی او په دغه مناسبت په دی وختو کی لاهور ته هم تللی ، له بللی خوا د پاکستان حکومت جرایدو او اخبارو نو ته اخطار ورکړیدی چه دخان عبدالغفار خان او ددی دملګرو داعتصاب د مربوطو خبرونو له خپرو لو اود دغه راز داحتجاج په غونډو د پېښو له خپرو لو څخه په کلکه ډډه وکړی .

د حوت ۲۵- پدی ورځو کې د بنود سیمې دعوامی گوند اعلیٰ ناظم شپاغلی همزادخان په مشرۍ د بنو په کلی کې یوه ستره جرگه شوی وه چه په دغې کې سیاسي علمي اودیني سترو شخصیتو گډه ونه کړې ؤ. جرگې د خان عبدالغفار خان او دده ملگرو له خوا د خوراک نه کولو د اعتصاب په موضوع باندې سخت تشویش او اضطراب ښکاره کړ او د پښتونستان د ملت په تیره بیا د سیاسي بنديانو په مقابل کې د پاکستان د استعماري حکومت د پښمان نه سیاست ته وحشیا نه و باله او دغه حکومت ته ئې اخطار ورکړ چه که د پښتونستان د خلکو په مقابل کې پخپل سیاست نوی کتنه ونکړي خو نه به پښې به وشی او د دغه مسئولیت به د پاکستان د حکومت په غاړه وي.

د حوت ۲۹- د پاکستان حکومت پدی وختو کېښی د دیر در یاست دوه تنه اوسیدونکي چه د مردان د ضلع په تخت بهایي کې ئې د پوری د جوړولو په فابریکه کې کار کاوه د آزادۍ غوښتنی په گناه نیولی او جیل ته ئې لیږلی دی بل غېردی چه د پاکستان استعماري حکومت د خدایي خدمتگارو د ملی گوند غو تنه ستر شخصیتونه په بیلو بیلو پلمو د سیاسي انتقام اخیستلو په غرض تر سخت فشار لاندې نیولی او دغه سلسله پخپل شدت روانه ده.

د حوت ۳۰- د پاکستان حکومت سر دار عطاء الله خان منگل چه د پاکستان د پارلمان غړی دی په ډاکه کې په روا نه اجلاسیه دوره کې گډه ونه ندى پری ایښی. سردار عطاء الله خان منگل د خپلې قبیلې مشردی او له غومیاشتو را پدی خوا د پاکستان حکومت تر سختې شکنجې او زجر لاندې نیولی دی پخوا د پاکستان حکومت دی د آزادۍ غوښتنی د فعالیت په اثر بندي کړی او دده ټول حقوق او قومی امتیا ذات ئې لڼو کړی ؤ.

د ۱۳۴۲ کال د حمل د و هم :- د پاکستان حکومت د پاکستان اود پښتونستان ورځپاڼو او جریدو ته امر ورکړیدی چه د پاکستان د پارلمان د غړی اود پښتونستان د ملی عوامی گوند د لارښوونکي ارباب سیف الرحمن او دغه گوند دیوه فعال غړی میا رضوان الله کاکا خیل د ویناؤ له خپرو لږ او اقتباس څخه یی ډډه وکړی.

د حمل ۳- د پښتونستان محلی او وطن پرست شاعر شپاغلی همیش خلیل اود خدایي خدمتگارو د ملی گوند مشهور مشر حافظ جسیم الدین اود خدایي خدمتگارو د ملی گوند یو غړی د بنو په محبس کې په سخته ناروغۍ اخته شویدی د محکوم پښتونستان ملی ټولنی د دغه کیله سخت تشویش او پریشانی ښکاره کوی دنو موده کسانو خپلو انوچه هرڅومره د پاکستان د استعماري حکومت څخه وغوښتل چه د دغو کسانو معالجه ته پاملرنه وکړی او یا اجازت ورکړی چه دوی پخپل لکښت خپل علاج

وکړی خو د پاکستان جا کمانودغی غوښتنی ته دمنفی جواب ویلی نو لدی کبله ددغو درېو تنو وطن پرستو اوسیا سی بند یا نوژوند تر سختی خطری لاندی دی .

دحمل ۵ - دمرکزی محکوم پښتو نستان پښورخېر وائی چه دحوت په ۲۷ نیټه دمرکزی محکوم پښتو نستان دکرک د علاقې مربوط د نصرتی په کلی کښی دمولوی محمد علی په مشرۍ ملی مهمه غونډه شوی وه چه په هغی کی ستر و شخصیتو او گڼ شمیر خلکو گډ ون درلود . دغو نډی شاملینود پښتو نستان دملت په مقابل کی د پاکستان داستعماری حکومت له دښمنانه رویی نه سخته کرکه ښکاره کړی اود پښتو نستان نور و خلکو ته یی بلنه ورکړه چه په پوره یووالی دخپلو ملی حقوقو داخیستلو دمبارزی په لیا ره کی له هیڅ ډول قربانی نه محان ونه سپموی اود پاکستان استعماری حکومت مجبور کړی چه د پښتو نستان دخلکو په ملی حقوقو اعتراف وکړی . دغو نډی حاضرینو د پاکستان له استعماری حکومت نه وغوښتل چه ژرد پښتو نستان ټول سیاسی بند یان یی له کوم قید او شرط نه له استعماری بند یخا نوخته خوشی کړی .

دحمل ۷ - د پاکستان حکومت بدی وختو کی دتنگی اوسید و نکي مولانا محمد اکبر چه دخدا یی خد متکار و دملی گوند یو مشهور شخصیت دی دآزادی غوښتنی داحساساتو په کناه بندی کړی دی .

دحمل ۸ - بدی ورځو کی داتمان خیلو دشمو زود قبیلې دنمایندگانو، ملکانو په گډ ون په اړیکه کی قومی ستره جرگه وشوه . جرگی د باجوړ په خاوره د پاکستان داستعماری حکومت تیری سخت وغندل اود هغه حکومت دتیریو په مقابل کښی یی تصمیمونه ونیول . بل خبر دی چه دشوزو د قبیلې یوی ډلی ملی مجا هدیو مونډی ته نودی د پاکستانی حکومت عسکری سرک په زیات واټن وران کړی اوله استفا دی نه وتلی دی .

دحمل ۹ - دحوت په ۳۰ نیټه غازی آباد ته نودی په لکړو کی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی عالمانو، مخورو اود صافو د قبیلې زیات شمیر افرا دو گډ ون کړی و . جرگه دقرآن کریم دخو آیتو په تلاوت دقاضی سمیع الله له خوا پرا نسته شوه وروسته ښاغلی ملک غلام جان گربز ښاغلی ملک دلاور خان ملک غنی خان میا لعل خان ، ملک میا علی ، ملک آدم خان اویو شمیر نورو قومی مشرانو په وارسره جدا یی وینا وی وکړی چه د جرگی د شاملینو له خوائی تود هر کلی وشو . جرگی تصویب وکړ چه د پاکستان داستعماری حکومت دهر ډول تېر یو په مقابل کښی به په سرو مال مقابلو وکړی او تر هغه وخته پوری چه د پاکستان له استعماری حکومت د پښتو نستان دملت په حقو حقوقو اعتراف ونکړی د پاکستان داستعماری حکومت په ضد به ددوی مبارزی په کلکه روانی وی .

دحمل ۱۰ - دشیخ بابا د دری، علینگار او چمر گنډ دخلکولو په جرگه د عالمانو

ملکاتو او نمایندگانو په شمول د حمل په ۳ نیټه د چمبرګنډ په سیمه کې شوی و. شیخ عبدالجید بشاغلې مسعود میا او نورو یوشمیر قومي مشرانو د خاوری څخه د دفاع او یووالی په باره کې جدا بې ویناوی وکړی او د پاکستان حکومت ته یې خطبار ورکړه چې که د آزاد پښتونستان په خاوره د خپلواکۍ تېر یو څخه لاس واخلي عواقب به یې ډېر وخیم وي، د جرګې شاه ملیکو د قومي مشرانو د وینا تودهر کلمې وکړې او په پای کې یې درایو په اتفاق د پاکستان له حکومت څخه وغوښتل چې د پښتونستان ټول سیاسي بنديان ډیر ژر بې قید او شرط خوشی کړي او د پښتونستان د خلکو په حقوقو اعتراف وکړي.

د حمل ۱۲ - د پېښور د ضلع مربوط د قومي مشرانو غونډه د بشاغلې محمد افضل بشګین په ریاست د حمل په ۳۲ نیټه شوی و چې په هغې کې د مرکزي محکوم پښتونستان اوسنی بحراني حالات تر غور لاندې ونيول شول په دغه غونډه کې پښتونستان د ستر مشر خان عبدالغفار خان په صحنې حال او د دوی او د هغوی د ملګرو سره د پاکستانی حاکمانو په روبرو په سختۍ خواشینۍ او تشویش ښکاره کړی شو همدغه راتلونکې د پاکستان څخه وغوښتل چې د هغه قیدون ژر لري کړي د میا رضوان الله کاکا خیل په ګرځیدو او ویناو اېښودل شوی دی. د غونډې شاملو نه په ملی مشرانو د دغه ټول قیدونو اېښودل د دموکراسۍ او بشري حقوقو په ضد یو عمل بللی او په هغه یې اجتماع کې ډېرې غوښتې دعا فط جیم الدین دستخې ناروغۍ له کبله چې د ملی عوامي ګوند یو مشر دی او د پاکستان په مجلس کې نامناسبه رویه ورسره کېږي احتجاج وکړ او د پاکستان له حکومت څخه یې وغوښتل چې ډېر ژر هغه له مجلس څخه خوشی کړي غونډې د پاکستان له حکومت څخه غوښتې دي چې د پښتونستان ټولو سیاسي بنديان بې قید او شرط ډیر ژر خوشی کړي.

د حمل ۱۳ - د شیخ بابا په زیارت کې د نمایندگانو مشرانو او یوشمیر زلمیانو تر ځان زاده گانو او شینوارو په ګډون مهمه جرګه شوی و چې د جرګه دقرآن کریم د څو آیتو په تلاوت د مولوی گل منان خان له خوا پراستله شوه بیا قومي مشرانو مهمې ویناوې وکړې او د پاکستان له استعماري حکومت څخه وغوښتل چې ډیر ژر د پښتونستان د ملت په حقو حقوقو اعتراف وکړي او د پښتونستان ستر مشر خان عبدالغفار خان او نور سیاسي بندیان راخوشي کړي د پاکستان حکومت په مجبسونو کې ډېر ډېر سره د ناوړه روغۍ نه وانه وډی او د هغوی د صحنې حالت د خرابۍ مخه ونه نیسي نو بیا به د دغې سیمې د سخت بحران مسئول خپله د پاکستان حکومت وی او د هغه خطرناک عواقب به خپله د دوی په غاړه وي. جرګې په دغه ګوت کې د خپلې آزادۍ د لاس ته راوړلو په لیاره د خپل قیام دوام بیا تائید او تصویب کړ.

د حمل ۱۴ - د موسی خیلو په علاقې پورې مربوط په غنم شاه کې د حمل په ۳۲ نیټه

یوه مهمه جرگه شوی وه چه به هغی کئی د موسی خیلو د قبیلې مشرانو ، مخور او ډېرو وگړو گډون کړی ؤ ښاغلی ملک تاج محمد خان او ملا میرام گل د جذابو وینا و په ترڅ کي د پاکستان حکومت ته | خطار ورکړ چه د مو مندو خلک به د خاوري د آزادۍ د ساتلو او دخپلو محکو موورونو د خلاصو لو په لپاره کي هېڅ ډول قرباني ونه سپموي د جرگي شاملینو د پښتونستان له سیاسي بند یا نو په تیره بیا د پښتونستان د لوی مشر خان عبدالغفار خان سره د پاکستان د حکومت دښمنۍ له روی نه سخت تشویش ښکاره کړ او دنوموړي حکومت څخه ئی وغوښتل چه ډیر ژر د پښتونستان ټول سیاسي بندیان خوشی کړي جرگي یوځل بیا دا خبره تایید کړه چه د پاکستان د د اقداماتو په ضد به خپلي ملي مبارزې ته د وام ورکړي ،

د حمل ۱۶- د حمل په اوو مه نیټه دنو ښار په سیمه کي د ټکستایل ملز د سرحد د کالونی دنساجی دکار خانۍ یوزیات شمیر کار گرو دهغی فابریکي د حکامو د ناوړي روی په اثر په عمومی او غیر محدود اعتصاب لاس پوری کړی دی او دغه فابریکه ددغه اقدام په اثر بیخي له فعالیت نه پاتی شوی ده . خبر دا هم وائی چه پاکستانی مامورینو د پښتونستان له اجیرانو سره ډیر دښمنۍ رویه غوره کړي او هغوی ئی له ټولو حقوقو څخه محروم کړی دی . دغه راز له څو میاشتو راهی دی خوا یو شمیر زیات پښتونستانی کارگرانو په بیلو بیلو پلمو له فابریکي نه ایستل شوی دی او دهغوی په ځای پاکستانی کارگران گمارل شوی دی څو میاشتی پخوا د همدغه ډول اقداماتو په اثر د پاکستانیانو او پښتونستانو تر منځ په دغی فابریکه کي سخته نښته وشوه چه په نتیجه کي یو شمیر پښتونستانیان د پاکستانی حکامو له خوا بندیان شول خبر دا هم وائی چه د پښتونستانی کارگرانو مشرانو له جملی څخه شپږو تنو د حمل له نیټی څخه د لوړی په اعتصاب لاس پوری کړی دی او دغه راز ئی په جیل کي هم دخپل اعتصاب ته دوام ورکړی دی . د اعتصاب کوونکو له جملی څخه د دوو تنو صحنی حالت ډیر وخیم دی او د پاکستان حکومت ددغه حالت په اثر مخصوص او عسکری تحفظی ترتیبات نیولی دی .

د حمل ۱۷- د پاکستان حکومت په دی وخت کي د پښتونستان یو قومی مشر ښاغلی عجب خان د آزادۍ غوښتنی د فعالیت په گناه تر نامعلومی مو دی پوری له وطن نه جلا کړی او د بنو له ضلع نه ئی ایستلی دی دغه راز د پاکستان حکومت ښاغلی عبدالله پاچا ته چه د محکوم پښتونستان یو سیاسي او روحانی شخصیت دی اخطاو ورکړی پدی چه به غوندو او مظاهرو کي له گډون او په سیاسي او ملي مسئلو کي درابو له ورکو لو څخه ډډه وکړي . د مخالفت په صورت کي به سخته سزا ورکړه شي ، بل خبر ائی چه د پاکستان حکومتی مقاماتو د مرکزي محکوم پښتونستان

د پولیسو ادارې ته امر ورکړې چې د ادیبانو او شاعرانو د نامنو یس یو فهرست د هغو د خطو نوله نمونی سره ترتیب کړي او په راولپنډۍ کې یې دغو مقاماتو ته وسپاري چې هغه اقدامات عملي شي چې د دوی په ضد د بند یې د حالت په باب په نظر کې دی.

د حمل ۱۸- ارباب سیف الرحمن د پاکستان د پارلمان غړی پدې وړځو کې د پارلمان په یوه غونډه کې ویلي دي چې د پښتونستان د پرزبانت مشران د پاکستان په محبسونو کې په اسفناک حال سره ژوند کوي او د هغه تشدد په اثر چې له دوی سره د پاکستان د حکامو له خوا کېږي د ډیر وژندلې خطري سره مخامخ شویدی.

ارباب سیف الرحمن ویلي دي چې څو میاشتې پخوا د پارلمان ۱۰۶ غړي و سپارښت لیک لاس لیک کړ چې غوښتنه کوي د پښتونستان سیاسي بندیان دی ډیر ژر د محبسونو څخه خلاص کړي شي او ضبط کړي شوی جا پیدا دونه دی ډیر ته ورکړي شي خو د پاکستان حکومت لار او سه پورې دغې غوښتنې ته مثبت ځواب ندی ویلي د غې رویی ثابته کېږي ده چې د پاکستان حکومت د پارلمان د اکثریت غوښتنې ته اعتنا نه نلري او د پاکستان پارلمان دغه حکومت په نظر کې څه اهمیت نلري ارباب سیف الرحمن د پښتونستان د خلکو په مقابل کې د پاکستان د حکومت له روی نه شکایت وکړ او د یو یونټ په پروگرام باندې یې د تبصرې په ترڅ کې وویل چې د پښتونستان خلک د یو یونټ سره سخت مخالف دي خو د پاکستان حکومت دوی د تشدد په وسیله د یو یونټ منلو ته اړه کوي.

د حمل ۲۰- له مرګر محکوم پښتونستان پېښور څېړ وائی چې د پاکستان حکومت د اړوند څو د کلې د خدایي خدمتګارانو د ګوند ستر شخصیت ښاغلي محمد اعظم خان پدې کېږي چې بل څېر دی چې په دې وختو کې د مومند و د باری په سیمه کې د ملي عوامي ګوند رئیس ښاغلي محمد بشیر خان په داسې حال کې چې د واده سترګې یې بندې شوي دي له بند نه خوشی شوي دي.

د حمل ۲۵- په دوو ضلعو پېښور او مردان کې د پاکستان د تمیز براتو د قانون یو سل او څلوړځلو پیتمه ماده پدې وختو کې د یوې اوږدې مودې د پاره د پاکستان د حکومت له خوا نافذ شویده ددغې مادې په نافذیدو هیڅوک او ټولنه حق لري چې د حکومت د سیاست پر ضد احتجاج غوښته یا وینا او مظاهره وکړي که څوک تخلف وکړي پولیس اختیار لري چې د اشخاصو نیولو و هلو او حتی د ژوتنه اقدام وکړي د پېښور نه راغلي څېړونه وائی چې په ددغه تصمیم د نیولو علت د هغې سیمې د سیاسي حالاتو په اوسني بحران سر بیره دهغه درې ورځنی سیاسي او ثقافتی پروګرام د تطبیق کیدو مخه نیول دي چې د پښتونستان د ملي مجازله خوا طرح شوی دی او دهغه د اجرا کولو د پاره د پاکستان د سیاست پر ضد د غونډه مظالم او وینا وکولو د پاره پراخه ترتیبات نیول شوي و ددغه پروګرام د اجرا کولو ځای د پېښور شاهي باغ او که د پاکستان حکومتی مقامات یې منع کړي د مردان د پبلک بلوک ټاکل

شوی و او په دغو مراسمو کې د گڼه پوښ کولو د پاره د لویدیز او ختېز پاکستان یو شمیر ستر کسان لکه: مولانا بهاشتی شیخ مجیب الرحمن ښاغلی محمود الحق هاشمي ښاغلی محمود علی قصوری هم بلل شوی و. په دغه درې ورځني ثقافتي پروگرام کې چې د اپریل له ۲۱ نیټې څخه ۲۳ نیټې پورې دوام کاوه د مشاعرو کول درام ښودل، موسیقي ملي اتن او د پښتو نستان نوري ثقافتي جنبې هم په نظر کې وړې عملې شې.

د حمل ۲۷ - د حمل په ۲۳ نیټه د پاکستان اتو جتو الوتکو د مته شه او جان خان ډبرې په کلمیو باندې څو ساعته پرله پسې بمبارۍ او ډزې وکړې د دغه خواشینۍ تیري د تلفاتو تفصیل لاندې اوسه پورې نډې راغلی.

بل خبر وایی چې د دغې اسفناکې پېښې نه وروسته د سالار د خلکو په څندو کسی می مهمه قومي جرگه وکړه او تصویب یی وکړ چې د خپلې آزادۍ او خاورې د ساتنې د پاره د دغو تېجاوز کسانو نه حرکاتو په مقابل کې مؤثر اقدامات وکړي.

د پېښور اومردان په دوو ضلعو کې د پاکستان د تعزیراتو د ۱۴۴۰ مادي د تولیدو په اثر د محکوم پښتو نستان د خلکو احتجاج روان دي.

د پاکستان پارلماني غړي مولانا مفتی محمود او ارباب سیف الرحمن د پاکستان غونډې ته چې په ډاکه کې روانه ده شکایت کېږي او په گډه سره می پیشنهاد کېږي چې باید ژر تر ژره د پاکستان حکومت مجبور کېږي چې په دی سیمه کې د نوري مادي له چلولو نه لاس واخلي په دغه پیشنهاد کې ویل شوي دي چې د پاکستان د حکومت دغه اقدام په ښکاره ډول سره ښیي چې د پاکستان حکومت د دیموکراسۍ په ضد او د پښتو نستان د خلکو د حقوقو د منځه وړلو پروگرام په دقت او کوشښ سره تر اجرا او تطبیق لاندې نیولې دي.

د حمل ۲۸ - د مردان او پېښور پي په دوو ضلعو کې د ۱۴۴۰ تعزیري مادي د انفاذ په ضد د محکوم پښتو نستان د خلکو د احتجاج په شدت سره دوام لري او د دغې سیمې د بېلو بېلو گونډو یو شمیر شخصیتو هم دغه اقدام سخت غندلی دي.

د پېښور ډېوټ وایي چې د پاکستان حکومت د مرکزي محکوم پښتو نستان په سیمه کې د ملي عوامي گوند سرمنشي او د پېښور د ضلع په سیمه کې د دغه گوند اعلي ناظم ښاغلي محمد افضل بنگش او دغه راز د کلي اوسیدو نکی ښاغلي محمد احمد ښاغلي حمید الله کرنیل منان ښاغلي دلاور او ښاغلي هتم ته چې د سیاسي او ثقافتي درې ورځني ستر پروگرام په ترتیب کې یی کوشش کاوه سخت اخطار ورکړی دی چې که له خپل فعالیت نه لاس وانهخلي بندیان به شي.

هغه وخت چې د پاکستان عسکري قواؤ د حمل په ۲۵ نیټه په گنګه غونډې نومي کلي باندې تیري وکړې د دوی او د سالار زود ملي مجاهدینو ترمنځ سخته نښته وشوه.

او پاکستانی قواوی دغو ساعتو نښتی په نتیجه کی شاملوو ته مجبوری شوی د باجوړه رپوټ وایی چه پاکستانی قواوی په ښارکسی د پاکستان د تو بخوانی له خواتقو په شوی او پاکستانی چې الو تسکو د گنگک او جرگو په کلیو پانندی په پیاړی وکړی.

د پاکستان حکومت د اطلاعاتو او پولیسو ادارې دهغو کسانو د نومونو د لست په ترتیب سختی بوختی دی چه په پښتونستان کی د پاکستان د حکومت د سیاست په خلاف په تیره بیا د پاکستان د تعزیراتو د ۱۴۴ ما دی انفاذ په ضد فعالیت کوی د پښور رپوټ وایی احتمال لری چه ژر به په محکوم پښتونستان می یولی اود دی گرفتاری وشي.

د حمل ۳۱ - دهنی تبعیضی رویی له مخی چه د پاکستان د حکومت له خوا د پښتو نستان له خلکو سره کیږی له بنحله وژدو تنو نه زیات د پښتانه کارگران له کارگاؤ او فابریکو نه ایستل شویدی او ورځ په ورځ د بیکارانو شمیر زیاتیدوی.

د خان عبدالغفار خان زوی او د مرکزی محکوم پښتو نستان دملی محاذ مشر خان عبدالولی خان دویښا په ضمن کی ویلسی دی چه د پښور او مردان په دوو ضلعو کی د ۱۴۴ مادی انفاذ پښمی چه د پاکستان حکومت غواړی دموڼر ملی او سیاسی تنظیم له منځه یوسی او موڼر له ټو او بشری حقو ټو څخه محروم کډی. ده ویلی دی چه د حکومت له خوا د پښتو نستان له خلکو سره له هر وخت نه زیاته بی عدالتی او تشدد کیږی د پښور رپوټ وایی چه ټوی احتمال شته چه د محکوم پښتو نستان په ټولو سیمو کی د پښتو نستان د خلکو د باریدنې به اثر د پاکستان د حکومت له خوا دغه ټول تعزیراتی قوانین نافذ شي.

د ثور لمړی :- د محکوم پښتو نستان یوه ملی مهم شخصیت ښاغلی محمد افضل بشکین ویلی دی چه د پاکستان حکومت تل د پښتو نستان د ملت مطالبو ته په به اعتنایی سره کتلی دی او غوږې می کوڼی نیولی دی. د دوو ویل په داسی حال کی چه د پاکستان په بند پښانو کښی د پښتو نستان د یو شمیر سترو کسانو ژوند له خطر سره مخامخ دی او د پښتو نستان خلک په مسلسل ټول د پاکستان له حکومت څخه غوښتنه کوی چه دغی حیاتی موضوع ته پاملرنه وکړی. د پاکستان حکومت برعکس د پښانو په مقابل کی خپل تشدد زیاتوی. محمد افضل بشکین دا هم ویل چه د دیره اسماعیل خان د محبس د پردو نه وایی چه ښاغلی حسین بخش کوثر هم سخت ناروغ دی او په داسی حال کی چه دده ژوند له خطر سره مخامخ دی د پاکستان د حکومت له خوا د ده علاج ته پاملرنه نه کیږی او دغه راز دهغه خپلو اذو ته اجازه نه ورکوله کیږی چه په شخصی مصرف سره دده علاج ته اقدام وکړی.

به دهنه غوری کنی دسمنت دتوی فابریکی یوه منظره

د چنگاډ پوهنيزه کلي د نقشې استندو څارنه

د ثور ۳ :- د پاکستان حکومت د حمل په ۳۱ نیټه د بنو په ضلع کی د پاکستان د تمیزیراتو ۱۴۴ ماده نافذه کړېده . ددغی مادی د انفاذ په موجب له پنځو تنونه زیات خلک نشی سره را غونډی او وسله هر ډول چه وی در اودل ئی در نده گناه گڼل کېږی . دمر کزی محکوم پښتو نستان دا دریمه ضلع ده چه دغه تمیزیراتی ماده به هغه کی نافذه شویده .

د ثور ۳ :- د پاکستان حکومت د پښتو ژبی مشهور شاعر او دملی عوامی گوند ستر مشر شیاغلی شاد محمد میږی بندی کړیدی . د شیاغلی میږی د بندی کیدو علت په غونډو کی د حماسی شعرونو اوستل او دغه راز دده ملی قما لیت ښو دل شویدی . خبر دا هم وایی چه د پښتو ژبی بلی شاعر حافظ زیارت خان چه دعوامی گوند فعال غړی دی هم به همدی علت د پاکستان د حکومت له خوا قبول شویدی .

د ثور ۴ :- د پاکستان حکومت د مر کزی محکوم پښتو نستان د کوهانته په ضلع کی هم ۱۴۴ تغذیراتی ماده نافذه کړېده ، ددغی مادی په موجب له پنځو تنو زیات نشی کولای چه سره یو محای شی او د حکومت د سیاست په ضد مظاهره او یا اجتماع وکړی . د پېښور ، مردان او بنو په ضلعو کی ددغی مادی د انفاذ خبر پخوا خپور شویدی او دهغی په ضد د پښتو نستان د خلکو احتجاج رو ان دی . د سرحد د جمعیت العلمائیس مو لینا سید گل باد شاه دیوی وینا په ضمن کی د پاکستان د حکومت دغه اقدام سخت غندلی دی او غو پښتنی ئی دی چه دغه حالت ته خاتمه ور کړه شی .

د ثور ۵ :- د خان عبدالغفار خان زوی خان عبدالولی خان چه له خپل پلار سره ئی د پاکستان په محبس کی کتلی دی د ثور په لمړی ورځ ئی په لاهور کی په یوه مطبوعاتو مرکه کی وویل چه زما پلار صحی حالت دطبی بر ستا ری او تداوی د نشتوالی له کبله دیر خراب دی .

ده وویل چه د خان عبدالغفار خان پښی بر سیدلی . او له هغه سخت درد چه په خپلو زنگنو کی ئی لری ډیر په تکلیف دی .

خان عبدالولی خان وویل چه زما د پلار د بند مو ده د حمل له ۲۰ نیټی نه د ۶ میاشتو لپاره نوره هم اوږده شویده . خان عبدالولی په یوه ایکل شوی ابلاغیه کی چه په نو موږی مطبوعاتو مرکه ئی وویل شوه ویلی دی چه زما پلار خان عبدالغفار خان ته د تیر کوچنی اختر په ورځو کی اجاره نه وه ور کړی شوی چه داخر لمانځه په جماعت کی گډون وکړی نو له دی کبله ئی دری ورځی دنه خوړلو په اعتصاب لاس پوری کړی . خان عبدالولی خان په خپله مطبوعاتو مرکه کی داهم وویل چه خان عبدالغفار خان د آزادی دلاری یو ډیر پخوانی دځو کلو مجاهد دی ده ۲۸ کاله په بندی خانه کی تیر کړییدی چه له هغه نه ئی دهند د نیمی قاری له ویشلو نه وروسته نهه کاله د پاکستان په بند یخا نو کی تیر کړیدی .

خان عبدا لولي خان وويل زما پلار دروحي قوت او نه مغلو بيدونكي روحي له كبله ډير شهرت لري ده دا هم وو يل امكان لري چه دخان عبدالغفار خان جسم ضعيف او كمزوري كړي خودده روحيه او مفكوره له منځه نشي وړاي، خان عبدالوالي خان داهم وويل نو زه له ټولو هغه كسانو چه غواړي . زما د پلار جسم كمزوري او دده روحيه له منځه يوسي غواړم چه له خپلو كوښښو نو څخه لاس واخلي بايد له خان عبدا لغفار خان سره داسي معامله او رو به ونه شي لكه د يوه هغه چا سره چه كيږي چه مقصدمي ورك وي . خان عبدالغفار خان هغه څوك دي چه دنظامي قانون په تيارو ورځو كي دده په زرگو نو ملكري په رضا كارانه ډول بند پخاني ته لاړل مخينو ملكرو مي خپله منقول او غيږ منقول دارامي له لاسه وركړي او مخيني نورمي په زند ان كي مړه شول خو دوي له خپل تصميم څخه ندي پيښما نه شوي او د پښتني غوښتنې ته ئي هڅه نه وه كړي .

د ټور ۸: پناغلي شير محمد خان مري بلوڅ چه د پښتو نستان يو آزادي غوښتونكي مجاهد دى د حمل په ۳۱ نيټه د سند مر بوط په نواب شاه كي د پاكستان د حكومت له خوا نيول شوى او د پيښور عمومي بند پخا نه ته ليږل شويدي . دى تير كال داگست په مياشت كي له جنوبي محكوم پښتو نستان نه په شپني محكوم شوى او څو ورځي وروسته بندي شو پداسي حال كي چه څو هفتي دده له خو شي كيد ونه وي تيرى دادى يو محل بيا په سند كي د آزادى غوښتنې د فعاليت او د پاكستان د حكومت په سياست باندي د انتقادي ويناو په الزام بندي شويدي ، خبر وائي چه شير محمد خان مري په خصوصي محكمي ته مجول شي چه دهغه جريان پوره پټ دى . لكه چه معلومه شويده تر اوسه پوري په زرگو نو تنه پښتو نستانى په دغسي خصوصي او پټو محكومو كي داوږدى مودى په بند او سختو مجازاتو محكوم شويدي او د پاكستان په بندي خانو كي تر سخت فشار او شكنجوا لاندې تير وي .

د ټور ۹: د پاكستان حكومت د باجوړ په خاوره باندي د حمل د ۲۳ او ۲۵ نيټي د زړه درد ونكي بمباري نه وروسته باجوړ خاورى ته د هر ډول خوراكى او د اغوستلو د شيانو او دژو ندانه د نورو اړتياو د شيانو صادرول سخت منع كړيدى او په دى ترتيب سره ئي باجوړ ، اقتصادي محاصره كړيدى . د باجوړ رپوټ وائي چه همدغه راز د پاكستان حكومت د محكوم پښتو نستان خاورى ته د باجوړ د خلكو په تيره بيا د سلاړو زور و تنگ منع كړيدى او هغه څوك چه په محكوم پښتو نستان كي وليدل شي بندي او محبس ته استول كېږي دغه شان د مركزي محكوم پښتو نستان پيښور يو خبر دى چه وائي د ټور په ۲ يعنې د اپريل په ۲۳ نيټه چه د قصه خواني د شهيدانو له كاليږى سره مصادفه ده د پاكستان د حكومت له خوا خلكو ته اجازه ورنه كړي شوه چه په دله ايز ډول د شهيدانو په مزار او يادگار د گلو گيڼي كيږي او د دوى په احترام ملي غونډه و كړي خبر داهم وائي چه خلك په انفرادي ډول د پښتو نستان د ملت د آزادى

د لیاری دهنو د فداکارو میڼو مزار او یادگار ته لامل اودهنوی به یادگار می دگلو کیدلی کیدو دی چه به هغی کښی به جلی ډول ژوندی دی وی پښتو نستان جمله لیکل شوی وه د پاکستان د حکومت پو لیس به دغه نسبت د پاکستان د حاکمه مقاماتو له خوا تر سخت هتاب او تو بیخ لاندی نیول شوی دی. د پښتو ر رپوټ وائی چه د اپریل به ۲۱-۲۲ او ۲۳ نیټه د آدم خیلو په دره بهادر کلی او پاسنی ته کال کښی به دولتی ودانیو د شپې له خوا حمله شوی وه او د پاکستان حکومت د دغو سیمو یو شمیر ستر شخصتونه به دغو پښو کښی د لاس لرلو به الزام تر استنطاق لاندی نیولی دی.

د ۱۰-۱۱ د حمل به ۲۵ نیټه د موجود خیلو د سیمې به نوری کلی کښی یوه لویه جرگه شوی وه چه به هغی کښی عا لیا نو، مخو رو، ملکانو او په زر گو نو تنو نو رو خلکو کیدون کړی و.

جرگه د قرآن شریف دغو آیتونو په لوستلو پرانیستل شوه او وروسته له هغه ملک نعمت الله، ملک اسمعیل خان او مولوی حبیب الله د پښتو نستان د خلکو د زیات یو والی د لزوم به باره کښی جذابی ویناوی وکړی مولانا دیندار د پاکستان به بندی خانو کښی د پښتو نستان د لوی مشر خان عبدالغفار خان او په زرگو نو ورو سیاسی بندیانو اسفناک او د خواشینۍ وده حالت بیان کړ د جرگی غږ بودرا یو به اتفاق تصویب وکړ چه د پښتو نستان خلك خپلی ملی مقصد ته درسیدو تر وخته پوری خپلی ملی مجاهدی تر پخوا زیاتۍ کړی او د پاکستان له حکومت څخه می وغو ښتل چه د پښتو نستان د ملت به مقابل کښی به خپل سیاست بیا کتنه وکړی او د پښتو نستان د و ل سیاسی بند یان بی کوم قید او شرط نه خوشی کړی.

د ۱۱-۱۲ د چار سدی د سیمې مربوط دجو نسکړی د کلمی اوسیدونکی ښاغلی مردان اودغه راز د اشرف اوسیدونکی ښاغلی عبدالغفور خان چه دواړه د پښتو نستان تخلمی او حساس شاعران دی د آزادی غو ښتنی د فعالیت به گناه د پاکستان حکومت له خوا بندیان شوی دی.

د ۱۲-۱۳ د سردار عطاو الله مینگل اودده د پلار میرد سول بخش به گر فتاری پسی د بلوڅو خلور تنه نور ستر شخصیتونه ښاغلی عبد الکريم، ښاغلی محمد یعقوب ښاغلی حسن جان او ښاغلی حمزه خان هم د پاکستان د حکومت له خوا بندیان شوی دی د کویتی رپوټ وائی چه د دغی سیمې حالات ډیر وخیم دی او د پاکستان حکومت د هغی د کنترول به غرض د کویتی امنیه قوماندانان قلات ته لږلی دی او نولدی د بلوڅو یوزیات شمیر خلك تر استنطاق او تعقیب لاندی نیولی دی.

د ۱۳-۱۴ به دی وختو کښی دیو شمیر سیاسی بندیانو صحت ز ښت ډیر خراب شوی او د پاکستان د محبسونو حاکمانو هم به دغه حقیقت اعتراف کړی او یو شمیر لوی ملی او گو نندی کسان می د ډیره اسمعیل خان او کمپبل پور له محبسو نو څخه

د پېښور د مرکزي ولا هور مجېسو نو ته لېږدولای دی. خبر داهم وایی چه د پښتو معروف ادیب اود رهبر دمجلې مد یر بشا غلی میر مهدی شاه مهدی دژبه به ناروغی اوښاغلی حسین بخش کوثر دامما به سخته ناروغی اخته دی اود پاکستان دمجېسو نو حاکمان ددوی دخپلوانو داغوبښتنه رد کړې بده چه دوی ته اجازه ورکړه شی چه به خپل لکښت ددوی معالجه وکړاندی .

د ټور ١٥- د پاکستان حکومت د بلوڅو دمینگلو ښاغلی محمد عمر خان د آزادی غوښتنی د فعالیت به اثر بندې کړی دی . خبر داهم وایی چه به جنو بی محکوم پښتونستان کی داغچکزو د بیلو بیلو قبیلو یوشمیر مخور د پاکستان د حکومت له خوا د آزادۍ غوښتنی د فعالیت به گناه بنديان شوی دی .

د ټور ١٧- هغه وخت چه د ټور په ١٠ نیټه د پېښور اوسیدونکی د پاکستان یوه عسکری ټولگی چه د فورس لوپ به د پښته کی به تمرین بوخت ؤ یوشمیر ملی مجا هدینو دهغه تلفون منزری دخلور نیم سوو متر په مسافه له منځه وړیدی چه دهغه له مرکز سره می د عسکری ټولگی ارتباط ټینګه کړی ؤ . خبر داهم وایی چه دغه پښه د عسکری مقاماتو دا اضطراب باعث شوی اود ماشو د کلي یوشمیر کسان د پاکستان د حکومت له خوا په دغه گناه بنديان کړی دی او یوشمیر نور می تر نظارت اواستغطاق لاندی نیولی شوی دی .

د ټور ١٨- په محکوم مرکزی پښتو نستان کی د باجوړ په تیره بیاد سالارزو دخلکو د گرفتاری د باره پاکستانی پولیسو اقدامات په کلکه روان دی او تر اوسه پوری په پېښور کی د باجوړ د اولس تنه افراه بنديان شوی دی . خبر داهم وایی چه د پاکستان د حکومت له خوا د باجوړ دخلکو اقتصادي محاصره د پخوا به شان دوام لری اود هغی د تطبیق په غرض می د مومندو خاوری ته د حیاتی ضروریاتو صادر بدل هم منع کړی دی .

د ټور ١٩- د هندو باغ د مر بوطو سیمو اوسیدونکی ښاغلی ملک با تل خان ښاغلی ملک منډک خان، ښاغلی ملک کارو خان ښاغلی میری خان اوڅلور تنه نور د پاکستان د حکومت له خوا به هندو باغ کښی د آزادۍ غوښتنی د تمایل په گناه تر نظارت لاندی نیول شویدی دغه راز د کان مېترزمی اوسیدونکی ښاغلی ملک شېرجان کا کي د پاکستان د حکومت له خوا د آزادۍ غوښتنی د احساساتو په گناه بندي شوی دی بل خبر وایی چه د لور لای د جمعیت العلماء رئیس ښاغلی مولوی عبدالکریم دملي جذابو خطا بو په اثر لور لای کښی د پاکستان د حکومت له خوا بندي شوی دی .

د ټور ٢٠- د پېښور داخبارو د رپوټ سره سم د پښتونستان د پښتو ژبی ستر ادیب اوسیا سی نامتو شخصیت ښاغلی محمد اجمل خټک به دی وختو کښی د پاکستان په بندېخانه کښی د قلع په ناروغی اخته شوی دی پخوا د پاکستان په جیل کښی د دماغ دخلل د ناروغی اود سپی په تکلیف اخته شوی ؤ

په دې سلسله بل خبر دی وایي چې په کوپټه کې دعوامی گوند دوتنه پخوانی غړی د پاکستانی مقاماتو له خوا نیول شوی دی او د زیاتو تحقیقاتو دپاره لاهور ته لیږل شوی دی. د کوپټه سیاستی ټولنو د سیاسي شخصیتو د بندي کېدو په باب کې د حکومت سیاست سخت غندلی دی.

د ثور ۲۳ :- خان عبدالولی خان د پښتونستان د ستر مشر او ملي لارښوونکي خان عبدالغفار خان زوی د ثور په ۱۷ نېټه په لوی مطبو عا تي وينا کي وويل د خان عبدالغفار خان علالت په خبر پسي خبر راوړسید چه د پښتو نستان یوشمیر نور سیاسي شخصیتونه هم د پاکستان په جیلونو کښي سخت ناروغ دي څرنگه چه خان عبدالولی خان ویلي دي د گل آباد پښاغلي یار محمد خان اودهوتی شاغلي مهردل خان د سختی ناروغۍ په اثر د پېښور له بندنه د لاهور بندۍ خانۍ ته لیږل شوی دی. پښاغلي اجمل خټک چه د خطر ناکي ناروغۍ په حالت د دیره اسمعیل خان له بندنه د پېښور بند پخاني ته لیږل شوی دی په کوزن اخته دی. دغه راز پښاغلي غلام رسول خان او خوتنه نور بنديان د ناروغۍ د سختۍ په وجه پېښور ته بیول شوی دی. ارباب عطاء الله خان، محمد ذریڼ خان او پښاغلي محمد اسرار خان له یوې اوږدې مودې راپدی خوا د ناروغۍ په بسترو کي پراته دي. ده وویل د دیره اسمعیل خان په جیل کي د سیاسي بندیانو صحې حالت د پښتونستان د ټولو خلکو د تشویش باعث شوی دی او په تیره بیا د پاکستان په بیلو بیلو جیلونو کي د شپږو تنو سیاسي بندیانو له وفات نه وروسته دغه تشویش زیات شوی دی. خان عبدالولی خان ویلي دي چه د خان عبدالصمد خان اڅکزی په باب کي هم دغه ټول اطلاعات را رسېدلي دي. ده د پښتونستان د مشرانو او خلکو په مقابل کي د پاکستان حکومت روپه د خواشني ووبلمه او وی ویل چه د پښتونستان د خلکو گناه داده چه د پاکستان له حکومت څخه غواډي د ملي مسئلو په باره کي دوی ته درایو ورکولو حق ورکړي شي. ده د پاکستان له حکومت څخه غوښتنې دي چه باید د پښتونستان ټول سیاسي بندیان پي له کوم قید او شرط څخه له بندنه خوشي شي او د دوی جا پدا دونه بیرته ورکړي شي.

د ثور ۲۴ :- په دې وروستنيو وختو کي د پېښور د ضلع او تحصیل مربوط و مومندو په سیمه کي سخت بحران پیدا شوی او د پاکستان حکومت تر اوسه پوري د دغه سیمي شپېته تنه ستر کسان بنديان کړي دي. پښاغلي احمد جان، حاجي خان محمد خان، پښاغلي طلا محمد جان، پښاغلي عبدالرحیم، پښاغلي اکرم الله، پښاغلي ملک عمران، پښاغلي سلیمان، پښاغلي محمد، پښاغلي سید حمید رشاه او ارباب محمد اسمعیل خان په دغه جمله کي شامل دي. خبر د اهرم وایي چه تر اوسه لاهم په دغه سیمه کي د گرفتار یو سلسله روانه ده.

د ثور ۲۵ :- د پاکستان حکومت په دې وختو کښي د پچکي د کلي اودهغه دخا و شا د کلیو څه د پاسه پنځوس تنه په دې گناه نیولي چه د دولتي ودانیو د سپېڅلو او پر

بولیسو باندی دحملی په پیښو کی بې لاس درلود . بل خبر دی چه د بخشالی د کملی دجومات امام اوشاغلی دوست محمدخان چه دخدایي خدمتگارو دملی گو ڼد یو فعال غړی ؤ د پاکستان حکومت دخپلوا کی غوښتلو په گڼه بڼدیان کړید ی .

دټور ۲۶ :- بهدی ورغو کی دملا کیش د ر په زیارت کی د ښاغلی خونیجان خان په ریاست اود ښاغلی خان صاحب په اهتمام یوه لویه جرگه شوی وچه په هغی کی دوزیرو دمحمود خیلو دقبیلې مشرانو اووگړو لوی ټولنی کډون کړی ؤ ، جرگه د قرآن کریم دغو آیتو په تلاوت دملوای میر صاحب خان له خوا پرانسته شوه او وروسته له هغه یوشمیر شاعرانو اولیکوالو خپل اشعار او مقالې و او ستلی چه دحاضرینو د توجه اواستقبال وده وگرزیدي جرگی دپاکستان لهحکومت نه وغوښتل چه دپښتونستان دملت په حقو و باندی اعتراف وکړی او دنړۍ ددی گوټ بهران پای ته ورسوی . همدغه راز جرگی دپاکستان لهحکومت څخه وغوښتل چه ډیر ژر دپښتونستان ټول سیاسي بڼدیان خوشی کړی . دجرگی شاملینو تایید کړه چه ترڅوچه دپاکستان حکومت دپښتونستان دخلکو په حقو و اعتراف ونسکړی خپلی ملی مبارزی ته به دوام ورکړی .

دټور ۲۷ :- بهدی وخته کی دپاکستان حکومت دمردان اوسیدونسکی مولانا غلام قادر اودچار سدی دباڼیو اوسیدونسکی ښاغلی سیداحمد خان اودهغه حکومت له سیاست سره دمخالفت په گڼه بڼدیان کړی دی . دکویتی خبروایی چه دغه راز ښاغلی محمد عثمان کسانسی او ښاغلی عبدالله جمال الدین دآزادی غوښتنی د فعالیت په گڼه بڼه دپاکستان دحکومت له خوا بڼدیان شوی دی .

دټور ۲۹ :- دمرکزی محکوم پښتونستان پیښور د بیلو بیلو سیمو څخه دپاکستان دحکومت واکمنو ته احتجاجیه لیکونه لیږل شوی دی او په هغو کښی دپښتونستان دخلکو په مقابل کی دحکومت رویه غندل شویده په اجتماعي لیکونو کی دپاکستان لهحکومت څخه غوښتل شویدی چه دپښتونستان دملت په مقابل کی خپل سیاست باندی نوی نظر وکړی اوبی له کوم قید او شرط څخه ژر دپښتونستان ټول سیاسي بڼدیان خوشی کړی به دغو لیکونو کی دخان عبدالغفار خان اودپښتونستان دنوروسياسی بڼدیانوصحي حالت د خرابۍ په باره کی سخت تشویش ښکاره کړی شویدی دپیښور دشهبازداردور رځپاڼی خبردی چه دنور تر ۲۲ نیټی پوری ددغو احتجاجیه لیکونو شمیر لس زرو ته رسیدلی اودغه سلسله اوس هم روانه ده .

دټور ۳۰ :- دپښتونستان دملی مجاذ ستر مشر ارباب سیف الرحمن په خپله هغه مطبوعاتو وینا کی چه دنور په ۱۸ نیټه شی اخباروته لیږلی ده . دپاکستان لهحکومت څخه می غوښتی دی چه ژر دپښتونستان ټول سیاسي بڼدیان خوشی کړی . ارباب سیف الرحمن په خپله مطبوعاتو وینا کی دپښتونستان سیاسي بڼدیانو ناوړه حالت

بیان کړی او ویلی می دی چه د پښتو نستان له یوزرو دووسو تنونه زیات مړه و شخصیتونه د پاکستان په جیلونو کښی په ناوړه حالت ژوند کوی چه دهغوی یو شمیر د جیلونو د حکامو د ناوړه روپی په اثر مړه شوی ده او یو زیات شمیر می د ناروغی په بستر کی پراته دی. ارباب سیف الرحمن ویلی می تاڅه رارسیدلی خبرونه وایی چه د خان عبدالغفار خان صحتی حالت تراوسه لاهم وخیم دی اود دغه ملی مشر د ژوند د وقایې د پاره د پاکستان د حکومت له خوا هیڅ پاملرنه نه ده شوی.

د ثور ۳۱ - دمر کزی محکوم پښتو نستان ستراد یب اوبیکو ال پنا غلی فارغ بخاری چه د ملی عوامی گو ندغی هم دی په هغی وینا کی چه نور په ۲۶ نیټه می وکړه د پنا غلی اجمل خټک د صحتی حالت په سخت اختلال می تشویش پیکار کړی. پنا غلی فارغ بخاری په خپل وینا کی ویلی دی چه د پنا غلی اجمل خټک صحت بیخي خراب دی او د هغه ژوند په خطر کي دی خبر نکه چه د هغه علاج ته هیڅ تو جه نه کیږی ده صحتی حالت پرله پسې خرابیږی پنا غلی فارغ بخاری دغه راز ویلی چه اجمل خټک د دغی سیمي د خلکو یو نامتو او گران شخصیت دی اود هغه د صحت د خرابی خبر ونو په ژور لو خلکو کی ډیر سخت تا تیر کړی ده، وویل زه د پاکستان له حکومت څخه غواړم چه ژر پنا غلی اجمل خټک له بنده خوشی کړی اود خلکو زیات تشویش لری کړی. فارغ بخاری په پای کی ویلی دی چه که پنا غلی اجمل خټک د پاکستان د حکومت دبی پر وایی په اثر تلف شوی د هغه نتیجی به ډیری وخیمی وی،

د سرطان ۴ - په دی وختو کښی د پیښور د ښار دکو هدامن اوسیدونکی پنا غلی حیات نور پنا غلی محمد چراغ او پنا غلی شیوه دین د آزادی غوښتنی د احساساتو په اثر بندیان شوی دی.

د سرطان ۵ - له آزاد منځنی پښتو نستان نه راغلی خبر دی چه په دی وختو کی د پښتو نستانیانو د آزادی غوښتونکو او د میرعلی د عسکری چوڼی د ساتونکو قواؤ ترمنځ نښته وشوه اود دواړو خواؤ ترمنځ خوشه دده و بکو او ماشینګونو ډزی رد و بدل شوی دی. لکه چه معلومه شوی ده د آزادی غوښتونکو مشر پنا غلی شیر غلام په دغه پیښه کی سخت ټپی اود عسکری قشلی د ساتونکو لاس ته ورغلی دی، ددواړو خواو د سر تلفاتو اندازه معلومه نده خو ویل شوی دی چه د دغو قواؤ تاسیساتو او مواصلاتی و سایلو ته ډیر زیان رسیدلی دی.

د سرطان ۸ - دمر کزی محکوم پښتو نستان یو مخور پنا غلی مفتی محمود د پاکستان له حکومت نه غوښتی دی چه ژر خان عبدالغفار خان له بنده خوشی شی ده ویلی دی چه پنا خان د دوستیو شپاړسو کلونو زیاته برخه په بند کی تیره کړی ده داهم ویلی دی چه خان عبدالغفار خان چه خپل ټول عمر یی د آزادی دمجاد لی په لپاره کښی تیر کړی دی اوس په داسی حال کی چه صحت می خراب دی په بند کی دی.

د سرطان ۹: د سرطان په لومړۍ نېټه د محکوم مرکزي پښتونستان داد بی ټولنو او اتحاد یې له خوا یوه ستره ادبی ټولنه د ساو لیکونکو مرکز نومېږي جوړه شوه. ددغې ټولنې مقصد پښتونستان د ملي ادب او ثقافت څخه دفاع او د پښتو ژبې او د ادبیاتو د ترقۍ په لپاره کښې مجاهده ده. د محکوم پښتونستان په ټولو سیمو کې ددغې ټولنې د جوړیدلو د هر کلي شویډی دهغه ځای یو نامتو ادیب ښاغلی عبدالغنی خلیق درېس په چټ او پرفیسر قلندر مومند د ټولنې د عمومي منشي په حیث انتخاب شویډی خبرداهم وایي چه د ټولنې په لومړۍ غونډه کې چه په پېښور کې وشوه د لوړو سیمو داد بی ټولنو او د اتحاد یو نمایندگانو او د محکوم پښتونستان ادبی او اجتماعی سترو شخصیتو کډون کې و.

د سرطان ۱۰: له آزاد شمالي پښتونستان غازي آباد نه راغلی خبر وایي چه د جوړا په ۳۱ نېټه په لکې وکې قومي مهمه جرگه شوی وه چه په هغې کې د گربزو، مسعود او د قندهار ساهو د قبیلو عالمانو موجودو مشرانو او زیاتو کسانو کډون کې و جرگه د قرآن عظیم الشان د خورآیتو په تلاوت د مولوی رحمن الدین له خوا پرانستله شوه پدغه جرگه کې قومي مشرانو مهمې ویناوې وکړې د جرگې کډون کوونکو یو محل بڼا تایید وکې چه د پښتونستان ملي هدف ته د رسیدو تر وخته پورې خپلې مبارزې ته دوام ورکوي جاگي وغوښتل چه د پرژر سیاسي بنديان خوشی شي.

د سرطان ۱۱: د پېښور د ضلع د سیمې مر بوط د سرحد د جمعیت العلماء اعلیٰ ناظم جناب مولوی حمد الله د هغې وینا په ضمن کې چه د سرطان په ۴ نېټه یې وکړه د پاکستان له حکومت څخه یې غوښتي دی چه د پښتونستان ټول سیاسي بنديان یې له کوم قید او شرط نه خوشی کړي.

مولینا حمد الله د سیمای بنديانو حالات د خواشینۍ له وېاله اووی وېل چه ددغې سیمې خلک ددغه کار په وجه سخت مضطرب او پریشان دی.

سردار بهادر خان د حکومت د مخالفو مسلم لکيانو د ټول لکي مشر د پاکستان د ملي شوري د مجلس په غونډه کې وويل چه بايد خان عبدالغفار خان د پرژر محاکمه شي. ده وويل چه که دی او نو ز سياسي بنديان محاکمه کېدای اوس به هيچ يو به محبس کېښي نه و د گراچي دراديو خبر وایي چه د پاکستان داخله وزیر ښاغلی خبيب الله خان دهغه هیواد د ملي شوري د مجلس په وده وړ ځنې غونډه کې هغو الزامونو ته ځواب ورکې چه د حکومت د مخالفو مسلم لکيانو د مشر سردار بهادر خان له خوا د بلوڅو په مقابل کې د حکومتی مقاماتو دنا وده رویي په باره کې لگول شوی وو او ویې وويل چه د ۱۹۵۸ کال په پای کې اود ۱۹۵۹ کال په لومړیو وختو کې د بلوڅو یوه سردار د حکومت په ضد بقاوت ته قیام کړی و او د کویټي د حکومتی مقاماتو یو شمیر افراد او پولیس یې وژلي و، دغه سړی چه

یوشمیر وګړي هم د دغان داغونې کې یې وژېدو کلو ته یې اوږو اچاؤ او محلي حکومت ته یې د خپلو غوښتنو د سرته رسولو د پاره اخطار هم ورکړی و د دغو حرکاتو حکومت دی ته امله کې چې دده بغاوت پای ته ورسوي .

د سرطان ۱۲- سردار بهادر خان د پاکستان د ملي شوری د مجلس په ورومه ورځنۍ غونډه کې وویل چې باید د انسانیت نه لری هغې روږی په باره کې څېړنه وشي چې د ۱۹۵۸ کال په پای او د ۱۹۵۹ کال په سر کې د کویټي د حکومتی مقاماتو له خوا د غلورو سو د تنو بلوغانو سره شوی ده .

د سرطان ۱۵- د ملي عوامي گوند مشر او د پاکستان د سامېلي غړي ارباب سيف الرحمن د سامېلي په وروستی غونډه کې په کلمه سره د پاکستان له حکومت نه غوښتنې دی چې ژر د عبدالغفار خان او د پښتونستان نور ټول سیاسي بنديان خوشې کړي . ده ویلي دي چې د سیاسي بنديانو شمیر زرگونو تنو ته رسېږي او هغه وضع چې په جیلونو کې له هغوی سره کېږي د تاسف وده او که په دغه ترتیب دوام وکړي د هغوی د یوشمیر زیاتو ژوند به له خطر سره مخامخ شي .

د سرطان ۱۶- د پاکستان د اوسېدونکي د خبر رسو لو آژانس خبر ورکوي چې د میر خیر بخش خان مری د پاکستان د بارلمان غړي په کویټه کې ونیول شو . نوموړی د سره د جرایمو د قانون د خپلو پښتني مادې په اساس نیول شوی او د کویټې ته نژدې د سختو عملیاتو او هلې ګولې او د کویټې سوی او د هغه د شاوخوا داوېو رسولو د مرکز د نیولو د پاره د یوه کلي د اوسیدونکو د راپارولو په ګناه ملزم دی .

د سرطان ۲۰- د سرطان په ۶ نیټه د جنرال او میدان د خلکو او انتظامي قواؤ ترمنځ نښته وشوه چې د هغې په اثر دواړو خواؤ ته د سرتاوان رسیدلې دی او په دغې پېښې پسې د سرطان په اوومه نیټه د پاکستان خلورو جنګي الوتکو په دغو سیمو باندې بمباري کېږي او په مالي تاوانو سر بیرته د دغو سیمو ۱۷ تنه اوسیدونکي مړه شوي ، بل خبر وایی چې د سرطان د شپږمې ورځې د نښتې په اثر او د پاکستانی ژراندې وژل شوي دي او د ژراندې قرار ګاه چې لال کلاه نومېږي د آزادۍ غوښتونکو لاس ته ورغلي ده ، وروستی رپوټ وایی چې د هغو سیمو بهران زیات خراب شوي دي او د خلکو له خوا پر یسې مظاهري شوي دي .

د سرطان ۲۴- د ارباب سيف الرحمن ښاغلي محمد افضل بنګېښ او ښاغلي جلال الدین اکبر په ګډون د پښتونستان د ملي محاذیو شمیر مشران چې د خان عبدالولی خان په مشرۍ د تنظیمي او تبلیغاتي پروګرام د اجرا په غرض د بنو ضلعو ته روان و د لستمبر په سیمه کې د سرطانه په ۱۶ نیټه د پولیسو په واسطه مجبور شول چې بیا پېښور ته بیرته ستانه شي او خپل پروګرام فسخ کړي د پاکستان د حکومت دغه رویه د محکوم پښتونستان په ټوله سیمه کې د ملي ټولنو د پاریدنې او هیجان باعث شویدی او د هغه په مقابل کې سخت عکس العمل څرګند شوي دي . د هیئت غړي او رئیس د دغه غیرقانوني اقدام په نسبت د پاکستان په حکومتی مقاماتو احتیاج کړیدی .

د سرطان ۳۵- د پاکستان د اسامېلي يوه غړی ښاغلی سيف الرحمن د نومړي مجلس نوډوبنټل چه د ښاغلي خان عبدالغفار خان د صبحي حالت په باره کي چه اوس د لاهور په يوه محبس کي پر رت دي تحقيقات وکړي. ښاغلي سيف الرحمن وويل چه د خان عبدالغفار خان صبحي حال ډير وخيم دی.

د سرطان ۳۶- له جنوبی محکوم پښتونستان نه رار سید لی خبر دی چه په هغې نېټه کي چه د پښتونستان دغو تنو آزادي غوښتونکو او د پاکستان د عسکري تهاؤ د افرادو ترمنځ مسټونکي ته نودی وشوه د دغې تهاؤ دوه تنه ساتونکي مړه او غلورتنه نور ډېيان شول، بل خبر وایي چه د کاکړو د قبیلې مربوط ښاغلي جانقل، ښاغلي روزي خان او ښاغلي شنګي خان له خپلو غوښتونکو ملګرو سره د آزادي غوښتنې د فعالیت په کتله د پاکستانی مقاماتو له خوا په دیان شوي دي.

داسد ۴- دا تهاؤ خپلو د قبیلې لویه قومی جرګه د میځني په کلي کي د سرطان په ۲۴ جوړه شوی و چه په هغې کي قومی مشرانو د پښتونستان د داوری د دفاع او آزادي په باره کي جذابي وېناوې وکړې او په نتیجه کي یې تصویب وکړ چه باید د پاکستان حکومت باجوړ په خاوره کي د لاس وېلو نه محان وژغوري او په دغو علاقو کي د سړک د جوړولو او د عسکري تهاؤ د تشکیل د نظریي څخه جدا لاس واخلي اطلاع د احم وایي چه د جرګې شاملینو د پاکستان له حکومت څخه رغوبنټل چه د محکوم پښتونستان سیاسي بنديان ډیر ژر خوشي کړي او د دوی جایدادونه چه د پاکستانی حکامو له خوا مصدوره شوي دي دوی ته بیرته ورکړي جرګي همدغه راز فیصله وکړه چه د دغه ډول جرګي د خپلو تصمیماتو او ملي یو والي په باره کي د باجوړ په بیلو بیلو قبیلو کي جوړي کړي او وروسته بیا لازم تیاری ونیسي.

داسد ۴- د محکوم پښتونستان مرکزی پښتونستان یوه مخور ښاغلي میا جعفر شاه په هغې وېنا کي چه په دی وختو کي یې ویلي دي چه د پښتونستانی سیاسي بنديانو حالات دا نښېنې وړ دي او باید ژر تر ژره له بند څخه خوشي کړي شي. ده ویلي دي چه هغې سختی او ناوړی رونی چه د پاکستان حکومت له خپلو سیاسي مخالفانو سره نیواي ده مشکلات نه دي کم کړي بلکه ځي پې ټیاوی زیاتوي. ده وویل چه د هغو وروستیو بهرانو له مخي چه د پاکستان حکومت ورسره مخامخ دي لازم گڼل کیږي چه د پاکستان حکومت د پښتونستان له خلکو سره بهر و په وکړي.

داسد ۸- د سرطان په ۱۹ ورځ د توری ویاالي د ملک توتی خان په کلي کي یوه ستره جرګه شوی و چه په هغې کي دا پریدو د قبیلې مشرانو، مخورو او زیات شمیر نورو خلکو گډون کړی و. جرګه د مولوی ایوب شاه له خوا د قرآن شریف د خراټو نو په تلاوت سره پراتسل شوه او وروسته له هغه قومی مشرانو جذابي وېناوې وکړې چه حاضرینو یې په هر کلي وکړ. جرګي د خپلو تصویبونو په ضمن کي د پښتونستان په تیره بیا د محکوم

پښتونستان د بحراني حالت له کبله اندېښنه ښکاره کړه او د پاکستان له حکومت څخه غوښتل چې ژر تر ژره د پښتونستان سياسي بنديان خوشي کړي. جرگې د پاکستان له حکومت څخه د اهم وغوښتل چې د آزاد پښتونستان په خاوره کې له لاس وهلو نه ډډه وکړي. جرگې په دې باره کې د پښتونستان د خلکو کلک تصميم بياتايد او تصويب کړ چې خپلو ملي مبارزو او فعاليت ته به بهر قيمت چه تمام شي دوام ورکوي.

داسد ۱۰: په دې وختو کې پناغلي غلام محمد اشينزاي له خپلو يو شمير پيروانو سره د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په گناه بندي شوي دي.

داسد ۱۲: د آزاد شمالي پښتونستان باجونه راغلي خبر دي چه په موندلو کې د پاکستان دوسله لرونکو قواؤ او د سالارزو د آزادۍ غوښتو نکو مجاهدينو تر منځ داسد په دوهمه نېټه نښته وشوه چه غوساعته يې دوام درلود.

داسد ۱۴: د هغې اعلاميې سره سم چه د ملي عوامي گوند له خوا خپره شو يده د خان عبدالغفار خان صحي حالت وړاندي او دده روغتيا له د باره وروسته معالجه نه کړې ملي عوامي گوند د لاهور په محبس کې د خان عبدالغفار خان صحي حالت د آينده په باب اندېښنه څرگنده کړه.

داسد ۱۶: د کراچۍ د راديو د خبر سره سم د پښتونستان ستر مشر خان عبدالغفار خان د دوی د صحي حالت د ډېرې خرابۍ په لحاظ د لاهور د مرکزي محبس نه د ملتان يوې شفا خانې ته بېول شوي دي لکه چه معلومه شوي ده له يو څه مودې را په دې خوا په دغه محبس کې د خان عبدالغفار خان صحي حالت مخ په خرابۍ روان و او د پښتونستان په خلکو علاوه چه په بيلو بيلو جرگو او ټولنو کې يې د خپل گران مشر د روغتيا د خرابۍ په نسبت يې اندېښنه او تشوېش ښکاره کاؤ او له بندي نه يې د دوی د خلاصيدلو غوښتنه کولو د پاکستان هيئتوزياتو سياسي او اجتماعي ستروکسانو هم په دغه باره کې د احتجاج غږ پورته کړی و. يو بل خبر وائي چه خان عبدالغفار خان د هغې نامناسبې روغې په مناسبت چه په محبس کې د دوی سره کيدله په تيره بيا چه د صحي او طبي آسانتياوې ورته نه برابرېدلي او ده يې کړې ده چه د دغه حالت د دوام په صورت کې د ډوډۍ دنه خوړلو په اعتصاب لاس پورې کړی.

داسد ۱۸: د غنيز پاکستان شپې تنو سياسي مشرانو د پاکستان له حکومت نه غوښتنې دي چه خان عبدالغفار خان چه اوس د لويديز پاکستان په جيل کې په رقت وده حال شپې ورځې تيروي له بندي نه خوشي کړي، دغو مشرانو د خان عبدالغفار خان د صحي حالت په باره کې خپل تشوېش او باريدلي مراتب څرگند کړي دي، بهرني اعلاميه کې چه د دوی له خوا خپره شويده ويل شوي دي چه له ۱۹۵۸ کال نه چه په پاکستان کې او سني رژيم مينځ ته راغلي دي تر اوسه پوري خان عبدالغفار خان او د پښتونستان يو شمير زيات آزادي غوښتونکي د آزادۍ غوښتنې او د خپلو حقوقو لاس ته راوستلو په لپاره کې د فعاليت

په گناه د پاکستان په جیلونو کې په خواشینۍ کوونکې حال پراته دی کله له یوې
بند یخانی نه بلې بند یخانی ته او کله له یوه محایه بل محای ته لېږدول کېږي دغو مشرانو
کلکه غوښتنه کېږي چه باید ژر خان عبدالغفار خان او دهغه ملګري او نور آزادي
غوښتونکي له بند یخانو نه خوشي او دهغوی صحتي حالت تر غور لاندې و نیول شي .

داسد ۴۰- داسد په اوومه او نهمه ورځ د جندول په دوو سیمو کې لویې قومې
جرګې شوی وی چه په هغو کې علماؤ، مشرانو او زیات شمیر قومې افرادو ګډون کړی و
جرګې د پښتونستان په تیره بیا د دیر دریا ست جندول او باجوړه د خلکو په مقابل کې
د پاکستان د حکومت رویه وغندله او له دغه حکومت څخه یې و غوښتل چه د پښتونستان
د ملت په مقابل کې به خپل سیاست بیا کتنه و کړي .

جرګې څرګنده کړه چه د خپلو ملي مقصدونو د لاس ته وروستلو له پاره د پښتونستان
د خلکو تصمیم قطعی دی او هیڅ ډول تهدید او فشار دوی له خپلې ملي مبارزې نه
نشي اډولی .

جرګې و غوښتل چه باید د پاکستان حکومت ژر تر ژره د پښتونستان د ملت په حقوقو
اقرار وکړي او د پښتونستان ټول سیاسي بندیان خوشي کړي . دواړه لویې جرګې په دغو
ناروسره پای ته ورسیدې چه ژوندی دی وی پښتونستان وروستی خبر وایي چه د پاکستان
حکومت له دغو جرګو نه وروسته ښاغلي ملک عبدالعزیز او دشال کوندي جناب مولوی
صاحب بندیان کېږي .

داسد ۴۴- ښاغلي میارضوان الله کا کاخیل چه د ملي عوامی ګوند یو ستر مشر دی
د مجاهدی او آزادی غوښتنې د فعالیت په اثر به دی وختو کې د پاکستان د حکومت له
خوا بندی شوی دی .

داسد ۴۵- د لویږ پاکستان حکومت د پاکستان د پخوانی ملي عوامی ګوند
مشر مولانا بهاشانی او خان عبدالولی خان ته اجازه وکړې ده چه د خان عبدالغفار خان
سره وګوري . خان عبدالغفار خان چه شوموده پخوا د لاهور په یو زندان کې و او س
په ملتان کې د نشتر په شفاخانه کې تر علاج لاندې دی .
(پای)

(۳۵۴ مخ پاڼې)

داسد ۱۲- گران ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرت له ملکه په دوه بجو د المان د اتحادی جمهوریت د جمهور رئیس جلالتمآب هنریش لوبکه په بلنه په الوتیکه کښې هغه هیواد ته روان شول .

د المان اتحادی جمهوریت ته د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت د مسافرت په موده کښې د سلطنت چاری د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت مشر زوی والا حضرت شهزاده احمد شاه وکالتاً اجرا کوی .

داسد ۱۲- د گران ټولواک له حضوره د سوریې د لوی سفیرا لکریمان صادر شویدی .
داسد ۱۲- په کراچۍ کښې د همایونی معظم ټولواک منتخب لوی سفیر ښاغلی محمد هاشم میوندوال او د افغانی سفارت غړی له کابل نه پاکستان ته روان شول .
افغانی پاریز لمانی هیئت چه د امریکا د حکومت په بلنه هغه هیواد ته تللی و دخپلو لیدنو کتنو د پای ته رسولو ته وروسته بیرته کابل ته راغی .

داسد ۱۲- د ملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر په ملی شوری کښې دخپل وروستی مسافرت لیدنی کتنې توضیح کړی .

داسد ۱۳- د وزیرانو په مجلس کښې له بیسوادۍ سره د مبارزې موضوع تر کتنې لاندې ونیول شوه .

داسد ۱۴- د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرت ته معظمه ملکه د افغانستان په وخت د ماسپښین په دویمو بجو د ښار د ډېرته ورسیدل .
داسد ۱۴- ښاغلی صدراعظم اود ملی شوری ښاغلی رئیس د گران ټولواک دوکیل والا حضرت شهزاده احمد شاه حضور ته ورغلی و .

ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم اود پوهنې وزیر د صدارت عظمی دوهم معاون دکتور پوپل د پوهنې له مدیرانو سره وکتل .

داسد ۱۵- د معظم ټولواک همایونی اعلیٰ حضرت د پترز برگ په مافۍ کښې د کونیکس ویننیز د ښار طرابلسی کتاب لاسلیک کړ، وروسته له هغه ښار یاری ذات او علیا حضرتی معظمی ملکی د ښار د ښاروالی شورا ته تشریف یووه، د ښار د شورا په مافۍ کښې د شورا غړو د شهر یاری ذات استقبال وکړ .

داسد ۱۵- ښاغلی دکتور محمد یوسف صدراعظم میر بچه کوټ ته نشر یف یووړ او د کوه دامن د باغ والاؤ او خلکو سره یی وکتل .

د صدارت عظمی د دوهم مرستیال د پوهنې د وزیر او د څار وندوی د عالی شورا د رئیس ښاغلی دکتور علي احمد پوپل په مشرۍ د څینو وزراتونو د ستر و میامو ریښو

کابل ښار وال، د پوهنتون د رئیس اود بانکو او خیریه موسسو د رئیسانو په ګډون د افغانستان د څارندوی د ټولنې عالي شوراد صدارت عظمی به مافۍ کښې غونډه وکړه. داسې ۱۶: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د دکتور هنریش لویسکه په درناوی د ښې کښېناستلو میل مستیا کړی وه.

د ګران ټولواک او معظمی ملکي به درناوی د افغانستان د لوی سفیر له خوا د پترز برگ په مافۍ کښې یو محفل جوړ شوی و.

داسې ۱۸: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت او معظمی ملکي ولهمه ورځ له غرمې نه وروسته د هامبورګ د ښار د سنا ودانۍ ته تشریف یووه، د ودانۍ به دروازه کښې سنا رئیس او غړو او نورو زیاتو خلکو د شاهانه ذات او معظمی ملکي هر کلي وکړ. داسې ۱۸: به هامبورګ کښې د معظم ټولواک او اعلی حضرتي معظمی ملکي کښه پای ته ورسیده او په مخصوص اورګاډی کښې د مونشن ښار ته ورسیدل.

ښاغلی دوکتور محمد یوسف صدر اعظم د امریکاله لوی سفیر اود باکستان او اتحادي آلمان له ښارزدافیرا نوسره وکتل.

داسې ۱۹: د ترتیب شوی پروګرام سره سم معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت میونش ته نژدې به کارمیش کښې تشریف درلود.

والا حضرت شهزاده شاه محمود او شهزاده محمد داؤد پشتون یاره صدر اعظم ښاغلی دوکتور محمد یوسف، د ملي دفاع وزیر ګر جنرال خان محمد د کابینې غړی لوی درستیز او عسکری لوی منصبیداران د حربي پوهنځي د کمپ د سیمې دکتلو لپاره د دارالامان لویډیزو غونډیو ته لامل او هغه اورلرونکی تطبیقات می وکتل.

داسې ۲۰: معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د افغانستان په وخت دورحې په دوه نیمو بجو د مونشن په حکومتی مانی کښې د باویریا د ایالت له جلا لمتآب صدر اعظم سره وکتل.

د معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت له خوا د امریکا د جمهور رئیس جلا لمتآب جان کښې د نوی زېږیدلی زوی دمېښی به نسبت د دغه جلا لمتآب په عنوان د همدردی بلګرام واشنگتن ته مغاېره شوی دی.

ښاغلی میونوال د پاکستان جلا لمتآب جمهور رئیس ته خپله اعتماد نامه وړاندې کړه. معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت د آلمان د اتحادی جمهوریت رئیس جلا لمتآب دکتور لویسکه ته بلنه ورکړې ده چه افغانستان ته مسافرت وکړی.

معظم ټولواک همایونی اعلی حضرت ولهمه ورځ په مونشن کښې د آلمان د اتحادی جمهوریت د اقتصاد له وزیر او منتخب صدر اعظم جلا لمتآب لودویک ایرهار دسره وکتل.

کشورهای حبش

عبدالله «محب حیرت»

البانیا

پایتخت تیرانا، مساحت ۱۰۶۲۹ میل مربع، نفوس قرار احصاییه ۱۹۶۰ «۱۶۰۷۰۰۰»، بیرق دارای رنگ سرخ بوده و یک ستاره کوچک زرد رنگ و یک علامه مخصوص سیاه رنگ در وسط آن قرار دارد. واحد پولی «لك» معادل یکصد کونینار. طرز رژیم جمهوریت سوسیالستی.

حدود اربعه: از طرف شرق بسا حل ادریاتیک، از شمال غرب به خلیج سکوتاری از شمال غرب، غرب و شرق یوگوسلاویا از جنوب شرق خلیج اوچریندا را با یوگوسلاویا و جیبیل برسپارا با یونان در یک است، از جنوب به ایالت ابروس یونان و کومهای بیندوس محاط است، این کشور در بر اعظم اروپا موقع دارد. البانیا بتاريخ ۱۴ دسمبر ۱۹۵۵ بعضویت ملل متحد شامل شد.

اندورا

مرکز اندورا لویلا، ساحه ۱۹۱ میل مربع، نفوس ۶۴۳۹، بیرق آن دارای رنگ آبی، زرد و سرخ است. جمهورى کوچک است که در یکى از وادی های پیرنس واقع بوده و بین هسپانیه و فرانسه قرار دارد زبان رسمى مردم آن کتلان است. و مذهب اساسى مردمان آن رومن کاتولیک میباشد.

الجزایر

مرکز الجزیره، مساحت ۱۱۳۸۸۳ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۵۸) ۱۱۰۲۰۰۰۰ میباشد که از آن جمله ۱۲۵۰۰۰۰ نفر باشندگان آن اروپایی اند. الجزایر در شمال افریقا به امتداد سواحل بحیره مدیترانه بساحه (۶۰۰) میل بین تونس و لیبیا از طرف شرق و بامراکش (المغرب) از جانب غرب و از جنوب با نایجر و از جنوب غرب با مالی موقع دارد. در مناطق شمالی ساحه را در حدود (۳۵۰) میل داراست. منطقه «صحرا» که یک سرزمین غنی و زرخیز است در ناحیه جنوبی کشور موقع دارد. دوشاخه از کوههای مرتفع اتلس با ارتفاع (۷۰۰۰) فوت صحرارا از الجزایر بدو تشکیل داده است. الجزایر بتاريخ ۳ جولای ۱۹۶۲ از سلطه فرانسه که مدت یکصد و یکصد و نوده سال در قلمرو آن قرار داشت آزاد شد. الجزایر یک کشور بیطرف است که بنیاد علی احمد بن بلا بحیث نخستین صدراعظم آزاد الجزایر

زمام اقتدار را بدست دارد. الجزایر بتاريخ ۸- اکتوبر ۱۹۶۲ بعزویت ملل متحد پذیرفته شد.

اتحاد شوروی

مرکز ماسکو، مساحت ۸۵۹۹۷۷۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۱۸۰۰۰۰۰۰ ولی نظر به تازه ترین احصایه دوصد و بیست و پنج ملیون نفر میباشد، بیرق آن دارای رنگ سرخ است در قسمت بالا یی (قریب زاویه چپ) علامه داس و چکش و یک ستاره کوچکی بر رنگ دزد وجود دارد واحد پولی آن روبل جدید است (بخر رسمی معادل ۱۰۱۱ دالر امریکایی میشود).

حدود اربعه: جمهوریت سوسیالستی اتحاد شوروی از جمله کشورهای بزرگ جهان است که قسمت شمالی آسیا و نصف ناحیه شرقی اروپا را از قطب شمال تا بحیره سیاه احتوا میکند. در شمال آن بحر منجمد شمالی واقع است از قسمت غربی با فلیمنده بحیره بالتیک، پولند، چکوسلواکیا، هنگری و رومانیها همسرحداست، از جنوب بارومانیها، بحیره سیاه، ترکیه، ایران، افغانستان، جمهوریت مردم چین، منگو لیا و کوریا متصل میباشد که در شرق آن بحیره جاپان و بحیره اخوستک در قسمت شمال شرق آبنای بیرنگ آنرا از الاسکا مجزای سازد در شمال غرب آن جزیره نمای کولرو بحیره سفید واقع است. اتحاد شوروی دارای شانزده جمهوری خرد و بزرگ است که هر کدام تشکیلات حکومتی جداگانه داشته و مستقیماً تابع اداره مرکزی اند، بزرگترین جمهوریت های آن اوکراین است که مرکز آن کیف میباشد.

اتحاد شوروی در ماه سرطان ۱۳۴۲ برای نخستین بار توانست نخستین زن کیهان نورد (پیغله ترشکوا) را بنضای خارجی بر تاپ کرده و بعداً موفقاً فرود آورد لسان رسمی اتحاد شوروی روسی است ولی لسانهای ایالتی و محلی دیگر نیز رایج است در اکثر مناطق روسیه آسیایی مسلمانان نیز نفوس آن مناطق را تشکیل میدهد شاخلی لوینید برژنیف صدر هیأت ریه شورای و شاخلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی است. بین افغانستان و اتحاد شوروی از سالها بدینطرف روابط سیاسی دوستانه وجود دارد، اتحاد شوروی بتاريخ ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ بعزویت ملل متحد شامل شد.

افریقای مرکزی

مرکز باسکوی، مساحت ۲۳۸۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۱۱۸۰۰۰۰۰ است که از آن جمله ۶۰۰ نفر آن اروپایی اند بیرق آن طرف راست و چپ دارای دو بند دزد، دو بند سبز، دو بند سفید و دو بند آبی افقی است که در وسط یک بند سرخ افقی آنها را از هم مجزا ساخته و بطرف چپ بین بند آبی آن ستاره سفید قرار دارد.

حدود اربعه: جمهوریت افریقای مرکزی یکی از کشورهای ما و رای بحار و مستعمرات سابق فرانسه در افریقای استوایی است که از شمال با چاد از شرق

با سودان از جنوب با کانگوی مرکزی (لیوپولدویل) و کانگوی (برازاویل) و از غرب با کامرون متصل است.

بتاریخ ۱۳ - اگست ۱۹۶۰ استقلال خود را بدست آورد و در ۲۰ سپتامبر همان سال عضو ملل متحد شد. رئیس جمهور آن داوید واکوست میباشد که در ۱۴ ماه اگست ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد.

الماس و طلا از پیداوار مهم این منطقه است.

افریقای جنوبی:

مرکز پریتوریا و کپتاون، مساحت ۴۷۲۳۵۹ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۶۱۲۲۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی نارنجی، سفید و آبی است که میان بند سفید آن هلالیم بیرقهای مناطق مربوط به اتحادیه افریقای جنوبی بنظر میخورد. واحد پولی آن رنداست (معادل ده شلنگ و ۱۰۰ سنت میباشد) حدود اربعه: جمهوری اتحادیه افریقای جنوبی یکی از کشورهای داخل حوزه کامنولت برتانیه است که قسمت جنوبی قاره افریقا را احتوا میکند. مردم آنجا را سفیدپوستان و سیاه پوستان تشکیل میدهد، لسان انگلیسی و افریقایی زبان رسمی آن کشور است از چند بست که مسأله تبعیض نژادی در آنجا اوضاع عمومی کشور را متشنج ساخته است که این روش با عکس العملهای شدید بعضی دول افریقایی و آسیایی مواجه شده است. واکثر این دول روابط سیاسی و تجارتهای خود را با کشور مذکور قطع کرده اند رئیس دولت (گورنر جنرال) آن شاغلی چارلس روبرتز سوارت میباشد که بتاریخ ۱۰ می ۱۹۶۱ به این عهده موزف شده است.

فرورد صدراعظم آن کشور است که از طرفداران جدی سیاست تبعیض نژادی آن سرزمین بشمار میرود. افریقای جنوبی بتاریخ ۷ فومبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

اندونیزیا:

مرکز جاگارتا، مساحت ۷۳۵۸۶۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۹۵۱۸۹۰۰۰، بیرق آن دارای دو بند افقی سرخ و سفید است.

واحد پولی روبیه اندونیزیایی میباشد (معادل دو سنت (امریکایی))

حدود اربعه: جمهوریت اندونیزیا (جزایر شرق الهند سابق) متشکل از سه هزار جزایر خرد و بزرگ است که بطول ۶ درجه شمالی و ده درجه جنوبی در بحر هند بین سرزمینهای فیوژیلند، فلپاین و استرلیا واقع است. بزرگترین جزایر این کشور جاوا، سوماترا و بورنیوی است. اندونیزیا پس از تقریباً پنجاه سال اسارت هالیند در ۱۹۴۹ استقلال خود را بدست آورد.

نود فیصد مردم آنجا را مسلمانان تشکیل میدهد. متباقی اهالی آنجا کریستیانها هندوها و بودایی ما اند. مردم اندونیزیا به السنه مختلف تکلم میکنند ولی لسان اندونیزیایی و بها ساز زبان رسمی مردم را تشکیل میدهد.

د کتورسو کار نوښکی ازا انقلابيون ورهبران ملي آنکشود است که در ۱۶ دسامبر ۱۹۴۹ بهیث رئیس جمهور اندونیز یا انتخاب شد و اخیراً در ۱۹۶۳ از طرف اسامبله ملی آنکشور بطور عمری بهیث رئیس جمهور اندونیز یا تثبیت شد. اندونیز یاد ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۰ به عضویت ملل متحد شامل گردید، یکی از کشورهای بیطرف آسیای است که افغانستان یا اندونیز یا روابط دوستانه دارد. اداره ابریان غربی هم در سال ۱۹۶۳ به اندونیز یا تعلق گرفت.

ارجنتاین:

مرکز بوینس آیرس، مساحت ۱۰۷۲۷۰۰ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۰) ۲۰۰۰۹۰۰۰، بیرق دارای دو بند آبی کمرنگ و بایک منظره غروب آفتاب بین بند سفید آن مزین میباشد، واحد پولی آن « پیسو » معادل هشت سنت امریکایی، طرز حکومت آن جمهوری است.

حدود اربعه: از طرف شمال با بولیویا، از شمال شرق با پاراگوای، از شرق با برازیل، یوروگوای و بحیره اتلانتیک و از غرب با چیلی محاط است و د فیصد مردم آن رومن کاتولیک و زبان رسمی آنجا هسپانوی میباشد. این کشور در بر اعظم امریکا واقع بوده و از جمله کشورهای امریکای لاتین است. بین افغانستان و این کشور روابط سیاسی قایم است. ارجنتاین بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بهیث عضو موسسه ملل متحد شامل شد.

استرالیا:

مرکز این براعظم کانبرا و مساحت آن ۲۹۷۴۵۸۱ میل مربع است. نفوس آن (قرارد احصایه ۱۹۶۲) ۱۰۶۰۳۹۳۶، بیرق آن دارای رنگ آبی است که شش ستاره سفید خرد و کلان در گوشه و کنار آن قرار دارد، در گوشه بالایی طرف چپ هشت خط متقاطع سرخ و سفید بشکل یک مستطیل آنرا مزین ساخته است. واحد پولی پوند استرالیا است.

آسترالیا متشکل از یک جزیره بزرگ است در قسمت جنوب شرق آسیا که با بحر هند و اوقیانوس آرام محاط میباشد. نفوس این کشور را از نظر پیروان مذاهب، رومن کاتولیکها، پروتستان، متو دیستها و غیره تشکیل میدهد.

آسترالیایکی از کشورهای عضو کامنويل برتانیه و عضو پیمان سیاتوم میباشد. شاغلی وایسکونت دال، اسل گورنر جنرال آن کشور است که در ۱۹۶۲ رویکار شده است. روبرت، جی منزیس صدراعظم آسترالیاست. آسترالیایا بتاريخ اول نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

اسرائیل:

مرکز یروشلم، مساحت ۷۹۹۳ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۲۲۰۳۳۰۰ میباشد واحد پولی پوند اسرائیلی است.

حدود اربعه: جمهوری اسرائیل در ۱۹۴۸ بمیان آمد در غرب آن بحیره مد یترانه در شمال لبنان و سوریه، در شرق اردنیه هاشمیه و در جنوب آن جزیره نمایی سینای مصری (جمهوریت عربی متحد) واقع بوده و در جنوب غرب آن منطقه (غازه جمهوریت عرب متحد) افتاده است.

اکثریت باشندن آن جا را یهود یان تشکیل میدهد ز بان مردم اسرائیل عبری است.

این کشور سال ۱۹۴۸ با تراقد مات دشت افگنی تشکیل شد و یهودیان يك ملیون عرب فلسطین را بزور از وطن اصلی شان بد و رانندند که اکنون اکثرشان بصورت مهاجر در منطقه غزه از طرف ملل مختلف جهان حمایه میشوند.

افغانستان، کشورهای عربی و یکمده دیگر از دول جهان دولت پوشا لی اسرائیل را غیر قانونی میداند و از همین لحاظ تاحال آنرا برسمیت نشناخته اند. اسرائیل در ۱۱ ماه می ۱۹۴۹ عضو ملل متحد شد. در ۱۹۵۶ بكمک برتانیه و فرانس به خاک مصر (جمهوریت عربی متحد) تها و زکرد و فیصله های م، م را زیر پا نمود، از همین لحاظ بنام یکد ولت متجاوز شهرت دارد.

اوکراین:

مرکز کیف، مساحت ۲۳۲۰۴۶ میل مربع، نفوس ۴۱۸۹۳۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای يك بند افقی عربضتر و يك بند آسمانی رنگ است که در بین بند سرخ آن علامه ستاره، داس و چکش قرار دارد.

حدود اربعه: در حصه بحیره سیاه از طرف غرب و جنوب غرب با پولیند، چکوسلواکیا هنگری و رومانیه همسرحداست.

هشتاد فیصد نفوس آنرا اوکراینی ها تشکیل میدهد قسمت شمالی بکو وینا در سال ۱۹۴۰ از رومانیه به اوکراین تعلق گرفت، همچنان کریمی در ۲۷ فروری ۱۹۵۴ به اوکراین مربوط شد، اوکراین یکی از جمهوریت های آزاد و پر نفوس اتحاد جماهیر اشتراکیه شورویست، دو نیتز ذخایر سرشار زغال سنگ، آهن و دیگر فلزات را دار است که ۳۰ فیصد حوايج زغال سنگ، پنجاه فیصد آهن، ۴۸ فیصد فولاد و ۳۵ فیصد منگینز کشور را رفع میکنند. صنایع کیمیاوی نیز در این سرزمین ترقی کرده است.

اوکراین بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

اسپانیه:

مرکز مادرید، مساحت ۱۹۵۵۰۴ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۳۰۵۵۹۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ، زرد و سرخ است که در وسط آن یکدسته از علام اسلحه آنکشور قرار دارد. واحد پولی آن کشور پیستتا میباشد.

حدود اریبه: اسپانیه اسماً یکدولت پادشاهی است که قسمت جزیره نمای غربی اروپا را احتوا میکند، از غرب با پرتگال و بحر اتلانتیک از شمال با فرانسه و خلیج بیسکای واقع است که پیرنیس آنرا از فرانسه جدا میکند، در شرق و جنوب اسپانیه بحر اتلانتیک و بحیره مدیترانه موقع دارد.

زبان مردم آنجا اسپانویست، جنرال فرانسیسکو فرانکو (متولد ۱۴ دسامبر ۱۷۹۳) بتاريخ ۹ آگست ۱۹۷۹ رویکار شد و فعلاً از حکومت و دولت ریاست میکند. اسپانیه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

اردنیه هاشمیه:

مرکز عمان، مساحت ۳۷۵۰۰ میل مربع و نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۱۶۹۰۰۰۰ نفر است. بیرق آن دارای سه بند افقی سیاه، سفید و سبز بود، و در حصه چپ آن مثلث سرخ رنگ که با ستاره سفید مزین میباشد بنظر می خورد واحد پولی دینار اردنی است.

حدود اریبه: از شمال با سوریه از شرق با عراق از شرق و جنوب با عربستان سعودی و از غرب با اسرائیل محاط است.

اکثریت باشندگان آنجا را عربها در بر میگیرد و مردم این کشور بزبان عربی تکلم میکنند. در مکاتب آنجا انگلیسی هم تدریس میشود. طرز حکومت آن شاهی مشروط است که اعلیحضرت ملک حسین (متولد ۱۴ نومبر ۱۹۳۵) در ۲ ماه می ۱۹۵۲ پادشاه شد.

اردنیه هاشمیه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

اکوادور:

مرکز کویتو، مساحت ۱۱۶۲۷۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ملل متحد (۴۴۵۰۰۰۰ میل مربع، بیرق دارای یک بند زرد پهن در بالا و بایک بند سرخ و آبی باریک در مرکز و حصه زیرین مزین بوده و در وسط بیرق علامه مشخصه بنظر می خورد.

واحد پولی آن سکر است.

حدود اریبه، اکوادور در قسمت شمالی ساحل پاسفیک واقع امریکای جنوبی موقع دارد. از طرف شمال به کولمبیا و از شرق و جنوب با پیرو محاط است. طرز حکومت آن جمهوریت.

رومن کاتولیک در این کشور سرآمد تمام مذاهب است مردم آنجا بزبان اسپانوی متکلم اند. باشندگان آنجا مرکب از هندیان سفید بوستان میباشد.

شاهلی کارلوس جولینو اروزیمنا موروی بتاريخ ۸ نومبر ۱۹۶۱ بایک کودتای نظامی قدرت را بدست آورد. اکوادور در ۲۱ ماه دسامبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد پذیرفته شده است.

السلوادور ،

مرکز سانسلوادور ، مساحت ۸۲۵۹ میل مربع ، نفوس ۲۵۰۱۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی آبی ، سفید و آبی است که بین بند سفید آن علامه مخصوص قرار دارد .

واحد پولی آن کولون (معادل ۴۰ سنت امریکایی است) .

حدود داربعه . السلوادور خردترین جمهوری از جمله شش کشور امریکای وسطی یا امریکا مرکزی میباشد که از طرف غرب با کواتیمالا از شمال و شرق با هاندوراس و گلف فوینسکا و از جنوب با خط ساحلی پاسفیک (بفاصله ۱۶۰ میل) محاط است . مردم آن به لسان هسپانوی متکلم بوده و پیروی مذهب رومن کاتولیک میباشد . بناغلی جولینو ادالبرتو روبرو بائر یک کودتای نظامی در ۲۹ ماه اپریل ۱۹۶۲ بحیث رئیس آن کشور رویکار شد .

السلوادور در ۲۴ ماه اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شده است .

امریکا :

مرکز واشنگتن ، مساحت ۹۳۶۲۳۸۷ کیلومتر مربع ، نفوس آن (قرارد) حصا بیه ماه اگست ۱۹۶۲) ۱۸۷۰۰۰۰۰۰ نفر است . بیرق آن دارای هفت بند سرخ و شش بند سفید افقی است که در گوشه بالایی طرف چپ آن یک مربع آبی رنگ قرار داشته و در بین آن پنجاه ستاره برنگ سفید جلب نظر میکند ، واحد پولی دالر (یکصد سنت معادل یکدلار میشود) .

حدود داربعه : اضلاع متحد امریکا حصه بزرگ امریکای شمالی را تشکیل میدهد که از شمال با دومینیون کانادا از شرق با اوقیانوس پاسفیک از جنوب با خلیج مکزیک و مکزیکو و از غرب با بحر اتلانتیک محاط است . اضلاع متحد امریکا دارای ۵۲ ایالت است که هر کدام دارای تشکیلات ملکیه جداگانه بوده و در رأس هر ایالت یک نفر گورنر قرار دارد که همه تابع اداره مرکزی اند .

امریکا بعد از جنگ عمومی اول قدرت بیشتری را در ساحه های مختلف بدست آورده و فعلاً مقام یکی از دو نیروی درجه اول جهان را جایز نموده و در رأس بلاک غرب قرار دارد . در امریکا دو حزب قدرت بیشتری را داراست که این احزاب عبارتند از جمهوری خواهان و دیموکراتها .

بناغلی جان کندی رئیس جمهور فعلی امریکا (متولد ۲۹ می ۱۹۱۷) مربوط به حزب دیموکرات و یکی از سناتورهای سابق امریکا است که در انتخابات سه سال قبل به تاریخ (۸ نومبر ۱۹۶۰) بحیث رئیس جمهور آن کشور برگزیده شد .

نیویارک که یکی از ایالات بزرگ این کشور است مرکز موسسه ملل متحد بوده و آسمانخراشهای آن موجب تعجب تازه واردان میشود .

اضلاع متحد امریکا بتاريخ ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ بعصويت ملل متحد شامل شد. لسان رسمي مردم این کشور انگلیسی است ولی بعضاً السنته محلی دیگر نیز مورد استعمال قرار دارد. از دیر زمانست که بین افغانستان و امریکاروابط سیاسی دوستانه برقرار میباشند.

ایران :

مرکز تهران، مساحت ۶۲۸۰۶۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۰۶۷۸۰۰۰. بیرق آن دارای سه بند افقی سبز، سفید و سرخ است که در وسط آن شرط لایبی رنگه شمشیر بدست با اشعه خورشید بنظر میرسد. واحد پولی ریال (معادل یکصد دینار) میباشد.

حدود اربعه : شهنشاهی ایران از شمال به اتحاد شوروی و بحیره کسپین از شرق به افغانستان و پشتونستان از جنوب با خلیج فارس و عمان و از غرب با عراق و ترکیه همسایه است.

اهالی ایران مسلمان اند و زبان اکثریت مردم آنجا فارسی است که برسم الخط عربی نوشته میشود.

ایران یکی از کشورهای عضو پیمان مرکزی است که بتاريخ ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ بعصويت ملل متحد پذیرفته شده است.

طرز حکومت آن شاهی مشروط است که اعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی در رأس دولت ایران قرارداد داد، صدراعظم ایران شایلی اسد الله علم منسوب به حزب مردم میباشد.

ایران از چند بست تحت قیادت شهنشاه آنکشور بیک سلسله اصلاحات اراضی دست زده است. افغانستان با ایران روابط حسنه دوستانه دارد.

ایتالیا :

مرکز روم مساحت ۱۱۶۲۷۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۵۰۴۶۳۷۶۲. بیرق دارای سه بند عمودی سبز، سفید و سرخ است. واحد پولی لیره ایتالوی (معادل ۱۶ سنت امریکایی).

حدود اربعه : از طرف شمال با سویس از شرق با یوگوسلاویا و بحیره ادریاتیک از جنوب و جنوب غرب با بحیره مدیترانه و از طرف غرب با فرانسه و بحیره لوکرومین محاط است. رومن کاتولیک مذہب اکثریت را تشکیل میدهد.

ایتالیا بسال ۱۹۵۷ عضو بازار مشترک اروپا شد، یکی از اعضای پیمان ناتو است. ایتالیا بیک مملکت صناعی است که بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

بین افغانستان و ایتالیا روابط سیاسی قایم است، طرز حکومت آن جمهوریت لسان رسمی مردم آنجا ایتالوی است.

آستریا :

مرکز ویانا، مساحت ۳۲۳۷۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۷۰۶۷۰۰۰.

بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ، سفید و سبز است که در وسط بند سفید آن علامه مخصوص قرار دارد.

- واحد پولی آن شیلینگ اتریشی است، (معادل یکصد گروشن) طرز حکومت جمهوری است، مردم آن پیروی مذهب رومن کاتولیک بوده و لسان رسمی آن آلمانی است. یک کشور بیطرف میباشد.

حدود اربعه: آستریا در مرکز یو روپ واقع بوده از غرب با سوئیس و لیختنشتاین از زاویه شمال غرب با خلیج کانستنس، از جنوب با سوئیس و سلسله آلپ و ایالت ویزیای ایتالیا (اکنون تیرول جنوبی سر زمین قدیمی آستریا را در بر میگیرد) کوههای کامنیک و حصه از جبال دولومیت، یوگوسلاویا و کوههای کارا و انکا از شمال با باوریا (جمهوریت فدرالی آلمان) از شمال غرب با چکوسلواکیا، از شرق و جنوب شرق با هنگری محاط است.

رئیس جمهور فعلی اتریش شناغلی ادد ولف شریف است که بتاريخ ۲۰ اپریل ۱۸۹۰ متولد شده و بتاريخ ۵ می ۱۹۵۷ بحیث رئیس جمهور اتریش انتخاب شد، وی بعد از ختم دوره اول ریاست جمهوری در سال ۱۹۶۳ مجدداً بحیث رئیس جمهور آستریا (اتریش) انتخاب شد.

آستریا در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضویت موسسه ملل متحد داخل شد.

آلمان غربی:

مرکز بن، مساحت ۹۵۹۳۱ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه حکومتی ۱۹۶۱) ۵۶۱۷۲۰۰۰ نفر، بیرق آن دارای سه بند های افقی طلایی، سرخ و سیاه است و واحد پولی مارک آلمانی.

حدود اربعه: بعد از جنگ عمومی دوم، آلمان غربی در ۲۳ می ۱۹۵۹ مجدداً آزاد شد، از طرف شمال به دانمارک و بحر، شمال از جنوب به آستریا و سوئیس از شرق به آلمان شرقی از غرب به هلند، بلجیم و فرانسه محاط است جمهوری اتحادیه آلمان عضو پیمان اتلانتیک شمالی بوده و یکی از اعضای عمده پلاک غرب و عضو اتحادیه ذغال و فولاد اروپاست.

رئیس جمهور آن ها فریش لوبکه است که در اول جولای ۱۹۵۹ به این عده انتخاب شد. اهالی آنرا کاتولیکها و پروتستانها تشکیل میدهد و زبان مردم آنجا آلمانی است.

آلمان شرقی:

مرکز برلین شرقی، مساحت ۴۱۶۴۵ میل مربع و نفوس آن (قرار احصاییه ۱۹۶۰ میل متحد) ۱۷۲۴۱۰۰۰ نفر است، بیرق آن دارای سه بند افقی طلایی، سرخ و سیاه و منقش با چکش میباشد. واحد پولی مارک آلمان شرقی است.

حدود اربعه: جمهوریت دموکراتیک آلمان از طرف شمال به بحر، بالتیک از شرق

به بولیند و چکوسلواکیا از جنوب به آستریا و از غرب به آلمان غربی متصل است.
این جمهوریت بتاريخ ۷- اکتوبر ۱۹۴۹ تشکیل گردید.

رئیس جمهور آن گروتوال و صدراعظم آن والتر او لبريخت است.
آيسلېنډ:

مرکز د يك جاو يك، مساحت ۳۹۷۵۸ ميل مربع، نفوس (قرار احصايه ۱۹۶۱) ۱۷۹۰۰۰، بیرق د ارای رنگ آبی مزین با صلیب سرخ و سفید، واحد بولی «کرونا».

جمهوریت آيسلنډ که دارای چشمهای سرشار و گرم است یکی از جزایر مشهور واقع اتلانتیک شمالی است، سابقاً تحت تصرف ناروی بود، موقعیکه د ۱۸۱۴ ناروی از دنمارک مجزا شد، آيسلنډ تحت اداره دنمارک باقیماند، ولی در ۱۷ جون ۱۹۴۴ بحیث يك جمهوري آزاد بمیان آمد.

رئیس جمهور این کشور اسچیر اسچیر سن است که در ۲۹ ماه جون ۱۹۵۲ به این عهده برگزیده شده است.

لسان آيسلندی بهمان شکل حالص خود تا حال ورد زبان ها است همچنان مردم آن بزبان انگلیسی متکلم اند. ایوا بخلیکان لو تران کلیسای رسمی آنچاست ولی مذاهب در این کشور آزاد است.

آيسلنډ بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۴۶ بحضویت ملل متحد پذیرفته شده است.
آيرلنډ:

مرکز د بلن، مساحت ۲۷۱۳۶ ميل مربع، نفوس (قرار احصايه ۱۹۶۱) ۲۸۱۵۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی سبز، سفید و نارنجی است، واحد بولی پوند آيرلندی (معادل ۲۰۸۰ دالر امریکایی).

حدود اریبه: جریزه آيرلنډ در بحر اتلانتیک واقع است که از شرق بحیره آيرلنډ و کانال شمال و از طرف جنوب شرق کانال جارج آنرا از سرزمین انگلستان مجزا ساخته است.

طرز حکومت آن جمهوریت، نود فیصد مردمان آنجا را پیروان رومن کاتولیک تشکیل میدهد، زبان آيرلندی در تمام مکاتب آنجا تدریس میشود.
آيرلنډ بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

برتانیه:

مرکز لندن، مساحت ۹۴۵۱۱ ميل مربع، نفوس (قرار احصايه ۱۹۶۱) ۵۲۶۷۵۰۹۴، بیرق آن یونین جک که رنگ آن آبی و خطوط متقاطع سفید و سرخ در چهار طرف مثلثات آبی را تشکیل داده و از تشکیل آن يك بیرق مستطیل شکل بوجود آمده است.

و احد یولی پوند انگلیسی (معادل ۲ دالر و ۸۰ سنت امریکایی) حدود اربعه: امپراتوری بریتانیای کبیر و آیرلند شمالی مناطق انگلستان، والس سکاتلند و آیرلند شمالی را دربر میگیرد. این مملکت در زاویه شمال غرب اروپا واقع است که در شمال و غرب آن بحر اتلانتیک شمالی (او قیاناوس اتلس) در شرق بحیره شمال واقع بوده و کانال انگلیس آنرا از سرزمینهای اصلی در ناحیه جنوب مجزا میسازد و آبهای دورد بهر ۲۱ میل آن را از فرانسه جدا میکند. رژه یم انگلستان شاهی مشروطه بوده و حکومت با اساس انتخابات پارلمانی بوجود میآید، در رأس دولت ملکه الیزابت دوم قرار دارد در انگلستان فعلاً احزاب محافظه کار و کارگر نفوذ و قدرت بیشتر را بدست دارند پیاعلی میسکملین صدراعظم موجوده برتانیه مربوط بحزب محافظه کار است. انگلستان تا قبل از جنگ عمومی درم قدرت درجه اول جهان غرب بشمار میرفت و اکنون نیز از جمله اعضای قوی پلاک غرب محسوب شده و سر دسسه کشورهای حوزه کامنولت برتانیه است. شمول انگلستان در بازار مشترک اروپا تا حال تحقق نپذیرفته است ولی انگلستان و طرفدارانش میسکوشند با وجود مخالفتهای فرانسه، در بازار مشترک اروپا شامل شود، زبان رسمی کشور انگلیسی است.

لندن که یسکی از شهرهای بزرگ جهانست دارای ۴۴۳۴۵۵ - اکرمساحه و ۸۱۷۱۹۰۲ نفوس است، بین افغانستان و انگلستان روابط سیاسی قائم است. انگلستان بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمضویت ملل متحد شامل شد.

برازیل:

مرکز آن برازیلیا، مساحت ۳۲۸۶۲۷۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۷۰۷۹۹۰۰۰، بیرق آن دارای رنگ سبز با ۲۲ ستاره و منظره یک مهتاب برانگ آبی در داخل یک چو کات زر د مزین است. که در مرکز آن یک الماس طلایی رنگ قرار دارد. واحد یولی آن «کروزیرو» است که از قرار نرخ آزاد تقریباً معادل ۵ سنت امریکایی میشود.

برازیل از لحاظ داشتن طوایف مختلف، ساحه و نفوس از بزرگترین کشورهای امریکای جنوبی است.

حدود اربعه: از شمال به وینزویلا و گیانای آلمانی، برتانوی و فرانسوی، از شرق بابعیره اتلانتیک، از جنوب با یوروگوای، ارجنتاین و پاراگوای، از غرب با بولیویا و پرو و کولمبیا محاط است.

طرز حکومت آن جمهوری است و افغانستان با برازیل روابط سیاسی دارد. یک کشور کاتولیکی بوده و لسان رسمی آن «پورچگیز» است. برازیل در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد.

بلغاریا :

مرکز صوفیه، مساحت ۴۲۷۹۶ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ملل متحد) ۷۸۶۷۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند افقی سفید، سبز و سرخ می باشد، واحد پولی آن «لیو» است.

حدود اربعه: از شمال به رومانیه از غرب به یوگوسلاویا، از جنوب به یونان از شرق با بحیره سیاه و از جنوب شرق با ترکیه متصل است. طرز حکومت آن جمهوری سوسیالیستی است، بین افغانستان و بلغاریه مناسبات سیاسی قایم است. مذهب او رتودوکس شرقی در آنجا معمول می باشد در جمله نفوس مجموعی آن ۷۵۰۰۰۰ نفر مسلمان شامل است، نسان بلغاری یک زبان سلاو نیک می باشد بلغاریه در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شد.

برما :

مرکز رنگون، مساحت ۲۶۱۷۸۹ میل مربع، نفوس و احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۱۵۲۷۰۰۰، بیرق آن رنگ سرخ داشته و در گوشه بالایی طرف چپ آن یک مستطیل آبی سیاه رنگ با پنج نقطه سفید ستاره ها قرار دارد واحد پولی آن «کیات» است (معادل یکصد پیاز، مساوی ۲۱ سنت امریکایی) اتحادیه برما جمهوریست، افغانستان با این کشور آسیایی مناسبات سیاسی را قایم کرده است.

حدود اربعه: اتحادیه برما در قسمت غربی هند و چین سابق موقع دارد از شمال با جمهوری مردم چین، از شرق با چین، لاوس و تایلند از جنوب به خلیج بنگال از غرب به آسام هند، پاکستان و خلیج بنگال متصل است.

برما بتاريخ ۴ جون ۱۹۴۸ از حوزة کامنويلت برتانیه خارج و بحیث پنجا و هشتمین عضو سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

برما یک کشور بیطرف بوده و جنرال نیوین رئیس شورای انقلابی و رئیس دولت برماست.

باشندگان آن بیشتر از نسل و نژاد مغل اند که در آن طوایف تایز، بست، مالایز چینیه و دیگر اقوام آسیای شرقی داخل است.

مردم برما تقریباً با سه چهار زبان مختلف قومی کشور تکلم میکنند ولی یک ملت واحد را تشکیل داده اند، زبان درملیت شان تأثیری ندارد، در این اواخر آموزش زبان انگلیسی نیز قوت گرفته است، ۹۰ فیصد مردم آن پیروی مذهب بویزم اند. برما در ۱۹- اپریل ۱۹۴۸ عضو ملل متحد شد.

بلجیم:

مرکز بروسل، مساحت ۱۱۷۷۵ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۹۱۵۳،۰۰۰ بیرق آن دارای سه بند عمودی سیاه زرد و سرخ است، واحد پولی آن فرانک است (معادل دو سنت امریکایی).

حدوداربعه: از طرف شمال به هالیند و بحیره شمال از شرق به آلمان و لکسمبرگ از جنوب بفرانسه و از غرب به فرانسه و بحیره شمال متصل است طرز حکومت آنشاهی است این کشور شامل بلاک غرب وعضو پیمان اتلانتيك شمالی وعضو بازار مشترك اروپای غربی است مردم آن بیشتر رومن کاتوليك اند، فرانسوی و آلمانی زبان رسمی این کشور است. افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد اعلیحضرت بودوین پادشاه بلژيك است باجیم در ۲۷ دسامبر ۱۹۴۵ بحیث عضو موسسه ملل متحد شامل شد.

بوروندى

مرکز یوسمبور، مساحت ۱۰۷۴۴ میل مربع، نفوس قرار احصاییه (۱۹۶۰ ملل متحد) ۲۵۰۰۰۰۰، بیرق آن رنگه سرخ سفید و سبز داشته و بایک دهل مزین میباشد. پادشاهی بوروندى حصه از خاک سابق تحت قیومت بلجیم است که قبلاً بنام روندا-بوروندى یاد میشد ولى بتاريخ ۱۴ جولای ۱۹۶۲ - آزاد شد و بنام بوروندى موسوم گردید.

حدوداربعه: بوروندى در شرق افریقای مرکزی واقع بوده و بطرف شمال آن یوگندا، جنوب شرق آن تانگانیکا و به سمت غرب آن جمهوریت کانگوی مرکزی (لیو پولد ویل) واقع است. کشور بوروندى در ماه سپتامبر ۱۹۶۲ بحضویت ملل متحد شامل شد.

بھوتان:

مرکز پونخا، مساحت ۱۸۰۰۰ میل مربع، نفوس ۷۰۰۰۰۰۰. پادشاهی بھوتان يك مملكت كوچك و آزاد است كه در ناحیه شرقی همالیا بین تبت در شمال، بنگال در غرب، آسام در جنوب و سیکم در غرب آن موقع دارد، از شرق بفریب ۹۰ میل طول داشته و فراخترین ساحه آن نود میل است، باشندگان آن مغل و بودیوم اند، اقتصادیات آن متكى برزراعت بوده و عمده ترین محصولات آن برنج، غله هندی، موم تکه، چوری و فیل میباشد، حکمران این پادشاهی مهاراجه جیگم می دورجی وان چوك است.

بولویا:

مرکز سكر، نشیمنگاه حكومت مرکزی لا بازا است مساحت ۴۱۶۰۴۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۳۴۶۲۰۰۰. بیرق آن دارای سه تیر افقی و مزین بانگه های سرخ زرد و سبز است و احد پولی آن «بولیو یانو» است، طرز حکومت آن جمهوریت است.

حدوداربعه: بولویا از غرب باچیلی و پیرو، از شمال و شرق به برازیل، از شرق به پراگوای و از جنوب به ارجنتین محاط است. بولویا یکی از کشورهای امریکای لاتین است. مردم آن رومن کاتوليك اند،

زبان رسمی کشور هسپانویست. بولویا بتاريخ ۱۴ نومبر ۱۹۴۵ عضو موسسه ملل متحد شد.

پاراگوای:

مرکز اسونشن، مساحت ۱۵۷۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظر به احصایه ۱۹۶۱) ۱۸۱۲۰۰۰، بیرق دارای سه بند افقی سرخ، سفید و آبی است که نشان رسمی کشور میان بند سفید آن قرار دارد. واحد پولی گوارانی (معادل ۸ سنت امریکایی). حدود اربعه: پارگوای از جمله کشورهای امریکای جنوبی است که از شمال با بالیویا و برازیل از شرق با برازیل و از جنوب با ارجنتینا و از غرب با ارجنتینا و بولیویا متصل است.

مردم آن رو من کاتولیک بوده و بزبان هسپانوی متکلم اند ولی مردم پارگوای، با گوارانی هم که یکی از زبانهای هندی قدیم است تکلم میکنند. رئیس جمهور آن جنرال الفردو ستر و یزند است که در ۱۱ جولای ۱۹۵۴ انتخاب و در ۱۹۵۸ مجدداً به عهده ریاست جمهوری برگزیده شد. پارگوای در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

پاکستان:

مرکز راولپنډی، مساحت علاقه های تحت اداره پاکستان ۳۶۴۷۳۷ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۹۳۸۱۲۰۶۰ نفر است، بیرق آن دارای دور ننگ سبز و سفید میباشد که قسمت زیاد آنرا یک مربع سبز ننگ و یک قسمت کم آنرا یک بند عمودی سفید تشکیل میدهد که بین مربع سبز آن یک هلال و ستاره سفید قرار دارد.

حدود اربعه: پاکستان بعد از تقسیم نیم قاره هند در ۱۴ - آگست ۱۹۴۷ بمیان آمد.

این کشور بدو ناحیه پاکستان شرقی و غربی تقسیم شده است، نفوس و ساحه آن تا حال مورد اختلاف است.

۸۶ فیصد نفوس پاکستان را مسلمانان و متباقی را هندوان، مسیحیان، پارسیان بوداییها و غیره تشکیل میدهند، اردو و بنگالی زبان ملی و انگلیسی زبان رسمی کشور است پاکستان عضو پیمان سیتو و پیمان مرکزیست، طرز حکومت آن جمهوریست که جنرال محمد ایوب در رأس آن قرار دارد.

بعد از قطع روابط سیاسی بین افغانستان و پاکستان روی موضوع مورد اختلاف طرفین یعنی موضوع پشتونستان که در ماه سنبله ۱۳۴۰ صورت گرفت با اثر مساعی جمیل شاهنشاه ایران در ماه جوزا ۱۳۴۲ روابط سیاسی هردو کشور مجدداً استقرار یافت. پاکستان در ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۷ عضو ملل متحد شده است.

پاناما:

مرکز پاناما، مساحت ۲۸۵۷۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۰۸۴۰۰۰، بیرق دارای چهار مربع است که دوی آن سفید یکی آبی و دیگرش سرخ رنگ میباشد.

بین مربع سفید ستاره آبی و بین مربع سفید دیگر ستاره سرخی قرار دارد.

واحد پول بالبوآ (معادل یکدالر امریکایی)

حدود اریبه: در ناحیه مرکزی امریکای جنوبی واقع است از شرق و جنوب با کولمبیا از غرب و شمال با کوستاریکا محاط است.

مردم آن غالباً رومن کاتو لیک اند، زبان رسمی اسپانیولیست. پاناما در ۳ نوامبر ۱۹۰۳ از سلطه کولمبیا آزاد شد. رئیس جمهور آن دکثورد و بروتو، اف، چپاریست که در ۸ می ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد. پاناما در ۱۳ نوامبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شد.

پرتگال:

مرکز لوزین، مساحت ۳۵۴۶۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۱۴۶۰۰۰، بیرق آن دارای بندهای سبز و سرخ همودی است که یکدسته علایم مخصوص در وسط آن قرار دارد واحد پولی آن اسکو دو میباشد.

حدود اریبه: پرتگال قسمت غربی جزیره نمای ابریان را در اروپا احتوا میکند که طرف شمال و شرق آن اسپانیه و طرف جنوب و غرب آن بحیره اتلانتیک موقع دارد. رومن کاتو لیک در این کشور پیر و ان زیاد داشته و دیگر مذاهب هم آزاد است پرتگالی یکی از اعضای پیمان ناتو است. انگولا منطقه واقع غرب آفریقا از مستعمرات قدیم پرتگالی است که اکنون مردم آن در راه آزادی خود مبارزه دارند.

همچنان موزمبیق پرتگالی در شرق آفریقا، جزایر کپ ورد در شمال اتلانتیک کینی پرتگالی واقع ساحل غرب آفریقا بین سینسکال و گینی، جزایر سان توم در ساحل غرب آفریقا، ماکاو و تیمور پرتگالی در حصه شرق جزیره ملایا از مستعمرات آنست که تا حال آزاد نشده است. زبان مردم پرتگالی است امیر ادویرال امریکو آرتو ماس رئیس جمهور آن کشور در ۹ جون ۱۹۵۸ انتخاب شد انتونیو اولیویرا سالازار صدر اعظم پرتگال است. پرتگال در ۸۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد.

پولیند:

مرکز وارسا، مساحت ۱۲۰۳۵۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۹۹۶۵۰۰۰، بیرق دارای دو بند افقی سفید و سرخ، واحد پولی زلوتی.

حدود اریبه: یکی از جمهوریت های سوسیالیستی اروپای مرکزیست که از

شمال با بحیره بالتیک اذ شرق با پروسیا و لتوانیا (خاکهای مربوط به اتحاد شوروی)
از جنوب با چکو سلواکیا و از غرب با آلمان شرقی (جمهوریت د یو کرا تیک آلمان)
رومن کساتولیک پیروان زیاده دارد .

پولیند در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد . الکسندر زودسکی رئیس
شورای دولت و جوزف سیرانکوویچ صدراعظم پولیند میباشد .

پیرو

مرکز لیما ، مساحت ۵۱۴۰۵۹ میل مربع ، نفوس (قرار احصا ییه ۱۹۶۱)
۱۰۳۶۵۰۰۰ ، بیرق دارای سه بند عمودی سرخ ، سفید ، سرخ است که علامت حربی بین
بند سفید آن قرار دارد ، واحد پولی آن سول است .

حدود اربعه: پیرو در ساحل پاسفیک امریکای جنوبی واقع است که از شمال با اکوادور
از شمال شرق و غربی با کولمبیا و برازیل و از جنوب شرق با بولیویا
متصل است .

هر چند مذاهب در این کشور آزاد است ولی رومن کاتولیک پیروان زیاده
دارد ۴۷ درصد مردم آن هندیان و متبای از اسلمه اقوام اسپانوی و یامستیزوها
میباشد که عده از نیکروها ، چینی ها و جا بانیهل نیز بود و باش دایمی دارند .
اسپانوی سان رسمی مردم است ولی هندیان آنجا بیشتر بزبان کویچا و یا ایمارا
تکلم میکنند .

پیرو بتاریخ ۲۱ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد

فعلا در پیرو قدرت اداری کشور بدست شورای نظامی است که بتاریخ ۱۸
جولائی ۱۹۶۲ اقتدار را بدست گرفته است و جنرال نیکولاس ، آل لویز بحیث
صدراعظم پیرو اجرای وظیفه میدارد .

تانگانیکا

مرکز دار السلام ، مساحت ۳۶۲۶۸۸ میل مربع ، نفوس اقرار احصا ییه ۱۹۶۱
ملل متحد ۹۴۰۴۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی سبز ، سیاه و سبز میباشد که باد و خط
طلایی باریک از همدیگر مجزا شده است .

حدود اربعه : یکی از سرزمینهای سابق تحت قیمومت برتانیه واقع در افریقای
شرقی است که عضو جامعه کامنولت میباشد تانگانیکا از شمال با یوگندا و کینیا
از شرق با بحر هند از جنوب با موزمبیق ، رودیشیای شمالی و نیاسالیند و از غرب
با جمهوریت کانسگو (لیوپولدویل) متصل است . از جمله نفوس آنها ۲۰۰۰۰۰
آسیایی و عرب و ۲۳۰۰۰ اروپایی در این سرزمین زندگی میکنند .

تانگانیکا در ۹ دسامبر ۱۹۶۱ ، آزاد شد و بتاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۶۱ بحضویت
موسسه ملل متحد شامل گردید ، پنبه ، قهوه ، الماس ، طلا ، نمک ، از پیدایار عده این

کشور است بتاريخ ۳۱ می ۱۹۶۲ رژیم جمهوری در آن کشور اعلام شد و بناغلی تأییدی رهبر ملی آن کشور فعلا ذمام اقتدار را بدست دارد .

ترکیه

مرکز انقره ، مساحت ۲۹۶۵۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۳۸۶۰۲۰۰۰ ، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در وسط آن يك هلال و ستاره سفید چاد دارد . واحد پولی لیره ترکی است (معادل یکصد پیاستر) .

حدود اربعه : قسمت ترکیه اروپایی از شمال با بلغاریه از غرب با یونان و بحیره ایجین از شرق با بحیره سیاه محاط بوده و از قسمت ترکیه آسیایی ذریعه آنسای با سفورس جدا میشود ، قسمت ترکیه آسیایی از غرب با بحیره ایجین از جنوب با ایجین ، مدیترانه ، سوریه ، جمهوریت عربی متحد و عراق از شمال با بحیره سیاه و از شرق هم با بحیره سیاه و اتحاد شوروی و ایران متصل است جزیره قبرس بقا صله ۴۳ میل در قسمت جنوبی ترکیه در بحیره مدیترانه واقعست . نود هشت فیصد نفوس ترکیه را مسلمانان تشکیل میدهند ، ترکیه عضو پیمان ناتو و پیمان سنتو است علاوه بر ترکیه بشمول یونان و یوگوسلاویا از جمله اعضای گروه دفاعی یا لقان است ، همچنان در مارچ ۱۹۵۹ يك معاهده دفاعی را با امریکا امضا کرده است ، افغانیستان با ترکیه روابط سیاسی دارد . بناغلی جمال گورسل رئیس جمهور و بناغلی عصمت اینونو صدراعظم آن کشور است ، ترکیه در ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد ، زبان مردم آنجا ترکی است .

ترینیداد

مرکز پورت آف سپین ، مساحت ۱۸۶۲ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۸۵۹۰۰۰ نفر است .

حدود اربعه : ترینیداد یکی از مناطق جنوبی غرب الهند است که در ساحل شمالی امریکای جنوبی واقعست . جزیره تو باگو که ۱۱۶ میل مربع ساحه دارد نیز از مرکز ترینیداد اداره میشود .

ترینیداد و تو باگو بتاريخ ۳۱ - اگست ۱۹۶۲ استقلال کامل خود را در داخل جامعه کامنولت برتانیه بدست آورد .

تجارت عمده و بیشتر آن با کاناडा و برتانیه است ، محصولات مهم آن پترول و اسفلت ، شکر و کاکاواست بناغلی سروسو لومون هوچوی گورنر جنرال این کشور میباشد که ، بتاريخ ۳۱ - اگست زویکار شد ، بناغلی ادیک ، ای ویلیمز صدراعظم ترینیداد است . ترینیداد و تو باگو بتاريخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۳ عضویت ملل متحد شامل شد .

تونس

مرکز تونس ، مساحت ۵۸۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ملل متحد (۴۱۶۸۰۰۰) ، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در وسط آن دایره سفیدی منقش

بايك هلال و ستاره سرخ است. واحد پولی دینار تونس است. حدود اربعه: یکی از تحت الحمايکينهای سابق فرانسه در ساحل شمالی افریقا است که در ۱۹۵۷ بحیث يك جمهوري آزاد بمیان آمد، تونس از شمال و شرق با بحیره مدیترانه، از جنوب شرق بالیبیا از جنوب با صحرای ازغرب با الجزایر متصل است. باشند گمان اصلی آنچا را عربها و بربرها تشکیل میدهد، بر علاوه مسلمانان بکثرت در او پایيها و یهودیان نیز در آنجا بصورت اقلیت زندگی دارند، عربی زبان رسمی و ملی تونس است، رئیس جمهور کشور حبیب بورقیبه میباشد که بتاريخ ۸ نومبر ۱۹۵۹ به این عهده انتخاب شده است. تونس در ۱۲ نوامبر ۱۹۵۶ بمصوبیت ملل متحد شامل شد. يك کشور بیطرف است.

توگو

مرکز لوم، مساحت ۲۰۴۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۴۸۰۰۰۰ نفر است بیرق دارای پنج بند افقی سبز، زرد، سبز، زرد و سبز است که يك مربع سرخ رنگ در گوشه بالای آن قرار داشته و میان آن يك ستاره برنگ سفید جلب نظر میکند.

حدود اربعه: جمهوریت (توگو لند) یکی از سرزمینهای تحت قیمومت ملل متحد بدست فرانسه بوده که در ۱۹۶۰ آزاد شد، توگو در ساحل غرب افریقا واقع بوده و از شمال باولنای علیا از شرق با داهومی از جنوب با بحیره اتلانتیک و از غرب با گانا محاط است توگو از مستعمرات اسبق آلمان در افریقا بود که بعداً در ۱۴ دسامبر ۱۹۴۶ تحت قیمومت ملل متحد درآمد ولی در ۲۷ - اپریل ۱۹۶۰ بحیث يك جمهوریت مستقل رویکار شد. اولین رئیس جمهور توگو سیدو انس اولیو است که بتاريخ ۹ اپریل ۱۹۶۱ به این عهده انتخاب شد. محصولات عمده آن کافه، کاکاو، بنه و جو میباشد. توگو بتاريخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شده است.

جاپان

مرکز توکیو، مساحت ۱۴۲۶۸۸ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۴۰۵۳۰۰۰ بیرق آن دارای رنگ سفید و منقش با علامه سرخ آفتاب است. واحد پولی ین جاپانی است.

حدود اربعه: در شمال جاپان بحیره اخوستک و جزایر کوریل، در شرق بحرالکامل غرب بحیره جاپان و بحیره زرد واقع است. جاپان متشکل از جزایر خود و بزرگ است که در پاق سفیک شمالی موقع دارد و از اتحاد شوروی و کوریا بواسطه بحیره جاپان و از چین توسط بحیره چین شرقی جدا میشود.

مذهب اساسی مردم بودیزم و شینتو یزم است، همچنان کریستائیتا و رومن کاتولیکها نیز در این کشور زندگی دارند. جاپانی لسان مردم آنجا بوده و آموزش

انگلیسی هم انکشاف کرده است. طرز حکومت جاپان شاهی مشروط و امپراتور آن هیروهیتو است (متولد ۲۹ اپریل ۱۹۰۱) که در ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ جلوس کرده است. ایکیدا در ۱۴ جولایی ۱۹۶۰ صدراعظم آن کشور شد. بین افغانستان و جاپان روابط سیاسی قائم است، جاپان در ۱۸ دسامبر ۱۹۵۶ عضو ملل متحد شد.

جمیکا

مرکز کنگز تون، مساحت ۴۴۱۱ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۶۳۸۰۰۰ بیرق آن دارای رنگ سبز و سیاه و یک خط معراب طلایی رنگ می باشد. حدود ارضه: جمیکا در بحیره کریبین واقع بوده ۹۰۹ میل از جنوب کیو با فاصله دارد. جزایر ترکز و کایکوز که ۶۶۰۰ نفر نفوس و دارای ۱۶۶ میل مربع ساحه، جزایر کاین که ۹۳۷۴ تن نفوس و یکصد میل مربع ساحه دارد از جمله مناطق مربوطه این کشور است.

جمیکا یکی از متصرفات غرب الهند بر تانوی بود که سالها تحت اداره اتحادیه غرب الهند قرار داشت که، بتاريخ ۶- اگست ۱۹۶۲ در داخل جامعه کامنولت بر تانیه آزاد شد. آب و هوای این کشور بحری بوده و در مناطق ساحلی درجه حرارت آن به ۸۰- الی ۸۶ درجه فارنهایت میرسد. امارد حصص کوهستانی و مرکزی درجه حرارت آن به چهل درجه میرسد. این سرزمین در سال ۱۴۹۴ عیسوی توسط کلمبوس کشف شد و آنگاه اسپانیا اداره آنرا بدست گرفت تا اینکه انگلیسها در سال ۱۶۶۵ آنرا اشغال کردند. حاصلات و پیداوار عمده جمیکا نیشکر، قهوه، کیله، نالیار، ذنجبیل، کاکا و لیمو، سنتره، مالته، بوکسایت و سیگار می باشد.

سرالکر در بستانانت رهبر حزب آزادیخواهان این کشور درای گیری عامه نیز موفقیت های را بدست آورد و وی بحیث صدراعظم این کشور اجرای وظیفه میکنند. شاعلی سرکنت بکلبورن گورنر جنرال جمیکا است. جمیکا بتاريخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۲ بعضویت ملل متحد شامل شد.

جمهوریت عربی متحد

مرکز قاهره مساحت ۳۸۶۱۹۸ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۶۵۷۸۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند سرخ، سفید و سیاه است که در وسط بند سفید آن دو ستاره سبز قرار دارد، واحد پولی پوند مصریست.

حدود ارضه: جمهوریت عربی متحد گوشه شمال شرقی بر اعظم افریقا در کنار بحیره مدیترانه دربر میگیرد، در شرق آن اسرائیل افتاده و بفاصله ۱۲۰ میل بحیره احمر آنرا از خاک عربستان سعودی مجزا میکند. در غرب آن لیبیا و در جنوب آن سودان موقع دارد جزیره نمای سینا در داخل بحیره احمر وسعت پیدا میکند.

شاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور آن کشور در ۲۶ جولایی ۱۹۵۶ کانال سوئز را ملی ساخت و کنترل عواید و مصارف آنرا بدست گرفت.

مصر در ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ عضو اصلی ملل متحد بود در اثر يك را بگیری عمومی بتاريخ ۲۱ فروری ۱۹۵۸ مصر با سوریه متحد شده و جمهوریت عربی متحد را تشکیل داد و آنگاه بحیث يك عضو در ملل متحد با قیامت، ولی بتاريخ ۱۳- اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه بار دیگر بحیث دولت مستقل درآمد و عضویت جداگانه خود را اعلام کرد. از چند بست که سوریه، عراق، جمهوریت عربی متحد میخواهند يك اتحادیه فدرالی عرب را بوجود آورند چنانچه مجاهدات این کشورها در راه تحقیق بخشیدن این مامول بشدت ادامه دارد. بین افغانستان و جمهوریت عربی متحد روابط سیاسی دوستانه و برادرانه قایم است انجمن دوستی افغانستان و جمهوریت عربی متحد در ماه سرطان ۱۳۴۲ در کابل بریاست بشاغلی سید قاسم ربه تیاوژیر مطبوعات افغانستان و در قاهره بریاست بشاغلی کمال الدین حسین معاون رئیس جمهور و یکی از رجال برجسته علمی آن کشور تأسیس شد اکثریت نفوس کشور را عربهای مسلمان تشکیل میدهد، عربی لسان رسمی این کشور است، جمهوریت عربی متحد از سیاست بیطرفی و عدم الحاق به پیمانهای خارجی پیروی میکند و در عین حال عضو جامعه عرب میباشد.

حبشستان:

مرکز ادیس ابابا. مساحت ۳۹۸۳۵۰ میل مربع نفوس (قرا را احصایه ۱۹۶۰- ۲۲۰۰۰۰۰۰)، بیرق آن دارای سه بند افقی سبز، زرد و سرخ است که در وسط آن تصویر شیر برنگ زرد و سیاه جلب نظر میکند واحد پولی دالر حبشی است.

حدود اربعه: حبشستان (ابی سینیا) يك کشور کپستانی واقع شمال شرق افریقا است که از شمال شرق با اریتریا و حصه از بحیره سرخ، از شرق با سومالیای فرانسوی از جنوب شرق و جنوب با جمهوریت سومالی، از جنوب با کینیا و از غرب با سودان محاط است.

کلتور آن آمیخته با کلتور یونانی و مصریست، مردم آنرا کریستیانها و مسلمانان احتوا می کند. لسان رسمی مردم آن «امهریک» است آموزش زنان انگلیسی هم انکشاف قابل ملاحظه کرده است.

اعلیحضرت هلالائی امپراتور حبشه است، این کشور بتاريخ ۱۲ نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد، يك کشور بیطرف است که کنفرانس سران دول آزاد افریقایی در ماه جوزای ۱۳۴۲ در ادیس ابابا نیز دایر شد.

چاد:

مرکز فورت لامی، مساحت ۴۹۵۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرا را احصایه ۱۹۶۰) ۲۵۸۰۰۰۰ میباشد که مسلمانان آن در ناحیه شمالی و بیکروها در قسمت جنوبی کشور بود و باش دارند بیرق آن دارای سه بند عمودی آبی، زرد و سرخ است

حدود دار به: از شمال به لیبیا از شرق با سودان از جنوب با جمهوری آفریقای مرکزی از غرب با نایجیر و قدرسیون نایجریا و کامرون محاط است.

جمهوریت چاد از کشورهای مستعمره سابق ماورای بحار فرانسه است که بتاریخ ۱۱-آگست ۱۹۶۰ ادعای استقلال نمود و آزاد شد این کشور در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد داخل گردید.

پادشاهی فرانسیز و امپالهای بتاریخ ۱۲-آگست ۱۹۶۰ بحیثیت صدر اعظم و رئیس جمهور آن کشور برگزیده شد.

این کشور در داخل جامعه فرانسه به آزادی خود رسیده و ذراعت از مشغولیت های مهم مردمان آن میباشد.

چکوسلواکیا

مرکز براگ + مساحت ۴۹۳۸۱ میل مربع نفوس (نظر به احصایه ۱۹۶۱) ۱۳۷۴۲۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای بند های افقی سفید و سرخ است که در حصه طرف چپ يك مثلث آبی بنظر میخورد واحد پولی آن «کورونا» میباشد که معادل یکصد هالر است.

حدود ارضیه: چکوسلواکیا یکی از جمهوریت های سوسیالیستی اروپای مرکزی است که بطرف غرب و جنوب غرب آن با واریا (آلمان غربی) به شمال و شمال غرب آن ساکسونی (آلمان شرقی) به شمال و شمال شرق آن پولیند، به شرق آن اوکراین (اتحاد شوروی) به جنوب آن آستریا و هنگری موقع دارد.

هفتاد و پنج فیصد مردم آن رومن کاتولیک و متباقی پروتستانها اند چک و سلواک ایستاده رسمی این کشور است.

پادشاهی انتونین نوو تنی رئیس جمهور آن کشور است که بتاریخ ۱۰ دسامبر ۱۹۰۴ متولد و از ۱۹۰۷ نوامبر ۱۹۰۷ با این طرف به این عهده انتخاب شده است. بین افغانستان و چکوسلواکیا مناسبات سیاسی قایلیم است. چکوسلواکیا بتاریخ ۲۴-اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شده است.

چلی

مرکز سانتیاگو؛ مساحت ۲۸۶۳۹۷ میل مربع، نفوس (قرا را احصایه ۱۹۶۱) ۷۸۰۲۰۰۰، بیرق آن دارای دو بند سفید و سرخ افقی بوده و بطرف چپ در حصه بالایی يك ستاره سفید بداخل يك چوکات آبی به نظر میخورد. واحد پولی آن اسکودو میباشد (معادل ۷۵ سنت امریکایی)

حدود ارضیه: چلی در ساحل غرب امریکای جنوبی واقع بوده طرف شرق آن ارجنتاین، بولیویا، طرف شمال آن پیرو و طرف غرب آن بحیره باسفیک واقع است. بر علاوه مذهب رومن کاتولیک و سایر مذاهب دیگر نیز تا کنون حفظ شده است لسان مردم آن اسپانوی است.

رویم چلی جمهوری است. جورج الکساندری رود ریگوبز رئیس جمهور چلی است که از تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۵۸ تا حال بحیث رئیس جمهور آن کشور اجرای وظیفه می کند، چلی از کشورهای بیطرف امریکای لاتین است که بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شده است.

چین (جمهوریت مردم چین)

مرکز پیکینگ، مساحت ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ نفوس (نظر به احصایه ۱۹۵۸ میل متحد) ۶۶۹۰۰۰۰۰۰ بیرق آن دارای رنگ سرخ و منقش با پنج ستاره میباشد. رژیم جمهوری اشتراکی توده‌یی بسال ۱۹۴۹ در آن کشور تاسیس شد و رژیم سابق بریاست چیانگ کائیشیک بفارموسارفته و در آنجا مستقر گردید. جمهوریت مردم چین از طرف شمال به اتحاد شوروی شرق بحیره زرد بحیره چین شرقی، غرب اتحاد شوروی، افغانستان، جنوب هند و چین و خلیج تیانگن واقع است.

پداغلی ماوتسو تنگک بحیث رئیس حزب کمونسیت و پداغلی لیو شا و چی بحیث رئیس جمهور مردم چین انتخاب شدند (۲۷ اپریل ۱۹۵۹) و پداغلی چو انلای بسال ۱۹۴۹ بصفت صدر اعظم آن کشور موظف شد که هر سه شخصیت مذکور تا کنون بعهده‌های خود بر حال اند. افغانستان بحیث یک کشور بیطرف با جمهوریت مردم چین مناسبات بسیار دارد و در سال ۱۹۵۵ از طرف چین و تثبیت حقوق آن در سازمان جهانی مذکور عوض چین فارموسا همیشه طرفداری کرده است.

داهومی

مرکز پورتو نوو، مساحت ۴۴۲۹۰ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۲۰۵۰۰۰۰ و واحد پولی آن فرانک فرانسوی است بیرق آن بطرف چپ دارای یک بند عمودی سبز و بطرف راست دارای یک بند افقی زرد و یک بند افقی سرخ میباشد.

حدود داربمه: جمهوریت داهومی از مستعمرات سابق ماورای بحار فرانسه است که در غرب افریقا واقع میباشد که ۴۱۵ میل طول و ۷۷ میل عرض دارد. از شمال به به جمهوریت های نایجیریا و ولتای علیا، از شرق با نایجیریا از جنوب با گلف گینی و از غرب با جمهوریت توگو محاط است.

داهومی بتاریخ اول ماه اگست ۱۹۶۰ از تحت سلطه فرانسه آزاد شد و بتاریخ ۲۰ سپتمبر همان سال عضویت سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

پداغلی هیرت ماگا (متولد ۱۹۱۶) در ۱۱ دسامبر ۱۹۶۰ بحیث رئیس جمهور آن کشور انتخاب گردید.

حاصلات عمده آن روغن زیتون، جوسیه، پنبه، قهوه و تنباکو است.

دانمارک:

مرکز کوپن هاگن، مساحت ۱۶۶۱۹ میل مربع، نفوس بشمول جزایر فاروی و گرین لیند (نظر به احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۶۱۷۰۰۰، بیرق آن دارای رنگ سرخ بوده و ۴ خط سفید متقاطع بطرف چپ و دو مربع و بطرف راست دو مستطیل را تشکیل داده است و واحد پولی آن کرون است.

حدود اربعه: این مملکت از طرف شمال با جرمنی از شرق با بحیره بالتیک، از جنوب با آلمان و از غرب با بحیره شمال محاط است.
دانمارک يك کشور پادشاهی است که اعلیحضرت فردريك نهم (متولد ۱۱ مارچ ۱۸۹۹) در رأس آن قرار دارد. دانمارک بتاريخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بعضویت ملل متحد پذیرفته شده است. فردريك نهم بعد از وفات پدر خود بتاريخ ۱۲۰ اپریل ۱۹۴۷ بر تخت سلطنت نشست. وی پادشاه دخت انگرید سویدن از دواج کرده که فعلا دارای سه دختر است.

دومینیکا:

مرکز سانتو دومینیگو، مساحت ۱۹۲۳۳ میل مربع نفوس (احصایه ۱۹۱۶ ملل متحد) ۱۹۰۹۸۰۰۰، بیرق آن دارای مستطیل های سرخ و آبی می باشد که ذریعه چهار خط عریض سفید متقاطع از هم دیگر جدا شده است. واحد پولی آن ۲۱۰ است (معادل يك دلار امریکایی).

حدود اربعه: جمهوریت دومینیکا دو یاسه جزیره شرقی هسپانیولا را (که در ۱۴۹۲ توسط کولمبس کشف شد) احتوا می کند. این کشور از طرف غرب و شرق بین کیوبا و پورتوریکو واقع شده است. طرف شمال آن بحرالانتیک و طرف جنوب آن بحیره کریبین موقع دارد.

باشندگان آن را نزده فیصد نیکروها و متباقی را سفید بوستان و مولائوها تشکیل میدهد که غالب آنان رومن کاتولیک اند، زبان رسمی هسپانویست و لی زبان انگلیسی هم معمول و مروج است. رافا بیل بونلی بتاريخ ۱۸ جنوری ۱۹۶۲ خود را رئیس جمهور آن کشور اعلام کرد.

دومینیکا بتاريخ ۲۴ - اکتوبر ۱۹۴۵ بعضویت ملل متحد شامل شده است.

رومانیا:

مرکز بخارست، مساحت ۹۱۵۸۴ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۸۵۶۷۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی آبی، زرد و سرخ که يك علامه در مرکز آن قرار دارد. واحد پول لیو میباشد.

حدود اربعه: رومانیای یکی از کشورهای بالقائات واقع در شرق اروپای مرکزی بوده از شمال با اتحاد شوروی از شرق با یوگرایین (اتحاد شوروی) و مالدوفا

(خاک شوروی) و بحیرة سیاه از جنوب با بلغاریا و از غرب با یوگوسلاویا و هنگری محاط است .

زبان رومانی یکی از شعبات لسان لاتینی است که مخلوط فرانسوی ، یونانی سلاو و ترکی میباشد پیروان کلیسا و رومن کاتولیک در این کشور زیاد بوده و هم کلیساهای یونان کاتولیک در آنجا وجود دارد . پیاغلی گیورغ گیورغیو دج رئیس شورای دولتی کشور می باشد که بتاريخ ۲۰ مارچ ۱۹۶۱ به این عهدۀ برگزیده شده است ، رومانیه یک جمهوریت سوسیالیستی است که در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد شامل شده است .

روندا :

مرکز کیگالی ، مساحت ۱۰۱۶۶ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۲۵۰۰۰۰۰ ، بیرق آن دارای رنگ سرخ ، زرد و سبز میباشد .

حدود اربعه : جمهوریت رندا در ۱۴ جولائی ۱۹۶۲ آزاد شد و قبل از استقلال یکی از سرزمینهای تحت قیمومت بلجیم بود ، ابتدا رندا و بوروندی متحداً یک کشور تحت قیمومت بلجیم را تشکیل میدادند که در ۱۹۶۲ هر دوی آن به آزادی رسید ، رندا در حصۀ شرق افریقای مرکزی واقع است که از شمال با یوگندا از شرق باتانیکا از غرب با جمهوریت کانگویی مرکزی (لیو پولد ویل) محاط است . قبایل و اتوژی ، باهو تو و با تو ا نفوس این کشور را تشکیل میدهد . در اکتوبر ۱۹۶۰ شورای قانونگذاری تشکیل شد و در ۲۸ جنوری ۱۹۶۱ رندا بحیث یک کشور جمهوری بمیان آمده و پیاغلی گریگور کاییندا که رهبر حزب پارلمنتی آن کشور است بحیث صدر اعظم تقرر یافت . رندا در ۱۸ دسامبر ۱۹۶۲ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد - یک کشور بیطرف است .

رودیشیا و نیاسالیند (فدراسیون)

مرکز فدراسیون سلزبری واقع در رودیشیای جنوبی است ، مساحت فدراسیون ۴۸۶۹۷۳ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۸۵۱۰۰۰۰ نفر است که ۶۶۳۰۰۰۰ را افریقای بی ۲۲۰۲۰۰ نفر را اروپایی و متباقی را دیگر اقوام و نژادها تشکیل میدهد .

فدراسیون رودیشیا و نیاسالند در افریقای مرکزی واقع بوده و با اساس تصویب پارلمانی بتاريخ ۲۴ مارچ ۱۹۵۳ تاسیس شد که مناطق رودیشیای شمالی و جنوبی و نیاسالیند را احتوا میکند .

رودیشیای جنوبی و شمالی هر کدام دارای یک حکومتی میباشد که متشکل از قوۀ اجراییه و مقننه بوده و نیاسالند نیز تحت اداره آن قرار دارد . پارلمان فدرالی دارای ۳۲ عضو است .

رودیشیای جنوبی :

رودیشیای جنوبی در حوضه مرکزی افریقای جنوبی واقع بوده و از ناحیه ترانسوال تا دریای زامبزی امتداد دارد که قسمت افریقای شرقی پرتگالی در غرب و افریقای غرب پرتگالی و بچوان لند در غرب آن واقع است ، ۱۵۰۳۳۳ میل مربع مساحت و (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۳۱۴۰۰۰۰ نفوس دارد که آن جمله ۱۷۵۰۰۰ نفر آن اروپاییان اند این سرزمین از رهگذر معادن طلا و دیگر فلزات مستغنی است ، آبشار و کشتوریا بردر پای زامبزی از مناظر طبیعی و دیدنی رودیشیای جنوبی است که یک بند برق بزرگ بردر پای زامبزی اعمار شده است .

اداره رودیشیای جنوبی از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۳ یکمپنی بر تانزی افریقای جنوبی مربوط بود در اول اکتوبر ۱۹۲۳ یک سیستم اداره داخلی بقیادت یکمنفر گورنر در آنجا تاسیس یافت . با اثر انتخابات عمومی ایکه بتاریخ ۲۷ - اپریل ۱۹۶۲ در آنجا بعمل آمد سردار ویلمنسکی بحیث صدراعظم آنجا رویکار آمد .

رودیشیای شمالی :

این منطقه هم از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۴ تحت اداره کمپنی افریقای جنوبی بود تا آنکه در آنجا یک قوه اجراییه و یک قوه مقننه رویکار آمد و اداره آن منطقه را بدست گرفت . این سرزمین ۲۸۷۶۴ میل مربع مساحت داشته و در قسمت شمالی از دریای زامبزی تا کانسگوی بلچیم و قلمرو تانگانیکا و سیت دارد ؛ نفوس آن (قرار احصاییه ۱۹۶۱) به ۲۴۸۰۰۰۰ نفر بالغ میشود که از آن جمله ۵۶۰۰۰ نفر آن اروپاییان می باشند .

نیاسالیند :

۴۹۰۰۰ میل مربع مساحت و قرار احصاییه ۱۹۶۱ دارای ۲۸۹۰۰۰۰ تن نفوس میباشد ، چای ، گندم ، پنبه ، زراعت و تمباکو از پیداوار عمده آنست .

زیلانده جدید :

مرکز ویلمنسکتن ، مساحت ۱۰۳۷۳۶ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۲۴۱۴۹۸۴ ، بیرق آن دارای رنگ آبی است و چهار ستاره سفید رنگ که بین هر کدام یک ستاره کوچک سرخ قرار دارد در گوشه بالایی طرف چپ چند خطوط سرخ و سفید متقاطع شکل یک مستطیل بنظر میخورد و واحد پولی بوند زیلانده جدید است (معادل ۲۰۸۰ دالر امریکایی) .

حدود داربعه: نیوزیلاند یکی از کشورهای عضو جامعه کامنولت برتانیه است که به ۳۴ و ۴۸ درجه عرض البلد جنوبی و ۱۶۶ و ۱۷۹ درجه طول البلد شرقی در جنوب بحر پاسفیک واقع بوده و در حدود ۱۲۰۰ میل از شرق آسترلیا فاصله دارد .

زیلانده جدید از جزیره شمالی که دارای ۴۴۲۸۱ میل مربع و جزیره جنوب که

۵۸۰۹۳ میل مربع و جزایره ستوارت که ۶۷۰ میل مربع و جزیره چاتد ام که ۳۷۲ میل مربع ساحه دارد متشکل میباشد کلیساهای انگلیسی و پرسپیتریان در این کشور پیر وان زیاد دارد

حکومت آن متشکل از گور نرجنرال و یک اسامبله ملی است لسان مردم آنجا انگلیسی میباشد ښاغلی لارد کو بهام گورنر جنرال این کشور است که در سپتامبر ۱۹۵۷ رویکار شد ښاغلی کیت جی، هولیوک صدر اعظم زیلانده جدید است. زیلانده جدید در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

ساحل عاج

مرکز ابیدجان، مساحت ۱۲۷۵۲۰ میل مربع نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱) ۳۳۰۰۰۰۰ نفر است.

حدود اربعه: یکی از جمهوریت های افریقای غربی است که سابقاً از جمله مستعمرات ماورای بحار فرانسه بشمار میرفت، ساحل عاج از جنوب بطول ۳۴۰ میل باخلیج گینه از شرق با گانا از غرب با گینه و لایبیریا از شمال با مالی و ولتای علیا متصل است ابیدجان یکی از بنادر مشهور آنجا است این کشور در ۷-اگست ۱۹۶۰ آزاد و در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شد.

رئیس جمهور آن فلمکس هوفویت بو یکنی است که در ۲۷ نومبر ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد.

زراعت و جنگلداری ۹۰ فیصد مصروفیت اهالی آنجا را تشکیل میدهد محصولات عمده آن کافی کاو، پنبه و برنج است.

ساموای غربی:

مرکز اپیا، مساحت ۱۱۳۳ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۲) ۱۱۳۵۰۰ نفر است.

ساموای غربی که در اول جنوری ۱۹۶۲ آزاد شد متشکل از چهار جزیره است که در جنوب بحر الکاھل در حدود ۲۶۰۰ میل بجنوب غرب هاوایی موقع دارد ساموای غربی از ۱۸۹۹ تا ۱۹۱۴ از متصرفات آلمان بشمار میرفت و بعداً در تحت قیمومت موسسه ملل متحد قرار گرفت و اداره مذکور اداره امور مربوطه آنرا به زیلانده جدید محول کرد. ساموای غربی از جزایر ساوایی که دارای ۷۰۳ میل مربع مساحت و از اوپولو که بشمول جزایر همجواری آن ۴۲۰ میل مربع ساحه دارد متشکل بوده. و تمام جزایر کهسار است، نفوس آن از نژاد پولینیزیها میباشد، محصولات عمده آن ماهی، کاو و کچالوی شیرین میباشد.

ښاغلی میول تانوما فیلی رئیس دولت ساموای غربی است که بتاريخ اول جنوری ۱۹۶۳ رویکار شد. ښاغلی فیام، ام، فاوموینا صدراعظم این کشور است.

ساموای غربی در ۱۹۶۲ بعضویت ملل متحد شامل گردید.

سان مارینو:

مساحت ۳۸ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۵۷) ۱۵۰۰۰ ، بیرق دارای بندهای افقی سفید و آبی. جمهوریت کوچک سان مارینو یکی از سرزمینهای کهن یوروپ است که در قرن چهارم بمیان آمده است . ذریعه يك شورای مرکب از شصت عضو انتخابی اداره میشود این کشور در نشیب کوه تیتانو نزدیک ریچنی و در قلب ایتالیا واقع است . محصولات عمده آن شراب ، پارچه های پشمی ، پنیر، مواشی و سنگهای تعمیراتی است .

سوریه :

مرکز دمشق ، مساحت ۷۲۲۳۴ میل مربع ، نفوس (قرار سر شماری ۱۹۶۰) ۴۵۶۱۰۰۰ نفر، بیرق دارای سه بندا فقی سبز ، سفید و سیاه که سه ستاره سرخ میان بند سفید آن جلب نظر میکنند واحد پولی پوند سوریاپی است . حدود اربعه : یکی از جمهوریت های عربی شرق میانه است که از شمال با ترکیه از شرق با عراق از جنوب با اردنیة هاشمی و اسرائیل و از غرب با لبنان و بحیره مدیترانه متصل است .

قسمت بیشتر نفوس کشور راهزبهای مسلمان تشکیل میدهد ، مسیحیان در اقلیت واقعست ، عربی زبان رسمی کشور است مصر (جمهوریت عربی متحد) در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو اصلی ملل متحد بود ، باثربك رایگیری عمومی بتاریخ ۲۱ فروری ۱۹۵۸ مصر با سوریه متحد شده و در ملل متحد بحیث يك عضو باقیماند ، بتاریخ ۱۳ اکتوبر ۱۹۶۱ سوریه با کودتائی بحیث دولت مستقلى در آمد و عضویت جداگانه خود را اعلام کرد . و اکنون سوریه نیز میخواهد با عراق ، یمن و جمهوریت عربی متحد يك اتحادیه فدرالی هرب را در صورت توافقی حاصله تشکیل دهد ، صلاح بیطار صدر اعظم آن کشور است .

سوئیس :

مرکز برن ، مساحت ۱۵۹۴۴ میل مربع . نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۵۴۷۰۰۰۰ نفر بیرق، آن دارای رنگ سرخ است که با يك خط متقاطع سفید مزین شده است . واحد پولی فرانك سوئیس است .

حدود اربعه : جمهورى فدرال سوئیس در مرکز اروپا واقع بوده از غرب با فرانسه از شمال با جرمنی از شرق با آستریا و ایتالیا و از جنوب هم با ایتالیا محاط است . سوئیس یکی از کشورهای کپسار اروپاست که قسمت بیشتر آنرا سلسله های رنگین خیال آلپ احتوا کرده است .

مردم آن به السنه جرمنی ، فرانسوی ، ایتالیوی و رومی متکلم اند پنجاه و پنج فیصد نفوس کشور را پروتستانتها و ۴۳ فیصد آنرا رومن کاتولیکها تشکیل میدهد . سوئیس یکی از کشورهای بیطرف اروپاست و در اکثر موسسات بین المللی

عضویت دارد ، رئیس کنفدراسیون سویس پاول شودت است که در ۱۹۶۲ رویکار آمده است .

سویس با افغانستان روابط سیاسی دارد .

سودان :

مرکز خرطوم ، مساحت ۹۶۷۵۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۱۰۹۰۰۰ بیرق دارای سه بند افقی آبی ، زرد و سبز ، واحد پولی پوند سودانی است .

حدود اربعه : در اول جنوری ۱۹۵۶ یحیت یک جمهوری مستقل بمیان آمد سودان از شمال بالیپیا و جمهوریت عربی متحد (مصر) از شرق با بحیره احمر و جشستان از جنوب با اوگندا ، کینیا و جمهوریت کانگو از غرب با جمهوریت های داخل جامعه فرانسه چاد و افریقای مرکزی و لیبیا متصل است .

باشندگان سودان را مسلمانان عرب سیاه پوستان و نیپیان ها که مخلوط نژاد و خون عرب و نیکرو اند تشکیل میدهد ، عربی لسان ملی مردم سودان است .

در رأس دولت سودان جنرال ابراهیم عبود قرار دارد (متولد ۲۶ اکتوبر ۱۹۰۰) که بتاريخ ۱۸ نومبر ۱۹۵۸ رویکار آمد . افغانستان با سودان روابط سیاسی دارد . سودان در ۱۲ نومبر ۱۹۵۶ بعضویت ملل متحد شامل شده است .

سویدن :

مرکز استکهولم ، مساحت ۱۷۳۳۷۸ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۲) ۷۵۴۲۴۵۹ ، بیرق آن را دو مربع کوچک و دو مستطیل آبی رنگ تشکیل داده که هر چهار آنرا چهار خط عریض زرد از هم مجزا ساخته است . واحد پولی کرون است . حدود اربعه : سویدن قسمت شرقی و اعظم جزیره نمای سکند ویناوی را در شمال غرب اروپا احتوا کرده است . سویدن را در غرب سلسله های کولن از ناروی و در شرق بحیره بالتیک آنرا از فنلند جدا میکند همچنان بحیره بالتیک سویدن را از مناطق حوزه بالتیک پولیند و جرمنی در جنوب شرق و گاتکت در ناحیه جنوب غرب آنرا از دمارک مجزا میسازد . پیروان لوتران پروتستان اکثریت را در این کشور تشکیل میدهد ، سویدن بشمول دمارک و ناروی و آیسلند اعضای مجمع نور و یک را تشکیل میدهد که در ماه فروری ۱۹۵۳ تاسیس شده است طرز حکومت شاهی مشروط است اعلیحضرت گستاف ادولف (متولد ۱۱ نومبر ۱۸۸۲) در ۲۹ اکتوبر ۱۹۵۰ بعد از مرگ پدرش پادشاه شد . سویدن در ۱۹ نومبر ۱۹۴۶ بعضویت ملل متحد شامل گردید .

سومالیا :

مرکز موگادیشو . مساحت ۲۶۲۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۲۰۳۰۰۰۰ نفر ، بیرق آن دارای رنگ آسمانی است که در وسط آن ستاره برنگ سفید قرار دارد .

حدود اربعه: یکی از جمهوریت‌های واقع شرق آفریقا است که از شمال با خلیج عدن از شرق و جنوب با بحر هند از غرب با کینیا و حبشستان از شمال غرب با سومالی لیند فرانسوی متصل است. جمهوری سومالی لیند در اول جولای ۱۹۶۰ بمیان آمد و پناغالی عدن عبدالله عثمان از طرف اسامیله ملی آن کشور بحیث رئیس دولت برگزیده شد. سومالیا در ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ بحیث عضو ملل متحد شامل گردید.

سینگال

مرکز داکسار، مساحت ۷۶۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۲۲۶۰۰۰۰ نفر میباشد. برق آن دارای سه بند عمودی سبز، زرد و سرخ است که بین بند زرد آن علامه سبز یک ستاره قرار دارد

حدود اربعه: از غرب با بحیره اتلانتیک از شمال با موریثانیا و دریای سینگال از شرق با جمهوریت سودان از جنوب با کینیا، کینی پرتگالی و کامپبیای انگلیسی محاط است. این کشور از مستعمرات سابق ماورای بحار فرانسه بود ابتدا داخل اتحادیه مالی بود اما در ماه آگست ۱۹۶۰ انفکاک خود را اعلام نمود، این کشور که در داخل جامعه فوانسه باقی مانده است بتاريخ ۲۵ سپتمبر ۱۹۶۰ به عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد. رئیس جمهور آن لیو پولد سدار سینفور میباشد که بتاريخ ۵ سپتامبر ۱۹۶۰ به اینعهده انتخاب شد. مینیکور صدراعظم این کشور است.

سیرالیون:

مرکز فریتون، مساحت ۲۷۹۲۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۲) ۲۵۰۰۰۰۰ نفر است

حدود اربعه: جمهوریت سیرالیون یکی از متصرفات سابق برتانیه است که بتاريخ ۲۷ اپریل ۱۹۶۱ در داخل جامعه کامنویلت برتانیه آزاد شد این کشور بامتداد ساحل غرب آفریقا بطول ۲۱۰ میل بین کینیا و لایبیریا واقع میباشد معنی سیرالیون «گوه لیون» است که یک نفر مکتشف و سیاح پرتگالی این نام را بر آن نهاده است، فریتون در سال ۱۷۸۷ بواسطه زمامداران برتانیه تاسیس و بنا یافت که اکنون یکی از بهترین بنادر بحری آفریقای غربی را داراست. محصولات عمده آن سنگهای قیمتی، الماس، آهن، برنج چرم کروم و برنج و طلاست کالج ویونیورستی سیرالیون در ۱۸۷۶ تاسیس شد.

پناغالی هانری جی، ال بوستون گو رند جنرال آنجاست که سال ۱۹۶۲ رویکار شد، پناغالی سرمیلتون مارگی صدراعظم کشور است. سیرالیون بتاريخ ۲۷ سپتمبر ۱۹۶۱ بحیث عضو ملل متحد شامل شد.

سیلون:

مرکز کولمبو، مساحت ۲۵۳۳۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۰۱۶۷۰۰۰ بیرق آن دارای یک چو کات زرد رنگ است که نیمه که قسمت چپ آنرا دو بند عمودی سبز و سرخ کمرنگ و حصه زیاد طرف راست را مربع سرخ تیز رنگ مزین ساخته که در وسط آن تصویر شیر شمشیر بدست جلب نظر میکند. واحد پولی روپیه سیلونی

(معادل ۲۱ سټ امریکایی است)

حدود داربعه سیلون: یکی از کشورهای آزادو درعین حال عضو کامنولیت برتانیه واقع در بحیره هنداست سیلون جزیره است که در ناحیه جنوب هند واقع بوده و طول آن از شمال تا جنوب ۲۷۰ میل بوده و عرض بزرگترین قسمت آن ۱۴۰ میل است.

قسمت بیشتر نفوس سیلون را سینهل تشکیل میدهد که پیروی مذهب بودایی اند همچنان هندوان و تامیلها در این سرزمین سکونت دارند. در ۱۹۶۱ سینهل زبان رسمی کشور شناخته شد، سیلون یک کشور بیطرف آسیایی است.

ویلیم گوبالاوا (متولد ۱۸۹۸) بتاريخ ۲ مارچ ۱۹۶۲ بحیث گورنر جنرال سیلون رو یکبار شد، میرمن بندرانایکه همدرا عظم آن کشور است سیلون بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شد.

سیام (تایلند)

مرکز بنکاک، مساحت ۵۰۱۴۸ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۷۱۸۱۰۰۰، بیرق آن دارای پنج بند افقی است که از آن جمله دوی آن سفید، دوی دیگر سرخ و بند وسطی آبی میباشد که بند آبی نسبت به چهار بند دیگر عریضتر است، واحد پولی باهت (معادل یکصد ستانگک سیامی).

حدود اربعه: پادشاهی تایلند (سیام) یکی از کشورهای جنوب شرق آسیا است که از شمال غرب و غرب بابرما از شمال و شرق بالوس از جنوب شرق با کمبود یاوخلیج تایلند که حصه از بحیره جمهوریت مردم چین است در جنوب و شرق واقعست.

در ۱۹۴۸ حکومت وقت نام آنرا از سیام به تایلند تبدیل کرد که تایلند معنی «مردم آزاد» را افاده میکند. زبان مردم آنجا تایلندی است که یکی از شعبات السنه هند و چینی است (لسان انگلیسی نیز مورد استعمال قرار دارد، بودیزم مذهب اصلی مردم تایلند را تشکیل میدهد، تایلند عضو پیمان سیتو است که بنکاک مرکز جلسات این پیمان میباشد فومی فون ادولت (متولد ۵ دسامبر ۱۹۲۷) در ۹ جون ۱۹۴۶ پادشاه شد فیله مارشال ساریت تانارات صدر اعظم تایلند است، تایلند بتاريخ ۹ دسامبر ۱۹۴۶ عضو ملل متحد.

عراق:

مرکز بغداد، مساحت ۱۷۲۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظر با احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۷۰۸۵۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی سیاه، سفید و سبز میباشد که یک ستاره سرخ در مرکز آن بادایره زردی جلب نظر میکند. واحد پولی دینار عراقی است. حدود اربعه: عراق از شمال با ترکیه از شرق با ایران از جنوب با خلیج فارس، کویت و عربستان سعودی و از غرب با اردنیه هاشمیه و سوریه محاط است.

در شمال عراق کردها زندگی دارند که ملا مصطفی برزانی رهبر آنان است زبان مردم عراق عربی است طرز حکومت عراق جمهوری بوده و عید السلام محمد هارف بایک کودتایی در سال ۱۹۶۳ رژیم جنرال عبدالکریم قاسم را از پاد آورده و خود

بعیث رئیس جمهور آن کشور اعلام شد، بریگید یرحسن البکر صدر اعظم فعلی عراق است. عراق از کشورهای پرنفت شرق میانه است که بتاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد پذیرفته شد.

افغانستان با عراق روابط دوستانه دارد قبل از رویکار شدن رژیم جمهوری در عراق که بواسطه جنرال عبدالکریم قاسم صورت گرفت، کشور مذکور عضو پیمان بغداد (مرکزی) بود، ولی بعد از آن تا امروز بعیث یک کشور بیطرف شناخته شده است.

عربستان سعودی :

مرکز ریاض، مساحت ۸۷۰۰۰۰ میل مربع، نفوس ۶۵۰۰۰۰ نفر بیرق آن دارای رنگ سبز بوده و کلمه « لا اله الا الله محمد رسول الله » و یک شمشیر در وسط آن برنگ سفید منقش است. واحد پولی ریال سعودی است.

حدود اربعه : پادشاهی عربستان سعودی مرکب از چهار یا پنج جزیره عربی است که بحیره احمر قسمت ساحل غربی و خلیج فارس ناحیه شرقی کشور را احتوا میکند. در غرب و شمال آن اردنیه هاشمی در شمال و شمال شرق آن عراق واقعست. کویت یک قسمت کوچک مناطق را در شمال شرق این کشور تشکیل میدهد. در ناحیه جنوب شرق مسقط عربستان سعودی را از خلیج عمان مجزا میسازد. یمن یک ساحه کوچکی را بطرف شمال عربستان در بحیره احمر در بر میگیرد، بمقابل خلیج عقبه جزیره نمای سینا افتاده است. نفوس آنرا کاملاً عربهای مسلمان تشکیل داده و زبان مردم آنجا عربی است. اعلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز (متولد ۱۹۰۲) بتاریخ ۹ نومبر ۱۹۵۳ پادشاه شد عربستان سعودی یک کشور بیطرف است که بتاریخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شده است، بین افغانستان و عربستان سعودی روابط سیاسی دوستانه قایم است.

فرانسه:

مرکز پاریس، مساحت ۲۱۲۶۵۹ میل مربع، نفوس (قراردادحصاییه حکومتی ۱۹۶۲) ۴۶۲۰۰۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند عمودی آبی، سفید و سرخ است، واحد پولی آن فرانک جدید است (معادل ۲۰ سنت امریکایی)

حدود اربعه: جمهوریت فرانسه یکی از کشورهای غربی اروپای مرکزست که از شرق و شمال شرق با بلجیم و لکسمبرگ، ساروجرمنی، کوههای جورا و خلیج چینوا آنرا از سویس و آلپس گرانیا و ماریتیم در جنوب شرق آنرا از ایالت لیا مجزا میسازد در جنوب با بحیره مدیترانه و اسپانیه از غرب با خلیج بیسکای و بحیره اتلانتیک، از شمال با کانال انگلیسی محاط است. باشندگان آنجا را غالبار و من کاتولیکها و پروتستانتها تشکیل میدهد، فرانسه یکی از اعضای پیمان ناتو و اتحادیه زغال و فولاد و عضو بازار مشترک و اتحادیه ائومی اروپاست.

فرانسه در ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد، جنرال شارل دو گول متولد (۲۲ نومبر ۱۸۹۰) در ۲۱ دسامبر ۱۹۵۸ بحیث رئیس جمهوریت پنجم انتخاب شد افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد.

فلپاین:

مرکز شهر کیوزون (لزون) مساحت ۷۵۸ ۱۱۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۲۸۷۲۷۰۰۰ بیرق، آن ازدو بند افقی سرخ و آبی و یک مثلث سفید که باتصویر آفتاب طلایی و سه ستاره طلایی رنگ منقش می باشد متشکل است. واحد پولی آن پیسو است.

حدود اربعه: طرف شرق آن بحیره فلپاین، غرب بحیره چین، جنوبی، جنوب بحیره سلیمیز واقعست.

طرز حکومت جزایر فلپاین جمهوریت و پناغلی مکه بنگال بحیث رئیس جمهور آن کشور در ۱۴ نومبر ۱۹۶۱ انتخاب گردید. فلپاین در ۴ جولای ۱۹۴۶ آزاد شد.

هر جزایر فلپاین دو من کاتولیکها، پرو تستانتها، مسلمانان و دیگر اقوام نیز زندگی دارند، زبان رسمی و ملی کشور فلپاینی است همچنان از لسان انگلیسی و هسپانوی نیز در بعض موارد استفاده میشود، فلپاین در ۲۴- اکتوبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد پذیرفته شد.

فنلیند:

مرکز هلسنکی، مساحت ۱۳۰۱۶۵ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۴۹۷۰۰۰، بیرق آن بطرف چپ دارای دو مربع سفید، و طرف راست دارای دو مستطیل سفید است که هر کدام از همدیگر ذریعه باند های متقاطع آبی جدا شده است. واحد پولی آن مارکا است (معادل ۳۱ سنت امریکایی).

حدود اربعه: جمهوریت فنلیند در شمال اروپا واقع است که از شمال با نروژ از شرق با اتحاد شوروی از جنوب با گلف فنلیند، اتحاد شوروی و بحیره بالتیک و از غرب با گلف بوتنیا، سویدن و نروژ محاط است. کلیسای ایوانجلیکال لوثران پیروان مذهبی زیادی دارد، لسان فنلند ی بگروپ «فینواگریک» ارتباط پیدا میکنند لسان سویدی دومین زبان ملی مردم آنجا است.

رئیس جمهور آن ادهوکیکو نین است که در ۱۵ فروری ۱۹۵۶ انتخاب و مجدداً در ۱۵ فروری ۱۹۶۲ به این عهده برگزیده شد، یک کشور بیطرف است که در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضویت ملل متحد شامل شده است. افغانستان با این کشور روابط سیاسی دارد.

قبرس:

مرکز نیکوسیا، مساحت ۳۵۷۲ میل مربع، نفوس قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد

۵۸۱۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای رنگه سفید بوده و در وسط آن نقشه قبرس قرار دارد. در حصه زیرین این نقشه دوشاخه پر برنگ متقاطع سبز رنگ بنظر میخورد. در ۱۶ - اگست ۱۹۶۰ بحیث کشور آزاد بمیان آمد. قبرس از کشورهای عضو کامنولت برتانیه است.

حدود اربعه: قبرس سومین جزیره بزرگ در بحیره مدیترانه است، بفاصله ۴۰ میل در جنوب ترکیه، شصت میل بغرب سوریه، ۲۴۰ میل بشمال جمهوریت عربی متحد (مصر) موقع دارد. از چهار تابنچ حصه باشندگان آنچارا کریستانهای یونانی تشکیل میدهد و متباقی آنرا مسلمانان ترکی زبان احتوا میکنند.

پشاهلی سر اسقف مکناریوس بتاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۹ جهت يك دور پنجاه بحیث رئیس جمهور قبرس انتخاب شد. قبرس از کشورهای بیطرف است که بتاریخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۶۰ عضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شده است.

کانادا:

مرکز اتاوا، مساحت ۳۸۵۱۸۰۹ میل مربع نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۱۸۲۳۸۲۴۷ نفر است ولی احصاییه ۱۹۶۲ نفوس کانادادار ۱۸۶۰۰۰۰ تن نشان میدهد بیرق آن دارای رنگه سرخ است که در گوشه بالایی آن (طرف چپ) بشکل يك مستطیل خطوط متقاطع سرخ و سفید که زمین آن آبی میباشد قرار دارد، بطرف راست بیرق علامه از نشان نظامی کانادا بنظر میخورد.

حدود اربعه: از طرف شمال بابجر منجمد شمالی از طرف شرق بابحر اتلانتیک از غرب بالاسکا و پاسفیک و از جنوب بااضلاع متحد امریکا متصل است. مردم کانادا آمیخته باتریبه انگلیسی و فرانسوی میباشد مردمان مختلف از نواحی مختلف و مذاهب مختلف نفوذ کانادادار تشکیل میدهد. مردم آن با زبان انگلیسی بیشتر متکلم اند حکومت کانادا به اساس انتخابات پارلمانی رویکار میشود.

در رأس کشور گورنر جنرال قرار دارد و صدراعظم امور قوه اجرائیه را اجرا میکند. پارلمان آن دارای دو اتاق سنا و شورای است که اعضای سنا طور عمری از طرف گورنر جنرال مقرر و اعضای شوری مستقیماً توسط مردم برگزیده میشود. کانادا يك کشور فدرالی آزاد بوده و عضو جامعه کامنولت برتانیه است، کانادا در پیمان ناتو نیز عضویت دارد. میجر جنرال جورج فیلیاس وایز (متولد ۱۸۸۸) در ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۹ بحیث گورنر جنرال رویکار شد. کانادا بتاریخ ۹ نومبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

کانگو (براز اویل)

مرکز برازاویل، مساحت ۱۳۹۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۷۹۰۰۰۰ نفر میباشد بیرق آن دارای دو مثلث سبز و سرخ است که ذریعه يك بند پار بکتر مایل از هم جدا شده است.

حدود داربمه: جمهوریت کانگوی برازاویل یکی از کشورهای ماورای بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در افریقای استوایی می باشد. از شمال به کامرون و جمهوریت افریقای مرکزی، از شمال غرب با گابون از شرق و جنوب شرق با کانگوی سابق بلجیم (لیو پولدویل) و از جنوب غرب با بحر اتلانتیک محاط است.

این کشور در ۱۵- اگست ۱۹۶۰ به آزادی خود نایل شد و در سپتامبر همان سال به عضویت ملل متحد شامل گردید رئیس جمهور آن فلبرت بولواست که در ۲۱ نوامبر ۱۹۵۹ به این عهده برگزیده شده است.

یک کشور مستغنی از جنگلات بوده، برازاویل و پایتخت نویر میدان های هوایی عصری را داراست.

کانگو:

مرکز لیو پولدویل، مساحت ۹۰۴۷۵۷ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۱۴۱۵۰۰۰۰، واحد پولی فرانک کانگوی (معادل دو سنت امریکایی) است بیرق آن دارای رنگ آسمانی بوده طرف چپ باستقامت یک خط شش ستاره و در وسط بیرق یک ستاره زرد رنگ کلانتر قرار دارد.

کانگو تا ۳۰ جون ۱۹۶۰ یکی از مستعمرات افریقای استوایی بلجیم بوده و بعد از آن بحیث یک کشور مستقل بمیان آمد.

حدود داربمه: کانگو ۲۵ میل از بحر اتلانتیک فاصله دارد از طرف شمال با جمهوریت افریقای مرکزی و سودان از جانب شرق با سودان، یوگندا و تانگانیکا، از جنوب و شرق با رودیشای شمالی از جنوب و غرب با انگولا محاط است. همچنان در یک حصه شرق آن روندا و یوروندی موقع دارد.

بیروان رومن کانولیک و کرسی تیانهای افریقای در آنجا زیاد است، در کانگو دو صد قبیله و قوم زندگی دارد که مردم آن به لسانهای مختلف محلی خود صحبت میکنند. پناغلی کا ساوو رئیس جمهور کانگوست، بعد از قتل او ممبای فقید صدراعظم قانونی کانگو (۱۲ فروری ۱۹۶۱) ایلو بحیث صدراعظم مقرر شد، بالاخره پارلمان کانگو بتاريخ ۲- اگست ۱۹۶۲ سیریل ادولارا بصفت صدراعظم کانگو موظف ساخت. کانگو در ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ به عضویت ملل متحد پذیرفته شد.

کوستاریکا:

مرکز سانخوس، مساحت ۲۳۴۲۱ میل مربع، نفوس نظر به (احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۲۵۰۰۰ نفر است بیرق آن دارای پنج بند افقی به رنگ های آبی، سفید و سرخ است که در وسط بند سرخ آن یک علامه مخصوص قرار دارد واحد پولی آن «کولون» می باشد (معادل ۱۵ سنت امریکایی) کوستاریکا در ۲ نوامبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

حدود داربمه: کوستاریکا یک جمهوریت آزاد امریکای مرکزی است که از شمال

بانیکارا گوا و از جنوب با پانامه همسایه است طرف غرب پاسفیک و طرف شرق آن بحیره کریبین واقع است.

زبان مردم آن اسپانوی است، انگلیسی در مکاتب تدریس میشود، مردم آنجا رومن کاتولیک اند، سایر مذاهب نیز آزاد بوده و طرز حکومت آن جمهوریست.

کیوبا :

مرکزهاوانا، مساحت ۴۴۲۰۶ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۶۹۳۳۰۰۰ بیرق دارای سه بند آبی و دو بند سفید افقی میباشد که بطرف چپ يك مثلث سرخ قرار داشته و بایک ستاره سفید منقش است. واحد پولی آن «پیسو» است.

حدود اربعه: کیوبا که بنام مروارید آفتیل یاد میشود در شمال آن گلف مکسیکو و فلوریدا، بشمال شرق آن اتلانتیک و بجنوب آن بحیره کریبین واقعست و بند وارد باسج بفاصله ۵۰ میل از طرف شرق آنرا ازهایتی مجزایمیسازد، جمیکا بطول ۸۵ میل در جنوب واقعست و یو کاتان بطول ۱۳۰ میل بفرج موقیع دارد.

مذهب رومن کاتولیک رواج دارد زبان مردم آنجا اسپانوی است که در این سالهای اخیر انگلیسی هم رو به انکشاف است کیوبا يك کشور بیطرف و جمهوریت سو سیالست است شاغلی فیدل کاسترو صدراعظم آن کشور آنرا بحیث يك کشور سو سیالست اعلام کرده است.

شاغلی اوسوالدو ورتیکوس رئیس جمهور کیوبا است که بتاریخ ۱۷ جولای ۱۹۵۹ به این عهده انتخاب شد.

دکتور فیدل کاسترو صدراعظم آن کشور است. کیوبا در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شده است.

کمبودیا :

مرکز پنوم پن، مساحت ۸۸۷۸۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۴۹۵۲۰۰۰، واحد پولی «ریل» بیرق آن دارای سه بند افقی آبی، سرخ و آبی بوده و بین بند سرخ آن که عربضتر است تصویر یکی از معابد آن کشور قرار دارد، کمبودیا در قسمت جنوبی آسیا واقع بوده و سابقاً بشمول ویتنام و لاوس منطقه هند و چین فرانسوی را تشکیل میداد.

حدود اربعه: کمبودیا از شمال به لاوس و تایلند از غرب هم به تایلند، از جنوب به گلف سیام از شرق با ویتنام محاط است، از سه تاجیهار حصه کشور مملو از جنگلات بوده و ناحیه وسطی کشور هموار است.

لسان ملی کمبودیا بی باخمر، است؛ فرانسوی بین مردم انکشاف کرده و با انگلیسی هم متکلم اند. بودیزم مذهب مردم آنجا است.

شهراده نورو دوم سهانوک رئیس دولت کمبودیاست، کمبودیا يك کشور بیطرف میباشد. که بتاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بحضویت ملل متحد پذیرفته شده است.

کامرون

مرکز یاوند، مساحت ۱۶۶۸۸۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۴۵۰۰۰۰۰، بیرق آن دارای سه بند سبز، سرخ و زرد عمودی میباشد. حدود اربعه: کامرون سابقاً تحت قیمومت فرانسه قرار داشت. این منطقه که زمانی هم مستعمره آلمان بود، بسال ۱۹۶۰ بحیث یک کشور جمهوری درآمد، کامرون در ناحیه ساحل غربی افریقا واقع بوده به شمال و شمال غرب آن نایجریا، به شمال شرق آن چاد، به شرق آن جمهوری افریقای مرکزی و جنوب آن کانگوی برازاویل، کامبون و ریو مونی واقع است. از جمله نفوس مجموعی کامرون ۶۰۰۰۰۰ کریستیانها و ۶۰۰۰۰۰ نفر مسلمان میباشد. تجارت این کشور بیشتر با فرانسه و اضلاع متحد امریکا است. رئیس دولت کامرون که پیانگی احمد و امیچونام دارد بتاريخ ۵ ماه می ۱۹۶۰ به این عهده برگزیده شد. کامرون در ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ عضویت موسسه ملل متحد شامل شد.

کویت

مرکز شهر کویت، مساحت ۵۸۰۰ میل مربع و نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۳۲۲۰۰۰ نفر است، واحد پولی آن دینار کویتی است. حدود اربعه: سرزمین کوچک کویت یکی از مناطق تحت الحمايه سابق برتانیه است که در ۱۹ جون ۱۹۶۱ به آزادی کامل خود رسید. کویت به امتداد قسمت نهایی شمال خلیج فارس و سمت پیدامیکند و با عراق و عربستان سعودی محاط است. عراق سابقاً ادعای مالکیت آنرا داشت (در زمان رژیم برسر اقتدار جنرال عبدالکریم قاسم) بطول شیرازه عواید و اقتصادیات کویت را تشکیل میدهند. اهالی آن چا پترو دین اسلام اند که بت بتاريخ ۱۴ می ۱۹۶۳ عضو ملل متحد شد.

کوریای جنوبی

مرکز سیول، مساحت ۳۷۴۲۷ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۲۵۵۲۴۰۰۰ نفر و واحد پولی، وون میباشد. طرح حکومت آن جمهوریست. حدود اربعه: از شمال با کوریای شمالی از شرق با بحیره جاپان و از جنوب و غرب با بحیره زرد محاط است. کوریای جنوبی یکی از سرزمینهایی است که در ناحیه شرق دور و شرق آسیا موقع دارد. بودیزم و چوندو گئیو سرآمد مذا هم این کشور است.

کوریای شمالی

مرکز فنګیانګ است که در شمال این کوریای چین در شرق آن بحیره جاپان، در غرب چین و در جنوب آن کوریای جنوبی واقع است. فاصله بین هر دو کوریا (شمالی و جنوبی) خط ۳۸ درجه عرض البلد است.

کولمبیا

مرکز بوکوتا، مساحت ۴۳۹۵۲۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ملل متحد ۱۴۴۴۷۰۰۰، بیرق دارای سه بند افقی زرد عریض و دو بند افقی سرخ و آبی باریک می باشد، واحد پولی «پسو» است (ب نرخ آزاد معادل بد ۱۲ سنت آمریکائی) کولمبیا در شمال شرق آمریکای جنوبی واقعست. این کشور از طرف شرق با ونیزویلا و برزیل، از جنوب با پیرو و اکوادور همسایه می باشد، طرف شمال آن بحیره کربین، طرف غرب پانامه و بحر پاسفیک موقع دارد. پیروان مذهب رومن کاتولیک در آنجا زیاد بوده علاوه مؤسسات پروتستانی نیز در کولمبیا موجود است، لسان مردم آن هسپانوی است، دکتور گویلرمو لیون والنسیا بن تاریخ ۶ می ۱۹۶۲ بحیث رئیس جمهور کشور مذکور برگزیده شد.

کولمبیا بن تاریخ ۵ نوامبر ۱۹۴۵ بحیث عضو سازمان جهانی ملل متحد شامل شد.

کینیا

مرکز نایروبی، مساحت ۲۲۴۹۶۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۷۲۸۷۰۰۰ نفر است که اکثریت را بومیان آن کشور تشکیل میدهد. حدود اربعه: یکی از مستعمرات سابق برتانویست که از بحر هند جانب شمال شرق تانزانیا و از شمال تاحیسه از غرب تانیا و گندا و از جنوب الی تانگانیکا امتداد دارد.

در انتخاباتیکه بن تاریخ ۲۸ فروری ۱۹۶۱ صورت گرفت حزب اتحادیه ملی افریقایی کینیا اکثریت را بدست آورد.

کینیا در ۱۹۵۳ صحنه چار و جنجال دهشت افکنان ماوما قرار گرفت که با اثر آن ۶۰۰۰۰ دهشت افکن گرفتار و زندانی شدند و بدینوسیله شورهای آنجا فرونشست. در ۱۹۶۳ جمو کینیا تار هبر ملی آن کشور با برتانیه در تماس شد تا قانون اساسی این مملکت تدوین شود و انتخابات عمومی در آن کشور صورت بگیرد، برتانیه به این مملکت وعده آزادی داده است و ممکن موضوع استقلال آن تا اخیر سال ۱۹۶۳ تثبیت شود.

گابون :

موکر لبرویل، مساحت ۱۰۲۲۹۰ میل مربع، نفوس ۴۱۰۰۰۰ نفر است. این کشور دارای جنگلهای غلوی استوایی است بیرق آن دارای سه بند افقی سبز، زرد و آبی است.

حدود اربعه: جمهوری گابون هم یکی از کشورهای مستعمره سابق ماورای بحار فرانسه است که از شمال با کامرون از شرق و جنوب را با کانگو (برازیل) از غرب بطول ۹۰۰ میل با بحیره اتلانتیک محاط است.

کابلون در ۱۷- آگست ۱۹۶۰ به آزادى رسيد و در سپتامبر ۱۹۶۰ عضو ملل متحد شد .

رئيس جمهور آن ليون امبا در ۱۲ فرورى ۱۹۶۱ انتخاب شد .

گانا :

مرکز اکرا، مساحت ۹۱۸۴۳ ميل مربع، نفوس (قرار احصاييه) ۱۹۶۱ ملل متحد ۶۹۴۳۰۰۰، بيرق آن داراي سه بند افقى سرخ ، طلايى و سبز بوده و در وسط بند طلايى آن ستاره سياه قرار دارد . واحد پولى بوند گانايى است .

حدود اربعه : درکنار گلف گينى واقع افريقاى غربى موقع دارد از طرف شمال بامالى و جمهوريت ولتاى عليا از شرق با جمهوريت توگو ليند از جنوب با بحيره اتلانتيك از غرب با جمهوريت ساحل عاج متصل است . در گانا ۱۰۰۰۰ نفر ادو پايى سکونت دارند در ۶ مارچ ۱۹۵۷ خارج از حوره کامنويلث برتانيا آزاد شد و در اول جولايى ۱۹۶۰ بعيت يسك كشور جمهورى بميان آمد و در ۸ مارچ ۱۹۵۷ بعضويت ملل متحد پذيرفته شد .

رئيس جمهور آن دكتور کوام نكروما (متولد ۲۱ سپتامبر ۱۹۰۹) بتاريخ ۶ مارچ ۱۹۵۷ اقتدار را بدست گرفت . کنفرانس « جهان بدون بمب » سال ۱۹۶۲ فيز در اکرا د اير شد .

گواتيمالا :

مرکز گواتيمالا، مساحت ۴۲۰۴۲ ميل مربع، نفوس (قرار احصاييه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۳۸۶۸۰۰۰، بيرق داراي سه بند عمودى آبي، سفيد و آبي است كه بايك نشان در وسط بند سفيد منقش مي باشد . واحد پولى كويتزل . (معادل يك دالر امريكايى) :
حدود اربعه : يكي از كشورهاي شمالي امريكايى و سطى است كه در شمال و غرب آبي مكسيكو ، در شرق هايندوراس برتانيوي در جنوب و شرق آن هايندوراس والسوادور و در جنوب غرب با سفيك با آن همسر خداست .

متجاوز از پنجاه فيصد مي دهان اين كشور راهنديهائى و متباقي راهسپانيوها وهندي نوادان احتوا ميكند .

رومن كساتوليك مذهب اكثريت است، لسان رسمى مردم هسپانوي مى باشد .

بتاريخ ۱۲ فرورى ۱۹۵۸ كانكرس گواتيمالا جنرال ميگويل ديگوراس فوينتروا

براي يك دوره شش ساله بعيت رئيس جمهور آن كشور انتخاب كرد .

در گواتيمالا بقايى خرابهائى تاريخى و كهن زياد وجود دارد كه غالباً تماشاى وقابل توجه است .

گواتيمالا بتاريخ ۲۱ نومبر ۱۹۴۵ بعيت عضو ملل متحد پذيرفته شد .

گینئی :

مرکز کوناکری، مساحت ۹۶۸۶۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۰ میل متحد) ۳۰۰۰۰۰، بیرق دارای خطوط عمودی و مزین برنگهای سرخ، زرد و سبز است. واحد پولی فرانک گینئی است.

حدود اربعه: گینئی یکی از کشورهای مستعمره سابق ماورای بحار فرانسه در افریقا است که در ساحل غرب بین گینئی پرتگالی و سیرالیون واقع بوده از شمال باسینیگال و مالی از شرق با جمهوری ساحل عاج و از جنوب با لیبی و همسایه است. فوله، مالینگی و سوسو از قبایل مشهور این کشور است.

گینئی بتاريخ ۲- اکتوبر ۱۹۵۸ بحیث يك کشور جمهوری آزاد بمیان آمد و سیکیتوری صدر اعظم آنجا بحیث نخستین رئیس جمهور امور مربوط را بدست گرفت، دوره ریاست جمهوری در این کشور هفت سال است.

گینئی بتاريخ ۱۲ دسامبر ۱۹۵۸ بحیث هشتاد و دومین عضو ملل متحد شامل آن سازمان جهانی شد. فرانسوی لسان رسمی مردم آنجا بوده و این کشور یکی از کشورهای بیطرف افریقا است.

لایبیریا :

مرکز مونروویا، مساحت ۴۳۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه حکومتی) ۲۵۰۰۰۰، بیرق آن دارای یک خط افقی سرخ و سفید میباشد که در کنج بالایی آن یک مربع آبی رنگ با پنج نقطه ستاره سفید به نظر میرسد، واحد پولی دلار امریکایی، همچنان مسکوکات مسی و نقره ای لایبیریا نیز در حال چلند است. حدود اربعه: این جمهوریت آزاد سیاهپوستان در ساحل جنوب غربی افریقا واقع است که بین سیرالیون در غرب و جمهوری ساحل عاج در شرق موقع دارد. بطول ۳۵۰ میل یک خط ساحلی اتلانتیک جنوبی نیز آنرا احتوا کرده است. اکثر حصص کشور را جنگلات استوایی پوشیده است. مسیحیان هم در این کشور زیاد است، زبان رسمی مردم انگلیسی میباشد، باشندگان آنرا نواد افریقای تشکیل میدهند.

رئیس جمهور آن ویلیام وی، اس تو بمان است که در ۴ ماه می ۱۹۴۳ بر ای یکدوره هشت ساله برگزیده شده، لایبیریا بتاريخ ۲ نومبر ۱۹۴۵ بمضویت ملل متحد شامل گردیده است.

لاؤس :

مرکز وینتیان، مساحت ۹۱۰۰۰ میل مربع نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱ میل متحد) ۱۸۵۰۰۰۰، واحد پولی آن کیپ است.

بیرق آن دارای رنگ سرخ بوده و در وسط آن علامه معبد بودایی برنگ سفید قرار دارد.

حدود اربعه : لاؤس یکی از مناطق سابق هندوچین فرانسی در جنوب شرق آسیاست لاؤس از شمال با جمهوریت مردم چین از شرق با ویتنام از جنوب با کمبود یا و از غرب با تایلند و برما همسایه است . این کشور در ۱۸۹۳ بتصرف فرانسه در آمد و در ۱۸۹۹ عضو اتحادیه هند و چین شد تا اینکه در ۱۹ جولای ۱۹۴۵ آزاد و در ماه دسامبر ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد شامل گردید . پادشاه آن سری ساواننگ و اتاناست که در ۳۰ - اکتوبر ۱۹۵۹ بعد از مرگ پدرش پادشاه شد لاؤس بعد از مناقشات زیاد احزاب مخالف آن کشور بالاخره بحیثیت یک کشور بیطرف معرفی شد احزاب جناح راست ، بتلاو و بیطرف در این کشور یک حکومت ائتلافی را تشکیل داده اند ولی هنوز هم اختلافات و زد خورد ها بین طرفداران و مخالفان احزاب مذکور در گرد و نواح این کشور جریان دارد .

لبنان :

مرکز بیروت ، مساحت ۴۰۰۰ میل مربع و نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۱) ۱۸۲۲۰۰۰ بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ ، سفید و سرخ بوده و بین بند سفید آن علامت یک درخت سبز قرار دارد . واحد پولی آن پوند لبنانی است .

حدود اربعه : یک جمهوریت آزاد عربی است که در حاشیه شرقی بحیره مدیترانه بطول ۱۲۰ میل و عرض ۳۰ تا ۳۵ میل افتاده است ، در جنوب آن اسرائیل و در شمال و شرق آن سوریه افتاده است ، بیروت یک بندر مشهور لبنان بوده و دارای یک فرودگاه هوایی مجهز بین المللی است .

قرار قانون اساسی لبنان باید رئیس جمهور از طرف کریستانیها (مسیحیان) و صدراعظم از طرف مسلمانان آنجا انتخاب شود ، جنرال فوادشاه رئیس جمهور و شاهلی رشید کرامی صدراعظم لبنان است ، لبنان در ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد ، علاوه بر این کشور یکی از اعضای جامعه عرب است . افغانستان با این کشور روابط دوستانه دارد باید گفت که در ساحه سیاست بین المللی لبنان یک کشور بیطرف است . عربی زبان رسمی مردم آنجا است .

لکسمبرگ :

مرکز لکسمبرگ ، مساحت ۱۹۹ میل مربع ، نفوس (قرارد احصاییه ۱۹۶۰) ۳۱۴۰۰۰ بیرق دارای سه بند افقی سرخ ، سفید و آبی است . واحد پولی فرانک لکسمبرگی میباشد .

حدود اربعه : لکسمبرگ یکی از کشورهای اروپایی است که از شرق با جرمنی از غرب و شمال با بلجیم و از جنوب با فرانسه محاط بوده و به طول ۵۵ میل و عرض ۳۳ میل واقع است . لکسمبرگ عضو پیمان ناتو و یکی از اعضای اتحادیه زغال سنگ و فولاد اروپا و اتحادیه اروپ غرب بوده و در ۱۹۵۷ موافقتنامه تأسیس او را توم

و بازار مشترك اردو پادا امضا كرد. مردم لكسمبر گكه را غالباً رومن كاتوليك ها تشكيل ميدهد، لسان رسمي آن فرانسوي و لكسمبرگي است، لكسمبرگه در ۲۴- اكتوبر ۱۹۴۵ به عضويت ملل متحد شد، يك كشور زراعتي و صنايعتي است.

ليبيا :

مرکز تریپولی و بنغازی، مساحت ۶۷۹۳۵۸ میل مربع، نفوس (نظر با حصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۲۱۶۰۰۰، بیرق سرخ، سیاه و سبز افقی بوده يك صليب و يك ستاره سفید در بين بند سیاه آن قرار دارد واحد پولی بوندلیبیایی (معادل يكصد پاستر) میباشد. حدود اربعه : ليبيا در ساحل شمالي افريقا واقع بوده از شمال با بحيره مدیترانه از شرق با جمهوريت عربی متحد و سودان از غرب با تونس و الجزایر و از جنوب با سودان و جمهوريت های چاد و نایجر محاط است.

قسمت زیاد نفوس ليبيا را عرب های مسلمان تشكيل ميدهد ولی بعضاً ايتالويان و يهوديان نیز در اين كشور امرار حيوه دارند. ليبيا هشتمين عضو جامعه عرب بوده و بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ به عضويت ملل متحد شامل شده است.

اعلیحضرت امیر محمد ادریس السنوسی (متولد ۱۸۹۰) پادشاه این کشور است.

ليشتنشتين

مرکز وادوز، مساحت ۶۲ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰) ۱۶۴۹۵ نفر، بیرق آن دارای بندهای آبی و سرخ افقی است، واحد پولی فرانک سويسی میباشد.

حدود اربعه : یکی از قلمرو های است واقع در قسمت بالایی راین بین آستریا و سويس، تا ۱۸۶۶ یکی اعضای کنفدراسیون آلمان بوده بعداً در جمله خودمختاری های اتریش درآمد تا اینکه در ۷ نوامبر ۱۹۱۸ دیت آزادی کامل آنرا ادعا کرد. در این کشور قوه عسکری موجود نیست تنها یک تعداد محدود پولیس برای حفظ امنیت موظف است.

مردم آنجا غالباً زراعت پیشه اند، مهمترین صنایع آن ماشین آلات و رستن و دوختن بنیه است مردم آنجا بصورت عموم کاتولیک بوده و لسان جرمنی زبان اکثریت مردم آنجا است. فرانز جوزف دوم در رأس قلمرو قرار دارد، وی در ۳۰ مارس ۱۹۳۸ برنس جوزف اول را از بین برد و خود قدرت را بدست گرفت. داکتر الکسندر فریک صدر اعظم این کشور کوچک است.

مالی

مرکز بماکو، مساحت ۴۵۰۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۴۱۰۰۰۰ نفر است. بیرق آن دارای سه بند سبز زرد رنگ و سرخ عمودی است که در وسط بند زرد آن علامه سیاهی قرار دارد.

يکسې از کشور های ماورا بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در افریقای غربی است .
حدود اربعه : از شمال با الجزایر از شرق و جنوب شرق با نایجرا از جنوب با ولتای
علیا و ساحل عاج ، از غرب با گینی و سینیگال محاط است .
مالی در ۲۰ جون ۱۹۶۰ آزاد شد ، نام سابق این کشور سودان فرانسوی بود
ولی در ۲۲ سپتامبر ۱۹۶۰ اسم مالی بر آن نهاده شد و در ۲۸ سپتامبر ۱۹۶۰ بحیث عضو
ملل متحد شامل گردید بافرانسۀ موافقتنامه کلمتوری دارد : در ۲۹ اپریل ۱۹۶۱
در اتحادیه ممالک افریقایی با گانا و گینی متحد شد .
رئیس جمهور مالی مودیو کیتا ست .

مراکش (المغرب)

مرکز زرباط ، مساحت ۱۷۲۱۰۴ میل مربع ، نفوس (نظر با حصایه ۱۹۶۱ ملل متحد)
۱۱۹۲۵۰۰۰ ، بیرق سرخ رنگ و دارای ستاره سبز است ، واحد پولی درهم (معادل ۲۰
سنت امریکایی)

حدود اربعه : با د شاهی المغرب (مراکش) در قسمت شمال غربی افریقا
واقع بوده و تا ۱۹۵۶ از جمله تحت الحمایه های فرانسه و هسپانیه بشمار میرفت .
مراکش از شرق با الجزایر از شمال بامدیترانه از جنوب باریو داورو و الجزایر و از
غرب بابحریرۀ اتلانتیک محاط است .

در مراکش مکاتب اسلامی و فرانسوی زبان موجود است ، زبان رسمی مردم عربی
بوده و مسلمانان آن بصورت اکثریت اهل تسنن اند . مراکش یکی از کشورهای بیطرف
افریقایی است که ، اعلیحضرت ملک حسن دوم بعد از فوت پدرش محمد خامس پنجم بتاریخ
۲۶ فروردی ۱۹۶۱ بر تخت نشست و قانون اساسی جدیدی را به نفع اجرا گذارد .
المغرب در ۱۲ نومبر ۱۹۵۶ عضو ملل متحد شد ، رژیم آن شاهی مشروط است .

مکسیکو

مرکز شهر مکسیکو : مساحت ۷۵۸۲۵۹ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱
ملل متحد) ۳۶۰۹۱۰۰۰ ، بیرق دارای سه خط عمودی سبز ، سفید و سرخ است که در وسط
بند سفید آن علامۀ قرارداد دارد ، واحد پولی پیسو (معادل ۸ سنت امریکایی است)

حدود اربعه : یک جمهوریت فدرالی واقع در بر اعظم امریکا ست مکسیکو از
شمال و شمال شرق باضلاع متحد امریکا از شرق باخلیج مکسیکو و خلیج کامیچ و بحیرۀ
کارائین از جنوب با گواتیمالا و هاندوراس برتانوی و از غرب بابحریرۀ پاسفیک متصل
است . در مکسیکو آزادی مذاهب وجود دارد ، قسمتی از مردم آنجا رومن کاتولیک
است . زبان ملت مکسیکو هسپانویست . مکسیکو یک جمهوریت فدرالی دیموکراتیک
است که از ۲۹ ایالت متشکل میباشد . رئیس جمهور این کشور شاغلمسی ادولفو
لوپیز مایاتوس است که بحزب انقلابی مکسیکو مربوط بوده و در ۶ جولای ۱۹۵۸
جهت یک دوره شش ساله برگزیده شده است . مکسیکو در ۷ نومبر ۱۹۴۵ بحیث عضو
ملل متحد شامل گردید .

ملغاسی

مرکز تاناناریف، مساحت ۲۲۸۰۰۰ میل مربع، نفوس آن (قراردادحصایه ۱۹۶۰) ۵۲۰۰۰۰۰ میباشد. ملغاسی جزیره بزرگ است که نزدیک سواحل شرقی افریقا واقع بوده و بوسیله آبنای موزمبیق از افریقا جدا شده است، این سرزمین ۹۳۰ میل طول و ۳۶۰ میل عرض را دارد است. بیرق آن بطرف چپه دارای یک بند همودی سفید و طرف راست دو بند افقی سرخ و سبز را دارد است.

ملغاسی به سال ۱۸۷۵ تحت الحمايه فرانسه شد و حکومت فرانسه در سال ۱۸۹۶- آنرا بحیث مستعمره خود درآورد، تا اینکه کشور ملغاسی (مدغاسکر سابق) در ۱۴- اکتوبر سال ۱۹۵۷ به آزادی داخلی رسید ولی بتاريخ ۲۶ ماه مارچ ۱۹۶۰ آنرا دی کامل خویش را در داخل جامعه فرانسه حاصل کرد.

رئیس جمهور آن فلبرت زیراناناست که در ۲۵ جون ۱۹۶۰ به این عهده انتخاب شد.

کشور مدغاسکر بتاريخ ۲۰ سپتمبر ۱۹۶۰ بعضویت ملل متحد پذیرفته شد.

منگو لیا

مرکز اولن باتور (اورگا)، مساحت ۲۲۶۰۰۰ میل مربع، نفوس (قراردادحصایه ۱۹۶۰) ۱۰۰۰۰۰۰. بیرق دارای سه بند عمودی سرخ، آبی و سرخ و پنج نقطه ستاره طلایی و یک نشان میباشد و احد بولی آن توغریک (معادل یکصد مونگو) است.

حدود اربعه: جمهوری مردم منگو لیا در شمال شرق آسیا واقع بوده و یکی از کشورهای کهن جهان است که مدتی تحت اداره چین قرار داشت منگو لیا از شمال با ایالت سایبریای اتحاد شوروی از شرق با منچوریا و کوه های تار با گاهای و از جنوب با ایالت سنکیانگ و دیوار بزرگ چین و از غرب با ایالت ترکستان روسی محاط است مردم آن پیری و مذهب بودیست لاما یزم میباشد، در اولن باتور یک یونیورستی وجود دارد اکادی ماینس در ۱۹۵۳ تاسیس شد منگو لیا در ۱۳ مارچ ۱۹۲۱ به آزادی خود رسید این کشور در ۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱ بعضویت ملل متحد پذیرفته شد.

موناکو

مرکز لا کوئندامین مونت کارلو. مساحت ۵۰ میل مربع نفوس (قراردادحصایه حکومتی ۱۹۶۰) ۲۲۵۰۰، بیرق دارای افقی سرخ و سفید است و احد بول فرانک فرانسوی (معادل ۲۰ سنت امریکائی) است.

یک کشور کوچک اروپایی است که در چهار طرف بامد یترانه و یک حصه از سلسله آلپ فرانس محاط است شهزاده راینیر سوم بعد فوت پدر کلاش برنس لوئیس دوم بتاريخ ۱۹ نومبر ۱۹۴۹ بر تخت نشست، وی با گرس کیلی هنر پیشه امریکائی از دواج کرد (۱۸ اپریل ۱۹۵۶) کشور زیمائی موناکو همیشه مورد توجه سیاحان خارجی قرار دارد.

موریتانیا:

من کثرت فواکشوت، مساحت ۴۱۸۸۱۰ میل مربع ففوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ حکومتی)
۱۰۰۰۰۰ نفر است .

حدود ادبیه: جمهوریت اسلامی موریتانیای یکی از سرزمینهای ما ورای بجزایر و از مستعمرات سابق فرانسه در غرب آفریقا است که از غرب با بحیره اتلانتیک و دریوداورو (مسیا نوی) از شمال و شمال شرق با ساو را (حصه سادان فرا نسوی) از شرق با ممالی و از جنوب با سنگال مجاط است .

قسمت زیاد نفوس این کشور در امور دیشیها تشکیل میدهد. در ۲۸ نومبر ۱۹۶۰ به آزادی کامل خود رسید.

صدر اعظم این کشور مختار اول داده است که در ۲۶ جون ۱۹۵۹ به این عهد بر گزیده شد. غله، تنباکو، ماهی و نمک را صادر می کند، آهن و مس هم اخیراً کشف شده است. هندوستان ۱۲۷ اکتوبر ۱۹۶۱، عضویت ملل متحد شامل گردید.

فأجبريا:

مرکز لاگوس، مساحت ۳۷۳۲۵۰ میل مربع، نفوس (قراردادحصاییه ۱۹۶۱) ۳۵۷۵۲۰۰۰ نفر است، بیرق آن دارای سه بند عمودی سبز، سفید و سبز است که بکلمی ساده می باشد.

حدود اداریه: فدراسیون نایجر یا که در ۱۹۶۰ استقلال خود را بدست آورد در کنار کلف گینی واقع در آفریقای غربی بین داهومی و کامرون موقع دارد که جمهوریت نایجر بطرف شمال و جمهوریت چاد جانب شمال شرق آن واقعست .

باشند گان این کشور را تقریباً ۲۵۰ قبیله و عشیره مختلف تشکیل میدهد. نایبورها
مشکلی از سه منطقه شمالی، شرقی و غربی است که هر کدام در اداره داخلی خود
آزاد است.

سرابوبکر تگاوہ بلیوادر ہبرکانگریس مردم شمالی، ومحرک وبانی جنبشهای ملی آنکشور از ۱۹۵۷ تا حال بحیث صدراعظم آنکشور ایغای وظیفه میکند، نایجر یا یکی از کشور های بیطرف است .

نایب ریاست تاریخ ۷- اکتوبر ۱۹۶۰ء بمبئی بمبئی یونین متحده شامل شد.

نا پھر :

مرکز نیامی، مساحت ۴۹۰۰۰۰ میل مربع، نفوس (نظریه احصاییه ۱۹۲۲) ۳۰۰۰۰۰۰ نفر است.

بیمبرق آن‌ها دارای سه بند افقی نارنجی، سفید و سبز است که بین بند سفید آن یک دایره کوچک نارنجی قرار دارد.

حدود از بهمه: جمهوری زیت نابجیر یکی از کشورهای مایورای بحار و از مستعمرات سابق فرانسه در قلب افریقای غربی است.

که از شمال بالاییبا از شرق باچاد از جنوب با ولتای علیا، داهومی و نایجر با و از غرب با مالی متصل است .
 نایجر بتاریخ ۳-آگست ۱۹۶۰ آزادی کامل خود بدست آورده و بتاریخ ۲۰ سپتامبر همان سال بعضویت ملل متحد پذیرفته شد، نایجر عضو اتحادیه اقتصادی انشت است که در ۲۹ می ۱۹۵۹ تشکیل شد اعضای دیگر این اتحادیه داهومی، ساحل عاج و ولتای علیا است .

در سال ۱۹۶۰ همانی دیوری در داس حکومت آن قرار گرفت .

ناروی:

مرکز اسلو، مساحت، ۱۲۵۰۶۴ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۳۶۱۴۰۰ نفر است .

بیرق آن دو مربع سرخ رنگ بطرف چپ و دو مستطیل سرخ بطرف راست دارد که هر کدام آن ذریعه خطوط متقاطع سفید و آبی از همدیگر جدا شده است .
 واحد پولی کرون است (معادل ۱۴ سنت امریکائی) .

حدود دار به: ناروی قسمت غرب جزیره نمای سکند بناوی را در شمال غرب اروپا احتوا میکند. از غرب با اوقیانوس اطلس و بحره شمال از شمال به بحیر منجمد شمالی و از شمال شرق با اتحاد شوروی و فنلیند محاط است طرف شرق کوههای کچولن ناحیه جنوب ناروی را از سویدن مجزا میسازد . اولاف پنجم پادشاه ناروی است (متولد ۲ جولای ۱۹۰۳) که بعد از مرگ پدرش هاکن در ۲۱ سپتامبر ۱۹۵۷ پادشاه شد، طرز حکومت ناروی شاهی مشروط است .

ناروی در ۲۷ نومبر ۱۹۴۵ بعضویت ملل متحد شامل شد .

ناروی عضو پیمان ناتو و یکی از اعضای اتحادیه نوروک است .

نیکاراگوا:

مرکز ماناگوا، مساحت ۵۷۱۴۵ میل مربع، نفوس (قرارد احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۱۴۷۷۰۰۰، بیرق دارای سه بندا فقی آبی، سفید و آبی است که یکدسته علام اسلحه میان بند سفید آن قرار دارد . واحد پولی کوردو با است .

حدود دار به: یکی از جمهوریتهای امریکای مرکز است که بین بحیره کارابین و پاسفیک افتاده است .

از شمال با هاندوراس و از جنوب با کوستاریکا محاط است .

اگرچه آزادی مذهب در این کشور وجود دارد ولی اکثریت دارومن کاتولیک ها احتوا میکنند، زبان مردم آنجا هسپانو است . رئیس جمهور آن لوپس سوموزا دیپایل است که در ۳ فروری ۱۹۵۷ به این عهده برگزیده شده است .

نیکاراگوا در ۲۴-اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

نیډرلند (هالینډ)

مرکز امستردام (هاگ) مساحت ۱۵۸۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۷۰۲۲۹، بیرق دارای سه بند افقی سرخ سفید و آبی بوده و واحد پولی گلدن میباشند. حدود اربعه: پادشاهی هالیند یکی از کشورهای شمال غربی اروپاست که از شرق با جرمنی از جنوب با بلجیم و از غرب و شمال با بحیره شمال متصل است. در این کشور ۸ ر ۴۰ فیصد پروتستانها ۸ ر ۳۸ فیصد کاتولیکها و ۷ ر ۲۰ فیصد مردمان غیر کلیسایی نفوس هالیند را تشکیل میدهند.

هالیند عضو پیمان ناتو است. ملکه ژولیاننا در راس دولت قرار دارد زبان مردم آن هالیندیست. افغانستان با هالیند روابط سیاسی و تجارتي دارد.

هالیند بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۴۵ عضویت ملل متحد شامل شد.

نیپال

مرکز کتمندو، مساحت ۵۴۳۶۲ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۹۴۰۷۰۰۰ نفر بوده و واحد پولی روپیه نیپالی است.

حدود اربعه: پادشاهی نیپال در نشیبهای جنوبی کوه همالیا واقع بوده از شمال با جمهوری هند چین (تبت) از شرق و جنوب غرب با سرزمین پهناور هند محاط است.

بعد از آنکه تریب هو بانادر ۱۳ مارچ ۱۹۵۵ در گذشت پسرش مهندرا بیر بیکرام شادیو در ۲ می ۱۹۵۶ تاجپوشی کرد و در ۱۲ فروری ۱۹۵۹ اساس يك حکومت دیموکراتیک را در نیپال گذاشت.

هندويزم و بوديزم از مذاهب کهن است که در نیپال پیروان زیاد دارد نیپال يك کشور بیطرف است.

افغانستان با نیپال روابط سیاسی دارد نیپال در ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ عضویت ملل متحد شامل شد.

واتیکان

مرکز شهر واتیکان مساحت ۱۰۸۷، اکثر نفوس آن متجاوز از یک هزار نفر است بیرق آن دارای دو بند عمودی متساوی زرد و سفید میباشد که در میان بند سفید آن دو کلید يکه یکی آن طلایی و دیگری نقره‌ای رنگ میباشد میان بند سفید آن قرار دارد واتیکان، در وسط ایتالیا قرار داشته و بنام سرزمین پاپا شهرت دارد تمام یاپهای (پیشوایان مذهبی مسیحیان) جهان از این شهر بوجود آمده اند و واتیکان يك شهر مذهبی است که روزانه بتعداد زیاد مسیحیان جهان در کلیساهای این شهر رخ میکنند موذیم و باغهای آن نیز جالب و تماشاایی است، از این شهر همیشه ندای صلح خواهی و تنفر از جنگ و ستیز بلند شده است و رهبر مذهبی مسیحیان جهان همیشه جهانیان را بسوی صلح و صمیمیت و صفا پی دعوت میکند.

ولتای علیا

مرکز اواگا دوگو، مساحت ۱۰۵۹۰۰ میل مربع، نفوس (قراردادحصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۴۶۷۰۰۰ نفر است بیرق، آن دارای سه بند افقی سرخ سفید و سیاه است.

حدود اربعه: جمهوریت نوین ولتای علیا یکی از سرزمین های متصرفه سابق ماودای بحار فرانسه در غرب افریقا است که بفاصله ۵۰۰ میل از خلیج کینی واقع شده از شمال و غرب با جمهوریت مالی از شرق با نایجر و از جنوب با ساحل عاج، توگو و داهومی متصل است و لتای علیا بتاریخ ۵ - اگست ۱۹۶۰ آزاد شد و بتاریخ ۲۰ سپتامبر همان سال بحیث عضو ملل متحد شامل گردید و لتای علیا یکی از اعضای شورای اقتصاد ایتنت است که در ۲۹ ماه می ۱۹۵۹ میان آمداعضای دیگر آن داهومی، ساحل عاج و نایجر است، رئیس جمهور و لتای علیا موریس یامیوگو میباشد که بتاریخ ۹ دسامبر ۱۹۵۹ به این عهده برگزیده شده است.

۹۰ فیصد مردم این کشور زارع اند، پنبه، برنج از محصولات عمده کشور است.

ویزویلا

مرکز کاراکاس، مساحت ۳۵۲۱۵۰ میل مربع، نفوس ۷۵۲۳۹۹۹ بیرق آن دارای سه بند افقی زرد آبی و سرخ میباشد که هفت ستاره سفید میان بند آبی آن جلب نظر میکند، واحد پولی بولیوار است (معادل ۲۲ سنت امریکایی).
حدود اربعه: یکی از کشور های جمهوری واقع در آمریکای جنوبی است که از شمال با بحیره کریبین از شرق با گویانای برتانوی از جنوب شرق با برزیل از غرب و جنوب غرب با کولمبیا محاط است در این کشور پیروان دو من کاتولیک اکثریت را تشکیل میدهد زبان مردم آنجا اسپانیولیست.

بنای ملی رومولو بیتانکورت رئیس جمهور کشور است که بتاریخ ۷ دسامبر ۱۹۵۸ به این عهده انتخاب شده است و نیز ویلا در ۱۵ نومبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد شامل شد.

ویتنام

مساحت مجموعی قرار سنچش ۱۹۵۸ (۱۲۷۰۰۰) میل مربع نفوس (نظریه اصطلاحیه ۱۹۶۱) ۳۰۶۱۶۰۰۰ نفر میباشد.

ویتنام متشکل از دو منطقه شمالی و جنوبی است که اکنون هر کدام دارای استقلال و دولتهای جداگانه میباشد.

حدود اربعه: ویتنام یکی از جمله سه منطقه سابق هندوچین فرانسی و واقع در جنوب شرق آسیا است که از شمال با جمهوریت مردم چین از جنوب شرق با بحیره چین جنوبی و از غرب با کمبودی و لاوس محاط است البته این حدود اربعه محاراد از ویتنام واحد سابق قبل از انقسام آن بدو ناحیه شمالی و جنوبی است.

ایټکه ویتنام شمالی و جنوبی بصورت جداګانه مختصر معرفي میشود .

ویتنام شمالی

مرکز هانوی ، مساحت ۶۲۰۰۰ میل مربع نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰) ۱۶۰۰۰۰۰ نفر است .

جمهوریت دیموکراتیک ویتنام شمالی در ۳۱ دسامبر ۱۹۵۹ خود را بحیثیت یک کشور جداګانه مستقل اعلام کرد .

رئیس جمهور آن از طرف پارلمان و رئیس حکومت از طرف رئیس جمهور کشور انتخاب و موظف میشود بشاغلی هوچی من رئیس جمهور ویتنام شمالی است که بتاريخ ۱۵ جولای ۱۹۶۰ مجدداً انتخاب شد .

تا کنون این کشور به عضویت ملل متحد پذیرفته نشده است .

ویتنام جنوبی

مرکز سایګون ، مساحت ۶۵۰۰۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰)

۱۴۶۱۶۶۴۶ نفر است

بتاریخ ۱۵-۲۶ اکتوبر ۱۹۵۵ بشاغلی نکو دن دیم صدر اعظم آن کشور یک جمهوریت مستقل را در ناحیه جنوب خاګه ویتنام تشکیل کرد و خودش بحیثیت نخستین رئیس دولت اقتدار را بدست گرفت وی در شش اپریل ۱۹۶۱ مجدداً برای یک دوره پنجساله رویکار آمد .

پرواګان مذهب تا ویزم در این کشور اکثریت دارند همچنان بو دایمان ورومن کاتولیکها نیز در این کشور زندگی دارند ، این کشور یکی از سرزمینهای واقع جنوب شرق آسیاست که تا حال درجمله اعضای ملل متحد پذیرفته نشده است

هایتی

مرکز پورتا وپرنس ، مساحت ۷۱۴ ۱۰ میل مربع ، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۲۳۳۰۰۰ ، بیرق آن دارای دو بند افقی حاوی رنگ آبی و سرخ که در مرکز آن یک مستطیل سفید ، سبز و نسواری محتوی علام مخصوص جلب نظر میکند واحد پولی گورداس (معادل ۲۰ سنت امریکایی)

حدود اربعه هایتی یګانه کشور فرانسوی زبان براعظم امریکاست که از غرب بین کیو با و از شرق با پورتوریکو مجاطاست ، یک فاصله سرحدی بطول ۲۴۱ میل هایتی را از جمهوریت دومینیکان مجزاساخته است .

رومن کاتولیکه مذهب اصلی مردم این کشور را تشکیل میدهد ، فرانسوی زبان رسمی مردم این کشور است .

لسان انګلیسی هم در مکاتبات و موسسات علمی آنجا تدریس میشود . هایتی بتاريخ ۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد .

هاندوراس

مرکز تیکو سیگالیا ، مساحت ۴۴۴۸۲ میل مربع ، نفوس ۱۸۸۳۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه بند افقی آبی ، سفید و آبی که پنج ستاره آبی بطور منظم بین بند سفید آن آن جلب نظر میکند . واحد پولی لیمپیرا (معادل پنجاه سنت امریکایی) حدود دار به هاندوراس یکی از کشورهای جمهوری امریکای وسطی است که از شمال با بحیره کرپین از شرق و جنوب با نیکاراگوا از جنوب و غرب با السلوادور و از غرب با گواتیمالا همسایه است مردم آن پیرو مذهب رومن کاتولیک و زبان رسمی هسپانویست ، اسامبله ملی آنکشور بتاريخ ۱۵ نومبر ۱۹۵۷ دکتور رامون و یلیدا موارز را که مربوط به حزب آزاد یخواهان است بحیث رئیس جمهور آنکشور انتخاب کرد . هاندوراس در ۱۷ دسامبر ۱۹۴۵ بحیث عضو ملل متحد شامل شده

هندوستان

مرکز دهلی جدید ، مساحت ۱۲۲۱۸۸۰ میل مربع ، نفوس (قرارداد احصایه ۱۹۶۱ ملل متحد) ۴۴۰۳۱۶۰۰ نفر است ، بیرق آن دارای سه بند افقی ، نارنجی ، سفید و سبز است که در وسط بند سفید آن علامه دایروی آبی قرار دارد ، واحد پولی آن کلداریارو پیه هند یست که یکصد پایی عبارت از یک کلداریارو می باشد (معادل ۲ سنت) . تا ۱۹۴۷ هند در قلمرو انگلیسها قرار داشت و ذو بعء گورنر جنرال برتانوی اداره میشد ولی در ۱۹۵۰ هندوستان بحیث یک جمهوریت آزاد بمیان آمد . به شمال هند وستان گوهایی همایا ، جمهوریت مردم چین ، نیپال و کشمیر و قسمتی از پاکستان واقع است . در شرق آن پاکستان شرقی و خلیج بنگال ، جنوب اوقیانوس هند غروب اوقیانوس هند و بحیره عرب موقع دارد .

در هند ۱۴ زبان اصلی تکلم میشود که ۱۲ - آن از سانسکریت مرکب است علاوه بر مردم آن به چندین زبان دیگر هم متکلم اند ولی لسان عمومی هندیست که پنجاه فیصد بدان تکلم میکنند قرار است هندی تا ۱۹۶۵ لسان کاملاً رسمی شود که البته آنوقت انگلیسی بدرجه دوم در کالجها تدریس خواهد شد ۸۵ فیصد مردم هند پیروی مذهب « ویدا » اند ، متباقی مسلمانان و پیروان دیگر ادیان و مذاهب اند ، هند یکی از کشورهای بیطرف آسیایی است که بتاريخ ۳۰ - اکتوبر ۱۹۴۵ بمضویت میل متحد پذیرفته شده است .

رئیس جمهور آن دکتور راداکرشنان ، معاون رئیس جمهور دکتور ذاکر حسین و صدراعظم هند جواهر لال نهرو است

هنگری

مرکز بوداپست ، مساحت ۳۵۹۱۸ میل مربع ، نفوس (قرارداد احصایه ۱۹۶۱) ۱۰۰۴۵۰۰۰ ، بیرق آن دارای سه خط افقی سرخ ، سفید و سبز است و واحد پولی فورینت است

حدود اربعه: يکى از جمهوريتهای سوسیالیستی اروپای مرکز است که از شمال باچکو سلواکیا و اتحاد شوروی از جنوب با یوگو اسلاویا، از شرق با رومانی و از غرب با استریا متصل است.

قسمتی از مردم آنجا رومن کا تولیک، عده کالو نستها و متباقی به کلسیاهای آنجا پیر و اند. لسان مردم آنجا هنگریایی (مجارى) است که بگر و پ فینو اوگریان مربوط است.

رئیس شورای حکومتی استوان دویبی است که در ۱۴ اگست ۱۹۵۲ به این وظیفه گمارده شده و جانوس کا دار صدرا عظم آنکشور است که بتاريخ ۲۹ جون ۱۹۵۷ بحیث منشی حزب کمونیست هنگری نیز برگزیده شده است.

هنگری بتاريخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۵ بمضویت سازمان ملل متحد شامل شده است.

یمن

مرکز صنعا، مساحت ۷۵۰۰۰ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۵۸) ۵۰۰۰۰۰۰ نفر است، بیرق آن دارای رنگ سرخ است که در چهار زاویه آن چهار ستاره سیاه با یک ستاره و شمشیر برنگ سفید در وسط آن قرار دارد. واحد پولی ریال نقره‌ای (تقریباً معادل ۸۰ سنت امریکایی)

حدود اربعه: جمهوری یمن (یکسال قبل رژیم سلطنتی در آنجا قایم بود) یک سرزمین کوهستانی است که قسمت جنوب غربی جزیره نمای عرب بین تحت الحمايه انگلیسی عدن و کشور مستقل عربستان سعودی را احتوا میکند، در شمال آن نیز عربستان سعودی واقع است.

یمن از ۱۹۴۸ تا ۱۹۶۱ یک دولت اسلامی دیموکراتیک بود که رژیم پادشاهی در آنجا حکمفرما بود ولی بعد از آن توسط جنرال عبدالله السلال کودتائی در آنکشور بعمل آمد که باساس آن رژیم جمهوری مستقر شد، یمن در صدد آنست تا در اتحادیه فدرالی عرب که بشمول عراق سوریه و جمهوری عربی متحد تشکیل خواهد شد شامل شود چنانچه جنرال عبدالسلال رئیس جمهور فعلی آنکشور در اوایل سال ۱۳۴۲ مراحل مقدماتی شمول یمن را در این اتحادیه ضمن مذاکرات قاهره طی کرد. یمن در ۳۰ سپتامبر ۱۹۴۷ بمضویت ملل متحد شامل شده است مردم یمن را عربها تشکیل میدهد، زبان ملی و رسمی شان عربی است.

یوروگوای

مرکز مونتهویدئو، مساحت ۷۲۱۷۲ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۰ ملل متحد) ۲۸۲۷۰۰۰، بیرق آن دارای چهار بند آبی و پنج بند سفید افقی میباشد

که در زاویه بالایی طرف چپ منظره طلوع آفتاب میان يك مربع سفید جلب نظر میکند و واحد بولی پیسو (تقریباً معادل دو سنت امریکایی) است.

حدود اربعه: یکی از جمهوریت های کوچک واقع امریکای جنوبی است که از شمال و شرق با برازیل از جنوب با بحیره اتلانتیک جنوبی و دریای پلاتا و از غرب با آرژانتاین متصل است. پیرو این رومن کاتولیک در این کشور اکثریت دارد، زبان مردم آنجا اسپانیاست.

رئیس جمهور آنکشور فاوستینو هریریا شد. یوگوای بتاریخ ۱۸ دسامبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد.

یونان

مرکز آن، مساحت ۵۱۸۴۳ میل مربع و نفوس آن ۸۳۸۸۵۵۳ تن میباشد. بیرق آن دارای پنج خط آبی و چهار خط افقی سفید میباشد که در حصه بالایی صلیبی در متن آبی آن بنظر میخورد، واحد بولی آن دراچما میباشد.

حدود اربعه: یونان حصه جنوبی از جزیره بالکان است که در غرب آن بحیره ایونیان و در شرق آن بحیره ایجین واقع است در شمال غرب آن البانیا، در شمال آن یوگوسلاویا و بلغاریا و در شمال شرق آن ترکیه موقع دارد.

اعلیحضرت پاول پادشاه یونان است که بعد از مرگ برادرش جارج (۱-۱۹۴۷) زمام قدرت را بدست گرفته است.

یونان در ۲۵- اکتبر ۱۹۴۵ به عضویت ملل متحد داخل شد.

یوگوسلاویا

مرکز بلگراد، مساحت ۹۸۷۶۶ میل مربع، نفوس (قرار احصایه ۱۹۶۱) ۱۸۵۳۸۱۵۰ بیرق آن دارای سه بند افقی سرخ سفید، و آبی میباشد که يك ستاره سرخ در وسط آن قرار دارد.

واحد بولی دینار یوگوسلاوی (معادل ۱۳ سنت امریکایی) میباشد.

حدود اربعه: جمهوریت فدرالی یوگوسلاویا متشکل از شش جمهوریت میباشد که از شمال با آستریا، هنگری و رومانی از شرق با هنگری، رومانی و بلغاریا از جنوب با یونان و البانیا و از غرب با البانیا، بحیره ادریاتیک و ایتالیا محاط است. در این کشور به تمام مذاهب حقوق مساوی داده شده است ۴۲ فیصد سربیا اورتودوکس، ۳۲ فیصد رومن کاتولیک و ۱۲ فیصد مسلمانان نفوس این کشور را تشکیل میدهند. یوگوسلاویا در سیاست خارجی خود بیطرف میباشد. پساغلی مارشال جوزف بروز تیتو (متولد ۲۵ می ۱۸۹۲) بتاریخ ۳۱

جنوری ۱۹۴۶ بحیث رئیس جمهور انتخاب شد، گذشته از آن در پایان دوره ریاست جمهوری وی، ښاغلی ټیتو در ماه سرطان ۱۳۴۲ مجدداً بحیث رئیس جمهور یوگوسلاویا برگزیده شد، بین افغانستان و یوگوسلاویا روابط سیاسی قایم است یوگوسلاویا بتاريخ ۱۲۴ اکتوبر ۱۹۴۵ عضو ملل متحد شد مردم آنجا به چند زبان ایاالتی ومحلی خود متكلم اند .

یوگندا

مرکز انتبی، مساحت ۹۳۹۸۱ میل مربع ، نفوس آن (قرار احصاییه ۱۹۶۱) ۶۸۴۵۰۰۰ میباشد که اکثریت را بومیان تشکیل میدهد .
حدود اربعه: یکی ازرزمین های سابق تحت الحمايه برتانیه در افریقا است که در غرب آن کینیا و در شمال آن سودان واقع میباشد، در غرب آن کانگو (لیو پولدویل) و در جنوب آن خلیج کیوگا، حصه از تانگانیکا و خلیج جورج موقع دارد چهار ایالت مربوط این سرزمین را پادشاهی بوگندا تشکیل میدهد که ۸۵۰۰۰۰ نفوس دارد .
پنبه، چای، جوززمینی از محصولات عمده این کشور است، یوگندا بتاريخ ۹- اکتوبر ۱۹۶۲ آزاد شد و در ۲۵- اکتوبر ۱۹۶۲ بعضو یت ملل متحد شامل گردید ښاغلی سروالتر کوئس کورنر جنرال (متولد ۳۰ نومبر ۱۹۱۲) یوگندا است که بتاريخ ۹- اکتوبر ۱۹۶۲ رویکار شده ښاغلی اپولو، ام او بوت صدراعظم این کشور است .

تاریخ مراسم سالگره ها و جشن های ملی و رسمی بعضی ممالک

تاریخ	مراسم	مملکت
۴ جنوری	جشن استقلال	برما
۲۶»	جشن ملی	هند
۲۱ مارچ	جشن نوروزی (سال نو)	ایران
۲۳»	جشن ملی	پاکستان
۲۵»	اعلان استقلال (۱۸۲۱)	یونان
۴- اپریل	جشن آزادی (۱۸۲۱)	هنگری
۲۹»	سالگره تولدی اعلیحضرت امپراتور هیرومیتو (۱۹۰۱)	جاپان
۳۰ د	دولتکده ژولیا نا (۱۹۰۹)	مالیند
۹ می	جشن ملی (۱۹۴۵)	چکوسلواکیا
۲۵ د	جشن ملی	ارجنتاین
۲۵»	اعلان استقلال (۱۹۴۶)	اردنیه هاشمی
۲۵»	سالگره تولدی مارشال ټیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا	
اول جون	جشن ملی	تونس
۲ د	اعلان جمهوریت (۱۹۴۶)	ایتالیا

۶ جون	سالگره تولد رئيس جمهور (۱۹۰۱)	اندونيزيا
دوشنبه هفته اول جون	جشن سالگره ملکه اليزابت دوم (۱۹۲۰)	انگلستان
	(تاريخ آن هرسال فرق ميکند)	
۱۸	اعلان جمهوريت و جشن استقلال (۱۹۵۳)	جمهوريت عربي متحد
۲۴	جشن ملي	تايلند
اول جولايي	اعلان جمهوريت	گانا
۴	اعلان استقلال (۱۷۷۶)	امريکا
۹	سالگره تولد اعليحضرت الحسن دوم	المغرب
۱۴	جشن ملي فرانسه (۱۷۸۹)	فرانسه
۱۴	جشن جمهوريت	عراق
۱۸ جولايي	جشن ملي (۱۹۳۶)	هسپانيا
۲۱	جشن ملي (۱۸۳۱)	بلژيک
۲۲	جشن ملي آزادي	پولند
۲۳	جشن ملي	جمهوريت عربي متحد
اول اگست	سالگره تشکيل کانفدراسيون (۱۲۹۱)	سويس
۱۴	روز استقلال (۱۹۴۷)	پاکستان
۱۷	جشن استقلال (۱۹۴۵)	اندونيزيا
۲۴	جشن ملي (۱۹۴۴)	رومانيا
۷ سپتامبر	سالگره تولد اعليحضرت بود وين	بلژيک
۷	روز استقلال (۱۹۲۲)	برازيل
۹	روز آزادي	بلغاريا
۱۶	اعلان استقلال	مکزیک
اول اکتوبر	جشن ملي (۱۶۴۹) و سالگره جمهوريت چين تود يي	
»	جشن کود يلو	هسپانيا
۲۴	سالگره يونو	ممل متحد
۲۶	سالگره تولد اعليحضرت شهنشاه	ايران
۲۹	اعلان جمهوريت (۱۹۲۳)	ترکيه
۷ نومبر	سالگره انقلاب کبير سوسياليستي اکتوبر (۱۹۱۷)	اتحاد شوروي
۱۱	تولد اعليحضرت گوستاو اولف	سوئد
۱۲	تخت نشيني اعليحضرت باد شاه (۱۹۵۳)	عربستان سعودي
۱۴	تولد اعليحضرت ملک حسين پادشاه اردن	نيه هاشمي
۲۲	جشن استقلال	لبنان
۲۹	اعلان جمهوريت و جشن ملي (۱۹۴۵)	يوگوسلاويا
۶ دسامبر	جشن ملي و اعلان و استقلال (۱۹۱۷)	فنلند «ختم»

(د ۲۷ مخ پاڼې)

د کابل په دربار کېښي د باندنيو هيوادو د سياسي هيئتو او رئيسان	دولسي چين لوی سفير
شاغلي هاوتنگک	د يوگو سلا ويا
» پترايو کويک	د ترکي
» طلعت بنلر	د هند
» جگن نات دهاميجا	د اتحاد شوروي
» سرگي، اف، انتو نوف	د چکو سلواکي
» جان چک	د هاليند
» جانتکپير گراد د خان بلو کلند	د پوليند
» اد وارد کو لک	د اندونيزيا
» آر سو يکيار تو	د ايټاليي
» کار لو چيمينو	د ايران
» محمد ذو الفقاري	د بلغاريي
» لازار تشکوف	د جاپان
» ساد او هير وده	د امریکي
» جان، ام، ستيغز	د مغولستان
» داشين آدل بيش	د فرانسې
» جورج کتنا ند	د مکسيکو
» اوکنا ويو باز لازانو	د گانا
» سد کو ابلا انتو ني	د برتانيي
» آرتر جيمز ده لاهار	د يونان
» جورج وار سامي	د فدرالي آلمان
» دکتور گزهارد مولتمن	د نيپال منتخب لوی سفير
» ياد و نات خانال	د متحد عربي جمهوريت منتخب لوی سفير
» صلاح الدين قنصوة الشافعي	د سوېدن منتخب لوی سفير
» بجورن اکسل ايويند برات	د ارجنټاين مختار وزير
» کارلوس گسټافو لونا	د رومانيي
» يانکو هوراتيوي	د بلوېک
» اندري ويند لن	د هنگري
» کار و لي رات	د بر ازيل منتخب مختار وزير
» مار يوگو يمارايس	د فنلنډ
» وانا مويو رما	د سويس
» ماکس کو نيک	د سعودي عربستان د لوی سفارت شارد د افير
» احمد السراج	د عراق
» رافد العسكري	د اتريش
» دکتور ريجارد، اف، کير ويستل	

(د ۲۰۸۵ مخ پاتې)

دروغتیا دوزارت فعالیتونه

- ۱ - د مرکزي لابراتوارو د برېښنالین تمدید .
- ۲ - دابین سینا د الحاقیې » » »
- ۳ - د پروان دېو لیکلینک » » »
- ۴ - د لوگر د شفاخانې د برېښنالین تمدید او د جنراتورونو نصبول
- ۵ - د خوست » » » » »
- ۶ - د بغلان د اکسیریز یو لیکلینک او دمو سسې د برېښنالین تمدید او جنراتور نصبول .

د تجهیزاتو تکمیلول :

برسیره د پورته ذکر شوو پروژو په عملی کولو په ۱۴۱ کال کېنې د عینو موجوده صحنې موسسو او د یو سل بستریزې شفاخانې یوه برخه فنی تجهیزات معالجوی مسو او د لابراتواری او د اکسیریز سامانونه ، د نارو غاڼو جامې او نور په ممکنه چټکتیا تهیه او په بیلو بیلو صحنې موسسو کېنې په کار اچول شوي او په را تلو نکی وخت کېنې هم په نظر کېنې نیول شوی چه د طبی موسسو په عینو تجهیزاتو کېنې اقدامات وشي .

عمرانی ترمیمات او اصلاحات :

په ۱۳۴۱ کال کېنې د کابل د تو بر کلو ز دمجا دلی مرکز ، دابین سینا د اکسیریز موسسه ، د سغوسناتو ریم او دوا کسین د تهیه کو لو دمو سسې د تعمیراتو د ترمیم د برېښنا او د اوبو رسولو له نقطه نظره عمرانی اصلاحات شوي .
د کند هار د ملکی شفاخانې په دوانی کېنې لازمه اصلاحات شوي :
خرنگه چه د شېرغان په شفاخانه کېنې د جراحی کومه څانگه نه وه او لوی لاری خلکو ته زیات مشکلات ورپېښ و نو پدی وختو کېنې د نو موده ی شفا نی د جراحی د شعبې د پاره لازمه وسایل او تجهیزات برابر او په ۱۳۴۱ کال کېنې په کار اچول شوي .

د صحنې مرکزي لوی مدیریت :

الف - د کوی واکسیناسیون :

- ۱ - د کابل په ښار کېنې ۲۲۷۲۲۴ تنه .
- ۲ - په لوگر کېنې ۶۱۰۸۲ تنه .

ب - هغه واکسینو نه چه ویشل شوي پدی په لاندې ډول دي .

- ۱ - د کوی واکسین ۱۹۱۹۲۰ تنه .

- ۲ - د کوی وچ واکسین ۳۸۰۰۰ تنه .

- ۳ - د کولرا واکسین ۲۱۳۰۰ سسې .

۴ - د محرقې واکسين ۲۰۷۰۰ سيسي

ج: د هغو مسافرو د باره چه خارج ته تللي دي وروسته ددري گونو واکسينونو له تطبيق نه (۱۹۴۰) قطعي بين المللي سر تيفکو نه ورکړ شويدي او برسیره په پور تنيو اجرا آتو غذايي تسمحات او نو رهم تر کتنې او غور لاندې نيول شويدي . او مر بوطو مراجعوته داسي صحي هدايات ورکړي شوي چه د هغو سره سم لازمه اجراآت وکړي او همدا رنگه بي دکابل د مرکز او کابل ولايات شفا خانې وخت په وخت کتلي دي .

د - ۲ - ۴۲ کال د جورا له آخر نه د سنبلې تر آخره پوري د صحي مر کزي لوي مديريت دکوي د امجاد پروگرام د تطبيق په برخه کيښي فعاليتونه ورځ په ورځ زيات شوي او برسیره پوري دروغتيا وزارت دکوي ديوتن د مشاور د تقرر ديوي اندازي يخچالو او ترموزو ترا نسبو رتي وسا يلو او دکوي دو چو واکسينو په باره کيښي د دنيا د صحي موسسې مرستي لاس ته راوستي دي او دا پروگرام په کابل ، ولاياتو او د گران مملکت په ټولو سيمو کيښي په برياليتوب ادامه لري .

د ساري ناروغيو د کنترول مديريت :

له ساري ناروغيو سره مجادله : دروغتيا وزارت په ۱۳۴۱ او په دي کال (۱۳۴۲) کال کيښي د ملا ريا - کوي - محرقې - کو لرا - حمای لکه دار - تو بر کلو ذه ، ليوني سپي ، سفليس او نورو ناروغيو په مقابل کيښي په پوره اندازه مجا ده کړي او په کافي اندازه بي پرسونل د مجادلي تجهيزات او لوازم او نقلیه وسا يل تد ارك او هغه قول بي د ساري ناروغيو د مجا دلي په لار کيښي په کار اچولي دي او په راتلونکي وخت کيښي به هم د دغو ناروغيو په ضد مجادله روانه وي .

الف : د ننگرهار په ولايت کيښي دکوي مجادله هغه هيئت چه ۲۴ تنه ستنې وهونکي او يوتن ډاکترؤ له مجهز سامان او لوازمو سره ور لېږل شوي و چه په (۲۰۰۰۰) تنو باندې د واکسين له تطبيقولو نه له غلور ميا شتي مجا دلي نه وروسته بير ته مرکز ته راغي .

د پکتيا په ولايت کيښي دکوي د ناروغيو په ضد مجادله :

يو هيئت چه ۲۴ تنه ستنې وهونکو (ابله کوبانو) نه مرکبؤ ديوتن ډاکتر به مشري له مجهز و سامانو او لوازمو سره د پکتيا ولايت ته لېږل شوي و او (۲۲۸۰۰۰) تنو بي چه واکسين تطبيق کړل دوي ميا شتي وروسته بير ته مرکز ته راغي .

د قطن په ولايت کيښي دکوي د ناروغيو په ضد مجادله :

د ۴۱ کال د عترب په ۱۹ نيټه يو غلورويشت کسين هيئت د قطن دروغتيا د مديريت تر اثر لاندې په هغه هاي کيښي به مجادلي شروع وکړه او په (۱۵۶۶۳۷) تنو بي چه دکوي واکسين تطبيق کړل له غلور و ميا شتي فعاليت کرلو نه وروسته بير ته مرکز ته راغي .

دسفلیس ناروغۍ مجادلې:

سفلیس چه دساری ناروغیو له جملې نه گڼل کېږي او ددغې ناروغۍ پېښې پېری په بدخشان کېن لیدل شوی دی نو دروغتیا وزارت هروخت دهغه محای دخلکو د احوال مراقب دی او دخپل فنی پرسونل په واسطه یې پرله پسې مجادلې کړي دي. په ۱۳۴۱ کال کېن بومچېن میشت چه یونن زهروی متخصص- دسفلیس ضد دوا گانسی اوسیار لا براتوار ور سره د هغې خوانه ولیدل شو او په مغزو سیمو کې یې چه یولی سروی او کښنی وکړي (۶۰۶۰) تزه یې له لا براتواری کښوڅخه وروسته تداوی کېدی.

د تراخم ناروغۍ په ضد مجادلې:

دروغتیا وزارت له متخصصانو اولایقو ډاکترانو سره له فیصلې نه وروسته دافغانستان په دوه د سیمو یعنی دهرات او کابل ډاکترانو د تراخم مجادلې په نظر کې نیولې چه له عمومی سروی نه هغه په تداوی کولو اقدام وشو. څرنکې چه همدا اوس هم دهرات په ولایت کې سروی ادامه لري. او دسترگو د یونن متخصص او دلا یقو روغتیا پالو او لایقو پرستانو تر نظر لاندې له قولو مجهزو سامانونو او اوا زمو سره خپلو کښوڅخه ادامه ورکوي.

د جذام ناروغۍ په ضد مجادلې:

د کنترول مدیریت د جذام په مجادلې کې هم برخه لري اوله زیاتو نه زیات د بامیانو په اعلی حکمت او د هغه په مربوطاتو او دغزنی په شاو خوا محایونو کې د جذامیانو احوال ته متوجه دی.

او په دغو دوه د سیمو کې د جلدی لایقو ډاکترانو په واسطه خلیکو ته هروخت لازمی دوا گانسی ورکول کېږي اولازمی توصیې ورته کوي او اوس د جذامی ناروغانو تداوی د (۱۹۰۶) تابلتو په واسطه کېږي او هروخت دغو دوه د سیمو ته په مکفی ډول لیږل کېږي.

د لیونی سپی ناروغۍ ضد مجادلې:

کله چه د لیونی سپی پېښې، پېښې شوی او دروغتیا مدیریتو تلگرافې راپور ورکړي نو دساری ناروغیو د کنترول مدیریت ددی خطرناک مرض د مبتلایانو د پاره (چه پرته دوا کښن د تطبیق نه بله چاره او تداوی نه لري) هروخت یې په الوتکه کېږي ډیر ژر د لیونی سپی واکښنونه ورلیږي لی او ددغې ناروغۍ مبتلایان یې د مرگ له پنځې نه خلاص کېدی او په ۴۱ کال کېن کښی د لیونی سپی په ناروغۍ داخه د شمیر (۶۸) تنو ته رسیدلې او د راپور له اخستلو نه وروسته قتل روغ اوجود شوی.

د کولرا او مخرجی ناروغۍ ضدوا کښنا سیون:

دساری ناروغیو د کنترول مدیریت برسیره په هدایت نامو هر وخت د پېښې پېښې په توگه او د پورته ذکر شوی ناروغۍ دمخ نیوی له امله په اطرافو کېښی دروغتیامدیریون ته د مخرجی او کولرا واکښن ورکړي او هم هغه څوک چه خارج ته سفر کوي دهغوی دصحی

و ټایقو دا اجرا د پاره تطبیق شى او هم د پړ و فکلتیف په صورت په ځلکو کښى تر زیق شى . له اطرافو نه ۹۳۴۱۰ کال درارسیدلى را پور له مخى دکولرا واکسین شوى کسان د بیش بیش په ۵ ول (۲۶۲۴۰) تنو او د محرقى دواکسین شوؤ کسانو شمیر د بیش بیش په ۵ ول (۴۳۶۹۵) تنو ته رسیدلى و او باید وویل شى چه په ۱۳۴۱۰ کال کښى دهغه چاد پاره چه خارج ته مى (۱۱۰۰) قطمى بین المللى ونیقى ولیدلى شوى دى .

په ۱۳۴۳ کال کښى :

د شیرغان اعلى حکومت ته دکوى دناروغى په ضد مجا د لى د پاره د ۲۴ کسيز هیئت لیږل .

د ۱۳۴۲ کال د حمل په میاشت کښى مخى خواته یو هیئت ولیدل شراو په دریو میاشتو میاشتو کښى مخى چه په (۱۵۶۷۷۶) تنو باندی واکسین تطبیق کړل بیرته مرکز ته راغى .

د بامیان په اعلى حکومت کښى دکوى دناروغى په ضد مجا د لى :

د ۱۳۴۲ کال د جوزا د میاشتى په ۲۶ یو ۳۷ کسيز هیئت د بامیانو اعلى حکومت ته ولیدل شو چه همدا اوس هم هلته خپلو فعالیتو ته دوام ورکوى .

د سفلیس ضد مجا د لى : د تیر کال بهشان د سرطان په ۵ د یون جنمدى او زهروى متخصص تر ریاست لاندی یو مجهز هیئت چه قول سامان لابر اتوازی لوازم او مکمله دوا هم ورسره وه د بدخشان اعلى حکومت ته ولیدل شو او اوس هم په فعالیت بوخت دى .

د لیونى سپى ضد مجا د لى :

په ۱۳۴۲ کال کښى د مغوراپور ولهمخى خپله اطرافو نه درارسیدلى دى ددغى ناروغى بیش بیش بنجرسو تنو ته رسیدلى او وروسته دواکسین له تطبیق نه قول روغ شوى او هم په جلاضورت دروغتیاؤ مدیریو ته دایله کړد و سپیو دمنځه وړلو دپاره هدا یت نامى لیږل شوى دى .

د حمای لکه دار دناروغى په ضد مجا د لى :

د ۱۳۴۲ کال د حمل په میاشت کښى د پروان د اعلى حکومت دراپور له مخى ددغه حکومت مربوط د بولتن علاقه دارى ته د حمای لکه د مجا د لى دپاره یو هیئت ولیدل شو او هلته مخى ددغى ناروغى د (۳۲) تنو اخته وکسانو د تدایى او دشاو خوا سیمو د پوځ شنیدلو اوصحى تبلیغاتو کولونه وروسته مرکز ته راغى دکولرا او محرقى او کوى واکسینونه چه دسازى ناروغیو دکنترول دمدیریت له خوا ولایتو ته بهالوتکه او یامو قرو کښى لیږل شوى دى په لاندی ډول دى .

د کوى لاندی واکسین (۸۷۷۵۰۰) نفرؤ او تر کومى اندازى چه په هغو باندی د تطبیقولو راپور درارسیدلى (۶۱۳۴۰۶) تنه دى او همدغه راز د حفظ مایا قدم دپاره د محرقى واکسین د (۱۵۰۰۰) تنو په اندازه لیږل شوى او هم ولایاتو ته د (۸۵۰۰) تنو په اندازه دکولرا واکسین لیږل شوى دى .

د تراخم مجادلنه: د تراخم د مجادلې پروگرام چه اوس اوس د هرات په ولايت

کښې شروع شوی نو پدې باره کښې د جهان د صحنې موسسې او یونیسف نه غوښتنه وشوه چه د هغه په اثر د تراخم یو تن مشاور کابل ته راغی او کله یې چه د کندهار او هرات سیمې سره یې کړې نو صحنې سازمان ته لاړ او هلته یې په دغې باره کښې خپل راپور وړاندې کړی پدې او همداوس د جهان صحنې موسسه د دغې پر وړی د برسونل د تقریبې د باره د فیلوشپ په لپاره او کښې مرستې کوی .

فیلوشپونه: د روغتیا وزارت د ۱۳۴۱ کال له میزان نه د ۱۳۴۲ کال تر سرطان پورې د فیلوشپ تر پروگرام لاندې د روغتیا د وزارت له مامورانو او د طب د پوهنځیو نه (۲۴) تنه په بیلو بیلو برخو کښې د بین المللی موسسو او دوستو ملکونو په لگښتو د عالی تحصیل او د لاندې مودو علمی کتنو په غرض خارج ته لیږل دی .

د صحنې قوانینو مدیریت

برسیره په مهمو چارو، د صحنې هغه موجوده فعالیت او د لواړو تصحیح څخه د پوهو د آراؤ او په تیره بیا د صحت د متخصصینو په مرسته تامین کښې د صحنې اساسي قوانون د تدوین په باره کښې یې هم په لازمه اقداماتو لاس پورې کړی پدې چه دا اهمه او ضروري مسئله د ۱۳۴۲ کال تر آخره پورې تطبیق شی .

دواکښین د تېبې موسسه د دواکښنو د تېبې موسسه د پخوا په شان د کښو لرا کوی، تیفوئد، اولیونې سپی دواکښنو د برابرولو په باره کښې خپلو فعالیتونو ته ادامه ورکوي او د جهان صحنې موسسې د دغې موسسې سره د یو تن ډاکټر لو جست په رالېږلو مرسته کړې او برسیره پدې د دنیا صحنې موسسې دواکښنو د تېبې د موسسې د برسونل د تقریبې لپاره د روغتیا وزارت ته څه فیلو شپان ورکړی چه له هغو نه پوره استفاده شویده .

د ټو بر کلوز مجادلنه :

د پروژ د دنیا صحنې موسسې او یونیسف په مرسته ادامه لري او د ټو بر کلوز هغه یو تن مشاور چه دوه کاله په پېدې پروژ کښې مرسته وکړی د دنیا صحنې موسسې نه یې لاسته راوستی دی .

یونیسف د پخوا په شان د ټو بر کلوز په ضد د لازمه دواؤ مرسته کوی د (بی سی جی) او د ټو بر کولین تست واکښناسیون د معارف د شاگردانو - عسکری طلابو - د کلیه دار د نساجی فابریکې ، د نغلو او سروبی د بریښنا د پروژې کارکوونکي ، د کابل د ښار د شاوخوا خلکو او نورو په منظور شپېته زره د (بی سی جی) دوز او پنځلس زره سی سی ټو بر کولین اخستې او د ټو بر کلوز موسسې ته یې ورکړی پدې .

او برسیره پردې د دغې موسسې څه برسونل د عالی تحصیلانو په غرض خارج ته لیږل

شوی دي .

د عامې روغتیا موسسه :

د روغتیا وزارت د هیواد د صحتي احتیاجاتو په نظر کېښی نیو او سره په نظر کېښی نیو لې وچه د عامې روغتیا د یوې موسسې د تعمیر اساسات او تدبیرونه د صحتي پلان د طرح د پاره داسې طبي علمي تجربوي او نوډېرو گرامونه مطالعه او تاسیس ته چمتو کړي چه د یوې خوا د افغانستان آئنده صحتي احتیاجات مطالعه کړي اوله بلې خوا داسې فیصلې او مفکورې طرح کړي چه د بین المللي او خارجي اوداخلې متخصصینو د تاییدونه وروسته یې په تعمیر لاس پوري کړي . دلمیې ساختماني پلان په لې کښن د دغې موسسې تعمیر د قوانید عامې د وزارت له خوا د هوختیف له کمېټې سره قرار داد او د موموډي تعمیر په ۱۳۴۱ کال کښن تکمیل اود تېجېزاتو په تېر کولو یې هم لاس پوري اود فعالیت د پاره چمتو شوه نو امید کېږي چه په سړني کال کښن دغه موسسه په زده پوري فعالیت وکړي اود هیواد د طبي پروگرامونو په تطبیق لاس پوري کړي او دغه تخنیکي اجراءات په لاندې ډول دی :

۱- همدا اوس د رقابوي طب له نقطې نظره بدغه راز اقداماتو لاس پوري شوی دی :
 د پرو د صحتي کارنو د راپورو ترتیبول دی چه د شناختو له خوا خانه پری کپزي او بیا د دغو راپورو په وسیله کیدای شي د شخص د وظیفې او شغل عمر او جنسیت له معنی دوفیاتو او جروحونو حل پیدا شي اود وفیاتو د عللو پیدا کول د طبابت په علم کښی په خپل ذات کښی یو مثبت قدم دی .

د یوې قرلې په وړه په کښن د رقابوي طب علمي فکرونو نو په وسیله سره چه و نیول شي .
 ۲- د پولیکینیک کارونه چه د دغې په وسیله سره بیا هم دیو نا روغ عمر، جنسیت کار او وظیفه د کال د مومونو سره سره اود دغو علتونه او سببونه او د نارو غتیا د خپریدلو خط سیر په قرلنه او لورنو کښی پیدا کیدل شي چه ددی غیر و نو یو هیډل هم په خپل ذات کښن د مرضو ووقایې او پرمخ تګ د پاره یو مثبت قدم دی . د مختلفو ناروغیو پرمخ تګ د ناروغانو د مراجعت له مخی چه پولیکینیک ته راغی معلومېږي چه په فیصدي ډول په کوم جنسیت، عمر او کوم لخواي کښی مرض شته دی چه د مرض د همدی فیصدي په اساس کولی شي چه د ناروغتیا د مخ نیولو او وړک کولو کښی اقدام وشي .

۳- د بسترې ناروغانو کارونه دی چه عینا پورتنی موضوع تعقیب کېږي .

۴- د صحتي اجراءاتو هغه میاشتنی راپور دی چه دغه په واسطه کیدی شي چه د طبي وسایلو په لارو د صحتي ذمه لاقه ځانګړو قرل اجراءات قیاس او تخمین کړي .

۵- د مخنیو نورو متفرقو راپورو ترتیبول د تطبیق وړ اجراءاتو نه د و قیایې او پیشبینی د فیصدي مثبتو نتیجو لاس ته راوړل دی . د مثال په طور د کړی واکمین د قرلني دقو لو خلکو د پاره اجباري دي او باید د روغتیا وزارت د خپلو کارکوونکو د اجراءاتو له محصول اود وخت په خوښی تیرولو یو شمېر چه په کومه اندازه خلک واکمین شوی او په کومه اندازه یې مثبتو نتیجه لاس ته راوستي ده .

۶- دهغوځينو ناروغيو دسړو په باره کښې چه دهغو وړک کول هغه وژاوت په داتلو نګې پروګرام کښې شامل دي. لکه دسفيلس- چا غوراو چدام دپاره مقدحاتي ترتيبات قبول شوي اوهمدغه راز ځينې نوري سړي گانې چه دځينو سيمو دکنترول دپاره په نظر کښې دي نو هغه دکابل په ښار کښې دکابل ښاروالی او دداخله وزارت داحصايي دروساو په مرسته په دمچانو وړک کول - دمحيطي حفظ الصحې اجتماعي پروژو- دصحي اوحياتي احصايي امتحاني پروژو وي اودمعارف دوزارت دشاگردانو دسړو اوندقيق پروژو په دمعارف دوزارت دحفظ الصحې درياست په مرسته اودهغذاي موادو دکارگرانو دسړو اوندقيق پروژو په دښاروالي په مرسته وي.

۷- دپنځلس څو له ساري مرض قرنطيني رپوټونو اطلاع په چينو ا کښې د نړۍ صحت سازمان او په باندنيو هيوادو کښې دافغاني سفارتونو اودځينو دوستو هيوادو ذيملاقه هايوته او په همدې ډول تصميم نيولى شوى چه دا پيدمو لوژي د نقطه نظره مشاهدات دمتخلفو رپوټونو په ملتيا سره چه دمستول آمرانه خوا کنترول کښې ددهغو پنځلسو ساري ناروغيو درپوټونو نمونې دهيواد ذيملاقه هايو او په ولاياتو لواعلى حکومتو کښې دسيمو دمستولو آمرينو دخبرتيا دپاره ورته وسپارل شى.

۸- دچار تونو او دايسگرامونو اودصحي احصايي دجدولو ترسيم او بل لخوا هغه ساري مرضونه چه په افغانستان کښې خپاره شوي اود روغتيا دوزارت دمجادلوي ټيم په واسطه محو او نژدې محو کيدونکې دي: لکه دحمای لکدار، کوی - سفيلس- نو برکملون- کولرا او په تيره بيا دملاريا خطر ناکه ناروغى.

۹- داستيلاي ساري ناروغيو داحصايي - دعمومي ساري ناروغيو - دصحي اوحياتي احصايي- دتوليداتو اوحياتو داحصايي اود پيشو داحصايي له مخې دپاراميد يکل او پوست گري جوړيت دشاگردانو تدريس.

۱۰- دريفريشر اورينټيشن دکورس او په تيره بيا دطب ددوکتورانو اومعلمينو دپاره دکورس تدريس.

۱۱- دخارجي ارتباط اود روغتيا وزارت دساري ناروغيو دکنترول مدريت او نشراتو ته په مستقيم صورت سره دساري ناروغيو دهفته ايز راپور دنقل لټول ددى موسسې عملياتي پلان چه دروغتيا دوزارت او ددنيا دصحي موسسې، يونيسف له خوا په لاسليک شى په هغه کښې به دهرى يوى موسسې لاسليك توضيح شي او پدى پلان کښې دسامانو اولوازمو اولابرا توارى دواگانو اونورو په باره کښې ديو نيسف مرسته اودعامي روغتيا ديپلو بيلو څانگو دپرسونل اود لازمه ترانسپورت دتربيتي په باب کښې دهامى روغتيا دموسسې دمتخلفو څانگو دپاره دمتخصصينو داعزام دپاره ددنيا دصحي موسسې مرسته جلب شوى او همدا اوس دهامى روغتيا دپاره دجهان دصحي موسسې دمتخصصينو له جملې نه څه متخصصين دکابل ته راغلي او دهامى روغتيا په متوسسه کښې کار کوي.

د تعلیم او تر بیې مدیریت : د تعلیم او تر بیې مدیریت په دی کوشن کښې دی چې مکا تېر هغه ورو د جوی لکښت چه پخو اېه متفرق صورت له مختلفو موسسو نه اجرا کېده. روحای کړی چه د ضرورت په وخت کښې به له هغه نه صرفه جوړې وشې او په لازم و لارو کښې به ولکښې او او س او س د روغتیا د و زارت په بېلو بېلو صحنې مړ کړو کښې د تعلیم او تر بیې دمد ېریت له خوا په لاندی ډول ښوونځی اداره کېږی .

د طبې تکنالوژیست عالي ښوونځی : تراوسه چه په هغه ښوونځي کښې د ۱۲ ټولګیو او د هغو په معادل فارغ التحصیلان منل شوی نو دوه کاله او شپږ میاشتې د تحصیل د دوری له ا کمال نه وروسته به د طبې تکنالوژیست د بېلو م مستحق وګڼل شې او د مافوق ټکلوریا ل ټول امتیازاتو او حقوقو نه ګټه واخلي او دا ښوونځی په خپله د عامی و روغتیا په موسسه کښې د خارجي او د موسسې د متخصصینو له خوا تدریس کېږی .

د غا ښی د طب او ټری ټیز ښوونځی : ددی ښوونځی د دوه کڼی دوره څلور کاله ده او د غا ښوونځی ورو په موسسه کښې د د ا خلی او خارجي متخصصینو له خوا تدریس کېږی او په دغه ښوونځی کښې د نهم ټولګی او بیا له هغه نه په لومړی درجه شاګردان منل کېږی او د تحصیل له ا کمال نه وروسته به د غا ښوونځی د دو کټور د معاون په حیث د ب ټکلوریا ټری لیک په معادل وړ کاوه کېږی او د هغو له حقو قونه ګټه آخلي او په ۱۳۴۱ کال کښې له هغو نه ۲۱ تنه فارغ التحصیل شوي دي. د روغتیا ل بال ښوونځی : دا ښوونځی د عامی و روغتیا په موسسه کښې د دا خلی او خارجي متخصصینو له خوا تدریس کېږی او ددی ښوونځی د دوه کاله او شپږ میاشتې ده او په دی ښوونځی کښې ټی د لسم ټولګی اوله هغه نه د لومړی درجې شاګردان منل کېږی او د ټاکلی وخت له تکمیل نه د روغتیا بال اوصحنې مقش په حیث او د ټکلوریا په معادل شهادتنامه ورکوله کېږی او په ۴۱ کال کښې له هغو نه شل تنه فارغ التحصیل شوي دي .

د اکسیریز لبرانت ښوونځی : دا ښوونځی د اپن سینا د اکسیریز په موسسه کښې د اپر او د داخلي او خارجي متخصصینو له خوا تدریس کېږی او په دی ښوونځی کښې د تحصیل دوره دوه کاله او شپږ میاشتې ده او د نهم ټولګی او بیا له هغه نه د لومړی درجې شاګردان ټکلوریا په معادل شهادتنامه ورکوله کېږی او د لبرانت اکسیریز په حیث کار ورکوله کېږی او په ۴۱ کال کښې ۱۳ تنه تری ، فارغ التحصیل شوي دي .

د کمپو ټری ښوونځی : ددی ښوونځی دوره هم دوه کاله نظري او یو کال عملی ده او د نهم ټولګی او بیا له هغه نه د لومړی درجې شاګردان ټکلوریا په معادل شهادتنامه ورکوله کېږی او په ۴۱ کال کښې ۱۳ تنه تری ، فارغ التحصیل شوي دي .

او کله یی چه ټاکلې دوره سرته ورسوله دکمپوډر به حیت د بکلوریا معادل د پیلوم ورکاوو کيږي او له دغو فارغ التحصیلانو نه به مربوطو شاخو کونکي کار اخستل کيږي او به دی شوونجی کښی درسمی دایروداحتیاج له پرسونل نه سر بیر د شخصي دواخانو د پرسونل د پاره هم یوشمیر تر روزنی لاندی نیول شوی دی چه پخپل وخت کښی د دواخانو له تیالوی هم سرته ورسیری او په ۴۱ کال کښی ۲۲ تنه تری فارغ التحصیل شوی دی .

د قابلگی ښوونجی : دا ښوونجی دروغتیا دوزارت په زیرننون کښی دایر او په دغه ښوونجی کښی د داخلیدو له شرایطو سره سم دنهم ټولنکی او هغه ټولن دی دوری شاگردان منل کيږي او ددو کالو اوشپږو میاشتو د تحصیل د دوری د تکمیل نه وروسته د قابلگی په حیت به کار مقرریری او هم د بکلوریا معادل د پیلوم ورکاوو کيږي او پدی وختو کښی دروغتیا دوزارت له امتیازاتو نه مخی د جهان د صحتی سازمان له متخصصینو سره له خبرو اترو نه وروسته دافصله وشوه چه په نوموړی ښوونجی کښی لازم تعديلات وشي لکه څرنګه چه فارغ التحصیلانې برسيره په قابلگی د نرسنګ په چارو کښی هم وروزل شي د دنیا صحتی سازمان موافقه کړیده چه په دغه ښوونجی کښی د تدریس د پاره د نرسنګ یوه معلمه راو لیږی چه البته دغه ښوونجی به وروسته د قابلگی نرسنګ په نامه تعديل شي او په ۴۱ کال کښی ۱۳ تنه فارغ التحصیل شوی دی .

د لایرا توارۍ د مستحضری ښوونجی : دا ښوونجی د ۱۳۴۱ کال د سرطان په ۲۸ دعامي دروغتیا د موسسې دواکسین د تهيې کولو په مرکز کښی دایر او په هغه کښی د شپږم او بالا هغه نه دلوری د ښي شاگردان منل کيږي او د راز تجویز نیول شوی چه شاگردان دی دري کال ټاکلې پروگرام تعقیب او وروسته د تحصیل د دوری له له تکمیل نه دي مربوطو شاخو کونکي د لایرا توارو د مستحضری په حیت به کار کښی داخل شي او مستحقینو ته دنهم ټاکلې معادل بری لیک ورکول کيږي او دهغو له امتیازاتو نه ګټه اخستې شي .

نرسنګ د مرستیالانې ښوونجی : دا ښوونجی د لایرا توارو د شفاخانو له امتیازاتو سره د ضرورت په وخت کښی د لایرا توارو په مرکزو کښی دایر کيږي او څرنګه چه په جلال آباد دهیلمند د ناوې - میمنی - هرات او د ابن سینا په شفاخانه کښی شاگردان د ټاکلې شرطو ترانر لاندې په زده کړه کښی داخل شوی دی او د دوو کالو اوشپږو میاشتو د زده کړې له تکمیل نه وروسته دنهم ټولنکی معادل شهادتنامې ورکولې کيږي او د نرس او قابلو د مرستیالو په حیت به کار کښی شاملیری او د لښکر ګناه د شفاخانې د قابلگی د معاونو له ښوونجی نه ښخه تنه فارغ التحصیل شوی دی .

د آبله کوږی کورس : دروغتیا دوزارت د مجادلوی پروگرام له مخی دغه دواړ کورس په متبادی صورت دواکسینو د تهيې په مرکز او د ضرورت په وخت کې به ځینو ولایتو کښی دایر او د دغه کورس تعلیمي دوره دوی میاشتی ده او په دغه کورس کښی د اتم ټولنکی فارغ التحصیلان منل کيږي او د زده کړې د دوری له تکمیل نه

وروسته دواکسيناتور مسلکي شهادتنامه ورکوله کيږي او په ۴۱ کال کي له هغه کورس نه ۷۰ تنه فارغ التحصيل شويدي.

کتابخانه: د تدريس د تسهيلاتو او د متخصصينو او معلمينو د مطالعې په منظور د عامې روغتيا کتابخاني تقويت وموند او د کتابو د ضرورت وېلست مختلفو منابعو ته سپارل شوي چه ور به دغه کتابونه د لوستونکو دپاره برابرشي چه هغه وخت به دغه کتابخانه د وطن په ورځپاڼو او صحفې مجلو سره يوه عمري لومېږه کتابخانه شي او په عين حال کيږي ددغه راز کتابخاني دانتظام دپاره دتيا له صحنې سالمان سره موافقه شويده چه پوټن افغان د کتابداري په برخه کيږي ور وزي او پدي منظور لاندېه فېلو شپ هم په نظر کي نيول شوي دي هغه شاگردان چه په پورتني ذکر شوي پوښځي کيږي زده کړه کوي اعاشه هم کيږي اوله اکثر و هغو سره د معاش ور کولو مرسته هم کيږي او تر ممکن حده پوري سامان او لوازم هم ورته برابر شويدي.

په ۴۱ کال کيږي په پورتنيو پوښځيو کي ۲۲۶ تنه نوي شاگردان ومنل شول او د ۱۸۸۰ تنه ترې فارغ التحصيل شول.

د تبليغاتو مديريت: د تبليغاتو مديريت په هفته کيږي يو لړل په مرتب ډول په کابل راديو کيږي صحفې تبليغات کوي او هم ئي په روغتيا وزارت پوري مربوطو پوښځيو کيږي په صحفې تبليغاتو او تدريس کيږي هم برخه اخستې ده.

د ملاريا دورک کولو په کاليزه کيږي ئي خاص پروگرام ترتيب او پدي لاره کيږي ئي مخصوصې خپروني کيږي، د معلم دورځي په مناسبت ئي مخصوص ترتيبات نيولي چه په هفته کيږي ئي صحفې فلمونه او پرامونه هم پيږدلي دي او هم ئي په جامه کيږي د معلم د اهميت په شاوخوا کيږي مضمونونه لوستي دي او هم دارنگه د تعليم او تربيتي د مديريت په موسته د معارف د اورينيشن کورس داير کي چه د معارف معلمين صحفې معلومات درس واخلي اوله د بېلا بېلا صحفې څانگو سره د صحفې پلانو په تطبيقولو کيږي مرسته وکړي ايشي او د عامې روغتيا په موسسې کيږي څه صحفې کنفرانسونه شويدي.

د تبليغاتو مديريت د محيطي حفظ الصحې د مديريت په مرسته د صحفې موزيم او د سمې او بصري لايراتوار و د اتان په تهييه کولو کيږي هم فعاليت کيږي او د هغه ابتدايي مرحلې يي تکميل کړي دي.

او هيله ده چه په همدې نوي راتلونکي وخت کيږي دغه دوه ځانگړي تکميل شي:

د تبليغاتو مديريت په روغتيا وزارت پوري مربوطو پوښځيو د دارالمعلمينو په لېسه او د معارف د وزارت د تعليم او تربيتي په موسسې کيږي صحفې ځانگو په علمي او فني بحثونو پيل کړي او اوس هم لاجاري دي.

د دنيا د صحت ورځ ئي پخپله د عامې روغتيا په موسسه او نورو مرکزو کيږي شروع او پدي لار کيږي ئي تر ممکن حده فعاليت کړي او هم ئي د صحفې تبليغاتو او د صحفې د ساتيزو په برخه کيږي د کوي دواکسيناسيون د مجادلې، د ملاريا د مجادلې، له موسسې

اودتو بر کلموژ د مجاهد لسی د مسو سسی له پسر و ژ و سره لا زمه مرچتی کړی دی .

د کلیو د پراختیا له پروژې اود محیطی حفظ الصحی دمد یریت له پسر و ژو سره یی دصحنی پلانو اودصحنی اصلاحی دپروگرامو دتدوین په طرح کولو کښی یی مرسته کړی اوضمناً دسمی او بصری په کوة کښی دسینما فلمل بود دپیویت سلابو پوستر او ددرام دتمثیل وسایل او نور تولید او تهیه کړی .

همدارنگه دعامی روغتیا دکنفرانس په تالارو کښی دعامی روغتیا د پسر و ژو د تعلیم او تربیی اودصحنی تعلیم او تربیی دعلامتدانو په منظور د فن د متخصصینو په واسطه خبری اتري تنظیم او شروع کړی او په مو ذیم کی تذکار کړی چه عجلاً دملادیا دمجا دلی غره تکمیل شوی ده اودنور دصحنی اووقایو یو غر فوداکمال دپاړه په کار کښی مشغول یو . دمعارف دښوونځیو دتعلیمی موادو دپاړه دصحنی تعلیم او تربیی په برخه کښی همداوس دصحنی فلمونو دچود لو او تقریر ونو څخه دمحیطی حفظ الصحی دشرایطو دبرابرو لو څخه کار اخستل کړی ترڅو چه شخصی حفظ الصحی تابعین اود ساری مرضو نومخه ونیوله شی خبری کړی .

له ښاروالی سره یی دمچانو دورک کولو دپروژې په باره کښی مرسته کړی اوددی پاڼه یی لازم پوستر ونه چاپ کړی چه د ۴۶ کال دسنبل په شروع کیدو سره ښر فمالتونه ادامه ولری او کوشش کړی چه له ذیلا قه څا نگو سره زیات مرسته او گټه کو شش و کړی .

د محیطی حفظ الصحی مدیر یت

د ۴۱ کال داسد میاشتې نه وروسته ددی څانگی وظیفه دارود کابل دپار ۵۲ ښوونځی سړی کړی او له نیلو نظر یو سره یی دمعارف وزارت ته فصل را پور وکړی اودروغتیا پال دشا گردانو د نظری او عملی تد ریس په برخه کښی یی مستقیماً برخه اخیستی دی .

اودعملی تد ریس وسایل یی برابر کړی اودشا گردانو د عملی چارو ور کشاپ دایر اودمر بو طونچاری د معلم اومتخصصینو تر نظار لاندی یی فمالت کړی او دغه په تکامل کښی یی هم اقدامات کړی دی .

د تعلیم او تربیی دمد یریت سره دبری لیکو نو دچاپولو په برخه کښی مرسته شوی . اودتیلیفاتو امدیریت سره یی دصحنی موزیم دتنظیم اودسمی او بصری لا براتوار اودبنجه سوو پوستر و په چاپو لو کښی یی مرسته کړی ده .

همدارنگه یی داوریته ښن دکورس په تد ریس اودکابل راډیو دصحنی پروگرامو په پسر و ژو کښی یی برخه اخیستی ده .

همدارنگه یی دتعلیم او تربیی اوصحنی تیلیفاتو امدیریتو سره مرسته کړی ده . همدغه راز ددغې شعبی متخصصینو دمچانو دمخو کیدو پروگرام ترتیب اوتد

پنازوالی د تطبیق د باره ورسپارل شوی اوڅرنگه چه بدی وختو کښی دغه پر و ژه عملاً تر اجرا لاندی و نیول شوه او مریوط متخصصین د ضرورت په وخت کښی ددغې پروژې عملی اجرا آت گوری:

د پنازوالی سره یې د لیونیو سپوږم په وړک کولو کښی هم عملی مرسته وکړه ددغې څانگې متخصصینو د قندهار او گرشک ولايتونه کتلی اود هغو سیمو د حفظ الصحوی پیلو د اصلاح په نسبت یی خپل نظریات مریوطو مقاماتو ته وسپارل.

دمحیطی حفظ الصحی مدیریت کوشش کوی چه دصحی تبلیغاتو په مرسته د عکاسی یوه څانگه بشپړه کړی، بدی وختو کښی دده سر د حکومت د میر عباس په کلپې کې دمحیطی حفظ الصحی دپرسونل د عملی تربیې او دروغتیا بال دشاگردانو دښوونځی او خلکو دحفظ الصحی وضع داصلاح کولو په منظور دکلویوه تطبیقاتی پروژه دایره اوددغی شعبې دپروگرامو جزء ده.

د مایکرو بیولوژی آمریت:

دا آمریت دباکترالوژی لابراتوار، سیرولوژی، پرازیټو، لوژی همتو لوژی، ذریعه واسطو، اودلابراتواری حیوانانو له مراقبت کولونه متشکل دی.

ددې آمریت پرسونل ۱۳۴۱ کال دسنبلې په میاشت کښی دی موسسو ته احضار شوی چه پدوآمی دلسټ اولانزه دواؤ په برابرولو شروع وشو داوهغه می ذیلاقه څانگو ته واستول کهخه هم د۴۲ کال دحمل تر میاشتی پورې دعامی روغتیا له نقطی نظره دامدادی وسایلو اولابراتواری سامانو دنشتوالی له درکه کوم بارز فعالیت اجرا نکړای شو څر سره دهغه هم دعامی روغتیا دموسی دښوونځیو دشاگردانو په نظری او عملی تدریس کښی می برخه اخستی اودتعلیم اوتربی له مدیریت سره می موسته کړی اوخاصتایی دطبی تکنیک لوجست دشاگردانو اودلابراتور دمسئضرانو دعملی او نظری درسو په وړاندی تکنیک کښی می مستقیمه برخه اخستی اودحمل دمیاشتی نه دا بدی خوا می دفتسکو اومایکرو لوجی دتدقیقاتو په برخه کښی اقدام او همداوس دمعانی پرازیټو اومایکرو تیک دوقایعو اودهماتو لوژیک دمعایناتو له نقطی نظره دعارف دحفظی الصحی دریاست په مرسته دعارف دشاگردانو په ضروری کولو اقدام شوی. اوهم دپنازوالی اودعامی روغتیا دمحیطی حفظ الصحی مدیریت په مرسته دغذایی موادو دقارو کازکوونکو دسیرا لوژیک دمتو لژیک اودامعانی لیرا زینو معاینی شروع شوی چه پشایی چه د۴۲ کال ترسملی پوری به څه ناڅه یوژر تنه په عمومی صورت سروی شی اود پوښکو دتهیی په برخه کښی کوښښ کړی چه دپوښک بانوجنسکو اقسام لاس ته راشی.

د کیمیا او تغذی آمریت: دا آمریت د حیاتی کیمیا می له لابراتوارو دغذایی موادو د تجزی اودوړو اوداو پوړی تجزی او دفاصله موادو نه متشکل دی دمریوطولابراتوارو فنی پرسونل ۴۱ کال دمیزان او عقرب په میاشتی قسماً احضار او په بلانندی ډول فعالیتونه کوی.

۱- دروغتيا دودارت له صحنې مرکزونه دلابراتواري سامانو اولو ازموتيه کول لیکه دمرکزي لابرانواردو دواکمين دتېبي موسسه - ددواگانو دپو او دروغتيا دوزارت تجو يلخاني شوی چه يوه اندازه دضرورت وي سامانونه اولوازم له نومولو هاپو نه راغوښتل شوی او مخيني ابتدایي کتنی شويدي .

۲- هغه لست اولابراتواري لوازم او سامانونه چه د مرستی په ډول له يو نيسف نه غوښتل شوی ؤ د دنيا صحنې سامان دمشاور په مرسته ترتيب او مربوطه مي اچوو ته سپارل شوی چه ښایي ژر به را ورسېږي .

۳- د عامي روغتيا په موسسې پوري مربوط د ښوونځيو د شاگردانو تدريس د کيمياوي لابراتوارو د متخصص له خوا نيول شوی او د طبي تکنیکنا لوڅست دشاگردانو او دلابراتوارو دمسئطري تدريس په برخه کښي مستقيمه برخلري .

۴- يوه اندازه معيانات اولابراتواردو لازمه رنگونه داوبو دتجزیي په لابرانوارد او دلابراتوارو دمعياراتو په تېبه کښي جوړ شوی اودمايکرو بايلوجي لابرانوونه سپارل شوی دي .

۵- د غذایي موادو د کنترول په باره کښي له ښاروالی سره خبري اتري شوي اومقدماتي ترتيبات مي نيول شوی دي چه البته دسامان اولوازمو دتکمیل نه وروسته به دغذایي موادو - مشروبو او غير مشروبو اوپو په تجزيه کولو کښي اقدام وشي اوددی دبارر چه دغذایي موادو کار يگران له صحنې نقطې نظره د غذایي موادو کنترول نه پخوا معاینه شي د هغوی د معایناتو لاس پوري شوی اوس يوه کمیته دغذا مي موادو دکنترول دکمیته په نامه چه دښاروالی دعا مي دروغتيا د موسسې اود جهان د صحنې سازمان دنما بندگانو په گډهون جوړه شوی اوه دغذایي موادو دکنترول دامکاناتو په باره کښي درستورانو چای خانو او نور پلانونه طرح شوي اوه دوردستورانو اونورو ذخيرو دکنترول اوتفتيش قورمې ترتيب او په خپل وخت کښي به تر عدو مي سروی لاندی ونيو لی شي .

(۱۶۵) تنه معاينه شوی اوبشایي چه د ۴۲ کال دسنبلې په اولوورمور کښي ددري سوو تنو نورو معايني به هم سر ته ورسېږي .

دا پيد يمالوژی آمریت : د ۴۱ کال دحمل په اول کښي دی شعبی دپرايتمی ناروغيو - دمچانو دکنترول اودفيوس دناروغيو په باره کړخپل پلانونه په مکمل صورت په کار اچول او لگښت مي تخمین کړیدی اوه می د هغو په تطبیقولو کښي د مربوطو څانگو په واسطه تریری اندازی اقدام کړیدی . اوه می دماريکروبيولوژی دڅانگو کارونه ترتيب اوورسپارلیدی او برسیره پردی می داحصایي دڅانگی د خپلو ریکاردوله مخي دا پيد يمالوژی له نقطې نظره مخيني ساری ناروغی مطالعه کړی اودجهان د صحنې سازمان له مشاورينو اودمو سسې له فني پرسونل سره د هني د

ایډی اووقایې د باره به اقداماتو لاس پوری شوی اوهم د جدام - سفیلېس اوچاهور
ددری کونو ناروغیو په باره کښی یو پلان چه د روغتیا د وزارت له خوا جوړ شوی و
طرح شوی اوژر به د هغه په سروی کولو کښی اقدام وشي .
او دلیر د سروی په باره کښی دوه قیمو نه بکاوانکګ او بل می با هیبا نو چه
لیږل شوی دی .

د ماشوم او میښدو حمایتی آمریت :

د ماشوم او مور د حمایتی آمریت چه له قز لوڼه لمبی د ډاکټرانو - نرسو - قاپلو
میښدو او ماشومانو روزنی ته متوجه دی تصحیح نیولی چه د زیریټون متعلمینو او قاپلو
د طفل او میښدو د حمایتی په دساتیر و سره آشنا کړی او په مددی منظور د موضوع د ماشومانو
او میښدو د موظف ډاکټر له خوا تدریس کښی او له بلمی خوا موظف ډاکټران دی بی مهر و
د ماشومانو په کلینیک کښی په فعالیت بوخت دی او کوشش کوی چه میښدی د ماشومانو
او میښدو د حمایتی له مقرراتو به خبری کړی او هم می ماشومان معاینه او لازمه تداوی
کړی اوهم تجویز نیول شوی چه په راتلونکی وخت کښی د عامی روغتیا په موسسه کښی
د ډاکټرانو - قاپلو او نرسو د باره د ماشومانو او میښدو د ریسرچر مخصوص
کورس دایر کړی .
دویڼو بانګ :

۱- د دفتر د مربوطو لوازمو تهیه او ترتیب :

۲- د فنی ضروری د سامانو او لوازمو برابرول :

۳- د عامی روغتیا د موسسې د قز لو مامورینو او مستخدمینو صحی کتنی چه د وظیفی
له معنی ۲۱۶ تنه دصحی معاینو د تکمیل د باره د کیمیا آمریت او مایکرو بیولوژی ته
معرفی شوی دی او همدغه ننگه ۲۸ تنه کله یوان هم دصحی کتنو د تکمیل د باره دغه
آمریت ته معرفي او نومونه می درېشن په دفتر کښی لیکل شوی دی . د فنی شانګو د کار
د حجم له معنی درېشن د شانګی دراتلونکو فعالیتو هغه پیش بینی چه به د دغ کښی
خو مره نفر د کتنو د باره منل کښی پدغه پوری مربوط دی :

دویڼو د بانګ فعالیتونه د غربی المان د حکومت د امدادی سامانو او لوازمو د رسېدو
او نشتوالی له امله اساسی صورت نه دی شروع شوی . خو بیا هم دلا براتواری شانګو
مرسته کړی او په پوره ډول درېشن د شانګی فعالیتونه چه دویڼو بانګ ترتیبات
لاندی فعالیت کوی یاد شول .

د روزنتون دریاست اجراءات :

هیو شانګو چه د روزنتون دریاست ترانړ لاند د ۱۶ کال به شپږو آخر و میاشتو کښی
د ماشومانو او میښدو د حمایتی به موضوعاتو فعالیت کړی به لاندی ډول دی :

الف : د زیریټون شفاخانه :

د موسسه یوه اختصاصی موسسه ده او د تاسیس له وخت نه تر اوسه پوری د ماشومانو

اوميندو دصحنې پيښو د بهېدو د پاره خدمت کوي او مراجعينو ته دهغې انتظام او وارسى ددى موسسې د مميزانو له جملې نه گڼل کيږي او مراجعين په خاص اسلوب منل کيږي او د موظفو کار کوونکو له خوا معاینه او تداوى کيږي کوم خدمتونه چه د زېږن نټون موسسې د ۴۱ کال په شپږ واخيرو مياشتو يعنې له میزان نه دحوت تر آخره د ما شو ما نو اوميندو په باره کښې کړى دى به لاندې ډول دى :

لمړۍ ولادې برخه :	په بسترو کښې :	۶۴۴ تنه	نور مال ولادت	۴۱۷ تنه
غیر طبيعې اعتلان	۲۳	»	غېر گو نى	۱۱
هملکان	۲۷۷	»	نجو نى	۳۰۶
بې موری	۱۸	»	مړه پيدا شوى ماشومان	۵۸
مړه ماشومان	۸	»	کاذب درد	۲۹
د کښې عمليات	۷۳	»	مړه	۵

دوهم نسامى برخه : په بسترو کښې ۱۴۱ تنه له بسترو نه بهر ۹۵ او کبير عمليات ۲۹ تنه
صغير عمليات ۵۱ تنه - سقط ۳۲ او خون ريزى ۳۵ تنه
تداوى ۴۶ تنه

د زېږن ټوډ شفا خانې هر بوط پولې کلينيکونه :

۱- د شهر آزاد پخوانۍ ناروغۍ - فوۍ - کورنۍ ولادت - هملکان - نجو نۍ - نوې ژنې کولون
ناروغان - پخوانۍ ناروغان

۷۹۵ تنه	۳۵۷ تنه	۹۲ تنه	۲۵	۴۱	۹۵۴	۳۵
۲۹۶ تنه	۶۴۹ تنه
۴۸۹ تنه	۱۶۰ تنه
۳۲۶ تنه	۲۲۷ تنه
۵۸۶ تنه	۲۵۵ تنه
۹۴ تنه	۱۴۳ تنه
۲۲۹ تنه	۱۲۸ تنه	۱	۱	.	.	.

قابليکي ښوونځي :

د ۴۱ کال په خرو شپږو مياشتو کښې ۱۳ تنو قابلو د قايملکي ټاکلي دوره سر ته رسولې او د پوره معلو ماتو ، تجربو او لياقتو په لرلو کښې د ميندو په خدمت کښې ټاکل شويدي .

د زېږن ټون د شفا خانې اکسريز : ددى د پاره چه د ميندو د صحنې له تيا وى هم چه به دغه ترخ کښې رفع شوى وي د زېږن ټون به شفا خانه کښې دا اکسريز مکمله دستگه تاسيس او د مراجعينو د استفادې وده شوې او پرله پسې دا اکسريز به شفا خانه کښې په شپږو مياشتو کښې په دغو لاندې موضوعاتو کښې معاينې شوى دى .

۱	روغ: زړونه او سپری	۶۰۰ تنه	ناروغ	۷۱۸ تنه
۲	روغ عظام	۲۰۸	ناروغ	۲۹۸ »
۳	روغې کلیبی او مثانی	۴۰	»	۱۲ د
۴	» د صغرا کیسی	۱۷	د	۳ »
۵	» گېډې	۲۸	»	۳ د

د ماشومانو پولی کلینیکونه:

د ماشومانو پولی کلینیکونه: د کابل د ښار په اړه بېلو بېلو ناحیو کې د ایرشو بدی چه د هری سیمې مراجعین ورته په اسانۍ سره ورسیدای شي او د خپلو خوله نژدی مرکزونه گټه واخلي.

او بدی مرکزو کېنې ناروغ ماشومان ترعلاج لاندی نیول کیږی او د تند اوی په اثر روغیږی، همدغه راز هغه ماشومان چه روغوی د هغوی د وجود د سلامتی د تغذی او صحی پروگرام تر مراقبت لاندی نیول کیږی او د ناروغو مراجعینو او د شیدو، صابون ویتامینو او نورودا استفادی کوونکو احصایه چه به اوو پولی کلینیکو کېنې می استفاده کیږی به لاندی ډول لیکل کیږی .

۱- به چمن کېنې	هغه ماشومان چه د صابون له روغنی	د ناروغیو
د ماشومانو پولیکلینیک:	او شیدې یې اخستی	شیدو نه استفاده
۱۱۵۰۰ تنه	۱۵۰ تنه	۹۵۶ تنه
۲- د میرویس میدان پولیکلینیک	۱۱۳۹۷ »	۱۷۹ »
۳ دنوی ښار	۱۷۲۸۳ »	۲۶۰ »
		۳۳۶۸ »
		۳۳۷۰ »

مرکزی لابراتوار:- دی موسسې له خپلو بېلوو ځانگو سره د خپلو مراجعینو مهمی صحی اړتیاوی رفع کېدی او په طبی مسايلو کېنې ډیر خدمتونه کوی او برسیره د خپلو ورسپارل شوو وظیفو نه د فنی پرسونل په رسولو او روزنه کېنې می هم اقدام کېی د لابراتوارو د ټاکلی دوره تیرو او نه وروسته شمیر تکنیشنان نه فارغ التحصیل شوی او د هیواد په ولایاتو او مرکزی لابراتوارو کېنې به کار گمارل شویدی .

د هغو مراجعینو احصایه چه د ۴۱ کال له سنبلې نه د حوت تر آخره پوری می دی موسسې بېلو بېلو ځانگو مراجعه کیږی او متعددی کتنی شوی به لاندی ډول لیکل کیږی :-

۱ سیرالوژی غانگی:	۴۸۷۷	تنه
۲ دهماتو لوژی شعبه:	۴۸۴۴	تنه
۳ باکترولوژی شعبه:	۱۴۸۰	تنه
۴ دحیاتو کیمیا ئی شعبه:	۲۶۰۲	تنه

وړ ګټونونه: کوم پروګرامونه چې په وړ ګټو نو نو کښی تطبیق کېږی دماشومانو دراتلونکی روزنی اساس تشکیلوی او هغه ماشومان چې پدی موسسه کښی شاملېږی عموماً ئی سن او عمر دابتدائی ښوونځیو د داخلیدو د پاره مساعد نه وی او هم له بلی خوا هغوی دلیکلو او لوستلو د پاره تیار نه وی نو له همدی کبله د نورو تربیوی فعالیتو په ځای لکه موسیقی ترانه ویلو د سپورت، اولاسی کارو، د حیواناتو او نباتاتو نورو په پېژندلو کښی چې دغه ټول په ځپل دات کښی دماشومانو مخصوصه تربیه ده داخل کېږی دښوونکو په واسطه تر روزنی لاندی نیول کېږی هغه ماشومان چې په ۴۱ کال کښی ئی دوه ګټون ټاکلی دوره سرته رسولی ده اود ښوونځی سن ته رسید لی دی په لاندی ټول د معارف د جلیله وزارت ښوونځیو ته معرفی او لیږل شوی دی:

۱ د ناز وده ګټون .

۲ د حمید وده ګټون .

پر سیره په تربیوی مسایلو دوه ګټو تونود کالیاو او تغذی دبرابرولو په برخه کښی هم کوشش شوی دی او په کال کښی یوه یوه چولمه بهاری لېاسونه ماشومانو ته ورکړی شوی دی او هم هغوی ته هره ورځ یوه لنډه ناسته او یو ګیلاس شیدی ورکړی شوی او هم دوه ګټونو دتفریحو اوساعت تیری دسامانو اولوازمو په برابرولو کښی زیات تحولات راغلی دی

د ۴۲ کال په دریو لمړیو میاشتو کښی په بقینی ټول اجرا آت

د ۴۴ کال د حمل له اول ته د جوزا تر آخره پوری :

الف د زیزنتون شفاخانه :

۱- ولادی - په بسترو کښی ۳۹۳ تنه نور مال ولادتونه، ۲۵۸ تنه غیرطبعی اعتلان

۱۰- تنه غیر ګونی، ۱۲ تنه - هملکان ۱۷۰ تنه نجونی ۲۷۲ تنه په خواله وخت

نه زېږ دنه (۵) تنه او مړه پیدا شوی ماشومان ۲۳ تنه مړه ماشومان ۳ تنه

کا ذب درد ۲۲ تنه، بطنی عملیات ۳۰ تنه مړه شوی ۲ تنه .

۴ نسایي - په بسترو کښی ۶۸ تنه - له بستر نه بهر ۵۵ تنه - کبیر عملیات ۳ تنه، صفیر

عملیات ۳۴ تنه سقط ۳۴ تنه - خونریزی ۱۶ تنه او تدایوی ۱۹ تنه .

ب مړ بوط پولی کلینیکونه :

شهراران - پخوانی ناروغان ۴۲۱ تنه، نوی ناروغان ۸۷ تنه، کورنې ولادت ۵۷

تنه - هملکان ۳۰ تنه - نجونی ۲۷ تنه - نوی ژینو کولوژی ناروغان ۶۴ تنه او پخوانی

۴۲ تنه .

نوی ناروغان	بخواني ناروغان
۲۳۸ تنه	د ميوڼد واټ » ۱۵۵ تنه
» ۲۲۵	» ۱۴۸ »
» ۱۲۶	» ۱۴۱ »
» ۲۵۸	» ۱۲۲ »
» ۱۳۳	» ۷۷ »
» ۱۲۱	» ۸۲ »

ج: د قابلگي ښوونځي: نوی شامل شوی شاگرداني ۱۵ تنه.
د زرينتون شفاخانه:

روغ: زېږونه اوسپری	۴۰۰ تنه	ناروغ	۸۸۸ تنه
روغ: عظام	۲۱۳ تنه	»	۳۰۵ »
روغ: کليي او مثاني	۳۷ »	»	۱۴ »
روغ: کيسي او صغراوي	۱۳ »	»	۶ »
روغ: کبدي	۱۹ »	»	۶ »

۴۲۵ کال د لمر يو شپږ و مياشتو په تخميني صورت راپور:
د ماشومانو ټولي کيښيکونه:

د ټولي کليښيک نوم:	د شيدونه استغاده کوونکي-روغني شيدی-ناروغان
د شيربور ټولي کليښيک:	۱۹۸۰۰ تنه ۱۱۰۰ تنه ۱۱۸۸ تنه
دميروليس ميدان ټولي کليښيک:	۱۰۱۵۵ » ۱۲۰۰ » ۴۷۱۶ »
د چمن »	۱۲۰۰۰ » ۴۵۰ » ۱۱۵۰ »
مرکزي »	۱۲۸۵۰ » ۱۸۴۹ » ۱۸۳۰ »
علاوالدين »	۱۲۵۲۰ » ۱۰۵۰ » ۱۲۰۰ »
د ميوڼد واټ »	۱۵۰۰۰ » ۶۰۰ » ۴۵۰۰ »
د بي بي مهر »	۱۱۵۰۰ » ۳۲۰ » ۱۱۰۰ »

مرکز لای براتوار:

سرالوژی خانکه	۴۵۰۰ تنه
هماتولوژی »	۴۵۱۰ »
باکترولوژی »	۱۰۰۰ »
حياتي کيميا »	۴۸۰۰ »

د ماشومانو او ميندو د ساتنې پروگرام:

د پروگرام ديونيسف په مرسته ادامه لري او پدي وختو کښي د هغو گڼو کوششو او ښو مرستو په اثر چه دروغتيا وزارت او د پوهنتون د رياست په منع کښي موجود دي
د ۱۳۴۲ کال له اول نه د (نسايي او ولادي او ماشومانو تدریسي او تربیوي سرويس

پروگرام) په نامه یوه پروژه شروع شوی ده چه ددی پروگرام له مخې شاگردان او د طب د پوهنځي ستا ژبر دکتوران د دروغتیا وزارت پوری مربوط د ژبې نئون د شفا خانې د ماشومانو په کلینیکو کېشي د مربوطو استاذانو تر نظر لاندې ستاژ کوی .
اوسر بیرته پردی دروغتیا د وزارت دوه تنه ډاکتران د نسا یی او ولادی په برخه کېشي او دوه تنه د ماشومانو په برخه کېشي د طب د فاکولتې په مربوطو سرویسو کېشي د تخصص د لاس ته راوستلو د پاره تر دوزنی لاندې نیول شویدی او له دغې پروژې سره د یونیسف د جوړه کړی پلان په اساس د پوړه اندازې شید و صا بون او و یقنا مو مرسته کوی .

دروغتیا د وزارت د طب فاکولتې، د دنیا له صحې موسسې نه د مرستې په ډول د طب د فاکولتې د شاگردانو د تدریس د پاره د یو تن د پتا لوژی د پرو فیسر او یو تن د فیزیا لوژی د پرو فیسر منظوری اخستی ده . او برسيره پدی می د دنیا له صحې موسسې نه د طب د فاکولتې د ډاکترانو او پرسونل د دوزنی د پاره یو شمیر فیلوشپان هم لاس ته راوړلی دی . او هم د یونیسف د موسسې له خواغه د شاگردانو د بیلو بیلو محایو د ودلو او راوړلو د پاره د خلو دانی مو قروته ورکې شویدی .

د ملاریا د مجادلې ریاست:

دا پروگرام د دنیا د صحې موسسې یو نیسف په مرسته جاری دی او دروغتیا وزارت پدی بریالی شوی چه ۶۳ کال د پاره می د یونیسف له اجرائیه شو را نه د (۲۱۰۰) ډالرو تخصیص اخستی دی او چه به دغو ذکر شو یو پیسو به د مجادلې ریاست ته نقلیه وسایل- د ملاریا د مخو کولو لازمه دواوی- سامان او آلات ورکړشي . همدغه راز د دروغتیا وزارت د دنیا له صحې موسسې نه د دغې پروژې د مرستې د پاره د دوه تنو ملاریا لوجستو- انتمولوجست لایبراتوران او سنترین د تکنیشو مقرری حاصله کړی . او برسيره پدی می د دنیا له صحې موسسې نه ددی پروژې د پاره د یو شمیر فیلوشپو او مطالعاتی سفرو تخصیصیه اخستی ده او د زیاتې کتنې او دوزنی د پاره می مربوطه پرسونلان خارج ته لیږلی او پدی وختو کېشي دروغتیا د وزارت له خوا د دنیا په صحې موسسې او یونیسف کېشي ۶۳-۶۴ کالو د پاره د ملاریا د امجا عملیاتې پلان لاسلیک شو او پدی پروگرام کېشي د بین المللی موسسو زیاتې مرستې پیشبینی شویدی . او د ملاریا د مجادلې موسسې په لاندې ډول لازم اقدامونه کړییدی .

د دی، دی، تی د شیندو عملیات:

په ملاریا می سیمو کېشي د ملاریا په مقابل کېشي دمخ نیوی په منظور ۶۷۴۵ کلی چه (۳۴۷۸۶۰۱) تنه کېږی . او په هر متر مربع سطح کېشي دوه گرامه په سلو کېشي ۷۵ دی دی تی تطبیق شوی او پدی ترتیب (۲۹۸۸۷۶۷) د کیناستو په خونو-طوبلو او په نورو محایو دواشیندل شویده . دی دواشیندلو د (۱۳۲۴) مخصوصو پمپود (۱۶۵۳)

تنو کارکوونکو په واسطه د نورو له لسم نه تر سرطان پورې یعنی څه ناڅه دوی میاشتی په
عمومي صورت دوام کېیدی .

اوددی عملیاتو د کنترول او مراقبت درهنمائی د پاره پنځه سوه او شل تنه فنی
پرسونل لکه مستحضر- صحنی مفتش- آتماوگه - ډاکتر- دملار یا متخصصین په نقلیه
وسایطو سره لکه بایسکل، موټرسایکل او جیپ او لاریو هره ورځ په کار بوخت و.
پدی محای کښې (۴۲۹۲۷۰) تنه هغه نفرچ په ننګرهار کښې ددواشیندلو تربروګرام
لاندی ندی راغلی ذکر شوی ندی ځکه پدی برخه کښې زمونږ پروګرام دومره وړاندی
تکه کېیدی چه یوازی د سرویلانس پروګرام تطبیق کېدی .

د سرویلانس یاد تپی لرونکو ناروغانو د مراقبت عملیات :

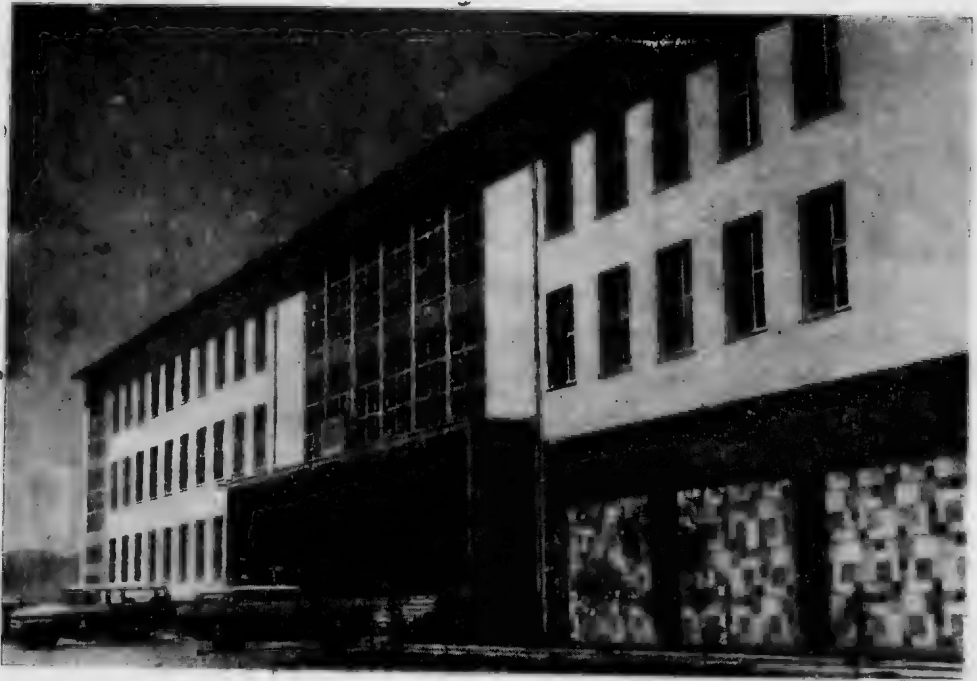
داچه دملار یا دمخو کولو دپالیسی له نقطی نظره یوازی هغه دواشیندل چه په ناقل
مرض یعنی په (انافل) ماشی باندی موثردی کفایت نه کوی . او باید هغه ملاریائی
ناروغان چه دملار یا دپرازیت مخزن دی او هم له هغو نه ناروغی روغو خلکو ته سرایت
کولی شی ولټول او تداوی شی . اودهمدی منظور دپاره به هر (لس زره) نفوس یومستحضر
موظف شوی چه په هره یوه میاشت کښې په کلیو او کورو کښې له خپل مر بوط نفوس نه
خبر واخلي او هغه چانه چه تپی کوی د ملاریا دپرازیت دکتی دپاره وینه واخلي اود
ملاریا په ضد دوا ورکړه شی او وروسته له هغه چه دغه ناروغانو وینی د مکرسکوپ په
واسطه وکتلی شی او یاداچه د ناروغ په وینه کښې دملاریا پرازیت نه تثبیت کېدی
او یاداچه پرازیت موجود دی په لمړی صورت کښې نور له ناروغ سره سروکار نه لرو
خو په دوهم صورت کښې څرنگه چه ناروغ ملاریائی ثابت شو نو د د لچسپی ونه
گرزی .

پدی ترتیب مو دملکت په بیلو بیلو سیمو کښې (۴۲۷۹۰۱۹) تنه نفوس تردی
پروګرام لاندی نیو لی چه منجمله په (لسو میاشتو کښې) له (۱۴۸۲۵۳) تنو تپی
لرونکو ناروغانو وینی اخستل شویدی او یو احتیاطی دوا دملاریا ضد دوا ورکړه
شویده او په وینو کښې دتپو لرونکو دپیشو له جملی نه په (۵۷۳) تنو کښې دملاریا
پرازیت ولیدل شول چه په جرزی صورت تداوی شوی .

۳- محینی خلک لیدل شویدی چه په ظاهر کښې می تبه نه وه خو په وینو کښې می
ملاریائی پرازیتونه موجود و نولدی لحاظه دملکت په مختلفو سیمو کښې په کتلوی
صورت د (۴۵۰۰۰) تنو وینی کتلای شوی او له هغې جملی نه د (۴۰) تنو وینو ملاریائی
پرازیتونه لرل . چه هغه هم جرزی تداوی شویدی .

دملاریا د مجادلای د موسسی تشکیل :

دملاریائی مملکتو دسیمو دښو رسېد کيو او تسهیلاتو دپاره په درېو سیمو تجدید
نظر شویدی .

د کابل په انصاری واکمنۍ روغتیا د موسسې نوی ودانۍ

د شمال د ولايتو سیمې چې اوږد وختونه لري .

د مرکزي او جنوب شرقي سیمې چې اوه نیم یونټونه لري .

د جنوب غربي سیمې چې خپل وختونه دي :

د دغو سیمو په راس یو یونټ لوی مد یر چې د طب دوکتور او دملاریا متخصصان

دی مو ظرف شویږي چې هغوی په خپلو تر اثر لاندی یو ټول له رسیدگی کوی

دملاریا هریو یونټ (۲۰۰۰۰۰) تنه نفوس په یوه معینه منطقه کېږي کوری او داکثرو

یونټو به راس کېږي دطب ډاکتران او دملاریا متخصصین کار کوی او په ټول مملکت

کېږي اوه لس نیمه یونټونه په تعالیت بوخت دي .

د پورتني ویناله خلال نه معلومیږي چې د مملکت په مختلفو سیمو کېږي (۴۲۷۹۰۱۹)

نه پیدا دملاریا دمرض له خطر سره مخامخ دی چې وخت به او کنترول کېږي، د هغی ملاریا

اندازه چې پنخوا د (۴۰) نه تر (۷۰) لاندی په شا وخوا کېږي و اوس صفر ته رسیدلی

او دمرض دشیوع خطر ښیږي وږک شویږي :

د ټو بر کلو ز د موسی فعالیتونه :

د ټو بر کلو ز موسی د دنیا د صحنې موسی په مرسته ۸۲۷ تنه کورنی ناروغان د یو علمي پرنسپل له مخې له نژدی نه تر خپلې څپې نې او کتنې لاندې نیولې او کومه دواچه ورسره موجوده ده هغوی ته یې ورکوي .

شک نشته چه بدې گروپ کښې اصل مسلول ناروغان شته او هم دهیواد ، دهنو افرادو د مراجعې له مخې چه علالت او کسالت حس کوي له یوې خواهره ورغزموږن د نارو غانو شمیر زیاتېږي او له بلې خوا کوم ناروغان چه دمدا ومی څپې نې او تداوی په اثر یو په بل پسې روغېږي د تداوی له گروپ نه ایستل کېږي .

نو همدا وجه ده چه که له یوې خوا زموږ د مسلولو مراجعینو په شمیر کښې زیاتوالی راځي نو له بلې خوا زموږ د مساعدو شرایطو په اثر یو شمیر مسلولین هم مخ په ښه کیدو شي او رخصتوؤ شي ، اودغه دی اوس د خپلو محترمو هیوادوالو د خبرتیا دپاره ددغې موسی دورو سټی کال اجرا آت ټکي په ټکي لیکو :

د ۱۳۴۰ کال د سنبلې له اول نه د ۱۳۴۱ کال تر آخره پوری د ننه په دغې موسی کښې په لاندې ډول فعالیته شویدی .

۱ د نارینه و برخه	۱۲۲	تنه
۲ د پښخو »	۳۷۳	»
۳ د ماشومانو »	۳۹۵	»

څرنگه چه دغه ناروغان د ټو بر کلو ز د موسی تر مراقبت لاندې په خپلو کورو

کښې تداوی کېږي نو په لس گونو ناحیو باندې یې په لاندې ډول ویشو :

لږی	ناحیه	۵۰	تنه
دوهمه	»	۵۵	»
درېمه	»	۵۳	»
څلورمه	»	۷۲	»
پنځمه	»	۹۵	»
شپږمه	»	۶۶	»
اوومه	»	۶۴	»
اتمه	»	۱۱۶	»
نهمه	»	۱۱۲	»
لسمه	»	۱۲۶	»

له لس گونو ناحیو نه د باندې زموږ فعالیته د کابل تر شش کړوږی پوری

پراختیا موندلې ده او د کابل د شش کړوږی بیلو بیلو سیمو کښې په لاندې ډول ناروغان تعجیه شویدی .

گذرگاه - او وایصل آباد	۹ تنه	مہتاب قلعه	۶ تنه
چهلستون	۱۲ تنه	وزیر آباد	۷ تنه
ریشخورد	۱ تنه	یسکه توت	۶ تنه
چهار دہی	۲۱ تنه	دینو ونجیو شاگردان	۱۲ تنه
قلعه فتوح	۶ تنه	آبشار نانک چی	۳ تنه
دہ دانا	۱۵ تنه	دارالامان	۳ تنه
علاوالدین	۹ تنه	خواجہ ملا	۳ تنه

او بر سیره پدی ۴۱ کال دسنبلې له اول نه ۴۲ کال دجوژا تر آخره پوری د کابل دینار اودشش کړوہی دشاوخوا دینو ونجیو سړوی داندکس تو بر کولینک

له مخی د موسی تر دوه و سیاړ و گرو پولاندی تر کتنی نیول شوی او له ۶۵ زرو تنو نه بی زیات تر مطالعی او تدقیق لاندی نیولی دی څرنگه چه په تیر کال کښی دینار او شش کړوہی دینو ونجیو ۵۰ زره تنه شاگردان تر مطالعی او تدقیق لاندی نیولی شوی او نظر په مختلفو سټو ته بی دانتان خپریدل په لاندی ډول قید کېیدی:

(له ۷ نه تر ۱۴ کلنو پوری به سلو کښی شل او له ۲۰ نه زیات چه ښوونکی هم په دغه گروپ کښی شامل دی په سلو کښی ۳۰) د تو بر کولین تست لرل . دسپکال له اول نه تر اوسه پوری ۱۵ زره تنه هغه شاگردان چه نوی داخل شوی او یو شمیر دلوړو ټولگیو شاگردان چه تیر کال بی شی جی و دو هم محل دتوبر کولین تست تطبیق شوی دی .

بله دوپلو وړ نکته داده چه په ۱۳۴۱ کال کښی چه دمزار شریف او جلال آباد او پلمخمری دینار و ښوونجی او همدغه راز د نسا جی - پلمخمری - گلپهار - جبل السراج فابر یکی داندو کس تو بر کولینک له نقطی نظره سر کتنی لاندی نیول شوی و چه په هغوی کښی دانتان خپریدل او فعالی پیشی تثبیت شویدی نو تملقه مراجعو ته بی راپور لیږل شوی .

د ۴۱ کال دسنبلې له اول نه د ۴۲ کال دجوژا تر آخره پوری دتوبر کلوز د موسی دننه عمومی مراجعین په لاندی ډول دی .

دټولو مراجعینو شمیر	۱۱۱۸۰ تنه
ناروغان	۱۰۶۴ تنه
روغ	۱۰۱۶۰ تنه
هغه کسان چه بی سی جی شوی	۷۳۱ »

دتوبر کلوز د موسی مراجعین دسنبلې ترمیا شتی پوری تخمیناً (۵۵۰۰) تنو نه رسیدلی دی .

(د ۲۳۲ مخ باندې)

د مطبوعاتو د وزارت فعالیتونه

اداري تشریفاتې چارې رسمي مکاتبي - بلنې - میلې پالنې - د محبېتي سالکرو د تجلیل او د افغانستان او شوروي اتحاد - افغانستان او جمهوري هند دوستۍ په ټولنو نوري مربوطې چارې هم په غاړه دي او د افغانستان او ملګرو ملتو او افغانستان متحد عربي جمهوریت د دوستۍ د ټولنو لومړنۍ پروژې په یوه کال کښې بشپړ شوي دي .

د خارجې ارتباط د مدیریت فعالیتونه :

د خارجې ارتباط مدیریت د ۱۳۴۱ ل. نیمایي څخه د ۱۳۴۲ کال تر نیمایي پوري د هندو ټولو خارجي نامه لیکونکو او ژورنالستانو په د افغانستان ته راغلي دي هرکلي

د پوهنې نندارې رئیس ښاغلي لطيفي، د امريکايي هنر مندانو د هیأت رئیس ښاغلي رابرت جفري ته د ټولو کپې وړ کوي

کږې دی، د مملکت له واکمنو شخصیتو سره یې دهغوی مرکو او ملاقاتو ته زمینه برابره کړې ده او هغه بلنې چه د مطبوعاتو د وزارت د ثقافې روابطو د ادارې له خوا په یوه کال کېنې د خارجي ورځپاڼو په لیکونکو، لیکوالو او د جریدو د نمایندگانو په ویاړ ورکې شوی دی د دغه مدیر یت په واسطه تر تیب اود دغو بلنو کارتونو نه توزیع شوی دی .

دهغو وزارتو چه د مطبوعاتو له وزیر یاد دغه وزارت له معین سره گوري د دغه مدیر یت کار کوونکي هرکلی کوي .

په افغانستان کېنې د دغه د خارجي جریدو د نمایندگانو چه د مطبوعاتو میلمان نه وو داستوگنې اوسیر وسفر ویزه، د خارجي ارتباط مدیر یت له لیاری سرته رسیدلی ده . په کابل کېنې اوسیدونکو د خارجیانو، سفارتخانو، د دو ستو دولتو د ثقافې مرکزو اود اطلاعاتو دایرو ته د مطبوعاتو د وزارت د نشراتي موسسو او مر بو طو شا نگو لازم او فوري معلومات له همدغې لیاری څخه د لیک ، شفا هی اود تلېفون په ذریعه دهغوی ته اطلاع رسول شویدی .

دغه راز هغه د بلنې کارونه چه د دو ستو دولتو د سفارتخانو له خوا د مطبوعاتو وزارت ته لیږل کېږي همدغه مدیر یت یې د مطبوعاتو وزارت، هغه نشراتي موسسو او نورو وزارتخانو ته رسوي .

هغه دعوتونه چه د مطبوعاتو د وزارت له خوا ور کول کېږي، د مطبوعاتو هیأتو پذیرامې او مشا یعتونه د دغه مدیر یت له اهمو وظیفو څخه دی .

د مطبوعاتو د وزارت نشراتي موسسو ته دهغو ستر و کسانو د پذیرامې پروگرام چه د ښه نیت په رسمی بلنو سره په یوه کال کېنې افغانستان ته راغلي دی همدغه مدیر یت توزیع کيیدی .

د مطبوعاتو د کلتوري هیأتو او هغو مامو رینو چه د کلتوري همکارو د ټپون له مخې د فیلو شپ سکالرشپ په توگه اویا په کنفرانسو کېنې د گډون له امله دوستو دولتو ته تلمی دی سفر خرغ- دالونکي ټکټ او صحنې تصدیقونه له همدې لیاری تهیه شوي او پاسپورتنو نه همدغه مدیر یت ورته تهیه کړي او ورکړي می دی .

د کابل راه یو دخپروونکي موسسې فعاليتونه:

د اخبار او راږورتاژ د مدیر اجراءات:

د پروگرام عنوان	په یوه میاشت کېنې	په لسو میاشتو کېنې
پښتو او فارسي خبرونه	۳۵،۳۰ ساعته	۳۵۳ ساعته
د ورځې په پېښو د باختر قېصره	۲۴ تبصرې	۲۴۰ تبصرې
ورو لیک	۲۵،۰۰ ساعته	۱۵۰ ساعته
د نړۍ د سیاسي پېښو اجمال	۴ پروگرامه	۴۰ پروگرامه

د راپورتاژ خانګه:

د راپورتاژ او مرګه ۴ پر وګرامه ۴۰ پروګرامه
د هیواد وړمچاپو ته یوه کتنه ۱۶ » ۱۶۰
د دغی خانګی پروګرام به ددی کال دوی د میاشتی ترپا په پوری همدغه شیان
دوام وکړی.

د باندنیو خبرو نوډمدیریت اجراء تورپوټ:

د باندنیو خبرو نوډمدیریت په شپږو (انګلیسی- روسی- فرانسوی- جرمنی- عربی
اردو) او په اته نیم ساعته ګروسیو کښی خبرونې لری چه دری ګروسیو ته یی په انګلیسی
او یو سرویس یی په نورو ژبو خبر و نی کوی.
د انګلیسی لوی سرویس دلری ختیز او دجاپان دهیو او د پاره دی چه وروسته له غرمی
به دریو بجو به لنډه څپه به ۱۵ یا ۱۹ متره خپری بی.

د انګلیسی دوهم سرویس د آسیا د ختیز جنوبی هیوادو او اندونیزیا د پاره
دی چه هغه هم دلنډی څپې به ۳۱ یا ۱۹ متره وروسته له غرمی به دری نیمو بجو خپری بی.
د انګلیسی دریم سرویس داروپایی هیوادو او انګلو ساکسون دهیوادو د پاره دی
چه هغه هم دلنډی څپې ۸۴، ۶۲ متره دماښام په شپږو نیمو بجو پروګرام ست کیږی.
داردو سرویس داردو ژبو هیوادو په تیره دهند وپا کستان د پاره دلنډی څپې
به ۸۴، ۶۲ متر و کښی دماښام په شپږو بجو اورو سی سرویس په همدغه څپه کښی
د شپې به لسو بجو، عربی سرویس د عربی هیوادو د پاره هم دلنډی څپه به ۳۱ یا
۲۵ مشرو کښی د شپې به ۱۰ نیمو بجو او جرمنی او فرانسوی سرویسونه داروپایی هیوادو
د پاره ۳۱ یا ۱۹ متر و په څپو کښی د شپې به یوولسو او یوولس نیمو بجو خپری بی.
د دغو پروګرامو څخه مقصد دادی چه د افغانستان دهیواد تاریخ کلتور ترقیات
انکشاف-توریستی حالت او باندنی سیاست معرفتی، له دغه امله د باختر دخپرو
په ټولو ټاکلیو سرویسو کښی د ورځو په پیښو یوه تبصره او یوه مضمون خپری بی.

مضمونونه ټول په پوزیټی ټول تهیه کیږی او دهیواد د زیاتې معرفتی د پاره خپری بی.
تصری هم که به کورنیو موضوعاتو کښی وی یا باندنیو کښی ټولی دورحی د
پیښو له مخی وی به تیره د باندنیو مسالو په باب د آزاد قضاوت او د بیطرفی د سیاست
مؤیدی او معرفتی وی.

د ۳۱ کال په آخر وختو کښی د باندنیو پروګرام دیوه داسی جدول چاپولو ته څخه
وشوه چه پخوانی وجود نه درلود.

دغه جدول چه هفتیز پروګرامونه څرګندوی سمدستی پنځه سوه نسخی په انګلیسی
ژبه چاپ شوی باندنیو اوریدو نکوته چه ډیره غوښتنه یی کوی لیبول کیږی.
په دغه جدول کښی د هری یوازې د مضمونو خپرولو وخت او د پروګرام ټول جریان

لوستونکو ته څرگندېږي او د دغې څانگې د هر ډول خبرو نو په باره کښې لنډه مقدمه لري او د هيواد ته تورېستېکي منظرو سره بشکلي شوي دي.

دمونې او اوريدونکي پروگرام له درېو مياشتو راهيسې يعنې دورې له مياشتې څخه دوه روسي او جرمني پروگرامونه د ازمويښي په ډول او د اوريدونکو د ليکنې په محواب کښې شروع شوي او په زړه پورې نتيجه ورڅخه اخيستل شوي ده د هلاکه مندانو شمير هم زيات کېږي.

له هغې څانگې څخه چې پدې وختو کښې نې د باندنيو خبرو نو په مديريت پورې ارتباط موندلی دی هره ورځ داسې ليکنې چې د هيواد منظرو د هيواد په باب د هيواد د پستي د ټکټو په باب او دغه شان نورو په باب معلومات ولري داسې باندنيو اوريدونکو نه لېږل کېږي چې د کابل راډيو باندني پروگرامونه اروي په نظر کښې دي چې څانگه به زيات افکشاف وکړي لکه چې همدا اوس د افغانستان بيرغ، فوتوگان او کتابونه چې د کابل راډيو د باندنيو پروگرامو باندني اوريدونکي مينه ور سره لري او غواړي ئي دغې څانگې ته ورکړي شوي دي چې په وړيا ډول ئي اريدونکو ته واستوي.

د آرت او موسيقي لوي مديريت:

د موسيقي مديريت:

- ۱: د نوي موسيقي د يو سل او پنځوس پارچې تېپه کول.
- ۲: روسي-چکوسلواکي او ايران ته د افغانستان د موسيقي ورپېژندلو له امله د هنري هيا تو لېږل.
- ۳: په نوي سيک سره د ټيپو لو په شاوخواکي چې زره په کابل راډيو کښې شروع شوي د مطالعې له امله بيروت ته د يوه تن لېږل.
- ۴: په نوي سيک د ټيپ اخيستلو له امله د پښاغلي فر يمن په واسطه د اکو سټيک د کورس تدريس.
- ۵: د وطن د آهنگو د يرش پارچې چې د کابل راډيو د ۲ راکستر په واسطه ارمونيزه شوي دي.

د ټکل په ډول په دريو راتلونکو مياشتو کښې:

- ۱: د يوه ارموني کليوالي ارکستر تشکيل.
- ۲: د دغه ارکستر دغني پرسونل د تدريس د باره د کورس پرانستل.
- ۳: په هرو دوو مياشتو کښې د نويو کنسرتو انعقاد او سر بيره پر اوسنيو خبرو نو د جمعو په ورځو کښې د دريو ساعتو خبرو نو زياتول.

د ۴۱ دوې له مياشتې څخه د کب د مياشتې تر پايه پوري د آرت

د مديريت اجراآت:

- ۱: د کرهڼي ديالوک په هره مياشت کښې ۴ ټول ۲۴
- ۲: د روغتيا » » » ۴ » ۴۴

۳: کلیوالي به هره میاشت کښی ۴ ټول ۲۴

رنګارنګ ټولو ګرام » » ۴ » ۲۴

د ترتیب او بروډ کاستی په هنری او فنی ډول.

۵: د جمعې دور څو د بالوک به شپږو میاشتو کښی شپږو یالو که.

۶: راډیو ډرام به شپږو میاشتو کښی اته ډرامونه.

۷: کورنی ژوند په » » شپيته د بالو که.

۱۳۴۲ د دوری له میاشتی څخه ۴۲ د دوې تر میاشتی پوری :

۱: د کورنی ژوند د بالوک په یوه میاشت کښی ۱۲ د بالو که ټول ۷۲ د بالو که.

۲: د جمعې دور څو » » » ۴ » » ۲۴ »

۳: فارسی رنګارنګ » » ۴ پرو ګرامونه » ۲۴ پرو ګرامونه.

۴: د کرهڼی راډیو ډرام به ورځو میاشتو کښی یو محل .

په وروستیو دریو میاشتو کښی به هم د آواز د مدیر یت پرو ګرام همدغه شان دوام ومومي .

د مضمونو تهیه کولو مدیر یت :

د مضمون عنوان به لسو میاشتو کښی د ساعت له مخی خپرونی په لسو میاشتو کښی

د پرو ګرامونو شمیر

په فارسی او پښتو د کورنی ژوند پرو ګرام	۱۲۰	ساعته	۲۴۰	ساعته
په فارسی او پښتو رنګارنګ پرو ګرام	۴۰	»	۸۰	»
» » دراديو دد استان	۲۰	»	۴۰	»
د پښتو داد بیاتو او هنر په باب د تبصری	۱۰	»	۴۰	»
د پوهنی، اور وختیا او د کرهڼی د وزارت څانو	۲۰	»	۱۲۰	»
د علو مود پو هنځی	۱۰	»	۴۰	»
د ملګرو ملتو	۱۰	»	۴۰	»
د انګلیسی د لومړنیو او منځنیو درسو	۲۰	»	۸۰	»
د روسی درسو	۲۰	»	۸۰	»
د پښتو درسو	۴۰	»	۲۴۰	»

ټول ۳۱۰ ساعته (۱۰۰۰) پرو ګرامونه

د پرو ګرامو د مدیر یت اجراء آت !

د پرو ګرام عنوان د ساعت په حساب د لسو میاشتو خپرونی د پرو ګرام

شمیر په ۱۰ میاشتو کښی

مونږ او اوږدو نکی (په پښتو او فارسی) » ۱۳۲ ساعته ۴۰ پرو ګرامونه

د کوچنیانو پرو ګرام (» ») » ۴۰۰۰ » ۸۰ »

اعلا نو نه (» ») » ۱۵۰۰۰ » ۶۰۰ »

دزمونږ او اړو یدونکو پرو گرام :

دغه پرو گرام چه به هره هفته کښی یو محل شل دقیقې خبر پېری داو رید ونکو علمی او ادبی پوښتو ته هخوا بونه او دژو ندا نه په مشکلا تو کښی هغوی ته مشوره ورکوی .

دا کلمک فعا لیتو نه چه ددغی څا نکي غږی ئې دپرو گرام مو دموا دو به تهیه کولو کښی دعلمی او ادبی ښه مستند ماخذ ته دمراجعی کولو سره کوی او تر څو ئی چه امکان وی داو ریدو ونکو هره پوښتنه که څه هم علمی زیات اغماض او اشکال ولری بی هخوا به نه پر یزیدی ددی باعث شویدی چه ددغه پرو گرام علاقه مندان ورځ به ورځ زیات شی چه نه یوازی د هیواد له شاوخوا څخه بلکه د هیواد دبا ندی څخه هم محبینی افغانی زلمیان لیک لېږ نه را سره لری او دخپلو علمی او حیاتی مشکلا تو به باره کښی استشاره را سره کوی .

بدی وختو کښی داسی اقدام شویدی چه دزمونږ او اړو یدو نکي پرو گرام چه یو علمی پرو گرام دی دمیز نه چارپیر دمرکی په څیر اړو ید ونکو ته ور کړ شی او هغه لیکونه چه له اړو ید ونکو څخه را رسید لی دی ددغه مطلب تا پید کوی چه دغه شان پرو گرام ئی ډیر خوښ دی .

دکوچنیانو پرو گرام :

بدی وختو کښی کلمکه پاملرنه شوی ده چه ددغه پرو گرام مو اد او مطا لب پداسی توگه ترتیب او تهیه شی چه له ډیرو لویو منابعو څخه چه دکوچنیانو دپاره څېړونی کوی واخیستل شی او یادی دداسی آثارو څخه استفاده پکي وشي چه هغه لکه (هانس ک - اندرسن) او نورو په شان چه اثرونه ئی دکوچنیانو دپاره زیات شهرت ولری له دی امله چه ددغه پرو گرام اړو ید ونکی له سند رواو موسیقی سره زیاته میته لری نو دساز غږ وونکو او سند رځاډو یو مختصر گروپ پخپله له وده و کوچنیانو څخه جوړ شویدی چه دموسیقی دپوه استاد تر کتنه لاندی نوی سندری او دکوچنیانو په ذوق برا بری نفی تهیه کوی او په همدغه لپ کښی له دوستو هیوادو څخه دکوچنیانو دپاره دمخصوصو سندرو یو شمیر تیپونه او ریکارډونه راغوښتل شویدی چه کله کله دهغو هیوا دو دژوند او کلتور دمعرفی کو لو په ترڅ کښی اړو یدو ونکو ته او رول کښی .

هغه پر له پسې لیکونه چه له اړو یدو ونکو څخه را رسیدی ښی چه علاوه به کوچنیانو زلمیان او لویان هم دغه پر و گرام خوښوی .
دمر بو طی ځانگی به رپوټ علاوه :

۱: دراپو دجمعی دورڅو دخپرو نووخت دری ساعته زیات شویدی چه له ۱۲ بجونه

تر ۳ بجو پوری دوام لری .

۲: د زنگېهای تفریح (د تفریح څنگونه) په نامه په هرو پنځلسو ورځو کې یو محل نیم ساعت پرو گرام خپر یږي .

۳: په نظر کېنې دې چه در ا ډیو په خپرونو کېنې د (وا قعات وانکشافات) او (پرو گرام جوا نان) په نامه لمړینی پرو گرامونه زیات کړي شی .

د پښتونستان د پرو گرام خپرونی :

په کابل رادیو کېنې چه هره ورځ د ما زیږونه وروسته د ما پېام ۷ بجو نه تر ۸ بجو پوری د پښتونستان پرو گرام په پښتو او بلوچی ژبو خپریږي په دغه پرو گرام کېنې یوازی د پښتونستان د خلکو د حقوقی مطالبې په تائید د پښتونستان د جاري مبارزې د شور او ولولو انعکاس چه د هغوی د ضمیر غږ دی او د هغوی د غوښتنې حقوقی او آزادی دیوازی. سیاسي مسئلې په حیث د حالاتو د بیان او خبرونو په حیث خپاره شوی دی چه سر بیره د پښتونستان نه در ا غلو خبرو او د افغانستان د غټو خبرونو د نشر نه د اجتماعي عدالت بین المللی، قضاوت او آزاد ملی قناعت چه د اختلافی مسایلو او د حقوقو د اعتراف منلی طریق ده د پښتونستان د موضوع دورځی مطابق کټور مضمونونه ، د پښتونستان تاریخي روایات او جغرافیائی حالات د نشر د باره چمتو او برابر شوی او په خپل وخت نشر شوی دی چه د دې ۱۳۴۳ کال د سنبلې د میاشتې نه د ۱۳۴۲ کال د سرطان د اول پوری د لاندی موضوعات د مختلفو عناوینو لاندی د کابل رادیو څخه د پښتونستان په پرو گرام کېنې خپاره شوی دی چه پدی حساب او شمیر دی.

۲۰۶ - دانی

۱- شعرونه

۵۲ - »

۲- د پښتونستان آواز

۲۲ - »

۳- د آزادی چیغې

۲۳ - د

۴- د دوستانو مرکې

۴۳۲ - د

۵- مضمونونه

۳۰۵ مضمونونه

۶- په بلوخی ژبه کېنې

۷- د پښتو کوم مضمونونه، شعرونه، آوازونه او چیغې چه د پښتونستان په پرو گرام کېنې د شپې له خوا نشر شوی په سیامی په دوه نقلو کېنې قایم شوی چه یو نقل یی اخبارونه د نشر د باره لېږل شوی دی .

۸- د پښتونستان د پرو گرام د باره هر وخت د نشر او د وخت او زمان سره سم شعرونه جوړ شوی چه هغه د جلا جلا سند غاړو او هم د کورس او گلو آوازو په واسطه ویل شوی او لمړینی شعرونه د شمېی له خوا د خو ډو سند غاړو په آوازو کېنې تیپ شوی چه څه ناڅه ۴۰ تیپونه مخصوص د پښتونستان د پرو گرام د باره موجود دی .

۹- په همدومره موده کشی کله کله دهجری خبری او دیالوگونه هم نشر شوی دی.

د کابل راه يو د تخنیکي رياست فعاليتونه:

الف: داستوونکو په برخه کې

د راه يو د تخنیکي رياست عمده فعاليتونه په دې موده کې د دوهم پنځه کلن انکشافی پلان د پروژو بشپړولو ته متوجه دی. د پلان پدغه اساس سره دواړو استوونکي دستگاوې بشپړې شوي دي چې يوه يې سل کيلو واټه د لندو خپو او بله يې هم په سل کيلو واټه طاقت دميديم خپو د باره دی.

د لندو خپو سل کيلو واټه دستگاه به له دوو سمندري انتونو سره يوه يې د اور ويا پر لور او بله يې د منځني ختيز د مملکتو پر خوا د کابل راه يو د لندو خپو د دستگاؤ په اوښتو مرگزيکه توت کېږي نصب شي چې پدغه اساس يې نوې ودانۍ بايد لږ څه پراخه او وده تغييرات پکې وشي.

دميديم خپو د سل کيلو واټه دستگاه نصبول د جبار د کلا تر شا د غر خي په پله کې په نظر کېږي نيول شوي دي، ادغه امله ۶۰۰ په ۶۰۰ متره کېږي مخکې پيشبيني شوي ده دغه ساحه اوس لږ څه پراخه ده خو داسې به نظر کېږي دي چې کله چې استوونکي دستگاوې زياتې شي هغه به نوره هم پراخه شي.

د پورتنيو دستگاؤ پروژې به دوه برخو ويشل شوي ده چې يوه يې تخنیکي ده چې په دغه زمينه کې دزيمنس دکمپنۍ د سروی هيات کابل ته راغلي او دغه پروژې يې له فني نظره کتلې او تثبيت کېږي دي.

د دوهيمې تعميرې ده چې پدغه باره کېږي د راه يو تخنیکي رياست د جوړونې له کمپنۍ سره په تماس کېږي شوي او د هغې نقشې يې بشپړې کېږي او سمندري تر دوران لاندې دي، لکه چې معلومه شوې ده داستوونکو دستگاؤ د ډېرو ژبې مصارف د آلمان د اتحادي جمهوريت د حکومت له پورې څخه کېږي. پدغه باره کېږي د آلمان وگړيت د مو سسي هيات کابل ته راغلي اوله غو را مطالعې نه وروسته يې پروژې تثبيت کېږي او د دغې پروژې د پور مو ضوع په آلمان کې تر کتلي لاندې ده او بشپړې زرتړنه يې تېرون لاسيملک شي، په نظر کېږي دي چې د ۴۲ د سېنلې ترمياشتې پورې له دستگاه استوونکي کمپنۍ سره تېرون وشي او د ودانۍ کار يې هم تر هغه وخته شروع شي.

ستلې يو گانې:

د کابل راه يو د ستلې يو گانو د نوي ودانۍ کار رسم له پروگرام سره پر مخ تللی او اوس يې نژدې په سلو کېږي ۹۵ کار سر ته رسيدلي دي. سر بيره پر هغه فني چارې يې هم شروع شوي او کار يې په بېرته پرمخ درومي. د ودانۍ ټولې چارې يې بايد د ۴۲ د سېنلې ترمياشتې پورې بشپړې شي او د فني چارو بسته کاري به يې هم تر هغه وخته په سلو کېږي پنځوس سرتېره ورسېږي مخکې چې زياتره وسايل يې تر اوسه پورې افغانستان ته نه دي را رسيدلي.

ج: اخیستو نکی مرکزونه:

د رادیو د تخنیکي ریاست په نظر کښی لری چه به دو هم پنځکلن بلان کښی خپل اخیستونکی مرکزونه د افغانستان په بیلو بیلوخوا یو کښی زیات کړی به هم دغه اساس دهغی دو سابلو یو تړون د فلفس له کمپنی سره شوی اودغه سامانو نه به د ۴۲ د سنبلی تر میاشتې پورې کابل ته راوړستېږي .

سر بیره پر هغو دکابل راډیو تخنیکي ریاست یو اخیستو نکی مرکز دکابل په څرخې پله او یو بل اخیستو نکی مرکز په سپین بو لډک کی پر نیستیلې اوپسه کار یې اچولې دی .

د چغه سرای د مرکز د برېښنا تور بین به چه لو مړنی چارې یې سر ته رسیدلی دي د ۴۲ د سنبلی تر میاشتې پورې نصب شې پدغه اساس به یې د آخذی مرکز چه تراوسه پورې یې د خاورو د تیلو له خراغ څخه کار اخیست وروسته له دی به د برېښنا له تور بین څخه استفا ده کوی سر بیره پر هغه داسې به نظر کښی دی چه په ارزگان کښی دی هم د برېښنا د تور بین یو نوی مرکز جوړ شوی چه دهغه په واسطه هلته یو اخیستو نکی مرکز په کار واچول شی . د رادیو د تخنیکي ریاست فنی هیأت به زر دسروی له امله هغی خواته وخو مخېږي .

دغه راز د بامیانو د اعلی حکومت په مرکز کښی به هم د آخذی یو نوی مرکز په کار واچول شی .

د ګر ځنډوی د ریاست فعالیت :

د ګر ځنډوی موسسې د ۱۳۳۷ کال په سرکښی د حکومت په تصویب سره دیوه سها می شرکت په صورت د څلورو ملیو نو افغانیو په پښه چه سهمونه یې د پوهنې ، مطبوعاتو دوزا رتو ، دار یا ناخوا می شرکت اود پښتني تجارتی بانک او د هوټلو اود ترا نسپورت د شرکتو له خوا ورکې شوی ده ، تاسیس شو او په کار یې پیل وکړ وروسته له هغه د سپ کال په اولو وختو کښی د مطبوعاتو دوزارت په تشکیل کښی دننه د دولت د تصدی په ډول شو .

دغی موسسې دخپل تاسیس له اول څخه له زیاتو بین المللی توریستی موسسو اود نړی د بیلو بیلو هیوا دوله ګر ځنډو و نګو نما بند کالو سره روابط ټینګه کړی . د توریزم جریان ته یې په تدریج سره شکل او انتظام ورکړی دی اود هیواد په زړه پورې محایو ته چه مهم یې بامیان او دامیر بند دی د ګر ځنډو نو تر تیپولو ته هڅه کړی ده .

د ګر ځنډوی د موسسې اجراءات :

د ګر ځنډوی موسسه د نړی په توریزم له دوو سوو نمابند کیونه زیاتوسره د مراوډې او همکارۍ ټینګولو له لپارې بندي بریالی شوه چه دو زره پنځه سوو پنځه اتیا تنه ګر ځنډو نکی دنړی له بیلو بیلو هیوادو څخه جلب او د افغانستان په بیلو بیلو محایو کښی یې د ګر ځنډو وسایل برابر کړی .

دغې موسسې دخپل تاسيس له اول څخه په کلکه زيار اېستلی دی چه دگر عیدو اوسياحت دوسا یلو په برا برو لو سره افغانستان ته د نړۍ په تور یستی نقشه کښی وړکړی اوزیات دگر عیدونکی را جلب اودهیواد دپاره اقتصادي او فرهنگي کچه تا مین کړی لکه چه دهمدغه فعالیت له مخی د تبلیغاتو له لیا ری د هیواد دمعرفی د پاره دگر عیدونکو شمېر ورځ په ورځ زیات شوی دی، لکه چه دتیر وکلو احصایه ښیي چه له ۱۳۳۷ کال نه راپدی خواد دگر عیدونکو په شمېر کښی پوره زیاتوالی راغلی دی اودتیر کال دگر عیدونکو شمیر دگر عیدونکو له هغه شمیر څخه یو پر پنځه زیات دی چه په ۳۷ کال کښی افغانستان ته راغلی وو.

د دغې موسسې تبلیغات:

د هو ټل او نور وړوسا یلو د کموالی په اثر گرځندوی په زیات اندازه خپرو نوته هڅه نه ده کړې. او دهیواد څخه دباندي اودننه یې دگر عیدونکو ته ورکړي دی په احتیاط سره می خپرونی کړي دی سره له هغه هم په تیر کال کښی پدې بر بالی شوه چه دبامیانو دښو دنی کتاب په (۷۹) مخو کښی په انگلیسی ژبه چاپ او د باند نیو هیواد وگر عیدونکو او تور یستی موسسو ته می داستفادی له امله ورکړی دی. دغه راز می په لاندی ټول نقشی او پوسترونه دهیواد د پیژندلو دپاره چاپ کړی دی.

۱ د افغانستان نقشه: چه د هیواد سرکو نه د مهمو محایو له مسافو

سره هوایی دگرونه، ملکی هوټلو نه اود پترو لوټانکو نه ښیي.

۲: پو سترو: چه د افغانستان له نقشی او په انگلیسی ژبه دگر عیدو و له لنډه

معلوماتو څخه عبارت دی اودهیواد دتاریخی آثارو په فو تو کازو ښکلی شوی دی.

۳: د کابل دښار نقشه: چه واکو نه مهمی دایری بانکو نه داخلی او خارجی

شرکتونه او نور ښیي او په هیواد کښی دننه دگر عیدونکو ته په لار ښو دنه کښی زیاتنه مرسته کوی.

۴: د افغانستان نقشه: چه په نیویارک کښی په ډیره مفصله توگه دملکرو ملتو

د مرکز د اداری له خوا چاپ شوی او دگرځندوی له خوا می په پوره اندازه فرمایشت ورکړ شوی دی او هر ورځ دگر عیدونکو ته داستفادی د پاره ورکول کيږي.

۵: پو ستر (رنگه اعلان)

د بامیانو دښتد امیر، دهرات دجامع جومات اود هند وکش ددور نمادی یو برخي د خورو ټولو رنگه پوسترونو په جاپان کښی فرمایشت ورکړ شوی او دگر عیدونکو

د جلیو لود پاره زیاته مرسته کوی په خارج کښی افغانی سفارتخانو او نمایندگیوته، په کابل کښی خارجې سفارتخانو، په هیواد کښی دننه هوټلو ملکي هوامی چکرو او په دننه او دباندې کښی د آریانا د هوامی شرکت نمایندگیوته او دننې په زیاتو هیوادو کښی خارجی تور یستی موسسوته توزیع او لیږل شوی دی هغه راز د افغانستان یوه پوره اندازه نقشی د تورخم او اسلام کلا سرحد داریو ته لیږل شوی دی چه هغو راتلو نکو گر محید و نکو ته بی و له یا ور کښی چه دمخکی له لیاری افغانستان ته راحی .

دغه شان د افغانستان نیوز اریانا افغانستان مجلی او د کابل قایمز ورځپاڼه وخت په وخت سرحدو ته لیږلی کیږی چه باندی گر محید و نکو زمونی هیواد ته دراتګ په وخت کښی د هیواد له خپرو و نکو اخبار وڅخه استفاده وکړي .

گر هندوی د پورتنیو معلوماتی او تبلیغاتی مواد په چاپولو او خپلولو سر بیرۀ ۱۴ دوی په میاشت کښی ښاغلی ایرکمن امریکایی چه د گر محید و له فامتو لیکوالو څخه دی او هر کال په بیلو بیلو هیوادو کښی د خپلو گر محید و په باب د گر محید و دیاد داشته کتاب لیکي او د توریزم موسسی خاصه علاقه ورسره لری او باله چه افغانستان ته راشی او دوه هفتی دی د گر هندوی میلمه وی، نوموړی دغه بلنه په خوشالی سره ومنله او د خپلو اکو د تیر کال په جشن کښی کابل ته راغی او د کابل او د هغه د شا وخوا د جشن ټول مراسم، بامیان او غزنی می ولیدل او دوی فوق العاده مثبتی نظریی سره بیرته ستون شو او په پای کښی می ۱۹۶۲ کال د خپلو گر محید و په کتاب کښی یو مهمه برخه په افغانستان کښی د خپلو گر محید و په باب لیکلو ته وړ کله او په ډیره ښه وجه سر می زمونی د هیواد مجاسن، ښکلا وې او هغه پرمختګونه چه په برخه شوي می دی بیان کړي دي. گر هندوی د دغه کتاب یوزر ټو که پخپله په ډیر لږ لګښت د افغانستان د گر هندوی په نامه په امریکه، کاناډا او اروپا کښی توزیع کړی دی، سر بیرۀ هر هغه نوموړی دنیو یارک په یوه راډیو کښی هم د افغانستان په باب یو کنفرانس ورکړی او بر سریره هر هغه می په سویسی (نوی زور شرسا ټینګ) اخبار کښی په افغانستان کښی د گر محید و په باب په ۹۹ لویو مخو کښی یوه په زړه پورې مقاله لیکلې ده .

د بامیانو هوټل له دی کبله چه بامیان سمدستی لومړی درجه تور سټیکي های دی نو ځکه د حکومت په صوابدید سره د هغه های هوټل په ۱۳۴۰ کښی په گر هندوی پوری مربوط شو د هغه هوټل حالت هغه وخت زیات وړان وېچال و نو تیر کال و له اصلاحات پکښی وشول چه له هغی جملی څخه یو دادی چه د برښنا یوه پنځه و یشت کیلو واټه دستګاه هلته ودرول شوه چه هغه هوټل او شاوخوا یې د برښنا له رها می څخه کار اخلي . دغه راز له دی کبله چه هغه هوټل اساسی او په ندر لودی یوازې د دوی

په دوه دریو میاشتو کښې به د لاسی بمبې په واسطه یوې ویاړې ډیرې کښې او غیر رسمي او په هوټل ته ورکولې .

ګرځندوی پدې بریالۍ شو چه یوه داسې چینې چه د هوټل څخه د یرش متره ښکته ده ومونده او داو بو کانه کړیټی مرکز می ورڅخه جوړ کړ او له هغه بجایه دنل او د بر ښنا د بمبې په ذریعه پاکې او پریمانه او په هوټل ته ورسوې او هم ئې په هغه هوټل کښې او په خصوصی او دوه عمومی تشنابونه جوړ کړې پدې او هم ئې په هوټل کښې دننه یو عصری پخلنځی جوړ کړی او د هغې ودانۍ په الحاقیه کښې ئې د جلا مو یری مینځلو دپاره یوه دوو بی خانه هم تر جوړونې لاندې نیولې ده چه زر په زده په می کار بشپړ شې .

د بامیانو په هوټل کښې د ګرځندوونکو دمطالعی او دخپرونو او پوستکاروونو پلورلو دپاره یوه کچې جوړه شوی وه چه په پوره اندازه ناول ، خپرونۍ او د افغانستان معرفي کړونکې نقشې د هیواد د طبیعی منظرو او د تاریخی آثارو له پوستکارو و سره هلته لیږل شوی دی چه هره ورځ ګرځندوونکي استفا ده ور څخه کوی .

د ګرځندوی بین المللی روابط : دغه موسسه د خپل تاسیس له ابتدا څخه د توریزم درسمی مؤسسو د بین المللی اتحادیې چه د نړۍ ۸۸ هیوا دونه می غړی دی غړیتوب لری او هم د آسیا دجنوبی سیمې د توریزم د منطقوی کمیسیون غړیتوب لری او د ګرځندوی رئیس د دغی اتحادیې په کالونیو غونډو او د هغه منطقوی کمیسیون په غونډو کښې کډون کړی دی چه دغه غونډې په ۱۹۵۹ کښې د فلپین په مرکز مانیلا کښې په عمومی اسامبله کښې

په ۱۹۶۰ کښې د ارژتاین په مرکز بوینس آیرس کښې .

په ۱۹۶۱ کښې د لویډیز المان په مونشن کښې .

په ۱۹۶۲ کښې د تایلند په مرکز بنکاک کښې شوی وی سر سره پر هغه

په ۱۹۶۰ کښې د ګرځندوی په بلنه د آسیا د جنوب د توریزم منطقوی کمیسیون

په ۶۱ ابل کښې غونډه وکړه چه افغانستان، هندوستان، پاکستان، نیپال او اندونیزیا

کډون پکښې کړی و او دالومړی محل و چه یوه داسی جرګه چه بین المللی ماهیت می درلود په کابل کښې وشوه .

ګرځندوی د دغو بین المللی تماسونو په اثر سر بیرته پر دی چه دنړۍ د پرمخ

تلمی توریزم له موسسو څخه می مرستی او تجربی او په هیواد کښې می د توریزم د

انکشاف په باب نوی مفکورې حاصلی کړی او په عین زمان کښې می په باندنۍ نړۍ

کښې د افغانستان معرفي په باره کښې دکتورو او مشیتو تبلیغاتو دپاره ښه فرصت

وموند د افغانستان د ګرځندوی رئیس په ۱۹۶۱ کښې د توریزم د بین المللی اتحادیې

د اجراییه کمیټی د غړی په حیث وټاکل شو او په ۱۹۶۲ کښې می د بنکاک په کنفرانس

کښی د انکشاف د تخنیکي کميسيون رياست او د آسيا د جنوب د منطقوي کميسيون رياست په غاړه درلود . د ګرځندوی د تاسيس له اول څخه د راغلو ګرځيدونکو شمير .

کال	شمير
په ۱۳۳۷ کښی	۴۳۶
» ۱۳۳۸ »	۶۲۱
» ۱۳۳۹ »	۷۸۰
» ۱۳۴۰ »	۳۳۲۹
» ۱۳۴۱ »	۲۶۹۸

له پورتني احصايي څخه څرګند ږي چې افغانستان ته د ګرځيدو نکورانګه ورځ په ورځ زياتيږي او زمونږ په هيواد کښی د تورويزم اند سترې (صنعت) مخ په انکشاف دی .

د تورويزم عايدات :

د تورويزم اند سترې په ننني نړۍ کښی دومره اهميت پيدا کړيدی چې په زياترو هيوادو کښی می لومړۍ يا دوهمه درجه عايدات تشکيلوي که چيرې د ترتيب شوي احصايي له مخې د تورويزم عايدات د بين المللي تعامل سره سم د اټکل له مخې په ۱۹۴۰-۱۹۴۱ کلو کښی په افغانستان کښی وسنچوي نو معلومېږي چې د ګرځيدونکو دراتګ له درکه په ۱۹۴۰ کال کښی عايدات (۱۲۰۰۰ ۱۹۰) او په ۱۹۴۱ کښی (۱۷۵۸۷۵۰۰) افغانیو ته رسيدلی و .

د دولتي مطابعو فعاليتونه :

د دولتي مطابعو رياست د شهر يا ری ذات په قيمت لرونکو ارشاداتو، د ترقي غوښتونکي حکومت په پا ملرنه او د مطبوعاتو وزارت په مستقيم همکار يو سره د انکشاف پر خوا پراخه ګامونه اخيستی دخپل زيات انکشاف د اسبابو او وسايلو برابرولو په هڅه کښی دی او تران ورځې پورې می وکولای شول چې سره ددی چې سامانونه او وسايل می کم و دخپل قدرت او تواني په اندازه ورځپاڼی - جريدی متعدد دی مجلې - کتابونه - رسالې - دفترونه - جدولونه چاپ کړيدی او درسمی دايرو ملی مو سسو او انفرادی مراجعينو له نورو فرما بښتو څخه ووزی او مراجعين خوښ کړی .

لازمه بی ګڼو چې لومړی هغه سامانونه او وسايل څرګند کړی شی چې دولتي مطبعی د مرکز د مطبعی او ولايتو د مطابعو زيات انکشاف دپاره وړاندې کړيدی .

۱: يو ګا ګسو قايب ماشين چې پخوا په زياته بيه د امريکي ډګاز له کمپنۍ څخه بيړودل شوی او پدې وختو کښی وارد شوی و نصب کړی شو. دغه ماشين ډير ګړندی کار کوي او په يوه پلا اته مخه اخبار چاپي او په اتومات ډول می قاتوی .

۲: له دی امله چه د حروف چيننې اوسنې سيستم له يوې خوا نو دی له مينځه تللی او زيات وخت نيسي اوله بلې خوا حروف چين د حروفو سره د تماس او د پښو دريدلو په اثر په رازراز ناروغتياؤ اخته کيږي نو د دولتي مطابعو رياست تصميم نيولی دی چه حرفونه په لينو قايپ سره ترتيب کړي اوله دغه امله يې د لينو قايپ هغه څلور ماشينونه چه پخوا به پښو شرطو پيرودل شوي دي نصب او په کار اچول شوي دي او د دولتي مطبعې له کارگرو څخه اته تنه او پر تيران د لينو قايپ د کمپنۍ په لگښت تهران ته واستول شول اوله دوو مياشتو زده کړي نه وروسته بيرته مطبعې ته راغلل او په کارمي پيل وکړ لکه چه سمدستي محيني خپروني د لينو قايپ په ماشين سره ترتيب او چا پيږي او په نظر دی چه په نژدې وختو کښي د لينو قايپ شپاړسو نور ماشينونه پداسې شرطو چه په هر شان دولتي مطبعې ته سودمن وي وپيرودل شي پدغه ډول به په دريو کيلو کښي د حروف چيننې سيستم بيخي له مينځه لاړ شي او د حروف چيننې ټولې چاري به په لينو قايپ سره سرته رسيږي .

۳ - له دی امله چه د مرکز او ولايتو مطبعې تقويه شي او زيات انکشاف وکړي د عروفي چاپ د خوبو رنگه ، دوه رنگه ، هايد لبرگه او د البرت فرانک تسال ماشينونه فرما يښت وړکي شوي دي چه له هغې جملې څخه پنځه ويشت ماشينونه مرکز ته رارسيدلي او څلور نور به يې هم زړه زړه راوړسيږي .

۴ : د زنکو گرافي څانگې دپاره سربيره پر زورو ولسامانواو اودا نو د عکاسي ۱۰۰ په ۱۰۰ کښي يوه لويه کمره مکمل لاسپاڼه پيرودل شوې ده چه په نصبولو سره به يې د زنکو گرافي څانگه زيات په مينځگه او انکشاف وکړي .

۵ : د کندهار - لښکرگاه ، هرات ، ميمڼي ، شبرغان ، مزار شريف او پروان دولاتينو د مطابعو دپاره علاوه پر پخوا نيو ماشينو يو يو نوی ماشين استول شوي او نصب شوي دي چه د هغو مطابعو لړتياوي پوره کيږي اودا دغه پلان له مخې صورت مومي چه پخوا ترتيب شوی دی .

۶ : د دولتي مطابعو رياست د ۴۱ د وږي له مياشتي څخه تر اوسه پوري د مرکز د مطبعې او د ولايتو مطابعو دپاره د چاپولو ۲۰۱ - ۲۷۶۵ کيلو راز راز رنگونه ۳۹۷۸ تختي جست د چاپ ۱۲۸۴۰ اول کاغذ او د ليکنې ۹۶۳۶ کډي او مږي چه درجه کاغذ وارد کړيدي سربيره پر عفو د طباعتي محيني نور شيان اولوازم لکه يوه مکفي اندازه دواگانې - حروفونه - د حروفو جوړولو قالبونه - د ماشينو پرزي او نورو وارد کړيدي .

۷: په دی کال کښي پرته د ولايتو له مطابعو څخه يوازې د مرکز د مطبعې واردات د اټکل له مخې (۱۳۱۰۶۶۸۱) افغانينو ته رسيږي ، د يادولو وړ بل شي دادی چه د دولتي مطابعو رئيس ښاغلي کندهاري د طباعتي ماشينونو په بين المللي نندار تون کښي د ګډون له امله د لينو قايپ د کمپنۍ په بلنه د ايران په لارلندن ته تللی ؤ .

بناغلي كندهاري په لندن او داو و پا او آسيا په عيني نور پشارو كښي داستوگني په موده كښي د دولتي مطبعي دزيات انكشاف دپاره دماشينو واردولو د فني پرسونل وروزلو او داوپر تړاو نو داستخد ا مولو او نور و په باب دهغو ها يو له عينو مؤسسو سره خبري اتري كړي دي چه له زياترو څخه به نني په زړه پوري نتيجه يي لاس ته راشي . هيله شته چه ددي كال تر ختميدلو پوري به د چاپ مدرن ماشينونه چه عيني نني رارسيدلي او عيني نور به نني نوددي را ورسپړي دنوي مطبعي په ودانۍ كښي چه ددي كال نه تر بشپړيدو پوري د هيلمند د ناوې د دستگا له خوا جوړېږي و درول شي او په كار به پيل وكړي هغه وخت به دولتي مطبعه وكولاي شي چه د ورځپاڼو جريدو او مجلو په وړاندو فرما يښتو سر بيره د پوهني دوزارت په پوره اندازه درسي كتابونه هم چاپ او دخلكو دنورو فرما يښتو په باب خپل خدمت ته دوام وركوي .

د باختر آژانس د نشراتي مؤسسې فعاليتونه:

د باختر آژانس مؤسسې دخبرو رسولو د ښيگڼي او انتظام له پاره كوښښونه كړي له يوې خوا يي زيار ايستلي دي چه دخبرو كميت او كيفيت زيات كړي او له بلې خوا يي د مؤسسې د فني او تخنيكي وسايلو په مجهزو لو او تقويه كو لو كښي كوښښ كړي دي لكه چه سر بيره پردي چه په مركز كښي دخبرو اخستو نكي دستگا وي ته يه شوي دي دخبر رسولو معتبرو مؤسسو سره لكه دانگلستان ريوتر دامريكې اسوشي فيټيد پرس د لويديز المان د دب-آ-دچين د سين هوا او د شوروي اتحاد د تاس سره تړونونه لري او دهغو آژانسونو له نويو خبرو څخه يي پرله پسې استفاده كړي ده .

د راډيو تيلي فابپ - د ټيپ ريكاډر - دستگاوي او اخيستو نكي راډيو گاني چه پخوا يي د باختر آژانس دپاره له المان سره تړون شوي و واردې شوي او استفاده ورڅخه كېږي . او هم ولايتو ته د باختر آژانس دخبر رسولو د شبكي واردولو لامله د لويديز المان له جمهوريت سره تړون لاسليك شو .

باختر آژانس پدغي شبكه سره كولاي شي چه په يو ه آډ كښي دهيواد (۶) ولايتو ته خبرونه ورسوي . دغه خبرونه په پيسم سره مخايره كېږي . هغه دستگاه به د منعقد شوي تړون له مخي د سپ كال تر مني پوري كابل ته را ورسپړي او په كاوبه واچول شي :

د داخلي خبرو په حقله باختر آژانس زيار ايستلي دي چه دخبرو په سيستم تجديد نظرو كړي او په ولايتو كښي يي هم څو دائيمي نا مه ليكو نكي گمارلي دي او د لايقو او تجربه والا را پوترا نو به استخد ا مولو كښي هم سمعېه شوي ده . سر بيره پر هغو دهيواد په شپږو مهمو ولايتو كښي د شپږو اساسي نمايندگيو ته تاسيسو لوله لامله اقدامات شوي دي .

انگليسي ورځپاڼه كابل تايمز د ۱۳۳۹ په آخرو وختو كښي ددغي مؤسسې له خوا [۱] خپره شوه او تراوسه پوري پرله پسې چاپېږي .

دغی موسسی دفنی او اداری پرسونل له تشکیل نه وروسته په فعالیت لاس پوری کړی د تیاتر دفن دتدریس دپاره می یو کورس پرانیست او اوس شل تنه زلمیان په دغه کورس کښی په نظری او عملی توگه دتیاتر اوسینما دیملو بیلو شقو په زده کړه بوخت دی.

ددغی موسسی ممثلین اوممثلاتی داسی ذوق او استعداد لری چه به دایمی ډول په موسسه کښی شامل شوی ددغو ممثلانو دتعلیم او کار پروگرام دتیاتر په هنر کښی دبرمخ تلمو هیواد په سوبه دی او هیله شته چه زر په زده دغه زلمیان بدغه هنر کښی دبرمخ تلمیو هیوادو په شان ډکرتنه راووزی په نظر کښی دی چه ددغی موسسی ممثلان او ممثلاتی نورهم زیات شی او بااستعداده کسان دهنری تعلیم اوښودنی دپاره باندنیو هیوادوته واستول شی.

دتیاتر هنری موسسه غواړی چه گران وطنوالوته دهنری ډیری ښی ډرامی معرفی کړی او بدغه ډول دوطن زلمیان دښو درامو لیکلوته تشویق او په هیواد کښی دتیاتر سوبه لوړه کړی ، همدا وجه ده چه ددغی موسسی لسو هی ډرام ښیښی لسو بی «پاز یچهای شیشه بی» دتنسی ولیمز اثرؤ.

دوهم ډرام دغو بی په میاشت کښی په کابل ننداری کښی وښودل شو د «هوس در پای نارون» ډرام چه دامریکا می نامتو دراماتیسټ یوجین یونیل اثرؤ چه دنداره کوونکو دمیثی او ذوق په اثر بی شل شپی دوام وکړی اوداخلی او خارجی چریدو اولیکوالو می تبصره اوپه هره کلی وکړی او بدغه باده کښی دهؤسسی له بلوه یوه وږه نشر په هم خبره شوه ددغی نامتو درامو تمثیلول یو ډیر گران کار دی خو لهدی امله چه دتیاتر دهنری هؤسسی ممثلان دگرانو ډرامو تمثیلول زده کړی هغه ډرام ټاکل شوی دی.

دتیاتر هنری موسسی دغه ډرامی دچنگاښ له میاشتی څخه دودی ترمیاشتی پوری اود جشن په ورځو کښی ښودلی دی.

۱: د(همه فرزندان) ډرام چه دامریکا می نامتو لیکوالی آرترملر اثر دی.

۲: د(خانه گدی) ډرام ددینمارکی نامتو لیکوال هانرک ایسن اثر.

: دوه موزیکال پروگرامونه په بیلو بیلو نیټو.

دتیاتر هنری موسسی خپل کوشښونه یوازی داکترو او اکثر سوبه روزلو کښی نه دی محدود کړی بلکه هدف می دادی چه په آینه کښی دهیوادو دقولو هنری جریانو مرکز شی اوس می یوه موسیقی خانگه پرانیستلی ده چه یوشمیر زلمیان په آرت او موسیقی بلد کړی او هیله شته چه په آینه کښی نور داسی شقو هم پرانیزی چه په آرت پوری مستقیم ارتباط لری چه بدغه وسیله دزیاتو زلمیانو دذوق او استعداد دروزلو او انکشاف وسایل تهیه شی.

«بای»

(د ۱۲۰ مخ پانې)

سپ کال د اساسي تعلیماتو د تعقیب د باره کندهار ته ولېږل شو، د دغه کورس شاګر دان د مرکزاو ولاياتو د ښوونځيو د نهم ټولګي فارغان دي چه تعلیمي دوره یی دري کاله ده د مشخصو له خوا په عصری ډول د اصولی تدریس لاندی نیولی شوی د مالیې وزارت اود معارف د وزارت د موافقی په نظر د غو فارغانو ته د ۱۲ ټولګي معادل مسلکي شهادت نامی ورکول کیږی د محکو د احصایی او د فورمو تثبیت ترتیب او توزیع چه پروسی کال پری لاس پوری شوی و تر اوسه پوری ادامه لری، دغه ټاکلی فورمی د مالکانو له خوا د خانه پری نه وروسته د ملکیت د تصفیې دوا پروتیه سیارل کیږی د ملکیت د تصفیې ریاستونه هم چه د هیواد د محکو د احصایی او ثبت د پرمخ تګ مهم کارکنان دی سپ کال په هر ولایت کښی تشکیل شوی دی .

د اجناسو د تهبی او توزیع سیستم په عصری شکل د عمومی تجو یلخانو څخه په مرتب او منظم ډول د دولت د جنسی حساب د انجام لوی او مهم رکن دی . د همدی کبله د مالیې وزارت ددی امر د انجام د باره په فوری اقداماتو لاس پوری کړی . د تجو یلخانو سره ځی یوه عمومی تهبیه خانه په عصری ډول چه ددو ایرو د ضرورت وړ اجناس پکښی هر جنس ځای په ځای ترتیب او تصنیف شوی وی منځ ته راو ستله چه په هغی کښی هر جنس د خپل قیمت د توضیح او تشریح اندازی او د جنس د وضع او محل سره معلوم وی او د مراجمی په وخت سمدستی نیازمندو دوا پروتیه ورکول کیږی د دغه ترتیب رعایت په نورو ټولو فرعی تجو یلخانو کښی هم کیږی چه د ټاکلو فورمو له مخی بې له ځنډه، اجناس ورکړی شوی د پخوانیو حسابو نو تصفیې او د موجوده اجناسو تهبیه او توزیع د تهبی د گدماو نو په مرتب ډول د اجرالاندی نیول کیږی او د ځینو نورو ضروری اجناسو چه د خارج نه تهبیه شی اقدام شوی دی . لکه چه په دی باره کښی د ۱۳۴۱ کال د سنپلی داول نه د ۱۳۴۲ کال د سرطان تر پای پوری ۲۷۲ قلمه سامان تعمیراتی مواد اېسه او د قرطاسی تجهیزات، خوراکي مواد، دری نیم باس هنگېراو ددوا پرو د ضرورت وړ نور مختلفه، اجناس چه مجموعی قیمت یی (۶۰۷۲۶۰۶) افغانی کیږی توزیع شوی دی او ۵۷ قلمه نور تعمیراتی مواد افغانی ساختمانی دستګاه ته ورکړی شوی دی په همدی شان د ذی علاقه دوا پرو او موسسو سره (۱۳۴۶۸۸۰۳) افغانی (۲۰۳۸۴۴) کلداری (۴۷) پونډه د پخوانیو حسابو له مخی رابرسیره او د اسنادو په موجب یی معاملات تصفیې او مجرا شوی دی او (۲۴۲۴۳۱) افغانی چه په ځلسکو بانندی بساقی وی تحصیل او د دولت خزانی ته تحویل شوی دی د پخوانیو کلو نو څخه تر اوسه پوری د دولت یو شمیر ډبري پیسۍ د صنعتی تولید او دستګاو او موسسو د تدویر د باره چه عمومی منافع لری سرمایه گذاری شوی ددغو موسسو ځینی کلی قسمته نه او بله برخه یی د دولت په پیسو د الرشوی نوددی کبله دولت ددغی موسساتو نه منافع او مالیات اخلی نو بیا په دغه دیلانسو نو د تنظیم مراقبت او د دولت د ټولو پخوانیو او سنیو منافعو د دولت دداینو تصدیو د مددک څخه تحصیل او د ټاکلو فورمو اود هغو د توحید او د بودجی د ټولو تصدیو مراقبت. د نفع او ضرر پاملرنه او په دیلانسو بررسی

او نورو دغسی مطالبو اختل شوی رپوټونه چه دهغوی د حسابونو و بررسۍ د باره می چیدی اقامات شوی دی او د تصدو د چارو د نظم او نسق د باره وارسۍ او د جنسی او نقدی شتمنی د حساب د وضع خرگندولو او په همدی شان می د تولید قبا کلی فور می د متخصصینو په مرسته وضع شوی چه د مالی د وزارت د تصدو د عمومی مدیریت له خوا په دغه باره کښی چیدی باملر نه شوی ده. په ۱۳۴۲ کال کښی (۲۵۰) ملیونه افغانی د دولت د داینوله درکه تحصیل او د بودجی په تصدو کښی پیش بینی کښی چه امید دی د باملر نی اوجدی مراقبت په اثر پیش بینی د حقیقت او واقعیت عملی جامی واغو ندی تر کوم محای پوری چه ممکن و دا کثرو تصدو خو کلن بیلانسونه تر تیب او دغور او تدقیق د باره د مالی وزارت ته استولی شوی دی په ۱۳۴۱ کال کښی تقاعد د بودجی لگښت چه (۱۵۸۴۷۷۷۲۹۹۴) افغانی به بخوانیو کلونو پوری خوچنده زیاتی دی دغه د یروالی بخپله کله ناکله د تقاعد مالی تکلیف ښی. سره د دغه بیا هم د مالی وزارت کوشش کښی دی چه په ممکنه طریقو د تقاعد دخزانو د باره دعوايد ودرک پیدا کښی چنا چه د ۱۳۴۱ کال د سنبلی د اول نه ۱۳۴۲ کال داسد تر پای پوری د تقاعد دخزانو عوايد (۳۶۴۵۲۷۲۸) افغانی دی او د بلی خوا د ۱۳۴۱ کال د سنبلی د اول نه ۱۳۴۲ کال د سنبلی پوری د (۴۴۷) کسو متقاعدو مامورینو او دهغوی د وارثانو چه د قطع علاقې په ډول دایمی معاش خواره دی ،

استحقاق می تر اجرا لاندی نیول شوه، دی او په دی ډول حسابو نو د متقاعدینو شمیر چه تراوسه پوری د تقاعد حق دخزانو څخه اخیستی دی ۴۴۷ کسه نور متقاعدین پری زیات شوی دی، سبز کال د مالی وزارت زیاته توجه دغلی او گدامونو د تهیی او ډوډی د چارو تنظیم ته معطوف کښی چه د احتکار او قحطی دمخ نیوی د باره د شوروی اتحاد نه ۲۵ زره ټنه غنمو او د اتازونی نه د ۴۸ زره ټنو غنمو د تهیی او برابر ولو اقدام شوی دی او کوم بل اساسی قدم چه دغلی دساتنی د باره شوی هغه د مرکزی سیلو و تشبث او توسعی نه عبارت دی چه د ۳۰ زره ټنو په ظرفیت د بسکوت او مکرونی جوړولو دوه دستگا هو تاسیس چه په ۱۳۴۱ کال می مقدماتی کښی اوسروی پای ته رسیدلی وی او په همدغه ډول په ولاياتو کښی د قحطی او د احتکار دمخ نیوی په غرض دیو شمیر عصری گدامونو په ساختمان په لاندنیو سیمو کښی د غنمو د ذخیری د باره پری لاس پوری شوی دی .

په خان آباد کښی یو گدام

په مزار شریف کښی ۲»

په بغلان کښی یو »

په شبرغان کښی یو »

په ننګر هار کېښی یوګډام

په میمنه کېښی یو »

د مرکزي سیلو د ذخیره نه داوړو ویشل او هر ډول کلهچو او چوپړ یو توزیع می په بازارونو کېښی د موازنی د ساتنې او د عامو درغا سره په زړه پوری مرسته کېدی ده د مالیی وزارت د تیرو کلو په شان کوشش کوی چه د متخصصینو د تجربو او نظریو له مخی داسی مناسب تشکیلات جوړ کړی چه له یوی خوا د روانو ور مخنیو او نیکشافاتو د زیاتیدو مقصدییا تو تر لاندی اندازی پوری دوظایفو له ایجا با تو سره اقتصادي او متناسب وی اوله بلی خوا د فنی او اختصاصی کارونو زیاتوالی په یو شمیر تعلیم یافته و افرادو پوری مستلزم وی نو له همدی امله د مالیی وزارت د ۱۳۴۱ کال له سنبلی نه د ۱۳۴۲ کال داسد تر آخره پوری خومره می چه امکان درلود په اداری انتظام او اصلاح کولو کېښی می کوشش کړیدی او د دولت د مالیی مامورینو په رسولو او د تنویر او تعلیم په لار کېښی می دوقی د میاشتنی مجلی په خپرولو کېښی له هغوی سره لازم کوششونه کړیدی، په اداری ، گمرکی ، املاکی او حسابی عوایدو او نو رو فقر و فقراتی کېښی غور شویدی او د ۱۳۴۱ کال د ۱۶۲۱ سنبلی د اول نه ۱۳۴۲ کال د سرطان تر پای پوری د یوی خوا اداری ، گمرکی ، املاکی ، حسابی عوایدو او نور مختلف فقرات چه د غور او نظر لاندی و د مالیی د وزارت په مجلس کېښی حسابی ، گمرکی ، املاکی ، قاچاقی مالی او اداری د هر ډول قضا یا و شخه (۷۰۱) فقری د غور او خپی نی لاندی راغلی چه د فیصلی نه وروسته می خپلو مراجعو ته خبر ورکړی شوی دی .

(پای)

د پوهنتون فعالیتونه

۱۳. په ۱۳۴۲ کال کښی داوونونه زیات محصلین او اسیستانتونه او درې کسه سکالر شپ او فیلوشپ استادان برا پر شویدی .
۱۴. د کیمیا، زولوجی او جیالوجی په برخو کښی درابطه نوامیت د هیئتو په مرسته یولی علمی تتبعات جریان لری .

د حقو قود پوهنځی فعالیتونه :

په وروستیو کښو کښی مخصوصاً د مملکت د پنځه کلن پلان د منع ته را تللو څخه وروسته د دغه پوهنځی شاملان او فارغ التحصیلان مخ په زیاتیدو دی . لکه د دغه پوهنځی د لومړی ټولنکی دنوی شاملینو شمیر چه په تیرو کلونو کښی به له ۶۰ تنو څخه زیات نه وه په ۱۳۴۱ کال کښی ۹۹ تنوته ورسید چه په همدی قیاس او ترکیب د پوهنځی د ټولو شاگردانو مجموعی شمیر چه پخوا له ۲۰۰ تنو څخه زیات نه وه په دغه کال کښی ۲۵۷ تنوته رسیدلی دی او هغه فارغ التحصیلان چه د ۱۳۴۱ کال په پای کښی مربوط وړا یروته معرفي شویدی شمیر یی ۷۸ تنوته رسیدی .

دغه شان د ۱۳۴۲ کال دنوی شاملو شوی زده کوونکو شمیر چه د حمل ذ هیئت ټیټی څخه دغه پوهنځی ته ور معرفي شویدی په پنځه کلن پلان کښی د تشبیهیت شوو د شمیر څخه زیات او شمیر یی (۱۶۵) تنوته رسیدی او د ټولو ټولنکیو سرجمع ۴۰۲ زده کوونکو ته رسیدی . دویسمه موضوع د کیفی بشرا بطو ده چه

د کابل د پوهنتون د چمنازیوم دنوی ودانۍ یوه برخه

په پوهنځي هميشه مخه ته توجه کړې او د عمل سره د علم دارت بساط لياره ، زمونږ په مملکت کښي دهغو نو يوشرايطو دايجاياتو په نظر کښي نيولو سره چه تازه د انکشاف او رشد مراحل طي کوي مخيني نوي مضامين لکه د افغانستان تجارت حقوق په افغانستان کښي دعامي اداري ، په افغانستان کي د اقتصادي د انکشاف د افغانستان بين المللي مناسبات او اوسني افغانستان يي په خپلو پروگرامو نو کښي شامل کړي دي .

له ټولو څخه مهمه د فرائسي د سوروبون د حقوقو د پوهنځي سره د کابل د حقوقو د پوهنځي د تواميت او يوځاي کيدو موضوع ده چه له ۴ کالو څخه را په دي خوا خپل انکشافی مراحل طي کوي او د دغه رابطي په اساس د پاريس د حقوقو پوهنځي تعهد کړي دي چه دامکاناتو په چوکاټ کي علمي هر قسم وسایل د حقوقو د پوهنځي په اختيار کي کيږي دي لکه چه په ۱۹ مادو کي د تواميت او يوځاي کيدو د موافقت نامي لايحه تسويد شوي او خپل وروستي مراحل يي داسي طي کړي دي چه دغه بهرهماده کي د دواړو پوهنځيو د علمي همکاري مطالب په کي پراته دي .

بله موضوع چه د پاريس د حقوقو د پوهنځي سره د کابل د حقوقو د پوهنځي د يوځاي کيدو په نوي موافقت نامه کي محاي شويده ، هغه د حقوقي مطالعو د يو مرکز تاسيس دي چه د پوهنځي په خوا کي داسي پيش بيني شويده چه د افغانستان په ټولو حقوقي رشتو او تقنين کي د حقوقو پوهنځي خاص اهميت پيدا کړي او استادان د داسي موضوع گانو په تحقيق کي علم د عمل سره يوځاي کړي او خپل تدريس ته يو ژوندي شکل ورکړي . د حقوقو د پوهنځي د عمده نياردنديو څخه يوه داده چه افغاني استادان په پوهنځي کي نه وو چه دغه نقيصه له څو کلورا په دي خوا په جدي طور سره د نظر لاندې نيول شوي او د علمي کادر په تاسيس سره د افغاني استادانو ۱۵ تنه په علمي خاصو درجو خپل انکشافی مراحل طي کوي لکه چه د تدريسي غړو زياته برخه خارج ته لېږل شوي او د زياتو زده کړو څخه وروسته بيرته وطن ته راستانه شويدي . دغه شان څلور تنه تراوسه پوري د حقوق جزا ، د بين المللي مناسباتو تاريخ او عامي اداري په برخو کي په خپلو عالي اولو دودو تحصيلاتو بوخت دي چه دراتلو څخه وروسته به خپل علمي او ملي وظيفي لاس ته راوړي .

د افغاني استادانو نه علاوه چه د پوهنځي په علمي کادر کي شامل دي . پنځه تنه خارجي پروفيسران او دغه شان د احضاري او ورغني حق الزحمي لس تنه استادان د بيلو بيلو مضامينو په تدريس بوخت دي .

يقين دي چه د حقوقو پوهنځي به د څو کلود انکشاف نه وروسته د خارجي پروفيسرانو د استخدام او دغه شان د احضاري استادانو څخه بيخي بي نيازده شي .

بله موضوع چه په علمي محيط کي زياته توجه ځانته گرځوي هغه د نشراتو او کتابغا نې موضوع ده چه د حقوقو پوهنځي د پوهنځي د شاگر دانو د معلوماتو د زياتو لود پاره بهرهمياشت کي د حقوقو مجله خپروي . د حقوقو مجلې له هغو ټولو تغيراتو سره چه په دي

وروستیو وختو کې می کېږېدی منجمله په ۱۳۴۱ کال کې می په شمیر کې زیاتوالی راغلی او کیفی تغییر می هم کېږېدی .

د پوهنځي کتابخانه د تاسیس له وخت څخه د نورو کاروسره یوځای مخ په وړاندې تللی خو دا ۱۳۴۱ کال نه راپه دی خوا په هغه کې زیات تحولات راغلي دي ، لکه د هغه د علمي کتابونو شمیر چه اوس (۸۰۰۰) ؤو کوته رسیدلې او دغه شان د کتابخاني تر څنګ یوه منظمه قرائت محال هم جوړه شوې ده چه زده کوونکي خپل د فراغت وخت هلته تیر کړی .

د طب د پېوهنځي فعالیتونه :

د طب پوهنځي د خپل تدریس ستاف د نیمګړي تیا بشپړ و لوله امله د ۱۳۴۱ کال لس تنه فارغان تحصیل داکتران د کنکور له تیروولو او له بریالیتوب نه وروسته د کموت په کورسیو کېنښی مقرر او شامل کړی او د لیون د پوهنتون د طب له پوهنځي سره می فرهنګي تړون وکړ چه د هغه پر اساس به په نژدې وختو کېنښی د هغه یو شمیر پروفیسران کابل ته راشي او د لیون د پوهنتون د طب د پوهنځي تر لارښود نه لاندې به افغانی زده کوونکي ور وړل شي او علمي سوبه به می جګه شي او د طب علمي تحقیقات او مطالعې به می پراخه شي .

سر بیره پوهنوی د ډاکترانو د پوهې زیاتولو او د طب د علم په رشتو کېنښی د هغوی د زیاتو مطالعو له پاره به اتلس تنه ډاکتران د طب په بیلو بیلو رشتو کېنښی د باندینو هیوادو ته استولای دی چه خپلې زده کړې په مربوطو رشتو کېنښی بشپړې کړي او له علمي ښوونځیو معلوماتو سره هیواد ته راشي او په خدمت کېنښی شامل شي .

د طب پوهنځي د خپل فني پرسونل بشپړولو له امله دوه نارینه او د ښځو نرسنګ ښوونځي لری چه هر کال یو شمیر زلمیان ور څخه فارغ او د نرس په صفت د بیلو مه لری او د پوهنتون دروغتونو په چوکاټ کېنښی په خدمت کېنښی شاملېږي سړ کال له هغه ښوونځي څخه ۱۴ تنه نرس فارغ شوي دي د مربوطو لابراتورو د مجهزو له پاره یوه اندازه لابراتواري ضروری سامان او لوازم می له یو نسيف څخه لاسته راوړی چه د لابراتوار استفاده ور څخه کوی .

د طب پوهنځي پدی بریالی شو چه د نړۍ دروغتیاد موسسې له لیاري څخه د پتالوژي پروفیسر د یوځه مودی د پاره د پتالوژي په سرویس کېنښی استخدام کړی هغه پروفیسر له یوځه مودی راهیسې کابل ته راغلی او د پتالوژي په لابراتور کېنښی په کار لګیای دی .

د لابراتوارو په برخه کېنښی :

د یوه کال په موده کېنښی دغه لابراتوارونه نوی تاسیس او په کار لویدلای دی .

د تشریح لابراتوار :

له دی امله چه سل تنه زده کوونکي به آسانی سره وکولای شي د بدن د عضویت

د کابل پوهنتون د جمنار يوم دنوی و دانې يوه برخه

جوړونه له نژدې څخه تر مطالعه او تدقیق لاندې ونیسي او علمی در سونه په لا برا توار کښي زده کړي. نو د دغه لا براتو اړینو او تجهیزاتو په برخه کښي لیکه دخوښو لا براتو اړیو میچزو خوښو جوړولو اود زده کړونکو د زیاتې اړتیا دې دپاړم د یوه موخېم تهیه کولو ته هڅه شویده چه له هغې جملې څخه د یوه داسې امنې عصري تیارو پم کار اچول دي چه د تطبیقاتي درسو زده کړو د پاره سل تنه زده کړونکي پکښي ځای شي.

دغه د اړوند علمي جراحۍ د تشریح په ساحه کی د استفادې د پاره ددغه امفسي تیارو په منځ کی د کاشي پو لوی میز هم ایښودل شویدی دغه رنگه په بله لویو د پوښې خوښه کی د کاشي اته تطبیقاتي میزونه له عامې څپر اغوړې د دوهم ټولگی د پاره چه لس ستو لونه هم لری ایښودل شویدی.

د تشریح د لا براتو اړینه علاوه په نظر کی لری چه یوه د عکاسي څانگه چه د تشریح په برخه کی له مهمو اساساتو څخه ده تهیه او په کار واچوی چه لومړنۍ چاری یې شروع او په نژدې وختو کی به دغه څانگه هم دائره کړي.

د حیاتي او طبی کیمیا لا براتو اړه:

ددغه لا براتو اړه وسیله سر بیره دویزو ، ادرالز او زورو هر څه راځي معالیمو علاوه چه پخوا هم اجرا شوی ؤ له یوه کاله راهی خوا دویزو د هیمو گلیو بین (و پرو تین په تیرم د بیتو گلیو بین او ترانسفرین چه د وراثت د علم حیالتي کیمیا او بشري علم له مخی دیراهمیږي لری کتنی او تدقیقات او هم د ځگر د آفتو د تشخیص دپاره د الکترول فوریز معالیمي کپړي

د طب پوهنځي تير کال پدي بریا لى شو چه ددغه لابرا توار دسا مانواولوا زمو
د بشپړولو دپا ره دامريکي دنیشنل سيانس فونډ يشن له موسسې څخه شل زره دا لره
مرسته لاس ته را ولي لکه چه ددغه سامان يوه برخه را رسيد لى ، نصب شوى او په کار
اچول شويده .

ددغه لابرا توار کي سمد سمي دوه د پړش راز راز معاينې او د تجزي عملي نه شويدي
او د ۱۳۴۱ کال دولتي له ميا شتي نه تراوسه پوري مي د پوهنتون دروغتونو څلور زره
بيلی بيلی تجزي او معاينې اجرا شوي او يوشمير مهم سامانونه او آلات
تهيه شويدي .

د باکترولوژي لابرا توار:

لدى کبله چه هر کال هغه پوهنځي د زده کړونکو د زياتيدو په اثر مخ په انکشاف
او پراختيا کي دي نو د طب د پوهنځي په لابرا توار ي عصرى وسايلو مي دمجهز کيد لو
دپا ره سترگامونه اخيښتي دي .

۱- د زده کړونکو د عملي چارو د پرمخ بيولو دپا ره د څلور وړو قوې او حساسو
مکروسکوپونو ته کول .

۲- د اوبو د تقيط د اسانۍ له مخې تهيه کړى او په کار مي اچولى ده چه د لابرا توار
له تيا په ښه وجه لري کولای شي .

۳- يوه انداز داسي کيمياوي مواد او رنگ جوړولو او زرعي وسايلو
دپا ره راز درملونه مي پيرودلى دي چه دمکروبو او انتاني پرازيتو په تشخيص کي
کار ورځني اخيستل کيږي .

۴- داسي زيات شمير لابراتوارى حيوانات چه دناروغتيا و په تشخيص کي کار
ورځني اخيستل کيږي روزلى دي .

۵- د لابراتوار په زياتو مجهز کولو او نوې ودانۍ ته مخ په لېږدولو کي چه د پوهنځي
داوسنۍ ودانۍ تر مخ جوړه شويده ولما اقدامات کيږي .

سربيره به دې دغو لابرا توارو په لسو مياشتو کښي د هلي آباد د ښځو دروغتونو
د بيلو بيلو سرويسو د ناروغانو او نورو ناروغانو يونيم زر بيلی بيلی لابرا ري معاينې
کيږي او (۸۹) لابرا توارى حيوانات د ناروغيو د تشخيص له امله تجزيه
او په مرضي موادو د تطبيق کي شويدي .

پتا لوژي لابرا توار:

ددغه لابراتوار کي ۱۳۴۱ کال دو لى دميا شتي تر اوسه پوري شپږ سوه بيلی بيلی
پتا لوژي معاينې شويدي چه ددغو بيو سپي گانو څخه يوه برخه دابن سينا ، زېږنتون
مرکزي قوا له روغتونو او د عدلى طب له لابرا توار او د کابل د پوهنتون له روغتونو
څخه را رسيد لى دي .

چه ددغو بیوسپيگانو نتيجې اورپوت له پټا لوژی تشخیص نه وروسته مربوطو څانگو ته لیږل شوي دي .

سر بيره پرهغو دغه څانگه پدی یريا لی شوه چه دهستو لوژی درسو دپاره ددرسي سلايدو پنځوس بکسونه او دپټا لوژی تدريس دپاره ددرسي سلايدو پنځوس بکسونه چه قول لس زره، درسي سلايدونه کيبي تهيه او دتطبیقاتو له امله يي طلا بو ت و رکړي دي . دغه راز د پوهنځي دطلابو دکارد پرمختگ او په تطبیقاتو کي دزياتو آسانتيا و برا برولودپاره له امريکي څخه دغه لابرا توار ته يو شمير نوی مدرن ماشينونه اوسا مانونه بیرو دل شوي دي .

فارمکولوژی لابراتوار :

دغه لابراتوار دپوهنځي دطلابو دنظري تدريس پروزيفه علاوه یوازي توکسيکو لوژی معاینی هم دنا روغانو او هغومو یو په ځگر اومعه کي چه هغه می دد لې طب دڅانگي له خوا دپوليسوپه واسطه دوی ته سپارل شوی و دسمي موادو موندلوله امله وکړي اوسر بيره په هغومي دملی دفاع دوزارت اودپوهنتون د روغتيا دموسسو ددرماتونو ورلپي لپو درملو تجزيه می هم اجرا کي يده .

دغه راز يودتوکسيکولوژی اوڅو نور لابرا توارونه ددی څانگي دستاف علمی تجربو دپاره مجهز او په کار واچول شول . دڅانگي دستاف په شمير کيبي زياتوالي راغلي او د۳۱۴۱ کله له فارغ التحصيلانو څخه يودطب واکتر هم پدغه څانگه کيبي ونيول شو او په نظر کيبي دی چه د۱۳۴۱ د تعلیمی کال دستاژ له ختمو لونه وروسته به دري تنه نور هم په دغه څانگه کيبي په کار بوخت شي لکه چه دستاژ دري تنه واکتران له همدغه امله له اوس څخه پدی څانگه کيبي کاندی پدشوی او په ستاژ لکيا دی .

عدلی طب :

دغی څانگي هم دنظري درسو په ادخ کيبي چه له پرو گرام سره سم می په ټولگی کيبي سر ته رسوی داتو پسي گانو بولي معاینی چه دامیبه له قومانده انی، ترا فیک اوعدلی مجاکمو څخه ورته رسیدلی دي کړي دي . دزيات ضرورت له مخي چه دطب پوهنځي می دغی څانگي ته لری په نظر کيبي دی چه دغه لابراتوار ته توسعه ورکړي .

لکه چه له همدغه امله می ددغی څانگي یو تن تدريسي ستاف دلو هو تحصیلاتو دپاره خارج ته استولی اوداسی په نظر کيبي دی چه دپوهنځي خوتنه نور فارغا ل تحصیلان هم ددغی څانگي په بست کيبي ونيول شي .

فيزیولوژی لابراتوار :

دغه لابراتوار دفيزیولوژی له نظري تدريس نه علاوه چه لومړی اودو هم ټولگی ته می

ورکوي يولي علمي تطبیقات هم د زده کړونکو په واسطه د مریو طولاً براتوار ودرس په ساحه کې کړی دی .

دغی خانگی بندي کال کې د کابل د پوهنتون دروغتون د ناروغانو اوله دروغتون څخه د باندی ناروغانو له پنځو سو و نه زیاتی الکترو کار دیو گرام اومیتا یو لیزم معاینی اجرا کړی دی . سربیره په هغه د دغی خانگی دستا ف له خوا اته علمي رسالې تهیه او خپری شوی دی او هم یی یولي علمي مضمونونه د افغان طبیبی مجلې ته تهیه کړی دی .

وقایوی طب :

دغی خانگی سربیره په هغه چه د پوهنځی په بیلو بیلو څلکیو کې یی د وقایوی طب تدریس سر ته رسولی دی د پروگرام او تقسیم اوقات له مخی لکه د کلیو د انکشاف اود کو چنیانو اومیندو اونورو صبحی مرکزود پروژو له قبیله د ښار په صبحی پروژو کې دستاژ د لارښودنی په برخه کې خدمت کړی دی ، سربیره په هغه مریو طولاً براتوارو د تو سمی او انکشاف په برخه کې هم کلک اقدامات کړی دی ، د آسیا جنو بی ختیزی سیمې د منطقوی سیمینار دپاره اود پوهنی د زده کړونکو د روغتیا کنترول د دغی خانگی له فعا لیتو څخه گڼل کیږی .

کتابخانه :

د طب د پوهنځی کتابخانه چه اوس په بیلو بیلو انگلیسی ، فرانسوی ، المانی ، ترکی ، عربی ، پشتو او فارسی ژبو له اتو زرو ټوکو نه زیات کتابونه لری دیو اد یوه ډیره علمي مجیزه او عصری کتابخانه ده اود کتابدارۍ په عصری سیستم سره مجهزه ده د طب پوهنځی څه کتابخانه د کابل د پوهنتون د مرکزی کتابخانی په همکاری د یوه متخصص کتابدار تر نظر لاندی په ښوونی اصولو سره گتلاک کړی چه استاذان اوزده کړی ونگی استفا ده ورڅخه کوی .

د خپرونو مدیریت :

ددغه مدیریت وظیفی د افغان د طبی مجلې په نامه دیوی علمي طبی مجلې له چاپ او خپرونو نه علاوه چه د هرودیو میاشتو په آخر کې خپریږی د درسی کتابو چاپ او خپرول اود کنفرانسو له قبیله دیو شمیر خپرونو بولی کای هم په غاړه لری او د دفتر داری یوه زیاته اندازه راز راز پاهی او د طب د پوهنځی د بیلو بیلو سروسو د ضرورت په اندازه پاهی لکه د تودوخی د درجی کورپونه ، د لار اتوارو اومعاینو پاهی ، د پوهنتون دروغتونو د ناروغانو د مشاهدی پاهی ، رسمی لیکونه ، استعلامی ، بودجوی پاهی ، محاسبوی پاهی تدریسی جدولونه لکه د زده کړونکو د حاضری جدولونه ، د درسو د معیار پاهی اود زده کړونکو د هویت د کارتو دستاژ اونوری پاهی د دغی خانگی په واسطه چاپ اود کار اخیستلو دپاره ورکړی شوی دی . دغه راز د ۱۳۴۱ کال دوی د میاشتی له اول څخه تر اوسه پوری پنځه دیرش ټوکو درسی کتابونه چه د هر ټوک منجني حدی (۲۰۰) مخه دی

او د پوهنې کابې په توګه خو بیل بیل کنفرانسونه د دغې څانګې په واسطه چاپ شوي دي. او د طباعتی ورځ په ورځ له مخې په تیر کال کېنې د ګډستونریو نوی ماشین له یوه بل ماشین سره چه اړه ورتوه د دغې څانګې د پاره پیرودل شوي دي سر بیرې په هغو دوه د قایم ماشینو نه هم دغې څانګې ته ور کړي شوي دي .

د طب پوهنځي وکړلای شری چه د افغان طبي مجلې چه د هیواد یوه طبي علمی مجله ده په خپرولو سره د افغانی مجلې پتالوژی په معرفي کولو کېنې خدمت وکړی او په دغه اساس می د نړی د هیوادو له یو شمیر پوهنتونو او طبي موسسو سره علمی تیا دلی اوار تباط ټینگه کړي .

اداري لوی مدیریت:

اداري لوی مدیریت او دهغه مر بوطی څانګې هم دلا براتوار د درسی ضروری وسایلو په تهیه کولو او دهغه په انتظام او ترتیب کېنې په فعالیت کېیدی دغه را زد همدغه اداری مدیریت په فعالیت سره د پوهنځي لا براتوار ته دری سوه در سی چو کی د زده کړ و نکو د تطبیقاتی خونو د پاره دری سوه ستولونه، شل در سی تختی د دفتر او لا براتوار د پاره اته وشت میزونه او پنځه دیرش الماری او یوه اندازه مو بل او مفروشات په دغه کال کېنې تهیه شو ی دی .

سر بیرې په هغو دغه مدیریت پدی یوه کال کېنې بریالی شو چه د قارسی پوهنځي چه ترخو پخوا مودی پوری د طب د پوهنځي تر اړ لاندی اداره کیده د کابل د پوهنتون په کمک بر پښا تهیه او نلو نه تیر کړی .

د ننګرهار د طب د پوهنځي د لمتیا لری کولو له امله خو سوه لا براتوار ی سامانونه، لا بر اتو اری در ملونه او یوه اندازه زیات اثاثیه سامانونه او د لیلی د ضرورت و نه ووهی اولابر اتوار پخپله د طب له پوهنځي څخه تهیه او د استفادې د پاره ورکړي شو .

د طب پوهنځي ته چه د تلیفون د نشتوالی له کبله می مشکلات در لودل د تلیفون یولس لینه دستگاه می و پیرود له چه زر په زر په به کار و لو پیری له دی امله چه پخوانی بر پښا د لا براتوار ضروریات نه شو پوره کولی د طب پوهنځي ته د علی آباد له ترانسفار مر څخه د کافی قوی یو نوی لین تیر کړی شو .

هغه مدیریت پدی کال کېنې دخپرونو مدیریت ته د ضرورت په اندازه یو څه زیات د ګډستونری کاغذی ، د استنسل رنگه او نور طبایعتی سامان او پرچون لو ازم د بیلو بیلو لا براتوارو د پاره دلا براتوار له یو نیم زر قلمو څخه زیات راز راز درمل او دلا بر اتو اړو ضروری سامانونه چه د ټولو بیه دوه لکه افغانی شو ی دده درملو له عمومی دیو څخه تهیه کړی دي .

دغه شان یو سل او یوولس صندوقه سامانونه او درملونه می له امریکې، فرانسې، انگلستان ، اتریش او لویدیزا لمان څخه پیرودلی او د پوهنځي لا براتوارو ته می

ور کي پدې دغه رنگه پنځه ترا نسفار مروڼه له در بوريفر بچتور و سره دلا برا تو او
د ضرورت دپاره تهیه کي پدې

د روغتيا د مؤسسو درياست فعاليتونه :

د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو رياست د گران هيواد د زده کوونکو او طبيبانو
يوازي کانون دی او په عين زمان کښې دخلکو دروغتيا او سلامتيا د تأمين او معالجه
په لاره کښې د هيواد دروغتيا د يوې ډيرې ستري او مجهزي دستگاه په حيث زيار باسي
د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست کلينيکونه او ټولي کلينيکونه ټولو د اخلي
او خارجي ناروغانو ته پرانيستلي دي او په زرگونو ناروغان يې منلي او په
معالجه او تداوي کښې يې زيارونه ايستلي دي .

د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست روغتونونه (۷۰۰) فعاليتي بستري لري
چه داسې لازمه گڼل شوې ده چه (۵۰۰) بستري يې د علي آباد روغتون او (۲۰۰)
بستري يې د ښځو روغتونونه تخصيص کړي دي .

۱ : د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو رياست د طب د علمي تدريس له نقطې نظره دروغتيا
د وزارت او طب د پوهنځي بوميني همکار دی او څو يې چه وسه وی زيار باسي
چه پخپلو روغتونو کښې طب د محصلينو داکترانو او استادانو د پاره ډيره ښه زمينه
برابره کړي .

۲ : د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو روغتونونه پخپلو ټولو فني او اداري تشکيلاتو
سره شپه او ورځ هره کي فعاليت کوي او دهغو دروغتيا په تأمينولو او معالجه کښې
زيار باسي .

د اداري دايرو فعاليتونه :

په ۱۳۴۱ کال کښې يې د مربوطو روغتونو ټول ضروري او دلتيا پوره کو لو
شيان لکه درملونه غذا و ي ، جامي ، رسولو مواد ، طب سامانونه او دروغتونو
او نورو متعلقو دايرو تهیه او داستفادي د پاره ورکي پدې خودروغتيا د مؤسسو درياست
او د مربوطو دايرو دودانيو ، ترميماتو او رنگولو چاري د کابل ولايت د فوايد عامي
مديريت ته سپارلي شوي دي د مصارفو پيسې يې وخت په وخت دروغتيا د مؤسسو درياست
له بودجي څخه د کابل ولايت په حساب تخصيص شوي دي .

دغه راز داسې پوره افنده طبي سامانونه او درملونه لکه راز راز آنتي
بيوتيکونه ، سلفاميدونه ، ويتامينونه ، هورمونونه او سيرومونه له اروپايي او
امريکايي هيوادو څخه چه په ۱۳۴۱ کال کښې پير و دل شوي دي ارسيدلي او څه
نور به يې هم زر به زره راوړسېږي ، سر بيره پر دغودوه سوه صندوقه راز راوړم لوفه
هم له خارج څخه راوړسيدلي او د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو درياست روغتونونه
استفاده ورڅخه کوي .

د فني څانگو فعالیتونه :

۱ : د علي آباد دروغتونو سر طبابت :

د علي آباد دروغتونو د سر طبابت کلينيکونه د طب په ټولو عصري وسايلو سره
مجهز دي هر راز تداوي او جراحي مهم عمليات د افغاني ډاکترانو او استازانو
په واسطه کېږي چه د بسترو شمير ۵۰۰ ته رسېږي چه د لازم کولو له مخي داخله
جراحي ، سترگو ، غوږ واوستوني ، جلدی ، سناتوريم او عقلي او عصبي سرويسونه
هماکل شوي دي ، دغه روغتونونه ډاکسريز او لابراتوار سرويسونه هم لري
چه د مربوطو سرويسو د ۱۳۴۱ کال فعالیتونه مي په لاندې ډول دي :

د علي آباد دروغتون د ۱۳۴۱ کال عمليات شويو احصايه :

سرويس د بستر داخل عمليات د بستر خارج عمليات پلاستر شوي ، بستر شوي کسان پانسمان مړه

داخله :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۷۹۹	۰۰۰	۱۱
جراحي :	۱۲۱۹	۳۸۰	۳۸۱	۱۹۲۹	۳۶۰۳	۸۶
دسترگو :	۴۰۰	۲۲۴	۰۰۰	۵۱۰	۰۰۰	۲
د غوږ واوستوني	۴۹۱	۲۷۴	۰۰۰	۶۲۲	۰۰۰	۱۱
عقلي او عصبي :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۵۰۶	۰۰۰	۱۲
جلدی :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۳۸۵	۰۰۰	۲
سناتوريم :	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۴۰۳	۴۶۵	۲۶

اکسريز : راديو گرافي (۲۸۵۵) تنه راديو سکوپي (۳۸۵) تنه لابراتوار او معايني

(۲۲۲۶۶) تنه .

په ۱۳۴۱ کال کښي د علي آباد روغتونو ته د مراجعينو او په هغو کښي د عمليات

شويو په احصايه د علي آباد په سرويسو کښي ټول (۶۱۶۴) تنه بستري شوي او (۲۹۸۸)
تنه عمليات شوي دي او (۱۷۵۵۶۰) سي سي وينه په عمليات شوو ناروغانو کښي
توزيع شوي ده .

دوهم دېڅو دروغتونو سر طبابت :

دېڅو روغتون لکه د علي آباد دروغتون په شان داخله ، جراحي ، دسترگو ، غوږ او
ستوني ، جلدی او عقلي او عصبي سرويسونه لري سر بيره پرهغو نساغي ، ولا دي
او د کوچنيانو سرويسونه هم لري او د بسترو شمير ۲۰۰ دي . دغه ډاکسريز
او لابراتوار په سرويس او دوينو دبانگ په دستگاه هم مجهز دي چه د هغو سرويسونو
په ۱۳۴۳ کال فعالیتونه په لاندې ډول دي :

سرويس عمليات شوي د بستري شوي خارج عمليات شوي ، پلاستر شوي ، بستر شوي پانسمان مړه

داخله :	۵۵۶	۹	۱	۲۹
جراحی :	۲۲۶	۳۴۴	۱۲۸	۷۱۳	۶۴۹	۲۳	

دسترگو:	۲۲۰	۲۹۰	۰۰۰	۲۲۰	۲۲۰	۰
دغوړو او وستونې:	۳۳۷	۱۵۰	۰۰۰	۴۲۲	۴۲۲	۴
عقلی او عصبي:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۲۱۶	۰
جلدی:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۲۵۰	۴۵۰	۰
عمومي کوچنيان:	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۷۷۷	۱۲۰-۱۰۷	۰

اکسريز،

را ديو سکوپی (۱۰۸) تنه، راديو گرافي (۲۳۷۸) تنه، لابر اتوا را و معا يني (۷۰۱۰۳) تنه .

په ۱۳۴۱ کال کې د پښتو روغتون سرطبات ته د مرا جمينو د احصايي لنډيز:
قول بستره می شوی کسان (۴۲۰۸) تنه قول عمليات شوی کسان (۲۱۱۸) تنه
وينې چه ناروغانو ته ورکي شويدي (۳۱۶۵۰) تنه .

دوينو بانك:

د ۱۳۳۶ کال تر آخر وختو پوري دوينو بيل بيل گروپونه له خارج څخه تهيه او پيرودل کېدل خود ۱۳۳۷ کال له اول څخه دواکمنو مقاماتو له خوا دوينو دبانك دسرويس دپيروندي او نورو لگښتو دپاره يوه پوره بودجه منظوره شو . سر بهر . پرهغو دچيني کسانو دنوع دوستي او فدا کاري په نسبت چه دوينو دبانك په اهميت اود قدر وړ خدمتو باندې پوهيدلي دي هريوه يوه پيسې او يا د خپل بدن يوه ويشه دوينو بانك ته اعانه ورکړي ده .

دغه راز چينو مؤسسو او شرکتو هم يوه پيسې دوينو بانك ته اعانه ورکړيدي . چه د هغوی ددغي مادي او معنوي مرستې په اثر په سلگو نو ناروغان عمليات شوي او هغه چه وينې مې کمې وې دمرگ له خطر څخه بچ شوي دي اودغه مرسته تر اوسه لا دوام لري او هيله ده چه دوينو دغه اعانه ورکوونکي نور هم زيات شي . د هغو ويتو اندازه چه دوينو دبانك څخه د ناروغانو په مصرف رسېدلې ده (۲۰۷۲۱۰) سې سې ده

د مرکزي سرطبات کتننځی:

دروغتيا د مؤسسو د رياست پولیکلينيکونه د ښار په مرکز کېني واقع او خوځو سرويسونه لري . مرکزي کتننځی د ناروغانو لومړی مرجع دی لومړی د نارينه او ښځو ناروغان لومړی مرکزي کتننځی ته ورځي او د ناروغې له مخې مربوطه پولیکلينيک ته لېږل کېږي . د مرکزي کتننځی پولیکلينيکونه په دوو برخو ويشل شوي چه دا ۱۳۴۱ کال فعاليت مې په لاندې ډول دی .

په ۱۳۴۱ کال کېني د مرکزي کتننځی پولیکلينيک د مرا جمينو احصايه .

د سرويس نوم	نارينه	ښځې	نارينه او ښځې بسترې شوي
داخله:	۱۸۴۹۱	۱۹۵۰۹	۱۶۴۶
جراحی:	۶۰۷۵	۴۱۳۵	۵۷۷

د سرويس نوم	نارینه	بښځې	نارینه او بښځې بستري شوي
دسترگو ،	۹۸۷۴	۵۹۵۶	۷۶۰
د غوړو او ستوني :	۸۴۴۳	۷۸۴۸	۶۹۴
عقلي او عصبي :	۶۷۴۰	۱۸۷۷	۲۱۸
جلدی :	۶۶۶۸	۶۸۴۱	۳۰۷
نسايي او ولادی :	۰۰۰	۶۱۱۴	۳۰۷
کوچنيان :	۳۶۴۵	۹۸۹۹	۴۶۶
پيچکاري :	۳۶۴۵	۲۱۰۳	۰۰۰
د غاښو :	۶۵۹۰	۷۰۱۰	۰۰۰
پلاستر شوی :	۱۳۴	۸۷	۰۰۰
په برېښنا تداوی شوی :	۴۲۸	۰۰۰	۰۰۰
اکسريزاد یو سکوپي :	۳۲۲	۰۰۰	۲۰۳
یورو لوژی :	۱۶۱۴	۰۰۰	۱۱۰
ستنې وهل :	۰۰۰	۱۵۲۱۷	۰۰۰
سنتول : (ختنه)	۳۷۴	۰۰۰	۰۰۰
لابراتوار :	۰۰۰	۰۰۰	(۹۴۰)

هغه چه درملونه می ولدی دی ... (۸۵۸۹۴) تنه

په ۱۳۴۱ کال کښې د مرکزي کتنځي سرطيات ته د مراجعینو لنډه احصایه :

۱- نارینه . بښځې او کوچنيان (۲۶۹۰۱۵) تنه

۲- » » د مرکزي کتنځي په سلسله بستري شوي (۷۵۷۰) تنه

۳- هغه چه » » څخه می درملونه ولدی دی (۸۵۸۹۴) تنه

دغه پورته یاد شوي بستري شوي کسان له هغو عاجلو ناروغانو څخه مستثنی دی

چه هره ورځ د نادر شاه په دروغتونو اود بښځو په دروغتون کښې بستري شوي دي .

په ۱۳۴۱ کال کښې د پوهنتون دروغتيا د مؤسسو کلينيکو او پو ليکينيکو ته

د مراجعینو او په هغو کښې د بستري شو و او عمليات شو و احصایه :

۱- د نادر شاه اود بښځو په دروغتونو کښې بستري شوي کسان (۱۰۳۷۲) تنه

۲- » » عمليات شوي » » (۵۹۰۶) » »

۳- » » بانسمان او پلاستر شوي » » (۱۲۳۲۲) » »

۴- مرکزي کتنځي تنه د نارینه و او بښځو مراجعینو شمیر (۸۶۰۱۵۰۰) » »

۵ - هغه ناروغان چه د مرکزي کتنځي په سلسله د بستري ليک ورکړي شوي دي (۷۵۸۱) تنه

۶ - هغه اندازه ويني چه د وينو له بانک څخه د ناروغانو په مصرف رسيد لي دي :

(۲۰۷۲۱۰) تنه

۷ - هغه ناروغان چه د مرکزي کتنځي له درملتون څخه يې درمل وړي دي (۸۵۸۹۴) تنه

د پوهنځیو دروغتیا د موسسو دریاست درملتونو آمریت :

درملونه اوطبی سامانونه د سرویس د شقو په پیشنهاد سره له خارج څخه تهیه او بیرون کیری .

د درملتونو آمریت (خلور خانگی) لری چه درملو دیو ، د طبی سامانو د پیو د ذرقی محلولاتو لایراتوار اود تابلیت جوړولو خانگی دی .

په پخوا کلو کښی به دهیواد زیاتې پیسې دروغتونو د ضرورت وړامپو لی او تابلیتی درملو د بیرونولو له امله خارج ته لیږل کېدې خواوس د درملو آمریت د مربوطو روغتونو د ضرورت په اندازه پوره درملونه د ذرقی محلولاتو په لایراتوار اود تابلیت جوړولو په خپله خانگی کښی تهیه او دروغتون د ناروغانو استفادې ته یې ورکوي چه دودجوی او د ناروغانو د تداوی له بابت یې کټوره نتیجه ورکړه .

د درملتونو د آمریت له خوا په جوړو شوو درملو علاوه چه ناروغان استفاده ورڅخه کوی یوه اندازه پوره او قیمتی دوا گانی اود شمیکل او کلینیک په تلسکوپی دوا گانی له خارج اود روغتیا د وزارت د درملو له عمومی دیو څخه بیرون د ل شوی اود ناروغانو د استفادی د باده ورکې شوی دی .

د میرمنو د روغتون فعالیت :

هغه طبی او معالجوی فعالیتونه چه د ۱۴۳۱ کال د سنبلی د میاشتی د شروع څخه د ۱۳۴۲ کال د جوزا د میاشتی تر پایه پوری په ثابت ډول سرته رسیدلی دی :

د سنبلی د لومړۍ نیټې څخه د ۱۳۴۱ حوت تر پایه پوری

۱- د جراحی په سرویس کی ۳۶۳ تنه شامل شوی ، ۱۱۵ تنه عملیات ، ۳۲۵ تنه بانسمان ، ۷۷ کسه پلستراو منجمله ۱۱ تنه مړه شوی دی . ضمناً ۱۷۴ تنه د بستر څخه بهر بانسمان او خپلو کورونو ته بیول شوی دی .

۲- د ښځو په سرویس کی :

۷۸۲ تنه په بستر کی شاملې شوی ۲۷۶ تنه عملیات ، ۷۸۲ تنه بانسمان شوي اوله هغو څخه ۲۰۱ تنه مړې شوی او نورې ښې شوی او خپلو کورونو ته تللی دی .

۳- د بسترگو په سرویس کی :

۱۱۰ تنه په بستر کی داخل شوی او بیرون څخه ۴۵ تنو دوا تلو سره ۲۵۵ تنه عملیات شوی دی او صحت می موندلی دی .

۴- د غوږو او ستونی سرویس :

۲۱۱ تنه بستره یی شوی اود بیرون د ۵۲ کسو د مراجعی سره ۲۶۳ تنه عملیات شوی اوله دغه جملی څخه ۲ نفره مړه شوی او نور ښه شوی او کورونو ته تللی دی .

۵- په داخله سرویس کی :

۲۸۸ تنه په بستر کی داخل شوی او معالجي او تداوی څخه وروسته ښه شوی او رخصت شوی دی .

- ۶- د عقلي او عصبي په سرویس کې :
 - په دغه سرویس کې ۶۱ تنه تداوی او پښه شوي دي .
 - ۷- د کوچنیا نو په سرویس کې :
 - ۳۷۱ تنه تداوی او معالجه شوي دي .
 - ۸- په جلدی سرویس کې :
 - ۲۲۵ تنه معالجه او تداوی او پانسمان شوي دي او پښه شوي دي .
 - ۹- دراد یو لوی سرویس کې :
 - ۱۱۹۳ رادیو گراپی شوی او ۵۴۱ تنه رادیو سکوپي شوي دي .
 - ۱۰- د دغه روغتون د تجزیې په لابراتوړ کې ۴۴۲۸ عمومي معاینې شوي دي .
- نوبت :**

۱۱- دهغي وینې اندازه چه د عملیات شوو او نورو مریضا نو په مصرف رسیدلې ده یوسلو او یو لیترو او ۳۷۵ سی سی وینه ده .

د حمل دلومړۍ څخه د ۱۳۴۴ کال د جوزا تر پایه پوري

- ۱- د جراحی په سرویس کې : ۲۰۸ تنه په بستره کې داخل شوي ۶۱ تنه عملیات ۱۷۴ تنه پانسمان ۵۱ تنه بستر شوي اوله هغې جملې څخه ۶ تنه مړه شوي دي علاوه پردې ۱۱۰ تنه د بستر له خارج څخه عملیات شوي او خپلو کوروته بېول شوي دي .
- ۲- د ولادی په سرویس کې : ۳۷۶ تنه بستر شوي او ۴۸۰ تنه پانسمان او دهغه جملې څخه ۳ تنه باقی تداوی او د پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
- ۳- د سترگو په سرویس کې : ۲۶ تنه بستري شوي دي عموماً عملیات شوي او علاوه پر هغه ۱۲۱ تنه د بستر نه خارج عملیات او تداوی شوي دي .
- ۴- په داخله سرویس کې ۱۲۰ تنه بستري شوي ۲۵ تنه مړه شوي او نور له پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
- ۵- د غوړو او ستوني په سرویس کې : ۹۹ تنه په بستر کې داخل شوي ۷۳ تنه عملیات او ۸۸ تنه پانسمان شوي دي ، علاوه په دې ۱۵ تنه نور له بستر څخه عملیات او خپلو کوروته وېل شوي دي .
- ۶- د عقلي او عصبي په سرویس کې : ۴۲ تنه په بستر کې داخل شوي اوله پښه کیدو څخه وروسته رخصت شوي دي .
- ۷- د کوچنیا نو په سرویس کې : ۲۵۳ تنه په بستر کې داخل شوي او د معاینې او پښه کیدو څخه وروسته خپلو کوروته رخصت شوي دي .
- ۸- د جلدی په سرویس کې : ۲۸ په بستر کې داخل اوله پانسمان او د معالجه څخه وروسته رخصت شوي دي .
- ۹- د ساري مرضونو په سرویس کې : ۷۵ تنه په بیلو بیلو تنظیمي ساري ناروغیو اخته او بستر شوي ۹ تنه مړه او نور پښه شوي دي .

د دوهم پلان په بېله بودجه کښې دهرې موجوده کرسې د تقويې د پاره په نظر کښې نيولې شوي چې د هغه دمخې نوموړې کرسې تدريجاً د يوې خوا د پرسونل لړ او په نظر او د بلې خوا د خپلو مجهزو لابر اتوار و د تکميل په نگاهه پخپل خط سير کښې تحول او انکشاف وکړي نو د ۱۳۴۱ کال په اول کښې د لابر اتورو د تا سيس مقدماتي کارونه شروع او بدغه موده کښې د نوموړې پوهنځي ساختماني کارونه، نل غزول کاشي کاري او لابر اتوارونه تکميل او په ۱۳۴۲ کال استادانو او محصلانو ته د درسي کال د لومړي سمسټر د استفادې په غرض وسپارل شو چې په له مېالني نه ويلي شوچه د دوا سازي د پوهنځي لابر اتوارونه د نل دواني د ساختماني طرز په نظر د کابل د پوهنتون د خوارانو لابر اتوارو څخه گڼل کېږي .

پدې موده کښې لاندې لابر اتوارونه تکميل او د محصلانو استفادې ته پرېښودل شوي چې د هرا لابر اتوار په باره کښې لنډې تذکر دادی .

دادوې د کنترول او دوا سازي د کلينيک لابر اتوار:

دغه لابر اتوار چې ۹ کاشي کاري ميزونه لري سربيره د شاگردانو د علمي درسو نو څخه د علمي تجاربو او تشيحاتو څخه هم پکښې کار اخستلی شوی د دغه ټولو ميزونو سره نلونه هم مل دي په نوموړي لابر اتوارو کښې د آب مقطر يوه دستگاه هم احتيا جات رفع کوي او د بلې خوا د پوهنتون د صحي موسسو د لابر اتوارو سره د ضرورت په وخت کښې مرسته کولی شي .

سره ددې بيا هم د دغه لابر اتوار و د زياتي توسمي او انکشاف د پاره په دوهم پلان کښې د لابر اتوار پروژې چه ادامه به ومومي د کار لاندې نيولي شوي ده .

د طبي نباتاتو او د هغو د موزيم لابر اتوار

د وطن د طبي نباتاتو مطالعه او تصنيف د اقتصادي طبي او دوا سازي د صنعتي نگاه له مخې فوق العاده مهم دي نو ددې منظور په اساس د دوا سازي د پوهنځي کرسې چه د نباتاتو د طبي کرسې په نوم يي د لابر اتوارو د پروژې ايجاد دمخه شروع شوي و د ساختمان نل غچول او نورو په نگاهه تکميل او د شاگردانو استفادې ته سپارلي شوي وي دغه لابر اتوار په ټولو لابر اتواري شرايطو د دازو د کنترول او دوا سازي د کلينيک لابر اتوار هم لري، د شاگردانو د تطبيقاتو او مشاهدو د پاره گڼ ميکروسکوبي ميزونه برابر شوي دي او يو شمير نوي ميکروسکوپونه ددې منظور د پاره خريداري او شاگردانو ته د استفادې د پاره ورکړي شوي دي ، د طبي نباتاتو موزيم د دغه لابر اتوار مل ځانگه ده چه په آينده کښې به په يوه خونه کښې ځاي ورکړي شي ، په دغه موزيم کښې د افغانستان وچ شري طبي نباتات چه د علمي سيراو گرځيدلو په وخت را ټول شوي تصنيف او ساتلي شوي او يو شمير سلايد او نور طبي نباتات د باندنيو هيوادو څخه د مقاييسې د پاره پکښې را ټول شوي دي .

د نباتي پوډرو او وچ شوو بوټو ايشودلو د پاره يوه اندازه يو تلو نه هم د دارو د ديوو څخه اخستي شوي دي او په همدې شان د ځينو بوټو د نهالو او مطالعي د پاره يو شمير گلداني اخستي شوي او د دغو کرسې استادانو محصولاتو ته ورکړي شوي دي او د دوا سازي د پوهنځي په مقابل ځمکه د خيابان په ډول جوړه شوي. چه وروسته به د محصولاتو د معلوماتو د پاره د طبي بوټو د يو باغ په شکل جوړه شي دغه باغ د خيابانو نه د طبي بوټو موزيم هم د دغه لار او توار مربوطه ضمايم دي نوموړي لار او توار چه په ۱۳۴۱ کال د لومړي سمستر شاگردانو ته ورکړي شوي د لار او توار په چوکات کښې د طبي نباتاتو پوډر د ميکرو سکوپ په واسطه د محصولاتو په ذريعه تشخيص شوي دي دغه نباتات چه مقطر تري او ځيستل شي د محصولاتو په ذريعه ترسيم او تشخيص کيږي په دغه لار او توار کښې د شپيته کسونه تر اويا کسور پوري محصولات مخا بیدلي شي.

د دوا جوړولو د شميک او کيميا د تحليل لار او توار

دغه لار او توار هم تکميل او په ۱۳۴۲ درسي کال د لومړي سمستر شاگردانو ته سپارلي شوي چه د (۳۰) تنو محصولاتو څخه تر څلويښتو تنو پوري مخا لري د لار او توار په چوکات کښې سر بيره د غذايي موادو دحتي الا مسکن کنترول نه د وطن د معدني او بو مطالعه د ځينو او بو نموني لکه د استالف د شفا چيني او نورو څخه د علمي سربيره وخت را وټل شوي مطالعه او کومه نتيجه چه تيري اخيستي شوي داده چه شفا د چيني او به هغه تيلو او کنتر کسويل او بو ته ورته دي. چه په فرانسه کښې شهرت لري البته داو بو او مخصوصاً د طبي معدني او بو مطالعه د هيدرو لوزي په څانگه کښې چه مضمون ئي د لار او توار او د هغې د کرسې او تدريس ايجاد تر نظر لاندې دي و به کتل شي.

د توکسيکولوژي لار او توار:

د يو خارجي استاد موجوديت د دوايي د تقلباتو او تسماتو په تشخيص کښې د دريم او څورم ټولگي د علمي درسونو د اجرا او دهغو چارو د پرمخ بيولو د پاره د لار او توار ساختمانې کار تکميل او د لومړي درسي سمستر محصولاتو ته حواله شوي دغه لار او توار تقريباً د ديرشو کسو محصولاتو مخا لري، د پوهنځي د نورو لار او توارو څخه ئي حتي الامکان د پرمخ تگ او پراختيا وسايل او سامان تهيه او يوه اندازه نور ئي خريداري او د ټولو نه لومړي دغه لار او توار ته ورکړي شوي دي.

چه دادې د دغه لار او توار په چوکات کښې تسممي دوا او د تر يا کو د تقلباتو تشخيص شوي دي.

په دغه لار کښې د عدلسي طب د طب د پوهنځي دادويي د ديو او پوليسواو نورو څانگوسره په زړه پوري مرسته کولي شي.

د عضوي کيميا لار او توار:

ددې لار او توار کار په سلو کښې ۹۰ تکميل شوي د علمي درسونو او ځينو

عضوۍ کیمیاوې تجارېو او مشاهد د پاره ترې کار اخستل کېږي، د ۱۳۴۲ کال د دوهم سمستر شاگردانو ته سپارل کېږي.

دمیکرو بیولوژی لابراتوار :

دمیکرو بیولوژی لابراتوار چه یوه سلسله نور کوچنۍ لابراتوارونه ورسره دمیکروسکوب ارسرو اوژی له نظره دمیکرو بود تشخیص او کثیت دوسا پلواو تعقیم د پاره دی د پرنیټولوژی دیولا براتوار سره تر ساختمان لاندی نیولی شوی کار بی په سلو اتیاسر ته رسیدلی دی

البته د حیاتی کیمیا د لابراتوارو نو د ایجاد د پاره بی د فرمکو دنیا می هیدرولوژی او فوری پروژی دمطالعی لاندی دی چه د کافی اطاقونو لراو په اثر به په مساعدو شرایطو درلودلو سره وروسته عملی اقدامات وشي .

د دوا سازی د ادو بی تور یوم پوهنځی :

د دوا سازی د پوهنځی دغوښتنی په ډول د درسی اطاقونو او کنفرانسو دخونو وقلت په وجه د دوا سازی د پوهنځی د احتیاجاتو درفع کولو د پاره د کابل د پوهنتون او هوختیف د ساختمانی کمپنی ترمنځ قرار داد امضا شوی چه په سلو کښی ئی تر شپیتو پوری کار تکمیل شوی دی .

دغه د ادو بی توریم به د سلو ، شپن شلو کسانو گنجایش ولری .

د درسی پروگرام کتلوله مخی

لکه څنگه چه د منځه وویل شو د تدریسی هیئت د اعضاؤ په حیث د دوا سازی د لسانسه دیپلوم د لومړی ډلې په مقریدو سره د پوهنځی درسی پروگرام منظم شکل اختیار کړی دی یوازی د تدریس د زیات ښه طرز د انجام د پاره د سمسترونو د مضامینو د تقسیم او د ساعتو تعداد او تغییر دمطالعی لاندی نیولی شوی دی لکه چه په ۱۳۴۱ تدریسی کال کښی چه د تخنیک میکرو بیولوژی اوعومۍ میکرو بیولوژی تخنیک په دریم او څلورم ټولگیو کښی په ځکه ه لو سنل کیدل مگر په ۱۳۴۲ درسی کال کښی به دوه برخو ویشل شو یعنی عومۍ میکرو بیولوژی او د تخنیکۍ میکرو بیولوژی په دریم ټولگی کښی او میکرو بیولوژی سیستماتیک د هر میکروب او پرو لوژی د خصوصۍ مطالعی سره د څلورم ټولگی په درسی پرو گرام کښی دمطالعی محای ور کړی شوی دی نو په دی وسیله لیسانسه دوا سازان په دغه ساحه کښی په وسیعو معلوماتو لرلو سره کولی شی چه میکرو بونه تشخیص کړی . په همدی ډول ئی د نظری درسو سره جوخت د مرکز او اطرافو د دولتی او انفرادی موسسو د کتنو څخه ئی سر بیرته تعلیمی تطبیقا تو او علمی سیر ته هم ادا مه ور کړی چه په تعلیمی چوکاټ کښی ترې شاگردان استفاده وکولی شی .

په ولاياتو کښې علمي سیر او گر غږیدنه:

د طبي بوټو دراقولو او دنبا تاتو د طبيعی ودی د طرز مشا هدی او د خلکو سره د تماس اودارو در ملو ته دهنوی داحتیـا جا تـو ددرک معلو مو لو دپاره دا ډول علمی سیر چه په نظر کښې نیول شوی شاگر دان ور ورسته دخپل علمی سیر دخاتمی نه دخپلو مشاهدو رپوټ دپوهنځی محینو استادانو او شا گر دانو ددغه پرو گرام په اساس د ۱۳۴۲ د رسی کال تر منع د لومړی سمتر د امتحان دخاتمی نه وروسته د پنجشیر دره اودهنې دری بوټی لیدلی او یو تعد اد طبی بوټی می دحان سره د طبی بوټو په لایرا توراوموزیم کښې دساتنی اومطالعی دپاره اوبه دغه باره کښې می رپوټ لیکلی دی.

کتا بخانه او خپرونی:

ددواسازی دپوهنځی کتا بخا نی دخپل جوده شوی پرو گرام په ډول خپل انکشاف ته ادامه ور کړی دپوهنتون دکتا بخانی دمد یریت له خوا په مختلفو برخو کښې یو شمیر کتا بونه پیرو دل اودپوهنځی کتا بخا نی ته لیږلی شوی او یو شمیر نور کتا بونه دپوهنځی له خوا ور کړی شوی دی.

ددواسازی دپوهنځی دخپرو نوڅانگه:

دپوهنځی دخپرونو څانگی دپراستلو دمودی څخه تراوسه پوری په گڼستنر ماشینو اودهنو کاملو شیا نو انگلیسی او پښتو تالیپ اونو روها شینو مجهزه شوی دتدریسی هیئت داعضا و څخه یو تن سر بیره پخپل تد رسی مسو لیت دکتا بخانی دچارو په ولما ندی بیو لو مقرر شوی دی ددغی څانگی دپاره قایمست او مامور هم استخدام شوی دی.

سره ددی چه دغه څانگی دخپل انکشاف دشر وع څخه یو شمیر ډیری داداری او بودجی باهی دخپل پوهنځی دچارو داجرا دپاره او څه می دپوهنتون دمرکز او محینو نورو پوهنځو دپاره په گڼستنر چاپ او هم می یوه خپرونه دپوهنځی دمعرفی په نوم نشر او په جدید الشمو لانو ویشلی دی، همدغه رنگه دپوهنځی قول اداری او تد رسی مکتوبو نو قیپ کول دنشرا تو مدیریت په غاړه اخیستی دی نو باید داهم ووايو چه ددغی څانگی دانکشاف دپاره په دوهم پلان کښې قاکلی بودجه بیش بینی شوی چه پروژی می تد ر یجا داجرا لاندی دی.

او په همدی ډول می په تد رسی پرو گرام کښې لکه څنگه چه په نظر کی نیولی شوی دغه رنگه کله نا کله دايجا باتو مطا بق پری ژوره کننه او غور کړی چه نوی نظر به هم پری وشي.

ددواسازی دپوهنځی کتلاک دپوهنځی دریاست درمیس دپاملرنی لاندی داستادانو تهاکلی جرگه کی په واسطه تهیه او که امکان ولری گڼستنر او یا به چاپ کړی شی دپوهنځی ددری میاشتنی مجلی دتهپی جرگه کی په (درمل) دمجلی دخپرونو په باره کښې کو بشپړ وکړی او دتالیف اوترجمی جرگه کی به ددرسی کتا بو نو دتهپی دپاره

مطالعه و کړي او د دواړو سازي د قانون او دواړو سازي د مسؤليت لايحه په دطپيپانو سره د مساوي همکار غړي په حيث تشرېح کړي .

د نشراتو د څانگي پر اختيار په هر نظر مخصوصاً د عکس اخستلو څانگه په د عکس اخيستلو د پاره کوشش وکړي او هم په علمي گرځندني او لارو او اري تحويلات لکه څنگه چه په انکشافی بودجه کښي پيش بيني شوي په نظر کښي نيولي شويدي . او هم د کتا بځاني د پاره په متعددو طريقو د کتا بونو او مجلو برابر ول تر نظر او څيړني لاندی دی .

د روغتيا د جليله وزارت د کمپو ډري د ښوونځي سره په د تدريسي چارو د پرمختگ او معلم لپرولو په نظر مرسته وکړي او يا به د ښوونځي په پروگرام کښي د دوی د موافقي په ډول د تجديد نظر وکړي شي .

دغه کمپو ډران چه د د پيلوم ليسانسه د و ا سا زانو آينده معا و نان دی پدی باره کښي به د کار د خصوصياتو سره اشنا او پوه کړي . د دواړو سازي د پوهنځي لارو اتوار ونه چه د ادوبي د کنترول د پاره تهيه شوي او د دارود تسمماتو او تقلباتو د توريده په هڅه چمتو او حاضر دی د لزو م په وخت کښي به د روغتيا وزارت او نور د زملاقه څانگو سره مرستو وکړي که څه چه دغه ډول فعاليت په تيرو نهو مياشتو کښي تر يوی اندازی پوری شروع شوی و . د دواړو سازي د پوهنځي ليسانسه د پيلوم د و ا سا زانو څو تنه د دواړو سازي دعا لي او اختصاصي تحصيلاتو د پاره د مسا عدت او شرايطو په صورت يوه خارجي هيواد ته استول می تر نظر لاندی دی . د بودجي ترميد په نظر چه ۱۳۴۲ کال په بودجه کښي د لارو اتوار د تدريس او اداري پرسونل انکشاف په نظر کښي نيولي شوي تد ريجاً به تطبيق شي .

د انجنيري د پوهنځي فعالیتونه:

د ۱۳۴۲ تعليمي کال په شروع کښي د انجنيري پوهنځي د کرهڼي د پوهنځي څخه پيل او په مستقل ډول يې په فعاليت شروع وکړه .

د دغه پوهنځي تړون دواړو منځک د قديم سره فسخ او د بل قديم سره يې چه (ای، اف، آی) يعنی د امريکا د تعليمي مرستي اداره نوم يړی رابط پيدا کړه، پنځه تنه استادان او يوتن د هيئات مشر د نوی قديم له خوا د تعليمي کمال پاشروع کښي کابل ته راغلل او په کار يې پيل وکړه .

د انجنيري پوهنځي وکړای شول چه د دغو خارجي استادانو په مرسته يو نوی پروگرام چه د داخلې او خارجي استادانو له خوا د تير کمال په آخر کې جوړ شوی و تطبيق کړي .

د يو ټاکلي پروگرام دلاندی، د انجنيري د پوهنځي شاگردان د کار په نيمايي کښي به انجنيري د برښنا د انجنيري او د ميخانیک په پيلو برخو وېشل کيږي او د پاتې

یونیم کان په موده کښی په نوموړو شقونو کښی د ممکن حد او اندازی پورې تخصص پیدا کوی .

په نظر کښی لرو چه په نودی راتلونکی وخت کښی دخپلو خارجی مشاورانو په مرسته او همکاری ددغو هریوشق په داخل کښی د تخصص نوری برخی بیلی کړو زموږ په عقیده داسی پروگرام به دگران وطن د تخنیکي او عمرانی پروژو په وړاندی بیولو کښی زیات او پوره تاثیر ولری .

د لومړی محل لپاره موو کړای شول چه خپل د برښنا لابر اتوار تشکیل او ۳ او ۴ ټولگی د شاگردانو د استفادی دپاره دهغوی په اختیار کښی کیږدو .

په تیر کال کښی د برښنا اوفزیک د لابر اتوار یوه اندازه سامان سر کال فرمایش ورکړی شویدی هیله لرو چه دغه سامان د سړ کال د دویم سمستر د شروع نه مخکښی کابل ته راوړسیری او په کارو اچول شی .

ددې لپاره چه خپل د برښنا او میخانیک لابر اتوارو ته د انجنیری د پوهنځی په نوی عمارت کښی په اساسی توگه مجهز اوسمهال کړو نوموړو غوښتل چه د تخنیک دوه تنه مشاوران و نیول شی . دغه مشاوران کابل ته رارسیدلی او په خپله دوه هفته بی هستوگنه کښی بی دخپل ضرورت وده د سامان لست جوړاویا په امریکانه لاهشی او ددغه سامان د پیرو دلو په حقله په امریکا د تعلیمی امداد ادارې ته خپلی نظری وړاندی کړی .

هیله ده چه دغه سامان د ۱۳۴۳ تعلیمی کال د شروع کیدو څخه پخوا کابل ته را ورسیری او نصب شی ، د انجنیری د پوهنځی د تعمیر د ضرورت وده د برښنا سامان به په نودی راتلونکی وخت کښی فرمایش ورکړل شی .

یوه اندازه قرطاسیه ، خومیزونه او د معلم توری تختی چه د وایو منگک د نیم له خوا فرمایش ورکړل شوی و نوموړه وړاندی کابل ته را ورسیدل او دنوی قیم د استفادی دپاره هغوی ته ورکړ شو .

خو درسی کتابونه چه په لومړی سمستر کښی په کار و دنوی قیم له خوا فرمایش او په لږه موده کښی به کابل ته را ورسیری .

په دویم سمستر کښی ددغه پوهنځی د تدریسی چارو د پرمخ تګ لپاره ددوه تنو موجوده استادانو نه علاوه چه پاتې کیږی ، نور پنځه تنه استادان او یو تن میخانیک غوښتل شویدی .

د نور په میاشت کښی میاشتنی کنفرانسونه به دغه پوهنځی کښی شروع شول ، ددغو کنفرانسونو مقصد ددغه پوهنځی او نورو د انجنیری د مسلک د علاقه مندانو د معلمنو او شاگردانو د علمی سویی لوړول دی ، علاوه پردی د نوموړی سویی د لوړولو دپاره محیني کور سونه هم تشکیل شوی او نور به هم تشکیل شی .

ددغې سلسلې لومړی کورس د مودو د ټینګوالی او استحکام په نامه په دغه سمستر کښی شروع او دوام لری . ددغه پوهنځی محیني پخوانی معلمان او فارغ التحصیلان اود

استحكام د پوهنځي دوه تنه استادان په هغه کښي برخه اخلي. دغه کورس او دغه شان ددغي سلسلې نور کورسونه ترهغه پوري چه زمونږ داخلي استادان په اساسي توگه تقويه کيږي د خارجي استادانو له خوا به تدریس شي.

د خپل افغاني تدریسي هیأت د تقوی د پاره په نظر کښي لرو چه د سږ کال د لومړي سمستر د پای ته رسیدو نه پس خو تنه استادان او شاگردان د عالي او لوړو تحصیلاتو په غرض امریکاته واستوو.

په تیر کال کښي دانجنیری او کرهڼي پوهنځي د علم او فن په نامه یوه مجله خپره کړه، خود د د لوړو پوهنځيو د بیلوالی او جدا کیدو نه وروسته، دانجنیری پوهنځي د پوهنتون ریاست ته پیشنهاد وکړ چه د صالحه مقاماتو څخه دی د افغان انجنیر په نوم دیوی ملی مجلې د خپرولو امتیاز واخیستل شي.

ټاکل شویده چه د نوموړي نشریې د کار د طرز او د اساسنامې د ترتیب نه وروسته هغه مجله په خپل وخت خپره شي.

دیوی عرفاني مؤسسې مهم جز متعلمین دی، او مونږ له دغه ادخ څخه خپل محان بی نیازه بولو، د پوهنځي د سږ کال د شاگردانو احصایه په لاندې ډول ده،

څلورم	دریم	دوهم	لومړی	ټولگي
۲۰	۴۷	۴۴	۱۰۰ شمیر	د شاگردانو شمیر

مونږ خپله دغه بی نیازی د ثانوی تخنیک مرهون گڼو ځکه چه په سلو کښي د بنجوس نه زیات متعلمین په دغه پوهنځي کښي د ثانوی تخنیک فارغ التحصیلان دی.

په تیر یوه کال کښي د اقتصاد پوهنځي:

د اقتصاد پوهنځي د خپلو شا گردانو د پاره په تعلیمي ساحه کښي په زړه پوري مساعد تدریسي شرایط برابر کړي، د کابل د پوهنتون د اقتصاد د پوهنځي په بین المللي معیار د درسی سوبې د پالو او لوړولو د پاره یی په زیاته اندازه کوشش کړی دی. د اقتصاد پوهنځي د ۱۳۴۱ کال په اوایلو کښي د المان د اتحادی جمهوریت د کلن د اجتماعی او اقتصادی علومو د پوهنځي سره د ښوونو او بطور قرار داد امضا کړی دی.

ددغه قرارداد په موجب د المان د ستایلي شوی پوهنځي یو شمیر استادان د اقتصاد د پوهنځي د تدریس د پاره کابل ته راغلل، په ۱۳۴۱ کال کښي د اقتصاد پوهنځي المانی استادان څلور تنه و. او په ۱۳۴۲ کال کښي یو بل المانی استاد هم کابل ته راغی چه اوس د اقتصاد په پوهنځي کښي پنځه کسه خارجي استادان چه دوه تنه یی پروفیسوران او دری تنه یی د دکتوري خاوندان دی. د اقتصاد په پوهنځي کښي د اقتصادی علومو په مختلفو برخو کښي درس ورکوی او سر بیرته دغه د المانی

محصلینو د جملې څخه دوه تنه اسیستانت د لیسانس په درجه د اقتصاد د پوهنځي د کتابخانې د چارو داسانې او پرمخ تګ په غرض د پورتنۍ قرار داد له مخې د مربوطو چارو په اجرا مشغول دي، داخلي استادان چې په حاضر وخت کې د اقتصاد د پوهنځي په تدریسي چارو مقرر دي، ۲۳ تنه د پوهنځي د علمي رتبې نه د پوهنوال ترتیبی پوری دي.

د محصلانو او محصلینو ډیرښت:

په ۱۴۱۱ تدریسي کال کې ۷۶ تنه د ښوونځیو محصلانې او محصلین د اقتصاد د پوهنځي په لومړي ټولګي کې شامل شول مګر په ۱۳۴۲ کال کې د اقتصاد د پوهنځي د لومړي ټولګي د شاملینو شمیر ۱۳۴ تنو ته ورسید چې ۳۸ تنه ښې محصلانې او نور ښې محصلین دي په دې حساب نو د اقتصاد د پوهنځي په یوه تعامی کال کې په سلو کې ۶۶ تنه شاملین ډیر شوي دي، د شاملینو د شمیر دغه ډیریدل چې د افغانستان اقتصادي انکشاف پخپله دسم علمي بنسټ فني پرسونل ته نیاز مندي لري د پوی خوا او د بلې خوا د اقتصاد علم چې بشر ته د یو اجتماعي علم په حیث و سایل سپاری او په دغه واسطه انسان کولی شي چې دخپل ژوند درن جریان په ښه وچه په زده پوری مستقیما په یو څېر تنظیم کړي نو ښه په دغه افغانی ځوانان د پورتنيو دوه اصلو په نظر د اقتصادي علم د زده کولو اهمیت ته متوجه شوي دي. د پوهنځي د ورځني علمي انکشاف د ډیریدو څخه سر پېره د صلاحیت لرونکو مقاماتو د صوابدیدو په اثر ښې په دې لار کې په زده پوری موثره مرسته کېږي ده.

کتابخانه:

د شاگردانو او نورو پوه کسانو د استفادې د پاره د اقتصاد په پوهنځي کې د کتابخانې د تاسیس ښه و ښول شوه.

د ۱۳۴۱ کال یعنی د المان د کلن د پوهنتون سره د قرار داد لاس لیک کولو تر وخت پوري د اقتصاد پوهنځي پخپله کتابخانه کې ۲۹۹۱ ټول ټوکې په دې توګه چې د دې لارو د ملګرو وروسته له هغه د ښوونځي قرار داد له مخې یوه ماده د اقتصاد د پوهنځي د کتابخانې سره په مرسته پوري مربوطه وه نو ښه په دغه د کلن د پوهنتون د اجتماعي او اقتصادي علومو د پوهنځي له خوا په مختلفو ژبو یو شمیر ډیر کتابونه د کابل د پوهنتون اقتصادي پوهنځي ته اهدا شول چې د دغې جملې څخه تراوسه پوري (۲۰۰۰) ټوکې کتابونه کابل ته را رسیدلي دي او د نورو کتابونو د را لېږل ادامه لري چې په دغه لړ کې د اقتصاد د پوهنځي کتابخانې ته یو څول مسلیکی روزنامې او مجلې هم را رسیدې د استفادې وړ گرځیدلي، د کتابو د شمیر احصایه چې تراوسه پوري د المان او انکشافی بانک او نورو موسسو نه د اقتصاد پوهنځي ته را رسیدلي په لاندې ډول دي.

۱- د بین المللي بانک د رالیږلو کتابونو شمیر د دې سوه ټوکې.

۲- د پروگرام په اساس د المان نه رالېږلی شوی کتابونه تقريباً د دوه زره ټوکونو نه زيات دي .

۳- د اقتصاد د پوهنځي کتابخانه ته چه کومې مجلې او روزنامې په مسلسل ډول رسېږي دسل ټوکو مجلو او روزنامو نه ي شمير زيات دي .

سيمینارونه :

د اقتصاد د پوهنځي د سيمينار د پروگرام ترجمه دمخه هم تطبيق کيدله مگر په ۱۳۴۲ کال د تدریسي کال کښي ددغه پروگرام د تطبيق طرز دکابل د اقتصاد د پوهنځي د شرايطو او مقتضياتو په نظر کښي بدلون پېښ شو او دمحصلاتو اومحصلينو د پاره د سيمينار د تطبيق برخه داسي په نظر کښي ونيول شوه داصلي اواساسي مضامينو پهخوا کښي د سيمينارونه هم چالان شي او په دغو سيمينارونو کښي شاگردانو ته موقع ورکړي شي چه د درس په وخت کښي که کوم سوالونه ي په ذهن کښي پيدا کيږي د مربوط سيمينار په خالي شيبو کښي پخپل منع کښي او يا دخپلو استادانو سره بحث اومفاهيمه وکړي او علمي څيړنو خپل محان قانع کړي .

سربېره پردغه د شاگردانو د سيمينارونو سره جوخت د پوهنځي د استادانو د پاره دوه نور سيمينارونه په هالي سويه د اير شوي دي چه ددغو سيمينارونو دجملي څخه يو سيمينار په ۱۳۴۱ کال د الماني استادانو د ټيم رئيس پروفيسور دوکتودويلي کراوس په واسطه اود ملي اقتصاد د پروفيسور دوکتور اسوالدهاي و داوسني اقتصاد د پروفيسور په واسطه عملي کيږي .

ددغو وروستنيو دوه سيمينارونو هدف او مرام دادی چه د اقتصاد پوهنځي استادانو ته موقع ولگړي شي چه د اقتصادي علمي مسايلو په خواوشاه کښي ورسره مخامخ وي او يا دخارجي استادانو سره په دايمي ډول په تماس کښي وي او په دي ترتيب دمضامين په تدریس کښي پخپل منع کښي هم آهنکي واري .

علمي سیر :

د اقتصاد پوهنځي د ډيرو کلو نو راهيسي د اهيواد زراعتي اوصنعتي مرکز و ته د سياحت پروگرام د اجرا لاندی نيولی، ددغه پروگرام مقصد دادی چه د يوی خوا د اقتصادي پوهنځي شاگردان اوشاگرداني دخپل هیواد د اقتصادي اوانکشافی پروژو سره عملاً آشنا شي اود بلې خوا دهیواد په زراعتي اواقتصادی سيمو گرځيدل اوليدنه کتنه په حقيقت کښي د شاگردانو نظری درسونه عملي شي .

په ۱۳۴۲ کال د اقتصاد د پوهنځي د لومړي ټولگي شاگرداني اوشاگردان چه تراوسه پوري دهامی سير دپاره پهمان ته تللی دی او د اقتصادي عمومي جغرافيه په مضمون کښي کوم موضوعات په نظری ډول لوستلی د کابل د ښار اوخوا وشا سيمو تر منع کښي دنباتاتو اختلاف په سيمه ايزو برخو کښي د عملي مطالعې اوڅيړني لاندی نيولی د

اقتصاد د پوهنځي دغه پروگرامو دمخې به ۱۳۴۲ کال د خپلو لوړو ټولګيو د علمي سپر دپاره د هیواد شمالي برخو د هیلمند او ارغنداو سیمو او د کندهار صنعتي برخو ته وسیع پروګرامونه طرح او تطبیق کړي او په همدغه ډول به د څلورم ټولګي شاګردان به ۱۳۴۲ د هیواد شمالي سیمو سیل وکړي .

میلمانه پروفیسوران :

د کابل د پوهنتون د اقتصاد د پوهنځي او والمان د اتحسا دی جمهوریت د کلن د پوهنتون د اقتصادي او اجتماعي علومو د پوهنځي ترمنځ د قرار داد د بطلی له مخې پيش بينی کيږي چه د دواړو پوهنځيو استادان د قرار داد د غبرګي رابطي به ترڅ کيږي د اموالو موضوع هم د خپل هدف په حيث چه د دغه قرار داد د يو اصلي مرام دی په نظر کيږي ولری او د کابل د اقتصاد د پوهنځي د استادانو او عضلا تو او عصيلينو سوي په بېن الملمی سوي بي ته ورسوي نو د دغه اساس له مخي د کلن پوهنتون په نظر کيږي نيولي چه هر کال د دې پوهنځي د استادانو دپاره د عالي تحصيلاتو يوشمير فيلو شپانو ته تخصیص ورکړي ، لکه ۱۳۴۱ کال په دنيماي کيږي د اقتصاد د پوهنځي څلور تنه استادان د عالي تحصيلاتو په غرض د اتحادي المان جمهوري هیواد ته لاهل او د ۱۳۴۲ کال په آخره نيماي د ۱۹۶۴ نوي عيسوي کال کيږي د اقتصاد د پوهنځي د استادانو دپاره څلور تعليمي بورسونه ورکړي گوي چه ډير زر خپل نفر وټاکي او په ټاکلي موده کيږي مي وليږي د پوهنځي د تدريس پروگرامونو د اصلاح په لي کيږي د اقتصاد د پوهنځي د اقتصادي څيړني مجله چه پخپل حجم او ظرفيت کيږي د محصولاتو او محصيلينو په نظري درسونو کيږي د يوې متمي وسيلې په حيث عمده نقش دی په زړه پوري افزايش پکيږي راغاي ځکه دغې مجلې د لوړو علمي او عمده مضامينو په نشر د اقتصادي پوهنځي محصولاتو او محصيلينو ته ډير لازمه اقتصادي معلومات وهاندي کړي او هغوی ته ئي سپاري .

د محاسبې او احصايې لابراتوار :

هر کله چه عميق اقتصادي موضوعات د حسابي اعدادو په ارقام او درياضي او هندسي گرافونو په فارمولونو تحليل کيږي نو بڼه په دغه نظر په ۱۳۴۱ کال د اقتصاد د پوهنځي د محاسبې او احصايې لابراتوار چه په مدرنو حسابي ماشينونو مجهز دی پرانستل شو . د محصولاتو او عصيلينو د استفادي و ه و اقع شو . يو عصري کانتين پرانستل شو . چه شاګرداني او شاګردان تری د تفريح په وخت استفاده وکړي . نو اميد دی د دغه عمارت په جوړيدو سره د کابل د پوهنتون په ساحه کيږي د پوهنځي لوی مشکل ژر رفع شي .
په بين الملمی اقتصادي کنفرانسو کيږي د اقتصاد د پوهنځي برخه :
د اقتصاد پوهنځي د يوې عالي موسسې په حيث د هیواد د اقتصادي علومو مطالعه خپله وظيفه بولي چه د ټولو بين الملمی او ملی اقتصادي مسایلو او پراېدونو په مستقيم

او بيا غير مستقيم ډول دهيواد د اقتصاد سره رابطې پيدا کوي ورسره آشنا او د ماهيت او جريان څرنگوالي مې وخت ناوخت د پوهنځي استادانو محصلانو او محصلينو ته وسپاري .

نو په همدغه اساس د اقتصاد د پوهنځي د غوښتنې او صلاحيت لرونکو مقاماتو د منظور په اثر داسې تجويز وشو چه وروسته له دې په هر بين المللي اقتصادي کنفرانس کېښي چه د افغانستان نمايندگان پکښي گډون لري د اقتصاد د پوهنځي نماينده هم پکښي د هماغه په حېثيت شامل وي . لکه چه د ۱۳۴۲ کال په اول کېښي د دغه پوهنځي دوه کسه استادان ښاغلي پوهنمېل محمد عارف غونې به ژنيو کېښي کار او کارگرو په بين المللي کنفرانس کېښي گډون کړي او اوه ښاغلي پوهنمېل نجيب الله امرخيل د ښکاک دايکافي دسيمې د احصائيه پوهانو په پنځم کنفرانس کېښي شموليت درلود چه په نتيجه کېښي يې نومولې کنفرانس د جرياناتو او گزارشاتو رپوټ پوهنځي ته وسپاره چه د علاقه مندانو د استفادې وړ و گرځيد .

د زراعت او دوترنري د پوهنځي فعاليتونه :

په ۱۳۴۱ کال چه د منظور شوي بودجې د ترتيب شوي پلان په ډول د دوهم پنځه کلن پلان لومړي کال و . تر کوم محايه پوري مې چه امکان درلود . د کرهڼې د بيطاري نوي تاسيس شوي پوهنځي دخپل تاسيس په لومړيو ورځو کېښي په ډير زيار او اهتمام سره د اداري د مختلفو چارو په پرمخ تسک کېښي فعاليت ښودلي دي مگر د بودجوي او اداري تشکيلاتو د توسعي په نظر بيا هم د ۱۳۴۰ کال د فعاليت سره د مقايستې وده نه و . په دغو دواړو موضوعگانو کېښي د يادونې وړ کتنه شوي لکه چه پوهنځي په لومړي مرحله کېښي د وه تنو په کار لاس پوري کړ چه د هغه راهيسي اوس چه گوري زياتو کم شل تنه مامورين او پنځه ويشت تنه مستخدمين د چارو په اجرا لگېدای او د دوهم پنځه کلن پلان د پوهنځي د اړتيا و او د نیاز مندي له مخې ترتيب او منظور شوي دي چه د دغه منظوري په ډاډې يوه برخه مشکلات دفع شوي دي . د ترانسپورت د استادانو او مامورينو وسايل برابر او تهيه شوي تر کوم محايه پوري مې چه امکان درلود د لږاتوار تجهيزات تامین او په زده پوري دي . فرنيچر او د نوري نیاز مندي ضروري شيان د دغه پوهنځي مربوطه پروژي او لږاتوارونه چه د پوهنځي د محصلانو د تعليمونو په پرمخ تسک کېښي مهم نقش لري په لاندې ډول فراهم شوي دي .

لسکه د نباتي مرضونو د مدافعي لږاتوار ، د احصايي او فزيک لږاتوار د جوي آلا تو د توسعي او گرانو مې لږاتوار د کارگاه و شاپ ، د حيواناتو دروزني او دهغو څخه د وديو اخستلو لږاتوار ، د کرهڼې تجربوي بوزغلي مونيم او غر بيسريم ، گلخانه ، اوسردخانه ، د حيواناتو او نباتاتو بيا لوژي لږاتوار ، دخوراکي شيانو اوسپو د ساتنې اوميوي لږاتوار برابر شوي چه

ددغي جملې څخه د فز يک لا براتوار دمخه هم و، چه يوازي د نقص په لري کولو او جوړولو کښي ئي لازمه اجرا آت شوي دي د دغو لا براتوارو په جمله کښي چه د منظور شوي بودجي درار سیدلي تخصیصي به تناسب ده ۱۵۰ لا براتوارو په شاوخواؤ کښي موفقانه پرمخ تګک شوي په همدې ډول ځيني نور لا براتوارونه لکه د نباتي امراضو د مدافعي لا براتوار- د حيواناتو دروژني او وده يواځستلو لا براتوار او د کرهڼي په بوژغلي برابرولو کښي به زده پوري پيشرفت شوي دي .

د تجربوي فارم فعاليتونه :

د نادر شاه دوغتون دصحي موسسو د ملکيت ځمکه د زراعت د پوهنځي د استفادې په غرض پريښودل شوي دغه ځمکي د نادر شاه دوغتون د ديوال د ننه په باغ کښي دي د وسايلو او کافي پرسونل نه لرلو په علت او هم د پوهنځي څخه دلري والي په نسبت تری په اسانۍ سره استفاده نشوه کېدی مګر د کرهڼي او انجنيري د پوهنځي د اوسني تعمير په مقابله ددغي ځمکي يوه شاهه برخه چه دوه کاله دمخه دغه پوهنځي استاذانو ته وسپارله شو چه د تجربوي بوژغلو په امتحان تری استفاده وکړي ددغي ځمکي فز يکي وضعيت په ټوله معنی خراب و . مګر اوس ئي بل ډول وضعيت اختيار کړي، د پوهنځي فارم په ډول گرځيدلي. ددي تيرو دوه کلونو په وروستني کال کښي د پوهنځي د رياست د لارښوونې لاندې په زراعتي فارم کښي لاندې تجربوي عملي شوي دي .

د کچالو د ذخيري طريقه :

په دغه تجربه دوه کاله کار وشو . ددغه کار نه چه کومه نتيجه لاس ته راغلې کاملاً اطمینان بخش ده .

د ژمڼي غڼمو تجربه :

ددې تجربې په فاصله کښي د يوه جريب تخم ځمکه د نوستلو د طريقې مقايسه د کتنې لاندې ونيوله شوه .

سبزيجات :

دشل ډوله داخلي او خارجي سبزيجاتو په خوا وشاه کښي سبزيجات د محصلينو د تطبيقاتو په سلسله کښي کرلي شوي دي . د مختلفو سرو د تطبيق پروژه .

په دې پروژه کښي درې ډوله مختلفه سره لکه شنه سره، مصنوعي سره او د څارويو سره د کتنې لاندې نيولي شوي ده .

د جغندر و تجربې :

په دې تجربې کښي دوه ډوله داخلي او خارجي جغندر د کتنې لاندې نيولي شوي دي .

د پنبې تجربې :

په دې تجربه کښي هم دوه ډوله داخلي او خارجي پنبه د کتنې لاندې ده .

د جوارو تجرب به :

دلته به یوه جریب کښې د مختلفو تخمونو په لاس نوستلو طریقه د کیل د مخې د مطالعې لاندې نیولې شویده .

د باتینګرو تجرب به :

دلته غلور ډوله باتینګرو د زیاتو مقایسوي حاصلاتو له مخې د تجربې لاندې دی .

د پالکو تجرب به :

په دغه تجربه کښې د یوه جریب د تخم د مقدار د هر ډول پالکو د حاصلاتو مقایسه تر مطالعې لاندې ده .

د وږی تجرب به :

دلته هم یو جریب د تخم ځمکه د تجربې لاندې نیول شوی ده .

د کاهو تجرب به :

د کاهو یو جریب ځمکه د وږی او پالکو د ځمکې په شان تجربې لاندې ده .

د همیشه شنو ونو بوزغلی :

په دغه بوزغلی کښې معمر ریان ناجواو چنار تر کتنې لاندې دی .

په فني ډول یوه باغچه :

په دې باغچه کښې میوه دارو ونو نهالونه اېښودل شوي دي چې د هغو څخه د تطبیقاتو په غرض محصلین استفاده کوي .

د کچالو کرهڼه :

د علی آباد د باغ په ننه برخه کښې یو جریب ځمکه د حاصلاتو د مقایسې د پاره د یوه پوهنځي د فارم د اساسي حاصلاتو فصل دی .

د علم او فن دمجلې دخپرو لو د مدیریت تاسیس :

دوترنرې او کرهڼې د پوهنځي ریاست د گرانو وطن والا وډد پرو علمی معلوماتو د مطالعې او استفا دی د پاره او هم ددی کبله چه د پوهنځیو د علمی فعالیتو او نو رو چارو څخه د علم اوعرفان علاقمندان ښه خبر شی نو دمجلې دخپرو لو کار ته یې اقدام وکړی په ممدغه ملحوظ د پخوانی پیش بینی په نظر د صلاحیت لرونکو مقاماتو په منظوری دلازمه وساتلو او بودجوی تدارکو له مخې د پوهنځي د نشر اتو مدیریت روی کار شو او په فعالیت می لاس پوری کړی ، د علم اوعرفان دمجلې ۳ میاشتنۍ مجلې لومړۍ گڼه یې چاپ اود علم اوعرفان دمینا نو لوستلو ته وسپارله .

امریکي ته دمحصلینو لیږل :

د افغانستان متبوعه حکومت ددی د پاره چه دهیواد په کرهڼه کښې په زړه پوری ښایسته علمی تحولات او اصلاحات منع ته راشی نو ذراعتی پوهنځي دامریکي دوا یو منځک د پوهنتون ، سره تخنیکي قرار دادو کړی ، دوا یو منځک د ټیم علما دخو کالو راهیسی ذراعت او انجنیرۍ د پوهنځي د تدریسی چارو سره تخنیکي مساعدت کوی اود همدغه

قرار داد به اساس هر کال یوشمیر افغانی استادان او محصلین د امریکې د متحده اضلاعو وایومنگ او نورو پوهنتونونو ته د عالي تحصیل د پاره د لېږل کېږي دای - اس - آی د ټیم سره انجینرۍ د پوهنځي قرارداد ددی د پاره دی چه په تدریسی چارو کېږي د محصلینو سوبه لوړه اونوی تحول پکښی پیداشی نو د ۱۹۶۳ عیسوی کال د فروری په ۱۴ نیټه متبوعه حکومت د امریکې دای - اس - آی د ټیم سره قرار داد امضا کړ، ددغه قرارداد له مخی د نوموړی ټیم اعضا کابل ته را ورسیدل او په کارمې شروع وکړه نو د همدغه ملحوظ له مخی د انجینرۍ او زراعت د پوهنځی پیل شو .

د محصلینو علمی سیر :

په مختلفو زراعتی او فلاحتی رشتو کېږي د زیاتو معلوماتو پاره د پوهنځی د ریاست استادانو د پاملرنی لاندی د پوهنځی محصلین د هیواد په مختلفو برخو کېږي د زراعتی پروژو د کتنی او علمی سیر د پاره ولېږل لکه چه په ۱۳۴۱ کال د کرهڼی څلورم ټولگي په همدغه منظور د حشراتو د راټولو د پاره ددی مضمون د داخلی او خارجی استادانو د نظر لاندی د ننګرهار ولایت ته لاړل چه د ننګرهار د ولایت د معی حشراتو د راټولو لونه وروسته بیرته کابل ته راستانه شول او په همدی ډول په دغه کال کېږي د زراعت څلورم ټولگي د قطن د ولایت د عمرانی او زراعتی پروژو د کتنی د پاره لاړ او وروسته د هر ډول نباتاتو د راټولو لونه بیرته کابل ته راغلل ، په ۱۳۴۱ کال کېږي د کرهڼی د دوهم ټولگي محصلین د داخلی او خارجی استادانو تر نظارت لاندی د ننګرهار د ولایت د زراعتی پروژو د کتنی د پاره لاړل او د مشاهدو او څیړنو وروسته کابل ته راستانه شول ، همدغه رنګه په ۱۳۴۱ کال د زراعت څلورم ټولگي د مربوطو استادانو د پاملرنی لاندی د ښی د زیاتو معلوماتو د پاره د گل بهار د نسا جی د فابریکې د کتنی د پاره لاړل او د معلومتو د اخیستلو لونه واپس کابل ته راستانه شول .

نوت - په ۱۳۴۱ - او ۱۳۴۲ کال کېږي د زراعت او بیطاری د پوهنځی د مختلفو ټولگیو محصلین د کابل د ښار خوا او شاسیمو ته د زراعتی او فلاحتی چارو د کتنی د پاره لېږلی شوی دی .

د تعلیم او تربیی د پوهنځی اجراءات :

په ۱۳۴۱ کال کېږي د مملکت د دوهم انکشافی پلان د تجویز او تعلیم او تربیی د پوهنځی په نوم یو بل پوهنځی ته د ضرورت د احساس له مخی د پوهنتون د ریاست په جوګاټ کېږي د تعلیم او تربیی پوهنځی تاسیس شو :

دغه پوهنځی د ۳۵ تنو زده کوونکو د لرلو سره د ۱۳۴۱ کال د حمل په ۱۵ نیټه په درس شروع وکړه او زده کوونکو د خپلو پوهو استادانو په لارښوونه او مرئی

سمستر ۴۱ کال د سنډلې تر مياشتې او بيا يې دويم سمستر د ۱۳۴۱ کال تر آخره پورې د کاميابۍ مخ په وړاندې بوتلو .

څرنګه چې د لاس ته راغلو نتيجه څخه څرګندېږي ، داسې تجويز و نيول شو چې د تعليم او تربیې پوهنځی د تعليم او تربیې د هوسسۍ له چوکاټ څخه بيل او خپل کارونه په مستقل ډول مخ په وړاندې بوزي اولدې کېله وچې دغه پوهنځی په ۱۳۴۲ کال کېنې د تعليم او تربیې له موسسې څخه بيل او د پوهنتون درياست د يو فعال او خپلواک ډګن په حيث يې خپل کارونه منظم او تراوسه پورې يې وکړای شو په ډېره لږه موده کېنې په پوره چټکيا د علمي او درسي مختلفو اړخو نو څخه وهاندې تګ وکړي . د تعليم او تربیې پوهنځی د ۴۲ کال له حمل څخه را پدې خوا له پخواني تعمير څخه نوی ځای ته چې د درسي زياتۍ کوټې لري او اداري او تدریسي د لري کوچ وکړي والېته کله چې د علمي آباد چې په لمن کېنې د کابل پوهنتون سر ته ورسيد د پوهنتون دنو رو پوهنځيو سره به يوځای هلته کوچ وکړي .

دغه پوهنځی د پروګرام په جوړولو کېنې د تعليم او تربیې اصلي مفاهيم په نظر کېنې نيول شويدي او درسي کورسونه داسې ترتيب او تنظيم شويدي چې د اوسني اوراتلونکي ژوند سره برابر او موافق وي .

کوم پروګرام چې د دغه پوهنځی د تعليمي کال په شروع کېنې جوړ شوی و په تجربوي ډول تير تيب شوی او يو مقاييسوي شکل يې درلود ليکن په دې وروستۍ وختو کېنې (۳ مياشتې) د دغه رشتې د مختلفو حياتي اړخونو او دو ستۍ ته په نظر کېنې نيو او سره د څار چې او داخلي ماهرانوسره همېري وشوی او په پروګرام نوی نظرو شو او حياتي نکتې او تربیې او تعليمي بارزېشته کورسونه به په هغه کېنې يې ځای کړل شي

څرنګه چې د تعليم او تربیې د پوهنځی تعليمي هسته او د پوهو او تعليم يافته زلميانو تربيه چې په مسلكي او تعليمي رشتو کېنې ده نو کوشن کېږي چې ډير ژر او په لنډ وخت کېنې د دغه پوهنځی د انکشاف په لپاره کې جدې او مفيدګامونه واخيستل شي او پوه او د روښانه فکر استادان خدمت ته تيار شي .

په دغه اساس په ۴۲ کال کې يو مسلكي ټولګی چې د مرکز او ولا يا ټو له ښوونکو څخه جوړ شوی د تعليم او تربیې د پوهنځی په حوضه کېنې تاسيس او د هغه مسلكي مضامينو تدريس د څارجي او داخلي ماهرانو په وسيله شروع شو .

علاوه پردې تصميم ښودل شويدي چې د ادبياتو او ساينس د پوهنځی د زده کوونکو د مسلكي مضامينو تدريس د تعليم او تربیې د پوهنځی په غاړه وي چې البته دغه کار به د تعليمي انکشافی مرامونو په وړاندې بيلو او د ځان او ګډې هم آهنگۍ په وړ کې کار

کولو اود معنوی انسجام په پيدا کولو به د پوهنتون درياست ارکان کښې تقو به او وړاندې کوي .

څرنگه چه د دغه پوهنځي مضامين ټول مسلکي دي او آينده استا دان د مسلکي او او تربيتي به بيلو بيلو رشتو کي په پوره معلومات مجهز کوي نو له دې کبله به کار دي چه دهغو تدريس هم د مسلک د ماهرانو او تکړه خلکو چه په درسي بيلو او مختلفو برخو کي اولاده سابقه ولري وشي او بلي خو د درسي پروگرامو نو دورا ندي پيو لو لپاره د يوقوي استاف لرل ضروري دي به دغه اساس ټاکل شويده دري پروفيسران دي . آي دي د مرستو له لپاري دکابل د پوهنتون د پاره دغه پوهنځي ته راوړسپړي . بايد وويل شي دروحياتو يو پروفيسر د ۱۳۴۲ کال د سرطان دمياشتي په پای کښې کابل ته رارسيدلي اوروحياتو به تدريس ئي د تعليم او تربيتي په پوهنځي کښې به کار پيل کړيدي .

د دن لپاره چه د تعليم او تربيتي د پوهنځي زده کوونکي دخپل رشتي په آفاقي او عمومي معلوماتو مجهزوي دروغتا يو کورس چه دخلکو د ژوندانه د لومړنيو شرايطو سره زيات اونژدی سروکار لري د دغه پوهنځي د دوهم کال په دوهم سمسټر کښې هم محاي شو يدي

د کورډټر د پوهنځي فعاليت :

د تدبير منزل پوهنځي ، د ۱۳۴۱ د حمل په مياشت کښې دکابل د پوهنتون په چوکاټ کښې د يونوي جوړه شوي پوهنځي په حيث شامل شو .

دغه پوهنځي د مسلکي شقوقو او د ژوندانه په ساحه کښې د افغاني پيغلو دروزني او په اجتماعي او اقتصادي ساحو کښې دننني ژوند اصولو درمزونو سره دهغو د آشنا کولو په منظور منع ته راغلي دي .

د ۱۳۴۱ په لومړي تعليمي کال کښې يې يو صنف او ۱۸ تنه محصلاني درلودي او کوم مضامين چه تدريس شول هغه عمومي موضوع گانې لسکه ، تاريخ ، د افغان نسان جغرافيه ، روحيات ، د تعليم او تربيتي مبادي ، پښتو ، انگليسي فارسي ، حفظ الصحه ، بيولوژي ، کيمياؤ او د دغه پروگرام د فعاليتو مفردات داسي ترتيب شو يدي چه ټول د اجتماعي او فاميلى ژوندون د مربوطو گټو متضمن دي .

د ۱۳۴۲ په دوهم تعليمي کال کښې يو بل ټول لسکي هم په دغه پوهنځي کښې زيات شو او دهغو د درسونو

پرو گرام هم دلومړی کال دلومړی ټولګۍ په شان دی .
 په دوهم ټولګۍ کې د اجتماعي اوسيانس د مضامينو څخه علاوه ، درې اختصاصي
 کورسونه دندې بيرمنزل مبادي ، د آرت مبادي اود برين ، گنډلو اود کالو د ترتيب
 صول هم په پرو گرام کښي شامل کړي شول .
 د آرت د مبادي اود برين گنډلو اود کالو د ترتيب د اصولو کورسونه په په دي
 نودۍ وختو کښي د مربوط متخصصينو له خوا شروع شي .
 هيله ده د ۴۲ کال د سنډلې تر مياشتي پوري دندې بيرمنزل په پوهنځي کې يوه کتبا بخانه
 هم جوړه شي چه په هغې کښي محصلانې وکړای شي دندې بير منزل دا اختصاصي کتبا بو نو
 اد دکتلا کو نو دمچلو څخه گټه واخلي . دغه شان يوه داسې نشر يه ولري چه په هغې کښي
 په دغه لپاره کې د مختلفو اومتنوعو چنډو څخه د محصلانو اود وطن د نورو خو بندو
 پوهنمايي کښي خدمت وکړي شي .
 په نظر کښي دي چه عجلتاً يود پخلنځي او گنډلو لا براتوار په پوهنځي کښي ترتيب
 شي چه محصلانې وکړای شي هلته خپل تطبيقاتي کارونه اجرا کړي ، د هغو د سامان
 اولو ازمو د تدارک اواتباع په باره کښي اقدام شوي دي ، علاوه په دي دندې بير منزل
 په رشتو کښي دوه افغاني پيښلي د متخصص لپاره خارج ته استول شوي دي او په نظر کښي
 دي چه دغه پوهنځي د مربوط محصلانو څخه يودوه پيښلي نوري هم عجلتاً د دغه مقصد
 د پاره خارج ته واستول شي .

«پای»

(د ۲۶۴ مخ بانی)

اود وایرو داحتیاج لرلو په نظر دهغوی دغو پښتنی په نتیجه کښی به ۱۳۳۷ کال کښی ددغی خانگی به چالانولو موفق شو ددغی خانگی وظیفه لکه څنگه یی چه دنوم څخه معلومیدی دهیواد دهوایی حالاتو اواقلمی وضع دمشاهدو تحقیق او کتنه چه دهیواد په مرکز اولایاتو کښی کیږی اقلیمی نتیجی لاس ته راویدی اودیملاقه د وایرو ته یی سپاری. همداراز دغه خانگی به دې هم موفق شوله دقو لو را رسیدلو مشاهدو عمومی اجمال په منځنی ارزښت وسنجوی اودهوا پیژاندلو دیوی نشری یا بولتن په ډول چاپ او خپور کړی. دغه خبرونه چه دهیواد پاستیو حالاتو اواقعاتو اودقو لومشاهده شوو هوایی عناصرو دافغانی قیسو نومنځنی ارزښت داکثرو خارجی اوداخی دوايرو اوموسو ددلچسپی وه واقع شوی دې چه په داخلی کښی ددغی نشری نسخی دملکی هوایی ریاست له خوا دفوائد عامی وزارت، دکرهڼی وزارت، دروغتیاووزارت - دپلان وزارت - دملند دناوی دپروژی ریاست، دگرځندوی ریاست، دترانسپورت ریاست - آریانا هوایی شرکت اوداد بیاتو پوهنځی ته لیږل کیږی اوهم په باندنیو ملکوکښی ۲۶ مختلفو هیوادو ته دهوایی حالاتو بولتنونه مبادله کیږی.

په دغه خانگی سر بیرته د پورتنی خپرونی څخه دباد، حرارت واورښت اوفشار اودتحول درجه اونور گرافونه ترتیبیږی او په دې وخت کښی دمحینو یسئو څخه دپنځه کلن اولس کلن نورمال حال په برابرولو اوتهی باندی موفق شویدی. دهری رود اومرغاب سیمی ته دهوایی حالاتو اوداوبودپست هیدرومتربک دپیمانی پیژاندلو دقیسو نو دلکولودتاسیس دمجله کلو دپاره دافغان اوشوروی اتحاد دلیږل شوو هیئتو دسروی نتیجی .

د ۱۹۶۲ عیسوی کال دجنوری د۳ نیټی دافغانستان دشاهی دولت اوشوروی اتحاد دحکومت ترمنځ دهیدرولوژی په سیمی کښی دفنی مرستی دپروتوکول په اساس چه شوروی حکومت ددوهم درجه هوا پیژاندلو ۳-۱۴ قیسونو تاسیس دهغه داوبو پیمانی هیدرومتربک لومسپی درجه دوه دستگانه دهغه دتیلونو دستگانه سره چه دمشاهدو څخه یی دجان پینوداستفادی دپاره دهری رود اومرغاب په سیمو کښی وکړی تعهدله مخی د ذکر شوی پروتوکول د۳۳ مادی په نظر دملکی هوایی ریاست اوشوروی دهیدرومترو لوژی دریاست له خوا دهوا او اوبو پیژاندلو دافغانی اوشوروی دساختمانی متخصصینو په گډون دهری رود اومرغاب دسیمی دنظریی اومطالعی دپاره وټاکل شو اودهوا پیژاندلو دیوه دوه تیمسود تاسیس دلجای دټاکلو په مناسبت چه په عین وخت کښی دبحر دسطح نه په ۲۰۰ - ۳۵۰۰ متره ارتفاع کښی دحرکت لار په ۵ - ۱۰ کیلو متره اوزدو کښی دسرچشمو په خوا دواوری داندازی معلومول په ټاکلی محل کښی دسیندو نودسیمو په منځنی اوبورتنی برخه کښی دواوری دپست په مقصد ۳ - ۴ داندازی دملو ماتو دهری رود اومرغاب دسیندونو په خوا و شاسیمو کښی داوبو د

پیمانی د هیدرومتریک بڼت دستگاه په ټاکلو محابو کېنې نصب کېږي او د استوګنې د تمیزونو د ساختمان او د هوا او اوبو پیژاند لودمر بوطه قیسنو د کار آمد دپاره محکمات انتخاب کړي چه دواوړی د حرکت په وخت د لزوم په صورت کېنې پناه گاوي د کابل ته یی د ۱۹۶۲ع کال د اکتوبر په لومړۍ نیټه د ۱۳۴۱ کال د میزان په ۹ تلر یغی د بامیانو بندامیر، پنجاو، لعل سرچنگل دلاری څخه د هریرود او مرغاب سیمو ته وځو مخیدل لومړی یی د هزاره جات او لعل سرچنگل د سیمو د ارتفاع سطح چه د هریرود او د مرغاب پخپلو معاو نورود خانوسرچشمی دی د هوا پیژاندلو او په جغرافیایي ساختمان کېنې د دغی سیمې د ارتفاع پر احوالی دواوړو د ذخیرې په نظر په مفصل ډول وکتل د هوا پیژاندلو د قېسن د محای ټاکلو او د لعل د کلي شاوخوا ته د اوردښت او واورې داندازی د معلوماتو نه وروسته د چچران د سیمې په طرف وړاندی ولاړه د هریرود او مرغاب د سیندو په سیمو کېنې د فیروز کوه اوسیه کو د سیمو او کلو او جغرافیایي ساختمان پر احوالی د سیمې د جریان او لمد بل او باران د هوا پیژاندلو له مخی د دغو سیمو سنجش وکړ او د سیندو نو د اوبو او واورې د ذخیرې راغونډ کېنې معلومات ملاحظه او مطالعه وکړ چه په نتیجه کېنې یی د هوا پیژاندلو او اوبو پیمانی د قیسنو د تاسیس دپاره لاندی محابونه تعین او پیشنهاد کړل.

(۱) د هوا پیژاندلو د قیسنو د تاسیس محای.

الف- دلال کلي ته نودی د دریاب د سطح څخه دلال د سیند په ۱۰-۱۲ کیلو مترې کېنې د اوردښت د مقدار داندازی درې نقطی او په لسو مختلفو برخو کېنې د پروقیل دوه خطونه په (۳۰۰) متره لوړوالی کېنې.

ب- د سپین غره- هریرود او مرغاب د سیند په سیمو کېنې د اوبو دویشلو ورځ ته نودی د غلښ د سیند په دوه لارې کېنې د دریاب د سطح څخه دواوړې داندازی د معلوماتو لود دوه خطونه (۲۶۰۰-۲۷۰۰) په متره.

ج- د هریرود د سیند د کینې خوا معاو نورود څخه یوه رود ته نودی په لوی بدیخ خوا د شهرک په ولسی سیمه کېنې د هیدرومتریک د دستگاه دودولو پیشنهاد هم شوی دی.

(د) د سفید کوه په شمالي خوا د مرغاب د سیند په سیمه کېنې د کیلاک د کوتل او د تاوت د سیمې تر منځ د دریاب د سطح نه (۱۶۰۰-۶۰۰۰) متره.

د هوا پیژاندلو د پورتنیو تاسیساتو څخه علاوه چه د شوروی اتحاد په مرسته په تاسیس او چالان شی دلاند نیو تاسیساتو د هیدرومیترو لوژی د ښکې د بشپړولو دپاره د هریرود او مرغاب د سیمو نه د زیاتې استفادې له کبله د اوبو د بند تاسیس د کتنې دپاره لپزلی شوي هیئتونه پیشنهاد وکړې چه دملګی هوایی ریاست تاسیسات پخپلو آبنده پلانو کېنې ونیسی.

الف- دملګرو ملتو د یوه زراعتی فارم د هیدرومتریک د دستگاه خواته په چچران کېنې د هریرود د سیند په سیمه کېنې د هوا پیژاندلو یوه تیسن د تاسیس په دغی سیمې د هیدرومیترو لوژی د بڼت د بشپړولو سره مرسته وکړی.

بېداوې به زغونه او ودانه سیمه کښې چه دهرات دخلکو دسیل او دمې هڅې دی په دغه هڅای د هوا پیژندلو د یوه قیسن تاسیس به دهغه هڅای د زراعتی چارو او نورو کارونو سره ښه مرسته وکړي.

ج- دمرغاب د سیند د کورپی په سیمه کښې چه دمرغاب د سیند په اوږو راټولو کښې یوه فعاله سیمه ده او دمرغاب د سیند معاون رودونه د همدغی سیمې ته تیریږي لږېلی شوي هیئت کتلی ده

د هریرود په سیمه د هیدرو متریک د دستګاه د تاسیس په باره کښې چه داوږو پیمایي د غلورو دستګاوو محل دجهانی زراعت دخو راکي موادو د سازمان د هیئت له خوا دڅیړنې او کتنې په ترڅ کښې د هریرود په غاړه د یوه قیسن د تاسیس د باره دغه هڅې دآلاتو د نصب او د دقلو د باره خورامناسپ کتلی د هریرود سیمه یی د هیدرو لوژی وضعیت په لیدلو او مشاهدو کښې خورا ګټوره ښودلی سربیره پردغو غلورو نقطو یی داوږو پیمایي دآلاتو نصب په لاندنیو هڅایو کښې پیشنهاد کړیدی.

الف- دهریرود د سیند درودخانو د یوه هڅای کیدلو هڅای د شینې د کلی خواته شینه او سرچنگل سیند د دریاب د سطح نه (۲۶۰۰) متر لوړدی .

ب- دآهنګرانو کلاته نژدی دایشیلان په نوم دهریرود د کینې خوا ښاخ (۲۱۰۰) متره لوړدی داوږښت اندازه او دواوړی تقسیم او دحرارت ددرجی شرایطو مشاهداتو داپشکاره کړیده چه دتاسیساتو تکمیل به ددغی سیمې دودانې اوزراعت سره به زړه پورې خدمت اوزباته مرسته وکړي.

دمرغاب د سیند او دهغه معاونینو رودونو په سیمو کښې د هیدرو متریک د مختلفو پستونو تاسیس په لاندنیو هڅایو کښې پیشنهاد شوی دی.

الف- دمرغاب د سیند د سیمې د نیاز خان په کلی کښې د هیدرو متریک لومړی درجه پست د هوا اوږو پیژندلو د هیدرو میتر لوژی یو پشیق قیسن به په دغه سیمه کښې جوړه او تاسیس شي .

ب- کورپی کلی دمرغاب د سیند د پاسه داوږو دراپولو فعال و رځ دی .

ج- دگلدری کلی ته نژدې دمرغاب د سیند ښاخ غلمین سیند چه په منی کښې ددغی چری اوږه لږی وی دسنگش له مخی تقریباً دمرغاب د سیند پنځمه برخه ګڼل کیږي .

(۱) د کرهڼې او اوږو لگولو چارې .

د مشاهداتو له مخی داوږښت، واوړی د اندازی او د وارو ویلی کیدلو او نورو هیدرو لوژی پیشګویی څخه حاصل شوی معلومات به دهریرود او مرغاب د سیند ونو داوږو پیژندلو او لږیدلو څخه نه ممکن کیږي خصوصاً دهریرود د سیند په داستقا دې د باره داوږو لگولو به چارو کښې چه دغه سیند په افغانستان کښې سیند دانه بهیږي .

دهيواد په اقتصاد کښې لوی اهميت لري، ددغې سيمې مساحت (۷۰۶۰۰) کيلو متره مربع ځمکه ۵۷۰ کيلو متره اوږدوالی لري .

۲- د فورکاست له مخې دهوانوردۍ او هوايي اوضاع چاري .

څنگه چه دهيواد په مرکزي او کوهستاني برخو کښې دهوا پيژندلو دمجهزو قيسه تاسيسول دملګۍ هوايي رياست په آينده پلانونو کښې تر نظر لاندې دی او تراوسه پورې په مرکزي سيمو او لوړو کوهستاني برخو کښې دهوا پيژندلو کوم قيسن ندي تاسيس شوي دهيواد د مرکزي غرونو او لوړو برخو دکتلو او ملاحظې په نظر دهوايي حالاتو او جوی اختلال دحرکت په خط سیر کښې تغير چه حتی ددغه اختلال په کمزوری او زور کښې بی تاثیر نه وي د لامل او غلچين - شهرک وقادس د قيسونو چالانول چه دهيواد په لوړو مرکزي او کوهستاني برخو کښې د يوبل نه ليری واقم دی دهيواد دهوا پيژندلو د قيسنو د شبکې د تکميل سره لويه مرسته کوي د هريوه قيسن مشاهدې د دغو سيمو دمختلغو جغرافيايي سيمو په ساختمان باندې د لويديز او شمال لويديز ساکتونو تاثيرات ثابت کېدی او همدغه رنګه به ددغو سيمو دمحلې هوا او هوايي حالاتو په شرايطو رڼا واچوي او بالنتو به به د پيشکويي د نقشو په برابرولو کښې په زده پوری مرسته وکړي او دجوی حالاتو د پيشکويي صحت او سمون ته ثابت تاثير وېشي .

دشوونې او روزنې چاري:

د فني کسانو د برابرولو په باره کښې په سمدستي ډول متعلمين د روزنې لاندې ونيول شو په لږه موده کښې بی فني کورسونه ولوستل چه دهوانوردۍ او هوا پيژندلو په ټاکلو دشتو کښې په فعاليت لاس پورې کېي نو تعليمي پروګرام هم به داسې ډول ترتيب شو چه يو متعلم په عين حال دهوانوردۍ او هوا پيژاندلو ددوه درې شقو قوسره آشناسی او په سمدستي مرحله کښې ددغې دستګاه اړتيا لږ څه کمه کېي ملګۍ هوايي رياست د کابل او قندهار په دوه اساسي محابو کښې داساسي کورسونو په تاسيس لاس پورې کېي چه تعليمي جريان او د احتياج وړ فني شقو چه متعلمينو طي کېي دی په لاندې ډول څېړل کېږي .

کابل:

کابل چه دهيواد داساسي تعليم او روزنې مرکز دی په درسي محابو د اراالمان يکه توت او دملګۍ هوايي رياست د خواجه رواش په تربیوي مرکز کښې کورسونه پرانستل شو .

سربيره د پورتنيو کورسو څخه د کابل دملګۍ هوايي رياست په تربیوي مرکز کښې په عالی سويه نور اختصاصي او فني کورسونه لکه د راډيو ميخا نيکي کورس دمخبري کورس د ډيزل او پترول د ډيزل کورس د ايرشول .

دکندهار دهوانوردۍ کورس:

سره له دې دهوا پيژاندلو د موسسې په ابتدای تشکيل کښې د مرکز او کندهار او

چينو نورو مجايو د قيسنو چاري د يوشمير هندي کارکنانو په واسطه اجرا کيد لي مگر
څنگه چه لازم اوضروړي و چه آينه د هوا پيژندلو فعاليتونه د پوهو افغاني جو ا نانو
په ذهني او فکري نيرومتکي وي نو لومړي محل چه کوم موثراو جدی اقدام بايد د هوا
پيژندلو د انکشاف په لار کيې وشي هغه په مختلفي سوي د افغاني کسانو ر وړل و چه
له نيمگرمغه د پوهني د چليله وزارت او د جهاني سازمان د هوا پيژندلو د متخصصينو په
مرسته او همکارۍ دملکي هوايي رياست کارکنانو وکولي شو چه د تخنيکي او فني
گورسونو په ذريعه يوشمير فني کسان په يوازيو سويو په مختلفو شقو وکيې لسانسي
او د بکلور يا د لسم ټولگي د فارغ التحصيلانو په شان وروزي او د جوي اوضاعو په حالاتو
او پورتنی هوا په مشاهدو تخنيکيکړمخاېره او فورد کاسترو په مربوط چا ر وکيې
تري کار واخلي، نو دادي په مختلفو شقو وکيې دروزل شوو فني افرادو چاري په
لاندي ټول وړاندي کوو .

الف: د مSHA هدا نو کورس :

ترهغه ځايه پورې چه د هوا بيژاند لو د ټولو کارونو او قما لیتو مؤثق او منظم اساسي تشکيل جوړي مشاهدې دي. نو بيا په دې د ټيښت او حتی د سروی د دستگاؤ د تاسیس دمخه د هوا بیژند لو کورسونه دایر او پرانستل شو. د کورسونو د دالرو دوروشاگردانو دستاؤ دوری مشاهدې هم طي کېږي چه په رسمي ټول دفني مامورینو په چوکاټ کېږي منظرد او په ټيښت مو مقرر شول :

ب: دیپلومت بالون اور ایو سائنڈ کورس :

دیپورتی، مواد مشاهد و بهرشته کتبی دفنی افراد و در و زل و پاره د مشاهدی
د کورس د (۷) تنو فارغ التحصیلانو په کډون چه د هوا پیوندلو په دستګاه کتبی یی
په کاله دجوی اوضاعو وظیفه عملا اجرا کوی دراد یو ساند او پایلو ته پایتون
کورس شروع شو .

دستاؤ ددوری په شمول ددغه کورس د متعلمينو د خارجي متخصصينو تر نظر لاندې په درسو نو لاس پورې کې. د ټاکلي دورې د تکميل نه وروسته غلور ټنه متعلمين د داد يو ساند په رشته کښې او (۳) تنو نورو د کابل د هوايي هيدان د بایلوت يا لو ن په رشته کښې په کار لاس پورې کې چې هوا بازان او فور کا ستران د هغوی د نټا بچو نه استفاده کوي.

ج۔ د تخنيڪ ڪورس :

په وایي ندلو د تخنيک په رشتو کې د آلاتو او د آلاتو د ترميم لوغولو مقايسي او په ټينزو کې د آلاتو د نصب ، زده کولو او غني استفادې د پاره د لايقو او غني تخنيکگران درلودل هم يوه ضروري امر گڼل کيده نو ځکه د مشاهداتو د کورسونه د تدبير او د ټينزو او د سټاټو د تاسيس سره د دواړو پيژندلو د يو تخنيک د کورس په نوم هم يوه د تخنيک د پيژندلو (۷) تنه فارغ التحصيلان د تخنيکونو تر تربي لاندې

ونيوولشي اودملکي هوايي وکولشي چه دکاکلي دوری دتکمیل نه وروسته دقیقه سئو اودستگاؤ په درولو او نورو تخنیکي مسایلو کښې تری کارو اخلي .

هـ - دجوى اوضاعو دفور کاست دپيشگوياي کورس :

څنگه چه دفور کاست وظیفه دهواپيوندلو- فزيک - اورياضي په رشتو کښې يوه لوړه علمي سويه په کارده نو بيا په دى دعلومو دپوهنځي دفارغ التحصيلانو څخه په فور کاسترونو کښې استفادې وشوه مگر اوس چه دافغانى فورکاسترانو تعداد ډير لږدى نو بيا په دى دملکي هوايي رياست دعلومو په پوهنځي کښې دهواپيوندلو ديوى ځانگي برانستل ، دپوهنې دجليله وزارت دهمکاري وغوښتنه چه له نيکه مرغه دکابل دپوهنتون درياست په موافقه دعلومو په پوهنځي کښې دهوا پيوندلو يوه اختصاصي څانگه برانستل شوه په لومړي کال کښې (۷) تنه اوور وسته له هغه په ۱۳۴۱ کال (۶) تنه محصلان پکښې شامل شول چه دعلومو په پوهنځي کښې دخارجي اوددخلي متخصصينو تر نظر لاندې يې په موفقيت سره درسونه دوام لري . او سربيره په دغه دهواپيوندلو په مختلفو شقوقو کښې (۷) تنه چه دمترقيو هيوادو ته لېنلي شوي و برسالي بيرته راغلي او هم شپږ کسه نور په دغه رشته کښې په خارجي هيوادو کښې په درسو لوستل لگيا دي .

خارج ته دفني مامورينو ليږل :

په بين المللي مرستو او ياد رياست دمصارفونه په استفادې کولو سره يوشپږ اشخاص چه دعالي تحصيلاتو دزده کړې دپاره خارج ته لېنلي شوي و بريالي وطن ته راغلي اوس درياست په ځانگو کښې داخل او په خدمت لگيادي اوخيښي لا تراوسه پوري په خپلو زده کړو مصروف دي .

(پای)

د آريانا افغان هوايي

شرکت تشکیل

رئيس	»	ښاغلی فیض محمد احمدزی
اداري مرستیال (۱)	»	د اېزت پليک
دليکنو مدير	»	محمد اسلم
د مامو رينو مدير	»	علي محمد لويښاد
د محاسبانو کنترولر	»	فرېزل
د ښوونې او روزنې مدير	»
د هوايي عملياتو مدير	»	والس
د دگرونو د عملياتو مدير	»	عبدالرحيم سدوزی
د خړخړو او ترافيک مدير	»	گرنې

په باندنيو هيوادو او په هيواد کښي د آريانا افغان هوايي شرکت د مامورينو او مستخدمينو شمير (۷۰۰) تنه دی .

(۱) له دې کبله چه د پان امريکن د حمل او نقل فضايي شرکت د آريانا په افغان هوايي شرکت کښي په ۱۰۰ کښي ۴۹ سهم لري نو د آريانا افغان هوايي شرکت مرستيال ټول وخت دهغه امريکايي شرکت له غړو څخه يو تن په دې کار کښي موظف کيږي . د دغه شرکت د اساسنامي د «۲۲» مادې له مخي د آريانا افغان هوايي شرکت مديره هيات د ماليې د وزارت د نماينده او د ملکي هوايي رياست د هوانوړ دې د لوی مدير په گډون د شرکت د موسساتو د عمومي ټولي له پنځه تنه انتخابي نمايندگانو څخه مرکب دی . چه له تر لويه په مياشت کښي يو محل د شرکت په وداني کښي را غونډ کيږي او د عامل هيات او ياد نظارد هيات درئيس پيشنهادونه گوړي او دهغوی په بساره کښي تصويبونه کوي .

د آريانا افغان هوايي شرکت

لنډگزارشات

سمدستي د آريانا افغان هوايي شرکت دوه الوتکي لري چه يوه يې د سي ۶ او بله يې د سي ۴ ډوله دی او څلور دانې د سي ۳ ډوله الوتکي هم لري او سربيره پر دې څو دانې تمپريني الوتکي نوري هم لري چه بيلوتان پکښي روزي او ددوي دروزني لپاره دي .

آريانا افغان هوايي شرکت په نظر کښي لري چه دوه دانې کانو پر ۴۴۰ ډوله الوتکي وپيري او په دې ترتيب به آريانا ددې قدرت مونده کيږي چه څپله فرانکفورت ښار ته چه د الوتکو د کمبو د له امله يې ځنډولي ده ددوهم محل لپاره په کار اچولي او بېرته کابل د اروپا د مرکزونو سره وصل کيږي .

د ددی سی ۶ بی دالوتسکو په دارسیدو سره به آریانا منظم سرویسونه د کابل ډیلي- کابل چه سمدستی ددی سی ۳ الوتسکو په واسطه صورت نیسی او عملی کینی ددی سی ۶ بی په الوتسکو به بدل شی. اوددی لیاری څخه به هم دتیزوالی اوهم دمسافرو دارامی په لحاظ زیاتی آسانتیاوی برابری کړی. او دکانویر ۴۴۰ ډوله الوتسکو په کار اچولو سره سره به دافغانستان داخلی سفرونه هم پهښه او اسانه طریقو صورت نیسی او ډیلي خو به د افغانستان په داخلی تجارت کینی هم آسانتیا وی برابری شی.

دآریانا افغان هوایی شرکت وکولای شوچه دډیر لنډوخت په موده کینی په داسی حال کینی چه دشرکت ټول کالنی هواید په ۱۳۳۴ کال (۳۰) ملیونو افغانیوته رسیدل په ۱۳۳۵ کال کینی بی (۳۵) ملیونورو په ۳۶ کال کینی بی (۷۰) ملیونورو په ۳۷ کال کینی بی ۷۷ ملیونو روپه ۳۸ کال کینی (۸۱) ملیونو روپه ۳۹ کال کینی بی ۸۵ ملیونو روپه ۴۰ کال کینی بی ۱۴۸ ملیونو او په ۴۱ کال داواید (۱۵۴) ملیونو افغانیوته ورسوی.

ددی لپاره چه ددغې موسسی د ۱۳۴۱ کال دمختلفو احصایی چه کیدلی شی ددی له مخی دالوتنو ساعتونه اودحمل او نقل اندازه اوددی موسسی دالوتسکو په وسیله دمسافرو شمیر معلوم به لاندی ډول وضاحت مومی او هم ددی لپاره چه وکولی شی چه د ۱۳۴۰ کال به نسبت به ۱۳۴۱ زیاتوالی هم یقینی شی د ۱۳۴۰ کال احصایی هم تویموو او علاوه پردی باید یادونه وکړو چه دآریانا افغان هوایی شرکت دتاسیس د شروع دنیقی څخه ۱۳۳۳ کال دحوت په میاشتی کینی شوی دی د ۱۳۴۱ کال دمیزان دمیاشتی پوری بی (۴۱) ملیونو افغانیو په اندازه خالصه گټه کړی ده چه داکار په خپل ذات کینی دشرکت مالی او انسکشافی بنیاد ورځ په ورځ محکموی.

ادل : د ۱۳۴۰ کال مختلفی احصایی :

الف : دالوتنو ساعتونه - ۸۴۶۹ ساعته.

ب : په یوی کیلومتره کینی دمسافرو اندازه - ۳۵۵۹۶۳۳۹ کیلومتره.

ج : دتجارتی مالونو اندازه - ۶۰۲۴۸۹۹ ټنه کیلومتره.

نوت : ټن کیلو متر یعنی دالوتکی دیادولو ظرفیت - دیوه ساعت ظرفیت او دهرډول الوتسکی تیزوالی اودالوتنو دساعتو نو مجموعی ظرفیت.

دوهم : ۱۳۴۱ کال مختلفی احصایی :

الف : الوتنو ساعتونه - ۷۱۲۰ ساعته.

ب : په یوی کیلومتره کینی دمسافرو اندازه - ۳۵۶۶۹۲۲۵ کیلومتره.

ج : دمالونو دتجارت اندازه - ۶۸۴۲۱۱۴ کیلو متره ټنه.

دقندهارلوی ورکشاپ

هغه الوتکی چه په هر پنځوسو ساعتونو الوتنی کوی باید معاینه شی او وروسته

دمتخصصينو د تصديق څخه خپلو رلوتونو ته تر ۲۹۹ ساعتونو پوري دوام ورکړي او د هر ۲۵۰ ساعتو په پاي کښي دغه مفصله کتنه وشي چه دغهو مختلفي برزي د متخصصينو له نظره تيرې شي او هم بي پلکونه نوي نصب شي وروسته له بشو معاينو څخه ۲۵۰ ساعتونه يعنې په هر ۲۵۰۰ ساعتونو رلوتونو کښي د رلوتکي کښي ټول سامان باچي برقي آلات د برق د جريان وسايل او نو ريو تربله جدا او په ورکشاپ کښي د عمومي ترميم (اورهال) لاندې ونيول شي.

داراز معايني او ترميمونه چه رلوتکي دا احتمالي بيشو څخه بچ کوي او هم د رلوتکو د وده د مودي په عملياتو کښي کومک کوي د دي څخه دمخه په خارج کښي د رلوتکو جوړولو په فابريکو کښي په زيات لگښت سره جوړېدي ولي کوم وخت چه په کندهار کښي د آريانا ورکشاپ جوړ شو. د لومړي ځل د پاره مې د دي موسسې دي سي ۳ ټوله رلوتکي خارجي فابريکو ته د جوړونې د پاره د لېږلونه مستغني کړي او رلوتکي د افغاني تعليم يافته ترسونل په مرسته داسي ترميمېږي چه دغهو رلوتکو سره چه په خارجي فابريکو کښي ترميمېږي هيڅ فرق او توپير نه لري. د لومړي ځل د پاره ۱۳۴۱۶ گال دميزان دمياشتي په ۱۹ نيټه په يوه دي سي ۳ ټوله رلوتکه چه د فساد وړولو را وړلو د پاره مستعمله وه د آريانا ورکشاپ کښي وړلور او د لولپاره بدله شوه او د ترميم څخه وروسته په کار واچول شوه چه دغه څخه به پوره ډاډ کار اخستل کېږي.

هغه مهم عامل چه د دي موسسې د انکشاف او پرمختگ سره زياته مرسته او کومک کوي دغني اشخاصو روزنه او برابرول دي لکه چه د تاسيس د وخت څخه د نقيصې ته پاملرنه شوي ده او کوشش يې کړي دي چه دننه به موسسه کښي د انجنيري، پياوړتې، حساب اداري، او مهمانداري، اوداسي نور کورسونه يې د مامورينو او افغاني محو نانو لپاره پرانستلې دي او هم دغهو شمير د زياتو تحصيلاتو لپاره څارځ ته و لېږي چه نن ورځ د دي موسسې ټول داخلي دوا ير د افغاني مامورينو په وسيله اداره کېږي او پنځه تنه بيلوټان ۱۲ تنه د بيلو ټانو مرستيا لان او د رلوتکو د پريشن په شق کښي ۱۴ تنه افغاني بااستعداده محو نان انجنيران کار کوي کله چه تر اوسه د دغو تحصيلاتو لمن نه ده لټېده شوي نو د دي چه دغهو اشخاصو فهرست کښي چه د زده کړي او د زياتو معلوماتو د حاصلولو لپاره په بيلو بيلو اداري او نورو ځانگو کښي په ۱۳۴۱۶ کال کښي خارج ته لېږل شوي دي به لاندې ټول بيانو.

اول- دغه زده کوونکو شمير چه په ۱۳۴۱۶ کال کښي خارج ته لېږل شوي دي.

- ۱- د بيلوټي په ځانگه کښي د زده کړي لپاره ۵ تنه
- ۲- د سپېچ په ځانگه کښي د زده کړي لپاره ۷ تنه
- ۳- د محاسبې په ځانگه کښي د زده کړي لپاره ۷ تنه
- ۴- د رلوتکو د سرويس په ځانگه کښي د زده کړي لپاره ۷ تنه

دوهم: دهنه زده کوونکو شمیرچه په تیرو کلاونو کښی خارج ته لېږل شوی و او په ۱۳۴۱ کال بیرته وطن ته راغلی دی.

۱- دمعاسبی په خانګه کښی ۴ تنه

۲- دانجنیری په خانګه کښی یو تن

۳- د بیلوقی په خانګه کښی ۶ تنه

۴- د واک بودتخنيک په خانګه کښی ۳ د

۵- د سپیچ په خانګه کښی ۲ »

۶- د تېږی په خانګه کښی یو تن

۷- د هوایی ترافیکو او څرخلاو په خانګه کښی یو »

۸- د الوتکو د سرویس په خانګه کښی یو »

۹- دمعاسبی د تابلېشن په خانګه کښی ۵ تنه

۱۰- په طباعتی خانګه کښی یو تن

سر بیره پردی په کندهار کښی د الوتکو د انجنیری او بیلوقی په خانګه کښی دده کړی لپاره هم کورسونه شته دی چه دهنی شاگردان د زده کړی دد وری د پای ته رسولونه وروسته د بری لیک په اخیستلو بریالی کښی او د زده کړی د دوام لپاره خارج نه چمتو کښی.

«بای»

(بقیه از صفحه ۲۸۰)

فعالیت‌های وادی هیرمند

و در صورت مثبت بودن تداوی مجانی صورت گرفته است همچنان دیگر امراض مقاربتی هم بعد تثبیت معاینات لا براتواری مجاناً معالجه گردیده است.

لا براتوار:

در لا براتوار لشکرگاه معاینات هماتولوژی سرالوژی باکترولوژی دیگر معاینات تحلیل و تجزیه کیمیاوی اجرا گردیده است که تعداد معاینه شدگان در سال گذشته بر ۲۳۶۸ نفر بالغ گردیده است.

دستگاه اکسریز:

در دستگاه اکسریز لشکرگاه رادیو گرافی های جهاز تنفسی و دیگر وقایع مختلف که با بصورت عاجل هندال ضرورت رادیو سکویی گردیده و در سال گذشته به تعداد ۱۲۳۷ نفر رادیو گرافی شده است.

کلینیک دندان:

تعداد مراجعین و تداوی شدگان این شعبه در ظرف سال ۵۲۰ نفر بوده است.

شفابخانه گر شک:

در شفابخانه مذکور شعبه لا براتوار و دندان نیز موجود است تعداد مراجعین و تداوی شدگان آن طی یکسال ۱۷۹۹۴ نفر بوده است، همچنان معاینات لا براتواری سالانه شفابخانه گر شک به ۲۰۹ نفر رسیده است.

شفابخانه نادر علی و مارجه:

۵۰۹۵ نفر مبتلایان امراض مختلف توسط این شفابخانه و ۵۴۰۴ مریض ذریعه شفابخانه مارجه و ۲۳۶۹ مریض در شفابخانه درویشان تداوی و معالجه شده اند.

مراکز صحتی شمالان:

در ساحه مذکور بکثر مفتش صحتی اجرای وظیفه میدارد که در حوضه تبلیغات و حفظ الصحتة محیطی و حفظ کامپوست و ترویج بیت الخلا و ادرسی و مراقبت می دارد مجموعاً تعداد مراجعه کنندگان جهت اجرای کمک های اولیه به ۳۳۱۳ نفر بالغ میشود که بصورت عمومی تعداد مراجعینیکه در طول سال بتمام مراکز صحتی هیلمند مراجعه کرده اند بر ۳۲۰۱۱ نفر میرسد.

کورس نرسنگ:

از جمله دیگر پیشرفت‌های صحتی همانا دایر گردیدن کورس نرسنگ و قابلگی است که فعلاً در حدود سی و پنج متعلم و متعلمه شامل این کورس می باشد.

دایر گردیدن کورس اکاوبر:

برو گرام تربوی نرسا پندی (معاون پرستار) نیز آغاز و چند نفر محدود به قسم

کورس اکابر تحت تربیه گرفته شده و باوقات معینه تدریس میشوند .
همکاری تیم مدیکو :
 هیأت مدیکو نیز از مدت‌ت در شفاخانه لشکرگاه مطابق مفاهمه و مسوافتة
 وزارت صحیة بصورت مشترک با دکتوران افغانستانی و گرام تعلیمی
 و تفریحی پیش میبرند .

فعالیت‌های تعلیمی :

مدیریت عمومی تعلیم و تربیه که در رأس مدیریت تدریس لیسه لشکرگاه مدیریت
 لیسه لیسه مذکور قرار داد فعالیت های تدریسی مکاتیب و مدارس .
 ابتداهی نسوان لشکرگاه ، مکتب ایتدائی تربیت باهمی کمپ مارچه ، مکتب
 ابتدایی بلاکون بی مارچه ، مکتب ابتدایی بلاک ۳- بی مارچه ، مکتب ابتدایی چاه انجیر
 و مکتب ابتدایی قلعه بست ، و سیزده باب مکاتیب دهانی لشکری بازار کاریز ، بشران بلاک
 ۹- بی و ۵- سی مارچه ، دهنة ۶۶ ، مارچه غربی ، انانیة چاه انجیر ، چاه میرزا ،
 گروپ شش ، ناقل آباد ، خسرو ابا دو منگل زی رانیز اداره کرده است که امور
 مربوط تعلیمی این مکاتیب در جریان سال بصورت اطمینان بخش پیشرفته است .
 توسعه فعالیت‌های تربیوی در ساخت مربوط هیرمند و تعدیل پروگرامهای تربیوی
 لیسه لشکرگاه به اساس ضرورت وادی هیرمند و تاسیس کورس‌های اکابر برای کارکنان
 ساکنان و ناقلین وادی که در حصه توسعه فعالیت‌های اجتماعی و تربیوی دایر کردن
 جرگه های تربیوی معلمان و ورکشاپ های آن در اینجا قابل ذکر است ، در سال تعلیمی
 گذشته دو ورکشاپ تربیوی با اساس پایانهای تربیوی مدیریت عمومی تعلیمی و تربیه
 و بکمک وزارت معارف در لیسه لشکرگاه دایر شد . ورکشاپ اول دربارۀ تعاریف
 و مشاهدات هیأت تربیوی وادی هیرمند در مکاتیب جمعیت فلپاین و ورکشاپ دومی
 دربارۀ ساختن ساختمان و لوازم درسی بود . منظور ورکشاپ اولی تطبیق بعضی
 از اصول مفید تربیوی مکاتیب جمعیت فلپاین در وادی هیرمند بوده و هدف ورکشاپ
 دومی که توسط مدیریت عمومی و بصری وزارت معارف دایر شده است برای
 کمک نمودن معلمان مربوط مدیریت عمومی تعلیم و تربیه معارف گرشک بود در ساختن
 لوحه های اعلانات ، تخته های سیاه ، تباشیر ، تخته پاک ، فلیمیل بود و گرافها ، لوحه
 های نمایش و نمایش کار های متعلمین در مکتب . هم چنان دایر شدن کورسها
 اکابر پشتو فارسی و انگلیسی جهت بلند کردن سواد کارکنان شعب به تعداد داخله
 ۱۵۰ نفر در اینجا قابل تذکر دیده میشد . یکی از اقدامات مفید دیگر تاسیس
 و تکمیل صنوف لیسه لشکرگاه است که در سال ۱۳۳۹ شروع کردیده و در سال
 تعلیمی ۴۱- ۴۲ با تاسیس یک شعبه دار المعلمین از صنف هفتم الی دوازدهم تمام
 صنوف آن مکمل گردید .

فعالیت های شعبه تعمیرات:

- ۱- از جمله پنج عمارت عصری جاده لیسه لشکرگاه که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود سه تعمیر آن تا ابتداء سال ۱۳۴۲ تکمیل و دو عمارت دیگر آن ۶۰ فیصد تکمیل گردیده است.
- ۲- از جمله شش عمارت عصری شرقی شفاخانه جدید لشکرگاه که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا کنون دو عمارت آن تکمیل و چهار عمارت دیگر آن تحت کار است.
- ۳- امور عمرانی یک عمارت عصری شمالی مسجد جامع لشکرگاه که در سال ۱۳۴۲ شروع شده بود هنوز هم تحت تعمیر است.
- ۴- تعمیر فابریکه رخام که در اخیر سال ۱۳۴۰ شروع شده بود در سال ۱۳۴۱ قابل استفاده گردیده و ماشین های آن نصب و فعالیت آغاز نموده است.
- ۵- تعمیر شاپ میخانیکي لشکرگاه در سال ۱۳۴۱ شروع و تا کنون هشتاد فیصد کار شده است.
- ۶- تحویل خانه آبی سی ای که پوشش آن از سوله است در سال ۱۳۴۱ شروع و تکمیل شده است.
- ۷- تعمیر عصری مکتب ابتدایی لشکرگاه که در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا کنون ۵۰ فیصد کار آن تمام شده است.
- ۸- تعمیر دفتر میتورو لوژی که در سال ۱۳۴۱ شروع شده بود اکنون قابل استفاده شده است.
- ۹- دو بلاک ساختمان فامیل که هر بلاک شانزده حویلی دارد در سال ۱۳۴۱ شروع و اکنون مورد استفاده و رهايش ما موران حکومتی اعلی قرار دارد.
- ۱۰- کار تعمیر شفاخانه جدید لشکرگاه در سالهای گذشته شروع شده بود در ابتداء سال ۱۳۴۲ تکمیل و قابل استفاده شده است.
- ۱۱- منزل فوقانی عمارت عصری جنوب کلب لشکرگاه در سال ۱۳۴۱ شروع و قابل رهايش است.
- ۱۲- کار عمرانی سه عمارت عصری شمالی عمارت دفتر بانک در سال ۱۳۴۱ تکمیل شده است.
- ۱۳- کار کانکریت ریزی و پوشش قسمت شمالی لیسه عصری لشکرگاه در سال ۱۳۴۲ تکمیل و کنون تحت پلاستر کار است.
- ۱۴- کار پوشش قسمت مرکزی منزل سوم تعمیر دفاقر ریاست عمومی در سال ۱۳۴۲ تکمیل و اکنون تا اندازه مورد استفاده است.
- ۱۵- تعمیر عصری طویلای حیوانات واقع بولان که پوشش آن از سوله است توسط دستگاه افغانی ساخته شده است.

متباقی کارهای خشت کاری و کانگریز آن توسط تعمیرات فعلاً تحت کار است.

۱۶- تعمیر عصری مکتب ابتدایی مارچه در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع و هنوز هم زیر کار است.

۱۷- مکتب دهاتی قلعه بست که در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع شده بود تا اندازه تکمیل و مورد استفاده است.

۱۸- تعمیر عصری شفاخانه نادرعلی: در سال ۱۳۴۱ بلاستر کاری آن تکمیل گردید و در سال ۱۳۴۲ لین برق و آب آن تمدید یافته و فعلاً در واده و کلبکین های آن تحت کار میباشد.

۱۹- ساختمانهای رهایش کمپ عملی تعمیرات و بعضی تحویلخانهها در اخیر سال ۱۳۴۱ شروع و تا اندازه تکمیل شده است.

۲۰- کار تعمیر فابریکه حلاجی تاحصه زیادی پیش رفته و برای نصب ماشین آلات جن و برس آماده میباشد.

۲۱- شق حجاری تعمیرات لشکرگاه

درحاشیه های بمید جنوب درویشان گرمسیر معادن رخام اربو و گله چاه و رباط و غیره واقع است که از حیث نوع و حجم سنگ رخام خود تا اکنون در مملکت بی نظیر تلقی شده است

قبلاً ریاست عمومی وادی هیرمند بمنظور استفاده از این منابع طبیعی يك تعداد ماشین آلات حمل و نقل را برای آوردن سنگ این معادن تعیین نموده و اساس فابریکه حجاری را در لشکرگاه بنانهاد، با توريد يک تعداد ماشین های برش و هالش از ایتالیا و نصب آن در این فابریکه و هم تقویه صنایع دستی آن تا اندازه توانسته است توجه هموطنان عزیز را در این مورد معطوف سازد. (ختم)

(د ۲۷۲ مخ بانی)

د کابل ښاروالی فعالیتونه

په هرو پنځلسو ورځو کې (۱۶۵۸) قطعی توزیع کېږي، ددی د باره چارڅرخو په ټاکلو کېږي د لفرش او سپوږمې مخه و نیو له شی مخینې ولايتونه مو لیکو نه لپښلی دی چه د همکارۍ له مخې دغه موادو نرخنا می څخه مونږ ته معلو مات را کړی چه کابل ته رالېږل کېږي د نرخ ټاکلو په برخه کېږي یو بل اقدام هم د نرخو د کمیسیون له خوا وشو چه د ارزاقی شیانو پخپله په مارکیټو کېږي د عمده بلو روڼکی د پلورلو نرخ جلا او د دکاندارانو نرخ جلا ټاکل شو بدي او عمده پلورونکی چه پخپل سر به یی نرخ جگړو لو ته دڅه کوله او د کانداران می دی ته اړ کول چه د دوی په خوښه پیرودلو ته هڅه و کړی منع کړی شول. د خلکو د شکایتو لړې کولو او د مشکلاتو له منځه وړلو د باره یی د به کرایه ناستو کسانو او دڅو نو، سرايو، پارتیا نو او مسافرت خانو د مکلفیتو د کړاۍ، کورو لایحه دغه وازد پنځه یانو (حمالان) چه پخپله په ښار کېږي دننه پنځې وډی د اجرت تشییتولو لایحه او د ارزاقی شیانو د عمومی دیوگانو او د ښار د بیلو بیلو محایو د نرخو لایحه ترتیب او د زیات غور او تحقیق له امله د ښاروالی انجمن ته ولاندی شوه چه له تصویب نه وروسته به نشر او تطبیق کړی شی.

د کړاۍ جایدادو د حقیقی کړاۍ د تثبیت د موضوع په باب چه له بده مرغه محینو مالکانو او په کرایه ناستو کسانو حقیقت پټ کړی بدي د مالی له وزارت سره په مفاهمه کېږي داخل شوی یو چه که وکولای شو چه د ښاروالی محصولات او د دولت مالیات په صحې او حقیقی توگه تحصیل کړای شود صنفی وکیلانو معزولول او نصبول او د وزارت خانو د پوښتنو او استعلامو په مقابل کېږي د قیمتو (بیو) محرکندول له عامو خدمتو څخه شوی بدي او هم د صنفی وکیلانو د باره مخصوص فورمې چاپ شوی بدي چه له خانه پرې نه وروسته به دفتر کېږي قیدشی درسمی اوملی دایرو او موسسو ټولو مستخدمینو او هغو مستخدمینو د باره چه به سفارت خانو او د کابل او سیدونکو خارچیانو سره کار کوی د پولیسې موافقی د اصولی مرا تبوله طسی کولو او د چا کتر له معاینې څخه وروسته د جواز پانې د خدمات هامة (د عامو خدمتو) له لیاری څخه ورکولی کېږي، دغه راز هغه د هواوی او مخا لفرش نه چه د جایدادو د خاوندانو او په کېږي په کرایه ناستو کسانو ترمنځ پیدا کېږي له همدغه مدیریت څخه می تحقیقات اجراءات او حل او فصل کېږي.

د نرخنامې رپوټ او احصایی د لاس ته راوستلو له امله د ښار له صنفی وکیلانو سره مو تقاس کېږي او بدي هڅه کېږي یوچه د ښار اضافی په تیره دڅو را کي شیانو لست برابر کړو.

د نرخو د کنترول آمریت: د دقو لو ناحیو د بریتو ته لارښودنه شوې ده چه د نرخو په کنترول او خاړه باندې بوختشی او یو میه رپوټ ورکړی ۲: له هغې نیټې څخه تر اوسه پورې لس دکانونه تر ټاکلې مودې پوری مسدود شوی او دوه لکه افغانی نقدی

چریمه اخیستل شوی د د .

۳: له دی امله چه دغوښو اوتا زه میوو د نرخ جگړو اصلې ها مل جلا بان او استفا ده کوو نکې وو چه بی له کومی اجا زه نامې یا جواز می فعالیت کا و لومړی فحاس وکتل شو او خر گنده شوه چه جلا بانو په دوو دریو کړو پو فعالیت کېدی، بی له دی چه رڼه والا بریږی دی چه خپلی رمی فحاس ته بو زی دلاری به منع کېږی به می په ارزانه بیه او به تهدید سره پیرو د نه ورڅخه کو له او بیا به می به د وهم کړو پ پسونه پلو دل او دریم کړو پ به هم یوه برخه نیمگړی رمی د پلو لو له امله فحاس ته پیوی او نور به می دغلو، دجلال آباد دکانال او نور وفا بر یکو ضرورت په نامه دکابل له ښار څخه ایستی او تردی چه دقا چاق په توگه به می دهیواد څخه دباندی پیولی نو ځکه پدغه باره کېږی واکمنو مقاماتو ته عرض وشو او دمریو طو مقاماتو په نامه کلک فر مانونه صادر شول چه د دغسی جلا بانو دی په کلکه مخنیوی وشی او دغو جلا بانو لست دکابل ولا یث ته هم ولېږل شو او تردی چه پدی وختو کېږی یوه ډله جلا بان دپو لیسو په مرسته دنیول شول اود کابل ولا یث ته وسپارل شول چه شرعی التزام ور کړی چه بیا جلا بی نه کړی او نه به نا جا یز استفا ده کوی چه له ښه مرغه پدغو ټو لواقد امانتو سره دغوښی نرخ یو پاو له ۱۲-۱۳ افغانیو څخه اوس شپږ نیمو افغانیو ته را لویدی دی، دغه راز دغوا یی غوښه هم ښه ارزانه شوی ده.

ترکاری او تازه میوی چه له ولایتو څخه مار کیت ته را ولېل کیدی مونی و رته متوجه شو چه دلته هم ځینی جلابان کارکوی میوه اوترکاری په عمده توگه له واردوونکو څخه اخلی او بیا می پخپل سر به زیاته گټه پر دکاندا نو باندی پلوری نو ځکه دغه جلا بان مجبور شول چه دخپلی ذمی څو کلنی جواز پانسه واخلی او له بلې خوا دی دنرخو دکمیسیون په ټاکلی نرخ چه د عمده پلورونکو دپاره می ټاکلی دی برابر وچلېږی چه ددغو اجرا آتو په اثر دمپوی اوترکاری دنرخو په کنترول او موازنه کېږی هم پریا لیتوب حاصل شو او هم دمپوی اوترکاری په مار کیت کېږی چه پخوانی رخنه مه نه وه د مرا جعینو د استفا دی دپاره نرخنامی وچل شوی.

۴: ځینی صنفی وکیلا نو چه دنرخو په موازنه کېږی می همکاري نه کوله دنرخو دکمیسیون په نظر به برطرف شول.

ځینی قصابان چه دپسو دزیا توالی په وختو کېږی به می دښا ربه پیلو پیلو ځایو کېږی د قصابی د کاناو نه پرا نسل او په یخنی او د پسو دکموالی په وختو کېږی به می قصابی نه کوله دناحبو مدیرانو ته لارښو د نه وشوه چه داسی تهدد ورځنی واخلی چه کال دوولس میاشتی په تیره دیخنی په وختو کېږی به قصابی کوی او که می دیخنی په وختو کېږی قصابی و نه کړی نو جرم به شی.

(۲۸۸۵ مخ پاتې)

د کلیو پراختیا فعالیتونه

د زراعتی نارغیو په ضد دېو څو شیندل - ۱۳۴۷۰ اصلي - ۱۳۳۲۵۱۴۵ - اصلي
 د کیمیاوي سري تجر به - ۱۵۶ - قطعي
 د کرهڼي د بڼو آلا توپرونه - ۳۰۶ - بڼو د نې
 د بڼو ونډيو په باغچو کښي فعاليت - ۴۰ قطعي
 قو ري - ۱۴۱ قطعي
 د څارو پودارو - ۲۰۱۷۶ - داسونه
 څارو پوتنه ستني وهل - ۸۱۲۰ - داسونه
 د مرغانو بېچکاري - ۴۹۳۰ - قطعي
 د څارو پو خنښي کول - ۴۸۷۶ داسونه
 دهغه فلمونو شمير چه شودل شوي دي - ۸۳ کې په فلمونه
 کېمپوسټ پټ - ۲۳۷ - کېمپوسټ پټه
 زراعتي کنفرانسونه - ۱۹۳ - کنفرانسونه

او محمد اراز په شپږو قوؤو همکوي کښي په نوي سيستم کرهڼه شوي دي .
کليوالی واده صنايع : په دې ستايي سيمو کښي چه دکال د شپږو مياشتو په
 موده کښي کارونه کم لري په داسي حال کښي چه د شپږو طبقه د ټول کال په موده کښي
 تقريباً بي کاره وي نو له دې وجهه صنايع دخلکو د بېکاره ساعتو نو دېد لولو په
 واسطه د کلیوالي صنايعو د پراختيا د سرمايي له ليارې اولاسي چاري د ټولنې د پراختيا
 د پزو گرامونو په چوکاټ کښي لوړه اهميت لري . کوم کوشش او زيار چه په دې لياره
 کښي شوي په مختصر ډول لاندې ذکر کېږي .

الف - تربیوي تمثیلی، اود نجاري تولیدی ورکشاپ : دالو مېرني پر وڅه ده چه
 دولسو صنايعو د پراختيا له پاره د ۱۳۳۷ کال په لومړني وخت کښي د شپو کيو د پړ وڅي
 قلمه وزير کښي دروژني په غرض د تولید له ليارې په کار واچول شوه چه تراوسه بي دوه
 دوري فارغ التحصيلان ټولني ته تقديم کېږي دي . دا ورکشاپ اوس هم در وني په
 مرکز کښي موجود اود و ام لري .

ب - د هډوکو دحل کولو دستگانه : په افغانستان کښي ميوه لرونکي يې په زيات
 شمير موجودي دي .

د فاسفيت لرونکي سري تطبيق جنسيت ښه کوي او توليدات زياتوي مخصوصاً
 د فاسفيت لرونکي سري تطبيق مثبت نتايج ورکړي دي اود هغو څخه په کمه اندازه
 پرله پسې وارد يې اوغوښتنه يې هم ورځ په ورځ زياتيد و نکي وه په داسي حال کښي چه
 د دې سري د لاس ته راو ستلو مهمه ماده خام هډ و کی دي چه خپله په کلیو کښي ته يېه

کيږي. په دې اساس د دې سړي څخه استفاده چېرته اقتصادي او گټوره ده. کله چې هډو کي سخت وي د هغې میده کول او جذبول زيات وخت نیسي نو له دې وجه څخه د هډو ماشینو څخه کار اخیستل کيږي چې په هغو کښي هډو کي د فشار او حرارت لاندې نیول کيږي او د هغو یوه برخه په فوسفور بدليږي د فاسفیت لرونکي سړي د لاس ته راوستو له پاره ورڅخه کار اخیستل کيږي.

د هډو کو د تحلیل یوه پایه ماشین د شپو کيو په پروژو کښي دریدلي دي ترڅو چې د دې ډول سړي د جوړولو لاروښيي. وروسته له هغې چې د د هډو کو د تحلیل ماشین د څومو دې لپاره په کامیا بانه ډول کار وکړي نو په نورو برخو کښي به هم د هغو درواجو لپاره اقدام وشي.

د هډو کو د سړي د صنعت انځکشان او پراختیا د کلي په سړي به بهارت وي د دې څخه چې اول به د خامو پړو موادو څخه استفاده کيږي دوهم به د هغې فاسفیت لرونکي سړي بدلوي چې د خارج څخه راوړل شوي دي د محلي تولید په وسیله په ارزانه نرخ او دریم د کارو کوونکو پیدا کول دي.

چې یوتن د کليو د پراختیا دریاست او د کار گرو د بین المللي سازمان په لگښت هند ته استول شوي او هلته یې د دې ماشین کارنده کړي او وروسته له دې به میاشتنو دورې د پوره کولو څخه راغلي او دا دستګاه یې به کار اچولی ده.

چې په چهاریکارو کښي د څرمنو جوړولو تولیدي، تربیتي او تمثیلي دستګاه ده. د څرمن جوړوونکو دروژني او دوی ته د عصری ډول اولارو دښوولو په غرض د څرمنو جوړولو یوه دستګاه په چاریکارو کښي ضروري گڼل شوی ده چې په هغه ځای کښي د لومړي عمل لپاره د اصلاح شوي میتود سره سم سل تنه څرمن جوړوونکي د خامو پوستکو د تمامولو او د کریم د څرمنو لپاره ورزول شي نو هلته د څرمنو د صنعت پراختیا تعقیب کړي شي.

د څرمنو جوړولو او فنا بریکه د خلکو او ایشیا فو نډ شین د موسسې په گټه وکړي نو تسکیمیل شوي او د ضرورت وړ والی د ماشینونو نه واده ماشینونه او یوتن متخصص د کار گرو د بین المللي سازمان له خوا د مرستې په ډول قبول او رالېږل شوي دي. او همداراز یوتن د څرمنو جوړولو په څانګه کښي د نوموړي سازمان په لگښت د کليو د پراختیا دریاست له خوا هند ته استول شوي او په دې وروستیو وختو کښي راغلي او د څرمنو جوړولو په دستګاه کښي به کار بوخت دي. لکه چې د مخه مو وویل د نوموړي پروژې هدف دادی چې د سمدستي د سلو تنو په شمیر څرمني جوړوونکي چې له نیکه مرغه د چاریکار دښار په یوه برخه کښي مښت دي او په ډیر ساده او پخواني ډول باندې کار کوي د څرمنو د لومړني ترتیب او عمل لپاره تر دروژنې لاندې دي او د څرمنو د جوړوونې د نورو ښو طریقو طرز ورته څه کيږي چې په دې ترتیب به زیاته اندازه اعلي څرمن جوړه کړي او د هیواد د اخلی بازارو ته یې د څرخلاو لپاره وړاندې کړي.

همداراز تجویز نیول شوی چه دڅرمنو جوړولو د مربوطو چارو د اصلاح او پراختیا لپاره به راتلو نځکی وخت کښې د میواد د بیلو بیلو برخو څخه یوزیات شمیر څرمنی جوړونکي راغونډ شي او په نوموړي مرکز کښې تر روزنی لاندی و نیول شي نو په دی ترتیب به سربیره پردی چه چار بیکارو د څرمنو جوړولو پروژة به د چا ریکارو دخلکو د اقتصادي او تخنیکي سویی د لوړولو لپاره د براهیت پیدا کړی دهغه مفاد چه دیوہ تطبیقاتی ، تولید او تربیوی پروژی په حیث وظیفه اجرا کړی . یوعمومی شکل پیدا کړی او د میواد ټولو کار بیکرو او د باغوانانو ته گټوری نوی طریقہ هم ورزده کول کښی .

مواصلات :

د سرکونو جوړول	۸۶ کلومتره
د سرکسو ترمیم	۵۹ » »
د پلونو ترمیمول	۳ پلونه
د پلونو د انول	۳۳
د دود پلونو د انول	۸ - پلچکونه
د دود پلونو ترمیم	۵ - »

اجتماعي بهبود :

د کلیو د پراختیا ریاست تردی وخته پوری د نارینه و حال ته زیات پام کړی دی باید چه د اساسی تحول سره سره د نارینه و په څنگ کښې ښی هم په دی پرو گرامو نو کښی برخه واخلي نو ددی ضرورت به اساس لازمه دغه چه د ښځو د طبقی ژوندانه او اجتماعي تحول ته هم فکر و کړی شي .

دیوی میرمنی او یایوی پیغلی روزنه په حقیقت کښی دیوی کورنی او یا ټولنی روزل دی . د ټولنی په چارو کښې دروزل شوو ښځو گډون کول دخپلی کورنی د ژوندانه په شمول او بهیود کښې فعاله برخه اخلي . د پورتنیو ټکو په نظر کښې نیو لوسره د ښځو د وضعی د پیاوړتیا د مرکز د دودو د فرعی مرکزونو سره د ښځو په تجربوی او تربیوی پروژہ کښی د (۱۳۳۸) کال په سیر کښی پرانستل شو داموسسه د میرمنو د اجتماعي ژوند په گټور تحول کښې یو مهم عامل گڼل شوی . اصلی هدف یی دادی چه ټولنی ته داسی میندی او میرمنی تقدیم کړی چه دخپل کور، اولاد او ښاریانو لپاره گټوری ثابتی شي او په دی ځای کښی میرمنو د لیک لوست ، ابتدایی اولو مینی حساب ، خیاطی ، گلدوزی دکور د اقتصاد بوجه د ماشوم روزل او مراقبت . صحی بخلی او عمومی نظافت زده کاو په دغو کورسونو کښې (۷۵) تنو برخه اخیستی ده .

او اوس د دغو پروگرامونو په تطبیق کښې نوی نظر شوی دی او په ښوونځیو کښې د ښځو د بهیود د پروگرامونو د تطبیق له پاره اود ښی لنډی لیاری د پیدا کولو لپاره پلټنه کولی شو په دی اساس کښی د هر څه نه لوموړی د ښځو ښوونکو لپاره کورس دا بر

شويدی چه وروسته هغوی وکړی شی چه داچول پروگرامونه دپنځو په پښوونځيو کښي او هم د کليو دميرمنو گروپونو ته تدريس کړی شی .

وړوکتونونه :

دوړوکتو نو نو فعاليتونه دوه طرفه گټه لري . يوداچه ماشومان دژوندانه دنوی طرز سره آشنا کوی اود بله پلوه يی ميندې بيکاره اوفارغه وی اودوی ته دامو قع پيدا کيږی چه ددی وخت غځه استفاده وکړی او محانونه وروزی . اویا په نور وکتوو فعاليتونو محانونه مصروف کړی . ددی مفکورې په اساس په دې موده کښي يووړوکتون جوړه شوی او په کاراچول شوی دی چه دقولو شمير پنځو ته رسيدلی دی اود شامليتو شمير (۵۱۴) تنو ته رسيدی :

ساختمانی فعاليتونه :

په دی دوره کښي ساختمانی فعاليتونه دی ته متوجه دی چه ددغه رياست دضر ورت و له دگلزار درونې مرکز اود پروژو دمرکزونو يوشمير ساختمانی و دانی جوړه کړی . دگلزار دملي روزنی دمرکز دمحينو فنی برخونه په غير نور تکميل شوی دی اود پيچ درې اود محامی ميدان دپروژو ودانی مخ په تکميليدو دی . او همداراز دصحنی ودانیو دجوړولو په باب هدايات اومشورې ورکړي شوې دي . او همداراز دپلوناو پلچکو دجوړولو اوترميم اودفرعی سړکو نو دجوړولو لپاره اقدام شوی دی . او په دی برخه کښي خلکو په خپل اصلی نقش کښي دبرخې اخيستلو په لاره کښي ډير ښه رول لوبولی دي .

د کليو دپراختيا دسازمانونو رشد اوتاسيس !

واضح خبره ده چه دخلکو تيت وپرک اوانفرادی هلې هلې اواقدمات کومه زړه غوښتو نکي اومطلوبه نتيجه نه ورکوی او په دی ترتيب خلک نه شی کولی چه په آسانی سره خپل بی شميره حیاتی ، اجتماعی ، اقتصادي او کلتوري مشکلات حل کړی شی اوخپلی آرزوگانې ترسره کړی . نو په دی وجه د کليوالو دسويې په اندازه داجتماعی سازمانونو اود محلی منظمو تشکيلاتو رويکارول ددی مقصد لپاره چه دخلکو له حقیقی نمایندگانو سره مشوره اوفداکاری وشي اود دې پروگرام دمختلفو پرمختگو نو دتطبيق په برخه کښي فعاليتونه ورکړي شی محکه چه دا پروگرامونه دقولنی د پراختيا په لپاره کښي دژړه اوروح حیثيت لري . او باید خلک خپله دپروگرامونو په طرحه کولو او تطبیقولو کښي مهم رول ولوبوی .

اوپه تدریجي ډول تر عملی ابتکار په لاس کښي ونیسی . او په پای کښي دخپلې منطقې او سیمې دپراختيا مسئوليت په خپله غاړه واخلي .

باید ووايو چه د کليو دشوراگانو منع ته راوړل چه د آزادو رایو اخستلو په ډول کښي اوصورت نیسی دديموکراسی يوژوندی مثال دی . کليوال ددغوشو راگانو

دغې یتوب لپاره په آزاد ډول کاندېدېږي او په داسې آزاده فضا کېږي د خپلې رای
څخه استفاده کوي چه هیڅ یو فشار پکښې نه لیدل کېږي .

پدې صورت کېږي چه د کلیو اوسیدونکي چه اکثریت مطلق سره د ملت یوه لویه
برخه تشکیلوي دیموکراسي روزنه مومي چه پدې د یوې خوانه در اېو په اخستلو کېږي
په اوږدېر اوی چانس واخلي اود بلې خوانه به په کلیو کېږي د افغانستان هوا نه
دیموکراسي دخلکو او حکومت ترمنځ دخلکو په وسیله یوه کړی او وحدت فکر
او نظر به حاصل شي . ددې غرض لپاره د کلیو د پراختیا ریا ست د پنځه کلنو
پلانونو د پېش پېښې په اساس په خپلو ټولو انکشافی پروژو کېږي د کلیو د جرگې
یا د کلیو د پراختیا مجلس په نامه یوه ټولنه جوړه کېږي چه په هغې کېږي داوولنی د بیلو
بیلو طبقو څخه خلک او حقیقي نمایندگان موجودوي اود دې دورې په موده کېږي
د مربوطو پروژو په بیلو بیلو برخو کېږي د (۲۴) په شمیر د کلیو جرگې جوړې او په
کار اچول شوي دي .

د غوانانو کلوب : په هر مملکت کېږي غوانه طبقه دانسانی ذخایر و لو په
منځ اومرکز تشکیلوي نوددې وجه نه د پروگرام د شروع په لپاره کېږي او د کلیو
غوانانو فعاليتونه چه ممکن ده د کلیو د پراختیا په لپاره کېږي مادي اومعنوي برابرېه
برخه واخلي لومړي قدمونه اخستل شوي دي .

داراز د کلیو نو نه د (۴-د) چه مخفف ئې (دل-د ماغ-لاس اودوستی په طلب سره
یاده شوی اودانوم ورباندې ایښودل شوی دی . اوتر اوسه د غوانانو (۷) کلیو نه جوړه
شوی دی . دا کلیو نه په حقیقت کېږي د کلیو د پراختیا د شوراگانو پورې مربوط دي
اوددوی د اجرائیه قوې په نوم یا دېږي .

په پروگرام کېږي دخلکو برخي اخیستل !

په پروگرامونو کېږي دخلکو عملی برخه اخیستل او فعالیتونه مهم عامل دي په دې
اساس هر راز فعالیتونه دخلکو په گټون انجام شوي دي . اودا فعاليتونه د متقا بله
مرستو د پروگرام دلاندې د ټاکلو اساساتو په اساس ضرورت نیسي اوعام المنفعه پروژې
د خلکو اوحکومت په گټو همکاروي اومرستو جوړې شوي دي . او پدې د نقدو پیسو
همکاري کېږي . او پدې خلکو په خپله خوښه درې ریاست سره د کورنو مرستې کېږي
چه کرایه هم نه اخلي .

په آخر کېږي باید زیاته کړی شي چه د دې برخو وگرامونو پر مخ تګ او موفقیت
دخلکو د فکرې سويې په پراختیا اود علمي معلوماتو د سطحې په لوړولو اوهمداراز خپله
د خلکو په عملی مهارتونو اود هغوی د ذهنیت په لوړولو پورې امله لري . د مثال په ډول
داچه خلک تر کومه حده پورې راته حاضر دي چه د اصلاحی برنامو او پروگرامونو
د تطبیقولو اود هر راز تفراتو لپاره آماده دي او خپل چمتووالی وښيي اوتر کومه حده

دمختملفو طبقو ترمنځ د اعتماد او دوستۍ روحیه قوی او همداراز دخلکو او د دولت د کار کوونکو ترمنځ د یوې خوا اوبلې خوانه یووالی او وحدت قوی شوی دی دا او ددې نور مثالونه هغه مهم ټکي دي چه دیوه پروگرام په څرنگوالي رڼایی اچوي او د هغه موافقت تعیینوي .

پشکاره خبره ده چه ذهنی او اجتماعی تحول یو پېچلی او سخت کاردی او په تدریجی ډول پای ته رسیدي

خارجی متخصصان:

۱ دملگرو ملتو له خوا دقولنی د پراختیا یوتن عالی مشاور چه داچوکی اوس خالی ده .

۲ دملگرو ملتو له خوا دپراختیا دقولنی یوتن متخصص چه داچوکی خالی ده .

۳ دملگرو ملتو د موسسې له خوا د متخصص مرستیال یوتن .

۴ » » » » د روزنی د مرکز تر بیوی مشاور یوتن .

۵ » » » » د تعمیراتو متخصص یوتن .

۶ » » » » د ښځو د وضعی د ښه کیدو لپاره متخصص یوتن .

۷ » » » » د تعمیراتو د متخصص مرستیال یوتن چه ژر به

راورسیدی .

۸ » » » » د نړۍ د صحتی موسسو صحتی عالی مشاور یوتن .

۹ » » » » د روغتیا پال (سنتیرین) یوتن .

۱۰ » » » » » » » » چه اوس داچوکی خالی ده

۱۱ » » » » » » » » نرس (ښځه) یوه ننه چه ددی چوکی نفر بدل شوی

دی او عوض یی تراوسه نه دی راغلی .

۱۲ دملگرو ملتو د موسسې له خوا د کرهڼی او خوراکی د موسسې د کرهڼی د پراختیا

متخصص یوتن .

۱۳ » » » » د کار او کارگرو د موسسې د صنایعو او کو پراتیف

متخصص یوتن

۱۴ » » » » د څرمنو جوړولو متخصص یوتن . (پای)

(بقیه از صفحه ۳۲۰)

لین مطلوب انتخاب و بعداً قرار داد ساختمان و قیرریزی سوک موصوف باتخنواکسپورت عقد نشود.

در قرار داد سردی متذکره بیک تعداد متخصصان شوروی ضرورت محسوس است که در آینده خیلی قریب وارد افغانستان میگردند .

بند وانهار

در وزارت فواید عامه دو پروژه آبپاری موجود است که بطور مختصر در باره مردوی آن توضیحات داده میشود .

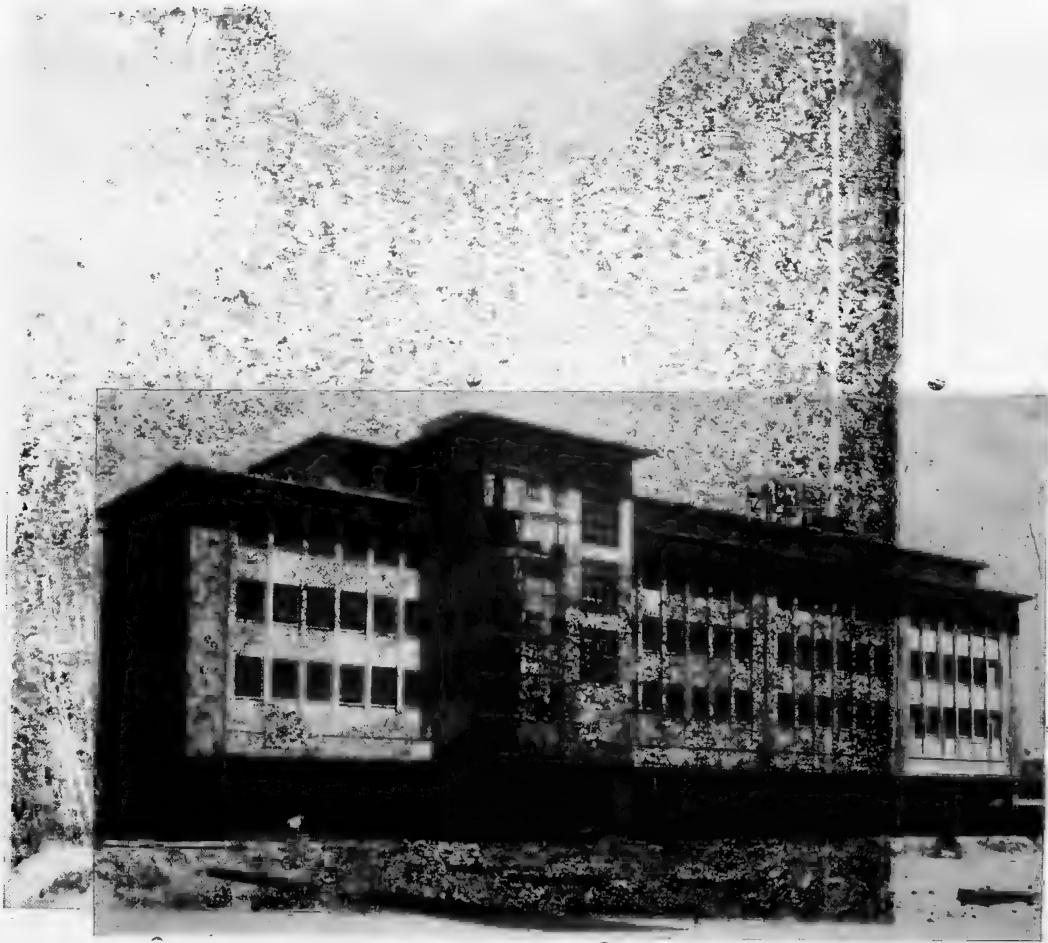
سیستم آبپاری وادی ننگرهار (کانال ننگرهار) :

کار سروی پروژه وادی ننگرهار در قوس ۱۳۳۶ ختم گردید - بر وی نتایج سروی مفصل پروژه مقدماتی آن طرح و بعد از ترتیب پروژه ساختمانی ، امور ساختمانی آن در اسد ۱۳۳۹ آغاز گردید با عملی شدن این پروژه از یکطرف از آب دریا برای بر ای آبپاری زمین و از جانب دیگر جهت تولید برق استفاده میشود و مشتمل بر تاسیسات ذیل میباشد .

- ۱- ساختمان بند سنگی روی دریای کابل در ارتفاع ۲۲ متر .
- ۲- ساختمان تونل آب و در کنار چپ دریای کابل بقطر ۱۳ ضرب ۱۳ متر و بطول ۲۰۸ متر .
- ۳- ساختمان اصل کانال بطول ۷۰ کیلومتر و قابلیت جریان آب در سر کانال (۵۰) متر مکعب در ثانیه .
- ۴- ساختمان دو عدد تونل بالای اصل کانال تونل اول بطول ۱۴۰۰ متر و تونل دوم بطول ۷۴۴۴ متر .
- ۵- ساختمان ۱۸ دانه بوق بالای اصل کانال که شیله ها و در پاچه ها را در اراضی کوهسار قطع می نماید .
- ۶- ساختمان فابریکه برق آبی در محل درونته ب طاقت ۱۱ هزار کلیوات .
- ۷- ساختمان لین عمومی برق به طاقت بلند بطول ۵۰ کیلومتر .
- ۸- ساختمان چار بجه قوی آب برای آبپاری (۵۵۰۰) هکتار زمین .
- ۹- ساختمان شبکه تقسیمات آب .
- ۱۰- تسطیح اراضی و مساعد ساختن برای زراعت .

از ابتدای ساختمان تا کنون علاوه بر کار های مقدمه ما تی تا سیسات ذیل تکمیل شده است .

فابریکه های برق دیزلی بطاقت مجموعی بیش از ۴۰۰۰ کلیوات که منجمله آن فابریکه برق دیزلی ثرخیل بقوة ۲۴۰۰ کلیوات ، چار کمپریسور خانه ۳۰ فابریکه کانکریت گل کته های (کار برها) میخا نیکی شده ریک و چنله ۴ عدد ورکشاپ میخا نیکی ، نچار خانه و غیره تاسیسات لازمه و ضروریه .

د کابل په غازي محمدجان واټ کښې د پښتني تجارتي بانک نوي ودانۍ

د قندهار په ښار کښې د تخنيکي نوښتو دودانيو يوه منظره

د کابل او ننگرهار ترمنځ د تنګي غارو . رک - دلاهي يوه برخه

د کابل او ننگرهار ترمنځ د تنګي غارو د لاري يوه منظر

کارهای اساسی ساختمانی اصل کانال و شبکه آبیاری این منطقه در ۱۰ جدی ۱۳۴۳ تکمیل خواهد شد، کارهای منطقه آبیاری ماشینی کارهای آباد کردن زمینها برای آبیاری در جریان پلان پنجساله دوم تحت اجرا گرفته می شود. که کارهای مقدماتی آن فعلا شروع گردید و در سال ۱۳۴۶ بپایه تکمیل خواهد رسید.

آبیاری سرده (غزنی):

این بند دروادی جلگه ماصله ۳۷ کیلومتر جنوب شرقی غزنی واقع است ارتفاع بند ۳۰ متر و ظرفیت آن ۱۶۰ میلیون متر مکعب آب است که برای تقریباً ۸۰ هزار جریب زمین کفایت خواهد کرد در نظر گرفته شده است طول فوقانی بند ۴۰۰ متر عرض تحتانی بند ۲۰۰ متر و نل خروجی بطول ۲۴۰ متر و مقطع ۳۰۲ بیش بینی شده است.

کارهای عمده پروژه عبارت از ساختمان بند پرچاوه سرک جدید، ساختمان سه بل ۳ کمانه و تعمیرات راهایش متخصصان و ما مودان میباشد که يك حصه امور مربوطه آن روی پروژه مرتبه تکمیل و يك قسمت دیگر آن نیز جهت اكمال جریان دارد.

میدان هوایی بین المللی کابل:

میدان هوایی بین المللی کابل در ۵ کیلومتر شمال شرق کابل در خواجه رو اش واقع و امور ساختمانی آن در سال ۱۳۳۸ شرق شروع شده بود که ترمینال بلندنگ میدان در سال ۴۳ افتتاح گردید.

ظرفیت مجموعی این تعمیر ۱۷۰۰۰ متر مکعب بوده و مساحت عمومی آن ۳۱۲۵ متر مربع میباشد، این تعمیر شامل برج ترصد ا د ا رة رادیو و مخابرات بصورت هفت طبقه می در ۲۵ متر يك حویلی کوچک در قسمت بدنه مرکز تعمیر با فواره آب و باغچه کوچک سالونها، گمرک، اتاقهای انتظار، کدامها، جای بگاز، دستوران و اتاقهای متعدد دیگر برای مسافران دفاتر مملوهای، پوسته خانه، شفاخانه قرائتخانه اتاقهای مخصوص برای خانمها، کافی بهاری، سلمانی و غیره میباشد.

تعمیرات:

تعمیر شیرخان بندر:

مرحله اول کار این پروژه در ماه جوزا ۱۳۳۹ ختم گردید و مرحله دوم در سنبله ۱۳۴۰ بپایان رسیده و اکنون امور ساختمانی شیرخان بندر در مرحله سوم است.

تاسیسات اساسی بندر عبارت از تحویلخانهها، میدان کانکریتی، خطوط کانالیزاسیون (از نل آهنی و نل چودنی) برق رسانی، برج ترانسفورماتور، آب رسانی برای مقاصد بود و باش و اطفا یی، مخابرات رادیو تلفونی رادیو گراف، هو تل مجهز تعمیر گمرک، شفاخانه ۲۵ بستره بی. معاینه خانه، حمام، اتاقهای محافظان، تعمیر کارته ماموران و غیره است اکثر امور ساختمان این بندر ۱۰۰ فیصد تمام گردیده است و قسمتهای باقیمانده نیز که در مرحله سوم است سال ۱۳۴۳ تمام خواهد شد.

فابریکه خانه سازی:

فابریکه خانه سازی در جوار شمال میدان هوایی بین المللی کابل واقع خواجه رواش موقع دارد این فابریکه بطول ۱۳۲ متر عرض ۵۴ متر ارتفاع ۱۲ متر روی ۹۶ پایه کانگریتی تعمیر گردیده است کارهای فرعی و ابتدایی آن در ۳۴۱۱ آغاز شده و تهدا بگذاری پایه های فابریکه در ۳ جدی سال مذکور صورت گرفته است ممکن است فابریکه موصوف در اواسط ۱۳۴۳ تکمیل و بهره برداری آن شروع شود.

دستگاه فابریکه خشت سازی این فابریکه سالانه ۶ میلیون قالب خشت را بزرگتر از سایز خشت های مروجه تهیه خواهد کرد. مواد بیکه در دستگاه خانه سازی ساخته و بخته می شود بصورت عمومی تعمیراتی بوده.

تولیدات سالانه این فابریکه در حدود ۶۰ هزار متر مکعب مواد بخته خواهد بود.

سرک های ولایت پکتیا: از سنبله ۱۳۴۱ الی ۲۰ جوزا سال ۱۳۴۲ در ولایت پکتیا سرک ارگون دومانده که ارگون را از طریق دوهانده بخوست وصل میسازد اعمار شده است.

سرک کوتل سته کنه و:

از ۲۶ جوزا ۱۳۴۲ الی ۲۰ اسد ۱۳۴۲ کار احداث و اعمار این سرک بشدت جریان داشته و امور ساختمانی آن برق آسایش میرود.

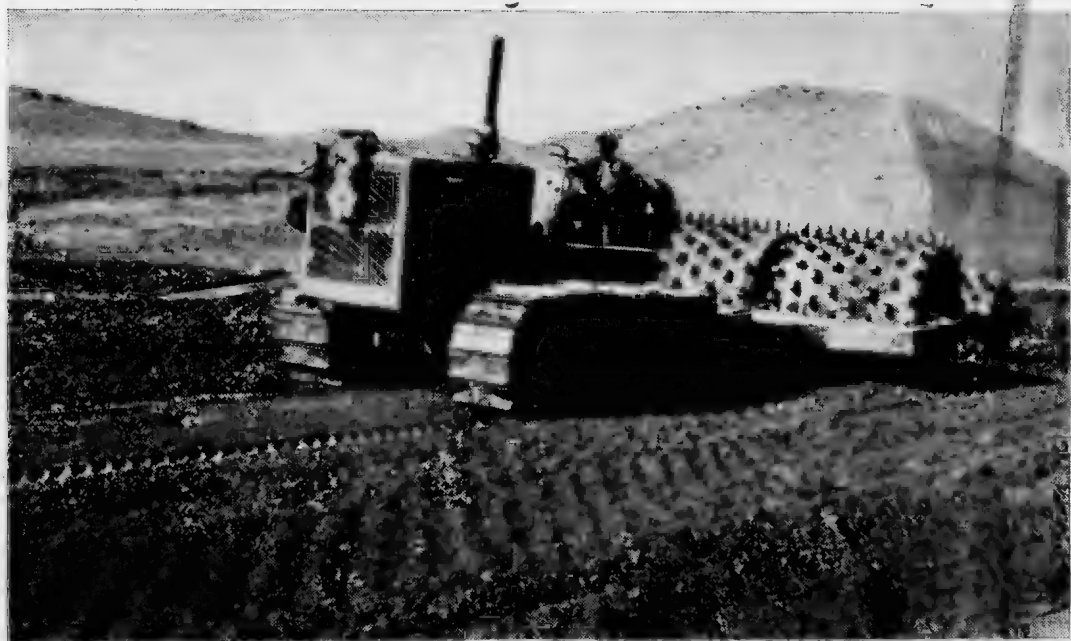
تعمیراتی که در کابل ساخته شده است:

تعمیر وزارت معادن و صنایع:

امور کانگریت ریزی کلوپ وزارت معادن و صنایع، دروازه های آهنی کلوپ کارهای اضافی از قبیل باغ و راه های کانگریتی، گراچها و مقبره شهید داخل وزارت بصورت مرمر کاری و احاطه وزارت معادن و صنایع، گچمالی بال غربی تعمیر آن وزارت تکمیل شده است.

تعمیر کار توگرافی:

امور مرکز گرمی آن ۹۰ فیصد و کارهای آبرسانی و بدررفت ۹۵ فیصد پیشرفته آیینهای موزائیک زمینه ها باچام عمیق آب بمیدار آن تکمیل گردیده است همچنان امور ساختمانی يك عمارت جدید خفته مطبقه و اتاق نان ریاست مذکور ۹۰ فیصد تکمیل گردیده و بلسر تمام تعمیر از داخل و خارج کارهای اضافی باغ و غیره انجام شده و گراچهای مذکور ۵۰ فیصد تکمیل گردیده است.

د کلات د سړک یوه برخه خامه کاری چه دکابل -- کندهار په پروژه پورې اړه لری او د قیر اچولو ته چمتو کيږی :

بدل آرام او گرشک ترمنځ د مارگي د دښتې سړک چه د قیر اچولو دپاره هموار يږی .

دغزنی داعی حکومت نوی ودانی چه اوس استفاده ورځنه کبزی

د کابل کندهار په سرک کښي د یوه بله دجوړولو منظره

تعمیر خیاطخانه:

امور سنگهای مرمر و خشت کاشی تمام تشنابها و اتاقهای نلد و انی آن اكمال یافته و کار ساختمان دیووی عمارت مذکور شروع و تقریباً ۵۰ فیصد تکمیل و تقریباً ۲۰ فیصد کارهای باغ مذکور تکمیل و انجام گردید است. همچنین کارهای سیمانی با استیشن ترانسفارمر تعمیر مذکور شروع و ۲۰ فیصد پیاپی اكمال رسیده و امور ونگمالی خارج و داخل عمارت مذکور نیز پایان یافته است.

تعمیر مکتب کارته پروان:

پلسترکاری تمام خارج و داخل تعمیر ۹۰ فیصد و کار ساختمان او دیتوریم ۲۵ فیصد تکمیل گردیده است.

پلانهای آبرسانی مذکور نیز ترتیب و منتظر افراس است. همچنان در واژه، کلکین تعمیر مذکور بصورت عموم دیزاین و (افرهای) آن گرفته شده است.

متباقی امور اضافی آن نیز بزودترین فرصت شروع میشود.

تعمیر ریاست عمومی ترانسپورت:

کار تعمیر مذکور بصورت عموم ۹۰ فیصد اكمال رده فیصد مابقی که عبارت از کارهای اضافی باغ و غیره آن است در ماه بعد تکمیل خواهد شد.

تعمیر مکتب جیبیه:

کار تعمیر اساسی ۹۹ فیصد توسط هوختیف اكمال و کارهای اضافی آن هم بزودی انجام میشود.

تعمیر شفاخانه صد بستره یی:

بصورت عمومی ۹۰ فیصد کار مذکور توسط هوختیف اكمال و فعلاً کار نصب سیاهان و وسایل طبیبی آن شروع است، ساختمان باغ و غیره آن نیز بزودی شروع خواهد شد.

موسسه صحت عامه:

۹۹ فیصد کار مذکور توسط هوختیف تکمیل گردیده که کارهای اضافی را نیز در بر میگیرد.

تعمیر پوهنتون کابل:

۸۰ فیصد کار مذکور تکمیل گردیده و نظر بقرار داد جدید در ماه جدی

۱۳۴۲ پیاپی اكمال میرسد.

تعمیر ستدیوی رادیو کابل و ستیشن برود کاست:

کاستیشن برود کاست ۱۰۰ فیصد تکمیل و تعمیرات ستدیوی رادیو کابل نیز تکمیل گردیده است. کارها بیکه از تعمیرات ستدیو باقیست عبارت از ۱۰ فیصد کارهای دستگاه تهویه و تقریباً ۵۰ فیصد کارهای باغ و کتاره و غیره.

تعمیرات اطراف و ولايات:

بصورت عموم پلانهای تعمیرات حکومتی بتمام ولايات فرستاده شده که زیر کار قرار دارد.

همچنان از طرف شعبه شهر سازی آمريت علومى تعميرات هياتهای جدا گانه از کابل به میدان، لعل و سرچنگل چچران، تیوره، تولک، پسابند، میمنه، بلچراغ، شبرغان، سرپل، سنگک چارک، مزار شریف، غزنی، قره باغ، جاغوری، انده، جلال کویت، جبهه ترتیب پروگرام و سروی شهر سازی به نقاط متذکره اعزام شده اند که پلانهای ترتیب شده و راهپورهای مفصل را ترتیب و بوزارت تقدیم داشته اند.

علاوه به ترتیب پلانهای فوق توسط هیاتهای فنی رنگ اندازی از شهر چا ربکار قریه قلعه قاضی، قره باغ بعمل آمده است بایست متذکر شد که وزارت فوائد عامه، امسال بابادوالی کابل در قسمت پروگرام شهر سازی و پیشبرد امور سرک سازی و غیره نیز کمک و همکاری نموده است.

وزارت فوائد عامه علاوه بر کارهاییکه فوقاً تذکار یافت در داخل و خارج پلان انکشافی یک سلسله کارهای خرد و بزرگی دیگر را که مهمترین آنها ختمان پل فیض آباد، ترمیم سرک لته بند، ترمیم سرک کلفت و سرک با میان و غیره میباشد نیز انجام داده است.

غور ات دهیواد یو لرغونی اودنداری و پر سیمه ده، د لته د غورا تو یوه خیال انگیزه دره بیهی

رویداد های سیاسی

ب اساس کرو نولوژی

ماه آگست (۱۰-اسد ۱۳۴۱)

اول آگست (۱۰-اسد) بناغلی بوضیاف بتاریخ ۳۰ جولایی تو سط قوای ولایت ل توقیف و بعداً رها شد .

بناغلی بوضیاف بناغلی کیدر ملاقات و بتاریخ دوم ماه آگست طرفداری دفتر سیاسی راقبول کرد . موافقت لندن به تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی . در کانا سو قصد علیه بناغلی نکروما رئیس جمهور کشور مذکور ناکام شد ، استعفای بناغلی جیمز گاون سفير کپیر ایالات متحد امریکا مقیم پاریس اعلام شد و بناغلی بموسن بحیث سفير کپیر ایالات متحد امریکا در پاریس مقرر شد .

۵- (۱۴-اسد) انفجار ذره بی اتحاد شوروی به قوه «۳۰» میکا تن .

۶- (۱۵-اسد) کشور جمیکا مستقل شد .

۷- (۱۶-اسد) بناغلی لئون ولانسیا بموض بناغلی کما رگو بحیث رئیس جمهور

کولومی اشغال وظیفه کرد .

۹- (۱۸-اسد) امر توقیف بناغلی بیدو که رئیس شورای ملی مقاومت فرانسه اعلام

شده بود صادر شد .

۱۱- (۲۰-اسد) اتحاد شوروی سفینه فضایی بنام وستو ک سوم را باقو ماندان

نیکولایف وستو ک چهارم را باقو ماندان پا پوویچ بغضا پرتاب کرد که هردو کیهان

نورد بتاریخ ۱۵ بزمین فرود آمدند . درار جنتاین قوای مسلح با قیادت جنرال

تور انزومونتر وزیر دفاع را به استعفا مجبور ساخت .

۱۴- (۲۳-اسد) کارتونی که در موت بلان به سال ۱۹۵۹ ، آغاز شده بود موفق

گردید تا تونل را احداث کند . شروع مجادلات پارلمانی برای مجلس شورای الجزایر

که قرار بوده بتاریخ ۲ ماه ستمبر آغاز یابد بتاریخ نهم ماه آگست اداره سیاسی

فهرست کاندیدهارا پس از یک سلسله مشوره با ولایات انتشار داد .

ژاک سوستیل بمیلان وارد شده و از طرف پولیس ایتالیا مورد باز پرس قرار

گرفت ، وی بتاریخ ۱۸ ماه آگست از سرحدات اثریش عبور کرده بود .

۱۶- (۲۵-اسد) استقرار مجدد روابط دیپلوماسی بین فرانسه و تونس که به

اساس آن بناغلی ژان سودا اینار که بحیث نماینده فرانسه در تونس و بناغلی صادق

مقدم بحیث نماینده تونس درباریس مقرر شدند .

۱۷- (۲۶-اسد) درلندن راجع به الحاق عدن به اتحادیه «جنوبی عربستان» موافقه بعمل آمده و عدن قبل از اول ماه مارچ ۱۹۶۲ یکی از اعضای این اتحادیه اعلان خواهد شد .

۲۰- (۲۹-اسد) راپور ښاغلی تانت سرمنشی ملل متحد دربارۀ جمهوریت کانگویی بلژیکی انتشار یافت. وی ترتیب و وضع یک قانون اساسی فدرالی را برای آن کشور طی سی روز پیشنهاد کرده بود، همچنان وی این راهم پیشنهاد کرده بود که باید هایدات معادن در بین لیو پولدویل والیزا بتویل بصورت پنجاه فیصد برای هر یک تقسیم شود. بتاريخ ۳ ماه سپتامبر ښاغلی چومبی قبولی خود را دربارۀ این پلان اعلان خواهد کرد اما مذاکرات در آن باره ادامه خواهد یافت .

۲۲-۳۰ (۳۱-اسد ۸ سنبله ۱۳۴۱) جامعه عرب در دشتوراء تشکیل جلسه داده و بر شکایت سوریه نسبت به جمهوریت عربی متحد غور نمود بتاريخ ۲۸ جمهوریت عربی متحد تصمیم گرفت که جامعه را ترک بگوید بتاريخ ۹ ماه ستمبر ښاغلی جمال عبدالناصر موافقه کرد که این تصمیم و افسخ کند .

۲۲- (۳۱-اسد) جنرال دو گول در ناحیه «بتی کلامارت» در سر راه «و بلا کویلمی» مورد دسیه یک دسته از کوماندوهای اردوی مخفی فرانسه قرار گرفت که دسیه مذکور بجایی نرسید .

۲۴- (۲ سنبله ۱۳۴۱) ښاغلی بوضیاف از عضویت اداره سیاسی استعفا ی داد و انتخابات هم بتعویق افتاد .

۲۷- (۵ سنبله) پرتاب مریز دوم از طرف امر یکاجا تب کره زهره .

۲۹- (۷ سنبله) جنرال دو گول در مجلس وزرای فرانسه اعلان کرد که وی اراده دارد قانونی گزارش باید که مطابق آن رئیس جمهور فرانسه مستقیماً از طرف مردم انتخاب گردند .

۳۰- (۸ سنبله) زدو خورد شدید بین عناصر ولایت چهارم و با رتیزا نهایی یوسف سلای در شهر الجزیره .

۳۱- (۹ سنبله) کشور تو باگو، استقلال خود رسید .

ماه سپتامبر (۱۰ سنبله ۱۳۴۱)

اول سپتامبر (۱۰ سنبله ۱۳۴۱) ریفراندم در سنگا پور راجع به شرایط دخول در اتحادیه آینده مالیزی بزرگ و این ریفراندم ۳۹۷۶۲۶ رأی موافق ۱۴۴۰۷۷ سفید بعمل آمد، زلزله در ایران که به اثر آن بیست هزار نفر تلف شدند .

۲- (۱۱ سنبله) تشریک اعلامیه مبنی بر کمکهای شوروی جهت تقویت نظامی کیوبا علیه مخاطرات .

۳- (۱۲ سنبله) ښاغلی بن بلا بدستهای نظامی تحت اوامر خود در «اوران» امر داد که چنانچه شهر الجزایر بحرکت کنند به نزدیکی بغاری و «اورلیا نوییل» تصادماتی

روداد. بتاريخ ماه نوامبر يك موافقه بين اداره سياسى، ولايت سوم و چهارم در باره قطع جنگها، خلع سلاح ساختن منطقه شهر الجزايره، ورو يكار آوردن انتخابات پارلمانى بزودترين فرصت صورت گرفت.

۴-۹ (سنبله ۱۳-سنبله ۱۸) مسافرت جنرال دو گول در آلمان. پس از مذاكره در بين راجع به انكشاف روابط فرانسه و آلمان غربى، اوضاع بين المللى، مسأله برلين و تقويه اروپا. جنرال دو گول مسافرتهاى به كولون، دوسلدورف، هامبورگ، و ميونيخ نمود. وى در مكاتب صاحب منصبان نظامى هامبورگ طى بيانيه اظهار داشت كه موافقه فرانسه و آلمان ميتواند اساس يك اروپائى باشد كه در آن رفاهيت، قدرت، حيثيت، بصورت مساوى براى همه ممالك ميباشد.

۶- (۱۵ سنبله) بناغلى كالونجى پادشاه كسايى جنوبى از ليوبولدويل كه در آن جا ابتداى ماه جنورى تحت نظارت بوده فرار و به كسايى جنوبى مواصلت كرد. بتاريخ دوم ماه اكتوبر مجدداً توسط اردوى ملى كانگو دستگير و توقيف گرديد.

۷- (۱۶ سنبله) بناغلى بيدو كه در ايتاليا توقيف بود بىكى از سرحدات آن كشور كه مورد نظر خودش بود تحويل داده شد و از آنجا خاك ايتاليا را ترك گفت. رئيس جمهور ارجنتاين انحلال كانگرس ارجنتاين را كه توسط اردوى آن كشور اعلان شده بود اعلام داشت.

۹- (۱۸ سنبله) اردوى الجزاير كه در رأس آن بناغلى «بومدين» قرار داشت وارد شهر الجزاير شد و تاريخ انتخابات آن كشور بروز ۲۰ ماه سپتمبر تعيين گرديد. بناغلى نكروما رئيس جمهور گانا از يك توطئه جديد نجات يافت. در يكننگ اعلان شده كه يك طياده نوع «يو-۲» امريكايى از فراز چين شمالى بر زمين فرود آورده شد و ضمناً تذکره داده شده كه امريكا به اين عمليات خود ميخواهد يك جنگ ديگر را رويكار بياورد.

۱۰-۱۹ (۱۹-۲۸ سنبله) كنفرانس كشورهاي مشترك المنافع انگلستان در باره شمول انگلستان در بازار مشترك، اروپا بناغلى ميك ميلن دست آزاد را براى تجديد مذاكرات درين باره براى خود حفظ كرده است.

۱۰-۱۹ (سنبله ۱۹) فرانسه روابط سياسى خود را با سوريه و اردن و عربستان سعودى مجدداً برقرار كرد.

۱۱- (۲۰ سنبله) اتعداد شوروى با اشنگتن اطلاع داد كه تمام حملات بر كيوبا مقدمه يك جنگ جهانى خواهد بود.

۱۲- (۲۱ سنبله) جنرال دو گول در مجلس و ذراى فرانسه تاكيد كرد كه تجديد نظر بر قانون اساسى فرانسه مطابق ماده يازدهم قانون مذکور و سيله يك را بفراندم عمومى صورت خواهد گرفت.

۱۳- (۲۲ سنبله) بناغلى كنبدى رئيس جمهور امريكا طى مصاحبه مطبوعه هاى

اظهار داشت که اگر کیو با یک پایگاه نظامی شود اضلاع متحده امریکا مدخله خواهد کرد.

۱۴- (۲۳ سنبله) اکثریت اعضای اردوی میخی فرانسه در بلژیک توقیف شدند
۱۷- (۲۶ سنبله) اعلامیه نشر و در آن خاطر نشان شد که مقامات نظامی بین
یمن و پاریس نشان میدهند که باید بدون تأخیر معاهده صلح با آلمان فیصله گردد.
هفدهمین مجمع عمومی ملل متحد در نیویارک پس از تعیین رئیس مجمع عمومی بموضوع
شمول نوندا و بروندی و جمیکا و ترینیداد، توپا کو بهیت اعضای ملل متحد بررسی
کرد. فرانسه ایجاد یک اتحادیه سیاسی، کلتوری و نظامی را بین آن دو کشور
پیشنهاد کرد.

۱۹- ۲۰ (۲۸ سنبله - ۲۹ سنبله) دراز چنتا بن طرفداران حکومت بر نظامیان
اردو غالب گردید و جنرال «لوریو» و جنرال «لا بیرو» از وظایف خود عزل گردیده
و کابینه مجدداً تشکیل گردید.

۱۹- (۲۸ سنبله) شهزاده سیف البیدر ولیعهد یمن پس از مرگ پدرش امام احمد بهیت
امام یمن اعلام شد.

۲۰- (۲۹ سنبله) جنرال دو گول طی یک نطق رادیو تلویزیونی خود از مردمان
فرانسه تقاضا کرد که باید رؤسای جمهور آینده فرانسه از طرق رایگیری عمومی
انتخاب شوند. الجزایر یهای به پارلمان خود صلاحیت ترتیب قانون اساسی آن
کشور را دادند.

۲۴- (۲ میزان ۱۳۴۱) مسافرت رسمی بنیاعلی «بر ذیف» رئیس جمهور اتحاد
شوروی در یوگوسلاویا رسماً اعلان گردید.

۲- (۳ میزان) بنیاعلی فرحت عباس بهیت رئیس پارلمانی الجزایر انتخاب گردیده
و جمهوریت دیموکراتیک الجزایر را اعلام داشت و اداره موقتی اجرایه لغو گردید.

۲۷- (۵ میزان) اردوی یمن اقتدار را تحت ریاست بنیاعلی عبدالله السلال بدست
گرفته و جمهوریت آزاد یمن را اعلان کرد و خاطر نشان نمود که رژیم یمن از طرفداری
جمهوریت عربی برخوردار است، امام نظر بروایتی مقتول و نظر بروایت دیگر
فراری گردیده و یک قوه مقاومت را علیه رژیم جدید ترتیب داد.

۲۹- (۷ میزان) پارلمان الجزایر با اکثریت تمام اولین حکومت الجزایر را تحت
صدایت بنیاعلی بن بلا اعلان کرد.

ماه اکتوبر (۹ میزان ۱۳۴۱)

۲- اکتوبر (۱۰ میزان) مجلس وزرای فرانسه مضمون متن پروژه قانونی را که
بنیاد یخ ۲ ماه اکتوبر در معرض رای عمومی قرار داده خواهد شد تصویب کرد.

۳- اکتوبر (۱۱ میزان) بنیاعلی «والتر شیرا» امریکا بی بفضا پر تاب گردیده
و شش مرتبه بدور زمین گردید.

- جنرال دو گول طی يك بیانیۀ راد یو تاویز یونی بمردم فرانسه گفت رای و نظریۀ شما که بتاریخ ۲۸ ماه اکتو بر ابراز خواهید داشت ، بمن جواب خواهد گفت که آیا من خواهم توانست بوظیفۀ خود ادامه بدهم یا نه ؟؟
- ۶- (۱۴ میزان) حکومت پومپیدو ، استعفا داد بتاریخ ده ماه اکتو بر فرمان انحلال پارلمان فرانسه صادر شد .
- ۸- (۱۶ میزان) کشور الجزایر در حالیکه بشاغل بن بلا صدراعظم آن کشور در همد همین جلسات مجمع عمومی حضور داشت بعضویت ملل متحد قبول شد .
- ۹- (۱۷ میزان) کشور اوگاندا به آزادی خود رسید .
- ۱۱- (۱۹ میزان) بشاغل بنیرو صدراعظم هند ، هنگام يك مسافرت به سیلون اظهار داشت که امر داده است تا خاکهای سرحدات شمال شرقی هند را آزاد کنند .
- ۱۵- (۲۳ میزان) بشاغل بن بلا صدراعظم الجزایر ذریعۀ بشاغل کنیدی رئیس جمهور امریکا در واشنگتن پذیرفته شد و پس از آن بشاغل بن بلا بتاریخ ۱۶ اکتو بر به کیوبا خواهد رفت . حکومت کیوبا بتاریخ هجده ماه اکتو بر اعلان کرده بود که باید پایگاه بحری گوانتاناما از طرف امریکا تخلیه شود .
- ۱۸- (۲۶ میزان) جنرال دو گول طی يك بیانیۀ راد یو تلو یونی دو باره ریفراندم در فرانسه اظهار داشت او اگر اکثریت رای به طرفداری اضعیف باشد من بوظیفۀ خود خاتمه خواهم داد و دو باره به آن باز نخواهم گشت .
- ۲۰- (۲۸ میزان) تصادفات سرحدی بین جمهوریت مردم چین و هند در حصص شرقی و غربی سرحدات هند صورت گرفت .
- ۲۳- (اول عقرب ۱۳۴۱) در شب ۲۲ - اکتو بر بشاغل کنیدی رئیس جمهور امریکا اعلان کرد که شورویها در حال نصب نبودن راکت ها می در کیوبا میباشند که میتوانند خاک امریکا را هدف قرار دهند . وی گفت به قوای امریکا امر داده است که قرانطین بحری را در کیوبا تطبیق کرده و مگذارند که اسلحه به کیوبا نقل داده شود ، حکومت های امریکا و اتحاد شوروی و کیوبا شورای امنیت را دایر کردند .
- ۲۴- (۲ عقرب ۱۳۴۱) بشاغل تانت سر منشی ملل متحد عنوانی بشاغل کنیدی و بشاغل خروسچف پیمایهای فرستاده و پیشنهاد کرد که اتحاد شوروی فرستادن اسلحه را به کیوبا متوقف ساخته و امریکا مجازۀ بحری خود را فسخ کند .
- ۲۵- (۳ عقرب ۱۳۴۱) کشتیهای شوروی که جانتاب کیوبا در حرکت بودند متوقف گردیدند .
- ۲۶- (۴ عقرب) جنرال دو گول طی بیانیۀ راد یویی گفت «اگر ملت فرانسه مفکوره مراد کند من قادر نخواهم بود که وظیفۀ تاریخی خود را ادامه بدهم و این وظیفۀ من خاتمه خواهد یافت» .

در دهلی جدید به نسبت زد و خورد های سرحدی حالت اضطرابی و غیر عادی اعلان شد .

۲۷- (عقرب ۵) پناغلی خرو سچف به رئیس جمهور امریکا پیشنهاد کرد که اتحاد شوروی متدرجاً با یگاهای کیو باران تخلیه میکند و باید امریکا نیز با یگاههای ترکیه را تخلیه کند .
۲۸- (عقرب ۶) بانر دایگیری ایکه در فرانسه صورت گرفت سیزده میلیون و یکصد و پنجاه هزار و پنجصد و شانزده رای بطرفداری جنرال دو گول راجع به انتخاب مستقیم رؤسای جمهور فرانسه داده شد . پناغلی خرو سچف به پناغلی کنیدی تلگراف داد که امر داده است که اسلحه شوروی را دو باره به اتحاد شوروی باز گردانند و در عوض پناغلی کنیدی وعده داد که به کیوبا حمله و تجاوز نخواهد کرد .

۳۰- (عقرب ۸) پناغلی تانت سر منشی ملل متحد به هاوانا مسافرت کرد تا با پناغلی کاسترو مذاکره کند که اجازه بدهد ملل متحد نقل اسلحه شوروی را از کیوبا کنترل کند . قانون اساسی جمهوریت جدید یمن اعلان گردید و مطابق آن پناغلی عبدالله السلال بحیث اولین رئیس جمهور آن مملکت مقرر شد، پناغلی میکویان معاون اول صدراعظم اتحاد شوروی به هاوانا سفر کرد .

ماه نومبر (۱۰ عقرب ۱۳۴۱)

اول نوامبر (۱۰ عقرب) پناغلی «کرشنا میثن» وزیر دفاع هند از عهده خود استعفا داد و آنرا برای پناغلی نهر و صدراعظم آن کشور گذاشت . يك با یگاہ فضایی اتحاد شوروی بسوی کره ماه پرتاب شد .

۵- (عقرب ۱۴) کمیسیون سیاسی ملل متحد به اکثریت ۱۸-رای مقابل صفر تصویب نمود، که باید تمام آزمایشهای ذره وی را در اول جنوری ۱۹۶۳ قطع گردد .

۷- (عقرب ۱۶) جنرال دو گول قانون انتخاب رئیس دولت فرانسه را در رای عامه قرارداد . موافقه بین اضلاع متحده امریکا و اتحاد شوروی که مطابق آن کشتیهای امریکایی در بحر انتقال داکت های شوروی را از کیوبا تحقیق میکنند .
۱۰- (عقرب ۱۹) حکومت جمهوری یمن و حکومت جمهوری عربی متحد يك معاهده کمک و معاونت متقابل را با هم امضا کردند .

۱۳-۱۶ (عقرب ۲۲-۲۵) مسافرت دکتر دکتوراد ناورد رئیس جمهور اتحادی آلمان به امریکا .
۱۵- (عقرب ۲۴) دکتر فیدل کاسترو و صدراعظم کیوبا طی نامه پناغلی تانت سر منشی ملل متحد اطلاع داد که طیارات امریکایی را که بر فراز آن کشور پرواز کنند فرود نخواهد آورد .

۱۸- (عقرب ۲۷) قانون اساسی جدید المغرب ، توسط اعلیحضرت حسن دوم پادشاه آن کشور اعلان گردید المغرب مطابق این قانون اساسی يك کشور شاهی دیموکراتیک و اجتماعی اعلان شد .

۱۹- (عقرب ۲۸) موضوع توقیف چند نفر نامه نگار روز نامه شپینگل ، موجب آن

کړېدې که پنج نفر از وزرای لیبرال حکومت جمهوریت اتحادی آلمان از عهده خود استعفا بدهند په تعقیب آن بتاريخ بیست ماه نوامبر وزرای مربوط بحزب کمرستین دیمو کرات نیز از عهده خود استعفا دادند .

۲۰- (۲۹ عقرب) د کنورفیدل کاسترو موافقه خود را در باره برون آمدن طیارات بمب افکن اتحاد شوروی از کیو با اعلان کرد ، ښاغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا مرتفع شدن محاصره بحری را از کیو با وادامه تفتیش های فضایی را در خاک آن کشور اعلان کرد .

بیکننگه امر اوربند را در سرحدات مشترک خود با هند صادر کرد این امر سر از تاریخ ۲۲ ماه نوامبر مرعی الاجرا شد

۲۶-۲۹ (۵ قوس ۸ قوس ۱۳۴۱) مسافرت ښاغلی سن یی رئیس جمهور ایتالیا د یونان .
۲۶- (۵ قوس) کنفرانس خلع سلاح در ژنیو مجدداً جلسات خود را که بتاريخ ۸ ماه سپتمبر ملتوی شده بود آغاز کرد .

حکومت کیو با تقصای تفتیش متقابل را تحت کنترل ملل متحد نمود ښاغلی میکویان کیو با ترک گفت، وی بتاريخ ۳۱ ماه اکتوبر به کیو با آمده بود، وی کیو با را به هزم مسافرت به امریکا ترک داد .

۲۷- (۶ قوس) ښاغلی پومپیدو مجدداً بحیث صدر اعظم فرانسه مقرر شد .
۲۸- (۷ قوس) وللمینا سابق ملکه هالیند وفات کرد، وی از سال ۱۸۹۸- الی ۱۹۴۸ سلطنت کرده بود .

۲۹- (۸ قوس) ښاغلی محمد کمیستی وزیر خارجه الجزایر بپاریس مسافرتی کرد و با ښاغلی لویی ژوکس وزیر فرانسه در باره همکاری فرانسه و الجزایر مذاکراتی کرد، حزب کمونسټ الجزایر غیر قانونی اعلام شد .

ښاغلی گارد رئیس عملیات ملل متحد در جمهوریت کانگو راپور داده که مساعی وی برای قبولانندن پلان ښاغلی تانت سرمنشی ادامه خواهد یافت و برای حکومت کتانگاده روز مهلت داد .

۳- (۹ قوس) ښاغلی تانت با کثرت مطلق سرمنشی ملل متحد انتخاب شد .

ماه دسامبر (۱۰ قوس ۱۳۴۱)

۴-۲- (۱۳-۱۹ قوس) مسافرت مار شال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا به اتحاد شوروی .

۷- (۱۶ قوس) ښاغلی پومپیدو کابینه خود را تشکیل کرد، مردمان المغرب توسط ریفراندم پروژه قانون اساسی آن کشور را قبول کردند، دکتور ادنا وزیر صدر اعظم جمهوریت اتحادی آلمان اعلان نمود که در خزان سال ۱۹۶۳ وظیفه خود را ترک خواهد کرد .
۸- (۱۷ قوس) در مستعمره آسیایی انګلستان بنام سلطنت پروتای انقلابیات آزاد یخواهی رونما کړېدې .

- ۱۰-۱۲ (۱۳ - ۲۱ قوس) کنفرانس شش کشور بیطسرف در کولمبو
راجع به اختلافات سرحدی هند و جمهوریت مردم چین دایر شد. میرمن بشدر انیکه
صدراعظم سیلون موظف گردید که وظیفه آشتی را بین آن دو مملکت بعهده بگیرد.
۱۰-۱۳ (۱۹-۲۲ قوس) شورای عالی اتحاد شوروی در مسکو تشکیل جلسه داده
و به اعتراضات جمهوریت مردم چین در آن باره جواب داد
۱۰-۱۹ (قوس) اتحاد شوروی نوب مراکز اتوماتیک ثبت کنند را جهت کنترول
آذمیشهای ذره بی برخاک خود قبول کرد. هیأت یونو در منزل چومبی با وی ملاقات کرد
و درباره تطبیق پلان بیاغلی تانت راجع به وحدت کانگو مذاکره کرد.
۱۱-۲۰ (قوس) جنرال دو گول ضمن یک پیام خود در پارلمان فرانسه اساسهای
جمهوریت جدید را شرح داده و اعلام نمود که ذهنیت یک حزب و احد تحقق
نخواهد پذیرفت.
همچنین کا بینو دو کتوزاد ناوور صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان تشکیل
کرده و در آن بیاغلی فون مسیل بحیث وزیر دفاع معرفی گردید.
۱۲-۲۱ (قوس) بیاغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا موافقه کرد تا یک ارتباط مستقیم
تلفون بین قصر ایبش و کریملین برقرار گردد.
۱۳-۲۲ (قوس) اعلامیه حکومتی بیاغلی بومپیدو صدراعظم فرانسه در پارلمان
آن کشور به اکثریت ۲۶۸ رأی مخالفت موافق در مقابل ۱۱۶ رأی تأیید گردید.
بیاغلی تانت از اکثر دولتهای تقاضا کرد تا به ابالت کثرت انگاشدار اقتصادی وارد کنند.
۱۴-۲۳ (قوس) مرینر دوم امریکا که بتاريخ ۲۷ ماه اگست بسوی زهره پرتاب شده
بود معلوماتی را که حین این مسافرت از کره زهره فراهم آورده بود به زمین مخابره
کرد، درین وقت فاصله بین انجن مرینر و کره زهره در حدود (۴۰۴۱۹) کیلومتر بود.
۱۵-۲۴ (۲۵-۲۴ قوس) جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه و بیاغلی میکمیلن صدراعظم
انگلستان با هم در محل را میو ملاقات کردند.
۱۷-۲۱ (۲۶-۳۰ قوس) ملاقات بیاغلو میکمیلن صدراعظم انگلستان و کنیدی
رئیس جمهور امریکا و در جریان ملاقات بهامان اعلامیه که در اثر این ملاقات نشر تایید گردید که
راکت سکای بولت متروک گردیده و امریکا راکت های پولارس را برای انگلستان
تهیه نمیکند، این دو سیاستمدار به جنرال دو گول پیشنهاد کردند که باید یک قوه ذره وی
چند جانبه تشکیل شود.
۱۷-۲۶ (قوس) بیاغلی کودومورویل وزیر خارجه فرانسه و شرویدر وزیر خارجه
جمهوریت اتحادی آلمان با هم ملاقات کردند، درین ملاقات انکشاف همکاریهای سیاسی
نظامی اقتصادی و کلتوری را بین مملکتین موافقه کردند. لوئیس به شورای اروپا قبول شد.
۱۹-۲۸ (قوس) امریکا ژریم جدید جمهوریت یمن را برسمیت شناخت. نپاسالند
از لندن حق جداسدن را از اتحادیه آفریقای مرکزی گرفت.

۲۱ (۲۹ قوس) هفدهمین جلسات مجمع عمومی خاتمه یافت و چوکی یمن به هیئت ژریم جدید جمهوری یمن داده شد.

۲۲- (اول جدی ۱۳۴۱) پناغلی زورین که وظیفه او در ملل متحد از طرف اتحاد شوروی خاتمه یافته بود جای خود را برای پناغلی فیدرونکو نماینده دایمی جدید اتحاد شوروی درین مؤسسه گذاشت.

۲۴- (۳ جدی) کشف يك توطئه علیه پناغلی بود قبیله رئیس جمهور تونس در شهر تونس اعلان شد، یک هزار و یکصد و سیصد نفر اسرای ضد ژریم داکتر فیدل کاسترو با ادویه امریکایی مبادله گردید.

۲۶- (۵ جدی) امضای يك معاهده بین جمهوری منگولیا و جمهوری مردم چین.
۲۸- (۷ جدی) پناغلی عبداللطیف راحل بحیث اولین سفیر کبیر الجزایر در فرانسه قبول شد جنگ بین آبی کلاه ها (قوای ملل متحد) و ژاندام کتانگا در شهر الینرا بتویل آغاز شد، چند کشور آغاز شد چند کشور عضو تقاضای تانیت را درباره قراردادان کتانگا در محاصره اقتصادی قبول کردند.

۲۹- (۸ جدی) ششمین کانگرس حزب بر سر اقتدار گینه در کوناگری افتتاح شد. بن بلا دعوت مسافرت را به هنگری پذیرفت، خروسیف به سیاست بعضی از دول غربی در مورد غربی انتقاد کرد، جان کنیدی با مکنامارا درباره بودجه دفاعی سال مالی آینده امریکا مذاکره کرد.

۳۰- (۹ جدی) دانشمندان اتحاد شوروی موفق شدند تا اعلام رادیویی را متوجه سیاره زهره بسازند. پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا از تمام حصص اضلاع متحده یعنی از شمال و جنوب تقاضا کرد تا برای تجلیل صدمین سالکرة اعلامیه آزادی مراسم مخصوص را برگزار کنند. صدر اعظم سیلون بعرض انجام ماموریتیکه از طرف کنفرانس شش کشور بیطرف آسیایی و آفریقایی بدو محول شده بود طرف پیکنگ پرواز کرد.

۳۱- (۱۰ جدی) جمهوری متحد عربی و الجزایر فیصله نمودند تا يك کمیته مشترك را برای هم آهنگ ساختن روابط اقتصادی و تجارتی بین طرفین تاسیس کنند. پناغلی گرهارد شرویدر وزیر خارجه جمهوری اتحادی المان گفت که در مکتوب شب کرسمس پناغلی خروسیف صدر اعظم اتحاد شوروی مساعی جدید بخرج داده نشده است تا جمهوری اتحادی المان برای مذاکرات جداگانه با اتحاد شوروی جلب شود.

ماه جنوری ۱۹۶۳ (۱۱ جدی ۱۳۴۱)

اول جنوری (۱۱ جدی) ملک حسن دوم پادشاه المغرب استعفاي بعضی از اعضای کابینه را پذیرفت.

ملل متحد انجام اقدام تدافعی خود را در کتانگا اعلام نمود. عساکر گانایی ملل متحد يك جا ده و يك چهار راهی قطار آهن را در شمال شرق کتانگا اشغال کردند.

۲- (۱۲ جدی) قوای ملل متحد ۳ شهر عمده کتانیگارا تصرف کردند، چومبی قوای خود را برای جنگ علیه قوای ملل متحد جمع کرد، امریکا از موقف ملل متحد در مورد کانگو حمایت کرد. لیونید بریونف صدر هیأت رئیسه د شورای عالی ویناغلی خرو سفیر صدر اعظم اتحاد شوروی ضمن پیامهای خود عنوانی سران کیو با دوام کهکهای مستدام شوروی را نسبت به آن کشور ابراز کردند. جنرال دو گول گفت که قوای ذره بی فرانسه بسال ۱۹۶۳ روی صحنه خواهد آمد، امریکادر مورد خاتمه دادن بکلیه تولیدات مربوطه به پروگرام سکای بولت اقدام فوری خواهد کرد.

۳- (۱۳ جدی) سرمنشی ملل متحد (تانت) پیشنهاد چومبی را برای مذاکره در باره برقراری متارکه رد نموده و خاطر نشان کرده است که اکنون موقع مذاکره سپری شده و صرف باید از عمل کار گرفت.

چوین لای صدر اعظم جمهوریت مردم چین بامبرمن بندرا نایکه صدر اعظم سیلون روی موضوع اختلاف چین و هند مذاکرات دو ستانه انجام داد. سو باندریو وزیر خارجه اندونیزیا عضو کنفرانس شش عضوی ممالک بیطرف منعقد کولمبو جهت مذاکره وارد پیکنینگ شد. هالند سعی خواهد کرد تا با وابط مقطوع خود را با اندونیزیا بهبود بخشد.

۴- (۱۴ جدی) جنرال لوریس نورستاد زمام قوماندانی اعلی قوای متحدین را در اروپا به جنرال لیمن لیمینتز در قصر آن قوماندای تسلیم داد. حکومت امریکا به تعویل دادن وسایل نقلیه نظامی خود بمقامات ام در کانگو شروع خواهد کرد.

۵- (۱۵ جدی) اندونیزیا یک دسته از جهازات را از رهگذر اغتشاشات بورنیو بحال تیاری در آورده است. چوین لای گفت: که منازعه سرحدی هند و چین با بست از طریق مذاکرات حل و فصل شود. بعقیده حکومت امریکا چومبی تقریباً هر نوع چانس را از دست داده است.

۶- (۱۶ جدی) امریکا و اتحاد شوروی در تماس اند تاراه حل رسمی برای بحرانات کیوبا پیدا شود یا زده نفر از اعضای موسسه نظامی سری فرانسه در چندین نقطه فرانسه توقیف گردیدند. بریتانیا از تانت تقاضا کرد تا یک نماینده موسسه ملل متحد را بعمان بفرستد. عربستان سعودی بمنظور حفاظت امنیت داخلی و خوف از تجاوز خارجی امر احضارات عمومی را داده است. پاول ستاره ۵۸ ساله االیو در گذشت.

۷- (۱۷ جدی) دکتر رالف بنچ نماینده خاص سیاسی تانت و رابرت گاردنر رئیس اداره عملیات ملکی ملل متحد برای مطالعه عملیات کتانیگارا طرف الیزابتویل حرکت کردند. محصولات ذراعتی جهان ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ نسبت بسالهای قبل سه فیصدی اضافه تر گردیده است. میکمیلن صدر اعظم بریتانیا وادوارد هیت رئیس مذاکرات آن کشور در بازار مشترک اروپا با هم روی موضوعات مورد نیاز مذاکره کردند.

۸- (۱۸ جدی) اتحاد شوروی و امریکا مذاکرات خود را در موسسه ملل متحد راجع به کیو با خاتمه دادند، در یادداشت مشترکی که از طرف نمایندگان شوروی و امریکادر ملل متحد برای تانف فرستاده بود تذکار یافته است که مذاکرات طرفین در باره مسایل مربوط به کیو با به مرحله تفاهم رسیده و تقاضا می شود که شورای امنیت بیشتر ازین درباره مسئله کیو با بحث نکند. جنرال عبدالکریم قاسم صدر اعظم عراق گفت که بر تانیه از ثروت ما بنفع خود استفاده کرده است. حکومت ایتالیا بطر فدار الحاق بر تانیه به بازار مشترک اروپا است. تکوفسکی ریکارد آغاز پرواز های منظم بین مسکو و هاوا نا را قایم کرد.

۹- (۱۹ جدی) کشورهای ترینیداد و توبرگو بعضویت موسسه صحنی جهان پذیرفته شدند، شاغلی خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی بتاریخ پانزده ماه جنوری در اس یك هیأت به المان شرقی سفر می کند، ملل متحد سیاست خرابکاری چومبی را در کتانگا تقبیح کرد. وزیر خارجه جاپان (شاغلی او هیرا) معتقد است که هیچ نوع بحران بزرگی که موجودیت بشر را تهدید کند در سال ۱۹۶۳ بوقوع نخواهد پیوست، ناظران سیاسی استعفا ی ارتدین رئیس هیئت نمایندگان امریکا را در کنفرانس خلع سلاح منعقد زنیو بنظر تعجب دیدند، کارگران جراید نیویارک نسبت به افزودن معاشات خود اعتصاب کردند.

۱۰- (۲۰ جدی) متخصصان حقوقی ملل متحد جهة اشتراك در کانگرس متخصصان جزای اعدام منعقد زنیو اجتماع کردند. میرمن بندرانایکه صدر اعظم سیلون وارد دهلی جدید شد شاید، بارودوی در دهلی موضوع مناقشه سرحدی چین و هند در يك مرحله نوین داخل گردد و حکومت امریکا تصمیم گرفته است عساکر مخصوص جنگهای غیر منظم خود را در ویتنام جنوبی از دیاد بخشد. حکومت امریکا تقاضا نموده تا کنفرانس بین المللی خلع سلاح بتعویق انداخته شود. بازار مشترک اروپا اعطای کمک مالی را برای ولتای علیا، داهومی، توگو و جمهوریت افریقای مرکزی تصویب کرد میکمیلن می خواهد بروم سفر کند.

۱۱- (۲۱ جدی) بقوای ملل متحد در کائگو هدایت داده شده تا چومبی را در منزلش تحت توقیف نگه داشته و از هر نوع عملیات تخریبی وی جلوگیری کند. اضلاع متحد امریکا دو عدد نحت البحری مجهز با مرمی های بولاریس را با آب انداخت. اتحاد شوروی به این پیشنهاد امریکا که جلسات بین المللی خلع سلاح برای یکماه دیگر معوق گردد موافقه کرده است. تانف از اضلاع متحد امریکا، شوروی و کیوبا تقاضا کرده است تا از هرگونه اقدامی که اوضاع را در حوزه بحیره کارا بین متشنج کند خود داری نمایند. چومبی برای پذیرش بلانهای تانف درباره خاتمه دادن به تجزیه کتانگا اظهار آمادگی کرد.

۱۲- (۲۲ جدی) خرو سچف صدر اعظم اتحاد شوروی در اس يك هیئت وارد وارسا شد، پیاغلی دین رسك وزیر خارجه امریکا و پیاغلی کوزنتسوف معاون وزارت خارجه اتحاد شوروی درواشننگتن ملاقات و راجع بمسایل مورد علاقه بشمول مسأله کیو با خلع سلاح و برلین مذاکره کردند. حکومت مرکزی کانسکو از حکومات انگلستان و بلژیک تقاضا کرده است تا هرچه زودتر قوتسلهای خود را اذالیزا بتویل احضار کنند. چومبی از سیاست تخریبی خود منصرف شده است. جنرال دوگول از آتن بازدید می کند. پیاغلی وینستون چرچل صدر اعظم رودیشیای جنوبی درباره خاتمه دادن به اتحاد قومت شمالی و جنوبی رودیشیا و نیاسالند مخالفت صریح خود را ابراز کرد. وزیر خارجه الجزایر (کمیتسی) وارد پاریس شد. کنفرانس وزرای جاپان و کانادای روی مسایل اقتصادی و سیاسی در توکیو افتتاح شد.

۱۳- (۲۳ جدی) حکومت اتحاد شوروی و امریکا موافقه کرده اند تا مذاکرات خود را بصورت خصوصی درباره مسایل مربوط قطع انفجارات آزمایشی در نیویارک مجدداً شروع کردند. نمایندگان ممالک افریقایی با پیاغلی تانت ملاقات کردند تا وی را وادار سازند که از موقف بسیار مساعد المل متحد در کتمانگا جهت عملیات استفاده کند، چومبی از شهر الیزابتویل بصوب نامعلومی عزیمت کرده است.

پیاغلی هلی صبری رئیس شورای اجرایه جمهوریت عربی متحد در دهلی با نهرو صدر اعظم هند روی مسایل اختلاف چین و هند ملاقات و مذاکراتی کرد، وی مساعی شش کشور کنفرانس کولمبو را در این مورد امید بخش گفت.

حکومت گانا موافقه کرده است یک تعداد دیگر از قوای خود را به اختیار م، در کانگو بگذارد.

حکومت اردن تصمیم گرفته است تا عساکر خود را از کویت به اردن احضار کند.

بین بنادر اتحاد شوروی و کیو با يك خط مستقیم بحری تا سیس شده است.

پس از شش سال در تولیدات زغال سنگ اروپا افزایش بعمل آمد.

۱۴- (۲۴ جدی) شورای عالی اتحاد شوروی موافقتنامه همکاری بین اتحاد

شوروی و د نمارک را تصویب کرد.

چومبی مجدداً به کالو یزی مراجعت کرد، مکتوب صدر اعظم کانگو عنوانی پیاغلی میک میلن صدر اعظم برتانیه بوزارت خارجه برتانیه تسلیم داده شد. در عمارت یکصد و دویقه بی امپایر ستیت نیویارک حریق مدهشی رخ داده. هفت نفر از مشاوران نظامی امریکا به اثر سقوط بمبیکو بر تلاف شده اند.

بین بلغاریا و عراق يك قرار داد کلتوری با مضا رسیده، حکومت ترکیه تصمیم

گرفته به پرس کمکهای اقتصادی و تکنیکی بدهد.

حکومت فرانسه در مناطق جنوب شرقی آنکشور بتا سیس با یگانه های مر می انداز اقدام کرده است.

۱۵- (۲۵ جدی) ملل متحد میگوید تا آزادی رفت و آمد قوای خود را در سراسر ایالت کتانگا حفظ کند. . . پنجمین جلسه کمیسیون اقتصاد ملل متحد برای آسیا و شرق دور در ماه جنوری در بنکاک دایر خواهد شد.

هند و جمهو ریت مردم چین يك پرو تو كول تجارتی را امضا کردند. يك میات حکومتی بولند بریاست شیا غلمی گومو لکا رئیس حزبی آن مملکت بولند را بفرض اشتراك در ششمین کانگرس حزبی آلمان شرق در برلین شرقی ترك گفت: باد شاه و مملكت يونان بتاریخ ۱۴ فروری وارد بنكاك میشوند. قوماندان يك دسته از اندام های کتانگا توسط قوای م، دستگیر شده اند. فعلا ایتهای ملیونانگولا علیه قوای پرتگالی کسب شدت کرده است.

۱۶- (۲۶ جدی) اتحاد شوروی و امریکا دوره جدید مذاکرات صلح سلاح را شروع کردند. کنفرانس بین المللی راجع بحقوق اطفال در لبنان انعقاد خواهد یافت. قتل رئیس جمهور توگو نگرانی شدیدی را بین نمایندگان کشورهای آفریقا مقیم ملل متحد تولید نموده است. چومبی حاضر شده است تا به تجزیه طلبی کتانگا خاتمه بدهد و هم برای افراد ملل متحد در سراسر ایالت کتانگا آزادی گشت و گذار را اعطا کند. اغتشاشیون سفارت برتانیه را در لیو بولدویل مرکز کانگو غارت کردند رژیم جدید توگولند يك هیأت خود را به اکرا اعزام کرده است. در ظرف پانزده روز اخیر یکمده زیاد عساکر تازه دم پرتگالی بمصرفات آفریقایی آنکشور در آنگولا و موزمبیق اعزام شده اند.

۱۷- (۲۷ جدی) خروسیچف از تمام قوای صلحدوست جهان تقاضا کرد تا بمنظور جلو گیری از يك جنگ ذره بی و تأمین صلح بیش از پیش با هم متحد گردند. ششمین جلسه مذاکرات ایکافی افتتاح شد تا در باره اعتلای امور تجارت آسیا و شرق دور تدابیری را اتخاذ کند. جاپان در نظر دارد اولین کنفرانس ممالك آسیایی و شرق دور را در توکیو منعقد کند. در ابی جان مرکز ساحل عاج حکومت به کشف يك توطئه ایکه هدف آن از پاد آوردن رژیم فعلی آن کشور بود موفق شده است. در توگولند انتخابات پارلمانی در ظرف چهار و یا شش هفته دیگر صورت خواهد گرفت. مجلس جدید مقننه رودیشای شمالی اولین جلسه خود را تشکیل داد. سکو توری رئیس جمهور گینی از شاغلی تانت سرمنشی ملل متحد تقاضا کرده تا در باره عواقب قتل سیلوانوس اولمپیو رئیس جمهور سابق توگولند هر چه زود تر مطالباتی کند.

پادشاه لاوس ماه آینده بکشور هائیکه قرار داد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاوس را امضا کرده بود ندسفر میکنند. بلژیک کمکهای خود را بکشور بوروندی مورد تجدید نظر قرار داد.

۱۸- (۲۸ جدی) اتحاد شوروی يك قرضه مساعد را برای کیوبا اعطا کرد. این قرضه برای پروژه های آبیاری کیوبا بمصرف خواهد رسید. اوضاع کانگورو به بهبودی

گذاشته است حکومت امریکا تصمیم دارد مساعی خود در اجبه تاسیس قوای ذره بی دو چانه برای بیمان اتلس ادامه دهد. بر تانیه مجاهدات خود را برای عضویت در بازار مشترک اروپا ادامه میدهد. علی صبری رئیس شورای اجراییه جمهوریت عربی متحد عوت پنا غلی جوانلای صدر اعظم جمهوریت مردم چین را به پیکنینگ قبولیده است.

۱۹- (۲۹ جدی) تانث از شورای امنیت ملل متحد تقاضا کرده است تا هر چه زود تر تصمیماتی را اتخاذ کند تا حکومت افریقای جنوبی به تغییر سیاست تبعیض نژادی خود مجبور شود. چومبی از کالویزی به الیزا بتویل مرکز کتانیکا مراجعت کرد. نکرو و مارفیس جمهور گانا از موسسه ملل متحد خواهش دردتا چومبی را دستگیر نموده و بجرم قتل لومبیا صدر اعظم فقید کانگو محاکمه کند. قوای ملل متحد منقریب به کالویزی وارد خواهد شد. کنفرانس نمایندگان ۱۴ کشور آسیایی راجع به انکشاف امور تجارتی کشور های مربوط به حوزه ایکافی در بشکاک شروع شد. الجزایر برای ملیون انگولا کمک نظامی میدهد. عملیات پولیسی عساکر بر تگالی علیه ملیون انگولا ادامه دارد.

پاشا غلی گیتسکیل رهبر ۵۶ ساله حزب کارگر انگلستان چشم از دنیا پوشید. پاشا غلی احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر کانگرس اتحادیه کارگران آن کشور را افتتاح کرد. دو کول از یونان بازدید خواهد کرد. یمن برای تقویه و انکشاف خود از کشور دوست و مورد علاقه در جستجوی کمک میباشد. یک هیأت پارلمانی ترکیه از اتحاد شوروی دیدن خواهد کرد. هفت انفجار در یک دستگاه مجده گاردنستی نیور یارک صورت گرفت.

۲۰- (۳۰ جدی) کننیدی با جنرال د و گول ملاقات خواهد کرد فرانسه و عراق در وابط سیاسی خود را مجدداً برقرار می سازند. متسن پیشنهاد های کنفرانس نما یسندگان کشورهای بیطرف آسیایی و افریقای نشرشد، بموجب این پیشنهاد ها قوای جمهوریت مردمی چین بیست کیلو متر باید عقب نشینی کنند و هندی ها نباید در این مناطق داخل شوند بلکه باید یک منطقه غیر نظامی بوجود آمده و امور آن از طرف مامورین غیر نظامی طرفین تاذمان حل قاطع موضوع اداره گردد و در مناطق شمال شرقی باید خط کنترول واقعی که طرفین بر رسمیت شناخته اند خط متراکه شناخته شود. حکومت های ایتالیا و امریکا موافقه کردند تا پایگاه مرمی های ژو پیتر امریکایی در شمال ایتالیا منحل و بعضی آن پایگاهی در مناطق بحیره مدیترانه تاسیس شود. مامورین کانسکویی اموز مربوط را در ایالت کتانیکا تحویل گرفته و بکار شروع کردند. المغرب قوای خود را بکویت نخواهد فرستاد. بین شوروی و عراق راجع به انکشاف و پیشبرد پروژه ها خطوط آهن قراردادی امضا شد. اتحاد شوروی بکتمداد ماشین آلات ساختمانی را به جمهوریت عربی متحد خواهد داد.

۲۱- (اول دلو ۱۳۴۱) پیشنهاد های شش کشور بیطرف آسیایی و افریقایی عضو کنفرانس کولمبو راجع بحل اختلافات هند و جمهوریت مردم چین در پارلمان هند مورد مباحثه قرار خواهد گرفت. حکومت اندونیز با بقوای هوایی خود امر دانه است تا هر نوع طیاره نظامی را که هویت آن معلوم نباشد سقوط دهند. پروتو کول سرحدی بین جمهوریت مردم چین و نیپال امضاء شد. خرو سچف به مناسبت در گذشت گمتسکیل رهبر حزب کارگر انگلستان پیام تسلیت آمیزی به لندن فرستاده است. تانت از تمام کشورهای عضو م، م پرداخت ۱۹ ملیون دالر را جهت تسکافوی مصارف م، م در کانگو تقاضا کرد. حکومت امریکا در نظر دارد سه پایگاه خود را در خاک المغرب تخلیه کند. خرو سچف به ایزن هوتین شتد یکی از شهر های آلمان شرقی وارد شد. سه هزار عسکر جمهوریت اتحادی آلمان در هالند متمرکز خواهد شد. این عملیه بانر موافقتنامه مبادله عساکر صورت میگیر د که بین طرفین منعقد شده است، يك مقدار اسلحه امریکایی طور کمك بهند وارد شده است. آنا و بقایای تجزیه طلبی از کتانسکا برچیده شد م درمذا کرات قطع آ زمایشهای ذره بی که بین نمایندگان شوروی و دول غربی در واشنگتن آغاز میشود شرکت خواهد ورزید. حزب کارگر انگلستان برای تعیین رهبر جدید اقدام میکند.

۲۲ (۲ دلو) قوای ملل متحد به کالویزی یکی از شهر های مهم ایالت کتانسکا داخل شدند. چومبی به کالویزی مواصلت کرد. قوای پاراشوتی اندونیزیایی موسسه ملل متحد شهر بووین ویل را اشغال کردند. نهرو گفته است که پیشنهادات کشور های بیطرف آسیایی و افریقایی در مورد حل اختلافات هند و جمهوریت مردم چین تا اندازه زیادی باموقف هند مطابقت دارد. دامنه اختلاف نظر بین الجزایر و تونس وسعت یافته است قرار داد مربوط بهمکاری سیاسی، اقتصادی و نظامی جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه بین دکتور ادناور و دوگول بامضا خواهد رسید. ادناور مسافرت خود را درباریس یکی از رویداد های مهم وتاریخی جهان خواند.

۲۳- (۳ دلو) حکومت جمهوریت مردم چین پیشنهادات کنفرانس کولمبو را بحیث اساسی مقدمات جهت مذاکرات با هند قبول دارد است. تسلیمی چومبی کشیدگی اوضاع سیاسی را در پایتخت کانگو شدت بخشیده است. امریکا از مساعی ملل متحد در عصری ساختن جمهوریت کانگو حمایت کامل دارد. انگلستان میکوشد برای عضویت خود در بازار مشترک اروپای غربی راهی را پیدا کند. دکتور ادناور يك پیشنهاد مصالحی را بجنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه مبنی بر دفع رکود فعلی در مذاکرات بروکسل راجع بشمول برتنا نه در بازار مشترک اروپا می باشد. مبادله مکاتیب بین شاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا و شاغلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی روی التوای آزمایشهای ذره بی، از طرف منابع سیاسی پایتخت

اتحاد شوروی امریکا باخوښېښی تلقی شده است. چکوسلواکیا در تقویة اقتصادی کمبودیا معاونت خواهد کرد

۲۴ - جنوری (۴ دلو) تانت سرمنشی ملل متحد در نظر دارد تاپک کنفرانس موسسه ملل متحد را در مورد تهیه مواد علمی و تکنالوژی بمالک رو به انکشاف د رڼیو افتتاح کنند ، در مرکز ملل متحد یکسلسله فعالیتها برای فراهم نمودن زمینه جهت تشکیل کنفرانس بین المللی تجارتی آغاز شده است . پنځ کشور عضو بازار مشترک اروپا خواهند کوشید تا فرانسه را به تغییر موقف فعلی آن در مورد مخالفت با عضویت برتانیه در آن بازار متقاعد سازند . چومبی مجدداً در مورد تطبیق پلانیهای م،م وعده همکاری داد . قرار داد مربوط به همکاری نزدیک سیاسی ، نظامی اقتصادی ، تعلیمی و کلتوری بین جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه توسط دکتور ادناور و جنرال دوگول بامضا رسید . حکومت یمن از حکومت امریکا تقاضای کمک را نموده است . وزرای دفاع جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه را جمع بمسایل دفاعی مورد علاقه دو کشور مذاکره کردند .

۲۵ - (۵ دلو) نخستین جلسه کمیته مقدماتی جهت اجلاسی کنفرانسی تجارت بین المللی م،م در نیویارک منعقد گردید . فرانسه موافقت کرد تا موضوع شمول انگلستان را در بازار مشترک به کمیسیون بازار مشترک رجعت دهد . جنرال دوگول به بن سفر خواهد کرد . برتانیه و مغلستان بین خود روابط سیاسی را برقرار میکنند . رئیس جمود امریکا گفته است یقین کامل دارد که امریکا و سایر کشورهای صلح دوست جهان برای تمام مسایل مهم بین المللی راه حلی پیدا خواهد شد . نمایندگان شوروی امریکا و انگلستان راجع بقطع انفجارات آزمایشی و موضوع خلع سلاح درواشنکتن بمذاکرات غیررسمی خود ادامه دادند .

پشاهلی ارکین وزیر خارجه ترکیه اظهار داشت که فعلا بین حکومت امریکا و ترکیه راجع به هرچیده شدن بساط پایگاههای مرمی های ژوپیتر امریکایی از خاک ترکیه یک سلسله مذاکرات جریان داشته و با برچیده شدن پایگاه های مذکور در عوض مرمی های پولاریس امریکایی که از عرشه تحت البحری های ذره بی بسوی هدف پرتاب میگردد در نزدیکی سواحل ترکیه تمرکز داده خواهد شد .

۲۷ - (۷ دلو) با آلمان هند پیشنهادات مصالحه کنفرانس کولمبو را مبنی بر رفع اختلافات سرحدی جمهوریت مردم چین و هند قبول کرد . حکومت جمهوریت مردم چین با پیشنهاد های کنفرانس کولمبو بحیث یک اساس مذاکرات موافقه نموده . تانت تقاضای حکومت هند و نیز یارادرباره واگذاری امور ایربان غربی قبل از انقضای موعده معین به هند و نیز یار دگرد . کار خلع سلاح ساختن ژاندارم های گنا نکا پیشرفت خوبی کرده است . هالند آمادگی خود را برای برقراری مجدد روابط سیاسی با هند و نیز با ابراز داشته است . یک کنفرانس راجع بتدوین قانون اساسی جدید رودیشیای شمالی

در لندن دایرخواهد شد ۲۳ کشور افریقایی موافقه نموده اند تا در جلسه سالانه کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای افریقا اشتراك كنند. هیاتهای اتحاد شوروی، امریکا، و بریتانیه مذاکرات ۴ روزه خود را در مورد موضوع آزمایشهای ذره ای خاتمه دادند. يك هیات نظامی مشترک امریکا و بعضی از کشورهای کامنولث انگلستان هازم دهلی جدید میشود. ژوزف ایلیو سابق صدراعظم کانگوی مرکزی بعیت نماینده حالی آن حکومت زمام امور را در کتاانگارسا بعهده گرفت. امضای حزب کارگر بریتانیا از خطوط مشی سیاسی میک میلن در مورد بازار مشترک اروپایی انتقاد کردند.

۲۸- (۸ دلو) ښاغلی فرانك معاون وزارت خارجه امریکا در امور اقتصادی گفت که هدف عمده کنفرانس تجارتي و انكشافی ملل متحد باید آن باشد که چطور تجارت را در کشورهای رو به انكشاف بهبود بخشید. رشید کاواوا و ملتون او برت دو طبعیم افریقایی میک میلن ردنکن سندز را تشویق نموده اند تا آزادی کینیا باید اعطا شود. ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد در جولایی امسال رسماً به الجزایر مسافرت خواهد کرد. حکومت و لقای علیا و ساحل عاج رژیم جدید توگولند را برسمیت شناخته اند. متن اعلامیه مشترک دوستی صادره بین گانا و جمهوریت سر دم چین انتشار یافت. ده نفر از اتباع تونس بجرم فعالیت های تروریستی در تونس اعدام شد.

انگلستان در نظر ندارد بعیت يك قدرت جداگانه در جهان عرض اندام کند. خرو سف گفت اگر جنگ ذره ای در بگیرد وجود پایگاه های خارجی در خاک همسایه های آن کشور و مردم همسایه را به خطر مواجه میسازد. اگر قرارداد مربوط به منع آزمایشهای ذره ای امضا شود متخصصان اتحاد شوروی پلانهای مربوط به يك ستیشن زلزله سنج خودکار و عصری را به اداره های بین المللی تقدیم میدارد کنیدی به کمیسیون نیروی ذره ای امریکا ابدایت داده است تا زمانی که مذاکرات بین نمایندگان شوروی، امریکا، و انگلستان ادامه دارد انفجارات آزمایشی زیرزمینی را انجام ندهد. شورای بین المللی بازار مشترک اروپای غربی وضع جنرال دو گول را در برابر مسئله شامل شدن کشور برتانیه در بازار مشترک اروپای غربی نکوهش کرد. مساعی ادنا و هم در راه انتقال ساختن دو گول بفرصت مصرف ساحتن رئیس جمهور فرانسه از مخالفتش راجع به شمول بریتانیا در بازار مشترک اروپا بناگامی منجر شده است.

۲۹- (۹ دلو) حکومت ملایا برای جلوگیری از بروز نفوذ بعیرا نه های احتمالی از ناحیه سرحدات آن کشور به ترتیبات نظامی دست زده است. نیروی گندم مصمم است تا قدرت دفاعی خود را تقویه کند اتحاد شوروی چهار صد نفر متخصصان خود را به کیوبا اعزام خواهد کرد. امریکا يك تیم از متخصصان تولیدات دفاعی خود را به هند میفرستد. سو باندریو گفت ما به تحکیم روابط بین مردم آسیا و افریقا نیازمند میباشیم. ښاغلی ایسمیل افندیچ وزیر خارجه المغرب که نامور همپا نیگیری بین الجزایر و تونس میباشد

به الجزایر وارد شد. حکومت عربستان سعودی و اردن قوای خود را از نیر بیرق جامعه عرب در کویت بیرون میکشند و زیر خارجه المغرب با احمد بن بلا صدراعظم الجزایر ملاقات و مذاکره نمود. حکومت یمن فیصله نموده است تا یک اکادمی هوایی را در صنعا تاسیس کند. بر تانیه بهند کمک های بیشتری را تهیه خواهد کرد. ایتالیا خواستار عضویت بر تانیه در بازار مشترک اروپا میباشد. ستیشن مریخ پیمای اتحاد شوروی در حال پرواز است. ورجل گرسیم و جان گلین جهت کار در پروژه های فضای خارجی انتخاب شدند. گاردن کو بر فضا نورد فضای خارجی امریکا جهت طولانی ترین پرواز در مدار فضای خارجی قرار خواهد گرفت. یک پروتوکل تجارتنی بین اتحاد شوروی و قبرس امضا شد. یک سلسله مذاکرات دفاعی درباره امور دفاعی امریکا و کانادا بین طرفین جریان دارد. چومبی در الیزابتویل با مقامات مهم ملاقات کرد. یک معاهده از عساکر اجیر خارجی که در جمله عساکر طرفدار چومبی کار می کردند به بر و سل فرار کردند.

۳۰- (۱۰ داری) اداره جدید برای انجمن صلاح بین المللی در واشنگتن تشکیل شده است. پناغلی مه که بنگال رئیس جمهور فلپاین از اتحادیه بزرگتر مالیزی انتقاد کرد. جنرال عیدالکریم قاسم صدراعظم عراق وعده داده که قانون اساسی و قانون انتخابات آن کشور در ظرف سال جاری معرفی خواهد شد. حلقه های رسمی ملایا از انتقاد مکه بنگال اظهار تعجب کردند. دسته های مشترک عساکر ملل متحد حکومت مرکزی کانگو و پولیس محلی ایالت کنانگا از شهر لیزا بتو بدست پنا سیمانی میگردند. بر تانیه در امسور در تفحصات تسی و مخسار ج انکشافی آینده مرمی های پولیس سهم خواهد گرفت. مذاکرات پناغلی نهر و صدراعظمی مزدو شهراده نور و دوم سهانوک رئیس دولت کمبود یاری موضوعات ذی علاقه در دملی جدید خانه یافت اولین تحت البحری ذره بی بر تانیه موسوم به «درید نات» جهت نخستین سلسله آزمایشها و ارد آبهای گلاسکو شد. وزارت خارجه امریکا گفت که هر نوع دسته بندی منطقه ای چون فدراسیون پیشنهاد شده مالیزی سودمند میباشد. اتحاد شوروی در اعمار بند عالی اسوان واقع جمهوری عربی متحد سهم باری دارد. امریکا پیشنهاد کرد تا دو و طیاره باری را برای لاؤس داده شود.

۴۱- (۱۱ دلو) تانت سرمنشی ملل متحد گفت که مرحله موثر فعالیت های موسسه ملل متحد در کانگو خاتمه یافت. چومبی و اعضای کابینه وی با نماینده مخصوص حکومت مرکزی کانگو «پناغلی و ولف ایلیو» مذاکره کردند. پناغلی تانت گفت که وی امکانات تهیه فارمول را جهت تحقیق کشیدگیها در بورنیو شمالی و بورنیای تحت مطالبه قرارداد است. کابینه فرانسه رویه دو گران را درباره مخالفت او با عضویت انگلستان در بازار مشترک اروپای غربی تصویب کرده قوای جمهوری مردم چین کمی پیش از یک منطقه دیگر را در شمال شرق هند تخلیه نموده و اکنون تمام امور این دو

منطقه را مقامات غیر نظامی هند به عهده گرفته اند ، معادل سه ملیون دلار از بانک ملی کتا نگا مفقود شده است .

مذاکرات شورای وزیران ای باز ارمشترك اروپا درباره عضویت انگلستان پناگامی خاتمه یافت . کنفرانس وزیران مالیة شش کشور عضو بازار ارمشترك اروپا پایی که قرار بود در بادن بادن افتتاح گردد فسخ شد .

حلقه های سیاسی بعضی از کشورهای جهان راجع به قطع مذاکرات بروسل در مورد بازار ارمشترك اروپا اظهار نگرانی میکنند . سقوط مذاکرات بروسل با صعود و تعجب آور فرخهادر بازار اسهام انگلستان تصادف کرد . دکتور سو باندریو وزیر خارجه اندونیزیا بدلهلی جدید وارد شده و بانهر و ملاقات کرد . وی در نظر دارد نهر و را به ضرورت یک کنفرانس دومی باندونگ متقاعد سازد .

ماه فروری ۱۹۶۳ (۱۴ دلو ۱۳۴۱)

اول فروری (۱۲ دلو) پناغلی رابرت مکنامارا وزیر دفاع امریکا اظهار داشت که هرگاه امریکا مورد حمله احتمالی قرار بگیرد باز هم وضع دفاعی آن کشور طور است که از ادامه این حمله جلو گیری نموده و با استفاده از تمام وسایل آماده بکار خود تمام پایگاه های نظامی کشور متجاوز را بکلی از بین خواهند برد .

پناغلی بتلرم معاون صدراعظم و وزیر مسئول امور افرایقای مرکزی در کابینه انگلستان چنین عزیمت جان سالزبری گفت که عنقریب یک کمیته تحت ریاست یک نفر بر تانوی تشکیل خواهد شد تا مسایل مربوط به جدایی نیاسالند و ادرا ا تصادیه و دیشیا و نیاسالند مورد مطالعه قرار بدهد . سه نفر از وزرای کشور سو ریه از وظایف خود استعفی داده و استعفا ی وزیر چهارمی نیز پیشبینی میشود . جان لنگر اندا خشن تحت البحری های امریکا را در پنا در جان پان و قتی اجازة خواهد داد که امنیت در آنجا تضمین شود .

پناغلی لیبل نطق وزارت خارجه فرانسه گفت برعکس همه را پور ها فرانسه هیچ نوع و بتوی را علیه عضویت بر تانیه در جامعه اقتصادی اروپا تفویض نکرد است . بلکه بر تانیه فقط بلحاظ بنیه اقتصادی خودش در موقفی نبود که بعضی مقررات معاهده های بازار ارمشترك اروپا را بپذیرد .

حکومت هالیند از رویه فرانسه در مورد مخالفت با عضویت انگلستان انتقاد کرد . پناغلی دنکن سندز وزیر امور کابنویلت انگلستان گفت قطع مذاکرات بروسل بر بعضی از کشورهای عضو کابنویلت اثرات سوئی وارد خواهد کرد . قرار اظهارات گر هارد شروید روزیر خارجه جمهوریت اتحادی آلمان عنقریب طرق جدیدی کادر الحاق بر تانیه در بازار ارمشترك اروپا منتهی گردد در مورد مطالعه قرار داده خواهد شد .

۲- (۱۳ دلو) م.م. را پور تملقات خود را در کانگو نشر کرد به اساس این را پور از شروع عملیات در کانگو تا کنون صرف ۱۲۷ نفر بقتل رسیده اند . پناغلی خروسیف صدراعظم

اتحاد شوروي گفت حفظ صلح اروپا رفع بقایای جنگ دوم جهانی را ایجاد میکند. دکتور هشتاین رئیس شورای دایمی بازار مشترک اروپای غربی گفت: فعلاً کدام خطری متوجه بازار مشترک اروپای غربی نمیباشد.

مذاکرات نمایندگان، اتحاد شوروی و امریکا درباره خلع سلاح خاتمه یافت. حکومت امریکا به حکومت کانادا اطلاع داده است که برای حفاظت امریکای شمالی استفاده از اسلحه ذره‌بی ضروری میباشد.

قرار است یک کنفرانس چهار روزه بمنظور تشکیل یک اتحادیه آفریقایی بتاريخ ۳۰ مارچ در اکراپایتخت گانا آغاز یابد. درین کنفرانس متجاوز از دویست نفر نماینده سی و چهار کشور آفریقایی شرکت خواهد کرد.

وزیر اطلاعات المغرب گفت: باید برای حل اختلافات الجزایر و تونس کنفرانسی تشکیل گردد.

دومین کورس تعلیمی ملل متحد برای دیپلوماتهای کشورهای روبانکشاف در نیو یارک با نوزدهمی افتتاح خواهد شد. پنج نفر دیگر از اعضای کمیته سوریه استعفا دادند، اکنون تعداد وزرای مستعفی در کمیته موجوده بیست میرسد.

۳- (۱۴ دلو) نیا سالتد به آزادی داخلی خود نایل گردید و پشاهلی بنده بحیث اولین صدراعظم آفریقایی آنجا حلف وفاداری یاد کرد. پشاهلی دین بیکر صدراعظم کانادا از اینکه امریکا نسبت مسلح نشدن کانادا با اسلحه ذره‌بی خرد گیری کرده است انتقاد نمود. حکومت کانادا سفیر کبیر خورا از واشنگتن نظر باختلاف نظری به اتوا احضال کرده است. حکومت جمهوریت مردم چین اخیراً است نامو یس ۸۰۰ نفر از عساکر هندی را که در تصادمات اخیر سرحدی دستگیر شده اند بدیلمی جدید فرستاده است. مذاکرات برتانیه و فلپاین در مورد مالکیت پروانای شمالی ناکام شد. در ماه جولای آینده رژیم نظامی عراق خاتمه مییابد.

۴- (۱۵ دلو) پشاهلی دین بیکر صدراعظم کانادا میخواست پارلمان کانادا را منحل کند. جنرال دوگول و خانمش بتاريخ ۱۶ الی ۲۰ ماه اکتوبر ۱۹۶۳ بدعوت شاه و ملکه ایران از آن کشور بازدید خواهند کرد.

دکتور سو باندریو وزیر خارجه اندونیز با متمرکز گردیدن داوطلبان اندونیزیایی را در سرحدات سازاواک‌آری از حقیقت خواند. وزارت خارجه جاپان را پور داد که جاپان و کورای جنوبی روابط عادی سیاسی را برقرار میکنند، سرحدات ژاناو تو گو لند که از سال ۱۹۶۱ با اینطرف مسدود شده بود مجدداً افتتاح و تمام قیود مرتفع گردید. پادشاه و ملکه یونان برای یک بازدید رسمی بدیلمی جدید وارد شدند. میکیمیلن صدراعظم انگلستان در وانیکان با جان ۲۳ ملاقات کرد. پشاهلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد به نسبت مریدی مسافرت خود را جهت ابراز نطق افتتاحیه خویش در کنفرانس انکشاف امور بین‌المللی فسخ کرد، لوی درستیز برنگال از فرانسه بازدید خواهد کرد. بین حکومت تونس، الجزایر و المغرب موافقه شده است تا کنفرانسی با شرکت وزرای خارجه آنها در رباط تشکیل گردد و راجع بمسایل مورد اختلاف یک بین الجزایر و تونس وجود دارد مذاکره کنند.

۵- (۱۶ دلو) پناغلی میکمیلین صدراعظم برتانیه و پناغلی فانی نغانی در روم موافقه کردند تا همکاری خود را با امریکا ادامه دهند. بیلاس آمدن اد جهانی بکشور های روبا انکشاف در کنفرانس ژنیو مطرح میشود. پناغلی ازهری زعیم اغتشاشیون بروناي که فعلاً در جاگارتا میباشد در کنفرانس تانگانیکا اشتراك نمیکند. در سنگاپور عده از عناصر مخالف اتحادیه بزرگتر مالیزی دستگیر شدند. بقرار اظهارات پناغلی مگره پیکال رئیس جمهور فلپاین ادعای فلپاین بر مالکیت بروناي ادامه دارد. عساکر اردن بتقاضای آن حکومت از تحت پرچم جامعه عرب از کویت کشیده میشوند. بن بلا صدراعظم الجزایر از نهضت آزادیخواهی مردم انگولا حمایت کرد پناغلی «اوگا پسپاتی» وزیر ذراعت فرانسه علت مهم ناکامی کنفرانس بروسل را در مورد شمول انگلستان بیازار مشترک اروپای غربی افشا کرد و گفت که برخی از بار تنرها نمایندگان برتانیای را فریب داده بودند که هرچیز مطابقت به مرام انجام خواهد شد.

سومین کنفرانس وحدت افریقا و آسیا در مرشی افتتاح میگردد. نخستین سفیر کبیر الجزایر اعتماد نامه خود را به جنرال دوگول تقدیم کرد. حکومت قبرس هم در این جدید یعنی در رسمیت شناخت.

۶- (۱۷ دلو) پناغلی نایبری رئیس جمهور تانگانیکا کنفرانس مالک آسیایی و افریقایی را در شهر موشی افتتاح کرد. دوگول و سیاست او مورد قضاوت ملت فرانسه قرار گرفت. کنفرانس بین المللی ژنیو درباره بهبود اوضاع جهان با انطق پروفسور تاکرهنوی رئیس این کنفرانس افتتاح شد. پناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکایه نوآئی کنفرانس بین المللی ژنیو پیامی مخابره کرد.

پناغلی خروسیف صدراعظم اتحاد شوروی بنام کنفرانس مالک آسیایی و افریقایی منعقد موشی پیامی را مخابره نمود. بتقاضای پناغلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب عساکر سودانی نیز خاک کویت را ترك میگویند. نهرو معاونت های اتحاد شوروی را نسبت به هند تمجید کرد. پناغلی تانت سرمنشی ملل متحد گفت که بیم لائگی خود نسوان بزرگترین مانعی در راه اشتراك شان در حبابه اجتماعی میباشد. کنیدی در نظر دارد سیاست خود را در مورد اروپا مجدداً تنظیم کند و بهمین لحاظ سفرای خود را از این، منسکو، پاریس و لندن به واشنگتن احضار کرد.

پناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور مصر بی متعده در جلسات سران کنفرانس در لایپس در آلبیضا در ر بلسا ط شرکت ملی گشته پناغلی ویلیم فاستر آمراداره خلیج سلاح امریکا گفت که تغییر رویه فعلی اتحاد شوروی در مورد نظارت بر انفجارات آزمایشی راه را برای حصول صلح به خلیج سلاح باز خواهد کرد.

پناغلی را بارت مکنامارا وزیر دفاع امریکا اظهار امید کرد که کانگرس امریکا در خواست آوردن درباره پروگرام ساختمان پناهگاه های ضد خطرات نره بی تصویب کند

۷ - (۱۸ دلو) اخلافت تونس و الجزایر و سوه تفاهماتی که بین آنها پیدا شده بود در اثر میانجیگری شاغلی احمد بلا فریج وزیر خارجه المغرب رفع شد. موضوع اغتشاش بروناي در کنفرانس ممالك آسیایی و افریقایی منعقد شهر موشی واقع تانگانیکا مطرح شد. کنفرانس موشی در موضوع سرحدی چین و هند بحث کرد. کابینه کانادا با تصویب پیشنهاد های رای عدم اعتماد که از طرف احزاب مخالف حکومت به مجلس عوام آن کشور پیش شده بود سقوط کرد و بدین ترتیب جان دیفن بیکر صدراعظم گانا دا نیز از بین رفت. جنرال دو گول گفت که بستن دروازه های بازار مشترک بروی بریتانیا به خاطر آنست که از توسعه تجارت امریکا در اروپا جلوگیری شود. شاغلی ایکیدا صدراعظم جاپان در پارلمان آن کشور گفت که جاپان به تحت البحرهای اتومی امریکا اجازه استفاده از بندرگاههای آن کشور را نخواهد داد. تانکو عبدالرحمن صدراعظم ملایا برای خاتمه دادن به جنگ رادیویی بین کمبودیا و تایلند حکمیت میکند. حکومت هند پلانهای کنفرانس کولمبو را در مورد حل اختلافات سرحدی جمهوری ترم چین و هند قبول کرده است. گرومیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی یادداشتی به سفرای جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه بمسکو تسلیم داد متن آن افشا نشده است. چومبی به بهانه مریضی و طور ناگهانی به رودیشیای شمالی رفت. گاد بر وزیر دولت و مونت بیتن لوی درستیز انگلستان به واشنگتن مواصلت کردند.

۸ - (۱۹ دلو) شاغلی ایکیدا صدراعظم جاپان با شاغلی رای ول کیلمپتریک معین وزارت دفاع امریکا راجع به تحولات بین المللی مذاکراتی کرد. حکومت جمهوریت اتحادی آلمان و سوریه راجع بمعانت مالی جهة اعمار بند فرات موافقتنامه را امضا کردند. مجلس سنای فرانسه لوایح حکومت را در باره بودجه سال مالی آینده آن کشور رد کرد. شاغلی کارالا یزن صدر اعظم فنلند بدعوت حکومت شوروی جهة يك بازديد ده روزه وارد مسکو خواهد شد. شاغلی خالد اعظم صدر اعظم سوریه میخواهد ممالك عربی شرق میانه يك منطقه بیطرف بین بلاک شرق و غرب اعلام شود. شاغلی جان دیفن بیکر با گوردن جنرال کانادا ملاقات و امرانحلال پارلمان آن کشور را مطالبه کرده است.

۹ - (۲۰ دلو) شاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا تاسیسات جدید نظامی شوروی را در خاک کیوبا باعث ایجاد بزرگترین بحرانات تاریخی خوانده و جدایی اروپا و امریکا را با اثرمساعی جنرال دو گول بر موضوع تشکیل قوای ذره بی جداگانه در فرانسه، فاجعه بزرگی محسوب کرد. دکتور عبدالسکریم خطیب وزیر المغرب در امور افریقایی گفت: که به آزاد بخوانان انگولا کمک زیاد خواهد شد. نمایندگان هند در سومین کنفرانس استحکام آسیایی و افریقایی منعقد موشی بعنوان اعتراض علیه کمیته سیاسی کنفرانس که از پذیرش مایل مورد اختلاف سرحدی چین و هند پیشنهاد های نمایندگان شش کشور بیطرف آسیایی و افریقایی منعقد کمپولو امتناع

ورژیده است جلسه را ترك دادند. قبایل بودینو جهة كمك با اغتشاشيون برو نای شمالی بحرکت درآمدند. جنرال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن تشکیل شورای عالی یمن را که حیثیت پارلمان را خواهد داشت اعلام کرد. يك شو رای انقلابی متشکل از پنج عضو نظامی در بغداد اقتدار را بدست گرفته و انحلال رژیم جنرال عبدالکریم قاسم صدراعظم و قوماندان مسلح آن کشور را اعلام کردند.

طیارات انقلابیون عمارت وزارت دفاع ملی را که خود جنرال عبدالکریم قاسم نیز در آنجا موجود بود بمباردمان کردند ولی سرنوشت خود جنرال قاسم تا حال معلوم نیست، در اس اغتشاشیون کلنل عبدالکریم مصطفی که ۳۵ سال داشته و یکی از منصبداران سابق قوای هوایی عراق بود قرار داشت.

۱۰- (۲۱ دلو) حکومت ملایا از رویه کنفرانس آسیایی و افریقایی منعقد موشی در مورد عدم اجازه شمول نمایندگان ملایا و سنگاپور در آن کنفرانس انتقاد کرد مانو رهای مشترک امریکا و عربستان سعودی دوسرا حل جده و ریاض شروع شده است. شاعلی خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی در مورد تحکیم روابط سیاسی بین مملکتین عنوانی مارشال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن بیامی فرستاده است. با اساس پلانهای جدید شاعلی سنیگور رئیس جمهور سنیگال رئیس جمهور عهده دار مقام صدارت هم خواهد بود. یکمده محبوسان سیاسی تو گولیند که توسط رژیم سابق توقیف شده بودند از طرف حکومت جدید آن کشور رها شدند. بقرار اظهارات نظامی حکمران کانگو جهة خاتمه دادن به بحرانهای کانگو زمینه مساعدی فراهم شده است، امریکا کمکهای اقتصادی و تکنیکی خود را به سیلون ملتوی گذاشت. یکصد و چهل نفر گویو بایی با اجازه حکومت کیو با به ایالت فلوریدا ای امریکا مهاجرت کردند. حکومت امویکا اظهارات آزمایشی زیرزمینی خود را در مناطق صحرایی ایالت نواد امجداً شروع کرد، چومبی رئیس ایالت کتانگا که چندی قبل برودیشیای جنوبی رفته بود مجدداً به کتانگا مراجعت کرد. شاعلی عبدالسلام محمد عارف معاون اسبق صدراعظم عراق بحیث رئیس جمهور برگزیده شده و کابینه جدید عراق تحت ریاست کلنل احمد حسن بکر تشکیل شد، جمهوریت متحد عرب، الجوایر، یمن، سوریه و کویت رژیم جدید عراق را برسمیت شناختند، قوماندان قوای مسلح و ۲۳ نفر از صاحبمنصبان کتانگان نسبت بقانون اساسی و کاسا و بو رئیس جمهور کانگو حلف وفاداری یاد کردند.

۱۱- (۲۲ دلو) بریتانیا اکثر شرایط بازار مشترک اروپای غربی را پذیرفته است. قرار اطلاعات تازه بایکاهای امریکا در اسپانیا اهمیت خود را از دست داده است. ویلی برانت برلین غربی پیادوال پیشنهاد های جدید او لبریش و همبر حزی آلمان شرقی را در مورد برقراری يك سلسله مذاکرات راجع بمسایل مورد علاقه رد کرد. پرتگال رویه الجزایر را راجع بکمکهای الجزایر در مقابل ملیون انگولا تقبیح

کرد. شاغلی و یلیم فاستر آمر اداره خلع سلاح امریکا رهسپار ژینو شد تا ریاست هیأت نمایندگی امریکا را در جلسات آینده کنفرانس بین المللی خلع سلاح بعهده بگیرد. حکومت الجزایر قوماندان نظامی خود را در قسطنطنین واقع الجزایر شرقی معزول کرد. تشکیل يك کمیته فضایی موسسه ملل متحد بتا ریخ ۲۵ فرو ری در نظر گرفته شده است، چومبی رئیس ایالت کتانگا از رودیشیا وارد پاریس شد، وی این را پورهارا که او تشکیل يك حکومت کتانگا را در خارج تحت غور گرفته است رد کرد.

۱۲- (۲۳ دلو) کنفرانس موثر از فیصله های کنفرانس کولمبو حمایت کرد، شاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر گفت الجزایر از آزاد بخوانان انگولایی ومجاهدان شان در راه حصول آزادی حمایت میکند. بقرارات اطلاعات آژانس خبررسانی پرتگال بنام «انی» اوضاع کتانگا بصورت عموم خوب نمیباشد.

بمجرد ورود نمایندگان اتحاد شوروی در امریکا اظهار داشتند که اتحاد شوروی به سهم خود خواهد کوشید تا بروی مسأله اسلحه ذره بی و خلع سلاح موافقتی صورت گیرد، بقرار اعلامیه حکومت فلپا بن، مجادل آن دولت برای ثبوت حق مالکیت آن بر بورنیوی شمالی همچنان ادامه دارد. را کفر گوردونیو یارک حکومت کنیندی را مورد انتقاد قرارداد. فعالیت های تخریبی اروپاییها و افریقاییهای مخالف سیاست تیمیض نوادی حکومت افریقای جنوبی ادامه دارد. احمد بن بلا صدراعظم الجزایر دعوت پادشاه المغرب را قبولیده است، حکومت یوگوسلاویا رژیم جدید عراق را برسمیت شناخت. شش صد تن هواکر اجیر خارجی کتانگا بعد از خلع سلاح به انگولا پناهنده شدند.

دو بری نین سفیر کبیر شوروی مقیم اتازونی و دین رسك درباره موضوعات لاؤس، خلع سلاح، آزمایشهای ذره بی و کیوبا مذاکره کردند. شاغلی طالب حسین شمیم وزیر خارجه رژیم جدید عراق ضمن خطابه خود گفت که عراق تمام قرار داد های بین المللی، فیصله و مناشیر ملل متحد را محترم شمرده و بدون پیوستن با کدام پکت و بلاک سیاست کامل بیطرفی را تعقیب خواهد کرد.

۱۳- (۲۴ دلو) دکتر سو باندریو وزیر خارجه اندونیزیا و هالاند روابط سیاسی برقرار خواهد شد. مخالفت های اندونیزیا و ملایا بخود شکل جدی را گرفته است. اولین محمول چهار طیاره جت امدادی ساخت شوروی بهند توسط کشتی وارد بمبئی شد. بقرار اظهارات نطق حکومت و یتنام جنوبی، اوضاع عمومی آن کشور تا اندازه زیادی بهبود یافته است. سو مین کنفرانس استحکام آسیایی و افریقایی منطقه موشی واقع تانیکانیکا خاتمه یافت. ممالک بیطرف آسیا، افریقا و امریکای لاتین نظریه پیشنهاد دکتر فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا کنفرانس سه قاره بی را در هاوانا مرکز کیوبا دایر میکنند. شاغلی جان دین بیکر صدراعظم موافقتی گمانها سه تقریر اعراف وزیرای مستعفی آن کشور مقرر کرد. در برهسل بصورت غیررسمی

اعلام شد که شاغلی سیریل ادولا صدراعظم کانگو بصورت رسمی از بلوئیک دیدن میکند. افغانستان، سودان، اتحاد شوروی، امریکا، برتانیه، تونس، ترکیه، دنیارک جمهوریت اتحادی آلمان، آلمان شرقی و کورهای جنوبی هم رؤسای جدید عراق را برسمیت شناختند. پادشاه لاؤس بهرای شهزاده سووانافوما در راه عزیمت جانب مسکو وارد دهلی شد، آنها در نظر دارند بعداً با امریکا و یازده کشور دیگر که قرار داد مربوط به حفظ آزادی و بیطرفی لاؤس را امضا کرده اند مسافرت کنند. آژانس تناس اتحاد شوروی برآغاز مجدد آزمايشهای ذروبی امریکا انتقاد کرد. ۱۴- (۲۵ دلو) یکتین نطایق حزب کارگر انگلستان اظهار کرد که اختطای مذاکرات بازار مشترک اروپای غربی حکومت انگلستان را دچار اختلال کرده است. اتحاد شوروی در مذاکرات خلع سلام واقع ژینو، انحلال پایگاههای تحت البحری هلی ذره بی مجهز با امر میهای پولاریس را تقاضا کرد.

شاغلی کنیدی ضمن پیام خود عنوانی کنفرانس بین المللی خلع سلاح واقع ژنیو روح واقعبینی و عزم راسخ راجعه خاتمه دادن به تسلیحات خطرناک ذره بی تنها چنانمود. عساکر هندی هم واقع کانگو بنابر تقاضای قبلی حکومت هند بنیاد بیخ چهاردهم مارچ عازم هند خواهند شد. ملت الجزایر بنحاطر حمایه از نهضت آزادی انگولا مظاهره کرد. شاغلی عبدالرحمن صدر اعظم ملایا سیاست اندونیزیا در مورد ملایا و اتحادیه بزرگتر مالیزی انتقاد کرد، بقرار اظهارات دکتور سوباندر پو وزیر خارجه اندونیزیا کشور مذکور به انتشاشیون بر و نای و بورنیو کمک خواهد کرد. شاغلی ژاکوبس فوشه وزیر دفاع افریقای جنوبی اجازه افزایش پنجاه فیصد افراد نظامی آن کشور را حاصل کرده است. شاغلی خلیل کلاس وزیر مالیه سوئد به بیروی اردو نفر رفیق خود استعفا کرد. اداره مطبوعات اتحاد شوروی به شعبه کمپنی نیشنل برووکاستنگ امریکا (ان، بی، سی) در مسکو بملت نشریه های مخالف سیاست حکومت شوروی، امرداد تا اداره خود را مسدود و نامه نگاران آن (دسل چوئر) مسکورانیز ترک کنند. جمهوریت مردم چین، چکوسلواکیا، جاپان، اندونیزیا، لیتوان و فرانسه نیز رؤسای جدید عراق را برسمیت شناختند.

۱۵- (۲۶ دلو) وزیر خارجه تایلند پیشنهاد کرد که باید ملل متحد بحیث میانجی در موضوع مورد مناقشه ملایا، اندونیزیا و فلپاین، روی مسأله پیشنهاد شد تم مالیزی اقدام کند. در کنفرانس بین المللی خلع سلاح ژنیو بعضی از کشورهای هند میکوشند تا هر چه زود تر درباره قطع انفجارات آزمایشی بین شرق و غرب قرارداد میامضا شود، اتحاد شوروی نمایندگی سیاسی خود را در بین مقام سفارت کبریا بالا برده است نظر بمصاحبه مطبوعاتی شاغلی جان کنیدی امریکا جمع آوری طیارات جت بم افکن نوع بی ۴۷ خود را از کشورهای ماورای ابجاریه امریکا در سال جاری وعده داده است. پادشاه و مملکت یونان وادو بنیکاك شد ند.

۱۶- (۲۷ دلو) بقرار اظهارات منابع مطلع لندن امریکا و اتحاد شوروی درباره برلین مذاکرات خود را آغاز خواهند کرد. روابط سیاسی عراق و فرانسه تجدید می شود. کنفرانس قانون اساسی سواد یلند که چند روز قبل شروع شده بود بنا کامی انجامید. شاغلی هراالد ویلسن نطاق امور خارجی حزب کارگر انگلستان عوض شاغلی هیو گیتسکیل فقید بحث رهبر پارلمانی حزب کارگر انتخاب شد بقرار يك اعلامیه رسمی اختلافات الجزایر و تونس مرتفع شد، شاغلی عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن بهیات سیاسی حبشه در «نایز» اطلاع داده تادرسورت عدم شناسایی رژیم جدید یمن توسط حکومت حبشه خاک یمن را ترک گوید نظر به اعلامیه وزارت دفاع امریکا ۱۵۰۰ نفر عساکر امریکایی که بسال ۱۹۶۱ پس از بحرانیهای برلین غربی به اردو پا اعزام شده بودند به واشنگتن اعزام گردیدند.

۱۷- (۲۸ دلو) شاغلی تانت سرمشی موسسه ملل متحد چین ورود به کنگستون مرکز جمیکا گفت، که با وجود مخالفت امریکا کومک موسسه ملل متحد چین ورود به کیو با دامه میابد، بقرار اظهارات جنرال دو گول فرانسه همچنان در تلاش يك نیروی اتمی مستقل است. محاکمه اخلاص گران امنیت فرانسه در یکی از مجاکم پاریس ادامه دارد. بکدسته از اعضای اردوی سری فرانسه در اسپانیا دستگیر شدند. بقرار اظهارات جوزف گادبر رئیس هیات نمایندگی انگلستان در کنفرانس بین المللی خلع سلاح، نظریات شرق و غرب در کنفرانس ژنیو نسبتاً، بهم نزدیکتر شده است. صدراعظمان دمارک، سویدن، فنلیند، آسملیندو و ناروی، در اسلو راجع بهمکاری اقتصادی بین آن کشورها، کنفرانسی را تشکیل دادند، با شرکت مقامات عالیرتبه تمام مناطق طرفدار عضویت اتحادیه بزرگتر مالیزی، در بورنیوی شمالی کنفرانس دایر شد. شاغلی هراالد ویلسن رهبر جدید حزب کارگر انگلستان جهت مذاکره در اطراف مسایل مورد علاقه با مقامات حکومتی امریکا، به واشنگتن سفر خواهد کرد. اتفاق تجارت برتیا، نیا و امریکا علیه بلانیهای مربوط بتعمیل قیود مزید پروادات پشم بر رئیس جمهور امریکا اعتراض کرده اند. شهزاده نورودوم سهانوک رئیس دولت کمبود یا در ضیافتی که بافتخار سران حکومتی جمهورییت مردم چین ترتیب داده بود پیشنهاد کرد تادرسای دول و حکومت آسیایی میبایست طور منظم با هم ملاقات کرده مشکلات خود را مورد بحث قرار دهند و بر نقاط نظر خود توافق حاصل کنند، دو نفر متخصصان امور افکشافی امریکا در کنفرانس علمی موسسه ملل متحد گفتند که ممالک کم انکشاف باید اولاً تعلیمیات بهتری را در امور ذراحتی فرا گیرند.

۱۸- (۲۹ دلو) بقرار عقیده شاغلی میکمیلن صدراعظم انگلستان مذاکرات با ازام مشترک کاملاً قطع نشده است، نظر به اظهارات لوی درستیز قوای نظامی فرانسه، قوای بحری و هوایی آن کشور از پایگاههای جرایر کناری متعلق به اسپانیا استفاده میکنند. شاغلی ویلیام فاستر رئیس هیات نمایندگی امریکا در کنفرانس

بین المللی خلع سلاح گفت که در کنفرانس مذکور پیشرفتهای حاصل شده است، حزب جبهه ملی اندونیزیا سیاست دکتور سوکارنو رئیس جمهور آن کشور را در مورد مخالفت علیه تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی، حمایت کامل از اغتشاشیون بورنیوی شمالی و تصمیم قطعی دکتور سوکارنو را راجع به خروج اندونیزیا از کمیته المپیک بین المللی تایید کرد. نظر به اعلامیه مشمولین مقامات عالیترتبه مناطق طرفدار عضویت اتحادیه بزرگتر مالیزی، اتحادیه مذکور بتاریخ ۳۱ ماه آگست رو یکبار می آید.

نماینده سیاسی بریتانیا از یمن اخراج شد. جمعیله الجزایری قهرمان بزرگ انقلاب الجزایر، بدعوت بریتانیا از آن کشور دیدن میکند، شاعلی ژورژ بیدویکی از رهبران موسسه اردوی مخفی فرانسه مجدداً در بریتانیا پنهان شده است. کمیسیون اقتصاد ملی متحد پنجمین جلسه خود را در دالوولدویل افتتاح میکند. حزب لیبرال برتانیه اعلان کرد که باید حکومت بریتانیا از فکر داشتن یک قوه ذره بی مستقل صرف نظر کند.

۱۹- (۳۰ دلو) نظر باظهارات شاعلی ناراسیمن منشی مخصوص شاعلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد شاید تانت برای حل اختلافات اتحادیه مالیزی اقدام کند. حکومت انگلستان نمایندگان سیاسی خود را در صنعا مسدود و چنانچه موافقه نشده نمایندگی سیاسی امریکا در صنعا محافظ منافع بریتانیا در یمن خواهد بود. اوضاع عراق بحال عادی خود برگشته است، شاعلی رای ویلسنکی صدر اعظم اتحادیه رودیشیا و نیاسالند گفت که بریتانیا از تعهدات خود در مورد اتحادیه مذکور تخلف ورزیده است. مذاکرات بلاوار مشرك ارو پای غربی در مورد شمول بریتانیا دوباره آغاز شد. سومین پارلمان ایتالیا منحل شد، شاعلی تانت سرمنشی ملل متحد بمذاکرات خود بارهیران حکومت جیبکا ادامه داد. حکومت اندونیزیا در نظر دارد به آیتده نزدیکی یک هیأت خود را درباره مذاکره، پیرامون اتحادیه بزرگتر مالیزی به مسانیا اعزام دارد، انتخابات پارلمانی برلین غربی شروع شد، پادشاه لاؤس (سری ساوانک واتانا) به قسمتی از بسازدیند رسمی

خود در اتحاد شوروی خاتمه داد. شاعلی «تانات خومان» وزیر خارجه تا بلند گفت که موسسه ملل متحد باید سعی ورزد تا مناقشات حوزه جنوب شرق آسیا داخل کند. ژورنالستهای افریقایی و آسیایی فیصله کردند تا از نماینده اتحاد شوروی در کنفرانسی عمده ژورنالستهای افریقایی و آسیایی بصفت یکم مشاهده دعوت بعمل آید. بریتانیا مصارف دفاعی خود را در سال مالی ۶۳ و ۶۴، بلند خواهد برد. پولیس هسپانیه یکی از شخصیتهای برجسته مخالف جنرال دوگول را در مادرید دستگیر کرد، یکم عده از عساکر حکومت مرکزی کانگو به الیزابتوئیل مرکز ایالت کتا نگاوارد شدند.

۲۰ (اول حوت) نظر برابور دانشمندان بر جسته نود کشور مشغول کنفرانس جاپون انکشاف اقتصادي و تخنیکي ملل متحد منعقد دنیو در حدود یکصد و پنجاه هزار میلیون دالرسالا نه صرف تسلیحات جهان میشود. با امر از مو فقیه حزب سوشل دیموکرات، ینا غلی ویلی برانت مجدداً از طرف حزب مذکور بحیث شار وال بزاین غریبی انتخاب شد. کما بیته ایران مستعفی شد و شاه ایران ینا غلی اسد الله «علم» دامید دأ به تشکیل کما بیته مامور کرد. بقرار اظهار امید واری ینا غلی «دیوسرا دو مکه بگال» رئیس جمهور فلپاین، سران کشور های فلپاین، اندونیزیا و ملایا گرد نیو کنفرانس جمع میشود. او لیای امور بحر یه امریکا نشر تصاویر اسلامه جدید قسمة تحت البحر ی را اجازة دادند. امریکا از آسترلیا تقاضا کرده است تا در موضوع دفاعی خود مساعی بیشتری بخرج دهد. ینا غلی کاسا و بو رئیس جمهور کانگو جلسات کمیسیون اقتصادی و اجتماعی ملل متحد را برای کشور های افریقای در لیو بو لدویل افتتاح کرد. مقامات کارگری جمهوریت عربی متحد از تمام کشورهای عربی تشکیل کنفرانسی را دربارة کارگران جهان عرب و ازین بردن بیکار ی تقاضا کرده است. پادشاه و ملکه یوفان تایلند را بقصد کشور خود ترک گفتند. جاپان سهم خود را در مصارف ملل متحد دو چند خواهد ساخت.

۲۱- (۲ حوت) قانات گفت هرگاه جهان میخواهد از خطر بروز جنگ دزدی و دامن باشد باید موسسه ملل متحد را یکا نه مرجع آمال خود بداند. جمهوریت مردم چین و امریکا تمایسهای سفرای خود را تجدید نمودند. این اولین مرتبه ایست که در جریان ۱۹۶۳ چنین تمایسی صورت میگرفت. قوای دفاعی بر تاینه در مقابل هر تهدیدی در قسمت امنیت ملایا و قلمرو های مالیزی مقابله خواهد کرد. جنرال لولکفلی قوماندان قوای نظامی عساکر اغتاشایون بو رنوی شمالی از ینا غلی کزیدی تقاضا کرده است تا بر تاینه را وادار سازد که قوای محدود را از بودنیو خارج کند. موسسه ملل متحد به تشکیل یک کمیته جداگانه جهت غور در اطراف سیاست تبعیض نژادی حکومت افریقای جنوبی اقدام کرده است. ینا غلی گوردن چرچل وزیر دفاع جدید کانادا اظهار داشت که حکومت کانادا حاضر است. با امریکادر باره استناد از اسلحه دزدی امریکا داخل مذاکره شود. جلسات کمیته صنعتی و تجارتی کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آسیا و شرق دور در بشکاک خاتمه یافت. امریکا از برتگال درخواست کرده است تا زمینه پیشرفت اقتصادی واجتماعی مردم انگولا را برای رسیدن آنان به آزادی مساعد سازد. ینا غلی مکتامارا وزیر دفاع امریکا اظهار کرد که قوای متفرق دزدی اروپایی برای حفظ متقاطع دول عضو پیمان اتلس مهلک میباشد.

۲۲ (۲ حوت) حکومت جمهوریت اتحادی آلمان مصمم است تا مصارف دفاعی خود را سال آینده در حدود یک میلیارد و چهارصد میلیون مارک ازدهاد بکشد.

يك هیأت تجارتی ترکیه در مسکو با وزیر تجارت خارجی اتحاد شوروی مذاکره کرد. بین هند و بلغاریا قرارداد تحکیم علاق بقی دوستی امضا شد. نمایندگان هند، سویدن و حبشه در جلسه کنفرانس بین المللی خلع سلاح پیشنها دکردند که باید سه کشور بزرگ دارای دارای اسلحه ذروی مذاکرات خود را در باره امور مربوط به خلع سلاح و قطع انفجارات آزمایشی ادامه دهد.

اتحاد شوروی مسوده قراردادی را در باره عده تعرض بین کشور های عضو پیمان اتلس و وارسا ب جلسه عمومی کنفرانس خلع سلاح پیش کرد. کنیدی و رئیس جمهور ویزو بلا وعده داده اند که حکومت شان حتی المقدور خواهند کوشید تا اصول دیموکراسی در نیم کره غربی حفظ گردد. جنرال عبداللہ السلال امور مربوط بصدارت و وزارت خارجه یمن را نیز شخصاً بمعهده گرفت.

آخرین دسته قوای اضطراری جامعه عرب خاک کویت و اترک گفت. کانادا و یزویلا نیز رژیم جدید عراق را بر سمیت شناختند. پناغلی هراالد ویلسن رهبر جدید حزب کارگر انگلستان دعوت حکومت اتحاد شوروی را ب مسکو قبول کرده است.

۲۳: (۴ حوت) بمقیده سناتور همفری رئیس کمیته فرعی خلع سلاح هرگاه قرارداد قطع انفجارات آزمایشی عقد نکردد جهان با خطرات زیادی مواجه خواهد شد. حزب مردم اتریش تصمیم گرفته است تا پناغلی را ب که از ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۱ صدراعظم اتریش بود در انتخابات ریاست جمهوری آن کشور حجه اشغال این چوکی کاندید کند از طرف دیگر حزب سوسیالیست میخواهد پناغلی شریف رئیس جمهور فعلی آن کشور مجدداً خود را کاندید کند.

هیأت نمایندگان حکومت عراق بشمول پناغلی «علی صلاح السعدی» وزیر داخله که حامل بیگامی از طرف رژیم جدید عراق برای جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد میباشد عازم قاهره شدند.

ملک حسن دوم پادشاه المغرب بدعوت پناغلی بن بلا صدر اعظم الجزایر عازم آن کشور میشود. بمصرو عده اذ بیلوما نهاد ممکن است که پناغلی جان دین بیکر صدراعظم کانادا امکانات افتتاح مجدد مذاکرات با امریکا راجع بحاصل کردن سلاح ذره بین و مرمرهای ضد طیاره امریکا که بقوای مسلح کانادا سپرده شده است جستجو کنند. انگلستان در شروع سال مالی جدید مصارف دفاعی خود را کم میکند.

۲۴: (۵ حوت) مارشال مالینو فسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی اظهار داشت که یکی از هدفهای سیاست آن کشور از بین بردن امکان فاجعه ذروی در جهان میباشد. در سال جاری موسسه ملل متحد باعطای ۴۰ قیلو شب حبه ممالک رو به انکشاف حاضر شده است. سه موافقت نامه بین جمهوریت مردم چین و سودیه در بینکنیک امضا شد.

طبق راپور های منابع مطبوعاتی امریکا متخصصین طراح بلا نهایی دفاعی و اشنگتن با این فکر نداشتند تا هوش کشتیهای جنگی سفاین تجارتی را با امریکای متوسط السیر بولا ریس مجهز کنند.

کشتی با لیتیکا یکده سته از عساکر اتحادشودوی را از کیوبا خارج کرد، شاغلی دینر سک وزیر خارجه امریکا گفت که امریکامیخواهد از یک جنگک ذروی جلو گیری کند. جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه از ملک حسن دوم پادشاه المغرب جهت مذاکره درباره مسائل مورد علاقه دعوت کرده است تا بیادیس سفر کند.

شاغلی هرال دو بلن رهبر حزب کادر انگلستان گفت که حزب وی از پیمان اتلس و اینکه بر تانیا همچنان عضوین پیمان باشد حمایت دارد.

۲۵- (۶ حوت) کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای افریقا، رأی داد که افریقای جنوبی و برتکال از عضویت آن موسسه اخراج گردند. قوای جنگی هوایی تایلند یک طیاره کمیسیون کنترول بین المللی را در شمال شرق تایلند بفرود آمدن مجبور کرد. شاغلی عبدالله السلال رئیس جمهور یمن راجع به انتخابات مجلس نمایندگان در سراسر کشور فرمانی صادر کرده است، حکومت عراق بعد از این در جلسات آینده جامعه عرب منظمأ شرکت خواهد کرد. طبق فرمان جنرال نیوین رئیس دولت برما فعالیت تمام بانکهای آن کشور ملی شده است. انگلستان در سال مالی آینده از مصارف دفاعی خود خواهد کاست. رئیس جمهور ونیزوایلا از حکومت برازیل تقاضا کرده است تا اشخاصی را که در برودن کشتی انترواتیکگی شرکت کرده بودند به حکومت ونیزوایلا تسلیم بدهد. حکومت انگلستان با بعضی از کشورهای حامی عضویت خود در بازار مشترک اروپا، بمشوره شروع کرده است.

۲۶- (۷ حوت) شاغلی سیریل ادولاف صدر اعظم کانگو به بروسل وارد شد. انتخابات پارلمانی و شوراهای محلی در سراسر مجارستان آغاز شده است. بقرار اظهارات شاغلی «حمین طالب شیب» وزیر خارجه عراق، کنفرانسی با شرکت نمایندگان عراق، جمهوریت عربی متحد، الجزایر و یمن درباره غور بر مسایل مربوط به همکاری این کشورها تشکیل خواهد شد. توطئه ای که برای قتل ادولاف چیده شده بود قبل از آنکه عملی شود کشف گردید. شاغلی عبدالرحمن صدر اعظم ملایا گفت اتحادیه بزرگتر مالیزی بدون توجه باینکه با اثر تشکیل آن چه واقعه رخ خواهد داد، رویکار خواهد آمد فلپا یسن، ادعای خود را درباره الحاق بورنیوی شمالی به فلپا یسن همچنان تعقیب میکنند هفتمین کانگرس امراض صدری در دلهلی ختم شد.

۲۷- (۸ حوت) کمیته قضایی موسسه ملل متحد پیشنهادهای حکومت هند را مبنی بر اینکه یک مرکز را کتهای بین المللی تحت نظارت موسسه ملل متحد در ایالت کرالای هند تعمیر گردد پذیرفته است. حکومت اندونیزیا به شاغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد اطلاع داده که حاضر است با هالنند روابط سیاسی خود را مجدداً برقرار کند.

پادشاه بلژیک با بنیاد ملی سیریل ادولا صدراعظم کانگوی مرکزی در بروسل ملاقات کرد. بنیاد ملی نهر و صدراعظم هند باردیسگر از یک قرارداد منع آزمایشهای ذره‌بی طرفداری کرد. بنیاد ملی دنکن سندز وزیر امور کامنویلت برتانوی اظهار داشت که دعاوی مردم زنگبار راجع به استقلال آن سرزمین مورد تحقیق قرار نمیگیرد. مذاکرات مربوط بامضای قرار داد درباره همکاری نزدیکتر بین کشورهای فرانسیوی زبان افریقایی و کشورهای بازار مشترک اروپا بناکاری مواجهه شد. هیأت حکومتی عراق، قاهره را بقصد بغداد ترک گفت. جنرال ریچارد هل لوی درستیز قوای نظامی انگلستان برای مذاکره بامقامات نظامی استرالیا وارد کمانبرا شد. کنفرانس بین‌المللی خلع سلاح باز جلسات خود را برای غور درباره مسایل مورد علاقه در ژنیو ادامه داد. شورای وزرای بار مشترک اروپای غربی با مذاکرات خود را شروع کرد. در چند روز گذشته طیارات برتانیه مکرراً فضای خاک یمن را مورد تجاوز قرار داده است.

۲۸ (۹ حوت) جنرال ریچارد هل لوی درستیز قوای نظامی انگلستان اظهار داشت که در صورت لزوم قوای برتانوی در شرق دور از اتحادیه بزرگتر مالیزی دفاع خواهد کرد باز دید سه روزه پادشاه لاوس از امریکا خاتمه یافت. مذاکرات بنیاد ملی لیو شاونچی رئیس جمهور مردم چین با شهزاده نورودوم سهانوک رئیس دولت کمبود یادریکنگک به پایان رسید. بنیاد ملی فون هسل وزیر دفاع جمهوریت اتحادی آلمان با بنیاد ملی جان کینیدی رئیس جمهور امریکا ملاقات کرد. بنیاد ملی مکه بنگال رئیس جمهور و فلپاین اظهار داشت که مذاکرات وی با بنیاد ملی عبدالرحمن صدراعظم ملایاغیر رسمی خواهد بود. پادشاه لاوس از فعالیتهای امریکا در راه امضای قرارداد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاوس در ژنیو اظهار امتنان کرد. رهبران حزب سوسیالیست دیموکرات جمهوریت اتحادی آلمان در نظر دارد با رهبر حزب کسارگر انگلستان درباره مسایل مورد علاقه مذاکره کنند.

اول مارچ - (۱۰ حوت) حکومت امریکا آمادگی خود را برای تجدید مذاکرات با اتحاد شوروی در مورد مسأله برلین غربی ابراز داشته است. بنیاد ملی فون هسل وزیر دفاع جمهوریت اتحادی آلمان از بعضی تاسیسات نظامی امریکا دیدن کرد. حکومت برتانیه و ملا با پلانهای خود را راجع به تشکیل اتحادیه مالیزی اعلان کردند. امریکا تصمیم گرفت درباره قطع آزمایشهای ذره‌وی مذاکرات مستقیم را با اتحاد شوروی دوباره مفتوح سازد. رئیس جمهور یمن قوای برتانوی را ملزم قرار داد که بر ناحیه حریب داخل خاک یمن حمله کرده است از سه حزب سیاسی عمده رودیشیای شمالی دعوت بعمل آمده است تا لایحه پیشنهاد شده حقوق را با گورنر رودیشیای شمالی مورد مذاکره قرارداد دهند، ایتالیا در سال ۱۹۶۴ یک قمر مصنوعی را بمذاخط استوای زمین

پرتاب خواهد کرد.

جلسات کمیته مشورتی برنج موسسه مواد خودا که وزراعت در تو کیو خاتمه یافت. وکتور دالف پنج معاون سیاسی ښاغلی تانت سرمنشی ملل متحد چپته مذاکره بامقامات مربوط جمهوریت یمن به صنعا فرستاد :

۲- مارچ (۱۱ جون ۱۳۴۱) ښاغلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب. گفت که جامعه عرب به شکایت یمن در مورد حملات قوای برتانوی عدن بر عساکر یمن غور میکند حکومت حبشه حمایت خود را در مقابل هرگونه تهدید از ناحیه ادعای مالکیت بعضی از مناطق سرحدی کینیا که حکومت صومال مدعی آنست، بحکومت کینیا اطمینان داده است. ښاغلی عبدالرحمن صدراعظم ملایسا اظهار داشت که مصارف نظامی ملایا پروگرام انکشافی آنکشور را متاثر میسازد. ښاغلی راجندر پرساد ا و لین رئیس جمهور سابق هند بهر هفتاد سالگی وفات کرد. حکومت کور بای جنوبی قیودی را که بر فعالیتهای سیاسی دوهزاد نفر از سیاستمداران و ماموران رژیم سابق آنکشور وضع کرده بود رفع کرده است. ښاغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد در راه از بین بردن بحرانها بیکه در باذه تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی بوجود آمده است صرف مساعی میکند. ښاغلی مکنامارا وزیر دفاع امریکا اجازه نخواهد داد تا کدام کشور خارجی در نیم کره غربی بعملیات نظامی دست زند.

شهرزاده نور و دم سهانوک رئیس دولت کمبودیا معتقد است که موافقت بین جمهوریت مردم چین و هند روی مسایل مورد مناقشه سرحدی مدت زیادی را ایجاد میکند. ښاغلی وانپوش یسکی از حقوقدانان دومینیکی بحیث رئیس جمهور منتخب دومینیکا برگزیده شد.

۳- مارچ (۱۲ جون) بعقیده ښاغلی هیرالد ویلسن رهبر جدید حزب کادگران انگلستان توسعه نظامی ناتو صلاح جهان را تهدید میکند مجلس سنای آلمان اوضاع قرارداد نظامی سیاسی و اقتصادی آلمان و فرانسه را تصویب کرد. ښاغلی اندری گر و میکو وزیر خارجه اتحاد شوروی گفت که بحران کیوبا هنوز رفع نشده است. حکومت یمن باز درباره تجاوزات مکرر قوای برتانوی عدن برخاک یمن به شورای امنیت شکایت کرد. حکومت امریکا در صد طرح پلانیهای جدید خلع سلاح میباشد بعقیده ښاغلی ویلی برافته ښاروال برلین غربی باید سعی شود تا قرارداد همکاری نزدیک بین جمهوریت اتحادی آلمان و فرانسه موجب تضعیف اروپا فراهم نکند.

۴- مارچ (۱۳ جون) محافظین سرحدی جمهوریت مردم چین، عقب نشینی یک جانبه خود را در امتداد سرحد مشترک چین و هند تکمیل کردند، وکتور سو کارنو رئیس جمهور اندونیز با خط مشی تازه داد برابرا اتحادیه بزرگتر مالیزی در پیش گرفته است. ښاغلی حسین طالب وزیر خارجه عراق اظهار داشت که حکومات جمهوریت عربی متحد، عراق، یمن و الجزایر میکوشند تا در اکثر شئون زندگی با هم همکاری ننویسند و بکنتری داشته باشند. وی متذکر شد که حکومت عراق در صورت تجاوز قوای خارجی

بر خاک یمن تمام وسایل دفاعی خود را بدسترس حکومت یمن خواهد گذاشت. نخستین دسته صاحب منصبان عساکر هندی موسسه ملل متحد در اثر تقاضای قبلی حکومت هند بوطن شان برگشتند منافع سیاسی گفتند که کنفرانس هفده عضوی خلع سلاح ژنیو روی مساله منع آزمایشهای ذروی بسردی مواجهه شده ولی نه امریکا و نه اتحاد شوروی توقع قطع مذاکرات را ندارند. کمیته استعمار موسسه ملل متحد اولتر از همه در باره مستعمرات برتگال (انگولا، موزمبیق، گینی برتگال) غور میکند. حکومت کیوبا توطئه را که در ایالات لاس و یلاس آنکشور چیده شده بود کشف نمود و زهر آثر را با عده شرکت کنندگان توطئه از بین برد. حبیب بورقیبه رئیس جمهور تونس گفت که روابط بین تونس و الجزایر بهبود یافته است. بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا با مشاورین خود درباره مسایل مهم جهانی مذاکره کرد. جنرال نیوین رئیس دولت برما بنابر مصر و فیتها ی اداری مسافرت خود را بهندیت عویق انداخت. تانت سرمنشی ملل متحد بناغلی یوجین بلیک را بحیث مشور خصوصی مالی خود تعیین کرد.

۵ مارچ (۱۴ حوت) بناغلی فونسل وزیر دفاع جمهوریت اتحادی آلمان مذاکرات خود را طی مسافرت یک هفته ای خود در امریکا راجع بهمکاردیهای بیشتر اتحادی آلمان و امریکا در پکت ناتو موافقانه خواند. ملیونها نفر از اتباع اتحاد شوروی در انتخابات پارلمانی آنکشور شرکت کردند. جنرال فرانکو رئیس دولت اسپانیه، کشور خود را يك جزیه مهم اروپا دانسته و شمول خود را بجامعه اروپایی مورد مطالعه قرار میدهد بقرار اظهارات نطق حکومت صومال. حکومت مذکور از ادعای خود در مورد مالکیت مناطق سرحدی کینیا منصرف نشده است. مردم کشور افریقای سنیگال در يك رایگیری راجع به لوا یح جدید حکومت شرکت ورزیدند، آنان خواهان سیستم رژیم جمهوری اند. جاپانیها علیه ورود تحت البجریهای ذروی امریکا در آبهای آنکشور شعار دادند. دکتور بنچ معاون سیاسی بناغلی تانت سرمنشی ملل متحد، بعد از اتمام مذاکرات با اولیای امور یمن از صنعا در راه عزیمت خود جاپان قاهره وارد عدن شد.

۶ مارچ (۱۵ حوت) با ساس تقاضا تامه بناغلی «الکس کولسن ساکی» نماینده دائمی کانادا در موسسه ملل متحد باید مرگ لو ممبای فقید از طرف شورای امنیت تحقیق شده، دکتور ادنا وود در اعظم و دکتور ایرها ردویرا اقتصاد و معاون صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان که مناسبات شان باهم مکدر شده بود اخیراً در يك جلسه خصوصی باهم آشتی کردند. هشت کشور بیطرف در کنفرانس خلع سلاح راههای جدیدی را در مورد خلع سلاح فکرمیکنند. یکی از معاکم نظامی پاریس شش تن از اعضای موسسه اردوی مخفی فرانسه را با عدام محکوم کرد. طبق احصایه مکمل آرای مردم، اما لی سنیگال سیستم جمهوری را پذیرفتند. بناغلی د یفن بیکر صدراعظم کانادا اخیراً مبارزه های انتخاباتی کانادا را طی بیانیته افتتاح کرد.

دکتور بنچ وارد قاهره شد و کنفرانس خلع سلاح باز تشکیل گر دیدو بعضی اذاعضای کرانس حل فوری مسأله قطع انفجارات آزمایشی را تقاضا کر دند .

مقامات م،م در ایران غربی جهت واگذاری اموال و آتجا به مقامها مربوطه اندونیزیا ترتیاتی را اتخاذ کردند . جلسات کمیسیون اقتصادی و اجتماعی م،م برای آسیا و شرق دور در مانیلا شروع بکار کرد . پارلمان کانگو پس از چند ماه تعطیل جلسات خود را در لیو پولد مجدداً شروع میکند .

۷ مارچ (۱۶ حوت) دکتور رالف بنچ بعد از مسافرت یمن گفت که در سراسر یمن نظم و امنیت حکم فرماست و در صورت تجاوز برخاک یمن موسسه ملل متحد از هرگونه مداخله و تجاوز جلوگیری خواهد کرد . بر طبق يك اعلامیه رسمی دمشق ، سوریه قصد ندارد از جامعه عرب خارج شود . بناغلی نهر و صدراعظم هند از تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی به دلیل اینکه سه منطقه را از تسلط دیگران رها نمی بخشیده و به آزادی میرساند حمایت کرد . حکومت گانا با رجوع به شورای امنیت موسسه ملل متحد در تلاش مجازات چومبی و دیگر قاتلان لومبای فقید است . قوای ملل متحد متدرجاً از کانگو بیرون کشیده میشود . قرار يك شایعه با ختم دوره صدارت دکتور ادناور صدراعظم هشتم و هفت ساله اتحادی آلمان که در خزان آینه از وظیفه اش تقاعد خواهد کرد . دکتور ایرهارد وزیر اقتصاد و معاون صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان که شش و شش سال داده جانشین دکتور ادناور خواهد بود . بناغلی کر و مانلیس صدراعظم یونان با جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه درباریس روی مسایل مربوط مذاکره کرد .

۸- (۱۸ حوت) دکتور رالف بنچ گفت که ادامه جنگ در یمن به عواقب وخیمی منتج خواهد شد ، بناغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا ضمن مصاحبه مطبوعاتی گفت : که حکومت وی در نظر ندارد تا کمکهای خود را به ویتنام جنوبی ، تایلند و کمبود یا تقلیل بدهد . يك هیأت کوهنوردان بر تانوی میکوشند تاسه قلعه مر تفع جها نرا پیچایند ، حکومت کانگو قاچاقچیان الماس را دستگیر میکند . در سوریه کوتا می توسط عدة افسران نظامی موفقا نه صورت گرفت و بر یکیدیر جنرال عبداللہ تبریزی بحیث قوماندان عمومی قوای سلع آن کشور ، از طرف شورای انقلابی سوریه برگزیده شد . خرو سچف صدراعظم اتحاد شوروی با بناغلی آدم مالک سفیر کبیر اندونیزیا مقیم ما سکو ملاقات کرد . تمام اشخاصیکه برای اشغال چو کبهای پارلمان اتحاد شوروی کاندید شده بودند انتخاب شده اند

۹- (۱۸ حوت) حکومت امریکا و بعضی اذاعضای کانگرس آن کشور در مورد موقف آن کشور در مذاکرات قطع آزمایشهای ذره بی وحدت نظر ندارند . بناغلی علمی صبری رئیس شورای اجراییه جمهوریت متحد عربی بدعوت بناغلی جوانای صدراعظم جمهوریت مردم چین به آن کشور میرود ، دکتور نکروما رئیس جمهور گانا در سالگرة آزادی گانا گفت که افریقا آماده است تا سر نوشت خود را تعیین و در تاسیس یکدنیای جدید صلح

پسند نقش خود را بازی کند. قوای برتانوی در نابروبی بحال تیاری در آمدند. يك جلسه خصوصی ملل متحد در مورد وضع مالی آن موسسه تشکیل میشود. بقول جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن، قشون یمن بعد از يك و نیم ماه جنگهای شدید با قوای برتانوی عدن، استحکامات ناحیه حریب را قریب سرحد بیهان اشغال کرد. دکتر دفاضل کوچوک معاون رئیس جمهور قبرس با شناغلی راداکرشنان رئیس جمهور هند ملاقات کرد.

۱۰- (۱۹ حوت) شناغلی دین دسک وزیر خارجه امریکا گفت: که حکومت امریکا در حفظ آزادی و آرامش در عربستان سعودی واردن بیعلاقه نمیتواند ماند. وزارت دفاع امریکا گفت که مذاکرات اسپانیا و امریکا در مورد پایگاه های نظامی بزودی نتیجه نخواهد داد، اعتشاش در بودنیوی شما لی ادامه داده. حبشه از کینیا پشتیبانی کرد. شناغلی دنکن سند زوزیر مستعمرات و مالک مشترك المنافع بر تانیه دیشب در نایروچی گفت که در کینیا پرودی انتخابات شروع میشود. شناغلی صلاح الدین بیطار بحیت صدر اعظم سوریه اعلام شد. اردوی سوریه بر تمام اوضاع حاکمیت پیدا کرده اند. نمایندگان هشت کشور بیطرف برای رفع رکود مذاکرات کنفرانس خلع سلاح در ژنیو مذاکره نمودند. نماینده اتحاد شوروی، امریکارا در حصه رکود مذاکرات منع آزما یشهای ذمه بی ملزم قرار داد. گرد میگو وزیر خارجه اتحاد شوروی، بمذاکرات خود با رهبران حکومتی دمارک شروع کرد. وزیر خارجه امریکا با شناغلی بشکریکی از دیپلوما تهای آن کشور که از طرف امریکا به یمن اعزام میشود مذاکره کرد. ۱۱- (۲۰ حوت) شناغلی نلسن را کفیلر گودنرایالت نیویارک بر پروگرام اقتصادی کنیدی انتقاد کرد.

سرحدات سوریه مفتوح، بناد میدانیهای هوایی آن کشور که از طرف رژیم جدید آن کشور مسدود شده بود مجدداً مورد استفاده قرار گرفت. با اساس پیشنهاد شناغلی مکه بنگال رئیس جمهور فلپاین کنفرانسی راجع به بحث در باره تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی با شرکت ملایا، فلپاین و اندونیزیا دایر خواهد شد. پرتگال کمیته بیست و چهار عضوملل متحد را برسمیت نمیشناسد. مردم صومال بطرفداری از الحاق بعضی مناطق سرحدی کینیا به صومال مظاهره کردند.

دکتور دالف بنچ را پور مسافرت اخیر خود را در یمن و جمهوریت متحد عربی به شناغلی تانت سرمنشی ملل متحد تقدیم کرد. کابینه جدید سوریه اعلام شد. شناغلی نهرو صدر اعظم هند گفت که هند در ساحه نیروی اتومی پیشرفت کرده است. یمن جمهوریت متحد عربی، عراق، الجزایر و یوگوسلاویا رژیم جدید سوریه را برسمیت شناختند.

۱۲- (۲۱ حوت) اوضاع عمومی در سوریه بحال عادی خود برگشته است. با اساس پیشنهاد حکومت عراق، کشورهای جمهوریت متحد عربی، سوریه، یمن، الجزایر

و عراق اردوی مشترکې را تشکیل میدهند . اندونیز یا خواستار بتعویق افتادن تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی میباشد . کلنل ژان مادی باستین تیرل رئیس موسسه مخفی نظامی فرانسه بجرم دست داشتن در سو قصد علیه جنرال د وگول رئیس جمهور فرانسه اعدام شد . باساس تصمیم حکومت جمهوریت متحد عربی ، کشور مذکور در جلسات جامعه عرب منظمأ شرکت میکند ، مردم مناطق سرحدی کینیا ، سرنوشت خود را تعیین میکنند . شاغلی رشید علی شرمایه صدر اعظم صومال گفت که روابط سیاسی صومال با بریتانیا قطع میشود . شاغلی علی صبری صدر اعظم جمهوریت متحد عربی جهت یک مسافرت رسمی به پیکنگ می رود . شاغلی تانت سرمنشی ملل متحد عنقریب دکتور دالف پنچ معاون سیاسی خود را مجدداً به ملائکه شرق میانه میفرستد .

۱۳ - (۲۲ حوت) باساس اعلامیه منتشره از طرف شاغلی صلاح الدین بیطار صدر اعظم سوریه و شاغلی علی صلاح الهمدی معاون صدر اعظم عراق در دمشق بعد ازین کشور های عربی با هم نزد یکتر میشوند . شاغلی مکننا مارا وزیر دفاع امریکا انتقادات وارده بر خط مشی شاغلی جان کنیدی را در مورد کیوبارد کرد . صدر اعظم صومال از پارلمان آنکشود تقاضا کرد تا در مورد قطع روابط سیاسی با انگلستان به تصمیم حکومت وی موافقه کند . جنرال ابراهیم عبود رئیس دولت سودان از سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی انتقاد کرد . جمهوریت اتحادی آلمان تحت شرایط معین به ژور ژبیدو رهبر نهضت مقاومت ملی فرانسه اجازه اقامت را در آن کشور داده است ، یونان ، لبنان ، تونس و ترکیه و سودان رژیم جدید سوریه را برسمیت شناختند . شاه و صدر اعظم لاوس مذاکرات خود را با سران دولت ویتنام شمالی شروع کردند .

۱۴ - (۲۳ حوت) نکرو و ما از موسسه ملل متحد تقاضا کرده است تا از تعقیب قاتلان لومپای فقید فعلاً خودداری شود . نماینده سوریه در ملل متحد با تانت روی موضوع تجاوزات اسرائیل مذاکره کرد . شاغلی نهر و صدر اعظم هند اظهار داشت که یگانه مانعیکه در راه شروع مذاکرات مستقیم بین جمهوریت مردم چین و هند وجود دارد انیست که حکومت جمهوریت مردم چین از قبول بعضی از مواد پیشنهاد های کنفرانس کولبو در باره حل مسایل مورد اختلاف هند و جمهوریت مردم چین خودداری نموده و صرف خواستار عملی شدن مذاکره یکجانبه هود میباشد . جنرال عبدالجارت ناسوتیان وزیر دفاع اندونیزیا گفت که اندونیز یا اتحادیه بزرگتر مالیزی را یکنوع استعمار جدید میداند .

۱۵ - (۲۴ حوت) کمیسیون کمیته اقتصادی و اجتماعی موسسه ملل متحد برای آسیا و شرق دور فیصله نامه را صادر کرد و در آن بکشور های عضو توصیه شده تا موضوع تشریک مساعی ذات النبی خود را مطالعه کنند تا بدینوسیله زمینه برای تشکیل

بازار مشترک آسیایی فراهم گردد. حکومت امریکا در مورد قطع انفجارات آزمایشی خاصر شده است امتیازات جدیدی را به اتحاد شوروی بدهد. حکومت اتحاد شوروی نسبت به گلوله باری کشتی های جنگی امریکا بی بربك کشتی ماهیگیری اتحاد شوروی بحکومت مذکور احتجاج کرد، چهار کشتی اتحاد شوروی که حامل عساکر آن کشور بود کیوبا را بقصد اتحاد شوروی ترك گفت. بادشاه لاوس بعد از پایان دوره مسافرت خویش به اتحاد شوروی، امریکا، پولند، جمهوریت مردم چین و ویتنام شما لی به ویتن بیان مراجعت کرد. حکومت اندونیزیا در مورد برقراری روابط سیاسی خویش با هالیند بموافقه نهائی رسیده اند.

۱۶ - (۲۵ حوت) حکومت جدید سوریه ذی شب گفت که در مورد اتحاد سوریه عراق و جمهوریت عربی متحد به آرای نامه مراجعه خواهد شد. مذاکرات استقاده صلح آمیز از فضای خارجی بناکامی مواجهه شده است، حکومت انگلستان پلانهای جدید خود را در مورد سرنوشت آینده کینیا اعلام کرد. روابط صومال با بریتانیا قطع میشود. قوای صومال بحال تیاری در آمد، این اقدام حکومت صومال نظر به آمادگی های نظامی اتخاذ شده که قوای برتانوی در کینیا اتخاذ کرده اند.

۱۷ - (۲۶ حوت) اندونیزیا برای تشکیل کنفرانسی جهت بحث در اطراف اتحادیه بزرگتر مالیزی موافقت کرد جنرال عبدالله السلال رئیس جمهور یمن گفت که یمن حاضر است در اتحادیه سوریه، عراق و جمهوریت متحد عربی شامل شود. به نسبت اینکه اسراییل قوای خود را در امتداد سرحدات سوریه در دوران حوا دت اخیر دمشق مجهز میساخت، قوای راکتی جمهوریت عربی متحد بحال تیاری در آمدند. جمو کینیا تا رهبر افریقایی کینیا با ادعای حکومت صومال در باره مالکیت بر مناطق سرحدات شمالی کینیا مخالفت کرد. کابینه الجزایر روی موضوع انفجارات آزمایشی بحث کرد. از امر و ز تا یک هفته دیگر و ز گرسنگی در سر تا سر جهان تجلیل میشود.

۱۸ - (۲۷ حوت) کشورهای عضو پیمان ناتو با تشکیل قدرت ذری و ی چند جانبه موافقت کردند اتحاد شوروی امریکا را بمزاحمت کشتی های خود که در سمت کیوبا بحال رفت و آمد میباشند متهم کرد و حکومت امریکا طیارات اتحاد شوروی را بر فراز اسکانه پرواز خلاف مقررات بین المللی متهم نمود، در مگه دیشو اعلام شد که روابط سیاسی بریتانیا با صومال قطع گردید. الجزایر بفرانسه اجازه انفجارات آزمایشی را نخواهد داد، الجزایر سفیر کبیر خود مقیم یسار را بدین علت احضار کرده است. همچنان بحکومت فرانسه اطلاع داده است تا سفیر خود را از الجزایر احضار کند.

۱۹ - (۲۸ حوت) در ظرف چند روز آینده یکمده دیگر از قوای ملل متحد از کانگو به کشورهای مربوط شان اعزام خواهند شد. حکومت صومال از قطع روابط سیاسی

خود باحکومت انگلستان رسماً بحکومت مذکور اطلاع داد. یک دستګاه را دیوبی انگلستان در مکه دیشو مسدود شد. ښاغلی احمد خمیستی وزیر خارجۀ الجزایر با نمایندگان ۱۲ کشور بیطرف و عربی در الجزایر ملاقات و تصمیم بحکومت خود را راجع به انفجارات آزمایشات ذره وی فرانسه در صحرای بزرګ الجزایر به ایشان تصریح کرد.

۲۰ - (۲۹ حوت) ښاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر آزمايش ذره وی فرانسه را تجا و ذ بر حقوق ملی الجزایر تلقی کرد. نايجير يا مغال آژمايشهای فرانسه در صحرای الجزایر است، این موضوع را ښاغلی امبونما ینده نایجیر یا در کنفرانس بین المللی خلع سلاح بیان کرد. بقراد اظها رات سفير کبير انگلستان در مکه دیشو، بریتانیا در مورد ادعای صومال بر یک قسمت کینیا تجدید نظر میکنند ادعای فلسطین در باره بودنیوی شمالی ادا مه دارد. سه نفر از پناهندگان اعضای اردوی سری فرانسه از چلی اخراج شدند. در اکرامر کزگان علیه اقدام فرانسه در باره انفجارات آزمايشهای ذره وی آن کشور در صحرای الجزایر مظاهراتی صورت گرفت.

۲۱ - (۳۰ حوت) ښاغلی نهرو صدراعظم هند در پارلمان آن کشور گفت که باید تسهیلات بیشتری جهت دهائی مستعمرات از جنگ استعمار فراهم شود. یک جامعه ضد قوای ذره وی در پاریس تشکیل شد. ښاغلی لوسوچانګک وزیر تجارت خارجی جمهوریت مردم چین جهت یک بازدید سه هفته ای رسمی از بریتانیا بصوب لندن پرواز کرد، یک هیئت مرکب از دانشمندان اتحاد شوروی بدعوت حکومت هند وارد دهلې جدید شد، حکومت لیبیا، سودان، مراکش، تونس و جاپان هم علیه انفجار آزمایشی زیرزمینی فرانسه، بحکومت فرانسه احتجاج کردند: قوای بحری جمهوریت اتحادی المان و فرانسه بمانوده های مشترک در سواحل آن دو کشور شروع کردند.

۲۲ - (اول حمل ۱۳۴۲) حکومت اتحاد شوروی و امریکا باتجدید مذاکرات خود در باره مسایل مربوط به برلین غربی موافقه کرده اند.

پارلمان الجزایر در باره انفجارات آزمایشی زیرزمینی فرانسه در مناطق کوهستانی الجزایر بحث خود را شروع کرد. حکومت صومال با اعضای جنرال قونسلگری خود در عدن هدایت داده است تا اداره خود را مسدود و خاک عدن را ترک بگویند اتحاد شوروی و امریکا با طرح پروگرامهای مشترک برای پرتاب نمودن اعمار مصنوعی موافقه کرده اند. ښاغلی عبدالرزاق معاون صدراعظم ملا و یا به واشنگتن سفر خواهد کرد.

۲۳ - (۲ حمل ۱۳۴۲) حکومت ناروی به تجهیز پیمان اتلس با سلاح اتومی مخالف میباید شد. نخستین جلسه اسامبله ملی مجارستان افتتاح شد. دکتور فیدل کاسترو صدر اعظم کیوبا گفت که کیوبا هرگز موافقه نخواهد کرد تا مرمی های اتحاد شوروی بدون مشوره باحکومت کیوبا از این جزیره خارج شود.

ښاغلی جان کښیدی رئیس جمهور امریکا دا جمع به جریانات اخیر کېدو رپا گفت که اوضاع اکنون در آن جا رو به آدا مش است . صلاح الدین بیطار صدراعظم سوریه بعد از پایان مذاکرات با ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی در قاهره روی موضوع اتحاد مالک عربی شرق ، میانخوا رد دمشق شد ، وی نتایج مذاکرات خویش را سود بخش خواند .

۲۴- (۳ حمل ۱۳۴۲) ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور دیت عربی متحد بیک اتحادیه جمهوریت عربی متحد ، سوریه و عراق و مساوات نمایندگان هرسه مملکت موافقه کرده است . الجزایر به اساس فرمان ښاغلی احمد بن بلا صدر اعظم آن کشور زمین های متروکه اروپایان را تصاحب کرد . یمن بعضو یت جامعه عرب پذیرفته شد . کاسترو صدراعظم کیوبا را پور جریده لوموند را مبنی بر اینکه وی با نمایندگی جریده لوموند فرانسوی مصاحبه بعمل آورده است تکذیب کرد . مقامات ذیصلاح مکسیکو تایید کردند که اغتشاشیون آن کشور امنیت را در آن جا بخطر انداخته اند . به اساس اظهارات ښاغلی «بی ، یو ، مسمر» وزیر دفاع حکومت فرانسه پلان های خود را برای انفجاران آزمایشی در داخل خاک فرانسه ویا محل دیگر ادا مه میدهند . مارشال ماینوفسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی بدعوت جنرال ناسوتیان وزیر دفاع اندونیزیا وادجگار تاشد ، وی از آنجا بدعوت جنرال نیوین رئیس دولت برما از آن کشور نیز دیدن خواهد کرد .

۲۵- (۴ حمل) ښاغلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد با امر لطفی معاون خود روی پلانی که از طرف هشت کشور بیطرف طرح شده مذاکره کرد تا برکود مذاکرات کنفرانس ژنیو خاتمه داده شود . مذاکرات وزرای ذراعت کشور های عضو با ذرا مشترک اروپای غربی جهت هم آهنگ ساختن قیمت حبوبات بنا کامي مواجهه شده است . حکومت فرانسه بعد از ۲۴ روز اعتصاب ۲۴۰ هزار کارگر امروزی مذاکره را صادر کرد . حلقه های بروسل خاطر نشان کردند که شورای وزرای اتحادیه اروپای غربی بتاریخیکه معین شده بود دایر نمیشود . الجزایر میخواهد در قرار داد صلح ایویان تجدید نظر شود ، الجزایر در اقتصادیه عرب شرکت میکند ، موسسه ملل متحد از مداخله مجدد بلژیکی ها در کانگونگران است . درد مشق اعلام شد که ښاغلی صلاح بیطار صدراعظم سوریه از عراق دیدن میکند .

۲۶- (۵ حمل) حکومت گواتیمالا اعلام داشت که فعالیت های تخریبی امنیت گواتیمالا را برهم زده است . جلسات کنفرانس خلع سلاح مجدداً آغاز گردید . مذاکرات نمایندگان حکومت فرانسه با اتحادیه کارگران اعتصاب کننده ناکام شد . مردم مناطق شمالی کینیا فیصله بریتا نیا را در مورد سرنوشته شان محترم نمی شمارند مالک ملحق و محاط به صحرا کنفرانسی را در الجزایر تشکیل میدهند ، مارشال ماینوفسکی وزیر دفاع اتحاد شوروی وادجگار تاشد .

۲۶- (۶ حمل) اتحاد شوروی و امریکا راجع به آینده برلین مذاکره میکنند . بموجب فرمانی برای یکدوره سی روزه در سراسر گواپتاما لا حکومت نظامی برقرار شد . ژورژ بیدو صدراعظم سابق فرانسه ذریعه طیاره از جمهوری آلمان بسوی لزبن پایتخت پرتگال پرواز کرد . حکومت ایران امر مصدا دره هفتاد و یک جریده و روز نامه را که نشر آن در ایران کاملاً بیفایده بوده و جز بدنام کردن حکومت و ملت دیگر هدفی نداشتند ، صادر نمود .

قیودیکه برگشت و گذار مردم در دمشق و دیگر شهرهای سوریه وضع شده بود رفع گردید . دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند وارد ادیس ابابا شد .

۲۸- (۷ حمل) مذاکرات اتحاد شوروی و امریکا راجع بمسأله برلین پس از شش ماه وقفه بین یشاغلی دین رسک و وزیر خارجه امریکا و یشاغلی اناتولی د و بری نین سفیر کبیر اتحاد شوروی درواشنگتن شروع شد . پرتگال باتوقف ژورژ بیدو رهبر دسته مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه موافقت کرد . طرفداران چومبی امنیت خطوط مواصلاتی کانگو را برهم زدند سوانا واتسانا پادشاه و شهزاده سوانا فوما ، صدراعظم لاؤس بغرض یک مسافرت سه روزه وارد دهلی جدید شدند .

۲۹- (۸ حمل) نظر بتحقیقاتیکه از یشاغلی ژورژ بیدو رهبر نهضت مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه درلزن بومعمل آمد بولیس پرتگال هدایت داد تا هرچه زودتر خاک آن کشور را ترک بگوید . احزاب محافظه کار مردم و سوسیالیست اتیش موافقه کرده اند تا بازیک کابینه ائتلافی دراتریش تشکیل شود . یشاغلی دفاعی صدراعظم جدید اردن شروع بکار کرد ، جلسات پارلمان کانگو که از چند ماه باینطرف ملتوی مانده بود مجدداً شروع شد . دوطیاره چت دیشب یک کشتی امریکایی را که در آبهای بین المللی نزدیک سواحل کیوبا درحرکت بوده بود بد حمله و بمبارد قرا دادند .

۳۰- (۹ حمل) روابط نایجریا و برتانیه بمرحله بحرانی خود رسیده و ممکن است روابط آن با برتانیه قطع شود . مردم رود یشیای شمالی آزادی خود را جشن گرفتند . حکومت صومال موافقه کرده است تا حافظ منافع برتانیه در صومال باشد زیرا حکومت صومال نظربه تصمیم حکومت انگلستان درباره اعلام مناطق شمالی کینیا بغیر هفتمین ایالت کینیا روابط سیاسی خود را با انگلستان قطع کرده است امریکا موافقه کرده است تا پایگاه های خود را اذالمغرب الی اخیر سال ۱۹۶۳ برچیند . وزیر خارجه انگلستان گفت که برتانیه طرفدار پند یرفته شدن جمهوری چین درموسسه ملل متحد میباشد . اعلیحضرت سوانا واتانا پادشاه و شهزاده سوانا فوما صدراعظم لاوس بعد از ختم یکدوره مسافرت سه روزه عازم کشور خود شدند .

۳۱- (۱۰ حمل) یشاغلی بومدین وزیر دفاع و رئیس هیأت الجزایر گفت که

الجزایر خواهان پیوستن به اتحادیه عرب میباشد، وی گفت باید بعضی مواد قرار داد ایویان تعدیل شود. جنرال اتاشی رهبر شورای انقلابی سوریه گفت که اشخاص تجزیه طلب سوریه محاکمه میشوند. شاعلی دفاعی صدرا عظم جدید اردن گفت که حکومت دی خواستار همکاری نزدیک با تمام کشورهای عربی بوده و مایل نیست در بین اعراب تنها باشد. شاعلی لیو شاونچی رئیس جمهور مردم چین به کشورهای اندونیزیا، کمبودیا و برا رسماً سفر میکنند. جامعه عرب اولین جلسه خود را که پس از تقریباً یکسال دران نمایندگان تمام کشورهای عضو شرکت داشتند در قاهره تشکیل داد. شاعلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعه عرب اظهار داشت که شرکت نمایندگان تمام دول عضو در این جلسه بخوبی نشان میدهد که هیچ حادثه موجبات برهم خوردن اتحاد جهان عرب را فراهم نمیتواند آورد.

اول اپریل (۱۱ حمل) هیأت الجزایری تحت ریاست شاعلی بو می دین وزیر دفاع آنکشور بعد از پایان مذاکرات با مقامات مسئول عراق در بغداد، وارد دمشق شد تا در آنجا هم با حکومت سوریه راجع به تشکیل اتحادیه ممالک عربی مذاکره کنند، سعی میشود اختلافات بین دو گول و کنیدی دفع گردد. شارژدا فیراندونیزیا بعد از بروز اختلافات و قطع روابط سیاسی سال ۱۹۶۰ با هالیند که روی موضوع ایریان غربی صورت گرفته بوده، اخیراً وارد هاگ شد. در کانادا بتا ریخ هجده اپریل انتخابات صورت میگیرد، درین انتخابات فیصله قبلی حکومت در موضوع بتعمیق افتادن قبول سلاح ذره بی در خاک کانادا ملغی قرار داده خواهد شد، حکومت اتحاد شوروی باز بحکومت امریکا پیشنهاد کرده است که باید برلین غربی تحت اداره موسسه ملل متحد قرار داده شده و قوای ملل متحد در آن شهر متمرکز ساخته شود، حکومت امریکا برگشت و گذار پناهندگان سیاسی کیو با درفلو ریدا قیود شدیدی را وضع نموده و به آنها هدایت داده است تا امر نمائی حق خسار ج را از خاک امریکا ندارند.

۲- (۱۲ حمل) شاعلی تانت سرمنشی موسسه ملل متحد دو نفر مامور موسسه ملل متحد نسبت بخلاف رفتاری ایکه در يك موضوع بسیار حساس سیاسی مربوط به امور افریقای جنوبی فلپاین و مکزیکو سال گذشته رخ داده بود برامت داد. مقامات نظامی برتانوی جزایر بهاما، هفده نفر از کیوبایی های فراری را در یکی از جزایر قلمرو بهاما دستگیر نموده و به ناسا و امرکز این جزایر منتقل نموده اند. قبلاً خبر رسیده بوده که این اشخاص میخواهند برای فعالیت سود علیه کیو با در جزایر بهاما استفاده کنند. بموجب فرمانیکه از طرف جنرال نیوین رئیس دولت برما صادر گردیده تمام مجبوسان سیاسی و جنایی آنکشور مورد عفو قرار گرفته اند.

حکومت جمهوریت مردم چین به اعاده و بازگشت آنده اسرای هندی بوطن شان که سال گذشته در تصامات سرحدی بین هند و آن کشور از طرف سربازان جمهوریت مردم چین دستگیر شده بودند موافقه کرده است .

۳- (۱۳ حمل) ښاغلی هوزی ماریاگید و رئیس جمهور د ارجنتاین اظهار داشت که بقیام یکمده از صا حېمنصیان سابق آنکشور خاتمه دا ده شده و اکنون او ضاع در سراسر ارجنتاین قرین آدامش بوده و قوای حکومتی بر اوضاع در آن کشور مسلط میباشند .

ښاغلی اودیل هیرمین معین وزارت خارجه امریکا گفت: که باثر قتل و زبرد خارجه لاوس و وقوع هرگونه حادثه در کشور لاوس توقع می رود خروسخف صدر اعظم شوروی از ما و قسسی توفنگ دعوت کرده است تا بمسکو بیاید ښاغلی الفو سویه تینو نماینده کولمبیا در ملل متحد بحیت رئیس شورای اجتماعی و اقتصادی آنو سسه انتخاب شد . جهة تقویه مناسبات تجارتي بین جاپان و انگلستان موافقه شده است .

۴- (۱۴ حمل) ښاغلی خروسخف از ښاغلی ماوتسی تونگ رهبر حزبی جمهوریت مردم چین دعوت کرده است تا بمسکو سفر کنند . ملک حسن دوم با چاه المغرب در مرکز موسسه ملل متحد با ښاغلی تانت سرمنشی و بعضی از نمایندگان آنو سسه در بازه مسایل مورد علاقه مذاکره کرد . حکومت انگلستان بدرخواست گروپ مذاکراتی کمیته استعمار موسسه ملل متحد در موضوع آینده دودیشیای جنوبی موافقه کرد . ښاغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا از کا نگرس آنکشور رقصوب ۴۵۰۰ ملیون دالر را برای امداد خارجی امریکا تقاضا کرد ، جنرال نیوین رئیس شورای انقلابی بر ما گفت که بر ما بخت مشی بیطرفی مثبت خود را در امور بین المللی با بند میباشند .

۵- (۱۵ حمل) نمایندگان هشت کشور بیطرف کنفرانس بین المللی خلع سلاح را پور عدم پیشرفت مذاکرات نمایندگان امریکا و اتحاد شوروی را مورد بحث قرار دادند و یک قرارداد تجارتی بین لهستان و کیو با امضاء سید . نمایندگان امور اخبار کشورهای افریقای با تشکیل اتحادیه آنس محبر د شای افریقای موافقه کردند ، به قرار اظهارات ښاغلی مکنامارا وزیر دفاع امریکا گمان نمیرود در عصر موجوده کدام جنگه زره وی در جهان رونا شود ، برازیل با وودو ښاغلی بیدو رهبر مخالفان جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه در آنکشور موافقه کرده است هشتاد و سه هزار نفر دکتور ایٹا لوی به اعتصاب عمومی بیست چهار ساعته دست زده اند ، آنها تقاضا دارند تا فیس شان ازدیاد و اوضاع شفاخانها بیکه دکتوران و آنجاها کار میکنند بهبود یابد .

۶- (۱۶ حمل) در ایٹالیا اعلام شد که که واپس سیاسی بین جمهوریت عربی متحد و فرانسه که با اثر عملیات کانال سوئز از سال ۱۹۵۶ بد بیطرف قطع شده بود مجدداً قایم

میشود بین مقامات حکومتی ارجحیت‌ها و چند نفر از نمایندگان اغتشاشیون آنکشور مذاکراتی شروع شد بریتانیا با استقلال رود بیشای شما لی موافقت کرد. وین از تعدیل قرار داد ایویان و مبارزه الجزایر برای قطع انفجارات آزمایشی دروی فرانسه در صحرای پستی‌بانی کرد. امریکا می‌خواهد با یگانه‌های خود را از المغرب و همسایه‌ها تقلیل بخشد. پناغلی دکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند در قاهره با پناغلی جمال عبدالناصر ملاقات کرد.

۷- (۱۷ حمل) بقراد اظهار پناغلی افورد دو پونت وزیر هدایه رود بیشای جنوبی مسئول حزبی اوضاع در آنکشور انگلستان می‌باشد نمایندگان مقدمه کشور کنفرانس خلع سلاح از قایم شدن ارتباط تیلیفونی بین ماسکو و واشنگتن اظهار مسرت کردند، اتحاد شوروی و سومالی طی اعلامیه مشترکی که در ماسکو نشر شد آزمایشهای ذره‌وی فرانسه را در صحرای الجزایر تقبیح کردند، قیودیکه از چندی در سوریه وضع شده بود اخیراً رفع شد.

۸- (۱۸ حمل) حکومت تانگانیکا از تمام کشورهای صلح و ست جهان اقدامات جدی را علیه تبعیض نژادی افریقای جنوبی تقاضا کرده است. هیأت‌های حکومتی سوریه و عراق و اور قاهره شد و راجع به تشکیل اتحادیه فد رالی عربی با مقامات حکومتی جمهوریت عربی متحد به مذاکره شروع کرد. نایجریا به تمام کشورهای افریقای پیشنهاد کرده است تا خود را جهت مقابله با ادامه انفجارات آزمایشی فرانسه در خاک الجزایر آماده سازند، بین قوای حکومتی و یکمده از عساکر مخالف بر مباد نزدیک سرحداث تا بلند تصادماتی رخداد، کازگران گاز و نفت فرانسه بعد از پایان اعتصابات متداوم مجدداً بکار خود شروع کرد.

۹- (۱۹ حمل) نظریه اظهارات پناغلی علی صبری رئیس شورای اجراییه و عضو هیأت نمایندگان جمهوری عربی متحد دول عربی بسوی اتحاد پیش می‌روند. در جارجتون اعلام شد که اوضاع گیانای برتانوی و و بخرابی میرود، صومال همچنان در ادعای مالکیت خود بر قسمتی از سرحداث کینیا با فشار می‌کنند، پارلمان یوگوسلاویا قانون اساسی جدید آنکشور را تصویب رسانید.

حکومت ارجحیت‌ها، ادمیرال رومانس یکی از رهبران مخالف حکومت را دستگیر کرد. در چلمکه جا در بین قوای بیطرف و پتلاولاؤس زد و خورد شدید ادامه داد.

۱۰- (۲۰ حمل) حزب لیبرال کانادای بری پناغلی لستر بیرسن طی انتخابات پارلمانی چند روز کاناداموقعیت حاصل کرد.

شورای وزرای سیتواز طرف پناغلی ژورژ بومپینو صدراعظم فرانسه در پاریس افتتاح شد، جنرال رک چونگ هی رئیس جمهور موقت کوریای جنوبی اعلام داشت که از تصدیق خود در باره دوام رژیم حکومت نظامی برای چهار سال دست‌بردار

منصرف شده است. سران حکومت جمهوریت عربی متحده، سوریه و عراق راجع به اتحاد مجوزۀ فیدرالی سه کشور اصولاً موافقه کرده اند.

۱۱- (۲۱ حمل) در اتناوا اعلام شد که حزب آزاد کانادا که رهبری آنرا پناغلی لیستر بیرسن سیاستمدار آن کشور دارد در انتخابات پارلمانی کانادا یکصد و بیست و هفت چوکی را بدست آورده است که از دیگر احزاب بیشتر است در چلی انتخابات بنیفسع حزب دیموکرات آزاد تمام شد. با ختم کنفرانس سیاست و جلسات شورای دایمی نا تو شروع شد. کنفرانس وزرای خارجه ممالک حوزه جنوب شرق آسیا در ما نیلا مرکز فلپاین شروع شد، وزرای خارجه اندونیزیا، ملایا و فلپاین در این کنفرانس راجع به بحران های فعلی حوزه جنوب شرق آسیا مذاکرات خواهند کرد.

۱۲- (۲۲ حمل) اتحاد شوروی خواستار تقویۀ روابط تجاری بین انگلستان و اتحاد شوروی میباشد، هیأت تجارتی شوروی در انگلستان پس از انجام مذاکرات وارد مسکو شد. کمیته هشت عضوی کشورهای بیطرف منعقدۀ ژنیوسمی میورنند تارکود مذاکرات قطع آزمایشهای ذره بی را از بین بردارند. بین پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا و پناغلی ادناور صدر اعظم اتحادی آلمان درباره امور مربوط بقدرت ذره بی چند جانبه پیمان اتلس یادداشت های تبادل شده است. حکومت اتحاد شوروی از حکومت امریکا تقاضا کرد تا برفع مشکلات مهم بین المللی با اتحاد شوروی کمک کند. جنرال دوگول برای قایم کردن قیادت یک ملت بساعظمه در اروپا سعی میورن د.

۱۳- (۲۳ حمل) پناغلی محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر بغرب گوله مورد حمله قرار گرفته و در یکی از شفاخانه های الجزایر بستری شده است، پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا نسبت بحادثه مفقودی تحت البحری ذره بی آن کشور مشهور «به تریش» تأسف عمیق خود را اظهار کرد. پناغلی لیوشاچی رئیس جمهور مردم چین پنا بردعوت پناغلی دکتر احمد سکارنو رئیس جمهور اندونیزیا وارد اندونیزیا شد، حکومت کمبو دیا نسبت به تجاوز مکرر عساکر ویتنام جنوبی بر سرحدات کمبودیا بحکومت ویتنام جنوبی احتجاج کرد.

۱۴- (۲۴ حمل) بقرار اظهارات دکتران شفاخانه مصطفی مقیم الجزایر امید زنده ماندن وزیر خارجه الجزایر کم میباشد، پناغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا هدایت داده است تا به نسبت گم شدن تحت البحری ذره بی تریش پرچم های ملی آن کشور بر فرد از تمام دوا بردولتی و کشتی های امریکایی نیم افراشته شود. مطبوعات جاپان شایع کرد که جاپان از اتحادیه مالیزی حمایت نمیکند، غرض از مسافرت پناغلی لارد هیوم وزیر خارجه برتانیه به توکیو آن بود تا موقوف جاپان را در این مورد برای خود معلوم کند. جنرال عبداللہ اسلال رئیس جمهور یمن قانن اساسی موقت جدید آن کشور را که حاوی شصت ماده است اعلام کرد.

۱۵- (۲۵ حمل) جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن گفت که کشوری خواستار الحاق به اتحادیه فدرالی عرب است اوضاع دسرحداث یمن و عربستان سعودی بحال عادی برمیگردد ، شهزاده سواناقوما صدراعظم لاوس پیشنهاد ښاغلی ثانت سرمنشی موسسه ملل متحد دایر باده تشکیل کنفرانس با شرکت نمایندگان چهارده کشور عضو کنفرانس بین المللی سال ۶۲ ژنیو مد کرد . ښاغلی سمیع الرفاعی صدراعظم اردن از اتحادیه فدرالی کشورهای عربی حسن استقبال کرد .

۱۶- (۲۶ حمل) جمهوریت عربی متحد ، سوریه و عراق بانکات مهم و اساسی قانون اساسی اتحادیه فدرالی عربی که بجمهوریت عربی متحد موافقت خواهد شد بموافقه کامل رسیده اند ، وضع صحی ښاغلی خمیستی و وزیر خارجه الجزایر که چنه روز قبل مورد حمله یکنفرالجزایری قرار گرفته بود همچنان و خیم بوده و مثل سابق بیپوش می باشد . احتمال میرود که لیستر پیرسن در پارلمان کانادا اکثریت را بدست بیاورد ، بعد از بازگشت شهزاده سواناقوما صدراعظم ورهیر بیطرفها و شهزاده سوپا ناوونگ صدراعظم و رئیس قوای پتلا و لاؤس از جلگه جار ، گفته شده که بین عساکر بیطرف و قوای پتلا و طور موقت متارکه در جارز برقرار شد . نظر به تصمیم حکومت اندونیزیا قوای سرحدی در نواحی مناطق نزدیک سرحدات ساراواک ، برونا و بورنیو شمالی تفویض کرده است .

۱۷- (۲۷ حمل) حزب آزاد برهبری ښاغلی لیستر پیرسن در انتخابات پارلمانی کانادا بیشتر از سایر احزاب چوکی های پارلمان را بدست آورده اند . بقرائن اظهارات نطاق حکومت تابلمند فعالیت های کمیسیون ملل بیطرف مامور نظارت بر متارکه لاؤس در چند روز اخیر قابل تمجید می باشد . ښاغلی کاسا و بود رئیس جمهور کانگو به سیریل ادولا صدراعظم آنکشور صلاحیت داده است تا در حکومت خود تغییرات آلتی را در ویکار کند . بمقیده ښاغلی نارا سیمان نماینده مخصوص سرمنشی ملل متحد مشکلات و معضلات اتحادیه بزرگتر مالیزی کمتر شده است . در لندن طبقات مختلف شهر بطرفداری از بین بردن بمهای اتمی و منع استعمال آن مظاهراتی کردند ، به اساس لوایح جدید حکومت لیبیا ، در انتخابات پارلمانی برای زنان نیز حق شرکت داده خواهد شد . اهلحضرت هلاتلایی امپراطور حبشه گفت که مردم رودیشیای جنوب هنوز هم در مقابل شبح استعمال قرار دارند .

۱۸- (۲۸ حمل) سندیکه اتحادیه جدید مصر ، سوریه و عراق را اعلام مینماید توسط ښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد ښاغلی جنرال لوی اتاسی رئیس شورای انقلابی سوریه و ښاغلی احمد حسن البکر صدراعظم عراق در قاهره امضا شد . وضع صحی ښاغلی محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر خطرناک شده است . بقرار اظهارات جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن ، کشور مذکور نیز خواهان عضویت اتحادیه فدرالی رب می باشد . قرارداد صلح آمیز نیروی ذره بی بین امریکا و اتحاد شوروی امضا

خواهد شد، شاعلی دکتور فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا بنا بر دعوت شاعلی خرو سف
صدراعظم اتحاد شوروی بمکو میآید.

۱۹- (۲۹ حمل) شاعلی محمد خیفتر سرمنشی اداره سیاسی الجزایر بنا بر اختلاف
نظر بیکه بین او و شاعلی بن بلا صدراعظم الجزایر رخ داده بود از عهده خود استعفی
داد. کنفرانس بین المللی خلع سلاح پس از تعطیل عید ایستر دوباره بجلسات خود
شروع کرده، فرانسه پیشنهاد الجزایر را در باره تجدید نظر بر مواد نظامی قرارداد
ایو یان رد کرد.

۲۰- (۳۰ حمل) سوریه و عراق موافقه نموده اند تا شاعلی جمال عبدالناصر را بحیث
رئیس فدراسیون مجوزده سه کشور عربی انتخاب کنند مقابلتاً شاعلی جمال ناصر موافقه
کرده است تا کرسی صدارت حکومت فدرالی و ریاست پارلمان فدرالی بسوریه و عراق
تعلق گیرد. شاعلی علی صبری رئیس شورای اجرائیه جمهوریت عربی متحد عازم
بیکننگ شد تا راجع به حل منازعه سرحدی بین جمهوریت مردم چین و هند بنا شاعلی
چوانلای صدر اعظم چین مذاکره کنند، در کابینه او گوسلایا تغییرات مهمی
صورت گرفت.

۲۱- (۲۱ حمل) شهر فوننگ سالی یعنی آخرین شهر بیکه بدست قوای بیطرف لاوس
در جلگه جار بود بتصرف عساکر قوای پتتلاو درآمد. جنرال پارک چونگ هنی
رئیس جمهور کوریای جنوبی اظهار داشت که وی بانجام انتخابات پارلمانی آزاد
در سان جاری موافقه دارد. در سیول محصلان بو هنتون نیز بمظاهراتی دست زده
و خاتمه بخشیدن بر رژیم حکومت نظامی موجوده را در کوریای جنوبی تقاضا میکردند،
شاعلی کنیدی رئیس جمهور امریکا گفت که بمعقیده وی اوضاع لاوس بسیار وخیم است،
در چند روز اخیر عده از عناصر اخلا لگردد بو ینس آیرس مرکز از جنائین دستگیر شدند.
شاعلی خمیستی وزیر خارجه الجزایر هنوز هم در شفاخانه بیهوش است، شاعلی تانت
سرمنشی موسسه ملل متحد شاعلی عمر لطفی رئیس هیأت نمایندگان جمهوریت عربی متحد
مقیم آن موسسه را بحیث معاون خویش در امور سیاسی و شو رای امنیت مقرر کرده
است.

۲۲- (اول نور ۱۳۴۲) بعد از اینکه پارلمان اردن بشاعلی سمیع الرفاعی صدراعظم
اردن رای اعتماد نداد و وی از عهده خود مستعفی شد اعلیحضرت حسین پادشاه اردن
شاعلی شریف حسین بن ناصر کا کای خود را به تشکیل کابینه جدید مامور ساخت.
شاعلی چوانلای صدر اعظم جمهوریت مردم چین گفت که اعضای کنفرانس ژینوا اوضاع
خطرناک لاوس جلوگیری کنند. شاعلی سیریل ادولای صدر اعظم کانگو پروگرام حکومت
خود را منتشر ساخت و اظهار داشت که روابط کانگو و بلژیک بحال عادی خود بر خواهد
گشت. ادانور با اعضای کابینه خود راجع به تعیین خلف خویش مذاکره کرد.

۲۳- (۲ نور) بقرار اظهارات شاعلی عبدالله السلال رئیس جمهور یمن بیرون

کشیدن قوای جمهوریت عربی متحد از یمن آغاز شده است. مردم عمان بطرفنداری از اتحادیه فدرالی عربی مظاهره کردند، شاعلی شریف حسین بن ناصر صدراعظم جدید اردن گفت که حکومت اردن از اتحاد عرب حمایت کامل دارد، شاعلی دکاتور فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا بنا بر دعوت شاعلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر به الجزایر سفر خواهد کرد. شاعلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا روز بیست و چهارم اکتوبر را در امریکا روز ملل متحد اعلان کرد.

۲۴- (۳ ثور) کابینه عراق قرار داد مربوط به تشکیل اتحادیه فدرالی عربی را بتصویب رسانید. نطاق قوای پتلاولاؤس پیشنهاد کرد که باید بمنظور خاتمه دادن به بحرانهای فعلی آنکشور و نیتیان یک شهر بیطرف اعلام شود. دکاتور ادناور صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان دکاتور ایرهارد معاون صدراعظم و وزیر اقتصاد آنکشور را بجانشین خود پذیرفت. بین نمایندگان کارگران ومقامات مربوطه ناری دربارۀ ازدیاد معاشات کارگران وخاتمه دادن به اعتصاب آنها موافقه شده است. فعالیت مردم قوای بحری امریکا در بهر الکاهل شروع گردید. شاعلی تانت سرمنشی ملل متحد بتاريخ ۲۲ ماه می بنا بر دعوت هلائانی امیراتور حبشه وارد ایدس بابا خواهد شد. شاعلی سیریل ادولاصدراعظم کانگو اظهار داشت که عنقریب حکومت وی بنا متوسل شدن بیک سلسله اقدامات جدی بحرانهای آنکشور را خاتمه خواهد بخشید.

۲۵- (۴ ثور) دسته پارلمانی دیموکرات مسیحی دکاتور ایرهارد را بجای نشینی ادناور انتخاب کردند. امریکادر خاک تایلند یکپوزار و پنجمصد نفر عسکر خود را پیاده خواهد کرد. امیر فیصل ولیعهد و صدراعظم عربستان سعودی گفت که زیست باهمی ومسالت آمیز بین ممالک عربی امکان پذیر میباشد. حکومت ملایا وتایلند بیک سلسله عملیات مشترک در مناطق سرحدی هردو کشور شروع کرده اند، اعلیحضرت حسین پادشاه اردن گفت که در اردن انتخابات پارلمانی آزادانه صورت خواهد گرفت.

۲۶- (۵ ثور) حکومت یمن موافقه کرده است که ناظران موسسه ملل متحد و درسرحداث مشترک آنکشور و عربستان سعودی متمرکز گردند. نمایندگان امریکا و اتحاد شوروی در کنفرانس بین المللی خلع سلاح باهم ملاقات کردند. هیأت کمیته ضد استعمار ملل متحد بالارد هیوم وسندز درباره مسایل مربوط به تجدید قانون اساسی رودیشیای جنوبی مذاکره کرد. اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن اظهار داشت که اردن حاضر است با سایر کشورهای عربی درباره اتحاد بین اعراب داخل مذاکره شود.

۲۷- (۶ ثور) امریکا، برتانیه وفرانسه موسسه ملل متحد را تشویق کردند تا توجه بیشتری را در توسعه وترویج فنون جدید درممالک انکشاف نیافته جهان مبدول دارد. شاعلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی گفت که صنایع دفاعی اتحاد شوروی امور ایجاد وتولید سلاح عصری راموفقانه پیش میبرد. صد هانفر از مجملان اردنسی طی مظاهراتی از حکومت تقاضای الحاق اردن را به اتحادیه عربی میکردند، شاعلی هر یمن

معاون وزارت خارجه امریکا درمسکو بایشاغلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی ملاقات و پیام خصوصی بایشاغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا را بوی تسلیم کرد. سفرای امریکا و برتانیه مکتوب مشترک بایشاغلی کنیدی رئیس جمهور امریکا و بایشاغلی میک میلن را بمنظور قطع رکود مذاکرات منع آزمایشهای ذره بی بخرو سچف تسلیم دادند.

۲۸- (۷ نور) جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه اظهار داشت که جهان امروز بیش از هر چیز محتاج صلح است. بایشاغلی هریم معاون وزارت خارجه امریکا گفت که بایشاغلی خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی طی ملاقاتی درمسکو برای وی گفته است که قرار داد مربوط بحفظ آزادی و بیطرفی لاؤس نزد اتحاد شوروی محترم میباشد، دکتور فیدل کاسترو صدر اعظم حکومت انقلابی جمهوریت کیوبا بنا بر دعوت بایشاغلی خروسچف وارد ماسکوشد. بایشاغلی هرالد ستاسن یکی از کاندیدهای سابق ریاست جمهوری امریکا به بایشاغلی کنیدی گفته است که قدرت ذره بی چند جانبه خطر جنگ را بیشتر میسازد. بایشاغلی لیو شاوچی رئیس جمهور مردم چین بعد از پایان دوره مسافرت رسمی خویش در اندونیزیا و برما وارد پیکنگ شد.

۲۹- (۸ نور) نماینده کانگرس ملت افریقای جنوبی درلندن طی اعلامیه گفت که اگر لایحه اصلاح قوانین عمومی افریقای جنوبی تصویب شود آن منطقه بشکل مجبسی برای مردم آنجا خواهد شد. بموجب فرمان صادره اعلیحضرت ادریس السنیوسی پادشاه لیبیا سیستم حکومت فدرالی در لیبیا خاتمه یافت. بموجب موافقتی که بین حکومت ترکیه و جمهوریت عربی متحد بعمل آمده بین آن دو کشور روابط سیاسی دوستانه مجدداً برقرار میشود، این روابط به سال ۱۹۶۱ به اثر شناسایی ژریم سابق سوریه از طرف ترکیه قطع شده بود. بایشاغلی محمد خمیستی وزیر خارجه الجزایر هنوز هم بهوش نیامده و محاکمه ضارب آن نیز شروع گردیده است. جنرال عبداللہ السلام رئیس جمهور یمن بموجب قانونی اساس جدید آن کشور کابینه نئی را تشکیل داد.

۳۰- (۹ نور) بیرون کشیدن قوای جمهوری متحد عربی از یمن شروع گردیده و عده زیادی از عساکر جمهوری متحد عربی توسط کشتی خاکک یمن را ترک گفت. عربستان سعودی و جمهوری متحد عربی موافقه کردند که هرگاه حکومت عربستان سعودی از حمایت خود از طرفداران رژیم یمن منصرف شود جمهوری متحد عربی عساکر خود را که برای پشتیبانی رژیم موجوده یمن بآن کشور اعزام نموده است از یمن بیرون میکشد، جمهوری مردم چین رویه حکومت هند را در مقابل اتباع جمهوری مذکور که در هند اقامت دارند نکوهش کرده است.

بایشاغلی دین رسک وزیر خارجه امریکا و بایشاغلی لاردهیوم وزیر خارجه برتانیه جبهه شمول در جلسات شورای پیمان سنتو منعقد کراچی وارد ماسکوشدند.

اول می- (۱۰ نور) شیاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر قیام عمومی کافه ملت الجزایر را برای جمع آوری اعانه جهت مبارزه علیه بیکاردی، فقر و منازل دهانش در الجزایر تقاضا و اعلان کرد. شیاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی از شیاغلی عبدالسلام عارف رهبر عراق تقاضا کرد تا با قاهره مسافرت کند. محکمه عالی امریکا دیروز فیصله نامه صادر کرد که در آن گفته شده پیروی از سیاست تبعیض نژادی در منطقه از خاک آنکشور با قانون اساسی امریکا مخالفت دارد. جمهوریت دومینیکا کشور هائیتی را بجرم ارتکاب عملیات تجاویز در سفارت جمهوریت دومینیکا واقع در پورت ابرنس ملزم قرار داده است. کشور هائیتی هم روابط سیاسی خود را با دومینیکا قطع کرد.

۲ می- (۱۱ نور) اداره ابریان غربی به اندونیزیا پیوست، در حالیکه دکتر جلال عبده نماینده موسسه ملل متحد زمام اداره آنجا را بنمایند اندونیزیا تسلیم مینمود برچم موسسه ملل متحد پس از دوره انتقالی هفت ماهه اداره موسسه ملل متحد فرود آورده شد. پنج کشور امریکای جنوبی بتاسیس يك منطقه فاقد اسلحه ذراتی موافقه کردند.

نمایندگان هند، یوگوسلاویا، تانگانیکا، کمپودیا، ساحل عاج، مدغاسکر مالی، سوریه و عراق بکمیتة ضد استعمار م، فیصله نامه را پیش کردند تا بمردم عدن و اتحادیه جنوب عربستان با ید حق تعیین سرنوشت داده شود. شیاغلی تانت سرمنش موسسه ملل متحد جهت باز دید ده روزه از سویس، رومانی و یوگوسلاویا عازم ژینو شد.

۷ می- (۱۶ نور) بقرارد نظریه رئیس شورای موسسه کشورهای امریکایی بخرانهای فعلی هائیتی برای منطقه بحیره کارابین ایجاد خطر خواهد کرد. اوضاع در جلگه جار مجدداً کسب و خاتم کرد و بین عساکر بتلاو و قوای بیطرف جنگهای پراکنده شروع شد. دکتر سکارنو گفت که اندونیزیا بحمايت از هرملتی که برای حصول استقلال خود مجاهدت مینماید ادامه خواهد داد. شیاغلی خمیستی وزیر خارجه ۳۲ ساله الجزایر که ۲۴ روز قبل از طرف يك تبعه الجزایری مورد اصابت گلوله قرار گرفته بود وفات کرد.

۸ می- (۱۷ نور) حکومت هائیتی از شورای امنیت م، تقاضا کرد تا جلسه فوق العاده را تشکیل داده و بخرانهای را که در روابط آن کشور با دومینیکا بوجود آمده است مورد مطالعه قرار بدهد. عساکر دومینیکا آماده حمله برخاک هائیتی میباشد. بقرارد اظهار نظر محافل مطلع و شنگتن امریکا عنقریب دارای پایگاه های مخصوص تحت البحری های ذره بی خواهد شد. جمال عبدالناصر مجدداً از الجزایر دیدن می کند. احمد بن بلا صدراعظم الجزایر در کنفرانس سران ممالک افریقایی واقع ادیس ابابا شرکت خواهد کرد.

۹ می (۱۸ فور) ښاغلی تانث شرمشې موسسه ملل متحد بسلسله باز د ید خود از رومانیا به بلگراد میآید. حکومت کانا دا بتمام کانا دایې های مقیم هاییتی هدایت داده است تا خاک هاییتی را ترك بگویند. مذاکرات جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و احمد بن بلا صدراعظم الجزایر درباره مسائل مورد علاقه دولتهین خاتمه یافت. کمیته موقتی موسسه ملل متحد موضوع تبعیض نژادی افریقای جنوبی را بتصویب خواهد رسانید کویت. از طرف شورای امنیت به اتفاق آرا بمضویت موسسه ملل متحد پذیرفته شد.

۱۱ می (۲۰ نور) درمظاهرات سوریه علیه حزب سوسیالست بعث لا اقل ۱۷ نفر کشته شده است. حکومت جمهوریت مردم چین دعوت اتحاد شوروی را برای رفع اختلافات ایدیا لوژیکی با آنکشور پذیرفته است. دکتور چن جی جیگن صدراعظم گیانای برتانوی بمنظور قطع اعتصاب کارگران در گیانای برتانوی حالت اضطراری را اعلام کرد. ښاغلی عبدالناصر و احمد بن بلا در اعلامیه مشترک متذکر شدند که بآئنده افریقایې هاییکه در راه استقلال خود مبارزه مینمایند کمک خواهد شد.

۱۲ می (۲۱ نور) در انتخابات ښاروالی که در انگلستان و ویلز صورت گرفت حزب کارگر به پیروزی های جدیدی نایل شده است، رئیس جمهور دومینیکا حکومت هاییتی را ملزم قرارداده تهدید کرد. استعفای ښاغلی صلاح بططار صدراعظم سوریه از طرف شورای انقلابی ملی سوریه منظور گردید و عوضش دکتور سامی الجندی به تشکیل کابینه جدید مامور شد.

۱۳ می (۲۲ نور) اتحاد شوروی بیک سلسله آزمایشهای راکتی در بحرالکاھل اقدام نخواهد کرد. جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد بامارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا رایج بمسائل مورد علاقه مذاکره خواهد کرد شهباز اده سوانا قومبا صدراعظم لاؤس در نظر ندارد که مستعفی شود. اعلیحضرت ساونگ و اتانا پادشاه لاؤس از رهبران دسته های سیاسی سه گانه تقاضا کرده است تا تشنجات را رفع کنند.

۱۴ می (۲۳ نور) یک حکومت موقتی از فرانک هاییتی در هاییتی تشکیل شد و شناسایی فوری خود را از سایر ملل تقاضا کرده است. ښاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که حکومت امریکا نمیکندارد که بیش ازین اوضاع ایالات الاباما کسب و خفامت کند. بایر انفجار بم در بر منگهام ۲۴ نفر مجروح شدند. کابینه ارجنتاین مستعفی شد. حکومت اندونیز یا عده عساکر خود را به بناند و ننگ اعزام نموده تا از تکرار حوادث و حمله اندونیز یا بیهابد کانه و مغازه های چینی های این شهر جلوگیری کند. صلاح بططار بعد از استمهافونا کام شدند دکتور سامی الجندی به تشکیل کابینه جدید. مجدد از بعیت صدراعظم سوریه مامور شد. ښاغلی حسن البکر بعد از استعفا، مجدداً به تشکیل کابینه عراق موظف شد.

۱۵ می - (۲۴ نور) بحران های سیاسی سوریه و عراق با تشکیل کابینه های جدید رفع گردید . بیش از سه هزار عسکر بسمت الا باماسوق داده شد تا مظاهرات سیاهپوستان آنجارا علیه تبعیضات فرو نشانند . شاغلی جمال عبدالناصر و هاشمال تیوتو بخداکرات مورد علاقه طرفین پرداختند .

۱۶ می - (۲۵ نور) کارگران میدان های هوایی اندونیزیا برای سروس های قضایی انگلستان اجازه فرود آمدن را بمیدان نخواهند داد . بین کردها و دسته های نظامی در حصص شمالی عراق مجدداً تصادم رخ داده است . دکتر گرهارد شرویدروژیر تاجارچه جمهوریت اتحادی آلمان از مشوره های رسمی با زار مشترک اظهار مخالفت نمود .
۱۷ می - (۲۶ نور) بقرار اظهارات شاغلی صلاح بیطار صددا عظم سوریه امریکا وانگلستان سعی می کنند تا یک بحران مصنوعی را جهت برهم زدن اتحادیه جمهوریت عربی متحد ، سوریه و عراق در شرق میانه تولید نمایند شاغلی فانفانی صددا عظم ایثا لیا استعفای کابینه خود را به شاغلی سن بی رئیس جمهور آنکشور پیش کرد .
شاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد بعد از طی مسافرت رسمی خود در بلگراد دوباره بقاهره بازگشت .

۱۸ می - (۲۷ نور) جلسات کمیسیون ملل متحد برای ادویه مخدره که مدت سه هفته در ژنیو دوام کرد خاتمه یافت .

شاغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر گفت که آنکشور از آزاد بخوانان افریقا با پول واسلحه حمایت میکند . اولین انتخابات پارلمانی در المغرب شروع شد . عساکر پتتلا ومواضع قوای بیطرف جلگه جاز را گلوله باری کردند .

۱۹ می - (۲۸ نور) بر حسب فیصله کانگرس مشورتی اندونیزیا دکتور سکارنود رئیس جمهور دایمی آنکشور شد . اخیراً گاری باری عساکر پتتلا در جلگه جاز کدام تلفات جانی بقوای بیطرف وارد نکرده است در انتخابات پارلمانی المغرب جبهه سلطنت خواهان اعلام حضرت ملک حسن دوم فیروز شد .

در جلسه پریروزه کنفرانس وزرای خارجه ۳۱ کشور آزاد افریقایی منعقد شده ابا با موافقه شده است تا تمام پایگاه های خارجه از خاک افریقا برچیده شده و از انفجارات آزمایشی در آن قاره جلو گیری بعمل آید .

۲۰ می - (۲۹ نور) کودتای نظامی ایکه اخیراً در ترکیه رویکار آمد بشاکامی منجر شد و محرکان آن گرفتار گردید . نطاق حکومت تا بلند لایحه ملل نندن بحرانهای فعلی لاؤس را سبب بخطر افتیدن امنیت حوزه جنوب شرق آسیا وانمود کرد ، با اساس اعلامیه منتشره که در ژنیو نشر شده امریکا خواستار تسهیل مسافرت و بانده پنجاه فیصد حقوق گزکی میباشد . حکومت السلاوا دو را اعلامیه نشر و در آن توافق خود را با تصمیم حکومت برا ذیل ، مکسیکو ، چیلی ، اکرا دور و بو لیو با در هاده تشکیل منطقه فاقد اسلحه دهنه بی در امریکای جنوبی ومרכזی اعلام داشت .

۲۱ می (۳۰ نور) جلسه زعمای کشورهای آزاد افریقایی در ادیسه با افتتاح شد. به تعقیب اغتشاش نا کامی که شام دو شنبه و صبح ۲۸ نور در انقره رخداد امر قیود شبگردی نافذ شد. بین عساکر پنتلاو و قوای بیطرف در جلگه چارز جنگ شروع شد. جارج والس گورنر الا باما اظهار داشت که بی هیچ سیاهپوستی اجازه تحصیل داده نمیشود. بیاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا به میجر کوپر کیهان نورد امریکایی عالیترین مدال هوا بازی امریکا را اعطا نمود.

۲۳ می - (اول جوزا) در کنفرانس ادیس با با منشور اتحاد افریقا امضاء خواهد شد. کمیسیون نظارت بین المللی قضیه لاؤس از روسای مشترک کنفرانس ژنیو تقاضا اور بند را در جلگه چارز کرد. در انقره اعلام شد اخیراً رئیس بیان اغتشاش و کودتای ناکام اخیر ترکیه محاکمه خواهند شد.

۲۴ می (۲ جوزا) جلسات شورای وزرای کشورهای بانورد گانه عضو پیمان اتلس با تشکیل قدرت ذره بی چند جانبه برای این پیمان موافقه کرده است. اتحاد شوروی اعلام کرد که هرگاه کیوبا از طرف کدام کشور خارجی مورد حمله قرار بگیرد اتحاد شوروی بلاد رنگه بکمک کیوبا خواهد شتافت. کنفرانس زعمای افریقایی در ادیس با با تصمیم گرفته که یک موسسه مرکب از تمام دول و کشورهای آزاد افریقایی بایک مجمع عمومی مرکب از سران دول افریقایی و یک شورای وزرای افریقایی تاسیس گردد. احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر در کنفرانس عالی اتحادیه فدرالی عربی شرکت میکند. ۲۵ می (۳ جوزا) شورای انقلابی ملی عراق اعلام داشت که قوای استعمار می آنکشور بکشف توطئه که برای برهم زدن امنیت عراق چیده شده بود موفق شده است.

سران کشورهای آزاد افریقایی تصویب کردند که کشورهای آزاد افریقا از نگاه سیاسی متحد میشوند، حکومت الجزایر تونس موافقت کردند تا روابط سیاسی خود را مجدداً برقرار کنند این روابط از چندی بدینطرف قطع شده بود. کابینه ایتالیایا تغییر کرد و بیاغلی سن بی رئیس جمهور ایتالیا بیاغلی البرت ماسارو سرمنشی حزب دیموکرات مسیحی آنکشور را به تشکیل کابینه جدید مامور کرد. مردم سوئیس راجع به سیاست ذره بی آنکشور رای می دهند.

۲۶ می (۴ جوزا) زور آزمایی احزاب بعث در سوئیه و عراق از یکطرف و طرفداران بیاغلی جمال ناصر از طرف دیگر موضوع اتحادیه فدرالی عرب را برکود مواجه ساخته است. امام مخلوع یمن دوباره حمله را برداریم فعلی آنکشور آغاز کرد کمیته فرعی پنج عضوی موسسه ملل متحد فیصله خود را در مورد عدن صادر میکند.

۲۷ می - (۵ جوزا) اعراب فلسطین گفته اند که چون جمهوریت اتحادی آلمان اسرائیل را توسط پول، اسلحه و امداد تخنیککی تقویه میکنند آنها حکومت عربی را تشویق خواهند کرد تا آلمان شرقی را بر سمت بشناسند، اعضای کمیته فرعی

موسسه ملل متحد از قاهره وارد یمن شدند. بموجب تصویب لوایح مجلسین نمایندگان و سنای کانگو، کتا نگابند و ایالت تقسیم خواهند شد. جنرال عبود رئیس جمهور دولت سودان گفت که سودان با آزاد بخوانان افریقایی کمک میکند.

۲۸ می (۶ جوزا) باساس اعلامیه سران کشور های آزاد افریقایی منعقدۀ ادیس بابا و نظرباعلامیه منتشره این کنفرانس بیست و سه کشور افریقایی بحیث یک قوه مقتدر سیاسی بوجود میآید حکومت الجزایر و تونس موافقه کرده اند تا روابط کامل سیاسی خود را دوباره برقرار ساخته و بمناقشه طرفین خاتمه دهند.

۲۹ می (۷ جوزا) قشون وفادار امام مخلوع یمن به پیمانه بزرگ حمله را علیه قوای جمهوریت یمن آغاز کرد. کمیته فرعی پنج عضوی موسسه ملل متحد کم از طرف کمیته استرداد آزادی مستعمرات جهت دریافت حقایق راجع به یمن تعیین شده بود روز دوشنبه ماموریت خود را در یمن بپایان رسانید.

۳۰ می (۸ جوزا) بنیاعلی کاو ندا رهبر ملی رودیشیای شمالی اظهار داشت که هرگاه حکومت سفید پوستان بر مردم رودیشیای جنوبی تحمیل گردد ممکن است اوضاع درین منطقه کسب و خاست کند.

۳ جون (۱۲ جوزا) مذاکرات رسمی بین بنیاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و بنیاعلی عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن در قاهره شروع شد. باساس تصویب لایحه مربوط به قانون اساسی ذنگبار از طرف مجلس مقننه آن کشور حق حکومت خود مختاری به ذنگبار داده میشود بخاطر اظهار تشویش از رهگذر حیوة پاپ جان ۲۳ کلیه مراسم جشن روز جمهوریت ایتالیا که رخصتی ملی آن کشور محسوب میشود بتعویق انداخته شد. قوای هوایی یمن ده لاری عربستان سعودی را که حامل انتقال یک مقدار اسلحه به قسمتهای شمالی یمن بود از بین بردند.

۴ جون (۱۳ جوزا) بنیاعلی تانت سرمنش ملل متحد گفت که جنگ سرد و تبعیضات نژادی دنیا را بسوی نیستی میکشاند. شودای صلح ملی جمهوریت عربی متحد طی اعلامیه از پیشنهاد های اتحاد شو روی درباره عاری ساختن منطقه مدیترانه از اسلحه نروزی اظهار پشتیبانی کرد عده زیادی از مردم عدن به طرفداری آزادی این منطقه و الحاق آن به یمن مظاهره کردند.

۵ جون (۱۴ جولای) پښاغلی سکو تودی رئیس جمهور گینې وپښاغلی نایر دی رئیس جمهور تانکا نیکا برای نجات افریقا از تسلط خارجیها بمواقت رسیدند امریکا روابط سیاسی خود را با ما یتې بشکل عادی درآورد. دکتور چدی چکن صدراعظم گینه‌ای برتانوی احزاب سیاسی مخالفت حکومت واتحادیه کارگران آنجا را مسئول بحران‌های فعلی آنکشور قلمداد کرد.

۶ جون (۱۵ جولای) کانگرس مواد غذایی بین‌المللی به اشتراک بکېزا رو دوصدتمایه یکصد و پنج کشور در واشنگتن افتتاح شد. دوازده‌مین کانگرس سالانه مؤسسه مطبوعات بین‌المللی بشمول دوصد نفر ژورنالیستهای معروف سی مملکت غربی در سالون جلمست پارلمان سویدن افتتاح شد. پښاغلی ژوزف مود وپچانسن وزیر کار نایجریا به اتفاق آراء بحیث هفتمین رئیس کانگرس جهان فی کاد انتخاب شد.

۷ جون (۱۶ جولای) بقرار اظهار صدراعظم ایران توطئه خطرناکه علیه مصالح و منافع عالیله ایران چیده شده بود کشف ورهبران آن دستگیر شد فعلاوضع در تهران آرام بوده وحکومت بر اوضاع مسلط است. قطر بعقیده صلاح بیطار صدراعظم سوریه اتحاد دوگانه سوریه وجمهوریت عربی متحد بکلی از بین رفت.

کشورهای افریقای اقدامات فردی شورای امنیت را علیه برتگال و افریقای جنوبی مطالبه خواهد کرد.

۸ جون (۱۷ جولای) پښاغلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا جهت مذاکره در مورد مسایل دیملاقه با پښاغلی میکملن صدراعظم انگلستان به آنکشور سفر خواهد کرد. پښاغلی لیستر بیرسن صدراعظم کانادا مدعیست که حکومت وی خواستار الحاق درودن فزوی رشتنیک پیمان اتمس میباشد. نخستین کورس پلانسی اقتصادی و صنعتی در برلین خنوبی افتتاح شد. در این کورس نمایندگان کشورهای مختلف آسیایی و افریقای بشمول افغانستان شرکت دارند. فولدر بار شمال عبدال حکیم عامر معاون جمهوریت عربی متحد در رأس یک هیأت نظامی وارد مسکو شد.

۹ جون (۱۸ جولای) دکتور اداکیر شنان رئیس جمهور هند دلاس انجلس امریکا با اظهار داشت که باید یک انجمن عالی تشکیل گردد و این انجمن تحقیق ملل زابر هر چیز دیگر ترجیح بدهد که بر طبق احصائیه غیر رسمی تقریباً متجاوز از پنجاه نفر رهبران ملی افریقای دولت فشارهای حکومت افریقای جنوبی فرار کرده و در مناطق تحت الحما یکی انگلستان پناهنده شد. اذ جنرال عبداللہ السلال رئیس جمهور یمن با پښاغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد ملاقات و مذاکره کرد.

۲۰ جون (۱۹ جوزا) بنیاد ملی جان گنبدی رئیس جمهور امریکا گفت که با همه مبارزه سیاه پوستان به اساس يك انقلاب مسالمت آمیز شود. بقرار اظهار بنیاد ملی والیس گوانر ایالت الیابامای امریکا از شمول دو تن محصل سیاه پوست در پوهنتون آنجا یعنی بلا عمل قوه جلو گیری خواهد کرد تا کنون ۴۱۷ نفر از محصلان بجران اخیر تهران دستگیر شد. بنیاد ملی ادناور صدر اعظم اتحادی المان گفت که المان علاقه مند روابط بهتری با پولیند میباشد.

۱۱ جون (۲۰ جوزا) بنیاد ملی گنبدی رئیس جمهور امریکا به انعقاد کنفرانسی بسویته عالی در مسکو جهت امضای معاهده منع آزمایش های ذروی موافقت کرد. نظر با اعلامیه مقامات حکومت نظامی تهران در دست پولیس تهران اسناد و مدارك توسطه و خیانت افشاده است. قوای حکومتی عراق علیه کردهای مسترد فعالیت های نظامی خود را آغاز کرد.

۱۲ جون (۲۱ جوزا) وزرای خارجه اندونزی، ملایا و فلپاین موافقه خویش را در باره اینکه چگونه مسائل مربوط خود را در باره اتحاد به مالیزی حل و فصل نمایند اعلام کردند. شخصیت های برجسته حزب دیموکرات امریکا از انعقاد کنفرانسی بسویته عالی در مسکو راجع به امضای معاهده منع آزمایش های ذروی تمجید کردند. بنیاد ملی جان گنبدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که قوانین جدیدی برای خلع و دادن به اختیارات نوادی در امریکا بتصویب خواهد رسید.

۱۵ جون (۲۴ جوزا) بنیاد ملی گنبدی رئیس جمهور امریکا گفته است که برای بیشتر سیاه پوستان به چوکیهای بر مسئولیتی چانس ایفای کار داده خواهد شد. با اساس اعلامیه منتشره مشترک در دمشق، سوریه و یمن از عن جد حمایت میکنند، رادیو بغداد اطلاع داد که قراة منطقه شکر کاملاً از تصرف کردهای مسترد بیرون کشیده شده است.

۱۶ جون (۲۵ جوزا) یکی از اعضای سابق حزب لیبرال افریقای جنوبی در ملل متحد گفته است که سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی سیاه و سفید را به چنگ وادار میکند. سفینه فضایی ای اتحاد شوروی موسوم به وستوک پنجم که حامل دو گمرن بایکوفسکی بود، روز ۲۳ جوزا بنظر تاب شد، برد ممکن است برای یک هفته بدور زمین پرواز کند. بنیاد ملی خرو سچ صدر اعظم اتحاد شوروی طی نطقی گفته است که اتحاد شوروی با فدراسیون نه بین المللی راجع به برلین میباشد.

۱۷ جون (۲۶ جوزا) ساعت ۱۲ و ۳۰ دقیقه وقت ماسکو روز ۲۵ جوزا يك سفینه کیهانی دیگر بنام وستوک ششم که به بلوت آن نخستین زن کیهان نورد اتحاد شوروی بنام والانتینا تالانینا و دو غنا ترشکوا میباشد در اتحاد شوروی بنضای خارجی بر تاب شد. وزیر کار نایب ریاست کنفرانس بین المللی کار و کارگر بعنوان احتجاج علیه تبعیض نوادی افریقای جنوبی از عهده اش استعفا داد. قوای نظامی عراق همچنان مشغول از بین بردن کبردها میباشد.

۱۸ جون (۲۷ جوزا) دوازدۀ ملیون یوگو سلاوی نمایندگان پارلمان فدرالی و نمایندگان شورای ایالتی کشور خود را اعلان کردند. در پایان مسافرت بنی غلی عبد الله السلال رئیس جمهور یمن از عراق ضمن نشر اعلامیه مشترک در بغداد حکومت عراق هرگونه تجاوز را بریمن، تجاوز برخاک خود میپندارد. یمن هم عضویت اتحادیه فدرالی عرب پذیرفته شد.

۱۹ جون (۲۸ جوزا) بیفله کوچران امریکایی ادعا کرد که وی حاضر است بمهتاب برود بنی غلی کنیدی رئیس جمهور امریکا بمنظور دفع کشیدگیهای نوادی با اعضای کانگریس و بعداً با ۲۵ تن زعمین دینی جهت دریافت راهی برای تخفیف کشیدگیهای نوادی در سراسر امریکا ملاقات کرد: نمایندگان سی کشور آزاد آفریقایی در کنفرانس سالانۀ موسسۀ بین المللی کار و کارگر فیصله نامه که اخراج آفریقای جنوبی را از ملل متحد تقاضا میکنند اتخاذ کردند در فیصله نامه ذکر شده که اعضای مخالف مقررات منشور ملل متحد از عضویت موسسۀ اخراج خواهند شد.

۲۰ جون (۲۹ جوزا) کیهان نور دان اتحاد شوروی (بایکوفسکی و بیفله ترشکوا) موافقۀ مجدد آرمین بازگشتند. بنی غلی پیتر و نینی زعمین مفتاد و دو ساله حزب سوسیالیست ایتالیا بمناسبت اینکه وی موافقه کرده بود تا از تقرر الدومورد بحیث صدراعظم پشتیبانی کند از عهدۀ خود در حزب استعفا داد. جلسات کانگریس بین المللی مواد خوراکی و ذراعت دیروز در واشنگتن خاتمه یافت.

۳۱ جون (۲۰ جوزا) یکمیان هشتاد نفری کاردینالهای کلیساهای رومن کاتولیک کاردینال جیوانی بتیسیتا مایتان را عوض پاپ جان ۲۳ متوفی انتخاب کرد. قرار داد مغایرۀ تلفونی مستقیم بین قصر سفید و کسریملین بین هیأتهای طرفین در ژینو امضا شد. هند بمناسبت تجس و زطیارات جمهوریت مردم چین برخاک مسدود عنوانی آن حکومت احتجاج کرده است.

۲۲ جون (۳۱ جوزا) بنی غلی آدام و زیر خارجه ایران گفت که ایران نسبت به اعراب و کشورهایشان علایق خاص دارد. قوای پنتلاو در سراسر لاؤس علیه بیطرفان دست بحملۀ زدند. جهت طرح قانون اساسی بمنظور اعطای آزادی به گیانای برتانوی مجدد کنفرانسی دایر خواهد شد.

۲۳ جون (اول سرطان) آفریقای جنوبی به نسبت پیشبرد سیاست تبعیض نوادی در آن کشور با اثر یکصدوسی و پنج رأی موافق از کنفرانس بین المللی کار و کارگر اخراج شد.

عساکر عراق بانزده قریۀ دیگر کرد های متمرّد را محاصره کردند. کما پیچۀ جدید ایتالیا بریاست بنی غلی جیووال لیونی تماماً از اعضای حزب دیموکراتهای مسیحی تشکیل شده است.

۲۴ جون (۲ سرطان) بنی غلی جان کنیدی رئیس جمهور امریکا بنی بورد

جمهوریت فدرالی آلمان وارد بن شد. بقرارد اظهاراتین بنام علی خروسیف و عظیم اتحاد شوروی مجسمه والین تینا تریشکو و انجمنین زن گپهان تروود آنکشور در میدان سرخ ماسکو نصب خواهد شد. یوگوسلاویا بناگرمیون مواغبینی ملل متحد کمک عسکری خواهد کرد. درملاقاتیکه شخصیتهای برجسته سیاه و سفید امریکه با بنام علی جان کندی رئیس جمهور آنکشور بمثل آوردند راجع بمطابقه دادن به اختلافات نوادی باحکومت اظهار همکاری نمودند.

۲۵ جون (۳ سرطان) تشکیل اتحادیه مالیوی از لحاظ ایجاد اختلافات بین اعضای آن اتحادیه به تمویق خواهد افتید. بنام علی خروسیف اظهار داشت که اتحاد شوروی خط مشی تقویه و تحکیم صلح را پیروی خواهد کرد. بقرارد اظهاراتین بنام علی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر و بنام علی صلاح بطار صدراعظم سوریه بسوی کترین مساله نژودهر بها موضوع فلسطین است.

۲۶ جون (۴ سرطان) امریکا پیشنهاد اتحاد شوروی را در باره ایجاد یک منطقه فاقد اسلحه ذروی دو مدیترانه رد کرد. در کنفرانس بین المللی زنسان که روز ۲ سرطان در قصر مخصوص کانگرس های ماسکو دا بر شد تقریباً دو هزار زن از ۸۹ کشور جهان بشمول افغانستان شرکت کردند.

کینیا به ۸ نومبر به آزادی کامل خود نایل می گردد بنام علی کندی اظهار داشت که انعقاد قرار دادی درباره منع آزمایشهای ذروی ضروری میباشد وی افزود که فعلا برای تأمین وحدت آلمان ترتیباتی مورد نظر نیست. وی تقاضا کرده است تا اتحاد نظامی، اقتصادی و سیاسی باید بین متحدین غربی و یکتا بسپارد.

۲۷ جون (۵ سرطان) کمیته بودجه مجمع عمومی ملل متحد فیصله کرد که باید کشورهای پیشرفته صنعتی قسمت اعظم مصارف مالی متحد را بپردازند. در انگبار به اتحادیه آفریقای غربی ملحق خواهد شد چهار نفر از اتباع الجزایر بجرم توطئه جهت از بین بردن حکومت فعلی آنکشور دستگیر شدند. یک مأمور مالی بریتانیا سویدن اعتراف کرد که از سیزده سال قبل بمطرف جاسوسان سویدن جی بوده است.

۲۹ جون (۷ سرطان) کمیتهان نوادی در ایالت کنتاکی امریکا خانه یافت. بااساس تصویب مجمع عمومی ملل متحد عملیات تأمین صلح در کانگو وشی قحیانه تا اخیر سال جاری دوام خواهد کرد قدر آسیون رودیشیا و نیلسلیند متعلق نخواهد شد بقرارد اظهاراتین طاق حکومت گانامنشود اتحاد آفریقای بنی بنه قدم کنفرانس ادیس ابابا بقایای استعمار را از بین خواهد برد. افراد پنج قصبه کرد های باغی تابع قوای حکومت عراق شدند.

۳۰ جون (۸ سرطان) کمیته خاص ملل متحد مربوط به امور کمیتهان تصمیم گرفت تا از امریکه تقاضا شود که از غرضی اسلحه بانه ایستادگی خودداری کند.

مجلس عمومی موسسه مواد خوراکی و زراعت جهان افزایش یو دجه سال آبنده
آپو چیه دل از شورای موسسه مذکور تقاضا کرد: جمهوری عربی متحد نظر
مجموعات یکفرانس ادیج آیا با روابط سیاسی خود را باین تسکال قطع
نکرده.

اول جولایی (۹ سرطان) افریقای جنوبی از تمام کمیته های موسسه بین المللی
کار آج شد. کنفرانس بین المللی زنان روز ۸ سرطان در ماسکو خاتمه یافت
و نمایندگان زنان جهان در کانگرس مذکور از مسابقه تسلیم خاکی اظهار نگرانی
نکردند. حکومت کانگو حکومت موقت انگولا را برسمیت شناخت.

۲ جولایی (۱۰ سرطان) حکومت جمهوری مردم چین تصمیم گرفت تا یک هیأت
دو نفری را بمنظور فور درباره اختلافات ایدیا لوزیک با اتحاد شوروی بمسکو
اعزام کند. باساس تصویب مجمع ملی یوگوسلاویا مارشال تیتو مادام العمر بحیث
نماینده جمهوری یوگوسلاویا انتخاب گردید. افوازه یک کبو دتای جمنی الوقوع د
لوزیک متاثرین شایع شد. شایع فرناندو به لو ندی تری رهبر حزب پا بولرا کشن بحیث
رئیس جمهور پیر و انتخاب شد.

۳ جولایی (۱۱ سرطان) برویت کتاب سفید ممکن است کینیا در ۱۲ ماه دسامبر
به استقلال خود نایل شود. کوشش های اتحاد شوروی و انگلستان برای رفع بهرانهای
لاؤس ناکام شد. شایع کنیدی گفت که عصر ملیت خواهی مبتکی بخود از بین
رفته است.

حکومت افریقای جنوبی بمنظور جلوگیری از ورود عناصر مخالف سرحدات خود را
بسیوم خیاره ای تمدید نموده است.

۴ جولایی (۱۲ سرطان) شایع خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی گفت: اگر دول
غربی معاهده هدم تعرض بین بلاک شرق و دول عضو پیمان اتلس را با مضای رساند وی پیشنهاد
دول غربی را جهت منع انفجارات آزمایشی ذروی قبول خواهد کرد. بقرار اظهارات
شایع دکتور لادناور صدراعظم اتحادی آلمان مقامده فرانسه و آنکشور بخصومت
چهارصد ساله طرفین خاتمه داده است.

در فیصله نامه بیست و هفت کشور افریقای شامل کنفرانس تعلیم و تربیه گفته شده
که برتگال دافریقاییان داد بندگان اسارت و جهل نکند اشته و حقوق مشروع انسانی را
برایشان قلیل نیست.

۹ جولایی (۱۴ سرطان) نمایندگان کشورهای افریقای، دول غربی و بلاک شرق
بمعنیان وجود مداوم نماینده برتگال از کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیه خارج شدند
او ضاع عمومی در جارجتون مرکز گیانا بر تانوی و اطراف آن بحرانی بود.

مظاهر انی علیه حکومت صورت گرفته است. (۱۵ سرطان) کنفرانس
نمایندگان یکصد و یک تنی از کشورهای اسفیکر آفریقای اعلام شد بقرار اظهارات

نطاق حکومت عراق هدف اغتشاشیون عراق از بین بردن رژیم برسر اقتدار آن کشور میباشد.

۷ جولای (۱۵ سرطان) جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه پیشنهاد دکتور ادنور صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان را برای تجدید تماسهای بین انگلستان و با زاد مشترک اروپا رد کرد.

حبشستان روابط سیاسی خود را با برتکال قطع کرد. بقرا و گفته پناغلی نهر و صدراعظم هند تبمیش نوادی گذشته ازینکه بکرامت انسانی اهانت است برای صلح جهان نیز یک خطر بشمار میرود.

پناغلی کنیدی گفت مصریکه دو آن مسایل از راه جنگ حل و فصل نمیشد شهری گردیده است.

۸ جولای (۱۶ سرطان) دکتور چدی جگن صدراعظم گبنای برتا نوی پدلاخوم بلان مصالحتی را جهت اتمام امتصایات یازده هفته ای این مستعمره بر تاقوی قبول کرد. کنفرانس بین المللی قانوندانان بشمول متجاوز از یکصد کشور، در آتن خامه باقت بقرار اظهارات پناغلی احمد بن بلا صدراعظم الجزایر کشور مذکور بشکل پایگاه بزرگ آزاد بخولهان افریقای درمیاید. نظریصوا بدید کنفرانس ایس با باموسه جدیدی بمصرف پنج ملیون دالر جهت تربیت متخصصان ممالک رو به انکشاف افریقای تاسیس میشود.

۹ جولای (۱۷ سرطان) مذاکرات هیاتهای اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین درباره اختلافات ایدیا لویکی بین طرفین برای یکروز معوق شد. شهرآده سو باقا وونگ رئیس حزب بتلاو لاس مدعیست که تاموضوع پایگاه سینتوخل نگرانی مسئله جنگ در آن کشور ادامه خواهد داشت.

۱۰ جولای (۱۸ سرطان) قرارداد مربوط به تشکیل اتحادیه مالیزی بدون شرکت پروتای امضا شد این اتحادیه قرار است بتاریخ ۳۱ اگست رویکار شود. نخستین انتخابات پارلمانی درونکبار غنلی شد. جریانات مذاکرات نمایندگان اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین تاکنون افشا نشده است.

با تریک دیوکن نماینده مردم افریقای جنوبی ادعا کرد که فرانسه بکنکومت تبمیش جوی افریقای جنوبی اسلحه و مهمات جنگی میدهد.

۱۱ جولای (۱۹ سرطان) پناغلی تانکو عبدالرحمن صدراعظم ملا با گفت که با عدم شمول پروتای در اتحادیه مالیزی ادعای اننا و نیز با در باره الحاق تبمیشی بپورتووی شمالی صدق پیدا میکند.

حکومت برتکال روابط سیاسی خود را با کانکو قطع کرد. رئیس هیلی متسوت به حزب کارگر انگلستان گفت که حکومت حزب کارگر آن کشور در مورد جمهوریت عربی متحده عرب و فلسطین بیطرف خواهد ماند. شاهلی حشینی ابنت احمد دمان و ان مجموع

ملی الجواهر وروڼه شنبه گفټ کډوی برای ان باند اعلیٰ حکومت بن بلا نهفت بهاسی
جدیدی را رویکار می آورد .

۱۳ جولای (۲۶ سرطان) هوادران نر از سیاهپوستان ایالت جورجیای امریکا برای
رهایی ذیلی خود مظاهره کردند . بقراردادها ملت معافل مطلع واشنگتن حکومت
امریکا تصمیم گرفته است تا کمپهای نظامی خود را باجا بان قطع کند ، سوریه عراق
ادهای اتحاد شوروی را در مورد فروشانند اغتشاشات کرد هارد کرده است . تاکنون
جمهوری متحد چین و اتحاد شوروی در مورد رفع اختلافات ایدیل لوژیکی خود به
نتیجه نرسید اند .

۱۴ جولای (۲۷ سرطان) با ساس فیصله شورای اجتماع و اقتصادی ملل متحد
باید سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی خاتمه داده شود . شاغلی دین رسک وزیر
خارجیه امریکا گفټ که بین کشورهای عضو پیمان اتلس اختلافاتی وجود دارد
موظفان ملل متحد منطقه سوسی بین یمن و عربستان سعودی و انرا استعمال گزاشک آورد
در آن منطقه تنگد بپ کرد .

۱۵ جولای (۲۸ سرطان) شاغلی تانت سرمنشی ملل متحد مسأله قطع انفجارات
آزمایشهای ذروی را امید بخش خواند . نماینده سوریه در ملل متحد ادعای اتحاد
شوروی را فرموده اینکه سوریه برای از بین بردن اغتشاشات شتون کرد های عراق کمک
میکند غیر حقیقت خواند بقرارد گفته شاغلی بن بلا صدر اعظم الجزایر ، کشور مذکور
باید به سوریه ملل متحد باشد .

۱۶ جولای (۲۹ سرطان) دکتور سکارنو رئیس جمهور اندونیزیا گفټ که اندونیزیا
در صدور بهمن دن اتحادیه مالیزی است .

شاغلی فرحت عباس گفټ که اگر مردم الجزایر آزادی کامل داده نشود وی
از همدیش مستعفی خواهد شد .

فیلد مارشال عهد السلام علف رئیس جمهور عراق گفټ که دشمنان آنکشور
هیچگونه قیامت و طوطه در نیم فعلی عراق را از یاد آورده و بوی آن رژیم کمونیستی
را برقرار کنند .

۱۷ جولای (۲۵ سرطان) اتحاد شوروی از شاغلی تانت تقاضا کرده که سال
۱۹۶۵ را سال همکاری بین المللی شناخته و جلسات عمومی را بسوی سران کشور
ها تشکیل بدهد . اعضای ملل متحد روز ۲۷ جولای به اتفاق آرا بمنظور فور در
اطراف سیاستهای برتگال در مورد انکولا و سیاست حکومت افریقای جنوبی راجع به
تبعیض نوادی تشکیل جلسه خواهند داد . حکومت ایتلانی زنگبار در اثر انتخابات
عمومی بر سر اقتدار ماند .

۱۸ جولای (۲۶ سرطان) جمهوریت ساحل عاج تمام روابط سیاسی و تجارتی
خود را در مورد سیاست تبعیض نوادی با حکومت افریقای جنوبی قطع کرد و به اساس

اطلاعات منتشره تشنجات سیاسی بین سوریه و جمهوری عربی متحد دفع خواهد شد.
بعضی از اعضای کابینه جاپان استعفی دادند.

۲۰ جولای (۲۸ سرطان) تاکنون مذاکرات نمایندگان جمهوری عربی چین و اتحاد شوروی روی حل اختلافات ایدیا لوزیکس منتج به نتیجه نشد. است. کمی اغتشاشیون برای برانداختن حکومت سوریه فاکام شد. کمیته ضد تبعیض شورای ملل متحد شورای امنیت توصیه کرده است تا تمام کشورهای عضو ملل متحد عناصبات خود را با حکومت افریقای جنوبی قطع کنند.

۲۱ جولای (۲۹ سرطان) شاهلی خروسیف صدر اعظم اتحاد شوروی اظهار داشت که آنکشور حاضر است ناظران خارجی را اجازه بدهد تا از بنادر هوایی بحری و خطوط آهن اتحاد شوروی نظارت کنند.

حکومت لایبیریا با تمام اتباع برتگال در لایبیریا هدایت داده است که خاک آنکشور را ترک بگویند.

کمیته مخصوص شد استعمار موسسه ملل متحد حق اعطای آزادی و خود اودیت را بر مردم فیجی تایید کرد.

۲۲ جولای (۳۰ سرطان) مذاکرات متخصصان اتحاد شوروی و جمهوری مردم چین روی حل اختلافات ایدیا لوزیکس خاتمه یافت در باره نتایج آن کدام مطلبی تا حال نشر نشده است. حکومت انگلستان پیشنهاد هایی اتحاد شوروی را در باره تخفیف کشیدگی های بین المللی مورد دقت قرار داده است. حکومت امریکا از شاهلی خروسیف در مورد دفع تشنجات بین المللی اظهار خوشی کرد. سرحدات سوریه باد نیای خارج مسدود شد.

۲۳ جولای (۳۱ سرطان) متخصصان اتحاد شوروی و جمهوری مردم چین مذاکرات را روی موضوع حل اختلافات ایدیا لوزیکس ملتوی گذاشتند. شاهلی نایریری رئیس جمهور تانگانیکا اظهار داشت که وی طرفدار آزادی انگولا و مخالفت سیاست تبعیض نژادی افریقای جنوبی است.

در سوریه هده از مخالفان حکومت محاکمه و اعدام شدند. شاهلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد اظهار داشت که در آن کشور اتحادیه سوسیالیستی عرب قاصص خواهد شد حکومت امریکا موافقت خود را در باره تقویه قوای دفاعی هند با برتانیه جبهه جلوگیری از حملات احتمالی جمهوری مردم چین اعلام کرد.

۲۴ جولای (اول اسد) شاهلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد اظهار داشت که جمهوری عربی متحد با رژیم فعلی سوریه اتحادیه فدرالی عرب را تأسیس نمیتواند کرد. قیود گشت و گذار در سراسر سوریه رفع شد. بقرار اظهارات شاهلی اسد الله علم صدر اعظم انتخابات پارلمانی ایران قبل از ختم تابستان امسال صورت خواهد گرفت انگلستان به ادن آزادی داخلی برای هاندوراس یکی از متصرفات خود واقع در امریکای مرکزی موافقه کرده است.

۲۵ جولای (۲-اسد) انګلستان ولسمشر واده واده تامله کرات خود را در مسایل عدم تعرض بین دول عضو بکت وارسا و اتلانتیک ادامه دهند. برتگالیهای لایس را از حکومت آنکشور تقاضای توقف و بناهندگی سیاسی را در لایس را کرده اند.

۲۷ جولای (۴-اسد) مسوده قرارداد مربوط به منع آزمایشهای ذروی در ماسکو بین اتحاد شوروی امریکا و برتانیه بطور نشانی شد امضا کردید جنرال د و گول رئیس جمهور فرانسه اظهار داشت که آنکشور بر و گرام ذروی خود را پیش خواهد برد. کشور گانا عضویت برتگال را در موسسه ملل متحد برای دو ماه ملتوی میگوید تا کشور مذکور طی این مدت فشار خود را بر انگولا متوقف سازد.

۲۸ جولای (۵-اسد) شایع شد که کتیبی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که در موافقات ماسکو نسبت به امضای قرارداد منع آزمایشهای ذروی به اتحاد شوروی امتیازی داده شده و نه از آنکشور امتیازی گرفته شده است. حکومت هند و استرالیا و چندین کشور دیگر در باره امضای قرارداد منع آزمایشهای ذروی منعقد ماسکو اظهار آمادگی کردند.

۲۸ جولای (۶-اسد) قرار است که شایع دین رسک وزیر خارجه امریکا جهت امضای قرارداد منع آزمایشهای ذروی وارد ماسکو شود. دکتور تیلر بد را تو می امریکا مخالف تصویب فوری موافقتنامه کنفرانس ماسکو است. دکتور چدی جکن صدراعظم کپانای برتانیوی اظهار داشت که آنکشور برودی آزاد خواهد شد.

۲۹ جولای (۷-اسد) روزنامه های امریکا نوشتند که امریکا حاضر است که در نتیجه قرارداد منع آزمایشهای ذروی، مذاکرات مستقیم را در مورد تجارت با ممالک شرق شروع کند. بعقیده شایع احمد بن بلا صدر اعظم الجزایر و شایع نایریری رئیس جمهور تانگا نیکا باید علیه افریقای جنوبی قبول شدیدی وضع شود.

۳۰ جولای (۲-اسد) شورای امنیت ملل متحد با جلسه خود را در اطراف شکایات ۳۲ کشور افریقای علیه برتگال آغاز کرد. رئیس جمهور لایس را موقوف ز نان را در تقاضایهای بشری روز افزون خواند.

اول اگست (۹-اسد) جلسات شورای وزرای بازار مشترک اروپای غربی بد و ن پیشرفت معمولی دگر بر وسل بیابان رسید طور غیر رسمی فهمیده شد که دکتور اد ناو صدراعظم جمهوریت اتحادی آلمان در بانز دهم اکتوبر سال جاری از عهده اش استعفی خواهد داد. بقرار اظهارات شایع گنبدی امریکا میگوید تا برای حل مسایل مهم بین المللی راههای مناسبی را پیدا کند.

۲ اگست (۱۰-اسد) بقرار اظهارات شایع دین رسک وزیر مستعمرات برتانیه مردمان جزیره مالتا سال آینده به آزادی خود میرسانند. مجلس مقننه سنیکا بود قرارداد مربوط به تشکیل اتحادیه بزرگترمالیزی امضا شد کرد. شایع تانت سرزمینش

ملل متحد در مورد اخذ رأی مردم بو ر نیوی شمالی و ساریا واک ۷ نسبت به مشغول شدن در اتحادیه ملی ای اظهار موافقت کرد.

۴ - اگست (۱۲ - اسد) نماینده گان دو موسسه ملل متحد از تمام اعضای آن موسسه تقاضا کرد تا از فروش اسلحه به افریقای جنوبی خودداری کنند. آجی کومت امریکا تاکنون اطلاع رسمی در دست ندارد که اتحاد شوروی و برای متحد اسلحه بدارد.

۵ - اگست (۱۳ - اسد) بمناسبت هفتمین کنفرانس ضد بم اتمی و هسته ای روسی هزاران نفر در مارش صلح در سراسر جاده های هیر و شیمای جاپان حصه گرفتند. شاغلی تانت در لندن گفت که وی را جمع با قد امسات آینده دول نزدیک در بازار صلح صلح معلومات خواهد گرفت. شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد منعده ژنیو فیله کزدن تمام

کشورهای عضو جنبه های اقتصادی و اجتماعی صلح را مطالعه و نظریاتی خود را به ملل متحد اطلاع بدهند. قرارداد منع آزمایشهای دزوی در فضا، فضای کیهانی و زیر آب و جوی زمین بین و زرای خارجه اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۶ - اگست (۱۴ - اسد) شاغلی کرفمیکو وزیر خارجه اتحاد شوروی اظهار داشت که معاهده قطع انفجاران آزمایشی دزوی مؤید صلح و سلم جهانی است. هزاران نفر از باشندگان شهر هیر و شیمای جاپان بمناسبت امضای موافقتنامه منع آزمایشهای دزوی ضمن مظاہراتی مسرت خود را ابراز کردند.

۷ - اگست (۱۵ - اسد) کمیته نظارت بین المللی موسسه ملل متحد تجاوزات اسوا بیل را بر خاک جمهوریت عربی متحد توضیح کرد. شورای امنیت ملل متحد باز دوی شکیات ۳۲۵ کشور افریقای علیه سیاست تبعیض نوادی افریقای جنوبی به اجت خود داد.

۸ - اگست (۱۶ - اسد) شاغلی تانت اظهار داشت که وی به سعی خود بجهت بهبود اوضاع بین المللی ادامه خواهد داد. شاغلی رنه ملیو مدبر عمومی یونسکو که مشغول مسافرت در اتحاد شوروی میباشد گفت که روابط شرق و غرب رو به بهبودی و ورود

سفر او تنها شش ماه در برجسته جهان به شما بندگی از کشورهای شان موافقتنامه منع آزمایشی دزوی را که بین اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۹ - اگست (۱۷ - اسد) شاغلی تانت اظهار داشت که وی به سعی خود بجهت بهبود اوضاع بین المللی ادامه خواهد داد. شاغلی رنه ملیو مدبر عمومی یونسکو که مشغول مسافرت در اتحاد شوروی میباشد گفت که روابط شرق و غرب رو به بهبودی و ورود

سفر او تنها شش ماه در برجسته جهان به شما بندگی از کشورهای شان موافقتنامه منع آزمایشی دزوی را که بین اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۱۰ - اگست (۱۸ - اسد) شاغلی تانت اظهار داشت که وی به سعی خود بجهت بهبود اوضاع بین المللی ادامه خواهد داد. شاغلی رنه ملیو مدبر عمومی یونسکو که مشغول مسافرت در اتحاد شوروی میباشد گفت که روابط شرق و غرب رو به بهبودی و ورود

سفر او تنها شش ماه در برجسته جهان به شما بندگی از کشورهای شان موافقتنامه منع آزمایشی دزوی را که بین اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۱۱ - اگست (۱۹ - اسد) شاغلی تانت اظهار داشت که وی به سعی خود بجهت بهبود اوضاع بین المللی ادامه خواهد داد. شاغلی رنه ملیو مدبر عمومی یونسکو که مشغول مسافرت در اتحاد شوروی میباشد گفت که روابط شرق و غرب رو به بهبودی و ورود

سفر او تنها شش ماه در برجسته جهان به شما بندگی از کشورهای شان موافقتنامه منع آزمایشی دزوی را که بین اتحاد شوروی، امریکا و برتانیه در ماسکو امضاء شد.

۹- اگست (۱۷-اسد) حلقه های سیاسی واشینگتن گفتند که ممکن روابط کامل آمریکا و هنگری عنقریب مجدداً بحال عادی برگردد. باجاس اظهارات طعنان حکومت فلپاین توافق بین سران ملایا، اندونیزیا، فلپاین، و زامبیا و سوازیلند جنوب آسیا و استعکام میبخشد.

۱۰- اگست (۱۸-اسد) مطابق تعامل معاهده قطع انفجارات محدود آلمانی سند معاهده در مراکز کشورهای امضا کننده اصلی از طرف کشورهای داد و طلب دیگر نیز امضاء میشود. شیاعلی عبدالسلام هارف رئیس جمهور عراق بدمشق سفر میکند. ۱۱- اگست (۱۹-اسد) حکومت هسپانیه در مورد اعطای استقلال به رپوبلیکی فیلیپین اظهارات امیدوارکننده کرد. جمهوری اتحادی آلمان در مورد بهبود روابط با شرق و غرب به حکومت آمریکا پیشنهادی نموده است. حکومت افغانستان با پیشنهاد حکومت ملایا درباره انجام ریفرنندمی در بورنیوی شمالی و ساراواک موافقه کرده است.

۱۲- اگست (۲۰-اسد) سناتور فولبرایت رئیس کمیته امور خارجی سنای آمریکا مدعیست که هرگاه بازار مشترک اروپای غربی رویه خود را در مورد اجتناس صادراتی آمریکا به اروپا تغییر ندهد آمریکا عده از عساکر خود را از آلمان بیرون خواهد کرد. طبعیات کنفرانس بین المللی خلع سلاح در ژنیو دوباره آغاز شد. ۱۳- اگست (۲۱-اسد) جمهوری اتحادی آلمان با امضای قرار داد قطع محدود انفجارات آزمایشی موافقه کرد.

شیاعلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور عربی متحد و مارشال تیتو رئیس جمهور یوگوسلاویا در باره کنفرانس دوم کشورهای بیطرف با هم مذاکره خواهند کرد. آمریکا ۲۵ میلیون دلار بعنوان غرامت جنگ به فلپاین میپردازد. باب پلک ششم از معاهده قطع محدود انفجارات آزمایشی نویسی حسن استقبال کرد. ۱۴- اگست (۲۲-اسد) دادیو مسکو گفت که هنوز مسابقه تسلیحاتی خاتمه نیافته است. شیاعلی فرحت عباس شورا ملی الجزایر بعنوان مخالفت علیه شیاعلی بن بلا صدراعظم آن کشور از عهده خود استعفا داد. شیاعلی لیستر پیر سن صدراعظم کانادا از تظاهرات شرف تظاهرا کرد. تظاهراتی خود جهت تأمین صلح ادامه دهد. ۱۵- اگست (۲۴-اسد) دو توطئه ای که برای قتل جنرال دو گول رئیس جمهور فرانسه پیاده شده بود کشف گردید.

انجمن دوستی بین افغانستان و جمهوریات مردم چین تحت ریاست شیاعلی چانگ کلیه مین فزادون صحنه چین در پیکنگ تشکیل شد. حکومت همیشه تصمیم گرفت تا تمام روابط خود را با حکومت افریقای جنوبی و برنگال قطع کند.

۱۶- (اگست ۲۵-اسد) طیاره نا شناسی یک فابریکه شکر گویو باران بمبارد کرد.

$$E = \frac{1}{2} \int_{\Omega} |\nabla u|^2 dx + \frac{\alpha}{2} \int_{\Gamma} |u|^2 ds - \frac{\beta}{2} \int_{\Gamma} |u|^{2^*} ds$$

[Handwritten signature]

1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* were determined using a spectrophotometer (Shimadzu UV-1601) at 663 nm and 646 nm, respectively. The concentrations were calculated using the following equations: $\text{Chlorophyll } a = 12.7 \times \text{OD}_{663} - 2.13 \times \text{OD}_{646}$ and $\text{Chlorophyll } b = 21.6 \times \text{OD}_{646} - 5.1 \times \text{OD}_{663}$ (Arar and Parsons 1995).

Journal of Management Education 36(7) 809–824

$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{\rho} \right) = - \frac{1}{\rho^2} \frac{d\rho}{dt}$

1965-1966

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agaricus bisporus* spores on the growth of *Agaricus bisporus* and *Agaricus bisporus* spores on the growth of *Agaricus bisporus*.

دو کشوریکه در جریان سال آزادشد

ترینیداد

به تعقیب نهضت های سیاسی مردمان جهان و همدوش ملت‌ها بیکه سال‌ها در پهنه غلامی محکوم استعمار بوده اند و بالاخره به آزادی رسیدند. یکی هم سرزمین ترینیداد است که در اوایل ماه سنبله ۱۳۴۱ به آزادی خود رسید و مردمان آن در پرتو مشعل حق تعیین سرنوشت خویش راه روشن زندگی مسعود و واقعی خود را دریافتند این سرزمین کوچک که دو کنار منطقه بحیره کریبین واقع است «۱۸۶۴» میل مربع مساحت داشت و در قسمت سواحل شمالی امریکا موقع دارد.

جزیره توبوگو هم که (۱۱۶) میل مربع مساحت دارد از حیث اداره به ترینیداد مربوط است نفوس مجموعی این دو منطقه که بسال (۱۹۶۰) قرارداد احصایه مرتبه تثبیت شده است عبارت از (۸۲۶۰۰۰) نفر میباشد - مرکز آن پورت آف سپین است تجارت وارداتی آن بیشتر با کانادا و تجارت صادراتی آن همراه برتانیه رونق خوبی داشته و بازار معاملات و صد ر و ور و داشیای کارآمد آن منظم میباشد.

محصولات عمده این مناطق عبارتند از پترول، مواد اسفلتی، شکر، کاکاو و غیره. حوزه مواد اسفلتی آن که یکصد و چهارده اکروست دارد یکی از مناطق ارزنده اقتصادی کشور بحساب میرود با آزاد شدن این سرزمین از قلمرو برتانیه اکثر دول جهان آنرا بحیث یک کشور مستقل برسمیت شناخته از طرف حکومت افغانستان هم بمناسبت آزادی کشور مذکور تیلگرام تبریکیه عنوانی پشاهلی (سرادیک و یلیامر) زیم بزرگ آن سرزمین به (پورت آف سپین) مخابره شد، بدینترتیب در قطار کشور های آزاد جهان، منطقه دیگری هم موقع خود را اجرا کرد و برجم استقلال آن در اظفار همگان باعث آزادی و در آمد. روز سه شنبه ۲۰ سنبله ۱۳۴۱ شورای امنیت موسسه ملل متحد تقاضای ترینیداد و توبوگو را در مورد پذیرفتن آن سرزمین به عضویت ملل متحد مورد بحث و مذاقه قرار داده و دو روز بعد قرآن با کثرت آرا شمول کشور مذکور را در جمله اعضای ملل متحد تصویب و تایید کرد بدینترتیب با پذیرفتن این کشور از اعضای موسسه ملل متحد که قبلاً یکصد و شش عضو بود بیکصد و هفت عضو بالغ شد.

نیاسالند

بتاریخ ۴ داو ۱۳۴۱ مطابق ۲۴ جنوری ۱۹۶۳ اعلام شد که پشاهلی (بنلر) معاون صدر اعظم و وزیر امور افریقای مرکزی در کابینه انگلستان اظهار داشته است که

حکومت برتانیه میخواهد برای تعیین سرنواشت آینده اتحادیه رودیشیا و نیاسالند راه حل قابل قبولی پیدا شود، چنانچه موقعیکه وی برای مطالعات او ضاع آنجا در سالزبری سفر کرد توضیح نمود که برتانیه به هیچ وجه مایل نیست فیصله های که درین زمینه اتخاذ میگردد از راه قوه بردیگران تحمیل شود چه از عرصه بیش از یکسال بود که بین زعمای رودیشیای شمالی و جنوبی و درهبران ملی نیاسالند روی تشکیل این اتحادیه که به موافقت حکومت برتانیه صورت گرفته اختلاف نظری بوجود پیوسته است و چنانچین برای انفکاک و استقلال خود مجاهدت میورزند آنچه که بیشتر محرک این مفکوره بود و ماحه اختلافات را وسیع میساخت موضوع تبعیض نوادی و بایمال شدن حقوق سیاه پوستان باشد این مناطق بود که از طرف حکومت برسر اقتدار سفید پوستان را داشته میشد اما از آنجا که نفوذ اجتماعی و ملی و نفوس واقعی سیاه پوستان در این مناطق بیشتر میباشد و با عبارت دیگر طبقه اخیرالذکر تقریباً در اقلیت واقع اند بنا بران مجادلات شان بسوی پیروزی پیش میرفت چنانچه با اثر اینها بارلمانی ایکه در اوایل ماه دلو ۱۳۴۱ در نیاسالند صورت گرفت افریقایها برای اولین بار اکثرچوکیهای بارلمان را اشغال کردند در همان وقت زمزمه میشد که شاید پناغلی بندا رهبر افریقائی نیاسالند در ظرف چند هفته بعدی بعیت صدراعظم آنجا منظور شود، همان بوده روز ۱۳ دلو ۱۳۴۱ مطابق ۳ فروری ۱۹۶۳ نیاسالند بعیت یک کشور خود مختار تبارز کرد و دکتور بندا بعیت اولین صدراعظم آن مملکت گفت: اکنون نیاسالند یک مملکت متعلق به قاره افریقایها و در قاره افریقا متعلق به افریقایها میباشد. وی اعلام داشت که نیاسالند متبع از فدراسیون رودیشیا جدا شده و استقلال مایک سلسه عکس الملهای را در افریقا آغاز خواهد کرد.

نیاسالند که دارای سه میلیون نفوس میباشد یکی از سه ایالاتی است که در سال ۱۹۵۳ بمنظور تشکیل فدراسیون رودیشیا باهمدیگر پیوست شدند انتقال اوضاع نیاسالند از صورت تحت الحما به یک مملکت خود مختار آخرین قدمیست که قبل از حصول استقلال کامل آن منطقه اتخاذ میگردد. حکومت برتانیه مدت ۶۰ سال در این سرزمین حکومت کرد، ناظران معتقدند یکی از اولین اقدامات حکومت جدید عبارت از تغییر نام آن مملکت به «مالاوی» که نام افریقای نیاسالند است خواهد بود، نیاسالند که بتاريخ ۲۴ مارچ ۱۹۵۳ عضو اتحادیه مذکور بود توسط حکومت مرکزی که مرکز آن سالزبری (پایتخت رودیشیای جنوبی) میباشد اداره میشد تا سال ۱۹۰۷ سرزمین افریقای مرکزی برتانای بطرف جنوبی و غربی سواحل خلع (نیاسا) واقع بوده و تا حوالی دریای زامبزی وسعت داشت نیاسالند به تنهایی خود (بدون رودیشیای شمالی و جنوبی) ۴۹۰۰۰ میل مربع مساحت که ۱۵۷۵ میل مربع آن را آب در بر میگيرد، چای، غله مخصوصاً گندم، پنبه، رابر و تنباکو از پيداوار و حاصلات عمده آنست. (ختم)

پدیده های علمی و تکنیک

ماه منعکس کننده امواج رادیویی :

متخصصان تلی کمونیکشن انگلستان عقیده دارند که از کره ماه بهجیت منعکس کننده امواج میتوان استفاده کرد، تنها محدودیتی که قابل ذکر است ۵ تا ۲۰ ثانیه تأخیر در برگشت امواج ارسالی بکره ماه است.

بهترین رادیو تلسکوپ جهان :

در برج اگست ۱۹۶۲ در «سروگار کرد» واقع ایالت ویرجینیای غربی یک رادیو تلسکوپ بسیار قوی و بزرگ بمصرف هشتاد میلیون دلار اعمار گردید. دانشمندان بواسطه این رادیو تلسکوپ خواهند توانست آن امواج رادیویی را که از فاصله ۳۸ میلیون سال نور (سرعت نور در بر ثانیه ۳۰۰ صدهزار کیلومتر) فرستاده میشوند اخذ بدارند.

افتتاح نخستین کوره ذره یی در فنلاند :

اولین کوره ذره یی مخصوص استفاده برای امور صلح آمیز دیروز توسط بنیاد علمی کینکو نین رئیس جمهور فنلاند در هلسنکی افتتاح و شروع بکار کرد، این کوره یکمک امریکا ساخته شده است.

راکت ساخت سویدن :

دانشمندان سویدن یک راکت را باموفقیت تام بغضا پرتاب کردند. هدف سویدن از پرتاب کردن این راکت کسب معلومات درباره شرایط ماورای جتو و تشعشعات کیهانی بوده است.

ثبت علایم رادیویی :

مقامات مربوط استرالیا اعلام داشتند که علایم رادیویی مریخ سردوم سفینه فضایی امریکا را رصد خانه منطلق صحرائی و و مرابصورت واضح اخذ و ثبت کرده است. این سفینه بمنظور گذشتن از نزدیکی سیاره زهره و کسب اطلاعات درباره چگونگی وضع این سیاره و اینکه در آن اثری از موجودات حیه وجود دارد یا نه بغضا پرتاب گردیده است. قراز معلوم تمام سیستمهای تغذیه کی که در سفینه مذکور جاداده شده بصورت صحیح کار میکنند.

کشف معدن بریلیم :

اخیراً در الاسکامعدان بریلیم کشف شده است. این ماده ذیقیمت معدنی برای

طیاریه مزین اسیر و سایر ادوات تخنیکي مورد استفاده قرار میگیرد. ایلاسکا یکی از ایالات امریکا در جوار قطب شمالی میباشد.

درباره مرینر دوم :

در اواسط ماه سنبله ۱۳۴۱، خبر داده شده که کشتی فضایی مرینر امریکا که بسوی کره زهره دسپار میباشد. بفاصله ۹ هزار میل یعنی هزار میل نزدیکتر از آن که ابتدا در نظر گرفته شده بود از نزدیک آن کره خواهد گذشت، کشتی فضایی مذکور پس از پرتاب گردیدن بتاریخ بیست و پنجم آگست از مسیر خود منحرف گردیده و در مسیری قرار گرفته بود که آنرا بفاصله دوهزار میل از کره زهره عبور میداد اما شب ۱۳ سنبله يك انجمن راکندار کوچک که در آن قرار داشت فیر کرد بدینا سرعت آنرا کمی تخفیف بخشیده و استقامت آنرا تغییر نهد. بدین منظور قوماندان الکترونیکی لازمه از مرکز گولدرستون واقع صحرای کالیفرنیا بمسافت یکهزار و پنجمید میل بفضا ارسال و توسط آنتن کشتی فضایی اخذ شد. یکساعت بعد ترانچن راکندار فیر کرده مرینر را در مسیر صحیح قرار داد و پس از آن یکی از دانشمندان گفت که اکنون کشتی فضایی مذکور در مدار میباشد. مرینر دم در حدود یکصد و پنجاه هزار میل از مجموع یکصد و هشتاد و دومیلیون میل سفر خود را طی کرده و توقف میرود بساعت مفده و چهل و پنج دقیقه وقت گرینوینچ چهاردهم دسمبر بافضای کره زهره ملاقی شود. در صورت کار کردن صحیح آلات داخل کشتی فضایی آلات متذکره به درك این موضوعات کوشش خواهد ورزید که در کره زهره حرارت چقدر بوده و آن کره چه اندازه سرعت دوران داشته و آیا ساحه مقناطیسی و کمربند تشعشعاتی شبیه بکره زمین دارد یا نه ؟

جواب این سوالات بدانشمندان کمک خواهد کرد تا فیصله کنند که آیا حیات در آنجا موجود است یا نه ؟

چندی قبل امریکا يك کشتی فضایی دیگری از نوع مرینر را بجانب کره زهره پرتاب کرده بود در اثر ارسال يك علامه مخایره غیر صحیحی به جهت هدایت آن از مسیر خود خارج و اندکی پس از پرتاب شدن انهدام آن لازم دانسته شد. اتعداد شوروی نیز بسال ۱۹۶۰ يك کشتی فضایی را بجانب زهره پرتاب کرد اما قرآنسمیترهای آن از کار افتاده و بفاصله شصت و دوهزار میل بدون ارسال معلومات علمی بزمین، از کره زهره عبور کرد.

محافظت رانندگان از نور خیره کننده

برای جلوگیری از خیرگی کردن چشمان رانندگان عراده ها حین درخشیدن نور افکنهای عراده متقابل در امریکا وسیله محافظت جدیدی اختراع شده است. این وسیله عبارتست از يك كناره المونیم بارتفاع (۳۰) متر كه در خط وسط جاده ها احداث شده میشود. این كناره المونیم نور خیره کننده عراده مقابل را خنثی میسازد

درموقعيکه کاملاً ويا تقريباً بازاوړه قايم بآن نگاه شود، شفاف است، آلفه محافظتي المونيم اذحالا درېسي ازجاده های امريکا نصب شده است .

نقش آواز در شناخت انسان :

آواز انسان مانند نشانه های انگشتان وی روزی در شناخت و تشخيص هويت کمک شایانی خواهد کرد . درین زمینه مطالعات توسط دانشمندان در لابراتوارهای تيلفون بل بعمل آمده است . داکتر لارنس کرسنبا ، که مشغول تجسسات آواها میباشد پروژه را بغرض تصنيف آواز سه دست گرفته است . نشانه های آواز عبارت از «عکسهای» کوچکی است که از يك کلمه تقریر يك شخص نمایندگی میکند ، این عکسها نمونه ها و انرژي را که در گفتار شخص بکار رفته و کاملاً برجسته و قابل شناخت میباشد توضیح میدارد . نشانه های آواز که به تقریر قابل دید مسمی میباشد . توسط دانشمندان معمولاً و گرامهای آواز نامیده شده است . چیزی مهم و عجیب اینست که این نشانه ها با عکسهای مریبی نمونه های اساسی را که نسبت بگوش توسط چشم برجسته نرم معلوم میشود آشکار میسازد طرز ساختن سپکتر و گرامها ۱۷ سال قبل توسط یکدسته از دانشمندان لابراتوار های بل اختراع گردیده بود . در هنگام آزمایش و امتحان آواز ، عکس آواز همان يك کلمه را که چندین مرتبه توسط اشخاص مختلف تکرار میشد اخذ مینمودند هر يك از آواهای يك کلمه را بالای يك کارت «مقوا» جداگانه عکس گیری میکردند . بعد از اخذ نمودن عکس آواز های اشخاص مختلف کارت هارا باهم مخلوط کرده و از دستهای اشخاص تربیه شده پرسیده میشد تا کارت های مذکور را طوری دسته بندی کنند که هر دسته آن از آواز يك شخص نمایندگی نماید . داکتر کرسنبا امیدوار است با نیات برساند که اگر بیک متخصص تعداد کافی نمونه های آواز يك گوینده ناشناس داده شود ، وی میتواند شخص مذکور را در بین ملیونها افراد بشناسد ، وی اظهار کرد که با وجود این اگر گوینده آواز خود را تغییر دهد شناخت آوازش کاملاً امکان پذیر میباشد . چنین شناخت آواز بیک پیمانه وسیع توسط متخصصان تربیه شده صورت میتواند گرفت . ولی درین عمل تکنیکهای ماشین های الکترو نیکی معاصر با دانشمندان همکاری مینماید .

بسترة شناور برای مریضان :

اخیراً يك دوشكچه پلاستیکی مسمی به «باد و ماتريك» توسط شركت برق و ستینگك هاوس ساخته شده است تا مریضانی که پا بند بستر باشند مستریخانه به بالای سطح «امواج» بطی السیر در حال شنا نگهدارد . این دوشكچه که بین دو بجایی تختانی و دوشك گذاشته میشود دارای بیست عدد نیوب بانلی است که طولاً به استقامت بستر قرار دارد . نلپهای مذکور متناوباً بعد از هر چاه دقیقه از هوا خالی و دوباره مملو میگردد ، حصص عقبی مریضی را که بسطح بستر قرار دارد بصورت يك حرکت موج مانند که بجانب جلو و عقب بیجا میسازد . این حرکت طور بست که انسان حس میکند

مریض بروی امواج دریا در حال شنا قرار دارد. حرکت موجود مذکور قرار اظهار دانشمندان و سستینگ هاوس از بروز زخمهای بستر جلو گیری نموده و دوران خون را بهتر میسازد.

خیمهای جامد در فضا:

کمپنی هوا پیمایی هگ در کالیفورنیا پیشگویی کرده است که ایشان جهت اقامت و بود و باش در فضا خانه ها و لوازم مورد ضرورت آنها بصورت فوری در بستنیها بیکه در جیب شان گنجانیده میتواند شد عندالضرورت در فضا انتقال میدهند کمپنی هگ يك ماده را ایجاد کرده است که توسط حرارت اشعه آفتاب هوا گرفته و منبسط میشود ماده مذکور که عبارت از يکنوع پلاستيك قفدار میباشد تحت يك قرار داد نیروی هوایی ساخته شده است و تئوریکاً این ماده هوا بگيرد بقفهای حبابی يك ماشین شستن اليسه شباهت میداشته باشد، در پنجاهت يك ماده محکم و سخت که در مقابل سردی و حرارت شديد فضا بحيث يك انسرلیتر (عایق) کار میدهد تبدیل میشود در يکی از نمایشها دانشمندان کلیه يکنفری را معهه يك چوکی بازو دار بمعرض نمايش قرار دادند در اثرائی تجربه، ابتدا ماده مذکور را بصورت قرصهای دایروی در آورد سپس جهت ساخن يك بالون هفت فته و يك چوکی ابتدایی بعضی از این قرصها را با هم وصل نمودند بعداً چوکی و بالون ترتیب شده را در يك اتاق خلا (بدون هوا) گذاشته توسط چراغهای ماورای سرخ آنها حرارت دادند در نتیجه این عمل چوکی و بالون مذکور بضخامت چندین انچ توقف کرده و منبسط گردید، این پلاستيك اساساً يکنوع جدید بوده و حاوی يك حصه مواد قفداری مسمی به «بولی پورا تیان» میباشد.

چوکی قابل تعدیل:

اخیراً يکی از کمپنیهای کالیورنیا واقع اوهايو بنام «رایزو ماتیک کمپنی» يکنوع چوکی ساخته که برای آن اشخاصیکه قدم زده توانسته ولی بدون معاونت ایستاده نمیتوانند شد کمک زیادی میکنند، قرار اظهار کارکنان کمپنی مذکور این چوکی مخصوصاً برای اشخاصیکه به فلج عضلات، درد مفاصل، بوليو و سایر فائوانیهای پیری مبتلا باشند قابل استفاده میباشد. چوکی مذکور که توسط برق و باتری کار میکند به لایت و آمستگی مریض را ایستاده میسازد. درین چوکی از عراده هم استفاده میتواند.

سیستم جدید استفاده از اشعه آفتاب:

در این اواخر دوتنر از دانشمندان ایلنوی يك سیستم تهیه را رویکار آورده اند که تمام سال کار داده و قسمت زیاد انرژی خود را از آفتاب میگيرد. این دستگاه دوونیم چند نیروی خود را از آفتاب و يك حصه آنها از برق اخذ میدارد.

متجسس مذکور دو نوع دستگاه انرژی گیرنده را که در دیوار و باد سفت خانه نصب میشود مورد استفاده قرار داده اند، دستگاه مذکور دارای يك پمپ با نل جهت انتقال حرارت میباشد که حرارت مورد ضرورت يك خانه متوسط را تهیه میکند، قرار تنظیم قیمت چنین دستگاه تقریباً «۱۵۰» فیصد نظریه دستگاههای موجود بلندتر است. ولی مستعملکهان با استفاده از این یونیت هفتاد فیصد مواد سوخت را صرفه میتوانند کرد.

طریقه جدید مبلورده علیه آتش:

مبادله در مقابل حریق توسط مواد پرتاب شونده رهنمونی شده يك طریقه جدید است که توسط شعبه جنگلات امریکا مورد آزمایش قرار گرفته است. يك بمب که توسط رادیو کنترل شده و قبل از برخورد با زمین مقدار صد کیلن مواد خاموش کننده آتش را از خود رها میکند توسط طیاره پرتاب میشود، مواد پرتاب شونده مذکور را از ارتفاع سه هزار فوت که معمولاً فضای بالای دود آتش را تشکیل میدهد، رها میشود.

نقش اهترازات ذره‌یی در حرارت وجود:

اهترازات گز چك که اهترازات ذره‌یی نیز یاد میشود قرار از اظهارد اکتیو دورا که از اکتیویت درونی و فلسفی، عامل تنظیم دهنده درجات منظم حرارت وجود میباشد. قرار مطالعات دا کتر مذکور این اهترازات متواتر و موازن در اکتیو از انواع حیوانات خون گرم از بدو تولد الی وقت مرگ ثابت میباشد. این اهترازات دایمی بوده و بعنوان محتاج عصاره را منقبض میبازد. ازینکه اهترازات مذکور ثابت بوده و در حیوانات خون سرد دیده نمیشود، دا کتر «رورا کر» چنین عقیده دارد که اهترازات عبارت از میخانیکیتهای است که عضویتهای خون گرم توسط آن با وجود تغییر حرارت خارج وجود، حرارت معین بدن خود را حفظ میتوانند کرد.

پلان برای ساختن بزرگترین تلسکوپ جهان:

اتحاد شوروی در نظر دارد تا بزرگترین تلسکوپ جهانی را بسازد. این تلسکوپ در یکی از قله‌های کوههای کاکاس شمالی بنا خواهد شد. قسور اظهارد اکتیو از حیوانات و این تلسکوپ جنوی از ضروریات موسسه نجومی نظری میباشد. قرار اطلاع و احاطه مذکور موسسه جدید از اقامه مصنوعی کشتیهای فضایی جهت تجسس است نیز استفاده نموده، سامان و لوازم جدید را برای این کشتیهای فضایی خواهد ساخت.

ذریعه يك آله ساده میتوان آب شور را به شیرین تبدیل کرد:

شاهلی میخائیل کفشا کوف معلم پوهنتون سمرقند در ایالت ازبکستان مدعی است که مشکل استحصال آب نوشیدنی را در ازبکستان بوسیله يك آله قابل حمل تقطیر آب نسل حل کرده است. این آله سبك دستی که مشابه يك بکس دستی میباشد

هشصد گرام آب را فیساعت تقطیر کرده و همچنان برای تهیه غذای شام دوو باسه نفر میتواند استعمال گردد، وزن تمام این آله ده کیلو گرام است.

موتر پلاستیکی:

در آینده بسیار نیز ديك كسا نيکه ذریعۀ موتر سیوریت میکنند موترهای سیوریتی «فولسواگون» خود را به موترهای بسیار زیبا و قویتر ديسگر سیوریتی مبدل خواهند کرد. شیاغلی «لوزکولانی» بادی سازی وسه ساله برلین که تحصیلات خود را در «برلین» و پوهنتون سوربون پاریس بپایان رسانیده. اخیراً یکنوع بادی ایرا برای موترهای اختراع کرده است، که از یکنوع پلاستیک خاصی میباشد این بادی که دارای سه قسمت جداگانه میباشد میتواند در هر موتر «فولسواگون» نصب شود. این بادی که پیش از ششصد و شصت پوند وزن ندارد، گویدارای وزن کمتر از عصا حقه وزن بادی فولسواگو نهایی عایدی میباشد. این کمی وزن سرعت موتر را زیادت و گیرتاب آنرا پانزده میل فیساعت سرعت میدهد.

این بادی چهار اعشاریه يك متر طول و يك اعشار به ۵۷ متر عرض دارد.

ماشین کنترل امضاها:

اخیراً يك آله الكترونيك از طرف اداره پست جمهوریت اتحادیه آلمان درموشن اختراع و بکار انداخته شده است که وظیفۀ آن کنترل امضاها را میسر میسازد است که آنان بروی چکها بعمل میآورند. این ماشین دارای فلمی میباشد که ذریعۀ آن از ده هزار امضای مختلف عکسبرداری میکند.

پرده های یکه نمیسوزد:

در جمهوریت اتحادیه آلمان یکنوع پرده از آرشیشه یی ساخته شده که قطعاً در آتش نمیسوزد ازین پرده ها غالباً در هتلها به تیاترها، سینماها و سایر عماراتی که در آنجا خطر حریق بیشتر متصور باشد کار گرفته میشود.

اخذ بعضی علائم از ستاره زهره:

در اواسط ماه عقرب ۱۳۴۱ اعلام شد که ستاره شناسان اتحاد شوروی از ستاره زهره بعضی علائمی را اخذ کرده اند. اتحاد شوروی برای اخذ این علائم بزرگترین راديو تیلیسکوپ رادر رصد خانه «بولکووو» قرارداد است هدف اتحاد شوروی از قرارداد این تیلیسکوپ بوجود آوردن شرایط درست فزیک است تا از ستاره مرموز زهره که ازابر پوشیده است بتوان معلومات لازم را بدست آورد.

آله ضد بیخوابی:

در کشور جاپان بمنظور مجادله با بیخوابی يك آله شگفت انگیز ضد بیخوابی ساخته شده است مخترع آن مدعیست که آله مذکور باللوگویی خود که بیشتر به آواز ریزش قطرات باران شبیه است میتواند انسان را در ظرف ده دقیقه در آغوش خواب عمیق فرو ببرد.

بسال ۱۹۶۴ انساني به کيهان فرستاده ميشود:

د کتور جورج بی سمت رئیس فزیکو لوژی محیطی در مرکز پروازهای انسانی بفضای خارجی در هوستون واقع تکزاس پیشگویی کرد که ممکن است در سال ۱۹۶۴ یک نفر فضا نورد امریکایی موفق شود که با چانه سبک وزن خود عملاً از سفینه خارج شده و آزادانه بدور مدار حرکت کند این اقدام جسارت آمیز در ظرف پروژ: چینی و در تحت پروگرام سفینه فضایی دو نفره توقع میرود بسال ۱۹۶۳ شروع شود عملی خواهد شد، چنانچه مذکور حاوی گاز اکسیجن یک جرب کننده کار بندای اکساید و سایر ضروریات خواهد بود، پیافلی سمت توضیح کرده است که چانه مذکور عیناً مانند پشتهاره است و انسانی که برای تفحصات به مهتاب فرستاده میشود از آن استفاده میکند، پرواز کنندگان آینده در هفته به فضای خارجی دارای اخذیه متنوع منجمد و خشک خواهند بود که میتوانند در ظرف چند ثانیه با آمیختن یک مقدار کوچک آب از آن استفاده کنند. موصوف گفت که متوقعیم تا برای کیهان نوردان جوجه مرغها گوشت باب، سلاط، سالاد کچالو، توت زمینی تازه، شفتالو و انواع مختلف مواد غذایی بفرستیم *

تکثرو پروسها در سلولهای مرده:

امکانات تکثر و پروسها در انساج متوسط غیر سلولی برای بار اول از طرف یک دسته دانشمندان اتحاد شوروی با اثبات رسانیده شد و بدین وسیله دانشمندان مذکور این قاعده کلی را که تکثر و پروسها صرف در سلولهای زنده امکان پذیر میباشد تردید کردند. دانشمندانیکه در هفدهمین جلسه جاسات عمومی اکادمی طبی و علمی اتحاد شوروی که این راپور در آنجا ترتیب شده بود کشف مذکور را یکی از کشفیات حایز اهمیت زیاد علمی و فرضیات دانستند، یکی از اعضای اکادمی مذکور گفت با این کشف حالا امکانی بدست آمده تا معلومات بسیار صحیح در باره میکانیزم تکثر و پروسها حاصل شود.

استحصال برق از انرژی خورشید:

بقرار گزارش آژانس تاس یک دستگاه تولید برق «جنریتور» که حرارت آفتاب را بقوه برق تبدیل میکند توسط دانشمندان اتحاد شوروی طرح شده است تا از اعماق زیاد در زیر زمین آب را بمناطق خشک واقع جنوب اتحاد شوروی پمپ کنند. ارسال دو قمر مصنوعی جهت معلوم نمودن خطرات احجار سماوی به کیهان.

سال آینده (۱۹۶۴) امریکا یک قمر مصنوعی عظیم الجثه فضایی را جهت کسب معلومات مزید در باره خطرات مؤلده از ذرات فضایی طی پروازها به کره ماه و دیگر کرات بمدار زمین برتاب خواهد کرد. بالهای المونیم این قمر مصنوعی که از یک انتها تا انتهای دیگر بیست و نه متر طول دارد از برق چارج خواهد شد

تاتیکانهای وارده از طرف ذرات مربوط احجار سماوی را ثبت کنند. مدار این اقمار چهارصد و هفتاد الی یک هزار و دوصد و هشتاد کیلومتر از زمین ارتفاع داشته و قرار است که تعمیر مصنوعی اولی در اواخر سال ۱۹۶۴ آماده شود.

در تالاش يك ميكروب اسرار آميز:

مقامات صحنه «بویسبورگ» به تعقيب ميكروب اسرار آميزی مصروف ميباشند كه تا كنون باعث ريزش ناگهانی موی سر دوصد و هجده طفل گردیده است. اطباء پيد ران و مادران نيكه از اين حيث مضطرب اند. اطمينان داده اند كه سوي سر آن اطفال دو بار در رشد خواهد شد.

كشف يك كمر بند سوم تشعشعاتی بگرداگرد زمین:

آژانس خبرگزاری تاس اتحاد شوروی اطلاعات داده كه آله مریخ بیمای اتحاد شوروی كه بتاريخ اول نوامبر سال گذشته به هوا پرتاب شده بود يك كمر بند سوم تشعشعات گرداگرد زمین را كشف کرده است.

مشاهدات نشان میدهد كه تعداد مجموعی و ذرات اين كمر بند خیلی بزرگتر از دو كمر بند سابقه بوده و دانشمندان اتحاد شوروی معتقدند كه اين امر خطرات تشعشعی را در مسافرتهاى فضاي خارجى پيش نخواهد كرد.

اطلاعات مربوط به وجود يك كمر بند سومى در سال ۱۹۵۹ توسط يك راکت فضاي خارجى اتحاد شوروی از يك ارتفاع هشتاد هزار كيلومتر تقريباً پنجاه هزار ميلی داده شده بود. آله مریخ پيما تا پيد كرد كه كمر بند سومى در مناطق قطبين و نواحى دور تر خط استوا بزمین نزد يك ترميهاشند.

اسلحه جدید ضد تحت البحری:

اسلحه «سوبراك» كه برای از بين بردن تحت البحريها بكار ميرود يكي از سلاح جديد است كه از آب به سطح آب برخاسته بقضا پرواز ميكند و يا از آب فرو ميرود اين اسلحه عبارت از يك كشتی تركيبی تار پيد و راکت ميباشد كه قابليت استعمال سلاح ذره بى و يا غير ذره بى دارد.

اين آله حين پرواز يك خط ستون نماى چتكى های آب و دود را در حاليكه سراز آب بر آورد، و به ارتفاع كمى بطرف بالا پرواز ميكند از خود باقى ميگذارد. سلاح «سوبراك» طورى طرح شده كه از محل تا پيدوى يك تحت البحرى كه در آب فرو رفته باشد فیر ميشود بعد از آنكه آله مذکور از آب بيرون جست انچه های راکت آن به عاليت آغاز ميكند، سپس سوبراك بقوه راکتهای خود تا چند ميل پرواز کرده و چون تحت البحرى دشمن قبلاً بواسطه وسايل تحت البحرى حال سوبراك تعيين ميشود. اولیای امور بحریه امر يکدارسماً گفتند كه فاصله و رفتار آله مذکور (سوبراك) نسبت به فاصله رفتار تور پيد و های فعلی كه بر ضد تحت البحرى ها استعمال ميشود بمراتب بيشتر است بعضی تخمينهای غير رسمى فاصله رفتار «سوبراك» را تا اندازه بيشت و پنج ميل تخمين ميكند.

در فکر اختراع مرمی فیر کښنده از فضا بسوی زمین :

حکومت انگلستان در نظر دارد برای پرکردن خلای د فاعی آن کشور تازمان ساختمان تحت البحری های ذره بی حامل مرمیهای پولاریس برتانوی، بکثرت مرمیهای ذره بی که از فضا بطرف زمین فیر میشود اختراع کند. این اسلحه جدید توسط هم افکنهای نوع «وی» و طیارات مافوق سرعت صوت (کی، اس، ار، دو، ی) برتانوی حمل و نقل میتواند شد. همچنان افشاشد. که چهارمین تحت البحری ذره بی برتانیه ممکن است تا سال ۱۹۶۸ شود. برای ساختمان هر یک از تحت البحری های برتانوی در حدود پنجاه ملیون پوند بمصرف میرسد.

تلسکوپهای المونیمی برای تعقیب خط السیر اقمار مصنوعی :

اخیراً تلسکوپیی که سراسر از فلز بوده و طول مجراق آن بیست فتمی باشد توسط اتحادیه آیتیک واقع مساجوست ساخته شده است. این آله برای تعقیب خط السیر اقمار مصنوعی بکار برده می شود این (آله که با اساس یک سیستم نوری که توسط یک معالج فرانسوی قرن ۱۷ طرح شده است دارای دو آئینه محکم المونیمی میباشد دانشمندان آیتیک معتقدند که بعضی از فلزات نظریه شیشه یا کواثر بهتر میباشد، یک تلسکوپ مرکب از شیشه و فلز که کاملاً با آله المونیم آیتیک قابل مقایسه و صد پوند وزن دارد، سیستم نوری این تلسکوپ به اساس آئینه برقی که جهت معاینه گوش، گلو و بینی توسط دکتوران استعمال میشود طرح شده است و نوری که از آئینه تلسکوپ انعکاس میکند در یک سطح دومی نیز بر خورد نمودن و از بین سوراخی که در وسط آئینه جادارد دوباره بطرف عقب انعکاس مینماید، سطح انعکاس دهنده دومی را یک آئینه کوچکتر تشکیل میدهد. چون تلسکوپ مذکور سراسر از فلز المونیم ساخته شده است در مقابل تغییرات درجه حرارت بطوریکه سال عکس العمل نشان میدهد. در تلسکوپهای که مرکب از شیشه و فلز اند تغییرات حرارت بنام آب و هوا، تفاوت بین شب و روز و تغییر موقعیت باعث میشود که وضع فوکس از بین برود و ذرات شیشه نسبت به فلز بنوع دیگر در مقابل تغییر حرارت عکس العمل نشان میدهد بر علاوه تحت درجات حرارت نوین برای اینکه دوباره حالت عادی را بخود بگیرد نسبت به فلز وقت زیادتر بکار دارد. تلسکوپ آیتیک را میتوان از درجات حرارت ناحیه قطبی که منفی پنجاه درجه فارنهایت میباشد بمناطق حاره که درجه حرارت آن ۱۵۰ است بدون تغییر در حال فوکس آن اتقال و مورد استفاده قرار داد. این تلسکوپ المونیمی با ۲۴۰ انچ طول عمران آن با اندازه فوکس است که میتواند بفرق هر کشور را در یک کیپسول راکتی که صد میل در فضا صعود کرده باشد تشخیص کند.

دوای موثر برای امراض قلبی:

اخیراً در ازبکستان شوروی دوای موثر برای تداوی امراض قلبی از دانه‌های کتان تهیه شده است.

این دوا که تاثیر آن شباهت نزدیکی به تاثیر «ستر رفانتین» دارد به «اولی توری زید» موسوم گردیده و در معالجه عدم کفایت سیستم «کار دباک واسکو لر» حلا و مزمن نتایج خوبی میدهد، معالجه بواسطه این دوا بین ده الی پانزده روز دوام میکند:

دانشمندان هند، جمهوریت عربی متحد و فرانسه قبلاً با استخراج بیولوژیک مواد فعال از دانه‌های کتان سعی ورزیده و بموفقیت کامل نایل نشده بودند «اولی توری زید» بسیار موثر و چهار برده یک میلی گرام آن برای یک تزریق کافی میباشد یک گرام این دوا (دو هزار و پنجاه واحد) آن را میتوان از یک گرام دانه کتان بدست آورد.

مطالعات جدید در مورد تأثیر رادیواکتیویتی بر بدن انسان:

یکی از اعضای پوهنتون «پیلی» امریکا اظهار داشت که تشعشعات ناشی از انفجار بم زره‌یی به فراز هیرما واقع جاپان در سال ۱۹۴۵ باعث آن شد که در نسبت ولادت اطفال نجات یافته آن واقعه تغییر وارد آید. داکتر «ستوارت فینچ» پرنو فیسور طب چنین گزارش داد:

در صورت مصاب گردیدن پدر طفل به تشعشعات ذریه‌ای حمل‌بسر از طرف زن افزایش یافته در حالیکه اگر مادر به تشعشعات ذره‌یی مصاب میگردد بیشتر احتمال داشت که طفل دختر باشد.

داکتر «ستوارت فینچ» گفت تشعشعات ناشی از آن بم باعث افزایش تعداد اطفال ناقص در نزد نجات یافتگان شده و مطالعه حمل‌های مختلفه در هیروشیما نشان داد که تعداد نقص‌های ولادت در نزد اطفال نجات یافتگان با اندازه اشخاص غیر مصاب به تشعشعات ذره‌یی بوده است.

داکتر «فینچ» اخیراً پس از سپری کردن دو سال در هیروشیما بحیث رئیس هیأت طبی کمیسیون تلفات بم زره‌یی، از آنجا بازگشته است. کمیسیون از طرف رئیس جمهور جهت مطالعه تاثیرات طولی‌المدت انفجارات هیروشیما و ناگاساکی تشکیل شده بود. داکتر اظهار داشت که اطباء کمیسیون کشف نمودند که اندازه لوسمی «سرطان خون» در نزد نجات یافتگان با اندازه عادی سی تا پنجاه بار در سالهای ۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ بیشتر شده بود از آن زمان با این طرف اندازه «لوسمی» تخفیف یافته اما هنوز نسبت بدرجه عادی سه بار بیشتر میباشد.

واکسین جدید علیه مرض سرطان:

واکسین جدید ضد طاعون با موفقیت در اتحاد شوروی آزمایش شد تا حال وسایل موثری

چېته مجا دله علیه این مرض ساری دستیاب نگر دیده بود. دکتوران طباً اتحاد شوروی گفته اند که این واکسین ضد ویروس طاعون یکی از موثرترین وسایل علاج آن مرض میباشد. واکسین بدون آنکه جنسیت خود را تغییر بدهد تا یکسال نگاه میتواند شد.

با پیشرفت انسان جانب کیهان تشعشعات کمتر میشود:

دو نفر دکتوران اتحاد شوروی معتقدند احتمال دارد که اشعات کیهانی عمدتاً از سیستم کهکشان منشأ بگیرد. دانشمندان مذکور که عضو اکادمی ساینس و ماستر فزیک و ریاضیات میباشدند اطلاعات اخیر فزیکي استر و فزیک و رادیو استرو نو میکي را با مهم مقایسه کرده و به اساس آن حرکت تخمین کثافت اشعات کیهانی را در موردی کهکشان ارائه کرده اند. محاسبات نجومی نشان داده که کثافت اشعات کیهانی در کانونیات هزارها مرتبه کمتر از کهکشان ما میباشد. دکتوران مذکور نه‌ا بر این دلیل میگویند که اشعات کیهانی را که مامشاهده میکنیم در داخل کهکشان خود تشکیل میکنند.

فوسیلها یکه هفتاد میلیون عمر دارد:

اخیراً اژدرهای واقعی ولایت نانسو ننگه مربوط به ایلالت آن دو ننگه جمهوریت مردم چین سنگ بستی بطول چهار فتن دیگر فوسیل های دارای قدامت هفتاد میلیون سال از زیر زمین خارج ساخته شده است. فوسیلهای دیگر داینوسورهای کوچک حیوانات خزنده بسیار بزرگ ماقبل تاریخ و دولانه بسیار منظم و مرتب میباشد که هر کدام دارای بیش از بیست دانه تخم داینوسور بوده و بزرگترین آن تقریباً دارای هشتانچ طول است.

ماشینهای جدید درو لبلبو:

درو کر این فابریکه ماشین آلات ذراعتی دنپر و پترو فسك يك مولجد بد ماشین درو لبلبورا که بهاس کی، دی ۲ موسوم است ایجاد کرده که طرز درو میخانیکي محصول لبلبورا در اراضی ذراعتی کامل میسازد. این ماشین درو که کار صد نفر دهقان را اجرامیکند برگهای لبلبورا قطع کرده و ریشه آن را از زمین برآورده و سپس لبلبورا از گل و خاک پاک کرده و بالای يك لاری که در پهلوی ماشین در حرکت میباشد بار میگذارد. انجینیران اتحاد شوروی اولین بار تا بهای مخصوصی را جهت کشیدن لبلبو از زمین مورد استفاده قرار داده بودند که لبلبورا بهتر از خاک مبراساخته و برگهای آنرا قطع میکند.

ماشین درو جدید بدون نفرتوسط يك آله اتوماتیکي بکار میافتد که در دوران کار انضایعات جلوگیری کرده و کار درو را بصورت درست انجام داده و ظرفیت تولیدی آن تا اندازه چهار هکتار در روز میباشد.

آزمایش دواي جديد برای امراض عصبی ود ماغی

يکي از کليينيك هاي اتحاد شوروی دواي جديدی را که برای يکتهمداد از امراض عصبی و دماغی موثر است موفقانه مورد آزمایش قرار دادند ، گفته شده که این ادویه از يك گیاهی که در شرق دور نشو و نما نموده و بکثرت از طرف مردمان محلی مورد استعمال قرار میگرفت ، تهیه شده است .

با تهیه غصروفهای حنجره، يك - گنگ متکلم شد

در کيف يك جراح اتحاد شوروی پس از اينکه غصروفهای حنجره يك شخص گنگ - گنگ را از بليتهای پلاستيك تهیه کرد شخص مذکور خاصيت تکلم خود را درباره حاصل کرد اين شخص گنگ - گنگ که «ايوان اوگوفسکوی» نام داشته و باشنده يکي از قرای اوکراین میباشد در آوان طفوليت پس از يك حادثه افتادن گلويش جرح برداشته و در نتیجه ، خصوصيت تکلم را از دست داده بود . دوکتوزان معالجه جهت اجرای اين امر مجبور بودند تا طبقه آسیب دیده غصروف حنجره وی را برداشته و در جای آن تيوب تنفس را داخل کنند . دواي اين شخص بيشتر از يکسال طول کشيد .

ايجاد طريقه جديد جهت کشف آبهای زیر زمینی

اخيراً متخصصان راديو الکترونيک مسکو به ايجاد يك طريقه جديد جهت کشف نمودن آبهای زیر زمینی موفق شده اند که بوسیله راديو لوکيتر جيولوجی ، یعنی آلهايکه موقعيت را بوسیله راديو تعيين میکنند و از طرف خود متخصصان طرح شده ، دخابر بزرگ آب تازه را در اين اواخر در ترکمنستان کشف کرده اند ، بدین طریق که بکنفر متخصص يك علامه راديوبی را که حدود فریکوئسی و قوه آن محدود است رهاميکنند . امواج راديوئی از طبقات مختلفه زمین عبور کرده و بطبقه میرسد که از طرف زمین شناسان تعيين شده و سپس به آله آخذ مراجعت میکند که بدین زریعه گویا زمین بصورت يك شفاف معلوم میشود . بعقیده ماهران مذکور آله را ديو لوکيتر در امور انجنیری معادن نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

اختراعات تازه در کوره های اتمی

يك تجربه در اولین دستگاه زرهوی توليد برق ماساچوست با اثبات رسانيده است که دستگاه های توليد برق آينده که نظير دستگاه فعلی باشد از لحاظ اقتصادي با دستگاه های منابع عادی انرژی خیلی قابل رقابت خواهند بود .

يکنفر از کارمندان دستگاه توليد برق ذرهوی بعد از تجارب چندین ماهه به اين نتیجه رسیده که استعمال بورکاسيد در کوره های ذرهبی عمراد های کنترل را که فوق العاده بر مصرف بوده يك قسمت زياد آن از فلتر نقره ساخته میشود ارده قابليت سال بيشتر ميسازد .

يکتهمداد رادهای اولی که ساخته شده و در سال ۱۹۶۰ مورد استفاده قرار گرفت صرف يك و نیم سال کارداد و بادوام ترین رادها که تحت شرایط فعلی از آنها کار

گرفته شوی دمنته اسمبل خواجه بود. کارمند دستگاه برق ذره وی گفته است که بطور یقین نمیتوان از مصرف رادها جلو گیری کرد زیرا یکتعداد آن همیشه طرف استفا ده باید قرار گیرد ولی از مصرف زیاد آن میتوان بطور معتنا بهی تقلیل بعمل آورد و بدین ترتیب ممکن است محصول مصرف برق را پایان آورد.

موتور عجیب

اخیراً در فلادلفیا (امریکا) موتور سه عراده بی ساخته شده که میتواند حتی در فراز شاخهای درختان نیز در حرکت بیفتد. ساختمان این موتور در ابتدا بحیث یکنوع جیب بمنظور حمل و نقل در جایهای ناهموار در نظر گرفته شده بود ولی بعد ها ساختمان جیب هوایی را نیز بخود گرفت. موتور مذکور باد و شکی مملو از هوا تعبیه شده و پروانه هایی در قسمت تحتانی آن جاداده شده است که بوسیله همین پروانه ها پیش رانده شده و طور عمودی بالا و پایین حرکت میکنند.

یک آله جدید شناوری

یک آله جدید که انسان میتواند پیاپی کار بردن آن در زیر آب به آسانی تنفس کند آله ای که روی چوب قرار دارد و حصه زیرین آن باز است در هوا فرو برده شده و بطرف پایین کشیده میشود. بدین ترتیب فشار آب هوا را در بین یک خریطه پلاستیکی که در عقب شخص شناور جا بجا شده است داخل میکنند و ازین هوا در زیر آب برای تنفس استفا ده میشود.

خون مصنوعی ساخته شد

طبق آژانس خبر رسانی کیودوی جاپان یک نفر جراح برجسته توکیو اظهار داشت که وی و معاونینش در ساختن «خون مصنوعی» موفق شده اند، دکتور کیمو تو رئیس شعبه جراحی شفا خانه بو هنتون توکیو ضمن اراعه راپوری در مورد تحقیقاتش در سمپودیم راجع به «اعضای مصنوعی داخلی» اظهار داشت. در ساختن ماده ای که عوض همو گلوبین کار دهد موفقیتی دست داده است همو گلوبین ماده ملون کرویات سرخ بوده و مسئول انتقال اکسیجن میباشد. همو گلوبین مشتمل بر مرکبی از گلوبین و همیماتین است. دکتور کیمو تو که نوام بامعاونین خود در ماه نوامبر سال ۱۹۶۱ مطابق این بزرگم آغاز نموده بود گفت: تحقیقات و تتبعات نشان داد که همیماتین جزء همو گلوبین در حیوانات و انسانها عین چیز میباشد. دکتور مذکور بامعاونان خود بالاخره موفق گردیدند تا گلوبین را از «امیدازل پوسترین» بسازند این ماده با همیماتین که از خون موش ساخته شده مختلط گردیده است. این ماده مرکب هنگامیکه در تیوب آزمایشی قرار گرفت قما بلیت انتقال یک اندازه کم اکسیجن را نشان داد.

يك اندازه آلات علمی بفضای خارجی پرتاب شد

اداره هواوردی ملی امریکا يك مقدار آلات و وسایل علمی را که وزن مجموعی آنها بهشت هزار کیلو گرام میرسد توسط راکت بزرگ سترن به فضا پرتاب کرد این مقدار آلات و وسایل علمی يك هزار کیلو گرام بیشتر از وزن آلاتیست که تا کنون از طرف سایر کشورها بفضا پرتاب شده است.

فعالیت دانشمندان اتحاد شوروی در قطب جنوب

در اواسط ماه حمل ۱۳۴۲ یکدسته تازه از دانشمندان کشفیاتی قطب جنوب اتحاد شوروی پروازهای اکتشافی علمی خود را بالای مناطقی دور دست ساحلی قسمتهای مجهول قطب جنوب تکمیل کردند طیاره «الوشن ۱۴» که حامل اعضای هیأت بوده به مریخی مراجعت کرد. پایگاه ملکیس استرالیا در این قسمت ساحل شرقی نقطه آخرین پروازها بود.

دانشمندان اتحاد شوروی از طرف کاشفان استرالایی با حرارت زیاد استقبال کردند و مدت یکروز را در آنجا سپری ساختند. دانشمندان اتحاد شوروی تقریباً دو هفته را در مریخی سپری ساخته و سپس بوسیله يك کشتی اتحاد شوروی واپس عازم کپتاون شدند.

انفجار آتشی تا کنون فضای زمین را آلوده نکرده

است

بر طبق نظریه رئیس موسسه میترودژی جهان آزمایشهای زمین تا کنون تأثیری بر هوای زمین نیا نداشته است.

پیاضعلی اندری ویو رئیس موسسه میترودژی جهانی هنگام افتتاح چهارمین کنفرانس هواشناسی در ژنیو گفت که انرژی حاصله از يك بم متوسط ذره بی صرف به اندازه دهم حصه قوه میباشد که از رعد و برق متوسط حاصل میشود، وی مزیداً پیشگویی کرد که در آینده نه تنها پیشگویی اوضاع جوی بوسیله اقمار مصنوعی بصورت بسیار ممکن خواهد بود بلکه ممکن است تغییراتی در اوضاع جوی و آب هوا نیز وارد کرد.

يك تعداد سکه های قیمتی از زیر بحر بدست آمده است

تقریباً سه صد و هفت سال قبل کشتی بادبان دار هالندی موسوم به کلت دراگون قریب يك سلسله جبال بحری واقع در شصت میلی شمال برت غرق گردیده بود غواصان ضمن کشفیات زیر بحر يك تعداد سکه های موسوم به بیس افایت را که گمان می بردند با کشتی هالیندی در بحر غرق شده و قیمت آن تقریباً بر چهار صد و چهل و هشت هزار دالر بالغ میشود برون کشیدند غواصان تقریباً پنجاه مسکوک را در عمق چهل فـت

و به فاصله پنج و نیم میل د دوازده ساحل پیدا کړد ند طوری که اظهار شده روی یکطرف این سکه ها علامه صلیب و روی دیگر آن ٹی لاتینی تشخیص شده میتواند اکثر این سکه ها در سطح تختانی بحر بصورت پراکنده بدست آمده و علاوه بر آن چهار جگه سفالین کاشی شده که هر چهار آن دارای اشکال مشابه بودند با چندین تیکه های عاجی از جمله یک توده که تعداد آن تقریباً سه صد میرسد با برخی از اشیاء دیگری بدست آمده است.

در کیوبا کوبالت و نفت کشف شد

در اثر تفحصاتی که از طرف دانشمندان اتحاد شوروی در نقاط مختلف کیوبا بصورت گرفته شش چاه جدید نفت در آن کشور کشف گردیده است همچنان دانشمندان اتحاد شوروی به کشف معادن کوبالت و بعضی معادن مهم دیگری در کیوبا موفق شده اند.

کشف یک کوزه طلا در اتحاد شوروی

سکه های طلا که تاریخ آتی قرون چهارم و سوم قبل از میلاد است توسط دهائین قریه لاز کوتا واقع مولد او با اتحاد شوروی بدست آمده است این طلا ها در بین یک کوزه بزرگ طلایی بوده وزن مجموعی آن به چهار صد و سی و هفت گرام میرسد و جنسیت آن نهایت اعلی است.

یک دختر و یک مرد کیهان نورد اتحاد شوروی کاملاً مصئون به زمین باز گشتند

دو کیهان نورد اتحاد شوروی یکی زن و دیگری مرد روز چهارشنبه ۲۸ جولای ۱۳۴۲ مطابق ۱۹ جون ۱۹۶۳ کاملاً مصئون بزمین باز گشتند در حالیکه کیهان نورد مرد ۸۱ گردش و کیهان نورد زن ۴۹ گردش خود را بدور زمین انجام دادند آنها در یک ساحه بایر به زمین نشستند.

دگر من بکو فسکی با همکار خود پیغله والن تیمنا ترشکوا به پروازهای خویش در سفینه های جداگانه کیهان نوردی خاتمه دادند بنا غلی بکو فسکی شش روز و پیغله ترشکوا چهار روز در فضای خارجی سیری نمودند.

آژانس تاس اظهار داشته است که پیغله والن تیمنا ترشکوا تقریباً ۲۸۰۰ مایلی شمال شرق کازاکان در یک مرکز ذغال سنگ در جمهوری آسبای مرکزی قزاقستان و باغلی بکو فسکی تقریباً ۲۲ مایلی شمال غرب آن فرود آمدند گویا پیغله ترشکوا

هاید در نزدیکی سلاوگوا و بناغلی بکو فسکی در نزدیکی کو کتانی فرود آمده باشند مردو در درجه عرض البلد بوده اند .
طبق اطلاع تاس مردو کیهان نورد مذکور کلاملا خوب بوده و پروازهای ایشان موفقانه خاتمه یافته است .

درگذشت جان ۴۴ پاپ اعظم و انتخاب حیوانی بتسیتامانی نی بحیث

پاپ جدید

جان ۲۳ پاپ اعظم بتاريخ روز دوشنبه ۱۲ جوزای ۱۳۴۲ مطابق ۳ جون ۱۹۶۳ نظر بر مریضی طولانی ای که عاید حالش شده بود درگذشت و بتاريخ ۳۰ ماه جوزای ۱۳۴۲ مطابق ۲۱ ماه جون ۱۹۶۳ رادیو واتیکان اعلام داشت که هیات مشقته نفری کاردینالهای کلیسای رومن کاتولیک جهان کاردینال حیوانی بتسیتامانی نی را که از میلان میباشد بحیث پاپ جدید انتخاب کردند .
وی که شصت و پنج سال همردارد پس از انتخاب به «پاپ بال» ششم مسمی شده است مراسم تاجپوشی پاپ بال ششم بتاريخ بیست و نهم ماه جون ۱۹۶۳ مطابق ۷ ماه سرطان ۱۹۶۳ در واتیکان برگزار شد .
(ختم)

خوابندها از هر گوش و کنار

عظمت کاینات :

پروفسور «فوردادیل» استاد کرسی نجومی بوهندتون کمبرج مدعیست نزدیکترین کهکشان بزمین متشکل از سه میلیارد ستاره است که ازین جمله ده میلیارد شان ثوابت نظیر خورشید (مرکز منظومه شمسی ما) میباشد و احتمال زندگی در بعضی از آنها بعید نیست. ازین کهکشان در فضای لایتناهی میلیونها میلیون وجود دارد.

لغت زبان :

لغت زبان از نظر کمبود و بنامین (۱) کلسیم و اسید کلو تا بنگ شناخته شده ولی ازنگاه روانشناسان گمانیکه طبیعتاً دست چپ هستند و اداوار میشوند که بدست راست تکلیف شوند بنگلکتت زبان دچار میشوند.

نفوس جهان سه میلیارد نفر میرسد :

بموجب راپوریکه از طرف موسسه ملل متحد تهیه گردد بده خاطر نشان شده که در دوران ده سال اخیر در نفوس جهان بحدود پنجمصد میلیون نفر ازدیاد یافته و اکنون نفوس جهان سه میلیارد نفر بالغ شده است.

پیشرفت کار تونل مونت بلان :

کار پروژه بزرگ تونل مونت بلان برای بوجود آوردن کوتاهترین و مطمئنترین جاده زمستانی بین دو کشور اروپایی (ایتالیا و فرانسه) از یکسال با بنظر رویدست گرفته شده بود قسمت اول پروژه مونت بلان را گدشتاندن تونل از زیر جبال هسنت برنهارده تشکیل میداد که این تونل کشورهای ایتالیا و سویس را باهم مرتبط میساخت کادساختمان آن در بهار امسال ختم شد. بعد از اتمام این پروژه کار ساختمان تونل مونت بلان مرتفع ترین کوههای اروپا آغاز گردید یک قسمت این تونل در سینه صخرهای بسیار محکم کنده میشد که در هر روز با وجود بر مه های الکتریکی و وسایل بسیار مجهز و مددن کوهکنی صرف سه متر تونل حفر میگردد و برای جلو گیری از ریزش سنگ و جفله های قسمت نرم، میخهای آهنی بطول چهار متر کوبیده میشد. کارگران ایتالیایی از قسمت جنوب و کارگران فرانسه از قسمت شمال بحفاری شروع کردند. کارگران ایتالیایی یکم هفته پیش از روزیکه در دومین بلان تثبیت شده بود کارشان را خلاص کردند و کارگران فرانسوی تا ۱۴ آگست فقط هفتاد متر از کارگران ایتالیایی عقب بودند. باین ترتیب کار احداث و ساختمان طولیترین تونل جهان که قرار بود در خزان ۱۹۶۳ پایان رسد تا بهار ۱۹۶۴ کار آن جریان خواهد داشت. طول تونلیکه حفر میشود ۵۸۰۰ متر و سه طبقه بی خواهد بود.

طبقات اول و دوم آن برای موترها و سایر وسایل نقلیه و طبقه سوم آن برای کیبلها و لینهای تلن و سایر امور و ایرنگ در نظر گرفته شده است. در طبقه تینکه تردد مرادها ممکن است بعد از فواصل معین جای پارکینگ نیز در نظر گرفته شده است تا نسبت معدودت تغذیه‌کنی وسیله نقلیه توکل بند نشود. با ختم این توکل کوتاهترین و مطمئنترین جاده بین کشورهای همسایه بوجود آمده و فاصله پاریس و روم را در حدود ۲۰۰ کیلومتر کوتاهتر میگرداند. در ساختمان واحداث این توکل تا اوتایل اگست ۱۹۶۲ هشت نفر باثر عوامل مختلف تلف شده‌اند. از روی رویدادهای اخیر بر میآید که کار این توکل به پایان رسیده است.

باید تعرفهای مجوز عملی شود :

یکنفر نطق گفت: اسامبله عمومی موسسه هوانوردی ملکی بین المللی کنه در ماه سنبله ۱۳۴۱ در روم منعقد شده بود فیصله نامه را گزارش داد که در آن اقدام بعضی از کمپنیهای هوانوردی مبنی بر تقلیل کرایه پایانتر از سوئه که از نظر بین المللی موافقه گردیده نگوشت شده است. نطق علاوه نمود فیصله نامه از حکومت عضو تقاضا کرده تاسمی نمایند تمام تعرفهای که بران موافقه شده و نشر گردیده بکلی نافذ گردد. این فیصله نامه از اتحادیه ترانسپورت هوایی بین المللی تقاضا کرده تا دستگیر خود را تقویه بخشد و در صورت ظهور مشکلات در تطبیق آن به آسامبله عمومی موسسه هوانوردی ملکی بین المللی اطلاع دهد. فیصله نامه توضیح کرد ناکامی در تأمین سوئه کرایه‌های که از نظر بین المللی بر آن موافقه شد استقرار صنایع ترانسپورت هوایی بین المللی را تهدید خواهد کرد.

انعقاد کنفرانس بین المللی درباره حیاة بشر :

در واسطه ماه سنبله ۱۳۴۱ ششمین کانگرس بین المللی درباره حیاة بشر در افوارها قبل تاریخ در روم بجلستات خود شروع کرده و دانشمندان هشتاد کشور بشمول اتحاد شوروی، امریکا، انگلستان، فرانسه، پولیند، چکوسلوواکیا، و ومانیا وایتالیا در آن شرکت داشتند. درین کانگرس اوراق و اعلامیه‌های که در این زمینه تهیه گردیده استماع شده و یکنفر دانشمند اتحاد شوروی بنام پروفسور «جی، اف، اینیس» درباره نوادها و قبایل انسانی که در اروپا و آسیا در ادوارها قبل التاريخ بسر میبردند و تحقیقاتیکه تاکنون در این زمینه نموده بیانیة ایراد و در پایان به این نتیجه رسیده که مهاجرت ملل چندین قرن پیشتر از تا ریخی شروع شده که مؤرخان مشهور جهان تمیین کرده‌اند. یک راهور دیگر از طرف پروفسور «تی، اس، یاسک» اتحاد شوروی به این کانگرس پیش شده که راجع به ارتباط کلتوری‌های مردمیکه درازمنه قدیم در سواحل شمالی بحیره اسود، بالقان و وادی دانیوب زندگی میکردند بود. در این راهور گفته شده که در ادوارها قبل التاريخ بین قبایلیها یکدیگر در این مناطق بسر میبردند و تاشهای

لویو کی برقرار بود. دانشمندان سایر کشور های جهان نیز را پوره های به این کاینکس
تفهیم کرده اند.

پروفسور کلارک از وینتون کالیفور نیای امریکا در را پور خود خاطر نشان کرده
چنین حاصله نشان میدهد که یکنوع شادی مخصوص در ادوار قبل از تاریخ مفرغ از
آلات سنگی برای مقاصد مختلف استفاده میکردند بیک دانشمند دیگر امریکا که چندی
قبل از اتحاد شوروی نوزدین کرده است در را پور خود خاطر نشان نموده که
دو آلوده قبل از تاریخ تماسهای زیادی بین مردم سایبریا و امریکای شمالی وجود داشت.

پاداش مهربانی :

در یکی از بزرگترین سینما های نیویارک پیرزنی بالباسهای مندرس بسینما می آمد
این زن مدت داشت که همیشه یکساعت پیش از شروع نمایش بیاید. ویلیام ریلی ،
منظم سینمای مذکور هر چند که حق نداشت هیچکس را پیش از ساعت یازده بداخل
سینما نهد ، معذرا حال زار این پسر زن احساسات او را بر میا تسکینت و بصورت
استثنایی اجازه میداد داخل سالون سینما شود و بدختری بنام روزا لی که متصدی
دهنمایی تماشاچیان بکرسیهای معینه شان بود ، ممر فی میکرد. روزا لی هم بکمال
مهربانی ، زن سالخورده و ظاهراً مستأصل را در گوشه ای از سالون دهنمایی میکرد ، چندی
بعد ، مطبوعات نیویارک خبر وفات زن ملیو نری را بنام « ماری لوپیز » با خطوط
درشت چاپ کردند. این زن ملیو نر همان میرمن مقدس وژنده پوشی بود که هر شب ،
بلااستثنا بتماشای سینما میرفت. در وصیتنامه که از وی بدست آمد ، بر میآمد که زن
مذکور تمام ثروت خود را به « ویلیام ریلی » و « روزا لی » برای اینکه در عالم ناشناسی
با او بیعت یک انسان بیش آمد لطفکار آنه میکردند بخشیده بود.

بوت دیو پیکر :

یکی از بوت دوزان جمهوریت اتحادیه آلمان بمناسبت پنجم و بیست و پنجمین
سالگرد جوانان یک لنگه بوت بزرگی ساخته است که طول آن پنجاه فوت و وزن آن
یک تن میباشد چرمیکه برای ساختمان این بوت بکار رفته از آن میتوان دوصد جوره
بوت ناه ساخت. در ساختمان این لنگه بوت ، دوازده نفر بوت دوز مدت ششماه کامل
بکار کرده اند.

جای پر خورد ستاره دمدار :

تجربیهاتی که بنابر تصادم یک جسم خارجی بسال ۱۹۰۸ در تایلگای سایبریا رخ داده
بود بعد از مطالعات مزید دانشمندان روسی بطور قطع اعلام گردید که بنابر تصادم
شهاب فلان بود ، بلکه دوتیمجه برخورد ذو ذنبی تولید شده است. دانشمندان اظهار
نظر میکنند که سر ستاره دمدار مذکور منفجر شده و پارچه های آن بروی زمین
پراکنده گردیده اما بنابر کوچکی کتله تولید کرامتر های بزرگی را فرموده است.

دم ستاره مذکور بفاصله تقریباً سی کیلومتر دورتر از زمین محله دا بهر از خواب دوام داده و در گذشته است و در گذشته کی ذو ذنب تنها در شرق نصف النهار گریه و بیج دیده شده است طوری که از مطالعات مواقع جغرافیایی برمی آید نور و روشنا بیکی به نظر رسیده در حقیقت دم ستاره بوده است .

نتیجه استعمال دا روی خواب آور :

بتاریخ ماه سنبله ۱۳۴۱ وزارت صحتیه جمهوری اتحادی آلمان اعلام داشت که در حدود شش هزار تن اطفال مفلوج از مادرانی در آن کشور بوجود آمده اند که دواى خواب آور (کوئتر گان) را که حاوی مرکبات و تالی دوماید و میباشد در دوران حاملگی خود خورده اند . در این اعلامیه علاوه شده که در حدود یک ثلث این اطفال نوزاد مرده اند و همین امر سبب شده که تعداد وفیات بین اطفال نوزاد در آن کشور بسیار بالا برود . همچنان از جمله سه هزار طفلی که زنده مانده یکمده زیاد آنان بیجا بدنیا آمده اند و برای نهضت طفل دیگر از طرف وزارت صحتیه پاییهای مصلوحی و سایر انواع کمک داده شده است .

کوئتر گان تا چندی قبیل که دکتوران ها عبورگ پس از مشاهده اطفال نوزاد مفلو جی که مادران شان از این دوا مصرف کرده بودند بصورت آزادانه و بدون اجازه نسخه دکتور بفروش میرسید استعمال آنرا جداً ممنوع قرار داده اند . میر من این دوا هویرت یکی از اعضای پارلمان جمهوری اتحادی آلمان اظهار داشت که در حدود شصت نفر علیه تولید کنندگان این دوا اقامه دعوی کرده اند . وی که ضمناً دکتور نیز میباشد علاوه کرد برای تهیه پایهای مصنوعی در حدود سه میلیون مازک برای اطفال مفلوج تهیه میگردد بمصرف میرسد .

افزایش روز افزون نفوس جهان :

مطابق احصاییه هاییکه در شش ماه دوم سال ۱۹۶۱ بصورت رسمی انتشار یافته ، نفوس جهان تا آنوقت به سه ، ملیارد و شصت میلیون بالغ شده بود . گویا از سال ۱۹۵۴ تا کنون نفوس جهان به اندازه پنجمصد میلیون افزایش یافته است . این افزایش البته بنابر تقلیل وفیات در امریکای مرکزی و از دیاد تولدات در بعضی کشور های جنوب شرق آسیا صورت گرفته است . این معلومات در احصاییه سال ۱۹۶۱ ملل متحد انتشار یافته و درین احصاییه علاوه شده است که گویا نسبت افزایش سالانه يك اعشاریه هشت فیصد بوده است . مطابق این احصاییه ملل متحد افزایش نفوس بیشتر در قسمت جنوبی آسیای مرکزی بظهور پیوسته و پر نفوس ترین قسمت جهان کشور های هند میباشد که در يك کیلومتر مربع آن سه صد و چهل و دو نفر زندگی میکنند . بعد ازین کشور میتوان انگلستان را نام برد که در هر کیلومتر مربع آن سه صد و دو نفر نفوس دارد . در بلژیک بهر کیلومتر سه صد نفر و در جاپان بهر کیلومتر دو صد و پنجاه و دو نفر زندگی میکنند . آماد بعضی جزایر مانند مالتا که در هر کیلومتر آن يك هزار و چهل نفر و در

موردا که در هر کیلومتر آن مشت صد و پنجنه فرو در جزایر هانش که در هر کیلو متر آن ۵۶۱ نفر رهایش دارند پرنفوسترین حصص جهان میباشد . اندازه تولدات در جهان ۳۶ فی هزار و اندازه وفیات هجده فی هزار نفر میباشد . بلند ترین اندازه ولادتها در افریقای استوایی و بلندترین اندازه وفیات در افریقای جنوبی می باشد ، زیرا ولادتها در افریقای استوایی ۴۸ فی هزار و اندازه وفیات در افریقای جنوبی ۲۷ فی هزار است .

بوسه ای که چهل پوند قیمت داشت:

پکنفر سیاح امریکایی بنام « جان فرا نیسکو لا » که بیست و دو سال دارد ، یکدختر ۲۳ ساله انگلیس را (که دوست وی بوده و کاترین « ماری هندی » نام دارد) در شهر بار سیلون واقع هسپانیا در برابر مردم بوسید . پولیس آن دو نفر را بجرم تخلف از قانون هسپانیا بپرداخت چهل پوند محکوم کرد . مطابق قوانین هسپانیا بوسیدن در معض عام یک جرم بزرگ اخلاقیست .

روز نامه خوانان و سینه ها روان دنیا:

مردمان برتانیای ، سویدن ، لکسمبرگ و فنلند نسبت به همه مردم دیگر دنیا زیاد تر روزنامه خوان اند در برتانیه برای مرد و نفر یک روز نامه میرسد . در تمام دنیا ۸۰۰۰ روز نامه طبع میشود که از آن جمله ۲۱۰۰ آن در اروپا (غیر از اتحاد شوروی) چاپ میشود . در امریکا ۲۳۰۰ روز نامه و در آسیا (غیر از اتحاد شوروی) ۱۹۰۰ روز نامه طبع میگردد . تنها در اتحاد شوروی پنجاه روز نامه وجود دارد .

امریکای شمالی از جمله ۱۳ ملیون تن کاغذیکه در تمام دنیا سالانه صرف میشود بیش از همه جای دیگر یعنی هفت ملیون متریک کاغذ صرف میکند . در امریکا برای هر فرد ۳۶ کیلو گرام کاغذ اخبار چاپ میشود . استرالیا درجه دوم و سویدن درجه سوم را حایز است .

مردم هانکافنگ نسبت به مردم همه حصص دیگر جهان زیاد تر سینه ها میروند هر فرد آن ۲۲ بار در یکسال فلم را تماشا میکنند . مردم لبنان اگر چه سینه کم دارند اما بسیار سینه را استند . مردم او شنیای هیچوقت بقطار ایستادن محتاج نمیشوند . اما مردم آسیا و افریقا ازین بابت عقیمانده تر اند زیرا برای هر ۱۰۰۰ نفر محض ۶ چوکی سینه دستگیری میکنند و در هر دو قاره بعضی ممالکی اند که برای هر ۱۰۰۰ نفر کمتر از یک چوکی میرسد ، حد متوسط چوکی سینه برای مردم در دنیا بهر ۱۰۰۰ نفر ۲۲ چوکیت در اروپا برای هر ۱۰۰۰ نفر ۵۵ چوکی در امریکای شمالی ۵۲ چوکی در اتحاد شوروی ۴۲ چوکی و در امریکای جنوبی ۳۷ چوکی میرسد .

افزایش روز افزون آخذة رادیو:

تعداد دستگاه آخذة رادیو روز بروز زیاد تر شده میرود . مخصوصاً در ممالک اروپای غربی ، چنانچه حالیا در افریقا اضافه از چهار و نیم ملیون دستگاه آخذة وجود دارد یعنی برای هر ۱۰۰۰ نفر ۱۹ رادیو میرسد . اما افرونی تعداد تلویزیون زیاد تر است

چنانچه در سال ۱۹۵۳ کمتر از بیست مملکت جهان میتوانستند بطور منظم تلویزیون خود را بکار اندازند و در بسیاری ممالک تلویزیون بحال ابتدایی خود بوده و در اخیر ۱۹۶۰ تعداد ممالک و مناطقی که نشرات منظم تلویزیون دارند به ۵۹ میرسید . دستگاه تلویزیون هشت کشور دیگر نیز در همین وقت تحت نشرات تجربتی قرارداد داشت . علاوه ۴ کشور از تلویزیون ممالک همسایه خود ریلی میکرد و سی کشور هم در صد توردید و بکار انداختن دستگاه تلویزیون خود بود .

امروز در جهان ۹۹ ملیون دستگاه آخذ تلویزیون در خانهای مردم بکار افتیده از جمله ۵۹ ملیون آن در امریکای شمالی میباشد . در ممالک بحساب تناسب نفوس برای مرد و نفر يك دستگاه آخذ تلویزیون میرسد که به این ترتیب ریکارد جهانی دارد .

جمعیت جهان در نیمه سال ۱۹۶۳:

اداره اطلاعات نفوس واقع واشنگتن بتاریخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۲ مطابق ۲۷ سنبله ۱۳۴۱ گزارش داد که نفوس جهان در نیمه سال ۱۹۶۲ عبارت از سه هزار یکصد و پانزده ملیون نفر بوده است .

اداره مذکور اظهار داشت که نفوس جهان سالانه به اندازه بیش از پنجاه ملیون یعنی باندازه جمعیت دهمین کشور پر نفوس جهان که برتانیه میباشد ، افزایش مییابد؛ این اداره که مسایل مربوط به نفوس را مطالعه میکند مرکب از یک دسته محققان انفرادیست به اساس اطلاعات این شعبه نفوس کشورهاییکه طی سالهای اخیر بشتر از لحاظ مهاجرت تقلیل پذیرفته عبارت از آیرلند و ویتنام شمالی و آلمان شرقی و کشوری که نفوس آن فوق العاده افزایش یافته عبارت از هند میباشد و چنین افزایش نفوس که برخلاف انتظار سریع بوده است آنهایی را که با بالا بردن سویه حیاتی تشبث میورزند بامشکلات مسایل و خجمی مواجهه میسازد . در حدود پنجاه و هفت فیصد نفوس جهان در آسیا و بیست و يك فیصد در اروپا و اتحاد شوروی و چارده فیصد در قاره امریکای شمالی و جنوبی بسر برده و غالب قسمت هشت فیصد باقیمانده آن در افریقا زندگی میکنند . جمهوریت مردم چین با دارا بودن بیست و سه فیصد نفوس جهان یعنی هفتصد و هفده ملیون نفر کشور صاحب بیشترین تعداد جمعیت است .

بمنظور جلوگیری از عاشق شدن:

اطباء فیصله کرده اند که میتوان از عاشق شدن نیز جلوگیری کرد . ادویه مانده د یونپال ، و گساده نال ، بهترین ادویه برای جلوگیری از عاشق شدن است اشخاصیکه همیشه این قبیل ادویه خواب آور را استعمال میکنند اگر زیر مطالعه قرار داده شوند دیده خواهند شد که فیصد دو نفر شان بیشتر عاشق نیستند . علت آنهم اینست که چنین ادویه اعصاب را تضعیف میکند .

انجام جنایت در جلد کرو کو دیل :

از روی اسرار قتلکه سه سال قبل در نیاسالیند بوقوع پیوسته بود درین او آخر بزرده بر داشته شد .

در اواخر ۱۹۵۹ در ساحل دریای و چیکوانا، جسد یک دختر سیاه پوست پیدا شد که حدس زده میشد توسط دندانه های تیز کرو کو دیلی بقتل رسیده است ، پولیس واقعه را همدی میشناخت به ترتیبیکه قتل توسط شخص و یا اشخاص صورت گرفته است . اخیراً مردی بنام «ایلارد» بمقامات قضایی حاضر و با اقرار خویش بمقامات پولیس عجیبترین و اسرار آمیز ترین جنایت را برملا گردانیده اظهار داشت : مردی بنام «اودریک» که سابقه دوستی بمن داشت بادختر سیاه پوست طرح دوستی افکند باثر مخالفتی ، دخترک میخواست از او جدا شود مرا که سرو کارم با کرو کو دیل ها بود در بدل پنج مارک جرمنی پول وادار ساخت تا نظر مشوقش را به او جلب کنم . صبح یکروز غرضاً سه سال پیش کرو کو دیل بزرگی داسر بریده و خودم داخل پوستش گردیدم و بشما پر دا ختم تا بجاییکه دخترک هرروزه برای آب گسرفتن به لب رودخانه میآمد رسیدم به اثر اسرار من حاضر نشد با «ایلارد» رو برو نشود منهم تا فهمیده توسط کاردار بر با زوی دخترک فشا را آوردم تا بکلمی قطع شد و خودم دوباره با همان ترتیبی که آمد . بونم داخل آب شدم ، وقتیکه مر دم با جسد دخترک رو برو شد ند این تصور ذهن همه را پر کرده بود که کرو کو دیلی به او حمله نموده و وی را از پا افکنده است . قاتل حقیقی من هستم برای اینکه خود را از حذاب وجدان راحت بسازم بشما معرفی میشوم .

موزیک شفا بخش مریضان روحی است :

یکمده مریضان سرویس عقلی و عصبی شفا خانه «کالکس هاوزن» شهر دوسلدورف که بامراض مختلف روحی مصاب بودند بیکمک نعمات موسیقی دوباره صحت یافتند . دکنوریکه این مریضان راحت تجربه قرار داده بود بهمخبران جراید اظهار داشت که بصورت عمومی تا هشتاد فیصد مریضان روحی را میتوان توسط موزیک شفا بخشید .

یک اثر موسیقی که شصت و پنج ملیون دالر عاید آورد :

یکی از آثار برانند برناردشا و موسوم به «یکمیلیون» که از طرف «لرنر و» بکنفر آنهنگسا ز در سال ۱۹۵۶ بشکل یک اثر موسیقی بنام «دلارام زیبای من» در آورده شده بود ، بتاریخ ۲۹ ماه سپتمبر سال ۱۹۶۲ در برادوی واقع نیویارک مورد نمایش قرار داده شد که بیش از شصت و پنج ملیون دالر عاید آورده .

تاثیر اغذیه بسیار سرد و داغ در بیماری های قلبی .

نوشیدن نوشابه های بسیار یخ و خوردن غذا های فوق العاده داغ درانفرکت قلبی دخیل میتوان شد . این موضوع به اثر تجاربیکه در بومنتون فلا دلفینا بعمل آمد با ثبات رسیده ، در آنجا چهار نفر بیک نوع بیماری رگهای قلب مبتلا بودند . از آنجا که

نفر مستقیماً قبل از مصاب شدن به آنفرکت نوشابه بسیار سرد را به‌لقوم خویش فرو برده بودند و در لوله مری نفر چهارم يك لقمه داغ و سوزان بند مانده بود. قبل ازین واقعه اشخاص مذکور قطعاً کدام شکایت از ناحیه مری یا گهای قلب نداشته‌اند. این تجربه علاوه بر نشان داد که آنفرکت قلبی تنها از ناحیه خونریزی داخلی بوجود نمی‌آید بلکه عکس العمل‌های معجانیکی که از مری یا معده سرچشمه میگیرد، نیز علت آن میتواند شد. پر و فیسور «روزلر» از تجربه بالا چنین نتیجه میگیرد که بر اشخاص سالخورده مخصوصاً کسانی که بمرض آنفرکت قلبی مصاب باشند ضرورت است تا از خوردن و نوشیدن نوشابه‌ها و غذای بسیار گرم و یا بسیار سرد بپرهیزند.

محاكمه يك مادر بجرم كشتن فرزندش:

در ماه عقرب ۱۳۴۱ محاكمه يك مادر بیست و پنج ساله در یکی از محاکم بلژیک صورت گرفت، وی بقتل دختر نوزاد خود که ناقص الاعضاء بد نیا آمده بود ملزم شده بود. سرقة عجیب دريك اداره تبادل اسعار ژینو: دو نفر دهن که خود را با لباس زنان ملبس نموده اما در باطن با تفنگها مجهز بودند يك اداره تبادل اسعار را در ژینو مورد سرقت قرار داده و بیش از صد هزار فرانك سویسی را از آن ربوده و در موتور قرار نمودند.

افزایش نفوس جهان در سالهای آینده:

قرار رابور های ملل متحد نفوس جهان بین سالهای ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ تقریباً به هزار میلیون نفر بالغ خواهد شد و این ازدیاد تقریباً هفتاد و پنج میلیون نفر بیشتر از آنست که ملل متحد در سال ۱۹۵۷ تخمین نموده بود در رابور همچنان گفته شده که بین سالهای ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ يك ازدیاد نژاد فیصد که بیش از چهار صد و هشتاد و پنج میلیون نفر می‌گردد بوقوع پیوسته است. تقریباً این ازدیاد شصت فیصد در آسیا صورت گرفته است. همچنان تکثیر نفوس در کشورهای روبه انکشاف نسبت بکشور های که از لحاظ اقتصادی بسیار پیشرفته اند دومرتبه بیشتر میباشد، معیار تولدات در کشور های غرب، افریقا، امریکای مرکزی و جنوبی و آسیا فوق العاده زیاد میباشد.

در جریان امسال ۱۸۰ هزار نفر به کانادا مهاجرت کردند:

بر طبق اظهار شاغلی مسکچی معاون پارلمانی وزیر امور مهاجرت کانادا تعداد مهاجرینیکه طی سال جاری وارد کانادا شده اند عبارت از یکصد و هشتاد هزار نفر یعنی يك فیصد نفوس آن کشور میباشد.

مادر يكصد و دوساله فرزند ۷۴ ساله خود را نجات داد:

شب شنبه ۱۳ دلو ۱۳۴۱ (۲ فروری ۱۹۶۳) و مادر يکه يكصد و دوسال عمر دارد بپیر هفتاد و چهار ساله خود را از مرگ نجات داد. آن مرد هفتاد و چهار ساله در خانه شان یارویی در آتشی افتاده و مادر صدساله با کشتی کردن کربتش او را از آنجا برون ساخت.

جوانی برهنه روی دریای دانیوب رقصید :

طبق اظهار جراید مجا رستان يك پسر جوان برهنه روی دریای منجمد دانیوب دژبست، رقصیده و هزاران نفر اودا تماشا میگردند ، آن پسر پس از تعقیب گردیدن از طرف پولیس بر روی یخ گرفتار و جهت تداوی انفلوانزا بشفاخانه برده شد .

تاده سال آینده اندونیزیا يك ملیون محصل خواهد داشت :

دكتور سكار نوريس جمهور اندونیزیا اظهار داشت که تا سال ۱۹۷۲ اندونیزیا لافل دارای يك ملیون معلم درپوهنتونهای آن کشور باشد، این تعداد، ده برابر تعداد محصلانی است که اکنون برای سال تحصیلی ۱۹۶۲ - ۱۹۶۳ درپوهنتونهای اندونیزیا شامل میباشند .

پیرترین مرد جهان مرد :

محمود لوردان که بزم مردم سوریه پیرترین انسان جهان بشمار میرفت اخیراً بمهر ۱۶۳ سالگی دریکی از شهرهای شمالی سوریه چشم ازجهان پوشید، مطبوعات سوریه علت مرگ وی را ضعف پیری و خرابی اعصاب وی وا نمودند .

دریکی از بانکههای ژنیو یکصد هزار فرانک توسط کاکا نگسترها مورد سرقه قرار گرفت .

دراواخر ماه دلو ۱۳۴۱ دوتن اددزدان که کاملاً مسلح شده بودند بغرفه تبادلۀ ژنیو حمله برده و از کسه های آن یکصد هزار فرانک را بسرقت بردند . بطوریکه پولیس جنیو گزارش میدهد دوتن دزد مذکور درحالیکه لباس زنانه را دربرگرفته بودند واد غرقه تبادلۀ بانکه شدند . مردو کلاههای عصری ومطابق مودرا پسر داشتند؛ وقتی یکی از ماموران خزانه از مراجعان مذکور تقاضای شانرا جو یاشد ، یکی از دزدان تفنگچه ماشیندار را ازجیب بالاپوش خویش بیرون آورد و برایش نشانه گرفت. دزد دومی که از جیبش تفنگچه را بیرون کشیده بود ، بدوخیخ خود را به کسه بانکه رسانده سه خریده حاوی بانکنوت را گرفت وباطفاق مراجعان باز گشت .

مردو دزد سرک را بدویدن قطع کرده، درموتری که دزد سوم عقب جلو موتراشته وموثر را چالان نگهداشته بود، خودرا انداخته وموثر بلافاصله بحرکت افتاد وبرق آسا از نظرها ناپدید شد ، بطوریکه پولیس نتوانست هویت اصلی دزدان را کشف کند .

بزرگترین خفیه پولیس جهان درگذشت :

يك خفیه پولیس پاریس که قرار روایت در تحت نام «انسپکتر میگر» نمونه قهرمان داستانهای پولیسی ژورژ سیمنون بوده است بمهر نوودویك سالگی درگذشت . وی که «مارسل گیوم» نامداشت تا زمان تقاعدش درسال ۱۹۳۷ بعیت آمرسه اسل ازانسپکترهای پولیس فرانسه انجام وظیفه میکرده است .

وی پس از ترك ادا ده پولیس فرانسه، شغل يك مفتش غیر رسمی را اختیار کرده ودرسال ۱۹۴۵ درموضوع مرگ هیتلر و او ابراون برای يك جریده فرانسوی به تحقیق

پرداخت . ماسل گیوم میگفت: فقط يك مرد یعنی «لاندر» به غلوب ساختن اوقادر بوده است «لاندر» مرد فرانسوی ریشواری بود که چندین زن وعده ازدواج داده و آنها را بقتل رسانیده و بجرم اینکار بسال ۱۹۶۲ ، اعدام شده ، مشا رالبه بخونسردی و نبات اراده مشهور شده بود .

پندار ازدواج بحیث میدان فتنال:

يك اداره ليكاس مرکز نايجریا که اجرای مراسم ازدواج را بعهده دارد روزی از روزها از عقد نکاح داماد که در مراسم ازدواج با پتلون کوتاه حاضر شده بود امتناع ورزید . روز نامه دسندي تا پیر ليكاس ، از قول آمر اداره ازدواج می نویسد که من با پتلون کوتاه داماد متعجب شدم . لهذا از داماد سوال کردم که آیا تصور میکنی مراسم عقد نکاح بمشابه میدان فتنال باشد ، لهذا بوی گفتم قبل از اینکه من مراسم را اجرا کنم لطفاً بروید و خود را بالباس در ست مجلس سازید ، بتعقیب آن گفتگوی طولانی صورت گرفت تا اینکه داماد باین امر موافقت کرد . داماد سی ساله که يك پیراهن آستین کوتاه ، یغن باز و پتلون کوتاه در تن داشت بمنزل خود برگشت تا خود را درست مجلس سازد .

عروس بیست و چهار ساله داماد در خارج دفتر ازدواج بیصبرانه انتظار بازگشت داماد را میکشید و در حالیکه اشک از چشمان وی جاری شده بسود سمی میورزید تا چهره خود را از برابر کمره های عکاسی نامه نگاران پوشیده نگهدارد . با بازگشت داماد انتظار عروس پایان یافت اما داماد درست موقعی رسید که دفتر عقد نکاح مسدود شده بود لهذا آنروز داماد وعروس با خاطر افزرده و بدون اینکه عقد کنند آنجا را ترک گفتند ، ولی اجرای مراسم شان بروز دیگر موکول شد . پوشیدن پتلونهای کوتاه موقع کار در نايجریا بسیار معمول است اما در موقعیکه جنبه رسمیت بیشتر داشته باشد عموماً از لباس دراز و لباس ملی مخصوص خود نايجریا استفاده میشود .

ژورنالستیکه ۶۳ سال کامل مشغول طبع يك نشریه بود:

در سال ۱۹۰۰ ، که بناغلی «بروس انگرام» بحیث مدیر مجله «ایلستریتد لندن نیوز» امور نشراتی مجله مذکور را بدست گرفت از عمر اختراع اکریز ، سینما ، فوتوگرافی و تیلگراف بیسیم تازه پنجاه سال سپری شده بود . در نخستین سال نگارندگی موصوف نخستین پرواز برادران «رایت» در منطقه «کینی هاگ» صورت گرفت ، از آن هنگام ببعده دو جنگ بزرگ جهانی بوقوع پیوست ، رادیو و تلویزیون بحیث دو آله مهم مخابراتی و پروپاگندی عرض وجود کرد و کشف بنسلین و سایر دواهای انتی بیوتیک اتفاق افتاد بم اتمی و هایدروژن و در تعقیب آن اقامار مصنوعی بمیدان آمد و پرواز های کیهانی آغاز گردید . مجله مصور لندن نیوز تحت نگارندگی بناغلی «بروس انگرام» که از سال

۱۹۶۰ ثلثه ماه جنوري سال ۱۹۶۳ تام ۶۳ سال را دربر ميگيرد کليمه وقايع و حوادث انگشاني و انقلابات اجتماعي را که در خلال اين دوره طولاني بوقوع پيوسته مسلسل در مصنفات خود منعکس ساخته است موصوف در ۲۳ سالگي امور نشراتي مجله مصور لندن نيوز را بدست گرفته و تا ۸ ماه جنوري سال ۱۹۶۳ که چشم از جهان پوشيد ، ۶۳ سال در طبع و نشر مجله موصوف ممت گماشت .

جا سوسان اسراییلی يك دانشمند آلماني را ربودند :

در او اخر ماه حوت ۱۳۴۱ ، شايع شد که گمان ميرود دو نفر از جا سو سهای اسراییلی که در اوایل ماه جاری از طرف پوليس سويس دستگير شده اند در يك جنگ سري عليه دانشمندان آلماني که مشغول ساختن اسلحه سري برای جمهوريت متحد عربي ميشافند شرکت داشته اند . اين دو مخبر که يك نفر آن اسراییلی و ديگر آن تبعه اتريش ميشافند بتاريخ دوم ماه مارچ ۱۹۶۳ در شهر زوريخ دستگير شده و با داشتن رابطه در قضيه اختطاف داکتر هانس کلاین و ريختر متخصص هر ميبها که در يك شهر سرحدی جمهوريت اتحادي آلمان موسوم به «لوی راخ» بسر ميبرد مظنون ميشافند . منابع پوليس سويس اطلاع راديو اسراییل را تصديق کرد که هر دو جاسوس بوسيله دامپکه از طرف دختر داکتر نيس گویرک يکنفر دانشمند ديگر آلماني که در همين پروژه مصروف کار است گمترده شده بود گرفتار شده اند .

منابع گفتند که اين دو نفر مخبر بعد از ملاقات با پيغله هايدي دختر داکتر گویرک در يك هتل شهر بازل که فقط آنطرف سرحد شهر «لوی راخ» واقعست دستگير شدند . پيغله هايدي گویرک قبل از ملاقاتش با دو نفر به پوليس سويس جريان را اطلاع داده بود . يك ميکرد وفون که کليمه مذکرات آنها را ثبت ميکرد در ميز طور مخفی گذاشته شده و دو نفر پيشخدمتهاييکه در هتل بر آن ميز مصروف کار بودند از خفيه پوليس های سويس بودند .

قرار اظهار منابع نسخ نشراتي اسراییل آن دوايجنت سعی مينمودند دختر داکتر گویرک را وادار سازند برينکه پدرش را از کار کردن برای جمهوريت متحد عربي منصرف سازد ، زيرا آن دو نفر ادعا ميکردند که پدر دختر در ساختمان سلاح دارای قوه تخريبي زهاد با جمهوريت متحد عربي که عليه اسراییل استعمال ميکند کمک مينمايد مذاکرات دوايجنت اسراییلی با دختر گویرک اشتراک آند و دارد عمليات وسيع اسراییل عليه دانشمندان و شرکت هاييکه با جمهوريت عربي متحد قرار واد های دارند آشکاره مي سازد .

منابع سويسی گفتند که اين موسسه در چندین مملکت ديگر اروپای غربي بشمول برتانيه شعبي دارد اينکه چطور ايجنت های دختر داکتر گویرک به تماس آمدند از طرف هيچکدام منبهي طور صريح چيزی گفته نشده با آنها منابع سويس گفتند که دختر داکتر گویرک با داکتر کلان و ريختر تماس داشت و بنا برين طرف توجه آن دو نفر ايجنت اسراییل قرار گرفته بود . گمان ميرود پدر دختر يعني داکتر گویرک

فعلاً در جمهوریت عربی متحد باشد . يك دا نشمند دیگر آلمانی داکتر هاینر کروگک باشندہ میونخ که در همین پروژہ مصر و ف بوده و در سپتمبر سال گذشتہ بدون اینکه اثری از روی پیدا شدہ باشد ناپدید گردید . منابع سویس میگویند کہ آنها گمان دارند ناپدید شدن داکتر کروگک با همین فعالیتها ی اسرائیل ارتباطی داشته باشد .

بلند ترین آبشار جهان :

اخیراً بلندترین آبشار جهان بنام سلطان آبشارها مسمی شد ولی بعد از بیست و شش سال تحقیق و مطالعه در سال ۱۹۴۳ شخصی بنام جیمی آنکل ، باطیارہ اش بر فراز سلسلہ جبال واقع در جنوب شرق ویزو یلا پرواز در آمدوی بدنبال طلا سرگردان میگشت و امید وار بود رودخانه را کشف کند کہ محتوی مواد کانی طلا باشد ، ولی چیزیکہ او یافت آبشار فوق العادہ شکفت انگیزی بود کہ از فراز قلعہ دایویان توپی ، پایین فرو میریخت . سنجش های بعدی این نتیجہ را بدست آورد کہ رودخانه بزرگی از ارتفاع ۸۱۰ متر پایان میافتد . این آبشار بہ افتخار کاشف آن بہ آبشار د سالتو آنکل ، موسوم گردید و حتی مدتہا قبل نیز طیارہ جیمی آنکل بر فراز کوه ایویان توپی دیده میشد . این طیارہ بعد از آنکہ سقوط کرد و صاحبش را کشت در بین لجن زارهای آنجا بندماند .

اکنون بعد از بیست و شش سال یکنفر پیلوت و یک کشیش از مصب رود خانه گادا واقع جنوب و نزویلا در حاشیہ سرحد برازیل بہ کارا گاس باز گشته اند ، راپرو داده اند کہ از فراز طیارہ آبشاری را کشف کرده اند کہ لاقط یکہزار متر و یا یکہزار و پنجصد متر ارتفاع دارد . این آبشار از فراز کوه دمیژتیا لہ پاوا در میان جنگل نفوذ ناپدید و وحشی پایین میریزد و نسبت بہ سالتو آنکل دارای آب بیشتر است . تاکنون تنها سرخ پوستان آن منطقہ از وجود چنین آبشاری ، مطالبی را ابراز میکردند آنان عقیدہ داشتند کہ این آب از آسمان فرو میریزد . در حال حاضر کار سروی مناطق مذکور جریان دارد و در بن ضمن البتہ ارتفاع حقیقی سلطان آبشار ها نیز تثبیت خواهد شد .

مردیکہ دو معدہ دارد :

باساس يك خبر منتشر در روز نامہ ها نوی ، دکتوران معالج در ویتنام شمالی مریضی را بادو معدہ علیحدہ یافته اند بمریض مذکور اشتباه داشتن تو مو رد میرفت اما معاینات صحی نشان داد کہ وی داری دو معدہ یکی در قسمت راست و دیگری در قسمت چپ شکم میباشد ، در لندن يك دکتور ذبلاح گفت کہ وی هیچ اطلاعی از همچو قضیہ کہ انسانی دارای دو معدہ علیحدہ باشد نداشته است .

نخستین نندارتون جهانی گملها :

اولین نندارتون بین المللی گملها بتاريخ ۲۶ ابریل ۱۹۶۲ در شهر هامبورگ افتتاح شد و این نندارتون ده هفته مفتوح بود اشکی نیست کہ ہر تماشایچی و حتی ہا بر این

از چنین نندار تون انتظار دارد تا تمام محوطه که اتفاقاً خیلی وسیع است (در حدود ۷۶۰۰۰ متر مربع) از گل و گیاه پوشیده باشد. معماران و مدیران مسئول نندار تون گلها که باید بدان نام (الپید گل) را داد تصمیم گرفتند باتوسل به روشهای کم و بیش معیر العقول و استفاده از آخرین تجارب و اختراعات علمی بر سر ما فایز شوند و عیلمرغم یخ بندان شدید که بخصوص در شمال آلمان بعضاً مسلط است انواع و اقسام گلها را که معمولاً در اواخر بهار و یا تابستان به ثمر میرسند پرورش دهند و بایستی گفت که در این کار بخوبی موفق گردیده اند. پرورش دهندگان گل توانستند سرما را که رقیب سرسخت و بیرحم این نمایش گل بشمار میرفت بکنار زنند و انواع و اقسام گلها را برای زمان افتتاح نندار تون آماده کنند از جمله و سابی که جهت تسریع رشد نباتات و گلها بکار رفته بایستی از ماده مخصوص پلاستیکی نامبرد که در بسیاری موارد چنانشین خاک گردیده است کارکنان نندار تون گل و باغبانی عقیده دارند که قسمت مهم این نمایش حصه ای است که گلهای معروف به او رسیده در ۱۷۰۰ متر مربع از نمایشگاه به درنگها و انداخ مختلف در معرض نمایش قرار داده شده است گل (اور کیده) متعلق به نواحی کرم و جنگلی ارجنتاین و برازیل میباشد و بعلمت وجود اشکالات زیاد در پرورش آن از نادر ترین و در نتیجه گران بها ترین گل جهان است.

در هر گوشه این گلستان وسیع نمونه های جالب و زیبایی گلها و نباتات کشورها و نواحی مختلف جهان عرض اندام میکنند از درخت پرتقال مخصوص سیلی گرفته تا یک نوع نبات بومی که فقط در دغامه امید افریقای جنوبی میروید همه نوع گل و گیاه در این نندار تون عظیم یافت میشود.

تداوی امراض روحی توسط امواج کوتاه ماورای صوتی:

یک داکتر پوهنتون یوتای امریکا در سنت لویی انکشاف طریقه جدیدی را که برای تداوی برخی ناخوشی های روحی و احساساتی بوسیله تمرکز دادن امواج صوتی بر دماغ صورت میگردد شرح داد. وی گفت که این طرز تداوی بر هشتاد فیصد از جمله تقریباً دوصد مریض مصاب بودند موفق ثابت شده است. هدف زیادی این مریضان در مقابل سایر اقسام تداوی حساسیت نشان نداده بودند. پیتلند ستروم دکتور پوهنتون یوتا و شوهر سابقه انگرید برگمن اکثرس معروف سینما گفت که این طریقه جدید یک نوع تداوی غیر جراحی است که بدون تاثیرات نامطلوب مریض را تداوی میکند. بر طبق این تداوی جدید امواج کوتاه و ماورای صوتی که گوش انسان قدرت شنیدن آنرا ندارد بر اعصاب در قسمت پیشروی دماغ متوجه ساخته میشود امواج صوتی از بین سه سوراخ بوسیله برمه کردن استخوان سر با اندازه یک دکه به مغز انتقال داده میشود. داکتر لند ستروم گفت تداوی مختصر کفایت میکند که مریض را شفا بخشد.

یک سک آله استماع الکترو نیکی را کشف کرد:

وزارت خارجه امریکا اعلام کرد که یک سک در حالیکه قوله میکشود گویا با دشمن

نامری در مجادله بوده آله استماع الکترونی را مسکشف ساخت که در زیر فرش
اطاق يك عضو سیاسی سفارت کبرای امریکا مقیم یکی از مالک جا داده شده بود
متخصص امنی امریکا که محل رهائش آتشه نظامی را در کشوری که نام آن ذکر نشده
معاینه و تفنیش میکرد از هدای های رنجش آمیز غوغا کشیدن سک دیپلمات امریکایی
مضطرب شد . حیوان ظاهراً رنج میبرد و بر می آمد که بادشمن مرفی ای در يك کسج
اطاق مجادله دارد . متخصص امنیتی علایم اشتباهی را در فرش اتاق مشاهده کرده و با
بر آوردن تخته های چوب فرش اطاق را دیوپی را کشف کرد که تمامی لداکراتی را
که در اتاق سمت میگرفت پهای دوری منتقل میساخت رادیو بواسطه غلایم صوتی بکار
افتیده و بهمان طریق لید خاموش میشد این علایم صوتی آنقدر خفیف بود که گوش
بشر به شنیدن آن قادر نبود ولی برای يك مسکه اگر در دناك نلاقل تکلیف دهنده بود .
گورنر پنجاه و چار سائله نیویارک بایک بیوه سی و شش ساله ازدواج کرد
بناغلی نام را کفلر گورنر نیویارک بامیرمن مارگار نافتلر مرفی در نزدیکی
یوکانتیکو ازدواج کرد . ازدواج بناغلی را کفلر که پنجاه و چار سال عمر دارد
و میرمن مرفی که سی و شش سال عمر داشته و بتاریخ اپریل از نزد شوهر خود که طلب
تحقیقات میکرد طلاق گرفت در طرف چند هفته باینطرف شایع شده بود .

کوهنوردان امریکایی بر ایوردست بالا شدند:

قرار دایوری که چندی قبل از کمپ اساسی هیأت کوهنوردان امریکایی در کتمنندو
واصل شده بود دو عضو هیئت کوهنوردان امریکایی بر قله ایوردست بالا شدند و بناغلی
جان کنیدی بدین مناسبت به آنها تبریک گفته است، این سومین بار تسخیر قله ایوردست
که بیست و نه هزار و بیست و هشت فوت ارتفاع دارد بعد از فتح آن قله برای بار اول از
طرف هیأت کوهنوردان برتانیه در سال ۱۹۵۳ و بار دوم توسط هیأت سوئیسی در سال ۱۹۵۶
از طرف هیأت کوهنوردان امریکایی که هویت آنها تاکنون معلوم نشده صورت گرفته
است . در پیام رادیویی اساسی کمپ گفته شده که دو نفر کوهنورد امریکایی بساعت
هفت و بیست دقیقه کسری نوچ قله را تسخیر کردند و این فتح آنها درست به وقت
پروگرام معین صورت گرفت

«انجام»

برندگان جوایز بین‌المللی

برنده جایزه صلح جهانی :

جایزه صلحی که از طرف موسسه «خانه صلح» توزیع میگردد در سال ۱۹۶۲ به «جان مونیت» تبعه ایالات متحد امریکا تقدیم گردید. نقطه کثون آیزنهاور، جارج مارشال، کلی، چرچیل و براندت بنابر وال برلین غربی بدربافت جایزه فوق موفق گردیده اند.

برنده جایزه نوبل در شق کیمیا:

کمیته جوایز نوبل اکادمی علوم سویدن جایزه نوبل کیمیای ۱۹۶۲ را به دکتور «کائیکرو» و دکتور «پیروست» دو نفر دانشمندان برتانیوی بصورت مشترک اعطا کرد.

برندگان جایزه نوبل در شق طب:

داکتر فرانسیس هاری کبریک برتانیوی، داکتر جیمز دیوی واتسون امریکای و داکتر مارینس هوفرید ریک و لکنس برتانیوی سه نفر دانشمند رشته طب بابت کشف ساختمان ابعاد ثلاثی تکلیک اسید بدربافت جایزه نوبل ۱۹۶۲ در شق طب بابت موفق شدند.

برنده جایزه نوبل در رشته ادبیات:

جایزه نوبل ۱۹۶۲ در رشته ادبیات برای بناغلی «جان شتابن بک» نویسنده معاصر اوتناوور امریکایی داده شد، وی که اکنون بیش از شصت سال دارد و با کمال آراهی «کابلغور نیا» زندگی میکند به آرزوییکه در دل میبردانید موفق شد.

برنده جایزه نوبل در رشته فزیک:

جایزه نوبل فزیک ۱۹۶۲ برای پروفیسور «لیف دیوید ویک لاند او» روسی از اهل خارکوف اعطا شد. وی ۵۴ سال دارد و از سن ۱۳ سالگی با بنظر در ریاضیات نمونه عجیبی محسوب میشود.

جایزه نوبل صلح ۱۹۶۳ بکسی داده نشد:

کمیته جوایز نوبل بین‌المللی در اسلو اعلام داشت ۱۵ عقرب (۱۳۴۱) که در سال ۱۹۶۲ جایزه نوبل صلح بکسی اعطا نخواهد شد. علت این تصمیم کمیته جوایز افشا نکردیده ولی گفته شده که پول جایزه سال ۱۹۶۲ به برنده جایزه نوبل صلح سال ۱۹۶۳ داده خواهد شد.

کسیکه جایزه «کالینگا» را ربود:

«آدورسی کالارک» مصنف برتانیوی بابت مسامی اش در تصمیم علم با او فیک

بد دریافت جایزه « کالینسکا » موفق شد ، شاغلی « دن ما هیو » کفیل مدیر عمومی یونسکو این جایزه را طی يك احتفال مجلل دردملی جدید برای وی اعطا کرد .
برنده جایزه اوسکار

اواکار فر مجبو بهترین چهره سینمایی که در آستانه آخرین روزهای جوانی قرار داد به اخذ جایزه هنری اوسکار موفق شد ، وی که تاکنون درمجاوز از بیست و سه فیلم شرکت کرده از همه بیشتر فیلم « کنتس با برهنه » را تعریف میکنند . از فیلمهای معروف وی « برفهای کلیما نجارو » و « پنجاه و پنج روز در بیکنسک » را که تازه تهیه میگردد میتوان نام برد .

برندگان جایزه اوسکار و هنرمندان هالیوود در ۱۹۶۳

برندگان جایزه اوسکار که از طرف اداره اکادمی هنرهای زیبای هالیوود توزیع شده است قرار آتی است .

- الف ، بهترین اکتودان سال .
۱ - برت لانگستر در فیلم (انسان برنده می اذ آلکاتراس)
۲ - جک لیون در فیلم « گل و شراب »
۳ - ماریسلو ماستروینی در فیلم « طلاق »
۴ - پیتراوتول در فیلم « لارنس عرب »
۵ - گریگوری بك در فیلم « قتل يك برنده سخنگو » که تاکنون پنج بار ناهزد جایزه اوسکار شده بود ولی موفق نشد بجز این بار « ماستروینی یگانه اکتود خارجی است که برای نخستین بار در يك فیلم غیر امریکایی بزبان خارجی جایزه گرفته است .

- ب : بهترین اکتورس های سال
۱ - آن بانکر رفت در فیلم « کارگر عجیب »
۲ - لیلی رمك در فیلم « گل و شراب »
۳ - جرایدین بچ در فیلم « پرندة شیرین جوانی »
۴ - کاترین هپبورین در فیلم « سفر روزهای طولانی در شب »
۵ - بیتی دویس در فیلم « آنچه همیشه به بی بی جین واقع میشود » بیتی دویس دو دفعه پرنده جایزه شناخته شده و برای سومین بار نیز قسم بیسابقه حایز جایزه شد .
بهترین فیلمهای سال .

- ۱ - لارنس عرب .
۲ - دراز ترین روز ها .
۳ - موسیقی نواز .
۴ - میوتینی آند بونتی .
۵ - قتل يك برنده سخنگو .
ج : بهترین دایر کشان سال .

١ - فرانك پري دوفلم «داؤد وېس»

٢ - پدرو وجرمي بافلم «طلاق»

٣ - دويداين با فلم لارنس عرب ، همچنين موصوف با رهنمايي فلم «پلي برفراډ»
روهخانه كوي، نيز حايز جايزه گرديده است .

برندگان جوایز طلایی بروكسل

پيغله «لېلي باوي» يېسكي از مخترعان لندن بنا بر اختراع يك ماشين كه نوتهاي موسيقي شش اکتيفه را چندین مرتبه نسبت به آلات ديگر سر يعترتايپ ميكند در نمايشگاه بين المللي مخترعان در بروكسل به اخذ جايزه طلا نابل شده است . كذا دو نفر مخترعان ديگر موسوم به «جان باس» و «شاغلي پور سمون» نيز به اخذ جايزه طلا موفق گرديده اند اولي يك پرده ضد هوا اختراع كرده كه الماريها وقفه هارا از نفوذ خاك وغيره كشتافت ها محافظت ميكند و نفر دوم آن با ساختن يك بكس لباس كه داراي چهار ارايه كوچك بوده و در حمل و نقل آن تسهيلات فراهم ميكند، به اخذ اين جايزه موفق شد . همچنان «شاغلي» «اوتيونجي تيتوس» واي گو كي، پكنفر باشنده لندن كه در نا بجر يا تولد شده آلة اختراع كرده كه در موترهاي پوليس نصب شده و تخلفات ترا فېكي را ثبت ميكند اين شخص به اخذ جايزه نقره موفق شده است .

احصاییه های دلچسپ از پیشرفت های

صناعتی و زراعتی جهان بین سالهای ۱۹۴۸ و ۱۹۶۱

مؤسسه ملل متحد احصاییه پیشرفت های صنعتی و زراعتی را که سالهای ۱۹۴۸ الی ۱۹۶۱ را در بر میگيرد طی يك جلد حاوی (۶۸۸) صفحه به طبع رسانیده است .
ار قامي که از منابع رسمي ۱۳۵ کشور جهان اخذ شده با ارقام تخمينی دیگری که حاصل شده در اکثر موارد جدول های این کتاب را نامکمل ساخته است .
پناغلی (باتريك نومس) رئیس امور احصاییه ملل متحد گفت که ملت عمومی سالنامه در این اد اخر رو به مر فته خوب میباشد .

جدول مندرجه کتاب نشان میدهد که در دوران سال ۱۹۶۱ حکومت امریکا لا اقل در ۹۳ ساحه فعالیت های بشری نسبت به ۲۷ ساحه فعالیت های که اتحاد شوروی در آن حصه گرفته مقام اول حایز را شده است .

در جاهای که سایر کشورها نسبت به این دولت بزرگ بسیار کم تر در آن حصه گرفته اند امریکا هنوز ۲۶ در مقابل ۱۸ از اتحاد شوروی پیش قدم افتاده است .
اتحاد شوروی تقریباً در پنجاه جدول احصاییه وی ار قامي نداشته است .

برخی از این جدول ها نشان میدهد که اتحاد شوروی و کشور های اروپای شرقی از د ول غربی بسیار عقب مانده اند و ترقی تدریجی که در ارقام بلاک شرقی بعد رونما میشود چنان به نظر میرسد که بلاک شرقی دول غربی را مغلوب ساخته نخواهد توانست .

ایالات متحد امریکا از موثرهای تیز رفتار گرفته تا فلز ، جست واز زغال سنگ و مس و بنبه گرفته تا تولیدات منسوجات در دهه ها ساحه تولیداتی سال ۱۹۶۱ نفوق نشان داده است ایالات متحد امریکا در تولید موثر و استفاده از آن همچنان مسافرت های طیاره ، تعداد رادیوها و دستگاه های تلویزیون به تعداد و حجم ساختمان منازل ، تعداد تلیفون ها و حجم تجارت و تولیدات فولاد پیشقدم تر است .

اتحاد شوروی در قسمت نفوس و اراضی ، تعداد دکتوران ، تولید کنندم و کچالو ازدیاد خوک اسپ ، پشم ، مسکه ، شیرچوب ، ماهی و سنگ های آهن دار مقام اول داشته است .

اتحاد شوروی در ساحه استعمال بیر ، سمنت ، گاز طبیعی و تولید قوه و صرفیات آن آن از امریکا نیز بسیار جلو بوده است .

اتحاد شوروی از لحاظ داشتن تیاتر و سینما ها و تماشاچیان به درجه اول و امریکا به درجه دوم قرار گرفته است .

امریکا جراید یومیة بیشتر و تعداد بیشتر مطالعین برای جراید داشته و تناسب خوانندگان جراید آن نسبت به اتحاد شوروی بسیار زیاد است در حالیکه در هر هزار نفر سکنه برتانیة ۵۰۶ نفر در سویدن ۴۷۷ نفر و در جاپان ۴۱۶ نفر و در امریکا این رقم ۳۲۶ میباشد به مطالعه جراید می پردازند .

در این قسمت درجه بندی ها سایر کشور هاییکه نسبت به امریکا و اتحاد شوروی بسیار پیشقدم میباشد عبارت اند از جمهوریت مردم چین در قسمت تولید برنج ، هند در جیوبات و چای برازیل در تولید قهوه ، افریقای جنوبی در استحصال طلا فلز و کرم ، مسکسیکو نقره بیشتر استحصال کرده ، کانادا در تولید سنگ ریشه طبع و نشر گره خندوی مقام اول داشته کانگو مقدار بزرگ کوبالت و الماس استحصال می کند ملایا در قسمت تولید را بر طبیعی و حلیمی مقام اول داشته است ، چا میکا باکسایت زیاد و آلمان شرقی مقدار بیشتر لگنایت تولید می نماید و جاپان زیاد ترین مقدار فلم های مکمل را تولید کرده و تعداد بیشتر کشتی های تجارتی را بسازد انداخته است و همچنان بزرگترین مقدار ماهی شکار کرده و نسبت به همه کشور ها تعداد زیاد با لینه شکار کرده است .

به همین ترتیب جاپان در مقابل سه دالر قیمت محصولات يك دالر اجرت پرداخته و در مقابل این ، دول غربی در مقابل دو دالر قیمت محصولات يك دالر اجرت تادیه کرده استرالیا در قسمت تولید پشم گوسفند ، گوسفند و سنگ های معدنی دارای سرب پیش قدم بوده ایتالیا در تولید مقدار زیاد شراب و تیل زیتون مقام اول را حایز بوده است ، این سالنامه احصایوی نفوس دنیا را تا اواسط سال ۱۹۶۱ بالغ بر ۳۰۶۹ میلیون نشان داده که بحساب يك اعشاریه هشت فیصد در هر سال بیش از ۵۵ میلیون نفر در نفوس جهان افزایش بعمل می آید .

آیا کدام کشور بهترین غذا صرف میکند ؟

مردم آیرلیند که بصورت متوسط روزانه ۳۵۷۰ کالوری میگیرند .

در آیسلمیند ، نیوزیلیند ، دنمارک برتانیه ، سویس ، استرالیا ، امریکا ۳۱۲۰ کالوری در فنلیند ، کانادا ، یوگوسلاویا ، هالند و اتریش بیش از سه هزار کالوری صرف میشود ، در ین درجه بندی هیچ گونه ارقامی از اتحاد شوروی درج نیست .

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

تازه ترین احصایه :

راجع به همکاری جامع در زمینه اطلاعات

کشورهای در حال رشد بیشتر اخبار و اطلاعات را از سرویسهای ممالک پیشرفته بدست می آورند زیرا در این کشورها هنوز وسایل خبر رسانی بعد لازم انکشاف نگردیده است، اگرچه در سالهای اخیر در این باره پیشرفت های بعمل آمده ممالک در این ساحه چندان تعولی صورت نگرفته که بتوان آنرا با دول مرقی همپایه دانست . ارگان های مختلف مؤسسه ملل متحد در زمینه وسایل اطلاعات و خبر رسانی طی چند سال اخیر مطالعات عمیقی بعمل آورده اند که نتایج آن حسب آتی است . اختلاف کلی در وسایل اطلاعات کشورهای مختلف :

دولت ویا بطور صحیح ۷۰ فیصد از نفوس جهان که در کشورهای بحال رشد یعنی افریقا آسیا و امریکای لاتین زندگی میکنند حتی از عادی ترین وسایل اطلاعات بی بهره هستند، این ارقام واحصایه ها در روز تجلیل از حقوق بشر از طرف یونسکو انتشار یافت بر طبق آن برای هر صد نفر درین کشورها ده روز نامه ۵۵ عدد رادیو و دو چوکی سینما میسر میشود . احصایه وسایل اطلاعات در کشور های پیشرفته چنین اشعار میدادند . کشورهای اروپا و امریکای شمالی (با استثنای اتحاد شوروی) ۶۷ فیصد از روزنامه های جهان را دارا هستند بهمان ترتیب وسایل رادیویی و تلوویژن در آنها بعد اعلی انکشاف نموده در حالیکه ممالک در حال رشد امریکای لاتین آسیا و افریقا ۵ فیصد آن را در دسترس خود ندارند یک احصایه دقیق تر تفصیلات مزیدتری را در ساحه اطلاعات کشورهای در حال رشد ارائه میدهد . بر طبق ارقام یونسکو به سال ۱۹۵۹ در حدود ۸۰۰۰ روزنامه در سراسر جهان دارای تیراژ ۲۹۰۰۰۰۰۰ نسخه وجود داشت که به تناسب نفوس جهان برای هر صد نفر ده نسخه روز نامه میرسید و اما از نگاه قاره های مختلف استرالیا و زیلانده جدید از همه جلوترند ، چنانچه در آنجا برای هر صد نفر ۳۶-۱ روزنامه موجود است بعداً امریکای شمالی دارای ۲۵-۲ ، اروپا به (استثنای اتحاد شوروی) ۲۵-۱ و اتحاد شوروی ۱۶-۲ فیصد روزنامه دارند : ساحات در حال رشد جهان از همه عقب ترند ، چنانچه امریکای لاتین برای هر صد نفر هشت روزنامه ، آسیا به استثنای اتحاد شوروی ۳-۸ روزنامه ، افریقا ۳-۱ اشعاره برای هر صد نفر وجود دارد . در سال ۱۹۵۹ در حدود ۳۶۵۰۰۰۰۰ رادیو در جهان وجود داشت که در حدود ۱۲۶ برای هر صد نفر از باشندگان گیتی میرسد . درین زمینه امریکا شمالی بر همه سبقت دارد ، چنانچه در آن کشور ۶۹۷ رادیو برای هر صد نفر وجود دارد بعد از آن استرالیا و زیلانده جدید دارای ۲۱۷ فیصد اروپا ۲۱-۶ اتحاد شوروی ۱۹-۴ کشورهای امریکای جنوبی ۹-۵

فیصدافریقا ۹-۱ و آسیا باستانهای اتحاد شوروی ۸-۱ فیصد در قسمت تلویزیون کشورهای در حال رشد از همه عقب‌ترند، چنانچه از جمله یکصد ملیون تلویزیون جهان در سال ۱۹۵۹-۶۰ ملیون در کشورهای امریکا بشمول امریکای شمالی وجود دارند آنها امریکا دارای ۵۳۰۰۰۰۰۰ دستگاه تلویزیون بوده بقیه ۴۷۰۰۰۰۰۰ به سایر جهان متعلق است.

خبرگزاری های جهان:

طبق احصایه تاریخی ماه جولایی ۱۹۶۲-۱۵۸ آژانس اطلاعات در جهان وجود دارد از نگاه جغرافیایی ۵۹ آژانس خبررسانی در اروپا و ۴۹ در آسیا ۲۹ در امریکای لاتین ۱۷ در افریقا، ۶ در امریکای شمالی و همچنین دو آژانس در کانادا و دو آژانس خبررسانی در استرالیا و یک آژانس در زبیلاند جدید بکار مشغول میباشند. بعبارت دیگر در سه قاره در حال رشد ۸۸ آژانس خبررسانی وجود دارد و اما این آژانس ها مانند آژانس های کشورهای پیشرفته مدرن و دارای وسایل کسافی نبود و بیشتر متکی به آژانس های بزرگ میباشد.

چنانچه بر طبق اطلاعات یونسکو این سرویس های خبررسانی نظریه فقدان وسایل عصری و مدرن امروزی حتی قادر نیستند اخبار داخلی خود را بصورت درستی در دسترس عامه بگذارند تا چه رسد به اخبار خارجی، بعلاوه نمیتوانند اخبار جهان را بوسیله نامه نگاران خودشان اخذ کنند و چنانچه ذکر شد متکی به رادیوها و سرویس های خبررسانی کشورهای پیشرفته اند و اگر چنانچه آژانس های خود را سرو سامان عصری بدهند باید مبالغ زیادی را بمصرف برسانند که از توان آنها بیرون است.

از جمله آنها آژانس های عربی متحد، یوگوسلاویا، هندوستان، المغرب، مالی و اندونیزیا تا حدی میتواند اطلاعات داخلی را بزودترین فرصت بخش کنند و هم بایکده نمایندگان خود در خارج قدرت اینرا دارند تا ضروریات رادیوها و اخبارهای خود را در مورد اخبارهای جهانی تا حدی مرفوع نمایند اما باز هم این کشورها در مورد اخبار بین المللی تا حد زیاد متکی به آژانس های معروف هستند و بدون کمک آنها نمیتوانند اطلاعات فوری را که هر لحظه در هر گوشه جهان اتفاق می افتد به اطلاع مردم خود برسانند در سایر ممالک در حال رشد آژانس ها فقط وسایل نقل اخبار از سرویس های معروف جهانی بمردم شان بوده و فاقد نمایندگان مستقیم میباشند، حتی در مورد رویداد های کشورهای خود شان هم از اخبارهای آژانس های معروف استفاده میکنند، چنانچه در مورد نهشت آزادی خواهی الجزایر، اسکولای رودشیا، ایربان غربی، بهترین اخبار را آژانس های معروف انتشار میدادند همین اکنون اخبار متعلق به کیوبا نیز از طرف آژانس های معروف در تمام دنیا نشر میشود.

ممالک در حال رشد باید در این زمینه چه اقدامی بعمل آورند. نخست از همه در زمینه خبررسانی باید یک مبلغ بسیار کسافی را برای وسایل خبررسانی

واستخدام نمایندگان لایق تخصیص بدهند و سعی کنند اخبار را بیشتر بوسیله نمایندگان خود اخذ کنند. در سایر قسمت‌ها نیز باید مبالغ زیادی صرف شده و یک عده (پرسونل) و کارکنان فنی و لایق تربیه گردد. بر طبق احصایه یونسکو و بسایر ۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰ دلار در ظرف ۱۵ سال آینده در ساحات مختلف خبر رسانی رادیو تلوویزیون و اخبار در ممالک مذکور صرف شود تا این کشورها توفیق یابند دستگاه رادیو و دو چوکی سینما برای هر صد نفر تهیه بدارند از آنجا که تهیه این مبلغ کار مشکلی میباشد بنابراین یونسکو در جلسه اخیر خود توصیه نموده که سالانه در حدود ده میلیون دلار برای سیزده سال آینده به عنوان کمک تکنیکی به کشور های مختلف در حال رشد معاونت بعمل آید تا با مبالغی که خودشان تخصیص میدهند در این زمینه ها پیشرفت های زیادی بعمل آید و قتی این همکاری ها بعمل آید مردم جهان در کشور های عقب مانده یاد ر حال رشد بیشتر از وسایل اخبار رادیو حتی تلویزیون استفاده برده و بر معلومات آنها افزوده شود و درین زمینه عدالت اجتماعی و حقوق بشر بیشتر از پیش تأمین میگردد.

مسأله خلع سلاح

(باساس کروئو لوزی)

نکات برجسته ای که درباره جریانات و مذاکرات خلع سلاح از ۱۹۴۶ بدینطرف صورت گرفته است قرار آتیست .

۱۴ جون ۱۹۴۶ - امریکا پلان باروج را بمنظور کنترول بین المللی انرجی اتمی تقدیم نمود .

۱۷ می - ۱۹۴۸ - کمیسیون انرجی اتمی ملل متحد تا کامی تسوید پیمان کنترول ذروی را اعلان کرد .

۲۲ سپتمبر - ۱۹۴۹ - اتحاد شوروی نخستین اسلحه اتمی خود را منفجر ساخت .

۲۶ فبروری - ۱۹۵۲ - چرچل اعلام کرد که برتانیه دارای بم اتمی میباشد .

اول نومبر ۱۹۵۲ - امریکا اولین بم هاییدروجن جهان را تحت آزمایش قرارداد .

۱۲ اگست ۱۹۵۳ - اتحاد شوروی اولین بم هاییدروجن خود را تحت آزمایش

قرار داد .

۱۸ جولایی ۱۹۵۵ - کنفرانس سران در جینوا افتتاح شد ، آیزنهاور رئیس

جمهور امریکا پیشنهاد آسمان های باذرا نموده در نتیجه اتحاد شوروی این پلان را بمنظور تفتیش پایگا های هوایی مشترک تردید کرد .

۲۱ مارچ - ۱۹۵۸ - اتحاد شوروی بتعویق انداختن انفجارات آزمایشی را اعلام

کرد و از امریکا و برتانیه هم رعایت چنین امری را درخواست کرد .

۲۲ اگست ۱۹۵۸ - امریکا و برتانیه درباره به تعویق افتادن یکساله انفجارات

آزمایشی که از تاریخ ۳۱ اکتوبر شروع میشود موافقه نمودند .

۳ - اکتوبر ۱۹۵۸ اتحاد شوروی يك سلسله انفجارات آزمایشی خود را شروع

کرد . منظور آن این بود که آزمایش های اتحاد شوروی با آزمایش های ذروی امریکا

و برتانیه که در زمان به تعویق افتادن آزمایشهای ذروی شوروی بتاریخ ۳۱ مارچ

انجام داده شده بر ابر شود .

۳۱ اکتوبر ۱۹۵۸ - کنفرانس قطع آزمایشی انگلیس ، امریکا و شوروی در جینوا

شروع گردید .

۱۸ - سپتمبر ۱۹۵۹ - شاغلی خرو سچف طی بیانیة خود در نیویارک خلع سلاح

عام و تام رادر ظرف چهار سال پیشنهاد نمود .

۱۳ فبروری ۱۹۶۰ - فرانسه يك بم اتمی را منفجر ساخته و به اثر آن در قطار

چهار مین کشور دارای نیروی ذروی قرار گرفت .

- ۱۵ مارچ ۱۹۶۰ - کنفرانس خلع سلاح کشورهای ده گانه شرق و غرب درجینوا افتتاح گردیده و به نسبت عدم موافقه راجع به پروگرام خلع سلاح و انصاف کنترل بین المللی به ناکامی منجر شد .
- ۲۷ جون ۱۹۶۰ - ممالك بلاك شرقی از کنفرانس خارج شدند .
- ۱۲ مارچ ۱۹۶۱ - برتانیه و امریکا به اقداماتی متوصل شدند ناموقف اتحاد شوروی را در امر اجرا و تکمیل سیستم کنترل حایز شوند .
- ۲۸ مارچ ۱۹۶۱ - برتانیه و امریکا پیشنهاد شوروی را بمنظور حق ویتودر مسأله پیشنهاد قطع پیمان آزمایشی رد کردند .
- ۱۹ اپریل ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی مسوده پیمان قطع آزمایشی انگلیس و امریکا را رد کرد .
- ۱۹ جون ۱۹۶۱ - بشاغلی میکلائی و بشاغلی زورین مذاکرات خلع سلاح را در مقر ملل متحد واقع نیویارک افتتاح کردند .
- اول سپتمبر ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی تجربه آزمایشی را تجدید نمود .
- ۲۵ سپتمبر ۱۹۶۱ - بشاغلی کنیدی پروگرام سه مرحله ای را بمنظور خلع سلاح عام و تام در بیانیه که در اسامبله عمومی ملل متحد ابرار کرد پیشنهاد نمود .
- ۲۸ نومبر ۱۹۶۱ - اتحاد شوروی در کنفرانس مجدد قطع آزمایشی منعقد جینوا مسوده پیمانی را درباره ترک کنترل بین المللی و مطالبه تفتیش کنترل ملی پیشنهاد نمود .
- ۱۳ دسمبر ۱۹۶۱ - فیصله نامه اتحاد شوروی و امریکا که کنفرانس خلع سلاح را به شمول ۱۸ کشور مطالبه می نمود از طرف یونو تصویب شد .
- ۱۶ جنوری ۱۹۶۲ - برتانیه و امریکا مسوده پیمان شوروی را تردید کرد .
- ۲۹ جنوری ۱۹۶۲ - کنفرانس قطع آزمایشی بصورت غیر معین بتمویق افتاد .
- ۷ فبروری کنیدی رئیس جمهور امریکا اظهار داشت که امریکا آزمایشهای فضایی را عنقریب سراز نو شروع خواهد کرد .
- غرب مطالبه نمود که پیش از آنکه کنفرانس خلع سلاح به سوئیه و وزرای خارجه بتاریخ ۱۴ مارچ دایر شود وزرای خارجه سه کشور دریستاده ملاقات و مذاکره بنمایند .
- ۱۱ فبروری ۱۹۶۲ - خروسیچف پیشنهاد نمود که کنفرانس به سوئیه سران دول افتتاح شود ، این پیشنهاد از طرف غرب رد شد .
- ۲ مارچ ۱۹۶۲ - کنیدی رئیس جمهور امریکا اعلان نمود که هر گاه حکومت اتحاد شوروی قبل از نیمه ماه اپریل به پیمان قطع آزمایشی موافقه نکند ، امریکا آزمایشهای فضایی را در نیمه ماه اپریل مجدداً شروع خواهد کرد .
- ۵ مارچ ۱۹۶۲ - اتحاد شوروی موافقه نمود تا کنفرانس خلع سلاح به سوئیه وزرای خارجه شروع شود : فرانسه از شمول درین کنفرانس ابا ورزید .
- ۱۴ مارچ ۱۹۶۲ - کنفرانس خلع سلاح آغاز یافت .

(بقیه صفحه ۶۸۱)

فعالیت‌های وزارت زراعت

خوشبختانه بروز ضرر ملخ صحرايي مانند سال گذشته نبوده اما ملخ‌های مراکشي که بیشتر در هرات، مزار و قطفن و پروان ظهور نمود با جدیت کامل از طرف وزارت زراعت دفع گردید.

امراض ساری حیوانی نسبت به سالهای گذشته نظریه فعالیت شعبه‌های حیوانات کمتر گردیده و تیم‌های سیار و اکسینا سیون همیشه داخل فعالیت می‌باشند.

اصلاحات انبار یکی از عوامل عمده افزایش تولیدات زراعتی است چنانچه اصلاح بعضی حصص انبار مانند نهراجمیر در بغلان و نهراچی در تالقان (تالقان) و اعمار بند تقسیماتی التي بولک در مینه در تولیدات زراعتی این مناطق نقش عمده را بازی نموده است.

سروی امکانات زراعتی ولایت بکتیا و منطقه هزاره جات سروی اراضی زراعتی و آبیاری وادی‌های هریرود و فراه‌رود و سروی اراضی کتو از تکمیل و مطالعه مواضع اعمار بند بالای دریای کابل، لوگرد، وغور بند نیز درین اواخر تکمیل گردیده است. ترتیبات سروی آب‌های مناطق شمال از طرف و ذات فوائد عامه شروع گردیده و سروی زراعت و آبیاری تمام وادی قند زو یک حصه وادی خان آباد عنقریب شروع میشود.

اعمار بند سرده غزنی و کانال جلال آباد بشدت جریان داشته و ترتیباتی برای هموار کاری اراضی تحت فارم‌های میکا نیزه اتخاذ گردیده است.

وزارت زراعت یکصد عراده تراکتور را با تمام تجهیزات مکمل آن برای زارعان صفحات شمال مملکت از اتحاد شوروی توريد نموده که به دهقانان آنولا توزیع میگردد. دستگاه تحقیقات زراعتی انواع مختلف نباتات و حیوانات را تحت تجربه و تحقیق قرار داده و برای تکثیر جنس و انواع بهتر آنها اقدامات مهمی را سر دست گرفته است. چنانچه درباره اصلاح حیوانات علمی مخصوص گاوهای شیری مملکت یکتعداد مختلف گاو نژاد خالص خارجی را از عرصه چند سال به اینطرف به مملکت وارد و برای تکثیر نژاد های میندکرة دستگاه القاح مصنوعی خویش را بکار انداخته است. بسلکسیون نژادگوسفند قره‌قل اقدام ورزیده و بمنظور سلکسیون و اصلاح طیور ستیشن‌های لازمه ترتیب نموده است.

هویدا است که تحقیقات و تتبعات امر و زی اساسی را برای کندی آینه زراعتی که در انکشاف اقتصادی کشور نقش عمده داشته تشکیل میدهد.

جدول احصایه اموریکه در طول یکسال در وزارت زراعت اجرا شده است. مجادله با امراض و آفات نباتی.

مرض خاکسترک تانک ۳۶۲۶۶ - اصله تانک

مرض چرودگی اشجار و نمیر ۱۳۳۸ - »

حشره سپردار زرد حشره جوانه خور نارنج ۶۶۶۵۳ - »

مجادله ملخ مراکشی و ایتالوی	۳۰۴۷۵ -	هکتار
مبادله ملخ صحرایی	۳۰۵۶۱۹ -	»
تهیه واکسین		
واکسین انترکس	۲۹۳۰۰۰ -	دوز
بلك ليك	۴۸۷۵۰ -	»
باستر ولوز	۴۰۰۰۰ -	»
چيچك گوسفند	۱۱۵۰۰۰ -	»
انترکس توکسیمایی	۲۱۳۰۰ -	»
طاعون مرغ	۶۵۰۰۰ -	»
طاعون گاو	۱۱۰۴۰۰ -	»
طاعون اسب	۲۷۰۰۰ -	»
مجادله علیه امراض حیوانی		
طاعون اسب	۸۴۴۲ -	راس
طاعون گاو	۱۲۸۷۰۰ -	»
انترکس	۲۵۳۹۶۶ -	»
میوه جات		
نهال سیب- شتالو و ناک که از بهترین انواع میوه		
پیوند گردیده است	۳۰۰۰۰ -	نهال
القاح حیوانات: گاوهای القاح شده	۲۰۴۸ -	فرد
گوسفند القاح شده	۸۱۳ -	»
ستاسیون های القاح	۱۰ -	ستاسیون
حاصل بخته	۷۸۲۸۵ -	تن
حاصل لپلجو	۶۰۴۵۶ -	»
قطعات نمایشی بخته	۳۴ -	قطعه
توزیع کود کیمیاوی به سمت شمال	۵۰۰۰ -	تن
پیلهوری		
تخم مادری	۹۸۰ -	کاغذ
مجموع تخم تجاری	۴۱۳۷۴۰ -	گرام
چنگلات		
احداث چنگلات مصنوعی	۱۸۰۰۰۰ -	نهال
آبیاری		
بندالتي بولك میمنه	برای آبیاری ساحه سی هزار جریب	سروی و ساختمانش
		تکمیل گردیده است

نهر بیدک لوگر	برای آبیاری ساحه دوتاسه هزار جر بې	سروی آن تکمیل وساختمان پک حقه کانال شرع گردیده سروی ساحه وکاسه بند تکمیل گردیده وساغر ساختمان های مر بو طه آن شروع کړ د پده است
بند قمرغه	برای آبیاری سه هزار جر بې	سروی آن تکمیل شده ودر پروگرام مجادله عليه قحطی وکرسنگی پیشبینی گردیده است
زرغون شهر	برای آبیاری ۶-۸ صد جر بې زمین	سروی آن ازستیشن برق دوم الی ۴ کیلومتر بطرف بغلان تکمیل گردیده است
سر بند نهر اجمیر	برای ازدیاد آب ازده متر مکعب به ۱۵ متر مکعب فی ثانیه	ساختمان پرچاوه نهر اجمیر انهار سروی وساختمان آن هر دو تکمیل گردیده است
سیفون نهر ارجی	برای جریان آب بمقدار ۲۰ - الی ۲۸ متر مکعب بموض ۱۰-۱۵ متر مکعب	ساختمانش تکمیل شده است سروی مقدماتی آب و خاک آن تکمیل کړ د پده است
ساحه فرامود	ساحه کتواز	سروی خاک آن تکمیل کړ د پده سروی مقدماتی آن تکمیل کړ د پده است
ساحه هریرود		تکمیل کړ د پده است «ختم»

اوزان و مقیاسها

تبادلہ اوزان مهم کابل بوزن متریک

۱ مثقال	مساوی	۵۹۲۵ ر ۴ گرام
۱ خورد	-	۲۲۰۰ ر ۱۱۰ »
۱ پاو	-	۸۸۰۰ ر ۴۴۰ »
۱ سیر	-	۵۴۰۸ ر ۷ کیلو گرام
۱ خروار کابل	-	۳۲۶۴ ر ۵۶۴ کیلو »

ثقلت اضافی و نقطه ذوبان اجسام

بسیط صلب

ثقلت اضافی و ذوبان پسانتیکراد

طلا	۱۹۳۰	۱۰۶۳
المونیم	۲۶۹	۶۶۰
مس	۸۹۴	۱۰۸۳
بیزموت	۹۸۰	۲۷۱
آهن	۷۸۵	۱۵۳۵
فوسفور	۲۳۴	۴۴
نقره	۱۰۵۰۰	۹۶۰
ایریدیم	۲۲۴۲	۲۴۴۰
قلعی	۷۲۹	۲۳۱
کلسیم	۱۵۴	۸۱۰
کاربن	۲۲۵	۳۵۰۰
کروم	۶۹۲	۱۶۱۵
سولفور	۲۰۰	۱۱۳
مگنیزیم	۹۷۴	۶۵۱
منگنیز	۷۴۲	۱۲۶۰
نیکل	۸۶۰	۱۴۵۵
بلاتین	۲۱۳۷	۱۷۷۴
پوتاسیم	۰۸۷	۶۲
سودیوم	۰۹۷	۹۸

۱۸۵۰	۱۸۷۰	یورانیم
		نقلت اضافی انجماد مایعات
		نقلت اضافی و نقطه انجماد بسا نتيگراد
۱۳۰	۱۲۰۰	آب مقطر
۰۶۹	۰۷۹۱	الکول (ایتیل)
۵۰۵	۰۰۶۶	بنزین
۳۸۸۹	۰۸۹۹	پترول
	۱۳۶	جیوه
	۱۰۲۵	آب بحر
۱۱۷	۰۷۳۶	ایتر
۱۷۹	۰۸۲	تیل خاک
	۱۲۶	کلپسین
۱۱۲	۱۶۳۹	اسید کلوریدریک
۴۲	۱۵۰۲	اسید نیتریک
۱۰۰۴۹	۱۸۳۴	اسید سولفوریک
	۱۰۲۸	شیر
	۰۹۱۸	روغن ذیتون

کالوری

غذا بپړا که انسان بمصرف میرساند یا آکسیژنی که در اثر تنفس هوا حاصل میکنند احتراق نموده حرارت و انرژی لازم را در بنیه بوجود می آورد بعد از احتراق غذا می انرژی که حاصل میشود بصورت مستقیم مقدار ضایعات حرارت را تقلیل نموده و از راه غیر مستقیم هم بدیگر معاملات کیمیاوی و میکاناتیکی بصرف میرسد (یعنی به دیگر انواع انرژی تحول حاصل میکنند) در امور پرورش این انرژی را «حاصله غذا» می گویند. حرارت حاصله نیز بامقیاس اندازه میشود واحد قیاسی که حرارت به آن اندازه می نمایند. (کالوری) نامیده میشود. یک کالوری عبارت از قدرت حرارتیست که برای بلند کردن درجه حرارت موجوده یک لیتر آب مقطر به یک درجه سانتیگراد بلندتر بمصرف میرسد احتیاج روزانه انسان به کالوری نظر به سن، بنیه طرز کار و اقلیمی که در آن حیات بسر میبرد مختلف میباشد بصورت وسطی مقدار احتیاج روزانه کالوری در امور مختلف قرار آتیست.

آ- متفکران تجار و مردان و غیره اشخاص که بدون استعمال قوه عضله صرف مساعی مینمایند. ۲۲۰۰-۲۴۰۰ کالوری.

ب- کارگران دستی خفیف مانند خیاطان و غیره که با صرف قوای کم عضله اجرای کار میکنند ۲۶۰۰-۲۸۰۰ کالوری.

- ج- بوت دوزان، صحافان، معلمان، کیمیاگران، ماموران بسته و تحویلداران که بدرجه وسط قوه عضلی خود را بکار میاندازند ۳۰۰۰ کالوری .
- د- نجاران، بناها و مانند آن صنعت کارانی که بکارهای خستگن مشغول می باشند . ۳۴۰۰-۳۶۰۰ کالوری .
- ه- زارعان و رزش کاران حملان و مانند آن اشخاصیکه بکارهای عضلی سنگین می پردازند ۴۰۰۰ کالوری .
- د- کسانیکه امور بسیار خستگن و طاقت فرسا را اجرا میکنند ۵۰۰۰ کالوری .
- ه- چوب شکن ها ، بته کنها ، سنگ شکنها و غیره اشخاصیکه در خدمات بسیار سنگین و در هوای سرد بالای کوه ها اجرای مساعی مینمایند ۷۰۰۰ کالوری .
- قدرت کالوری را که مواد غذایی به وجود ارذانی مینمایند نظر به عنصر اصلی مواد غذایی قرار ذیل حساب می شود .
- یک گرام هیدرات دو کار بون

۱۴ کالوری

یک گرام روغن: ۹۳ »

یک گرام پررتین ۴۱ »

در ترکیب مواد غذایی که روزانه صرف میشود بهر مقداری که از عناصر فوق الذکر داخل باشد قدرت کالوری آن با مقدار مواد (نظر به گرام) با هم ضرب شده و اندازه کالوری که در آن روز صرف میگردد به دست آورده میشود .

تطبیق ساعت های ممالک مختلفه نظر به ساعت ۱۴ کابل .

موضع	دقیقه	ساعت
استانبول	۴۰-	۹
اسکندریه	۴۰-	۹
برلین	۴۰-	۸
بروکسل	۴۰-	۷
بغداد	۴۰-	۱۰
بمبئی	۱۰-	۱۳
پاریس	۴۰-	۷
پکن	۲۶-	۱۵
تل عقیف	۴۰-	۹
توکیو	۴۰-	۱۶
دهلی	۱۰-	۱۳
روم	۴۰-	۸

دقیقه	ساعت	
۴۰-	۸	ژنو
۴۰-	۲۳	سا انفرانسيسكو
۳۰-	۱۴	سا يگون
۱۰-	۱۳	سا يلون
۴۰-	۸	ستکهلم
۴۰-	۱۷	سدني
۴۰-	۱۱	شيکاگو
۱۰-	۱۱	تهران
۴۰-	۹	قا هره
۱۰-	۱۳	کراچی
۴۰-	۷	لندن
۴۰-	۷	لر بن
۴۰-	۷	ما دريد
۴۰-	۱۰	ما سکو
۴۰-	۱۲	مکسيکو
۴۰-	۱۲	نيو يارک

اوزان، مقیاس ها و پیمانه ها

مترواحد مقیاس طول است که مساوی ده میلیونم حصه ربع نصف النهاری کره زمین

میباشد.

۱- متر مساوی ۱۰ دسی متر مساوی ۱۰۰ سانتی متر مساوی ۱۰۰۰ میلی متر

۱- کیلو متر مساوی ۱۰۰۰ متر

۱- میکرون مساوی ۱۰۰۰ میلی متر

۱- میل بحری که مساوی شصتین حصه درجه میل از دایره های کلان کره ارض میباشد

مساوی ۱۸۵۲ متر

مقیاس های طول انگلیسی

انچ مساوی ۲۵۴۰ سانتی متر

فوت ۱۲ انچ مساوی ۲۰۳۲ سانتی متر

یارد مساوی ۳ فوت مساوی ۹۱۴۴ سانتی متر

میل خشکه مساوی ۵۲۸۰ فوت مساوی ۱۶۰۹ متر

میل دریایی مساوی ۶۰۸۰ فوت مساوی ۱۸۵۲ متر

تبادل مقیاس های طول هر وجه مملکت بحساب متر مکعب

۱- دوع مساوی ۱۰۲۴ متر

۱- گز شاه مساوی ۱۰۶۶ متر مساوی ۱۶ گره یا ۱۴۲ انچ

- ۱- گز معمار مساوی ۰٫۸۳۸ متر مساوی ۱۳۲ انچ
- ۱- گز جریب مساوی ۰٫۷۳۶ متر مساوی ۱۲۹ انچ
- ۱- ضلع جریب مساوی ۴۴٫۱۸۳ متر مساوی ۶۰ گز جریب
- ۱- بسوه مساوی ۹٫۸۷۹ متر مساوی ۱۳٫۴۲۶ گز جریب
- ۱- بسواسه مساوی ۲٫۲۰۴ متر مساوی ۳ گز جریب

مقیاس های سطح

متر مربع واحد مقیاس سطح
 هکتو متر مربع (هکتار) مساوی ۱۰۰۰۰ متر مربع
 کیلو متر مربع مساوی ۱۰۰ هکتار مساوی ۱ میلیون متر مربع
 دسی متر مربع مساوی ۱ بر ۱۰۰

سانتی متر مربع مساوی ۱ بر ۱۰۰۰۰ متر مربع

مقیاس های سطح انگلیسی

- ۱- یارد مربع مساوی ۰٫۸۳۶۱ متر مربع
- ۱- فیکر مساوی ۴۰۴۶ متر مربع مساوی ۴۰۴ هکتار
- ۱- میل مربع مساوی ۹۸۹ هکتار ۲۵۸ هکتار

مقیاس های سطح مروجہ مملکت

- ۱- مربع بسواسه مساوی ۸۸ متر مربع
- ۱- مربع بسوه مساوی ۹۷۵۰ متر مربع
- ۱- مربع جریب مساوی ۱۹۵۲۰ متر مربع

اندازه های حجم

مترمکعب واحد مقیاس

- ۱- یکا متر مکعب مساوی ۱۰۰۰ متر مکعب
- ۱- هکتو متر مکعب مساوی ۱ میلیون متر مکعب
- ۱- کیلو متر مکعب مساوی ۱ میلیارد متر مکعب
- ۱- دسی متر مکعب ۱ بر ۱۰۰۰ متر مکعب

سانتی متر مکعب مساوی ۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰ متر مکعب

میلی متر مکعب مساوی یک میلیاردم حصه متر مکعب

پیمانه های حجم مایعات

- ۱- لیتر مساوی ۱۰۰۰ سانتی متر مکعب مساوی ۱۰ دسی متر مکعب

دیکال لیتر مساوی ۱۰۰ لیتر

هکتو لیتر مساوی ۱۰۰ »

کیلو لیتر مساوی ۱۰۰۰ »

د یسی لیتر مساوی ۱ بر ۱۰»

سا نتي لیتر مساوی ۱۰ بر ۱۰۰»

میلی لیتر مساوی ۱ بر ۱۰۰۰ لیتر

پیمانه های حجم انگلیسی

اونس مساوی ۸ درم مساوی ۲۸۴۱۲ سانتي لیتر

پنت مساوی ۲۰ اونس مساوی ۵۴۵۴۲۲۸۰۵۶ لیتر

گیلن مساوی ۸ پنت مساوی ۴۵۴۶ لیتر

پیمانه های حجم امریکایی

اونس مساوی ۸ درم مساوی ۲۹۵۷۳ سانتي لیتر

پنت مساوی ۱۶ اونس مساوی ۴۷۳۲ لیتر

گیلن مساوی ۸ پنت مساوی ۳۷۸۵۴ لیتر

کوآتر مساوی ۱ بر ۴ گیلن مساوی ۹۴۶ لیتر

بیرل مساوی ۴۲ گیلن مساوی ۹۷۰ ۱۵۸۸ لیتر (پیمانه (پترول)

بو شل مساوی ۳۵۲۳۸ لیتر (پیمانه حیوانات)

۱ و زان ثقلت

گرام واحد مقیاس ثقلت بوده و عبارت از وزن يك سانتي متر مکعب (يعنی يك سی سی) آب مقطر است. که دارای حرارت زائد (۴) درجه سانتي گراد باشد پس به این حساب يك کیلو گرام مساوی است به وزن يك لیتر آب مقطر

۱ گرام مساوی ۱۰ دسی گرام مساوی ۱۰۰ سانتي گرام مساوی ۱۰۰۰ میلی گرام

دیکا گرام مساوی ۱۰ گرام

کیلو گرام مساوی ۱۰۰۰ گرام

کنتال مساوی ۵۰ کیلو گرام

کنتال متریک مساوی ۱۰۰ کیلو گرام

تون مساوی ۲۰ کنتال مساوی ۱۰۰۰ کیلو گرام

اوزان انگلیسی و امریکایی تجارتي

اونس مساوی ۱۶ درم مساوی ۴۳۷۵ گرین مساوی ۲۸۳۴۹۵ گرام

پوند ۱۶ مساوی اونس مساوی ۷۰۰۰ گرین مساوی ۵۹۲۴ ۴۵۳ گرام

ستون مساوی ۱۴ پوند (۱۴ لیبر) مساوی ۲۵ ۶ کیلو گرام

هند رویت مساوی ۱۱۲ پوند مساوی ۵۰۸۰۲ کیلو گرام

تون کلان مساوی ۲۰ هند رویت مساوی ۲۲۴۰ پوند مساوی ۱۹۱۶۰۵ کیلو گرام

تون خرد مساوی ۲۰۰۰ پوند مساوی ۹۰۷۱۸۵ کیلو گرام

وزن و طول قامت اطفال نورمال تا سن ۱۵ نظر به آخرین تتبع علمای طب

پسر
سنین عمر و وزن به کیلوگرام قد به سانتی متر وزن به کیلوگرام قد به

سانتی متر

سنین	وزن	قد	وزن	قد	سنین
۱ ماهه	۳٫۶	۵۳	۳٫۲	۴۹	۱
۲ ماهه	۴٫۴	۵۷	۴٫۲	۵۲	۲
۳ ماهه	۵٫۱	۶۰	۴٫۸	۵۶	۳
۴ ماهه	۶٫۰	۶۳	۵٫۶	۵۹	۴
۵ ماهه	۶٫۷	۶۶	۶٫۳	۶۲	۵
۶ ماهه	۷٫۳	۶۸	۶٫۸	۶۵	۶
۷ ماهه	۷٫۸	۷۰	۷٫۲	۶۷	۷
۸ ماهه	۸٫۱	۷۱	۷٫۶	۶۹	۸
۹ ماهه	۸٫۲	۷۲	۸٫۰	۷۰	۹
۱۰ ماهه	۹٫۰	۷۳	۸٫۴	۷۱	۱۰
۱۱ ماهه	۹٫۴	۷۴	۸٫۸	۷۲	۱۱
۱۲ ماهه	۹٫۸	۷۵	۹٫۲	۷۳	۱۲
۱۳ ماهه	۱۰٫۱	۷۶	۹٫۵	۷۴	۱۳
۱۴ ماهه	۱۰٫۳	۷۷	۹٫۸	۷۵	۱۴
۱۵ ماهه	۱۰٫۵	۷۸	۱۰٫۰	۷۶	۱۵
۱۶ ماهه	۱۰٫۷	۷۹	۱۰٫۲	۷۷	۱۶
۱۷ ماهه	۱۰٫۹	۸۰	۱۰٫۴	۷۸	۱۷
۱۸ ماهه	۱۱٫۱	۸۱	۱۰٫۶	۷۹	۱۸
۱۹ ماهه	۱۱٫۳	۸۲	۱۰٫۸	۸۰	۱۹
۲۰ ماهه	۱۱٫۶	۸۳	۱۱٫۰	۸۱	۲۰
۲۲ ماهه	۱۱٫۸	۸۴	۱۱٫۲	۸۲	۲۲
۲ ساله	۱۲٫۰	۸۵	۱۱٫۵	۸۳	۲۳
۳ ساله	۱۴٫۱	۹۳	۱۳٫۶	۹۲	۳
۴ ساله	۱۶٫۵	۱۰۱	۱۵٫۸	۱۰۰	۴
۵ ساله	۱۸٫۴	۱۰۷	۱۷٫۱	۱۰۶	۵
۶ ساله	۲۰٫۲	۱۱۲	۱۹٫۱	۱۱۱	۶
۷ ساله	۲۲٫۰	۱۱۸	۲۰٫۹	۱۱۶	۷
۸ ساله	۲۴٫۴	۱۲۲	۲۲٫۲	۱۲۱	۸

۱۲۶	۲۴۶	۲۶۸	۱۲۸	۹	ساله
۱۳۱	۲۸۴	۱۳۲	۲۹۰	۱۰	ساله
۱۳۷	۳۲۰	۱۳۷	۳۲۰	۱۱	ساله
۱۴۲	۳۶۵	۱۴۲	۳۵۵	۱۲	ساله
۱۵۰	۴۲۰	۱۴۸	۴۰۰	۱۳	ساله
۱۵۵	۴۶۵	۱۵۴	۴۵۰	۱۴	ساله
۱۵۸	۵۰۰	۱۶۰	۵۰۵	۱۵	ساله

پول بعضی از دول خارجی و اجزای آن:

۱۰۰ پول است .	يك افغانی مساوی
۱۰۰ سنت است .	يك دالر امریکایی
۲۰ شیلینگ و يك شیلینگ ۱۲ پنس است .	يك پوند انگلیسی
۱۰۰ فنیك است .	يك مارك آلمانی
۱۰۰ چینی سیمی است .	يك لیرة ایتالی
۱۰۰ سانتیم است .	يك فرانك فرانسوی
۱۰۰ » »	يك فرانك سویسی
۱۶ آنه و يك آنه ۱۲ پایی است .	يك روبیه پاکستانی
۱۰۰ دینار است .	يك ریال ایرانی
۱۰۰ پیاستر است .	يك لیرة ترك
۱۰۰ سنت است .	يك كولدن هالندی
۱۰۰-۱۰۱ است .	يك كرون سوېدنی
۱۰۰- سنت	يك دالر كانادایی
۱۰۰ هلرز است .	يك كرون چكسلواکی
۱۰۰ گروشن است .	يك شلینگ اتریشی
۱۰۰ پیاستر و يك پیاستر مساوی ۱۰۰ بلیم .	يك لیرة مصری
۱۶- آنه و يك آنه مساوی ۱۲ پایی است .	يك كلدار هندی
۲۰ قروش است .	يك ریال عرب سعودی
۱۰۰۰ فلس است .	يك دینار عراقی
۱۰۰ قروش است .	يك لیرة سوریه
۱۰۰ قروش است .	يك لیرة لبنانی

نمایه‌های سودمند طبی

دکتر: عبدالواسع لطیفی

هوید است که هیچ فامیلی در تمام ساعات زندگی شبها روزی خود از نزدیک باطیب و شفاخانه در تماس نمیتواند بود تا به اینوسيله به معالجه و چاره‌جویی حوادث غیر مترقبه ایسکه ممکن است هر لحظه حیات یکی از افراد خانوادہ را به تهلکه اندازد، اقدام نماید .

لهذا ما میکوشیم تا در طی چند صفحه محدود مهمترین و مؤثر ترین معلومات طبی را که در غیاب یک داکتر و یا تا موقع رسیدن او برای نجات مریضان مفید ثابت میشود ، بخوانند گان گرامی خود تقدیم نماییم .

قبل از اینسکه به جزییات این موضوع بپردازیم لازم است چند کلمه در اطراف طرز استعمال بعض ادویه ایسکه برخی از فامیله‌ها به اساس توصیه های دکتر معالجه و برخی دیگر بطور خود سرانه انجام میدهند بعرض برسانیم .

تمام انواع مواد عارजी هنگامیکه از طریق جهاز هضمی و یا توسط پیچکادی از طریق دوران خون داخل بدن انسان می‌گردد ، میتواند در نزد او یک عکس العمل مخصوص را ایجاد کند . بعضاً این عکس العملها شدید بوده و سبب تولید (الرؤی) یا حساسیت (شوک) میگردد که اگر بصورت فوری و عاجل معالجه نگردد ممکن است وخیمترین حادثات وحتى اسباب مرگ شخص را نیز بار آورد .

این حساسیت گاهی در برابر ادویه طبی مخصوصاً در مقابل سولفا میدها ، بنسلین ، مرکبات ویتامین (ب) و ذرق سیرم و گاهی در برابر بعضی مواد غذایی مثل تخم ماهی پنیر و غیره حاصل میگردد . اینک طرز جلو گیری عاجل این دو نوع حساسیت و بطور مختصر توضیح میدهم .

ادویه ایسکه در نزد بعضی اشخاص بصورت تصادفی سبب تولید یک حساسیت شدید میتواند شد قرار ذیل است :

تمام انواع سیرم ها و واکسن ها ، خلاصه جگر ، بنسلین ، ویتامین (ب یک) مرکبات ارسینیک ، کنین ، سولفا مید و نادراوت انسولین .

علائم مهم حساسیت دوائی :

بعضاً برای مریض تب پیدا شده و سردردی ، لرزه ، بی اشتها یی ، دلبدی ، و اسهال و استفراغ نیز بآن علاوه میگردد .

بعضاً در سطح جلد مریض لکه‌ها، سرخی‌ها و خارش پیدا می‌شود. بعضاً مریض بدرد مفاصل مبتلا شده و يك شكل روماتيزم را نشان می‌دهد.

بعضاً التهاب منصفه چشم، برانشیت و نفس تنگی بظهور می‌رسد و بالاخره برای بعضی مریضان، يك التهاب کرده نیز پیدا می‌تواند شد.

طرز معالجه حساسیت

فوراً دواى مربوط قطع می‌گردد. بعد برای مریض مایعات زیاد داده شود و دواى مخصوص بناله (آنتی‌ستین) و کالیم تطبیق می‌گردد. هرگاه حالت مریض وخیم باشد باید بدکتور معالج خبر داده و (کورتیزون) نیز تطبیق گردد.

طرز وقایه از ظهور حساسیت

۱- اشخاصیکه سابقاً حادثات حساسیت را نشان داده و به عوامل مرض جلدی مثل ایت واکزما و غیره مبتلا می‌باشند باید از گرفتن ادویه فوق حتی الامکان خودداری کرده و یا اینکه ادویه مذکور در در تحت نظر دکتور معالج تطبیق نمایند.

۲- قبل از دادن ادویه ذرقی باید مقدار يك بر ۱۰ سی سی آن در تحت جلد مریض ذرق گردد. هرگاه کدام حادثه و عکس العمل موضعی مثل سرخی، پندیدگی و خارش ظاهر نشد بقیه دوا اقرار توصیه‌ها کمتر تطبیق گردد.

۳- برای مریضان حساس باید در بهلولی ادویه لازمه آنها همیشه آمپول‌ها و یا تابلت‌های (آنتی‌ستین) و کالیم مهیا باشد.

حساسیت‌ها بیکه از خوردن بعضی غذاها حاصل می‌گردد نیز کثیراً عین امراض حساسیت دواى را نشان داده و زردهای بطنی استفراغ، واسهال نسبت بسایر امراض بیشتر می‌باشد.

معالجه و وقایه آن نیز مانند فوق اجرا می‌گردد

حوادث دیگر

برای اینکه فامیل‌های محترم در هنگام بروز يك حادثه سراسیمه نگردیده و هر نوع سامان آلوده و یا ادویه بی لزوم و مجبور را بکار نبرند لازم است هر فامیل يك الماری مخصوص سامان و ادویه عاجل طبی را در اختیار خود داشته باشند. الماری مذکور باید ادویه و سامان ذیل را احتوا کند:

يك بوتل دواى ضد عفونی برای شستن دست‌ها و ضد عفونی کردن بعضی سامان ضروری و غیره، امروز بهترین دواى ضد عفونی در بازار عبارت از محلول (تیکو) می‌باشد باید يك محلول يك الی دوفی صد این دوا که در اکثر ادویه فروشى‌ها یافت می‌شود می‌توان دست‌های خود و همچنان جلد مریض و سامان مورد استفاده او و سطح اتاق و دیگر قسمتهای مشکوک و آلوده را ضد عفونی کرده و از موجودیت میکروب‌ها پاک ساخت.

علاوه بر ماده ضد عفونی فوق الذکر باید در بین الماری يك بوتل تی‌نچر، يك بوتل الکل ۷۰ درجه يك بوتل محلول (میر کور کورم) يك بوتل محلول (اسید بوریک) دو عدد

بنس، يك قیچی، يك رول پلاستر، يك قطی واسلین و علاوتاً پارچه ها و پنجه معقم و چند آمپول و تابلت (آنتی ستین) و يك بوتل كودامین جاداده شود
طرز معالجه حوادث غیر مترقبه

۱- شكستگی ها :

این حادثه غالباً در اثر تصادمات و یا افتادن ازار تفاعات بلند بوجود می رسد شكستگی بدون نوع دیده می شود: شكستگی بسته و شكستگی باز در صورت اول علایم مهم عبارت از درد شدید، بندیدگی، کوتاه شدن و بی حرکت شدن عضو مربوط بوده و در صورت شكستگی باز علاوه بر علایم فوق خونریزی و خارج شدن پارچه های استخوان نیز دیده می شود
 در صورت شكستگی باز اولاً باید ناحیه زخم با پارچه پاك و معقم یا نسمان شود و باید مریض را بدون حرکت دادن حمل شكستگی او خوا با نیده و بزودترین فرصت در شفاخانه نقل داده شود.

هرگاه یکی از مفاصل برآمده و خلع شده باشد به عین صورت مریض را بدون کدام حرکت عضو آسیب دیده اش باید نزد دكتور معالجه نقل داد .

۲- خونریزی

خونریزی در نزد اشخاص بدون نوع بوجود می رسد: یکی خونریزی خارجی و سطحی که از زخمها و یا پاره شدگی های سطح بدن و یا جواف طبیعی بدن منشا می گیرد ، و دیگر خونریزی های عمیق و داخلی که از اعضای داخل بطن و داخل صدر مریض منشا می گیرد .

خونریزی های شدید و دوامدار با ظهور حالات ذیل قابل تشخیص میباشد .

۱- ضربان قلب زیاد میگردد ،

۲- در وقت ایستادن سردوری ، بی حالی ، برنگس گوش و ضعف ظاهر میشود .

۳- لبها و وجه مریض رنگ سفیدزرد مایل رامیگیرد .

۴- در اول نبض سریع میگردد ،

۵- تنفس سریع می گردد .

۶ حس تشنگی زیاد و قوه بینایی کم می شود .

در همچو حالات باید به طبیب حتماً اطلاع داده شود تا موقع رسیدن طبیب با ید مقابل تولید (شوك) مجادله گردیده و مریض گرم و بدون حرکت نگهداری شود . برای جلوگیری از داخل شدی مواد استفراغ در راه تنفس باید سر مریض به پایین و بیک سمت دور داده شود .

در وقایع خونریزی های خفیف تدابیر ذیل گرفته شود :

اولاً خونریزی را باید توقف داد . برای این مقصد توسط يك پارچه پاك بالای قسمت ماؤف فشار داده میشود . در اطراف ناحیه مذکور تطبیقات سرد اجرامی گردد

مريض بايد بصورت مطلق استراحت نمايد . از مواجه شدن مريض بهوای سرد ممانعت گردد . بالای زخم يك پارچه پاك اتو شده را گذاشته و بعد بانداژ محكم اجرا ميكردد هرگاه خونريزی باين تدابير توقف نكرد بهطبيب اطلاع داده شود . هرگاه خونريزی در داخل بطح مثلاً خونريزی امعاء در هنگام طب محرقه وغيره بوقوع رسد بايد فوراً غذای مريض قطع گردد و پارچه های يخ خور را نهد . شود و علاوه بر بالاي بطن مشكوله آب سرد تطبيق گردد و بزود ترين فرصت بشفاخانه نقل داده شود .

خون بينی

خون بينی از اسباب گوناگون بوجود آمده و بهتر است برای جلو گیری آن بهطبيب متخصص مربوطه مراجعه گردد . تارسيدن دكتور مريض را بايد بالای يك سطح هموار بر پشت خوابانیده و پارچه های سرد بالای سر او تطبيق گردد . در همان سوراخ بينی که خون ميدهد يك پارچه ويانبيه پاك و معقم به احتياط داخل گردد .

غرق شدن

همينكه غريق از آب برون آورده شد فوراً اشياييكه بدن او از قبيل گل ولای وسنگريزه ها داخل شده است خارج گردد . سر او پايين گرفته شود تا آبی را که در معده و شش های خود فرو برده است دوباره استفراغ کند . تمام البسه مريض در يك فضای نسبتاً گرم كشيده شود و تنفس مصنوعی بالای او اجرا گردد علاوه بر بيكشنر طبيب اطلاع داده شود .

برق گرفتگی

قبل از همه جريان برق از منشاء آن كه غالباً (ميتر برق) ميباشد قطع گردد . همچوقت مريض را بادستهای برهنه بطرف خود كش نكنيد زيرا جريان برق به شخص نجات دهنده نيز عبور خواهد كرد لهذا بايد توسط يك شى را بری و يا چوب خشك و يا پلاستيك و تکه خشك شخص را از منبع برق جدا سازيم بعد او را خوابانیده و بالایش تنفس مصنوعی اجرا شود .

شوك

شوك عبارت از يك حادثه ناگهانیست كه غالباً سبب بيهوشی و ضياع شعور شخص ميگردد . اگر بزود ترين فرصت معالجه آن اجرا نكردد عواقب وخيم و مهلك را بار خواهد آورد : شوك دارای اعراض ذيل ميباشد :

- ۱- نبض كوچك و ضربان آن سريع می گردد .
- ۲- رنگ وجه مريض سفيد مایل گرديد و اكثراً در رنخ او قطرات هرق ديد ميشود .

- ۳- بدن مریض مخصوصاً دست و پای او سرد گردد بده و بعضاً دچار يك لرزه شدید میگردد. متعاقباً استفراغ ظاهر میگردد.
- ۴- حرکات تنفسی نا منظم میگردد.
- ۵- مریض بی حال افتیده و حساسیت او از بین میرود.
- ۶- درواقعات وخیم از بین رفتن تمام شعور مشاهده می گردد.
- شوك خفیف و ابتدایی زیاد دوام نکرده و بزودی برطرف میشود ولی درصورت شوك های وخیم و دوامدار باید بهطبییب اطلاع داده شود.

ضعف و بییهوشی

در بییهوشی هاییکه منشأ عصبی دارد مریض را به پشت خوابانیده و لباس او از روی سینه و کمرش باز میشود. آب سرد و یا ضربیه های بی دربی کف دست بروی او زده شود. در بییهوشیهای که از اثر تصادفات حاصل میگردد مریض را استراحت داده و مشکوٰه سرد و یا دستمال سرد بالای سر او گذاشته میشود. در صورتیکه فعل بلغم مختل شده باشد باید از راه دهن چیزی داده نشود اگر مریض دارای دندانهای مصنوعی باشد، فوراً از دهن او خارج گردد.

بی حالی از اثر گرمی

شخص بی حال را در يك محل سرد و هوای آزاد استراحت داده لباس او کشیده میشود و برای اینکه حرارت بدرجه نورمال برسد از استعمال پتکه و دوش سرد کار گرفته می شود. دادن شربت گلو کو زو ویتامین (ت) و آب لیمو نیز مفید است.

حملات عصبی روحی

در موجودیت مرض (میرگی) قبیل از همه باید شخص مصاب از نزدیک شدن به آتش و پرتکاهها و جریان آب محافظت شود. علاوه بر این مریض مبتلا به میرگی باید همیشه مراقبت شود تا وسایل خوشی خود را فراهم سازد. در هنگام يك حمله میرگی باید مریض را فوراً به هوای آزاد نقل داده لباس قسمت گردن و صدرا و بازگرد. الاشته بطرف قدام آورده شود و در دهن او يك دستمال پاك گذاشته شود تا زبان او از صدمات مختلف محافظه گردد. برای این نوع مریضان ادویه مسکن اعصاب و رژیم غذایی شیرو سبز بجات مفید می باشد.

گزیدگی ها

هرگاه حیوان گزیده سگ باشد، اولاً زخم شخص با آب و صابون شسته شود و در صورتیکه حیوان به داشتن مرض دیوانگی مشکوک باشد فوراً مریض بمراکز

مخصوص واکسینا سیون نقل د داه شده و واکسین ضد مرض سگک دیوانه تطبیق کر دد.
در سایر گزیدگی های زهر دار باید محل گزیده شده بشدت فشار داده شود تا
زهر آبه آن خارج گردد و بعد ناحیه بالا تر گزیدگی محکم بسته شود.
در صورت وخامت بد کتور اطلاع داده شود.

خفك شدگی یا اسفکسی

این حادثه در حقیقت یک نوع تسمم بوده و عبارت از یک سلسله عوارضیست که از
انر کمبود هوای آزاد به شش ها و نرسیدن (اوکسیژن) به انساج و حجرات بدن
حاصل میگردد.

دروقت فقدان (اوکسیژن) که جزء مهم هوای تنفس میباشد، از همه اولتر حجرات
دماغ متأثر و مختل میگردد.

در صورتیکه کدام مانعی برای گرفتن اوکسیژن موجود باشد از قبیل غرق شدن
زیادت گاز زغال (کازبن) حالات خفك شدگی برق گرفتگی و غیره مرکز تنفس
در دماغ فلج میگردد.

لذا باید هر انسان طرز اجرا و تطبیق تنفس مصنوعی را که میتواند جلو حادثات
ناگوار را گرفته و انسانی را از مرگ نجات دهد، بداند.

تنفس مصنوعی

مریض روی زمین هموار خوابانیده شود سرش بیک طرف دور داده شده و زبانش
توسط یک پارچه پاک برون کشیده شود، دستهایش بالا ترا صدر نگه داری شود.

شخص تنفس دهنده باید در یک پهلوی مریض و بالای زانوهای خود بنشیند، دستهای خود
را در قسمت تحتانی قبرغه های مریض چسبانیده و در حالیکه بطرف بالا مالش میدهد بطور
منظم بالای قفس صدری مریض فشارهای پی در پی را شبیه بحرکات تنفسی اجرا کند.

این حرکات تقریباً در یک دقیقه ۱۲ مرتبه اجرا گردد، و این عملیه تا زمانی دوام
داده میشود که مریض خود بخود به تنفس کردن آغاز کند.

در انتهای تنفس دادن بدن مریض با تطبیق بو تل های آب گرم و خشت گرم و غیره
حرارت داده میشود، از طرف دیگر باید قبلاً بد کتور نیز اطلاع داده شود.

به مریضانی که هنوز شعور خود را بدست نیآورده اند باید هیچ نوع غذا داده نشود،
بعضاً چنین اتفاق می افتد که مریض بحالت نورمال آمده ولی دوباره به انقطاع
تنفس مبتلا میگردد.

لذا باید مجدداً تنفس مصنوعی تطبیق گردد.

بعضاً در هنگام خفك شدن با گاز زغال، دادن تنفس مصنوعی کافی نبوده و باید
مریض بیک مرکز صحنی نقل داده شود.

تسممات:

تسممات انواع مختلف داشته و عبارتند از:

تسمم بامواد غذائی.

تسمم باادویه .

تسمم باگازات .

تسمم بامواد غذایی بادر اثر خوردن غذایی سمی و دیرمانده که در بین آن مکرر و بهای مخصوصی (بو تولیزم) نشو و نما کرده است، حاصل میشود و یا اینکه در اثر خوردن بعضی سار قها و بنیرها و غیره بو قوع میرسد .

اما تسمم باادویه یا بصورت قصدی و جنایی و یا در اثر خوردن مقدار زیاد بعضی ادویه ای که دکتور توصیه میکند حاصل میگردد در هر دو صورت باید بزود ترین فرصت شخص مسموم به استفراغ سوق داده شود و برای تولید استفراغ عملیات ذیل مفید است:

۱- تخریش گلو با انگشت یا قاشق .

۲- دادن قهوه نمکی .

۳- دادن مخلول (ایپیکا)

هرگاه استفراغ صورت نگرفته و یا مقدار آن کم باشد باید به شستن معده اقدام کرد.

تارسیدن طبیب یک مقدار مخلوط شیر، آب و سفیدی تخم به مریض داده شود . هرگاه از وقت تسمم مدت زیاد گذشته باشد باید به مریض یک مسهل قوی داده شود .

اگر تسمم توسط حامضات باشد باید به مریض آب صابون داده شود .

اگر تسمم توسط قلوویات باشد به مریض آب لیمو و یا سرکه داده شود .

اگر تسمم توسط ادویه مخدره باشد باید به مریض قهوه غلیظ داده شود .

اگر تسمم توسط غلات باشد، باید بالای مریض تنفس مصنوعی اجرا گردد .

نکات سودمند برای وقایع صحت و سلامتی شما:

۱- هیچگاه عصبی و لاجوج نشوید مخصوصاً در هنگام غذاذیرادر آن وقت غذاذیرا بلکه خود را خواهید خورد!

۲- هرگاه با ایشان عصبی شدید، فوراً در برابر یک آینه قرار گرفته نفس های عمیق بکشید و در صورت امکان یک دوش آب سر بگیرید .

۳- در خنده ها و تفریحات مثبت شرکت کنید .

۴- موز یک رادوست بدارید و بشنوید!

۵- از طرف صبح همیشه سپورت کنید و اگر به قبضیت مبتلا باشید قبل از ناشتا یک کیلاس آب تازه بنوشید .

۶- در حفاظت دندانهای خود مثل جان خود بکوشید آنها را همیشه با کریم برس کنید و بیره ها و بتانرا مساز دهید آب گرم بالای آب سرد و یا برعکس آن ننوشید .

۷- از چاقی زیاد جلوگیری کنید و در صورت چاقی یک رژیم غذایی را بتوصیه دکتور معالجه تعقیب کنید .

۸- بوقت مساعد خواب کنید و صبح وقت از خواب برخیزد .

- ۹- در هنگام ریزش به نسبت اینکه مرض مذکور بسا امراض دیگر را تو لید میکند، استراحت کنید.
- ۱۰- بعد از خوردن غذا فوراً بخواب نروید
- ۱۱- بوتهای تنگ نپوشید و بوتهای خود را پاک نگه دارید زیرا کف آن میکروبهای زیاد را میتواند نقل دهد.
- ۱۲- در هر محل آب دهن را بر تابه مکنید و در وقت سرفه و عطسه يك دستمال پاک را مقابل دهن خود بگیرد.
- ۱۳- مگذارید هر کس طفل تانرا ببوسد زیرا سبب انتقال امراض میشود.
- ۱۴- مریج و دیگر مواد تخریش کننده و بیاز بر یان زیاد استعمال نکنید که صحت شما را بخطر مواجه خواهد ساخت.
- ۱۵- اگر فشار خون دارید از پر خوری بپرهیزید.
- در منازل و ارتفاعات بلند کمتر سکونت کنید، رژیم مخصوص را که از طرف دکتور توصیه میشود همیشه مراعات کنید.
- ۱۶- زیاده از حد اشتها غذا نخورید و آنچه را که در خوردن آن احساس دلبدی میکنید هیچگاه در معده فرو مبرید.
- ۱۷- روغن زیاد و اغذیه چرب به صحت شما مضر تمام میشود.
- ۱۸- خوردن غذای بسیار گرم و نوشیدن آب بسیار سرد صحی نیست.
- ۱۹- خود را همیشه با آب شیر گرم شستشو دهید.
- ۲۰- هیچگاه ادویه نمی راکه طبیب معالج توصیه میکند زیاده و کمتر از مقدار معینه آن صرف نکنید زیرا در صورت اول سبب تسمم و در صورت دوم سبب مقاوم شدن میکروبها و عودت مرض میگردد.
- ۲۱- اطفال خود را خود سرانه باتد ابیر خانگی و ادویه مجهول معالجه نکنید زیرا کودکان موجودات نازک و شکننده بوده و ممکن بصورت غیر محسوس سبب تخریب یکی از اعضا و احشاء او گردید و در آیند اطفال شما اشخاص عللیل بار آیند لهذا مشکلات صحی آنها را همیشه با دکتور معالج حل کنید.
- ۲۲- زنان حامله باید از همان ماه های اول حاملگی خود اقلام مرتبه نزدیکی از دکتوران نسایی و یا در يك مرکز (نسایی و لا دی) رفته و پس از معاینات لازمه توصیه های سود مند را اخذ کنند.
- ۲۳- حتی الامکان از استعمال دخانیات و مواد مخدره و الکل خود داری کنید که نه تنها صحت و سلامتی خود تانرا تهدید میکند بلکه از نظراً رئی به صحت اطفال معصوم شما نیز صدمه وارد خواهد کرد.
- ۲۴- بالاخره روح و معنویت خود را تقویه و معالجه کنید تا جسم شما سالم بماند!

«ختم»

دکلا - کله هار سوا کف
د یوه بل دجه سولو منظره

۱۹۲۶